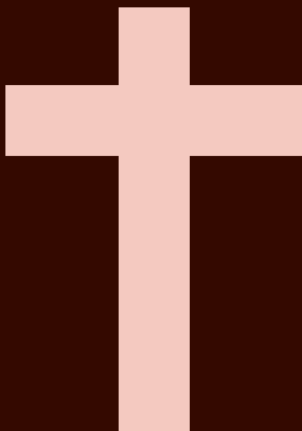

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cagua

Dios ã jáap naáwát tólih

New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	79
San Lucas	126
San Juan	206
Hechos	263
Romanos	329
1 Corintios	361
2 Corintios	391
Gálatas	413
Efesios	426
Filipenses	437
Colosenses	444
1 Tesalonicenses	451
2 Tesalonicenses	457
1 Timoteo	460
2 Timoteo	468
Tito	474
Filemón	478
Hebreos	480
Santiago	504
1 Pedro	512
2 Pedro	520
1 Juan	525
2 Juan	532
3 Juan	533
Judas	535
Apocalipsis	538

SAN MATEO

Dios wááih, Jesucristo, ā n̄owāji ī wātna

(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ā jumatjidih wā daácna caá. Jesucristo ā n̄owāji ī wāt nadih wā jwíih naóhbi pna caá. Ā n̄o oji jon jātih bóo David wāt jumni āt jum̄ap wut jī. Caán ā jumat pínah jātih ā n̄o oji Abraham wāt jum̄ni b̄at āt jum̄ap wut jī.

² Abraham Isaac íp
āt jum̄ap wut jī.

Isaacboó Jacob íp
āt jum̄ap wut jī.

Jacobboó Judá ā déewā jīh
ī íp āt jum̄ap wut jī.

³ Judáboó ā weh chénewā
īt jum̄ap wut jī.

Fares, Zara ít wāt jum̄ap wut jī. Ī íin Tamar
mit wāt jum̄ap wut jī.

Faresboó Esrom íp
āt jum̄ap wut jī.

Esromboó Aram íp
āt jum̄ap wut jī.

⁴ Aramboó Aminadab íp
āt jum̄ap wut jī.

Aminadabboó Naasón íp
āt jum̄ap wut jī.

Naasónboó Salmón íp
āt jum̄ap wut jī.

⁵ Salmónboó Booz íp
āt jum̄ap wut jī. Ā íin Rahab
mit wāt jum̄ap wut jī.

Boozboó Obed íp
āt jum̄ap wut jī. Ā íin Rut
mit wāt jum̄ap wut jī.

Obedboó Isaí íp
āt jum̄ap wut jī.

⁶ Isaíboó David íp
āt jum̄ap wut jī.
David wut jīí judíowā
ī chah maáh
āt jum̄ap wut jī.

Davidboó Urias wāt jum̄ni jī áad ih jwáub áa jumat t́ttimah, Salomóndih
āt weh jum̄ap wut jī.*

⁷ Salomónboó Roboam íp
āt jum̄ap wut jī.
Roboamboó Abías íp
āt jum̄ap wut jī.

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22

- Abíasboó Asa íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ⁸ Asaboó Josafat íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Josafatboó Joram íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Joramboó Uzías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ⁹ Uzíasboó Jotam íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Jotamboó Acáz íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Acázboó Ezequías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Manasésboó Amón íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Amónboó Josías íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹¹ Josíasboó Jeconías ã déewãjĩh ĩ íip ãt jumup wut jĩ.
 Queét jum láa Israel baác dih moondíh míic mao yap yohnit, Babilonia
 baác dih moónboó queéd dih ĩih baácna ĩt ub bejep wut jĩ.*
- ¹² Babilonia baácna ĩ juibíát túttimah,
 Jeconíasboó Salatiel dih
 ãt weh jumup wut jĩ.
 Salatielboó Zorobabel íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹³ Zorobabelboó Abiud íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Abiudboó Eliaquím íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Eliaquímboó Azor íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁴ Azorboó Zadoc íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Zadochoó Aquím íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Aquímboó Eliud íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁵ Eliudboó Eleazar íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Eleazarboó Matán íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Matánboó Jacob íip
 ãt jumup wut jĩ.
- ¹⁶ Jacobboó José íip
 ãt jumup wut jĩ.
 Joséboó María áa
 ãt jumup wut jĩ.

* 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

Mariaboó Jesús ín
mit jumap wut jī.

Jesúsboó Dios ā wahní Cristo ī niijní āt jumap wut jī.

¹⁷ Abrahamjidiḥ jwī jenah jwíhichah, práú Davidjī jum láa jwī jenah péanachah, niḥat ī jwimenájīḥ jumna, catorce poómp īt jumap wut jī.

Davidjidiḥ jwī jwúub jenah jwíhichah, práú Babilonia baácna judíowádiḥ ī ub bej láa jwī jenah péanachah, niḥat ī jwimenájīḥ jumna, catorce poómp īt jwúub jumap wut jī.

Babilonia baácna ī jwíbí láa jwī jwúub jenah jwíhichah, práú Cristo ā cāac jum láa jwī jenah péanachah, niḥat ī jwimenájīḥ jumna, catorce poómp īt jwúub jumap wut jī, páant muntih.

Jesucristo ā cāac jumat (Lc 2.1-7)

¹⁸ Nin pah Jesucristo āt cāac jumap wut jī. Ā ín Mariaboó Joséjīḥ téihya chéonih pínah mit jumap wut jī. Ī téihya chéwat pínah jātīḥ Túini Espiritu ā wēpatjīḥ caántdih ā wudhdanachah, mit wudu jumap wut jī.* ¹⁹ Páant mi wudu jumachah jéihna, Joséboó yoobópdih chājni jumna, cāacwā ī encáhjeh, caántdih yohat túat ātīḥ chājar wut yuh jī. ²⁰ Pánih jenah joí ūonit, ā oo jumachah, Dioih ángelboó caandīḥ jígohnit, “José, Davidjī jwima, Túini Espirituboó ā teo wáacatjīḥ María mi wudu jumna caá. Pánihna, tíccanjeh caántjīḥ ma téihya chéweé. ²¹ Caánt newé weépdih mi túuhbipna caá. Caanjéh tigaá āih cāacwā iiguípna bejnit déejidiḥ táí ubni ā jumbipna caá. Páant cāacwādiḥ táí ubni pínah ā jumachah, Jesús ma wūt búudhdáp”, ángel Josédiḥ āt niijíp wut jī.*

²² Jon jātīḥ Dios naáwátidih naóh yapani nin ā daacátjī pahjeh āt yapap wut jī:

²³ “Jáap wili wébít bid jwiníḥ newé weépdih mi túuhbipna caá. Caandīḥ ‘Emanuel’, ī niijbípna caá”, āt niij daacáp tajī. *(Is 7.14)*

“Emanuel”, niijná, “Dios jwíjeéh ā jumna caá”, niij naóhna īt chājar wut jī.

²⁴ Dioih ángel caandīḥ ā naáwát túttimah, ā niiját pahjeh José Mariadiḥ āt téihya chéwep wut jī. ²⁵ Obohjeéhtih, mi weh jumap pínah jātīḥ, José mijeéh āt jumcap wut jī. Pánihna, caánt mi weép jumap túttimah, Joséboó mi wúuhdiḥ Jesús āt wūt búudhdap wut jī.*

2

Yeó aáb jwúwápmant moón Jesúsdiḥ enediḥ ī jwáyat

¹ Herodes Judea baácdiḥ moón ī maáh jum láa, caán baácdiḥ jumni Belén tútchidiḥ Jesús āt cāac jumap wut jī. Ā cāac jumap túttimah, cúiwādiḥ bohénit yeó aáb jwúwápmant moón jwóhnit, Jerusalén tútchina īt jwáyap wut jī. ² Pánih jwinít, caanjīḥ moondiḥ nin pah īt niij úubh joyóp wut jī:

—¿Judíowā ī chah maáh pínah dedjīḥ tigaá ā cāac jumap? Yeó aáb jwúwápmant jumna, chah iigní cúí ā jáap jígohochah enna, ‘Maáh ā cāac jumna caá’, jwī niij jéihyep jī. Páant ā jígohochah enna, caandīḥ weñediḥ jwóhna caá jwī chājar, cúiwādiḥ bohénit īt niijíp wut jī.

³ Páant, Ī úubh joyát doonádiḥ joinit, Herodesboó búdí āt jenah joyóp wut jī. Niḥat Jerusalén tútchidiḥ moonbát bíic yoobó búdí īt jenah joyóp

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

wut jī. ⁴ Pánihna, Herodesboó sacerdotewã ī maáta, Moisés ā wutattjidih bohénitdihbut āt bid wáacap wut jī. Páant ī míc wáac juí beedéchah ennit, queétdih nin pah āt niúj wábh joyóp wut jī:

—¿Dedboó tǵaá Cristo ā cāc jumat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit īt niúj daác jī? āt niújip wut jī.

⁵ —Judea baáčboó jumni Belén tútchidih Cristo ā cāc jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani āt niúj daacáp tajī:

⁶ ‘Judea baáčboó jumni Belén tútchimant judiowādh wutni pínah ā jūóhbiḡna caá. Caán queétdih túi en daoni ā jumbipna caá. Pánihna, Belénboó ā cāc jumni pínah tútchi ā jumuchah, oboh jumni tútchi nihcan caá’, āt niúj daacáp tajī, (Mi 5.2)

Herodesdih īt niújip wut jī.

⁷ Páant ī niúját túttimah, cāc wihchah, yeó aáb jūúwápmant moondíh Herodes āt jwáub bid bojop wut jī. Ā pebh ī juibínachah ennit, débólih caán cúi ā jwíh jíghatjidih queétdih āt wábh joyóp wut jī. Páant ā wábh joyóchah, caán cúidih ī jwíh enatjidih īt naáwáp wut jī. ⁸ Páant ī naáwát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queétdih nin pah āt niújip wut jī:

—Caandíh űi túi bidbi jwuhá. Bid junít, weemdíh naáwádh űi jwáub jūúwá, weembát caandíh weñedih wá bejat pínah niújna, āt niújip wut yuh jī.

⁹ Páant ā niújichah joinít, queét īt bejep wut jī. Páant ī bejchah, yeó aáb jūúwápmant ī jwíh enni cúijeh mantih queétdih āt jwáub waáwáp wut jī. Pánihna, wébít ā jumni muu cháh pohba caán cúi āt chāwáp wut jī. ¹⁰ Páant ā chāwáchah ennit, búdi īt weñep wut jī. ¹¹ Pánihna, wébít ā jumni muudíh waád juibínit, caandíh beh wili bícdih īt enep wut jī. Pánih ennit, wébítidih wēina, bódicha īt caj yoh űajap wut jī. Pánih wēi péanit, ī ub jūóhni paihnadih wátnit, búdi júb jumni oro, túi chej jumni cáwat pínah, mirra wut jumni chej jumnidihbut caandíh īt wáhp wut jī. ¹² Caandíh wáhp péanit, áwudih īt bejep wut jī. Pánih áonit, ī oo júmuchah, Dios queétdih nin pah āt niúj naáwáp wut jī: “Herodes pebhboó űi jwáub bejca bojóó”, āt niújip wut jī. Páant ā niújichah joinítji jáanit, űih baácna jwáub bejna, bíh namáboó īt bejep wut jī.

Josewá Jesúsdiḡ Egipto baáčboó ī numah jwei béjat

¹³ Páant ī jwáub bejat túttimah, José jwuh ā jwáub oo júmuchah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah āt niúj naáwáp wut jī: “Ma jáa bojóó. Bainídh ī mawat pínah niújna, Herodes áih soldadowādh wahna caá ā chājap. Pánihna, bainídh, ā índihbut Egipto baáčboó waícanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wá niúját pah bóo űi jum jwuhá”, ángel Josédih āt niújip wut jī.

¹⁴ Páant ā niújichah joinít, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainídh ā ín bícdih José āt numah jwei béjep wut jī. ¹⁵ Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ā báadh jwuhat pah bóo caánboó īt jum jwuhap wut jī. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani nin ā daacátji pah āt yapap wut jī: “ ‘Egipto baáčboó jumni wá wáuhdih wá bid bojbiḡna caá’, Dios ā niújip be”, āt niúj daacáp tajī.*

Herodes neoná weépdih ā mawat túttat

¹⁶ Cúiwādh bohénit bíh namáboó ī jwáub bejat doonádh joinít, Herodesboó búdi āt íjip wut jī. Pániḡ íjnit, Belén tútchidih moón neoná weépdih, caán tútchi jwéjdh moondíhbut āt mawat túttap wut jī. Cúiwādh bohénit débólih caán cúi ā jwíh jíghatjidih ī naáwáchah joinítji Herodes ā mawíhniḡboó chéne jópchi dée ā bíbohatdih āt jéihyep wut jī. Pániḡ jéihna, chéne jópchi nump bíbohñit

* 2:15 Os 11.1

nihat neoná weépdih át mao yohat tútup wut jī. ¹⁷ Páant ã mawat tútuchah, Dios naáwát dih naóh yapani Jeremías ã daacátji pah át yapap wut jī.

¹⁸ “Ramá wāt jumni tútchidih moón búdí ñaacát dih i joiná caá. Búdí jīgahnit, i ñaac juñát búdí ã yána caá. Raquel mi jaimená yaádh, judiowá i weha mána yaádh, i wehdih i mao yohochah ennit, búdí i ñaac jūiná caá. I weh i wihcatdih enna, i jīgahat ã yaicán niit”, át niij daacáp tajī. (*Jer 31.15*)

Joséwā Egipto baácmant i jwúub jūwát

¹⁹ Herodes á wunat túttimah, Joséwā Egipto baácboó páantjeh ít jum jwuhup wut jī. Pánih jumnit, biíc chei José ã oo jumachah, Dioih ángel caandih jígohnit, nin pah át jwúub niij naáwáp wut jī: ²⁰ “Wébitdih mawíhniitji maátaboó i wun beedáh bejep be. Pánihna, caandih ã ínjih Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant mantih”, át niijp wut jī.

²¹ Páant ã niiját túttimah, jáanit, wébitdih ã ín biíc dih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yuh jī. ²² Obohjeéhtih, Herodes ã buudát túttimah, ã wúuh Arquelaoboó Judea baác dih moondih át jwúub tút numá maáh waadáp wut jī. Páant ã jumát doonádih joinit, José caanná ã jwúub bejat pínahdih át um jenah joyóp wut jī. Pánih um jenah joinit, ã jwúub oo jumachah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát tútcap wut jī. Páant ã chāwát tútcach joinit, Judea baác dih yap bejnit, púú Galilea baácna ít juibínap wut jī. ²³ Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wāt jumni tútchiboó ít jumup wut jī. Caanná i jumachah, Dios naáwát dih naóh yapanit i daacátji pah Jesús át jumup wut jī. “‘Nazaret tútchidih bóo caá’, cāacwā Dios ã wahnidih i niijbína caá”, ít niij daacáp tajī.*

3

Juan Daabáni cāacwā dih ã bohéat

(*Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28*)

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cāacwā dih daabána át chājap wut jī. Judea baác dih muú wihcapboó ã pebhna juibínitdih Dios naáwát dih át bohé jwíhip wut jī. ² Nin pah queédih át niij naáwáp wut jī: “iÑi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih ñi tút numú! Nihat baác dih moondih Dios ã maáh jumatdih ã jútat pínah bahnjeh ã judhna caá”, át niijp wut jī.*

³ Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani Isaiasboó Juan ã bohéat pínahdih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ã niij ñaac bohé bína caá: ‘Jwī Maáh ã jūwát pínah jātih ñi yéj chājatdih cádahnit, táiniboodih tút numnít, caandih ñi táí páñaá’, ã niijbína caá”, Isaiás át niij daacáp tajī. (*Is 40.3*)

⁴ Juaníh yégueh chóo camello wāt jumni nuñup yoócjih nóomnit, i yacni chóo wut jī. Áih juyáat tōp momo jiwi chóo tōp wut jī. Wúuc joowā dih jeémpnit, belo macdihbut apí déebep wut jī.* ⁵ Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácmant, Jordán muj jwéejmantbut dawá caandih joyódih ípí juibínap wut jī. ⁶ Pánih juibínit, ã bohénachah joinit, i yéj chājatdih Diosdih ípí naáwáp wut jī. Páant i naáwáchah joinit, Jordán mujboó Juan queédih át daabánap wut jī.

⁷ Dawá fariseowá, saduceowábut daabáat tút tudih i juibínachah ennit, Juan queédih nin pah át jíponih niijp wut jī: “iMaiwā panihnit yeejépwā jumna,

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15 * 3:4 2R 1.8

peéh chājat pínahdih ʔum jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chājatdih ñi cádahíhcat jíib Dios yeebdíh ʔ peéh chājachah, ñi jéih jweicán niít.* ⁸ Yéej chājatdih yoobópdih cádahñit, táiniboodíh chājat caá yeebdíh náahap. ⁹ Nin pah ñi niíj jenah joicá bojoó: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiít judíowā jwí ʔuo ʔt jumʔ wʔt jí. Pánihna, ʔ juiená jumna, Dioihwā caá jwí jumʔ’, ñi niíj jenah joicá bojoó. Yeebdíh nin pah wā niijná caá: Abraham juiená ñi jumʔchah yuhna, dedé pínah nihcán caá. Diosboó nin jee dáhnadih túʔt ʔumñit, Abraham juiená pínahdih ʔ jéih chājna caá. Abraham juiená ñi jumʔt nin oboh jumni jee dáhna ʔ nihat pahjeh tigaá.* ¹⁰ Nin pah ʔ jumna caá: Yeéb máa nah panihni ñi jumʔchah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ʔ jumʔ. Yeejép dahna quehñidih tib yoh bojñit, ʔih náatnadihbut ʔ ʔud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, ʔih náatnadihbut ʔ cáo yohbipna caá. Páant ʔ cáwat pah caandíh jepahcannitdih iiguíʔna ʔ wahbipna caá.* ¹¹ Wā túttimah jūóhni wā chah wēʔni caá. Páant ʔ jumʔchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niíj jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéej chājatdih cádahñit, táiniboodíh ñi túʔt ʔumʔchah, yeebdíh wā daabána caá. Páant wā daabáát panihni, caánboó yeebdíh Túini Espíritu ʔ wēʔatdih búdí ʔ wāhbiʔna caá. Caán ʔ wēʔat tuʔ iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ʔ chājbipna caá, jwúʔb yéej chājñatdih ñi jenah joicát pínah niijná. ¹² Trigo teoni panihni caá. ʔih chóonadih caóh caj péanit, caán tíibna yoobátidihjeh wuh wūʔhboó júi yacñit, ʔih muʔboó ʔ ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ʔ caóh cajni chóonaboodíh ʔ cáo yohbipna caá. Páant ʔ chājat pah wā túttimah jūóhni caandíh jepahñitdih ʔ túi ʔbbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguíʔna ʔ wahbipna caá. Caán iigát dedé ʔ noón dʔbcán niít”, Juan ʔt niijíʔ wʔt jí.

Juan Jesúsdiñ ʔ daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumñiji bejñit, Juandih ʔ daabáát túʔtat túʔt niijná, Jordán mujna ʔt dei juibínap wʔt jí. ¹⁴ Obohjeéhtih, daabáíhcan, nin pah Juan caandíh ʔt niíj jepahap wʔt jí:

—Meémboó chah wēʔni jumna, weémboodíh ma daabána ʔta túi tagaá. Meemdíh daabáni pínah nihcán caá, Juan Jesúsdiñ ʔt niijíʔ wʔt jí.

¹⁵ —Páant niijcánjeh, weemdíh ma daabána. Pánih daabánit, Dios ʔihwādiñ ʔ chājat túʔtat pahjeh tigaá jwí chājbip. Páant jwí chājachah ennit, cáacwāboó Dios ʔ wahni wā jumʔatdih ʔ jéihbipna caá, Jesús ʔt niijíʔ wʔt jí.

—Caán láa bácah, ʔ túimi nacaá, Juan ʔt niíj jepahap wʔt jí.

¹⁶ Páant niíj jepahñit, Jesúsdiñ ʔt daabánap wʔt jí. ʔ daabá péanachah, Jesús mujna ñuhñiji ʔt aab ñúhʔ wʔt jí. Pánih aab ñúhñitjeh, Jesús ʔ enechah, jeá ʔt jéweah bejep wʔt jí. Páant ʔ jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhñit, caandíh ʔt júi jaamáp wʔt jí. ¹⁷ Páant ʔ júi jaamáchah, “Nin wā wūʔh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, Dios jeámant ʔt niijíʔ wʔt jí.*

4

Neméʔwā ʔ maáñ Jesúsdiñ ʔ yéejatñat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

* **3:7** Mt 12.34; 23.33 * **3:9** Jn 8.33 * **3:10** Mt 7.19 * **3:17** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35

¹ Páant ã daabaát túttimah, Túini Espírítu Jesúsdihi muú wihcapboó ãt numah bejep wut jĩ, nemépwã ĩ maáh, Satanás, caandíh yeejép ã wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdih túi uúbat túut niijná, cuarenta yeó jáap ãt jeém pcap wut jĩ. Pánihi jeém pcap, Jesús nuugúp wunna ãt chãjap wut jĩ. ³ Páant ã nuugúp wunachah enna, Satanásboó ã pebhna juibínit,

—Meém Dios wúuh jumna, nin jee dáhnadih ‘Pan dahna ma jumú’, ma niiji, ãt niijíp wut yuh jĩ.

⁴—Páant wã chãjcan níit. Dios naáwát dihi naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Jeémát dihih pohba ĩ jeéméchah, cãacwãih caolih túi booni panihni ã jumcan níit. ĩih caolih túi booni ã jumát pínah niijná, Dios naáwát dihi túi joyát caá náahap’, ãt niij daacáp tajĩ, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih ãt niij jepahap wut jĩ.

⁵ Páant ã niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, ĩ niijná tútchina Satanás Jesúsdihi ãt numah bejep wut jĩ. Caanná numah juibínit, Dioih muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdihi ãt ñuhát túutwup wut jĩ.

⁶ Pánihi ñuhát túutnit, nin pah ãt niij naáwáp wut yuh jĩ:

—Meém Dios wúuh jumna, meemdih ã wapat pínahdih júutat túut niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ã niij daacátjidihi ma túi náhninaá:

‘Dios ãih ángelwãdih meemdih ã en dawát túutbipna caá. Pánihi, queét meemdih ĩ jípónih teobipna caá, jee dáhboó míih jícha ã buug lájcat pínah niijná’, ãt niij daacáp tajĩ, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdihi ãt niijíp wut jĩ.

⁷—Páant wã chãjcan níit. Dios naáwát dihi bihi naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidihi “¿Yoobópdih níit?” niij jéhihna, caandíh ñi chãjat túutca bojó’, ãt niij daacáp tajĩ, (Dt 6.16)

Jesús caandíh ãt niij jepahap wut jĩ.

⁸ Páant ã niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdihi Satanás ãt numah púuh laab béjep wut jĩ. Caán jeejína púuh laáb juibínit, nihat cãacwã ĩ jumát yoobó Jesúsdihi ãt júutwup wut jĩ. Dawá ĩih bíi déedihbut ãt júutwup wut jĩ. ⁹ Pánihi júutnit, nin pah caandíh ãt niijíp wut yuh jĩ:

—Wã pebh bódiha caj yoh ñajnit, weemdih ma weñé. Páant ma weñechah, nihat nin tútchina ã jumát dihibut meémboodih wã wúh bípna caá, Jesúsdihi ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰—Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwát dihi naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Ma Maáh Diosdih wëinit, ã wutat dihi ma jepahaá’, ãt niij daacáp tajĩ, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih ãt niij jepahap wut jĩ.

¹¹ Páant ã niijíchah joinit, Satanás caandíh ãt cádahap wut jĩ. Páant ã cádahat túttimah, Dioih ángelwãboó Jesús pebh juibínit, caandíh ĩt teo wáacap wut jĩ.

Galilea baác dihi moondih Jesús ã bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Túttimah, Juandih nemat muúboó ĩ nemat dooná dihi joinit, Jesús Galilea baácna ãt jwúub bejep wut jĩ.* ¹³ Caanjih jumnihi Nazaret tútchimant bejnit,

* 4:1 He 2.18; 4.15 * 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

Capernaum tútchina át jwáibínáp wut jí. Caán tútchi Galilea ím jwéejdih Zabulón, Neftalí í jwáiménááh baácji jumni tútchi át jumap wut jí. Caanná jwáibínit, Jesús át jumap wut jí.* ¹⁴ Páant á jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin á daacátji pah Jesús át yapap wut jí:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí í jwáiménááh baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wut jumni baácidih dawá judíowá nihcannit í jumna caá.

¹⁶ Caanjíh moón dupánapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéih jwahcap taga. Pánih jéihcan, iiguípna bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios á wahni, yeh íigát panihni, á túi chájatdih jwáitnit, queétdih caandíh át jéihyanap taga buca”, Isaías át níj daacáp tají. (Is 9.1-2)

¹⁷ Caanná jumna, nin pah Jesús át níj naóh bohé jwíhip wut jí: **“Nihat baácidih moondíh Dios á maáh jumatdih á jwáitat pínah bahnijeh á judhna caá. Pánihna, ní yéej chájatdih cádahnit, túiniboodíh ní túut nuumá”**, át níjíp wut jí.*

Queéj jwáit maonitdih ájeéh Jesús á bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Túttimah, Galilea ímna dei jwáibí, páud bejnit, Simón, á úud Andrésjíh queéj jwáit maona, íih ñuodíh í yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wut jí. Simónboó Pedro í níjní át jumap wut jí. Pánih ennit, nin pah queétdih át níjíp wut jí:

¹⁹ —**Weemdíh ní pej jum jwáwá. Páant ní jwáwáchah, yeedbídih wá bohébjpna caá. Páant wá bohénachah joinit, queejwáidih ní bidat pah, cāacwāboodíh bidnit, wíh doonáidih ní naóhbjpna caá, weemdíh jepahna, wíhwá í jumat pínah níjíná**, át níjíp wut jí.

²⁰ Páant á níjíchah joinítjeh, íih ñuonáidih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jí.

²¹ Pánih chibít wáup queétdih numah bejnit, Santiago á úud Juandihbut Jesús át enep wut jí. Queét í íp Zebedeo bícdih íih jááj chóodih cháudnit, íih ñuonáidih ámhna ít chájap wut jí. Pánih ennit, queét chénewáidihbut át bid bojop wut jí, caandíh í pej jumat pínah níjíná. ²² Páant á bid bojochah joiná, queétdih bícmantjeh nihat í tewatdih, í ípdihbut cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jí.

Dawá cāacwāidih Jesús á bohéát

(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, nihat Galilea baácidih moondíh Jesús á bohénitdih át numah bohé jwáibip wut jí. Jwíit judíowá jwí míc wáacat muuná jumap pah waadnit, Dios á maáh jumap túini doonáidih át bohénap wut jí. Pánih bohéna, det wannitdihbut át boonanap wut jí.* ²⁴ Páant á chájat doonáidih nihat Siria baácidih moonbát ít jyojop wut jí. Pánih joinit, dawá mácah wanat jumnit, búdí tubanít, nemép caolih jumnit, wáá wanat jumnit, jéih wálicannitdihbut ít wá jwáibínáp wut jí. Nihat í wá jwáibínitdih Jesús át boonanap wut jí. ²⁵ Páant á chájat doonáidih joinit, Galilea baácidih moón, Díez Túttchinadih moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácidih moón, Jordán muj conanaamánt moonbát dawá caandíh ít péé bejep wut jí.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios á wéi enatdih Jesús á bohéát
(Lc 6.20-23)

* 4:13 Jn 2.12 * 4:17 Mt 3.2 * 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

1 Dawá ã pebh ï juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó páuh laáb juibínit, Jesús caanjih át chúudap wat jī. Páant ã chúudachah, ã bohénitbut ã pebhna it juibínap wat jī. 2 Páant ï juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át niij naóh jwíhip wat jī:

3 “Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih ã teo wáacbiḡna caá, Dios ã maáh jumapboó ï túi jumat pínah niijná.

4 “Det ï yéejatdih jġahnit, bita ï yéejatdihbut jġahnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih túi teo wáacnit, ï yéejatdih ã yohochah, ï jġahat ã yaibíḡna caá.*

5 “Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, nin baác jáap ã jumuchah, queétdih maáta pínah ã waadábipna caá.*

6 “Det nuugúp wun babhbíhnit panihnit yoobóḡdih chājat pínahdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Dios queétdih ã teo wáacbiḡna caá, caandih ï túi jepahat pínah niijná.*

7 “Det bitadih jġah en teo wáacnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Diosbut queétdih ã jġah en teo wáacbiḡna caá.

8 “Det Diosdihjeh bidnit, yoobóḡdih jenah joinítidih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih ï enbipna caá.*

9 “Det bitadih mic jūihñat túatcan, túi biícđih chājat túatnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ‘Wā weh caá’, queétdih ã niijbipna caá.*

10 “Det Dios ã náahat pah ï chājat jīb bitaboó queétdih yeejép ï chājachah yahna, caandih cádahcannitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó ï jumbipna caá.*

11 “Wīihwā ñi jumat jīb bita yeebdíh ï jūihñuchah, yeejép ï chājachah, ï yee naóh yacachah, yeebdíh wēi ennit, wā teo wáacbiḡna caá.* 12 Dios naáwátđih naóh yapanitjđih biíc yoobó yeejép itát chāj waáwáp tajī. Pánihna, queétdih ï chājatji pahjeh bita yeebdíhbut yeejép ï chājbipna caá. Oboghjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdíh búdí ã túi chājbipna caá. Páant ã túi chājat pínahdih jéihnit, bita yeebdíh yeejép ï chājachah yahna, ñi túi weñeé”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Núumni, jiiát panihnit Jesúhwā ï jumat

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijih ñipī buiná caá, jeémát ã nuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wīihwāboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ñi túi teo wáacna caá, ï túi jumat pínah niijná. Oboghjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá. Páant ã buicáh, caandih yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwā jéihcanjeh, ï wid chūibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

14 “Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi túi chājachah ennit, bitabat biíc yoobó Dioh namáboó ï jéih bejna caá. Jeejéh jumni tátchidih dedé jāhat wihcah, nihat cáacwā ï túi enat

* 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20

* 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35

pah, yeéb ñi túi chājatdihbut nihat ī túi enna caá.* ¹⁵ Jiiát dahdih jiiñit, pamap dahjñh cāacwā īpī páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó īpī jii cáagna caá, nihat maú diitboó jumñit ī túi enat pínah niijná.* ¹⁶ Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebbút bitadilh ñi túi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, ñi ip jeámant bóodih cāacwā ī wēi naóhbična caá”, queétdih Jesús át niijíp wat jī.*

Moisés ā wutatji

¹⁷ “Nindihbut yeebdih wā jéhiyaat túutna caá: Moisés ā wutatjidih, Dios naawátlih naóh yapanit ī daacátjidihbut yohodih wā jūohcan beé. Queét ī daacátjidih yooópdih cāacwādih jéhiyanit, ī niijátji pah biíc yooó chājat túut niijná, wā jūúwáp be. ¹⁸ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jāap jātih, Moisés ā wutatji ā buudcán niit. Nihat ā daacátji pah ā yap beedáat pínah jātih, nin baác, jeábut ā buudcán niit.* ¹⁹ Ded biíc wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijni, bitadilhbut yap yohat túutni, Dios ā maáh jumapboó oboh jumni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā wutatdih túi jepahna, bitadilhbut jepahat túutni, Dios ā maáh jumapboó maáh ā jumbipna caá. ²⁰ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowábut ‘Dios ā wutatdih jwí túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ī túi chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutatdih yeebboodih queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ā maáh jumapboó ñi juibcán niit”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Íijat

(Lc 12.57-59)

²¹ “Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Cāacwādih ñi mao yohca bojóó. Ded cāacdih mao yohnidih peéh chājat ā jumbipna caá’, ī niijátjidih ñit joijí tagaá.* ²² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ded biihdih íjna, cāacdih mao yohnidih ī peéh chājat pah, caandihbut peéh chājat ā jumbipna caá. Ded biihdih jūihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ā niijátji jiiib, peéh chājat túutni pehbboó ī ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépahcah caá’, niijni iiguípna bejni pínah ā jumna caá.

²³ “Diosdih weñedih juibína, sacerdotedih nuñúpdih ñi mao wāhat túutat pínah jātihbitjeh, biih yeebdih ā íjatdih náhninit, nin pah ñi chājaá: ²⁴ Ñi wāhni pínah nuñúpdih jwej jwāhñit, ā pebhna jwáub bej, ñi míc ámoahoó. ‘Páant wā chājatjidih wā jīgahna caá. Chéneji wā jwáub chājcan niit, páant muntih. Pánihna, weemdih ma íj jenah joyátlih ma cádaahaá’, ñi niijí. Páant ñi míc ámoah túttimah, Dioih muuná caandih weñedih ma jwáub bejeé, buca.

²⁵ “Biihdih ma jiiib buudáatdih bidnit, cāacwādih peéh chājat túutni maáh pebhna naóh yacadih meemdih ā ub bejchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chājat túutni pehbboó ñi juibíat pínah jātih, meemdih ā naóh yaccat pínah niijná, caanjñh ñi míc ámoahoó. Páant ñi chājchah nihna, yeebdih āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacachah joinit, peéh chājat túutniiboó meemdih nemat maúboó āta nemat túut tagaá. ²⁶ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán nemat maúboó ñi jiiib chāj beedáat pah bóo ñi jum jwāhbična caá. Caán jiiib chājat túutnidih jiiib chāj péanit, ñi bacbična caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

* **5:14** Jn 8.12; 9.5 * **5:15** Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33 * **5:16** 1P 2.12 * **5:18** Lc 16.17 * **5:21** Ex 20.13; Dt 5.17

Bitá weha mánajĩh yeejép chājcat

27 “Ñi ñawādih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Bitá weha mánajĩh yeejép ñi chājca bojoó’, ĩ niŷatjidih ñit joiŷi tagaá.*

28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded yad wilijĩh yeejép chājcan yahna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejép átát chāj péanap taga. Pánihna, yaddihbat biíc yoobó muntih ā yapna caá.

29 “Ma jéihyempant bóo quibjĩh en ñinahnit, yeejép chājna, caan dáhdih wāt yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míh quib dahdih ma wāt yohochah, caan dáhjuh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejép chājatdih cádahat caá náahap.*

30 “Míh jéihyempant bóo téihyājĩh yeejép chājna, caán téihyadih ma dúuc bóod yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míh téihyadih ma yohochah, caán téihyajah āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyājĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih át niŷjíp wut jĩ.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi ñawādih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Yaddih yohĩhna, ñi yohat pínah papélahdih wāhñit, caántdih ñi jéih yohna caá’, ĩt niŷjíp wut yah jĩ.* 32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ājeéh bóli biih newéjĩh yeejép mi chājat júbjuh, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yahna, ā yohat tátimah, biihjĩh mi jwáub āa jumna, caanjĩh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjĩh jwáub āa jumna, yeejép ĩ chājna caá”, Jesús át niŷjíp wut jĩ.*

Dep pah yoobópdih jwĩ naáwát pínah

33 “Jon jātih moondih nin pah ĩ niŷ naóh bohéatjidih yeebbát ñit joiŷi tagaá: ‘Dios ā enechah, wā niŷjíp pah wā chājbiŷna caá. Páant wā chājcah, weemdih ā peéh chāja naáh”, niŷjínit, ñi niŷjíp pahjuh chājat caá náahap’, ĩt niŷjíp wut jĩ.* 34 Obohjeéhtih, yeebboó ñi niŷjíp pah chājĩhcan, Dios ā wūtjĩh niŷcánjuh, ‘weemdih peéh chājna’, niŷjíná, biih wūtjĩhjuh ñipĩ niŷjíná caá. Yoobópdih nin pah yeebdíh wā naóhna caá: ‘Jeá táini ā jumat pah, wā niŷjíp biíc yoobó wā chājbiŷna caá’, ñipĩ niŷjíná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niŷjíná yahna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wūtdih niŷjíp pahjuh muntih niŷjíná caá ñi chājap.

35 ‘Nin baác táini ā jumat pah, wā niŷjíp biíc yoobó wā chājbiŷna caá’, ñipĩ niŷjíná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niŷjíná yahna, nin baácđih moondih Dios maáh ā jumachah, ā wūtdih niŷjíp pahjuh muntih niŷjíná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tútchi táini ā jumat pah, wā niŷjíp biíc yoobó wā chājbiŷna caá’, ñipĩ niŷjíná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwĩ Maáh chah wēpni ā ñioni, caandih jwĩ weñat pínah tútchi, oboh jumni tútchi nihcah, biíc yoobó muntih niŷjíná caá ñi chājap.*

36 ‘Wā báadhna, wā niŷjíp pah yoobópdih wā chājbiŷna caá’, ñi niŷjíchah, biíc yoobó ā táican caá. Diosjuh yeebdih ā jéih báadhdat túttna caá. Caanjéh ñíh

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18 * 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4 * 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21 * 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12

waó yoócdih jéih baabána, á jéih jwáub eyana caá. Yeéb áihwá jumna, níih báhahjīh níijná yahna, áih wātjīh níiját pahjeh muntih níijná caá ní chājap.
 37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ní níijí: ‘Páant wá chājbip caá’, níij, ‘Páant wá chājcan níit’, ní níijí. Chah dawá jacna ní níijíchah, á táicán caá”, Jesús át níijíp wāt jī.

Jwī peéh chāj jwáubacat
 (Lc 6.27-36)

38 “Ní nuowādih nin pah í níj naóh bohéátjidih yeebbút níit joijí tagaá. ‘Bíih míih quíib dahdih á búuh mawat pahjeh, meembút caandih búuh mao jwáubanaá. Míih maó doóbbdih á daj mawat pahjeh, meembút caandih daj mao jwáubanaá’, ít níijíp wāt jī.* 39 Obohjeéhtih, weéamboó nin pah yeebdíh wá naóhna caá: Meemdíh yeejép chājnidih yeejép ma chāj jwáubaca bojóó. Ded meemdíh íjnit, míih jéihyepmant bóo púo tíibdih á mawachah, bíámantbut ma jútú, mawíhna, á jwáub mawat pínah níijná.* 40 Bíihboó ded pah ma chājatjí jīb meemdíh á naóh yacachah, peéh chājat túutniboó míih camisadih meemdíh naóh yacnidih á wáhat túutachah, caandih wáhnit, ma dóní jih bóo chóodihbut ma wáhuá. 41 Bíihboó áih bíí déedih namá tacdih meemdíh á duo wáhat túutachah, meéamboó á juibíat pínahna ma duo wáhaá. 42 Ded á náahatdih meemdíh á wábháchah, ma wáhuá. Bíih meemdíh á waíhichah, caandih ma wayaá”, Jesús át níijíp wāt jī.

Jwútdih eníhcannitdih Jesús á oyat túutat
 (Lc 6.27-28,32-36)

43 “Ní nuowādih nin pah í níj naóh bohéátjidih yeebbút níit joijí tagaá: ‘Níjeéh jumnitdih ní oyoó. Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih eníhcat caá náahap’, ít níijíp wāt jī.* 44 Obohjeéhtih, weéamboó nin pah yeebdíh wá naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ní túi chājaá. Det yeebdíh yeejép í chājachah, Diosdih ní wábhá, queétdih á túi chājat pínah níijná. 45 Pánih chājna, jwī íp jeámant bóo á weh ní jumbipna caá. Diosboó nihat cáacwādih bíic yoobó á túi chājna caá. Yeejépwādih, túinitdihbut yeó á túi chāhat túutna caá. Á wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah á buagát túutna caá. Cáacwādih bíic yoobó Dios á túi chājat pah, yeebbút bíic yoobó ní túi chājaá. 46 Yeebdíh oinitdihjeh ní oi jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta í wábat túutni dinerodih wábhnitboó tubit yeejnit jumna yahna, páant í chājna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíihwáboó nihatdih oinit, bíic yoobó teo wáacat caá náahap. 47 Yeéb ní déewādihjeh míic jwááhnit, ní wēi naóh wábháchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yahna, bíic yoobó í chājna caá. Obohjeéhtih, yeebboó nihatdih ní túi wēi jwááá. 48 Jeámant bóo jwī íp nihatdih túi chājni á jumat pah, á weh jumna, bíic yoobó yeebbút nihatdih túi chājnit ní jumúú”, Jesús át níijíp wāt jī.*

6

Ded pah caá jwī túi chājat

1 “Dios túinidih á chājat túutachah jepahnit, ‘Ní eneé! Dios á wutat pah wá túi chājna caá’, bitadih ní níijcá bojóó. Pánih bita í wēi enat pínahdihjeh bidna,

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21 * 5:39 Lm 3.30 * 5:43 Lv 19.18 * 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

Ī wēi naáwátjeh ñi túi chājat jīb wāát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdíh ā wāhcan niít.*

² “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi jútca bojoó. Túi chājnit pah jígohnitboó nihat ĩ wēi enatdih bidna, ded pah ĩ chājat pah ñi chājca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowā jwī míc wáacat muanáboó jumnitdihbut ĩpī wāhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wēi naáwát pínah niijná. Queétdih ĩ wēi naáwáchah, ĩ túi chājatji jīb dée ĩ bibohna caá. Diosboó ĩ túi chājatji jīb queétdih ā jwāub wāhcan niít. ³ Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biíh ma chéen yoobát ā jumachah yuhna, caandíh jútcanjeh, ma wūhú. ⁴ Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cāacwā ĩ encah yuhna, Diosboó ā enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chājatji jīb yeebdíh ā wāhbična caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Ded pah caá jwī uúbát
(Lc 11.2-4)

⁵ “Diosdih uúbhna, túi chājnit pah jígohnitboó nihat ĩ wēi enatdih bidna, ĩ uúbát pah yeéboó ñi uúbhca bojoó. Queétdih uúbhna, jwiít judíowā jwī míc wáacat muanáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih ĩ uúbhna caá, dawá queétdih ennit, ĩ wēi naáwát pínah niijná. Páant cāacwā ĩ wēi enatjeh caá ĩ uúbát jīb dée.* ⁶ Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih uúbát túut niijná, ñíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwī ĩp jwī jéih enca naáhdih ñi uúbú. Pánihna, cāacwā ĩ encah yuhna, jwī ĩpboó yeebdíh ennit, ā túi joibíčna caá. Pánih joinit, ñi uúbáchah, yeebdíh ā túi teo wáacbična caá.

⁷ “Dawá láa nin jacnājíhjah wā uúbáchah, Dios weemdíh ā túi jepahbična caá’, caandíh jéihcannitboó ĩ niíf jenah joiná yah caá. ⁸ Pánihna, queét ĩ uúbát pah ñi uúbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi uúbát pínah jātíh, jwī ĩpboó ded pah ñi náahatdih ā jéihna caá. ⁹ Pánihna, yeéboó nin pah jwī ĩpdih ñi niíf uúbú:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah túini ma jumachah, meemdíh jwī wēina caá. Ma wūt chah yáaat caá jwiít jwī náahna caá.

¹⁰ Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, ĩ jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit ĩ túi jepahat pah, nin baácdih moonbút ĩ jepaha naáh.

¹¹ Yeó jáap jumat pah jwī jeémát pínahdih ma wūhú.*

¹² Bitá jwiítidih ĩ yéej chājatdih jwī yohat pah, meembát jwī yéej chājatdih ma yohoó.

¹³ Nemépwā ĩ maáh jwiítidih ā yéejaíhichah, ma teo wáacá, jwī yéej chājcat pínah niijná. Páant jwī uúbáchah, meém jwī Maáh chah wēpni jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jumat pah nihat meemdíh ĩ wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jum nah’,

Diosdih ñi niíf uúbú.

¹⁴ ‘Bitá yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohochah ennit, jwī ĩp jeáboó jumnitbut yeéb ñi yéej chājatdih ā yohbična caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bitá yeebdíh ĩ yéej chājatdih ñi yohcah, jwī ĩpbut ñi yéej chājatdih ā yohcan niít”, Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwāhcan jwī uúbát

¹⁶ “Diosdih túi uúbát túut niijná, jeémp jwāhcan, jígahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaá túi chājnit pah jígohnitboó ĩpī chājap. Cāacwā queétdih ĩ wēi naáwátidih bidna, queét ĩh móotdih jígahni pah ĩ chājna caá. Páant ĩ chājachah,

jeémp jwuhcannit í jumatdih nihat ennit, ‘Queét táinit caá’, í niŷ wēina caá. Yoobópdiŷ yeebdíh wā naóhna caá: Cāacwā queétdih í wēi naáwátjeh í jeémp jwuhcat jīb dée ā jumna caá. Diosboó queétdih ā wēi naóhcan niít. Queét í chājat pah űi chājca bojoó. ¹⁷ Obohjeéhtih, yeebboó jeémp jwuhcan, űiŷ móotdih táí chocnit, yeó jáap jumat pah űi táí míc ámohat pah űi chājaá. ¹⁸ Yeéb páant űi chājachah, űi jeémp jwuhcatdih cāacwā í jéihcah yuhna, jwī ípboó ā jéihbipna caá. Jwī íp, jwī jéih enca naáh, űijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, űi wábáchah, ā enbipna caá. Pániŷ ennit, ded pah jeémp jwuhcan, űi wábát jīb yeebdíh ā táí chājbipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Jeáboó búdí jīb jumni panihnidih jwī bíbohat
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ “Nin baácboó jum jwuhna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niŷ jenah joinít, bíí déedih dawá űi wā ámohca bojoó. Nin baácboó jumni á moopáh bejbipna caá. Bíih móopcannidih bitaboó í nuumbípna caá. Pánihna, nin baácdiŷ bóo bíí dée buúdní pínahjeh ā jumachah, caandíh űi en űinahca bojoó.* ²⁰ Obohjeéhtih, bíí déedih űi en űinahat pah Dios ā weűat pínahdih táí jenah joí chājnit, búdí jīb jumni panihnidih jeáboó űi bíbohbiŷna caá. Caán űi bíbohniŷboó ā móopcan niít. Nuumnít í jéih wā bejcan niít. Pánihna, caanná űi bíbohat pínah ā buúdcán niít. ²¹ Dios pehbboó űiŷ búdí jīb jumni panihni ā jumachah jéihnit, Dios ā weűat pínahdih űi táí jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéŷ űiŷ búdí jīb jumndih bíbohniŷ, űi weűat pínahdihjeh űi jenah joibípna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Ded pah jwī jenah joyátdih jwī chājat
(Lc 11.34-36)*

²² “Jíiát ā táí yeh iiguíchah, jwī táí jéih enat pah, Dios ā weűat pínahdih táí jenah joinít, táinidih űi chājbipna caá. Ded pah űi jenah joyátdihjeh űi chājbipna caá. Táinidih jenah joinít, táinidih űi chājbipna caá. ²³ Obohjeéhtih, táicannidih jenah joinít, yeejépdih űi chājbipna caá. Páant yeejépdih űi jenah joyóchah, tabít yeejép űi chājat ā jumbipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Dinerodih búdí bidna, Diosboodíh űi jéih bidcat
(Lc 16.13)*

²⁴ “Ded Diosdih oini ā weűat pínahdih chājna, tabít pohba dinerodih ā jenah joicán niít. Obohjeéhtih, ded dinerodihjeh búdí jenah joiníboó Diosboodíh ā oican caá. Dinerojéhjeh wēini jumna, Diosboodíh ā náahcan niít. Pánihna, Diosdih, dinerodihbat bíic yoobó űi jéih bidcan caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Dios ā wehdih ā táí en dawát
(Lc 12.22-31)*

²⁵ “Nin pah yeebdíh wā jwáwā naóhna caá: űi jeémát pínah, űi babhat pínah, űi dawát pínah yéguenadihbat űi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh űi táí jumat pínahboodíh űi bidíí. Páant űi bidichah, caán yeebdíh oina, űi jeémát pínah, űi dawát pínahdihbat ā wāhbipna caá, űi táí jumat pínah niijná. ²⁶ Jwébehwādih ded pah Dios ā en dawátdih űi jenah joyoó. Queét wápchi wiŷcan, jeémát í ámohat muunádiŷbat í bíbohcah yuhna, jwī ípboó queétdih táí en daoná, í jeémát pínahdih āpí wāhna caá. ŷobohjeéhtih, jwébehwādih ā oyat chah yeebboodíh Dios ā oina caá! Pániŷ oiniŷ, yeebdíhbat ā táí en daobípna caá. ²⁷ Nindih űi táí jenah joyoó: Búdí náhni

* 6:19 Stg 5.2-3

dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán níit. Pánihna, búdí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

28 “Ñi dawát pínah yéguehnadihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdih ãpí teocan caá. 29 Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji ãih túini yégueh chóodih ðuonít, ã túi jíghat chah cháanaboó ã túi jíghona caá.* 30 Caán cháanadih Diosboó ã túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cáacwã ípí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni ã chãjna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah ã wãhat chah yeébbodih Dios yéguehdih ã wãhbiþna caá. Pánihna, caandih búdí jenah joicánjeh, Diosboodih ñi túi jenah joyoó. 31 Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdí ñi jenah joicá bojoó. 32 Diosdih jéihcannitboó bíi déedih tabit ípí jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdih judhdadtih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdih ã teo wáacat pínahdih ñi túi jenah joyoó. 33 Bíi déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jumatdih bidnit, caandih ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini doonádih bitadih ñi naáwá, queéþbut caandih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ã wãhbiþna caá. 34 Cheibit dedé ã yapat pínahdih búdí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdih ã teo wáacipna caá. Buu ded pah ñi chãjatdihjeh jenah joyát caá náahap. Bíih yeó jáapdih bóo pínahdih tabit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdih en daonít, ã túi teo wáacipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

7

*“Yeejép wã caá”, bitadih niij jãihcat
(Lc 6.37-38,41-42)*

1 “Meém yeejép caá”, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdihbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán níit. 2 Bitadih ‘Ápí túi chãjcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdihbut bíic yoobó ã niij enbiþna caá.* 3 Nin pah yeéþ ñipí chãjna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumuchah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ã jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéej chãjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdí quíib becát ã jumuchah yuhna, caandih ñi encan caá. Caandih ñi encat pah, búdí yeejép chãjna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chãj? 4 Yeebdih búdí quíib becát panihni ã jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdih wã póoj yohbiþna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chãjnit jumna yuhna, ‘Némé, tabit yeejép chãjna caá ma chãjap. Caandih ma cádaháá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéþ yeejép chãjnit jumna yuhna, búdí ñi yéej chãjatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chãjatdihjeh ñi jenah joi? 5 Páant niijnít, túinit pah jíghonit í chãjat pahjeh manth yeebbút bíic yoobó ñi chãjna caá. Yeebdih búdí quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chãjatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déeih bainí quíib becát panihnidih túi jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, ã yéej chãjatdih ñi jéih cádahat túutþipna caá.

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

* 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7

* 7:2 Mr 4.24

6 “Mujjiowā panihnit yeejépwā Diosdih náahcannitdih áih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandih jói íjnit, yeebdih tubit yeejép ita chāj taga. Momo mawwā panihnit, í náah chājnitdih Dioih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, jóihcan, búdí júb jamni jeé túbna dih momo mawwā bepédih í wid chuñat pah, caán túini doonádih ita yoh tagaá”, Jesús át niijíp wut jī.

Diosdih jwī wúbúchah, ā jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)

7 “Diosdih wúbhna, ñi wúbh cádahca bojoó. Páant ñi wúbúchah, ded pah ñi wúbátdih Dios yeebdih ā wúbhipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahca, ded pah ñi bidatdih yeebdih ā wúbhipna caá. Jēc panihnidih wuúmp mao cádahca, Dios ā wátbipna caá. ⁸ Det Diosdih túi wúbhnit, í wúbátjidih í bíbohpana caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwāáhipna caá. Det í wuúmp mawachah joinit, jēc panihnidih Dios queétdih ā wátbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi wúbúchah, yeebdih ā jepahbipna caá.*

9 “¿Pan dahdih ñi wúéh yeebdih ā wúbúchah joinit, jee dáhboodih caandih ñita wéh taniít? Ñita wáhcana tagaá. ¹⁰ ¿Queejdih ā wúbúchah, bucdih ñita wéh taniít? Ñita wáhcana tagaá. ¹¹ Yeéb yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih túinidih ñipí wáhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yéejcani jumna, túini ñi wáhat chah caandih wúbhnitdih ā wúbhipna caá.*

12 “Bita yeebdih í táí chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi táí chājaá. Queét yeebdih í táí chājcah yuhna, yeéboó queétdih ñi táí chājaá. Páant tigaá Moisés ā wutatji, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibut ā niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Baini jēc naáwát
(Lc 13.24)

13 “Jeáboó bejihna, Diosdih túi jenah joinit, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, ā weñat pínahdih ñi chājbipna caá. Pánih chājnit, baini jēc panihni ā jumachah yuhna, ā pebhna bejni baini namádih ñi jéih ñáan bejbipna caá. Obohjeéhtih búdí jēcdih waadnit, búdí namádih ñi bejchah, dedé buwat ā wihcana niít. Páant ā buocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, buadnit í jumbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, baini jēcdih waadná, baini namáboó ñi ñáan bejchah, táí jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pebhboó yeéb ñi bejihchah, ā buwachah yuhna, caandih túi jenah joinit jumna, ñi jéih buwjábipna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pebhboó juibnit, páantjeh ájeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit táí jenah joinitjeh caán namáboó í jéih ñáan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Cāacwā ded pah í chājatdih ennit, ded pah í jumatdih jwī jéihyat
(Lc 6.43-44)

15 “Ñi táí chāja chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét túinit pah jigohna yuhna, í jenah joyátboó yeejép ā jumachah, yeebdih í yéejáhhipna caá. ¹⁶ Queétdih beh enat túut niijná, ded pah í chājatdih ñi táí eneé. Yeejép í chājachah enna, yeejépwā í jumatdih ñi jéihbipna caá. Í táí chājachah enna, túinit í jumatdih ñi jéihbipna caá. Nin pah caá ā jumap: Ded óot nah iguñ pihana ápí quehcana caá. Mai bab nahbut bab dahna

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13 * 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31 * 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

āpī quehcan caá. ¹⁷ Túini nah túini dahna ā quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ā quehna caá. ¹⁸ Túini nah yeejép dahna ā quehcah, yeejép nahbut túini dahna āpī quehcan caá. ¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cāacwā īpī cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnīdih Dios ā yohbipna caá.* ²⁰ ‘Dios naáwátdih naóh yapani wā jumna caá’, níj yeenīdih nin pah űi beh enbipna caá: Ded pah ī chājatdih enna, yeenī ī jumātdih űi jéihbipna caá’, Jesús āt níijíp wut jī.*

*“Meemdíh wā jéihcan caá”, Jesús ā níiját
(Lc 13.25-27)*

²¹ “Dawá weemdíh ‘Maá’, níijnít jumna yuhna, jeáboó ī juibícan níit. Wā íp jeáboó jumni ā weñat pínahdíh chājnītjeh ā maáh jumupna ī juibibipna caá. ²² Péeni yeó jáapnadih wā íp ā maáh jumupna waádihnit, dawá weemdíh jepahcannītjibut nin pah ī níijbípna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátdih jwiit jwī naóh yapanap jī. Ma wēpatjīh nemépwādh jwī bacat túutap jī. Cāacwājeh ī jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj júutap jī’, ī níijbípna yuh caá. ²³ Obohjeéhtih, ‘¡Yeeddíh wā jéihcan caá! ¡Yeejép chājnītjeh űi jumna caá! Pánih jumnit, wā pebhna űi waád júóhca bojóó’, queétdih wā níj jepahbipna caá’, Jesús āt níijíp wut jī.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)*

²⁴ “Ded wā bohéatdih jói jepahna, muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Túi jenah joini jwumép baácđih numah baád waadánit, áih jagápdih ā túi dodhdop be. ²⁵ Caán muúđih ā péaat túttimah, búdí mah júóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ā júúwúp be. Páant tubit ā johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ā áaccap be. ²⁶ Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, túi jenah joicánni muú chājni panihni caá ā jumup. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ā dodhdop be. ²⁷ Caán muúđih ā péaat túttimah, mah búdí júóh, muj daab béj, búdí johlitbut ā júúwúp be. Pánih búdí ā johochah, caán muú áacna, búdí ā yáanap be”, Jesús āt níijíp wut jī.

²⁸ Páant ā níj naáwáchah joiná, cāacwā íť jói wáhi bejep wut jī. ²⁹ “Caán túi jéihni pah jwiitdih ā níj bohéna caá. Moisés ā wutātjīdih bohénit páant ípī níj bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópđih tigaá maáh ā jumup”, íť míic níijíp wut jī.*

8

*Bácah moópndih ā booaat
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)*

¹ Páant níj naóh bohé péanit, Jesús jeé űaj yacapboó chéuđniji ā bohénitdih āt numah dei bejep wut jī. Á dei bejehah ennit, dawá ájeéh íť péé bejep wut jī. ² Páant í bejehah, bácah moópni jwááhnit, bóđicha caj yoh űajnit, nin pah āt níijíp wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, Jesúsđih āt níijíp wut jī.

³ —¡Júu! Wéinī meemdíh wā booana caá, caandíh teo jáhanit, āt níijíp wut jī.

Páant Jesús ā níijíchahjeh, ā moopát āt űuumáh bejep wut jī.

* 7:19 Mt 3:10; Lc 3:9 * 7:20 Mt 12:33 * 7:23 Sal 6:8 * 7:29 Mr 1:22; Lc 4:32

4 —Meemdih wā booaatjidih bitadiah ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naawádh ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ā ñuumátjidih ma júutá. Moisés ā wutáti pah sacerdotewā ī cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuú, Díos meemdih ā booaatjidih ī jéihyat pínah niijná. Táltimah, ma déewájeéh ma jwáub jumuchah, ā táibipna caá,* Jesús caandih āt wēp niijíp wut jī.

*Soldadowā ī maádh teo wáhnidih Jesús ā booaat
(Lc 7.1-10)*

5 Táltimah, Jesús Capernaum tútchina ā juibínachah, Romano cien soldadowā ī maáh ā pebh juibínit, nin pah caandih āt niijíp wut jī:

6 —Maá, weemdih ma teo wáacá. Weemdih teo wáhni búdí wánná, wíih muúboó ā lajna caá. Áih bácah jwioní ā jumuchah, búdí tabanit, ā jéih bejcan caá, Jesúsdih āt niijíp wut jī.

7 —Caandih booaadiah wā bejmi caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.
8-9 —Obohjeéhtih, Maá, wíih muúná ma bejcah, ā túimi nacaá. Weem cháh wēpni ma jumuchah, ‘Wíih muúdhí ma waád júúwú’, niijní dée nihcan caá. Ma naawáchahjeh, weemdih teo wáhni ā boobipna caá. Wā chah jumnit bita maáta weemdih ī wutna caá. Weembút soldadowádh wutni caá. Bíicdih ‘Ma bejeé’, wā niijichah, āpí bejna caá. Bíihdih ‘Ma júúwú’, wā niijichah, āpí júóhna caá. ‘Nindih ma chájaá’, wā niijichah, páant ā chájna caá. Weém wutni jumna, meembút wutni ma jumatdih wā jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdih teo wáhni ā boobipna caá, soldadowā ī maáh Jesúsdih āt niijíp wut jī.

10 Páant ā niijichah jói wēnít, Jesús ájeéh péenitdih nin pah āt niijíp wut jī:
—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nin soldadowā ī maáh judío nihcan yuhna, Díosdih ā túi jenah joiná caá. Caandih teo wáhnidih wā booaat pínahdih āt jéihyep taga. Weemdih caán ā túi jenah joyát pah, ded judío bíic yoobó jenah joinídh wā en jwáhcan caá. 11 Yeebdih wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, nihat baácndih moón Díosdih túi jenah joinít, jeáboó Díos ā maáh jumapna dawá ī juibíipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob bíicdih ī jeémpipna caá.* 12 Obohjeéhtih, judíowā Díos ā maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dupánapboó ā wahbipna caá. Caanná ā wahnitboó búdí jígahnit, íih maodíh ī néeh cháác juibíipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

13 Páant queédih niijíp péanit, soldadowā ī maádh nin pah āt jwáub niijíp wut jī:

—Míih muúná ma jwáub bejeé. Meemdih teo wáhni booní ā jumna caá. ‘Jesús caandih ā boobipna caá’, ma niijíp jenah joyát pahjeh ā yapna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, áih muúboó jumni caandih teo wáhni āt boonap wut jī.

*Pedro chudhdih Jesús ā booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)*

14 Páant niijíp péanit, Jesús ā bohénitdih āt jwáub numah bejep wut jī, páant muntíh. Pánih bejna, Pedroíh muúná juibínit, ít waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wánná, mi ñajat chóobó mi ñajachah, Jesús āt enep wut jī. 15 Pánih ennit, míih téihyadih ā teo jáhanachahjeh, pahat āt dúucach bejep wut jī. Páant ā dúucachah joinít, caántboó ñah ñuhnit, Jesúsdih jeémát mít wáhp wut jī.

* 8:4 Lv 14.1-32 * 8:11 Lc 13.29 * 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

Dawá wənnitdih Jesús ā booaat

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Tōo ñáh jūáwúchah, dawá nemép caolih jumnitdih ī chéénwā Jesús ā jumni muá jóocmant īt ub jaibínap wat jī. Páant ī ub jaibínachah ennit, Jesús wā īt bac bejep wat jī. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemép wādhī ā bac bejat tūtutachahjeh, cāacwāih bācahmant īt bac bejep wat jī. Bitā tubúp chūúh nitdihbut Jesús āt booa beedánap wat jī. ¹⁷ Páant ā chājachah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ā niijátji pah āt yapap wat jī. “Jwī tubúp chūúát dih, jwī wənatdihbut jīgah ennit, āt booa nap taga”, Isaías āt niij daacáp tajī.*

Biquína Jesús dih ī péelhat

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh ī jaí ñəhuchah ennit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niijíp wat jī:

—**Chóbe conanaáboó jwī chūúh bejjh**, āt niijíp wat jī.

¹⁹ Páant niijnít, jēlitna ī dei bejehah, Moisés ā watatjidih bohéni Jesús dih jwāáh nit, nin pah āt niijíp wat jī:

—Bohéni, deyoób ma bejehah, weembát majeéh wā bejmi caá, āt niijíp wat jī.

²⁰ —**Jia mujjiowā īih muá pínah ítnadih ī bíbohna caá. Jwébehwábut īih yécanadih ī bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó nihāt cāacwā úud jeñé, wīih muájéh pohba wā bíbohcan caá. Pánihna, wājeéh ma jūáwúchah, búdí buwat meemdíhbut ā jum bípna caá**, Jesús caandih āt niij jepahap wat jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, biih jwuh nin pah āt niijíp wat jī:

—Maá, majeéh weembát wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah jātih wā íp ā wənuchah, āih bācahdih wā yohāt pínah niijná, ‘Ma chāo jwáhuú’, weemdíh ma niijí. Á wənuchah yoh péanit, majeéh wā bejbípna caá, āt niijíp wat jī.

²² —**Weemdíh náahcannit wənnit panihnit jumna, queétoó wənnitdih ī yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh jumni pínah buu ma jūáwá**, Jesús caandih āt niijíp wat yuh jī.

Búdí johlit nolihatdihbut ā yayáát

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Páant niij péanit, jēlitboó dei jaibínit, búdí jāáj chóodih ā bohénitdih āt numah waadáp wat jī. ²⁴ Íim dih ī chūúh bejehah, Jesúsboó āt úwah bejep wat jī. Pánihna, íim tac yoób ī buug lājachah pohba, Jesús ā úwat pónih, búdí johlit āt jūáwáp wat jī. Páant búdí nolihat ā jumuchah, īt daábíhip wat jī.

²⁵ —¡Maá, jwíít dih ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwī chājap! Ít niij wəcup wat jī.

²⁶ Páant ī niij wəcuchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wat jī:

—**¿Dépanih tīgáá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagáá**, āt niijíp wat jī.

Páant niijnít, ñah ñəh nit, johlit, nolihatdihbut jāih nit, **“Ma yayáá”**, āt niijíp wat jī. Páant ā niijíchahjeh, johlit nolihatbut bíicmantjeh āt yayáh bejep wat jī.

²⁷ Páant ā yapachah, en wáhi bejnit, queétdjeh nin pah īt múic niijíp wat jī:

—**¿Dedé cāac tīgáá nin? Á naáwá chahjeh, johlit, nolihatbut ā yayáh bejna caá**, īt niijíp wat jī.

* 8:17 Is 53.4

Gadara baácdih moón nemép caolih jamnitdih Jesús ā booaat

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Páant ā yapat túttimah, Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jī. Caanná ít chúuh juibínachah, chéne neoná cáac yohopmant Jesúsdi ih ít jwááh dei juúwáp wut jī. Queét nemép caolih jamnit, tabit tac behnit ít jamuchah, caanná cáacwá ipī bejcap wut jī. ²⁹ Pánihna, Jesúsdi ih jwááh dei juibínit, nin pah ít níij ñaacáp wut jī:

—¿Meém Dios wáúh, dépanih chājadih juóh tigaá ma chāj? ¿Dios ā peéh chājat pínah ā judh jwuhuchah yuhna, jātih jwiútdih peéh chājadih juóhmit beé ma chājap? ít níijp wut jī.

³⁰ Yúúpbít dawá momo muuwā bid jeémpna ít chājap wut jī. ³¹ Pánihna, queétdih ennit, nemépwā nin pah Jesúsdi ih ít níijp wut jī:

—Jwiútdih bacat túutna, cot muuwādi ih ma waadát túutú, ít níijp wut jī.

³² —**Júu, caán láa bácah ñi bejeé.** Jesús queétdih át níijp wut jī.

Páant ā níijíchahjeh, queét cáacwáih bácahmant bacnit, muuwādi ih nemépwā ít waadáp wut jī. Páant ít waadáchah, wépép ñáo dei bej, ímna buég báah bejnit, muuwā ít chíic wan beedáh bejap wut jī.

³³ Páant ít yapachah enna, bádi úmnit, queét muuwājidi ih en daonítboó íih tátchina ít ñáo jweí jwáub bejap wut jī. Pánih ñáo jwáub juibínit, muuwā ded pah ít yapatjidi ih, nemép caolih jamnitdihbut ded pah Jesús ā booaatjidi ih ít naóh peetép wut jī. ³⁴ Páant ít naáwáchah joinít, nihát caán tátchidi ih moón Jesúsdi ih enedi ih ít bejap wut jī. Pánih juibínit, caandíh náahcan, íih baácmant Jesús wādi ih ít jwáub bejat túutap wut jī.

9

Jéih yoocannidi ih Jesús ā booaat

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Páant ít jwáub bejat túutuchah joinít, íih jááj chóona waadnit, Jesús wā ít jwáub chúuh bejap wut jī. Pánih chúuh bejnit, Jesús apí juibíni tátchina ít jwáub juibínap wut jī. ² Caanná ít juibínachah, caanjíh moón jéih yoocannidi ih ā ñajat chóojíh Jesús pebhna ít beo juibínap wut jī. “Jesús nindi ih ā jéih boobapna caá”, ít níij jenah joyóp wut jī. Páant ít níij jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidi ih nin pah Jesús át níijp wut jī:

—**Ma weñeé. Ma yéejatdi ih meemdíh wā yohna caá,** át níijp wut jī.

³ Páant ā níijíchah joinít, biquína Moisés ā watatjidi ih bohénit nin pah ít níij jenah joyóp wut yah jī: “Diosjeh yéejatdi ih ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh jamna yuhna, páant níijná, ‘Dios wā jamna caá’, níij yeena caá ā chājap”, ít níij jenah joyóp wut jī. ⁴ Páant ít níij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át níijp wut jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jenah jói? ⁵ ‘Ma yéejatdi ih wā yohna caá’, wā níijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi níij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ñah ñuhnit, ma yáac chūi bejeé’, wā níijíchah, caán ā bejehah ennit, wā níiját yoobópdi ih ā jamatdi ih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bíbohathidibut ñi jéihbipna caá. ⁶ Weém nihát cáacwā úud jeñé, nin baácdih moondi ih jéih booanít, í yéej chājatdi ihbut wā jéih yohna caá. Pánih tibéé Dios weemdíh ā wah deyanap jī, cáacwā í yéejatdi ih wā yohat pínah níijná. Pánihna, caán wépatdi ih wā bíbohathidih yeéb ñi jéihyat pínah níijná, nin pah wā chāj jéutbipna caá, át níijp wut jī.

Páant níij péanit, jéih yoocannidi ih nin pah át níijp wut jī:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, múih muúboó ma jwúub bejeé, át niijíp wut jī.

⁷ Páant ā niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, áih muúboó át jwúub bejep wut jī. ⁸ Páant ā boanachah ennit, cāacwā ï en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdi h búdí wēpat ā wáhatdih jéihnit, Diosdih búdí ït wēi naáwáp wut jī.

Jesús Mateodih ā júúwát tútat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénitdih át jwúub numah jib bejep wut jī. Pánih bejnit, caanmánt jéohnit, weém Mateo pebh ï juyúp jī. Romanowā ï maáta ï úúbat túatni dinerodih úúbh wáhi wā jumap jī. Pániha, caán láa wíih tewat tólihboó wā chúudap jī. Caanjīh wā chúudachah ennit, nin pah weemdih Jesús ā niijíp jī:

—Wájeéh ma péé júúwá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ájeéh wā bejep jī.

¹⁰ Túttimah, Jesús wádhíh wíih muúboó numah jeémédih wā bejep jī. Weem páh dawá dinerodih úúbh wáhnitdih, bita “Yeejépwā caá”, ï niijnítidihbat wā numah jeémép jī. ¹¹ Páant queét biíc dih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowā jwiít Jesús ā bohénitdih nin pah ï niú jáihñap jī:

—¿Dépanih tigaá ñíh bohéni dinerodih úúbh wáhnit, yeejép chájnit biíc dih ā jeémp? ï niijíp jī.*

¹²⁻¹³ Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowádhíh nin pah ā niú jepahap jī:

—Tubúp cháúhcannit cohndih ïpí bidcan caá. Wánnitjeh caá caandih ï bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niú jenah joinít, teo wáacni pínahdih ïpí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih jīgahnit, wá túat nuúmihna caá’, niú jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ï bidip. ‘Jwiít yeejépwā caá’, niú jenah joinítidihjeh teo wáacadhíh wā júúwáp be, ï yéej chájatdih cádahnit, túiniboodih ï túat nuumát pínah niijná. Dios naáwátdih naóh yapani ā niú daacátjidih yeebdih jéihyat caá náahap. ‘Nuáhpwádhíh ñi mao cáo wáhatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadhíh ñi jīgah en teo wáacatdih caá yeebdih wā náah yacap”, Dios ā niijná caá’, át niú daacáp taji.* Caán ded pah ā daacátjidih jéihyat túat niijná, ñi jwúub bohénaá. Caán ā daacátji pah, jīgah ennit, weém cāacwádhíh teo wáacadhíh wā júúwáp be, ā niijíp jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi h úúbh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Túttimah, Juan Daabáni ā bohénitboó jwí pebh joinít, nin pah Jesúsdi h niú úúbh joyóp jī:

—Jwiít Juan ā bohénit, jwí nuowā ï wutat pah jwípi jeémp jwuhcan caá. Fariseowábut biíc yoobó ïpí chájna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ï jeémp? Jesúsdi h niijíp jī.

¹⁵ —Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit biíc dih ā jum jwuhachah, jīgahcan, ïpí túi wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ï ub bejat túttimah, jīgahnit, ïta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jamna caá. Pánihat pah tigaá wā bohénit wájeéh jamna, wéinit, páantjeh ï jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdih ï ub bejat

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

táttimah, wā bohénitjééh wā wihcah, caán láa jġahnit, ĩ jeémp jwāhcan niít, Jesús queétdih ā niijġp jġ.

¹⁶ Pánihna, ded pah jwġ nuowā ĩ wutatji āih jáap bohéátjġh fariseowā ĩ widihichah enna, Jesús queétdih nin pah ā jwāub niġ bohénap jġ: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġh máa yégueh chóodih nah wai búúhdhat ā náahcan caá. Páant ĩi chājachah nihna, caandġh ĩi chocat táttimah, jġnt bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá jwġ nuowā ĩ naáwátjġdih wġih jáap bohéátjġh wid naóhcat caá náahap. ¹⁷ Pánihat dée, pah jwāhcan ĩi iguġh macdih nuġġp chóojġh ĩ chājnġi máa wuh wūúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ĩi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wūúh jéih yáuhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta búúhd tagaá. Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wūúhboó yáacat caá náahap. Páant ĩi yáacachah, iguġh mac, caandġh yáacni chóobut ā túi jumġipna caá. Pánihat pah, wġih jáap bohéát jwġ nuowā ĩ naáwátjġh wid naóhcat caá náahap”, ā niijġp jġ.

Āih yégueh chóodih juġ, teonġh, jairo nuúmdġhbut Jesús ā booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Wġih nuúboó páantjeh jwġ jumāchah, jwiít judiowā jwġ múic wáacat muúdh en daonít ĩ maáh ā waád juýġp jġ. Waád juínit, Jesús pebh bódechah caj yoh ĩajnġ, nin pah ā niijġp jġ:

—Wā nuúm jáantjeh mi wanah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túat niijná, wājeéh ma juúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwāub boobipna caá, Jesúsdiġh ā niijġp jġ.

¹⁹ Páant ā niijġchah joinít, Jesús wġih nuúboó jeémp chūúdnġi, ĩah ĩuhnit, ājeéh ā bac bejep jġ. Jwiít ā bohénitbut ĩjeéh jwġ bejep jġ. ²⁰⁻²¹ Pánih bejnġ, namádh jwġ bejchah, cāacwā cātġh biġh wġih wānnih mit jumāp tajġ. Caánt doce jópchi mácanġh panġh wānnih, “Jesúh yégueh chóodihjeh juġbí teona, wā boobipna caá”, mit niġ jenah joyóp wut jġ. Páant niġ jenah joinít, Jesús táahmant juóhnt, āih yégueh chóo yapatbitdih mit juġ tewep tajġ. ²² Páant mi juġ tewatdġh jéihna, tac pūúhd ennit, Jesús caántdih nin pah ā niijġp jġ:

—Nuúma, ma weñeé. Weemdġh túi jenah joinít, ma boona caá, ā niijġp jġ.

Páant ā niijġchahjeh, mit boonap tajġ.

²³ Táttimah, jwiít Jesús bícdih maádh muúná jwġ waád juġbġnap jġ. Pánih waád juġbġnit, chíó póojnitdih, dawá ĩaác juínitdġhbut jwġ enep jġ. ²⁴ Páant ĩ juġhchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijġp jġ:

—Yeéb ĩi bac bejeé. Mi wuncan caá. ĩona caá mi chājap, ā niijġp jġ.

Páant ā niijġchah joinít, “Nih yána caá ā chājap”, niijnġ, cāacwā caandġh ĩ dehwep jġ. ²⁵ Pánihna, queét ĩ bac bejat táttimah, wānnih pebhna waad béjnġ, miġh téihyadh Jesús āt tewep wut jġ. Páant ā tewechahjeh, boonit, mit ĩah ĩuhāp wut jġ. ²⁶ Jóocmant ĩuhnit caántdih ā booaat doonádh joinít, caán tátdidih moondġh ĩt naóh peetép tajġ.

Chénewā jéih encannitdih Jesús ā booaat

²⁷ Caanjġh jumġitjġ jwāub jġbidih jwġ bejchah, chénewā jéih encannit neoná jwiútdih pée bejnġ, nin pah ĩ niġ ej ĩaacáp jġ:

—David juima, Dios ā wahnġ, jwiútdih ma jġgah eneé! ĩ niijġp jġ.

²⁸ Páant ĩ niġ ej ĩaacáchah, jwiít Jesús bícdih biġh nuúboó jwġ waad béjep jġ. Páant jwġ waad béjchah, queét jéih encannitbut ĩ nuún waád juýġp jġ. Páant ĩ waád juýġchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijġp jġ:

—Jwiútdih ā jéih booami nacaá, ¿weemdġh ĩi niġ jenah joġ níit? ā niijġp jġ.

—Páant tigaá jwĩ niŷ jengah joyóp, caandih ĩ niŷ jepahah jĩ.

²⁹ Páant ĩ niŷ jepahachah joinit, ĩih quíibdih teo jáhanit, nin pah ā niijíp jĩ:

—‘Páant ā chājipna caá’, ĩni niŷ jengah joyát pahjeh tigaá wā chājip, ā niijíp jĩ.

³⁰ Páant ā niijíchahjeh, ĩ jéih enep jĩ, buca. Pánih boonanit, Jesús nin pah queétdih ā jwáub niijíp jĩ:

—Weém buutéh yeebdih wā booaatdih bitadih ĩi naóhca bojóó, ā niijíp jĩ.

³¹ Páant ā niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ā booaatjidih nihat pehbhoó ĩt naóh peetépat tajĩ.

Jéih wéhecannidih Jesús ā booaat

³² Páant ĩ bac bejchah, Jesús pebh nemép jumnidih bita ĩ ñahwat ub waád juyáp jĩ. Caán nemép caandih át jéih wéheat tútcap tajĩ. ³³ Páant ĩ ub juyáchah ennit, Jesús nemépdih ā bacat tútcap jĩ. Páant ā bacat tútuchahjeh, jéih wéhecanniji ā jwáub wéhenap jĩ. Caandih ennit, nihat ĩ en wáhi bejep jĩ.

—jNin pah yapatdih nihat jwiit Israel baácđih moón jwĩpĩ encan jĩ! ĩ míc niijíp jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowā mácah ĩ míc niŷ wéhenap jĩ.

—Nemépwā ĩ maáh ā wépatjĩh caá nemépwāđih ā bacat tútcap, ĩ míc niijíp jĩ.*

Jesús cāacwāđih ā jĩgah enat

³⁵ Pánihat túttimah, nihat botoni tútchina, dahwani tútchinadibut bohé jibidih bejna, Jesús jwiitdih ā namah bejep jĩ. Tútchina yoobó naóh jib bejna, jwiit judiowā jwĩ moón wáacat munná waadnit, Jesús āpĩ bohénap jĩ. Dios ā maáh jumat táini doonáđih naóhñit, nihat caanjĩh moón tabáp cháhñitdibut āpĩ boonanap jĩ.* ³⁶ Pánih bejna, dawá cāacwā ovejawāđih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit ĩ jumachah ennit, Jesús queétdih búđĩ át jĩgah enep jĩ.* ³⁷ Pánih jĩgah ennit, jwiit ā bohénitdih nin pah ā niijíp jĩ:

—Jóo dajat láa búđĩ tewat ā jumachah yuhna, teonitboó daocánnitjeh ĩ jumna caá. Pánihat pah, táini doonáđih joinit pínah dawá ĩ jumachah yuhna, queétdih naóhñit pínahboó daocánnitjeh ĩ jumna caá. ³⁸ Pánihna, táini doonáđih chah dawá bohénitdih ā wahat pínah niijná, Diosđih ĩi uáúbá, ā niijíp jĩ.*

10

Jesús doce ā naáwát tútñit pínah ĩ wātna

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Túttimah, jwiit doce ā bohénitdih bid bojnit, nemépwāđih bacaat pínah wépat, nihat wannitdih booaat pínah wépatdibut jwiitdih ā wáuhap jĩ.

² Nin caá jwiit Jesús ā bohénit, ā naáwát tútñit pínah jwĩ wāt: Simón ā jumap jĩ. Caandih Pedro Jesús ā wāt búúdhdap jĩ. Á úud Andrésbut ā jumap jĩ. Santiago, ā úud Juanjĩhbut ĩ jumap jĩ. Queét chénewā Zebedeo weh ĩ jumap jĩ. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwĩ jumap jĩ. Weémboó Romanowā ĩ maáta ĩ uáúbát tútñi dinerodih uúbh wáñni wā jumap jĩ. Biíh Santiago, Alfeo wáuhbut ā jumap jĩ. Tadeo, Lebeo ĩ niŷ wāt búúdhñibut ā jumap jĩ. ⁴ Biíh Simón, Celote wāt jumni poómpđih bóobut ā jumap jĩ. Judas Iscariote, Jesúsđih eníhcannitdih duó wáini pínahbut ā jumap jĩ.

* **9:34** Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * **9:35** Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * **9:36** Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * **9:38** Lc 10.2

*Jesús doce ã bohénitdih ã wahat
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wāh, biih tátchinaboó wahna, ded pah jwī chājat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ã niij naáwáp jī: “Judíowā nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria baácboobút ñi bejca bojoó. ⁶ Diosdih jéihcannit jumna, buudnit ovejawā panihnit ī jumachah, judíowā pehbboojéh ñi bejeé. ⁷ ‘Dios maáh ã jumadidih ã júutat pínah bahnijeh ã jüdha caá’, queétdih ñi niij naáwá. ⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubáp chūúhñit, wanah bejnitdihbut ñi booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwādih ñi bacanaá. Páant ñi chājat pínah wēpatdih yeebdih wā wāhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdih wā wāhat pah muntih, yeebbút biíc yoobó jíib náahcanjeh cáacwādih ñi teo wáacá.

⁹ ‘Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca bojoó. ¹⁰ Wāh wuáh, túat numát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi duo béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdih ī numah jeémpbipna caá. Ñi duoní chóo ã moopóchah, queétdih ñi túat numát pínah chóodihbut ī wāhbiipna caá. Queétdih ñi teo wáacat jíib, páant caá yeebdih ī chājbiipna caá.*

¹¹ “Caán tátchina juibínit, caán tátchidih jum jawahna, yeebdih wēi jwāáhñitih muédihjeh ñi chāo jwāhuú. ¹² Íih muaná waad béjnit, ‘Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh’, caán muédih moondih ñi niijí. ¹³ Páant ñi niijíchah, táinit ī jumat jíib, Dios ã túyat íjeéh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit ī jumachah, páant ñi niijíchah yehna, Dios ã túyat íjeéh ã wihcan niít. ¹⁴ Yeebdih náahcan, ī jóihcāh, caán muamánt ñi bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios ã yohat pínahdih júutat túat niijná, níih zapatosdih too dugnit, caán jumni becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tátchidih moón yeebdih ī náahcāh, biíc yoobó muntih queétdihbut ñi chāj júatú.* ¹⁵ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdih Sodoma tátchidih moón, Gomorra tátchidih moondihbut Dios búdí ã peéh chājbiipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ã peéh chājat chah, yeebdih náahcannitboodih ã peéh chājbiipna caá”, jwiítidih ã niijp jī.*

Jesúhwādih bita yeejép ī chājat pínah

¹⁶ “¡Weemdih ñi túi joyoó! Yeéb ovejawā panihnitdih jiwā panihnit pehbboó wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ñi túi yap náhninaá.* ¹⁷ ¡Ñi túi chāja chaáh! Yeebdih eníhcannit ñi maátadih ī wāhbiipna caá. Jwiít judíowā jwī míic wáacat muéboó waadnit, yeebdih ī páibiipna caá. ¹⁸ Wíihwā ñi jumat jíib, caán tátchinadih moón ī maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhñabut yeebdih ī ub bejbipna caá. Caanná ñi ub bejchah, queét maátadih, judíowā nihcannit maátadihbut wíih táini doonádih ñi naóhbipna caá. ¹⁹ Páant maátadih ī wāhachah, ‘Ded pah wā niiját pínahdih wā jéihcan niít’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yeebdih ī wābh joyóchahjeh, ñi niiját pínahdih Dios yeebdih ã jéihyabipna caá. ²⁰ Páant ã jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjñih ñi jepahcan niít. Dios jwī íp ã jenah joyátidih Túini Espirituboó yeebdih ã naáwát túatbiipna caá.*

* **10:10** 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * **10:14** Hch 13.51 * **10:15** Gn 19.24-28; Mt 11.24 * **10:15** Lc 10.4-12 * **10:16** Lc 10.3 * **10:20** Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15

21 “Caán láa, det wíhwa í jumat jíib, biíc weh jumna yehna, maátadih naóh yacnit, ã déedih ã mao yohat tútbična caá. Í mána í wehdih, í wehboó í mánadihbut í mao yohat tútbična caá.* 22 Pánihna, yeéb wíhwa ñi jumat jíib, nihát yeébdíh í eníhcan níit. Páant í eníhcah, yeébdíh yeejép í chājachah yuhna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeébdíh wā túi abbipna caá, wā íp pehbboó ñi túi jumat pínah níijná.* 23 Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib, biíc tútchidih moón yeébdíh í yéej chājachah, biíh tútchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ñi naáwá. Yoobópdih yeébdíh wā naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tútchinadih moondíh ñi naóh beedáat pínah jātíh, weém nihát cācwā úd jeñé nin baácboó wā jwáub dei jūóhbična caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wūhniabut ã maáh chah nihcan caá.* 25 “Ded pah weemdíh bohénidih ã yapat pah muntíh weemdíhbut ã yapbična caá’, jáap jéihnidih níj jenah joyát caá náahap. Teo wūhniabut ‘Ded pah wā maáhdih ã yapat pah muntíh weemdíhbut ã yapbična caá’, níj jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wā maáh chah jumna, caandíh yeejép ã yapat pah weemboodíh ã yapcan níit’, níj jenah joicát caá náahap. Weém muú mínah paníhni, yeéboó wā pebh moon paníhni ñi jumna caá. Pánihna, cācwā weemdíh ‘Beelzebú caá’, níijná, yeéb wíhwađihbut biíc yoobó yeejép í níjbična caá”, Jesús jwíútdih ã níjíp jī.*

*¿Deddih tigaá úmca náah?
(Lc 12.2-7)*

26 “Buu láa cācwāđih wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, joíhcan, bita í encáh, yeébdíh yeejép í chājbična caá. Pánih yeejép í bih chājachah yuhna, túttimah nihát í túi jéihbična caá. Yeébdíh yeejép chājnitdih ñi úmca bojoó.* 27 Pánihna, buu ded pah yeébdíh wā bohéatdih túttimah dawá cācwā cātíh úmcanjeh ñi naáwá. 28 Cācwā yeébdíh maona, níih bácahdíh í mao yohna caá. Obohjeéhtih, níih caolihdíh í jéih maocan caá. Pánihna, det yeébdíh mao yohíndíh ñi úmca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úmca náahap. Caanjéh tigaá níih bácahdíh, níih caolihdíhbut iiguípna ã jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwābit bainíbtjeh í jíib jumuchah yuhna, biícbitdih Dios ã buúđacan caá. Dios ã wutcah, caanbít ã wuncan níit. 30 Níih waó yoócnađih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumatiđihbut ã túi jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeébdíh ã túi jéih en daoná caá. 31 Jwébehwāđih ã oyat chah, yeéboodíh ã oina caá. Pánih oinit, ã en dawátđih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ã níjíp jī.

*“Weém Jesúh caá”, úmcanjeh, níijat
(Lc 12.8-9)*

32 “Weém Jesúh caá’, ded bitadih ã níjíchah, weembát caandíh ‘Caán wíih caá’, wā íp jeáboó jumnidih wā níjbična caá. 33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, ‘Weém Jesúh nihcan caá’, bitadih ã níjíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembát wā ípdih wā níjbična caá”, Jesús ã níjíp jī.*

*Jesús cācwāđih chéne poómp ã chājat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

* 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16 * 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17 * 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20 * 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17 * 10:33 2Ti 2.12

34 “¿Ded pah tigaá yeeb weemdih ñi niijjenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihát cáacwā tui biicdih i jumbipna caá’, ¿ñi niijjenah joí niit? Obohjeéhtih, pániñcan caá. Cáacwā wā bohéatdih i joyát túttimah, biquína wā naawátidih i tui wēi joyóchah, bitaboó caandih jepahcan, queétdih i en juihbiipna caá. 35 Biquína behnit wā naawátidih i tui joyát jib i weh queétdih i eniñcan niit. Behnit yaadh wā naawátidih i tui joyát jib i weh yatá queétdih i eniñcan niit. I chudhna yaadh wā bohéatdih i tui joyát jib, i weh áana yaadh queétdih i eniñcan niit. 36 Ded weemdih jepahnidih á déwā yoobát i eniñbican nacaá.*

37 “Ded weemdih á oyat chah á manadih, á wehdih oina, wiih niñcan niit. 38 Pániñna, cruzboó wunna, yeejép wā yapat pínah pah, ded wiih á jumat jib yeejép á yapbiipna caá. Pániñ yeejép yapatdih úmñnit, jweiná, wiih niñcan niit.* 39 Ded weemdih tui jenah joicán, bií déedih en ñinahnit, á náahatdihjeh chájna, iiguipna á bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínahdih jenah joicánjeh, wā weñat pínahdih cháñniboó páantjeh wájeéh á tui jumbipna caá”, Jesús á niijíp jī.*

Jwiútdih jib wáhat panihni

(Mr 9.41)

40 “Det yeeb wiihwádih tui náahna, weemdihbut i náahna caá. Pániñna, weemdih tui náahni weemdih wahnidihbut á náahna caá.* 41 Dios naawátidih naóh yapani á tewat jib Dios caandih á tui chájbipna caá. Á naawátidih naóh yapani á jumuchah enna, ded caandih tui náahna, naóh yapanidih á tui chájat pah Dios caandihbut biic yoobó á tui chájbipna caá. Ded táini á jumat jib, Dios caandih á tui chájbipna caá. Táini á jumuchah ennit, biihboó caandih tui náahna, táinidih Dios á tui chájat pah, caandih náahnidihbut biic yoobó á tui chájbipna caá. 42 Ded wiih moh yéjñi á jumuchah enna, caandih á babhbat pínah, bainí mahjeh á wáñuchah yuhna, á teo wáacatbit jib, Dios caandihbut á tui chájbipna caá”, Jesús jwiútdih á niijíp jī.

11

Juan Daabáni á wábh joyát túttat

(Lc 7.18-35)

1 Páant jwiit á bohénitdih á naóh péaat túttimah, caán baácđih bóo tútchinadih moondih Jesús áih táini doonádih bohénadih á bejep jī. Jwiitbut biih tútchinadih moondih bohénadih jwí bejep jī. 2 Pániñ bejñitji jwí jwúub juyúchah, Jesús ded pah á chájat doonádih Juan Daabáni nemat muúboó jumni át joyóp tajī. Pániñ joiniji á bohénitdih Jesús pebhna át wahap tajī, caandih i wábh joí enat pínah niijná. 3 Páant á wahachah, jwí pebh jwinít, nin pah Jesúsdiñ i niij wábh joyóp jī:

—Juan jwiútdih nin pah á niij wábh joí enat túttatp be: “Wá túttimah biih á jūóhbiipna caá”, ¿wá niijníji niit meém? ¿Wá niijníji ma niñcah, biihdih páñat náah niit?” á niijíp be, Jesúsdiñ i niijíp jī.

4 Páant i niij wábh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah á niij jepahap jī: —Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbut Juandih nin pah niij naawádih ñi beje: 5 Jéih encannitji, jéih joicannitji, jéih bejcannitjidihbut á booana beé. Bácah moópñitji, wáñah bejñitjidih yah buca á booana beé.* Moh yéjñitdih á

* 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20 * 11:5 Is 35.5-6

tái ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.* ⁶ Pánihna, “Ded weemdih tái jenah jói cádahcannidih Dios ã wêi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwádih ñi bejeé, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwádih ï jwúb bejep jĩ. Páant ï jwúb bejечah, Juan ded pah ã jumatdih dawá jwíjeéh péenitdih Jesús nin pah ã niij naáwáp jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigeá ñipí chãj, muá wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yilip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ï naáwáchah yuhna, caánboó jweéchanjeh, yoobópdih ãpĩ naáwáp wat jĩ. ⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonít maátaih muáboó ïpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ⁹ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátidih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigeá Juan ã jumap. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰ Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij naóh daacáp tajĩ:

‘Á wãúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwátidih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cãacwã ï jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bitá chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniboó Juan chah ã jumbipna caá.

¹² “Juan ã bohé jwíih láa buú láana, Dios ã maáh jumapboó dawá ï waadát pínahdih búdí ï bidna caá. Pánih bidna, Diosdih tái jenah joinít, yeó jáap jumap pah chah dawá waadná caá ï chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ï waadátidih újnit, queétdih ï jáhna yuh caá. ¹³ Juan ã júúwát pínah jãtíh, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitboó daácna, Moisésbut daácna, Dios ã maáh jumap pínahdih ït naóh daacáp tajĩ. Juanbut caandíhjah muntíh ã naóh bohénap be.*

¹⁴ ‘Dios ã wahni ã júúwát pínah jãtíh, Elías panihni ã júóhbipna caá’, jon jãtíh ï niijní tigeá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tigeá Juan ã niijní Elías panihni ã jumap’, yeebdíh niij jenah joyát caá náahap.* ¹⁵ ¿Ded molít jumna, ã tái joyó naáh!

¹⁶ “Buú láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúndnit, nin pah ïpĩ niij múic júihna caá: ¹⁷ ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeébbóó ñi búúdhcan beé. Wannítidih jwí júi tíhwichah yuhna, ñi júi wáaquihcan beé’, ï niij múic júihna caá. ¹⁸ Páant ï chãjat pah, yeebbát bíic yoobó ñipí chãjna caá. Juan Daabáni cãacwãjeéh jeémpcan, poonídihbut ãpĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjcah enna, ‘Nemép caolíh jumni caá’, niij júihnit, ã bohéátidih ñi jóihcap jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, weém, nihat cãacwã úúú jeñé, cãacwãjeéh jeémpnit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjachah ennít, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jumap. Romanowã ï úúúbat túúúni núodih úúúbh wãhnit, yeejép chãjnit bíicdih ãpĩ pej jumna caá’, niij júihnit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant niij júihna, wébít pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã watat pah wã tái chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

*Bíih tútchinadih moón ï jepahcat
(Lc 10.13-15)*

20 Túttimah, biñh tútchinadih moón caandíh í jepahcatji jíb, Jesús queétdih á jüihñup jí. Caán tútchinadih moón biñh tútchina chah Dios á wēpatjīh Jesús á chāj júutup yuh jí. Páant á chāj júutachah yuhna, í yéejatdih í cádahcap jí. Páant í cádahcatji jíb nin pah queétdih á niúj jüihñup jí: ²¹ “*¡Corazín tútchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ¡Betsaida tútchidih moonbút yeejép ñi yapbipna caá! Níih tútchinadih Dios á wēpatjīh búdí wā chāj júutup yuh be. Páant á wēpatjīh wā chāj júutachah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbút í yéejatdih cádahnit, táiniboodíh íta túut nuum tagaá. Jíghana dawát chóo ðonít, í Jíghatdih júutna, tuu jōóhīh íta míic waáh tagaá.*” ²² Nin pah yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapdih Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbut á peéh chājat chah yeébbodíh búdí á peéh chājbipna caá. ²³ Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwí jumna caá’, ¿ñi míic niúj jenah joí níit? Páant niúj jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá. Níih tútchidih Dios á wēpatjīh dawá láa wā chāj júutachah yuhna, yeéb weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tútchidih Dios á wēpatjīh páant wā chāj júutachah nihna, caán tútchidih moón í yéejatdih íta cádah tagaá. Páant í cádahachah, caán tútchi páantjeh áta jum tagaá.” ²⁴ Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapdih Dios Sodoma tútchidih moondíh á peéh chājat chah yeébbodíh búdí á peéh chājbipna caá”, Jesús á niijíp jí.*

*“Wā pebh ñi choó jüúwá”, Jesús á niiját
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwí ípdih á niúj wúbup jí: “Paá, meém nihat baácdih moón, nihat jeádih moondíhbut í maáh ma jumachah, meemdíh búdí wā wéina caá. ‘Jwiít táí jéihnit caá’, niijnítdih wā bohéatdih ma beh joyát túutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwahcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chājachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wā niijná caá. ²⁶ Páant tigaá, Paá, mapí wēi chājap”, á niijíp jí.

²⁷ Páant niúj wúbh péanit, cáacwāboodíh nin pah Jesús á niúj naáwáp jí: “Dios wā íp nihat á wēpat bíic yoobó weemdíhbut á wūhup be. Ded pah wā jumatdih wā ípjuh caá á jéihyep. Biñh jéihni wiहन caá. Pánihna, ded pah wā íp á jumatdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñionitdihbut wāpí bohéna caá. Jwiítjeh caá caandíh jwí jéihyep.” ²⁸ Yeéb nihat teo wéejnit, chodóp ðonit panihnit wā pebh ñi jüúwá. Páant ñi jüúwáchah, yeebdíh wā chooát túutbipna caá. ²⁹ Weém bíicdih túi bejnit, wā naáwátidih jenah joinít, ñi wēi jepahaá. Weém cáacwādih jíghah ennit, oboh jumni pah queétdih táí teo wáacni wā jumna caá. Páant wā jumatdih en yacnit, wā naáwátidih túi jenah joiná, táí choonít panihnit ñi jumbipna caá.” ³⁰ Pánih choonít jumna, wā weñat pínahdih ñi chājachah, yeebdíh á buocan níit. Búdí chodat panihnidih dawát túutcan, ñi buujáca naáhdih yeebdíh wā wutcan níit”, á niijíp jí.

12

*Chooát yeó jáapdih Jesús á bohénit trigodih í ðuc jeémát
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)*

* **11:21** Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * **11:23** Is 14.13-15 * **11:23** Gn 19.24-28 * **11:24** Mt 10.15; Lc 10.12 * **11:27** Jn 3.35 * **11:27** Jn 1.18; 10.15 * **11:29** Is 30.15; Jer 6.16

¹ Biñh chooát yeó jáapdih Jesús jwiít dih bohé bejna, trigo wáapdih ā numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ā bohénit nuugúp wanna, trigodih jwī úc jeémép jī.* ² Páant jwī úcuchah enna, jwījeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesús dih nin pah ī niīj jūihñap jī:

—Jwiít dih ma joi jwáhuú. ¿Dépanih tiguaá jwī chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ī teo? Pánih teona, Dios ā wutatdih yap yohna caá ī chājap, ī niījíp jī.

³⁻⁴ Páant ī niījíchah joinít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niīját túat niijná, Jesús queét fariseowādih nin pah ā niīj bóod chuñap jī:

—Davidji ā pej jumnitjīh nuugúp wanna, Dioih muaná waadnít, sacerdotewā Diosdih ī wahniji pandih ít jeémép wat jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeh ī jeémát pínah át jumap wat jī. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát túatcap wat jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwát dih ī daácní nuódih ñi bohécannit jī? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wat jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úc jeémepna, wā bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá.* ⁵ Nindihbut ñi náhninaá: Dioih muúboó teonit sacerdotewā jwī chooát yeó jáapdih ípī choocán caá. Páant ī choocán yuhna, Dios ā wutatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ā wutatjidih ñi bohécannit jī?*

⁶ Yeebdíh nin pah niīj naóhna caá wā chājap: Dioih muúdíh wēina, caán muúboó teonit ī choocáh enna yuhna, ‘Á túina caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, caán muúdíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap. ⁷ Dios naáwát nin pah ā niijná caá: ‘Nuñápwādih mao cáo wáhat wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jīgah en teo wáacat caá wā náahap’, Dios ā niijná caá.* Páant ā niijátjidih beh joiná nihna, wā bohénitdih ñita jūihcan tagaá. Queét caandíh úc jeémepna, yap yohna ī chājcan caá. Pánihna, queétdih ñi jūihñat ā táican caá. ⁸ Nihat cáacwā úud jeñé, weemjéh tiguaá chooát yeó jáapdih cáacwā ded pah ī chājat pínahdih wutni wā jumna caá, Jesús ā niijíp jī.

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Páant niīj péa, bejnit, jwī míc wáacat muaná jwiít dih Jesús ā numah waád juibínap jī. ¹⁰ Caanjīh téihya ágahni ā jumap jī. Pánihna, fariseowāboó Jesús dih naóh yacat túat niijná, caandíh nin pah ī niīj uúbh joyóp jī:

—¿Ma jenah joyóchah, jwī chooát yeó jáapdih Dios ā booaat túat níit? ī niijíp jī.

¹¹ —¿Ñíih oveja íitboó ā buug yácachah ennit, ñita jwáub ubcan taniit?*

¹² Obohjeéhtih, oveja chah caá cáacboó ā jīb jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cáacwādih Dios ā teo wáacat túatna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

¹³ Páant niīj péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ā niīj wutap jī:

—Míih téihyadih ma yoo dūwúú, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadih ā yoo dūwáp jī. Páant ā yoo dūwáchahjeh, áih téihya ā túyah bejep jī. ¹⁴ Páant Jesús ā boanachah ennit, fariseowā ī íj bac bejep jī. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesús dih ī mao yohat tútat túat niijná, ít míc wéhenap wat jī.

Jesús ded pah ā jumát pínahdih Isaías ā daacátji

* 12:1 Dt 23.25 * 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9 * 12:5 Nm 28.9-10 * 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

15 Pánihna, fariseowā caandih ī mao yohihatdih jéihna, Jesús jwiítidih biáboó ā numah bejep jī. Páant jwī bejehah ennit, dawá jwiítidih ī péenap jī. Páant ī péenachah, nihát ī ub jüöhñit wannitdih Jesús ā boonanap jī. 16 Pánih boonanit, ded pah ā chājatdih bitadih ā naáwát túutcap jī. 17 Queétdih booana, jon jātih Isaías nin pah ā daacátji biíc yoobó ā chājap jī:

18 “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Nin wā wahni, wā oini, weemdih ā túi teo wūhachah, búdi wā wēina caá. Caandih Túini Espiritudih wā wūhbična caá, wā wēpat biíc yoobó caanbút ā bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wā chājat doonádih nihát baácdih moonádih ā naóhbična caá.

19 Pánih naóhna, míic jüihcan, bitadih íjacan, túinijeh ā naóhbična caá.

20 Moh yéejnit panihnitdih jüihcanjeh, ā túi teo wáacbična caá. Bitá jīgahnitdihbut ā weñabipna caá. Pánih jumna, cāacwā ī míic yéej chājatdih ámohñit, túinijeh ā chājat túutbična caá.

21 Āih túini doonádih joinit, nihát baácdih moón caandih ī túi jepahbična caá. Páant ī túi jepahachah, queétdih ājeéh ā túi jumát túutbična caá’, Dios ā niijná caá”, Isaías át níj daacáp tajī. (Is 42.1-4)

*“Nemép ā wēpatjīh Jesús ā booana caá”, ī niiját
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

22 Biih yeó jáap nemép jumnidih jwī pebhna cāacwā ī ub juyáp jī. Nemépwā caandih enat túutcan, ít wéheat túutcap tajī. Páant ī ub juyúchah, Jesús caandih ā boonanap jī. Páant ā boonanachahjeh, ennit, ā wéhenap jī. 23 Pánihatdih ennit, nihát ī wáhi bejep jī. Pánih wáhinít, “¿Nin David juima, Dios á wahni, jwī maáh pínahna níit?” Ī míic níj wábh joyóp jī.

24 Obohjeéhtih, páant ī niijíchah joinit, fariseowāboó nin pah ī niijíp jī: “Nihcan caá. Nemépwā ī maáh Beelzebú ā wēpatjīhjah caá nemépwádih ā bacanap”, ī míic niijíp jī.*

25 Páant ī níj jenah joyátidih jéihñit, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jī: “Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míic maona, íta wan beedáh bej tagaá. Det tátdhidih moón biícwá yuhna, míic maona, queétdih íta jweí peét bej tagaá.

26 Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh áihwádh ā bacanachah, biíc yoobó mantih āta yap tagaá. 27 Obohjeéhtih, ‘nemépwádih bacanít, ī maáh ā wēpatjīh ā watna caá’, ñi niiját yoobópdih ā jumuchah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ā wēpatjīh tigaá ípī baca? Páant ī bacanachah ennit, ‘Í túi chājna caá’, ñipī niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Á túi chājcan caá’, ñi jéih niijacán caá. 28 Dios ā wēpatjīh nemépwádih wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat ñi cātīh ā jumna caá.

29 “Nin pahbut ā jumna caá: Wēpép newéih muuná ded nuúmihna yuhna, ā jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéó péanit, áih bií déedih ā jéih ubna caá”, Jesús á niijíp jī. Páant niijná, nin pah níj naóhna át chājap wat jī: Nemépwā ī maáh wēpép ā jumuchah yuhna, Jesúsboó caandih चाह wēpni jumna, ā jéih yap yohna caá.

30 “Ded wājeéh teocanni, weemdih en jüihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhñitdih ñuun yóhna caá ā chājap.*

31-32 “Nin pah yoobópdih yeeddih wā naóhna caá: Det yéej chājna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, Ī jwúub túut nuumúchah, Dios Ī yéejatdih ā yohbična caá. Det weém nihát cāacwā áud jeñédihbut yeejép wéhenit, Ī túut nuumúchah,

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40

yeejép ĩ wéheatjidih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espíritubodíh yeejép ĩ wéhenachah, ĩ yéejatdih ā yohcan níit. Páant ĩ yéej chājatdih quíib bũdcán, Dios queétdih ĩguírna ā wahbipna caá”, Jesús queétdih ā níijíp jĩ.*

*Máa quehe ded pah ā jummat naáwát
(Lc 6.43-45)*

³³ “Ded máa nah túini dahna ā quehechah ennit, túini nah ā jummatdih ĩi jéihna caá. Obohjeéhtih, biih nah táicanni ā quehechah ennit, caan nah yeejép ā jummatdih ĩi jéihna caá. Pánihat pah, cáac ded pah ā jummatdih jéihhna, ā chājatdih enat caá náahap.* ³⁴ Yeéb maiwā panihnit tabit yeejépwā jumna, yooópdihi ĩi wéhecan caá.* Cáacwā ded pah ĩ jenah joyát pah biic yooób ĩpĩ wéhena caá.* ³⁵ Pánih jumna, ded túi jenah joini āpĩ túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jenah joiniboó yeejép āpĩ wéhena caá. ³⁶ Pánihna, Dios ā peéh chāj láa ded yeejép wéhenidih ā peéh chājbipna caá. ³⁷ Túi wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ā níijbípna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéhenibodíh ‘Meemdíh peéh chājat ā náahna caá’, ā níijbípna caá”, Jesús queétdih ā níijíp jĩ.

*Jwiit cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Jesúsdihi ĩ chāj júutát túutát
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)*

³⁸ Biih láa nuú díitboó jwĩ jumuchah, biquína fariseowā, Moisés ā watatjidih bohénitjĩh waád junít, nin pah Jesúsdihi ĩ níijíp yah jĩ:

—Bohéní, jwiit cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ma chāj júutá, meém Dios ā wahni yooópdihi ma jummatdih jwĩ jéihyat pínah níijná, ĩ níijíp jĩ.*

³⁹ Páant ĩ níijíchah joinít, Jesús queét maátadihi nin pah ā níij jepahap jĩ:

—Yeéb yeejépwā Diosdihi náahcannit ĩi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjĩh ĩpĩ chāj júutát túutna yah caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wā chāj júutcan níit. Dios naáwátidih naóh yapani Jonásjidih Dios ā wēp chājat pah mũntih weemdíhbut chājnít, ā wēpat yeebdíh ā júutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat júutát ā jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánihna, Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap āih wudah díitboó āt jumap wut jĩ. Pánihat pah weém nihát cáacwā úud jeééboó wũnnít, jeé íitboó ĩ yohat túttimáh, biic peihcanni yeó jáap caánboó wā jumbipna caá. Pánihat túttimáh, wā jwáub boo pud júúwáchah, Jonás ā yapatjidih náhninit, Dios ā wēpatdih ĩi jéihbipna caá.* ⁴¹ Jonás Nínive tútchidih moonjídih Dios queétdih ā peéh chājat pínah doonádihi ā naáwáchah, ĩ yéejatdih cádahnit, ĩt túut nuám beedép wut jĩ. Pánihna, cáacwádihi ā peéh chājat yeó jáapdihi queét Nínive tútchidih moondíh Dios ā peéh chājcan níit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wā jumap. Páant wā jumuchah yahna, yeéboó weemdíh ĩi jepahcan caá. Páant ĩi jepahcat jíib Dios yeebdíh búdí ā peéh chājbipna caá.* ⁴² Chóop yapapboó jumni baácdih moón ĩi maáh wili maáh Salomón túi jéihni ā jummat doonádihi joinít, ā naáwátidih joyát túut níijná, yáapmant mit júúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ā jummat chah weémboó wā jumna caá. Páant wā jumuchah yahna, yeéboó weemdíh ĩi joíhcan caá. Páant ĩi joíhcat jíib cáacwádihi ā peéh chājat yeó jáapdihi Dios yeebdíh búdí ā peéh chājbipna caá, Jesús ā níijíp jĩ.*

* **12:31-32** Lc 12.10 * **12:33** Mt 7.20; Lc 6.44 * **12:34** Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7 * **12:34** Mt 15.18; Lc 6.45 * **12:38** Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16 * **12:39** Mt 16.4; Mr 8.12 * **12:40** Jon 1.17 * **12:41** Jon 3.5 * **12:42** 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

Bacaniji nemép ded pah ã jwúub waadát
(Lc 11.24-26)

⁴³ “Nemép ì bacaniji, muú wihcapboó jibna, ã jumat pínah bíih muu pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, ã jéih bid juicán caá. ⁴⁴ Pánih bid juicán, ‘Weemdíh ì bacaniji muuná wã jwúub bejbipna caá, páant muntih’, ã míic níj jengah joiná caá. Páant níj jengah joinít, ã jwúub juí enechah, ãih muují táí tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cáacboó ã túut numcáh, ãih jéc páantjeh pãa lajni panihni ã jumna caá. ⁴⁵ Páant ã jumuchah ennit, nemépboó bita siete ã chéenwã chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép ì wutuchah, ì waadni cáac chah yeejép chãjni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwãdih ã yapbipna caá”, Jesús cáacwãdih ã níijíp jì.

Jesús ã déewã caandíh ì bidat
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandíh míic wéheat túut níijná, ã ín ã úudwã bíicdih jóocmant ìt juyúp wat jì. ⁴⁷ Páant ì juyúchah ennit, jwíjeéh jumni Jesúsdih nin pah ã níijíp jì:

—Ma enee! Meemdíh míic wéheat túut níijná, ma ín ma úudwã bíicdih jóocmant ì pãina caá, ã níijíp jì.

⁴⁸ —Ma níiját túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wã ín? ¿Det tigaá wã úudwã? ã níijíp jì.

⁴⁹ Páant níijnít, jwiít ã bohénitdih jéutnit, nin pah ã níijíp jì:

—Nit caá wã ín, wã úudwã panihnit. ⁵⁰ Det wã íp Dios ã náahat pah chãjnitjeh wã úud, wã jwan, wã ín panihnit ì jumna caá, ã níijíp jì.

13

Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú díitboó jumni ã bac bejep jì. Pánih bac bejnit, ìm jwéejna jwiít dih ã numah dei bejep jì. Pánih dei bej, caanná juibínit, jwí chúudup jì. ² Páant jwí chúuduchah ennit, dawá cáacwã ã pebh míic wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnit, ã chúudup jì. Jwiítboó bita bíicdih jwí ñuhup jì.* ³ ã jengah joyátjìh queétdih bohéna, nin pah ã níj naáwáp jì:

“Bíic newé, waáh momodih ã bejep be. ⁴ Páant ã waáh bojochah, biquí túbna namádh ã buug ñájar yuh be. Obohjeéhtih, waicanjeh jãóhnit, jwébehwã caán túbndih ì jeemp beedánap be. ⁵ Bíih túbna jeejìh yewéni baác jumupboó ã buug ñájar be. Pánih buug ñájnít, waicanjeh ã chíih júúwúp yuh be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó tubít ã chãhachah, ñeh bainjeh jumna, ã díib téhah bejep be. ⁷ Bíih túbna nemép óot cáth ã buug ñájar be. Pánih buug ñájnít, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejchah, momniiboó mánahnit, ã wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, bíih túbna túini baácboó ã buug ñájar be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih cien túbna, bíih wawánadih sesenta túbna, bíih wawánadih treinta túbna ã jumup be. ⁹ ¿Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” queétdih ã níijíp jì.

ã bohénit beh joicán, Jesúsdih ì úubh joyát
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

* 13:2 Lc 5.1-3

10 Páant ã niiját túttimah, jwiít ã bohénit ã bohéatdih beh joicán, ã pebhna juibínit, nin pah jwí niij úubh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá cāacwādh bohéna, ma jenah joiní naáwátjīhbeh mapī bohé? jwí niijp jī.

11 Páant jwí niijchah joinít, Jesús nin pah jwiítidh ã niij jepahap jī:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihát cāacwādh ã teo wáacat pínah dooná, jwí déewā jon jātih moondíh ã jéihya jwahca naáh doonádih **Buu** yeéb wā bohénitdih Dios ã jéihyaat túttna caá. Obohjeéhtih, bitadh páantjeh ã jéihya jwahcan caá. 12 Det caán doonádih táí joinítidh चाह ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det táí joicāntiboodih bainí ĩ jéihyatdih ã **dūuc** wáyat pah ã chājbipna caá.*

13 Cāacwā quib whcannit dée, ded pah ĩ enatdih ĩ beh encan caá. Molít whcannit dée, ĩ joiná yuhna, ĩ jéih beh joicán caá. Páant ĩ jumatdih jéihna, wā jenah joiní naáwátjīhbeh queétdih wā bohéna caá. 14 Jon jātih Isaiás ã daacátji pah caá ĩ jumap.

‘Nin pah caá Dios ã niijp: “Wā naáwátidh maatápdih joiná yuhna, caandih ñi beh joicán niít. Ded pah wā chājatdih enna yuhna, ñi beh encan niít.

15 Ded pah wā naáwát, wā chājatdihbut jéihhchannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdh joihcan, ñih molítidh ñi nem teona caá. Wā chājatdih enihcan, ñi quib ūona caá. Páant ñi chājcan ninna, táí enna, táí joiná, táí beh joinít ñita jum tagaá. Pánih táí beh joinít jumna, túnt **nūmmnit**, weemdh ñita bid tagaá. Páant weemdh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguipna ñi bejat déedih wāta táí **ub** tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaiás át niij daacáp tajī. (Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihhñit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh ã wēi enna caá. 17 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. **Buu** ñi enatdih jon jātih moón Dioihwā, Dios naáwátidh naóh yapanitbut **búdí** eníhna yuhna, ĩ encap jī. **Buu** ñi joyátidihbut **búdí** joíhna yuhna, ĩ joicáp jī”, Jesús jwiítidh ã niijp jī.*

*Waáh momni naáwátidh Jesús ã beh joyáat
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)*

18 “Waáh momni naáwátidh beh joyát túnt niijná, nindih wā naáwáchah, ñi táí joyoó. 19 Wíh táini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biqúina joinít namáboó **būug** ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joiná yuhna, beh joicán, ĩ jepahcan caá. Pánihna, caandih ĩ joyát túttimahbitjeh, nemépbóo jūóhñit, jwébehwā caán tīb nadih ĩ jeemát pahjeh, queét ĩ joyátjidih ã quib **būdána** caá. 20 Bitá joinítboó, jeejīh yewéni baácđih **būug** ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joinít, **búdí** ĩ wēi jwahna yuh caá. 21 Obohjeéhtih, wēi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ĩ jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíh wā ĩ jumát jīb bita queétdih ĩ yéej chājachah, waícanjeh wíh táini doonádih ĩ cádahna caá. 22 Bitá joinítboó nemép ótna cātih **būug** ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joinít, ĩ jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baácđih bóodih **búdí** jenah joinít, bíí déedihbut **búdí** ĩ bidna caá. Páant ĩ jenah joyóchah, ĩ joiní táini dooná pácahi panihni ĩh caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandih jenah joicán, táiniboodih ĩ jéih chājcan caá. 23 Obohjeéhtih, bitaboó wíh táini doonádih joinít, táini baácboó **būug** ñájni panihni ĩ jumna caá. Caandih joiná, táí beh joinít, ĩ táí jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios ã náahat pahjeh

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

* 13:17 Lc 10.23-24

Ī tǎi chǎjna caá. Biquína, cien tǐbna ã quehat pah, chah tǎini yoobát Ī chǎjna caá. Bitá, sesenta tǐbna ã quehat pah, tǎini Ī chǎjna caá. Bitaboó, treinta tǐbna ã quehat pah, nump tǎini Ī chǎjna caá”, Jesús jwiít dih ã niijp jǐ.

Trigo cǎtǐh yeejép yǐlip ã chǐihat naáwát

²⁴ “Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá: Wǎpchi mínah ãih wǎpchi boó trigodih ã momop yah be. ²⁵ Oboheéhtih, caán, nihat ãjeéh moonbát Ī ũwat pónih, caandǐh eníhcanniboó ãih wǎpchina jwinít, ã momatji cǎtǐh yeejép yǐlip dih ã momop be. Mom péanit, ã bejep be. ²⁶ Túttimah, trigo chǐihnit, ã jáap quehe jǔúwúchah, yeejép yǐlip ã jumatdihbut teo wǎhnit Ī enep be. ²⁷ Pánih ennit, wǎpchi mínah pebhna jwǐbínit, nin pah Ī niij wǎbh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yahna, dépanih tigaá míih wǎpchidih yeejép yǐlipbut ã chǐih?’ Ī niijp be. ²⁸ ‘Weemdǐh eníhcanni caandǐh át momop taga’, ã niij jepahap be. ‘¿Caán jáoni yǐlip dih jwǐ wai yóh jǐih?’ Ī niij wǎbh joyóp be. ²⁹ ‘Ni wai yóhca bojoó. Caandǐh wǎiná, trigodihbut ñita wai yóh tagaá. ³⁰ Trigo yǐlip biíc dih ã beh jwuhna naáh. Caán trigo ã behechah, yeebdǐh nin pah wǎ niijbǐpna caá: “Yeejép yǐlip dih ñi jwǐih wayuú. Pánih wǎi, nah chéo péanit, caandǐh ñi cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodǐh ñi bóod ubuú. Pánih bóod ub beedánit, caandǐh wǎ ámohat mǔuná ñi ámohoó”, wǎ niijbǐpna caá’, caandǐh teo wǎhntidih wǎpchi mínah ã niijp be”, Jesús ã niijp jǐ.

*Mostaza tǐb naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)*

³¹⁻³² “Dios ã maáh jumat nin pahbut ã jumna caá: Mostaza tǐb cáo tǐbih pah bóo ã jumna caá. Pánih bainí tǐbih jumna yahna, caandǐh Ī momochah, chǐihna, ã tǎi behna caá. Páant ã behechah, ãih cǎcanaboó dawá jwébehwǎ ĩpǐ jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwǎ daocánnit jwǐih jumnitji, túttimah Ī dao béjbǐpna caá”, Jesús ã niijp jǐ.

*Pan paááni naáwát
(Lc 13.20-21)*

³³ “Dios ã maáh jumat pan paááni paníhni ã jumna caá. Pandih chǎjǐhna, yad wili trigo ojdh pampadh yacnit, mahjǐh wid, caandǐh paááni pínahdihbut mipǐ tǎi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã tǎi paabǐpna caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat doonádih joinít, cǎacwǎ Ī túnt nǔumbǐpna caá. Queét joinítboó bitadh Ī jwǎub naáwáchah, dawá joinít, queétbut Ī túnt nǔumbǐpna caá”, Jesús jwiít dih ã niijp jǐ.

*Jesús ã jenah joiní naáwátjǐh jeh cǎacwǎdih ã bohéat
(Mr 4.32-34)*

³⁴ Cǎacwǎdih bohéna, ã jenah joiní naáwátjǐh Jesús ãpǐ bohénap jǐ. ³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwát dih naóh yapani nin ã daacátji pahjeh biíc yoobó ãpǐ bohénap jǐ:

“Nin pah Dios ã niijná caá: ‘Wǎ jenah joiní naáwátjǐh wǎ bohébi pna caá. Nin baác dih wǎ chǎjat túttimah, cǎacwǎdih wǎ naóh jwuhca naáhdih wǎ naóhbǐpna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tajǐ. (Sal 78.2)

Trigo cǎtǐh yeejép yǐlip naáwát dih ã beh joyáat

³⁶ Pánih naóh péanit, jááj chóodih chǔudniji aáb jǔóhnit, caandǐh joinít dih “Jwǐ bejna caá”, niijnít, mǔuná Jesús jwiít dih ã nǔmah jwǎub aab béjep jǐ. Pánih mǔuná aáb jwǐbínit, jwiít caandǐh nin pah jwǐ niijp jǐ:

—Trigo cātih yeejép yílip chíihat naáwátjīh ma bohénachah, jwī beh joicán beé. Pánihna, jwiítidih ma jéihya naáwá, jwī niijíp jī.

³⁷ Páant jwī niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niij jephahap jī:

—Weém, nihat cācwā ʔud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ā wahni jumna, trigodih momni panihni wā jumna caá. ³⁸ Nin baac wápchi panihni, Diosdih jephahap trigo panihnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáhdih jephahapboó trigo cātih chíihni yeejép yílip panihni ī jumna caá. ³⁹ Nemépwā ī maáh wápchi mínahdih enihcanni yeejép yílipdih momni panihni caá. Caán trigo ā behechah, ī bóod ʔb láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwā caán trigodih yeejép yílipdihbut bóod ʔbnit panihnit ī jumna caá. ⁴⁰ Trigodih ʔbnit, yeejép yílipboodih ī wuī cáwat pah péeni yeó jáapdih nemépihwādih iiguípboó ī yohbipna caá. ⁴¹ Weém nihat cācwā ʔud jeñé, wīih ángelwādih nin baacboó wā wahbipna caá, wīih cācwā cātih yeejép chájnít, yéej chájat túntnidihbut ī ʔb bejat pínah niijná. ⁴² Pánih ʔb bejnit, queétdih iiguípboó ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétdjeh ī míc néeh cháác jūibípna caá. ⁴³ Dioíhwāboó jwī íp Dios bícdih ā maáh jumapboó ī jumbipna caá. Caanjīh jumna, yeo páh túi yeh iigní panihnit, maáta ī jumbipna caá. *;Ded molít jumna, ā túi joyó naáh! Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

Búdí jīb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ “Dios ā maáh jumat wápchiboó búdí jīb jumnidih ī baad bíhni panihni ā jumna caá. Bíc newé caán wápchi mínahdih teo wāhna, caán búdí jīb jumnidih bid junít, búdí wēina, ā jwʔub bihip be, páant mantih. Pánihna, caandíh búdí náahna, áih bíí déedih jīb cháj beedánit, caán jībīh wápchidih ā jīb chájar be. ‘Buu caán wápchi wīih ā jumachah, caánboó wā bid juníjibut wīihjeh ā jumna caá’, wēinit, ā míc niijíp be. Dios ā maáh jumapboó ní waadát pínah caán búdí jīb jumni panihni ā jumna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Búdí jīb jumni perla wāt jumni naáwát

⁴⁵ “Dios ā maáh jumat nin panihnibut ā jumna caá. Búdí jīb jumni jeé tíb dée perlas wāt jumni tíbnadīh jīb chájniboó chah jīb jumni perlas tíbnadīh nihat pehbboó ā bid bejep be. ⁴⁶ Chah búdí jīb jumni tíbdih bid junít, caandíh jīb chájlhna, nihat áih bíí déedih jīb cháj wāhūdih ā bejep be. Pánih jīb cháj wāh beedánit, caán búdí jīb jumni tíbdih ā jīb chájar be. Caán tíbdih búdí ā náahat pah, Dios ā maáh jumapboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús ā niijíp jī.

Ñhó naáwát

⁴⁷ “Dios ā maáh jumat nin pahbut ā jumna caá. Cācwā queejwādih jút maona, ñhodíh ī yoh báahanachah, queejwā jumat yoobó ípī chūhna caá. ⁴⁸ Páant dawá ī chūhchah, nihat queejwādih ím jwějna ʔb ñāan jūibínit, táinitdihjeh ī ñiona caá. Pánih ñíonit, íih wahnaboó ípī mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeempca naáhwāboodih ípī yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Pánihat pah, péeni yeó jáapdih ángelwāboó cācwādih ī ñiobipna caá. Yeejépwādih ñíonit, iiguípna ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jīgahnit, queétdjeh ī míc néeh cháác jūibípna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

Máa bohéat, jáap bohéat

⁵¹ Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah ā niij ʔubh joyóp jī:

—¿Butéh wā bohéatdih ní beh joinít beé? ā niijíp jī.

* 13:43 Dn 12.3

—Jwī beh joiná beé, caandíh jwī niǵ jepahap jī.

⁵² Páant jwī niǵ jepahachah joinít, jwiít dih nin pah ā jwáub niǵ naáwáp jī:

—Det Moisés ā wutatjidih bohénit Dios ā maáh jumatdihbat bohéna, máadih, jáapdihbat cáacwādih ī jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá ī jumap. Caán, bitadih teo wáacat táut niǵná, áih muúdíh jumni táinidih ub bacanit, jáapdi, máadihbat queétdih ā jéih wáhna caá, Jesús jwiít dih ā niǵjip jī.

Nazaret tátchiboó ī bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Páant ā jenah joiní naáwát najíh bohé péanit, Jesús jwiít dih ā numah bejep jī. ⁵⁴ Páni h bejnit, ā behni tátchina jwī jwáubínap jī. Caanná jwáubínit, jwiít judíowā jwī múic wáacat muúná waadnit, caanjíh jumnit dih ā bohénap jī. Páant ā bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ī múic niǵ wáuh joyóp jī:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih át joí? ¿Dépanih tigaá ā táí jéih beedá? Dios ā wépatjíh jwiít cáacwā jwī chájca naáhdih ápi chájna caá. ⁵⁵ ¿Nin máa teoni wáúh nihcan niít? ¿Á íin María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ā úudwā nihcan niít? ⁵⁶ ¿Yad jupuna yaádh nin tátchidih jwíjeéh jumnit nihcan niít? Páni hna, jwiít jwí jumat pahjeh jumni tigaá ā jumap. ¿Páni h jumna yuhna, nin bohéatdih dee tigaá át joí? ī niǵjip jī.

⁵⁷ Páant niǵ jenah joinít, íjna, caandíh ī náahcap jī. Páant ī náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ā niǵjip jī:

—Dios naáwát dih naóh yapanidih bita ípi wéi joiná caá. Páant ī wéi joyóchah yuhna, áih tátchidih moón, ā déewáboó caandíh ípi joíhcan caá. Páni hna, ninjñh wā behechah ennitji, weemdíh ní joíhcan caá, ā niǵjip jī.*

⁵⁸ Caandíh ī joíhcan enna, caán tátchidih Dios ā wépatjíh daocánni láajeh Jesús ā cháj jéutap jī.

14

Juan Daabáni ā wánat

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Caán láa Herodes, Galilea baác di h moón ī maáh, Jesús ded pah ā chájat doonádih át joyóp wut jī. ² Páni h joinít, caandíh teo wáuhnit dih nin pah át niǵjip wut yuh jī: “Wá maoniji Juan Daabáni át jwáub boo pud júoh tagaá. Páni h jwáub booni jumna, jwiít cáacwā jwí jéih chájca naáhdih át chájap taga”, át niǵjip wut jī. Jesús di h “Juan tigaá”, át niǵ jenah joyóp wut yuh jī.

³⁻⁵ Juandih ā mao yohat táutat pínah játi h, Herodes ā úud Felipe áadi h át bíbohóp wut jī. Páant ā chájat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodes di h nin pah át niǵ júihñap wut jī: “Ma úud áadi h déuc wái áa jumna, Dios ā wutat di h yap yohna caá ma chájap”, át niǵjip wut jī.*

Páant ā niǵjít jíib Herodes caandíh át mao yohíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani ā jumna caá’, judíowā ī niǵ jenah joiná caá. Páni hna, caandíh wá mao yohat táutuchah, queét weemdíh ita íj tagaá”, niǵ jenah joinít, queétdih át úumap wut jī. Páni h úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandíh teonit, chéwat táutnit, nemat muúboó át nemat táutap wut jī. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant át chájap wut jī.* ⁶ Páni hat túttimah, Herodes ā cáac jumni yeó jáapjidi h náhnit, numah jeémát át chájap wut jī. Páni h chájnit, caanjíh jumnit ī enechah, ā aá nuám mit eo júutap wut jī. Páant

* 13:57 Jn 4.44 * 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

mi eo jéutuchah enna, Herodesboó búdí át weñep wat jī. Pánih wēinit, caántdih nin pah át niijíp wat jī:

7—Dios ā enechah, meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Dedé ma náahatdih weemdih ma wúbúchah, meemdih wā wūhbična caá, caántdih át niijíp wat jī.

8 Páant ā niijíchah joinít, mi ín ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wat jī.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wūhuú, caán ā wunatdih wā jéihyat pínah niijná, mit niijíp wat jī.

9 Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí át jīgahap wat yah jī. Obohjeéhtih, caanjih míc wáacnitdih tícnit, “Meemdih wā wūhcan níit”, caántdih át jéih niijcáp wat jī. 10 Pánihna, Juaníh wao dáhdih át dúuc bóodat tútup wat jī, buca.

11 Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, it ub júúwáp wat jī. Pánih ub júóhnit, Herodías nuumdih í wūhuchah, caántboó mi índih mit teo yapanap wat jī.

12 Páant í chājat túttimah, Juan ā bohénitji júóhnit, áih báhahjidih ubnit, cāc yohop íitboó it yohop wat jī. Pánih yoh péanit, queét júinít, Jesúsdi h naáwádih í juyáp jī.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát ā wāhat
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Páant í niijní doonádih jói péanit, jááj chóona waadnit, cāc wihcapboó Jesús jwiítidih ā numah chúuh bejep jī. Jwiít Jesús bíicdih jwí chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwāáat túut niijná, dawá íih tútchinamant júóhnit, íim jwéemant íit páud bejep tají. 14 Jwiít jwí chúuh júibíat pínah jātíh, queét ítát júibínáp tají. Pánihna, dawá cáacwā í páñachah ennit, Jesús queétdih át jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, í ub júóhnit wunnitdih ā boonanap jī. 15 Cheyeh jumuchah, jwiít ā bohénit caandih nin pah jwí niijíp yah jī:

—Cheyeh caá. Nin pehbhit tútchi wíhcan caá. Pánihna, queétdih yuápbít jumni tútchina ma wahaá, jeémátidih í jíib chājat pínah niijná, jwí niijíp jī.

16 —**Í bejca bojo naáh. Yeebjéh queét í jeémát pínahdih ní wūhuú,** Jesús jwiítidih ā níj jepahap jī.

17 —Obohjeéhtih, bíicjih bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá, jwí niijíp jī.

18 —**Caán ní bíbohndih weemdih ní ub júúwá,** ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, ub júóhnit, caandih jwí wūháp jī. Páant jwí wāhat túttimah, yílipboó cáacwádih ā chúudat tútup jī. Páant í chúuduchah, bíicjih bóo téihya pan dahna chéne queejwáidihbut ubnit, chéi ennit, **“Táina caá, Paá”**, Diosdih ā niijíp jī. Páant níj péanit, pan dahna, queejwá bíicdih jwiítidih ā daj wāháp jī. Páant ā daj wūhuchah, jwiítboó nihat cáacwádih jwí páááp jī. 20 Páant jwí páááchah, nihat í túi jeémp wad jumap jī. Pánihna, í judh jeémpnidih doce wāhna jwí ub yac yáwanap jī. 21 Caandih jeémpnit neonádihjeh jwí jenah enechah, cinco mil í jumap jī. Yaádh, í wehbut í jeémép jī.

Jesús íimjih ā yáac chāi bejat, Pedrobút ā bejat
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Páant jwí jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chúuh bej páñat tútup jī. Pánih chúuh bejat túutnit, cáacwáidihbut íih tútchina át jwúub bejat tútup wat jī. 23 Pánih wah péanit, ā ípdih wúbát túut niijná, jeéboó át páuh laab béjep wat jī. Pánih páuh laab béjnit, tōo náh júúwúchah, bíicjeh caánboó

āt jum jwahap tajī. ²⁴ Caánboó Jesús ā jumat pónih, ím tac yoób jwiítboó jwí bueg lájachah, jwí wawápmant johlit, nolihatbut búdí ā jüúwúchah, maatápdih meenná yuhna, jwí jéih bejcap jī. ²⁵ Pánihna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá bojat pínah jätih, Jesús jwí pebhna ímjih ā yáac chüi jüúwáp jī. ²⁶ Jwí pebhna ā jüúwúchah ennit, búdí jwí úmmap jī.

—¡Cāaquih dadah caá! jwí níj ñaacáp yuh jī.

²⁷ Páant jwí úmúchah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ā níjíp jī:

—¡Weemjéh tigaá! ¡Weemdíh ñi en úmca bojoó! ā níjíp jī.

²⁸ Páant ā níjíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā níjíp jī:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chüi bejat túutú, ā níjíp jī.

²⁹ —Ma jüúwá, Jesús ā níj jepahap jī.

Páant ā níjíchah joinít, Pedro jááj chóodih jumni jī ímjih dei ñuhnit, Jesús pebhna ā yáac chüi bejep yuh jī. ³⁰ Obohejéhtih, johlit nolihatbut búdí ā jumúchah enna, át úmmap jī. Pánih úmna, daab béjnajeh, Jesús dih nin pah ā níj ejep jī:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ā níjíp jī.

³¹ Páant ā níjíchahjeh, áih téihyadih teonit, Jesús caandíh ā wái ñahanap jī.

—¡Bainjeh wá wēpatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma táí jenah joicán? Pedrodih ā níjíp jī.

³² Páant ā níjít tättimahjeh, jááj chóona queét í waadáp jī. Páant í waadáchahjeh, johlit ā yayáh bejep jī. ³³ Páant ā yapachah ennit, jwiít ā bohénit Jesús dih jwí wēi naáwáp jī.

—¡Yoobópdih meém Dios wááh tigaá ma jummap! jwí níjíp jī.

Genesaret baácdih moón wannitdih Jesús ā booaat

(Mr 6.53-56)

³⁴ Pánih ímdih chúuh bejnit, Genesaret wát jumni baácna jwí chúuh juiáináap jī. ³⁵ Páant jwí juiáínachah, caán baácdih moón Jesús dih beh ennit, caán tátchinadih moondíh ā juyát dooná dih ít wahap tajī. Pánihna, caán dooná dih joinít, dawá í chéenwá tabúp chüúh nitdih Jesús pebhna í wá juyáp jī. Pánih wá juiá nit, nin pah Jesús dih í níjíp jī:

³⁶ —Míih yégueh chóodihjeh nit wannitdih ma tewat túutú, í níjíp jī. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jī.

15

Cāacwā ded pah í míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

¹ Tättimah, Jerusalén tátchidih moón fariseowá, Moisés ā wutatjidih bohénit bíicdih, Jesús pebhna juiá nit, caandíh nin pah í níj wáuh joyóp jī:

² —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwí ñowá í wutatji pah í chājan? Jwiít jwípí téih chocat pah, queét í jeémát pínah jätih í téih choccan caá, í níjíp yuh jī.

³ Páant í níjíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā níj wáuh joí jwáubanap jī:

—¿Yeéboó dépanih tigaá Dios ā wutatdih jepahcan, jwí ñowá í wutatboodíh jeh ñi jepah? ⁴ Nin pah caá Dios ā wutep: ‘Ñi mánadih táí wēinit, ñi teo wáacá.* Pánihna, ded ā mánadih yeejép ā níjíchah, cāacdíh mao yohnidih peéh chājat pah mántih caandíhbut peéh chājat ā jumbipna caá, Dios át

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16

nijíp tajī.* 5 Obohjeéhtih, páant ā nijíchah yáhna, yeéboó ded ā mánadih teo wáaquhndih nin pah caá ñipī nij wutap: ‘Ma mánadih teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodih ma wáhuú’, ñipī nij wutna caá. 6 Pánih wutna, ā mánadih ñi táí chājat túutcan caá. Pánih chājat túutcan, Dios ā wutatdih jepahat túutcanjeh, jwī ñuwāwā ī wutatjiboodih caá ñi jepahat túutap. 7 ‘Jwiít táínt caá’, nijná yáhna, cācwā ī encapboó yeé yeejép chājnit caá. Dios naáwát dih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumátdih yoobópdih át nij daacáp tajī:

8 ‘Dios nin pah ā nijná caá: “Nit weemdih táí wēi naóhna yáhna, yoobópdih ī jepahcan caá.

9 Pánihna, weemdih ī wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Í jenah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ā wutat’, ī nij yee naóh bohéna caá”, Dios ā nijná caá’, Isaías át nij daacáp tajī, *(Is 29.13)*

Jesús ā nijíp jī.

10 Páant nij péanit, caanjīh jumnitdih ā pebhna jūwát túutnit, queétdih nin pah ā nij bohénap jī:

—Nin wā naáwát dih ñi táí joyoó. 11 Dios ā enechah, ñi jeémát yeebdih ā yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ñi nijátboó yeebdih ā yéejana caá, ā nijíp jī.

12 Páant ā niját túttimah, jwiítboó caandih nin pah jwī nijíp jī:

—Páant ma nijíchah joinít, queét fariseowā búdí ī íjna beé, jwī nijíp jī.

13 —Obohjeéhtih, queét fariseowā wā íp Dios ā momca naáh panihnit ī jumuchah, queétdih ā yoh beedábpna caá. 14 Pánihna, queétdih páantjeh ñi enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdih ī jéihcan caá. Pánih jéihcan yáhna, bita jéih encannit panihnitdihbat ī bohéna yuh caá. Pánih jéih encannit míc jumna, ítdih ī buug yácat pah, queét nihát iiguípna ī bejbipna caá, jwiít dih ā nij jepahap jī.*

15 Páant ā nijíchah joinít, Pedroboó nin pah ā nijíp jī:

—Jwiít dih ma naáwátjidi ma jéihyanaá, ā nijíp jī.

16 —¿Yeebbút páantjeh ñi beh joi jwúhcan níit? 17 Dedé ñi jeémátji níih wudah díitboó jumnijidih ñipī jont yohna caá. Caán níih caolihdih, ñi jenah joyát dihbat chūhcan, Dios ā enechah, yeebdih ā jéih yéejacan caá.

18 Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jenah joyát pah ñi nijíchah, caán caá Dios ā enechah, yeebdih ā yéejanap.* 19 Nindih ñi táí náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ñi áa nihcannitjīh yeejép chājat, ñuamát, yeeat, yeejép míc niját pínahdihbat ñipī jenah joiná caá. 20 Páant ñi jenah joyátjeh caá, Dios ā enechah, yeebdih ā yéejanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchabát yeebdih bíic yoobó ā enna caá, ā nijíp jī.

Judío nihcannih Jesús dih mi jepahat (Mr 7.24-30)

21 Páant nij bohé péanit, Jesús Tiro tútchi, Sidón tútchi jumni baácna jwiít dih ā ñumah bejep jī. 22 Caanná jwī juibínachah, caán baácdih bóli Jesús pebh jūnit, nin pah mi nij íaacáp jī:

—¡David jūima, Dios ā wahni, weemdih ma jīgah enee! ¡wā ñuamdíh nemép jumna, caánt dih búdí ā moh yéejana caá! mi nijíp jī.

* 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9 * 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

²³ Páant mi niijíhah joiná yahna, caántdih ã jepah jawhcap jĩ. Páant ã jepahcatdih enna, jwiit ã bohénitboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páantjeh jwiitdih mi ñaac péenachah, ma jawúb bejat túutá, jwĩ niijíp jĩ.

²⁴ —Judíowã buúdnít ovejawã panihnit í jumuchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ã wahap jĩ, Jesús jwiitdih ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíhah joinit, caánt judío nihcannihboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jĩ.

²⁶ —Wébit í jeémát pínahdih ubnit, ñih mujjiowádh jwĩ wáhuchah, ã túican caá. Pánihat pah judíowã í jeémát panihnidih biíh baácdih moondíh wã wáhuchah, ã túican caá, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

²⁷ —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét í jeémp jéenanidih mujjiowã ípĩ jeémpna caá, mi niij jepahap jĩ.

²⁸ —Meémboó weemdíh túi jenah joiníh ma jumuchah, ma niiját pah wã chájna caá, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíhahjeh, mi nuém mit boonap wat jĩ.

Jesús dawá cāacwādh ã booaat

²⁹ Pánihat túttimah, Jesús jwiitdih caanmánt Galilea íim jwéejna ã numah dei bejep jĩ. Caanná dei juibínit, íim jwéejdih jumni jeená ã numah páuh laab béjep jĩ. Pánih páuh laab juibínit, bíicdih jwĩ chúudup jĩ. ³⁰ Páant jwĩ chúuduchah enna, dawá cāacwã Jesús pebhna ít jūúwáp tajĩ. Pánih jūóhna, í chéénwã wannitdih í jwĩ jwejep jĩ. Queét nihat mácah wanat jumnit í jumap jĩ. Jéih bejcannt, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wéat jumnitbut í jumap jĩ. Páant í jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ã boonap jĩ. ³¹ Páant ã booaachah, jéih wéhecannitji í wéhenachah joinit, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha í jumuchah ennit, jéih bejcanntji í bejchah ennit, jéih encannitji í enechah ennit, cāacwāboó búdí í en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiit judíowã jwĩpĩ wéini Dios búdí ã wépatjĩh jwiitdih ã táí teo wáacna caá”, í niij wéi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cāacwādh Jesús jeémát ã wāhat

(Mr 8.1-10)

³² Pánih booa péanit, Jesús jwiitdih ã pebh jūúwát túutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Queét jwĩjeéh bíic peihcanni yeó jáap í jumuchah, ñih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queétdih búdí wã jígah enna caá. ‘Queét nuúgúp wan buúgná’ niijná, queétdih ñih muúñáboó wã jawúb bejat túatcan niit, ã niijíp jĩ.

³³ —¿Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumuchah, dedboo tigaá í jeémát pínahdih jwĩ jíb cháj bií? Jesúsdihi jwĩ niij wábh joyóp jĩ.

³⁴ —¿Débói pan tigaá ñi bíboh? Jesús ã niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwábit, páant bóojeh jwĩ bíbohna caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.

³⁵ Páant jwĩ niijíhah, Jesús cāacwādh ã chúudat túutap jĩ. ³⁶ Páant í chúudat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwábit bíicdih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niij péa, jwiitdih ã daj wáhup jĩ, cāacwādh jwĩ pááat pínah niijná. ³⁷ Páant queétdih jwĩ pááat túttimah, í túi jeémp wud jumap jĩ. Páant í jeémp péanachah, í judh jeémpnidih ubnit, siete wáhdih jwĩ ub yac yáwanap jĩ. ³⁸ Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwĩ jenah enechah, cuatro mil í jumap jĩ. Yaádh, í wehbut í jumap jĩ. ³⁹ Páant í jeémp péanachah, Jesús queétdih ñih

muanáboo ã jwúub bejat túutap jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnít, Mágdala tútchi jumni baácna jwiít dih ã numah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowã, saduceowãbut Dios ã wêpatjĩh Jesúsdih ã chãjat túutat
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Biĩh láa fariseowã, saduceowã biíc dih Jesús pebhna ã juibínap jĩ. Cãacwã ã jéih chãjca naáhdih Jesúsdih ã chãjat túutap yuh jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját túut niijná.* ² Páant ã wutachah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ: “Yeó ã buug yácna, jeá duuni ã jumuchah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. ³ Baáb jéenna, mah tólihna duuni ã jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Ded pah jeá ã jumatdih túi beh enna yuhna, Dios ã wêpatjĩh wã chãj júutatboodĩh ñi beh encan caá. ⁴ Búu láa moón yeejépwã, Diosdih náahcandih, Dios ã wêpatjĩh wã chãjatdih ã enĩhna yuh caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwáhdih naóh yapani Jonás ded pah ã yapatjidih ñitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ã wêpatjĩh caandih ã chãjatji pahjeh muntih ã jwúub chãjbiipna caá, weém ã wahni wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná”, ã niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiít dih ã jwúub numah bejep jĩ.

Fariseowã, saduceowã yeejép ã bohéat
(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, íimdih chúuh bejna, jwĩ jeémát pínah pandih ubat jwít quíib buudúp tajĩ. ⁶ Páant jwĩ chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ñi túi chãja chaáh! Fariseowã, saduceowãbut ã bohéat pan paáat panihni caá. Páant ã bohéat yeebdih ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.*

⁷ Páant ã niijichah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwĩ míic niijíp jĩ:

—Pandih jwĩ ub jãóhcah enna, jwiít dih páant ã niijná caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

⁸ Páant jwĩ míic niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá pan ã wihcatdih ñi náhni dahwa? ¿Wã wêpatdih bainjeh caá ñi jengah joyóp! ⁹ ¿Páantjeh ñi jéih jwuhcan niit? ¿Cinco mil neoná yaádh biíc dih cinco pandihjeh wã pãáatjidih ñi náhnican niit? ¿Í judh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihub ñi náhnican niit? ¹⁰ ¿Búu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biíc dih wã wuhatdihbut ñi náhnican niit? ¿Débói wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican niit? ¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wã niijichah, ¿dépanih tigaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wã chãjan caá. Fariseowã, saduceowãbut ã bohéat pan paáat panihni ã jumuchah, ñi túi chãja chaáh. ã bohéat yeebdih ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niij naáwáchahna, jwiít jwĩ beh joyóp jĩ buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ã chãjcap jĩ. Páant niijná, “fariseowã, saduceowãbut ã bohéatdih ñi joicá bojoó”, niijná ã chãjap jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro ã niiját
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipino wãt jumni tútchina bejni namáboo bejnit, Jesús jwiít ã bohénit dih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Weém nihát cãacwã úud jeñédih ded pah tigaá bita ã niij? ã niijíp jĩ.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16 * 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1-2.10 * 16:6 Lc 12.1

* 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38

14 —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niŷ, bita ‘Elías nacaá’, niŷ, bita ‘Jeremías, Dios naáwátidih biíh naóh yapani nacaá’, ipí niijná caá, caandih jwí niŷ jepahap jī.*

15 —Queét páant ī niijichah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niŷ jenah joi? jwiítidih ā niijíp jī.

16 —Meém Cristo, Dios ā wahní caá. Dios báadhni wūéh yoobát caá, Pedroboó ā niŷ jepahap jī.*

17 —Simón, Jonás wūéh, meemdih wā wēina caá. Cāacwā meemdih īt naóhcap taga. Dios wā íp, jeáboó jumnijeh āt jéihyanap taga. 18 Pánihna, meemdih nin pah wā niŷ naóhna caá: Meém Pedro wāt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ā chājap jī.) Nin jeejih búdí muú wā chājat panihni dawá wíh wā pínahdih wā chājbipna caá. Queét dawá ī jumuchah, nemépwā queétdih jéih yap yohcan, queét iiguipna ī bejcan níit. 19 Dios ā maáh jumapdih bóo llave panihnidih meemdih wā wāhbiipna caá. Páant wā wāhni panihniŷ, cāacwādih wíh táini doonádih naóhni, weemdih jepahnidih Dios ā maáh jumapna wāt waadát pah ma chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannidih nemat pah ma chājbipna caá,* Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

20 Páant niŷ péanit, jwiítboodih nin pah ā niijíp jī: “ ‘Nin Jesús Dios ā wahní Cristo caá’, bitadih ñi niŷ naóh jwahca bojóo”, ā niijíp jī.

*Á wñnat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)*

21 Páant ā niiját túttimah, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niŷ naóh bohé jwíhip jī:

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdih bejat caá náahap. Caanná jwí jwabínachah, jwí maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjdih bohénitbut weemdih yeejép ī chājbipna caá. Pánih chājnit, weemdih ī mao yohat tútbiipna caá. Páant tigaá weemdih yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwáub boo pud jwóhbiipna caá, jwiítidih ā niijíp jī.

22 Páant ā niijichah joinít, Pedroboó Jesúsdihihibít yuárbít numah bejnit, —¡Maá, ma niiját pah yapcan, meemdih queét ī mao yohca bojo naáh! āt niijíp wut yuh jī.

23 Páant ā niijichah joinít, Jesús tac púud ñuhnit,
—Pánih naóhna, Satanás ā náahat pah naóhna caá ma chājap. Cāacwā ī jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ā jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ā náah yacat pah wā chājat pínahdih ma jáhína caá, āt niijíp wut jī.

24 Páant niŷ péanit, jwiítboodih nin pah ā niŷ naáwáp jī:
—Ded wíh jumíhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodih chājat caá náahap. Wíh ā jumát júb yeejép yapna yahna, weemdih páantjeh cádahcat caá náahap.* 25 Ded weemdih jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdih cádahcanniboó bita caandih yeejép ī chājachah yahna, páantjeh wājeéh ā jumbiipna caá.* 26 Cāac nin baácboó jum jwahna, dawá bií déedih bíbohna yahna, Diosdih náahcan, iiguipna bejna, nihát ā bíbohát dedé pínah nihcan caá. Iiguipboó jumna, ded pah ā jéih jib

* 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23 * 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

chāj baccan niit. ²⁷ Weém nihat cāacwā úud jeñé wā íp ā yeh iigátjīh āih ángelwā biícđih nin baácboó jwáub dei jüóhñit, * nihat cāacwā ded pah ī chājatji jīb wā jīb wāhbiḡna caá. Túi chājñitjidih wā túi chājbiḡna caá. Obohjeéhtih, túi chājcanñitjiboodih wā peéh chājbiḡna caá. * ²⁸ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñuhñit ñi wanat pínah jātih, weém nihat cāacwā úud jeñé chah maáh wā jamatđih ñi enbiḡna caá, Jesús ā niijíp jī.

17

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñuhhat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Seis yeó jāap túttimah, Pedro, Santiago, ā úud Juan queét biíc peihcannit-dihjeh jap bóo jeená Jesús ā numah púuh laab béjep jī. ² Caanná ī púuh laáb juibíat túttimah, ī enechah, ā jígoat át túut numúp wat jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh íg, āih yéguehbat biíc yoobó túi baabní át yeh iiguíp wat jī. ³ Páant ā yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasji biícđih Jesús pebh jígoñit, caandih ít míc wéhenap wat jī. ⁴ Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsđih nin pah át niijíp wat yuh jī:

—jMaá, ninjīh jwī jamuchah, ā táina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni muu dáhna jwī chājbiḡna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahđihbat jwī chāj wāhbiḡna caá, át niijíp wat jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, túi yeh iigní mah pōh panihni queéđih át dei juyúp wat jī. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wat jī: “Nin wā wáuh wā oini caá. Caandih búdí wā wéina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandih ñi túi joyoó”, át niijíp wat jī.*

⁶ Páant ā niij wéhenachah joinít, úumna, ā bohénit ít páah yoh ñajap wat jī. ⁷ Páant ī páah yoh ñajachah ennit, Jesús ī pebhna juí, queéđih teo jāhanit,

—Ñi ñah ñuhhá. Butéh ñi ennidih, ñi joiníđihbat ñi úumca bojoó, át niijíp wat jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuhna, Jesúsđihjeh ít enep wat jī. Bita ī ennitjiboó ít wihcap wat jī.

⁹ Túttimah, jeemánt dei jüóhna, Jesús queéđih nin pah át niij wutap wat jī:

—Butéh ñi enatjidih bitadih ñi naóh jwáhca bojoó. Weém, nihat cāacwā úud jeñé, wanniji wā jwáub boo pud jüúwát túttimah, caandih bitadih ñi naáwáchah, ā táibiḡna caá, át niijíp wat jī.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandih nin pah ít niij úabh joí enep wat jī:

—‘Dios ā wahní, ā jüúwát pínah jātih, Elíasboó ā jüóhbiḡna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípī niij bohéna caá. ¿Dépah niijh tigaá queét páant ī niij? ít niij úabh joyóp wat jī.*

¹¹ —Yoobópdih tigaá ī niij naáwáp. Elíasđih Dios ā jwíh jüúwát túutap jī, nihatđih ā ámoat pínah niijná. ¹² Páant niijnít, nin pah yeebdih niijná caá wā chājap. Elías wáat juí péanap be. Páant ā juyúchah yuhna, yeebdih bohénit caandih ít beh encap jī. Pánih beh encan, ded pah ī náahat pahjeh caandih ít chājap taga. Páant ī chājat pahjeh muntih, weemđihbat ī chājbiḡna caá. Páant

* **16:27** Mt 25.31 * **16:27** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * **17:10** Mal 4.5

Ī chājachah, weém nihat cāacwā úd jeñé, yeejép wā yapbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

¹³ Páant ā niij naáwáchah joinít, “Elías, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ā chājap”, niijnít, queét ĩt beh joyóp wut jī.

*Wāá wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Pánih míic wéhe dei jūóhnit, jeé ñaj deyepboó Jesús biic peihcannit ā pej jumnit biícđih ā jwúub dei juyáp jī. Páant ĩ jwúub dei juyáchah, dawá cāacwā cātĭh jūóhnit, biic newé Jesús pebh junít, ā bódicha caj yoh ñajap jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsđih ā niij naáwáp jī:

¹⁵ —Maá, wā wáúhdih ma jĭgah eneé. Caandĭh wāá wunat ā ñahachah, yeejép āpĭ yapna caá. Dawá láa tuu cúutboó āpĭ buúg cáona caá. Biĭh láa mujboó āpĭ daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandĭh ĩ booaat pĭnah niijná, ma bohénit pebh caandĭh wā ub juyáp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandĭh ĩ jéih boocap be, ā niijíp jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Yeé yeejép wā weemđih jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólĭh maatápdih tigaá weemđih túi jenah joicán, ñi tac buugábi? Wā pebh caandĭh ñi ub jūúwá, ā niijíp jī.

¹⁸ Páant ā niijíchah joinít, Jesús pebh ā wáúhdih ĩ ub juyáp jī. Páant ĩ ub juyáchah, caandĭh wunat túutni nemépdih Jesús ā bacat túutap jī. Páant ā wutuchahjeh, ā bacachah, wunnijiboó ā túi boonap jī.

¹⁹ Páant ā yapat túttimah, jwiit ā bohénit míicjeh jumna, Jesúsđih nin pah jwĭ niij úubh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá jwiitboó caán nemépdih jwĭ wutuchah yuhna, āt baccan? jwĭ niijíp jī.

²⁰ —Wā wēpatdih yeebdĭh wā wáuhchah yuhna, caandĭh náhnican, weemđih ñit túi jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdĭh wā naóhna caá. Mostaza tĭbih ā jumat pah, yeéb Dios ā wēpatdih bainĭjeh ñi túi jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chājbipna caá: Nin jeedĭh ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, ā bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, nihatdih ñi jéih chájna caá.* ²¹ Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacaat túut niijná, Diosđih búdí úubát caá náahap. Pánih úubhna, jeémp jwuhcan, Dios ā wēpatdih chah ñi túi jenah joibĭpna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwáđihbut ñi jéih bacat túutbĭpna caá, jwiitđih Jesús ā niijíp jī.

*Jesús ā wunat pĭnahđih ā jwúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Galilea baáčboó Jesús biícđih jwĭ bejchah, caán jwiitđih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—Weém nihat cāacwā úd jeñéđih cāacwā teonit, bitadĭh ĩ wáhbĭpna caá.

²³ Páant ĩ wáhat túttimah, queétboó weemđih ĩ mao yohbĭpna caá. Páant ĩ maonĭji biic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbĭpna caá, ā niijíp jī.

Páant ā niij naáwáchah joiná, búdí jwĭ jĭgahap jī.

Jesús queejĭh jacmant dinerodĭh ā bidat túut

* **17:12** Mt 11.14 * **17:20** Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

24 Capernaum tátchina jwĩ jwabínachah, Dioíh muudíh í en dawát jíb ubnitboó Pedro pebhna jwabínit, caandíh nin pah ít níj uábh joyóp wut jí:

—¿Yeebdíh bohéniboó Dioíh muudíh en dawát jíb pínahdih á jíb chājcan níit? Ít níijíp wut jí.*

25 —Á jíb chājbipna caá, Pedro át níj jepahap wut jí.

Páant á níiját túttimah, jwĩ jamni muuná Pedro á waadáchah, Jesúsboó caandíh nin pah á níj uábh joyóp jí:

—¿Simón, dépah tigaá ma níj jenah joí? ¿Nin baácdih moón í maáta detboodíh tigaá í jíb ub, ma jenah joyóchah? ¿Íih baácdih moondíh níit? ¿Bíih baácdih moónboodíh níit í jíb ubup, ma jenah joyóchah? Pedrodih á níijíp jí.

26 —Bíih baácdih moondíh tigaá ípí jíb ubup, Pedro á níj jepahap jí.

—Pánihna, maáta íih baácdih moónboodíh ípí jíb ubcan caá. 27 Páant í jíb ubcah yahna, queét jíb ubnitdih íjajhcan, jwĩ jíb chājbipna caá. Ímboó queéj wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejdíh ubnit, áih jacna dinero júduudih ma bid jwabípa caá. Caán júdu jwiit chénewáih jíb pínahdih ubnit, jwĩ jíb buadáatdih jíb chājadih ma bejeé, Jesús Pedrodih á níijíp jí.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús á níiját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Caán láa jwiit á bohénit Jesús pebh jwabínit, nin pah caandíh jwĩ níj uábh joyóp jí:

—¿Dios á maáh jumapboó jwíjeéh jamni déhe tigaá jwĩ maáh panihni á jumbi? jwĩ níijíp jí.*

2 Páant jwĩ níijíchah joinít, Jesús wébít dih jūúwát túutnit, caandíh jwĩ cātíh á ñuhah túutup jí. Páant á ñuhuchah, jwiít dih nin pah á níj naáwáp jí:

3 —Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ñi jenah joyátdih túat nuumnít, wébít oboh jamnit í jenah joyát pah jenah joinít, Dios á maáh jumapboó ñi jéih waadbípa caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios á maáh jumapboó ñi jéih waadcán níit.* 4 Pánihna, det wébít í jenah joyát pah jenah joinít, Dios á maáh jumapboó chah watnit í jumbipna caá. 5 Det wíihwá jamna, wá wutat pah bita nin wébít panihnídih wéi jwááhnit, weemdíhbat í wéi jwááhna caá, Jesús á níijíp jí.

Jwĩ yéej chājat tútat á tobohat

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinídih ded á yéej chājat tútatjí jíb, Dios caandíh yeejép pohba á peéh chājbipna caá. Pánihna, caandíh á yéej chājat tútat pínah jātíh, áih butdih bádí jeé júdujíh chéo búudhnit, bádí mujna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chājachah, caán wébít panihnídih á yéejach nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chājcan taga. 7 Ded bitadih yéej chājat túatnidih Dios bádí á peéh chājachah, tubit yeejép á yapbipna caá. Bitadih yéej chājat túatnit páantjeh í jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétoó yeejép yoobát í yapbipna caá.

8 “Míih téihyajíh, jíthajíh yéej chājna, caandíh ma bóod yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaha. Caandíh cádahcan, iiguípa ma bejbipna caá. Caanná íigát á dubcan níit. Caandíh ma yohochah nihna, caan dáhjuh áta buud tágaá.

* 17:24 Ex 30.13; 38.26 * 18:1 Lc 22.24 * 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

Meémbóo pánihi cólohjeh jamna yuhna, túttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh bóod yohcan nihna, chénat pah dahjìh iiguipna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá. * 9 Pánihat pah muntih, míh quíibjìh ennit, yéej chājna, caan dáhdih ma wāt yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaá. Caandíh cádahcan, iiguipna ma bejbipna caá. Caanná iigát ā dābcan níit. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhjuh āta bueđ tágaá. Biícjìh quíib wíhcan yuhna, túttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, míh quíib chénat pah dahjìh iiguipna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús ā niijíp jì.*

*Bueđní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

10 “Nin wébit panihnidih ñi en iicá bojóo. Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Queét wébitdih ded pah í yapachah Diosdih naáwát túut niijná, queétdih en daonít ángelwā wā íp pebhna ípí bejna caá. * 11 Weém nihat cáacwā úud jeñé, nin baácđih moón yeejép chānit, iiguipna bejnit déedih táí úbudih wā jūáwúp jì. 12 Queét iiguipna bejnit, bueđníit ovejawā panihnit í jamna caá. Pánihnit í jamuchah, nin wā naáwátđih ñi táí jenah joyóo: Cien ovejawāđih bíbohni biíc oveja ā bueđúchah ennit, ¿ded pah tígáá ā chājbi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bitá noventa y nueve ovejawāđih í jeémát yílip jamupboó jwejnit, caán bueđníđih bididih ā bejbipna caá. 13 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán bueđníđih ā bid jayúchah, ā jwejnit noventa y nuevedih ā weñat chah caán ā bid juniboodíh ā wéibipna caá. 14 Pánihat pah wā íp jeáboó jamni nin oboh jamni panihni bueđníit í jamatdih ā náah yaccan caá”, Jesús ā niijíp jì.*

*Bitá Jesúhwā meemđih í yéej chājachah, ded pah chājat
(Lc 17.3)*

15 “Ded weemđih jepahni meemđih ā yéej chājachah, míc ámohat túut niijná, bita í joicáboó caandíh míc wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinit, ā jepahachah, ñi jwúb míc pej jumbipna caá, páant muntih. * 16 Obohjeéhtih, meemđih ā jepahcah bácah, Dios ā wutat pah, bita chénewāđih ma numah bejeé, queét í joyóchah, caandíh míc wéheat túut niijná. * 17 Yeéb biíc peihcannitdih ā jepahcah enna, wíhwā nihat ñi míc wáacacpna caandíh ñi numah bejeé, ā yéej chājatdih ma naáwáchah, queét nihat í joyát pínah niijná. Pánihna, míc wáacnitdihbat ā jepahcah enna, Diosdih náahcan, ā yéejatdih cádahícat peéh, caandíh ñi pej jam cádaaá.

18 “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded ā yéej chājatdih cádahcat jíb, ‘Meém yéejatdih yohcanni ma jamna caá’, yeéb wíhwā ñi niijíchah, Diosbat caandíh biíc yoobó ā niijípna caá. Ded ‘Wā yéej chājatdih jígahnit, wā cádahna caá’, niijníđih ‘Meém yéejatdih yohni ma jamna caá’, ñi niijíchah, Diosbat caandíh biíc yoobó ā niijípna caá.*

19-20 “Chénewā, biíc peihcannit wíhwā ñi míc wáacacah, ñijeéh wā jamna caá. Pánihna, det chénewā Diosdih ñi úbát pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wā íp jeáboó jamni ñi úbát pah ā chājipna caá”, Jesús jwiítđih ā niijíp jì.

21 Páant Jesús ā niijíchah joiníji Pedro ā pebh juibínit, nin pah caandíh ā niijíp jì:

* 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15

* 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdíh ã yéej chãjachah, débóí láa tígaa caán ã yéej chãjatdih wã ïj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã náah niit? ã niúj wúbh joyóp jï.

²² —¡Ma joyoo! Biñ meemdíh dawá láa ã yéej chãjachah yuhna, siete láajeh ïj cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéej chãjachah yuhna, meémboó caandíh ma jwúb náhnica bojoó, Pedro dih Jesús ã niúj jepahap jï.*

Teo wáhni biñ ã jíb bñdáát dih ã quíib bñdcát naáwát

²³ “Bita ï yéej chãjatdih quíib bñdát dih jenah joinít, nin wã naáwát dih ñi túi jenah joyoo: Dios ã maáh jummat nin pah ã jumna caá. Biíc baácdih moón ï maáh ã pebh moón caandíh ï jíb bñdánachah, ï jíb bñdáát dih ã jíb chãj beedáát túutap be. ²⁴ ï jíb bñdáát dih ã jenah enechah, biíc caandíh teo wáhniboó búdí yoobát ã jíb bñdánap be. Búdí ã jíb bñdáát dih jéihnit, caandíh ã pebh ã bid bojop be. ²⁵ ã jéih jíb chãjcah enna, ã maáhboó caandíh, yad, ã weh, nihat áih bií dée biíc dih bitaboodíh ã jíb chãjat túutap be, queét ï jíb jíl ã jíb bñdáát dih ã jíb chãjat túut niijná. ²⁶ Páant ã jíb chãjat túutachah joinít, caán búdí jíb bñdániboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã wúbap be. ‘Maá, weemdíh jígah ennit, ma pái jwuhú. Meemdíh wã jíb bñdáát dih wã jíb chãj beedábipna caá’, ã niúj be. ²⁷ Páant ã niúj wúbachah joinít, caandíh jígah ennit, ‘Weemdíh ma jíb bñdáát ã jumna naáh’, ã maáh caandíh ã niúj be.

²⁸ “Páant ã niúját túttimah, búdí jíb bñdánijiboó bac bejnit, biñ caán biíc dih ï maáhdih teo wáhnidih ã jwááap be. Pánih jwááhniit, caánboodíh bainí ã jíb bñdáát dih ïjnit, áih but nahdih jöp teonit, ‘¡Weemdíh ma jíb bñdáát dih waácanjeh ma jíb chãjaá!’ caandíh ã niúj be. ²⁹ Páant ã niújichah joinít, caán bainí jíb bñdániboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh búdí ã wúbap yuh be. ‘Weemdíh jígah ennit, bainí ma pái jwuhú. Meemdíh wã jíb bñdáát dih wã jíb chãj beedábipna caá’, ã niúj yuh be. ³⁰ Obohjeéhtih, páant ã niúj wúbachah yuhna, caandíh jígah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wáhnidih nemat meéboó ã nemat túutap be. ã jíb chãj beedánachahna, caandíh áta baca tagaa.

³¹ “Pánihna, búdí jíb bñdánijí bainí jíb bñdánidih páant ã chãjachah enna, ïjnit, bita teo wáhnitboó ï maáhdih naóh yacadih ï bejep be. ³² Páant ï naóh yacachah joinít, ï maáh ï naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandíh ã niúj jühñup be: ‘¡Meém yeejép pohba caá! Meém weemdíh búdí ma wúbachah, ‘Búdí ma jíb bñdáát dih ã jumna naáh’, wã niúj yuh be. ³³ Obohjeéhtih, meemdíh páant wã niújichah yuhna, bac bejnit, meemdíh bainí jíb bñdánidih meémboó mat jígah encap wut be. Ma jíb bñdáát dih wã náhnicat pah mantih, caánboó meemdíh ã jíb bñdáát dih ma náhnica, áta túi tagaa. ¿Dépanih tibeé caandíh jígah encanjeh, páant ma chãj?’ ã maáh caandíh ã niúj be. ³⁴ Páant niújnit, búdí ïjnit, nemat meéboó caandíh ã nemat túutap be. ã jíb chãj beedánachahna, áta baca tagaa.

³⁵ “Caan páh tígaa Dios yeedbídíh ã chãjbipna caá. Yeéb nihat ñi déewá yeedbídíh yeejép ï chãjatjidih ñi quíib bñdcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéej chãjatjidihbut biíc yoobó ã quíib bñdcán niit”, Jesús jwíut dih ã niúj jï.

19

*Í weha mána yaáhdih ï yohcat
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

* 18:22 Lc 17.3-4

1 Páant niŷ naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniŷ Judea baácna Jesús jwiít dih ā namah bejep jī. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih cháuh bejnit, conanaamánt jwī juibínap jī. 2 Pánih caanná juibínit, jwī jib bejchah, dawá cāacwā jwiít dih ī péenap jī. Páant ī péenachah ennit, ŷeéh bejnit wannit dih Jesús ā boanap jī.

3 Páant jwī bejchah, jwiít dih jwāáh nit, biquína fariseowā nin pah Jesús dih ī niŷ uúbh joyóp jī, ded pah ā jepahachah joinít, caandíh naóh yacat túut niŷná: —¿Jwī weha mána yaáhdhíh jwī yohochah, āta túi taniít? ¿Dios ā wutatboó páant niít ā chājat túutap, ma jenah joyóchah? ī niŷ uúbh joyóp jī.

4 —¿Moisés nin pah ā niŷ daacátjidih ŷi bohé jwuhcannit jī? ‘Dios biíhmah nin baác dih chājni newé yaddihbat āt chājap wut jī’, āt niŷ daacáp tajī.* 5 Páant niŷ daácnit, nin pahbat āt jwúub niŷ daacáp tajī: ‘Páant ā chājachah, newé ā mánadih cádahnit, yadjīh biíc dih ā jumbiŷna caá. Pánih jumna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ī jumap’, āt niŷ daacáp tajī.* ¿Páant ā niŷ daacátjidih ŷi bohé jwuhcannit jī? 6 Páant ā daacátjī pah queét chénewā jumnitjī biíc bácah pah ī jumna caá. Pánihna, ī téiŷha chéwechah, Diosjeh tigaá queét dih biíc dih ā jumat túatna caá. Páant biíc dih ā chājachah, queétjeh ī míc cádahcat caá náahap, Jesús queét dih ā niŷjap jī.

7 Páant ā niŷjichah joinít, queét fariseowā nin pah ī jwúub niŷ uúbh joyóp jī, páant mantih:

—Meém páant ma niŷjichah yuhna, Moisésjeh nin pah āt niŷ daacáp tajī: ‘Majeéh bóli di h yohihna, “Meém ma túicat enna, meemdíh wā yohna caá”, niŷ daácnit, caánt dih ŷi wúhuá. Páant niŷ daác wúh nit, majeéh bóli di h ma yohochah, ā túina caá’, Moisés āt niŷ daacáp tajī.* ¿Páant ma niŷjichah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant āt niŷ daácjī? ī niŷjap yuh jī.

8 —ŷi nuowā Dios dih ī yap yohochah enna, Moisés nin pah āt niŷ daacáp tajī ‘ī weha mánadih yohna, páant tíi ī chāj dáhwa naáh’, āt niŷ daacáp tajī. Páant ā niŷjichah yuhna, biíhmah pohba páant āt nihcap tajī. 9 Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded ájeéh bóli di h yohna, biíh jīh mi yeejép chājcah yuhna, biíh wilidih jwúub áa jumna, caántjīh yeejép chājna caá ā chājap. Pánihna, ā yohnihjidi h áa jum nibat caántjīh yeejép ā chājna caá, Jesús queét dih ā niŷjap jī.*

10 Páant ā niŷjichah joinít, jwiít ā bohénit caandíh nin pah jwī niŷjap jī:

—Páant newé yadjīh ī míc yohat ā túicah, áa wihchah āta túi tagaá, jwī niŷjap jī.

11 —Yeéb ŷi niŷját pahjeh tigaá ā jumap. Dios biquína ā ŷi onit dihjeh ā áa jumat túatcan caá. 12 Biquína neoná yaáhdhíh náahcannit pínah ī cāac jumna caá. Bitadih tíh quehli tíbna di h ī íb yohochah, yaáhdhíh náahcannit ī jumna caá. Bitaboó Dios dih teo wúh nit jumat túut niŷná, yaáhdhíh ī bidcan caá. Pánihna, ded tái joiní jumna, Dios dih teo wúhat túut niŷná, páant tigaá jumat náahap, Jesús jwiít dih ā niŷjap jī.

*Jesús wébít dih ā uúbat
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

13 Páant jwiít dih ā naawát túttimah, Jesús queét dih ā teo jáha uúbat pínah niŷná, cāacwā ī wehdih ā pebna ī ub juyáp jī. Páant ī ub juyúchah ennit, jwiít ā bohénitboó queét dih jwī jípónih jūihñap jī.

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

14 Páant jwī jāihñuchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Wébít wā pebh ī jāúwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébít caá túi jenah joinít ī jumap. Pánihna, Dios ā maáh jumapna waadníboó nit wébít ī jenah joyát pah jenah joinít ī jumna caá, ā niijíp jī.

15 Páant niijnít, queét wébít dih ā teo jāha úábáp jī. Pánih úábh péanit, jwiít dih ā jwúub numah bejep jī.

*Dawá bí dée bíbohni Jesús dih ā úábh joyát
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

16 Páant jwiít dih ā numah bejchah, bíic newé Jesús pebh joinít, nin pah caandíh ā niij úábh joyóp jī:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjééh jumíhna, ded pah tigaá táinidih wā chājbi? ā niijíp jī.

17 —¿Dépanih tigaá túi chājat pínahdih weemdíh ma úábh joí? Diosjeh caá táini. Páantjeh Diosjééh jumíhna, ā wútat pah ma chājaá, caandíh Jesús ā niij jepahap jī.

18 —¿Ded wútatdih niij tigaá ma chāj? ā niij jwúub úábh joyóp jī.

—Cāacwādih ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijh ma yéej chājca bojoó. Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó. 19 Ma mánadih ma túi chājaá.* Meemjéh ma míic oyat pah bitadíhbat ma oyoó.* Nin wútatdih jepahat caá náahap, Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

20 —Caán wútatdih weém wāpī yap yohcan caá. ¿Diosjééh túi jumat túut niijná, ded panihat tigaá weemdíh páantjeh ā judh? Jesús dih ā jwúub niij úábh joyóp jī.

21 —Meém yéejat wihcanni jumíhna, nihát míih bíí déedih jíib chāj wāhúdih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, nihát ma jíib teonidih moh yéejnitdih ma jwúub wāhúá. Páant ma wāhuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah táini míih pínah Dios pebhboó ā jumbipna caá. Pánih queétdih wāh péanit, wājééh ma jāúwá, Jesús caandíh ā niijíp yeh jī.

22 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, dawá bíí déedih bíbohni jumna, áih bíí déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí ā jīgahap jī. Pánih jīgahnit, jepahcanjeh, ā jwúub bejep jī.

23 Páant ā bejchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded dawá bíí déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā bejihichah yuhna, caandíh ā buona caá. 24 Camelloboó awí íitbitdih ā yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waádíhichah yuhna, búdí ā buona caá, ā niijíp jī.*

25 Páant ā niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesús dih jwī niijíp jī:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ā jumapboó ded ā jéih waadcán níit, jwī niijíp jī.

26 —Cāacwā ded pah ī jenah joyátjīhjih ī túi chājíhna yuhna, Dios pebhboó ī jéih bejcan níit. Diosjeh caá iigúipna bejnit déedih ā túi ubap. Caanjéh tigaá nihátdíh chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá, jwiít dih ā niijíp jī.

27 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jī:

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20 * 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 19:19 Lv 19.18 * 19:24 Pr 11.28

—Maá, weemdih ma joi jwáhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihatdih jwí cádahap jī. ¿Páant jwí chājat jīb, dedédih tigaá jwiitdih ma wāhbi? ā niijp jī.

²⁸ —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihát jáap míc á túut nuumbipna caá. Caán láa weém nihát cáacwá úud jeñé, jeáboó maáh wā jumbipna caá. Páant maáh wā jumachah, yeéb wā bohénitboó judiówá doce poómpnadih wājeéh watnit űi jumbipna caá.* ²⁹ Ded weemdih teo wāhat túut niijná, āih muú, ā mána, ā déewā, ā weh, āih wāpchidih yuh buca ā cádahachah, Diosboó caandih chah ā jwúub wāhbiipna caá. Pánih cádahnit, weemdih teo wāhnitboó Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. ³⁰ Obohjeéhtih, nin baáboó dawá maáta panihnitji Dios pebhboó oboh jumnit ī jumbipna caá. Nin baáboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús jwiitdih ā niijp jī.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

¹ “Dios ā maáh jumát nin pah ā jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh āih iguíhadih teo wāhnit pínahdih bididih ā bejep be. ² Pánih bejnit, jwāáhna, queédih nin pah ā niijp be: ‘Wíih iguíhadih űi teo wāhat jīb jwípī jīb chājat pah yeebdih wā wāhbiipna caá’, ā niijp be. Páant ā niijíchah joinit, tewedih ī bejep be. ³ Las nueve dée, jīb chājat tóliha pebhboó ā bejep be. Pánih bejnit, bita caanjīh űuhnitdih ā enep be. ⁴ Pánih ennit, queédihbat nin pah ā niijp be: ‘Yeebbat wíih iguíhábó tewedih űi bejeé. Teo cádahat horadih űi tewat jīb wā wāhbiipna caá’, queédih ā niijp be. ⁵ Páant ā niijíchah joinit, queébtat tewedih ī bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita űuhnitdih jwāáhnit, bíic yoobó queédihbat ā niijp be. Las tres dée bita űuhnitdih jwāáhnit, bíic yoobó queédihbat ā niijp be. ⁶ Las cinco dée bita űuhnitdih jwāáhnit, nin pah queédih ā niijp be: ‘¿Dépanihna nihát yeó jáap teocan, űuh tigaá űi chāj?’ ā niijp be. ⁷ ‘Jwiitdih tewat watni ā wihcan caá’, ī niijp jepahap be. Páant ī niijíchah joinit, iguíha mínah queédih nin pah ā niijp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, űi teobi jwáhuú’, queédih ā niijp be.

⁸ “Cheyeh caán iguíha mínah caandih teo wāhni maáhdih nin pah ā niijp be: ‘Queét teonitdih jūwát túatnit, ī tewat jīb ma wāhuú.* Pée junitdih ī tewat jīb ma jwíih wāhuú. Páant queédih ma wāhat túttimah, ī jātih junitdih ma wāhuú. Pánih queédih jīb chāj péa, bita ī jātih junitdih ma wāhuú. Queédih wāh péa, bita ī jātih junitdihbat ma wāhuú. Queédih wāh péa, waóh junitdih ma jīb wāhuú’, ā niijp be. Pánihna, ā niiját pah queédih ā jīb chājap be. ⁹ Las cinco dée tewedih junitdih nihát yeó jáap ī tewat jīb pah bóo ā wāhup be. ¹⁰ Queét nihát teonitdih bíic yoobó ā wāhup be. Queét waóh tewedih junitboó ‘Jwiitdih chah ā jīb wāhbiipna caá’, ī niijp jenah joyóp yuh be. Obohjeéhtih, queédihbat bíic yoobó ā wāhup be. ¹¹ Queédih bíic yoobó míc ā jīb chājachah enna, caandih búdí ijnit, nin pah ī niijp jūihñup be: ¹² ‘Jwiitboó nihát yeó jáap, tubit ā chāhachah, búdí jwí tewechah, queét pée junitboó bíic horabitjeh ī tewechah yuhna, jwiit nihatdih bíic yoobó ma jīb wāhat, ā túican caá’, caandih ī niijp be. ¹³ Páant ī niijp jūihñuchah joinit, nin pah bíic űjeéh jumnidih ā niijp be: ‘Meemdih wā niijátji pah tigaá wā jīb chājap. űi tewat jīb wāhnit,

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30

* 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15

meemdíh wā yeecan caá. ¹⁴ Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wā náahat pahjeh queét baini teonitdihbut meemdíh wā wāhat biíc yoobó wā jíib wāhup be. ¹⁵ Ded pah wíih dinerojih chājna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jígah ennit, búdí wā jíib wāhachah enna, ¿yeéboó íj niit, páant ñi niijíp? iguíha mínah queétdih ā niijíp be.

¹⁶ “Pánihat pah tigaá det waóhntiji péenit í jumbipna caá. Péenitjiboó waóhnti í jumbipna caá”, Jesús jwiitdih ā niijíp jī.*

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naáwát

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Páant niij péenit, dawá cācwā jwíjeéh í péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádh jwí bejep jī. Pánih bejna, chibít yuúp jwiitdih numah waóh bejnit, jwiitdihjeh nin pah Jesús ā niij naáwáp jī:

¹⁸ —Jerusalén tútchina bejna caá jwí chājap. Caanna jwí jaubiát túttimah, weém nihat cācwā úud jeñédih eníhcanniboó sacerdotewā í maátadh, Moisés ā wutatjdih bohénitdihbut ā duó wáibipna caá. Páant ā duó wáyachah, weemdíh teonit, í mawat tútbitipna caá. ¹⁹ Pánih mawat túatnit, judiowā nihcannitdih í jwáub wāh yapabipna caá. Queétdih weemdíh deohnti, í pañat túttimah, cruzboó í péoh dodh mao yohbipna yah caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeo jáap túttimah, wā íp weemdíh ā jwáub boobipna caá, ā niijíp jī.

Santiagowā íin Jesúsdihi mi úábát

(Mr 10.35-45)

²⁰ Pánihat túttimah, Zebedeo ā weh ínboó mi weh biícdihi Jesús pebh junít, caandíh úábát túat niijná, mi bódiha caj yoh ñajap jī. ²¹ Páant mi bódiha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ā niij úábh joyóp jī:

—¿Ded pah wā chājatdih tigaá ma náah? ā niijíp jī.

—Maáh waadná, nit chénat pah wā weh meém biícdihi í wutat pínah niijná, biíc ma jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih wáyámant bóo bawámant ma chúdat tútú, mi niijíp jī.

²² —Ded pah ñi úábátdih ñi jéihcan caá. Ded wā maáh jumapboó jumíhni, weemdíh yeejép ā yapat pínah, biíc yoobó caandíhbut ā yapachah yahna, weemdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wā maáh jumapboó wájeéh ā wutbipna caá. ¿Yeébdíhbut páant yeejép ā yapachah yahna, ñi cádahbican nanít? mi wehdih Jesús ā niijíp jī.

—Jwí cádahcan niit, í niij jepahap jī.

²³ —Yoobópdih yeébdíh wā naóhna caá. Yeejép wā yapat pah yeébdít biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wájeéh watnit pínahdih weémboó wā jéih ñiocan caá. Wā ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁴ Páant í niij úábáchah joinít, jwiit diezboó queétdih jwí íjip jī. ²⁵ Páant jwí íjatdih ennit, Jesús jwiit nihatdih ā míc wáacat túatup jī. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiitdih ā niij naáwáp jī:

—Judíowā nihcannit í maátaboó íih cācwādh tubit watnit í jumatdih ñi túi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét watnit í jumap pah yeébdíh ñi jumca bojó. Yeéboó maáta jumíhna, bitadhí túi teo wáacnit ñi jumú.* ²⁷ Waóhnti jumíhna, teo wáhnti pah jumap caá náahap.* ²⁸ Weém nihat cācwā úud jeñéboó cācwā weemdíh í teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wā jáóhcap jī. Obohjeéhtih,

* **20:16** Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30 * **20:26** Lc 22.25-26 * **20:27** Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

cāacwādh teo wáacat túut niijná, queét iiguipna ī bejat déedih wan wāhūdh wā jūwáp be, Jesús ā niijíp jī.*

*Jesús chénewā jéih encannitdh ā booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Jwiit Jerusalén tátchina bejna, Jericó tátchidih jwī chóop yap bejep jī. Páant jwī chóop yap bejehchah, dawá cāacwābut jwiitdh ī péenap jī. ³⁰ Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewā jéih encannit namá jwéejdih ī chūudchah, jwī enep jī. “Jesús, Nazaret tátchidih bóo caá ā yap bejep”, bita ī niijíchah joinit, nin pah ī niij űaác ejep jī:

—¡Maá, David juma, Dios ā wahn jwiitdh ma jġgah en teo wáacá! ī niijíp jī.

³¹ Páant ī niij űaáčachah joinit, cāacwāboó queétdih jūhñit,

—¡Páant bóojeh! űi űaác cádaah, ī niijíp yah jī.

Obohjeéhtih, páant ī niij jūhñachah yahna, queétdhóo joicánjeh, chah ī űaacáp jī:

—¡Maá, David juma, Dios ā wahn jwiitdh ma jġgah en teo wáacá! ī niijíp jī.

³² Páant ī niij űaáčachah joinit, Jesús chāo űáh, ā pebhna jūwát túutnit, queétdih nin pah ā niijíp jī:

—¿Ded pah wā chājatdh tigaá űi náah? ā niijíp jī.

³³ —Maá, jéih enatdh caá jwī náahap, ī niijíp jī.

³⁴ Páant ī niijíchah joinit, Jesús queétdih jġgah ennit, űih quíbdih ā teo jāhanap jī. Páant ā teo jāhanachahjeh, ī yoób enep jī, buca. Pánih ennit, caandíh ī péenap jī.

21

*Jesús wā Jerusalénna ī waadát
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Jerusalén tátchina toáh jūibínit, Olivo wāt jumni pácahi jumni jeéboó jwī jūibínap jī. Pánih jūibí, púh laab béjna, Betfagé wāt jumni tátchibitdh jwī toáh jūibínap jī. Caanná jūibínit, Jesús chénewā jwījeéh jumnitdh caán tátchina ā wahap jī. ² Pánih wahnit, nin pah queétdih ā niij watup jī:

—Con tátchina waadnit, burroma mi wāúh biícdih űi enbipna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdíh űi ub jūóh wāhuú. ³ Páant űi ub jūwáchah ennit, cāacwā yeedbíh ī wábh joyóchah, nin pah űi niij jepahaá: ‘Jwī maáh queétdih ā náah jwahap be. Péanit, queétdih ā jwáwbabipna caá’, űi niijí, Jesús ā niijíp jī.

⁴ Páant ā yapat pínahdh Dios naawátdih naóh yapani Zacaríasjī nin pah āt niij daacáp tajī:

⁵ “Jerusalén tátchidih moondíh nin pah ma niij naawá: ‘Dios weemdíh nin pah ā niiját túutap be: “űi eneé, űi Maáh űi pebhna ā jūóhna caá. Caán oboh jumni pah burro wāúhjih chūudni ā jūóhhipna caá”, Jerusalén tátchidih moondíh ma niijí, weemdíh ā niijíp be”, Zacarías āt niij daacáp tajī. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ā yanitboó bejnit, ā niijátjī pah ĩt chājap wat jī. ⁷ Burroma, mi wāúh biícdih ī ub juyáchah, jwīh jih bóo yéguehdih too dugnit, burromajih mi wāúhjihbut jwī cáagap jī. Páant jwī cáagat túttimah, Jesús caán burro wāúhjih ā púh laáb chūudup jī. ⁸ Pánih chūudnit, Jerusalén tátchina jwiitdh ā numah bejep jī. Páant ā bejehchah ennit, dawá cāacwā űih jih bóo yéguehdih too dugnit,

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

Jesúsdih wēina, namáboó ī jwej waáwáp jī. Bitaboó ī bóodniji táam núonadih ubnit, queébtut Jesúsdih wēina, namáboó ī jwej waáwáp jī. Páant ī jwejniji chóona, núonajih Jesús ā bejep jī. ⁹ Páant Jesús ā bejehah, ā waáwápmant moón, ā méimant péenitbut caandih wēinit, bíicdih nin pah ī níj űaacáp jī:

—¡David juima, Dios ā wahnī, jwiít dih ma túi ubuú! ¡Meém jwī maáh pínahdih bádī jwī wēina caá! ī níj wēi űaacáp jī.*

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina jwī waadáchah, caanjīh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah ī níj míic ubbh joyóp jī:

—¿Nin déhe tigaá? ī níj jīp jī.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tútchidih bóo, Dios naáwát dih naóh yapani caá, bita queétdih ī níj jepahap jī.

*Jesús Dioih muúná ā waadát
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)*

¹² Jerusalén tútchina waadnít, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih Jesús jwiít dih ā numah waad bejep jī. Pánih waad bejnit, caánboó júb chājnitdih ā űuun yóh bacanap jī. Dinerodih túnt nuumnít ī cáagat naanádh ub yoh ácanit, jopwádih júb chājnitih chúmdat naanádhbut ā ub yoh ácanap jī. ¹³ Pánih ub yoh ácanit, Jesús nin pah queétdih ā níj jūihñup jī:

—Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī: ‘ “Wíih muú cáacwā weemdih ī ubbát pínah muú caá”, Dios ā níj jīp be’, it níj daacáp tajī.* Obohjeéhtih, cáacwā Diosdih ubúdih ī juyáchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit, nuumná caá űi chājap. Pánih nuumnít, Dioih muúdh yéeganit, nuumnít ī jumat pínah muú chājna caá űi chājap, ā níj jīp jī.

¹⁴ Páant Dioih muúdh Jesús ā jumat pónih, dawá jéih encannit, wúhat nahjīh bejnitbut ā pebhna ī juyáp jī. Páant ī juyáchah ennit, queétdih ā boonanap jī.

¹⁵ Obohjeéhtih, queétdih ā boonachah ennit, caanjīh jumnit sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut Jesúsdih búdí ī íjip jī. Jwíjéeh péenit wébítboó “¡David juima, Dios ā wahnī, jwiít dih túi ubni pínah, meemdih búdí jwī wēina caá!” ī níj űaac cádahcah joiná, chah ī íjip jī. ¹⁶ Pánih íjnit, Jesúsdih nin pah ī níj jūihñup jī:

—Meemdih páant ī níj űaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant ī níj cá bojo naáh, Jesúsdih ī níj jīp jī.

—Wā joiná caá. Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ā níj daacátjidih ¿yeéboó űi bohécannit jī?

‘Wébít dih, bita ī túhñitdihbut meém ma wēi naáwát túatna caá’, Diosdih wēinit, David āt níj daacáp tajī, (Sal 8.2)

Jesús queétdih ā níj jūihñup jī.

¹⁷ Páant níj péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwiít dih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejna, Betania tútchidih juibínit, caan chéi caanjīh jwī áwup jī.

*Higuera nahdih Jesús ā wñnat tútat
(Mr 11.12-14,20-26)*

¹⁸ Cheibit bóo yeó jáapdh, Betania tútchiboó űonitji Jerusalén tútchina jwúub bejna, Jesúsboó āt nuugúp wunup tajī. ¹⁹ Pánih nuugúp wunna, namá jwéjdih lajni higuera nahdih ennit, áih quehedih jeémihna, caan náh pebh enedih ā bejep yah jī. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, túini wawájeh pohba ā jumup jī. Páant ā quehcatdih enna,

* 21:9 Sal 118.25-26

* 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

—**Ma jwúb quehcan níit!** caan náhdih ã níijíp jĩ.

Páant ã níijíchahjeh, áih núona ã diib téhah bejep jĩ.

²⁰ Páant ã wunachah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ en wáhi bejep jĩ.

—¿Dépanih tiguaá waícanjeh ã wunah bej? Jesúsdi h jwĩ níj úabh joyóp jĩ.

²¹ —**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios ã wēpatdih táj jenah joiná, nin nahdih wã chájat pahjeh muntih yeebát ñi jéih chájipna caá. Páant wã chájat chahbat ñi jéih chájipna caá. Con jeedih ‘Conmant bejnit, bádí mujna ma buég báahá’, ñi níijíchah, ñi wutat pah ã yapbipna caá.*** ²² **Diosdih táj jenah joinít, ded pah caandíh ñi úabát pah ã chájipna caá, Jesús jwiít dih ã níj jepahap jĩ.**

Jesús ã wēpat

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Páni h bejna, Jerusalén tútchina juibí, Dioíh muúdi h waad béjnit, Jesús cáacwádi h ã jwúb bohénap jĩ. Páant ã bohéat pónih, sacerdotewá ã maáta, jwiít judíowá jwĩ maátatub ã pebh jwinít, nin pah caandíh ã níj úabh joyóp jĩ:

—¿Deíh wēpatjĩh tibeé jwín páant ma cháj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wut? ã níijíp jĩ.

²⁴ —**Yeebdíh wã jwíih úabh joibípa caá. Weemdíh ñi táj jepahachah, weembát yeebdíh wã jepahbipna caá.** ²⁵ **Juan Daabánidih ¿déhe tiguaá át wutjĩ? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Cáacwáboó níit caandíh ã daabáat tútjip? yeé ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ã níj úabh joyóp jĩ.**

Páant ã níj úabh joyóchah joinít, queétjeh nin pah ã níj níijíp wut jĩ: “¿Ded pah tiguaá jwĩ níj jepahbi? ‘Dios caá Juandih át wutjip taga’, jwĩ níijíchah, ‘Páant ã jamachah yuhna, ¿dépanih tijjĩ caandíh ñi jepahcan?’ jwiít dih ã níj jaihbipna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ã jamap jĩ’, ã níj jenah joiná caá. Páant ã níj jenah joyóchah, ‘Cáacwákeh caandíh ã daabáat tútjip taga’, jwĩ níj jepahachah, jwiít dih bádí ã íjipna caá’, ã níj níijíp wut jĩ. ²⁷ Páni h múic wéhe péanit, nin pah Jesúsdi h ã níj jepahap jĩ:

—Jwiít jwĩ jéihcan caá, ã níijíp jĩ.

—**Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembát yeebdíh wã naóhcan níit, Jesús queétdih ã níijíp jĩ.**

Biic newé ã weh ded pah ã chájat naáwát

²⁸ Páant níj péanit, jwĩ maátadi h Jesús nin pah ã jwúb níj naáwáp jĩ:

—**Nin wã naáwátdih ¿ded pah ñi níj jenah joí? Biic newé chénewá ã weh ã jamap be. Páni hna, biic yeó jáap ã ípboó weép jeñédih, ‘Wáuhú, buu wíih iguíhaboó tewedih ma bejeé’, ã níijíp be. ²⁹ ‘Wá bejcan caá’, ã níj jepahap be. Páant níj ná yuhna, jwúb jenah joinít, tewedih ã bejep be. ³⁰ Túttimah, ã úaddihbat biic yoobó ã níijíp be. ‘Wá bejmi caá’, ã níj jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant níj ná yuhna, ã bejcap be. ³¹ ¿Ded tiguaá ã ípdih ã táj jepah? Jesús queétdih ã níijíp jĩ.**

—Weép jeñéboó ã táj jepahap be, queét ã níj jepahap jĩ.

—**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Romano maátadi h núo úabh wáhnit, deoh nah jamnit yaádh biicdi h yeé játi h Dios ã maáh jamatdi h ã waadná caá. ³² Juan Daabáni cáacwádi h bohénadi h jwiná, ded pah ñi táj chájat pínahdi h yeebdíh át naáwáp tají. Páant ã naáwáchah yuhna, yeéboó caandíh ã níj jepahap tají. Obohjeéhtih, queét núo úabh wáhnit, deoh nah jamnit yaádhbat**

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

It tui jepahap tajī. Páant ī jepahachah enna yahna, yeébbóó tútut nuúmiḥcan, ñit jepahcap tajī, Jesús queédih ã niijíp jī.*

Jiwá iguĩhadih yeejép teo wāhñit naáwát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Nin biíh wā naáwát pínahdih ñi tui joyoó. Biíc newé jiwá iguĩhdih ã momop be. Pánih mom péa, wáihyat júdudih chāj péa, iguĩhdih ī búuh chañat pínah muudihbut ã chājap be. Pánih chāj péa, caán iguĩhadih ī tui en dawát pínah niijná, jap bóo muudihbut ã chājap be. Páant nihatdih chāj péa, bitadih en dawát tútutnit, biáboó jib jwuhadhī ã bejep be.* ³⁴ Túttimah, iguĩh ei láa, ãih iguĩh jibdih ī uúbah pínah niijná, iguĩha mínah caandih teo wāhñitdih ãih iguĩhana ã wah bojop yah be. ³⁵ Obohjeéhtih, caandih teo wāhñit caaná ī juibínachah, biícidih pēi, biíhdih mao yoh, biíhdih jeejīh ī yoh mawap be. ³⁶ Pánihat túttimah, bita caandih teo wāhñitdih ãih iguĩhaboó ã jwúub wahap be, páant muntih. Chah dawá ã wahachah yahna, queét en daonít biíc yoobó muntih queétdihbut yeejép ī chājap be.

³⁷ “Túttimah, ‘Wā wāúhdih caá ī jepahmi dée caá’, niijnít, caandih ã wahap be. ³⁸ Páant ã wahachah yahna, caandih ennit, en daonítboó nin pah ī míc niijíp be: ‘Iguĩha mínah ã wñat túttimah, nin ã wāúhboó ã tútut nuúmbipna caá. Pánihna, caandih jwī mao yohochah, iguĩha jwīih ã jumbipna caá’, queétjeh ī míc niijíp be. ³⁹ Páant niij, ã wāúhdih teonit, iguĩhamant ub bac bejnit, ī mao yohop be.

⁴⁰ “Páant ī chājat doonádih joinít, iguĩha mínahboó ãih iguĩhana jwúub joinít, ¿queétdih ded pah tigaá ã chājbi?” Jesús queétdih ã niij uúh joyóp jī.

⁴¹ Páant Jesús ã niijíchah joinít, queét caandih nin pah ī niij jepahap jī:

—Queét yeejépwádhī peéh chājna, ã mao yohat tútutbipna caá. Túttimah, bitaboodih ãih iguĩhadih ã en dawát tútutbipna caá, ãih iguĩhdih caandih ī tui dic wēhat pínah niijná, ī niijíp jī.

⁴² Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah ã jwúub niijíp jī:

—Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ã niij daacátjidih ¿yeébbóó ñi bohécannit beé?

‘Muú teonit táni jee dáhnadhī ñionit, ī náahcanni dahdih ī yohop yah be. Obohjeéhtih, queét ī yohni dahdihjeh tigaá Dios ã ñiwip. Caandih ñionit, ãih muu pánihnidih chājna, caán muudih ã tui jenah enat tútut niijná, choójboó caan dáhdih ã jwīih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wāhni pínah tigaá. Páant ã chājachah ennit, jwíitboó caandih búdi jwī wēina caá’, ãt niij daacáp tajī. (Sal 118.22-23)

⁴³ Páant ã nihat pah tigaá yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Dios ãihwá pínah yeebdih ã jwīih ñionitjī ñi jumuchah yahna, weém Dios ã wāhñidih ñi náahcah, bita weemdih tui jepahnit pínahboodih ã ñiobipna caá, páantjeh ãjeéh ī jumat pínah niijná. ⁴⁴ Pánihna, weemdih jepahcannitboó caán jee dáhdih tóoc buugnít panihnit ī jumbipna caá. Weemdih ī jepahcatjī jīb caán jee dáh ã néehat pah, peéh chājna, iiguipna Dios queétdih ã wahbipna caá, Jesús ã niijíp jī.

⁴⁵ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáta, fariseowābut “Jwíitdih niijná caá ã chājap”, it niij jéihyep wat jī. ⁴⁶ Páant niij jéihnit, caandih ded pah ī tewat pínahdih it bidip wat yah jī. Obohjeéhtih, cāacwā caandih “Dios

naawátdih naóh yapani caá”, í niij jenah joyóchah jéhnit, queétdih éumna, tewíhna yahna, ít jéih teo jwuhcap wat jí.

22

Téihya chéona ā numah jeémát pínah naawát

(Lc 14.15-24)

1 Páant ā niiját túttimah, Jesús nin ā jenah joini naawátjìh queétdih ā jwúub niij naóh bohénap jí:

2 “Dios ā maáh jumat nin pah caá ā jumap: Maáh wúuh ā téihya chéwat túut chājachah, ā íp ā numah jeémát pínahdih ā chājpap be. 3 Pánih ámoh péanit, ā numah jeémpnit pínahdih júúwát túutna, caandíh teo wáhnidih ā wahap yah be. Obohjeéhtih, caandíh í jepahcap be. 4 Túttimah, bita caandíh teo wáhnitdihbut wahnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwā, ā in débehanitdih mao púbnit, nihatdih ámoh péa, yeedíh ā júúwát túutap be’, wá bidnitdih ní niij naawá. 5 Páant ā wutachah joinit, í bejep yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, páant í niijíchah yahna, queétdih í joyáh bojop be. Joyáh bojnit, bíic áih wápchiboó bej, bíih ā tewat muúboó ā bejep be. 6 Bitaboó queét í naawáchah joíhcan, yeejép púnit, queétdih í mao yohop be. 7 Páant í chājat doonádih joinit, búdí íjnit, maáhboó áih soldadowádh ā wahap be, queétdih mao yoh beedánit, íih tátchidihbut í cáwat pínah niijná. 8 Pánihat túttimah, bita caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niijp be: ‘Wá wúuh ā téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cáacwádh wá bidichah yahna, queét yeejépwā ít jepahcap taga. 9 Pánihna, tátchi tac yoób jumni júuhna bejnit, det ní jwááhnitdih ní numah júúwá’, queétdih ā niijp be. 10 Páant ā niijíchah joinit, bejna, biquína tú chājnitdih jwááh, bita tú chājcannitdihbut jwááhnit, nihatdih í jenah jwúub júúwáp be. Pánihna, í maáih muúná jwúub juibínit, ā numah jeémát tólihdi í yáwap yah be.

11 “Obohjeéhtih, maáhboó queét jainitdih enedih jainá, téihya chéwechah enna í dawát chóodih bíic newé ā duocáh, ā enep be. 12 Pánih ennit, ‘¿Íin wúúá, dépanih tibeé wá dawát túutni yégueh duocán yahna, ma waád jáoh?’ caandíh ā niijp be. Páant ā niijíchah joinit, caánboó ā jéih jepahcap be. 13 Páant ā jepahcah enna, maáh caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niijp be: ‘Chéonit, caandíh ní ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdíh ā jepahcat jíib, dapánapboó ní yohoó, wá pebh ā jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit, tabit jíghana, íih maonádih néeh chāac jainit í jumbipna caá’, caandíh teo wáhnitdih ā niijp be.*

14 “Buu wá naawát pah, dawá cáacwá wíih táini doonádih joiná yahna, daocánnitjeh í jepahna caá”, Jesús ā niijp jí.

Romano maáta í uúbat túutni dinero júdu

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Páant ā niijíchah joinit, íjna, Dioíh muumánt bac bejnit, fariseowā nin pah ít míic niij uúbh joyóp wat jí: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí niij uúbh joibí, mách ā jepahachah, caandíh naóh yacat túut niijná?” Ít míic niijp wat jí. 16 Páant niijnit, biquína íjeéh jumnit, Herodes ā jumenádih maáh waadálhntdihbut Jesús pebhna ít wahap tají, Jesúsdi í uúbh joyát pínah niijná. Páant í wahnitboó waád jainit, nin pah Jesúsdi í niijp jí:

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chãjat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cãacwã í niijíchah, maáta í jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátidih jwiítidih ma naáwá. ¿Roma baácdih moón í maáh César ã úbát túatni núodih caandih jwí wãhuchah, ã táí níit? í níj úabh joyóp yuh jĩ.

¹⁸ Páant í níj úabh joyóchah, í yeeatdih jéihnít, nin pah queétdih ã níj úabh joí jwúubanap jĩ:

—Yeéb yeenít, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat túat? ¹⁹ Césardih ñi wãhat pínah júdudih weemdih ñi júutú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, bíic júdudih caandih í júutap jĩ.

²⁰ —¿Caán júdudih deih móot, deih wát tigaá ã jum? queétdih ã níj úabh joyóp jĩ.

²¹ —Césaríh móot, ãih wãtbut ã jumna caá, í níj jepahap jĩ.

—Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumuchah, caandih wãhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wãhuá, queétdih ã niijíp jĩ.

²² Páant ã níj jepahachah, í joí wãhi bejep jĩ. Pánih joí wãhi bejnít, í bac bejep jĩ.

*Cãacwã í jwúub boo pud júúwát
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Páant queét í bac bejat túttimah, biquína saduceowã jwuh, Jesúsdiuh úabh joyát túat niijná, caán munná mantih í waád juyáp jĩ. Queét saduceowã “Cãacwã wãna, í jwúub boo pud júóhcan níit”, niijnít í jumap jĩ.* ²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiuh í niijíp jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisés át níj bohénap tajĩ: ‘Weép jeñé weh wiicanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, jwiítidih Moisés át niijíp tajĩ.*

²⁵ Bíic weh sietewã í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wiicanjeh ã wunap be. Pánihna, ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wiicanjeh caanbút ã wunap be. ²⁶ Páant míicjeh queét nihat í buúd beedép be. ²⁷ Páant mi weha mána í wun beedát túttimah, í áajibut mi wunap be. ²⁸ Pánihna, queét nihat í áa jumnihji, nihat cãacwã í jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? Jesúsdiuh í níj úabh joyóp jĩ.

²⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã níj jepahap jĩ:

—¿Dios naáwátidih jéihcan, ã wëpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnít caá! ³⁰ Wunnitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwã pah áa wiicannít í jumbipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, wunnitji í boo pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatidih náah yacna, nin pah wã naóhna caá. ¿Moisésdih Dios nin pah ã niijátjidih ñi encannít jĩ? ³² ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá’, át níj naáwáp wat jĩ. Queét í wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wat jĩ. ‘Í Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhnit í jumatdih jwí jéihna caá. Dios báadhnitdihjeh maáh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wunnitji í jwúub

* 22:23 Hch 23.8 * 22:24 Dt 25.5

boo pud jāohcan niit', niij jengah joiná, yoobópdih ñi jengah joicán caá, Jesús ã niijíp jī.*

³³ Páant ã niijíchah joinít, nihát cāacwā ã bohéatdih ī joí wáhi bejep jī.

*Chah jengah joyát wutat
(Mr 12.28-34)*

³⁴ Páant Jesús saduceowādh ã táí jepahachah joinít, fariseowāboó ī míc wéhenap jī. ³⁵ Pániñ míc wéhe péanit, biíc ījeéh jəmni, Moisés ã wutatjidih táí jéihniboó caandih nin pah ã niij úabh joyóp yah jī:

³⁶ —¿Bohéni, Dios jwiítidih ã wutat deddih tigaá chah jengah joyát náah? ã niijíp jī.

³⁷ —Nin wutat caá chah ã jəmup. 'Diosdih chah jengah joí, táí jepahnit, wēinit, caandih búdí ñi oyoó', Moisés át niij daacáp tajī.* ³⁸ Caán wutatji caá jwíh jəmni. ³⁹ Caán wutat pahjeh muntih, nin biñ wutatbat biíc yoobó ã jəmna caá: 'Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbat búdí ma oyoó', át niij daacáp tajī.* ⁴⁰ Pániñna, Diosdih oinit, bitadihbat oinit, Dios ã náahat pah ñi chājbpna caá. Pániñ chājnit, nihát Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī niijátjidihbat ñi táí jepahbpna caá, Jesús queétdih ã niijíp jī.*

*¿Ded juma tigaá Cristo?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)*

⁴¹ Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjīh jəmnit fariseowādh nin pah ã niij úabh joyóp jī:

⁴² —¿Dios ã wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jengah joí? ¿Ded juma tigaá? queétdih ã niijíp jī.

—David juma caá, ī niij jepahap jī.

⁴³ —Páant ã jəmuchah yahna, ¿Dépanih tigaá Túini Espiritu nin pah caandih ã naáwát tūtuchah, Davidjiboó caandih 'Maá', át niijí?

⁴⁴ "Wā Maáhdih Dios nin pah ã niijíp be: "Wā jéihyepmant bóo bəwámant ma chéudú. Pániñ chéudnit, nihátidih ma wutuchah, meemdíh en jūihnitdih wā yap yohat tūtbpna caá", ã niijíp be', Davidji át niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

⁴⁵ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih 'Maá', át niijíp wut jī. Páant ã niijíchah yahna, ¿dépanih tigaá Cristo David juma át jəmji? Jesús queétdih ã niij úabh joyóp jī.

⁴⁶ Páant ã niij naáwáchah joinít, nihát ī jwúab úabh joíñna yahna, ī úabh joí cádahap jī.

23

*Fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénitbat ī táicat
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Páant niij péanit, caanjīh jəmnitdih, jwiít ã bohénitdihbat Jesús nin pah ã niij naáwáp jī: ² "Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowābat caán ã wutatdih chah táí jéihnit jəmna, yeebdih ī wutna caá. ³ Páant yeebdih ī wutuchah, ī niiját pahjeh chájat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ī niij bohéna yahna, ĩpī chājcan caá. Páant ī táí chājcatdih yeebboó ñi en yacca bojó. ⁴ Queét yeebdih búdí wái náah jəmniidih chájat tútna, bainibitjeh ñi yapachah ennit, yeebdih jġgah encanjeh, ĩpī peéh chájna caá. ⁵ Ded pah chájna, cāacwā ī wēi enat

* 22:32 Ex 3.6 * 22:37 Dt 6.5 * 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28

pínahdihjeh Ip̄i bidna caá. Dios naáwátidih ī daádni n̄onabit āih ūtna yacnit, īih móot chah, īih maj nahboobút bádí b̄wá j̄umni t̄õp̄j̄ih Ip̄i nah chéona caá. Ūb̄bhna d̄uwát ch̄óona ā yapat waanadilh maátni Ip̄i ch̄ājat t̄úutna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih t̄úí jepahnit caá’, niijnít, c̄ācwā ī t̄úí w̄ēi enat p̄inah niijná.* 6 Numah jeémép̄boó bejnit, waáwápna ch̄áudnit, Ip̄i w̄ēina caá. Jw̄i m̄ic w̄aacat m̄ūboó bejnit, c̄ācwā ī t̄úí enep̄boó Ip̄i ch̄áudna caá. 7 T̄útd̄i tacboó b̄ií d̄éedih j̄iib ch̄ājat j̄ūh̄na ī bejehah, c̄ācwā queétdih w̄ēinit, maj teonit, ‘Ma j̄ūh̄, Bohéní’, ī niij̄ w̄ub̄chah joinít, Ip̄i w̄ēina caá.

8 “Obohjeéhtih, ‘Bohéní’, yeébbó c̄ācwādh̄ih ñi niiját t̄úutca bojoó. Weemjéh caá yeed̄ih bohéní. Yeéb nihat biíc yoobó j̄umna, ‘Bohéní’, c̄ācwādh̄ih ñi niiját t̄úutachah, ā t̄úican caá. 9 Pánihat pah, c̄ācwā m̄icjeh ‘T̄úini Paá’, ñi niijáchah, ā t̄úican caá. Dios, jeáboó j̄umnijeh, ñi ĩp̄ t̄úini yoobát ā j̄umna caá. 10 Pánihat pah m̄untih, yeéb m̄icjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojoó. Weém, Dios ā wahni Cristojeh, ñi maáh wā j̄umna caá. Pánihna, c̄ācwā m̄icjeh páant ñi niijáchah, ā t̄úican caá. 11 Ded maáh j̄umh̄na, yeed̄ih teo w̄ahni ā j̄um̄ naáh.* 12 Caanjéh m̄ic maáh waadánidih Dios oboh j̄umni ā ch̄āj̄bipna caá. Obohjeéhtih, teo w̄ahni panih̄nibood̄ih Dios maáh ā waadábipna caá”, Jesús ā niij̄p̄ j̄i.*

13 Páant niij̄ péanit, nin pah fariseowā, Moisés ā watatjidih bohénitdihbut Jesús ā niij̄ j̄ūh̄ñ̄ap̄ j̄i:

“¡Yeéb Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tubit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Dios ā watatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ā maáh j̄um̄ap̄boó c̄ācwā ī j̄éih waadcán caá. Pánih bohénit, yeéb̄j̄ehbut waadcán, queé ī waad̄ihichah yuhna, ñip̄i j̄ahna caá.

14 “¡Yeéb Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tubit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Diosdih t̄úí maat̄pdih w̄ub̄h̄na yuhna, éemp̄ w̄annit̄ih m̄ūn̄ádih ñip̄i d̄éuc w̄aina caá. Pánih yeenit ñi j̄umat j̄iib bádí peéh ch̄ājat yeed̄ih ā b̄j̄um̄bipna caá.

15 “¡Yeéb Moisés ā watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yap̄bipna caá! T̄úí bohénit pah j̄umna yuhna, tubit yee naóh̄nit caá ñi j̄um̄ap̄. Ȳūp̄ j̄ib bejnit, dawá c̄ācwādh̄ih ñip̄i bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh ī t̄úut n̄um̄át p̄inah niijná. Páant ī t̄úut n̄um̄áchah, yeejép ñi ch̄ājat chah queétdih ñi ch̄ājat t̄úutna caá.

16 “¡Yeéb bohénit, bitadih waóhna, j̄éih encannit panihnit ñi j̄umna caá! Yeena, nin pah ñi niij̄ bohéna yuh caá: ‘ “Dioih̄ m̄ū t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah yuhna, dedé p̄inah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioih̄ m̄ūdh̄ih j̄umni oroboó t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah, ñi niiját̄i pahjeh ch̄ājat caá náahap’, ñip̄i niij̄ bohéna yuh caá. 17 ¡Yeéb jenah joicánnit, j̄éih encannit panihnit ñi j̄umna caá! ¿Ded t̄igaa chah ā j̄um? ¿Dioih̄ m̄ū chah niit? ¿Caán m̄ū d̄iitboó j̄umni oroboó niit chah ā j̄um̄ap̄? Caán m̄ū d̄iitboó oro j̄umna, Dioih̄ caá ā j̄um̄ap̄. Obohjeéhtih, biih̄ pehb̄boó j̄umna, Dioih̄ āta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioih̄ m̄ū ā j̄umna caá. 18 Yeéb nin pahbut ñip̄i niij̄ bohéna yuh caá: ‘ “Dioih̄ m̄ūboó j̄umni nūp̄d̄ih mao cáo w̄ahat naá t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā ch̄āj̄bipna caá”, ñi niijáchah yuhna, dedé p̄inah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo w̄ah̄nibooó t̄úini ā j̄umat pah, wā niiját biíc yoobó wā

* 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

* 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá. ¹⁹ ¡Yeéb jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Diosdih cáo wāhni niit chah ā jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ā jum? Caán naajih ñi cáagna, Diosdih ñi wāhuchah, āih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wāhni āta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ā jumap. ²⁰ Páant ā jumuchah, ¡Jwí cáagat naá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá’, niijnít, caán naá caanjih ñi cáagnibut ā túyatdih ñi jenah joiná caá. ²¹ Pánihat pah, Dioih muú ā túyatdih jenah joiná, āih muú diitboó jumni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá. ²² ¡Jeá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá’, niijnít, Dios maáh jumna ā chāudatdihbut jenah joinít, Dios, caanjih chāudni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

²³ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohna, biic náodih Diosdih ñipí wāhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wāhna yuhna, biih ā wutatna chah jenah joyát pínah ā jumuchah yuhna, caandih ñipí joyáh bojna caá. Cáacwādhíh táí chājatboodih ñi jenah joicán caá. Queédih ñipí jǵah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutat pah, chej jumni náonadih caandih wāhna, ā túina caá. Obohjeéhtih, biih ā wutatdihbut jepahat caá náahap. ²⁴ ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi wutatdih, oboh jumni ā jumuchah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ā wutatboodih ñipí jepahcan caá.

²⁵ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiumantjeh ñipí chocna caá, ā táí jǵohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diitboó búdi queí ā jumna caá. Caan pámap jiumantjeh ñi chocat pah, yeebbát biic yoobó ñi jumna caá. Túi jǵohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājnit, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ²⁶ ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyát dih túat ñuamnít, túiniboodih ñi chājaá. Pánih chājna, yoobópdih táinit ñi jumbipna caá.

²⁷ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo muu dáhnabit táí baabni chíhahjǵh í ñáini panihnit ñi jumna caá. Cáacwā caán yohopdih í enechah, táí jǵohni ā jumna caá. Páant jiumant túini ā jǵohochah yuhna, í yohni bácahji ā moopátdih queét í jéih encan caá.*

²⁸ Páant ā nihat pahjeh mun tigaá yeebdih cáacwā í enechah, túinit pah ñipí jǵohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdi yeeat jum yapna, yeejép ā jumuchah, moópní dée pah caá ñi jumap.

²⁹ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdi yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Tubit yeenit jumna, Dios naáwátdih naóh yapanitji, táí chājnitjidihbut ñi oyatdih jútat túat niijná, queédih í yohopjidih ámohnit, túini ñipí chājna yuh caá. ³⁰ Pánih chājnit, nin pah ñipí niijná caá: ‘Jon jǵtih jwí ñuwā í chājatji

* **23:22** Is 66.1; Mt 5.34 * **23:23** Lv 27.30 * **23:27** Hch 23.3

pah jwiitboó jwíta chājcan tagaa. Dios naawát dih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwíta mao yohcan tagaa', ñipī niijná yuh caá. ³¹ Obohjeéhtih, Dios naawát dih naóh yapanitdih mao yohnit ī jaimená jamna, biíc yoobó tigaá ñi chājap. ³² Pánihnit ī jaimená jamna, ñi nuowā ī yéej chājatji pahjeh mantih ñi chāj péanaá.

³³ "jYeéb maiwā pah yeejépwā ñi jamna caá! Pánihna, ñi yéej chājatdih ñi táut nuumcátji jíb, Dios yeebdíh peéh chājna, iiguipna ā wahachah, ñi jéih jweicán niit.* ³⁴ Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wā chājap: Dios naawát dih naóh yapanitdih, bita āih táini doonádih túi jéihnitdih, bita ā naawát dih bohénit pínahdihbut yeebdíh wā wahbipna caá. Páant wā wahachah yuhna, yeebboó biquinadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi múic wáac juyápbóo páinit, tútchimant bacanit, queétdih mawat táut niijná, ñi ñuén péebipna caá. ³⁵ Pánih chājna, jon jātih jumnit túi chājnitjidih ī mawatji jíb yeebboodihbut Dios ā peéh chājbiipna caá. Pánihna, túi chājni Abeljidih Caín ā mawatji jíb páúúú Zacaríasjidih ñi nuowā ī mawatji jíb tigaá yeebboodíh Dios ā peéh chājbiipna caá. Caán Zacarías Berequíasi wáúh át jumap tajī. Dioih muú jwáhbóo jamni nuhúpdih mao cáo wáhat naa pébh ā jumuchah yuhna, caandih it mawap tajī.* ³⁶ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét nihatdih ī mawatji jíb buu láa moondihbut Dios ā peéh chājbiipna caá", Jesús ā niijp jī.

Jerusalén tútchidih moondíh Jesús búdí ā oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjih jumnitdih nin pah ā jwáub niij naawáp jī:

"jYeéb Jerusalén tútchidih moondíh búdí wā jgahna caá! Dios naawát dih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ā wah bojnitdihbut jeejih yohnit, yeéb ñipī maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó it chājap wut jī. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh búdí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumap táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi náahcan caá.* ³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíh tútchidih Dios ā wap cádahbipna caá. ³⁹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwáub encan niit. Tútimah bóo láa nin baácna wā jwáub dei jwáwáchahjeh, weemdíh ñi jwáub enbipna caá. Pánih ennit, 'jDios ā wahní, meemdíh búdí jwí wéina caá!' ñi niijbipna caá", Jesús queétdih ā niijp jī.*

24

Dioih muudíh bita iyohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioih muumánt Jesús jwiitdih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Dioih muudíh wēi enna, ā túi jigohatdih Jesúsdi h jwí naawáp yuh jī.

² Obohjeéhtih, páant jwí naawáchah joinit, nin pah jwiitdih ā niijp jī:

–Caandíh ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wēinidih ī boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ā wihcan niit, ā niijp jī.

Péni yeó jáap jātih ded pah ā yapat pínah

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij múic wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwí chājap jī. Pánih bejna, caán jeená páuh láab jaiibinit, Jesús ā chúudap jī. Páant ā

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7 * 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 23:37 1R 19.10; Jer 2.30 * 23:39

chúuduchah ennit, jwiítboó ã pebh jwíbnit, nin pah caandíh jwí níj úúbh joyóp jĩ:

—Maá, jwiít dih ma naáwá. ¿Débólíh tígáá ma níj át pah ã yapbí? ¿Meém ma jwúub dei júúwát pínah játi h, péeni yeó jáap játi hbut ded pah ã jwí h yapachah tígáá jwí enbí? jwí níjíp jĩ.

⁴ —Yeéb ñi túi cháha chaáh. Bitá ĩ yeeatdih ñi joicá bojóo. ⁵ ‘Weém Cristo caá’, níj yeenít, dawá ĩ júóhbi pna caá. Páant ĩ níj yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant níjnítboodíh dawá ĩ péebi pna caá. ⁶ Pebhbit jumnit ĩ míc mawat, yúup jumnit ĩ míc mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Páni h joiná yuhna, caandíh búdí ñi úum jenah joicá bojóo. Páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ã judh jwuhbi pna caá. ⁷ Caán láa bíc baác di h moón bíh baácna bejni t, ĩ míc maobipna caá. Nihat baácbóo búdí míc mawat ã jumbi pna caá. Dawá pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut ã jumbi pna caá. ⁸ Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah ã judh jwuhbi pna caá.

⁹ ‘Túttimah, bita yeebdí h teonít, maátadi h ĩ wuhbi pna caá, yeejép ĩ chájat pínah, ĩ mao yohat pínahbut níj ná. Wíihwá ñi jumát jíib, nihat baác di h moón yeebdí h ĩ ení h bican nacaá.’ ¹⁰ Caán láa, wíihwá jumna yuhna, dawá weemdí h ĩ cádahbi pna caá. Páni h cádahni t, bita wíihwá di h ení h can, maátadi h ĩ naó h yachbi pna caá, queétdi h ĩ peáh chájat pínah níj ná. ¹¹ ‘Weém Dios naáwát di h naó h yapani wá jumna caá’, níj yeenít dawá ĩ jumbi pna caá. Ded pah ĩ yee naáwá chah joinít, dawá queétdi h ĩ jepahbi pna caá. ¹² Caán láa cáacwá chah yeejép ĩ chájbi pna caá. Páni h yeejép chájni t, dawá bitadi h ĩ oi cádahbi pna caá. ¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdí h cádahcanniboó wájeé h páantjeh jeáboó ã jumbi pna caá.* ¹⁴ Páni hna, Dios ã maáh jumát doonádih nihat baác di h moondí h naáwát caá náahap. Páant naáwát túttimah, péeni yeó jáap ã júóhbi pna caá.

¹⁵ ‘Bitá ĩ pāpnidih Diosdih weñat muú díitboó jwejni t, cáacwá caánboodí h weñaat túutna, caán muú ã túyat di h ĩ yéejanachah, ñi enbi pna caá. Dios naáwát di h naó h yapani Danielji páant ã yapat pínah di h át daacáp tají. Caán ã daacátjidi h ennit, ñi túi beh joyóo.’ ¹⁶ Caanjí h yeejép ĩ pāpni ã jumachah ennit, Judea baácbóo jumnit jeéboó ĩ jweí púuh laab béje naáh. ¹⁷ Caán láa cáacwá tubit yeejép ĩ yapachah, waícanjeh ĩ jweí ñáo púuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíí déedih úbudih waadacánjeh, yoo bópdih ĩ jweí béje naáh. ¹⁸ Wápchiboó jumni áih yéguenhadi h úbudih ã jwúub bejca bojo naáh.* ¹⁹ Caán láa wudu jumnit, weh túuhni tbut ĩ jweyé chah, queét yaáhdhi h chah ã buobipna caá. ²⁰ Nin pah Diosdih ñi níj úúú: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáap di hbut páant yeejép ã yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah níj ná’, ñi níj í. ²¹ Caán yeó jáapnadi h cáacwá tubit yeejép ĩ yapbipna caá. Nin baác di h Dios ã chájat túttimah, cáacwá yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadi h chah yeejép pohba ĩ yapbipna caá.* Páant yeejép yapat túttimah, bíc yoo bó ã jwúub yeejép yapcan ní t. ²² Páni hna, tubit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã chájbi pna caá, ã ñíonitboó ĩ jéih buájáat pínah níj ná. Páant ã chájch nihna, ded áta buájácan tagaá.

²³ ‘Caán láa det yeebdí h ‘Ñi eneé. Nínj h caá Cristo ã jumup’, ĩ níj í chah, bitabú ‘Conj í h caá Cristo ã jumup’, ĩ níj í chah, ñi joyáh bojóo. ²⁴ Caán láa dawá

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

yeenit i jumbipna caá. 'Weém Cristo caá', niij yeenit, 'Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá', niij yeenitbut i jumbipna caá. Queét úum náah jumnidih i chāj jumbipna caá, cāacwā i en wáhi bejat pínah niijná. Páant i chājatdih ennit, Dios ā nīonitboó i yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh i péeat pínahdih i náahbipna caá. ²⁵ Páant ā yapat pínah jātih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih ni tui jéihyat pínah niijná. Páant wā naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih ni joicá bojoó. ²⁶ Pánihna, caán láa 'Muú whcapboó Cristo tiguaá ā jumap', det yeebdih i niijíchah yuhna, caanná enedih ni bejca bojoó. 'Caán muú díitna jumni tólihboó ā jwei nūhna caá', i niijíchah yuhna, ni joyáh bojoó. ²⁷ Yeó aáb jūúwápmant ā buug yácapna wedóat ā yeh iigát ā jigohochah, nihát cāacwā i jéih enat pah, weém, nihát cāacwā úud jeñé, wā jwúub dei jūúwáchah, nihát i enbipna caá. ²⁸ Jóopwā wanni bácahjidih ā jumatdih jéihnit, caanjih ipi wáac juniná caá. Pánihat pah wíihwā wā jwúub dei jūúwáchah ennit, wā pebh i wáac juibípna caá", Jesús jwiítidih ā niijip jī.*

*Nihat cāacwā úud jeñé ā jwúub dei jūúwát
(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)*

²⁹ "Caán láa cāacwā yeejép i yapat túttimah, yeó, widhbut ā tui yeh iigán niit. Páant ā túut nuumáchah, jeá ā méménachah, cáiwā i yúug jéen bejbipna caá.* ³⁰ Páant ā yapachah, weém nihát cāacwā úud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdi wēpatjīh, tui yeh iigni wā jwúub dei jūúwáchah, nihát baácdih moón weemdih i enbipna caá. Pánih ennit, búdi úumna, i juibípna caá.* ³¹ Páant wā dei jūúwát pónih, póojat nah búdi ā yáanachah, wíih ángelwátdih nihát baácboó wā wahbipna caá, wā nīonitdih i ub wáacat pínah niijná.

³² "Higuera nah ded pah ā jumatdih ni tui náhninaá. Caan náh jáap wawá ā jumuchah ennit, jópezhi á tóah jūúwátdih ni jéihna caá. ³³ Páant ā jumát pah, nihát wā niijátji biic yoobó ā yapachah enna, wā jwúub dei jūúwát pínah bahni ā judhdadidih ni jéihbipna caá. ³⁴ Yoobópdi yeebdih wā naóhna caá. Nihat wā niijátji pah ā yapat pínah jātih, caán láa moón i buúdcán niit. ³⁵ Nin baác, jeábut ā buúdcáchah yuhna, wā naáwátboó ā buúdcán niit. Nihat wā niijátji pahjeh wā péabipna caá.

³⁶ "Obohjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihát i jéihcan caá. Cāacwā, ángelwā, weem yáh buca nihát jwí jéihcan caá. Wā ip Diosjeh caá caandih ā jéihyep.

³⁷ "Noé jum láa cāacwā ded pah i jumátji pahjeh mun tiguaá wā jwúub dei jūúwáchah, biic yoobó i jumbipna caá.* ³⁸ Pobyit ā jūúwát pínah jātih cāacwā jeémp babhnit, téihya chéonit, i wehdih téihya chéwat túutna it chājap wat jī. Noéboó jāáj chóna ā waadáchah, ipi jumát pah, páantjeh it jumap wat jī. ³⁹ Pánih jumna, pobyit ā jūúwáchah, queét nihát i wan beedáat pínahdih it jéihcap wat jī. Pánihat pah biic yoobó mantih wā jwúub dei jūúwáchah, cāacwā i jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánih jumnit, chéne neoná fih wápchi pínahdih i tewat pónih, weemdih jepahnidih ángelwā i ub bejchah, bíihboó ā chāóbipna caá. ⁴¹ Chénewā yaádh biicdih i tewechah, weemdih jepahnidih i ub bejchah, weemdih jepahcannihboó mi chāóbipna caá.

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13

* 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24

42 “Páant ã yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jwúub dei jüöhni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jumat pah túi páinit ñi jumúú. 43 Nin wã naáwátidih ñi túi jenah joyoó: Numni dedé hora ã waadát pínahdih jéihna, muú mínahboó áta túi en dao tágaá, ã jéih waadcát pínah niijná. 44 Pánihat pah weém, nihat cáacwã úud jeñé, ñi jéihcat láa wã jwúub dei jüúwáchah, yeebbát biíc yoobó túi páinit jumat caá náahap”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

*Túí teo wáhní, túí teo wáhcanni naáwát
(Lc 12.41-48)*

45 “Biíc teo wáhní túi jenah joiní, ã maáhdih túi jepahni ã jumup be. Páant ã jumuchah ennit, ã maáh ã bejat pínah jätih, nihat bita caandíh teo wáhnit í maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét í jeémát pínahdih yoobópdihi ã wáhat pínah niijná. Pánihi maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhup be. 46 Pánihi bejniji áih muená ã jwúub juyúchah, caandíh teo wáhní ã wutatji pah ã chájachah ennit, caandíh bádi ã wéibipna caá. 47 Yoobópdihi yeebdíh wã naóhna caá. Caandíh wéinit, nihat ã bíbohadihi en daoní maáh ã waadábipna caá. 48 Obohjeéhtih, biíh caandíh teo wáhní táicanni jumna, nin pah áta niij jenah joi tágaá: ‘Wã maáh maatápdih jíghocan, buutéh ã jwúub jüöhcan niít’, niij jenah joinít, 49 bita teo wáhnitidih páinit, babh máihnit biícdihi áta jeémp babh máih tagaá. 50 Pánihi, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadihi ã maáhboó ã jwúub juibírna caá. 51 Pánihi joinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tabit ã päibipna caá. Pánihi päi péanit, túi chájnihi pah jíghonit biícdihi, iiguipna ã wahbipna caá. Caánboó jumna, tabit jíghonit, maonádih í míc néeh cháac juibírna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

1 “Péeni yeó jáapdihi Dios ã maáh jumat nin pah ã jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei íih jiiát páhanadihi úbnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ã jüöhni pínah horadihi jéihcanjeh, caandíh páñadihi í bac bejep be.* 2 Biícjĩh bóo téihya jenah joicánnit yaádh í jumup be. Bita biícjĩh bóo téihya túi jenah joinít yaádh í jumup be. 3 Pánihi, jenah joicánnit yaádh íih jiiát páhanadihjeh pohba í úbup yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, í jwúub puhwat pínahboodíh í úb bejcap be. 4 Bita túi jenah joinít yaádhboó íih jiiát páhana ã yíi beedéchah, í jwúub puhwat pínah yíidihbat í úbup be. 5 Téihya chéoni pínah ã jíghocah enna, quíib chei ã jüúwáchah, queét nihat í úwah bejep be. 6 Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jüúwáchah, ájeéh jüöhnit í wéi ejaat ã yáanap be: ‘íñi joyoó, téihya chéoni pínah ã jüöhna caá! íCaandíh wéi jwááadihi ñi jüúwá!’ í niij wéi ejep be. 7 Páant í niij wéi ejechah joiná, túi jenah joinít yaádh íih jiiát páhanadihi í jwúub yíi puhwup be, ã túi iigát pínah niijná. 8 Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó túi jenah joinítidih nin pah í niij úbup yah be: ‘Jwíih jiiát páhana úbna caá ã cháhap. Pánihi, níih yíidih jwiítidihbat ñi wáhuú’, í niijíp yah be. 9 ‘Jwíih yíi nihatidih ã juibícan niít. Yíi bíbohniidih yeebjéh jíib chájadihi ñi bejeé’, túi jenah joinít queétdih í niij jepahap be. 10 Páant í niijíchah joinít, yíi jíib chájadihi í bejep be. Páant í bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyáp be. Páant ã juyáchah ennit, íih jiiát páhanadihi jiiínit, túi jenah joinít

* 24:44 Lc 12.39-40 * 25:1 Lc 12.35

yaádh caandíh jwááádíh í bejep be. Caandíh jwááhnit, á téihya chéona numah jeémátdíh jeémát túut niijná, ájeéh í waad béjep be. Nihat í waad beedéchah ennit, teo wáhnitboó jécdíh í nemep be. ¹¹ Páant í nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwááb junít, '¡Maá, jwiítdíhbut ma wát júáwá!' í niij ejep yah be. ¹² Obohjeéhtih, 'Yeebdíh wá jéihcan caá', téihya chéoni queét yaádhdíh á niij jepahap be.*

¹³ "Yeebbát queét táí jenah joinít yaádh paníhntit ñi jumáú. Wá jwááb dei jóóhni yeó jáapdíh, caán horadíhbut jéihcan, íih jíát páhanadíh túí ámohntit, yíidíhbut táí bíbohntit, í páñat pah, yeebbát táí jenah joinít, téinijeh chájnít, weemdíh ñi páñaá", Jesús jwiítdíh á niijíp jí.

Dinero júduna naáwát
(Lc 19.11-27)

¹⁴ "Dios á maáh jumat nin pahbut á jumbipna caá: Biíc newé biáboó jibidíh á bejat pínah játih, caandíh teo wáhnitdíh á bid wáacap be. Páant í wáac juyúchah, dinero júdnadíh queétdíh á wáhap be, í jíib tewat pínah niijná. ¹⁵ Pánih wáhna, biícdíh biícjíh bóo téihya júdu á wáhap be. Biíhdíh chéne júdu á wáhap be. Biíhboodíh biíc júdujeh á wáhap be. Pánih wáhna, chah jéihnídíh chah á wáhap be. Pánih queétdíh wáh péanit, biíh baáboó jibidíh á bejep be. ¹⁶ Páant á bejat túttimah, biícjíh bóo téihya júdu bíbohni jíib chájadíh á bejep be. Pánih jíib chájna, biíh biícjíh bóo téihya júdu á jwááb jíib tewep be. ¹⁷ Chéne júdu bíbohntit jíib chájnít, biíh chéne júdu á jwááb jíib tewep be. ¹⁸ Obohjeéhtih, biíc júdu á wáhniboó caán júdudíh páantjeh á baad jwéjep be.

¹⁹ "Í maáh bejniji maatápdíh jígochán, biíh yeó jáap áih munáá á jwááb juyúp be. Pánih jwááb junít, ded pah í jíib tewatjídíh queétdíh á wábh joyóp be. ²⁰ Páant á wábh joyóchah joinít, biícjíh bóo téihya júdu á wáhniji á jíib tewatjídíh wá wáhnit, nin pah á maáhdíh á niijíp be: 'Maá, ma eneé. Weemdíh biícjíh bóo téihya júdu ma wáhnijíh jíib chájnít, biíh biícjíh bóo téihya júdu wá jwááb jíib tewep be', á niijíp be. ²¹ 'Ma túí teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant bainí meemdíh wá wáhuchah yuhna, mat túí jíib tewep taga. Páant ma túí tewat jíib, dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túí weñat pínah niijná', á maáh caandíh á niijíp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júdu á wáhnijiboó á maáhdíh nin pah á niijíp be: 'Maá, ma eneé. Weemdíh chéne júdu ma wáhnijíh jíib teonit, biíh chéne júdu wá jwááb jíib tewep be', á maáhdíh á niijíp be. ²³ 'Ma túí teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant bainí meemdíh wá wáhuchah yuhna, mat túí jíib tewep taga. Páant ma túí tewat jíib, meemdíh dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túí weñat pínah niijná', á maáh caandíhbut á niijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, biíc júdu á wáhnijiboó á maáhdíh nin pah á niijíp be: 'Maá, meém úm náah jumni ma jumatdíh wá jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadíh wátnitjeh, í tewat jíib mapí bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jumatdíh jéihnít, meemdíh úmna, ma wáhní júdudíh páantjeh wá baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdíh ma bíbohoó', á maáhdíh á niijíp yah be. ²⁶ 'Meém yeejép tewíhcanni ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadíh wátnitjeh í tewat jíib wá bíbohátdíh ¿ma jéihnít beé? ²⁷ Pánih jéihna, cáacwá íih núo ámohopboó ma jwejechah, áta túí tagaá. Páant ma jwejechah, chah á jíib aab béjechah, chah wáta bíboh tagaá', á maáh caandíh á niijíp be. ²⁸ Páant caandíh júih péanit,

* 25:12 Lc 13.25

bitadih nin pah ā niijíp be: ‘Caán ā bíbohni júdudih dúuc wáinit, chénat pah téihya júda bíbohnbodíh ñi wáhuú. ²⁹ Ded ā bíbohathíh ā tui chājachah ennit, caandíh chah í wáhuachah, chah búdí bíbohni ā jumbípna caá. Oboghéhtih, ded bainí bíbohni “Weém wā bíbohcan caá”, niijníbódíh ā bíbohathíh í dúuc wáibípna caá.* ³⁰ Pánih dúuc wái péanit, caán yabh teonidih úb bac bejnit, dúpánapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, íih maonádíh í múic néeh chāac júbípna caá’, í maáh ā niijíp be”, Jesús jwíútdih ā niijíp jī.*

Peéh chājat pínah

³¹ “Weém nihath cáacwā úud jeñé, tui yeh iigátjīh nihath ángelwā bíicdih wā jwúub dei júóhípna caá. Pánih júóhni, maáh waadná, tui yeh iiguípboó cháúadni, wā wutbípna caá.* ³² Páant wā cháúduchah, ángelwā nihath cáacwádíh wā pebhna í úb júóhípna caá, ded pah í chājatjī júb wā naáwát pínah niijná. Páant í úb juyúchah ennit, chéne poómp queétdih wā ñiobípna caá. Ovejawádíh en daoní áih ovejawā cabrawā bíicdih í jumuchah ennit, queétdíh ā ñiwat pahjeh weembát cáacwádíh wā ñiobípna caá. ³³ Pánih ñiona, ovejawā paníhniht táinitdih wā jéihyepmant bóo búwámant wā ñuhath tútútbípna caá. Cabrawā paníhniht yéejnitdih wā wáyámant bóo búwámant wā ñuhath tútútbípna caá. ³⁴ Pánih ñio péanit, weém nihath cáacwā í maáh wā jéihyepmant bóo búwámant ñuhnihtdih nin pah wā niij náohípna caá: ‘Yeéb wā íp ā wēi ennit ñi júúwá. Nin baácíh ā chāj lāa ájeéh wutnit ñi jumat pínahdih jenah joinít, búu lāa yeebdíh maáta ā waadána caá. ³⁵ Weém wā nuugúp wunuchah, yeéboó weemdíh jeémát ñi wáhuap jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wáhuap jī. Ñi pebh wā jib bejchah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi tui wēi jwááap jī. ³⁶ Yégueh wihcanni wā jumuchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jī. Tubúp cháúhni wā jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jī. Nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh enedíh ñi juyáp jī’, táinitdih wā niijbípna caá.* ³⁷ Páant wā niij náawáchah joinít, queét weemdíh nin pah í niij úubh joibípna caá: ‘¿Maá, débólih tijí meém ma nuugúp wunuchah, jeémát jwí wáh? ¿Débólih tijí meemdíh ā taca jootóchah, babhbat jwí wáh? ³⁸ ¿Débólih tijí meemdíh beh encan yuhna, jwí tui wēi jwááh? ¿Débólih tijí yégueh ma wihcah enna, jwí yégueh yac? ³⁹ ¿Débólih tijí ma tubúp cháúúchah, meemdíh enedíh jwí jwabí?’ weemdíh í niij úubh joibípna caá. ⁴⁰ Páant í niij úubh joyóchah joinít, weém queétdíh nin pah wā niij jepahbípna caá: ‘Yoobópdíh yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíih cáacwájeéh jumni, oboh jumni ā jumuchah yuhna, caandíh yeéb pánih chājna, weemdíh tijí páant ñi chājap’, queétdíh wā niijbípna caá.*

⁴¹ “Páant táinitdih niij péanit, wā wáyámant bóo búwámant ñuhnihtbódíh nin pah wā niijbípna caá: ‘Dios ā peéh chājnit pínah caá yeéb ñi jumap. Wā pebh cháocánjeh, iiguípna ñi bejeé. Nemépwā í maáh bíicdih caán iiguípboó í jumat pínahdih Dios ā chājap jī. Pánihna, caandíh jepahnihtbat ájeéh í bejbípna caá. Caánboó jumni iigát á noón dubcan níit. ⁴² Weém wā nuugúp wunuchah, yeéboó jeémát ñi wáhuap jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wáhuap jī. ⁴³ Weemdíh jéihcannit, wēi jwááhcan, páantjeh ñi enah bojop jī. Yégueh moh yéejni wā jumuchah enna yuhna, weemdíh ñi yégueh yaccap jī. Wā tubúp cháúúchah, nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh ñi en daocáp jī’, yeejépwádíh wā niijbípna caá. ⁴⁴ Páant wā niijíchah joinít, queét weemdíh nin

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

* 25:36 He 13.3

* 25:40 Ez 18.7

pah ī niŋ ũbh joibŋpna caá: ‘Maá, ma nũgáp wunuchah, meemđih ā taca jootóchah, jwī jéihcanni ma jumuchah, yéguet ma moh yéjechah, ma tubúp chũúchah, nemat muúboó ma jumuchah, zébólíh tijī jwiítboó meemđih jwī teo wáaccan?’ weemđih ī niŋ ũbh joibŋpna caá. ⁴⁵ Páant ī niŋ ũbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wā niŋ jephahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Nin wíih cáacwájeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ňi teo wáaccan, weemđih tijī páant ňi teo wáaccap jī’, queéet yeejépwáđih wā niŋbŋpna caá.* ⁴⁶ Queétdih Dios ā peéh chājachah, iiguipboó páantjeh ī jumbipna caá. Queéet táinitboó wā lip biícđih ā pehbboó páantjeh ī jumbipna caá”, Jesús jwiítđih ā niŋjŋp jī.*

26

Jwiít judíowā jwī maáta Jesúsđih ī mawíhat
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant niŋ péanit, nin pah Jesús jwiítđih ā jwūb niŋ naáwáp jī:

² —Oveja wāúhdih jwī jeémát yeó jáap, Pascua ī niŋjŋ, chéne yeó jáap ā juhdatđih ňi jéihna caá. Caán yeó jáapđih weemđih eníhcannitboó teonit, weém nihát cáacwā úd jeñéđih bitadih ī wāhbŋpna caá, weemđih cruzboó péoh dodhñit ī mao yohat pínah niŋjŋ, ā niŋjŋp jī.*

³ Táltimah, sacerdotewā ī chah maáh, Caifás wūt jumni pebhna bita jwī maáta biícđih ít míc wáacap wut jī. ⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesúsđih teonit, ī mawat táutat pínahđih nin pah ít niŋ míc wéhenap wut jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadih, dawá cáacwā ī jumuchah, Jesúsđih jwī tewat táutuchah, nihát tubit ita íj tagaá. Pánih íjñit, jwiítđih ita míc mao tagaá. Pánihna, ī encah, jwī tewat táutáp, ít míc niŋjŋp wut jī.

Yad wili miŋ chej jumniŋh Jesúsđih mi puhwat
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queéet Jerusalén táтчiboó ī míc wéheat pónih, jwiít Betania táтчiboó jumna, bácah moópñi Simónih muaná jeémpna jwī chājap jī. ⁷ Páant jwī jeéméchah, biíc yad wili tái chej jumni báđi jŋib jumni yí quiítđih mi ũb waád juyáp jī. Caán quiít alabastro ī niŋjŋ jeejŋh ī chājñi quiít ā jumap jī. Pánihna, Jesús pebh jñit, caán yíjŋh áih wao dáhdih mi puhwap jī.* ⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít ā bohénitboó jwī íjŋp jī. Pánih íjñit, nin pah jwiítjeh jwī míc niŋjŋp jī:

—¿Dépanih tígáá nint chej jumni yí báđi jŋib jumnidih páant mi puoh peéet?

⁹ Caandih jŋib chāj wāhñit, mi jŋib teonidih moh yéejnitđih mi wāhuchah, chah áta tái taga, jwī niŋjŋp jī.

¹⁰ Páant jwī míc niŋjŋchah joinít, Jesús jwiítđih nin pah ā niŋ naáwáp jī:

—¿Dépanih tígáá caántđih páant ňi niŋ jŋih? Weemđih caántboó mi tái chājna caá. ¹¹ Moh yéejñit ňijeéh páantjeh ī jumbipna caá. Débólíh teo wáaquihna, queétdih ňi jéih teo wáacbŋpna caá. Obohjeéhtih, weémboó ňijeéh nin baácboó bahñibit wā jum jawahbŋpna caá.* ¹² Pánihna, wanníh bácahđih jwīpŋ puhwat pah, weemđih chej jumni yíjŋh puohna, wā wunuchah weemđih ī yohat pínahđih mi ámohna caá. ¹³ Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Nihat baácboó

* 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2 * 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 26:7 Lc 7.37-38 * 26:11 Dt 15.11

wīh túini doonádih naóhna, nint b^{uu} weemdíh mi chājatjidihbut ī naóhbična caá. Páant ī naáwáchah joinít, caántdih dawá ī náhnibipna caá, Jesús ā niijíp jī.

*Judas Jesúsdiḥ ā duó wáyat pínahdih ā naáwát
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)*

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, jwījeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewā ī maáta pebhna bejnit, nin pah āt niijíp wut jī:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebdíh wā duó wáyat pínah jīb ḷdébóo ñi wāhbi? āt niijíp wut jī.

—Páant jwiítidih ma duó wáyachah, treinta platajīh ī chājniji júdunadih jwī wāhbična caá, wēinit, īt niijíp wut jī.*

Páant niijnít, Judasdiḥ īt jīb chājap wut jī. ¹⁶ Páant ī jīb wāhnidih ubnit, Judasboó débólih queétdih ā duó wáyat pínahdih āt jenah joyóp tajī.

*Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

¹⁷ Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwīih waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsdiḥ nin pah jwī niij úabh joyóp jī:

—ḷDed muáboo tígaa Pascua jeémátidih jwiítidih ma numah jeémpbi? ḷDedboo tígaa jeémát jwī chājbi? jwī niijíp jī.

¹⁸ —Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná juibínit, biíc newédih jwāāhnit, caandíh nin pah ñi niijí: ‘‘Wā wunat pínah bahnijeh ā judhna caá. Pániḥna, míh muáboo Pascua jeémátidih wā bohénitidih wā numah jeémpbična caá’’, Bohéni ā niijná be’, caandíh ñi niijí, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, biquína jwījeéh jumnit ī bejep jī. Caanná juibínit, ī jwāāhni newé ā waoh bejni muaná waadni, jwiítidih Jesús ā numah jeémát pínahdih īt chājap tajī.

²⁰ Túttimah, tōo ñáh jūáwáchah, Jesús jwiítidih caán muaná numah waadni, Pascua jeémátidih bícdih jwī jeémép jī. ²¹ Páant jwī jeémát pónih, Jesús jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ñi cātíh ā jumna caá, ā niijíp jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihat biquínajeh caandíh nin pah jwī niij úabh joyóp jī:

—ḷWeém nihcan níit? jwī niijíp jī.

²³ —Pandih weém bícdih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ā jumna caá.* ²⁴ Páant yeejép wā yapat pínahdih jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapani āt daacáp tajī. Pániḥna, weém nihat cācwā úad jeé caán ā daacátji pahjeh yeejép wā yapbična caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniji yeejép pohba ā yapbična caá! Caán ā cāc jumcah, chah āta túi tagaa, jwiítidih ā niijíp jī.

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, Judas, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínah, Jesúsdiḥ nin pah ā niijíp jī:

—ḷMaá, weém nihcan níit? ā niijíp jī.

—Ma niiját pah meemjéh tígaa, Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

²⁶ Páant ā niiját túttimah, Jesús pandih ubnit, ‘‘Túina caá, Paá’’, niij, caandíh dajnit, jwiítidih ā wāhnap jī.

—Nin pan wīh bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé, ā niijíp jī.

* 26:15 Zac 11.12 * 26:23 Sal 41.9

²⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih ubnit, “Túina caá, Paá”, niijnít, caandíhbut jwiít dih ā wāhup jī.

—Yeéb nihat nindih űi babhbaá. ²⁸ Nin wíih meép panihni caá. Wíih meépjīh ī yéejat jīb buudáátdih jīb chājna, dawá cāacwādh wā wun wāhhipna caá, Dios biíc dih ī tái jumt pínah niijná.* ²⁹ Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwahna, jiwá iguúh macdih wā jwáub babhcan niít. Tátimah, wā íip biíc dih maáh jumnajeh, yeebdih wā jwáub numah wēi babhhipna caá, jwiít dih ā niijíp jī.

*Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³⁰ Páant ā niiját tátimah, jeémp péanit, Diosdih jwī wēi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén tátchimant ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádih ā numah bejep jī. ³¹ Pánih bejna, nin pah jwiít dih ā niij naáwáp jī:

—Buu cheijeh yeéb nihat úmna, weemdíh űi cádahhipna caá. Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Ovejawádh en daonídih wā mawachah, nihat ovejawā ī jwēi peét bejbipna caá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tajī.* Pánihna, weemdíh űi cádahat pínahdih wā jéihna caá. ³² Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ā jwáub booaat tátimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej páibipna caá, ā niijíp jī.*

³³ —Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp yah jī.

³⁴ —Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Buu cheijeh mujbai ā ewat pínah jātih biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wā jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús caandíh ā niijíp jī.

³⁵ —Majeéh weemdíhbut ī mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niít, Pedro chah ā jwáub niijíp jī.

Jwiít nihatbut biíc yoobó jwī niijíp yah jī.

*Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā úbát
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Olivo jeená páuh laab béjnit, Getsemaní ī niijni pácahi jumapna jwī juibínap jī.

—Conboó Diosdih úbádh wā bej jwahuchah, ninjīh űi cháud páñaá, Jesús jwiít dih ā niijíp jī

³⁷ Páant niij péanit, Pedro dih, Zebedeo ā weh chénat pahdihbut yuúpbít ā numah bejep jī. Pánih bejnit, ded pah ā yapat pínahdih búdí jenah joinít, át jīgah jwíhip wut jī.

³⁸ —Tubít jīgahnít, wanni pah caá wā jumap. Pánihna, yeebbát úocanjeh, ninjīh űi úbth páñaá, queétdih át niijíp wut jī.

³⁹ Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baácboó páah yoh űajnit, “Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat tútca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wāhhipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant niij úbth péanit, Jesús queét biíc peihcannít ā bohénit ī páñapboó át jwáub juyúp wut jī. Páant ā jwáub juí enechah, áona ít chājap wut jī.

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 26:31 Zac 13.7 * 26:32 Mt 28.16

—¿Pedro, biíc horabit ñocanjeh, ma noón páicannit beé? ⁴¹ Túi jáanit, Diosdih yeebdíh uúbát caá náahap, yéej chājat jenah joyát dih ñi yap yohat túut niijná. Túi chājihna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant ñi jéih buujácan niit, Jesús queéd dih át niijíp wut jī.

⁴² Páant niij péanit, jwúub uúbú dih bejnit, nin pah át niijíp wut jī: “Paá, cāacwādih wā wan wāhat pínahdih ma náah yacachah, wā yeejép yapihcchah yuhna, ma náahat pah weemdíh ā yapa naáh”, Diosdih át niijíp wut jī.

⁴³ Pánih uúbh péanit, biíc peihcannit páinit pebhboó ā jwúub juyá chah, jwúub ñona it chājap wut jī. Tabit quíib chei jamuchah, it jwúub ūwah bejep wut jī. ⁴⁴ Páant ī ūwachah ennit, jwúub uúbú dih át bejep wut jī. Pánih bejnit, biíc yoobó át uúbáp wut jī. ⁴⁵ Pánih uúbh péanit, ā bohénit pebhna jwúub jwinít, nin pah át niijíp wut jī.

—¿Yeé páantjeh ñonit, choó niit ñi chājap? Páant bóojeh tigaá. Butéh yeejépwā weemdíh tewedih jwiná caá ī chājap. ⁴⁶ Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwā ī páñapboó jwí bejjih. Weemdíh enihcannitdih duó wáini ā jwiná caá, queéd dih Jesús át niijíp wut jī.

*Jesús dih enihcannit caandíh ī tewat
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Páant ā niijíchahjeh, ā bohéniji Judas ā juyáp jī. Judasjeeh dawá cāacwābut ī juyáp jī. Íbat naaná, máa quíitnadihbut ī bíbohóp jī. Sacerdotewā ī maáta, bita jwí maátabat queéd dih it wahap tajī, Jesús dih teonit, ī pebhna ī ub bejat pínah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna ī jwúwát pínah jātih, Judasboó queéd dih nin pah át át niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wā uúbhndih ñi teweép”, át niijíp wut jī. ⁴⁹ Pánihna, jwí pebhna jwinít, Judasboó Jesús pebh ā juyáp jī.

—¿Ma jam, Bohéni? niij uúbhnit, Jesús ih páo tíbdih ā nomóp jī.

⁵⁰ Páant ā niij uúbú chah enna, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Wā chéen, ma jenah joyát ji pah ma chājaá, ā niijíp jī.

Páant Judas ā uúbú chah ennit, Jesús dih tewedih jāóhnit caandíh ī tewep jī. ⁵¹ Páant ī tewechah ennit, biíc jwíjeeh jamniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewā ī maáhdih teo wáhníh moli chóodih ā dúuc bóod yohóp jī. ⁵² Páant ā dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Míih íbat naadíh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajih míc maonitboó íbat naajih ī wanbipna caá. ⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wā íp ā teo wáacatdih wā uúbú chah, cien mil ángelwādih āta wah taga, weemdíh ī ub bejat pínah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant ā chājachah, ā naáwát dih naóh yapanit ī niij daacát ji pah āta yapcan tagaá. Pánihna, wā íp weemdíh ā náah yacat pah, jon jātih ī niij daacát ji pahjeh tigaá weemdíh yapat náahap, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandíh tewedih jwinítboodih nin pah ā niijíp jī:

—¿Ñuúmnídh tewat pah íbat naaná, máa quíitnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ñi jāóhnit beé? Yeó jáap jamat pah Dioih muúboó ñijeéh wā jamuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapanit ī daacát ji pah buu weemdíh yapat ā náahna caá, ā niijíp jī.

Páant ā yapachah enna, jwiit nihat ā bohénit jwí jweí peét bejep jī.

*Judíowā ī maáta Jesús dih ī uúbh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

* 26:55 Lc 19.47; 21.37

⁵⁷ Jesúsdih teonitboó sacerdotewã ï maáh Caifáih mæná ït ub waad béjep wut jï. Jesúsdih naóh yacat túut niijná, áih mæúboó jumni múic wáacat tólihboó sacerdotewã ï maáh, caandíh nump jumnit maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita jwí maátabut ït múic wáac jubínap wut jï. ⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuápjuh át en péenap wut jï. Pánihna, sacerdotewã ï maáh mæú wáihyat júduboojéh át waád jubínap wut jï. Pánih waád jubínit, ded pah Jesúsdih ï chájachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cúat jwéejdih, mæúdh wapnit biíc dih, át méé cháudap wut jï.

⁵⁹ Sacerdotewã ï maáta, nihat bita maáta biíc dih Jesúsdih mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih ït bidíp wut jï. ⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóh nit ï jumachah yuhna, chénewã biíc yoobó niijnít dih ït bid juicáp wut jï. ⁶¹ Maatápdih ï bidat túttimah, chénewã waád jubínit, nin pah ït niij yee naóh yacap wut yuh jï:

—Caán nin pah ã niijichah, jwí joyóp be: ‘Dioíh mæúdh wã yoh beedábipna caá. Pánih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap mæú wã chá j péabipna caá, páant muntih’, ã niijíp be, ït niijíp wut yuh jï.*

⁶² Páant ï niijichah joinít, sacerdotewã ï maáh ñah ñahnit, Jesúsdih nin pah át niij úabh joyóp wut jï:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chá j, meemdíh páant ï niij naóh yacachah? át niijíp wut jï.

⁶³ Páant ã niijichah joiná yuhna, Jesús át jepahcap wut jï. Páant ã jepahcah enna, sacerdotewã ï maáh nin pah caandíh át niij úabh joyóp wut jï:

—Meemdíh wã wutna caá. Dios ã enechah, yoobópdih jwiít dih ma naáwá. ¿Meém Dios wáuh, ã wahni Cristo níit ma jumap? át niijíp wut jï.

⁶⁴ —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. **Yeéb nihatdih nin pah wã naóhna caá: Weém nihat cáacwã úd jeñé Chah Wèpni ã jéihyepmant bóo buwámant cháudnit, wã wutachah, mah tólihjih wã jwáub dei jwáwáchahbut, ñi enbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jï.*

⁶⁵ Páant ã niijichah joinít, sacerdotewã ï maáh búdí át líjip wut jï. Á líjat júatna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jï. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnitdih nin pah át niijíp wut jï:

—Nin newé ‘Weém Dios wáuh caá’, ã niij yeenachah, yeéb nihat ñi joiná beé. Pánihna, bita ï naáwát dih jwí náahcan caá. ⁶⁶ ¿Yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jï.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, ït niij jepahap wut jï.*

⁶⁷ Páant niijnít, Jesúh móotdih coí jáhanit, téihyá jh ït póocop wut jï. Bitabut téihyá jh áih móotdih ït mawap wut jï.* ⁶⁸ Pánih maonit, nin pah caandíh ït niij deoh naáwáp wut jï:

—Dios ã wahni Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ït niijíp wut jï.

Pedro ã yeet

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Páant ï chá jat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ã méé cháuduchah, teo wáhnih ã pebh jubínit, nin pah mit niij úabh joyóp wut jï:

—¿Meembát Jesús Galilea baác dih bóojeéh péeni nihcan níit? mit niijíp wut jï.

* 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

70—Ājeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tígáá ma chāj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jī.

71 Páant niijnítjeh, tū cút jwěejmant bejnit, jēcna át jwei bėj űuhap wut jī. Páant caánboó ā jwei űuhuchah, biih wili jwuh caandih mit enep wut jī. Pánih ennit, caanjīh jumnitdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jumni caá, mit niijíp wut jī.

72—Dios ā enechah, yoobópdih wā naóhna caá. ¡Ma niijní newédih wā jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yuh jī.

73 Páant ā niiját túttimah, caanjīh űuhnitboó Pedro pebh bejnit, —Yoobópdih meém ĩjeéh péeni man tígáá. Míih wéheat Galilea baácdih moón ĩ wéheat pah caá ā jumap. Nihat caandih pej jum bejnit Galilea baácdih moón ĩ jumuchah, meembút ĩjeéh jumni man tígáá, ĩt niijíp wut jī.

74—Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ¡űi niijnídih weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcah, ¡Dios weemdih ā peéh chāja naáh! át niijíp wut yuh jī.

Peéh ā niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jī. 75 Páant ā ewechah joinít, **“Mujbai ā ewat pínah jātih, biic peihcanni láa ‘Caandih wā jéihcan caá’, ma niijbípna caá”**, Jesús ā niijátjidih át náhninap wut jī. Pánih náhnina, bac bejnit, bádí át jumap wut jī.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiĥ ĩ ub bejat (Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Túttimah, baáb jéenechah, sacerdotewā ĩ maáta, jwiít judíowā jwī maáta biícđih míic wáacnit, Jesúsdiĥ ĩ mawat tútat pínahđih ĩt míic wéhenap wut jī.

2 Pánih míic wéhe péanit, Jesúsdiĥ chéonit, Maáh Pilato pebhna ĩt wahap wut jī. Pilato Romano maáta ĩ maáh waadáni jumna, jwíih baácdih moondih wutni ā jumap jī.

Judas Iscariote ā wunat

3 Judas, Jesúsdiĥ eníhcannitdih duó wáinijiboó, caandih ĩ mao yohat pínahđih jéihnit, bádí át ĩgahap wut jī. Pánih ĩgahnit, ĩ jīb wáhnijí treinta júđunadiĥ sacerdotewā ĩ maáta, jwī maátadiĥbut át jwáubaiĥip wut yuh jī. 4 Pánih jwáubaiĥnit, nin pah queéđih át niijíp wut yuh jī:

—Weém wā túi chājcap be. Yeebdih wā duó wáiniboó yoobópdih yéej chājcanni át jumap taga, át niijíp wut jī.

—Meemjéh tígáá páant mat náhap taga. Pánihna, jwíih pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ĩt niij jepahap wut jī.

5 Páant ĩ niijíchah joinít, Judasboó ĩ wáhní júđunadiĥ Dioíh muúboó át yoh waadá bojop wut jī. Pánih yoh waadá péanit, biáboó bejnit, át míic jōp wái wunap wut jī.

6 Páant ā yoh waadá bojnijí júđunadiĥ ubnit, nin pah sacerdotewā ĩ maáta ĩt míic niijíp wut jī:

—Nin júđuna, cáacđih mawat náahna, jwī jīb wáhní beé. Páant ā jumuchah, Dioíh muúboó jwī jéih jwejcan caá, ĩt niijíp wut jī.

7 Páant níj míic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chājniíh bainí baácdih ĩt jīb chājap wut jī, biámant moón caán tútchina jib junít ĩ wunuchah, ĩ yohat pínah niijná. 8 Páant ĩ chājachah, caán baácdih **“Meép jumni baác”**, jwiít jwípí niijná

caá.* ⁹ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit Jeremíaswã nin pah ít niij daacáp tají: “Judíowã í maáta caandíh í mawat pínah jíib treinta platajih í chājnjíi júđunajeh ã jumup jí. ¹⁰ Pánihna, caán jíibjih wáam dah chājnjíh baácđih Dios weemdíh ã wutat pah ít jíib chājap tají”, ít niij daacáp tají.*

*Maáh Pilato Jesúsdih ã úúbh joyát
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)*

¹¹ Páant ã chājat pónih, sacerdotewã Jesúsdih í úb jaibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah át niij úúbh joyóp wut jí:

—¿Meém yoobópđih judíowã í maáh níit? át niijíp wut jí.

—**Ma niiját pah tigaá,** Jesús át niij jepahap wut jí.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewã í maáta, jwí maáta bíícđih caandíh í jwáub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queéđtih át jepahcap wut jí. ¹³ Páant ã jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut jí:

—Páant meemdíh í niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queéđtih ma jéih jepahcan níit? át niijíp wut jí. ¹⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, dedé í naóh yacatđih Jesús át jepahcap wut jí. Páant ã jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át jói wáhi bejep wut jí.

*Jesúsdih í mao yohat tútat
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Pascua jumap pah Maáh Pilato bííc cãac nemat muúboó jumni, cãacwã í bacaat túatnidiđh ãpí bacananap wut jí. ¹⁶ Caán láa búdí yéej chājnjí, chah wút yáani, Barrabás wút jumni, nemat muúboó át jumup wut jí. ¹⁷ Pánihna, dawá cãacwã ã pebhna í jaibínachah enna, Pilato queéđtih nin pah át niij úúbh joyóp wut jí:

—¿Dedđih tigaá yeebđih wã baca wáh bíi? ¿Barrabásđih ñi náah níit? ¿Jesús, Dios ã wahni Cristo í niijnidiđh níit ñi náahap? át niijíp wut jí. ¹⁸ Dawá cãacwã Jesúsdih í weñechah, sacerdotewã í maátaboó caandíh túbit újna, caandíh ít mawat tútat wut jí. Pánihatđih jéihnit, Pilato cãacwãđih páant át úúbh joyóp wut jí.

¹⁹ Pilato peéh chājat pínahdih naóhni chúdatđih ã chúdat pónih, ájeéh bóli papélah néojih caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jí: “Buu chei oo jumna, caandíh búdí úum náah jumnidiđh wã oo jumup be. Caánboó yéej chājcani caá. Pánihna, ma mawat túatca bojóó”, mit niijíp wut jí.

²⁰ Cãacwã Jesúsdih í náahachah yuhna, sacerdotewã í maáta Barrabásđih bacaat túatnit, Jesúsbodíh ã mao yohat tútat pínah niijná, queéđtih ít jac wut wut jí. ²¹ Túttimah, cãacwãđih Pilato nin pah át jwáub niij úúbh joyóp wut jí:

—¿Dedđih tigaá wã bacaat pínahdih ñi náah? át niijíp wut jí.

—¿Barrabásđih ma bacaat túatú! cãacwã ít niij jepahap wut jí.

²² —¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ã wahni Cristo ñi niijníđih ded pah tigaá wã chājbi? át niijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! nihat ít niij jepahap wut jí.

²³ —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! chah ít niij ñaacáp wut jí.

24 Páant ĩ niĳ ñaacáchah joinít, queédih jéih yap yohcan, chah ĩ ĩjatdihbut enna, mah pamapdih ubnit, nihat ĩ enechah, át téih chocop wut ĳi. Pánih téih chocnajah, queédih nin pah Pilato át niĳip wut ĳi:

—Nin newédih yeebhéh tígaa ĳi mawat túutap. Páant ĳi wutat ĳib yeebdíhjuh peéh chājat ā jumá naáh. Weémboodih peéh chājat ā wihcan niít, cāacwādih át niĳip wut ĳi.*

25 —ĳCaandih mawat ĳib jwiít dih, jwĳ jwimenádihbut caán peéh chājat ā jumá naáh! nihat cāacwā ĩt niĳip wut ĳi.

26 Páant ĩ niĳát túttimah, ĩ wutat pah Barrabásdih át bacaat túutap wut ĳi. Obohjeéhtih, Jesúsboodih āih soldadowādih át ub bejat túutap wut ĳi, caandih pánit, cruzboó péoh dodhnit, ĩ mao yohat pínah niĳná.

Soldadowā Jesús dih yeejép ĩ deoh naáwát

27 Pánih ub bejnit, Pilatoih muú diít na Jesús dih ĩt ub waad béjep wut ĳi. Pánih ub waad béjnit, caanjih wapnit soldadowā Jesús pebh ĩt ñah páuda bojop wut ĳi. 28 Pánih ñuhna, Jesús ih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ā dawát pah ĳíghoni ðanni chóodih caandih ĩt yacap wut ĳi. 29 Maáh ā dawát júdu pah chājnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesús wao dáhdih ĩt yacap wut ĳi. Maáh ā wēpat pah ā jútat pínah máa doóbhdih āih jéihyepmant bóo téihyajih ĩt tawat túutap wut ĳi. Pánih chāj péanit, maáhdih ĩpĳ chājat pah ā pebh ĩt bóodicha caj yoh ñajap wut ĳi. Pánih bóodicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih ĩt niĳ dehwep wut ĳi:

—ĳMa túi jumú, judíowā ĩ maáh! ĩt niĳip wut ĳi.

30 Páant niĳ deoh, caandih coi jāhana, ā bíbohni máa doóbhdih jwáub ubnit, caán doóbhdih āih wao dáhdih dawá láa ĩt puñap wut ĳi. 31 Pánih deoh naoh péa, ĩ yacniji yéguehdih too dugnit, āih yéguehdihjuh ĩt jwáub yacap wut ĳi, páant mantih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat túut niĳná, caandih ĩt ub bac bejep wut ĳi.

Jesús dih cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 ĩ mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baác dih bóodih ĩt jwááap wut ĳi. Pánih jwááahnit, caandih Jesús ih cruzdih ĩt bewat túutap wut ĳi.

33 Pánih bejnit, Gólgota wut jumapna ĩt jwááap wut ĳi. “Gólgota”, niĳná, “Wao ĳidíp jeé”, niĳná ĩt chājap wut ĳi. 34 Pánih caanná jwááap, biĳnijih widnit, ĩ ub bejni ĳwá iguñ macdih Jesús dih ĩt tóihyop wut yah ĳi. Obohjeéhtih, baini déeb joinítjuh, át babhcap wut ĳi.

35 Caandih cruzboó ĩt péoh dodhdop wut ĳi. Pánih péoh dodh péanit, āih yégueh chóojidih “¿Deh tígaa ā jumbi?” miic niĳnit, tíhwat júðnabitjih ĩt yoh tíhwip wut ĳi.* 36 Pánih chāj péanit, pái chúndnit, caandih ĩt wapap wut ĳi, bita caandih ĩ ub bejcat pínah niĳná. 37 “JESÚS JUDÍOWÁ ĩ MAÁH CAÁ”, bita ĩ niĳ daácniĳi naadh Jesús wao cháh cruzdih soldadowā ĩt nah péoh búhdhdop wut ĳi.

38 Chénewā ñuñnídihbut mao yohat túut niĳná, biñ cruznadh Jesús pebh ĩt péoh dodhdop wut ĳi. Biíc dih ā jéihyepmant bóo búwámant, biíhdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesús dih ĩt péoh dodhdop wut ĳi. 39-40 Cruz pebh en yap bejnit, Jesús dih nin pah yeejép ĩt niĳ deoh naáwáp wut ĳi:

* 27:24 Dt 21.6-9 * 27:35 Sal 22.18

—jEneéh buca! ¿Dioíh muudíh yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muudíh jwúub chājni pínah níit? Pánihni jumna, Dios wūúh yoobát jumna, wancat túut niijná, caán í péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jūúwá, ít niijíp wat jī.*

41 Sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwī maátabat biíc yoobó ít deoh naáwáp wat jī.

42—Bitadilh túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéh míc teo wáaccan caá. ‘Judíowā í maáh caá’, niijná, caán mícjeh ā dei jūúwúchah enna, caandíh jwī jepahbipna caá. 43 ‘Weém Dios wūúh caá. Caandíh wā túi jenah joiná caá’, ā niiját jīb, Dios caandíh oina, ā túi ubu naáh, ít niijíp wat jī.*

44 Ájééh í péoh dodhniit nuumnítbat biíc yoobó caandíh ít deoh naáwáp wat jī.

Jesús ā wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó í péoh dodhni ā ñuhuchah, yeó jáap tac yoobó ā dupúáh bejep jī. Nihat baác dupáni, biíc peihcanni horas túttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jī, páant muntih. 46 Páant ā jwúub baabát pínah jātihbit, Jesús nin pah át wēp níj ñaacáp wat jī: “Elí, Elí, ¿lemá sabactani?” niijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?” Jesús át níj ñaacáp wat jī.*

47 Páant ā niijíchah joinit, biquína caanjíh ñehnit nin pah ít míc niijíp wat jī: —Dios naáwát dih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā chājap, ít niijíp wat jī.

48 Biíc íjééh jumni ñáo ñah bejnit, páab chuí déedih ubnit, bijni jiwá íguíh macdíh báah, máa doóbh yapatdih chéó búadh, júut ñahanit, Jesús dih át wái nomat túutup wat yah jī.* 49 Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah ít niijíp wat jī:

—jÁ jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā jūúwúchah, jwī en jwah jíih, ít niijíp wat jī.

50 Páant í niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wat jī. 51 Páant ā wunuchahjeh, Dioíh muú díitboó í jáh yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wat jī. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wat jī.* 52 Pánihichah, cācwāih bácahjidih í yohopji jeéboó ā búuh bejchah, Diosdih jepahnitji jwúub boo pud jūóhniit, dawá ít bacap wat jī. 53 Pánihna, Jesús á boo pud jūúwát túttimah, Jerusalén táchina í jwúub waad béjchah, dawá queédih ít enep wat jī.

54 Páant baác méméatdih nihat bíih ā yapachah enna, Jesús dih wapnit soldadowā í maáh, ájééh jumnitbat búdí úmniit, nin pah ít míc niijíp wat jī:

—jYoobópdih nin Dios wūúh tigaá át jumup! ít niijíp wat jī.

55 Chibít yúupbit dawá yaádhbat ít en ñuhup wat jī. Queét yaádh jwiit biíc dih Galileamant jéóhniit, Jesús dih teo wáacnitji ít jumup wat jī. 56 Íjééh jumnit, Mágda táchidih bóli María, bíih wili Mariabat mit jumup wat jī. Caánt José, ā úd Santiago í ín mit jumup wat jī. Bíih wili Zebedeo ā weh ín mit jumup wat jī. Queét biíc peihcannit yaádh ít jumup wat jī.*

Jesúh bácahjidih ā yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

* 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19 * 27:43 Sal 22.8 * 27:46 Sal 22.1 * 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 * 27:56 Lc 8.2-3

⁵⁷ Jesús ā wənat túttimah, caan chéyeh tōo ñáh jüúwát pínah jātih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdih jepahni, āih bācahjidih əb deyanit, yohat túut niijná, cruzboó āt jwibínap wut jī. ⁵⁸ Caanjīh jəmniiji Pilatodih əúbúdih āt bejep wut jī. Páant ā əúbúchah joinít, Jesúsih bācahjidih Pilato āih soldadowādih caandih āt wəhat túutəp wut jī. ⁵⁹ Páant ā jepahachah joinít, José cruz juməpna jwúb jwibínit, Jesúsih bācahjidih əb deya, lino wāt jəmni quei wíhcanni yégueh chóojīh āt pinip wut jī. ⁶⁰ José ā wənuchah, caandih ī yohat pínah jeé ítdih ātāt baadát túutəp wut jī. Caán ítdihjeh Jesúsih bācahjidih āt yohop wut jī. Páant ā yohat túttimah, caandih nemat túut niijná, caán ítdih waadápboó búdí jeé júdudih tōo pütú bejnit, caán ítdih āt nemep wut jī. Pánih nem péanit, āih məná āt jwúb bejep wut jī. ⁶¹ Páant ā chājachah, Mágdala tútchidih bóli María, bih Mariabut caandih ā yohatjī jeé ít pebh īt en chūdup wut jī.

Jesúsih bācahjidih ā yohniji ítdih soldadowā ī wapat

⁶² Ā wənniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwīpī əmohni yeó jáap ā juməp jī. Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, fariseowəbut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah īt niij əúbəp wut jī:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwījeéh jum jwəhna, ‘Wənna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúb boo pud jūóhbiipna caá’, ā niijátjidih jwī náhnina caá.*

⁶⁴ Pánihna, caandih ī yohopjī jeé ítdih biic peihcanni yeó jáapna ā nematdih mīih soldadowādih ma táí wapat túutú, ā bohénit āih bācahjidih ī nəmcat pínah niijná. Pánih nəmnit, cācwādih ā boo pud jūúwátdih īta naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ā jwīih yeeatjī chah ī pée yee naáwát āta jum tagaá, Pilatodih īt niijəp wut jī.

⁶⁵ Páant ī niijíchah joinít, Pilato nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Biquína soldadowādih nəmah bejnit, yeebhéh ñi jéihyat pah caán ítdih nemnit, queédih ñi táí wapat túutú, Pilato āt niijəp wut jī. ⁶⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowādih nəmah bej, caán ítdih José ā nemniiji jeé júdudih bujčán nah chéonit, soldadowādih ít wapat túutəp wut jī. Pánih chāj péanit, queét maáta it jwúb bejep wut jī.

28

Jesús ā boo pud jūúwát (Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judiowā jwī chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, bih wili Mariabut Jesúsih bācahdih José ā yohopjī jeé ítboó enedih ít bejep wut jī. ² Páant caanná ī jwibínachah, Dioih ángel jeámant ā dei jūúwáchah, baác búdí āt méménap wut jī. Pánih dei jūóhnit, José ā nemniiji jeé júdudih pütú dodhnit, caanjīh āt chūdup wut jī. ³ Caán ángel wedoát pah jigohni ā jumuchah, āih yéguehbat táí yeh iigni āt juməp wut jī. ⁴ Pánihna, caandih enna, caán jeé ítdih wapnit soldadowā búdí əmna, méménit, wənnit pah īt buug ñájap wut jī. ⁵ Caanjīh chūudni ángel queét yaáhdih nin pah āt niijəp wut jī:

—ñi əmca bojóó! Cruzboó ī péoh dodh mao yohniji Jesúsdih ñi bidatdih wā jéihna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ninjīh ā wíhcan caá. Ā niijátjī pah jáantjeh ā boo pud jūúwəp be. Ā lajapjiboó ñi en jūúwá. ⁷ Caandih en péanit, waicanjeh

* **27:63** Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

ã bohénitjidih nin pah ñi niŷ naóhbi jwuhúú: ‘Jesús át boo päd jüúwúp tabeé. Galilea baácna yeebdíh waóh bej páina caá ã chãjap. Caanná bejnit, caandíh ñi enbipna caá’, queétdih ñi niŷi. Páant beé yeebdíh niŷ naáwádih wã jüúwúp be, ángel queét yaáhdhíh át niŷíp wut jĩ.

⁸ Páant ã niŷíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé íitmant ít ñáo jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub bejnit, úmna yuhna, búdí wēnít, ã bohénitjidih naáwádih ít bejep wut jĩ. ⁹ Páant í bejchah, Jesús jwah queét yaáhdhíh át jíghop wut jĩ.

—¿Ñi jüóhca beé? át niŷíp wut jĩ.

Páant ã niŷíchah joinít, áih jítxa pebh páah yoh ñajnit, áih wáudih pin teonit, caandíh ít weñep wut jĩ. ¹⁰ Páant í chãjachah enna, queét yaáhdhíh nin pah át niŷíp wut jĩ:

—Ñi úmca bojoó. Wã údwã panihnitdih nin pah ñi niŷ naóhbi jwuhúú: ‘Waícanjeh nin tátchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiŷ ñi jwááhbiŷna caá’, queétdih ñi niŷi, Jesús át niŷíp wut jĩ.

Wapnit soldadowã ded pah í yapatjidih í naáwát

¹¹ Queét yaádh tátchina í jwúub bejat pónih, biquína caán ítdih wapnit soldadowáboó sacerdotewã í maáta pebhna ít bejep wut jĩ. Í pebhna juibínit, ded pah í yapatjidih queétdih ít naáwáp wut jĩ. ¹² Páant í naáwáchah joinít, caán ã yapatjidih múc wéheat túut niŷiná, jwí déewã maátadihbut ít múc wáacat túutup wut jĩ. Pánih múc wéhe péanit, queét soldadowádih búdí ít jíib chãjap wut jĩ, ded pah ã yapatjidih yoobópdiŷ í naóhcat pínah niŷiná. ¹³ Pánih jíib chãjnit, nin pah queétdih ít niŷ wutup wut jĩ:

—Bitadih nin pah ñi niŷi: ‘Chei jwí úwat pónih, ã bohénitjiboó jüóhnit, áih bácahjidih ít nuámúp tabe’, ñi niŷi. ¹⁴ Páant ã yapatji doonádiŷ Maáh Pilato ã joyóchah, jwiítboó caandíh jwí ámoh naóhbiŷna caá, yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niŷiná, soldadowádih ít niŷíp wut jĩ.

¹⁵ Páant í niŷíchah joinít, í jíib chãjatdiŷ ubnit, í niŷjátji pah soldadowã ít naóh peetép wut jĩ. Páant í niŷ naáwáchah joinítji, buu láabut páantjeh niŷat jwí déewã í yee naáwátjidih ípí jengah joiná yuh caá.

Jesús ã bohénitjidih ã pée wutat

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tátchina juibínit, Jesús ã niŷját túutatji pah jwiít ã bohénitjidih í naóh yapanap jĩ. Páant í naóh yapanachah joinít, jwiít once ã bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiítidih ã bejat túutniŷi jeená jwí juibínap jĩ.* ¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsdiŷ ennit, Dios wáúh ã jumatdiŷ jeihna, caandíh jwí weñep jĩ. Oboghjeéhtih, biquína jwíjeéh jumnit “¿Yoobópdiŷ Jesússeh níit?” ít niŷ jengah joi jwúhup tajĩ. ¹⁸ Jwí pebh juinít, Jesús nin pah jwiítidih ã niŷíp jĩ:

—Niŷat wēpatdiŷ wã íp weemdiŷ ã wáuhup be. Páant ã wēpat wáhni jumna, niŷat jeáboó jumnit, niŷat nin baáboó jumnitdiŷbut wutni wã jumna caá. ¹⁹ Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Wíih táini doonádiŷ niŷat baácdih moondíh ñi táini naáwá, jepahnit, weemdiŷ í táini péeat pínah niŷiná. Páant í jepahachah ennit, wã íp ã wēpatjĩh, wã wēpatjĩh, táini Espírítu ã wēpatjĩhbut queétdih ñi daabána.* ²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi táini bohénaá, yeebdíh niŷat wã wutatjidih queétdih í jepahat pínah niŷiná. Páant

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

ñi chājachah, yeó jáap jumat pah púú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wã jambipna caá. Páant wã naáwátdih ñi táí náhninaá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.
Páant bóojeh tigaá weém Mateo wã daacát.

SAN MARCOS

Juan Daabáni ā bohé jwíhat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjĥ Dios wáúh Jesucristo, ded pah ā chājatjidih, āih túini doonádihbut wā naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ā chājat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji át daacáp tajĥ. Páant ā niĥ daacátji pahjeh tih Jesúh túini dooná át jwíhip tajĥ.

² Nin pah Malaquías, Isaíasjĥ ĩt niĥ daacáp tajĥ:

“Ā wáúhdih Dios nin pah ā niĥná caá: ‘Ma jātih meemdih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ā niĥ űaác bohéhipna caá: “Jwĥ Maáh ā jūúwát pínah jātih űi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih túut nuumnít, caandih űi túi páñaá”, ā niĥbĥpna caá”, ā wáúhdih Dios ā niĥná caá”, ĩt niĥ daacáp tajĥ. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswā ĩ niĥ daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cāacwādhĥ át niĥ naóh bohénap wat jĥ: “űi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih űi túut nuumnít. Pánih túut nuumnít, űi daabáát túútú. Páant űi chājachah ennit, Dios űi yéejatdih ā yohbipna caá”, át niĥjĥ wat jĥ. ⁵ Nihat Judea baácđih moón, Jerusalén tútchđih moonbát caandih joyát túut niĥná, ā pebhna ĩt jūibĥnap wat jĥ. Pánih joinít, Diosđih ĩ yéejatdih ĩ naáwáchah, Juan Jordán muĥboó queéđih át daabánap wat jĥ.

⁶ Juanĥ yégueh chóo camello wāt jumni nuñĥp yoócĥĥ nóomnit, ĩ yacni chóo wat jĥ. Āih juyáát tĥp momo jĥi chóo tĥp wat jĥ. Wáúc joowāđih jeémpnit, belo macđihbut āpĥ déebep wat jĥ.* ⁷ Juan cāacwādhĥ bohéna, nin pah āpĥ niĥ naáwáp wat jĥ: “Wā túttimah jūóhni wā chah wĥpni caá. Páant ā jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niĥ jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebđih mahjĥjeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā daabáát panihni caánboó yeebđih Túini Espĥritu ā wĥpatdih búdí ā wāhĥipna caá”, át niĥjĥ wat jĥ.

Juan Jesúsdih ā daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cāacwādhĥ ā daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ā pebhna át jūibĥnap wat jĥ. Páant ā jūibĥnachah, Juan caandihbut Jordán muĥboó át daabánap wat jĥ.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús muĥna űuñniĥi át aab űúhĥp wat jĥ. Pánih aab űúhnitjeh, Jesús ā enechah, jeá át jéweah bejep wat jĥ. Páant ā jéweah bejehchah, jop pah jíghni Túini Espĥritu jeámant dei jūóhnit, caandih át jūi jaamáp wat jĥ. ¹¹ Páant ā jūi jaamáchah, “Meém wā wáúh, wā oini caá. Meemdih búdí wā wĥina caá”, Dios jeámant át niĥjĥ wat jĥ.*

Nemépwā ĩ maáh Jesúsdih ā yéejathat
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandih ā daabáát túttimah, Túini Espĥritu Jesúsdih muú wihcapboó át numah bejep wat jĥ. ¹³ Páant ā numah bejehchah, caánboó cuarenta yeó jāap

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22

Jesús át jumap wut jī. Páant ā jumuchah, nemépwā ī maáh, Satanás, Jesúsdiĥ ātiĥ yeejép chājat tútup wut yuh jī. Pániĥna, Jesús muá wihcapboó nañápwā bíicdiĥ ā jumuchah, ángelwā caandih ĩt tái en dawáp wut jī.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jwíĥat
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat muáboó ĩ nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ā maáh jumat táini doonádih naáwádih át bejep wut jī: ¹⁵ **“Nihat baácdiĥ moondih Dios ā maáh jumatdiĥ ā jútat pínah bahniĥeh ā jwdhna caá. Pániĥna, táini doonádih joinit, ĩi yéj chājatdiĥ cádahnit, táiniboodih ĩi tút nmuá”,** cáacwādiĥ āpī niĥ naóĥ bohénap wut jī.*

Queéj júat maonitdiĥ ājeéh Jesús ā bejat tútat
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Páant niĥ bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjĥ queéj júat maona, ĩih ĩuodih ĩ yoh báhanachah, Jesús át enep wut jī. Pániĥ ennit, nin pah queétdih át niĥjíp wut jī:

¹⁷ —**Weemdiĥ ĩi pej jum júwá. Páant ĩi júwáchah, yeebdiĥ wā bohébiĥna caá. Páant wā bohénachah joinit, queejwādiĥ ĩi bidat pah, cáacwāboodih bidnit, wíih doonádih ĩi naóĥbiĥna caá, weemdiĥ jepahna, wíihwā ĩ jumat pínah niĥná,** át niĥjíp wut jī.

¹⁸ Páant ā niĥjíchah joinítjeh, ĩih ĩuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ĩt bejep wut jī.

¹⁹ Chibít yúap queétdih numah bejnit, Santiago, ā úud Juandihbut Jesús át enep wut jī. Queét ĩ íp Zebedeo bíicdiĥ ĩih jááj chóodih cháudnit, ĩih ĩuonádih ámoĥna ĩt chājap wut jī. ²⁰ Pániĥ ennit, Jesús queétdih át bid bojop wut jī. Páant ā bid bojochah joiná, bíicmantjeh ĩ ípdih, caandih teo wāhniĥ bíicdiĥ jááj chóomant cádahnit, queétdih Jesúsjeéh ĩt bejep wut jī.

Judíowā ĩ míc wáacat muáboó nemép caolih jumniĥdiĥ Jesús ā booaat
(Lc 4.31-37)

²¹ Túttimah, Jesús wā Capernaum tútchina ĩt bejep wut jī. Caanná juibínit, jwiít judíowā jwí chooát yeó jáapdiĥ Dios naáwádih bohéát tút niĥjíná, jwí míc wáacat muáboó Jesús wābut ĩt waadáp wut jī. Waadniĥ, caanjĥ míc wáacnitdiĥ Jesús át bohénap wut jī. ²² Pániĥ bohéna, Moisés ā wutatjidiĥ bohénit chah Jesús át wēp naáwáp wut jī. Páant ā wēp naáwáchah joinit, cáacwāboó ĩt joi ĩúĥap wut jī.* ²³ Cáacwā cátiĥ nemép caolih jumniĥbut ĩuĥnit, nin pah Jesúsdiĥ át niĥ ĩaacáp wut jī.

²⁴ —¿Jesús, Nazaret tútchidiĥ bóo, ded pah jwiít diĥ ma chājbi? ¿Meém jwiít diĥ bacanadiĥ ma jáóhniĥ beé? ¿Bacanit, jwiít diĥ ma mao yohmi níit? Meemdiĥ jwí tái jéihna caá. Meém caá Dioíĥ Táini, át niĥjíp wut jī.

²⁵ —**¡ĩi laiĥca bojóo! ¡Caán newémant ĩi bac bejeé!** Jesús queét nemép wādiĥ át niĥjíp wut jī.

²⁶ Páant ā niĥjíchah joinítjeh, nemép wā caán newédiĥ tabit méméaniĥ, ĩaacna, áih bácaĥmant ĩt bac bejep wut jī. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, cáacwā búdi ĩt joi ĩúĥap wut jī.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¡Maáh yoobát pah ā wēp naóĥna caá! ¡Ā wutachah joinit, nemép wā yuh buca jepahniĥ, ĩ bac bejna caá! queétdjeh ĩt míc niĥjíp wut jī.

* 1:15 Mt 3.2 * 1:22 Mt 7.28-29

²⁸ Páant ã chãjatji doonádih joinít, waícanjeh Capernaum tútchidih moón, nihát Galilea baác dih moonbát ít míc naóh peetép wut jĩ.

Simón chũdh dih Jesús ã booaat

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mũmánt Jesús wã bac bejnit, Simónih mũnã ít jwibínáp wut jĩ. Simón, ã úd Andrésjĩh muú monó wut jĩ. Pániha, ìih mũnã Jesús, Juan, Santiagodihbút, ít ñamah waadáp wut jĩ.

³⁰ Simón chũdh bádí pahat wũnna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jĩ. Jesús wã í waadáchah, mi wunatdih caandíh ít naáwáp wut jĩ. ³¹ Páant í naáwáchah joinít, Jesús mi pebh jwibínit, caántdih át wái pud cháud jwejep wut jĩ. Páant ã chãjachahjeh, pahat át dúucah bejep wut jĩ. Páant ã dúucah bejehchah, queétdih jeémát mit wũhap wut jĩ.

Dawá wũnnitdih ã booaat

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Tõo ñáh jũwúchah, dawá Jesús pebh jwibínit, wũnnitdih, nemép caolih jumnitdihbút ít ub jwibínáp wut jĩ. ³³ Nihat caán tútchidih moón caán muú jéc pebh ít wáac jwibínáp wut jĩ. ³⁴ Dawá wũnnitdih booaat, dawá nemépwádihbút Jesús át bacat túutap wut jĩ. Pánih bacat túutna, nemépwã caandíh í jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat túutcap wut jĩ.

Jesús Galilea baáboó ã bohé jibat

(Lc 4.42-44)

³⁵ Chei buugjéh jáanit, chibít dupá jwuhuchah, cãac wihcapboó Jesús Diosdih úbúdíh át bejep wut jĩ. ³⁶ Túttimah, ã wihchah ennit, Simónwã caandíh ít bid bejep wut jĩ. ³⁷ Pánih bidna, caandíh jwááhñit, nin pah caandíh ít niijíp wut jĩ:

—Nihat cãacwã meemdih bidna beé, í chãjap be, ít niijíp wut jĩ.

³⁸ —**Nihat tútchidih moondíh táini doonádih naáwádih wã jũwúp be. Chóbe ninjĩhjih bóo tútchinadíh jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh jumnitdihbút táini doonádih weemdih naáwát caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

³⁹ Pánih bej, nihát Galilea baáboó jib, jwiít judíowã jwĩ míc wáacat mũnã jumát pah waadnít, Jesús át bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, nemépwádih ã bacat túutuchahjeh, cãacwáih bácahmant ít bac bejep wut jĩ.*

Bácah moópni dih Jesús ã booaat

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Bíic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át jwibínáp wut jĩ. Pánih jwibína, bódícha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booa caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, caandíh bádí jĩgah enna, teo jáhanit,

—**jũú! Wéinit, meemdíh wã booa caá, Jesús át niijíp wut jĩ.**

⁴² Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã moopát át ñũmáh bejep wut jĩ. ⁴³ Páant ã ñũmáchah, sacerdotewã í pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yuh jĩ:

⁴⁴ —**Meemdíh wã booaatjidih bitadíh ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotehjih naáwádih ma bejeé. Caanná jwibínit, míh bácah ã ñũmátjidih ma jáutú. Moisés ã wutajti pah sacerdotedih ma wũhúú, booni ma jumadidih nihát í jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jĩ.**

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

45 Páant ã niijíchah yuhna, nihat ã jwãáhnitdih át naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinít, chah dawá Jesúsdi h enedih Ìpĩ juibínap wut jĩ. Tubit dawá Ì jamuchah, tátchina Jesús át jéih waadcáp wut jĩ. Pánihna, daocánnit Ì jamapboojéh ãpĩ jamap wut jĩ. Obohjeéhtih, caánboó ã jamuchah yuhna, dawá biih tátchinadi h moón Jesúsdi h enedih Ìpĩ juibínap wut jĩ.

2

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Daocánni yeó jáap táttimah, Jesús wã Capernaum tátchiboó Ìt jwãub juibínap wut jĩ. Æpĩ juibíni mæúdí h ã jwãub juibínachah, ã jumat doonádi h joinít, cãacwã Ìt míic naáwáp wut jĩ. 2 Páni h caán doonádi h joinít, dawá caán ã jamni mæúná Ìt juibínap wut jĩ. Jéc yehmant Ìt ñah péenap wut jĩ. Páni h juibínitdih Jesús Dioi h táini doonádi h át naáwáp wut jĩ.

3 Jesús queétdih ã naáwát pónih, chéne na míic neoná jéih yoocannidih Ìt beo juibínap wut yah jĩ.

4 Obohjeéhtih, Jesús ã jamni mæúná juibínit, dawá Ì jamuchah enna, Jesús pebh Ìt jéih waád juibícap wut jĩ. Páni h jéih waadcán, jéih yoocannidih mæú chah bóo coahna beo púah laab béjnit, Ìt Ìt chãjap wut jĩ. Páni h Ìt chãj péanit, jéih yoocannidih ã ñajni chóojih Jesús pebh Ìt cádah deya bojop wut jĩ.

5 Ì cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwĩ chéendih ã booa bipna caá”, Ì níij jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át níijíp wut jĩ:

—Ma yéejatdih wã yohna caá, át níijíp wut jĩ.

6 Páant ã níijíchah joinít, caanjih chéúdnit Moisés ã wutatjidi h bohénitboó Ìih caoli h jihneh nin pah Ìt níij jenah joyóp wut yah jĩ: 7 “Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cãacjeh páant níijná, ‘Dios wã jamna caá’, níij yeena caá ã chãjap”, Ìt níij jenah joyóp wut jĩ.

8 Queét páant Ì níij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át níijíp wut jĩ:

—Yeéb páant ñi níij jenah joyát ã túican caá. 9 ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã níijíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi níij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chã bejeé’, wã níijíchah, caán ã bejechah ennit, wã níiját yoobópdih ã jumatdih ñi jéih bipna caá. Páni h jéihna, yéejat yohat wépat wã bíbohathidibut ñi jéih bipna caá. 10 Weém ni hat cãacwã úud jeñé, nin baácdi h moondih jéih boonanit, Ì yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah níijná, nin pah wã chãj jéut bipna caá, át níijíp wut jĩ.

Páant níij péanit, jéih yoocanniboodih nin pah át níijíp wut jĩ:

11 —Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih mæúboó ma jwãub bejeé, át níijíp wut jĩ.

12 Jesús páant ã níijíchahjeh, caán newé át ñah ñuhap wut jĩ, buca. Ñah ñuhnit, ã ñajat chóodih ubnit, át bac bejep wut jĩ. Páant ã bac bejechah, ni hat Ìt en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, Diosdi h búdí wéinit, nin pah queétjeh Ìt míic níijíp wut jĩ:

—¡En yah buca! Búdí náhnat pínahdi h bu jwĩ enna caá. Játi h páni hatdih jwĩ en jwuhcan jĩ, Ìt míic níijíp wut jĩ.

Jesús Levídi h ã jwãwát túutat (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Túttimah, ím jwějdih Jesúswā ít jwáub bejep wut jí. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míc wáac juyúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wut jí. 14 Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáúhdih ā tewat tólihdih ā chéúduchah, át enep wut jí. Leví, jwí dée jumna yahna, Romanowā maáta í wábat túatni dinerodih wábh wáhni át jumap wut jí. Caandih ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jí:

—Wájeéh ma péé júúwá, át niijíp wut jí.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jí.

15 Túttimah, Levíboó áih munná numah bejnit, Jesúswádhíh át numah jeémép wut jí. Páant ā numah jeéméchah, caán ā nihah pah dawá dinerodih wábh wáhni, bita “Yeejépwā caá”, í niijnítbut, Jesúswájeéh bejnit, queét bícdih ít jeémép wut jí. 16 Páant queét bícdih Jesúswā í jeémép chéúduchah, Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowā queétdih ít enep wut jí.

—¿Dépanih tigaá yeejépwā, dinerodih wábh wáhni bícdih Jesús ā jeémép? ā bohénitdih ít niij wábh joyóp wut jí.

17 —**Tubép chéúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wánnitjeh caandih í bidna caá.** Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih cádahnit, wá túat nuúmihna caá’, niij jenah joinítboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwā caá jwiít’, niij jenah joinítjeh teo wáacadih wá júúwáp be, í yéej chájatdih cádahnit, táiniboodih í túat numát pínah niijná, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Jeémép jwuhcatdih Jesúsdih í wábh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Caán láa Juan ā bohénit, fariseowābut jwí nuowā í wutat pah ít jeémép jwuhcap wut jí. Obohjeéhtih, queét í jeémép jwuhcah yahna, Jesúswā páantjeh ít jeémép wut jí. Páant í jeéméchah ennit, biquína Jesúsdih nin pah ít niij wábh joyóp wut jí:

—Juan ā bohénit, fariseowā í bohénitbut, í jeémép jwuhcan caá, Dios queétdih ā wéi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémép? Jesúsdih ít niijíp wut jí.

19 —**Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit bícdih ā jum jwuhchah, jgahcan, ípí táí wéi jeémpna caá.** Páant tigaá, wájeéh jum jwuhna, wá bohénit í táí wéi jeémpna caá. 20 Obohjeéhtih, bita caandih í ub bejat túttimah, ā chéénwā jgahnit, í jeémép jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdih í ub bejat túttimah bácah, wá bohénitjeéh wá wihcah, queétdih í jeémép jwuhcan níit, Jesús át niij jepahap wut jí.

21 Ded pah jwí nuowā í wutatji áih jáap bohéátjih fariseowā í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwáub niij bohénap wut jí: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojih máa yégueh chóodih nah teo wai búúhdhat ā náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jíint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowā í naáwátji wíih jáap bohéátjih widcat caá náahap. 22 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojih í chájnjiji máa wuh wáúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wáúh jéih yáuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah áta buud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wáúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandih yáacni chóobut ā táí jumbipna caá. Pánihat pah wíih jáap bohéát jwí nuowā í naáwátjijih widcat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jí.

*Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigo quehedih ï úuc jeémát
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Biic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wat jī. Pánih bejna, ã bohénit trigodih ït úuc jeémp bejep wat jī.* ²⁴ Páant ï úucchah enna, ïjeéh bejnit fariseowā ïjnit, nin pah Jesúsdi ït niǰ jálhñap wat jī:

—Jwiitdih ma joi jwáhuú. ¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénitboó ï teo? Pánih teona, Moisés ã wutatjidih yap yohna caá ï chājap, ït niǰjap wat jī.

²⁵⁻²⁶ Páant ï niǰichah joinit, “Wā bohénit ï yap yohcan caá”, niǰát téut niǰná, Jesús queétdih nin pah át niǰ bóod chuñap wat jī:

—Davidji ã bohénit bícdih nuugúp wunna, Dioh muuná waadnit, sacerdotewā Diosdih ï wáhnji pandih át jeémép wat jī. Pánih jeémpna, ã pej jumnitdihbat át wáhap wat jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ï jeémát pínah át jumap wat jī. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wat jī. Caán láa Abiatar wüt jumni sacerdotewā ï maáh át jumap wat jī. ¿Davidwā páant ï chājatjidih Dios naáwátidih ï daácní núodih ñi bohécannit jīi? Caán pandih ï jeéméchah yahna, Diosboó ‘Ñi táí chājcan beé’, át niǰcáp tajī. Pánihat pah, buú nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbat Diosdih ï yap yohcan caá, Jesús át niǰjap wat jī.

²⁷ Páant niǰnit, nin pah Jesús queétdih át jwáub niǰjap wat jī:

—Dios chooát yeó jáapdih cáacwādi ã jwejep jī, teo chuñit, ï chooát pínah niǰná. Caán yeó jáapdih dawá wutatnadih ï jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ã teo wáacat pínahdihjeh át jenah joyóp tajī. ²⁸ Pánihna, weém nihat cáacwā úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ï chājat pínahdih wā jéih wutna caá, át niǰjap wat jī.

3

*Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Jwī míc wáacat muuná juibínit, Jesús wā ït waad béjep wat jī. Caán muudih téihya ágahnibut át jumap wat jī. ² Caán muudih jumnitboó Jesúsdi ït en ñuunap wat jī. Chooát yeó jáapdih yahna, Jesús téihya ágahnidih ã boooanachah, eníhna ït chājap wat jī, caandih naóh yacat téut niǰná. ³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús át niǰjap wat jī:

—Ñah ñahnit, wā pebhna ma juúwá, át niǰjap wat jī.

⁴ Páant niǰnit, caán muudih jumnitboodih nin pah át niǰ úubh joyóp wat jī:

—Ñi jenah joyóchah, ¿jwī chooát yeó jáapdih Dios jwiitdih ded pah tigaá ã wat? ¿Táí chājatdih niit ã watap? ¿Yeejép chājatdih niit ã watap? ¿Cāacdih ã booaat téut niit? ¿Cāacdih ã mao yohat téut niit? queétdih át niǰjap wat jī.

Páant ã niǰichah joinit, queét ït jéih jepahcap wat jī. ⁵ Páant ï jepahcah enna, cáacwādi ï jīgah encatdih jéhnit, Jesús queétdih át ïjip wat jī. Queétdih ïjna yahna, búde át jīgahap wat jī. Pánih jīgahnit, téihya ágahniboodih nin pah át niǰjap wat jī:

—Míih téihyadih ma yoo dawúá, át niǰjap wat jī.

Páant ã niǰichah joinit, áih téihyadih át yoo dawúp wat jī. Páant ã yoo dawúchahjeh, áih téihya át táyah bejep wat jī. ⁶ Páant Jesús áih téihyadih

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

ã booanachah ennit, fariseowã ït ïj bac bejep wat jï. Pánih ïj bac bejnit, Herodeih cãacwã biíc dih míc wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdih jwï jéih mao yohbi?” queétjeh ït míc niijp wat jï.

Dawá cãacwã ïm jwëejdih ï jumat

7-8 Jesús ã bohénit biíc dih ïm jwëejdih ït jwáub bejep wat jï. Páant ï bejehah enna, Galilea baác dih moón dawá queétdih ït péé bejep wat jï. Ded pah ã wëp chãjat doonádih joinít, Judea baác dih moón, Jerusalén tátchidih moón, Idumea baác dih moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wát jumni tátchidih moón, caan pébh jumni Sidón wát jumni tátchidih moonbút dawá ã pebhna ït juibínap wat jï. 9-10 Dawá jumna, Jesús pebh ït túi yáo ñuh juibínap wat jï. Dawá wannitdih ã booanachah enna, bita wannitbut Jesúsdih chãúhñit, búdí ït míc tóonap wat jï. Páant ï míc tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjïh ñajni jááj chóodih át too deya pahaat túutap wat jï, caán chóodih waad páhñit, queétdih bohéat túut niijná.*

11 Jesúsdih ennit, nemép caolih jumnitboó ïpï páah yoh ñajap wat jï. Pánih páah yoh ñajnit, nin pah ït niij ñaacáp wat jï:

—jMeém Dios wááh caá! ït niijp wat jï.

12 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah ãpï niij wutap wat jï:

—Dios wááh wã jumatdih bitadih ñi naóhca bojoó, át niijp wat jï.

Jesús doce ã naawát túutnit pínahdih ã ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Jeéboó péuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna át bejat túutap wat jï. Á bejat túutachah joinít, ã pebhna ït juibínap wat jï. 14 Doce ã naawát túutnit pínah biíh tátchinaboó wahna, áih túini doonádih naóh jibnit pínahdih át ñíwip wat jï. 15 Pánih ñíonit, nemépwãdih ï bacaat pínah wëpatdihbut queétdih át wáuh wat jï. 16-19 Jesús nit docewãdih át ñíwip wat jï: Simón, Santiago, ã úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wáuh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit ït jumap wat jï. Pánihna, Jesús Simóndih Pedro át wát búudhdap wat jï. Santiago, ã úud Juanjïh Zebedeo weh ït jumap wat jï. Queét waícanjeh ïjñit ï jumachah enna, queétdih Boanerges Jesús át wát búudhdap wat jï. “Boanerges” niijná, “Énoh panihñit”, niijná át chãjap wat jï. Judas Iscariote Jesúsdih eníhcannitdih duó wáini pínah át jumap wat jï. Pánih queétdih ñío péanit, Jesús doce ã naawát túutnit pínahdih át numáh jwáub dei bejep wat jï.

“Nemép ã wëpatjïh Jesús ã booana caá”, ï niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Jwáub dei bejnit, Jesús ã bohénit biíc dih munná ït waad béjep wat jï. Páant ï waadát túttimah, dawá cãacwã míc wáac juibína, caan munná ït yáwap wat jï. Páant ï míc wáac juibínachah ennit, Jesúswã ït jéih jeémpcap wat jï. 21 Pánihna, dawá ï míc wáacat doonádih joinít, caán munná juibínit, Jesús ã déewã caandih wapát túut niijná, ït ub bejihp wat yuh jï. “Jesús déhena caá ã chãjap”, queét ït niijp wat jï.

22 Biquína Moisés ã wutatjdih bohénit Jerusalén tátchimant dei juibínitboó nin pah ït míc niijp wat jï: “Nemép wã ï maáh Beelzebú ã wëpatjïhjah caá nemép wãdih ã bacat túutap”, ït niijp wat jï.*

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3 * 3:22 Mt 9.34; 10.25

²³ Páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī: “Nemépwā mícjeh ĩpī míc bacacan caá. Nemépwā ī maáh ā wēpatjīh nihcan, Túini Espírítu ā wēpatjīh queétdih wā bacana caá. ²⁴ Nin pah ā jumna caá: Det biíc baácđih moonjéh yuhna míc maona, queét nihát ĩta wun beedáh bej tagaá. ²⁵ Pánihat pah, biíc yoobó, biíc mæđđih moonjéh yuhna, míc maona, ĩta tawé peét bej tagaá. ²⁶ Satanás, nemépwā ī maáh āihwáđih bacana, biíc yoobó muntih páant ā yapachah, ā wēpatbut āta bænd tagaá.

²⁷ “Nin pahbut ā jumna caá: Wēpép newéih mæná ded næmíhna yuhna, ā jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéó péanit, āih bíí déedih ā jéih abna caá.

²⁸ “Yoobópdih yeedbíh wā naóhna caá. Det yéj chājna, Diosđih yeejép wéhena yuhna, ĩ jwáub táut næmáchah, Dios ĩ yéjattđih ā yohbipna caá. ²⁹ Páant ĩ yéjattđih ā yohochah yuhna, Túini Espíritubodđih yeejép ĩ wéhenachah, caandíh bácah ā noón quíib bæđcán níit. Páant ĩ niijátji jīb, peéh chājat páantjeh ā jumbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

³⁰ Jesús Túini Espírítu ā wēpatjīh nemépwáđih ā bacanachah yuhna, “Caán nemépwā ī maáh ā wēpatjīh nemépwáđih ā bacana caá”, Moisés ā wutattđih bohénit ĩ niijíchah joinít, Túini Espíritudih ĩ yéj wéheatji jīb Jesús queétdih páant át niij naáwáp wut jī.

*Jesús ā déewā caandíh ĩ bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)*

³¹ Páant ā naáwát pónih, Jesús ā ĩn ā úđwā biícđih ĩt juibínap wut jī. Pánih juibínit, jóocmant páinit, Jesúsđih ĩt bid baca bojat táutap wut jī. ³² Pánihna, ā pebh chéúđnitboó caandíh nin pah ĩt niijíp wut jī:

—Ma ĩn, ma úđwā biícđih jóocmant meemđih bidna wuút ĩt chājap, ĩt niijíp wut jī.

³³ —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā ĩn? ¿Det tigaá wā úđwábut, yeéb ĩi jengah joyóchah? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

³⁴ Páant niijnít, ā pebh chéúđnitđih júutnit, nin pah át niijíp wut jī:

—Nit caá wā ĩn panihnit, wā úđwā panihnitbut ĩ jumap. ³⁵ Pánihna, ded Diosđih táí jepahni wā úđ, wā jwan, wā ĩn panihni ā jumna caá, át niijíp wut jī.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Pánih bohé péanit, bac bej, ĩm jwéjđih dei juibí ñuhnit, Jesús cáacwáđih át jwáub bohénap wut jī. Pánih bohénit, dawá ā pebh ĩ juibí ñuhuchah, ĩmđih pahni jāáj chóodih Jesús át waad páhap wut jī. Queét ĩm jwéjđih ĩt túi yáo ñuhap wut jī.* ² Pánih waad páhnit, dawá ā jengah joiní naáwátñajīh bohéna, Jesús nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jī:

³ “ĩNin naáwátđih ĩi túi joyoó! Biíc newé waáh momodih ā bejep be. ⁴ Páant ā waáh bojochah, biquí tībna namáđih ā bæug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh jūóhnit, jwébehwā caán tībnađih ĩ jéemáh bojop be. ⁵ Biíh tībna jeejīh yewéni baác jumapboó ā bæug ñájap be. Pánih bæug ñájnit, waícanjeh ā chíih jūúwáp yuh be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó tabit ā chāhachah, ñeh bainjeh jumna, ā diib téhah bejep be. ⁷ Biíh tībna nemép óotna cātīh ā bæug ñájap

* 3:29 Lc 12.10 * 4:1 Lc 5.1-3

be. Pánih bueg ñájnít, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejehchah, momniboó mánahna, ã quehcap be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tíibna túini baácboó ã bueg ñájap be. Pánih bueg ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíib, biíh wawánadih sesenta tíib, biíh wawánadih cien tíib ã jumap be”, cãacwãdih át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant niij péanit, “¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Ã bohénit beh joicán, Jesúsdiñ ã wãbh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Queét joinítji ã jwáub bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biícđih caandíh nin pah ít niij wãbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá cãacwãdih bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? caandíh ít niijíp wut jĩ.

¹¹ —Dios jwĩ Maáh yooabát jumna, niñat cãacwãdih ã teo wáacat pínah dooná, jwĩ déwã jon játih moondíh ã jéihya jwuhca naáh doonáđih buu yeéb wã bohénitđih Dios ã jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ã jéihya jwuhcah, wã jenah joiní naáwátjĩhjah queétdih wãpĩ bohéna caá. ¹² Pánihna, wã chãjatđih enna yuhna, ã beh encan caá. Wã naáwátđih joiná yuhna, ã beh joicán caá. Páñih beh encan, beh joicán, ã yéejatđih cádahcan, wã pebh ã tac páud jũóhcah, ã yéejatđih wã yohcan niít,* Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátđih ã beh joyáát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ “Yeéb butéh wã naóhniđih beh joicán, biíh wã naáwát pínahđihbut ñi beh joicán niít”, Jesús ã bohénitđih át niijíp wut jĩ.

Túttimah, ã jenah joiní naáwátđih ã jéihyat pínah niijná, queétdihjah nin pah át jwáub niij naóh bohénap wut jĩ: ¹⁴ “Wĩih túini doonáđih naóhni, waáh momni panihni caá. ¹⁵ Biquína joinít namáboó bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh ã joyát túttimahbitjeh, Satanás jũóhñit, jwébehwã caán tíibnadih ã jeémát pahjeh, queét ã joyátjidiñ ã quíib buadána caá. Páant ã quíib buadánachah, ã joyátjidiñ náhnican, ã jéih jepahcan caá. ¹⁶ Bita joinítboó jeejĩh yewéni baácđih bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, búdí ã wéi jwuhna yuh caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ã jumna caá. Yeejép ã yapachah, wĩihwã ã jumat jĩib bita queétdih ã yéej chãjachah, waicanjeh wĩih túini doonáđih ã cádahna caá. ¹⁸ Bita joinítboó nemép óotna cátiñ bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, ã jepahna yuh caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, nin baácđih bóodiñ búdí jenah joinít, dinerodiñ, bií déediñbut búdí ã bíbohíhatđihjah ã jenah joiná caá. Páant ã jenah joyóchah, ã joiní túini dooná pácahi panihni ã caoliñboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túiniboodiñ ã jéih chãjcan caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bitaboó wĩih túini doonáđih joinít, túini baácboó bueg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joiná, túi jepahnit, túiniđih ã jéih chãjna caá. Queét treinta tíibna ã quehat pah ã jumna caá. Bita túi jepahnit, búdí túi chãjna, sesenta tíibna ã quehat pah ã jumna caá. Bita túi jepahnit, chah búdí túi chãjna, cien tíibna ã quehat pah ã jumna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

* 4:12 Is 6.9-10

21 Páant niŷ péanit, nin pah queédih át jwáub niŷ naóh bohénap wut jī: “Wá bohéat jiát panihni caá. Jiát dahdih jī péanit, wáam dahjīh űipī páah jweŷcan caá. Caan dáhdih cháudat páha nampboobát űipī jī jwéŷcan caá. Obohjeéhtih, á túi yeh iŷgát pínah niŷná, japboó űipī jī cáagna caá.* 22 Jiát dah á yeh iŷgúchah jwī túi enat pah, jātih ī beh joicátjidih túttimah cáacwā ī jéihbipna caá.* 23 ŷDed molít jumna, á túi joyó naáh! 24 Páant űi túi jepahachah ennit, Dios yeebdih á túi teo wáacbipna caá, chah űi beh joyát pínah niŷná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, űi joyáh bojochah enna, yeebdih á teo wáaccan niŷ. Páant á teo wáaccah, űi beh joicán niŷ.* 25 Ded túi jepahni túi beh joiní á jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanniboó ‘Bainí wá beh joiná caá’, niŷná yuhna, beh joicáni á jumbipna caá”, át niŷjíp wut jī.*

Trigodih momat naáwát

26 “Dios á maáh jumat, trigodih momat panihni caá. 27 Mom péanit, chei jumat pah űo, yeó jáap jumat pah ápī jáana caá. Páant á cháŷat pónih, á jéihchah yuhna, á momni á behna caá. 28 Baácboó momnidih Diosjeh á behana caá. Páant á behanachah, caán pínah á jwīih chíihna caá. Caán á behechah, áih wawá pínah ápī yabacna caá. Caán wawá behnit, á búuhuchah, áih quehena á jígohna caá. 29 Caandih űb láa caan quéhena á behechah ennit, cáacwā űpī bóod űbna caá.* Á momni ded pah á behatdih á beh joicát pah, cáacwā ded pah Diosdih ī jepahatdihbat űi jéih beh joicán caá”, Jesús át niŷjíp wut jī.

Mostaza tíb naáwát

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 “¿Dios á maáh jumat ded pahna tigaá, űi jenah joyóchah? ¿Caandih űi jéihyat pínah niŷná, dedédih jenah joinit tigaá caandih wá naóhbi? 31 Mostaza tíb ded pah á jumatdih wá naáwáchah, caandih űi beh joibipna caá. Caán tíb cao tibiŷ pah bóo á jumna caá. 32 Pániŷ bainí tibiŷ jumna yuhna, caandih ī momochah, chíihna, á túi behna caá. Páant á behechah, áih cácanaboó jwébehwā yeó cháhatdih űpī jweí jaamná caá. Pániŷat pah tigaá Dios á maáh jumat. Áihwā daocánnit jwīih jumnitji, túttimah ī dao béjipna caá”, Jesús át niŷjíp wut jī.

Naáwátűnjeh á bohéat

(Mt 13.34-35)

33 Caán dée naáwátűnjeh cáacwā ī jéihyat pah bóo Jesús queédih ápī bohénap wut jī. 34 Naáwátűna á wihchah, queédih ápī bohécap wut jī. Obohjeéhtih, á bohénitdihjeh á bohéátjidih Jesús ápī jwáub naáwáp wut jī, ī túi beh joyát pínah niŷná.

Búdí johlit nolihatdihbat Jesús á yayáát

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Pániŷ cáacwādih bohé péanit, tōo űáh jūúwáchah,

—Chóbe ímdih jwī cháuh bejjīh, Jesús á bohénitdih át niŷjíp wut jī.

36 Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, á bohénit bíicdih, caandih joinitdih ĩt éemp cháuh bejep wut jī. Bitabat bíih jááj chóonajīh ĩjeéh ĩt cháuh bejep wut jī. 37-38 Páant ī cháuh bejchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, át áwup wut jī. Páant á áwat pónih, búdí johlit nolihatbat át jūúwáp wut jī. Búdí

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2 * 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 jl 3.13

nolihat ã jumuchah, ïih jááj chóo ãt daábíhip wut jï. Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jáacap wut jï.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ït niúj wucup wut jï:

—Bohéni, daabná caá jwí chájap. ¿Jwí chíic wunat pínahdih ma úumcan níit? ït niúj ñaacáp wut jï.

³⁹ Páant ï niúj wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** ãt niúj jáihñap wut jï.

Páant ã niújichahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh ãt yayáh bejep wut jï.

⁴⁰ Páant ã niúját táttimah, ã pej jumnitdih nin pah ãt niújíp wut jï:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** ãt niújíp wut jï.

⁴¹ Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétoó nin pah ït múic niújíp wut jï:

—¿Dedé cãac tigaá nin? Æ naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ït niújíp wut jï.

5

Gadara baácdih bóo nemépwã jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayániji ã bohénit bíicdih Gadara baácna ït chúuh juibínap wut jï. ² Pánih chúuh juibínit, Jesús wã ï aab béjehchah, cãac yohopmant nemépwã jumni newé Jesús dih ãt jwááh dei bejep wut jï. ³ Caán newé cãac yohopboó jeé ïtna ãpí jumap wut jï. Cãacwã caandíh chéona yuhna, ït jéih teocap wut jï. ⁴ Dawá láa ïtah tópjih ãih téihya colóhnadih ï chéwechah yuhna, ãpí ráud wái daj yohop wut jï. Æih jítcha colóhnadihbut ïtah tópjih ï chéwechah yuhna, ãpí daj mao yohop wut jï. Pánih wépní ã jumuchah, cãacwã caandíh ït jéih teocap wut jï. ⁵ Cãac yohop jeé ïtnaboó chei jumap pah, yeó jáap jumap pahbut caán múicjeh jee dáhjih ãpí múic mao ñaacáp wut jï.

⁶ Pánihna, Jesús yuúp ã júuwúchah ennit, caandíh ãt jwááh ñao dei juibínap wut jï. Jesús pebh juibínit, ã wépatdih jéihna, ãt bóbdicha caj yoh ñajap wut jï.

⁷⁻⁸ Páant ã chájachah enna,

—**¡Nemépwãá, nin newémant ñi bac bejeé!** Jesús ãt niújíp wut jï.

Páant ã niújichah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã ït niúj ñaacáp wut jï:

—Jesús, Dios chah wépní wúéh ¿Dépanihat túut tigaá jwiútdih páant ma cháj? Dios ã enechah, meemdíh jwí wúbhna caá. Jwiútdih ma peéh chájca bojoó, Jesús dih ït niújíp wut jï.

⁹ —**¿Dedé tigaá ma wát jum?** Jesús ãt niújíp wut jï.

—Dawá caá jwiútdí jwí jumap. Pánihna, Legión caá wã wút, Jesús dih ãt niújíp wut jï. “Legión” niújna, “Dawá” niújna ãt chájap wut jï.

¹⁰ —Jwiútdih bíih baácbóo ma wahca bojoó, nemépwã ït niújíp wut jï.

¹¹ Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo muuwã ï bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwã Jesús dih ït niújíp wut jï:

¹² —Queét muuwádih jwiútdih ma waadát túutú, ït niújíp wut jï.

¹³ —**Ñi waad béjeé bácah,** Jesús ãt niújíp wut jï. Páant ã niújichahjeh, caán newéih bácahmant bac bejnit, muuwádih ït waadáp wut jï. Páant ï waadáchah, ímna ñao dei bej, buúg báahnit, muuwã ït chíic wunap wut jï. Dos mil muuwã ït wunap wut jï.

14 Páant ī b̄uúg báah chíic w̄anuchah ennit, queétdih en daonítji íih tátchiboó ít jweí jwúb bejep wut jī. Jweí jwúb bejnit, nihát ī jwááhnitdih ít naáwáp wut jī. Queét ī jumni tátchidih jwúb juibínit, caánboobát ít naóh peetép wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, caán tátchidih moón Jesús ded pah ā chājatjidih enedih ít bejep wut jī. 15 Jesús pebh juibínit, nemépwā jumniji caánboó túinjeh ā chúudchah, ít enep wut jī. Pánih chúudna, yéguéh daonít, táí jenah joinít át jumap wut jī, b̄uca. Obohjeéhtih, queét juibínitboó caandíh enna, búdí ít úumap wut jī. 16 Jesús ā chājatjidih ennitji jáap juinítboodíh Jesús ded pah nemépwādih bacat tútnit, m̄uwādíh ā waadát tútatjidihbut ít naáwáp wut jī. 17 Caán doonádih joinít, Jesúsdi h náahcan, caán baácđih moón íih baác̄mant Jesús wādíh ít jwúb bejat tútup wut jī.

18 Jesús wā jááj chóodih ī waadáchah, nemépwā jumniji nin pah át niijíp wut yuh jī:

—¿Majeéh weembát wā bej jíih? át niijíp wut jī.

19 —**Wájeéh ma júúwáchah, āta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdíh jgah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewādíh naáwát tút niijná, ī pebhna ma jwúb bejeé,** Jesús caandíh át níj jepahap wut jī.

20 Páant ā níj jepahachah joinít, jwúb bejna, nemépwā jumniji ā déewādíh át naáwáp wut jī. Chénat Pah Téihya Tútchi wūt jumni baácboó Jesús ded pah ā chājatjidih nihátđih naóh jibidih át bejep wut jī. Páant ā naáwáchah joi níhñit, nihát Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī.

Áih yéguéh chóodih júi, teonih, Jairo n̄umdíhbut Jesús ā booaat (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Túttimah, Gadara baác̄mant Jesús wā ít jwúb chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh bejna, íim jwéjđih ī nían juibínachah, dawá Jesúsdi h enedih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdi h ít wáac níuh p̄úda bojop wut jī. 22 Páant ī níuh p̄úda bojochah, queét cātíh Jairo Jesús pebh át juibínap wut jī. Jairo jwíít judíowā jwí míc wáacat m̄udíh en daonít maátajeéh jumni wut jī. Jesús ā wēpatđih jéihñit, áih jíitcha pebh páah yoh níajnit, nin pah át niijíp wut jī:

23 —Wā nuúm mi wunat tút chājachah ennit, ma pebh wā júúwáp be. Caántđih teo jáha booaat tút niijná, wíih m̄uná wájeéh ma júúwá, át niijíp wut jī.

24 Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep wut jī. Páant ī bejchah, cáacwābut íjeéh ít bejep wut jī. Páant cáacwā cātíh ā bejchah, dawá caandíh tabít ít too péenap wut jī. 25 Cáacwā cātíh bíih wili w̄annihbut mit jumap wut jī. Caánt doce jópchi mácanihat panihat w̄annih mit jumap wut jī. 26 Dawá cohñit caántđih ítih cohop wut yuh jī. Obohjeéhtih ī cohochah yuhna, chah mit tubanap wut jī. Nihat míih dinero ī cohat jíib wāhna yuhna, mit boocap wut jī. Chah yeejép wut jī mi wunat. 27-28 Pánihna, cáacwā Jesúsíh doonádih ī míc wéhenachah, mitát joyóp wut jī. Joinít, caántjeh nin pah mit níj jenah joyóp wut jī: “Jesúih yéguéh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niijíp wut jī. Páant níj jenah joiná, cáacwā cātíh Jesús táahmant juibínit, áih yéguéh chóodih chahbitjeh mit juibí tewep wut jī. 29 Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayátđih míih bácahíh mit joyóp wut jī. 30 Páant mi juibí tewechah, ā booaat wēpat caántđih ā chúúátđih Jesúsbut át joyóp wut jī. Pánih joiná, cáacwā cātíh táap p̄únd níhñit, nin pah át niijíp wut jī:

—¿Déhe tiguaá wíih yéguéh chóodih ā júi teo? át niijíp wut jī.

31 —¿Páant, dawá cāacwā meemdih ī tóo péenachah jéihna yahna, páant ma niij wáabh joí? ā bohénitboó Jesúsdi ih īt niijíp wat jī.

32 Obohjeéhtih, yéguéh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús āt en bidip wat jī. 33 Pánihna, mi booadtih jéihnit, úumna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wat jī. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesúsdi ih tái yoobópdi hjehtih mit naáwáp wat jī. 34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih āt niijíp wat jī:

—**Nuumá, wā wēpatdih tái jenah joiná, ma boona be. Wēnit, ma bejeé. Caán wunat meemdih ā jwáabh jéohcan níit, páant muntih,** āt niijíp wat jī.

35 Jesús caántdih páant ā niijíchahjeh, Jairoíh muumánt bejnit, ā déewā ā pebh īt juibínap wat jī.

—Jáantjeh ma nuúm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáabh bejat táutú, Jairodih īt niijíp wat jī.

36 Obohjeéhtih, ī niijátdih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairodih āt niijíp wat jī:

—**¡Ma úumca bojoó! ¡Wā wēpatdih páantjeh ma tái jenah joyoó!** āt niijíp wat jī.

37 Tálttimah, ājeéh péenitdih “**Ninjīh ñi páñaá**”, niijnít, Jesús Jairojeéh āih muuná īt béjep wat jī. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úd Juan, queét bíic peihcannitdihjeh āt numah bejep wat jī. 38 Jairoíh muuná juibínit, wannihdih dawá tubit ñaac jünitdih āt enep wat jī. 39 Pánih enna, caán muudih waadnit, queétdih nin pah āt niijíp wat jī:

—**¿Dépanihna tubit ñaac juí tígaa ñi chāj? Nint wébit wannih nihcan caá. Hona caá mi chājap,** āt niijíp wat jī.

40 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, caandih īt dehwep wat jī. Páant ī dehwechah, queét nihatdih Jesús āt bacat táutap wat jī. Páant ī bac bejehchah, Pedro, Santiago, Juan, wannih mi manadihbat wébit mi lajni tólihboó āt numah waad béjep wat jī. 41 Pánih waad juibínit, miíh téihyadi h teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih āt niijíp wat jī. Páant niijná, “Bainíhmaá, ma ñah ñuhú”, niijná āt chājap wat jī.

42 Páant ā niijíchahjeh, ñah ñuhnit, mit yáac chāi bejep wat jī. Caánt doce jópchi mit bíbohóp wat jī. Páant mi booadtih ennit, caán tólihdih ā numah waad béjnit búdi īt joi ñuhap wat jī. 43 Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booadtih naáwát táutcan, jeémátdih āt wáhat táutap wat jī.

6

Nazaret tútchidih moón Jesúsdi ih náahcap (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jairoíh muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénit bíicdih ā behni Nazaret tútchina āt jwáabh juibínap wat jī. 2 Pánih juibínit, chooát yeó jáapdi h jwí míic wáacat muudih Jesús wā īt waad béjep wat jī. Pánih waad béjnit, Jesús caanjīh jumnitdih āt bohénap wat jī. Páant ā bohénachah, dawá caandih īt joí wáhi bejep wat jī. Pánih joí wáhi bejnit, nin pah īt míic niij wáabh joyóp wat jī:

—¿Jesús dedjīh tígaa, nin bohéatdih āt joiij? ¿Ded pah tígaa ā tái jéih beedá? Pánih jéihnit, jwíit cāacwā jwí jéih chājca naáhdih āpī chāj júttna caá. 3 Maa teonijeh caá. María wáah ā jumachah, Santiago, José, Judas, Simón ā úd wā īt jumna caá. Á jwanna yaádhbat jwí pebh īt jumna caá. Caán jwíit panihni mun tígaa ā jumap, īt míic niijíp wat jī.

Páant niijnít, ded pah ā jumatdih jéihcanjeh, caandih īt náahcap wat jī. 4 Páant ī náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih āt niijíp wat jī:

—Dios naáwátidih naóh yapanidih cáacwā ĩpĩ wēina caá. Páant ĩ weñechah yuhna, áih títchidih moón, á déewā, áih m̄uúdíh jumnitboó, caandíh ĩpĩ wēican caá. Pánihna, ninjĩh behni wā jumuchah, weemdíh ñi náahcan caá, át niijíp wut jĩ.*

⁵ Caán títchidih jumna, Jesús Dios á wēpatjĩh át jéih chāj jútcap wut jĩ. Pánih chājcan yuhna, biquína wunnitdih teo jáhanit át boonanap wut jĩ. ⁶ Caanjĩh moón caandíh ĩ jepahcah, át en wáhi bejep wut jĩ. Pánihna, caan pébh jamni títchinadih Jesúswā bohénadih ĩt bejep wut jĩ.

Jesús doce á bohénitdih á wahat

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce á bohénitdih á pebh bid bojnit, á wēpatdih queétdih wáhna, chénewā, chénewā, chénewā múic Jesús át wahap wut jĩ, bíih títchinadih moondíh teo wáacnit, nemépwádih ĩ bacat tútat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—Bíi dée, pan, wuh wáúh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi ub bejeé. ⁹ Ñi túat n̄umát pínah yégueh, zapatosdihbut ñi ub bejca bojó. ¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi jaibíni títchinadih moón yeebdíh áwat tólih ĩ wáhuchah, caán m̄uúdíh ñi chāo jwáhuú. Caán títchimant bejnajah, caán m̄uúdíh ñi cádah bejeé. ¹¹ Ded títchidih moón yeebdíh náahcan, ĩ jóíhcah, caán títchidih yap bejna, ñih zapatosdih bóo becchídh ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios á yohat pínadh ĩ jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Sodoma títchidih moón, Gomorra títchidih moonbút tabit yeejép chājnit ĩ jumuchah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdíh náahcannitjiboodíh chah péeh chājat á jumbipna caá, át niijíp wut jĩ.*

¹² Pánihna, queét doce á wahnitboó Jesúh táini dooná naáwádih ĩt bejep wut jĩ, cáacwā ĩ yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh ĩ túat n̄umát pínah niijná.

¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwádih bacat túatnit, wunnitdihbut yíjĩh náii, wábhnit, ĩt boonanap wut jĩ.*

Juan Daabánidih ĩ mawat

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús á bohénit ĩ bohé jibichah, ded pah Jesús á chājat doonádih dawá ĩt joyóp wut jĩ. Maáh Herodesbut át joyóp wut jĩ. Pánih joinit, “¿Juan Daabáni á wunat túttimah, át jwáub boo pud júoh níit át chājap? Pánih boo pud júohni jumna, jwiit cáacwā jwí jéih chājca naáhdih á jéih chājna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tiggá”, át níj jenah joyóp wut yah jĩ.

¹⁵ Bita “Elías caá”, níj, bitabut “Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani dée á jumna caá”, ĩt niijíp wut yah jĩ.*

¹⁶ Páant ĩ niijíchah joinit, Herodesboó

—Juanjidih waó wā bóod yohat túatniijí át jwáub boo pud júoh tagaá, át niijíp wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih ĩ mawat pínah játih, Herodes á úud Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wut jĩ. Páant á dúuc wái áa jumap péeh Juan caandíh nin pah át níj jūihñup wut jĩ: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios á wutatdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wut jĩ. Páant á niiját péeh yad Herodías Herodesdih nemat m̄uúboó Juandih mit nemat túatup wut jĩ. Páant

* 6:4 Jn 4.44 * 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14 * 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

mi wutatdih jepahnit, Herodes caandih chéwat túttnit, nemat nuúboó át nemat tútup wut jī.*

19 Herodías Juandih tabit eníhcan, mit mao yohat tútúhip wut yuh jī.

20 Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwátidih naóh yapani á jumna caá”, niú jenah joinit, Dios á peéh chājatdih úmna, caandih át mao yohat tútup wut jī. Ded pah á táí chājat pínahdih Juan caandih á naáwáchah, Herodes búdí át jenah joyóp wut jī. Pánih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandih ápi táí wēi joyóp wut jī. 21 Páant á wēi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandih wā mawat tútubi”, páantjeh mit niú jenah joyóp wut jī. Páant mi niú jenah joyóchah, á cāc jumat yeó jáapdih wēina, mi áa Herodes áih cācwādih míc wāacat túttnit, búdí át numah jeémép wut jī. Caán nump jumnit maáta, áih soldadowā maáta, Galilea baácdih moón maátabut, á numah jeémátidih enedih ít juibínap wut jī. 22 Biícidih í jeéméchah, Herodías nuúboó queétdih mit eo júutup wut jī. Páant mi eo júutachah ennit, Herodes, á bid bojnitbut, búdí ít weñep wut jī.

—Dedé ma náahatdih weemdih ma úbúchah, meemdih wā wāhbična caá.

23 Dios á enechah, yooópdi meemdih wā naóhna caá. Ma úbát pah bóo tac yoób wā maáh jumadidih meemdih wā wāhbična caá, mi íbi Herodes caántdih át niú jip wut jī.

24 Páant á niúchah joinit, mi íin pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niú úbh joyóp wut jī:

—¿Dedé déedih tigaá wā úbhbi? mit niú jip wut jī.

—Juan Daabánih wao dáhdih dúc bóodnit, meemdih í wāhna naáh, mi nuúmdih mit niú jac wutup wut jī.

25 Páant mi niú jac wutachah joinit, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandih mit niú jip wut jī:

—Juan Daabánih wao dáhdih dúc bóodnit, caán á wunatdih wā jéihyat pínah niúná, pamapih cáagnit, weemdih í wāhna naáh, mit niú jip wut jī.

26 Páant mi niúchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jígahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, cācwā í enechah, “Dedé ma náahatdih meemdih wā wāhbična caá”, átát niú jip wut jī. Pánihna, á niújítidih cācwā í joyóchah, tíčna, “Meemdih wā wāhcan niú”, caántdih át jéih niújáp wut jī. 27 Biícmantjeh Juaníh wao dáhdih dúc bóodat túttnit, soldadodih át úb júúwát tútup wut jī. 28 Páant á wutachah joinákeh, bejnit, áih wao dáhdih dúc bóod, pamapih cáagnit, át úb júúwóp wut jī. Pánih úb júóhnit, Herodías nuúmdih át wāhup wut jī. Páant á wāhachah, áih wao dáhdidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jī.

29 Pánihna, caandih í mawatji doonádih joinit, áih bácahdidih úbúdi juibínit, Juan á bohénitji cāc yohopboó ít yohop wut jī.

*Cinco mil cācwādih Jesús jeémát á wāhat
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

30 Jesús á wah bojnitji á pebh jwúb juibínit, ded pah í chājatjidih, táini dooná í naáwátjidihbut Jesúsdi át naáwáp wut jī.

31 Túttimah, queét í jumapboó dawá cācwā jwíh juibínitji bita í juibínachah, ípi náhat jwúb bejep wut jī. Páant dawá í jumachah, Jesús wā ít jéih bid jeémcap wut jī. Pánihna, á bohénitdih biáboó át numah bejep wut jī.

—Chóbe cāc wihcapboó jwí choo jwáhjh, queétdih át niú jip wut jī.

* 6:17-18 Lc 3.19-20

³² Páant ã niijíchah joinít, queét jááj chóodih waadnít, cáac wihcapboó ít cháuh bejep wat yah jī. ³³ Obohjeéhtih, queét í cháuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, ím jwéejdih ít ñuún ñáo púud bejep wat jī. Ím pebh bóo tútchidih moonbút ít ñuún ñáo púud bejep wat jī. Pánihna, Jesús swá í juibíat pínah játih queétdih ít át juibínah wat jī. Jesús swá í cháuh juibínachah, dawá queétdih ít pái ñahap wat jī. ³⁴ Queétdih bohéni ã wihcah, en daoní wihcanni owejawá panihnit í jamatdih ennit, Jesús queétdih búdí át jígah enep wat jī. Jígah ennit, queétdih át túi bohénap wat jī.* ³⁵ Cheyeh ã jamuchah, ã bohénit Jesús dih nin pah ít niijíp wat yah jī:

—Cheyeh caá. Ninjñbitjeh tútchi wihcan caá. ³⁶ Pánihna, nitdih pehbbit jamni tútchinadih ma wahaá, í jeémát júb chájat pínah niijná, ít niijíp wat jī.

³⁷ —**Yeebhéj queétdih jeémát ñi wáhuú**, Jesús queétdih át niij jepahap wat jī. —Páant, ocho widh tewat jíbjñh jeémát dih jwí júb chájachah yahna, queét nihadnih átá juicán tagaá, Jesús dih ít niijíp wat jī.

³⁸ —**¿Débóí pan dah tígáá ã jam?** **Jéihyat túut niijná, ñi bidbi jwáhuú**, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant ã bidat túutnitji jwáub joinít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut ã jamna caá, ít niijíp wat jī.

³⁹ —**Cáacwá dih can túi jaiñhi yilipdih ñi cháudat túutú. Bíic poómp ninboó, bíih poómp canboó, bíih poómp conboó, ñi cháudat túutú**, Jesús át niijíp wat jī.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, nihadnih ít cháudat túutap wat jī. Biquí poómpna cincuenta, bíih poómpna cien, nihát í dawát yoobó páant ít cháud peetép wat jī. ⁴¹ Túttimah, caán bíicjñh bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhbut ubnit, Jesús jeáboó át chéi enep wat jī. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”**, Dios dih át niijíp wat jī. Pánih uábh péanit, pan dahnadih át dajap wat jī. Dajnit, nihát cáacwá dih ã bohénit dih át jwáub daj wáhat túutap wat jī. Túttimah, queejwádhbut í wáhat pínah niijná, át daj wáhap wat jī.

⁴² Páant í wáhuchah, jeémpnit, nihát ít túi wad jamap wat jī. Nihát í táí wad jamuchah, páantjeh í judh jeémpni ít bíbohóp wat jī. ⁴³ Páant í judh jeémpni pan, queéj déepñh doce wáhnadnih ã bohénit ít ub yac yáwanap wat jī. ⁴⁴ Queejdih pandihbut jeémpnit neonájuh cinco mil ít jamap wat jī. Yaádh, í wehjeéh चाह ít jamjip tagaá.

*Ímjih Jesús ã yáac cháí bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)*

⁴⁵ Páant í jeémp péanachah, jááj chóona waadát túutnit, Betsaida tútchina ã játih Jesús ã bohénit dih át cháuh bej páñat túutap wat jī. Páant í cháuh bejchah, caandih joinítjidi jwáub bejat túutnit, ⁴⁶ caanjéh jeéboó Dios dih uábdih át páuh laab béjep wat jī. ⁴⁷ Túttimah, chéina ã bohénit ím tac yoobó í cháuh bejchah, Jesús bíicjñh caánboó uábhna, át cháó jwáhap wat jī. ⁴⁸ Pánih uábhna, queétdih át en cháuh bojop wat jī. Í wawámpant queétdih johlit búdí ã júúwáchah, ã bohénit í meenná yahna, í wép bejcatdih át enep wat jī. Pánihna, baabát pínah játihbit, í pebh bejna, ímjihjeh Jesús át yáac cháí bejep wat jī. Pánih bejna, queétdih átih yap bejhip wat yah jī. ⁴⁹⁻⁵⁰ Obohjeéhtih, ã yap bejñichah yahna, caán ímjih ã bejchah enna, **“Wanníh caolih caá”**, níj jenah joí, en wáhi bejnit, queét tubit ít ñaacáp wat jī. Páant í en wáhi bejchah ennit,

* **6:34** Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

—¡Weemdíh ñi en úamca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! Jesús át niijíp wut jī.

⁵¹ Páant niij péanit, Ijeéh jǎáj chóona át waadáp wut jī. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayáh bejehah ennit, queéтбоó ít joi ñáhup wut jī. ⁵² Jesús nihát ā wēp chǎj júatjatjidih enna yuhna, í tǎi beh joicátji jíib, dawá pandih ā jígohaatjidihbut ít beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ít joi ñáhup wut jī.

Genesaret baácđih moón wǎnnitdih ā booaat
(Mt 14.34-36)

⁵³ Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jǎáj chóodih caán jǎlitdih ít chéó pahanap wut jī. ⁵⁴ Pánih chéó pahanit, jǎáj chóomant í aab béjehahjeh, cáacwáboó Jesúsđih ít beh enep wut jī. ⁵⁵ Pánih beh ennit, nihát íih mǎnnáboó ñáo aab béjnit, wǎnnit í ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna ít ab dei bejep wut jī. Jesús ā jumát doonáđih joinít, nihát caanná ít bejep wut jī.

⁵⁶ Ded í juibíni tútchinaboó, dahwani tútchidih moón, botoni tútchinadih moonbút, bíí dée í jíib chǎjat mǎú jóocmant bóo yoahdih í chéénwǎ wǎnnitdih ípí ab juibí jwejep wut jī. Páant í juibí jwejnitboó Jesúsđih yégueh chóodih tewíhna, caandih búdí ít wǎbúp wut jī. Pánihna, det wǎnnit caandih teonitboó ít boonap wut jī.

7

Cǎacwǎ ded pah í míc yéjeaat
(Mt 15.1-20)

¹ Jerusalén tútchimant bejnit, Moisés ā watatjidih bohénit, fariseowábut Jesús pebh ít míc wáac juibínap wut jī. ²⁻⁴ Jwí ñuowǎ í watatji pahjeh, jeémát pínah jǎtíh fariseowǎ, nihát bita jwí déewábut jwípí téih chocop jī. Bíí dée jíib chǎjadih bejnitji mǎnná jwǎub juibínit, í watatji pahjeh téih choccan, jwípí jeémpcar jī. Pamapna, pǎubátna, jwí lajatjinadihbut jwípí chocop jī. “Dios páant caá ā náahap”, niij jenah joinít, jwí ñuowǎ dawá bíih í watatjidihbut jwípí chǎjap jī. ⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh í jeéméchah ennit, fariseowǎ Jesúsđih nin pah ít niij wǎuh joyóp wut jī:

—Jwí ñuowǎ í watatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh í jeémpna caá. ¿Dépanih tigaá caandih í jepahcan? Jesúsđih ít niijíp wut jī.

⁶ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—‘Jwíit táinít caá’, niijná yuhna, cáacwǎ í encapboó yeéb yeejép chǎjnit caá. Dios naáwátđih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumátđih yoobópdih át niij daacáp tají:

‘Dios nin pah ā niijná caá: “Nít weemdíh túi wēi naóhna yuhna, yoobópdih í jepahcan caá.

⁷ Weemdíh wǎbhna yuhna, í yee wǎbhna caá. Í jenah joyátjeh watnit, ‘Nin pah caá Dios á watat’, ípí niij yee naóh bohéna caá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají. (Is 29.13)

⁸ Páant ā niij daacátji yoobópdih tigaá. Dios ā watatđih yap yohnit, ñi ñuowǎ í watatboodíhñeh ñi chǎjna caá. ⁹ Pánih chǎjnit, Dios ā watatđih cádahna, ñi déewá í watatboodíh ñi jepahna caá. ¹⁰ Dios Moisésđih nin pah át niij naáwát tútup tají: ‘Ñi mánadih oinit, ñi túi chǎjaá. Ded ā mánadih yeejép naóhniđih peéh mao yohat ā jumbipna caá’, át niijíp tají.* ¹¹ Páant Moisésji ā niiját pah, ded ā mánadih ā teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ñi teo wáacat tútcan caá. Á

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

mánadih ã wāhat déejidih Diosboodih ñi wāhat túutna caá. ¹² Pánih bohéna, ã mánadih caandih yeéb ñi túi chājat túutcan caá. ¹³ Jwī déewá ī wutatdih jepahna, Dios ã wutatboodih yap yohna caá ñi chājap. Dawá bih ñi wutat pahjeh chājat túutna, Dios ã wutatdih ñipī yap yohat túutna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.

¹⁴ Páant fariseowādih niij péa, bita ājeéh péenitdih ã pebh bid bojnīt, nin pah ãt niijíp wut jī:

—Yeéb nihāt wā naawátidih túi joinīt, ñi beh joyoó. ¹⁵ Dedé jeémát ñih jacidih ã waadáchah, ñi téih chochochah, ñi téih chocchahbūt, Dios yeebdih biic yoobó ã enna caá. Obohjeéhtih, ñi yéj wéheatboó ñih jacmant ã bacachah joiná, ‘Caán yeejép cāc caá’, ã niij enna caá. ¹⁶ ;Ded molit jumna, ã tái joyoó naáh! Jesús ãt niijíp wut jī.

¹⁷ Páant niij péanit, Jesús wā munná it waad béjep wut jī. Pánih waád juibínit, ã bohénit ã naawátjidih it uubh joyóp wut jī. Páant ī uubh joyóchah joinīt, Jesús nin pah queédih ãt niij jepahap wu jī:

¹⁸ —;Páantjeh yeéb ñi beh joi jwáhcan niit? Ñih jacidih waadnit, ñih jeémátboó ñi jenah joyátdih ã jéih yéjacan caá. ¹⁹ Dedé ñi jeémátji ñih wudah diitboó jumnijidih ñipī jont yohna caá. Caán ñih caolidih, ñi jenah joyátdihbūt chāhcan, Dios ã enechah, yeebdih ã jéih yéjacan caá, ãt niijíp wut jī.

Páant niijná, “Nihat jeémát táini caá”, niijná ãt chājap wut jī.

²⁰ Nin pahbūt ãt jwáub niij naawáp wut jī:

—Ñi yéj wéheatboó ñih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ã jumatdih ã jútna caá. ²¹⁻²² Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjeh yeejép chājna, bií déedih nunná, cāc mao yohna, bitáih bií déedih tubit en ñinahna, bitadih yéjajh jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdih wéhena, bih cāc ã jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, ‘Weém chah jéihni wā jumna caá’, niij jenah joiná, túi jenah joicannitbūt ñi jumna caá. Páant yéj chājat ñi jenah joyátmant ã juóhna caá. ²³ Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, ‘Queét táicannit caá’, Diosboó yeebdih ã niij enna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.

Judío nihcannih Jesúsdihi mi jepahat (Mt 15.21-28)

²⁴ Tiro tútchi, Sidón tútchi pebh juibínit, caanjih jumni munná Jesús wā it waadáp wut jī. Caán munnáboó ã jumatdih bitadih ãt naawát túutcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ã naawát túutcah yuhna, ã jumatdih jéihnit, dawá ī juibínachah, queédih ãt jéih jweicáp wut jī. ²⁵ Caán tútchidih biic yad wili mi nunnábit nemép jumnih mit jumap wut jī. Pánihna, Jesús ded pah ã chājat doonádih joi, caanjih ã jumat doonádihbūt joinīt, ã pebhna mit juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdihi wēina, áih jitca pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. ²⁶ Caánt Siria baác Fenicia wāt jumni tútchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jī. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, mi nunnádihi jumni nemépdih ã bacat túutat pínahdih mit uubáp wut jī.

²⁷ Páant mi uubáchah joinīt, nin pah Jesús caántdih ãt niijíp wut jī:

—Wébit ī jeémát pínahdih ubnit, ñih mjjioiwādih jwī jwíih wāhuchah, ã táican caá. Pánihat pah, judiówá ī jeémát panihni bih baác dihi moondih wā jwíih wāhuchah, ã táican caá, ãt niijíp wut jī.

28 —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowā jeémát cáagat naá nump pānit, wébít í jeémp jéenanidih ípí jeémpna caá. Pánihna, biíh baácđih bóli wā jumachah yuhna, weemđihbut ma teo wáacachah, ā túina caá, Jesúsdih mit niij jepahap wut jī.

29 —Pánt ma niij jepahachah, ma nuumdíh jumniiji nemép wāát bac bejna caá. Enedih ma bejeé, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

30 Pánt ā niijichah joinít, miíh muuná jwúb juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jī.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ā booaat

31 Jesúswā Tiro tútchi jumni baácmant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwúb dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wāt jumni pebhboó ít juibínap wut jī. 32 Pánt í juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwā ít ub juibínap wut jī, caandíh ā booaat pínah niijná.

33 Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús át numah bejep wut jī. Pánih bejnit, newéih molitdih Jesús áih téih tíibjīh chibít át taj waadánap wut jī. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíibđih cói cáagnit, newéih nuúcdih át teo jáhanap wut jī.

34 Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéena bojnit, “¡Efatá!” át niijíp wut jī. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wātaá!” niijná át chājap wut jī. 35 Pánt ā niijichahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbut ā wilahachah, át túi jéih wéhenap wut jī. 36 Pánt ā chājatjidih ájeéh péenitdih Jesús át naawát tútcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā naawát tútcah yuhna, queéboó chah ít naóh peetép wut jī. 37 Pánt í naawáchah joinít, cáacwā ít joí wáhi bejep wut jī. “Nihatdih caán ā túi chājna caá. ¡Jéih joicánnidih ā joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ā wéheat túttna caá!” ít niijíp wut jī.

8

Cuatro mil cáacwāđih Jesús jeémát ā wāhat (Mt 15.32-39)

1 Biíh yeó jáap dawá cáacwā Jesús pebh ít múic wáac juibínap wut jī, páant muntih. Pánt ájeéh jumna, jeémát beednit í jumachah enna, Jesús ā bohénitdih bid bojnit, nin pah queéđih át niijíp wut jī.

2 —Queét jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap í jumachah, íih jeémát ā beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumachah, queéđih búdi wā jīgah enna caá. 3 Bita íjeéh jumnit yuúp jūóhnitji ‘Queét nuugúp wan bugná’, niijná, íih muunáboó wā jwúb bejat tútcah niít, át niijíp wut jī.

4 —Obohjeéhtih, ninjīh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumachah, ¿dedboo tigaá í jeémát pínahđih jwí jīb chājbi? Jesúsdih ít niijíp wut jī.

5 —¿Débói pan dah tigaá ñi bíboh? queéđih át niijí wábh joyóp wut jī.

—Siete dah caá, ít niij jepahap wut jī.

6 Cáacwāđih baácboó chúdat túttnit, siete pan dahđih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih Jesús át niijíp wut jī. Pánt niij péanit, caan dáhnadih dajnit, ā bohénitdih wáhnit, cáacwāđih át pááát tútup wut jī. Pánt ā wutachah, ā bohénitboó cáacwāđih pandih ít pááap wut jī. 7 Biquína queejwāđihbut ít bíboh wut jī. Pánihna, “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnit, queejwāđihbut át pááát tútup wut jī. 8 Í pááh péanachah, jeémpna, queét ít túi wud jumap wut jī, buca. Í juđh jeémpnidih siete wáhná ít ub yac yáwanap wut jī. 9 Queét

jeémpnit neonádihjeh í jenah enechah, cuatro mil ít jumap wat jí. ¹⁰ Páant í jeémp péanachah, Jesús cáacwādhíh át wah jwáubanap wat jí. Pánih wah jwáuba péanit, ā bohénit bíicdih jááj chóodih át waadáp wat jí. Waadní, Dalmanuta wāt jumni baácna ít chúuh bejep wat jí.

Fariseowā Dios ā wēpatjīh Jesúsdih í chāj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Páant í chúuh juibínachah, fariseowā Jesúsdih jwāáhnit, caanjīh ít míc wéhenap wat jí. Dios ā wēpatjīh Jesúsdih ít chāj júutat túutat wat yuh jí, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, níiját túut níijná.* ¹² Páant í watuchah joinít, Jesús íijnit, caolih juí jéna bojnít, nin pah át níijp wat jí:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ā wēpatjīh chāj júutatdih ní eníh? Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Buu jumnitdih Dios ā wēpatjīh weém wā chāj júutcan níit, át níijp wat jí.*

¹³ Páant níj péanit, ā bohénitdih jááj chóona namah jwáub waadní, bitadih ít yoh chúuh bejep wat jí.

Fariseowā, Herodesbut yeejép í bohéatdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Pánih jwáub chúuh bejnít, ā bohénit í jeémát pínah pandih ít quíib buudáp wat jí. Bíic pan dahjeh caán jááj chóoboó át jumap wat jí. ¹⁵ Í jeémát pínahdih tabít í jenah joyóchah jéihnít, Jesús queétdih nin pah át níj naáwáp wat jí:

—¿Ní túi chāja chaáh! Fariseowā, Herodesbut í yee bohéat yeebdíh ā tobogna caá. Í yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat nihah pan pínahdih ā chúuhna caá. Páant ā chúúat pah, det í yee bohéatdih joinít í yéej bejna caá. Pánihna, í yee bohéatdih ní túi chāja chaáh, át níijp wat jí.*

¹⁶ Páant ā níijchah joinít, “Pandih jwí ub júóhcah enna, páant níijná caá ā chājap”, ít míc níijp wat yuh jí.

¹⁷ Páant í míc níijchah jéihnít, Jesús queétdih nin pah át níj uábh joyóp wat jí:

—¿Dépanih tigaá yeéb pandih tabít ní jenah jói? Caandíh tabít jenah joinít, ded pah wā naáwátdih ní beh joi jwáhcan caá. ¹⁸ Pánih tabít jenah joinít, quíib ní bíbohna yuhna, molít jumna yuhna, páantjeh ní beh joicán caá.* ¹⁹ ¿Cinco pan dahbitjīh cinco mil neonádih wā wáhatjidih ní náhnican níit? ¿Í judh jeémpnidih débóí wuh tíjí ní ub yac yáwa? át níijp wat jí.

—Doce wuh jíí, ít níj jepahap wat jí.

²⁰ —Weém siete pan dahdih cuatro mil cáacwādhíh wā wáhat túttimah, ¿débóí wuh tíjí í judh jeémpnidih ní ub? Jesús át níijp wat jí.

—Siete wuh jíí, ít níj jepahap wat jí.

²¹ —¿Pánih enna yuhna, páantjeh wā wēpatdih ní túi jenah joicán níit? Jesús queétdih át níijp wat jí.

Jéih encannidih Jesús ā booaat

²² Queét Betsaida tútchina í chúuh juibínachah ennit, cáacwā jéih encannidih Jesús pebh ít ub juibínap wat jí.

—Caandíh teo jáhanit, ma booaaná, Jesúsdih tabít ít níj uábh wat jí.

* **8:11** Mt 12.38; Lc 11.16 * **8:12** Mt 12.39; Lc 11.29 * **8:15** Lc 12.1 * **8:18** Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

²³ Jéih encannidih áih mujmant teonit, tútchi jwéejboó caandíh Jesús át wái bejep wut jī. Caanná numah juibínit, áih téih tíbnadih coi cáagnit, caán newéih quíbnadih át teo jáhanap wut jī.

—¿Ma enechah, jígoh níít? Jesús caandíh át níj wábh joyóp wut jī.

²⁴ —Cāacwādiw wá enna yah caá. Obohjeéhtih, wá enechah, queét máa nahna bejni pah caá í jígohop, át níj jepahap wut jī.

²⁵ Páant ā níjíchah joinít, Jesús áih quíbnadih át jwáwb teo jáhanap wut jī, páant muntih. Páant ā jwáwb teo jáhanachah, nihatdih át túi enep wut jī, bāca.

²⁶ Pánihna, Jesús caandíh áih muná wah bojnit, nin pah át níjíp wut jī:

—Tútchiboó jwáwb bejcanjeh, butéh meemdíh wá chājatjidih bitadih ma naóh peétca bojóó, át níjíp wut jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro Jesúsdiw ā níjít

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jesús ā bohénit bícdih Cesarea Filipino wut jumni tútchi pebh jumni tútchinaboó ít bejep wut jī. Pánih namádih bejnit, Jesús ā bohénitdih nin pah át níj wábh joyóp wut jī:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cāacwā í níj? át níjíp wut jī.

²⁸ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, níj, bita ‘Elías nacaá’, níj, bita ‘Dios naáwátidih naóh yapanit bícdih bóo nacaá’, í níjíná beé, ā bohénit caandíh ít níj jepahap wut jī.*

²⁹ —Queét páant í níjíchah, ¿yeébbóó ded pah tigaá ñi níj jenah joí? queétdih át níjíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahni caá, Pedroboó át níj jepahap wut jī.*

³⁰ —Weemdíh ‘Caán Cristo caá’, bitadih ñi níj naóh peét jwahca bojóó, Jesús queétdih át níjíp wut jī.

Á wunat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jesús queétdih nin pah át níj naóh bohé jwíhip wut jī: “Weém, nihát cāacwā úd jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwí nuowā, sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdíh í mawat tútbpina yah caá. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, wá jwáwb boo pud jūóhbpina caá”, át níjíp wut jī.

³² Páant níj naóhna, í túi beh joyátjeh queétdih ā naáwáchah, Pedroboó chibít yuúpbít caandíh numah juibí ñuhnit, páant át níjít tútcap wut jī. ³³ Páant ā níjít tútcah joinít, Jesús ā bohénitdih tac púwd ennit, Pedrodih nin pah át níj jūihñup wut jī:

—Satanás ā náah yacat pah wéhena caá ma chājap. Ma jenah joyát cāacwā í jenah joyátjeh caá. Dios ā jenah joyát nihcan caá, Pedrodih át níjíp wut jī.

³⁴ Páant níj péanit, cāacwādiw, ā bohénit bícdih ā pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih át níj naóh bohénap wut jī:

—Ded wājeéh pééhna, ded pah caanjéh ā wēi chājíhatdih cádahnit, weém wá weñat pínahboodíh caá chājat náahap.* ³⁵ Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wá weñat pínahboodíh chājni, wá bohéatdih táí jenah joinít, yeó jáap jumant pah wājeéh ā túi jumbipna caá.*

* 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

* 8:29 Jn 6.68-69

* 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24

* 8:35 Mt

10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

36 Nin baácdih jumni dawá bií déedih bíbohna yuhna, iiguírna ā bejechah, ā bíbohahji caandih dedé pínah nihcan niít. 37 Āih caolih iiguírna ā bejechah, ded pah tigaá āih caolihjidih āta jwáub júb chāj baca. 38 Buu yeejépwā, Diosdih náahcannit, ī weñat pínahdihjeh chājnit ī jumna caá. Páant queét yeejépwā ī joyóchah, biquína weemdih, wā bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandih wā jéihcan caá’, ī niijbípna caá. Pánihna, weém nihat cáacwā úud jeñé, túinit ángelwā bíicdih, wā íp ā yeh iigátjīh jwáub dei júohna, queét weemdih ī tíic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queétdih wā jéihcan caá’, weembút wā niijbípna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

9

1 Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih āt jwáub niij naáwáp wut jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biquína yeéb ninjīh jumnit űi wanat pínah jātīh, Dios nihat maáh jumna, ā wēpatdih ā jéutachah, űi enbipna caá, āt niijíp wut jī.

*Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā űihat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

2 Seis yeó jāap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús āt namah púuh laab béjep wut jī. Caanná ī púuh laab juibíat túttimah, ī enechah, ā jígohat āt túut nuumáp wut jī. 3 Āih yégueh chóo túi baáb yeh iigní āt jígohop wut jī. Nin baácdih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní ī jéih choccan caá. 4 Páant ā yeh iiguíchah, Elías, Moisésji bíicdih Jesús pebh jígohnit, caandih ī míic wéhenachah, queét bíic peihcannit ā bohénit ít enep wut jī. 5-6 Páant ī jígohochah ennit, queét tabit ít úumap wut jī. Pánih úumna, ded pah ā niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsdi h āt niijíp wut yah jī:

—Maá, jwiít ninjīh jwī jumachah, ā túina caá! Bíic peihcanni muu dáhna jwī chājbipna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahdihbut jwī chājbipna caá, āt niijíp wut yah jī.

7 Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih āt dei juyáp wut jī. Páant ā dei juyáchah, caanmánt Dios nin pah āt niijíp wut jī: “Nin wā wáuh, wā oini caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandih űi túi joyoo”, āt niijíp wut jī.* 8 Páant ā niij péanachah, Pedrowā jwáub enna, Jesúsdi h jeh ít enep wut jī. Í ennitjiboo ítát jwáub baúdáh bejep wut jī.

9 Pánihna, jeemánt jwáub dei bejnit, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wut jī: “Butéh páant ā yapatdih bitadih űi naóh jwahca bojóo. Weém, nihat cáacwā úud jeñé, wanniji wā jwáub boo pud júúwát túttimah, caandih bitadih űi naáwáp buca”, āt niijíp wut jī.

10 Pánihna, ā niijátji pahjeh queét ī enatjidih bitadih ít naóh jwahcap wut jī. Queétjeh nin pah ít míic niij wáuh joyóp wut jī: “ ‘Wanniji wā jwáub boo pud júúwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tigaá páant ā niij?’ Ít míic niijíp wut jī.

11 Páant niij míic wéhenit, Jesúsdi h nin pah ít niij wáuh joyóp wut jī:

—‘Cristo, Dios ā wahni, ā júúwát pínah jātīh, Elías ā jwíh júóhbi pna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípī niijná caá. ¿Ded pah niij tigaá páant ī niij? caandih ít niijíp wut jī.*

12-13 —Yoobópdih tigaá. Elías jwíh júóhni, nihatdih ámohni ā jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit ī naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwā

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

úud jeñé, dawá láa yeejép wā yapbipna caá. Bita weemdíh náahcan, yeejép ĩ chājbipna caá. ¿Páant ĩ níj daacátjidih yeéb ñi beh joicán níit? Pánihna, nindíh yeebdíh wā naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wáát juí péana beé. Páant ā juyáchah, queét ĩ náahatji pahjeh caandíh yeejép ĩt chājap wut jí. Páant jí caandíhbut ĩt níj daacáp taji, Jesús queétdih át níijp wut jí.

*Wāa wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

14 Páant ā níj át túttimah, jeejiboó jumnitji jwúub dei bejna, dawá cāacwā ā bohénit pebh ĩ jumuchah, Jesús wā ĩt enep wut jí. Moisés ā wutatjidih bohénitboó ā bohénit biicdih míc jāih ñaácna ĩt chājap wut jí. 15 Pánihna, Jesús wā ĩt dei juibínachah, nihat caandíh wēi ennit, Jesús dih jwááádih ĩt ñáo ñah bejep wut jí. 16 Ā pebh ĩ juibínachah, nin pah queétdih Jesús át níj úubh joyóp wut jí:

—¿Dépanih yeéb míc jāih ñaác tibeé ñi chāj? át níijp wut jí.

17 Páant ā níj úubh joyóchah joinít, cāacwā cātih ñuhni nin pah át níj jepahap wut jí:

—Bohéní, wā wūéh nemép jumnidih meemdíh wā ub jūwáp yuh be. Nemépboó caandíh déheanit, āpí wéheat tútcan caá. 18 Wā wūúhdih déheat ā jūwúchah, baáboó buugnít, maojíh nah chāácnit, āpí jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tūbit āpí bacna caá. Páant ā jumuchah, ma pej jumnitdih nemépdih wā bacaat tútup yuh be. Obohjeéhtih, queét ĩ jéih bacacap be, Jesús dih át níijp wut jí.

19 —Maatápdih yeebdíh wā bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi túi jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébdíh ma ub jūwá, Jesús queétdih át níijp wut jí.

20 Páant ā níjíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ĩt ub bejep wut jí. ĩ ub juibínachah, Jesús dih ennit, nemépboó wébdíh baáboó numah buugúchah, át ñaj tápúnap wut jí. Páant ā ñaj tápúnachah, jacmant moj chej búdí át bacap wut jí.

21 —¿Débólíh maatápdih tigaá nin wébit páant āpí jum? Jesús behedih át níj úubh joyóp wut jí.

—Wébitjeh ā jumuchah, ā jwihip be. 22 Nemépboó caandíh tūu cūutboó numah buug cawíhnit, mujboobút numah buug báahnit, dawá láa ā mao yohíhip jí. Ma jéihna, jwiitdih jígh ennit, ma teo wáacá, Jesús dih át níijp wut jí.

23 —Weemdíh ma túi jenah joyóchah, Dios nihat túi jéihni meemdíh ā teo wáacbipna caá, Jesús caandíh át níijp wut jí.

24 —Meemdíh wā túi jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wā túi jenah joyát pínah níj, weemdíh ma teo wáacá, át níijp wut jí.

25 Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, ĩ míc wáac juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah át níj jūhñap wut jí:

—Meém wéheat tútcani, joyát tútcani nemép nin wébdíh jumni ma bac jeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwúub tac buugáca bojó, át níijp wut jí.

26 Páant ā níj jāihñachah joinít, ñaácnit, wébdíh baáboó jwúub numah buugnít, ñaj tápúnit, nemép át bac bejep wut jí. Páant ā chājachah, wébdíboó wunni pah át ñajap wut jí. “Caán ā wunah bejna caá”, dawá ĩt níijp wut yuh jí. 27 Páant ĩ níjíchah yuhna, Jesúsboó caandíh áih muj nahdih át teo wái ñahanap wut jí. Páant ā teo wái ñahanachah, wébit át ñah ñuhap wut jí.

28 Táltimah, Jesúswā muúboó ī waád jwabínachah, bita wihcah, ā bohénitjeh caandih nin pah īt niij úubh joyóp wat jī:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwī jéih bacacan? īt niijíp wat jī.

29 —Pánihi nemépdih yohíhna, jeémp jwahcanjeh, Diosdih búdí úubát caá náahap, Jesús queétdih át niij jepahap wat jī.

Jesús ā wnat pínahdih ā jwúub naáwát

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Táltimah, ī jumniji tátchimant Galilea baácna Jesúswā īt bejep wat jī. Capernaum tátchina bejni namádih bejna, Jesús ā bohénitdih át bohé bejep wat jī. Pánih queétdih bohé bejna, ā bohénitdihjeh ā táí bohéat túut niijná, dedboó ī bejat pínahdih bita ī jéhyatdih át náahcap wat jī. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih át niij naáwáp wat jī:

—Weém nihat cáacwā úud jeéndih teonit, jwī déewā bitaboodih ī wāhbična caá. Páant ī wāhchah, weemdih ī mao yohbična yah caá. Obohjeéhtih, ī mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap táltimah, wā jwúub boo pud jūóhbična caá, páant muntih, át niijíp wat jī.

32 Páant ā niijíchah joiná yahna, queét īt táí beh joicáp wat jī. Pánih beh joicán, úumna, īt jwúub úubh joicáp wat jī.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baácdih bejna, Jesúswā Capernaum tátchiboó īt jwabínap wat jī. Pánih jwabínit, ā chéenwáih muúdi waadnít, Jesús ā bohénitdih nin pah át niij úubh joyóp wat jī:

—Namáboó jūóhni, ¿Dedédih míc wéhe tibeé ñi chá? át niijíp wat jī.

34 Páant ā niijíchah joinít, īt jepahcap wat jī. Namádih bejna, nin pah queétjeh īt niij míc wéhenap wat jī: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wā jumna caá”, īt míc niijíp wat jī.* 35 Páant ī míc niijátjidih tícna, Jesúsdih īt jepahcap wat jī. Páant ī jepahcah ennit, jwabí cháudnít, ā bohénitdih bid bojnít, nin pah queétdihjeh át niij naáwáp wat jī:

—Ded waóhni jumíhna, péeni jumát caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihadidih teo wāhni jumát caá náahap, át niijíp wat jī.*

36 Páant niijnít, wébítidih bid bojnít, queét cátił át ñuhát túutap wat jī. Ñuhát túutnít, caandih pin teonit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wat jī:

37 —Ded wā náah yacatdih chájat túut niijná, biíc nin panihni wébítidih wēi jwááhna, weemdihbut ā wēi jwááhna caá. Pánih weemdih wēi jwááhna, wā íp, weemdih wahnidihbut ā wēi jwááhna caá, át niijíp wat jī.*

“Ded jwiútdih en jaihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját

(Lc 9.49-50)

38 Táltimah, Juan Jesúsdih nin pah át niijíp wat jī:

—Bohéní, jwī enechah, biíc newé ma wēpatjīh nemépwádił ā bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwījeéh jumni ā nihcah, caandih páant jwī chájat túutcap be, át niijíp wat jī.

39 Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah át niij jepahap wat jī:

—Páant caandih ñi niijcá bojóó. Ded wā náah yacatdih chájat túut niijná, wā wēpatjīh chá júatna, táltimah weemdih yeejép ā jéih niijcán niít. 40 Ded

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

jwiít dih en jũihcanni jumna, jwĩjeéh ã jumna caá.* ⁴¹ Yoobóp dih yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã ñi jumat jib, ded yeebdíh ã táí teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ã táí chãjbipna caá. Ñi babhbat pínah mahbitdihjeh yeebdíh ã wũhachah, páant ã chãjat jib caandíhbut Dios ã táí chãjbipna caá, Jesús ãt niijíp wat jĩ.*

Bitadih jwĩyéej chãjat túutachah, jwiít dih búdí peéh chãjat ã jumat (Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² “Nin wébít panihni weemdíh táí jenah joinidíh ded yeejép ã chãjat túutatji jib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Caán ã yéej chãjat túutat pínah jãtíh, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéó búudhñit, búdí mujna caandíh ã yohochah, ãta táí tagaá. Páant ã chãjachah, caán wébít panihnidíh ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh ãta peéh chãjcan tagaá. ⁴³⁻⁴⁴ Ñíih téihyajĩh yeejép chãjna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Yeéboó pánihi cólóh jumna yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajĩh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihi, ñi yéej chãjatdih cádahat caá náahap.* ⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yoobó ñíih jitchajĩh yeejép chãjadih bejna, caán jitchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá. Ñíih jitchadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Yeéboó pánihi cólóhjuh jumna yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah jitchajĩh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. ⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yoobó ñíih quíibjĩh ennit, yeejép chãjna, caan dáhdih ñi wãat yohat pah caán ñi yéej chãjatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dũbcan, coyiwãbut wũncannit ã jumbipna caá.* Caán quíibdih ma yohochah nihna, caan dáhjuh ãta búud tagaá. Pánihi, biíc bawá quíib wihcanni yahna, túttimah Diosjeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah quíibjĩh iiguípna ñi bejchah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹ “Nin baác dih jum jawhna, nihat cãacwã yeejép yapat caá náahap, ã yéej chãjatdih cádahnit, túniijeh ã túut nuumát pínah niijná. Jwĩ jeémát dih núumni ãpĩ náahna caá, ã táí nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cãacwãdihbut yeejép yapat ã náahna caá, túut nuumnit, ã táí chãjat pínah niijná. ⁵⁰ Núumni buiná, jeémát dih ã táí nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwũub buyácan caá. Pánihi, ñi jeémát dih núumniñih ñi táí buyát pah, yeéb bitajeéh biíc dih ñi táí jumat túut niijná, túniijeh ñi chãjáa”, Jesús queédih ãt niijíp wat jĩ.*

10

Íweha mánadih ã yohcat (Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Capernaum tútchimant bejnit, Judea baácna juibíni, Jordán muj conanaáboó Jesús wã ã chũh juibínachah, dawá Jesús pebh ãt míc wáac juibínap

* 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23 * 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48

Is 66.24 * 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

wut jī, páant muntih. Páant ā pebh ī míc wáac juibínachah ennit, āpī bohéatji pahjeh muntih āt jwáub bohénap wut jī. ² Páant ā bohéat pónih, fariseowābut ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdi h nin pah ít niij wáub joyóp wut jī, ded pah ā jepahatdih joinít, caandíh ī naóh yacat túut niijná:

—¿Jwī weha mána yaáhdih jwī yohochah, ā táimi naniit? ¿Dios ā wutatboó páant niit ā chājat túutap, ma jenah joyóchah? ít niijip wut jī.

³ —¿Ded pah tigaá Moisés āt niij wutji? Jesús queétdih āt niij wáub joí jwáubanap wut jī.

⁴ —‘Majeéh bólidi h cádahíhna, “Meém ma táicat enna, meemdíh wā yohna caá”, niij daácnit, caántdih űi wūhú. Páant niij daác wāhñit, majeéh bólidi h ma cádahachah, ā táina caá’, Moisés āt niij daacáp tajī, fariseowā ít niij jepahap wut jī.*

⁵ —Diosdih űi nōowā ī jepahíhcah enna, páant Moisés āt niij daacáp tajī.

⁶ Páant ā niij daacátji ā jumuchah yuhna, jon jātih nin baácdih chājnit, newé yad biícdih Dios āt chājap wut jī.* ⁷ Pánih biícdih ā chājachah, newé ā mánadi h cádahñit, yad biícdih āpī jumna caá. ⁸ Queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihñit caá ī jumap.* ⁹ Pánihna, Dios queétdih biíc bácah panihñit ā chājachah, queétdih míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih āt niijip wut jī.

¹⁰ Páant ā niiját túttimah, mēúboó jumna, páant ā naawátjidi h ā bohénit caandíh ít wáub joyóp wut jī. ¹¹ Páant ī wáub joyóchah, nin pah queétdih āt niij jepahap wut jī:

—Ded ájeéh bólidi h yohnit, biíh wilidi h jwáub áa jumna, ā yohnidih yeejép ā chājna caá. ¹² Yad wilibut newédi h yohnit, biíhdih jwáub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chājna caá, Jesús āt niijip wut jī.*

Jesús wébítidi h ā wábat

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwā ī wehdih ā teo jáha wábat pínah niijná, Jesús pebhna ī mána ít wá juibínap wut yuh jī. Oboheéhtih, ā bohénitboó queétdih ennit, ít jípónih jūihñap wut jī. ¹⁴ Páant ī jūihñuchah ennit, Jesús újnit, ā bohénitboodih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—Wébit wā pebh ī jūáwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih űi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébit caá táí jenah joinít ī jumap. ¹⁵ Dios ā maáh jumapna waadnítoó nit wébit ī jenah joyát pah jenah joinít ī jumna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nitbit Diosdih ī náahat pah yeeb űi náahcan, Dios pebhna űi jéih bejcan niit, āt niijip wut jī.*

¹⁶ Páant niij péanit, wébítidi h wá teo jáhanit, nin pah Diosdih āt niij wáubap wut jī: “Nitbitdih ma táí teo wáacá, Paá”, āt niijip wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdi h ā wáub joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wā namádi h ī bejchah, biíc newé náo ñah bej, Jesús pebh bódi cha caj yoh ñajnit, caandíh wéina, nin pah āt niij wáub joyóp wut jī:

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? āt niijip wut jī.

* **10:4** Dt 24.1-4; Mt 5.31 * **10:6** Gn 1.27; 5.2 * **10:8** Gn 2.24 * **10:12** Mt 5.32; 1Co 7.10-11

* **10:15** Mt 18.3

18 —¿Dépanih tiguaá 'Táini', weemdih ma niúj? Diosjeh caá táini. 19 Dios á wutatdih ma jéihna caá. 'Căacdih ma mao yohca bojóo.* Ma áa nihcannihjĩh ma yéej chăjca bojóo.* Ma nuamcă bojóo.* Ma yeeca bojóo.* Bitadih yee naóhni, ĩh bií déedih ma ubca bojóo. Ma mánadih táinih ma chăjaáp', *Dios á niijíp jĩ. Caán á wutatdih jepahat caá náahap, Jesús caandih át niijíp wat jĩ.

20 —Bohéní, wébit jumna, wā yap yohcatjĩ pah, buubut biíc yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdiĥ át niijíp wat jĩ.

21 Páant á niijíchah joí, en jăhanit, Jesús caandih át oyop wat jĩ.

—Diosjeéh ma táí jumat pínah, bainí caá meemdih á judhdup. Nihat míih bií déedih jíib chăjadih ma bejeé. Pánih jíib chăjnit, caán jíibdiĥ moh yejnitdih ma wăhuú. Páant ma wăhuchah, nin baácboó ma bíbohahjĩ chah táini míih pínah Dios pehbhoó á jumbipna caá. Wā niiját pah chăj péa, wăjeéh ma pée jăuwá, Jesús át niijíp wat yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jíib chăj wăhíhcan, búdí át jġgahap wat jĩ. Pánih jġgahnit, jepahcanjeh, át jwăub bejep wat jĩ.

23 Páant á jwăub bejehah, á bohénitdih tac púud ennit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wat jĩ:

—jDawá bií dée bíbohniĥ Dios á maáh jumupna ĩ waadát á buona caá! át niijíp wat jĩ.

24 Páant á niijíchah joinit, queétdih ĩt joí wăhi bejep wat jĩ. Páant ĩ wăhi bejepah ennit, queétdih Jesús nin pah át jwăub niúj naawáp wat jĩ:

—Némewáá, det Diosdih táí jenah joicán, 'Nihat wíih bií déejĩh wā táí yapbipna caá', niúj jenah joinit, Dios á maáh jumupna ĩ jéih waadcán caá.

25 Camelloboó awí ĩtbitdih á yabac bejĩhichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií dée bíbohniĥ Dios á maáh jumupboó á waadĩhichah yuhna, búdí á buona caá, át niijíp wat jĩ.*

26 Páant á niijíchah joinit, chah wăhi bejna, queétdih nin pah ĩt míic niijíp wat jĩ:

—Páant á niijíchah bácah, Dios á jumupboó ded á jéih waadcán niit, ĩt niijíp wat jĩ.

27 —Căacwă ded pah ĩ jenah joyátjĩhjih ĩ táí chăjĩhna yuhna, Dios pehbhoó ĩ jéih bejcan niit. Diosjeh iiguipna bejnit déedih á táí ubna caá. Caanjéh tiguaá nihadih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih á wíhcan caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

28 —Maá, weemdih ma joi jwăhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihadih jwĩ cádahap jĩ, Pedroboó át niijíp wat jĩ.

29-30 —Yoobópdih yeedĩh wā naóhna caá. Det wíih táini doonadih jepahnit, wā weñat pínahdih chăjat túut niijná, nihat ĩh bií déedih cádahnit, páant ĩ chăjat jíib búdí táinidih ĩ bíbohbiĥna caá. ĩh măunádiĥ, ĩ úudwădiĥ, ĩ mánadiĥ, ĩ weha mána yaádhdiĥ, ĩ wehdih, ĩh wápchidih yah buca cádahnit jumna, nin baácboó jum jwahna, chah dawá ĩ bíbohbiĥna caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yuhna, yeejépbıt ĩ yapbipna caá. Túttimah bóo láabut páantjeh Dios biícđih ĩ jumbipna caá. 31 Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwahnit, dawá căacwă búdí bií dée bíbohniĥjĩ, Dios pehbhoó moh yéejnit ĩ jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó

* 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17 * 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19 * 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20 * 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 10:25 Pr 11.28

dawá moh yéejnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

*Jesús ā wunat pínahdih ā jwúub naáwát
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ā bohénitdih át numah aab béjep wut jī. Caán tútchina ā numah bejchah ennit, ā bohénitboó īt wáhi bejep wut jī. Bitá ījeéh péenitbut búdí īt úmup wut jī. Pánihna, Jesús doce ā bohénitdihjeh bitadīh yúúpbit numah bejnit, ded pah cáacwā caandīh ī chājat pínahdih queédih át jwúub naáwát wut jī: ³³ **“Jerusalén tútchina aab béjna caá jwī chājap. Caanná jwī juibíat túttimah, weém, nihat cáacwā úud jeñédih caanjīh moón ī teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit biícđih ī wáhbipna caá. Pánih wáhnit, judiowā nihcannitboodīh ī jwúub wáh yapabipna caá, weemdīh ī mao yohat pínah niijná. ³⁴ Páant ī mao yohat táutachah, queétboó deoh naóh, mao mácjīh coí jāhanit, weemdīh ī pūibipna caá. Páant ī chājat túttimah, weemdīh ī mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jāap túttimah, wā jwúub boo pud jāóhbipna caá, páant mantih”,** át niijíp wut jī.

*Santiago, Juanjīh Jesúsđih ī úúbh joyát
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Páant Jesús queédih ā niij náoh péanachah, Zebedo weh Santiago, Juanjīh Jesús pebhna juibínit, caandīh nin pah īt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī niiját pah jwiítđih ma chāj wáhuú, īt niijíp wut jī.

³⁶ —**¿Ded pah wā chājat tigaá yeéb űi náah?** Jesús queédih át niij úúbh joyóp wut jī.

³⁷ —Nihat cáacwā ī maáh waadná, meém biícđih jwiítđihbut ma chúdat tútú, majeéh maáta jwī jumat pínah niijná. Weemdīh ma jéhyepmant bóo buwámant chúdat tút, wā úudboodīh wáyámant bóo buwámant ma chúdat tútú, Jesúsđih át niijíp wut jī.

³⁸ —**Ded pah yeéb yeejép űi yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemdīh űi niij úúbhna caá. ¿Buu weém yeejép wā yapat pínahdih biíc yoobó yeebbát yeejép yapnit, űi jéih buujámi naniút?** queédih át niij úúbh joyóp wut jī.*

³⁹ —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwī jéih buujámi nacaá, īt niij jepahap wut jī.

—Weém yeejép wā yapat pahjeh yeebbát yeejép űi yapbipna caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah űi jumachah yuhna, wájeéh chúdnit pínahdih wā jéih űiocan caá. Caandīh wā ípboó átát ámoh jwey péa tagaá. Pánihna, caán ā űionitjeh wā jéhyepmant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut ī chúudbipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.

⁴¹ Santiago Juanjīh ī wúbatjidih joinít, bita ā bohénitboó queédih īt íjip wut jī.

⁴² Páant ī íjichah ennit, nihat queédih bid bojnit, Jesús nin pah át niij naáwát wut jī:

—Diosđih jéihcannit maátaboó íih cáacwāđih wutna, nihat jéihnit dée pah queédih ípí wép wutna caá. ⁴³ Yeébbóó páant űi jumca bojoó. Obohjeéhtih, űijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondīh teo wáhní panihni jumat caá náahp.* ⁴⁴ Ded nihatđih wátíhna, bitadīh teo wáhní ā jumú naáh.*

⁴⁵ Weembát oboh jumni panihni wā jumna caá. Pánih jumna, weém nihat

* 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30 * 10:38 Lc 12.50 * 10:43 Lc 22.25-26 * 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

cāacwā úd jeñé jumna yuhna, nin baáčboó jǎohna, cāacwā weemdíh í teo wāhatdih wā bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadih wā jǎuwáp be. Dawá í yéijat jíib iiguǎpna bejnit déejidih táí ubat túnt niijná, queétdih wan wāhadih wā jǎuwáp be, Jesús át niijíp wat jǎ.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús á booaat

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús á bohénit bíicdih Jericó tátchiboó ít jǎibínap wat jǎ. Jǎibínit, í waad yábac bejchah, queétdih dawá ít péenap wat jǎ. Páant í yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wát jumni, namá jwéejdih dinero wábh chǎudna át chǎjap wat jǎ. Caán Timeo á wááh wat jǎ.

⁴⁷ Pánih chǎudnit, Jesús wá í yap bejchah joinít, Bartimeo nin pah át níj ej jwíhip wat jǎ:

—Jesús, David jumma, Dios á wahni, weemdíh ma jíghah en teo wáacá! át níj ejep wat jǎ.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant á níj ejechah joinít, cāacwā caandíh ít jǎihñep wat jǎ:

—Pánih ejcan, ma laiha bojóó, ít niijíp wat yah jǎ.

Obohjeéhtih, páant í níj jǎihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wépép át ejep wat jǎ.

—íDavid jumma, Dios á wahni, weemdíh ma jíghah en teo wáacá! át niijíp wat jǎ.

⁴⁹ Bartimeo páant á níj ejechah joinít, bejna yuhna, chǎonít, nin pah Jesús át niijíp wat jǎ:

—Caán á jǎuwá naáh, át niijíp wat jǎ.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhuu. Meemdíh ‘Jǎuwá’, á niijná caá, caandíh ít niijíp wat jǎ.

⁵⁰ Páant í niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chódidih ub yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wat jǎ.

⁵¹ Páant á pebhna jǎibínachah, Jesús caandíh nin pah át níj wábh joyóp wat jǎ:

—¿Dedé dée tigaá meemdíh wā chǎjbi? át niijíp wat jǎ.

—Bohéní, búdí wā eníhna caá, át níj jepahap wat jǎ.

⁵² —Ma bejeé. Weemdíh ma táí jenah joyát jíib enni ma jumna caá, Bartimeodih át niijíp wat jǎ.

Jesús páant á niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wat jǎ, bāca. Pánih ennit, Jesús á bejchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wat jǎ.

11

Jesús wá Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimant bejnit, Jesús á bohénit bíicdih Jerusalén tátchina ít bejep wat jǎ. Caán tátchidih í jǎibíat pínah jǎtih, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbhit ít jǎibínap wat jǎ. Olivo dah jeé páujdih bóo tátchina wat jǎ. Caánboó jǎibínit, chénewá á bohénitdih caán bainí tátchina Jesús át wahap wat jǎ.

² —Con pehbhit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná jǎibínit, chéoni burro wáuhdih ñi enbipna caá. Cāacdih duo wáuhcanni caá. Caandíh ñi wataáp. Watnit, ñi ub jǎuwá. ³ Bitá ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat?’

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

ĩ niijíchah, 'Jwĩ Maáh caandíh ã ub jwuhat túutap be. Æ náahatdih chāj péa, ã jwúababipna caá', queétdih ñi niiji, Jesús át niijíp wat jĩ.

⁴ Jesús páant ã niijíchah joinit, it bejep wat jĩ. Juibínit, jēc pebh chéoni, namáboó ñahni, burro wúúhdih it enep wat jĩ. Ennit, caandíh it watap wat jĩ. ⁵ Caan pébh en ñahnit, nin pah it niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat? It niijíp wat jĩ.

⁶ Páant ĩ niijí wúúbh joyóchah joinit, Jesús ã niijátji pah queétdih it jepahap wat jĩ.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, it niijíp wat jĩ. Páant ĩ niijíchah joinit, Jesús ã páñapboó it ub bejep wat jĩ. ⁷ Pánih ub juibínit, ĩih jih bóo yégueh chóodih tóo dognit, burrodih it cáagap wat jĩ. Cáag péanachah, burrodih púúh laabnit, yéguehjih Jesús át chúudap wat jĩ. Pánih chúudnit, Jesús wá Jerusalén tútchina it bejep wat jĩ. ⁸ Dawá cáacwā ĩih jih bóo yégueh chóodih namáboó it jwej waáwáp wat jĩ. Bitabut tútchi jwéjdh ĩ bóodnji táam núonadih ub júóhni, namáboó it jwej waáwáp wat jĩ. ĩih yégueh, táam núonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús ĩ maáh pínah ã jumatdih júutna it chājap wat jĩ. ⁹ Páant Jesús wá ĩ bejchah, ã waáwápmant, ã méimant péenitbut nin pah it niijí ejep wat jĩ:

—¡Diosdih jwĩ wēi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiit judiowādih teo wáacni pínah ã túi jumá naáh!* ¹⁰ Jwĩ nwo David ã maáh jumatji pah nin júóhni ã jwúub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ã maáh jumá pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! niijná it chājap wat jĩ.

¹¹ Pánih bejna, Jesús wá Jerusalén tútchina juibínit, Dioih munná it waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, Jesús nihadidih át táoh en jibip wat jĩ. Táoh en péanit, tóo ñáh júúwúchah, Betania tútchina Jesús doce ã bohénit bíicdih úwudih it jwúub bejep wat jĩ.

Jesús higuera nahdih ã wnat túutat (Mt 21.18-19)

¹² Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tútchidih úonitji Jerusalén tútchina it jwúub bejep wat jĩ. Pánih bejnit, nuugúp wanna, higuera túi wawá jumni nahdih yúup en bojnit, Jesús áih quehedih bididih át bejep wat jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, túini wawá jumna yahna, quehcat láa ã jumuchah, áih quehe át wihcap wat jĩ. ¹⁴ Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át niijíp wat jĩ:

—¡Ma quehcah, cáacwā míih quehedih ĩ jwúub jeémpan niit! át niijíp wat jĩ. Caan náhdih páant ã niijíchah, ã bohénit it joyóp wat jĩ.

Jīb chājnitdih Dioih munnánt Jesús ã jūih ñūun bácaat (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Páant niijí péanit, Jerusalén tútchina it bejep wat jĩ. Caanná juibínit, Dioih muú jóocmant bóo júúhdih it jwúub waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, bíí dée jīb chājnitdih Jesús át jūih ñūun bácanap wat jĩ. Dinero túut nuumnit cáacwāih cáagat naanádih, jopwādih jīb chājnitíh chúudat naanádihbut át ub yoh áacanap wat jĩ. ¹⁶ Pánihna, bíí déedih jípónih ub yabac bejnitdih Jesús át jūih jwúuba bojop wat jĩ.

¹⁷ Pánih jūih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át niijí bohénap wat jĩ:

—Dios naáwátdih naóh yapani jon jātih nin pah át niijí daacáp tají: ‘“Wíih muú nihát baácmant moón weemdíh wúúbat pínah muú caá”, Dios ã niijíp be’,

* 11:9 Sal 118.25-26

āt niŋ daacáp tajĭ. * Obohjeéhtih, cǎacwā Diosdih uábúdiĭ ĩ juyáchah yahna, yeéboó queétdih yeenit nuumná caá ñi chājap. Pániĭ chājnit, Dioiĭ muúdiĭ yéejana, nuumnít ĩ jumat pínah muú chājna caá ñi chājap, * Jesús queétdih āt niŋjíp wut jĭ.

18 Páant Jesús ā niŋ bohéatdih joinít, dawá cǎacwā búdi ĩt joí wáhi bejep wut jĭ. ĩ joí wáhi bejatdih jéhnit, sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ā wutajjidih bohénitbat cǎacwáboó queétdih cádahnit, Jesúsboodiĭ ĩ jwúub péeat pínahdih ĩt muup wut jĭ. Jesús Dioiĭ muúdiĭ páant ā niŋjichah joinít, caandíĭ muumna, nin pah ĩt múic niŋjíp wut jĭ: “¿Ded pah tigaá caandíĭ jwĭ jéĭh mao yohbi?” ĩt niŋjíp wut jĭ.

19 Tōo ñáh jūwáchah, Jesús wā Jerusalén tátchimant ĩt jwúub bac bejep wut jĭ, páant muntih.

Higuera nah ā wunat

(Mt 21.20-22)

20 Táttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tátchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih ĩt enep wut jĭ. Caan náĭ ātát wunah bejep wut jĭ. 21 Caan náĭ ā wunatdih ennit, Jesús ā niŋjajjidih náhninit, Pedroboó caandíĭ nin pah āt niŋjíp wut jĭ:

—ĭBohéni, ma enee! Higuera nah ma wunat túatni jáantjeh āt wunah bejep tagaá, āt niŋjíp wut jĭ.

22 —Dios ā wēpatdih ñi túi jenah joyoó. 23 Yoobópdiĭ yeébdíĭ wā naóhna caá. Diosdih túi jenah joinít, ‘Weém wā uábát pahjeh ā yapbipna caá’, ñi niŋ jenah joyóchah, ñi niŋját pahjeh ā yapbipna caá. Dios ā wēpatdih túi jenah joiná, nin jeedíĭ búdi mujna ñi bejat túutuchah, ñi niŋját pahjeh ā yapbipna caá. * 24 Nin pah yeébdíĭ wā jwúub naóhna caá. Diosdih uábhna, ‘Wā uábát pahjeh tigaá weemdiĭ ā wáhp’, niŋ jenah joinít, ñi uábát diĭ ñi bíbohbiĭna caá. 25 Obohjeéhtih, Diosdih ñi uábát pínah jātih, yeébdíĭ bita yeejép ĩ chājatjidih ñi ĩj yayaá. Páant ñi ĩj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéej chājatdih jwĭ ĩp jeáboó jumibat ā ĩj yaibíĭna caá. * 26 Obohjeéhtih, yeébdíĭ yeejép chājnitdih ñi ĩj yaicáh ennit, jwĭ ĩp jeáboó jumni bíic yoobó ñi yéej chājatdih ā ĩj yaicán níit, Jesús queétdih āt niŋjíp wut jĭ.

Jesús ā wēpat

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Páant niŋ béjna, Jerusalénna Jesús wā ĩt jaibínap wut jĭ. Pániĭ jaibínit, Dioiĭ muú jóocmant bóo juáhdih ĩt táoh enep wut jĭ, páant muntih. Páant Jesús ā táoh enechah, sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ā wutajjidih bohénit, jwiit judiówádiĭ waóhnit bíicdiĭ ā pebh jaibínit, 28 nin pah caandíĭ ĩt niŋ uábh joyóp wut jĭ:

—¿Deiĭ wēpatjĭĭ tibeé jwĭin páant ma chāj? ¿Dehe tibeé meemdiĭ páant ā wut? ĩt niŋjíp wut jĭ.

29 —Yeébdíĭ caá wā jwĭiĭh uábh joibíĭp. Weemdiĭ ñi túi jepahachah, weembát ñi uábh joyát diĭ wā jepahbipna caá. 30 ¿Juan yeébdíĭ ā daabánachah, déhe tibeé caandíĭ āt daabáát túatjĭ? yeé ñi jenah joyóchah. ¿Dios āt wutjican taniit? ¿Cǎacwáboó níit caandíĭ ĩt daabáát túatjĭ? ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih āt niŋjíp wut jĭ.

31 Páant ā niŋjichah joinít, queétjeh nin pah ĩt múic niŋjíp wut jĭ: “¿Ded pah tigaá jwĭ niŋ jepahbi? ‘Dios Juandih āt wutap tajĭ’, jwĭ niŋjichah, ‘Páant ā

jumuchah yuhna, ¿dépanih tijí caandíh ñi jepahcan?’ jwiít dih ā niŷ jūihbipna caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani yoobát ā jumap jī’, ī niŷ jenah joiná caá. Páant ī niŷ jenah joyóchah, jwiítboó ‘Cāacwājeh caandíh īt daabáát túutjip taga’, jwī niŷ jepahachah, queét jwiít dih ī íjibipna caá”, īt míc niŷjīp wut jī. Pánihna, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjīdih bohénit, jwiít judiowādih waóh nitbut cāacwādih īt úmup wut jī. ³³ Pánih úmunit, Jesús dih nin pah īt niŷ jepahap wut jī:

–Juandih daabáát túutnidih jwī jéihcan caá, īt niŷjīp wut jī.

–Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembát yeebdíh wā naóhcan niŷ, Jesús queétdih āt niŷjīp wut jī.

12

*Jiwá iguúhadih yeejép teo wāhñit naáwát
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

¹ Páant niŷ péanit, Jesús nin ā jenah joiní naáwátjīh cāacwādih āt niŷ bohénap wut jī: “Bíic newé jiwá iguúhdih ā momop be. Mom péanit, wáihyat júdudih chāj péa, caán iguúhdih ī búuh chuñat pínah mūudihbut ā chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo mūudihbut ā chājap be, caán iguúh wáapdih ī en dawát pínah niŷná. Caandíh chāj péa, bitadih en dawát túatnit, caán biŷh baácboó jib jwuhudih ā bejep be.* ² Túttimah, iguúh ei láa caandíh teo wāhñidih āih iguúh wáapna ā wah bojop yah be, āih iguúh jīb dih ā wúbát pínah niŷná. ³ Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguúhadih en daonítboó caandíh teonit, ī maáhdih jīb wahcanjeh, ī pūi űūun yóh jwúaba bojop be. ⁴ Túttimah, iguúha mínah biŷh caandíh teo wāhñidih ā jwúub wahap yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, ā juibínachah, caandihbut yeejép niŷnit, āih wao dáhdih ī déuc mawap be. ⁵ Páant ī chājat túttimah, biŷhdih ā wah bojochah, wápchi en daonít caandíh ī mao yohop be. Dawá bitadihbut ā wahachah, biquínadih mao yohñit, bitadih ī yeejép chājap be.

⁶ “Caán iguúha mínahdih ā wúuh, búdí ā oinijeh ā judhdap be. Pánihna, ā wúuh ā oinidih ā wahap be, búca. Pánih wahñit, nin pah ā niŷ jenah joyóp yah be: ‘Wā wúuhboodíh ī túi chājbipna caá’, ā niŷjīp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah ī míc niŷ wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wúuh caá. Caandíh jwī mao yoh jīh, behe ā wunat túttimah, nin jwīh wáap ā jumat pínah niŷná’, queétjeh ī míc niŷjīp yah be. ⁸ Páant niŷná, caandíh mao yohñit, wápchi jwéjboó āih bácahjidih ī yohop be.

⁹ “¿Wápchi mínah jwúub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonít dih ā chājbi? Nin pah queétdih ā chājbipna caá: Queétdih mao yohñit, bitaboodíh caán wápchidih ā en dawát túatbipna caá. ¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwát dih naóh yapani ā daacátjidih yeéb ñi bohécannit jī? Nin pah āt niŷ daacáp tají:

‘Múú teonit táini jee dáhnadih űíonit, ī náahcanni dahdih ī yohop yah be. Obohjeéhtih, caán ī yohñi dahdihjeh tigaá Dios ā űíwip. Caandíh űíonit, āih mūu pánihnidih chājna, choójboó caan dáhdih ā jwīh jwejep be, caán mūudih túi jenah enat túat niŷná. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah Cristo tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiítboó caandíh búdí jwī wéina caá’, āt niŷ daacáp tají”,

(Sal 118.22-23)

Jesús queétdih āt niŷjīp wut jī.

* 12:1 Is 5.1-2

¹² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Moisés ã wutattjidih bohénit, jwiít judíowã jwí maáta bíicdih nin pah ït niij jenah joyóp wut jï: “Jesús iguihadih en daonít naáwátjïh jwiítidih jáihna caá ã chájap”, ït niijíp wut jï. Páant niij jenah joinít, Jesúsdiñ ït tewíhip wut yah jï. Obohjeéhtih, cáacwáidih úmmit, caandih teocanjeh, ït bejep wut jï.

Romano maáta ï úúbat túutni dinero júdu

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Pánih bejnitji fariseowã ï maátaboó biquína ïjeéh moondíh Herodesjeéh moondíhbut, Jesús pebhna wahna, caandih ït úúbh joyát túutur wut jï, Jesús mácah ã jepahachah, caandih naóh yacat túut niijná. ¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna jubínit, queét yeenitboó caandih nin pah ït niij úúbh joyóp wut yah jï:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chájat túutatdih yooópdiñ ma bohéatdih jwí jáihna caá. Ded pah cáacwã ï niijíchah, maáta ï jumuchah yahna, úmcanjeh yooópdiñ mapí naóhna caá. Páant yooópdiñ naóhni jumna, nin jwí úúbh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácdiñ moón ï maáh César ã úúbat túutni núodih caandih jwí wáhuachah, ã túi niít? ït niijíp wut jï.

¹⁵ Páant ï niij úúbh joyóchah, ï yeeatdih jáihnit, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wut jï:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat túut? Ñi bíbohni dinero júduidih weemdih ñi wáhuá, wã en jwúhat pínah niijná, át niijíp wut jï.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, caandih bíic júdu ït wáhuap wut jï. Páant ï wáhuachah, caán júduidih ennit,

—¿Nin júduboó deñ móot, deñ wát tigaá ã jum? queétdih át niijíp wut jï.

—Cesaríh móot, áih wátbut ã jumna caá, ït niij jepahap wut jï.

¹⁷ —Caán láa bácah nin júdu Cesaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ã jumuchah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wáhuá, Jesús queétdih át niijíp wut jï.

Páant ã niij jepahachah, ït joí wáhi bejep wut jï.

Cáacwã ï jwúub boo pud júúwát

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Páant queétdih ã jepahat túttimah, biquína saduceowã jwuh Jesús pebh ït jubínap wut jï. Queét saduceowã “Cáacwã wanna, ï jwúub boo pud júúhcan niít”, niijnít ï jumap jï.* ¹⁹ Páant niij jenah joinít, nin pah Jesúsdiñ ït niijíp wut jï:

—Bohéní, nin pah Moisésji át niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumát náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni ã jumuchah, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah ï weh jumát pínah niijná’, Moisésji át niij daacáp tají.* ²⁰ Bíic weh sietewã ï jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be. ²¹ Á úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yah be. Páant áa jumát túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbát ã wunap be. Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yahna, caanbát weh wihcanjeh ã wunap be. ²² Páant míicjeh queét niñat ï búud beedép be. Páant mi weha mána ï wun beedát túttimah, ï áajibat mi wunap be. ²³ Pánihna, queét niñat siete ï áaji, niñat ï jwúub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesúsdiñ ït niij úúbh joyóp wut jï.

* 12:18 Hch 23.8 * 12:19 Dt 25.5

24 Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jī:

—Dios naáwátdih jéihcan, ā wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá. 25 Wānnitji ī jwáub boo pud jūúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ī jumbipna caá. 26 Obohjeéhtih, wānnitji ī boo pud jūúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá: Moisésji úgní chálidih ā enatjidih nin pah át niij daacáp tajī: ‘Dios nin pah weemdíh ā niijíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá”, ā niijíp jī’, Moisés át niij daacáp tajī.* 27 Í wunat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wut jī. ‘Í Maáh caá’, ā niijátjidih joinít, báadhnit ī jumatdih jwí jéihna caá. ¡Dios báadhnitdihjen maáh ā jumna caá! Pánihna, ‘Wānnitji ī jwáub boo pud jūóhcan níit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijíp wut jī.

Chah jenah joyát watat

(Mt 22.34-40)

28 Moisés ā watatjidih bohénitjeéh jumni Jesúswā pebh juibínit, ī míc wéhenachah, át joyóp wut jī. Jesús ā táí jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijíp wut jī:

—¿Dios jwíútdih ā watat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wut jī.

29 —Nin watat caá chah ā jumap: ‘Yeéb judíowā nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, biicjeh tigaá ā jumap. 30 Páant ā jumachah, chah jenah joi, táí jepahnit, wēinit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tajī.* 31 Caán watat namp, nin biih watat ā jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadidibut búdí ma oyoó’, át niij daacáp tajī.* Caán chéne watatna nihat biih watatnadih chah jenah joyát pínah ā jumna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

32 —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios biicjeh tigaá báadhni. Biih wihcan caá.* 33 Páant ā jumachah, caandíh chah jenah joi, táí jepahnit, wēinit, oyat caá jwíútdih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadidibut oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwí weñechah, ā táina caá. Páant ā táyachah yuhna, Diosdih, cáacwádidibut jwí oyat caá chah ā náahap. Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdi át niijíp wut jī.*

34 —Dios ma maáh ā jumat pínah bainí caá meemdíh ā jwdhdup, Moisés ā watatjidih bohénidih Jesús át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joi úmnnit, bita ít úbhb joicáp wut jī.*

¿Cristo déhe ā jumna tigaá?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Dioih muúdíh waadnit, Jesús nin pah át niij bohénap wut jī:

—‘Dios ā wahní pínah Cristo David jumna ā jumbipna caá’, Moisésji ā watatdih bohénit ī niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ī cháj? 36 Davidjijeh Táini Espiritu ā wutachah, nin pah át niij daacáp tajī: ‘Diosboó wā Maáhdih nin pah ā niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo búwámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdíh en jéihnidih wā yap yohat túutbipna caá”, ā niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

37 Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿ded pah tigaá Cristo David jumna át jumji? Jesús queétdih át niij úbhb joyóp wut jī.

* 12:26 Ex 3.6 * 12:30 Dt 6.4-5 * 12:31 Lv 19.18b * 12:32 Dt 4.35 * 12:33 Os 6.6 * 12:34 Lc 10.25-28

Páant ã niij bohénachah, dawá caandíh ít táí wēi joyóp wut jī.

Moisés ã watatjidih bohénit ī táicac
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúb niij naóh bohénap wut jī: “**Moisés ã watatjidih bohénit ī yéej chājatdih ñi táí eneé. Páant queét ī chājat pah ñi chājca bojóo. Queét maátni yégueh táini chóo duonít, cāacwā ī enepdih īpī táoh jib bejna caá. Bii dée jīb chājapboó bita queétdih táí wēi jwāáh uábatdih īpī náahna caá.** ³⁹ **Jwiít judiowā jwī bohéat mūúdíh waáwápboó īpī chúdna caá, nihat queétdih ī táí wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobát bejnit, waáwápboó mícjeh chúdna, īpī wēina caá.** ⁴⁰ **Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádih mūúndíh īpī dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih dúuc wáina yuhna, cāacwā ī enepdih Diosdih maatápdih īpī uábhna caá, queétdih ī wēi enat pínah niijná. Páant ī chājat jīb Dios queétdih búdí ã péeh chājipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.**

Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Judiowā ī wāhni dinero ámohat pah pebh Jesús át chúdup wut jī. Pánih chúdna, cāacwā caan páihdih dinero ī yacachah, át enep wut jī. Caán dinero Dioíh mūúdíh ī ámohochah, ī jīb chājat pínah át jumap wut jī. Dawá bíi dée bíbohniit caan páihdih búdí dinero ít yacap wut jī. ⁴² Obohjeéhtih, éemp wunnih moh yéejnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júdna cobrejīh ī chājnijidih mit yacap wut jī. Caán júdna nump bainí jīb jumni át jumap wut jī. ⁴³ Caán júdnadih mi yacachah ennit, ã bohénitdih ã pebhna jūúwát táutnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nint éemp wunnih moh yéejnihboó bita nihat ī wāhat chah mi wāhup be. ⁴⁴ Bitá dawá bíi dée bíbohniit, búdí ī wāhachah yuhna, queétoó páantjeh búdí ī bíbhna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihat mi jeémát pínahdih mi jīb chājat déejibitdih mi wāh beedánap be, át niijíp wut jī.

13

Dioíh mūúdíh bita ī yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioíh mūúmant ī bac bejchah, bíic ã bohéni nin pah át niijíp wut jī:

—jBohéni, ma eneé! Nin mūú búdí jee dáhnajīh ī chājni tztáini mūú nihcan níit? át niijíp wut jī.

² —Táttimah, jwiít judiowādíh eníhcannit jwinít, nin jwī enni búdí mūú, nin jee dáhnadibut, ī yoh beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan níit, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Péeni yeó jáap jātih ded pah ã yapat pínah
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Táttimah, Jesús wā Olivo jeená pūuh laab béjnit, Dioíh mūú ã táí jíghopboó ít juibínap wut jī. Caaná juibínit, Jesús yuúpbít ã chúduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ã pebh juibínit, nin pah caandíh ít niijíp wut jī:

⁴ —Ma naáwá jwíútdih. ¿Débólíh tigaá meém ma niiját pah ã yapbi? ¿Péeni yeó jáap jātih ded pah tigaá ã jwíih yapachah, jwī enbi? ít niij uábh joyóp wut jī.

5—Yeéb ñi túi chāja chaáh. Bitá ĩ yeeatdih ñi joicá bojoó. 6 ‘Weém Cristo caá’, nijf yeenit, dawá ĩ jüóhbiþna caá. Páant ĩ yeenachah joinít, Diosdih cádahna, táut ñuunnít, páant niijnítboodih dawá ĩ péebipna caá.

7 ‘Pebhbit jumnit ĩ míc mawatdih, yueþ jumnit ĩ míc mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Pániþ joiná yuhna, caandih bádi ñi jenah joicá bojoó. Páant ĩ yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ĩ yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā judh jwuhþipna caá. 8 Caán láa biíc baácđih moón biih baácđih moonjĭh ĩ míc maobipna caá. Nihat baácboó bádi míc mawat ā jumþipna caá. Dawá pebhboó ñuugúp láa, baác méméatbut ā jumþipna caá. Páant ā yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép ĩ yapat pínah ā judh jwuhþipna caá.

9 ‘Páant ā yapachah ennit, yeebjéh ñi túi chāja chaáh. Bitá yeebdih teonit, maátadih ĩ wühchah, jwiít judiowā jwī míc wáacat muúboó ĩ þuibipna caá. Páant ĩ chājachah, wühwā ñi jumát jĭib, táтчidih moón maátadih, queét chah maátadihbut bitá yeebdih ĩ naóh yacþipna caá, ĩ peéh chājat pínah niijná. Páant queét pebh ñuhnit, wĭih túini doonádih queédih ñi naóhþipna caá. 10 Péeni yeó jáap jātih túini doonádih nihat baácđih moonđih naóh bohéat caá náahap. 11 Yeebdih peéh chājat túatni pebhna ĩ ub bejehah, ‘¿Caandih ded pah wā naóhbi?’ ñi nijf jenah joicá bojoó. Caanná ñi jumachahjeh, ñi naáwát pínahđih Túini Espirituboó yeebdih ā jéihyabipna caá. Páant ā niijátđih joinít, ñi naóh yapanaá. Pániþ naóhna, ñi jenah joyátĭhjah ñi niijcán niit.* 12 Caán láa biíc ā úddih, biihboó ā úud jeñédih mao yohat túatna, ĩ wühþipna caá. ĩ ĩp ā wehdih, ĩ wehboó ĩ mánadihbut mao yohat túatna, ĩ wühþipna caá. 13 Pániþna, wĭihwā ñi jumát jĭib nihat yeebdih ĩ enihcan niit. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdih ñi cádahcah, péeni yeó jáapđih yeebdih wā túi ubþipna caá.*

14 ‘Bitá ĩ pāpnidih Diosdih weñat muú díitboó jwejnít, cáacwā caánboodih weñat túatna, caán muú ā túyatdih ĩ yeejanachah, ñi enþipna caá. Diosdihjeh cáacwā ĩ úbát muú ā jumachah, caán pāpnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji, caandih át naóh daacáp taji.* Caán ā daacátjidi ennit, ñi túi beh joyoó. Caanjĭh yeejép ĩ pāpni ā jumachah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó ĩ jweí púuh laab béje naáh. 15 Caán láa cáacwā tabit yeejép ĩ yapachah, waicanjah ĩ jweí náo púuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnít, āih bií déedih ubudih waadcánjah, yoobópdih ā jweí béje naáh. 16 Wápchiboó jumni āih yéguenadih ubudih ā jwúub bejca bojo naáh.* 17 Caán láa wudu jumnit yaádh, ĩ wehdih túuhnitbut ĩ jweyéhah, queét yaádhđih chah ā buobipna caá. 18 Nin pah Diosdih ñi nijf úbá: ‘Mah noój láa ā jumachah, páant yeejép ā yapca bojo naáh’, caandih ñi niijí. 19 Caán yeó jáapnadih cáacwā tabit yeejép ĩ yapþipna caá. Nin baácđih Dios ā chājat túttimah, cáacwā yeejép ĩ yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba ĩ yapþipna caá. Páant yeejép ĩ yapat túttimah, ĩ jwúub yeejép yapcan niit.* 20 Tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ā jweí jwuhþipna caá, ā ñionitboó ĩ jéih buujáat pínah niijná. Páant ā chājah niþna, ded āta buujacán tagaá.

21 ‘Caán láa det yeebdih ‘Ñi enee. Ninjĭh caá Cristo ā jumap’, ĩ niijíchah, ‘Conjĭh caá Cristo ā jumap’, bitabut ĩ niijíchah, ñi joyáh bojoó. 22 Caán láa dawá

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

yeenit ī jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niŷ yeenit, ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niŷ yeenitbut ī jumbipna caá. Cāacwā ī en wáhi bejat pínah niŷná, ūm náah jumnidih ī chāŷ jéutbipna caá. Páant ī chāŷatdih ennit, Dios ā űionitboó ī yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ī péeat pínahdih ī náahbipna caá. ²³ Páant ā yapat pínah jātih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih űi túi jéhyat pínah niŷná. Páant wā naáwátjidih náhninit, yeebdih yeenitdih joicát túut niŷná, űi túi chāŷa chaáh”, Jesús āt niŷíp wut jī.

*Nihat cāacwā ūud jeñé ā jwúub dei jūúwát pínah
(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)*

²⁴ “Caán láa cāacwā yeejép ī yapat túttimah, yeó, widhbut ā túi yeh iigcán niŷt. ²⁵ Pánih túut nūmná, jeá ā méménachah, cúiwā ī yúug jéen bejbipna caá. ²⁶ Páant ā yapachah, weém nihat cāacwā ūud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdi wēpatjīh, túi yeh iigni wā jwúub dei jūúwáchah, nihat cāacwā weemdih ī enbipna caá. ²⁷ Pánih dei jūóhna, wīih ángelwādih nin baácboó wā wahbipna caá, nihat pehbboó wā űionitdih ī ūb wáacat pínah niŷná.

²⁸ “Higuera nah ded pah ā jumatdih űi jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ā jumachah ennit, jópchi ā jūúwátdih űi jéihna caá. ²⁹ Páant ā jumapah, nihat wā niŷjárti ā yapachah enna, wā jwúub dei jūúwát pínah bahni ā jedhdaditbut űi jéihbipna caá. ³⁰ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán láa moón ī wnat pínah jātih, wā niŷjárti pah bíic yoobó ā yapbipna caá. ³¹ Nin baác, jeábut ā bueđúchah yahna, wā naáwátboó ā bueđcán niŷt. Nihat wā niŷjárti pahjeh wā péabipna caá.

³² “Obóhjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horaditbut nihat ī jéihcan caá. Cāacwā, ángelwā, weem yúh buca nihat jwī jéihcan caá. Wā íp Diosjeh caá caandih ā jéihyep.*

³³ “Pánihna, yeebbát caán yeó jáapdih jéihcannit jumna, weemdih túi páinit jumap túut niŷná, jáanit pah Diosdih űi túi ūúbú. ³⁴ Ded pah páinit űi jumap pínahdih nin naáwátjīh wā bohébipna caá: Múú mínah yúúp ā jīb bej jwahat pahjeh tigaá. Á bejat pínah jātih, ā pehb moondih áih muedih ā túi en dawát túutur be. Biquínadih ā tewatdih ā jwejep be. Jécdih wapniboodih ā jwúub jūúwát pínahdih ā túi páñat túutur be. ³⁵ Yeebbát űi túi jenah joí páñaá. Múú mínah ā jwúub jūúwáchah, queét ī jéihcat pah, weém űi Maáh wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáapdih yeebbát űi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wāta dei juyúp tagaá. ³⁶ Páant wā jwúub dei jūúwát pínahdih jéihcan, wā wutatdih páantjeh űi chāŷaá. Pánih chāŷnit, báadhdajeh wā jwúub dei juyúchah, űonit pah űi jumcan niŷt. ³⁷ Pánihna, yeebdih wā niŷjárt pah muntih, nihatitbut naóhna caá wā chāŷap: ¡Jáanit pah, túi teo páinit űi jumúú!” Jesús queétdih āt niŷíp wut jī.

14

*Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wnatjidih bohénit bíicdih Jesúsdiŷ ī mawíhat
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)*

¹ Oveja wūúhdih jwī jeémát yeó jáap, Pascua ī niŷjní,* chéne yeó jáap jātih paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna āt jumap wut jī. Sacerdotewā ī maáta,

* **13:24** Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 * **13:25** Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * **13:26** Dn 7.13; Ap 1.7 * **13:32** Mt 24.36 * **13:34** Lc 12.36-38 * **14:1** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

Moisés ā wətatjidih bohénitbut Jesúsdi h mawíhna, caandíh ít tewat túutíhip wət jī. Cāacwā ī encah, caandíh ít tewat pínah niijná, nin pah ít míc niij wéhenap wət jī:

² —Pascua yeó jáapnadih, dawá cāacwā ī jumachah, Jesúsdi h jwī tewat túutachah, nihat tabit ítā íj tagaá. Pánih íjnit, jwítdih ítā míc mao tagaá. Pánihna, cāacwā ī encah, jwī tewat túutáp, ít niijíp wət jī.

*Yad wili chej jumniíh Jesúsdi h mi puhwat
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)*

³ Queét Jerusalén tátchiboó ī míc wéheat pónih, Jesús wā Betania tátchiboó bácah moópni Simóníh muuná jeémpna ít chājar wət jī. Páant ī jeémát pónih, bíic yad wili túi chej jumni quítidih mit ub waád juibínap wət jī. Caán alabastro jeejīh ī chājni quít díftna nardo ī niijní chej jumni yí át jumap wət jī. Caán yí bádí jíb jumni át jumap wət jī. Pánihna, caán quít yapatdih dajnit, Jesúsdi h wao dáhdih mit puhwəp wət jī.* ⁴ Páant mi puhwachah ennit, biquína caánboó jumnit ít íjip wət jī. Pánih íjnit, nin pah ít niijíp wət jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí bádí jíb jumnidih páant mi puoh peét? ⁵ Caandíh mi jíb chāj wáhna, áta túi tagaá. Pánih jíb chājna, bíic jópchi tewat jíb pah bóo mita jíb tewep tagaá. Caán jíbdi h moh yéejnitdih mita jéih wá h tagaá, ít niijíp wət jī. Páant niijnít, queét caántdih ít jūihñəp wət jī.

⁶ Páant ī niij jūihñəchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wət jī:
—Páant caántdih ñi niijcá bojoó. Weemdíh caánt mi túi chājna caá. ⁷ Moh yéejnitboó ñijeéh páantjeh ī jumhipna caá. Débólih ñi teo wáaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahnibit wá jum jwahhipna caá.* ⁸ Nint mi bíbohat pah bóo weemdíh páant mi chājna caá. Wənníh bácahjidi h jwíí puhwat pah, weemdi h chej jumni yíjīh puohna, ī yohat pínahdi h mi ámohna caá. ⁹ Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Nihat baácboó wíh túini doonádi h naóhna, nint buu mi chājatjidihbut ī naóhhipna caá. Páant ī naáwáchah joinít, caántdih dawá ī náhnibipna caá, Jesús át niijíp wət jī.

*Jesúsdi h eníhcannitdih ā duó wáyat pínahdi h Judas ā naáwát
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)*

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdi h eníhcannit sacerdotewā ī maátadi h ā duó wáyat pínahdi h naáwádi h át bejep wət jī.

¹¹ Caandíh joinít, maáta ít weñəp wət jī. Pánih wéinit,
—Meemdíh dinero jwí wəhhipna caá, queét Judasdi h ít niijíp wət jī. Pánihna, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáyat túut niijná, Judas át jengah joi bídip wət jī.

*Jesús ā bohénit bíicdi h ā pée jeémát
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

¹² Paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna jwí h waadni yeó jáap, oveja wehdih jwí mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandíh nin pah ít niij wəh joyóp wət jī:

—¿Ded muudíh tigaá Pascua jeémát di h jwítdih ma numah jeémpbi? ¿Dedboó tigaá jeémát jwí chājbi? Jesúsdi h ít niijíp wət jī.

¹³ Páant ī niijíchah, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah át niijíp wət jī:

* 14:3 Lc 7.37-38 * 14:7 Dt 15.11

—Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná ñi juibínachah, wáam dahjĭh mah beoni yeebdĭh ā jwááhbiṗna caá. Caandĭh péenit, ded mæúdh ā waadáchah, yeebbát ñi péé waadá. ¹⁴ Waadnit, caán mæú mínahdhĭh nin pah ñi niĭj úabh joyó: “¿Dedboó tígaá wā bohénit biícđih Pascua jeémátđih wā numah jeémát pínah tólih ā jum?” Bohéni ā niĭjná be’, ñi niĭj mæú mínahdhĭh. ¹⁵ Páant ñi niĭjíchah joinit, niĭhat jwĭ náahat jum beedni búdí chah bóo tólihđih ā júutbiṗna caá. Caán tólihboó jwĭ jeémát pínahdhĭh ñi chājaá, āt niĭjĭp wut ĭĭ.

¹⁶ Páant ā niĭjíchah joinit, Jerusalén tútchina ĭt bejep wut ĭĭ. Caanná juibínit, niĭhat Jesús ā niĭjátĭi biíc yoobó ĭt jwáááp wut ĭĭ. Queéđđih ā júutni tólihđih waadnit, Pascua jeémát pínahdhĭh ĭt chājap wut ĭĭ. Niĭhat chāj péanit, Jesús ā páñapboó ĭt jwáub bejep wut ĭĭ. ¹⁷ Tōo ñáh júúwúchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ā bohénit biícđih caán chah bóo tólihna waád juibínit, Pascua jeémátđih queéđđih āt numah jeémép wut ĭĭ.

¹⁸ Páant ĭ jeémát pónih, Jesús queéđđih nin pah āt niĭjĭp wut ĭĭ:

—Yeebdĭh yoobóđđih wā naóhna caá. Weemdĭh enĭhcannitđih duó wáini pínah ñi cáthĭh ā jumna caá. Caánboó wājeéh jeémpni caá, āt niĭjĭp wut ĭĭ.*

¹⁹ Páant ā niĭjíchah joinit, búdí náhni dahwanit, niĭhat biquínajeh nin pah Jesúsđih ĭt niĭj úabh joyóp wut ĭĭ:

—¿Weém niĭhcan níit? ĭt niĭjĭp wut ĭĭ.

²⁰ —Biíc ñijeéh jumni, pandĭh weém biícđih neéh jeémpni caá.* ²¹ Páant yeejép wā yapat pínahdhĭh jon jāthĭh Dios naáwátđih naóh yapani āt daacáp tajĭ. Pánihna, weém, niĭhat cáacwā úud jeñé, caán ā daacátĭi pahjeh yeejép wā yapbiṗna caá. ĭobohjeéhtĭh, weemdĭh enĭhcannitđih duó wáini yeejép pohba ā yapbiṗna caá! Caán ā cáac jumcah, chah āta túi tagaá, Jesús queéđđih āt niĭjĭp wut ĭĭ.

Páant ā niĭjíchah joinit, Jesúsđih enĭhcannitđih duó wáini pínah āt bac bejep wut ĭĭ.

²² Ā bac bejat túttimah, queéđ páantjeh ĭ jeéméchah, Jesús pandĭh úbnit, “**Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá**”, Diosđih niĭj péanit, ā bohénitđih āt daj wáhp wut ĭĭ.

—ĭDáa, ñi jeémé! Nin pan wĭih bácah panihni caá, āt niĭjĭp wut ĭĭ.

²³ Túttimah, jiwá iguĭh mac jumni babhbat dahdhĭh úbnit, “**Nin babhbat ma wáhatbat túina caá, Paá**”, niĭj péanit, queéđđih āt wáhp wut ĭĭ. Páant ā wáhpachah, queéđ niĭhat ĭt babhbat wut ĭĭ. Páant ĭ babhbachah, queéđđih nin pah āt jwáub niĭjĭp wut ĭĭ:

²⁴ —**Nin babhbat wĭih meép panihni caá. Nin babhbatđih yeebdĭh wā wáhat pah, wĭih meépđih yohnit, wā wan wáhpbiṗna caá, dawá cáacwā Dios biícđih ĭ túi jumát pínah niĭjná.*** ²⁵ Yeebdĭh yoobóđđih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwahna, jiwá iguĭh macđih wā jwáub babhcan níit. Túttimah, Dios maáh ā jumapboó wā jwáub babhbiṗna caá, āt niĭjĭp wut ĭĭ.

*Pedro ā yeeat pínahdhĭh Jesús ā naáwát
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

²⁶ Pascua jeémátđih jeémp péanit, Diosđih ĭt wēi ewep wut ĭĭ. Pánih eo péa, bac bejnit, Ólivo jeená bejni namána ā bohénitđih Jesús āt numah bejep wut ĭĭ.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queéđđih nin pah āt niĭj naáwáp wut ĭĭ:

* **14:18** Sal 41.9 * **14:20** Sal 41.9 * **14:24** Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jãtíh Dios naáwátíh naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: “Ovejawáíh en daonídíh wã maobipna caá. Páant wã mawachah, nihat ovejawã í jweí peét bejbipna nacaá”, Dios á niijná caá, naóh yapani át níj daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdíh wã jéihna caá. ²⁸ Obohjeéhtíh, weemdíh í mao yohochah yuhna, Dios weemdíh á jwúub booaat táttimah, Galilea baácna yeebdíh wã waóh bej páibipna caá, át niijíp wut jí.*

²⁹ Páant á niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wut yuh jí:

—Queét nihat í cádahachah yuhna, weémboó wã cádahcan niít, át niijíp wut jí.

³⁰ —Yoobópdíh meemdíh wã naóhna caá. Búu cheijeh mujbai chéne á ewat pínah jãtíh biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wã jéihcan caá!’ ma níj yeebipna caá, Jesús Pedrodíh át niijíp wut jí.

³¹ —Majeéh weemdíhbat í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niijcán niít, Pedro Jesúsdi h chah át jwúub niijíp wut yuh jí.

Queét nihatbat biíc yoobó ít niijíp wut jí.

Getsemaní pácahi jumupboó Jesús á úubát
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Táttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemaní í niijní pácahi jumupna Jesús wã ít juibínap wut jí.

—Diosdíh wã úubát pónih, ninjìh ñi chéud páñaá, Jesús á bohénitdíh át niijíp wut jí.

³³ Páant níj péanit, yuúpbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandíhbat Jesús át numah bejap wut jí. Pánih bejnit, cáacwáíh á wun wáhat pínahdíh búdí jenah joinít, át jígah jwíhip wut jí.

³⁴ —Túbit jígahnit, wanni pah caá wã jumup. Pánihna, yeebbát ñocanjeh, ninjìh ñi úubh páñaá, queétdíh át niijíp wut jí.

³⁵ Páant níj péanit, chibít yuúpbít bej, baáboó páah yoh ñajnit, ³⁶ “Paá, meém nihatdíh jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdíh ma wunat tútca bojoó! Obohjeéhtíh, weém wã waníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wáhbipna caá”, Jesús Diosdíh át niijíp wut jí.

³⁷ Páant níj úubh péanit, biíc peihcannit á bohénit í páñapboó Jesús át jwúub bejap wut jí. Páant á jwúub juibí enechah, ñona ít chãjap wut jí.

—¿Ma ño niít, Simón? ¿Biíc horabítjeh ñocanjeh, ma noón páicannit beé?

³⁸ Túi jáanit, yeebdíh Diosdíh úubát caá náahap, yéej chãjat jenah joyátíh yap yohat tút niijná. Túi chãjìhna yuhna, jáacan, úubhcan, páant ñi jéih bújácán niít, Jesús át niijíp wut jí.

³⁹ Páant queétdíh níj péa, jwúub bejnit, á jwíh úubátjì pahjeh muntíh biíc yoobó át jwúub úubáp wut jí. ⁴⁰ Pánih úubh péa, biíc peihcannit pánit pehbboó á jwúub juibínachah, jwúub ñona ít chãjap wut jí. Túbit quíib chei jumuchah, ít jwúub áwup wut jí. Jesús queétdíh á wucachah, tíicna, caandíh ít jéih jepahcap wut jí. Táttimah, jwúub úubádíh bejniji, pánit pehbboó Jesús át jwúub juibínap wut jí. ⁴¹ Biíc peihcanni láa úubhñit, pánit pehbboó át jwúub juibínap wut jí.

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niít ñi chãjap? ¡Páant bóojeh tigaá! Butéh yéejnit weemdíh tewedíh juná caá í chãjap. ⁴² Ñi jáa bojoó. Chóbe. Weemdíh eníhcannitdíh duó wáini á juná caá, Jesús queétdíh át niijíp wut jí.

* 14:27 Zac 13.7 * 14:28 Mt 28.16

*Jesúsdih eníhcannit caandíh í tewat
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴³ Páant Jesús ā niijichahjeh, ā bohéniji Judas āt juibínap wut jī. Judasjeéh dawá ít juibínap wut jī. Íbat naaná, máa quiítnadihbut ít bíbohoh wut jī. Sacerdotewá í maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, jwiít judíowádih waóhniitbut queétdih ít wahap wut jī, Jesúsdih teonit, í pebhna í ub bejat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús pebh í bejat pínah játih, Judas ájeéh bejnit pínahdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wā úúbhndih ní teweép. Teonit, ní cátih ní ub bejeé, ā jweicát pínah niijná”, āt niijíp wut jī.

⁴⁵ Pánihna, Jesús wá pebhna juibínit, Judas Jesús pebh āt juibínap wut jī.

—¿Ma jum, Bohéní? niij úúbhnit, Jesúsíh páo tíbdih āt nomop wut jī. ⁴⁶ Páant Judas ā úúbhchah ennit, Jesúsdih tewedih jūóhniit caandíh ít tewep wut jī.

⁴⁷ Obohjeéhtih, pebhbit níhni Jesús ā bohéniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewá í maáhdih teo wáhníh moli chóodih āt dáuc bóod yohop wut jī. ⁴⁸ Caandíh tewedih juibínitdih nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—¿Núúmnídh tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ní jūóhniit beé? ⁴⁹ Yeó jáap jumat pah Dioíh múúboó níjeéh wā jumachah yuhna, weemdíh ní teocap be. *Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátji pahjeh búu weemdíh ā yapa naáh, āt niijíp wut jī.

Pánihna, Jesúsdih teonit, ít ub bejep wut jī. ⁵⁰ Páant í teo bejchah enna, nihat ā bohénit caandíh ít éemp jwei béjep wut jī.

⁵¹ Obohjeéhtih, weémboó jáap behní, úoniji wíih níajapdih bóo chóojíhjih míc bainit, Jesús wá í bejat táttimah wā níún péenap jī. Páant wā níún péenachah ennit, Jesúsdih teonitboó weemdíhbut í tewep yuh jī. ⁵² Obohjeéhtih, páant í tewechah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wā níao jwei béjep jī.

*Judíowá í maáta Jesúsdih í úúbh joyát
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

⁵³ Pánih Jesúsdih ub bejnit, sacerdotewá í maáih múúná ít ub waad béjep wut jī. Áih múúboó jumni míc wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewá í maáta, jwiít judíowádih waóhniit, Moisés ā watatjidih bohénitbut juibínit, Jesúsdih naóh yacat túut niijná, queét nihat ít míc wáacap wut jī. ⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuápjuh āt níún péenap wut jī. Pánih níún péenit, sacerdotewá í maáih múú wáihyat júduboojéh āt waád juibínap wut jī. Pánih waád juibínit, Pedro túu cúut jwéejdih, múudíh wapnit bícdih, āt méé cháudap wut jī.

⁵⁵ Sacerdotewá í maáta, nihat bita maáta bícdih wáac juibínit, “Jesús yeejép chájna beé”, niijnítdih bidna ít chájap wut jī. Jesúsdih peéh mawíhna, chénewá bíic yoobó naóhniitdih bidna ítih chájap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wut jī. ⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah míc ít naáwáp wut jī. ⁵⁷ Biquína níah níhniit, nin pah ít niij yee naáwáp wut jī:

⁵⁸ —Nin pah ā niijichah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioíh múú cāacwá í chájnijidih wā yéja beedábipna caá. Bíic peihcanni yeó jáap táttimah jáap múú, cāacwá í chájca naáh múudíh wā chájipna caá’, ā niijíp be, ít niijíp wut jī.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míc ít niijíp wut jī.

⁶⁰ Sacerdotewá í maáh cāacwá cátih níah níhniit,

* 14:49 Lc 19.47; 21.37 * 14:58 Jn 2.19

—¿Dépanih tiguaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chäj, meemdih páant ī niij naóh yacachah? Jesúsdiĥ át niijíp wat jī.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wat jī. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā ī maáh

—¿Meém Dios ā wahnī niit? ¿Dios, jwī wēini, ā wūáh niit? Jesúsdiĥ át jwúub niijíp wat jī.

⁶² —Páant ma niiját yoobópdih tiguaá. Weém niĥat cāacwā úud jeñé Chah Wēpni ā jéihyepmant bóo bəwámant cháudnit, wā watuchah, ňi enbipna caá. Mah tólihñajih wā jwúub dei jūwáchahbut ňi enbipna caá,* Jesús át niij jepahap wat jī.

⁶³ Páant ā niijíchah joinit, sacerdotewā ī maáh búdí át iijip wat jī. Ā iijat júttna, āih jih bóo yéguēh chóodih át yeo wáyap wat jī. Pániĥ yeo wáinit,

—¿Dépanih tiguaá bita naóhñit pínah jwíta bid? ⁶⁴ 'Weém caá Dios wūáh', Jesúsjeĥ ā niijíchah, yeéĥ niĥat ňi joiná be. ¿Yeéĥboó ded pah tiguaá caandih ňi niij jenah jói? Ājeéĥ jumnitdih át niijíp wat jī.

—Caandih peéĥ mao yohat caá náahap, queét niĥat ĩt niijíp wat jī.*

⁶⁵ Páant niijnit, biquína Jesúsdiĥ ĩt coí jāĥa jwíhip wat jī. Coí jāĥanit, quíib nem chéo póocnit,

—Dios wūáh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdih mao? ĩt niij deoh naáwáp wat jī.

Túttimah, Dioih mūdih wapnit soldadowādih ī wāhuchah, queéĥbut Jesúsdiĥ ĩt puñap wat jī.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant ī chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méē cháuduchah, sacerdotewā ī maáhdih teo wāhñih mit juibínap wat jī. ⁶⁷ Juibínit, Pedro tūu cáutdih ā méē cháuduchah ennit,

—¿Meembát Jesús Nazaret tútchimant bóojeéĥ péeni niĥcan niit? mit niij wūáh joyóp wat jī.

⁶⁸ —Ījeéĥ péeni niĥcan caá. Caán ma niijni Jesúsdiĥ wā jéihcan caá. ¿Ded pah niij tiguaá ma chäj? Pedro át niij yee jepahap wat jī.

Páant niijnítjeh, tūu cáut jwéejdih cháudñiji bejnit, jēcna át jwei bėj ňñup wat jī. ⁶⁹ Páant caánboó ā ňñuchah, teo wāhñih Pedrodih mit jwúub enep wat jī. Pániĥ ennit, mi pebh en ňññitdih nin pah mit jwúub niijíp wat jī:

—Nin newé Jesúsjeéĥ péeni caá, mit niijíp wat jī.

⁷⁰ —Niĥcan caá. Weém ājeéĥ péeni niĥcan caá, Pedro át jwúub niij yeenap wat jī.

Túttimah, bita caanjīĥ en ňññit jwuh

—Ājeéĥ péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdih moón míicjeh caá. Meembát Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pániĥna, meembát ājeéĥ péeni nacaá, Pedrodih ĩt niijíp wat jī.

⁷¹ —Weém yeeni niĥcan caá. Túi yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ĩňi niijni newédih wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcaĥ, Dios weemdih ā peéĥ chāja naáh! Pedro át jwúub niij yeenap wat jī.

⁷² Páant ā niijátjeéĥjeh, majbai át jwúub ewep wat jī. Páant ā jwúub ewechah joinit, "Majbai chéneji ā ewat pínah jātih 'Caandih wā jéihcan caá', meém bíic

* 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

peihcanni láa ma niijbína caá”, Jesús ã niijátjidih Pedro át náhninap wut jĩ. Pánih náhninit, Pedro búdí át juñúp wut jĩ.

15

*Maáh Pilato Jesúsdiñ ã uúbh joyát
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)*

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewã ã maáta, jwiít judiówã jwĩ maáta, Moisés ã wutátjidih bohénit, bita maátatabít ã míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih míc wáac juibínit, Jesúsdiñ ded pah ã chájat pínahdih ãt míc wéhenap wut jĩ. Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdiñ ãt chéwat tútup wut jĩ. ã chéu péaat túttimah, maáh Pilato pehbóo ãt ub bejat tútup wut jĩ. Pilato, Roma baácđih bóo, Judea baácđih moondih wutni át jumup wut jĩ. ² Páant ã ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdiñ nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópđih judiówã ã maáh niít? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pah tigaá**, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

³ Pánihna, sacerdotewã ã maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdiñ yeejép ãt naóh yacap wut jĩ.

⁴ Páant ã naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdiñ át niijíp wut jĩ:

—¿Páant meemđih ã naóh yacachah joiná yuhna, ma jéih jepahcan niít? át niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús át jwáub jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcatđih ennit, Pilato búdí át wáhi bejep wut jĩ.

*Jesúsdiñ ã mao yohat tútat
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowã queét judiówãdih ã maáh jummatđih íjnit, biquína judiówã Romanowãdih ãt míc mawap wut jĩ. Pánih míc maona, cáacwãdih ãt mao yohop wut jĩ. Páant ã mawachah, ã teonitji nemat muúboó dawá ãt jumup wut jĩ. Barrabás wut jumribut íjeéh nemat muúboó át jumup wut jĩ. Pascua jummat pah Pilato biíc cáac nemat muúboó jumni, cáacwã ã bacaat túatnidih apĩ bacapan wut jĩ. ⁸ Pánihna, cáacwã Pilato pehb juibínit, biíc nemnidih ã bacaat pínahdih ãt uúbup wut jĩ.

⁹ Páant ã uúbuchah joinít, Pilato queéđđih nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judiówã ã maáhđih wã baca wáh jĩh? ¿Caandih niít ã náahap? át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Dawá cáacwã Jesúsdiñ ã weñechah, sacerdotewã ã maátaboó caandih túbit íjna, ãt mawat tútup wut jĩ. Pánihna, queét Jesúsdiñ ã íjatđih jéihnit, cáacwã ã weñatđihbut jéihnit, Pilato queéđđih páant át uúbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Obohjeéhtih, cáacwã Jesúsdiñ ã náahachah yuhna, sacerdotewã ã maátaboó queéđđih jac wutnit, Barrabásboodih ã bacaat pínahdih ãt jepahat tútup wut jĩ.

Páant ã jac wutuchah joinítji,

—¿Barrabásđih caá jwĩ náahap! ¿Caandih jwiítđih ma baca wáhuú! Pilatodih cáacwã ãt niij jepahap wut jĩ.

¹² —¿Yeéb judiówã ‘jwĩ maáh’, ã niijnidih dedé tigaá wã chájbi? Pilato át niijíp wut jĩ.

¹³ —¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ãt niij ãaacáp wut jĩ.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá ã yéejatji, páant ã niijíchah? Pilato át niij uúbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah it jwáub níj ñaacáp wut jī.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútutú! It niijíp wut jī.

¹⁵ Pánihna, cāacwā caandih ī ijcat pínah niijná, Pilato Barrabásdih queédih át baca wáhpap wut jī. Pánih bacanit, soldadowādih momo jiwi chóo coóh jumni tōpnajih Jesúsboodih át puñat tútup wut jī. Pánih puñat tútutnit, Pilato caandih át ub bejat tútup wut jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat pínah niijná.

¹⁶ Páant ā ub bejat tútuchah joinit, Pilatoih mué dítna Jesúsdi ih it ub waad béjep wut jī. Pánih ub waad béjnit, caanjih wapnit soldadowā it míc wāacap wut jī. ¹⁷ Pánih míc wāacnit, Jesúsih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ā dúwát pah jígohni dūni chóodih caandih it yacap wut jī. Maáh ā dúwát júdu pah chājnít, oot pihdih péeb wao péanit, Jesúsih wao dáhdih it yacap wut jī.

¹⁸ Maáhdih ipī chājat pah Jesúsdi ih nin pah it níj deoh naáwáp wut jī:

—¡Ma túi jumú! ¡Meém caá judíowā ī maáh! It níj deoh naáwáp wut jī.

¹⁹ Pánih deoh naóhnit, máa doóbhjih āih wao dáhdih maonit, it coí jāhanap wut jī. Pánih mao coí jāhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh it bódiha caj yoh ñajap wut jī. ²⁰ Páant níj deoh naóh péanit, dūni chóodih too dugnit, āih yégueh chóodihjih it jwáub yacap wut jī. Pánih yacnit, it ub bac bejep wut jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat tút niijná. Pánih ub bejna, āih cruzdih bewat tútutnit, ī mao yohat pínah jeéboó caandih it ub bejep wut jī.

*Jesúsdi ih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

²¹ Ī mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácdi h bóodih it jwááap wut jī. Simón Jerusalén tútchiboó juibína át chājap wut jī. Caán Simón ā wehboó jwíjeéh jumnit Alejandro, Rufojih ī jumna caá. * Pánihna, queét ī íip Simóndih jwááhnit, soldadowā caandih Jesúsdi ih cruzdih it bewat tútup wut jī.

²² Pánih bejnit, Gólgota wūt jumapna it juibínap wut jī. “Gólgota” niijná, “Wao íidíp jeé”, niijná it chājap wut jī. ²³ Pánih caanná juibínit, mirra wūt jumni macjih widnit, ī ub bejni jiwá iguáh macdih Jesúsdi ih it tóihyop wut yuh jī. Obohjeéhtih, caan mácdih Jesús át babhcap wut jī. ²⁴ Túttimah, cruzboó Jesúsdi ih it péoh dodhdop wut jī. Pánih péoh dodh péanit, āih yégueh chóojidih “¿Deih tiguaá ā jumbi?” míc niijnít, tihwat júdunabitjih soldadowā it yoh tihwip wut jī.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó ā jumachah, Jesúsdi ih cruzboó it péoh dodhdop wut jī. ²⁶ Ā yéejatdi h naóhna, cruzboó āih wao cháh, nin pah it níj daác búhdhpap wut jī. “JUDÍOWĀ Ī MAĀH”, caán naadih it níj daacáp wut jī. ²⁷ Chénewā nūmnítidihbat bih cruznadi h Jesús pebh it péoh dodhdop wut jī. Biícdi h ā jéihyepmant bóo búwámant, biíhdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesúsdi ih it péoh dodhdop wut jī. ²⁸ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani ā daacátji biíc yoobó Jesús át yapap wut jī: “‘Wutatdih yap yohnitjééh jumni caá’, cāacwā caandih ī níj jenah joibípnā caá”, át níj daacáp tajī.*

²⁹ Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdi ih nin pah yeejép it níj deoh naáwáp wut jī.*

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18 * 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25

—¡Eneéh buca! ¿Dioih mædih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán mædih jwæb chãjni pínah níit?*

³⁰ Pánihni jumna, ¡caán í péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jæúwá! Ít níijíp wut jí.

³¹ Páant í níiját pah sacerdotewá í maáta, Dios á wutatdih bohénitbut biíc yoobó caandih nin pah ít níij deoh naáwáp wut jí:

—Caán bitadih túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh á jéh míic teo wáaccan caá. ³² ‘Judíowá í maá caá’, níijná, cruzmant á dei jæúwáchah enna, caandih jwí jepahbipna caá, ít níijíp wut jí.

Ájeéh í péoh dodhnitbut yeejép ít níijíp wut jí.

Jesús á wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesús cruzboó í péoh dodhni á ñuhuchah, yeó jáap tac yoobó á dupúáh bejep jí. Nihat baáboó dupú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, á jwæb baáb jwæb bejep jí, páant muntih. ³⁴ Páant á jwæb baabát pínah játihbit, Jesús nin pah át níij wép ñaacáp wut jí: “**Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?**” níijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át níij ñaacáp wut jí.*

³⁵ Páant á níijíchah joinít, biquína caanjíh ñuhnit,

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá á chãjap, ít míic níijíp wut yeh jí.

³⁶ Biíc íjeéh jumníboó ñáo ñah bejnit, páab chái déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macdih báah, máa doóhb yapatdih chéó búadh, junt ñahanit, Jesúsdih át wái nomat túttup wut yeh jí.* Pánih wái nomat túttnit, caanjéh nin pah át míic níijíp wut jí:

—¡Á jumá naáh! Elíasji nindih teo wáacadih á jæúwáchah, jwí en jwæh jíih, át níijíp wut jí.

³⁷ Páant á níiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jí. ³⁸ Páant á wunuchahjeh, Dioih muú díitboó í jäh yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chãwáp wut jí.* ³⁹ Caán á wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldadowá í maáh nin pah át níijíp wut jí:

—Yoobópdih nin Dios wúuh ta tigaá”, át níijíp wut jí.

⁴⁰ Chibít yæppbit biquína yaádh Jesúsdih ít en ñuhup wut jí. Queét yaádhjeéh Mágdala tútchidih bóli María mit jumup wut jí. Bíih wili Mariabat mit jumup wut jí. Caánt José, á úud Santiago í lin mit jumup wut jí. Bíih wili Salomébat mit jumup wut jí. ⁴¹ Jesús Galilea baáboó á jum jwuhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit ít jumup wut jí. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús á bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbut ájeéh ít péenap wut jí.*

Jesúh bácahjidih í yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwí chooát yeó jáap játih bóo, jwí chooát pínahdih jwí ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunup wut jí. Caan chéyeh tóo ñáh jæúwát pínah játih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúh bácahjidih Pilatodih úbúdih át bejep wut jí. Caán José jwiít judíowá jwí maátajeéh á jumuchah, caandih bita maáta ípí túi joyóp wut jí. Dios á maáh jumat pínahdih túi páini át jumup wut jí. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúh bácahjidih úbúdih át bejep wut jí, jwí chooát yeó jáap á waadáchah, áih bácahji páantjeh cruzboó á ñuhcat pínah níijná. ⁴⁴ Jesús

* **15:29** Mr 14.58; Jn 2.19 * **15:34** Sal 22.1 * **15:36** Sal 69.21 * **15:38** Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

* **15:41** Lc 8.2-3

jãtîh ã wunat doonádih joinít, Pilato ãt joí wáhi bejep wat jî. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowã î maáhdih ãt bid bojop wat jî. Æ pebh ã jwibínachah, nin pah caandîh ãt niij úubh joyóp wat jî:

—¿Jesús wãát wunah bejnit beé? ãt niijíp wat jî.

—Wãát wunah bejna beé, soldadowã î maáh ãt niij jepahap wat jî.

⁴⁵ Páant ã niij jepahachah joinít, Pilato ãih soldadowãdih Jesúh báhahjidih ub deyanít, Josédih ãt wáhat túutup wat jî. ⁴⁶ Páant ã niiját joinít, túi baabni yégueh chóodih jîib chãj, cruzna jumapboó jwúub bejnit, Josédih Jesúh báhahjidih î ub deya wáhachah, ãt ubup wat jî. Pánih ubnit, caán yéguehjîh pin péanit, jeedîh î baadnjîi íitboó caandîh ãt yohop wat jî. Yohnit, búdí jeé júduh tóo pátú bejnit, caán íitdih ãt nemep wat jî. ⁴⁷ Páant ã yohochah, Mágdala tátchimant bóli María, biîh wili Mariabut ãt enep wat jî. Caánt María biîh José íin mit jumap wat jî.

16

Jesús ã boo pud jüúwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiít judíowã jwí chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jüúwúchah, bíic peihcannit yaádh chej jumnidih jîib chãjadih ãt bejep wat jî, Jesúh báhahjidih î ñãñat pínah niijná. Mágdala tátchimant bóli María, biîh wili María Santiago íin, Saloméjîh, queét bíic peihcannit yaádh jîib chãjadih ãt bejep wat jî. ² Táttimah yohop jáap baáb jeénechah, chej jumnidih ubnit, queét yaádh Jesúh báhahdih bóhopji jeé íitboó ãt bejep wat jî.

³ —¿Déhe tigaá jwiítidih jeé júduh î pátú yoh wáhbî? queétjeh ãt niij míic wéhe bejep wat jî.

⁴ Pánih jwibína, José ã nemniji jeé júdu caán íit jwéjdih ã ñuhachah ãt enep wat jî. Caán búdí júdu ã jumachah, cáacwã î tóo pátú dodhdát pah ãt lajap wat jî. ⁵ Pánihna, caán íitdih waád jwibínit, jáap behni pah jíghni ángeldih ãt enep wat jî. Caán ángel túi baabni yégueh chóo duonít, î jéihyemant bóo buwámant ãt chãduap wat jî. Caandîh ennit, búdí ãt úumap wat jî.

⁶ Páant î úumachah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah ãt niijíp wat jî: —¿Ni úumca bojó! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tátchidih bóo cruzboó ñuhnit, wunnijidih bid níit ñi chãjap? Obohjeéhtih, ninjîh ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jüúwup be. Caandîh î cáagatjidih ñi eneé. ⁷ Úumcanjeh, ã bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. Jáantjeh ã naáwátji bíic yoobó Jesús yeebdîh Galilea baácna ã waóh bej páina caá. Caánboó caandîh ñi jwãáhbipna caá, ã bohénitdih ñi niijí, ángel ãt niijíp wat jî.*

⁸ Páant ã niijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé íitmant ãt ñáo jwúub bejep wat jî. Ñáo jwúub bejnit, úumna, méménit, bitadîh ãt naóhcap wat jî.

Mágdala tátchidih bóli Mariadîh Jesús ã jíghat

(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap táttimah, Jesús boo pud jüúhni Mágdala tátchidih bóli Mariadîh ãt jwíih jíghop wat jî. Caánt siete nemépwã jumnihjidih Jesús ã boonih mit jumap wat jî. ¹⁰ Jesús ã bohénitji caandîh î jwúuchah, Mariabóo caandîh mi enatjidih queétdih naáwádih mit jwibínap wat jî. ¹¹ “Cristo ãt jwúub

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

boo pud jōoh tabeé. Caandih weém wā enna be”, queétdih mitih niijíp wut yah jī. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yuhna, it joyáh bojop wut jī.

*Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jígohat
(Lc 24.13-35)*

¹² Táltimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji mūú wihcapboó ī jib bejehchah, Jesús queétdih āt jígohop wut yah jī. Obohjeéhtih, mácah ā jígohochah, jwíih beh encan yuhna, táttimah, caandih it beh enep wut jī. ¹³ Pánih beh ennitji jwúub bejnit, ī chénewādih Jesús dih ī enatjidih it naáwáp wut yah jī. Obohjeéhtih, páant ī naáwáchah yuhna, queétdihbut it joyáh bojop wut jī.

*Āih táini doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naáwát tútat
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ Táltimah, once ā bohénitji ī jeéméchah, queétdih Jesús āt jígohop wut jī. Caán ā naáwátjidih táí jenah joicán, jwúub booni bitadidh ā jígohatdih ī naáwáchah yuhna, ī joyáh bojatji jīb queétdih āt jūihñup wut jī. ¹⁵ Pánih jāih péanit, queétdih nin pah āt niijíp wut jī: **“Nihat baácboó wíih táini doonádih nihat cāacwādh naáwádih nī bejeé.”** ¹⁶ **Weemdih jepahnit, daabáát tútnit, iiguipna ī bejat déejidih Dios ī yéejatdih ā yoh wāhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih Dios ā peéh chājachah, iiguipna ī bejbipna caá.** ¹⁷ **Det weemdih jepahnitboó wā wēpatjīh nin pah ī chājipna caá: Nemépwā cāacwāih bácahmant jumnitdih ī bacat tútbipna caá. Mácah wéheatjīh ī wéhebipna caá.** ¹⁸ **Maidih ī tewe chah, ī chāacáchah yuhna, dedé ebépdih ī babhbachah yuhna, queétdih ā chūhcan níit. Wānnitdih ī teo jāha wúbúchah, ī táí boobipna caá”,** āt niijíp wut jī.

*Jesús jeáboó ā pūuh laab béjat
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Páant niij naóh péanit, jwī Maáh Jesús jeáboó āt pūuh laab béjep wut jī. Pánih pūuh laab juibnit, maáh waadná, Dios ā jéihyemant bóo bawámant āt chūudup wut jī.* ²⁰ Pánihna, Dios cāacwādh ā táí ubat pínah doonádih Jesús ā bohénitji nihat pehbboó naáwádih it bejep wut jī. Pánih naóhnit, jwī Maáh queétdih ā teo wáacachah, ā wēpatjīh cāacwā ī jéih chājca naáhdih it chāj jútup wut jī. Páant ī chāj jútuchah, ā naáwátidih joinitboó, “ī naáwát yoobópdih caá ā jumup”, niijnit, Diosdih it táí jepahap wut jī.

Páant bóojeh tīgáá weém Marcos wā daacát.

* 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ā daác jwíhat

¹ Wā dée Teófilo, weém Lucas meemdíh bainí wā naóh daác bípna caá. Jwí cātih Jesús ā chājatjidih dawá cācwā ĩt daác jwíhip tají. ² Jesús ā cāc jumni yeó jáapdih púú ā péani yeó jáapna ájeéh jumnitji, ded pah ā chājatdih ennitji, ā naáwátidibut joinítji, jwítdih ĩ bohénap jī. ³ Páant ĩ bohéatdih joiníji weembát buu wā jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wā daác wāhuchah, ā táibipna caá”, wā niú jenah joyóp be.* ⁴ Páant niú jenah joinít, meemdíh wā daác wahna caá, ma joiníji doonádih táí yoobópdih ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ā cāc jumt pínahdih ángel ā naáwát

⁵ Jesucristo ā cāc jumt pínah jātih, Herodes Judea baác dih moón ĩ maáh jum láa, Zacarías wāt jumni sacerdote āt jumup wāt jī. Caán Abías wāt jumni sacerdotewā poómpdih bóo wāt jī. Yad Elisabetbut Aarón juma mit jumup wāt jī.* ⁶ Queét chénewā Dios ā enechah, nihat ā wutatjidih táí jepahnit ĩt jumup wāt jī. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wāt jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ĩt chājap wāt jī.

⁸ Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih mūudih űahwat en daonít pínah ĩt túut nūmúp wāt jī. ⁹ Biíc yeó jáapdih sacerdotewā ĩpĭ chājat pah, Zacaríasdih ĩt űiwip wāt jī, Dioih mūudih waadnit, chej jumnidih ā cáwat pínah niijná. ¹⁰ Chej jumnidih ā cáwat horadih waad béjnit, ā cáwachah, táahmant bóo tólihdih dawá cācwā Diosdih uábh páina ĩt chājap wāt jī. ¹¹ Zacarías chej jumnidih ā cáwachahjeh, Dios ā wahni ángel āt jígohop wāt jī. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant āt űuhup wāt jī. ¹² Pánihna, Zacarías caandih en wáhi bejnit, búdí āt űumup wāt jī.

¹³ Páant ā űumuchah ennit, ángel caandih nin pah āt niú naáwáp wāt jī:

—Zacarías, ma űumca bojóo. Ma uábatdih Diosboó āt joiná wāt be. Yeebdih ā táí chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wāt búudhdúp. ¹⁴ űi wūh ā cāc jumuchah enna, búdí űi wēibipna caá. Dawá cācwābut biíc yoobó ĩ wēibipna caá. ¹⁵ Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan niít. Ā űioni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidibut ā babhcan niít. Beh wiliúh wudah dítmah jum jwuhna, Túini Espírítu ā wēpatdih ā bíboh bípna caá.* ¹⁶ Ma wūh behna, dawá quíib buudnit judíowádih Diosdih ā jwúub jepahat túut bípna caá. ¹⁷ Dios ā wahni ā jūúwát pínahdih naóh waóhni pínah ā jumbipna caá. Dios ā wēpat búdí bíbohna, Elíasji ā wēp naáwátji pah muntih ma wūhbut biíc yoobó wēp naóhni ā jumbipna caá. Páant ā naáwáchah joinít, behnitboó túut nūmnít, ĩ wehdih ĩ táí oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut nūmnít, táí chājnit ĩ jenah joyát pah muntih ĩ jwúub jenah joibípna caá. Pánihna, Cristo ā jūúwát pínah jātih, cācwā túut nūm páinit ĩ jumbipna caá, caandih ĩ táí jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih āt niijp wāt jī.*

¹⁸ Páant ā niijíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah āt niú uábh joyóp wāt jī:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wā jéihbi? Weém behe caá. Wājeéh bólibut beh wili caá, āt niijp wāt jī.

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6

19 —Weém Gabriel, Diosdih teo wāhni caá. Weém ājeéh jumnidih ā wahap be, nin táini doonádih meemdih wā naáwát pínah niijná.* 20 Wā naáwát dih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joyát jīb, meém jéih wéhecanni ma jum jwāhbipna caá. Wā niiját pah ā yapachahjeh, ma jwāub wéhebpna caá, páant mantih, ángel caandih át niijíp wut jī.

21 Zacarías maatápdih ā jígohcah, tāhmant bóo tólihdih uébh páinitboó it náhni dahwanap wut jī. 22 Pánihna, jwāub bac jūóhnt, jéih naóhcanjeh, queétdih āih téihyajīh át jenah jéut naáwáp wut jī. Ā jéih wéhecah ennit, “Oo jumat déedih át en tagaá”, it niij jéihyep wut jī.

23 Túttimah, Zacaríaswā ī teo péanachah, āih maáboó át jwāub bejep wut jī.

24 Páant ā jwāub bejat túttimah, ājeéh bóli Elisabet mit wadu jumap wut jī. Wadu jumnit, biicjīh bóo téihya widh mit míc jéutcap wut jī.

25 Pánih wadu jum wēina, nin pah mit míc niijíp wut jī, “Weém weh wihcannihji tíc náah jumnidih jīgah ennit, Dios weemdih át teo wáacap taga. Weemdih newé weép át wūháp taga, cáacwā weemdih yeejép dooná ī jwāub naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jī.

Dioh ángel Mariádih ā naáwát

26 Elisabet seis widh mi wadu jumachah, Mariádih naáwát náahna, Dios āih ángel Gabrieldih át jwāub wahap wut jī. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tútchidih juibínit, María pebhna át juibínap wut jī. 27 María neonájeéh jum jwāhcannih José áa pínah wut jī. José Davidji juma wut jī. Caán David judíowā ī chah maáh át jumap wut jī.*

28 Gabriel Mariádih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wut jī.

29 Obohjeéhtih, páant ā niijichah joinit, María búdi mit joi wáhi bejep wut jī. Pánih joi wáhinít, caántjeh nin pah mit míc niij uébh joyóp wut jī: “¿Ded pah ā nihát pínahdih niij tígáá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wut jī.

30 Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¿Ma úmca bojóó, María! Dios meemdih búdi ā wēi enna caá. 31 Ded pah meemdih yapat pínahdih naáwádih wā jūóhna caá. Meém wadu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ā cáac jumachah, Jesús ma wāt báudhdáp.* 32 ‘Dios chah wēpni wūh caá’, caandih ī niijbipna caá. David juma jumna, David maáh ā jumátji pah Dios caandih maáh ā waadábipna caá.

33 Pánihna, ma wūh nihát judíowádih maáh ā jumbipna caá. Nihat bitadibut maáh ā jumachah, jwāub táut nuumní pínah ā wihcan niit, át niijíp wut jī.*

34 Páant ā niijichah joinit, María ángeldih nin pah mit niij uébh joyóp wut jī:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígáá wā wadu jumbi? mit niijíp wut jī.

35 —Túini Espiritu meemdih ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wadu jumbipna caá. Pánihna, ma wūh táini, yéjet wihcanni ā jumbipna caá. ‘Dios wūh caá’, caandih ī niijbipna caá. 36 Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wadu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Bū biic peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumat pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji bū wadu caá būca. 37 Dios nihát jéihni dedé ā būwacan caá, ángel Mariádih át niijíp wut jī.*

* 1:19 Dn 8.16; 9.21 * 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

38 Páant ã niijíchah joinít, María caandíh nin pah mit niíf jepahap wut jī:
 –Weém Dioih wili caá. Ma niijátji pah weemdíh ã yapa naáh, mit niijíp wut jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwúub bejep wut jī.

María Elisabetdíh enedih mi bejat

39 Ángel páant ã niiját túttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jī. Caánt mijeéh bóo Zacaríasíh Judea baác jeé cátih bóo tútchidih ít jumup wut jī. 40 Pánihna, íih muaná waád juibínit, Elisabetdíh mit wúbáp wut jī. 41 Caántdih mi wúbáchah joinítjeh, Túini Espírítu mi weépdih ã weñanachah, tubit át wálinap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbat Túini Espírítu bádí át weñanap wut jī. 42 María mi wúuh pínahdih ã jéihyanachah, bádí wéinit, nin pah Elisabet mit niíf wép naáwáp wut jī:

–María, nihát yaáhdih en beedánit, meemdíh wéi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wúuhdihbat ã túi chājbipna caá. 43 Oboh jumnih wā jumachah yuhna, wā Maáh íin pínah weemdíh enedih ma juyáchah, bainí wā wéican caá. 44 Ma wíhenachahjeh, wā weép wéina, ái wép wálinap be. 45 Pánihna, Dioih ángel ã naáwátji pahjeh ã yapat pínahdih jenah joiná, meemdíh ã túi chājachah, bainí ma wéican níit, mit niijíp wut jī.

46 Páant mi niijíchah joinít, Maríabat nin pah mit wéi niíf naáwáp wut jī:
 “Jwí Maáh Diosdih bádí wā wéina caá.

47 Caán weemdíh túi ubnidih bainí wā wéican caá.*

48-49 Caandíh oboh teo wúhnh wā jumachah yuhna, jīgah ennit, weemdíh át teo wáacap taga. Dios wéjni, túini yoobát jumna, weemdíh chah túini át chājap taga. Páant ã chājachah jéihnit, nihát cāacwā, buu jumnit, túttimah jumnitbat ‘Caántboó Dios ã chah túi chājnih wut jī’, weemdíh í niijbípna caá.

50 Det caandíh jepahnitdih jīgah ennit, āpī teo wáacna caá. Jon jātih jumnit, buu jumnitdihbat teo wáacnit, páú túttimah jumnitdihbat ã teo wáacbipna caá.

51 Ded pah náahna, ã wépatjīh āpī chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niíf jenah joinítidih teo wáaccan, bádí ã wépatjīh át wah peetép wut jī.

52 Yeejépwā í maáh wépatdih át dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niíf jenah joinítidih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

53 Moh yéejnitdih túinidih át wúhup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohnitboodíh wúhcanjeh, biáboó át wahap wut jī.

54 Jwíit caandíh teo wúhnh judíowádih jīgah ennit, át teo wáacap wut jī.

55 Biíc yoobó mantih jwí nuo Abraham ã jwimenádih jīgah ennit, át teo wáacap wut jī. Pánih jīgah ennit, ã teo wáacat pínahdih jwí nuowājidih át naáwáp wut jī”, * María mit niíf wéi naáwáp wut jī.*

56 Pánih juibínihji Elisabetjeéh biíc peihcanni widh mit jum jwuhup wut jī. Túttimah, miíh tútchina mit jwúub bejep wut jī.

Juan Daabáni ã cāac jumat

57 María mi jwúub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumup wut jī. Newé weépdih mit túuhup wut jī. 58 Miíh mūu pébh jumnit mi déewābat Dios caántdih

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9

jīgah ennit ā teo wáacat doonádih joinít, mijeéh búdí ít weñep wut jī. ⁵⁹ Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādih caandih quehli nah yapat chóodih ít bóodat túutap wut jī. Páant judíowā ípī chājap wut jī. Caandih beheéh wätjeh ít báudhdíhip wut yah jī.* ⁶⁰ Obohjeéhtih, páant í niijíchah joinít, ā ínboó nin pah mit niijíp wut jī:

—Zacaríaš nihcan caá. Juan caá ā wät pínah, mit niijíp wut jī.

⁶¹ —Obohjeéhtih, ñi déewā poómpdih Juan wät jumni ā wihcan caá, cāacwā caántdih ít niijíp wut jī.

⁶² Páant niij péanit, queét Zacaríašdih téihyajīh ít júutap wut jī, “¿Dedé tīgáá wüt ma báudhbi?” niijná. ⁶³ Páant í júutachah ennit, Zacaríaš áih téihyajīh daacát naadīh júut wúbhniit, “Juan caá ā wüt”, át niij daacáp wut jī. Páant ā daacáchah en wáhi bejniit, queét nihát ít joí yai ñáh bejep wut jī. ⁶⁴ Pánih daácnaheh, wéhacanniij át jwúb wéhenap wut jī, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī. ⁶⁵ Pánihna, nihát í pebh jumnit búdí ít wáhi bejep wut jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihát cāacwā, Judea baácboó jumni jeé cātīh jumni tútchinadīh moón ít míc wéhenap wut jī. ⁶⁶ Pánih míc wéhenit, Dios caandīh ā túi chājachah jéihniit, “¿Caán wébit ded pah chājni pínahna tīgáá?” búdí ít niij jenah joyóp wut jī.

Zacaríaš Diosdih ā wēi naáwát

⁶⁷ Túini Espírítu Zacaríašdih ā weñanachah, ā wēpatjīh nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī:

⁶⁸ “Jwiít judíowā jwīpī wēini Diosdih búdí wā wēina caá! Jwiít áih cāacwādih teo wáacadih jéóhniit, chéonit panihniit jwī jumcat pínah niijná, nemépwā í maáh ā wēpatdih ā dáucbipna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon jātīh Dios naáwátidih naóh yapanitji nin pah ít niij daacáp tajī: ‘Diosdih teo wühni David juma chah wēpni jumna, jwiít áihwādih teo wáacniit, iiguípna jwī bejat déedih túi wbní pínahdih Dios ā wahbipna caá,

⁷¹ jwiítidih enihcannit í wēpatdih ā dáucachah, jwī túi jumat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwī ñowādih ā naáwátji pahjeh muntih, jīgah ennit, jwiítidih ā teo wáacbipna caá. Nin pah jwī ñuo Abrahamjidih át niijíp wut jī:

⁷⁴ “Ma jaimenádih enihcannit í wēpatdih wā dáucbipna caá, úumcanjeh, weemdīh í weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baácboó jum jwühniit, wā enechah, túinitjeh wühwā í jumbipna caá”, Abrahamdih át niijíp wut jī”, Dios naáwátidih naóh yapanit ít niij daacáp tajī”, Zacaríaš Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī.

⁷⁶ Diosdih páant niij péanit, ā wühhdih jwah nin pah át jwúb niij naáwáp wut jī:

“Wühá, jwī Maáh jwiítidih túi wbní pínah ā jūwátidih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, meemdīh í niijbipna caá.*

⁷⁷ Jwiít áihwādih jwī yéejatdih yohnit, iiguípna jwī bejat déedih ā túi wbat pínahdih ma naóhbipna caá.

⁷⁸ Jīgah en teo wáacniit, jwiítidih túi wbní pínahdih Dios jeámant ā wahbipna caá, baabát panihpboó jwī jumat pínah niijná.

⁷⁹ Wunatdih úumna, dupúát panihpboó jumnitdih jiiát déedih ā wühbipna caá, túini namádih í jíi en bejat pínah niijná”,* Zacaríaš át niij wēi naáwáp wut jī.

⁸⁰ Pániha, Zacarías wūáh át behep wut jī. Dios ā túi teo wáacachah, caolih júutihni, caandíh túi jepahni át behep wut jī. Pánih behnit, judíowādhíh ā bohéat pínah jātíh muú wihcapboó át jumap wut jī.

2

Jesucristo ā cāac jummat (Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jummat pínah jātíh, Cirenio Siria baácdih moón ī maáh jum láa, César Augusto Roma tútchimant jumna, nihat baácdih moondíh wutni át jumap wut jī. Démoón cāacwā ī jummatdih jéihyat túut niijná, nihat cāacwādhíh íih wūtnadhíh át daacát túutap wut jī. Caandíh náahna, nihat cāacwādhíh ā daácní náodíh át wahap wut jī. Páant ā chājat túutni yeó jáap ī jwíih wūt daacát yeó jáap wut jī. ³ Páant ā wutachah joinít, nihat cāacwā ī nuowāji ī cāac jumni tútchina yoobó wāt daacádih íit bejep wut jī. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjīh íit bejep wut jī. María wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tútchimant, púú Judea baác Belén tútchina mit bejep wut jī. Belén tútchidih Davidji át cāac jumap wut jī. Pániha, David jumma jumna, José yadjih Belén tútchina wūt daacádih íit bejep wut jī.

⁶⁻⁷ Queét chénewā Belén tútchiboó jubínit, dawá cāacwā ī jumachah, úwat muuná ā yáwachah, momo jiwíwā úwat tólihboó Joséwā íit úwap wut jī. Caánboó jumna, María mi jáap bácahdih bóodih mit weh jumap wut jī. Pánih weh jum péanit, mi wūáhdih yéguéhjīh táí pin bojnit, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jī.

Ovejawādhíh en daonít Jesúsdih enedih í bejat

⁸ Páant mi weh jumni chei, Belén tútchi jwéejdhíh ovejawādhíh en daonít íih ovejawādhíh en daoná íit chājap wut jī. ⁹ Páant ī en dawáchah, Dioíh ángel queétdih át jíghop wut jī. Pánih jíghonit, búdí ā yeh íiguíchah ennit, búdí íit úwap wut jī.

¹⁰ Páant ī úmūchah ennit, ángel queétdih nin pah át níj naáwáp wut jī: “¡Ní úmūca bojoó! ¡Ní joyoó! Búdí ní weñat pínah túini doonádih yeedíh naáwádih jūóhna caá wā chājap. Caán doonádih joinít, nihat cāacwābut búdí ī wēibipna caá. ¹¹ Butéh Davíh tútchidih cāacwādhíh túi ubni pínah ā cāac jumap be. Caán Dios ā wahni Cristo, nihat cāacwā ī maáh pínah caá. ¹² Wā níjnídhíh ní bid jayáchah, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih yéguéh chóojīh pin bojni, ā lajbipna caá”, át níjíp wut jī.

¹³ Ángel queétdih páant ā níjíchahjeh, dawá ángelwā ájeéh jíghonit, Diosdih nin pah íit níj wēi naáwáp wut jī:

¹⁴ “¡Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih í weñe naáh! ¡Nin baácbóó ā oinit í túi jumna naáh!” íit níjíp wut jī.

¹⁵ Ángelwā queétdih páant níj naóh péanit, Dios ā jumapboó íit jwúub bejep wut jī. Í jwúub bejat túttimahbitjeh, ovejawādhíh en daonít nin pah íit múic níjíp wut jī:

—Chóbe, Belén tútchina Dioíh ángel jwíútdih ā níjátidih enjīh, íit níjíp wut jī.

¹⁶ Páant níjnit, Belén tútchina wēpép caandíh enedih íit bejep wut jī. Pánih bej, caanná jubínit, María, José, wébitdihbut íit enep wut jī. Wébit momo jiwíwā jeémát yacat paihdih át lajap wut jī. ¹⁷⁻²⁰ Pánih bid jumínit, ángel ded pah ā níjátidih Mariawādhíh íit naóh yapanap wut jī. Pánih en péanit, íih ovejawā pehbboó íit jwúub bejep wut jī. Pánih bejnit, ángel queétdih ā níjátj pahjeh

ennitji Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī. Nihat í jwāáhnitdihbut ít naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinít, cáacwā ít joí wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébítidih páant í niijátjidih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jī.

Dioih m̄uúboó Jesúsdi h̄ ub bejat

21 Jesús ā cáac jum̄niji ocho yeó jáap táttimah, sacerdotewādih āih quehli nah yapat chóodih ít bóodat tútup wut jī. Páant judowā ípí chājap wut jī.* Pánih bóod péanit, ā ín wudu jum̄at pínah jātih ángel ā niijátji pahjeh caandih Jesús ít wūt búhdhup wut jī.*

22 Bíic widh táttimah, Moisés ā wutatji pah chāj péanit, mi wāhdih Diosdih wāhat túat niijná, Jerusalénna ít ub bejep wut jī. 23 Pánih wāh̄nit, Dios nin ā wutatjidih ít jepahap wut jī: “Jáap bácahdih bóo newé weép ā jum̄achah, weem̄dih ñi wāhuú. Caán wāih, weem̄dih teo wāh̄ni pínah caá”,* Dios át niij wutup tajī. 24 Pánihna, Jerusalénna Dioih m̄uúdh̄i j̄ubí, jopwādih j̄ib chājnit, sacerdotewādih ít wāhup wut jī, Diosdih í cáo wāhat pínah niijná. Pánih chājnit, Dios nin ā wutatjidih ít jepahap wut jī: “Chénewā jopwādih ñi wāhuú weem̄dih, jáap bácahdih bóodih túat n̄um̄ná”, Dios át niij wutup tajī. Pánih chājna, í weh jum̄at táttimah, nihat Dios ā wutatjidih ít chāj péanap wut jī.*

25 Caán láa Dios naáwátidih túi jepahni, Simeón wāt jum̄ni, Jerusalén tútchidih át jum̄up wut jī. Caán Diosdih túi wēni jum̄na, Dios ā wāh̄ni judíowādih túi ub̄ni pínahdih páina át chājap wut jī. Caandih Túini Espírítu ā wēpat búdí át jum̄up wut jī. 26 Pánih jum̄na, nin pah caandih átát niij jéihyanap wut jī: “Ma wānat pínah jātih Dios ā wāh̄ni Cristo, āih cáacwādih túi ub̄ni pínahdih meém̄boó ma enbipna caá”, át niijíp wut jī. 27 Pánihna, caandih Dioih m̄uúná Túini Espírítu át bejat tútup wut jī. Joséwā Jesúsdi h̄ ub waad béjehah, Dios ā wutatji pah chājat túat niijná, Simeón queétdih át jwāáap wut jī. 28 Pánih jwāáhnit, Túini Espírítu caandih ā jéihyanachah, wébítidih át ub túhup wut jī. Ub túh̄nit, nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī:

29-30 “Maá, meém ma niijátji pahjeh míih cáacwādih túi ub̄ni pínahdih ma wāh̄nidih buu wā enna caá. Weém, meem̄dih teo wāh̄ni, buu wā wunuchah, ā táibipna caá, buca.

31 Nihat cáacwā í enechah, meém nindih mat wahap taga, cáacwā iiguípna í bejat déedih ā túi ubat pínah niijná.

32 Nin tigaá nihat judíowā nihcannitdih ded pah Dios ā jum̄atdih ā jéihyanapna caá. Páant ā jéihyanachah, judío ā jum̄achah jéih̄nit, bitaboó míih judíowādih í túi wēibipna caá”,* Simeón át niijíp wut jī.

33 Páant ā niijíchah joinít, Joséwā búdí ít wēi jenah joyóp wut jī. 34 Táttimah, Simeón queétdih wēnit, “Dios yeebdih ā túi chāja naáh”, niijnít, Maríadih jwuh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátidih ma túi joyoó. Nin wébít Dios ā wāh̄ni caá. Dawá judíowā caandih í náahcatji peéh í buudbípna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandih náahnit, í túi jumbipna caá. Caán Dios ā weñat pínahdih jéihyani ā jum̄achah yuhna, dawá caandih yap yoh̄nit, yeejép í naóh̄bipna caá.

35 Nihat cáacwā ded pah í jenah joyátidih jéihyani pínah Dios nin wébítidih át wahap taga. Obohjeéhtih, meém̄boó búdí ma j̄igahbipna caá, Simeón caántdih át niijíp wut jī.

* 2:21 Lv 12.3 * 2:21 Lc 1.31 * 2:23 Ex 13.2,12 * 2:24 Lv 12.6-8 * 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

36 Caanjth beh wili Ana wūt jumnihbut mit jumap wat jī. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wat jī. Caánt Fanuelji nuám, Aserji juimená poómpdih bóli wat jī. Caánt jáap beh tóahnih jumna, mit áa jumap wat jī. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih bíbohñit, mijeeh bóo át éemp wunap wat jī. 37 Páñih éemp wunnih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohñit, Dioih muá díitboó mipí jumap wat jī. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jeémp jwuhcan, Diosdih mipí wēi wábh jáanap wat jī. 38 Caán horadidh pohba Joséwā pebhna mit juibínap wat jī. Páñih juibí, Jesúsdiñ enna, Túini Espiritu á jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wat jī. Dios á wahni, queétdih táí ubni pínahdih judiowá ipí páñap wat jī. Páñihna, Jesús í bidni á jumatdih niñat queét páñitdih mit naáwáp wat jī.

Nazaret tútchiboó í jwáub bejat

39 Joséwā niñat Dios á wutatji pah chāj péa, jwáub bejñit, Belén tútchidih ít jum jwuhap wat jī. Túttimah, Galilea baác í jumñiji Nazaret tútchina ít jwáub bejep wat jī.* 40 Í wáuh táí behñit, caolih júatthñijeh jumna, Dios á weñat pínahdih át táí jéihyep wat jī. Páñihna, Dios caandih táí wēi enñit, búdí át teo wáacap wat jī.

Jesús doce jópchi á bíbohchah, Dioih muá caandih í numah bejat

41 Oveja wáuhdih í mao jeémát yeó jáap, Pascua í niñjñi, paacáñni pandihbut í jeémp wēi láa, Dios á wutatjidih jepahñit, niñat judiowá jópchi jumap pah, Jerusalén tútchidih ipí miic wáac juibínap wat jī. Jesús manabut jópchi jumap pah Jerusaléna ipí aab bejep wat jī.* 42 Jesús doce jópchi bíbohñit, caanbát á manajeéh át bejep wat jī. 43 Páñih juibínit, í wēi jeémát á beedéchah, í chéenwá bíicdih Joséwā Nazaret tútchina ít jwáub dei bejep wat jī. Obohjeéhtih, á mána í jéihchah yahna, Jesús Jerusalénboojéh át chāwáp wat jī. 44 “Dawá jwí bejchah, jwí wáuh jwí déewájeéh á jumna nacaá”, ít niñ jenah joyóp wat jī. Páñit niñ jenah joiná, niñat yeó jáap bejñit, cheyeh caandih ítih bidip wat yah jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wat jī. 45 Páñih bid juicán, Jerusalén tútchina bididih ít jwáub bejep wat jī.

46 Jerusaléna jwáub juibínit, caanná í wáuhdih búdí ít bidip wat yah jī. Chéne yeó jáap táí bid, bíih yeó jáapdih ít bid juyáp wat jī, buca. Dioih muá díitna Moisés á wutatjidih bohénit cáñih cháudñit, queétdih joiná, wábh joí enna át chājap wat jī. 47 Beh joinít, á táí jepahachah, niñat caandih joinít búdí ít joí wáhi bejep wat jī. 48 Páñihna, á mána Dioih muáñi waád juibínit, caanná behñitjeéh á cháudchah enñit, queétdih búdí ít wáhi bejep wat jī. Páñit á chājachah enñit, á íñ nin pah mit niñ wábh joyóp wat jī:

—¿Wáuhú, dépanih tígá jwíitdih páñit ma nih chāj? Ma joyoó, ma íbijñh meemdíh búdí jwí bidip be. Meemdíh bid juicán, búdí jwí náñni dahwanap be, mit niñjip wat jī.

49 —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi bid? ¿Wá ípíñ muáboó á náahatdih chājni wá jumatdih ñi jéihcannit beé? Jesús queétdih át niñ jepahap wat jī.

50 Obohjeéhtih, ded pah á niñjítidih ít beh joicáp wat jī.

51 Caandih bid juinít, Nazaret tútchina ít numah jwáub dei bejep wat jī. Caanná jwáub dei juibíniji behna, á manadidh ápi táí jepahap wat jī. Obohjeéhtih, beh wili niñat páñit á chājatjidih búdí mipí jenah joyóp wat jī.

* 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

52 Jesús túi jéhnijeh át behep wut jī. Páant ã jumuchah, Dios caandih búdí át wēi enep wut jī. Cāacwābut biíc yoobó caandih ít weñep wut jī.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátdih ã naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Túttimah, Zacarías wūúh Juan behna, muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandih át jwíh naáwát túttup wut jī. Caán láa Roma tútchidih moón í maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumup wut jī. Poncio Pilato Judea baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Herodes Galilea baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Á úud jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón bícdih í maáh át jumup wut jī. Lisaniás Abilinia baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Páant í maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewā í maáta ít jumup wut jī. 3 Caán láa, Juan muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandih át naáwát túttup wut jī. Pánihna, Dios ã naáwát túttuchah joinit, Juanboó Jordán muj pebh dei juibnit, át táoh naóh jibip wut jī. Nin pah ápi níj naóh bohénap wut jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuuméchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wā daabáipna caá, ñi yéejat yohat jūtat pínah níjñá”, cāacwādh át níjip wut jī.

4 Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ã chājat pínahdih át níj naóh daacáp wut jī.

“Dios naáwátdih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ã níj ñaac bohéipna caá: ‘Jwí Maáh ã júúwát pínah jātih ñi yéej chājatdih cádah, túiniboodíh túut nuumnit, caandih ñi túi páñaá.

5 Det jīgah náah jumnitdih ã teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihát jéihni, dedé weemdíh júhdhat wihcan caá”, níj jenah joinitdih í wēpatdih jwí Maáh ã dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinit í jenah joyátdih ã yoobáipna caá.

6 Pánihna, nihát cāacwā yoobópdih í jenah joibípna caá, iiguípna í bejatji déedih Dios ã túi ubatdih í jéihyat pínah níjñá’, ã níj naóhbipna caá”, Isaías át níj daacáp wut jī. *(Is 40.3-5)*

7 Dawá cāacwā Juan pebhna ít juibínap wut jī, queétdih Juan ã daabáát pínah níjñá. Á pebhna juibínitdih nin pah ápi níj naáwáp wut jī: “¡Yeéb yeena caá ñi chājap! ¡Mawā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úm jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ñi yéej chājatdih ñi cádahícat jíb, Dios yeebdíh ã peéh chājachah, ñi jéih jweícán níit. 8 Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumát caá yeebdíh náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wēi enep wut jī. Pánihna, ã juimená jwí jumuchah, jwiítdihbut ã túi wēi enna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennit, ã wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ã juimená pah nin jee dáhnadh ã jéih túut nuumná caá.* 9 Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdíhbut Dios ã en daoná caá. Biquí nahna yeejép ã quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadhbut ã pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadhbut ã cáo yohbipna caá. Páant ã chājat pah mántih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdíhbut iiguípna ã wahbipna caá”, Juan át níjip wut jī.*

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4 * 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19

10 Páant ã niijíchah joinít, cāacwā Juandih nin pah ìt niij úabh joyóp wut jì:
—¿Ded pah tīgáá jwī túut nuumbí? ìt niijíp wut jì.

11 —Ded chéne yéguéh chóo bíbohni yéguéh wihcannidih ã wāhū naáh. Jeémát bíbohni but jeémát wihcannidih ã wāhū naáh, queétdih át niij jepahap wut jì.

12 Romanowā maáta ì úabát túutni dinerodih úabh wāhñitbut daabáát túut niijná, Juan pebhna jibínit, nin pah ìt niij úabh joyóp wut jì:

—¿Bohéní, jwiítboó ded pah tīgáá jwī túut nuumbí? ìt niijíp wut jì.*

13 —Ñi maáta ì wutat pah bóojeh ñi úabáp. Chah ñi úabát dih ñi cádaahaá, queétdih át niijíp wut jì.

14 Biqúina soldadowābut caandih nin pah ìt niij úabh joyóp wut jì:

—¿Jwiítbut ded pah tīgáá jwī túut nuumbí? ìt niijíp wut jì.

—Bíh pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojóo. Dawá láa núo náahna, cāacwādih yee naóh éumanit, nemat muúboó bejihcan ì jib chājatdih ñip ì wutna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádaahaá. Ñi tewat jibidihjeh wēnit, ñi tewéé, át niijíp wut jì.

15 Nihat judíowā Dios ã wahni queétdih túi ubni pínahdih ìt bidip wut jì. Pánihna, Juan páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ìt niij jenah joyóp wut jì: “¿Nin Dios ã wahni jwī páini naniít?” ìt niijíp wut jì. 16 Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah át niijíp wut jì: “Weém yebdíh mahjìhjah wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jéohni, chah wēpni ã jumna caá. Páant ã jumchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Caánboó mahjìh daabáát panihni, yebdíh Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wāhbipna caá. Caán ã wēpat tūu iigát panihni ñi yéejatdih cáwat pah ã chājbipna caá, jwúub yéej chājíhatdih ñi jenah joicát pínah niijná. 17 Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán túbna yoobát dihjeh wah wuúhboó jái yacnit, áih muúboó ã amohbipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodih ã cáo yohbipna caá. Páant ã chājat pah, wā túttimah jéohni caandih jepahnitdih ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguípna ã wahbipna caá. Caán iigát dedé ã noón dabcan niít”, át niijíp wut jì.

18 Páant niijnít, bíh naawátjìhbut Juan cāacwādih ap ì bohénap wut jì, túut nuumnít, iiguípna ì bejcat pínah niijná. 19 Galilea baác dih moón ì maáh Herodes ã úd Felipe áa Herodíasdih ã dúuc wái áa jumatji peéh Juan át jūihñup wut jì. Nihat bíh yeejé ã chājatjìdihbut át jūihñup wut jì. 20 Páant ã niij jūihñatji jib Herodes Juandih joíhcan, át nemat túutap wut jì. Pánih chājna, chah át yoób yéej bejep wut jì.*

Juan Jesúsdih ã daabáát (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Nemat muúboó Herodes ã nemat pínah jātìh, Juan cāacwādih ã daabánachah, Jesúsbut ã pebhna daabáát túutdih át jibínap wut jì. Páant ã daabáát túttimah, Jesús Diosdih ã úabúchah, jeá át jéweah bejep wut jì. 22 Páant ã jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant Dei jéohnit, caandih át jui jaamáp wut jì. Páant ã jui jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdih nin pah át niij naawáp wut jì:

—Meém wā wúh, wā oini caá. Meemdih búdí wā wēina caá, át niijíp wut jì.*

* 3:12 Lc 7.29 * 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * 3:22 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

Jesús ã n̄owã ã w̄t
(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espiritu ã dei j̄úwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohñit, cãacwãdih ãt bohé jw̄ihip wut j̄i.

Nit wut j̄i Jesús ã n̄owã: “José ã w̄úh caá”, cãacwã ãt niij jenah joyóp wut yuh j̄i.

José Elí ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁴ Elíboó Matat ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatboó Leví ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Levíboó Melqui ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Melquiboó Jana ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Janaboó José ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁵ Joséboó Matatías ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatíasboó Amós ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Amósboó Nahúm ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Nahúmboó Esli ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Esliboó Nagai ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁶ Nagaiboó Maat ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Maatboó Matatías ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Matatíasboó Semei ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Semeiboó Josec ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Josecboó Judá ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁷ Judáboó Joanán ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Joanánboó Resa ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Resaboó Zorobabel ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Zorobabelboó Salatiel ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Salatielboó Neri ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

²⁸ Neriboó Melqui ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Melquiboó Adi ã w̄úh
ãt jumap wut j̄i.

Adiboó Cosam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Cosamboó Elmadam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Elmadamboó Er ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
²⁹ Erboó Josué ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Josuéboó Eliezer ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Eliezerboó Jorim ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Jorimboó Matat ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³⁰ Matatboó Leví ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Judáboó José ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³¹ Eliaquimboó Melea ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³² Natánboó David ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Davidboó Isaí ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Isaíboó Obed ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
³³ Naasónboó Aminadab ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Aminadabboó Admin ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.
 Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumɐp wut jĩ.

Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Isaacboó Abraham ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Abrahamboó Taré ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Ragaubooó Peleg ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Arfaxadboó Sem ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Semboó Noé ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Noéboó Lamec ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 37 Lamecboó Matusalén ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Matusalénboó Enoc ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enocboó Jared ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Jaredboó Mahalaleel ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Mahalaleelboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 38 Cainánboó Enós ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enósboó Set ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Setboó Adán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.

Adánboó Dios wūáh,
 ā jwíih chājniji,
 āt jumap wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdih ā yéjaíhat
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹⁻² Juan Jesúsdih ā daabánachah, Túini Espíritu caandíh ā yáwachah, Jesús Jordán majmant āt jwúub aab béjep wut jī. Jwúub aab béjnit, Túini Espíritu caandíh muú wihcapboó āt namah bejep wut jī. Caánboó cuarenta yeó jáap ā jumachah, Satanás, nemépwā ī maáh, caandíh ātih yeejép chājat túutap wut yuh jī. Páant bóí yeó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpan, nuugúp wanna āt chājap wut jī.

³ Páant ā nuugúp wanuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah āt niúj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūáh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma niíj, āt niíjip wut jī.

⁴—Páant wā chājcan niút. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:

‘Jeémát dihjeh pohba ī jeéméchah, cāacwāih caolih túi booni panihni ā jumcan niút’, āt niúj daacáp tajī, *(Dt 8.3)*

Jesús Satanásdih āt niúj jepahap wut jī.

⁵ Páant ā niúj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdih Satanás āt namah púuh laab béjep wut jī. Caán jeejina púuh laab juibínit, nihat cāacwā ī jumap yoobó Jesúsdih āt júutap wut jī. Nihat bíicdih űaáp jígoh, āt buudáh bejep wut jī. ⁶ Pánih júutnit, nin pah caandíh āt niíjip wut yuh jī:

—Nihat baáčboó jumnit ī maáh wēpat weemdíh wāhniji caá. Ded wā wāhíhndih wā jéih wāhna caá. ⁷ Pánihna, meém bódicha caj yoh űajnit, ‘Meém nihatdih chah maáh caá’, weemdíh ma niíjíchah joinít, nihat ī maáh wēpatdih meemdíh wā wāhbična caá. Nihat míih pínah ā jumbična caá, Satanás Jesúsdih āt niíjip wut jī.

⁸—Páant wā chājcan niút. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēinit, ā wutatdihjeh ma jepahaá’, āt niúj daacáp tajī, *(Dt 6.13)*

Jesús Satanásdih āt niíjip wut jī.

⁹ Páant ā niíjít túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh muúboó Satanás Jesúsdih āt namah bejep wut jī. Dioíh muú jap bóo muú wát jī. Caanná namah juibínit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdih āt űuhat túutap wut jī. Pánih űuhat túutnit, nin pah āt niúj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūáh jumna, meemdíh ā wapat pínahdih júutat túut niíjná, ninmant ma űaáp jéen bejeé. ¹⁰ Davidji nin pah ā niúj daacátjidih ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwā dih meemdíh ā en dawát túutbična caá.

¹¹ Pánihna, meemdíh ī jípónih teobična caá, jee dáhboó míih jíicha ā buug lácjat pínah niíjná’, āt niúj daacáp tajī, *(Sal 91.11-12)*

Satanás caandíh āt niíjip wut jī.

¹² —Páant wā chājcan niút. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani āt niúj daacáp tajī:

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidih “¿Yoobópdih niit?” niij jéihíhna, caandíh ñi chájat tútca bojoó’, át niij daacáp tají, (Dt 6.16)

Jesús caandíh át niij jepahap wut jí.

¹³ Pánih yee naóh péanit, Satanás Jesúsdi h cádah jwúub bejnit, ã jwúub yéjeaat pínah yeó jáapdi h át páñap wut jí.

Galilea baácđih moonđih Jesús ã bohé jwíhát
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ã chájat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdí ã wēpatjíh át táoh bohé jwíhip wut jí. Páant ã bohéat doonáđih cācwā í naóh peetép wut jí. ¹⁵ Páni h táoh bohénit, judíowā í bohéat muuná waadnit, queéđih ãpí bohénap wut jí. Páant Dios naáwátđih ã bohénachah, ni h at caandíh joinít í t wēi naáwáp wut jí.

Nazaret tútchiboó Jesús ã jwúub juibíát
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Páni h bohé jibnit, Nazaret, ã behni tútchina át jwúub juibínap wut jí. Páni h jwúub juibínit, judíowā í chooát yeó jáapdi h, ãpí chájat pah caanbát í míc wáacat muđđih át waadáp wut jí. Páni h waád juibí chúđniji ñah ñuh bejnit, Dios naáwátđih en naáwát tút niijná, naóhni t í ñuhapna át juibí ñuhap wut jí. ¹⁷ Caanjíh ã juibí ñuhuchah, Isaías ã daácni tólihjidih í t wūhup wut jí. Páni hna, caán tólihđih pah teonit, ã naáwát pínahđih bid jainít, nin pah át niij en naáwáp wut jí:

¹⁸ **“Wā Maáh Dios Túini Espíritu ã wēpatđih weemđih búdí ã wūhup be, cācwāđih wā teo wáacat pínah niijná. Páni h wāhni t, jígah náah jumnit panihnitđih áih túini doonáđih ã naáwát tútup be. Chéonit panihnitđih ã watat pínah doonáđihbut ã naáwát tútup be. Jéih encannitđih ã booa t tútup be, í jéih enat pínah niijná. Ni h at cācwā wēicannit, yeejép yapnitđihbut ã teo wáacat tútup be.**

¹⁹ Páni hna, **‘Buu jwuh caá, Dios jígah ennit, cācwāđih búdí ã teo wáac jwíhbi pna caá’, weemđih ã niij naáwát tútup be, Isaías át niij daacáp tají”,** (Is 61.1-2a)

Jesús át niijíp wut jí.

²⁰ Páni h en naóh péanit, caán tólihđih jwúub nah teo, sacerdotedih jwúubanit, át jwúub chúđup wut jí. Páant ã chájachah, ni h at caánboó jumnit í t en ñuunúp wut jí.

²¹ Páni h chúđnit, Jesús queéđih nin pah át niij bohé jwíhip wut jí:

—Páant ã niij daacátji buu caá buca ñi cātíh ã yapap. Weemđih caá páant át niij daácjip taga, át niijíp wut jí.

²² Páant ã túi naáwáchah joinít, ni h at caandíh wēi naóhna yuhna, búdí í t wáhi bejep wut jí. Páni h wáhi bejnit, nin pah í t míc niij uúbh joyóp wut jí:

—jjoyoó buca! ¿Nin José wúhjuh ni h can niit? í t míc niijíp wut jí.

²³ Páant í t míc niij uúbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queéđih át jwúub niij naáwáp wut jí:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc niiját pah weemđih ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum tútchiboó ma wēp chájat pah muñti h ninjé h ma behni tútchiboobát bíic yoobó ma chájaa, Dios meemđih ã wahatđih jwí jéihyat pínah niijná’, weemđih ñi niijná yuh caá. ²⁴ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Ded Dios naáwátđih naóh yapanidih ã pebh jumnitboó í pí joi h can caá. Páni hna, yeéb weemđihbut

biic yoobó ñi jóíhcan níit.* ²⁵ Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, biic peihcanni jópchi táí beéd, biih jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baáčboó dawá éemp wunnit yaádh it jumap wat yuh jī.* ²⁶ Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, biih baáčdih bóli éemp wunnihdih teo wáacat táut niijná, Dios Elíasdih át wahap wat jī. Pániha, Sidón tátchi pebh Sarepta tátchibtdih bólidihjeh át teo wáacap wat jī.* ²⁷ Dios naáwátdih biih naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baáčboó dawá báac moópniit it jumap wat yuh jī. Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat táutcan, Naamán Siria baáčdih bóodihjeh Eliseodih át booaat táutap wat jī.* Páant caán láa ī jepahcat pah, buu yeebbút weemdih ñi jepahcan níit, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, nihat caanjīh cháudnit tubit it ijip wat jī. ²⁹ Pánih íj ñah ñuh, Jesúsdihtonit, ī míic wáacat muumánt caandih it wái bac bejep wat jī. Nazaret tátchimant wái bac bejniit, tátchi jwéjtdih bóo jeé túlhna it ab bejep wat jī, caandih too yoh yac bojat táut niijná. ³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queé cātih tac púud ñuhnit, biáboó át bejep wat jī.

Judiowā ī míic wáacat muúboó nemép jumndih Jesús ā booaat

(Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tátchimant Jesúsdihtonit bicaat túttimah, Capernaum tátchina át dei bejep wat jī. Capernaum tátchibat Galilea baáčdih bóo tátchi wat jī. Capernaum tátchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judiowā ī míic wáacat muuná át juibínap wat jī. Caán muudih waád juibínit, caanjīh jumndih Dios naáwátdih át bohénap wat jī. ³² Pániha, ā wép bohénachah, búdi it jói wáhi bejep wat jī.*

³³ Caanjīh cháudnit biicdih, nemép jumndih át jumap wat jī. Pániha, Jesús ā bohénachah joinít, nin pah át níj ñaacáp wat jī:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tátchidih bóo jwiitdih tac buugáca bojóo! ¿Jwiitdih dedé tigaá ma chájbi? ¿Yoh bacandih nit beé ma juúwáp? Weém meemdih wá jéihna caá. Dios ā wahni, chah táini caá meém, Jesúsdihtonit át níj ñaacáp wat jī.

³⁵ —¡Ma laihca bojóo! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé! Jesús nemépdih át niijíp wat jī.

Páant ā níj wutuchah joinít, cáacwā cātih nemépboó caandih duó buugnít, át bac bejep wat jī. Pánih duó buugná yuhna, caán newédih át yéecap wat jī.

³⁶ Páant Jesús ā chájatdih nihat cáacwā búdi it en wáhi bejep wat jī.

—¡En yuh buca! ¡Á naáwát wépép caá! ¡Á naáwáchahjeh, nemépwā yuh buca caandih ī jepahna caá! it míic niijíp wat jī.

³⁷ Jesús páant ā chájatdih nihat Capernaum tátchi pebh jumndih it míic naóh peetép wat jī. Búdi át wut yáanap wat jī.

Simón Pedro ā chudhdih Jesús ā booaat

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ā chájat túttimah, judiowā ī míic wáacat muumánt Jesús wá it bac bejep wat jī. Bac bejniit, Simónih muuná it juibínap wat jī. Caanná ī waád juibínachah, mi índih tubit ā pahachah, Simón áa Jesúsdihtonit mit naáwáp wat jī. Páant tubit ā pahachah, mit lajap wat jī. “Caántdih ma booaaná”, caán muudih jumndih Jesúsdihtonit it niijíp wat jī. ³⁹ Páant ī niijíchah joinít, Jesús mi pebh juibi

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16 * 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

ñahnit, **“Ma yayaá”**, pahatdih át niijíp wut jī. Páant ã niijíchahjeh, pahat át dúucup wut jī. Páant ã dúucuchah, ñah ñahnit, ī jeémát pínahdih mit cáagap wut jī.

Dawá wunnitdih Jesús ã booaat

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tõo ñáh jüúwáchah, dawá tubúp chüúhñitdih Jesús pebhna ít ub juibínap wut jī. Dawá máach wunat queétdih át jumap wut jī. Nihat ī ub juibínit wunnitdih Jesús át teo jáha boonanap wut jī. ⁴¹ Dawá nemépwādhbut át batatúup wut jī. Páant ã bacat túutuchah,

—jMeém Dios wūúh caá! tubit ít niij ñaacáp wut yuh jī.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih jaihnit, **“Dios ã wahnī caá”**, át niiját túutcap wut jī.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jibat

(Mr 1.36-39)

⁴² Daa jüúwáchah, ã ípdih wúbát túut niijná, Jesús cáac wihcapboó át bejep wut jī. Obohjeéhtih, cáacwā caandih bid bejnit, ít jwááap wut jī. Jwááhnit, caandih ījeéh jumat náahna, ít chāwát túutap wut yuh jī.

⁴³ —**Ñijeéh wā jéih chāocán caá. Biéh tútchinadih moondihbut Dios ã maáh jumat doonádih weemdih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdih ã wahap be,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁴⁴ Pánihna, nihat Galilea baácboó jib bejnit, judiowā ī míc wáacat munná waadnit, Jesús ãpī bohénap wut jī.

5

Queéj júut maonitdih ájeéh Jesús ã bejat túutat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Biéh yeó jáap, Jesús Genesaret íim jwéejdih ñahnit, dawá cáacwādh Dios naáwátidh naóhna át chājap wut jī. Caán ã bohéátidh búdí joíhna, Jesúsdh ít too pénap wut jī. ² Páant tubit caandih ī tóonachah, Jesús chéne búdí jááj chóonadih át enep wut jī. Caanjīh queéj júut maonit ī aabní chóona át pahap wut jī. Queét íih jááj chóona pebh íih ñuonádih chocna ít chājap wut jī. ³ Pánihna, bíc chóodih Jesús át waadáp wut jī. Caán chóo mínah Simón wut jī ã wūt. Caán chóodih waadnit, **“Weemdih chibít ma too páud baca pahanáá”**, át niijíp wut jī. Páant ã too páud baca pahanachah, Jesús caán chóodih chúudnit, cáacwādh át bohénap wut jī.*

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih át niijíp wut jī:

—**Íim tac yoób páud bac bejnit, queejwādh mawat túut niijná, ñíih ñuonádih ñi yoh báahanaá,** át niijíp wut jī.

⁵ —Bohéní, nihat chei jwí júut mawachah yuhna, queejwā ī wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah joinít báach, jwíh ñuonádih jwí yoh báaha enmi caá, Simón át niijíp wut jī.*

⁶ Páant niij péa, íim tac yoób páud bac bejnit, íih ñuonádih ít yoh báahanap wut jī. Páant ī yoh báahanachah, dawá yoobát queejwā waadná, íih ñuonádih boloh wáina ít chājap wut jī.* ⁷ Páant ī boloh wáyachah ennit, ī pej jumnit queét pebh pahnitdih Simón át ejep wut jī: “jJwiítidh ñi teo wáac jüúwá!” át niijíp wut jī.

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6

Pánih teo wáacadih juibínit, chénat pah chóo queejwádih ít ub yac yáwanap wut jī. Dawá queejwá jumna, iih jááj chóona át daábíhip wut jī.

8-10 Páant dawá queejwádih ennit, Jesús ā wēpatdih jéihna, Simón búdí át úmup wut jī. Pánih úmna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdihi nin pah át niijíp wut jī:

—Maá, meém chah wēpni, táini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Pánihna, meemdihi wá úmúchah, biáboó ma bejeé, át niijíp wut jī.*

—**¡Ma úmca bojó! Búu meém queejwádih bid jwuhni caá. Obohjeéhtih, meemdíh wá túnt nūmúchah, queejwádih ma bidat pah muntih, cāacwābóodih bidnit, wíih doonádih ma naóhbična caá, weemdíh jepahna, wíihwá í jumat pínah niijná,** Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Simón ā úmat bíic yoobó ā pej jumnitbut ít úmup wut jī. Santiago, Juan wut jī ā pej jumnit. Queét chénewá Zebedeo weh wut jī. 11 Pánihna, jwúub ñáan juibínit, queét nihát iih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

Bácah moópnihi Jesús ā booaat

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Jesús bíih tátchibóó ā jumúchah, bácah moópni ā pebh át juibínap wut jī. Pánih juibíni Jesúsdihi ennit, ā wēpatdih jéihna, páah yoh ñajnit, nin pah át niij wúub wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booaana caá, át niijíp wut jī.

13 Páant ā niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jáhanit,

—**júu! Wēinit, meemdíh wá booaana caá,** át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, moopát nihát át ñūmáh bejep wut jī. 14 Pánihna, Jesús caandíh nin pah át wēp niij naáwáp wut yuh jī:

—**Bitadihi naóhcanjeh, sacerdotedihi míh bácah ā jwúub ñūmátdih júutudih ma bejeé. Moisés ā wutatji pah sacerdotewá í cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádih ma wáhuú, Dios meemdíh ā booaatjidihi í jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jī.

15 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cāacwádih át naóh peetép wut jī. Páant Jesús ā chājat dooná chah át wut yáanap wut jī. Caán doonádih joinít, ā naáwátdih joyát túnt niijná, í wunatdihi but ā booaat pínah niijná, dawá ā pebhna ípí wáac juibínap wut jī. 16 Obohjeéhtih, Jesús cāac wihcapboó, ā ípidih wúubdíh apí bejep wut jī.

Jéih yoocannidihi Jesús ā booaat

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Bíih yeó jáap Jesús cāacwádih ā bohénachah, fariseowá, Moisés ā wutatjidihi bohénitbut ít joí chúdup wut jī. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tátchimantbut bejnit, ítát juibínap wut jī. Jesús ā bohénachah, dawá joiná ít chājar wut jī. Dios cāacwádih booaat wēpatbut Jesúsdihi búdí át jumup wut jī. 18 Páant ā bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidihi ā lajat chóojíh Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wut yuh jī. 19 Obohjeéhtih, dawá mūudih í yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh ít beo púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab juibínit, biquína jeé naanádih ub jwej, ít chājnit, jéih yoocannidihi ā lajat chóojíh Jesús pebh ít cádah deyanap wut jī. 20 Pánihna, caán ā booaat wēpatdih í jenah joyátdih jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidihi nin pah át niijíp wut jī:

* 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5 * 5:14 Lv 14.1-32

—**Ma yéejatdih wā yohna caá**, át niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut íjnít, queétjeh nin pah ít niij jengah joyóp wut jī: “¿Dedé cáac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cáacjeh jumna yahna, ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chājap”, queétjeh ít niij jengah joyóp wut yah jī.

²²⁻²⁴ Páant í niij jengah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niij jengah joi? ‘**Ma yéejatdih wā yohna caá**, wā niijíchah joinít, weemdih jéihcan yahna, ‘**Yeeni caá**’, ñi niij jengah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘**Ma ñah ñuhúú**. Ma ñajatdih úbnit, ma yáac chāi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejehach ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bibohatdihbut ñi jéihbipna caá. Weém nihat cáacwá úud jeé, Dios ā wahni nin baácdih moondih jéih boonanit, í yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj jútupna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jī:

—**Ma ñah ñuhúú**. **Ma ñajat chóodih úbnit, míih muúboó ma jwúub bejeé**, Jesús caandih át niijíp wut jī.

²⁵ Páant ā niijíchahjeh, nihat í enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ā ñajat chóodih úbnit, áih muúboó át jwúub bac bejep wut jī. Pánih bejnit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī.

²⁶ Páant ā bac bejehach, nihat en wáhi bej, búdí jengah joinít, queétbody yoobó Diosdih ít wēi naáwáp wut jī.

—¡En yah buca! Búdí náhnat pínahdih buu jwí enna caá, ít míc niijíp wut jī.

Jesús Levídih ā jáúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wā caán tútchidih jumnitji bac bejnit, bíih tútchina ít bejep wut jī. Caán í bejni namá jwéejdih Leví wut jumni ā tewat tóliboó át chúudup wut jī. Caán Romanowā maáta í uúbat túutni núodih uúbh wáhni át jumup wut jī. Pánihna, Levídih ennit, nin pah caandih Jesús át niijíp wut jī:

—**Wájeéh ma péé jáúwá**, át niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wut jī.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví áih muúboó Jesús wádih át numah jeémép wut jī. Caán ā nihat pah dawá núodih uúbh wáhnitdih, bita ā chéenwádihtibut át numah jeémép wut jī. ³⁰ Páant Jesús wā íjeéh í jeéméchah ennit, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut queétdih ít íjip wut jī. Íjnít, Jesús ā bohénitdih nin pah ít niij jáihñup wut jī:

—¿Dépanihna queét dinero nuumnítjeéh, yéej chājnitjeéhtibut jeémp babh tigaá ñi chāj? ít niijíp wut jī.*

³¹ Páant queétdih í niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah át niij jepahap wut jī:

—**Tubúp chāúhcannit cohnidih ípí bidcan caá**. **Wunnitjeh caá caandih í bidip**. ³² Pánihat pah ‘**Weém yéejat wihcanni caá**’, niij jengah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘**Wā yéejatdih jígahnit, wā túat nuúmihna caá**’, niij jengah joinít caá teo wáacni pínahdih í bidip. Pánihna, ‘**Yeejép wā**

* 5:30 Lc 15.1-2

caá jwiit', niij jenah joinitdihjeh teo wáacadih wā jūuwáp be, i yéej chājatdih jġahnit, táiniboodih i túut nuumát pínah niijná, Jesús át niijíp wut jġ.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdiħ i uúbh joyát

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ā niiját túttimah, queét Jesúsdiħ nin pah it jwúub niij uúbh joyóp wut jġ:

—Dios ā wutat pah jwī nuowā ĩpġ jeémp jwuhcap jġ. Juan ā bohénitbut, fariseowā ĩ bohénitbut páant ĩ chājna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ĩ jeémp? It niij uúbh joyóp wut jġ.

³⁴ —Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémpnit biícdiħ ā jum jwuhchah, jġahcan, ĩpġ túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wājeéh jum jwuhna, wā bohénit i túi wēi jeémpna caá. ³⁵ Obohjeéhtih, bita caandih ĩ ub bejat túttimah, ā chéenwā jġahnit, ĩ jeémp jwuhcan niit. Pánihat pah bita weemdih ĩ ub bejat túttimah bácaħ, wā bohénitjeéh wā wihcaħ, queétbody ĩ jeémp jwuhcan niit, Jesús queétdih át niij jepahap wut jġ.

³⁶ Ded pah jwī jeémp jwuhcatdih jwī nuowā ĩ wutatdih, āih jáap bohéátjġih fariseowā ĩ widihichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niij bohénap wut jġ:

—Jáap yégueħ chóo chocca naáh chóojġh máa yégueħ chóodih nah wai búudhat ā náahcan caá. Páant ĩi chājachah nihna, caandih ĩi chocat túttimah, jġint bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tigaá, jwī nuowā ĩ naawátjidiħ, wāih jáap bohéátjġih wid naóhcat caá náahap. ³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúħ macdiħ nuúap chóojġh ĩ chājniji máa wuh wuúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ĩi yáacachah nihna, iguúħ mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta búud tagaá. ³⁸ Pánihna, jáap macdiħ, jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ĩi yáacachah, iguúħ mac, caandih yáacni chóobut ā túi jumbipna caá. ³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguúħ macdiħ ā babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdiħ babhbíhcan, 'Máa mac chah táini beé', ā niijbípna caá. Pánihat pah cāacwā wā jáap bohéátjġih náahcan, 'Jwī nuowā ĩ bohéátjiboó chah ā túyap be', ĩ niijbípna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jġ.

6

Chooát yeó jáapdiħ ded pah ĩ chājat pínahdiħ Jesús ā bohéát

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Biíc chooát yeó jáapdiħ Jesús ā bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdiħ át numah chóop yap bejep wut jġ. Pánih bejna, ā bohénit trigodih úcniħ, āih chóodih jéque yohniħ, ĩt jeémp bejep wut jġ.* ² Páant ĩ chājachah enniħ, biquína ĩjeéh bejniħ fariseowā ĩjniħ, Jesúsdiħ nin pah it niij jūihūap wut jġ:

—¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdiħ yuhna, ma bohénit ĩ teo? Pánih teona, Dios ā wutatdih yap yohna caá ĩ chājap, ĩt niijíp wut jġ.

³⁻⁴ Páant ĩ niijichah joinit, “Wā bohénit ĩ yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jġ:

—Davidji ā bohénit biícdiħ nuugúp wanna, Dioih muuná waadniħ, sacerdotewā Diosdiħ ĩ wāhniħi pandih át jeémép wut jġ. Pánih jeémpna, ā bohénitdihbut át wāhūp wut jġ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ĩ jeémát pínah át jumap wut jġ. Dios wutna, bitadiħ caán pandih át jeémát túutcap wut

* 6:1 Dt 23.25

jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwátdih ī daacni néodih ñi bohécannit jīi? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ñi túi chājcan beé’, át niijcáp tajī.* Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbat Diosdih ī yap yohcan caá.* ⁵ Weém, nihát cāacwā úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ī chājat pínahdih wā jéih watna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Biñ chooát yeó jáapdih Jesús judíowā ī míic wáacat munná waadnít, ā bohénachah, caandíh joinít cāacwā cātíh téihya ágahni át jumap wat jī. Áih jéihyepmant bóo muj nah át ágahap wat jī. ⁷ Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowábat Jesúsdiñ it en ñunnáp wat jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ā booaachah, caandíh naóh yacat túut niijná, eníhna it chājap wat jī. ⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant ī jenah joyátdih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wat jī:

—Ñah ñuhnit, nit cātíh ma jaí ñuhúú, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuhnit, queét cātíh át jaibí ñuhap wat jī.

⁹ Pánihna, caandíh naóh yaquíhnitdih nin pah át niij úubh joyóp wat jī:

—Yeéb ñi jenah joyóchah, ¿jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiítdih ded pah tígaa ā wat? ¿Túí chājatdih níit ā wutap? ¿Yeejép chājatdih níit ā wutap? ¿Wunnidih ā booaat túut níit? ¿Cāacdiñ ā mao yohat túut níit? Jesús queétdih át niijíp wat jī.

¹⁰ Páant niijnít, ī jepahatdih páina, Jesús queét nihátidih át en behep wat jī. Í jepahcah ennit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wat jī:

—Míih téihyadiñ ma yoo dawúú, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadiñ át yoo dawúp wat jī. Páant ā yoo dawúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wat jī.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdiñ naóh yaquíhnitboó caandíh ā booaatdih ennit, búdí it íjip wat jī. Pánih íjnit, nin pah it míic niij úubh joyóp wat jī: “¿Ded pah tígaa caandíh chājat náah?” it míic niijíp wat jī.

Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih ā níwat
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Pánihat túttimah, biñ yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih úubúdiñ át bejep wat jī. Nihat chei át úubh daa jáúwúp wat jī. ¹³ Daanachah, ā naáwátdih joí péenitdih bid bojnit, doce ā bohé bejnit pínahdih át níwip wat jī, áih doonádiñ naóhnit ī jumat pínah niijná. ¹⁴ Nit wat jī ā ñionit: Simóndih ñionit, Pedro ā wát át búudhdap wat jī. Simón úud Andrésdiñbat át níwip wat jī. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomásdiñbat át níwip wat jī. Biñ Santiago Alfeo wúúhdih ñío, biñ Simón Celote poómpdih bóodih ñío, ¹⁶ Judas biñ Santiago wúúhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsdiñ eníhcannitdih dawá wáini pínahdiñbat át níwip wat jī.

Dawá cāacwádiñ Jesús ā bohéat
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Pánih ñío péa jwúub dei jáóhnit, jeé ñaj yacapboó át chāo ñúhup wat jī. Páant ā chāo ñúhupboó ā naáwátdih dawá joí péenit jum, dawá bitabat it jumap wat jī. Queét jumnit Judea baácdiñ moón, Jerusalén tátchidih moón, búdí muj jwéjdiñ jumni Tiro tátchi, Sidón tátchidih moonbát it jaibínap wat jī, ¹⁸ Jesús

ã bohénachah joyát túut niijná, ï wənatnadihbut ã booaat pínah niijná. Nemép jamnitbut ït juibínah wut jï, nemépwādh ã bacat túutat pínah niijná. ¹⁹Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsdiñ ït juibí tewhíhip wut jï. Caandíh ï juibí teonitdih ã wēpat ã chūúúchah, nihat ït boonap wut jï. Pánihna, wənnitjibut, nemép jamnitjibut ït túi jamap wut jï, buca.

Dioñ cāacwā ded pah ï jamat pínahdih ã bohéát
(Mt 5.1-12)

²⁰Jesús ã bohénitdih ennit, nin pah queétdih ãt niij bohénap wut jï:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacipna caá, Dios ã maáh jamurboó ñi túi jamat pínah niijná.

²¹“Yeéb buu nuugúp wənnit panihnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacipna caá, wud jamnit pah ñi túi jamat pínah niijná.

“Buu yeéb jünitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacipna caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²²“Weém nihat cāacwā úud jeñédih ñi jepahat jib bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhñit, ïh poómpant ï bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacipna caá.* ²³Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jib Dios pehbóo ñi juibínachah, tánidih ã wāhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahñit, búdí ñi weñé. Pánih chājnit ï nuowābut Dios naawátidih naóh yapanitjidiñ biíc yoobó yeejép ït chājap wut jï. Páant queétdih ã yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñé.*

²⁴“Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohñit, Dios ã teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácboó jamna pohba ñi wēina yuh caá. Túttimah, Dios ã peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵“Bita yeebbút buu dedé ñi náahatdih bíbohñit, wud jamnit panihnit ñi jamna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ã peéh chājachah, tub nuugúp wənnit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínahdihjeh chājnit, buu búdí wēi jwəhñitji, Dios ã peéh chājachah, búdí ñi juibipna caá.

²⁶“Diosdih jepahcannitboó yeebdíh ï túi wēi naawáchah, ïñi túi chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih ï nuowābut ‘Dios naawátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhñitboodíh ïpí túi wēi naawáp wut jï. Pánihna, ñi túut nuumcáh, Dios yeebdíhbut ã peéh chājipna caá”, Jesús queétdih ãt niijip wut jï.

“Yeebdíh eníhcanñitdih ñi túi oyoó”, Jesús ã niij bohéát
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷“Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinitdih nin pah wā naóhna caá: Yeebdíh eníhcanñitdih oinit, ñi túi chāja. ²⁸‘Meemdíh yeejép ã yapa naáh’, yeebdíh niijnitdih, ‘Dios meemdíh ã túi chāja naáh’, ñi niij jwúubanaá. Yeebdíh yeejép chājnitdih, Diosdih ñi uúbá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná. ²⁹Yeebdíh ïjnit, biíc buwá páo tíbdih maonidih, biñ buwámantbut ñi júutú, mawíhna, ã jwúub mawat pínah niijná. Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáimidih, ã náahachah, níih japih bóo chóodihbut ñi wūhú. ³⁰Ded moh yéejni ã náahatdih ã uúbachah, ñi wūhú. Ded níih bií déedih dúuc wáimidih, ñi jwúubaat túutca bojoó. ³¹Bita yeebdíh ï túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chāja. Queét yeebdíh ï túi chājcah yuhna, yeébbóo queétdih ñi túi chāja.*

* 6:22 1P 4.14 * 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 6:31 Mt 7.12

32 “Yeebdih oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéhcannitboó queédih oinitdihjeh ñpí oi jwúubana caá. Pánihna, queét í oyat chah yeebboodih bitadih oyat caá náahap. 33 Yeebdih túi chājnitdihjeh ñi túi chāj jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéhcannit biíc yoobó í chājna caá. 34 “Wá wayát pah bóo ā jwúubabipna caá”, niij jenah joinít, náodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwā yuhna, bitadih páant ñpí wainá caá. 35 Obohjeéhtih, yeebdih eníhcannitdih ñi oyoó. Í túi chāj jwúubaat pínahdih bidcanjeh, túinidih ñi chājaá. Núodih náahnít í wúubúchah, í jwúubaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumúchah, ‘Ma túi chājna beé’, niijnít, caánboó yeebdih túini ā wúubipna caá. Caandih ‘Túina caá’, niicánnitdih, yeejépwā chājnitdihbut Diosboó ā túi chājna caá. Páant ā chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdih ā wutna caá. 36 Dios jwí ñp yeebdih jġgah ennit, ā teo wáacat pahjeh muntih, yeebbát bitadih jġgah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niijíp wat jġ.

*“Yeejépwā caá”, bitadih niij jāihcat
(Mt 7.1-5)*

37 “ ‘Meém yeejépwā caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdihbut ‘Meém yeejépwā caá’, ā niijcán niít. Bitá í yéj chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijchah nihna, Diosbut yeebdih biíc yoobó āta niij tágaá. Bitá í yéjatdih ñi náhnica bojoó. Páant ñi náhnichah, Diosbut ñi yéjatdih ā náhnican niít. 38 Bitadih ñi túi wúuhá. Ñi túi wúuhachah, Diosbut yeebdih ā túi wúuhbipna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée ā wúuhbipna caá. Ded pah yeéb bitadih ñi wúuhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdih ā wúuhbipna caá.

39 “Jéih encanni bíih jéih encannidih ā duó wáyachah, íit jumúpboó bejna, queét chénat pah bíicdih í búug yácbipna caá* 40 Jáap bohéni caandih bohéni chah ā jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihát ā jéihyat pínahdih ā bohé péanit, caandih bohénidih biíc yoobó ā jéihbipna caá. Pánihna, yeéb bitadih duó wáíihna, wá naawátidih jwíih túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niijná. Pánihna, wá naawátidih túi jéihnit, wá bohéat pah muntih bitadihbut ñi túi jéih bohébipna caá.*

41 “Nin pah yeéb ñipí chājna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ā jumúchah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj ā jumúchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ā yéjatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdí quíib becát ā jumúchah yuhna, caandih ñi jéih encan caá. Caandih ñi jéih encat pah, búdí yeejépwā chājna yuhna, ñi múic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chāj? 42 Yeebdih búdí quíib becát panihni ā jumúchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdih wá póoj yohbipna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéj chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejépwā chājna caá ma chājar. Caandih ma cádaahá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejépwā chājnit jumna yuhna, búdí ñi yéj chājatdih jenah joicánjeh, bitá bainí í yéj chājatdihjeh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwā, ñi yéj chājatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi túut numát táttimah, ñi dée ā yéjatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá”, Jesús át niijíp wat jġ.

*Máa quehe ded pah ā jumcat
(Mt 7.17-20; 12.33-36)*

* 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

43 “Ded túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut túini dahna ãpĩ quehcan caá 44 Pánihna, ded pah máa nahna ã jumatdih jéihihna, ãih quehe dahnadih enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wüt jumni dahnadih ñipĩ bidcan caá. Ei náhdih iguĩh ñipĩ bidcan caá.* 45 Pánihat dée pah túini cáac ã táí jenah joyát júb, túinijeh ã naóhbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ã jenah joyát júb, yeejépjuh ã wéhebpna caá. Pánihna, cáac ded pah ã jenah joyát biíc yoobó ã naóhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Chéne m̄uú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)

46 “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdih niijná yuhna, wã wutatdih ñi jepahcan? 47 Ded wã bohéatdih joinít, jepahna, nin pah ã jumna caá: 48 M̄uú chãj pooni panihni ã jumna caá. Túí jenah joiní jwumáp baácdih numah baád waadánit, ãih jagápdih ã túí dodhdop be. Pánih chãj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, ãih m̄uú túí chãjni jumna, ã mónócap be. 49 Obohjeéhtih, ded wã bohéatdih joiná yuhna, jepahcanni túí jenah joicánni m̄uú chãjni panihni caá ã jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, ãih jagápdih ã dodhdop be. Pánihna, caán m̄uúdíh ã péaat túttimah, muj ã jwúih daabáchah, ãih m̄uú túí chãjni nihcah, chéwat boloh bejnit, ãac bejna, ã boto peetáh bejep be”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

7

Soldadowã ñi maáhdih teo wãhñidih Jesús át booaat
(Mt 8.5-13)

1 Páant cáacwãdih bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jĩ. 2 Romano cien soldadowã ñi maáh Capernaum tútchidih át jumap wut jĩ. Caandih teo wãhni ã oini búdí wunna át chãjap wut jĩ. 3 Pánihna, Jesús ã juibíat doonádih joinít, judiówã ñi maátadih Jesús pebhna át wahap wut jĩ, caandih teo wãhñidih boonadih ã bejat pínah niijná. 4-5 Páant ã wahachah, judiówã ñi maáta Jesús pebhna juibínit, búdí wãbhna, nin pah ñi niij naáwáp wut jĩ:

—Jwútdih wahni túini caá. Jwúit judiówãdih túí oinit, jwí múic wáacat m̄uúdíh chãjat pínah dinero ã wuhap jĩ. Páant ã túí chãjat júb, caandih ma teo wáac júúwá, ñi niijíp wut jĩ.

6-7 Páant ñi niijíchah joinít, Jesús ñjeéh át bejep wut jĩ. Pánih bejnit, cien soldadowã ñi maáh pebhna ñi tóah juibínachah, caán bita ã chéenwãdih wahnit, nin pah át niij naáwát túutap wut jĩ: “Maá, weem cháw wẽpni ma jumachah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih m̄uúdíh ma waád júúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdih wã tac buugáihcan caá. Pánihna, yuúpmahjeh jumna, ma wẽpatjñh weemdih teo wãhñidih ma booanaá. 8 Wã chah jumnit bita maáta weemdih ñi wutna caá. Weembút soldadowãdih wutni caá. Biícdih ‘Ma bejeé’, wã niijíchah, ãpĩ bejna caá. Biíhdih ‘Ma júúwá’, wã niijíchah, ãpĩ júúhna caá. ‘Nindih ma chãjaá’, weemdih teo wãhñidih wã niijíchah, ãpĩ chãjna caá. Pánihna, ma wutat wẽpatdihbut wã túí jéihna caá. Ma wutachahjeh, weemdih teo wãhni ã boobipna caá”, cien soldadowã ñi maáh ã chéenwã Jesúsdiñ ñi niij naóh yapanap wut jĩ.

9 Páant ñi niijíchah joinít, caán soldadowã ñi maáh “Jesús caandih ã boobipna caá”, ã niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús búdí át weñep wut jĩ. Pánih wẽninit, ãjeéh péenitdih tac púud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

* 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

—Caán soldadowã ï maáh judío nihcan yahna, weemdih ã táí jenah joyát yeéb judiowãboodih ã yapna caá, ãt niijíp wat jï.

¹⁰ Pánihna, soldadowã ï maáh ã wahnitji áih mæudih ï jwáub juibínachah, caandih teo wáhni booni átát jamup wat jï.

Émp wannih mi wáuhjidih Jesús ã booaat

¹¹ Táltimah, Naín wüt jamni tútchina Jesúswã ït bejep wat jï. Dawá cãacwãbut ïjeéh ït péenap wat jï. ¹² Pánih bejnit, Naín tútchi jêc pebh ï toáh juibínachah, caán tútchidih moón wanni bácahjidih yohat túut niijná, caandih ï ub bac júúwáchah, Jesúswã queédih ït jwááap wat jï. Beh willi émp wannih mit jamup wat jï. Mi wáuh bíc jamni át wunup wat jï. Dawá cãacwãbut mijeéh ït ñun bác júúwáp wat jï. ¹³ Páant ï júúwáchah ennit, Jesús caántdih jïgah ennit, nin pah át niijíp wat jï:

—**Ma jaicá bojoó**, át niijíp wat jï.

¹⁴ Páant niijnít, wanni áih bácahji lajni naadih ã tewechah, caandih beonit ït chão ñáhp wat jï. Pánih teonit, “**¡Némé, ma boo pud júúwá!**” wannidih át niijíp wat jï.

¹⁵ Páant ã niijíchahjeh, wanniji jwáub boo pud chúadnit, át wéhenap wat jï. Páant ã boonachah, Jesús beh wilidih nin pah át niijíp wat jï:

—**Dáa, ma wáuh ã jwáub boona caá, páant muntih**, át niijíp wat jï.

¹⁶ Páant ã boonachah enna, nihat cãacwã wáhi bejnit, Diosdih búdi ït weñep wat jï.

—Dios naáwãtdih wêp naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiit áih cãacwãdih teo wáacadih át jui tágaá, ït míc niijíp wat jï.

¹⁷ Páant ã chãjatji doonádih nihat Judea baác, pebhbit jamni baácnaidihbut ït naóh peetép wat jï.

*Juan Daabáni ã úbh joyát tútat
(Mt 11.2-19)*

¹⁸ Jesús páant ã chãjatji dooná Juan Daabánidihbut át juibínap wat jï. Caán nemat mæuboó ã jamuchah, ã bohénit caandih ït juibí naáwáp wat jï. ¹⁹ Páant ï naáwáchah joinít, chénewã ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap wat jï. “¿Meém Dios ã wahni, jwiit judiowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” queédih át niij úbh joyát tútat wat jï.

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebhna ït bejep wat jï. Caanná juibínit, Jesúsdih nin pah ït niijíp wat jï:

—Juan Daabáni jwiitdih wahnit, nin pah ã niij úbh joyát tútat be: ‘¿Meém Dios ã wahni, jwiit judiowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?’ jwiitdih ã niiját tútat be, Jesúsdih ït niijíp wat jï.

²¹ ï juibínachahjeh, Jesús dawá cãacwãdih booana át chãjap wat jï. Nemép jamnitdihbut booa, dawá jéih encannitdihbut át boonap wat jï. ²² Juan ã wahnit ï niijíchah joinít, nin pah Jesús queédih át niij jepahap wat jï:

—**Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwãdih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejannitjidihbut ã booana beé. Bácah moópnitji, wanah bejnitjidih yah bæca ã boonap be. Moh yéejnitdih ã táí ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.’** ²³ “**¡Ded weemdih táí jenah joí cádahcanidih Dios ã wéi enna caá!**” Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwãdih ñi bejeé, Jesús queédih át niijíp wat jï.

24 Juan ã wahnitji ĩ jwúub bejat túttimah, Juan ded pah ã jumatdih cāacwādih nin pah Jesús ãt niĳ naáwáp wut ĳi: “¿Dedédih enedih bej tigaá ĳipĳ chāĳ, muá wihcapboó bejna? ¿ĳiwi jeémp yĳip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ĳi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcán beé. Det biáboó ĩ naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcánjeh yoobópdih ãpĳ naáwáp wut ĳi. 25 Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh duonídih enedih ĳi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít, dawá bií dée bíbohni, maátaih muáboó ĳpĳ jumna caá. Juanboó queét pah nihcán beé. 26 Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwát dih naóh yapanidih enedih bejnit beé ĳi chāĳ? Páant tigaá Juan ã jumap. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá. 27 Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jātih nin pah ĳt niĳ naóh daacáp tajĳ:

‘Á wáúhdih Dios nin pah ã niĳĳp be: “Ma jātih wā naáwát dih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah niĳná”, Dios ã niĳĳp be’, ãt niĳ daacáp tajĳ. (Mal 3.1)

28 “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat bitá chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jumhipna caá”, Jesús queétdih ãt niĳĳp wut ĳi.

29 Juandih ĩ nemat pínah jātih, ã bohéatdih joinít, nihat cāacwā, Romano maáta ĩ úúbat túutni núodih úúbh wāhnihtbut, Juandih ĳtát daabáát túutap wut ĳi. Páant Diosdih jepahnit ĩ jumuchah, Jesúsboó ã niĳĳchah joinít, “Dios ã wutat yoobópdih caá”, ĳt niĳĳp wut ĳi. 30 Obohjeéhtih, fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Juandih daabáát túutcan, Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ĳt náahcap wut ĳi.*

31 Páant ĩ jumatdih jéihnit, Jesús nin pah ãt jwúub niĳ naáwáp wut ĳi: “Buu láa moón weemdíh jepahcannit, nin pah ĳi jumna caá: 32 Yoahdih tíohnit wébít pah caá ĳi jumap. Tíoh cháudnit, nin pah ĳpĳ míic niĳ jūihna caá: ‘ĳwĳ pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ĳi búudihcán beé. Wunnitdih ĳwĳ jūi tíhwichah yuhna, ĳi jūi wáaquihcán beé’, ĩ míic niĳ jūihna caá. 33 Páant ĩ chāĳat pah, yeebbút biíc yoobó ĳipĳ chāĳna caá. Juan Daabáni cāacwājeéh jeémpan, poonidihbut ãpĳ babhcap ĳi. Páant ã chāĳchah enna, ‘Nemép jumni caá’, niĳ jūihnit, ã bohéatdih ĳi jepahcap ĳi. 34 Obohjeéhtih, weém, nihat cāacwā úud jeñé cāacwājeéh jeémpanit, wāpĳ babhna caá. Páant wā chāĳachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ã jumap. Romanowā ĩ úúbat túutni núodih úúbh wāhniht, yeejép chāĳnit biícđih ãpĳ pej jumna caá’, niĳ jūihnit, weemdíhbut ĳi jepahcán caá. Páant niĳ jūihna, wébít pah caá ĳi jumap. 35 Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wā táí chāĳachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ĳi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ãt niĳĳp wut ĳi.

Yad wili chej jumnijih Jesúsdi mi puhwat

36 Biĳh yeó jáap biíc fariseo, Simón wūt jumni, Jesúsdi ãt nūmah jeémép wut ĳi. Áih mūaná ĳuibnit, Jesús ájeéh ãt jeémép wut ĳi. 37 Simónih muúdh Jesús ã jumát doonádh joinít, queét ĩ jeéméchah, caán tátchidih bóli, deoh nah jumnih, táí chej jumni yĳi quítdih mit úb waád ĳuibínap wut ĳi. Caán quíit alabastro ĩ niĳĳni jeeĳĳ ĩ chāĳni quíit ãt jumap wut ĳi. 38 Pánih úb waád ĳuibnit, Jesús pebh bódiča caj yoh ĳajnit, caandih mi oyat júutna, áih ĳitchanadih miĳh quíib macĳĳ ĳai chócnit, miĳh waó yoócĳĳ mit ĳóp wiwip wut ĳi. Pánih chāĳ péa, áih ĳitchanadih nomnit, mi úb jéohni táí chej jumni yĳidih puohnit, mit náāp

* 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

wut jī.* ³⁹ Páant mi chājachah ennit, Jesúsdiḥ n̄mah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niḥ jenah joyóp wut jī: “Nin newé Dios naáwátdih naóh yapani jumna, caandíh teonih yeejép mi jumatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caántdih áta tewat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ā chājcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niḥ jenah joyóp wut yah jī. ⁴⁰ Páant ā niḥ jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús caandíh át niḥjíp wut jī:

—Simón, meemdíh bainí wā naáwát túut caá, ded pah mi chājatdih ma jéihyat pínah niḥjná, át niḥjíp wut jī.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandíh át niḥjíp wut jī.

⁴¹ —Biíc newédih chéne neoná dinerodih ī wayáp be. Biícboó chéne jópchi ā tewat jíbdiḥ pohba waí, biíhboó chéne widh ā tewat jíibbitdih ā wayáp be. ⁴² Queéé chénat pah ī wayátjidiḥ ī jéih jíb chājachah ennit, queétdih wáhniboó ‘Jum̄ naáh. Ní jíb chājachah, ā táina caá’, queéé chénat pahdiḥ ā niḥjíp be. Páant ā chājachah, ¿ded tígaa caandíh chah ā oibi? Jesús Simóndih át niḥjíp wut jī.

⁴³ —Búdí néo wainíboó caandíh chah ā oibipna caá, Simón át niḥ jepahap wut jī.

—Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandíh át niḥjíp wut jī.

⁴⁴ Páant niḥjnit, yad wilidih júut jāhanit, Simóndih nin pah át jwáub niḥ naáwáp wut jī:

—Ma jenah joyoó. Ma chéne yoobát wā jum̄chah nihna, míh m̄náná wā waád juyáchah, wíh jítchanadiḥ wā chocat pínah niḥjná, mah weemdíh mata wāh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíh jítchanadiḥ míh quíib macjīh jāi chócnit, míh waó yoócjīh mi jóp wiwip be. ⁴⁵ Wā juyáchah, meém weemdíh páo tíbdih nomcanjeh, ma táí wábhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdíh mi oyat júutna, wíh jítchanadiḥ mi nom cádahcan caá. ⁴⁶ Wā juyáchah, wíh wao dáhdih yíjīh puoh jāha náicanjeh, ma táí wábhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíh jítchanadiḥ táí chej jum̄ni yíjīh puohnit, mi náāp be. ⁴⁷ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Búdí mi yéej chājatjidiḥ Dios át yoh wāh tagaá. Páant ā chājatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wā yéej chājap jī’, niḥ jenah joinit, ā yéejat yohat wábhniiboó bainíjeh Diosdiḥ ā oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niḥjíp wut jī.

⁴⁸ Caandíh páant niḥj péanit, caántdih jwuh nin pah át jwáub niḥjíp wut jī:

—Meém yéejat yohnih caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Weemdíh ma táí jenah joyát jíb, ma yéejat peéh iiguírna ma bejatji déedih, meemdíh Dios át táí wá tagaá. Pánihna, táí wéinit, ma bejeé, át niḥjíp wut jī.

Páant ā niḥjichah joinit, ájeéh jeémpnit nin pah queéetjeh īt míc niḥ wábh joyóp wut jī:

—¿Dedé newéna tígaa nin? ¡Yéejat yohat wépatbut ā bíbohna caá! īt míc niḥjíp wut jī.

8

Jesús wádiḥ biquína yaádh ī teo wáacat

¹ Túttimah, Jesús tútchina yoobó cáacwádiḥ át táoh bohé jibip wut jī. Dios ā maáh jum̄at doonádiḥ át naáwáp wut jī. Doce ā bohénitbut ájeéh īt jib bejep wut jī. ² Biquína yaádhbut íjeéh īt pej jum̄ bejep wut jī. Jesús ā boonanit yaádh, nemép jum̄nitdih ā boonanitbut īt jum̄up wut jī. María, Mágdala tútchidiḥ bóliḍih siete nemépwádiḥ Jesús ā bacat túutniḥji jum̄, ³ Juana, Maáh Herodesdiḥ teo wáhni

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

Chuzá áabut jam, Susana wüt jamnihbut mit jamup wat jī. Dawá bita yaádhbut ĩjeéh ĩt pej jam bejep wat jī. Queét yaádh ĩih dinerojīh Jesúswádh ĩt teo wáacáp wat jī.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Biíc yeó jáap dawá cáacwā ĩ jamni táttchinamant bejnit, caandih enat túut niijná, Jesús pebhna ĩt jaibínáp wat jī. Dawá páant ĩ wáac jaibínachah ennit, á jenah joiní naáwátjīh queétdih bohéna, Jesús nin pah átt niij naáwáp wat jī:
⁵ “Biíc newé waáh momdih á bejep be. Páant á waáh bojochah, biquí tíbna namádih á buug ñájap be. Namádih buug ñájni tíbnadih cáacwā ĩ néeh chañup be. Biíh tíbnadih jwébehwā jūóhnit, ĩ jeémp beedánáp be. ⁶ Biíh tíbna, jeejīh yewéni baác jamupboó á buug ñájap be. Buug ñájnit, chíih jūóhna yuhna, mac á jōpah bejchah, á wunah bejep be. ⁷ Biíh tíbna nemép óot cātīh á buug ñájap be. Pánih buug ñájni á chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandih á chíih yap bejchah, momniboó mánahnit, á wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh tíbna táini baácboó á buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, á túi quehep be. Pánih quehnit, wawána jumat pah cien tíbna á quehep be”, Jesús queétdih átt niijp wat jī.

Caán naáwátjīh bohé péanit, “¡Ded molit jumna, á túi joyó naáh!” átt niij ej ñaacáp wat jī.

*¿Dépanih tigaá á jenah joyátjīh átt naóhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Páant naáwátjīh á bohénachah joiná yuhna, beh joicán, á bohénit á bohéatjidih ĩt wábh joyóp wat jī.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiítdih ma chāj? ĩt niij wábh joyóp wat jī.

¹⁰ Páant ĩ niijchah joinít, Jesús nin pah átt niij jepahap wat jī:

—Ded pah Dios maáh á jumatdih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdíhjuh wā naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjīhjuh wápī bohéna caá, weemdih enna yuhna, ĩ beh encat pínah, wā naáwáchah joiná yuhna, ĩ beh joicát pínah niijná. Weemdih ĩ jepahíhcat jíib páant ĩ jumna caá,* queétdih Jesús átt niijp wat jī.

*Waáh momni naáwátidih Jesús á beh joyáát
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)*

¹¹ Túttimah, waáh momni naáwátjidih ĩ beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih átt jwúub niijp wat jī: “Nin pah niij naóhna wā chājap be: Waáh momni tíbna Dios naáwát panihni caá. ¹² Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih ĩ joyóchahjuh, nemépwā ĩ maáh ĩ joyátjidih á jenah joyát tútcan caá, jepahcanjuh iiguipna ĩ bejat pínah niijná. ¹³ Bitá joinít jeejīh yewénibit baácboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih joiná, ĩ túi wēi jwuhna yah caá. Obohjeéhtih, ĩih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni á jumachah, bitaboó queétdih deohnit, ĩ yéej chājat túutuchah, Diosdih jepah cádahnit, ĩ jwúub yéej chājna caá. ¹⁴ Bitá joinítboó nemép óotna cātīh buug ñájni panihni ĩ jumna caá. Dios naáwátidih joinít, ĩ jepahna yah caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ĩ chājat pínahdih queét tabit ĩ náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohátidihjuh ĩ wéina caá. ĩ weñat pínah chājatdihjuh ĩ jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátidih jenah joicánjuh,

* 8:3 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

* 8:10 Is 6.9-10

queétdih behat dée wihcan caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita joinítboó túini baácdih buug ñájni panihni caá. Dios naáwátdih túi joinít, jwúub náhnina, caandíh í cádahcan caá. Pánih jumna, Dios á náahat pah ípí táí chájna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Jiiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “Wá bohéat jiiát panihni caá. Ded áih jiiát dahdih jii péanit, púubát dahjīh ápī páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúwdat páha numpboobát ápī jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, japboó ápī jii cáag jwejna caá, á yeh iiguíchah, nihat waadnít í túi enat pínah niijná.* ¹⁷ Caán á yeh iiguíchah, dedé í bihniji á jígohbipna caá. Dedé í bih chājatjidihbut nihat cáacwá í enbipna caá. Wá naáwátdih í bohénachah, cáacwá ded pah íih caolih á jumatdih á jéihyana caá.*

¹⁸ “íÑi túi chája chaáh! Ded pah wá naáwátdih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wá naáwátdih túi joiní á jwúub náhninachah, Dios caandíh चाह á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yahna, á jwúub náhnicah, á jwíh joyátjidih Dios á dúuc wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Jesús ín, á úudwābut caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Caán láa Jesús ín á úudwābut á pebhna ítih juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih, dawá cáacwá í jumachah, Jesúsdiht ít jéih jwááhcap wut jī. ²⁰ Pánihna, bita caanjīh jumni Jesúsdiht nin pah át niijíp wut jī:

—Ma ín ma úudwābut meemdíh bidnit, jóocmant í pāi ñahna caá, át niijíp wut jī.

²¹ —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnít wá déewá yoobát í jumna caá. Dios naáwátdih wá bohénachah, joi jepahnít wá ín panihnít, wá úudwá panihnítbut í jumna caá, Jesús caandíh át niijíp jepahap wut jī.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús á yayaá
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Biíh yeó jáap Jesús á bohénitdih jááj chóodih numah waadnít,

—Chóbe conanaáboó ímdih jwí chúuh bejjīh, át niijíp wut jī.

Páant niijnít, ít chúuh bejep wut jī. ²³ Páant í chúuh bejchah, Jesúsboó át úwup wut jī. Á úwat pónih, búdí johlit át juúwup wut jī. Pánih búdí nolihat á jumachah, íih jááj chóo át daábíhip wut jī. ²⁴ Páant á tobohochah, á bohénit Jesús pebh juibí wucnit, caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—íBohéní, Bohéní, daabná caá jwí chájar! íjwí buúdbípna caá! caandíh ít niijíp wut jī.

Páant í niij wucachah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbut “Ma yayaá”, át niijíp wut jī.

Páant á niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh át yayah bejep wut jī.

²⁵ —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi túi jenah joicán? Jesús á bohénitdih át niijíp wut jī.

Páant á yayanachah en wáhi bejnit, búdí ít úumap wut jī. Pánih úumna, búdí jenah joinít, queétjeh nin pah ít múic niij úubh joyóp wut jī:

—¿Dedé cáacna tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut á yayah bejna caá, ít múic niijíp wut jī.

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

Gadara baácdih bóo nemép jumnidih Jesús ã booaat
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Páant ã yapat túttimah, Gadara baácboó Jesús wã ãt chúuh juibínap wut jĩ. ²⁷⁻²⁹ Caanná chúuh juibínit, Jesús wã ã aab béjehah, caán tútchidih bóo nemép jumni Jesús dih ãt jwááh dei jüwúp wut jĩ. Caán maatápdih yégueh duocán, muudih jéih jumcanjeh, cáac yohopboó ápi jumap wut jĩ. Maatápdih nemépwã caandih ãt déheanap wut jĩ. Páant ã déheanachah, cáacwã áih téihya colóhnadih, áih jítcha colóhnadihbut ãtah tópjĩh ãt chéwep wut jĩ. Pánih chéonit, nemat muúboó ãtih nemep wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ã chéwatjidih píud wái daj yohnit, queét nemépwã muú wihcapboó caandih ãt numah jwei báac bejep wut jĩ. Pánihna, Jesús wã dih jwááh dei juibínit, nemépwã dih Jesús ã bacat tútuchah joinít, Jesús dih nin pah ãt niúj ñaacáp wut jĩ:

—Jesús, Dios chah wèpni wáúh, dépanihat túat tigaá weemdih páant ma chá? ¡Weemdih ma peéh chájca bojoó! ãt niúj ñaacáp wut jĩ.

³⁰ Páant ã niúj ñaacáchah joinít,

—¿**Dedé tigaá ma wüt?** Jesús caán nemépdih ãt niújip wut jĩ.

Páant ã niújíchah joinít, dawá nemépwã jumna, nin pah ãt niúj jepahap wut jĩ:

—‘Dawá’ caá wã wüt. ³¹ ¡Búdi iigni íitboó jwiít dih ma wahca bojoó! ãt niúj wèp uúbup wut jĩ. ³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo muuwã ã bid jeéméchah ennit, —Jwiít dih queét muuwã díitna ma wahaá, nemépwã Jesús dih ãt niújip wut jĩ. Páant ã niújíchah joinít, Jesús queét dih ãt bejat tútup wut jĩ. ³³ Páant ã bejat tútuchahjeh, nemépwã newéih bácahmant bac bejnit, muuwã dih ã waadáchah, ñáo dei bej, buug báhnit, muuwã ãt chíic wan beedáh bejep wut jĩ.

³⁴ Páant ã yapachah ennit, muuwã dih en daonítjiboó ãh tútchina ãt jwei jwúub bejep wut jĩ. Jwei jwúub bejna, ã jwááhnit dih naóhnit, ãh tútchidih moondíhbut páant ã yapat doonádih ãt naáwáp wut jĩ. ³⁵ Páant ã naáwáchah joinít, cáacwãboó ãh tútchimant Jesús ã chájatjidih enedih ãt bejep wut jĩ. Pánih bej, Jesús wã ã jumapna juibínit, nemépwã jumni jiyégueh duó, túinijeh jenah joinít, Jesús pebh ã cháuduchah enna, búdi ãt úmup wut jĩ. ³⁶ Jesús nemépwã jumnidih ã boanachah ennitjiboó, jáap jwinít dih ded pah ã yapatjidih ãt naáwáp wut jĩ. ³⁷ Páant ã naáwáchah joinít, nihat Gadara baácdih moón búdi úmunit, ãh baácmant Jesús dih ãt jwúub bejat tútup wut jĩ. Páant ã bejat tútuchah joinít, Jesús wã ãh jááj chóona ãt jwúub dei bejep wut jĩ. ³⁸ Páant ã jwúub dei bejehah, nemépwã jumni jiboó Jesús dih búdi ãtih pej jumíhip wut yah jĩ.

³⁹ —**Wãjeéh ma jüwúwachah, áta tái ta yah caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdih jgah ennit, ded pah wã teo wáacatjidih ma déewã dih naáwát túat niúná, ã pehbóo ma jwúub bejeé,** Jesús caandih ãt niújip wut jĩ.

Páant ã niújíchah joinít, nemépwã jumni jiyégueh bej, nihat áh tútchidih moondih caandih Jesús búdi ã teo wáacatjidih ãt naóh peetép wut jĩ.

Áh yégueh chóodih juí teonih, Jairo nummdihbut Jesús ã booaat
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wã ã jwúub chúuh juibínachah, dawá míic wáac pánit cáacwã wènit, queét dih ãt jwááap wut jĩ. ⁴¹ Jairo wüt jumni, judíowã ã míic wáacat muudih en daonít ã maáh, Jesús pebh ãt juibínap wut jĩ. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús áh muúboó ã bejat pínahdih búdi ãt uúbup wut jĩ.

42 Æ nuúm biíc wilijeh wut jī. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wunuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesúsdih āih muúná át bejat túutup wut jī. Páant ā niijchah joinít, Jesús Jairojeéh ā bejehah, dawá cāacwā caandih ít tóo néeh péenap wut jī.

43 Pánihna, queét cātih biih wili mácanihat panihat wunnihbat mit jumap wut jī. Doce jópchi caán wunatdih mi bíbohochah, í cohochah yuhna, át yaicáp wut jī. 44 Pánih jumna, Jesúsih yégueh chóo yapat waadih tãahmant mi juibí tewechahjeh, mi mácanihat panihat wunat át yayáh bejep wut jī. 45 Páant mi tewechah, Jesús cāacwādih nin pah át niij uubh joyóp wut jī:

—¿Dehe tīgáá wīh yéguehdih jui teoni? át niijp wut jī.

—Weém meemdih wā teocan beé, nihat ít niijp wut jī.

—Páant Bohéní, dawá meemdih ít tóo néeh péena caá, Pedroboó át niijp wut jī.

46 Páant ā niijchah joinít, Pedrodih nin pah át jwúub niijp wut jī:

—Obohjeéhtih, wanni weemdih jui tewechah, booaat wēpat wīh bácahmant āi bejep be, Jesús át niijp wut jī.

47 Páant ā niijchah joinít, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nihat cāacwā í enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booatjidih caandih mit naáwáp wut jī. 48 Páant mi naáwáchah joinít,

—Némá, weemdih táí jenah joiná, mat boonap tagáá. Hmcanjeh, wēnit ma jwúub bejeé, Jesús caántdih át niijp wut jī.

49 Páant ā niijchahjeh, Jairoih muumánt bej, Jesús wā pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah át niijp wut jī:

—Jántjeh ma nuúm mi muujáh bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwúub bejat túutú, Jairodih át niijp wut yah jī.

50 Obohjeéhtih, páant ā niijchah joinít,

—Ma úumca bojoó. Wā wēpatdih ma táí jenah joyóchah, ma nuúm mi boobipna caá, Jesús Jairodih át niijp wut jī.

51-53 Túttimah, Jairoih muúná juibínit, í jātih juibínitji wunnihdih búdí jīgahnit, í juúachah, Jesús át enep wut jī.

—Ni jui cádahaá. Caánt wannih nihcan caá. Hona caá mi chājap, Jesús queétdih át niijp wut jī.

Páant ā niijchah joinít, mi wunatdih jéihnit, caandih ít dehwep wut jī. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoih muudih waadnit, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át chāwát túutup wut jī. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wunnihji mi mánadih pohba ájeéh át waadát túutup wut jī.

54 Pánih waadnit, Jesús wunnihíh téihyadih teonit,

—¡Bainíhmaá, ma ñah ñuhú! caántdih át niijp wut jī.

55 Páant ā niijchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñuhup wut jī. Mi jwúub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wáhat túutup wut jī. 56 Páant ā boonachah, mi mána búdí ít en wúhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús át naáwát túutcap wut jī.

9

*Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)*

1 Biíc yeó jáap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit, nemépwādh í bacaat pínah, wunnitdihbat í booaat pínah niijná, ā wēpatdih queétdihbat

āt wāhup wut jī. ² Pánih wāh péanit, queétdih āt wahap wut jī, Dios ā maáh jumatdih ī naáwáchah, cāacwā ī jepahat pínah, cāacwādhbut ī boopat pínah niijná. ³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

–Bejna, dedé bíi déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh caját nah, wuh wuáh, jeémát, dinerodih yah bæca ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjeh ñi duo béjeé. ⁴ Caán tátchidih moondíh bohéna, ded ñi jwíh waadni muúdhjeh ñi ūwuá. Caanjíh moondíh bohé péanitjeh caán muúdh ñi cádah bejeé. ⁵ Det tátchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih ī joíhchah, bac bejna, ī enechah, queétdih Dios ā yohat pínahdih ī jéhyat pínah niijná, ñíh zapatosdih tóo dugnit, becchídih ñi péoh mao jéenanaá, āt niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijíchah joinít, nihat tátchibitna yoobó ít bejep wut jī. Pánih juibínit, Dioíh táini doonádih nihat cāacwādh naóhni, wānnitdhbut ít boopan wut jī.

*Maáh Herodes tūbit ā ūumat
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)*

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ā bohénitbut ded pah ī chājat doonádih jwáub joiná, bédí āt ūmup wut jī. “Juanji āt jwáub boo pud jóoh tagaá”, biquína niij, ⁸ “Elías āt jwáub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwátdih bíih naóh yapaniji āt jwáub boo pud jóoh tagaá”, bitabat ít niijíp wut yah jī.*

⁹ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó nin pah āt niijíp wut jī: –Weemjéh tíjī Juandíh wā waó bóod yohat tútup jī. ¿Pániha, deíh doonádih tigaá wā jwáub joí, páant muntih? āt niijíp wut jī. Páant niijnít, Herodes Jesúsdi h tūbit āt eníhip wut jī.

*Cinco mil cāacwādh Jesús jeémát ā wāhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ Túttimah, Jesús ā wahnitíj ā pebhna jwáub juibínit, ded pah ī chājatjidi h caandíh ít naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinít, ā bohénitíh jeh jumíhna, cāacwādh āt cádah bejep wut jī. Pánih cádah bejni, Betsaida tátchina ít bejep wut yah jī. ¹¹ Obohjeéhtih, cāacwāboó ī bejatdih jéihnit, queétdih ít ñuun béjep wut jī. Í ñuún jwááachah, Jesús queétdih wēinit, Dios ā maáh jumatdih āt bohénap wut jī. Wānnitdhbut āt boopan wut jī.

¹² Cheyeh doce ā bohénit nin pah Jesúsdi h ít niijíp wut yah jī:

–Nin pebhbit tátchinaboó nitdih ma bejat tútú, ī ūwat tólih pínah, ī jeémát pínahdhbut ī bidat pínah niijná. Ninjíhbitjeh pohba muúná ā wihcan caá, ít niijíp wut jī.

¹³ –**Yeebjéh queétdih jeémát ñi wāhuá**, Jesús āt niij jepahap wut jī.

–Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwādhbutdihjeh jwí bíbohna caá. ¿Queé ít jeémát pínahdih jib chājadh jwí bejmi naniít? ā bohénit ít niij ūb h joyóp wut jī.

¹⁴ (Cinco mil neonájuh ít jumup wut jī. Yaádh í weh bícdih chah ít jumup wut jī.)

–**Cāacwā poómp jumap pah cincuenta ñi chúdat tútú**, ā bohénitdh Jesús āt niijíp wut jī.

¹⁵ Páant ā niijíchah joinítjeh, queétdih ít chúdat tútup wut jī. ¹⁶ Páant ī chúduchah, Jesúsboó cinco pan dahnadh, chéne queejwādhbut ūbnit, chéi ennit,

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

—**Nin pandih, queejwādhbut ma wāhat táina caá, Paá,** ã ípdih át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, pan dahnadih queejwādhbut dajnit, cāacwādh i pááat pínah niijná, ã bohénitdih át wāhap wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, nihat ít táí jeémp chūúap wut jĩ. Í jadh jeémpnidih doce wūdhidh ít ub yac yáwanap wut jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro Jesúsdih ã niiját
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Biñh láa Jesús Diosdih wābh péanit, ã bohénitdih nin pah át niij wābh joyóp wut jĩ:

—**¿Weemdih ded pah tigaá cāacwā i niij?** át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jātih Dios naáwātdih naóh yapaniji át jwāub boo pud jāóh tagaá’, bitabut i niijná beé, Jesúsdih ít niij jepahap wut jĩ.*

²⁰ —**Queét páant i niijíchah joiná, ¿yeébbó ded pah tigaá ñi niij jenah joí?** queétdih át niijíp wut jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahni caá, Pedroboó át niij jepahap wut jĩ.*

Á wunat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Páant Pedro ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah át jwāub niij naáwáp wut jĩ:

—**Dios ã wahni wā jummat doonádih bitaboodih ñi naóhca bojoó.** ²² Weém nihat cāacwā wūd jeénédh tabit yeejép yapat caá náahap. Jwí maáta, sacerdotewā i maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut weemdih náahcan, i mao yohat túutbipna yah caá. Obohjeéhtih, páant i mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwāub boo pud jāóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdih náahap, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

²³ Túttimah, queét nihatdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—**Ded wíih jumíhna, ã weñat pínahdih jenah joicán, wā weñat pínahboodih jenah joinít, ã jepaha naáh.** Bita caandih i wéi enach yahna, caandih tabit yeejép i chājachah yahna, i mao yohíhichah yahna, weemdih jepah cádahcat caá náahap.* ²⁴ Ded ã weñat pínahdihjenah jenah joí chājni iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodih chājni, ã buudcán niit.* ²⁵ Ded ã weñat pínahdihjenah chājni, búdí dinero ã bíbohochah yahna, caandih dedé pínah nihcan caá. Wā weñat pínahdih ã chācatji júb, iiguípna ã bejbipna caá. ²⁶ Pánihna, weém maáh jumna, wā íp ã yeh iigátjĩh, áih táinit ángelwā i yeh iigátjĩhbut jwāub dei jāóhna, ded weemdih náahcan, wā naáwātdihbut joíhcannidih wā wēpatjĩh wā yohbipna caá. ²⁷ Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Biquína ninjĩh ñuhnit ñi wunat pínah jātih, Dios ã maáh jummatdih ã júutachah, ñi enbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Biíc semana túttimah, Diosdih wābát túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjenah jap bóo jeená Jesús át numah púuh laab béjep wut

* **9:19** Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8 * **9:20** Jn 6.68-69 * **9:23** Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24

* **9:24** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

jī. ²⁹ Caanná ĩ púuh laáb juibínit, Jesús ā wúbúchah, ā jígohat āt túut nuumúp wut jī. Āih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, āih yéguēhbut biíc yoobó túi baabní āt yeh iiguíp wut jī. ³⁰ Páant ā yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđih ā pebh ĩt jígohop wut jī. ³¹ Queéťbut Jesús biíc yoobó ĩt yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Dios ā jenah joyátjidih biíc yoobó ā yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tátchiboó ā wunat pínahđih ĩt miíc wéhenap wut jī. ³² Páant ā yapachah, Pedro ā chéenwā biícđih chuanít jumna, queéťdih quíib chei āt jumap wut jī. Obohjeéťtih, jwúub jáanit, Jesús búdí ā yeh iiguíchah, ā pebh űuhnitđihbut ĩt enep wut jī. ³³ Pánih űuhnitji ĩ jwúub buúd jūwúchah, Pedro Jesúsđih nin pah āt niijíp wut jī:

—ĭBohéní, ninjĭh jwĭ jumachah, ā túina caá! ĩBiíc peihcanni mēu dahnadih, miih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahđihbut jwĭ chāj jĭh? āt niijíp wut yuh jī. Páant niijná, āt jenah joicáp wut jī.

³⁴ Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queéťdih āt dei juyáp wut jī. Páant ā dei juyáchah, búdí ĩt úmmap wut jī. ³⁵ Mah pōh cāťih Dios queéťdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Nin wā wūúh, wā oini caá.* Ā naawáchah, caandĭh űi túi joyoó, Dios queéťdih āt niijíp wut jī.*

³⁶ Páant ā niiját túttimah, Pedrowā jwúub enna, Jesús biícjeh ā űuhuchah, ĩt enep wut jī. Páant ĩ enatjidih bitadih ĩt naóh jwahcap wut jī.

Wāá wunat jumnidih Jesús ā booať

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Cheibit Jesúswā ĩ jwúub dei juibínachah, dawá cāacwā caandĭh ĩt jwāáap wut jī. ³⁸ Páant ĩ jwāáachah, queéť cāťih biíc newé Jesúsđih ejnit, nin pah āt niij wúbup wut jī:

—Bohéní, meemđih wā wúbhna caá. Wā wūúh biíc jumnidih jĭgah ennit, ma teo wáacá. ³⁹ Dawá láa nemép caandĭh āpĭ déheana caá. Pánih déhe buug űájnit, túbít mémé űaácnit, chāi bíđ űajnit, āpĭ jac moj chej bac űaj bejna caá. Pánih chājna, wā wūúđih dedé ā noón yaicán caá. Pánihna, āih bācadih túbít yéejana caá ā chājar. ⁴⁰ Páant ā chājachah, nemépđih ĩ bacaat pínah niijná, ma bohénitđih wā wúbup yuh be. Obohjeéťtih, queéťboó caandĭh ĩ jéih bacacap be, Jesúsđih āt niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, Jesús queéť nihadih nin pah āt niij jūhűap wut jī:

—ĭYeéB yeejépwā weemđih jenah joicánnit űi jumna caá! ĩDébólih tīgáá weemđih túi jenah joicán, űi tac buugábi? āt niijíp wut jī. Páant niijnít, —Ma wūúđih wā pebhna ma ub jūwúwá, behedih āt niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinít, ā wūúđih Jesús pebhna ā ub jūwúchah, nemépboó déhea ub yoh buugánit, túbít caandĭh āt méméanap wut jī. Páant ā chājachah ennit, Jesús nemépđih āt jūih bacapan wut jī. Pánih baca péanit,

—Dáa, ma wūúh ā túi boona caá buca, behedih āt niijíp wut jī. ⁴³ Páant ā bacaatđih ennit, Dios ā wēpatđih nihadih cāacwā ĩt en wáhi bejep wut jī.

Jesús ā wunat pínahđih ā jwúub naawát

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépđih ā bacaatjidih cāacwā búdí ĩ jenah joyóchah, Jesúsboó ā bohénitđihjeh nin pah āt niij naawáp wut jī:

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18

44 —**Ñi táí joyoó. Weém yeebdíh bainí wā naáwát túut caá. Weém nihat cāacwā úd jeñédih cāacwā teonit, bitadilh í wāhbična caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.**

45 Páant ā niijíchah joiná yahna, Dios queétdih ā beh joyát túutcah, ít táí beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, í jwáub uúbh joyátji déeji ít tíquip wut jī.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Páant Jesús ā niiját túttimah, ā bohénitboó nin pah queétjeh ít míc niijíp wut jī: “¿Déhe tigaá jwí cātíh jwí maáh panihni?” ít míc niij jūihñup wut jī.*

47 Páant í míc niij jūihñatdih jéihnit, bíic wébít dih Jesúsboó ā pebh át wái boj dodhdop wut jī.

48 —**Det wíihwā jumna, nin wébít panihni, oboh jumndih wēi jwááhnit, weemdíhbut wēi jwááhnit caá. Det weemdíh wēi jwááhnit, weemdíh wahni-jidihbut wēi jwááhnit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh jumni-boó ñi maáh panihni ā jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.***

“Ded jwítidih en jūihcanni jwítidih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját (Mr 9.38-40)

49 Páant ā niijíchah joinít, Juanboó Jesús dih nin pah át niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí enechah, bíic newé ma wēpatjīh nemépwádih ā bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ā nihcah, caandíh páant jwí chájat túutcap be, át niijíp wut jī.

50 —**Páant caandíh ñi niijá bojoó. Ded yeebdíh en jūihcanni jumna, ñijeéh ā jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.**

Samaria baácdih moón Jesús dih í náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó ā púuh laab béjat yeó jáap pínah toáh jūúwáchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jenah joyóp wut jī. 52 Páant niij jenah joinít, biquína ā bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina í úwat pínah pebhboó í ámhoh páñat pínah niijná, í jātíh át wah waáwá bojop wut jī. 53 Obohjeéhtih, caán tútchiboó í jwibínachah yahna, Jerusalén tútchina Jesús ā bejat doonádih joinít íjna, caán tútchidih moón caandíh ít náahcap wut jī. 54 Páant í náahcat doonádih joinít, Jesús ā bohénit Santiago Juanjīh nin pah Jesús dih ít niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Maá, meemdíh í náahcatji peéh, queét í íig beedáat pínah niijná, jeámant iigátdih jwí dei jūúwát túut jíih? ít niijíp wut yah jī.*

55 Páant í niijíchah joinít, Jesús tac páud ennit,

—**Yeéb íjnit, ñi peéh chájíhchah, ā túican caá. 56 Weém, nihat cāacwā úd jeñé cāacwádih yohat túut niijná, nin baácboó wā dei jūóhcap jī. Obohjeéhtih í yéejat peéh iiguipna í bejat déejidih queétdih túi abat túut niijná, wā dei jūúwáp jī, Jesús queétdih át niij jūihñup wut jī.**

Páant niijnít, bíih tútchina ít bejep wut jī.

Biquína Jesús dih í pééihat (Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wā namáboó í bejehcah, bíic íjeéh péeni Jesús dih nin pah át niij náawáp wut jī:

—Deyoób ma bejehcah, weembát majeéh wā bejmi caá, át niijíp wut jī.

* 9:46 Lc 22.24 * 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:54 2R 1.9-16

58 —Jia mǝjjiowǎ ǐih mǝú pínah ǐtnadih ǐ bíbohna caá. Jwébehwǎbut ǐih yécanadih ǐ bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém nihat cǎacwǎ úud jeñé wǐih mǝjéh pohba wǎ bíbohcan caá. Pánihna, wǎjeéh ma jǝúwǎchah, búdí bǝwat meemdǐhbut ǎ jǝmbipna caá, Jesús caandǐh ǎt niijǐp wut jǐ.

59 Pǎant ǐ bejehah, Jesús biih ǐjeéh péeniboodǐh

—Wǎjeéh ma jǝúwǎ, ǎt niijǐp wut jǐ.

—Wǎ bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wǎ bejat pínah jǎtǐh wǎ ǐp ǎ wǎnuchah, ǎih bácahdih wǎ yohat pínah niijná, ‘Ma chǎo jwǎhǝú’, weemdǐh ma niijǐ. ǎ wǎnuchah, yoh péanit, majeéh wǎ péebipna caá, ǎt niijǐp wut jǐ.

60 —Weemdǐh náahcannit wǎnnit panihnit jǝmna, queét wǎnnitdih ǐ yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wǎjeéh jǝmni pínah bǝu ma jǝúwǎ. Wǐih tewatboodǐh chah jenah joinit, Dios maáh ǎ jumat dooná, bitadih naawádih bejat caá meemdǐh náahap, Jesús caandǐh ǎt niijǐp wut yuh jǐ.

61 Pǎant ǐ bejehah, biih ǐjeéh péenibut nin pah Jesúsdih ǎt niijǐp wut yuh jǐ:

—Maá, majeéh wǎ bejmi caá. Obohjeéhtih, wǎ bejat pínah jǎtǐh ‘Wǎ bejna caá’, wǎ pebh moondǐh wǎ niij bǝhbhat pínah niijná, weemdǐh ma wahaá. Pánih chǎj péanit, majeéh wǎ péebipna caá, ǎt niijǐp wut jǐ.*

62 —Ded wǎ watni tewatdih teo jwǐihna yuhna, ǎ weñat pínahdih jwǎub jenah jói chǎjnit, Diosdih teo wǎhni pínah ǎ jéih jǝmcan caá, Jesús caandǐh ǎt niijǐp wut jǐ.

10

Jesús setenta y dos ǎ bohénitdih ǎ wahat

1 Tǎttimah, Jerusalén tǎtchina bejna, Jesús setenta y dos ǎjeéh péenitdih ǎionit, ǎt wahap wut jǐ. Pánih wahna, ǎ bejat pínah tǎtchinadih ǎ jǎtǐh ǐ naóh waawát pínah niijná, chénewǎ mǐc ǎt wahap wut jǐ. ² Queétdih ǎ wahat pínah jǎtǐh, nin pah ǎt niij naawáp wut jǐ: “Wǐih doonádih jepahnit pínah dawá ǐ jǝmna yuh caá. Obohjeéhtih, daocǎnnit naóhnit ǐ jǝmchah, queét jepahǐhnit ǐ joi jwǎhcan caá. Pánihna, yeéboó Diosdih ǎi úúú, chah dawá naóhnit pínahdih ǎ wahat pínah niijná.* ³ Pánihna, naawádih ǎi bejeé. Bejnit, nin pah ǎi túi jenah joyoó: Diosdih jepahcannit, jiwǎ cǎtǐh ovejawádih wahat pah, yeebdǐh wǎ wahna caá.* ⁴ Pánih bejna, dinerodih úbcan, wǎh wǎúhdihbut úbcan, biih zapatosdihbut úbcanjeh, wépép ǎi bejeé. Dawá cǎacwádih túi naawát túut niijná, deddih jwǎáh úúbhna, chǎocánjeh, bejat caá náahap. ⁵ Ded ǎi jwǐih waadni mǝudǐh moondǐh ‘Dios ǎ túyat ǎijeéh ǎ jǝmna naáh’, ǎi niijǐ. ⁶ Túinit jǝmna, páant ǎi niijǐchah joinit, ǐ túi jepahbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jǝmna, páant ǎi niijǐchah yuhna, ǐ jepahcan niit. Pǎant ǐ jepahcah, caán mǝudǐh moondǐh Dios ǎ túyat ǎ wihcan niit. ⁷ Yeebdǐh jwǐih jepahnitjeéh ǎi jǝm jwǎhǝúp. Queét yeebdǐh jeémát, bǝhbhatdihbut ǐ wǎhuchah, ǎi túi jeémp bǝhbbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah, queétboó ǎi teo wáacat jǐib jeémát bǝhbhat ǐ wǎhuchah, ǎ túina caá. Caán tǎtchidih moondǐh ǎi bohé jwǎhna, ǎi jwǐih jǝibíni mǝudǐhjih ǎi jǝm jwǎhǝúp.* ⁸ Ded tǎtchidih ǎi jǝibínachah, yeebdǐh jepahnit, dedé jeémátidih ǐ wǎhuchah, ǎi túi jeémé. ⁹ Caán tǎtchidih moón wǎnnitdih boonanit, queétdih nin pah ǎi niijǐ: ‘Dios yeebdǐh búdí caá ǎ bidip, ǎihwǎ ǎi jumat pínah niijná. Wǎnnitdih ǎ boona, Maáh jǝmna ǎ wépátdih yeebdǐh ǎ jǝutna caá. Pǎant ǎ wépátdih jéihnit, ǎi

* 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16 * 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18

yéejatdih cádahna, táiniboodíh táut nuumnít, caandíh ñi jepahaá', queétdih ñi niijí. ¹⁰ Obohjeéhtih, ded tútchidih jaibí, bohéna, wannitdih ñi booanachah yuhna, i jepahcah, ñih namádih bejnit, nin pah queétdih ñi niijí: ¹¹ 'Dios maáh jumna, ã wēpat yeebdíh ã júutachah yuhna, yeébbó caandíh ñi jepahcap jī. Pánihna, ñíh tútchi becchídih jwíih jítchamant jwī pit yohna caá. Páant jwī chājat pah, ñi jepahcatji jīb Dios yeebdíhbat ã yohbipna caá', ñi niijí.*
¹² Yeébbó nin pah wā niijátdih ñi túi náhninaá: Sodoma tútchidih moonjí tabit yeejép chājnit ñt jumap wat jī. Obohjeéhtih, queétdih Dios ã peéh chājat chah, ã peéh chājat pínah yeó jáapdih ñi bohéatdih jepahcannitbóodíh ã peéh chājipna caá", Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Bíh tútchidih moón i jepahcat
 (Mt 11.20-24)

¹³ "Yeéeb Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbat Dios bádí ã peéh chājipna caá! Weém ñíh tútchinadih jumna, Dios ã wēpatjīh bádí wā teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jī. Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbat Dios ã wēpatjīh páant wā teo wáacachah nihna, queéttóó jáantjeh i yéejatdih bádí jūinít, ñta táut nuum tágaá.* ¹⁴ Pánihna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbat Dios ã peéh chāj láa, Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbat chah ã peéh chājipna caá. ¹⁵ Yeéeb Capernaum tútchidih moondíhbat peéh chājna, maáta paníhñit chājanjeh, yeebdíh moh yéejnit Dios ã chājipna caá.*

¹⁶ "Ded yeebdíh joí jepahni, weemdíhbat jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh jepahcanni, weemdíhbat jepahcanni caá. Weemdíh jepahcanni, wā íp weemdíh wahnidíhbat jepahcanni caá", át niijíp wat jī. Páant ã niij péanachah joinít, ã wahnitboó ñt bejep wat jī.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitji i jwáub juyát

¹⁷ Pánih bejnitji wēinit, queéet setenta y dos Jesús ã wahnitji ã pebhna ñt jwáub jaibínap wat jī. Pánih jwáub jaibínit, nin pah Jesúsdiñ ñt niijíp wat jī:
 —iMaá, ma wēpatjīh jwī wutachah, nemépwā yuh bacca jepahñit, ñt bac bej tagaá! ñt niijíp wat jī.

¹⁸ —Japmant wedoát pah ã bejchah, nemépwā i maáh ã buúg jéen jūáwúchah, wā enep jī. ¹⁹ jÑi joyoó! Wā wēpat yeebdíh wáát wáhpur be, maiwádiñ, déowádiñbat jwááhñit, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwā i maáh ã wēpatjīh yeejép ã chājat déedih jáhat wēpat wā wáhpur be. Páant wā wáhpur, áih nemépwā yeebdíh i jéih yéejacan niít.* ²⁰ Pánihna, nemépwádiñ yeéeb ñi wutachah, i jepahatdih ennít, bádí ñi wéina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah bádí ñi weñat pínah pohba: Yeéeb Dioíhwa ã pehbó bejnit pínah ñi jumachah, áih papélah tólih paníhñitboó ñi wátna daáñi ã jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Jesús ã weñat
 (Mt 11.25-27)

²¹ Páant niij naóh péanit, Jesús Túini Espíritu ã wēpatjīh bádí wēinit, Diosdiñ nin pah át niijíp wat jī: "Paá, meém nihat baácdih moón i maáh, nihat jeádiñ moonbát i maáh ma jumachah, meemdíh bádí wā wéina caá. 'Jwíit túi jéihñit

* **10:11** Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51 * **10:12** Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24 * **10:13** Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * **10:15** Is 14.13-15 * **10:16** Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20 * **10:19** Sal 91.13

caá', niijnítidih wā bohéatidih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodih mapí jéihyanap be. Páant mapí wēi chājna caá", ā lípdih āt niijíp wut jī.

²² Páant ā lípdih niij wábh péanit, ā pébh joi níhntidih nin pah āt jwáub niij naáwáp wut jī: "Dios, wā líp nihát ā wépat biíc yoobó weemdíhbat ā wáhp be. Ded pah wá jumatdih wā lípbeh caá ā jéihyep. Biíh páant jéihni ā wihtan caá. Ded pah wā líp ā jumatdihbat weemjéh caá wā jéihyep. Det wā níonitdihbat caandih wápi bohéna caá. Pánihna, jwíjtjeh caá caandih jwí jéihyep", āt niijíp wut jī.*

²³ Páant cāacwādh naóh péanit, ā bohénitdih tac páud ennit, queétdihjeh nin pah āt niijíp wut jī: "Yeéb wā wépatdih ennit, Dios weemdíh ā wahatjidih ní táí jéihna caá. Pánihna, bitabúat páant wā jumatdih jéihnit, queébtat táí wéanit í jumna caá. ²⁴ Ní jenah joyoó. Jon jātíh Dios naáwátidih dawá naóh yapanitjí, dawá maátajíbut yeéb ní ennidih búdí eníhna yuhna, í encap wut jī. Ní joinidihbat búdí joíhna yuhna, ít joicáp wut jī", āt niijíp wut jī.

Samaría baácdih bóo ā táí chājat naáwát

²⁵ Biíh láa, Moisés ā watatjidih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh āt juibínap wut jī. Pánih juibínit, nin pah āt niij wábh joyóp wut jī:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejíhna, ded pah wā chājbi? āt niijíp wut jī.

²⁶ —¿Moisés ded pah tigaá āt niijjí? Caandih enna, ¿dépah tíí mapí niij jenah joí? Jesús āt niijíp wut jī.

²⁷ —'Diosdih chah jenah joí, táí jepahnit, wēina, caandih búdí ní oyoó.* Meemjéh ma míic oyat pah mántih, bitadidihbat búdí ma oyoó',* Moisés āt niij daacáp tají, āt niijíp wut jī.

²⁸ —Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chājnit, wanna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandih āt niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā watatjidih bohéní ā táí chājatdih júutat táut niijná, nin pah āt jwáub niij wábh joyóp wut jī:

—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tigaá wā oibi? āt niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, nin ā jenah joiní naáwátjéh Jesús āt niij naóh bohénap wut jī:

—Biíc newé Jerusalén tútchimant Jericó tútchina ā dei bejehchah, namá tacdih nūmnít cāacwā caandih jwááhntit, nihát áih bií dée, ā duoní chóodidihbat dúuc wáyat táut niijná, í wan mao jwejep be. Páant í wan mao jwejni namáboó ā ñajap be. ³¹ Páant í chājat túttimah, biíc sacerdote caán namádih dei bejna, í wan mao jwejnijidih ā enep yah be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chāocánjeh, ā bóod páud yap bejep be. ³² Túttimah, Leví ā juiená poómpdih bóobut ā bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chāocánjeh, caanbút ā bóod páud yap bejep be. ³³ Obohjeéhtih, páant í yap bejat túttimah, ní enihcanni Samaría baácdih bóo caán namádihjeh mántih ā dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandih ā jġah enep be. ³⁴ Pánih jġah ennit, ā pebh juibínit, yíí, iguíh mac biícidih áih yahwítnadih ā cohop be. Coh péanit, yégueh chóojíh ā chéwep be. Chéo péanit, caandih duoníjí burrodih úb táuh cáagnit, áwat tólihna jumni mūaná ā numah bejep be. Caanná úb juibínit, nihát chei ā en dao dáa júúwáp be. ³⁵ Cheibit, áwat muú mínahdih caandih ā

* **10:22** Jn 3.35; 10.15
22.35-40; Mr 12.28-34

* **10:27** Dt 6.5

* **10:27** Lv 19.18

* **10:28** Lv 18.5

* **10:28** Mt

en dawát pínah niijná, ã jíb chājp be. Pánih jíb chājnit, nin pah caandíh ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuá. Caandíh ma en dawát pínah jíb wáuhna caá. Pánihna, chah ma jwáuh jíb náahachah, jwáuh júnit, wá jwáuh jíb chāj jāhabipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo mué mínahdih ã níj naáwáp be, Jesús ãt níj bohénap wut jī.

³⁶ Páant níj naóh bohé péanit, Moisés ã wátatjidih bohénidih nin pah ãt níj úbh joyóp wut jī:

—Queét biíc peihcannit bíi déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jum? ãt niijíp wut jī.

³⁷ —Caandíh jīgah en teo wáacni ã túi oyop be, ãt níj jepahap wut jī.

—Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdíh enihcannidih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandíh ãt níj naáwáp wut jī.

Martawājeéh Jesús ã jumát

³⁸ Táltimah, Jesús wá Jerusalén tátchina bejnit, baini tátchidih ít júbínap wut jī. Í júbínachah, caán tátchidih bóli, Marta wut jumnih, Jesús wádih miih muáboó mit chāo jwáhat túatap wut jī. ³⁹ Mi jwan, María wut jumnihbut mit jumap wut jī. Mariabóo Jesús ã bohénachah, ã pebh mit jói chúudap wut jī.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martabóo yójah jeémát teona, mit íjip wut jī. Pánih íjnit, Jesús pebh júbínit, nin pah mit niijíp wut yeh jī:

—Maá, wá jwan weemdíh mi teo wáaccáh, weém biíc wilidihjeh wái náah jumni tewat ã jumna caá. ¿Páant mi teo wáaccáh, weemdíh ma jīgah encan níit? Weemdíh ma teo wáacat túutú, Marta mit niijíp wut jī.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdíh meém tubit jenah joinít, ma mic íjana caá. ⁴² Obohjeéhtih, wá bohéatdíh jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariabóo chah táinidih mi níwichah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih dáuc wáican níit, Jesús Martadih ãt niijíp wut jī.

11

Ded pah caá jwí úbát (Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Bíih yeó jáap Jesús ã ípdih ã úbúchah, ã bohénitbut ít jumap wut jī. Páant ã úbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í úbát pínahdih ãt bohénap wut jī. Caán ã bohéat pah muntih jwiítidihbut ma bohénaá, ít niijíp wut jī.

² Páant í niijichah joinít, nin pah queédih ãt níj jepahap wut jī:

—Yeé Diosdih úbhna, nin pah níi níj úbú:

‘Paá, meém chah táini ma jumachah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wut chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumadidih jéihnit, nihat cāacwā í jepaha naáh.

³ Yeó jáap jumát pah jwí jeémát pínahdih ma wáhuá.*

⁴ Bita jwiítidih í yéj chājatdíh jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéj chājatdíh ma yohoó. Nemépwā í maáh jwiítidih ã yéjalhichah, ma teo wáacá, jwí yéj chājcat pínah niijná’,

Diosdih níi níj úbú, ã bohénitdih Jesús ãt niijíp wut jī.

⁵ Páant niijnít, ded pah í úbát pínahdih nin pahbut ãt níj naóh bohénap wut jī:

—Ded chei tac yoób ã dée pebhna bejnit, ‘Némé, bainí jeémátdih weemdíh ma wáhuú. ⁶ Wá chéen yuúp jáohni ã juyúchah, caandíh wá wáhat pínah jeémát wá bíbohcan caá’, ã niijchah, ⁷ ã dée muú dítmant nin pah ã niij jepah bacacan niit. ‘Weemdíh tac buugáca bojoó. Jáantjeh jéc nem péanit, wá wehdih wáat numah úwup be. Meemdíh jeémát wáhat déedih, queétdih wá wauquínah caá’, ã dée úbhnidih ã niij jepahcan niit. ⁸ Yeebdíh wá naóhna caá. Æ dée tíccanjeh ã úbúchah, jáanit dedé ã náahatdih ã wáhbipna caá. ⁹ Pánihna, nindih ñi táí náhninaá: Tíccanjeh ñi úbúchah, ded pah ñi úbáttdih Dios yeebdíh ã wáhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ã wáhbipna caá. Jéc panihnidih wáump mao cádahcah, Dios ã wátbipna caá. ¹⁰ Det Diosdih táí úbhnit, ì úbáttdih ì bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh ì jwááhbipna caá. Det ì wáump mawachah joinít, jéc panihnidih Dios queétdih ã wátbipna caá. ¹¹ ¿Ñi wááh yeebdíh queejdih ã úbúchah, bucdih ñita wáh taniit? Ñita wáhcan tagaá. ¹² ¿Mujbai típdih ã úbúchah, dúodih ñita wáh taniit? Ñita wáhcan tagaá. ¹³ Yeéb cáacwá yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wáhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Túini Espíritu ã waadát pínahdih ì úbúchah, ñi íp jeáboó jumni caandíh ã waadát táutbipna caá, Jesús át niijíp wut jì.*

*“Nemépwá ì maáh ã wépatjìh Jesús ã booana caá”, ì niiját
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Biìh yeó jáap biic newé wéheat táutcanni nemép jumni Jesús pebh át juibínap wut jì. Páant ã juibínachah, Jesús caán nemépdih áih bácahmant át bacat táutap wut jì. Páant ã bacat táutuchah, caán newé át jwáúb behenap wut jì, páant muntih. Páant ã jwáúb wéhenachah joinít, nihat en wáhi bejnit, búdi ìt jengah joyóp wut jì. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ìt niij naáwáp wut jì: “Nemépwá ì maáh, Beelzebú wát jumni, ã wépatjìh caá Jesús nemépwádh ãpí bacat táutap”, ìt niijíp wut yah jì.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios ã wépatjìhneh nit ã yoób chájap”, niijná, biìh ã wép cháì jútattidih ìtih bidip wut yah jì.* ¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú ã wépatjìh nemépwádh ã bacat táutna caá”, ì niij jengah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niij naáwáp wut jì:

“Det biic baácdih moonjéh yuhna míic maona, ìta wun beedáh bej tagaá. Ded táchidih moón biicwá yuhna, míic maona, queébtut ìta jwéi peét bej tagaá. ¹⁸ Pánihna, Satanás, nemépwá ì maáh áihwádh ã bacanachah, biic yoobó muntih áta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, áihwádh wáta bacacan tagaá. Ñi naóh yacat yoobópdih nihcan caá. ¹⁹ Nemépwádh bacanit, ì maáh Beelzebú ã wépatjìh wá wutuchah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿déhe ã wépatjìh tígá ìpí baca? Páant ì bacat táutuchah ennit, ‘Í táí cháìna caá’, ñipí niijná caá. Pánihna, weém páant wá bacanachah ennit, ‘Æ táí cháìcan caá’, ñi jéih niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, Dios ã wépatjìh nemépwádh wá bacanachah, Dios ã maáh wépat ñi cáth ã jumna caá.

²¹ “Wépéw newé nihat áih tua nah déenadih bíbohni áih muúdh ã wapachah, nihat áih bií dée ã táí jumbipna caá. ²² Obohjeéhtih, biìh caán चाह wépniboó jaí míic mao yap yohnit, nihat ã wép ñuhah tua nah déenadih dúuc wáì, bií déedihbat dúuc wáìnit, ã pej jumnitdih ã pááhbiipna caá. Pánihat pah weém

* **11:13** Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15 * **11:15** Mt 9.34; 10.25 * **11:16** Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

chah wēpni jumna, nemépwā ī maáhdih wā jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwádih wā dúuc wáibipna caá, wíhwā ī jumat pínah niijná.

²³ “Ded wájeéh teocanni, weemdih en jūihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhndih ā ñuun yóhna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúub waadát
(Mt 12.43-45)

²⁴ “Nemép ī bacaniji muú wihcapboó jibna, ā jumat pínah biih muu pánihndih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid juicán, ‘Weemdih ī bacaniji muuná wā jwúub bejbipna caá, páant muntih’, ā múic niij jenah joiná caá. ²⁵ Páant niij jenah joinít, ā jwúub juí enechah, áih muují túi tóodh ámohni panihni ā jumna caá. Obohjeéhtih, caán cāacboó ā túut nuumcáh, áih jéc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá. ²⁶ Páant ā jumachah ennit, nemépwā bita siete ā chéenwā chah yeejép wutndih bid wáacnit, queétdih ā numah waadná caá. Páant yeejép ī wutuchah, ī waadni chah yeejép ā jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

²⁷ Jesús páant ā niiját pónih, cāacwā cātih jumnih nin pah mit niij ejep wut yuh jī:

—jMeemdih weép jum noma behanih mi wēina nacaá! mit niij ejep wut jī.

²⁸ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ī wēina caá, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

Cāacwā Jesús ā wēpatdih ī jūutat túutat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Páant ā bohénachah, chah dawá cāacwā Jesús pebh ī múic wáac juibínachah, nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jī: “Yeéb buu láa moón túbit yeejépwā ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjīh ñipí chāj jūutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā chāj júutcan niit. Jonásjidih Dios ā wēp chājat pahjeh muntih weemdihbat chājnit, ā wēpat yeebdih ā jūutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat jūutat ā jumbipna caá.* ³⁰ Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandih jwúub ub bacanit, Nínive tútchidih moondih át wahap wut jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinít, Dios caandih ā wahatjidih queét it jéihyep wut jī. Páant ā yapatji pah muntih weém nihát cāacwā úd jeé wunnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúub boo pud jūwáchah, Dios weemdih ā wahatjidih yeebbút ñi jéihbipna caá. ³¹ Jon jātih Salomónji ā túi jéihyat doonádih joinít, Sabá baácdih moón ī maáh willji, yuúp miih baácmant ā naáwátdih joyódih mit juibínap wut jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wā jumachah yuhna, yeéboó weemdih ñi joíhcan caá. Pánihna, Dios nihát cāacwā ī yeejatji peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb bíicdih ñuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yachipna caá: ‘Wā joiníji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumachah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandih ñi jepahcan?’ mi niijbipna caá.* ³² Jonásji Nínive tútchidih moondih Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, queét ī yeejatdih búdí jūinít, it túut nuumáp wut jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjīh wā jumachah yuhna,

* 11:23 Mr 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

weemdih jóihcan, yeéboó ñi túat nuumcáp be. Pánihna, ñi túat nuumcátji jíb, peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tátchidih moonjí yeéb bíicdih ñuhnit, queébtut yeedbáh ĩ naóh yacbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Jesús jiiát déedih ā bohéat
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jiiátdih jiiit, jāh cáagcan, pamap dahjīhbut āpī páah jweican caá. Obohjeéhtih, caandih japboó āpī jii cáagna caá, nihat caán tólihboó waadnit ĩ táí enat pínah niijná.* ³⁴ Níih quíib dahna níih jiiát dah panihni caá. Ā táí jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi táí enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúát dée ā jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶ Pánihna, níih quíib dah panihni ā túyuchah, wā naáwátidih táí jenah joinít, táinidihjeh ñi chājipna caá. Obohjeéhtih, ā táicah, wā naáwátidih jenah joicán, yeejépbodih ñi chājipna caá. Pánihna, jñi táí chāja chaáh! Wā naáwátidih táí jenah joinít ñi jepahaá”, át niijíp wut jī.

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut ĩ táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queétdih ā naóh péanachah, bíic fariseo Jesúsdih āih muúboó numah jeémédih át bejep wut jī. Caanná waád juibínit, ĩ jeémát túat niijná, Jesús wā ĩt juibí chūudap wut jī. ³⁸ Dios queétdih ā táí wēi enat pínah niijná, queét judíowā ĩ jeémát pínah jātih ĩ nuowā ĩ wutatji pah ĩpī téih chocop wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnit, queét ĩ wutatji pah téih choccanjeh ā jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboó búdí át en wáhi bejep wut jī. ³⁹ Páant ā en wáhi bejehach ennit, Jesús nin pah caandih át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb fariseowā níih pamapnadih, níih babhbat dahnadihbut jiiimantjeh ñipī chocna caá, ā táí jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, díitboó búdí quei ā jumna caá. Caan pámap jiiimantjeh ñi chocat pah, yeebbút bíic yoobó ñi jumna caá. Ñi táí jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pinahdihjeh chājnit, tabit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ⁴⁰ Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jiiimant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pamap díitboó dée, jwíih caolihdihbut chājni niican nít? Pánih chājnit, jwiitdih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pánihna, pamap díitboobút chocat pah, níih caolihdih túat nuumnit, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pánih chājnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ā enechah, ñi táí jumbipna caá.

⁴² “Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohni, bíic núodih caandih ñipī wáhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih wáhna yuhna, bíih ā wutatnadih ñipī joyáh bojna caá. Cáacwádh táí chājatboodih ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñipī jenah joicán caá. Dios ā wutat pah, chej jumni núonadih caandih ñi wáhuchah, ā táina caá. Obohjeéhtih, bíih ā wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Jwiit judíowā jwī míc wáacat muúboó waád juibínit, waáwápna ñipī chūudna caá, nihat cáacwá yeedbáh ĩ wēi enat pínah niijná. Tátchi tacboó bíí dée jíb chājat juáhna bejnit, cáacwá yeedbáh ĩ wēi jwááatdih ñipī náahna caá.

⁴⁴ “Yeéb fariseowā búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cáacwá baác díitboó jéih en waadácán, caán tacchianajih

* 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16 * 11:42 Lv 27.30

yáac cháí bejna, ì yohniji yagáp ā jumatdih ì jéih encan caá. Caan pánihat pah cāacwā ñi bohéatdih joinít, ñiuh caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ā jumatdih ì jéihcan caá”, Jesús queét fariseowādih át niij jähñap wut jī.

⁴⁵ Páant fariseowādih Jesús ā niij jähñachah joinít, Moisés ā wutatjidih túi jéihni jwuh nin pah Jesúsdi h át niijíp wut jī:

—¿Bohéni, queétdih páant niij jähna, jwiitdihbut jäh niit ma chájap? át niijíp wut jī.

⁴⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jesús queét Moisés ā wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah át jwáub niij jähñap wut jī:

—¿Yeebút búdí yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cāacwādih búdí wái náah jumnidih chájat túutna, bainíbtjeh ì yapachah ennit, queétdih jġah encanjeh, búdí ñipġ peéh chájna caá.

⁴⁷ “¿Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwát dih naóh yapanitjidih ñi nuowā ìt mao yohop wut jī. Pánihna, queétdih ñi weñat jútat túut niijná, ìih tacchianadi h ñi túi ámohna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, páni h chájna yuhna, ì bohéatjidih ñi jepahcan caá. Páni h jepahcan, ñi nuowā ì chájatji bíic yoobó ñi chájna caá.

⁴⁹ “Dios, nihat jéihni jumna, nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Weém wā naáwát dih naóh yapanit pínahdih, wā naáwát dih bohénit pínahdihbut cāacwādih wā wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cāacwāboó biquína queétdih ì mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép ì chájbipna caá’, Dios át niijíp wut jī. ⁵⁰⁻⁵¹ Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitdih ì mao yohatji peéh yeéb buu láa moondih caán waó jġib ā jumbipna caá. Jwií h mao yohni Abeldih ā mao yohatji jġib, páú sacerdote Zacaríasdi h, Dioí h muú coah tac yoób ì mao yohatji jġibbut, yeéb buu láa moondih Dios ā peéh chájbipna caá. Queét ì jepahcatji pahjeh, yeéb bíic yoobó weemdi h ñi jepahcatji jġib yeebdihbut ā peéh chájbipna caá.*

⁵² “¿Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiit Dios ā wutatdih bohénit caá’, niijná yuhna, ā naáwát dih cāacwā ì jéihyat déedih ñi jáhna caá. Páni h jáhna, Dios pebhboó ñi wāt waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ñi wāt waadacán caá. Páni h chájna, yeebút waadacán, queétdihbut ñi waadát túatcan caá”, Jesús queétdih át niij jähñap wut jī.

⁵³⁻⁵⁴ Queétdih páant niij jäh péanit, Jesús át bac bejep wut jī. Páant ā bac bejehah, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénit bíicdih Jesúsdi h naóh yacat túut niijná, yeejép ā jepahachah joíhna, tubit caandih ìt uúbh joí ñuún pée bac bejep wut jī.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

¹ Páant ā bohéat pónih dawá cāacwā Jesús pebh míic wáac jai bñit, ì míic too néeh cháí bejehah, Jesús ā bohénitdih nin pah át niij naóh bohénap wut jī: “¿Yeéb ñi túi chája chaáh! Fariseowā ì jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. ‘Weém túinjeh caá’, ì niijíchah yuhna, ìih caolih yeejép ā jumna caá. Páant ì jumt pah yeéboó ñi jumca bojoó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni ā jumna caá. Jwií jġoghcani ā jumachah yuhna, túttimah ā jumt di h ni hat ì jéihbipna caá.* ² Páni hat pah, ded pah caolih diitboó jumna, jwií h jġoghcan yuhna, túttimah ā jġoghbipna caá. Ded ñi bih chájnidi hbut túttimah cāacwā

* 11:50-51 Gn 4:8; 2Cr 24.20-21

* 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15

ī jéhibpna caá.* ³ Ded pah dapánapboó ñi niijátjidih baabápboó cāacwā ī joibípna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjidih, táttimah dawá ī míic wáacapboó ī jwáub wēpép naóh yapabipna caá, át niijíp wut jī.

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

⁴ “Wā chéénwāá, yeebdíh nin wā naáwátidih ñi túi náhninaá: Ñíih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ī chājat táttimah, yeebdíh chah yeejép ī jéih chājcan níit. ⁵ Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wā naóhna caá. ¡Diosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ñi wanat táttimah, yeebdíh peéh chājna, iiguípna ā jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíjhéh caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ā quíib buudcán níit. Cinco jwébehwáidh chéne júdubit yeéb ñipí jíib teona caá. Botonit ī jamachah yuhna, Diosboó bíic jwébehidihéh ā quíib buudcán níit. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwā chah yeebdíh Dios ā oina caá. Búdí oinit, ñíih waó yoócnaheh débóí ā jamatdih Dios ā túi jéihna caá. Páant ā oyatdih jenah joinit, ñi náhni dahwaca bojoó”, át niijíp wut jī.

*“Weém Jesúh caá”, úumcaneh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúh caá’, ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wā niijbípna caá. ⁹ Obohjeéhtih, cāacwā ī joyóchah, ded ‘Weém Jesúh nihcan caá’, ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcan caá’, wā niijbípna caá. ¹⁰ Ded weém nihat cāacwā úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ā túut nuumáchah, yeejép ā wéheatdih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép wéhenit, ā jéih túut nuumcát jíib, Dios ā yeejatdih ā yohcan níit.*

¹¹ “Wíihwā ñi jumat jíib cāacwā yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míic wáacat muúboó, peéh chājat túutnit pehbboó, bita ñi maáta pehbboobút ī ub bejehah, ‘¿Ded pah wā niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná ñi juibínachah, Túini Espírituboo ded pah ñi jepahat pínahdih ā jéihyabipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Dawá bíí dée bíbohah ā tobohah

¹³ Páant ā niij naóh péanachah, ī cātíh jamni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī: —Bohéni, jwí íp báadhda áih bíí dée jwíitdih ā wáuhachah yuhna, wā úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih ā wáhcáp jī. Páant ā chājachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wáhat túutú, át niijíp wut yuh jī.

¹⁴ —Weém bíí déedih pááhni maáh nihcan caá. Pánih chājat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús át niij jepahap wut jī.

¹⁵ Páant caandíh niijnit, nihat ájeéh péenitdih nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—¡Ñi túi chāja chaáh! Dawá bíí déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bíí dée bíbohna, wā túi jumbipna caá’, ñi niijná yuh caá. Obohjeéhtih, dawá bíí dée bíbohah jíib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niij naóhniit, ī túi beh joyát pínah niijná, nin ā jenah joini naáwátjīh át jwáub bohénap wut jī: “Bíic newé dawá bíí dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi ā nuomochah, dawá ā quehep be. ¹⁷ Dawá ā quehechah ennit, nin pah ā míic

* **12:2** Mr 4.22; Lc 8.17 * **12:10** Mt 12.32; Mr 3.29 * **12:12** Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wā chājbi? Wīih pácahi wā ámohat pínah muú bainí ā jumuchah, ā yáo yapbipna caá. ¹⁸ Nin pah wā chājbipna caá: Caandíh ámohat muunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah muunádih wā chājbipna caá. Pánih chājnit, nihát wīih pácahidih, wīih bíí déedihbut wā ámohbipna caá. ¹⁹ Pánih ámoh péanit, nin pah wā míc niijbípna caá: “Dawá jóphina túi jumát táut niijná, dawá bíí déedih buu wā bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wā wēibipna caá”, wā míc niijbípna caá’, caán newé ā niij jenah joyóp yah be. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah ā niijíp be: ‘Jenah joicánniابه! Buu cheijeh ma wunuchah, míih caolih ā buudbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihát ma ámohniji bíí dée deih pínah tigaá ā jumbi? Meémboó caandíh ma jéih ub bejcan níit’, Dios caandíh ā niijíp be. ²¹ Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bíí déedih en ñinah ub jwejnít, Dios ā weñat pínahdih bidcanjeh, buadni ā jumbipna caá”, Jesús cáacwādih át niijíp wat jī.

*Dios áihwādih ā túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

²² Páant niij péanit, nin pah ā bohénitboodíh át jwáub niij naóh bohénap wat jī: “Ded pah ñi jumátidih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguéhdihtut, ñi náhni dahwaca bojoó. ²³ Caandíh bidat chah Diosdih túi bíicdih ñi jumát pínahboodíh ñi bidíí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ā wāhbiipna caá, ñi túi jumát pínah niijná. ²⁴ Jwébehwādih ñi jenah joyoó. Queét íih jeémát pínahdih ípī momcan caá. Íih jeémátidih ámohat pínah muuná ípī bíbohcan caá. Pánihnit í jumuchah yahna, Dios queédih í jeémát pínahdih ápī wāhna caá. Jwébehwādih oina, ā en dawát chah, yeebdíh oinit, Dios ā túi en daoná caá. ²⁵ Yeéb búdí náhni dahwana yahna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih táut nuumcán níit. ²⁶ Pánih jéih táut nuumcán, búdí ñi náhni dahwana yahna, bíih pínahdihbut ñi jéih táut nuumcán níit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah níhcan caá. ²⁷ Cháanadihtut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ā túi jíghat pínahdih ápī teocan caá. Pánih teocan yahna, Maáh Salomónji áih táini yéguéh chóo duonít, ā túi jíghatji chah, cháanaboó ā túi jíghona caá.* ²⁸ Caán cháanadihtut Dios ā túi jíghat túatna caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ípī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yahna, Dios caán cháanadihtut túi jíghoni ā chājna caá. Caán cháanadihtut táini yéguéh dée pah ā wáhat chah, yeébbodíh Dios yéguéhdihtut ā wāhbiipna caá. Pánihna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó. ²⁹ Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tabit náhni dahwa joi bídca bojoó. ³⁰ Nihat Diosdih jéihcannit bíí déedih tabit ípī náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh judhdadidih ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ā teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojoó. ³¹ Pánihna, bíí déedih ñi bidat chah, Dios ā maáh jumátidih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih táini doonádih bitadihtut ñi naáwá, queébtut caandíh í jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihát ñi náhatidih ā túi wāhbiipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

*Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwí bíbohát
(Mt 6.19-21)*

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

32 “Yeéb wíhwa daocánnit jumna yahna, Diosdih táí jenah joinít, ñi úmca bojóó. Páant ñi táí jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdíh búdí oinit, wēnit, táinidih ā wāhbipna caá. Pániha, yeebdíh ā pebhboó ā ub bejbipna caá, ājeéh ñi táí jumat pínah niijná. 33 Níih bíí déedih jíib chāj wāhna, caán jíibdih ubnit, tabit moh yéejntidih wāhat caá náahap. Páant ñi chājatjí jíib, Dios ā jumapboó ñi juibnachah, yeebdíh táini yooátdih ā wāhbipna caá. Páant ā wāhni pínah ā buúdcán níit. Ded ñumni caandíh ā jéih ñumcán níit. Pólohwbát í jéih jeémp yéejacan níit. 34 Pániha, Dios pebhboó níih búdí jíib jumni panihni ā jumachah, Dios ā weñat pínahdih ñi táí jenah joibipna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh níih búdí jíib jumnidih bíbohni, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jesúsdihtáí jenah joí páñat

35 “Weemdíh ñi jenah joyátdih ñi táí míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin baini naáwátdih yeebdíh wā naóhna caá.* 36 Bíic newé ā chéenihtéihya chéwat weñatdih numah jeémédih ā bejep be. Páant ā bejat túttimah, chei ā jwáub juyát pínahdih páina, jécdih wēpép í jéih wátadih bejat túnt niijná, caandíh teo wāhnihoó íih yéguhe choódih wái aabá chéonit, íih jíiát dahnadihbat í jíí cáag páina caá. Páant í chājat pah, wā jwáub dei jūwát pínahdih yeebbút ñi jenah joyátdih ñi táí míc ámoh páñaá.* 37 Í maáh ā jwáub juyáchah, caandíh teo wāhnihtáí páinit, búdí í wēibipna caá. Yooópdiht yeebdíh wā naóhna caá. Páant í táí páñat jíib, í maáhboó teo wāhniht í dawát dée choódih dawé péa, queétdih chúdat tútntit, jeémát ā wāhbipna caá. 38 Chei tac yooó, daa jūwáuchah, caán ā juyáchah yahna, táí páina, queéte baini í wēican níit. 39 Nin bíih baini naáwátdihbat yeebdíh wā naóhna caá: Nindihbat ñi táí jenah joyóó. Débólíh ñumni cáac ñumúdiht ā juyát pínahdih mué mínahboó jéihna, ñumni ā jéih waadcát pínah niijná, táí jáanit, áih muédiht áta táí wap tagaá. 40 Pánihat pah, weém, nihát cáacwá úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwáub dei jéohbipna caá. Pániht jéihcan, weemdíh táí jwááat túnt niijná, ñi jenah joyátdih táí túnt ñum páñat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jí.*

Táí teo wāhni, táí teo wāhcanni naáwát (Mt 24.45-51)

41 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdiht át niij úabh joyóp wut jí:
—Maá, páant níj naóhna, ¿jwíih pínahjeh níit? ¿Nihat cáacwáih pínah níit? át niijíp wut jí.

42 Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjíh queétdih Jesús át jwáub bohénap wut jí: “Bíic teo wāhni táí jenah joinít, ā maáhdih táí jepahni ā jumap be. Páant ā jumachah ennit, ā maáh ā bejat pínah játiht, nihát bita caandíh teo wāhniht í maáh pínah caandíh ā waadánap be, queéte í jeémát pínahdih yooópdiht ā wāhat pínah niijná. Pániht waadá péanit, bíih baácboó ā bejep be. 43 Pániht bejniji áih maaná ā jwáub juyáchah, caandíh teo wāhniht ā wutajti pah ā chājachah ennit, caandíh búdí ā wēibipna caá. 44 Yooópdiht yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wēinit, nihát áih bíí déedih en daoní maáh ā waadábipna caá. 45 Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wāhnihtáí jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jíghcan, buutéht ā jwáub jéohcan níit’, níj jenah joinít, bita teo wāhniht neoná yaáhdihbat páinit, ā jeémp babh máihñap be. 46 Á náhnicanni yeó jáap, ā

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44

pāicanni horadih ā maáhboó ā jwúub juibípna caá. Pánih jwinít, caandíh ā jepahcatji peéh, tabít ā pūibípna caá. Pánih pūi péanit, Diosdih jepahcannít bíicdih iiguípna ā wahbípna caá. ⁴⁷ Pánihna, ded teo wūhni ā maáh ā weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, ā maáhdih jepahcah, ā maáh caandíh peéh chājna, búdí ā pūibípna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wūhniboó ā maáh ā weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ā chājachah, ā yéej chājat jīb búdí āta peéh chāj tagaá. Obohjeéhtih, ā túi jéihcatdih ennit, caandíh peéh chājna yuhna, nump ā pūibípna caá. Pánihna, deddih túi chājat pínahdih Dios búdí ā jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwā búdí wutat wēpatdih ī wūhuchah, táinijeh wutat caá caandíh náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jesús cáacwādh chéne poómp ā chājat
(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéej chājnitdih peéh chājna, iiguípna ā yohat pínah niijná, nin baácboó wā dei jūwáp jī. jātíh páant ā chājachah nihna, wāta wēi tagaá! ⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā peéh chājat pínah jātíh, weémboó búdí yeejép wā yapbípna caá. Pánih yeejép wā yapat pínahdih jéihnít, tabít wā jgahna caá.* ⁵¹ ¿Ded pah weemdíh ñi niij jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihāt cáacwā túi bíicdih ī jumbípna caá’, ¿ñi niij jenah joí niit? Obohjeéhtih, páant ā nihcan niit. ⁵² Cáacwā wā naáwátidih ī joyát túttimah, bíicwākeh jamna yuhna, bíic peihcannit weemdíh jepahnitdih chénewā jepahcannitboó ī míic jūihbípna caá. ⁵³ Behe ā wūáhdih ā jūihñuchah, ā wūáhubat behedih ā jūihbípna caá. Beh wili mi nūumdíh mi jūihñuchah, mi nūumbút beh wilidih mi jūihbípna caá. Beh wili mi wūéh áadih mi jūihñuchah, mi wūéh áabat mi chūhdih mi jūihbípna caá. Biquína weemdíh ī jepahachah, biquína ī jepahcat jīb páant tabít ī míic jūihbípna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*Ded pah ā yapat pínahdih ī beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Páant ā bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús jjeéh péenitdih jwuh āt jwúub niij naáwáp wut jī: “Yeéboó yeó dei bejempant mah tólihna ā jūwúwachah enna, ‘Mah buugát tút caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah āpí buugná caá. ⁵⁵ Mah buugáp buwámant johlit ā jūwúwachah enna, ‘Cháih chāhat tút nihcan caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah tabít āpí chāhna caá. ⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwā, ‘Wā jéih beedána caá’, niij jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumup. Baácidih, jeádihbut ennit, ded pah ā yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wā chājatdih ennit, wā naáwátidih joiná yuhna, ded pah túttimah ā yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cáacwādh āt niijíp wut jī.

*Yeebdíh eníhcannitjīh míic ámohat
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ “Ded pah ñi chājat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi túi chājā. ⁵⁸ Yeebdíh naóh yacni peéh chājat túttni pehbhoó ā numah bejechah, ‘¿Majeéh túi jumāt tút niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ caandíh ñi niijí, yeebdíh peéh chājat túttni pebhna ā ub bejcat pínah niijná. Páant caanjíh ñi míic ámohcah, peéh chājat túttniboó yeebdíh nemat mūúboó ā nemat tútubípna caá. ⁵⁹ Páant ā nemechah, nihāt ñi jīb buadáatdih ñi jīb chāj péaat pínah jātíh, yeéb ñi baccan niit. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jumāt tút niijná, ded pah tigaá wā

chājbi?’ niijnít, caandíh ñi jepahaá, yeebdíh ã peéh chājcat pínah niijná”, Jesús át niijíp wut jĩ.

13

Yéej chājatdih cádahnit, túut nuumát

¹ Caán láa biquina Jesúsdih joinít nin pah caandíh ít niij naáwáp wut jĩ:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tátchidih Dioíh muúboó ovejadih cáo wáhnit, Diosdih í wéi uúbúchahjeh, Pilatoboó queétdih át mawat túutap wut jĩ. Pánih maonit, oveja meép, cáacwá í maonitj meépjih ít widip wut jĩ. ¿Ded panih tigaá páant ít yap? queét Jesúsdih ít niij uúbh joyóp wut jĩ.

² Páant í niij uúbh joyóchah joinít, nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niij jenah joí? ‘Páant queét tubit yeejép yapna, nihát bita Galilea baácdih moón í yéejat chah níit ít yéej chājap’, ¿yeeb ñi niij jenah joí níit? ³ Nihcan caá. Dedé yéejatdih bíic yoobó Dios ã peéh chājbpna caá. Yeebboó ñi yéejatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut nuumcátj jíib ã peéh chājachah, yeebbát iiguípna ñi bejbipna caá. ⁴ Nindihbat ñi túi jenah joyoo: Siloé wút jamni jap bóo muú áac jéennit, dieciocho cáacwádhíh át tájap wut jĩ. ‘Pánih wánna, bita Jerusalén tátchidih moón í yéejat chah ít yéej chāj tagaá’, ¿ñi niij jenah joí níit? ⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeeb ñi yéejatdih cádahcan, táiniboodíh ñi túut nuumcán, yeebbát wánna, iiguípna ñi bejbipna caá, queétdih át niijíp wut jĩ.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶ Páant niij péanit, nin naáwátjĩh queétdih át jwúub bohénap wut jĩ: “Bíic newé áih wápchiboó higuera wút jamni nah ã jumap be. ‘Caan náh ã quehna nacaá’, niijnít, diduidíh ã bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh ã quehcah, ã bid juicáp be. ⁷ Pánih bid juicán, áih wápchidih teo wáhnidih nin pah ã niijíp be: ‘Weemdíh ma joyoo. Bíic peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wá bidip yah caá. Obohjeéhtih, ã quehcan caá. Páant ã quehcat jíib ma tib yohoó. Nin nah wíih wápchidih ã jumachah, biíh nahdih wá jéih momcan caá. Á wihcah, biíh nahdih momnit, caan náh quehedih wáta jéemp tagaá’, caandíh teo wáhnidih ã niijíp be. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, caandíh teo wáhni nin pah ã niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ã jum jwuh naáh. Nin nah péuj yehmant baád pénda péanit, nuñúp jónópdiw wá yacbpna caá, míih higuera nah ã quehat pínah niijná. ⁹ Páant wá chájat túttimah, ã quehmi dée caá. Á quehcat ennit bácah, weemdíh ma yoób tib yohat tútú’, ã maáhdih ã niij jepahap be. Pánihat pah, yeebboó ñi túut nuumát pínahdih Dios ã páina caá. Maatápdih ã páina beé. Pánihna, ñi túut nuumcát ennit bácah, yeebdíh ã yoób peéh chājbpna caá’, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Judíowá ñi chooát yeó jáapdiw wánnihdih Jesús ã booaat

¹⁰ Biíh láa judíowá ñi chooát yeó jáapdiw í míic wáacat muúdhíh Dios naáwát dih Jesús át naóh bohénap wut jĩ. ¹¹ Caanjĩh nemép jamnih mit jumap wut jĩ. Nemépboó dieciocho jópchi caántdih ã jumachah, caántboó chóyó bejnihjeh mit jumap wut jĩ. ¹² Páant mi jumatdih ennit, Jesús caántdih át juúwát túutap wut jĩ.

—Némá, meemdíh wá booana caá, át niijíp wut jĩ.

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13

13 Páant niijnít, caántdih ã teo jáhanachahjeh, yoobópdi mit ñuhap wat jĩ. Pánih boonit, Diosdih búdí mit wēi naáwáp wat jĩ.

14 Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdi caántdih ã booaat peéh, judíowã ĩ míc wáacat muúdi en daoní maáhboó át ĩjip wat jĩ. Pánih ĩjnit, caánboó míc wáacnitdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Bíc semanadih seis yeó jáap jwĩpĩ teona caá. Pánihna, yeéb tubáp chũhniit booaat túutudih jáohna, caán tewat yeó jáapnadihjih ñi jũáwú. Jwiít jwĩ chooát yeó jáapnadih páant ñi chãjca bojoó, át niijíp wat jĩ.*

15 Páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij jáihñap wat jĩ:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjéhub chooát yeó jáapdi yahna, ñiĩh jiwidih, burrodihbut ĩ jeémát tólihmant watnit, mah ĩ babhbat pínah niijná, ñipĩ wái bac bejna caá. Pánih chãjna, teo tigaá ñi chãjap. 16 ĩNint Abrahamji ã jumadih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée át bíbohob be. Páant ã chéonidih chooát yeó jáapdih wã watachah, ã táican niít? át niijíp wat jĩ.

17 Páant ã niijíchah joinít, tícnit, queét ĩt jepahcap wat jĩ. Pánihna, nihat cãacwã Jesús ã wēp chãjatdih ennit, búdí ĩt weñep wat jĩ.

Mostaza tíb naáwát

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Nin naáwátjĩh cãacwãdih Jesús át jwáub bohénap wat jĩ: “¿Dios ã maáh jumat ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá, wã naóhbi? 19 Mostaza tíb ded pah ã jumadih jenah joinít, Dios ã maáh jumatdih ñi beh joibípna caá. Caán tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni ãih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. Ā momat túttimah, chíhna, búdí nah ã behep be. Páant caan náh ã behechah, ãih cãcanaboó jwébehwã ĩ jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Āihwã daocánnit jwíh jumnitji, túttimah ĩ dao béjipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Pan paáani naáwát

(Mt 13.33)

20 “¿Dios ã maáh jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandih wã naóhbi? 21 Pan paáat ded pah ã jumadih wã naáwáchah, caandih ñi beh joibípna caá. Pandih chãjihna, yad wili trigo ojdi pamapdih yacnit, mahjĩh wid, caandih paáani pínahdihbut mipĩ túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã túi paabípna caá. Páant ã jumat pah Dios ã maáh jumat doonádh joinít, cãacwã ĩ tút nuumbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadih ĩ jwáub naáwáchah, dawá joinít, queébut ĩ tút nuumbípna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

Baini jéc naáwát

(Mt 7.13-14,21-22)

22 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbut Jesús Dios naáwátdih naóh bejna át chãjap wat jĩ. 23 Páant ã bejechah, biíc newé caandih nin pah át niij wáuh joyóp wat jĩ:

—¿Maá, daocánnitjeh niít iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubnit pínah ĩ jumap? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjĩh Jesús át jwáub bohénap wat jĩ:

24 —Yeéb dawá Dios ã jumapboó ñi waádihna yah caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahilcan, ñi jéih waadcán caá. Baini jéc panihnidih waádihna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátidih bidna, ñi yéejatdih

* 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

cádahnit, Diosboodih ñi tái jepahaá. ²⁵ Ñi beh joyát pínah niijná, muú mínah ded pah á jumatdih wá naóhbična caá. Chei caán muú mínah áih jēcdih á nemna caá. Páant á nemat túttimah, yeéboó caán jēcdih juibí, wuúmp maonit, nin pah ñi níj ejbična caá, ‘Maá, jēcdih ma wát juúwá’, ñi niijíchah, muú mínahboó díttmant nin pah á níj bácabipna caá. ‘Dedmant ñi juúwátidih wá jéihcan caá. Yeéb wá jéihca naáhwádih wá wátcan caá’, á niijbípna caá. ²⁶ Páant á niijíchah joinít, yeéboó nin pah ñi jwúub niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwí babháp jī. Jwíih tútchiboó jumna, ma naáwátidih jwiítidih ma bohénáp jī’, ñi níj ejbična yuh caá. ²⁷ Yeéb páant ñi niijíchah yuhna, caánboó nin pah á jwúub níj jepahbična caá, ‘Obohjeéhtih, yeebdih yoobópdih wá jéihcan caá. Pánihna, nihat yéejnit jumna, wá pebh juóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, muú mínah á niijbípna caá. Páant á niiját pah Dios yeebdih á niijbípna caá.* ²⁸ Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó í jumachah ennit, yeéboó jéih waadcán, tubit jīgahna, ñiuh maodih ñi néeh cháác juibípna caá. Pánih jīgahna, jóocmantjeh ñi cháobípna caá.* ²⁹ Caán láa nihat baácđih moón Dioihwá á pebhboó í juibínachah, caánboó queédidih á numah jeémpbična caá.* ³⁰ Nin baácboó oboh jumnitji Dios á jumapboó maáta í jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit í jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

Jerusalén tútchidih moondih Jesús búdi á oyat

(Mt 23.37-39)

³¹ Páant á níj péanachahjeh, biquína fariseowá Jesús pebhna juibínit, nin pah ít niijíp wut jī:

—Herodes meemdih á mawih páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandih ít niijíp wut jī.

³² Páant í niijíchah joinít, nin pah queédidih át níj jepahap wut jī:

—Nin pah caán yeejépahedih níj naáwádih ñi bejeé: ‘Jesús nemépwádih baca, wannitdihbut booana caá á chájar. Буу yeó jáap, cheibitbut páant á chájbipna caá. Pánihna, cheibit daani á teo péabipna caá’, Herodesdih ñi niijí. ³³ Буу bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tútchina wá juibíbipna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitjidih caán tútchidih mícjeh ípí mao yohop wut jī. Pánihna, caán tútchina wá juibínachah, weemdihbut í mao yohbipna caá.

³⁴ “Yeéb Jerusalén tútchidih moondih búdi wá jīgahna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita á wah bojnitdihbut jeejih yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó ít chájar wut jī. Pánihnit ñi jumachah yuhna, yeebdih búdi wá oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wá pebh yeebdih wá jumat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ñi náahcan caá. ³⁵ Páant ñi náahcat peéh, буу ñiuh tútchidih Dios á wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Ninboó weemdih ñi jwúub encan níit. Túttimah bóo láa nin baácna wá jwúub dei juúwáchahjeh, weemdih ñi jwúub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios á wahni, meemdih búdi jwí wéina caá’, weemdih ñi niijbípna caá”,* Jesús át niijíp wut jī.

* 13:27 Sal 6.8 * 13:28 Mt 22.13; 25.30 * 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31

* 13:35 Sal 118.26

14

Bácah chalanidih Jesús ā booaat

¹ Bihl chooát yeó jáapdih fariseowā ī maáh āih munná Jesúsdih numah jeémédih át bejep wut jī. “¿Ded pah caá ā chājbi?” niijná, caán munná moón caandíhjih īt tái en nunná wut jī. ² Caán munná, bácah chalani át jumap wut jī. ³ Caandíh ennit, Moisés ā wutatjidih bohénitdih, fariseowādihbat nin pah Jesús át niij úbh joyóp wut jī:

—¿‘Chooát yeó jáapdih tubúp chūáhnitdih nī booanaá’, Moisés át niijnít jī? át niijíp wut jī.

⁴ Páant ā niijíchah yahna, queét īt jepahcap wut jī. Ī jepahcat ennit, Jesús wannidih teo jáha booanit, át jwúb bejat tútup wut jī. ⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowādih át jwúb úbh joí jūhñup wut jī.

—Jwī chooát yeó jáapdih nī wūáh, nīih momo jiwibat ítna ā buug yác bejehchah, yeéb nita ub púuh laabácan taniít. ¿Páant nī chājat, tewat nihcan níit? át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijíchah, ded pah īt jepahcap wut jī.

Téihya chéwat numah jeémát naáwát

⁷ Jesús fariseoíh munná waadnít, bita ā numah jeémpnit pínahboó waád juibínit, waawápna ī chúdat pínahdih ī nīwíchah, Jesús át enep wut jī. Páant ī nīwíchah ennit, queét nihadnih nin pah át niij naáwáp wut jī:

⁸—Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdih yeedbáh ā bid bojochah, caanná juibínit, waawápna nī chúudca bojoó. Páant nī chúudchah nihna, nī chah maáh ā juyáchah, ⁹ ‘Ma chúudni páhadih nindih ma chúdat tútú’, yeedbáh ā niijbípna caá. Páant ā niijíchah joinít, jwějboó juibí chúudna, nita tíic tagaá. ¹⁰ Obohjeéhtih, muú mínah yeedbáh ā bid bojochah, jwéjdih bóo páhadih nī juibí chúudup. Yeéb páant nī chúudchah ennit, ‘Waawápboó nī chúud jūwá’, muú mínah yeedbáh ā niijbípna caá. Pánihna, yeéb waawápboó nī bejehchah, bita ā bid bojnít yeedbáh ī tái wēi enbipna caá.* ¹¹ Ded caán mícjeh ‘Weemdíh dedé judhdát wihcan caá’, niijnídih Dios moh yéejni ā chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodíh Dios maáh ā waadábipna caá. Pánihna, yebjéh míic maáta nī waadáca bojoó. Diosjeh maáta pínahdih ā jéih waadána caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús át niijíp wut jī.*

¹² Páant niij péanit, Jesús muú mínahboodíh nin pah át jwúb niij naáwáp wut jī:

—Ma numah jeémíhna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohndih, ma déewādih, ma pej jumnitdihbat ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma tái chājat jīb, queébtat meemdíh bíic yoobó ī numah jeémpbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, bitadih ma numah jeémíhna, moh yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitdihbat ma bidíp. ¹⁴ Queétbó meemdíh bíic yoobó ī jéih numah jeémpcan níit. Páant ma tái chājatjī jīb, ténit ī boo pud jūohni yeó jáapdih Diosboó meemdíh ā tái chājbipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Búdí numah jeémát naáwát

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, bíic íjeéh chúudni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī: —Dios pehbboó ded ā numah jeémpni búdí ā wēibipna caá, át niijíp wut jī.

* 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7 * 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

16—Búdí numah jeémát chājni dawá cāacwādhī ā bidip be. Páant ā bidichah joinít, queét nihat ī túi wēi jepah jwahap be. 17 Caán ā yoób numah jeémát yeó jáapdhī queétdih naáwát náahna, caandih teo wūhndih wahnit, ‘Nihat jwī jeémát pínahdhī ámoh péanit, yeebdih ā bidip be, buca’, ā niij naáwát túutap be. 18 Caandih teo wāhni páant ā niij naáwáchah joinít, queét ī jumat yoobó nin pah ī niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdhī jīb chāj péanit, caandih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, ā jwíh bidni ā niijp be. 19 Biíhbat nin pah ā niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biícjīh bóo téihya máha jiwíwādhī wā jīb chājap be. Pánih jīb chājniji queétdih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, caanbút ā niijp be. 20 Biíhbat nin pah ā niijp be: ‘Weém butéh wā téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wā jéih bejcan caá’, ā niijp be. 21 Páant ī niijchah joinít, caandih teo wāhni ā maáh pebhna jwáub joinít, queét ī niijátjidih ā jwáub naóh yapanap be. Páant ā naáwáchah joinít, ā maáhboó tabit íjnit, nin pah ā niijp be: ‘Tátchi tac yoób búdí namánadih, bainí namánadihbat bejnit, moh yéejnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio whcannitdihbat jwááhnit, waícanjeh ma ub júúwáp’, ā niijp be. 22 Pánih naáwádhī bejniji jwáub joinít, ‘Maá, ma niijátji pah wā chājap be. Páant wā chājachah yuhna, páantjeh chúdat ā judhna caá’, ā niijp be. 23 Páant ā niijchah joinít, ā maáh caandih ā jwáub watap be. ‘Tátchi jwéejboó búdí namánaboó bejnitdhī, bainí namánaboó bejnitdihbat ma júúwát túutú, chúdatnadih ī túi yáwat pínah niijná. 24 Meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Queét wā jwíh bidnitboó wā numah jeémátidih ī jeémpan níit’, ā niijp be. Pánihat pah, Dios áihwá pínahdhī ā bidichah yuhna, det ī weñat pínahdhījeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh ī jumcan níit. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ā pehbboó ájeéh ī jumbipna caá, Jesús át niijp wat jī.

Jesúsjeéh jwī jumíhichah, ā bawat
(Mt 10.37-38)

25 Biíh láa dawá cāacwā Jesúsjeéh it bejep wat jī. Pánihna, Jesús queétdih tac páud ennít, nin pah át niij naáwáp wat jī: 26 “Ded wā bohéni jumíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdih, ā índih, ā áadih, ā wehdih, ā déewādhī, ā déewā yaáhdhíhbat ā oyat chah weémboodih oyat caá náahap. * 27 Ded wājeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ā weñat pínahdhī jenah joicát caá náahap. Pánih chājna, wíh ā jumat jīb yeejép yapna yuhna, weemdih cádahcat caá náahap. * 28 Nindihbat ñi jenah joyoó: Muú teoni jap bóo muúdhī ā chājat pínah jātih, ā jīb juyátdih jéihyat túut niijná, caán muú jīb pínahdhī ā jwíh jenah enna caá. 29 Á jīb pínahdhī ā jwíh jenah encan, áih muúdhī ā jéih péacah enna, bitaboó caandih ī deohbipna caá. 30 ‘Nin pohba áih muúdhī teona, át péa tagaá’, ī niij deohbipna caá. 31 Nindihbat ñi jenah joyoó: Maáh biíh maáhjīh ī míc mawat pínah jātih, nin pah ā niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowā bíbohnt, caánboó veinte mil soldadowā ā bíbohochah, jwī míc maona, wāta jéih buájá taniít?’ ā niij jenah joiná caá. 32 Páant niij jenah joinít, ā buájácat pínahdhī jéihna, biíh maáh áih soldadowājīh míc mawadhī júóhnt, yuúpjeh ī jam jwahchah, ‘Jwī míc maoca boj jīh’, niiját túutnit, caandih teo wāhndih ā wah bojipna caá. 33 Pánihna, wíhwā jumíhna, weemdih ñi jepahat pínah

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

játih, 'Nihat wā yéej chājatdih wā cádahbipna caá. Wíih bíi déedih jengah joicán, Jesúsboodíh jengah joiná, caandíhjuh wā jepahbipna caá. Páant wā jepahat jíb, yeejép yapna yuhna, caandíh wā cádahcan níit', níj jengah joyát caá náahap. Páant níj jengah joinít jumna, wíihwā ñi jéih jumbipna caá', Jesús queétdih át níijíp wut jī.

Buicánni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Páant níj naóhnt, nin bíih naáwátjīh Jesús queétdih át jwúub bohénap wut jī, ã jwíih naáwátidih ī beh joyát pínah níijná: "Núumni buiná, jeémátidih ã tái nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá. ³⁵ Pánih buicánni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjeh caá náahap. Caán ã nihat pah yeeb ñi jumca bojoó. Dios naáwátidih tái joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, ã tái joyó naáh!" Jesús át níijíp wut jī.

15

Buudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)

¹ Bíih yeó jáapdih dawá cáacwā, Romanowā ī maáta ī uúbát túutnit dinerodíh wúuh wáhnit, bita Moisés ã wutatjidih jepahcannit "Yeejépwā", níijnítbut Jesúsdiñ joyódiñ īt juibínap wut jī. ² Páant ī juibínachah ennit, fariseowā, Moisés ã wutatjidih bohénitbut íjnit, queétjeh nin pah īt múic níijíp wut jī:

—Nin newé yeejépwádiñ tái wēi jwááhnit, ījeéh āpī jeémpna caá, īt níijíp wut jī.*

³ Páant ī níijíchah jéihnit, Jesús nin naáwátjīh queétdih át bohénap wut jī: ⁴ "Cien ovejawádiñ bíbohni, bíic oveja caandíh ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chājbi? yeeb ñi jengah joyóchah. Bita noventa y nueve ovejawádiñ ī jeémát yilip jumapboó jwejnít, caán buudnídiñ bididih ã bejbipna caá. Pániñna, caandíh bid jwinítna, ã cádahbipna caá. ⁵ Caandíh bid jui wēina, āih daadjih mao cáagnit, āih munná ã ub jwúub bejbipna caá.* ⁶ Pániñ ub jwúub juibínit, 'Wíih oveja buudnídiñ wā bid juyáp be. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac jūáwú', níijnít, ã pebh jumnitdih, ã déewádiñbut ã bid wáacbipna caá. ⁷ Páant ã weñat pah, ded bíic cáac ã yeejatdih cádahnit, ã túut nuumúchah, Dios pebhboó jumnit búdí ī wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihnit 'Weemdíh yeejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wāta túat nuúm?' níj jengah joinítidih Dios pebhboó jumnit ī wēican níit', Jesús át níijíp wut jī.

Buudní dinero júdu naáwát

⁸ "Diez dinero júdu bíbohniñ bíic júdu caántdih ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá mi chājbi? Jiiát dahjīh jiiñit, munníh mi tái tóodh bid beedábipna caá. Caán júduñ bid jwinítna, mi cádahbipna caá. ⁹ Caán júduñ bid jwinít, 'Weemdíh buudní dinero júduñ wā bid jwiná beé. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac jūáwú', níijnít, mi pebh jumnitdih, mi déewádiñbut mi bid wáacbipna caá. ¹⁰ Yoobópdiñ yeebdíh wā naóhna caá. Páant mi weñat pah, bíic yeejni ã yeejatdih cádahnit, táiniboodíh ã túut nuumúchah, Dioñ ángelwábut búdí ī wēibipna caá", Jesús át níijíp wut jī.

Buudní ã wúuh naáwát

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

11 “Biic newé chénewā ā weh jumap be. 12 Udyiboó ā ípdih nin pah ā niijíp be: “Wanna, meemdíh wā wāhbična caá”, ma niijnídi h bññ ma wāhññ, Paá’, ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, ā íp āih bií déedih ā wehdih ā pááap be. 13 Daocánni yeó jáap túttimah, udyiboó nihāt āih bií déedih ubnit, yuúp biíh baácboó jibidih ā bejep be. Caán baácboó jumna, cheha náahdih jib chāj, yaádih metat jib wāh, numah jeémát jib wāh, búdí ā jib chājap be. Páni h jib chājna, āih dinerodih ā yoh beedánap be. 14 Páant ā yoh beedáát túttimah, caán baácboó jeémát wihcah, nuugúp láa ā jumap be. Caanbút nuugúpjñh diib wánna ā chājap be. 15 Páant jeémát ā wihcah, tewat bididih ā bejep be. Páant ā bid bejchah, biic newé caandih í náah jumni tewat wāhñit, āih momo mññwā jumni wáihyat júduboó caandih ā wahap be, queétdih jeémát ā wāhat pínah niijná. 16 Páni h queétdih inna, queét mññwādi h wāhni jeémát di h búdí ā jeémíhip yah be. Obohjeéhtih, ā maáh caandih ā jeémát tútcah, bitabut caandih dedé jeémát í wāhcap be. 17 Páant ā yapat túttimah, ā jwáub náhninap be, ‘Nihat wā ípdi h teo wāhñit jeémát bíboh, í judh jeémpni jeémátbut apí jumna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jumna, weemdíh jeémát wihcah, wanna caá wā chājap. 18 Páni hna, wā íp pebhna wā jwáub bejbipna caá. Caanná jwáub juibínit, wā ípdi h nin pah wā niijbípna caá: “Diosdih búdí wā yéej chājna beé, Paá. Meemdíhbut wā yéej chājna beé. 19 Páni hna, í ‘Wāuhú’, bññ weemdíh ma niijcá bojoó! Meemdíh teo wāhñijeh wā jumbipna caá”, wā ípdi h wā niijbípna caá’, caán mícjeh ā níj, jenah joyóp be. 20 Páant níj jenah joinít, ā íp pebhna ā jwáub bejep be.

“Páni h jwáub bejna, ā ípí h mññdí h ā toáh bejchah, ā ípboó caandih yuúpmah ā jwááh enep be. Páni h jwááh enna, āih caolihjñh búdí jñgahñit, ā wāúhdih jwááádih ā ñño ñah bejep be. Jwááhñit, caandih búdí wéina, ā pin tewep be. 21 Páant ā pin tewechah, ā ípdi h nin pah ā níj naáwáp be: ‘Diosdih búdí wā yéej chājap be, Paá. Meemdíhbut wā yéej chājap be. Páni hna, “Wāuhú”, weemdíh ma niijcá bojoó’, ā niijíp be. 22 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yahna, ā ípboó caandih teo wāhñit di h nin pah ā níj watap be: ‘Wáicanjeh túini yégueh chóodih ub jüóhñit, wā wāúhdih ñi yacaá. Túini téihya yacat júdu di h āih téih tíbdihbut ñi yacaá. Āih jítchadi hbut túini zapatos ñi yacaá. 23 Jwí túi in débehani momo jiwí wāúhdih ub jüóhñit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puubú. 24 “Wā wāuh ā wunah bejna nacaá”, wā níj jenah joyóp yah be. Buudní déeji bññ ā túi jwáub juiná caá, buca. Búdí wéinit, chóbe jeémpjñh’, caandih teo wāhñit di h ā niijíp be. Páni hna, queét nihāt búdí wéinit, í jeémép be.

25 “Obohjeéhtih, udyi ā jwáub juyáchah, weép jeñéboó momo jiwíwā jumni wáihyat júduboó ā jumap be. Páni hna, ā ípí h mññdí h toáh bejna, í wéi ewechah, ā joyóp be. 26 Páni h joinít, teo wāhñidih nin pah ā níj uúbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í chāj?’ ā niijíp be. 27 Páant ā níj uúbh joyóchah joinít, teo wāhni caandih nin pah ā níj jepahap be: ‘Ma úd ā jwáub juiná beé. Ā túi juyáchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wāúhdih ā mawat tútup be. Páni h maonijidih jwí puúb péanachah, numah jeémp wéi eona caá í chājap’, caandih ā niijíp be. 28 Páant teo wāhni ā níj naáwáchah joinít, weép jeñé ā ípdi h tabit ā íjip be. Íjnit, ā waádihcap be. Páant ā waádihcah enna, ā ípboó bac bejnit, ‘Wāuhú, ma waád jüúwú’, caandih ā niijíp yah be. 29 Obohjeéhtih, ā ípdi h nin pah ā níj jepahap be: ‘Maatápdi h meemdíh búdí teo wāhñit, ma naáwáchah wā yap yohcah yahna, wā pej jumñit di h wā numah jeémát déedih cabra wāhñit di h weemdíh mapí wāhcan beé. 30 Obohjeéhtih, bññ yeejép ma

wūáh ā jwáub juyáchah, yaádh metat jíb míh dinero yoh beedánidih búdí wēinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwī in débehani momo jiwí wūáhdih maonit, caandih ma numah jeémpna caá', ā ípdih ā níj jūihñap be.

31 "Páant ā níj jūihñachah joinít, ā íp caandih nin pah ā níj jepahap be: 'Wūáhú, meém wājeéh mapí jumna caá. Nihat wīh bí déedih míh man caá. 32 Obohjeéhtih, ma úad wanni déeji buu ā túi jwáub juyáp be. Pánihna, wēinit, jwī numah jeémp ewechah, ā táina caá', ā íp weép jeñédih ā niijíp be", Jesús queétdih át niijíp wat jī.

16

Dinero en daoní ded pah ā chājat naáwát

1 Bíh láa Jesús nin naáwátjīh ā bohénitdih át jwáub bohénap wat jī: "Bíic newé búdí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó ā túi en daocát ennit, bíh teo wāhniboó í maáhdih ā naóh yacap be. 2 Páant ā naóh yacachah, í maáhboó áih dinerodih en daonídih ā bid bojop be. Páant ā bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā niijíp be: 'Wīh dinerodih ma túi en daocát doonádih wā joyóp be. Pánihna, wīh dinerodih túi en daocát jíb weemdih ma jwáub teo wāhcan níit. Ded pah wīh dinerodih ma chājatjidih weemdih ma naóh daác beedánaá', ā maáh caandih ā niijíp be. 3 Páant ā niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ā níj jenah joyóp be: 'Wā maáh weemdih yohat túat caá páant ā niijíp. Weém wēpcanni jumna, baác baadát watnadih wā buájacan níit. Weém bitadih dinero wā úabhna, tíc náah jematni wāta úabh tac buagá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdih chājat náah? 4 Buu, wā chājat pínahdih wā jéihna caá, buca. Nin pah wā chājachah, wā teo cádahat túttimah, wā maáhdih jíb buadánit weemdih í oibipna nacaá. Pánih oinit, jīgah ennit, weemdih í teo wáacipna caá', caanjéh ā níj jenah joyóp be. 5 Páant níj jenah joinít, nihat ā maáhdih jíb buadánit yoobó ā bid bojop be. Páant ā jwīh bid bojni ā juyáchah, nin pah caandih ā níj úabh joyóp be: '¿Wā maáhdih débóo tigaá meém ma jíb buadá?' ā níj úabh joyóp be. 6 'Jeémát chājat yí cien dahwani quiñnadih caandih wā jíb buadána caá', ā níj jepahap be. 'Ninboó ma jíb buadáátdih daácní núo ā jumna caá. Waícanjeh jai chádniit, ma jíb buadáátdih jwáub deyanit, tac yoobjéh ma daacá', teo wāhni ā niijíp be. 7 Páant níj péanit, bíh jíb buadánidih bid bojnit, nin pah caandihbut ā níj úabh joyóp be: '¿Débóo tigaá wā maáhdih ma jíb buadá?' ā niijíp be. 'Cien trigo wāh wáuhnadih wā jíb buadána caá', ā niijíp be. 'Ninboó ma jíb buadáátdih daácní núo ā jumna caá. Ochentajeh ma daacá', ā niijíp be. 8 Páant ā chājatdih jéihnit, ā maáhboó áih dinerodih en daoníjidih nin pah ā niijíp be: 'Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jumat pínahdih mat jenah joyóp taga', ā niijíp be. Páant ā chājat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jumat túat niijná, bí déenadih í túi jéih ubna caá. Ded pah í bíbohah pínahdih Dioíhwbóodih chah í túi jéihna caá.

9 "Yeébbóodih nin pah wā naóhna caá: Moh yéejnitdih jīgah ennit, níh bí déejīh queétdih ní túi teo wáacá. Páant ní teo wáacachah, queétdih Diosdih jepahnit, ā pebhboó ní juibínachah, yeebdih í wēi jwááhhipna caá.

10 "Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjīh bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjīhbut ā túi teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ā bíbohahjīh túi chājcan, túttimah búdí ā bíbohahbut, bíic yoobó ā túi

chājcan niit. * 11 Nīih bií déejīh ñi túi chājcat enna, Diosboó ā wēpatjīh yeebdīh ā teo wáaccan niit. 12 Pánihna, nin baácboó jum jwuhna, Dios yeebdīh ā wāhni bií déejīh ñi túi chājcat enna, jeáboó ñi juibínachah, túini yooátdih ā wūhcan niit. 13 Ded Diosdih túi jenah joini jumna, āih bií dée pínahdih tūbit ā jenah joicán niit. Obohjeéhtih, bií déedih tūbit bidni jumna, Diosboodih ā jéih jenah joicán niit. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chénat pah bícdih ñi jéih jenah joicán niit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús āt niijíp wat jī.*

14 Páant ā niijíchah joinit, fariseowā dawā bií déedih bidnit jumna, caandīh īt dehwep wat jī. 15 Páant ī dehwechah ennit, Jesús queédih nin pah āt niijíp wat jī: “Cāacwā ī enechah pohba, yeéb túinit pah tigaá ñi jígohop, ‘Nit túi chājnit caá’, yeebdīh ī niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawā bií déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ā jéihna caá. ‘Nit túinit caá’, cāacwā ī niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwā caá’, ā niij enna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.

Moisés ā watatjidih, Dios ā maáh jumatdihbut Jesús ā bohéat

16 “Juan Daabáni ā jumát pínah jātih, Diosjeéh túi jumát túut niijná, Moisés ā watatjidih, Dios naáwátdih naoh yapanit ī daacátjidihbut cāacwādih jepahat caá ātih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ā maáh jumát túini doonádh cāacwādih ā jwīh naáwáp jī. Bū weem jwáh caán túini doonádh yeebdīh wā naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ā būwuchah, det jepahíhniitboó Diosdih búdí bidat caá náahap. * 17 Jeá, nin baácbut ā būdúchah yuhna, Moisés ā watatjiboó ā būdcán niit”, Jesús āt niijíp wat jī.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 “Ded ājeéh bólidih yohnit, biih wilidih jwáub áa jumna, yeejép ā chājna caá. Ded biih áajidih jwáub túut nuúm áa jumna, caántjīh ā yéej chājna caá”, Jesús āt niijíp wat jī.*

Moh yéjini Lázaro, dawā bií déedih bíbohni naáwát

19 “Dawā bií déedih bíbohni, dinerobot búdí bíbohni newé ā jumap be. Búdí jīb jumni túini chítah jumni yéguhe chóodih āpī dawúp be. Yeó jáap jumát pah túini jeémátdih múic āpī jeémép be. 20 Āih muú jéc pebh moh yéejni, Lázaro wūt jumni, āpī ñajap be. Nihat āih bácah áoh peétni ā jumap be. 21 Páant ā ñajachah, mujiowā āih áhwatnadih déebedih ĩpī juibínap be. Dawā bií déedih bíbohniiboó ā jeémp jéenanidih Lázaro ā jeémihp yah be. Obohjeéhtih, caandīh āpī wūhat túutcap be. 22 Biíc yeó jáap, Lázaro ā wunap be. Abraham ā juima yooab ā jumachah, Dioh ángelwā Abraham pebna āih caolihdih ī ub bej wahap be. Cūbūcah, dawā bií dée bíbohniit ā wunap be. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, cāacwā āih bácahjidih ī yohochah, āih caolih iiguípna ā bejep be. 23 Caánboó jumna, tūbit ā tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ā pebh ā ñuhuchah, ā enep be. 24 Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ā niij ejep be: ‘Nuwá, weém nin iiguípboó wā jumachah, weemdīh tūbit ā tubna caá. Páant ā tubachah, weemdīh jīgah ennit, ma teo wáacá. Lázardih āih téih tūbjīh mahdih taj daabánit, wīh nuúcdih ā cámahat pínah niijná, ma chíiaat túutú’, Abrahamdih ā niij ejep yah be. 25 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yuhna, Abraham caandīh nin pah ā niij jepahap be: ‘Juimá, meém baácboó jum jwuhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jī. Obohjeéhtih, Lázaroobó

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17 * 16:13 Mt 6.24 * 16:16 Mt 11.12-13 * 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

ã moh yéjep jĩ. Bw̃ Lázaro ninjĩh ã táí jam̃chah, meemdĩh caá tubit an tubap.
²⁶ Jw̃ cātĩh jéih bejcat dée ã jam̃chah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb jãohcan caá', Abraham caandĩh ã niĩ jepahap be.

²⁷⁻²⁸ "Páant ã niijíchah joinít, dawá bíí déedih bíbohniji nin pah ã jw̃ub niijíp be: 'Nuwah Abraham, wã íp pehbhoó bíicjĩh bóo téihya wã údwã páantjeh í jumap be. Pánihna, wã údwãdih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtut nin iiguípna í jãohcat pínah niijná', Abrahamdih ã niijíp yuh be. ²⁹ Obohjeéhtih, Abraham caandĩh nin pah ã niĩ jepahap be: 'Dios naáwãtdih Moisésji, bita ã naáwãtdih naóh yapanitjĩ í daácní nãonadihbut ma údwã í bíbohna caá. Caán naáwãtdih ma údwãdih jepahat caá náahap', Abraham ã niijíp be. ³⁰ Páant ã niijíchah joinít, iiguípboó jumni nin pah ã jw̃ub niijíp be: 'Yooópdihi tigaá ma niijíp, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, bíic wannijĩ í pebhna ã jw̃ub bejchah, queét caandĩh joinít, ita túat nuum tágaá', Abrahamdih ã niijíp yuh be. ³¹ 'Queét Moisés ã daacãtjidih táí joicán, bita naóh yapanit í daacãtjidihbut táí joicán, wannijĩ ã boo pud jãuwáchah yuhna, queét caandĩhbut í joibícan nacaá', Abraham caandĩh ã niijíp be", Jesús ãt niijíp wat jĩ.

17

Jw̃ yéjep chãjat tútat ã tobohat
 (Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Bíih láa, Jesús nin pah ã bohénitdih ãt niĩ naáwáp wat jĩ: "Dawá yeebdĩh yéjep chãjat túatnít í jumbipna caá. Obohjeéhtih, í yéjep chãjat túatjĩ jíb, Dios queétdih búdí ã peéh chãjipna caá. ² Nin wébít panihni weemdĩh jáap jepahnitdih ded ã yéjep chãjat túatjĩ jíb Dios caandĩh yeejép pohba ã peéh chãjipna caá. Pánihna, caán ã yéjep chãjat tútat pínah jãtĩh, ãih butdih búdí jeé júdujĩh chéo búudhñit, búdí mujna caandĩh í yohochah, ãta táí taga. Páant í chãjachah, caán wébít panihnidih ã yéjecah nihna, Dios páant bóo pohba caandĩh ãta peéh chãjcan taga. ³ Ded pah ñi chãjat pínahdih ñi táí jenah joyóó. Ñi dée yeebdĩh ã yéjep chãjachah, 'Páant ma chãjatdih ma cádaahaá', caandĩh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, túinidih ã túat nuumáchah, yeéboó ã yéjep chãjatjidih ñi jw̃ub náhnica bojóó.* ⁴ Pánihna, ñi déeboó bíic yeó jáapdiyh siete láa yeebdĩh yéjep chãjnit, 'Páant wã chãjatjidih wã jĩghna caá. Chéneji wã jw̃ub chãjcan niit', ã niijíchah, páant bóo láa ã yéjep chãjatjidih ma jw̃ub náhnica bojóó", Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Ded pah caá Diosdih táí jenah joyát

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénit caandĩh nin pah ít niijíp wat jĩ:
 —Meemdĩh chah jw̃ jenah joyát pínah niijná, jwiítidih ma teo wáacá, ít niijíp wat jĩ.

⁶ —Mostaza bainí tíbĩh jumna yuhna, chíihna, búdí nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wēpatdih bainíjeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjipna caá: Can búdí máa nahdih 'Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí mujna ma juibí ñuháá', ñi niiját pahjeh ã bejbipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ.

Teo wãhni ã tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdĩh teo wãhni wãpchidih teo, ovejawãdih en daonjĩ ã jw̃ub juyúchah, ded pah tigaá caandĩh ñita niij? 'Ma jeémp jãuwá. Ma jeémát

* 17:3 Mt 18.15

pínahdih ninjīh wā puúb páñap be', ¿ñita niijtá niit? ⁸ Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandih ñita niijip: 'Wā jeemát pínahdih ma puubbi jwuhúú. Wā jeemp babhbachah, weemdih ma pái jwuhúú. Wā jeemp péaat túttimah, meem jwáh jeempnit ma babhbaá', yeebdih teo wáhnidih ñita niij tágaá. ⁹ Yeebdih teo wáhni ñi wutatdih ā chājachah, caandih 'Túina caá', ñita niijcán tagaá. Páant ñi niijátidih bidcan, ā tewatdihjeh caá āpī chājap. ¹⁰ Pánihna, teo wáhnit ī jumat pah mun tigaá yeebbát ñi jumap. Dios ā wutatdih jepahnit, 'Túina caá', ā niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdih niij jenah joyát caá náahap: 'Meemdih teo wáhnijeh mun tigaá wā jumap. Ma wutatdihjeh tigaá wāpī tewep', ñi niij jenah joyoó", Jesús āt niijip wat jī.

Diez bácah moópnitdih Jesús ā booaat

¹¹ Biñ yeó jáapdih Jesúswā Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cātih īt bejep wat jī. ¹² Bainí tútchidih ī waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuúp caandih īt en ñuhup wat jī. ¹³ Pánih ennit, nin pah īt niij ejep wat jī:

—Maá Jesús, jwiitdih ma jīgah eneé, īt niijip wat jī.

¹⁴ Páant ī niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah āt niijip wat jī:

—Moisés ā wutatji pahjeh sacerdotewādh ñih bácahdih júatdih ñi bejeé, caán moopát ā ñumátdih ī jéihyat pínah niijná,* āt niijip wat jī.

Páant ā niijichah joinit, ī bejehahjeh, ñih bácah moopát āt ñumáh bejep wat jī. ¹⁵ Biñ ījeéh jumni āih bácah ā ñumúchah ennit, Jesús pebhna āt jwúub bejep wat jī. Pánih jwúub bejnit, Diosdih búdí āt wēi ejep wat jī. ¹⁶ Pánih wēinit, Jesúh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, "Túina caá, Maá", āt niijip wat jī. Caán bácah moópniji Samaria baác dih bóo judío nihcan wat jī.

¹⁷ —¿Yeéb boonit diez nihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih ī jwúub júohcan? ¹⁸ Nin biñcjh, judío nihcan yuhna, Diosdih 'Túina caá', niijidih ā jwúub júúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita ī júohcan? Jesús āt niijip wat jī.

¹⁹ Páant niijnit, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñuhnit, ma jwúub bejeé. Wā wēpatdih ma túi jenah joyát jīb ma boonap be, āt niijip wat jī.

Ded pah caá Dios ā maáh jummat

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Biñ yeó jáapdih fariseowā Jesúsdih nin pah īt niij uúbh joyóp wat jī:

—¿Débólīh tigaá nin baácboó Dios ā maáh jum jwiíhbi? īt niijip wat jī.

—Dios ā maáh jummatdih yeéb cáacwā ñi jéih encan caá. ²¹ 'Jāaj, ninjīh caá ā jumap', 'Jāaj, cōj caá ā jumap', ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ā wēpatjīh yeebdih wā teo wáacachah, Dios ā maáh jummat ñi cātih ā jumna caá, Jesús queétdih āt niijip wat jī.

²² Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih jwuh nin pah āt niij naáwáp wat jī:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ā jumuchah, nin baácboó wā jwúub dei júúwát pínahdih búdí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtih, wā jígoh jwuhcan niit. ²³ 'Candih eneé. Can Dios ā wáhni Cristo caá', niij, 'Nin Cristodih eneé', bita yeebdih ī niijbipna yuh caá. Páant ī niijichah yuhna, yeébbóo queétdih ñi joyáh bojóo. ²⁴ Wedónachah, nihát yuúp jumna yuhna, ī enat pah, weém nihát cáacwā úud jeñé, wā jwúub dei júúwáchah, nihát ī enbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, páant wā jwúub dei júúwát pínah jātīh, buú láa moón weemdih náahcan, tubit yeejép ī chājipna caá. ²⁶ Weém, nihát cáacwā úud

* 17:14 Lv 14.1-32

jeñé wā jwúub dei jūúwúchah, Noéwā jum láa ī jumatji pahjeh cāacwā ī jwúub jumbipna caá.* 27 Caán láa moón nihāt jeémp babhñit, téihya chéona īt chājap wut jī. Pānih chājna, Diosdih īt jenah joicáp wut jī. Páant ī jumúchah, Noéwāji búdí jāáj chóoboó ī waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih āt mao beedánap wut jī. Páant ī jumatji pahjeh mun tigaá wā jwúub dei jūúwát pínah jātih cāacwā ī jumbipna caá.*

28 Lot jum láa ī jumatji pahjeh, wā jwúub dei jūúwát pínah jātih, cāacwā ī jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, júb chāj, wápchidih taj, muú īt chājap wut jī. 29 Páant ī chājat pónih, Sodoma tútchimant Lotwāji ī jwei béjehahjeh, tūu iigát panihni iigni jee dáhna jeámant āt buúg jéenep wut jī. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátidih āt wahap wut jī.*

30 Páant ī jumatji pahjeh mun tigaá weém nihāt cāacwā úud jeñé, wā jwúub dei jūúwúchah, cāacwā ī jumbipna caá.

31 “Caán yeó jāapdih ded āih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, āih bií déedih ubúdh waadacánjeh, yoobópdih ā jwei béje naáh. Wápchiboó jumñibat āih yéuehñadih ubúdh ā jwúub bejca bojo naáh.* 32 Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ā wutatjidih jepachan, miíh bií déedih oinit, tac púud enna, númni nah mit wééep wut jī.* 33 Pánihna, ded ā weñat pínahdihjenah joí chājni, iiguipna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buudcán niít.*

34 “Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Wā jwúub dei jūóhni yeó jāapdih chénewā iih muú diítna biícđih ī úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ā chāobíjna caá. 35 Chénewā yaádh biícđih ī teweçah, weemdíh jepahnidihjeh wā ub bejehah, biíh wili chāobíjna caá. 36 Wápchiboó chénewā teonit ī jumúchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Biíh ā chāobíjna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

37 Páant ā niijíchah joinit, ā bohénit caandih nin pah īt úubh joyóp wut jī:

—¿Dedboo tigaá páant ā yapbi? īt niijíp wut jī.

—Jóopwā ī jlij jáuduchah ennit, nuñúp ā moopópboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjīh wā jwúub dei jūúwúchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

18

Éemp wunnih mi úubh tac buugáat naáwát

1 Túttimah, Diosdih ī úubh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ā bohénitdih āt niij naáwáp wut jī: 2 “Biíc tútchidih yéejat peéh chājat túatni ā jumup be. Caán Diosdih úumcan, cāacwādiñbat āpí táí chājcap be. 3 Caán tútchidih éemp wunnihbat mi jumup be. Pánihna, peéh chājat túatni pebhna juibínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chājnidih ma peéh chājat túatú’, mi niijíp be. 4 Páant mi niijíchah yahna, dawá láa caánboó ‘Wā peéh chājcan niít’, caántdih ā niijíp be. Páant ā niijíchah yahna, caántboó caandíh chah mi úubh tac buugánap be. Páant mi úubh tac buugánachah yap joinit, caanjéh nin pah ā niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cāacwādiñbat wā úumcan caá. 5 Páant wā jumúchah yahna, nintboó mi úubh tac buugána, weemdíh mi chuuábirna caá. Pánihna,

* 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16

* 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

caántdih yeejép chājnidih wā peéh chājat tautbipna caá', ā niijíp be", Jesús āt niijíp wut jī.

⁶ Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah āt niij jéihyanap wut jī: "Caán yeejat peéh chājat tautni ded pah ā chājatdih ñi tui jenah joyoó. ⁷ Caán tucanni yuhna, caandih uúbh tac buugánihdih ā teo wáacap be. Diosboó túini jumna, ā ñionit ā teo wáacat pínahdih búdi ī bidichah, queétdih maatápdih ā páñat tautcan niit. ⁸ Pánih tui teo wáacnit, queétdih yeejép chājnidih waicanjeh ā peéh chājbipna caá. Pánih tui jepahni ā jumuchah yuhna, weém nin baáboó jwúub dei juóhna, daocánnit Diosdih tui jenah joinítidih wā bid juimí dée caá. Pánihna, yeebboó caandih ñi tui jenah joí cádahca bojoó", āt niijíp wut jī.

Chénewā Diosdih uúbhnit naáwát

⁹ Páant niij péanit, "Jwiitboó túinit caá. Bitaboó yeejépwā caá", niij jenah joinítidih Jesús nin pah āt niij naáwáp wut jī: ¹⁰ "Chénewā Diosdih uúbhna ī chājap be. Biíc fariseo ā jumap be. Biih Romanowā ī maáh ā wutni dinerodih uúbhni ā jumap be. ¹¹ Pánihna, fariseo ñuhnit, nin pah Diosdih ā niij uúbáp be: 'Weém bií déedih nuumní, yaáhdih yéej chājni nihcan caá. Nin Romanowā ī maáh ā wutni dinerodih uúbhni ā yéej chājat pahbut wā chājcan caá. Bita ī yéej chājat pah wāpī chājcan caá. Pánih tui jumna, "Táina caá", meemdih wā niijná caá. ¹² Weém semana jumat pah chéne yeó jáap jeemp jwahcanjeh, wāpī uúbhna caá. Ded cien dinero júudih wā jib ubna, diez júudih meemdih wāpī wúhna caá. Ma watat pahjeh wāpī tui chájna caá', fariseo ā niij uúbáp be. ¹³ Obohjeéhtih, dinerodih uúbhni boó ā yéej chājatdih jígahna, yuúpbít yaíh dno ñuhnit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ā niij uúbáp be: 'Dios, weém yeejni caá. Weemdih jígah ennit, ma teo wáacá', ā niijíp be. ¹⁴ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán dinerodih uúbhni áih muuná ā jwúub bejchah, 'Caán túini caá', Dios caandih ā niij enep be. Obohjeéhtih, fariseoboodih 'Caán túini caá', Dios ā niij encap be. 'Weém túini, dede yeejat wihcanni caá', niijnidih 'Meém tucanni caá', Dios ā niij enna caá. Obohjeéhtih, 'Meemjéh caá táini. Weém yeejni wā jumuchah, weemdih ma jígah en teo wáacá', niijniboodih Dios ā wéi enna caá", Jesús āt niijíp wut jī.*

Jesús wébitdih ā uúbát

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Biih láa, cáacwā ī túuhnitdih ā teo jáha uúbát pínah niijná, Jesús pebhna it ub juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih ā bohénitboó queétdih ennit, it jipónih jūihñap wut jī. ¹⁶ Páant ī jūihñuchah ennit, Jesús wébitdih jūúwát tautnit, ā bohénitboodih nin pah āt niijíp wut jī:

—Queét wébit wā pebhna ī jūúwá naáh. Ī jūúwát déedih ñi jáhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah ī tui jenah joiná caá. Páant moonáneh Dioihwā ī jéih jumna caá. ¹⁷ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nit Diosdih ī tui jenah joyát pahjeh yeebboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ā nihcan niit, āt niijíp wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdihi ā uúbh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijníji Jesús ā bohénit biícidih ā bejchah, judiowā ī maátajeéh jumni caandih uúbh joyódih āt juibínap wut jī.

—¿Túi Bohení, páantjeh Diosjeéh tui jumíhna, ded pah tígaa wā chājbi? āt niijíp wut jī.

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

19 —¿Dépanih tiguaá 'Táini', weemdih ma niij? Diosjeh caá táini. 20 Dios á wutatnadih ma jéihna caá. 'Ma áa nihcannihjñh ma yéej chājca bojoó. * Cāacdiñ ma mao yohca bojoó. * Ma nūmca bojoó. * Ma yeeca bojoó. * Ma mánadiñ táiniñeh ma chājáp', * Dios á niijjip jñ. Caán á wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijjip wut jñ.

21 —Wébit jumna, wā yap yohcatji pah, buubut biic yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdiñ át niijjip wut jñ.

22 —Diosjeéh ma túi jumant pínah, bainí meemdih á jedhna caá. Nihat míih bií déedih jñib chājadiñ ma bejeé. Páñih jñib chājñit, caán jñibdiñ moh yéejñitdiñ ma wūhuá. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohātji chah táini míih pínah Dios pebhboó á jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wājeéh ma pée jūáwá, Jesús caandih át niijjip wut yuh jñ.

23 Obohjeéhtih, páant á niijichah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áñih bií déedih jñib chāj wūhñcan, búdí át jñgahap wut jñ.

24 Páant á jepahcatdiñ ennit, Jesús nin pah át niijjip wut jñ:

—Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdiñ á jepahñichah yuhna, caandih á buona caá. 25 Camelloboó awí íñbitdiñ á waad yábac bejñichah niñna, áta buo tagaá. Páñihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios á maáh jumapboó á waadíñichah, búdí á buona caá, át niijjip wut jñ. *

26 Páant á niijichah joinít, bita caandih nin pah íñ niijjip wut jñ:

—Páant ma niijichah bácañ, Dioñ pínah ded á jéih jumcan niit, íñ niijjip wut jñ.

27 —Cāacwā ded pah í jehañ joyátñjeh í túi chājñhna yuhna, Dios pebhboó í jéih bejcan niit. Diosjeh caá iiguipna bejñit déedih á túi ubap. Caanjéñ tiguaá nihatdiñ chāj beedáni. Dedé jéñcat pínah caandih á wñhcan caá, Jesús át niij jepahap wut jñ.

28 Páant á niijichah joinít, Pedroboó caandih nin pah át niijjip wut jñ:

—Weemdih ma joi jwáhuá. Majeéh péeat táut niijná, jwíñtboó nihatdiñ jwí cádahap jñ, át niijjip wut jñ.

29-30 —Yoobópdih yeedbiñ wā naóhna caá. Diosdiñ jepahni áñih mūdiñ, á mánadiñ, á déewādiñ, yaddih, á wehdih cádah bejñit, nin baácboó á jum jwáhuachah, Dios chah dawá caandih á wūhñpna caá. Páñihna, á wñnat táttimahbat, Diosjeéh páantjeh á jumbipna caá, Jesús queédih át niijjip wut jñ.

*Jesús á wñnat pínahdiñ á jwáhuab naáwát
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

31 Páant niij péanit, Jesús doce á bohénitdiñ chibít wūp buég át nūmah bejep wut jñ. Páñih bejñit, nin pah queédih át niij naáwáp wut jñ: "Bainí yeedbiñ wā naáwñhna caá. Buñ Jerusalén tútchina bejna caá jwí chājar. Caanná jwí jwáñnachah, Dios naáwátñh naóñ yapanit jon jātñh í daacátji biic yoobó weém nihat cáacwā úud jeñé wā yapñpna caá. 32 Weemdih teonit, judiowā nihcannitdiñ í jwáhuab wñh yapabipna caá. Páant í wñh yapanachah, queéñtboó weemdih deoh naóññit, mao mác coi jāha, yeejép wéhe, pūñit, í mao yohñpna yah caá. 33 Obohjeéhtih, biic peñcanni yeó jāap táttimah, wā jwáhuab boo pud jwóññpna caá", queédih át niijjip wut jñ.

34 Páant á niijichah joiná yuhna, á bohénit ded pah á naáwátñh íñ beh joicáp wut jñ.

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

*Jéih encannidih Jesús ã booaat**(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

³⁵ Jesús wã Jerusalén tãtchina bejna, Jericó tãtchina ãt tóah juibínap wut jĩ. Caanjĩh jéih encanniboó namá jwéjdih cháudnit, dinero úubhna ãt chãjap wut jĩ. ³⁶ Pãnih cháudnit, dawá ã pebh ã yap bejchah joinít, queétdih nin pah ãt niúj úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã ã yap bej? ãt niújip wut jĩ.

³⁷ —Jesús, Nazaret tãtchidih bóo ã yap bejna caá, caandĩh ãt niúj jepahap wut jĩ.

³⁸ Pãant ã niújichah joinít, caán ãt ej jwíhip wut jĩ.

—Jesús, David juima, Dios ã wahní, weemdĩh ma jĩgah eneé! ãt niúj ñaac ejep wut jĩ.

³⁹ Pãant ã niúj ñaac ejechah joinít, Jesúsdi h waóhñitboó, nin pah ãt niújip wut jĩ:

—¡Ma lai hca bojoó! caandĩh ãt niúj jírónih juíhñap wut jĩ.

Pãant ã niúj juíhñuchah yuhna, caánboó chah ãt wép ejep wut jĩ.

—¡David juima, Dios ã wahní, weemdĩh ma jĩgah eneé! ãt jwáub niúj ñaac ejep wut jĩ.

⁴⁰ Pãant ã niúj ñaac ejechah joinít, Jesúsboó chão ñúhñit, caandĩh ã pebhna ãt ãb bejat tãutap wut jĩ. Pãant ã bejat tãutuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna ãt ãb bejep wut jĩ.

Ã pebhna ã ãb juibínachah, nin pah caandĩh ãt niúj úubh joyóp wut jĩ:

⁴¹ —¿Ded pah wã chãjat tigaá ma náah? ãt niújip wut jĩ.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, ãt niúj jepahap wut jĩ.

⁴² —¡Ma eneé! Weemdĩh táí jenah joiná, ma boona caá, Jesús caandĩh ãt niújip wut jĩ.

⁴³ Pãant ã niújichahjeh, jéih encanniji ãt yoób enep wut jĩ, buca. Pãnih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí ãt wéi naáwáp wut jĩ. Pãnihna, bita caán jéih encanniji ã enechah ennit, queétbu Diosdih búdí ãt wéi naáwáp wut jĩ.

19*Zaqueo Jesúsdi h ã jwááat*

¹ Jesús wã Jericó tãtchina juibínit, bac bejat tãut ãt chãjap wut jĩ. ² Caán tãtchidih Zaqueo wãt jumni ãt jumap wut jĩ. Caán Romanowã ã maáta dinerodih úubát tãutnit ã maáh jumna, búdí dinero ãt bíbohóp wut jĩ. ³ “Caán dedna tigaá”, niijnit, Jesúsdi h ãt eníhip wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumuchah, dawá cáacwã caandĩh ãt jãhap wut jĩ. ⁴ Pãnihna, Jesús ã yap bejchah, táí enat tãut niujná, cáacwãdih ñáo yap bejnit, cacómoro wãt jumni nahdih aab béjnit, caanjĩh Jesúsdi h ãt pãí lajap wut jĩ. ⁵ Caanjĩh ã pãí lajachah, caan náh pãújdih Jesús juibí ñúhñit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waícanjeh ma dei juúwá! Buu míih muúboó wã chão jwáhbipna caá, Jesús caandĩh ãt niújip wut jĩ.

⁶ Pãant ã niújichah joinít, Zaqueoboó wépép dei juóh, búdí wéinit, ãih muuná Jesúsdi h ãt numah bejep wut jĩ. ⁷ Jesús caandĩh ã pej jum bejchah ennit, ni hat cáacwã íjnit, queétdih nin pah ãt múic niújip wut jĩ:

—Jesús tãbit yéejni h muuná ã bejna caá, ãt niújip wut jĩ.

⁸ ãih muuná numah juibínit, queétdih ãt numah jeémép wut jĩ. Pãnih jeémp cháudniji Zaqueoboó ñah ñúhñit, Jesúsdi h nin pah ãt niújip wut jĩ:

—Maá, meemdíh bainí wā naáwát túut caá. Wā yéejatdih cádah, táiniboodíh túut nuumnít, moh yéejnitdih nihát wíih bíí déedih tac yoób wā wāhbična caá. Ded dinero wā yee uúbhnidih cuatro láa wā jwúubabipna caá, át niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, nin pah caandíh Jesús át niijíp wut jī:

—Abrahamji Diosdih ā jepahat jíib, Dios caandíh át táí ubup wut jī. Buu meembát Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji ā jaima yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, majeéh jumnitbat iigúipna bejnit déejidih Dios ā táí ubna caá. ¹⁰ Weém nihát cāacwā úud jeñé, buudnít panihnidih bidnit, táí ubat túut niijná, wā jūúwáp be, Jesús át niijíp wut jī.*

Dinero júduna naáwát
(Mt 25.14-30)

¹¹ Páant ā niijíchah joinitboó Jerusalén tátchi pebhjeh jumna, caanna juibínit, “Maáh ā waadbípna nacaá”, ī niij jenah joyátidih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jī: ¹² “Áih baácđih moondíh wutat túut niijná, ī maáh wūh biih baácboó maáh waad jwúuhđih ā bejep be. ¹³ Á bejat pínah jātih, chénat pah téihya caandíh teo wāhnitđih ā bid wáacap be. Ī wáac juyúchah, queét nihátđih bíic yoobó búdí jíib jumni múic dinero júdunadih ā wūhup be. Wāhnit, ‘Wā jwúub jūúwát pínah jātih, nin dinerójih ñi jíib chāj teo pánaá’, ī maáh pínah queétdih ā niijíp yuh be. ¹⁴ Obohjeéhtih, áih cāacwā caandíh enihcan, ā maáh jumátđih náahcan, biqúinadih chah maáhđih naáwáđih ī bejat túutup be. ‘Jwúitboó caán ā maáh jumátđih jwī náahcan caá’, ī niij naáwát túutup yuh be.

¹⁵ “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ā jwúub juyáp be. Jwúub joinít, Ī tewatđih jéihyat túut niijná, caandíh teo wāhnitđih ā jwúub bid wáacap be. ¹⁶ Jwúih waóh joini nin pah ā niijíp be, ‘Maá, ma wāhni júdújih jíib chāj teonit, diez júdudih wā jwúub jíib ubup be’, ā maáhđih ā niijíp be. ¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, ‘Ma táí chājap be. Weemđih táí teo wāhni ma jumna caá. Bainibitjłhjah ma táí chājat jíib, diez tútchinadih moondíh ī maáh meemđih wā waadána caá’, ā maáh caandíh ā niijíp be. ¹⁸ Caán túttimah joinitboó ‘Maá, ma wāhni júdújih jíib chāj teonit, cinco júdudih wā jwúub jíib ubup be’, ā maáhđih ā niijíp be. ¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém ma táí chājat jíib, cinco tútchinadih moondíh ī maáh meemđih wā waadána caá’, ā niijíp be.

²⁰ “Obohjeéhtih, túttimah joinitboó ‘Maá, ma eneé. Weemđih ma wāhni júdudih yégueh chóójih wā táí tai jwej ámohop be. ²¹ Meém tubit úum náah jumni caá. Bitadih momat túut, dicat túutni, meemjéh caán jíibđih mapí ubna caá. Páant ma chājatđih jéihnit, meemđih wā úumup be’, ā maáhđih ā niijíp be. ²² Páant ā niijíchah joinít, ‘Meém weemđih ma táí teo wūhcap be. Ma niijátjłhjah meemđih wā jwúub naóh yacbična caá. ¿Weém úum náah jumni niit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni niit? ²³ Páant wā jumuchah nihna, wíih dinerodih dinero jwejap munná ma ámohochah, áta táí tagaá. Páant ma chājachah, caán muedíh teonit weemđih chah ita wāh tagaá’, ā niijíp be. ²⁴ Páant niij péanit, pehbhit űahnitđih nin pah ā niijíp be: ‘Caandíh wā wāhni júdudih dáuc wáinit, chénat pah téihya júdújih táí teoniboodíh ñi wūhuú’, queétdih ā niijíp be. ²⁵ Páant ā niijíchah joinít, ‘Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdu jáantjeh ā bíbohna caá!’ caandíh ī niijíp be. ²⁶ Páant ī niijíchah joinít, ‘Ded ā bíbohniłh táí teonidih chah wā wāhbična caá. Obohjeéhtih, ded ā bíbohna yahna, ā táí teocat jíib, ā bíbohniđih wā dáuc

* 19:10 Ez 34.16

wáibipna caá.* ²⁷ Weemdih eníhcannit, í maáh wā jumatdih náahcannitdih, ninna ub júóhnit, wā enepdih ñi mao yohoó', í maáh ā niijíp be", Jesús āt niijíp wut jī.

Jesús wā Jerusalénna í waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Páant niij péa, cāacwādh chibít yuúpbít waóh bejnit, Jerusalén tútchina Jesús wā ít toáh páuh laab béjep wut jī. ²⁹ Pánih toáh páuh laab béjnit, Betfagé wāt jumni, Betania wut jumni tútchina pebh, Olivo Jeé páújdih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah queédih āt niijíp wut jī:

³⁰ —Con jíghoni tútchibitdih ñi bejeé. Waad juibínitjeh, burro wūh cāacwādh dwo jwāhcannidih ñi jwāáhbiipna caá. Caandih í chéwat tōpdih watnit, ñi ub jwāub júáwá. ³¹ Yeebdih enni '¿Dépanih caandih watnit, ub bej tigaá ñi chāj?' ā niij wūbh joyóchah joinít, 'Jwī Maáh ā náah jwuhna caá', ñi niij jepahaá, Jesús queédih āt niijíp wut jī.

³² Páant ā niijíchah joinít, ít bejep wut jī. Caanná juibínit, Jesús ā niijátji pahjeh ít jwāáap wut jī. ³³ Pánihna, burro wūhhdih í watachah ennit, —¿Dépanih caandih wat ub bej tigaá ñi chāj? ā monó ít niij wūbh joyóp wut jī.

³⁴ —Nindih jwī Maáh ā náah jwuhna caá, ít niij jepahap wut jī.

³⁵ —Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhwá, í niij jepahachah joinít, Jesús ā páñapboó ít ub jwāub bejep wut jī. Pánih ub juibínit, Jesús ā chúadat pínah niijná, íih jih bóo yégueh chónoadih tóo dugnit, burro wūhhdih ít cáagap wut jī. ³⁶ Pánih páuh laab chúadnit, ā bejchahjeh, ā játih waóhnit, caán í maáh pínahdih í weñat júutna, íih jih bóo yégueh chónoadih tóo dugnit, namádih ít jwej waáwáp wut jī. ³⁷ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina toáh juibí, Olivo Jeé páújdih dei juibínit, Jesús ā wēp chājatjinadih náhninit, Diosdih búdí wēina, nin pah ít niij ejep wut jī:

³⁸ —¡Táina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwī Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jwī maáh ā jumuchah, majeéh jwī túi jumnipna caá. ¡Nin baácđih jumnit jeáboó jumnitbut meém chah wēpni Maáhdih í wēi naáwá naáh! Ít niij wēi ejep wut jī.*

³⁹ Páant í niij wēi ejechah joinít, íjeéh péenit fariseowā nin pah Jesúsđih ít niij júihñap wut jī:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat táutá, ít niijíp wut yah jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Jesús queédih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Queé í yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó āta wēi ej tagaá, āt niijíp wut jī.

⁴¹ Pánihna, Jerusalén tútchina toáh juibínit, caandih enna, caán tútchidih moondih jíghana, āt juáup wut jī. ⁴² Pánih jainít, nin pah āt niijíp wut jī: "Yeéb Jerusalén tútchidih moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdih jéihna nihna, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcan, ñi túi jumat pínahdih ñi beh joicán caá. ⁴³ Maátcanjeh yeebdih eníhcannit ínih tútchidih í túi bóod chūi ñuh páud bejbiipna caá, yeéb tútchi díitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná. ⁴⁴ Pánih chājna, ínih tútchidih í túi boto mao jéena beedábiipna caá. Nihat yeéb díitboó jumnitdih, ñi wehdihbut í mao yoh beedábiipna caá. Dios

* 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18 * 19:38 Sal 118.26

yeebdih teo wáacni pínah weemdih ã wahachah yuhna, ñi jepahcatji jíib páant yeejép ã yapbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

*Jīb chājnīdih Dioih m̄m̄m̄ánt Jesús ã ñ̄m̄n bácaat
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵ Jerusalén tútchidih waád jūibnīnīt, Dioih m̄m̄ú jóocmant bóo jūáhdih Jesús wá it waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Diosdih ī wūhat pínah ñ̄m̄úpwādh jīb chājnīdih Jesús át ñ̄m̄n bácanap wut jī. Pánih ñ̄m̄n bácanīt, queétdih nin pah át niij jūihñap wut jī:

⁴⁶ —Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajī: ‘Wīih m̄m̄ú weemdih úbát m̄m̄ú pínah caá’, Dios ã niijná caá,* át niij daacáp tajī. Obohjeéhtih, yeébbóo Diosdih úbúbdih jūóhñidih yeenīt, chah ñi jīb waadá úbhna, ñ̄m̄m̄nīt ī wáac juyát m̄m̄ú pínah ñit chājap taga,* át niijíp wut jī. Queétdih jūih péanīt, át bac bejep wut jī.

⁴⁷ Yeó jáap jumat pah Jesús Dioih m̄m̄nā bohénadh āpī bejep wut jī. Páant ã bohénachah ennīt, sacerdotewā ī maáta, Moisés ã wutajidih bohénīt, bita maátabut caandih it mao yohíhip wut yuh jī.* ⁴⁸ Obohjeéhtih, ã bohénachah joinīt, nihāt cāacwāboó búdí it weñep wut jī. Páant ī weñechah jéihñīt, ī mao yohāt túat niijná yuhna, it jéih teo jwuhcap wut jī.

20

*Jesús ã wēpat
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)*

¹ Biih yeó jáap Jesús Dioih m̄m̄ú jóocmant bóo jūáhbóo cāacwādh át bohénap wut jī. Páant ã bohénachah, sacerdotewā ī maáta, Moisés ã wutajidih bohénīt, bita maátabut caandih nin pah it niij úbh joyóp wut jī:

² —Jwiítidih ma naáwá. ¿Deih wēpatjīh tibeé jwīn páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ã wut? it niijíp wut jī.

³ Páant ī niijíchah joinīt, Jesúsbut nin pah át niij úbh joi jwūbanap wut jī: —Weembát yeebdih wā úbh joibípna caá. ⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tīgáá át daabáat tútjī? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cāacwājeh níit it daabáat tútjīp? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

⁵ Páant ã niijíchah joinīt, queétjeh nin pah it m̄m̄ú niijíp wut jī: “¿Ded pah tīgáá jwī niij jepah bií? ‘Dios caandih át wutap taga’, jwī niij jepahachah, caánboó ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tíi caandih ñi jepahcan?’ jwiítidih ã niij jūihbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yobát ã jumap jī’, nihāt cāacwā ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyóchah, jwiítboó ‘Cāacwājeh caandih it daabáat tútjīp taga’, jwī niij jepahachah, queét jee dáhnajīh yohñit, jwiítidih ī maobipna caá”, it niijíp wut jī.

⁷ Pánih m̄m̄íc wéhe péanīt,
—Jwī jéihcan caá, it niijíp wut jī.

⁸ —Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeebdih wā naóhcan níit, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

*Jiwá iguñhadih yeejép teo wāhñit naáwát
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)*

⁹ Páant niij péanīt, nin naáwátjīh cāacwādh át bohénap wut jī: “Biíc newé jiwá iguñhdih ã momop be. Mom péanīt, bitadh āih iguñhadih en dawá tútñit,

biñ baácboó jib jwəhədih ā bejep be. Pánih bejniji maatápdih ā jíghocap be.*
 10 Tátimah, iguñh ei láa, āih iguñh jíibdih náahna, caandíh teo wəhñidih āih iguñhana ā wah bojop yah be. Obohjeéhtih, caanná ā jwəbínachah, iguñhadih en daonítboó caandíh teonit, í maáih pínahdih wəhcanjeh, í pūi ñuən yóh jwəúba bojop be. 11 Tátimah, iguñha mínah biñh caandíh teo wəhñidih ā jwəúb wahap yah be. Obohjeéhtih, ā jwəbínachah enna, caandíhbut bífc yoobó yeejép níijnít, jíib wəhcanjeh, í mao ñuən yóh jwəúba bojop be. 12 Páant í chājat tátimah, biñhdih jwəh ā jwəúb wahap yah be, páant mantih. Obohjeéhtih, caandíhbut bífc yoobó í mao ñuən yóh jwəúba bojop be.

13 “Páant í chājatjidih ennit, iguñha mínah nin pah caanjéh ā níj jenah joyóp be, ‘Bəu bífc peihcanni láa wā wahnitjidih ít yeejép chājap tagaá. ¿Bəu ded pah tigaá wā chājbi? Wā wəúh wā oinidih wā wahachah, caánboodíh yeejép chājat úmñit, í jepahni nacaá’, ā níj jenah joyóp yah be. 14 Obohjeéhtih, iguñhadih teonitboó í maáih wəúh ā juyúchah ennit, nin pah í míc níijp be: ‘Jwí maáh ā wəwəchah, ninboó iguñha mínah ā jumbipna caá. Pánihna, nin iguñhadih jwítjeh bíbohah tət níijná, ¿caandíh jwí mao yoh jíih?’ í míc níijp be. 15 Páant níijnít, í maáih wəúhdih teonit, iguñhamant əb bac bejnit, í mao yohop be.

“Pánih mao yohat doonádih joinít, í maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih ā chājbi? 16 Āih iguñhana jwəúb jwəbínit, ā wəúhdih í mawatji peéh queét teonitdih ā mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, āih iguñhadih bitaboodíh ā wəhbipna caá”, Jesús cāacwədih át níijp wət jí.

Páant ā níijchah joinít,

–jMa níjít pah ā yapca bojo naáh! cāacwə ít níijp wət jí.

17 Páant í níijchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át níijp wət jí:

–Obohjeéhtih, caan páh tigaá ā jumbipna caá. Caandíhjih mənñih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj naóh daacáp tají:

‘Məú teonit táini jee dáhnadih ñíonit, í náahcanni dahdih í yohop yah be.

Obohjeéhtih, queét í yohni dahdihjih tigaá Dios ā ñúwip. Caandíh ñíonit, āih məu pánihñidih chājna, caán məúhdih táí jenah enat tət níijná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā wahní pínah tigaá’, át níj daacáp tají. (Sal 118:22)

18 Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tóoc bəugñí āih bácach dajni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ā bəúg jéen néehnit, ā boto yoh bojibipna caá. Páant ā yapat dée, ded weém Dios ā wahnidih jepahcan, bəudní ā jumbipna caá”, Jesús queétdih át níijp wət jí.

19 Jesús caán naáwátjéh ā bohénachah joinít, “Jwítidih níijná caá ā chājap”, Moisés ā watatjidih bohénit, sacerdotewā í maatábut ít níj jéihyep wət jí. Pánih jéihnit, Jesús ā naóh péanachahjeh, ítih tewíhip wət yah jí. Obohjeéhtih, cāacwəboodíh úmna, Jesúsdiñ ít jéih teo jwəhcap wət jí.

Romano maáta í wəbát tətñi dinero júdu

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Pánih jéih teo jwəhcan, débólih teonit, í maatadih wəhat tət níijná, caandíh encanni pahjeh, ít en ñuən péenap wət jí. Pánihna, bita táinit pah jíghonitdihbut Jesús pebh ít wahap wət jí, mách ā jepahachah, í naóh yacat tət níijná. 21 Queét yeenitboó Jesúsdiñ nin pah ít níj wəbh joyóp wət yah jí:

–Bohéni, yeecanni jəmna, Dios ded pah jwítidih ā chājat tətatdih yoobópdiñ ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwə jwí níijchah, maáta í

* 20:9 Is 5.1

jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úbñ joyátidih ma jepahaá: ²² ¿Roma baácidih moón í maáh César á úbát tútñi dinero júdudih caandih jwí wühuchah, á túi níit? Ít niijíp wut jí.

²³ Páant í niijíchah, í yeeatdih jéhnit, nin pah queétdih Jesús át niij úbñ joí jwúbanap wut jí:

24 —Dinero júdudih weemdih ñi júutá. ¿Caán júdudih deih móot, deih wüt tigaá á jum? át niijíp wut jí.

—Césarih móot, áih wütbut á jumna caá, ít niij jepahap wut jí.

25 —Caán láa bácah caán júdu Césarih pínah caá. Pánihna, áih pínah á jumuchah, caandih wühat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah á jumuchah, Diosboodih ñi wühúú, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²⁶ Páant á niij jepahachah joinít, queét caandih mácah jepahat tútñihnitboó joí yai núh bejnit, ít jéih jwúub yee úbñ joicáp wut jí.

*Cāacwā í jwúub boo pud júúwát pínah
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)*

²⁷ Páant queétdih á jepahat túttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh í jwúbanap wut jí. Queét saduceowā “Cāacwā wūna, í jwúub boo pud júóhcan níit”, niijnít ít jumap wut jí.* ²⁸ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdi ih ít niijíp wut jí:

—Bohéni, nin pah Moisés át niij daacáp tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh á wūnuchah, á úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, á úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wūnnihdih á bíboho naáh, á úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, jwiútdih Moisés át niij daacáp tají.* ²⁹ Biíc weh sietewā í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh á wūnap be. ³⁰ Á úudboó weép jeñé áajidih á jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mūntih, weh wihcanjeh caanbút á wūnap be. ³¹ Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh á wūnap be. Páant múicjeh queét nihat í buúd beedép be. ³² Páant mi weha mána í wūn beedat túttimah, í áajibat mi wūnap be. ³³ Pánihna, queét nihat í áa jumnihji, nihat cāacwā í jwúub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? saduceowā Jesúsdi ih ít niij úbñ joyóp wut yuh jí.

³⁴ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut jí:

—Nin baácboó jumna, yad pínahdih ípí ubna caá. Í weh yatádihbut ípí wühna caá. ³⁵⁻³⁶ Obohjeéhtih, wūnnitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwá pah í jwúub wūncan níit. Pánih jwúub wūncan, í jwúub áa jumcan níit. ³⁷ Obohjeéhtih, wūnnitji í boo pud júúwát pínahdih yeeb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā niij naóhna caá: Moisésji iigní chálihdih á enatjidih nin pah át niij daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdih á niijíp jí: “Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá”, á niijíp jí’, Moisés át niij daacáp tají.* ³⁸ Í wūnat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niijíp wut jí. ‘Í Maáh caá’, á niijátjidih jéihnit, báadhnit í jumatdih jwí jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh Maáh á jumna caá! Pánihna, cāacwāih bácah á wūnuchah yuhna, íih caolih páantjeh á báadhna caá, Jesús át niijíp wut jí.

³⁹ Páant á niijíchah joinít, bita Moisés á wutatjidih bohénitboó,

—Ma túi jepahap be, Bohéni, ít niijíp wut jí.

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5 * 20:37 Ex 3.6

40 Páant ā jepahachah joinít, úmna, bitabut caandíh ít jwáub úbh joicáp wut jī.

*¿Cristo déhe ā juma tiguaá?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

41 Jesús queédih nin pah át jwáub níj úbh joyóp wut jī:

—‘Dios ā wahní pínah Cristo David juma ā jumbipna caá’, í níj naóhna caá. ¿Páant níj naóhna, ded pah níj bohé tiguaá í chāj? 42 Davidjijeh Salmos í níjni tólihdih nin pah át níj daacáp tajī:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā níjna caá: “Wā jéihyemant bóo buwámant ma chúudá.

43 Pánih chúdnit, nihtdih ma wutachah, meemdíh en jähnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā níjna caá’, Davidji át níj daacáp tajī. (Sal 110.1)

44 Páant níj daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át níjíp wut jī. Páant ā níjíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David juma át jumji? Jesús át níjíp wut jī.

*Moisés ā watatjidih bohénit í táicat
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

45 Páant níj péanit, niht ájeéh péenit í joyóchah, nin pah ā bohénitboodíh Jesús át níj naáwáp wut jī: 46 “¡Moisés ā watatjidih bohénitdih ní táí chāja chaáh! Queét maátni yéguéh táini chóo duonít, cāacwā í enepdih ípí táoh jīb bejna caá. Bii dée jīb chājapboó bita queédih túi wēi jwááh úbátidih ípí náahna caá. Jwiit judiowā jwí bohéat mūdih waáwápboó ípí chúudna caá, niht cāacwā queédih í túi wēi enat pínah níjna. Numah jeémépbobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ípí wēina caá. 47 Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádih munnádh ípí dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdhíh í dúuc wáina yuhna, cāacwā í enepdih Diosdih maatápdih ípí úbhna caá, queédih í wēi enat pínah níjna. Páant í chājat jīb Dios queédih búdí ā peéh chājipna caá”, Jesús át níjíp wut jī.

21

*Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Mr 12.41-44)*

1 Jesús ā enechah, Dioíh mūdih jumni dinero júdna ámohat paihdih búdí dinero bíbohnitboó Diosdih í wāhni júdnadh ít yacap wut jī. 2 Páant í yacachah, éemp wunnihbut chéne júdubitdih mi yacachah, át enep wut jī.

3 Páant í yacachah ennit, nin pah ā bohénitdih át níj naáwáp wut jī:

—Nint éemp wunnihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wāhap be.

4 Queét búdí dinero bíbohnit, í náhcanni júdnadh Diosdih í wāhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohnih niht biíh pah bóonadh mi jīb chājat déedih Diosdih mi wāh beedánap be, át níjíp wut jī.

*Dioíh mūdih bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)*

5 Biquína ā bohénit Dioíh mūdih wēi ennit, nin pah ít níj míic wéhenap wut jī:

—Nin muú táini caá. Túini jee dáhnajíh ít chājip taga. Nin díitboó cāacwā Diosdih í wāhribut táini caá, ít níjíp wut jī.

6 Páant í níjíchah joinít, nin pah queédih Jesús át níjíp wut jī:

—Maátcanjeh, nihát b̄uū ñi wēi ennidih yeebdíh eníhcannitboó ī boto mao jéena beedá bipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ā wihcan niít, āt niijíp w̄at jī.

Péeni yeó jáap jātih ded pah ā yapat pínah
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant ā niijíchah joinít, queétboó nin pah īt niij w̄ubh joí enep w̄at jī:

—Bohéni, páant ma niiját ¿debólih tigaá ā yapbi? ¿Ded pah tigaá jw̄iit jw̄i jéihbi? īt niijíp w̄at jī.

⁸ Páant ī niijíchah joinít, nin pah āt niij jepahap w̄at jī: “;Yeéb ñi táí chāja chaáh! Bitá ī yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ī juóh bipna caá. ‘Yeejép wā ñi maáta ī wēpat dúuc wánit, yeebdíh táí ubni pínah ā jumna caá’, ī niijíchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. ⁹ Dawá baác dih moón ī míc mawat doonádih joinít, biíh baác dih moón ī maátadih yohíhna, ī míc mawat doonádihbut joiná, ñi úmca bojoó. Péeni yeó jáap jātih páant ā yap bipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ā nihcan niít.

¹⁰ “Caán láa biíc baác dih moón biíh baácna bejnit, ī míc maobipna caá. Pánihna, nihát baácboó búdí míc mawat ā jum bipna caá. ¹¹ Dawá pehbboó búdí baác méméat, nuugúp láa, wēpép wunat ā jumuchah, dawá ī wan bipna caá. Nin baácboó tabit yeejép ā yapachah, jeámantbat úm náah jumni ā jigoh bipna caá. ¹² Obohjeéhtih, páant ā yapat pínah jātih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép ī chāj bipna caá. Pánih chājnit, ñi míc wáacat muúdih moón maátadih naóh yacnit, nemat muúboó ī nemat túut bipna caá. Wíihwā ñi jumat jíb dawá baác dih moón ī maátadihbut yeebdíh ī naóh yac bipna caá. ¹³ Yeebdíh páant yeejép ī chājachah, wíih doonádih queétdih ñi naóh bipna caá. ¹⁴ Páant ā yapat pínah dih jéihnit, ī naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínah dih jātih ñi jenah joicá bojoó. ¹⁵ Weémboó ded pah ñi naáwát pínah dih wā jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit ī jéih niij jw̄ubacan niít. ¹⁶ Ñi mána, ñi úudwā, ñi déewā, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadih ī tewat túut bipna caá, nemat muúboó ī nemat pínah niijná. Biqúinadih nemat muúboó nem, bitadih ī mao yoh bipna caá. ¹⁷ Pánihna, wíihwā ñi jumat jíb, nihát yeebdíh ī en jüh bipna caá. ¹⁸ Páant ī chājachah yuhna, Dios yeebdíh ā táí wap bipna caá, ñi buúdcát pínah niijná. ¹⁹ Páant yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, Dios dih cádahcan, wunna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi táí jum bipna caá.

²⁰ “Biíh baác dih moón soldadowā Jerusalén tútchidih ī ñuh pánda boj bipna caá, diitboó jumnit ī jéih jwei baccat pínah niijná. Páant ī ñuh pánda bojochah ennit, ‘Nin tútchi buúdná caá ā chājar’, ñi niij jéih bipna caá. ²¹ Pánih jéihnit, Judea baác dih jumnit jeená ī jwei béje naáh. Jerusalén tútchi diitna jumnitboó ī jwei baccat beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina ī jw̄ub waad béjca bojo naáh. ²² Páant ñi jweicáh, caán láa Dios dih jepahcannit judíowā dih ī yap yohatji jíb ā peéh chājachah, yeebdíhbut ā chūh bipna caá. Páant ī yéjat peéh ā chājachah, jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanit ī daacátjidih biíc yooó ā jum bipna caá. ²³ Dedh wudu jumnih dih, weh túhnihdihbut jweyát chah ā buo bipna caá. Caán láa Dios judíowā ī yéjat dih búdí líjnit, queétdih búdí ā peéh chāj bipna caá. Páant ā chājachah, nin baác dih moón tabit ī jigah bipna caá. ²⁴ Biqúinadih ī mao yoh bipna caá. Bitaboodíh teonit, íh baácna jumat yooó ī ub bej bipna caá. Jerusalén tútchidih moondih beedánit, queét judíowā nihcannit caán tútchidih waadnit, maáta ī jum bipna caá. Túttimah, Dios ā

jenah joyátji pah, maáta í jumatdih ã jwúub déuc wáibipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jî.

*Nihat cãacwã úud jeñé ã jwúub dei jüúwát pínah
(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)*

²⁵ “Caán péeni yeó jáap tóah jüúwáchah, yeó, widh, cúiwábut máchah í jígohbipna caá, Dios ded pah ã chãjat pínahdih cãacwã í jéihyat pínah niijná. Búdí muj ã nolihat yáaat pah ã yáabipna caá. Pániha, jeáboó jumni máchah jígohatdih ennit, búdí yáaafdihtbut joiná, nihat baác dih moón tãbit úumnit, búdí í náhni dahwabipna caá.* ²⁶ Pániha úumnit, nin baác ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni ã túut nuumúchah enna, náhni joicánnit pah í jumbipna caá. ²⁷ Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, maáh waadníji, mah tólihjîh, búdí yeh ígátjîhbut wã jwúub dei jüóhbirna caá. Páant wã jwúub dei jüúwáchah, nihat cãacwã í enbipna caá.* ²⁸ Pániha, wã jwúub dei jüúwát pínahdih ded pah ã júut waáwát dih ennit, úumcan, ñi náhni dahwaca bojó. Yeebdíh túi ubni waicanjeh wã jüóhbirna caá.

²⁹ “Híguera nah, biíh nahbut ded pah ã jumatdih ñi náhnaá. ³⁰ Caan náh jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jüúwát dih ñipí jéihna caá. ³¹ Pánihat pah wã niijátji biíc yoobó ã yapachah ennit, ‘Jesús nin baácboó maáh jumudih ã jwúub dei jüúwát pínah bahniyeh ã judhna caá’, ñi níj jéihbirna caá.

³² “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã niijátji biíc yoobó ã yapat pínah jãtîh, nihat caán júut waáwát dih ennitboó í wuncan niít. ³³ Nihat nin baác jeábut ã buudbirna caá. Obohjeéhtih, wã naáwátboó buudcánjeh, nihat biíc yoobó ã yapbirna caá.

³⁴ “Í yeeb ñi túi jenah joyó chaáh! Búdí nãmah jeémát dih chãj, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohatdihjeh jenah joiná, wã jwúub dei jüúwát pínahdih ñi jenah joicán niít. Pániha jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdíh ñi yéejat peéh chãjadih wã jüóhbirna caá. ³⁵ Nihat baác dih moonbút í jenah joicát láa wã jwúub dei jüóhbirna caá. ³⁶ Pániha, yeó jáap jumat pah túi jenah joinít, Dios ã teo wáacatdih ñi úubá, yeejép ã yapachah yuhna, weemdíh ñi cádahcat túut niijná. Pániha yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém nihat cãacwã úud jeñé pebh tíccanjeh ñi ñuhbirna caá”, Jesús ãt niijíp wut jî.

³⁷ Yeó jáap jumat pah Dioíh muúboó bohénit, cheyeh jumat pah tútchimant jwúub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wã ípí jumap wut jî.* ³⁸ Pániha, cãacwãboó Jesús ã naáwáchah búdí joíhnit, cheibitjeh jáanit, Dioíh muúboó ípí juibí páñap wut jî.

22

Judas maátajîh ã míc wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua í niijná, bah nibit ãt judhdap wut jî. Caán yeó jáapnadih dawá cãacwã Jerusalén tútchina ípí míc wáacap wut jî.*

² Caán láa sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biíc dih, Jesús dih í tewat pínahdih ít míc wéhenap wut jî. Obohjeéhtih, í tewechah, nihat cãacwã íjnit, queédih í míc mawat pínahdih ít úumap wut jî. Pániha úumna, cãacwã í encah, ded pah Jesús dih teonít, í mawat pínahdih ít bidip wut jî.

* 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13 * 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7 * 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

³ Páant ī bidat pónih, nemépwā ī maáh, Judas, Iscariote ī niijnídh át waadáp wut jī. Caán Judas, Jesús ā bohéni ā jumuchah yahna, āih jenah joyátdih át túut numáp wut jī. ⁴ Pánih jenah joyát túut numníji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewā ī maáta, Dioíh muudíh wapnit ī maátadibhut naáwádih át bejep wut jī.

⁵ Páant ā naáwáchah wēi joinít,

—Cāacwā ī encah, ded pah soldadowā Jesúsdih ī tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah jīb, meemdíh jwī jīb chāj bipna caá, Judasdih ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niijíchah joinít, jepahna, cāacwā ī encah, Jesús pebhna ā duó wáyat pínahdih Judas át jenah joi bídip wut jī.

*Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát
(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

⁷ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wūúhdih ípī maoni yeó jáap, Pascua ī niijni yeó jáapdih, ⁸ Pedro, Juandihbut ā numah jeémát pínah muudíh bidat túutna, Jesús át wahap wut jī. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Pascua yeó jáapdih bícdih jwī jeémát pínahdih, ñi á mohbi jwuhúá, át niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít,

—¿Dedjīh tígaa á mohodih jwī bejbi? ít niij wúbh joyóρ wut jī.

¹⁰ —Jerusalén tátchidih ñi waadáchah, wáam dahjīh mah beoni yeebdíh ā jwāáh bipna caá. Ájeéh bejnit, ā waadni muudíh yeebbút ñi pée waadá. ¹¹ Waadni, caán muú mínahdih nin pah ñi niij wúbh joyoó: ‘ “¿Deyoob tígaa Pascua jeémát dih wā bohénit dih wā numah jeémát tólih pínah ā jum?” Bohéni ā niijná beé’, caandíh ñi niijí. ¹² Páant ñi niijíchah joinít, búdí chah bóo tólih, nihat Jesús ā náhat jum beední tólihdih ā júut bipna caá. Caán tólihboó Pascua jwī jeémát pínahdih ñi chājaá, queét chénewádh át niijíp wut jī.

¹³ Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tátchina ít bejep wut jī. Caanná juibínit, nihat Jesús ā niijátji pah ít jwāáap wut jī. Pánihna, queétdih júutni tólihdih waadni, Pascua ī jeémát pínahdih ít chājap wut jī.

¹⁴ Í jeémát hora ā juyúchah, ī á mohni tólihna juibínit, Jesús ā bohénit dih át numah jeémép wut jī. ¹⁵ Páant ī jeéméchahjeh, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—jWā wanat pínah jātih, nin Pascua jeémát dih yeebdíh búdí wā numah jeémíhip be! ¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios pebhboó jwī jumap pínah jātih, chéneji nindih wā jwúub jeémp jwuhcan niit. Dios ā jenah joyátji pah ā maáh jumapboó bícdih jwī jwúub jeémp bipna caá, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih niij péanit, ā bohénit dih át wáhap wut jī.

—Dáa, yeebjéh ñi babhbaá. ¹⁸ Weém páant bóojeh wā babh péa jwuhna caá. Dios ā maáh jumapboó bícdih jwī jwúub babhbipna caá, Jesús át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinít, ít babhbat wut jī.

¹⁹ Páant ī babhbat túttimah, pandih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih niij péanit, ā bohénit dih át daj wáhap wut jī.

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Nindih wā dajat pah, weemdíh ī maobipna caá, yeebdíh wā túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh wā wan wáhat dih náhninit, nindih ñi jeémé, queétdih át niijíp wut jī.

²⁰ Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biñh pamapdih jwáub abnit, nin pah queétdih át niijíp wat jī:

—Nin iguñh mac wñh meép panihni caá. Wñh meépñh ñi yéejat jīb buadáátdih jīb chájna, Dios bícdih ñi táí jumat pínah niijná, yeebdíh wā wun wāhbiḡna caá.* ²¹ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah wā pebh ā chúdna caá.* ²² Wā íp jon játiḡ weemdíh ā watatji bíic yoobó wā wanbiḡna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboodíh Dios búdí ā peéḡ chájbiḡna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

²³ Páant ā niijíchah joinít, “¿Déhe tiguaá ā duó wáibi?” queétdih ít míc niij wábh joyóp wat jī.

“¿Déhe tiguaá maáh panihni ā jumbi?” í míc niiját

²⁴ Pániḡ jeémpnajeḡ, ā bohénitboó nin pah ít míc niij wábh joyóp wat jī: “¿Jwíjeéḡ jumni déhe tiguaá maáh panihni ā jumbi?” ít niijíp wat jī.*

²⁵ Páant í míc niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wat jī: “Judíowā nihcannit í maáta íih cáacwádiḡ tubit watnit caá. Pániḡ chájna, ‘Yeebdíh wā táí teo wáacna caá’, queétdih ípí niijná yuh caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queétdih í chájat pah, yeeb ñi chájca bojoó. Ded chah jumíhna, údyi pah ā jumna naáh. Maáh jumíhna, teo wāhni pah ā jumna naáh.* ²⁷ Jeémp chúdnitdih teo wāhnitboó jeémátdih ípí cáagna caá. Pániḡna, jeémpnitboó maáta panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yuhna, teo wāhni pah wā jumna caá.*

²⁸ “Yeéb wájeéḡ péce cádahcan, yeejép ā yapachah yuhna, ñi jweicáp be. ²⁹ Páant ñi jumuchah, wā íp weemdíh maáh ā waadáat pah muntih, yeebdíhbut maáta wā waadábiḡna caá, ³⁰ doce judíowā poómp í maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bóliḡna yeebdíh wā jwáub namah jeémp babhbiḡna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

*Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)*

³¹ Páant queétdih niij naóḡ péanit, Pedroboodíh nin pah át jwáub niij naáwáp wat jī:

—Simón, Simón, meemdíh bainí wā naáwíhna caá. Yeéb niḡat weemdíh ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át wábhup wat yuh be. ³² Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdíh búdí wā wábhup be. Pániḡna, jwáub táí jenah joinít, bita wáhwádiḡ ma teo wáacá, queétdih bíic yoobó í jwáub táí jenah joyát pínah niijná, Pedrodiḡ át niijíp wat jī.

³³ —Maá, majeéḡ weemdíhbut nemat múbboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdíh wā cádahcan niit, Pedro át niijíp wat yuh jī.

³⁴ —Pedro, meemdíh yoobópdiḡ wā naóḡna caá. Wájeḡ mujbai ā ewat pínah játiḡ, bíic peihcanni láa ‘Caandiḡ wā jéihcan caá’, ma niij yeebiḡna caá, Jesús caandiḡ át niijíp wat jī.

Caandiḡ í tewat pínahdih Jesús ā naáwát

³⁵ Pedrodiḡ páant niij péanit, niḡat ā bohénitdih nin pah Jesús át jwáub niij wábh joyóp wat jī:

* **22:20** Jer 31.31-34 * **22:21** Sal 41.9 * **22:24** Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * **22:26** Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * **22:27** Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * **22:30** Mt 19.28

—Wiih doonádih naawát túutna, yeebdíh wā wahachah, dinerodih ubcan, bíí déedih yacat pínah wuh wuúhdih ubcan, zapatosdihbut ubcah yuhna, ¿náahat yeebdíh ā jumnit jíí? át niijíp wut jíí.*

—Jwiítidih náahat ā wihcan jíí, ít niij jephahp wut jíí.

³⁶ —Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bíí dée yacat pínah wuh wuúhdih bíbohni but ā ub beje naáh. Íbat naadíh bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih jíib chāy wūhniit, caán jíibjíh íbat naadíh ā jíib chāya naáh. Tūbit tobohāt láa júóhna caá ā chājap. ³⁷ Dios naawátidih naóh yapanit nin pah weemdíh ít niij daacáp tají. “Yeejép chājni caá”, niijnít, caandíh í peéh chājbiipna caá’, ít niij daacáp tají.* Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Páant í niij daacátji bíic yoobó weemdíh eníhcannit í chājbiipna caá, Jesús át niijíp wut jíí.

³⁸ —¡Maá, ma enee! Ninjíh chéne íbat naá ā jumna caá, queét ít niijíp wut jíí.

—¡Páant bóojeh! Caandíh ñi jenah jói cádaahá, Jesús queétdih át niijíp wut jíí.

Getsemani pácahi jumapboó Jesús ā uúbat

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jummat pah āpí bejepboó Olivo Jeená át jwúub bejep wut jíí. Á bohénitbut ájeéh ít bejep wut jíí. ⁴⁰ Caanná juibínit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niijíp wut jíí:

—Yeebdíh Satanás ā yéejaat túutuchah, caandíh jephahcat túut niijná, Diosdih uúbat caá náahap, át niijíp wut jíí.

⁴¹ Páant niij péa, chibít yuúpbit bej, bódiha caj yoh ñajnit, ⁴² “Paá, ma náahna, weemdíh ma wanat túatca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wan wāhbipna caá”, át niijíp wut jíí.

⁴³ Páant ā niij uúbúchahjeh, Dios ā wahni ángel caandíh jígohnit, át teo wáacap wut jíí. ⁴⁴ Tūbit jígahnit, Jesús ā ípidih búdí át uúbúp wut jíí. Pánih uúbhniit, búdí tūp bejna, meépjíh widni át chínap wut jíí.

⁴⁵ Pánih uúbh péa, jwúub ñah ñuhnit, ā bohénit pebh át jwúub juibínap wut jíí. Páant ā jwúub juibínachah, búdí jígahnit, tūbit chuuná, ítát úwah bejep wut jíí.

⁴⁶ Páant í úwachah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wucap wut jíí:

—Ñi jáa bojó. ¿Dépanih áo tiguaá ñi chāj? Yéejatdih túi yap yohat túut niijná, Diosdih uúbat caá náahap, át niijíp wut jíí.

Jesúsdi h eníhcannit caandíh í tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ā niijíchahjeh, dawá cáacwā ít juibínap wut jíí. Judas, Jesús ā bohéniji, queétdih át duó wái juibínap wut jíí. Pánih duó wái juibínit, Jesúsíh púo tíbdih nomnit, caandíh át uúbúp wut jíí. ⁴⁸ Páant ā uúbúchah, Jesús caandíh nin pah át niij uúbh joyóp wut jíí:

—Judas, weém nihāt cáacwā úud jeñédih púo tíb nomnit uúbhna, weemdíh eníhcannitdih júut níit ma chājap? át niijíp wut jíí.

⁴⁹ Páant ā niijíchah, Jesús ā bohénit ded pah ā yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandíh ít niijíp wut jíí:

—¿Maá, nin jwí bíbohni íbat naajíh queétdih jwí mao jííh? ít niijíp wut jíí.

⁵⁰ Páant í niijíchahjeh, bíic Jesús ā bohéniboó sacerdotewā í maáhdih teo wūhniíh jéihyepmant bóo molí chóodih át dúuc bóod yohop wut jíí. ⁵¹ Páant ā dúuc bóod yohochah ennit,

* 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4 * 22:37 Is 53.12

—Páant ñi chājca bojoó, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant niijnít, áih moli chóo juməpjiboó teo jáhanit, boanachah, jáap chóo át jíghop wat jī. ⁵² Pánih boonanit, sacerdotewā ī maáta, Dioih mūəđih wapnit soldadowā ī maáta, bita maáta bíəđih caandih tewedih juibínitdih nin pah át niij úəbh joyóp wat jī:

—¿Dépanihna nūəmnđih tewat pah íbat naaná, máa quiñnadihbut əbnit, weemđih tewedih ñi jəóh? ⁵³ Yeó jáap jumat pah Dioih mūəboó ñijeéh wā juməchah yəhna, weemđih ñi teocap be. Obohjeəhtih, bəu neməpəwā ī maáhđih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahđih Dios ā chājat túətna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsđih teonit, sacerdotewā ī maáih mūəná it əb bejep wat jī. Páant ī əb bejchah, Pedroboó yuəpjuh át en péenap wat jī. ⁵⁵ Maáih mūəná waəd juibínit, Jesúsđih teonitji soldadowā wáihyat júəđiitboó təu it cáo jwejep wat jī. Pánih cáonit, it méə chəud páəda bojop wat jī. Pedrobut ī cātih át méə chəudəp wat jī. ⁵⁶ Páant ā chəudəchah ennit, bíəc teo wəhñih queétdih nin pah mit niijíp wat jī:

—Ninbut Jesúsjeéh jumni beé, mit niijíp wat jī.

⁵⁷ Obohjeəhtih, Pedro nin pah át niij yeenap wat jī:

—Caandih wā jéihcan caá, át niijíp wat jī.

⁵⁸ Túttimah, bíh jwəh Pedrodih ennit,

—Meembút íjeéh jumni caá, át niijíp wat jī.

—Nihcan caá, Pedro át jwəub niij yeenap wat jī.

⁵⁹ Bíəc hora túttimah, bíh jwəh bitadih nin pah át niijíp wat jī:

—Yoobópđih tigaá ninbut Jesúsjeéh jumni caá. Caandih péenit Galilea baəcđih moón mícjeh caá. Ninbut Galilea baəcđih bóo jumna, ájeéh péeni mun tigaá, át niijíp wat jī.

⁶⁰ —¡Ma niijnđih wā jéihcan caá! Pedro át jwəub niij yeenap wat jī.

Páant ā niijíchahjeh, mujbai át ewep wat jī. ⁶¹ Páant ā ewechahjeh, Jesús Pedrodih át tac páud enep wat jī. “Bəu chei mujbai ā ewat pínah jātih, ‘Weém nin newéđih wā jéihcan caá’, bíəc peihcanni láa ma niij yeebipna caá”, Jesús ā niijátjidih Pedro át náhninap wat jī. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, bádí át jəhəp wat jī.

Jesúsđih deohnit, í puñat

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsđih wapnit soldadowā caandih yeejép deohnit, it puñəp wat jī. ⁶⁴ Pánih pánit, áih quiəđih nem chéonit, nin pah it niij úəbh jói dehwep wat jī:

—¿Déhe tibeé meemđih pəi? it niijíp wat jī. ⁶⁵ Pánih chājnit, Jesúsđih yeejép it niij jəihñəp wat jī.

Maáta Jesúsđih í naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jénechah, judíowā ī maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wətatjidih bohénitbut it míc wáacəp wat jī. Páant ī míc wáacəchah, soldadowā Jesúsđih it əb waəd béjep wat jī. ⁶⁷ Caanná ī əb waəd juibínachah, queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsđih it niij úəbh joyóp wat jī:

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

—Jwiít dih yoobóp dih ma naáwá. ¿Meém Dios á wahni Cristo níit? Ít niijíp wut jĩ.

—**Yeebdih wá naáwáchah yuhna, ‘Yoobóp dih nihcan caá’, ñi niijbípna caá.** 68 **Yeebdihbut wá úúbh joyóchah, ñi jepahcan níit.** 69 **Obohjeéhtih, Dios chah wēpni á jéihyepmant bóo buwámant weém nihát cáacwá úud jeñé cháúdnit, nihát dih wá wutbípna caá, Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.**

70 —Páant niijná, ¿Meém Dios wúúh níit? Ít niij úúbh joyóp wut jĩ.

—**Caan tígaá weém,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

71 Páant á niij jepahachah joinít, queéjtjeh nin pah ít míic niij wéhenap wut jĩ:

—Nin Diosdih búdí á yéej naáwáchah, jwĩ joiná caá. Pánihna, biih naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, ít niijíp wut jĩ.

23

Maáh Pilato pebhna Jesús dih í úb bejat (Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Queét maátajeh míic wéhe péanit, Jesús dih Pilato pebhna ít úb bejep wut jĩ.

2 Á pebhna úb juibínit, Jesús dih nin pah ít niij naóh yacap wut jĩ:

—Nin newé jwĩ déewá dih á yee naáwáchah, jwiít jwĩ joyóp be. Jwĩ maáh Césardih dinero á wáhat túutcap be. ‘Weém Dios á wahni Cristo ñi maáh caá’, ápĩ niijíp be, Pilatodih ít niijíp wut jĩ.

3 Páant í niijíchah joinít, Pilato Jesús dih nin pah át niij úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowá í maáh níit? át niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pahjeh tígaá,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

4 Páant á niijíchah joinít, Pilato sacerdotewá í maátadih, bita en ñuhnitdihbut nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nindih dedé péeh mawat wihcan caá, át niijíp wut jĩ.

5 Obohjeéhtih, páant á niijíchah joinít, queét chah ít naóh yacap wut jĩ.

—Caán nihát á bohénitdih yeejép á chājat túutna caá. Galilea baácdih moondih jwíih bohénit, Judea baácdih moondih, nin tútchidih moondihbut yeejép ápĩ bohéna caá, ít niijíp wut jĩ.

Herodes Jesús dih á úúbh joyát

6 Páant í niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niij úúbh joyóp wut jĩ:

—Galilea baácdih moondih jwíih bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo níit? át niijíp wut jĩ.

7 —Caán baácdih bóo tígaá, ít niij jepahap wut jĩ.

Páant í niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondih Herodes maáh á jumuchah, Pilato Herodes pebhna Jesús dih át wahap wut jĩ. Pascua yeó jáapnadih Herodes Jerusalén tútchiboó juibíni át jum jwuhup wut jĩ. 8 Páant á wahni Herodes pebhna á juibínachah, Herodesboó caandih ennit, búdí át weñep wut jĩ. Jesús ded pah á chājat dooná dih joiníji maatápdih Jesús á wēp chājatdih búdí át eníhip wut jĩ. 9 Pánihna, Jesús Herodes pebhna á juibínachah, Herodes maatápdih áti úúbh joí ñuunúp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caandih Jesús át jepahcap wut jĩ. 10 Sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut, Herodes pebhna juibí ñuhnit, Jesús dih chah yeejép ít naóh yacap wut jĩ. 11 Túttimah, Herodes áih soldadowá bíicdih yeejép niijnít, Jesús dih ít dehwep wut jĩ. Pánih deohnit, táini yégueh chóo, maáh á dawát dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ít wah jwáuba bojop wut jĩ. 12 Pánihna, caán yeó jáapjeh

Jesúsdiĥ ĩ míc wah jwáuba boj ñahna, Herodes Pilatojiĥ ĩt míc wēi jwíhip wut ĵi. Páant ĩ chājat pínah jātih ĩt míc enúhcap wut ĵi.

Jesúsdiĥ ĩ mao yohat tútat
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Jesúsdiĥ Pilato pebhna ĩ jwáub ub jaibínachah, Pilatoboó sacerdotewā ĩ maátadih, judiowā ĩ maátadih, cāacwādiĥbut át míc wáacat tútup wut ĵi.

¹⁴ Páant ĩ míc wáacat túttimah, nin pah queétdih át niĵ naáwáp wut ĵi:

—Nindih weemdiĥ ub jūóhñit, ‘Cāacwādiĥ yeejép chājat túttni caá’, ñi niĵ naóh yacap be. Páant ñi niĵ naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandíh wā úbh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandíh ā wiĥcan caá. ¹⁵ Herodesbut caandíh úbh joí ennit, dedé ā yeejatjidiĥ bid juicánjeh, jwí pebhna át jwáuba bojop taga. ¹⁶ Pániĥna, caandíh puñat túttnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih átiĥ niĵíp wut yah ĵi.

¹⁷ Pascua jumát pah nemat muúboó jumni ĩ náahnidiĥ Pilato āpī bacanap wut ĵi. ¹⁸ Pániĥna, “Jesúsdiĥ wā bacami caá”, ā niĵíchah joinít, niĥat cāacwā nin pah ĩt niĵ ñaacáp wut ĵi:

—ĵCaán newédiĥ bacacanjeh, ma mao yohat tútú! ĵBarrabásboodiĥ jwiútdih ma bacá wáhuú! ĩt niĵíp wut ĵi.

¹⁹ Jerusalén tútchiboó jumnit Romano maátadiĥ ā yohíhatji jíib, bitadiĥ ā mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat muúboó át jumup wut ĵi. ²⁰ Pániĥna, Pilato Jesúsboodiĥ bacaiĥñit, cāacwādiĥ át jwáub úbh joyóp wut ĵi, páant muntih.

²¹ Obohjeéhtih, páant ā bacaiĥichah joinít,

—ĵCruzboó péoh dodhñit, caandíh ma mao yohat tútú! ĩt niĵ ñaacáp wut ĵi.

²² Páant ĩ niĵ ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niĵ ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ā yeej chājatji jum? Obohjeéhtih, dedé ā yeejat peéh mawat ā wiĥcaĥ, caandíh wā mao yohat tútcan niít. Pániĥna, puñat túttnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih át niĵ jepahap wut ĵi.

²³ Obohjeéhtih, páant ā niĵíchah joinít, chah ĩt yoób ñaacáp wut ĵi, buca.

—ĵJesúsdiĥ cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ĩt niĵíp wut ĵi.

Páant tubit ĩ niĵ ñaacáchah joiná, Pilato ā jenah joyát tút numnit, ²⁴ ĩ niĵát pah át chājat tútup wut ĵi. ²⁵ Pániĥ jepahñit, cāacwādiĥ mao yohni, nemat muúboó jumni, cāacwā ĩ úbhni Barrabásboodiĥ Pilato át bacanap wut ĵi. Jesúsdiĥ cruzboó át yoób mao yohat tútup wut ĵi, buca.

Jesúsdiĥ cruzboó péoh dodhñit, ĩ mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdiĥ soldadowā cruzdiĥ bewanít, caandíh mao yohat tút niĵná, ĩt ub bejep wut ĵi. Pániĥ ub bejnit, Simón wut jumni, Cirene tútchidiĥ bóodiĥ ĩt jwāáap wut ĵi. Jerusalén tútchidiĥ ā waád jaibínachah, caandíh Jesúsíh cruzdiĥ ĩt bewat tútup wut ĵi. Pániĥ bewat túttnit, Jesús túttimah caandíh ĩt péeat tútup wut ĵi.

²⁷ Jesúsdiĥ ĩ ub bejehah, dawá cāacwā caandíh ĩt en péenap wut ĵi. Yaádhbut caandíh búdí ĩ ñaac júi péenap wut ĵi. ²⁸ Páant ĩ ñaac júi péenachah, tac púud ennit, Jesús queét yaádhdiĥ nin pah át niĵíp wut ĵi:

—Yeéb Jerusalén tútchidiĥ moón yaadá, weemdiĥ ñi jaicá bojoó. Yeéb mícjeh, ñi wehdiĥbut juñát caá náahap. ²⁹ Biĥ yeó jáap yeebdiĥ yeejép ā yapachah, ‘Weh wiĥcannit yaádh chah wēinit ĩ jumna caá’, ñi niĵípna caá.

30 **Pánihna, úum jweífihna, ‘Jeená jwiítidih ma jáh jüéwá!’ ñi niijbípna caá.** * 31 **Ñi jenah joyoó. Weém túini wá jumachah yuhna, weemdíh yeejép chäjnit, yeéb yeejnitboodíh bácah, chah yeejép í chäjbipna caá, át niijp wut jî.**

32 **Jesúsdih, chénewá yeej chäjnitdihbat ájeéh mao yohat túut niijná, Waó lidip Dah wüt jumni jeéboó soldadowá it ub bejep wut jî.** 33 **Caán jeená juibínit, Jesúsdih cruzboó péohnit, it pad dodhdop wut jî. Yeejnitdihbat biih cruznadih péohnit, it pad dodhdop wut jî. Biíc yeejnidih Jesús á jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih á wáyámant bóo buwámant, Jesúsdih tac yoób it dodhdop wut jî.** 34 **Páant í péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús á lípdih nin pah át níj wúbúp wut jî: “Weemdíh mao yohnit í yeejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah í chäjatdih í beh joicán caá”,* át niijp wut jî.**

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowá Jesúh yégueh chóojidih “¿Deih tiguaá á jumbi?” míc niijnít, tíhwat jádnabitjîh it yoh tíhwip wut jî.

35 **Dawá cáacwá pehbbit it en ñuhup wut jî. Judíowá í maátabut en ñuhnit, Jesúsdih nin pah it níj deoh naáwáp wut jî:**

—Cáacwádih tái teo wáacni jumna, Dios á wahni Cristo nihna, caanjébut á míc teo wáaca naáh, it niijp wut jî.

36 **Soldadowábut caandíh deoh naóhnit, á pebh juibínit, bijni iguñ macdih Jesúsdih babhbat túutna, ítih toonap wut yah jî.** 37 **Pánih toonit, queébut nin pah it níj deoh naáwáp wut jî:**

—jMeém judíowá í maáh jumna nihna, ma wēpatjîhjah ma míc tái teo wáacá! it niijp wut jî.

38 **“NIN JUDÍOWÁ Í MAÁH CAÁ”, í níj daacni náodih Jesúh wao cháh cruzboó it nah péoh báudhdup wut jî.**

39 **Biíc péoh dodhni Jesúsdih nin pah át níj jüihñup wut jî:**

—jMeém Dios á wahni Cristo jumna nihna, ma wēpatjîh ma míc teo wáacá! jwiítidihbat ma teo wáacá! át niijp wut jî.

40 **Obohjeéhtih, páant níj jüihnidih biíh yeejniboó nin pah át níj jüih jwéubanap wut jî:**

—jCaandíh páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih ma úumcan níit? Meemdíh peéh mawat biíc yoobó caandíh á jumna caá. 41 **Jwiit yeej chäjnitdih í peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin á yeej chäjcah yahna, caandíh í peéh maona caá, át niijp wut jî.**

42 **Páant níj péanit, Jesúsdih nin pah át niijp wut jî:**

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma táí náhninaá, át niijp wut jî.

43 **—Yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Вун yeó jáapjeh Túini Pebhboó wájééh ma jumbipna caá, Jesús caandíh át niijp wut jî.**

Jesús á wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 **Páant í péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dupáah bejep wut jî. Pánihna, nihat baác dupúniji biíc peihcanni horas túttimah át jwéub baabáh bejep wut jî, páant muntih.** 45-46 **Páant á jwéub baabáh bejat pínah jätih, Jesús nin pah át níj ñaacáp wut jî:**

—**Wíih caolihdih ma wubú, Paá, át niijp wut jî.***

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18 * 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59

Páant niŷ péanit, át wunah bejep wut jī. Páant ā wunachahjeh, Dioih muú diitboó ī jāh yaihni bádí wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.*

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ā wunachah ennit, pebh ñahni soldadowā ī maáhboó Diosdih wēinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jī.

⁴⁸ Pánihna, nihát enedih wáac juibínitji Jesús ā wunachah ennit, bádí jġahnit, ĩih muunáboó ĩt jwúub bejep wut jī. ⁴⁹ Obohjeéhtih, nihát Jesúsdiġh jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jūóhñit yaádhbut Jesúsdiġh yuúpbit ĩt en ñahap wut jī.*

Jesúh bácahjidih ī yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caán láa José wát jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tátchimant Jerusalén tátchina juibíniji át jumap wut jī. Yoobópdiġh chājni, Dios ā maáh jamatdiġh páini wut jī. Judiówā ī maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdiġh ī mao yohat tútatdiġh át náahcap wut yuh jī. ⁵² Pánihna, José Pilato pebhna Jesúsdiġh bácahjidih wúbúdiġh át bejep wut jī. ⁵³ Pániġh wúbh péanit, Jesúsdiġh bácahjidih wub deya, táini yégueh chóoġih tainit, wannitdiġh ī yoh jwuhca naáh jeé ĩtboó át yohop wut jī. ⁵⁴ Jesús ā wanní yeó jáap judiówā ī chooát pínahdiġh ī ámohat yeó jáap wut jī. Pániġhna, ĩ chooát pínah hora jātihbitjeh ā jumachah, Jesúsdiġh bácahjidih táí ámohcanjeh át yohop wut jī. Chooát yeó jáap táttimah át táí ámoh péalhip wut yuh jī.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jūóhñit yaádh, ā yohat pínah ĩtboó Jesúsdiġh bácahjidih ā wub bejehchah, Joséjeéh ĩt en péenap wut jī. Pániġhna, caán jeé ĩtina juibínit, áih bácahjidih ā yohochah, ĩt enep wut jī. ⁵⁶ Pániġh en péa, ĩih muuná jwúub bejnit, Jesúsdiġh bácahjidih ī ñáñat pínah chej jumni náona, chej jumni macdiġhbut ĩt ámohop wut jī. Pániġhna, chooát hora ā juyúchah, Moisés ā wutatji pahjeh ĩt choonáp wut jī.*

24

Jesús ā boo pud jūúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ī ámohni chej jumniġh wubnit, Jesúsdiġh bácahdiġh ī yohopjiboó caandih ñáñadiġh ĩt bejep wut yuh jī. ² Caandih ī yohopji ĩtina juibínit, caán ĩtidiġh nematji jeé júdúdiġh bita ī pūtú dodhdatji pah ā jumachah, ĩt enep wut jī. ³ Pániġh ennit, caán ĩtidiġh waad béjnit, ĩ Maáh Jesúsdiġh bácahjidih ĩt bid juicáp wut jī. ⁴ Pániġh bid juicán, “¿Ded pah tiguaá át bej?” ĩt niŷ jenah joyóp wut jī. Páant ĩ niŷ jenah joi ñáhuchah, chéne neoná yeh ĩgni yégueh chóo duonít, queét yaádh pebh ĩt jġogh ñahap wut jī. ⁵ Páant ĩ jġogh ñahuchah ennit, bádí úmna, queét yaádh ĩt páah yoh ñajap wut jī. Páant ĩ páah yoh ñajachah ennit, ángelwā queétdih nin pah ĩt niŷ wúbh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tiguaá wannitdiġh ī yohopboó Jesúsdiġh ñi bid? ⁶ Caán ninboó ā wiġhan caá. Jáantjeh ā boo pud jūúwáp be. ¿Galileaboó ñijeġh jum jwuhna, yeebdiġh ā niŷjájidiġh ñi náhnican niŷ? ⁷ **‘Weém nihát cáacwā úud jeñédiġh yeejépwádiġh ĩ wáhuchah, cruzboó péoh dodhñit, ĩ mao yohbipna caá. Páant**

* 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

* 23:49 Lc 8.2-3

* 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14

ī mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo púd jūóhbiṗna caá', yeebdíh ā niíj naáwátjidih ĩñi náhnican niít? Ít niíjíp wut jī.*

⁸ Páant ī niíjíchah joinít, Jesús ā niíjátjidih Ít náhninap wut jī. ⁹ Pánih náhninit, Jesús once ā bohénitji, bita biícđih ī jumapna ī enatjidih naáwádih Ít jwáub bejep wut jī. ¹⁰ Queét yaáđh María Mágđala tútchđih bóli, Juana, biíh wili María Santiago ín, bita yaáđhbut Íjeéh bejnit Jesús ā bohénitjidih Ít naáwáp wut jī. ¹¹ Obohjeéhtih, ī naáwáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niíj jenah joinít, queét yaáđhđih Ít joyáh bojop wut jī.

¹² Obohjeéhtih, Pedroboó ī naáwáchah joinít, Jesús íh báhahjidih ī yohopjina át ñáo ñah bejep wut jī. Caanná juibínit, jeé Ít díitna péeb jéen ennit, Jesús íh báhahjidih ī pinni chóojijeh ā ñajachah, át enep wut jī. Pánih en, búdí jenah joinít, áih muáboó át jwáub bejep wut jī.

*Emaús tútchina bejnitđih Jesús ā jíghat
(Mr 16.12-13)*

¹³ Caán yeó jáapjeh chénewā Jesúsjeéh péenitji Emaús tútchina Ít bejep wut jī. Jerusalén tútchimant Emaús tútchina once kilómetros wut jī. ¹⁴ Pánih bejna, nihat Jesús ded pah ā yapatjidih queétjeh múic wéhe bejna Ít chājap wut jī. Jesús cruzboó ñuhnit, ā wunatjidih, ā jwáub boo púd juéwátji doonáđihbut múic wéhe bejna Ít chājap wut jī. ¹⁵ Páant ī múic wéhe bejehchah, queéđih ñuán jwááh juibínit, Íjeéh Jesúsjeéh át bejep wut yuh jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, caandíh Ít beh encap wut jī.

¹⁷ Pánih ñuán jwááh juibínit, Jesús queéđih nin pah át niíj uábh joyóp wut jī:
—¿Dépanihatđih múic wéhe bej tígaa ñi chāj? át niíjíp wut jī.

Páant ā niíjíchah, chāonít, wéicanjeh, caandíh Ít en ñuhap wut jī. ¹⁸ Pánih en ñuhnit, Cleofas caandíh nin pah át niíj jepahap wut jī:

—¿Meém Jerusalén tútchđih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tútchiboó ded pah ā yapatjidih ma jéihcan niít? át niíjíp wut jī.

¹⁹ —¿Dedé ā yapatjidih niíj tígaa ñi chāj? Jesús át niíj uábh joyóp wut jī.

—Jesús, Nazaret tútchđih bóodih ā yapat. Caán Dios naáwátđih naóh yapani jumna, ā naáwát wēpni, ā chājatbat wēpni beé. Páant ā jumatđih Díos ā enechah, nihat cāacwābut ī enep be. ²⁰ Túttimah, Dioíh muđđih en daonít maáta, bita jwí maátatbat caandíh peéh mawat pínah niíjná, Romanowáđih ī wúhachah, queét cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohop be. ²¹ ‘Romanowā ī wutatđih Jesús jwiít judíowáđih ā túi ubbiṗna caá’, niíj jenah joinít, búdí wēna jwí chājap yuh be. Obohjeéhtih, ā wunap be. Buu ā wunat túttimah biíc peihcanni yeó jáapjeh ā yapna caá. ²² Biquína jwiít biícđih Jesús báadhđajeéh péenit yaáđh jwiítđih ī naáwáchah, jwí joí wáhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesúsđih ī yohopji jeé Ítina juibínit, ²³ áih báhahjidih Ít bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pebhboó jwáub juinít, ángelwáđih ī enatjidih jwiítđih ī naáwáp be. ‘Jesús ā boo púd juéwáp be’, ángelwā queéđih ī niíj naáwátjidih jwiítđih ī jwáub naóh yapanap be. ²⁴ Bita jwíjeéh jumnitbut Jesúsđih yohopji jeé Ítina Ít bejep wut be. Caanná juibínit, queét yaáđh ī naáwátji pah Ít enep wut be. Obohjeéhtih, Jesúsđih Ít encap wut be, Emaús tútchina bejnit Jesúsđih Ít niíj naáwáp wut jī.

²⁵ Páant ī niíjíchah joinít, Jesús nin pah queéđih át niíj naáwáp wut jī:

* 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

—Yeéb táí jenah joicánnit jumna, Dios naáwátdih naóh yapanit nihat í daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíib, ñi beh joicán caá. Táí joinít, ñi beh joyóchah, áta táí tagaá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit í níj daacáp tají. ²⁶ ‘Dios á wahní pínahdih cáacwá búdí yeejép chānjit, í mao yohbipna caá. Páant í mawat túttimah, Dios caandih boonanít, á pehbóo maáh á waadábipna caá’, naóh yapanit í níj daacáp tají, Jesús át níijíp wut jí.

²⁷ Túttimah, Dios á wahní Cristodih ded pah á yapat pínahdih nihat Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wut jí. Moisés á daacátjidih jwíih bohé, túttimah nihat bita naóh yapanit í daacátjidihbut át bohénap wut jí.

²⁸ Páant í míic wéhe bejna, í juibíat pínah tútchidih í tóah bejehchah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah át nihíp wut jí. ²⁹ Páant á yap bejihichah ennit, “Jwíjeéh ma cháó jwáhuú. Tóo ñáh jūóhna caá á chājap”, Jesúsdi í níijíp wut jí.

Páant í níijíchah joinít, íjeéh át cháó jwáhuú wut jí.

³⁰ Pánihna, í jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Diosdih nin pah át níj wáúb wut jí: “**Jeémát ma wáhat táina caá, Paá**”, níj péanit, queétdih át daj wáhuú wut jí. ³¹ Páant níj wáubhntit, á daj wáhuúchahjeh, caandih ít yoób beh enep wut jí, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buúdáh bejep wut jí.

³² Á buúdáh bejehchah ennit, nin pah ít míic níijíp wut jí:

—Namáboó jwiútdih jwááhnit, Dios naáwátdih á bohé jūúwúchah, jwíih caolih bainí á wéican beé, ít míic níijíp wut jí.

³³ Pánihna, jeémp péantjeh, Jerusalén tútchina waícanjeh ít jwáúb bejep wut jí. Caanná juibínit, Jesús once á bohénitji bita í chéenwábut í míic wáacapoó ít juibínap wut jí. ³⁴ Játih jwíih míic wáac juibínitboó queét chénewá jáap juibínitdih nin pah ít jípónih jwááh naáwáp wut jí:

—Jwí Maáh át boo pud jūóh tagaá! Pedrodih át jígohop wut be, buca, ít níijíp wut jí.

³⁵ Páant í níijíchah joinít, queét jáap juibínitbut namádih í bejehchah, queétdih ded pah á yapatjidih ít naáwáp wut jí. Jesús pan dahdih wáubhntit, á dajachah, caandih í beh enatjidihbut ít naáwáp wut jí.

Jesús á bohénitjidih á jígohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Páant í naáwát tacjeh, í cātíh Jesús át jígoh ñuúh wut jí.

—¿Ñi jum caá? Dios á táyat ñijeéh á jumú naáh, queétdih át níijíp wut jí.

³⁷ Páant á níijíchah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwí chājap”, níj jenah joinít, tubit ít úum wut jí. ³⁸ Páant í úumuchah, queétdih nin pah át jwáúb níijíp wut jí:

—¿Dépanih tigaá ñi úum? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi níj jenah joí?

³⁹ Wíih téihyanadih, wíih jíchanadihbut í péhwatji ítnadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wá jumuchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queétdih át níijíp wut jí.

⁴⁰ Páant níijnít, áih téihyana, jíchanadihbut, queétdih át júut wut jí.

⁴¹ Obohjeéhtih, páant á júutuchah yuhna, búdí wéina, en wáhi bejnit, páantjeh ít táí jenah joi jwáhuú wut jí. Páant í táí jenah joicátidih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan níit? Jesús át níijíp wut jí.

42 Páant ã niŷ uúbúchah joinít, diibáni queejdih caandih ìt wáhup wut jì.
 43 Páant ì wáhuchah ubnit, queét nihat ì enechah, át jeémép wut jì. 44 Pánih
 jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niŷjíp wut jì:

—Niŷeéh jum jwáhna, ded pah wā yapat pínahdih yeeddih wā naáwáp jì.
 Moisés ã daacátji, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátji, David Salmos ì
 niŷjní ã daacátjidihbut biíc yoobó weemdih yapat ã náahap be, át niŷjíp wut jì.

45 Páant niŷjní, Dios naáwátdih jwúub bohénit, nin pah át niŷ beh joyánap
 wut jì:

46 —Dios naáwátdih daácnit nin pah ìt niŷ naóh daacáp tajì. ‘Dios ã wahni
 pínah Cristo yeejép yapnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwúub boo
 pud jūóhbiŷna caá.* 47 Páant, ã boo pud jūúwát túttimah, cācwā ì yéejatdih
 cādahnit, táiniboodih ì túut nuumát pínah niŷjná, nihat baácdih moondih áih
 túini doonádih ì naóh peét bejbipna caá. Páant ì túut nuumúchah, Diosboó ì
 yéejatdih ã yoh wáhbiŷna caá. Jerusalén tútchidih moondih ì jwíih naóhbiŷna
 caá. Túttimah, nihat baácdih moondihbut ì naóh peét bejbipna caá, ìt niŷ
 daacáp tajì. 48 Pánihna, yeéboó ded pah weemdih ã yapatdih ennitji, bitadih
 túi naáwát caá náahap. 49 Dios ã niŷjní yeeddih teo wáacni pínah Túini
 Espíritudih weémboó yeeddih wā wahbiŷna caá. Pánihna, wā wahni pínahdih
 nin tútchidih ñi pāi jwáhúú, Jesús ã bohénitdih át niŷjíp wut jì.*

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat

(Mr 16.19-20)

50 Páant niŷj péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih
 át numah bejep wut jì. Caanná juibínit, áih téihyajìh júut ñahanit, “**Dios yeeddih
 ã túi teo wáaca naáh**”, queétdih át niŷjíp wut jì. 51 Páant niŷj péanitjeh, jeáboó át
 púuh laab béjep wut jì.* 52 Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandih ìt wēi
 naáwáp wut jì. Túttimah, búdí wēinit, Jerusalén tútchiboó ìt jwúub bejep wut
 jì. 53 Pánihna, caanjìh jumna, yeó jáap jumap pah Dioih muuná bejnit, Diosdih
 ìpì wēi naáwáp wut jì.

Páant bóojeh tīgáá weém Lucas wā daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2

* 24:49 Hch 1.4

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cáac jummat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumup wut jí. Caán Cristo Dios yoobát át jumup wut jí. ² Nin baác dih Dios ã chājat pínah jātih, Cristo Diosjeéh átát jumup wut jí. ³ Caan wut jí nin baác dih jumni pínahdih át chājap wut jí. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandih át chājat túutup wut jí. Pánih chājat túutnit, cáacwā dihbut caandih át chājat túutup wut jí. Páant ã wutachah, Cristo nihatdih át chāj beedánap wut jí. Bwē jwī ennidih, jwī enca naáhdihbut ã chājcah, nihat áta wihcan tagaá. ⁴ Cristo tigaá nihatdih báadhani. Jiiátjīh jwī jí enat pah, jwī íp ded pah ã jumatdih caán jwiít cáacwā dih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwī jéih encat pah, yéej chājna, jéih encannit panihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chājna caá. Pánihna, dwpúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dabacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cáacwā dih daabáni Juan wūt jumnidih Diosboó ã wahní Cristoíh doonádih át naóh waáwát túutup wut jí, cáacwā caandih joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná. ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jí. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumatdih naóhni Juan át jumup wut jí. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihat cáacwā Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jwūwáp wut jí.

¹⁰ Dios nin baác dih chājna, caán Cristo biíc dih ít chājap wut jí. Pánih chājni Cristo ã jumachah yuhna, nin baác dih moónboó caandih í jéihcap jí. ¹¹ Nin ã chājni baác dih át cáac jumup wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant ã cáac jumachah yuhna, ã chājni baác dih jumnitboó caandih í náahcap jí. ¹² Páant í náahcap yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chājap wut jí. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumup. ¹³ Páant níj naóhna, jwiít jwī weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chājna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cáac jummat túttimah, jwíjeéh ã jumup jí. Páant ã jumachah ennitji, cáacwā dih oinit, yoobópdih naóhni ã jumatdih jwī jéihna caá. Caán Dios wūéh biícjeh jumna, Dios ã wépat ã túyatbut caandih ã jumup jí. Pánihni ã jumachah, jwī túi jéihna caá. ¹⁵ Juan Daabániboó cáacwā dih daabána, Cristo ã jwūwáchah ennit, nin pah ã níj naáwáp jí: “Con caá yebdih wápí naóhni. Obohjeéhtih, weém wā cáac jummat pínah jātih, caán átát jumup wut jí. Nin baác ã jummat pínah jātihbut átát jumup wut jí. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cáacwā dih ã níjíp jí.

¹⁶ Caán Cristo wépmi jumna, jwiít dih bádí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jí. ¹⁷ Dios ã wutatdih Moisésboodih áih cáacwā dih át naóh yapaat túutup wut jí. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cáacwā dih bádí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadhí át jwūwáp tají. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cáacwā jwī jéih encan caá. Pánihna, Dios wūéh biícjeh ájeéh

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13

* 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc

3.1-2 * 1:14 1 Jn 1.2

ɟumɟniɟi nin baácboó cāac ɟumɟnit, ded pah ā ɟip ā ɟumatdih ɟwiítidih ā ɟéihyanap ɟĩ.*

*Juan Daabánidih bita ī uúbh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón ɟwĩ maátaboó sacerdotewādih, Dioíh m̄uúboó teonitdihbat Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” níɟ uúbh joyát túttna, ít wah boɟop tajĩ. ²⁰ Páant ī níɟ uúbh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ā níɟ jepahap ɟĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weém, Dios ā wahni Cristo nihcan caá, ā níɟ jepahap ɟĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasɟi níít?* ī níɟ uúbh joyóp ɟĩ.

—Nihcan caá, queétdih ā níɟ jepahap ɟĩ.

—¿‘Dios naáwátidih naóh yapani ā ɟúóhɟipna caá’, ɟwĩ n̄owā ī niɟni níít?* ī níɟ uúbh joyóp ɟĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ā níɟ jepahap ɟĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? ɟwiítidih biícmantjeh ma naáwá, ɟwiítidih uúbh joyát túttnitdih ɟwĩ túi naáwát pínah niɟiná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób ɟum? ī níɟ uúbh joyóp ɟĩ.

²³ Páant ī níɟ uúbh joyóchah joinít, nin pah queétdih ā níɟ jepahap ɟĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaíasɟi nin pah āt níɟ daacáp tajĩ: ‘Biíc cāac m̄uú wihcapboó nin pah ā níɟ w̄ep naóhɟipna caá: “ɟwĩ Maáh ā ɟúúwát pínah ɟátił ñi yéeɟ chāɟatdih cádahnit, túiniboodíh túnt n̄um̄nít, caandíh ñi túi páñaá”, ā niɟɟipna caá’, āt níɟ daacáp tajĩ.* Páant ā níɟ daácniɟi caá weém, ā niɟɟip ɟĩ.

²⁴⁻²⁵ Páant ā niɟɟichah joinít, biqúina fariseowā uúbh joyát túttnit ī wahnit-boó nin pah ī ɟw̄uub níɟ uúbh joyóp ɟĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasɟibat nihcan, Dios naáwátidih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cāacwādih ma daabá? ī niɟɟip ɟĩ.

²⁶ Páant ī niɟɟichah joinít, Juanboó queétdih nin pah ā níɟ jepahap ɟĩ:

—Weém cāacwādih mahɟihjeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, biíł ñi beh enca naáh ñi cātíł ā ɟumna caá. ²⁷ Caán wā túttimah ɟúóhni chah w̄epni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh ɟumni caá’, wā níɟ jenah joiná caá, ā niɟɟip ɟĩ.

²⁸ Betania tútchi Jordán m̄ɟ conanaamánt Juan cāacwādih ā daabánapdih queét páant ī níɟ míic wéhenap ɟĩ.

“Oveja w̄uúh panihni Jesús ā ɟumna caá”, Juan Daabáni ā niɟɟat

²⁹ Daanimant bóo yeó ɟáapdih Jesús ī niɟni ā pebhna ā dei ɟuyúchah ennit, ɟwiít caandíh joinítidih Juan Daabáni nin pah ā níɟ naáwáp ɟĩ: “Ñi eneé. Con ɟúóhni Dios ā wahni oveja w̄uúh panihni caá. ɟwiít ɟudiowā ɟwĩ yéeɟat yohat túnt niɟiná, oveja w̄uúhdih sacerdotewādih ɟwĩ mawat túttna caá. Páant ī chāɟat dée panihni, con Dios ā wahnidihbat cāacwā ī mao yohɟipna caá. Pánih w̄unnit, nihat baácđih moón ɟwĩ yéeɟatdih ā yoh w̄uhɟipna caá. ³⁰ Con caá yeebdíh wāpĩ naóhni. ‘Wā túttimah ɟúóhni wā cāac ɟumat pínah ɟátił ɟumɟniɟi weem cháh ā ɟumɟipna caá’, yeebdíh wāát niɟɟip ɟĩ. ³¹ Caán láa, weembát Dios w̄uúh ā ɟumatdih wā ɟéih ɟw̄uhcap ɟĩ. Obohjeéhtih, panih ɟéihcan yuhna, yeéb wā déewā caandíh ñi túi ɟéihyat pínah niɟiná, yeebdíh mahɟih

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

wā daabánap be”, ã niijíp jĩ. ³²⁻³³ Páant niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Wā daabáát pínah jātih weembút caandíh wā jéih jwuhcah, weemdíh daabáát tút ni nin pah ã niij naáwáp jĩ: ‘Jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jüóhni, bíic newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espiritu ã wēpatdih búdí ã wühbipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ. ³⁴ Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jíghni, dei jüóhni, caandíh ã jaamáchah, wā enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jumatdih jéihna, ‘Yoobópdi Dios wáúh caá’, yeedíh wā niij naóhna caá”, jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíh bohénit pínahdih ã nítwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewá Juan Daabáni ã bohénit, caán bíicdih jwí ñuhuchah, Jesús ã yap bejehcah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condíh ñi enee. Con tigaá Dios ã wahni oveja wáúh panihni, ã niijíp jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwí ñuún péé bejep jĩ. ³⁸ Páant jwí ñuún péé bejehcah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Júúh, dedédih tigaá ñi bid? ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwí niijíp jĩ.

³⁹ —Wájeéh ñi júúwá, jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jumatdih jéihyat tút niijná, ájeéh jwí bejep jĩ. Cheyeh jwááhnitji caandíh jwí pej jum túwup jĩ.

⁴⁰ Jwiít chénewá Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwí jumup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ. ⁴¹ Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididíh ã bejep jĩ.

—Mesías jwí niijní, Dios ã wahnidih jwí jwááap be, át niijíp wut jĩ. Griegowáboó Dios ã wahni niijná, ‘Cristo’ ípi niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwí pebhna át numah júúwup tajĩ. Páant ã numah juyécah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—Meém Simón, Juan ã wáúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wát búudhni ma jum bípna caá, ã niijíp jĩ. Jwiít judíowá “Cefas” jwí niijnidih griegowáboó “Pedro”, ípi niijná caá. Páant niijnidih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwí chájap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wájeéh ñi júúwá”, ã niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—Wájeéh ma júúwá, caandíhbut ã niijíp jĩ.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wát jumni tútchidih bóo ã jumup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tútchidih moon múntih í jumup jĩ. ⁴⁵ Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididíh ã bejep jĩ. Caandíh jwááhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut í daácnijidih jwí jwááhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wáúh caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ã jumuchah, ded caán tútchidih bóo cáacwádih teo wáacni pínah ã wihcan níit, át niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma júúwup, Felipe át niij jepahap wut jĩ.

47 Páant niijnít, Jesús biíc dih jwí jumapna át namah jüúwáp tají. Páant, í jüúwáchah ennit, Jesús nin pah á niijíp jí:

—**Con jüöhni, yoobópdih táini judío cáac caá. Caandíh dedé yeeat á wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiít dih á niijíp jí.

48 Páant á niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah á niij wúbh joyóp jí: —¿Ded pah tigaá weemdíh ma táí jéih? á niijíp jí.

—**Meemdíh Felipe á naáwát pinah játi, higuera nah péujdih ma chüuduchah, wáát enep be,** Jesús caandíh á niij jepahap jí.

49 —Bohéní, meém Dios wúh caá. Jwiít judíowá jwí Maáh pinah caá, Jesús dih á niijíp jí.*

50 —‘**Higuera nah namp ma chüuduchah, wá enep be,**’ wá niijíchah joinít, ‘**Dios wúh caá meém,**’ ¿ma niij jenah joí níit? Páant meemdíh wá enatji chah wá chájachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús á niijíp jí.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih á jwúub niijíp jí:

—**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Jeáboó wátni pah á jumuchah, weém nihát cáacwá úud jeéé namá panihni wá chájnidih Dioíh ángelwá aab béjnit, í jwúub dei jüúwáchah, ñi enbipna caá,*** Jesús á niijíp jí.

2

Caná tútchidih moón í téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat á jumap jí. Pánihna, Jesús dih í bidichah, jwiítbut ájeéh jwí bejep jí. Jesús ín jwí játi chah caán munná mitát jwiibínap tají. 3 Í táí wéi babhbachah, íih jiwá iguíh mac át beedáh bejep wat jí. Páant á beedéchah, Jesús ín caandíh nin pah mi niijíp jí:

—Wúuhú, jáantjeh íih jiwá iguíh mac á beedáh bejep be, mi niijíp jí.

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wá tewat pinah á jwiibí jwúhna caá,** Jesús á niij jepahap jí.

5 Páant á niij jepahachah joiná yuhna, á ínboó queét teo wúhntidih nin pah mit niij watji taga:

—Wá wúh ded pah yeebdíh á watat pah ñi chájap, mit niij taga.

6 Caanjíh seis dahwani wáam dahna á jumap jí. Biíc wáam búdí jáaj cómoh pah bóo á jumap jí. Jwiít judíowá Dios á watatji pah jwí téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáawat pinahdih jwípí bíbohó jí. Pánihna, caán munníh moonbút caan dáhnadih í bíbohó jí.

7 Pánihna, queét teo wúhntidih nin pah Jesús á niij watup jí:

—**Mahdih ub jüöhnit, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, teo wúhnt caán wáam dahnadih mah í táí yáac yáwanap jí. 8 Páant í yáac yáawat túttimah, Jesús queétdih nin pah á jwúub niij watup jí:

—**Buu caandíh toíh ubnit, yeebdíh watnidih ñi jwiibí wúhú,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, caandíh toíh ubnit, í maáhdih í jwiibí wúhup jí.

9 Obohjeéhtih, queét mahdihjeh í yáacnijidih Jesús á túut nuumáchah, jiwá iguíh mac yoobát át bejep tají. Pánihna, queétdih watniboó caan mácdih á jwíih bah joyóchah, dedmant í ubatjidih át jéihcap wat jí. Obohjeéhtih, caandíh teo wúhntiboó mahjeh í yáacatjidih í jéihyep jí. Pánihna, queétdih

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

watni babh joinít, téhya chéonidih ã jūáwát túatup jī. ¹⁰ Caán ã juyáchah, teo wāhñit ī maáh nin pah ã niijíp jī:

—Jwī bidnidih caán yoobát macdih jwīpī jwīih wāhna caá. Pánihat túttimah, ī babh yáwachah ennit, jūa macdih jwīpī ñūán tóihna caá. Obohjeéhtih meémoó páant mat chājat túatcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, jūa macoodih mat jwīih tóihyat túatup taga. Pánihat túttimah, būa caán yoobát macoodih mat wāhat túatup taga, teo wāhñit ī maáhboó téhya chéonidih ã niijíp jī.

¹¹ Pánih chājna, Galilea baác Caná tútchidih ã jwīih wēp chāj júatup jī, “Dios wūúh caá”, cáacwā ī niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wāhni yoobát caá”, jwīit ã bohénit caandih jwī niij jenah joí jwīhip jī.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwīitdih ã numah bejep jī. Páant ã numah bejehchah, ã íin, ã úudwābut jwījeéh bíicdih ī bejep jī. Caanná jwabínit, daocánni yeó jáap jwī jūm jwuhup jī.*

Jīb chājnitdih Dioih mūamánt Jesús ã ñūan bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah jūáwáchah jéihñit, dawá jwī déewā Jerusalén tútchina ī bejep jī.* Jesúsbut jwīitdih caanná ã numah bejep jī. Caanná jwabínit, Dioih mūaná enedih jwī bejep jī. ¹⁴ Caán mūadih jiwíwā, ovejawā, jopwādhbut jīb chājnitdih Jesús ã enep jī. Bitabut dinero júdudih túat numñít ī chúuduchah, ã enep jī. Queét túat numñitboó cáacwādh búdei numñá ít chājat tajī. ¹⁵ Pánihna, caanjih jumni tōpnadh ubnit, caánboó jumñit cáacwādh íih mañúpwādhbut ã pui ñūan bácanap jī. Dinero túat numñit ī chúudat páhana, íih cáagat naanádhbut ã tóo yoh áacanachah, íih dinero júduna ã puo yóh ñajap jī. ¹⁶ Pánihna, jopwādh jīb chājnitdih nin pah ã niij jūihñup jī:

—**Níih jopwādh ñi ub bac bejeé. Nin wā ípdih úbát mūadh jīb chājat mué ñi chājca bojoó, Jesús ã niijíp jī.**

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwádh naóh yapani ã daacátjidih jwī náhninap jī. “Dios wā Maáh, míih mūadh búdei wā oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ī chājachah ennit, búdei wā íjna caá”, át niij daacáp tajī.*

¹⁸ Jesús páant ã chājachah ennit, jwī maáta caandih nin pah ī niij jūihñup jī: —¿Dépanihna queédih páant ma ñūan yóh baca? Meemdh Dios páant ã chājat túatuchah, cáacwā ī chājca naáhdih ma chāj júatú, jwī jéihyat pínah niijná, Jesúsdh ī niijíp jī.

¹⁹ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queédih nin pah ã niij jepahap jī:

—**Nin mūadh ñi yohochah, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni mūajidih wā jwáub ámohbipna caá, ã niijíp jī.***

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandih nin pah ī niij úabh joyóp jī:

—Cuarenta seis jópchi nin mūadh teona, ít péanap tajī. Obohjeéhtih, ¿meémboó bíic peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniit? ī niijíp jī.

²¹ Obohjeéhtih, caán mūadhjeh niijcán, áih bácahdih niijná át chājat tajī. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta ī jéihchah, jwīitbut jwī jéih jwuhcap jī. ²² Pánihna, wūnniji Jesús ã boo pad jūáwát túttimah, jwīit ã bohénitboó páant

* **2:12** Mt 4.13 * **2:13** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * **2:17** Sal 69.9 * **2:19** Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

ã niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, buca. Dios naáwát dih ĩ daacniji núodih, Jesús ã niijátjidihbut “Caán yoobópdih tigaá”, jwĩ niij jéihyep jĩ.

Cāacwā ĩ jengah joyátdih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén tútchiboó ã jumap jĩ. Pánih jumnit, jwiit cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chājachah ennit, “Caánboó Dios ã wahní Cristo caá”, dawá ĩ niij jengah joyóp yah jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ĩ jengah joyátdih jéihnít, “Weemdíh yoobópdih ĩ jepahcan caá”, Jesús át niij jéihyep tajĩ. ²⁵ Pánihna, caanjéh cāacwā ĩ jengah joyátdih túi jéih beedáni jumna, bita ded pah ĩ jengah joyátdih caandíh wéhh joyát ã wihcap jĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiit judíowā jwĩ maáta poómpdih bóo wut jĩ. ² Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesús dih enedih át jwibínap wut jĩ. Pánih jwibínít, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, Dios jwiitdih ma bohéat pínah niijná, meemdíh ã wahatdih jwĩ jéihna caá. Pánih wahnít, majeéh ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcah, jwiit cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Ded jáap cāac jumni panihni jwáub jumcan, ded pah Dios ã maáh jumatdih ã jéihcan niit, át niijíp wut jĩ.

⁴ —Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jumni panihni ã jéih jwáub jumbi? ¿Ded pah ã ínín wudahboó ã jéih jwáub waadbí? ¿Caandíh mi jwáub jéih weh jumca niit? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶ —Cāacwājeh ĩ weh jumchah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cāacwāih caolíh wanni panihnidih ã boanachah, jwáub jáap cāac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolíh jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáh jumapboó ã jéih waadcán niit. ⁷ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá: Meemdíhbut jáap cāac jummat panihni caá náahap. Caandíh páant wā niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niij wéhh joicá bojoó.* ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã jwáwápmant ma jéihcan caá. Á bejep pínahboóbút ma jéihcan caá. Á joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolíh wanni panihnitdih Túini Espiritu ã boanachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yahna, cāac ã túut nuumátdih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesús dih nin pah át jwáub niijíp wut jĩ: —¿Ded pah niij naóh tigaá ma chāj? Ma naáwát dih wā beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ —¿Páant, meém judíowādih bohéní yahna, ded pah wā naáwát dih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdihbut yeebdih jwĩ naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwiitdih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah ã jummatdih wā naáwáchah, ‘Yoobópdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pehbhoó ded pah ã jummatdihbut wā naáwáchah, bíic yoobó ñi niij jengah joibípa caá.

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

13 “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwáub dei jüóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cãacwã úud jeñé, caánboó wãpĩ jumap jĩ. Pániha, caanmánt dei jüóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobópdih wã jéih naóhna caá. 14-15 Jon jãtih, Moisésji jum láa, Dioih cãacwã tãtchi wihcapboó jum jwuhna, caandih ĩ jũihñuchah, dawã maiwãdih wahnit, queéjtĩh cãacwãdih ãt peéh chãjap wat jĩ. Mai pah jígohnidih ĩtahjĩh Dios Moisésdih ãt chãjat tãutap wat jĩ. Caán mai pah jígohnidih chãj péanit, máa nahdih búudhñit, ãt baad dóhdop wat jĩ. Pániha, det Diosdih táí jenah joinit, caán ã baad dódhni mai pah jígohnidih ennit, ĩt boonap wat jĩ.* Caán ã baad dóhdhat pah, cruzboó péohñit, pud dodhñit, cãacwã weemdih ĩ maobipna caá.* Pániha, weém caán cruzboó wã wunuchah, det weemdih táí jenah joinit, iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ táí jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih ãt niijíp wat jĩ.

Dios nihat cãacwãdih búdí ã oyat

16 “Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queétdih ã peéh chãjat déedih táí ubat tãut niijná, weém ã wũh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdih jepahnit iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ táí jumbipna caá. 17 Dios cãacwãdih yeejat peéh chãjat tãutna, weém ã wũhdih nin baácboó ã wah deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguipna ĩ bejat déedih queétdih wã táí ubat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

18 “Weém ã wũhdih det jepahnitdih Dios ĩ yeejat jīb ã peéh chãjcan niit. Obohjeéhtih, det weemdih ĩ jepahcah, queétbodydih ĩ yeejat jīb ã peéh chãjbiipna caá. 19 Weém Dios wũh baabát panihni nin baácboó jüóhna, ded pah cãacwã Diosjeéh ĩ táí jumant pínahdih wã jéihyaihna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cãacwã ĩ náahcap be. ĩ chãjat yeejép ã jumuchah, dupáat panihnidihjeh ĩ náahap be. Pániha, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ĩ jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbiipna caá. 20 Nihat yeej chãjnit ĩ yeej chãjatdih cádahihcan, páant ĩ chãjatdih bita ĩ encat pínah niijná, baabát panhipboó ĩ jüwíhcan caá.* 21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ĩ jüwíhna caá, Dios ã wēpatjĩh ĩ táí chãjatdih bita ĩ enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Jesús ded pah ã jumatdih Juan Daabáni ã naáwát

22 Túttimah, jwiit ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã numah jib bejep jĩ. Caaná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ĩ jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ. 23 Enón wãt jumni pebh Salim wãt jumapdih caan muj numahni ã jumuchah, Juanbut cãacwãdih daabána ãt chãjap wat jĩ. Queétdih ã daabáat pínah niijná, dawã ã pebhna ĩt juibínap wat jĩ. 24 Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ĩ teo jwuhcap jĩ.*

25 Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déeĩh ded pah jwiit judiówã jwĩpĩ daabáatdih míic wéhena ĩt chãjap wat jĩ. 26 Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna jaiínit, ã bohénit caandih nin pah ĩt niij wũh joyóp wat jĩ:

—Bohéní, Jordán muj conanaajĩh majeéh jumniiji ‘Caán caá weemdih chah jumni’, ma niijníjiboó bæ cãacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ĩ chãjap, Juandih ĩt niijíp wat jĩ.

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

27 Páant ī niijíchah joinít, Juan nin pah át niij jepahap wut jī:

—Diosboó weemdíh ā jwíh daabáát túutap jī. Pánihna, buu caandíh jwuh daabáát túutnit, ā pebhna cāacwādh ā bejat túutna caá. 28 ‘Weém Cristo nihcan caá’, wā niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jātih weemdíh Dios ā wahap jī.* 29 Pánihna, ājeéh cāacwā ī bejehchah enna, búdí wā wēina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejehchah ennit, ā pej jumniboó búdí ā wēina caá. Páant ā pej jumni ā weñat pah man tigaá, weembút Jesúsdih ī túi péenachah ennit, búdí wā wēina caá. 30 Pánihna, cāacwā weemdíh pée cádahnit, Cristoboodíh jwúub túi péeat caá náahap, Juan queédih át niij jepahap wut jī.

Dios wūúh japmant jūóhni ā jummat

31 Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ā bohénitdih át jwúub niij naawáp wut jī: “Jeámant jumni niin baácboó dei jūóhni nihatdih ā túi jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiit cāacwā nin baácboó jumnit, nin baác dihjeded pah ā jummatdih jéihnit, jwí naóhna caá. Caán Dios ā wahniboó jwiit cāacwā chah jéihni ā jumna caá. 32 Ded pah ā enatji, ā joyátjidihbut jwiitdih ā naóhna caá. Páant ā naawáchah yuhna, cāacwāboó ā naawát dih ī joíhcan caá. 33 Pánihna, jeámant jūóhni ā naawáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobóp dih naóhni caá’, ā niij jéihna caá. 34 Dios ā wahní Cristodih āih Túini Espiritudih búdí yoobát ā wúhup be. Pánihna, Cristo Dios naawát dih yoobóp dih āpī naóhna caá. 35 Dios ā wūúhdih búdí oinit, caandíh nihāt ī maáh ā jummat túutna caá.* 36 Dios wūúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā wūúhdih yap yohniboodíh íjnit, Dios búdí ā peéh chājachah, ājeéh ā wihcan nít”, Juan át niijíp wut jī.

4

Jesús Samaria baác dih bólijīh ā míc wéheat

1 Juan chah dawá cāacwā Jesúsdih péenitdih ā daabáát doonádih fariseowā ít joyóp wut jī. 2 Obohjeéhtih, Jesús pohba ā daabácan jí. Jwiit ā bohénitboó jí cāacwādh jwí daabánap jí. 3 Fariseowā ī jéihyat doonádih joinít, Jesúsboó Judea baác dih jumni Galilea baácna jwiitdih ā numah bejep jī.

4 Caanná bejna, Samaria baác dih yap bejat túut jwí chājap jī. 5 Pánih yap bejna, Samaria baác dih bóo Sicar tútchina jwí jwabínap jí. Caan pébh jwí nuo Jacob ā wūúh Josédh ā wūhni baácbit át jumup wut jī.* 6 Caanjīh Jacobwāji ī mah tóihyat íit ā jumup jī. Pánihna, Jesúsboó yuup jūóhni channá, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ā choó chúudup jī. 7-8 Páant ā choó chúudat pónih, jwiit ā bohénitboó tútchina jeémát jíbh chājadih jwí aab béjep jī. Caanjīh Jesús ā chúudachah, Samaria baác dih bóli mah tóhyodih mit dei jwabínap wut jī. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—Weemdíh mah ma wūúh, át niijíp wut jī.

9 —Meém judío cāac caá. Weémboó Samaria baác dih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdíh mah ma wūúh? Jesúsdih mit niij jepahap wut jī. (Jwiit judiowā Samaria baác dih moondíh jwípī eníhcap jí. Pánihna, páant mit niijíp wut jī).*

10 Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah át niij naawáp wut jī:

* 3:28 Jn 1.20 * 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22 * 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32 * 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

—Dios meemdíh ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdíh mahdih úbhndihbut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wáhuá’, weemboodíh mata niij úbh tagaá. Caán wá wáhihni mah panihnidih ma babhbachah, míh caolih áta táí boo tagaá, át niijíp wut jī.

11 —¿Dépah niij tígaa páant ma niij? Nin mah tóhyat íit namah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíhohan, ¿deh tígaa caolihdih booot túttni mah ma úbbi? 12 Jwī nwo Jacobji, ã wehbut, íih nuánpwá bíicdih nin íitdih mah úbni, íit babhchap wut jī. Áihjidih jwiít ã juimenadíh át wáhuap wut jī. ¿Pánihna, jwī nwo Jacobji chah wépní níit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wut jī.

13 —Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwáub taca joótbpina caá, páant mantih. 14 Obohjeéhtih, weém wá wáhihni mah panihnidih babhna, chéneji ã taca joótcan níit. Ded wá wáhihni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã táí jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jōpcat pah wá wáhihni mah panihni ã beedcán níit, Jesús caántdih át niijíp wut jī.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wáhuá, jwáub taca joótcah, ninboó yeó jáap jumap pah mah tóhyodih wá jūóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jī.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwáhuá, Jesús át niijíp wut jī.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jī.

—Yoobópdih tígaa ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Bui majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tígaa, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

19 —Meémboó Dios naáwátidih naóh yapani nacaá. 20 Pánihna, yoobópdih wá jéihyat pínah niijná, weemdíh ma naáwá: Con jeená jwī nuowáji Diosdih ípí úbap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tútchiboó Diosdih úbúdih bejat caá náahap’, yeéb judiówá ípí niijná caá, mit niijíp wut jī.

21 —Yad wilí, weemdíh ma joi jwáhuá. Nin wá naáwát yoobópdih caá. Túttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tútchiboobát jwī ípdih íi úbhcan níit.

22 Yeéb Samaria baácdih moón íi úbhndih íi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judiówáboó caandih jwī jéihna caá. Dios ã wahni, nihát cáacwádih túi úbni, judiójeh tígaa ã jumap. Pánihna, jwī wéini Diosdih jwiít judiówáboó jwī jéihna caá. 23 Bui láa, túttimahbut Táini Espíritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwá Diosdih í táí wéibpina caá. Páant caandih túi weénitboodih caá Dios ã bidip. 24 Dios jígohcanni ã jumuchah, cáacwá caandih í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandih jwī wéi úbúchah, bíic yoobó ã túina caá. Caandih wéina, Táini Espíritu ã teo wáacatjīh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

25 —Mesías, ‘Cristo’, í niijní, ã juúwát pínahdih weém wá jéihna caá. Caán jéóhna, jwiítidih nihát ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jī.

26 —Weém ma niijní Cristo tígaa, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

27 Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jīb chājadhí bejniti jwī jwáub juibínap jī. Pánih jwáub juibínit, Jesús yad wilijīh ã míc wéhenachah ennit, jwī en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” níj úbh joinít déeji jwī niijcáp jī. 28 Pánihna, caántboó míh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejni, tútchina mi jwáub aab béj jwáhuap jī. Pánih bejni, míh tútchidih moondih nin pah mit niij naáwáp wut jī:

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

29 —Ded pah wã chãjatjidih weemdih naoh beedánidih ñi en jüúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondih Jesúsdi mi jwãáapjina mit numah jwáub jüúwáp tajĩ.

31 Pánihna, ñ juyát pínah jãtĩh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jĩib chãjni jeémátdih caandih jwĩ numah jeémhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jüúwá, jwĩ niijíp yah jĩ.

32 —Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdih ã jumna caá, Jesús jwiítidih ã niij jepahap jĩ.

33 —¿Bita caandih jeémát ítát wãh taniít? jwiítjeh jwĩ múic niijíp jĩ.

34 Páant jwĩ múic niijíchah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ã jwáub niijíp jĩ:

—Cãacwã jeémát ñ bidat pah, weemdih wahni ded pah ã wutatdih chãj péaatdih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandih jepahnit, caántjĩh múic wéhena, wĩih jeémát panihni ã jumna caá. 35 ‘Chénena múic widh ã judhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã niiját pah, yeebboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátdih jwĩ naáwát pínah ã judh jwãhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Bũ láa bácah cãacwã jwĩ pebhna ñ juyachah, ñi túi eneé. Queéboó pácahi ã quehat pah ñ jumna caá. Pánihna, bũ cãacwãdih wã bohénachah, ñ joyát láa ã jumna caá. 36 Cãacwãdih wĩih táini doonádih jepahat túatni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ñ túi jumbipna caá. Pánihna, cãacwã ñ túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni biicdih búdí ñ wëibipna caá. Páant ñ weñat ñ tewatji jĩib panihni ã jumna caá. 37 Cãacwã nin pah ñ niijná caá: ‘Biic ã jwĩih momop be. Biĩhboó ã momni ã quehechah ñ diquip be’, ñpĩ niijná caá. Momni panihni wĩih táini doonádih naóh jwĩihni caá. Bita caandih dicnit panihnit wĩih táini doonádih jepahat túatnit caá. 38 Páant ã jummat pah, bitaboó cãacwãdih ítát jwĩih bohénap tajĩ. Queétdih jwĩih bohénit ñi jumcah yahna, bũ yeebdih jwãh wã wahna caá, wĩih táini doonádih jwáub joinít ñ túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

39 Páant Jesús jwiítidih ã múic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop íttdih wã jwãáap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi ñ jepahat pínahdih ñ jenah joyóp tajĩ. 40 Pánihna, queét jwĩ pebh joinít, “jwĩjeéh ma chão jwãhúú”, Jesúsdi ñ niijíp jĩ. Páant ñ niijíchah joinít, chéne yeó jáap ñjeéh jwĩ jum jwãhup jĩ. 41 Jesúsdi queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandih ñ jepahap jĩ. 42 ñ dée wilidih nin pah ñ niijíp jĩ:

—Ma jwĩih naáwáchah joinákeh, jwiítbut Jesúsdi jepahíhat jwĩ jenah joyóp be. Bũ caanjéh ã naáwáchah joiná, jwĩ túi jepahna caá. ‘Ñihat nin baácdih moón iiguipna bejnit déejidih yoobópdih táí ubni caá’, jwĩ niij jéihna caá, ñ niijíp jĩ.

Maáh wãúhdih Jesús ã booaat

43 Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah chão jwãhniiji, Jesús Galilea baácbó jwiítidih ã numah bejep jĩ. 44 “Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ãih baácdih moón ñpĩ wëican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdih ñ túi jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant ñ jumachah yahna, caanná jwĩ jwáub bejna caá”, ã niijíp jĩ.* 45 Jerusalén tútchiboó Pascua yeó

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

jáapnadih jwí jum láa, Jesús á chājatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumap tají. Pánihna, ìih baácna jwí juibínachah, queétoó á wēp chājatdih jwáub eníhna, caandih í táí wēi jwááap jí.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguúh mac Jesús á túut numniji Caná tútchidih jwí jwáub juibínap jí. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wáúh wunna át chājap tají.* ⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jumniji Galilea baácna á jwáub juyát doonádih joinít, jwí pebhna át aáb juúwup tají: Pánih aáb joinít, nin pah Jesúsdi h á niijíp jí:

—Wá wáúh numná beé á chājap be. Pánihna, caandih booaat túut niijná, wájeéh waícanjeh ma dei juúwá, á wēp níj wáúbup yuh jí.

⁴⁸ Páant á niijíchah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah á níj jepahap jí:

—**Dios á wēpatjìh wá chāj juútachah encan, ‘Caán Dios á wahni Cristo caá’, weemdih ñi níj jenah joibícan nacaá,** Jesús á niijíp jí.

⁴⁹—Obohjeéhtih, Maá, wá wáúh á wunat pínah játi h, waícanjeh ma booa wá h juúwá, Jesúsdi h á niijíp yuh jí.

⁵⁰ Páant á niijíchah yuhna,

—**Míih numná ma jwáub bejeé. Ma wáúh á boona caá,** Jesús caandih á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, “Á niiját pah tih wá wáúh á boona nacaá”, níj jenah joinít, áih muúboó á jwáub bejep jí. ⁵¹ Páant á jwáub juibínachah, á pebh moón caandih ít jwááh naáwáp wut jí:

—Ma wáúh jáantjeh á jwáub boona beé, caandih ít niijíp wut jí.

⁵²—¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán á boo? queédih át níj wá h joyóp wut jí.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat á dáucup be, ít níj jepahap wut jí.

⁵³ Páant í niijíchah joinít, “Jesús weemdih ‘**Ma wáúh á boona caá**’, á niijíchajeh, wá wáúh át boonap taga”, maáhboó át níj jenah joyóp wut jí. “Jesús weemdih yoobópdi h tigua át niijíp”, niijná, á déewa bícdih Jesúsdi h “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, ít níj jenah joyóp wut jí.

⁵⁴ Jesús Judea baácdih jumniji Galilea baácna jwáub juibínit, maáh wáúhdih boona, chéne láa jwít cáacwá jwí jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjìh á chāj juútup jí.

5

Jéih bejcannidih Jesús á booaat

¹ Túttimah, jwít judiowá Diosdi h jwí wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwítidih á numah juibínap jí, páant muntih. ² Caanjìh Ovejawá Bejni Jēc wát jumni pebh jēehat júá á jumap jí. Jwít judiowá jwí h wéheatjìh niijná, caán júádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwējdih cinco nemat wihcanni jēcna á jum púud bejep jí. ³ Caán júádih muú wáap lap nump dawá tubúp chāúhni t ipí ñaj púud bejep tají. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tají. Caanjìh ñajnit, mah chibít á dácohatdih pái ñajna ít chājap tají. ⁴ “Dioíh ángel dei joinít, caán jēehat júádih á dácanachah ennit, ded játi h jwí h buúg báahni boó dedé wunat jumni ápi boonap wut jí”, ít níj jenah joyóp tají. ⁵ Pánihna, caanjìh jumni bíic

* 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tabúp chéúhni ã ñajap jĩ. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ã tabúp chéúát dih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niij úébh joyóp jĩ:

—¿Meém ma booíh niít? ã niijíp jĩ.

⁷ —Wã booíhna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded úb báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã buég báah bejihchah yuhna, bita wã játih ípĩ juibi buég báahna caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñuhúú. Ma ñajat dih úbnit, ma yáac chái bejeé,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñahnit, ã ñajatjidih úbnit, ã yáac chái bejep jĩ, buca. ¹⁰ Páant ã boonachah enna, jwĩ chooát yeó jáap ã jumuchah, jwĩ maáta caandíh nin pah ít niij jáihiñap wut jĩ:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma cháj? Buh jwĩ chooát yeó jáap ã jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ã táican caá, ít niijíp wut jĩ.*

¹¹ —Obohjeéhtih, **‘Ma ñajatjidih úbnit, ma yáac chái bejeé,’** weemdíh booani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidih úb bejna caá wã chájap, át niij jepahap wut jĩ.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, booani? queét ít niij úébh joyóp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwá cátiñ ã bejchah, caandíh booanidih át beh enep wut jĩ. Pánihna, ã wátdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jĩ. ¹⁴ Táltimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwááhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh ma joi wáuhúú. Buh ma táí jumna caá. Pánihna, ma jwáub yéec chájca bojoó, páant muntih. Jwáub yéec chájna, chah yeejép wunat meemdíh ã júóhbična caá,** Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁵ Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesús dih át beh enep wut jĩ, buca. Pánih beh enniji jwĩ maátadih naáwádiñ át bejep jĩ.

—Jesús wát jumni beé weemdíh át booanap tabe, queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ã booaatjidih jéihnit, jwĩ maátaboó caandíh yeejép í cháj jwíhihip jĩ.

¹⁷ Páant caandíh í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã íp páantjeh teona caá ã chájap. Pánihna, weembát wã teo jwuhna caá,** ã niijíp jĩ.

¹⁸ Jesús páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó chah í íjip jĩ. Jwĩ chooát yeó jáapdih caán tabúp chéúhni ã booanachah enna, queét í íj jwíhihip jĩ. Pánih íjna, **“Wã íp”**, Diosdih ã niijíchah joiná, chah í yoób íjip jĩ. **“Wã íp”**, niijná, **‘Diosdih bíic yoobó wã jumna caá’**, Jesús caán múicjeh ã niij jenah joiná caá”, jwĩ maáta ít niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesús dih í yoób mao yohíhip yuh jĩ.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jummat

¹⁹ Páant í niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ: **“Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wúúh, wã jenah joyátjeh wã chájcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chájachah ennit, weém ã wúúhbut bíic yoobó wápi chájna caá. ²⁰ Wã íp weém ã wúúhdih oina, ded pah ã chájatdih weemdíh ápi íehiyana caá. Buh wã chájatji chah, bíih wã chájat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wépatjih yeebdíh wã cháj**

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21 * 5:18 Jn 10.30-38

júutuchah, ñi en wáhi bejbipna caá. ²¹ Wá íp ded pah wunah bejnitdih á booaat pah, weembút á booaat túutnitdih bíic yoobó wá booana caá. ²²⁻²³ Wá íp cáacwá í yéej chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéejat jīb wá peéh chājat pínah niijná, weémboodíh á wutup be, nihat cáacwá caandíh í weñat pah, weemdíhbut bíic yoobó í weñat pínah niijná. Wá íp caá weemdíh wahñi. Pániha, ded weém á wáúhdih wēicanni, wá ípdihbut á wēican caá.

²⁴ “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det wá naáwátidih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jumbipna caá. Páant ájeéh í jumuchah, queétdih wá peéh chājcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit í jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wáúhdih buu jepah jwíihna caá í chājap. Wá naáwátidih joí jepahnitboó Dios bíicdih páantjeh í túi jumbipna caá. ²⁶ Wá íp Dios páantjeh jumniiboó cáacwáidih páantjeh á jumat túutna caá. Pániha, weém á wáúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah á chājap jí. ²⁷ Weém nihat cáacwá úud jeñé wá jumuchah, cáacwáidih wá peéh chājat pínah niijná weémboodíh á wutup jí. ²⁸ Páant wá naáwáchah joiná, ñi joí wáhi bejca bojoó. Cúbucah nihat wannit íih bácah í yohopjiboó jumna yuhna, wá ezechah, í joibípna caá. ²⁹ Pánih joiná, nihat túi chājnitji boo pud jáóhñit Dios pehbóo í páuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitjiboó, í yéej chājatji jīb iiguípna í bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wá weñat pínahdih wá chājcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahñi á wutatdihjeh wá chājna caá. Á niiját pahjeh cáacwáidih wá peéh chājbipna caá. Páant wá peéh chājachah, yoobópdih á jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wáúh, á wahni caá’, weemjéh wá niijíchah, ‘Ma nih yáana caá’, weemdíh ñita niij tagáa. ³² Obohjeéhtih, bíih caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pániha, ‘Á niijátji yoobópdih á jumna caá’, wá niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna í wáuh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jí.* ³⁴ ‘Nin Dios wáúh caá’, weemdíh niijnítidih wá bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wáúh caá’, Juanboó weemdíh á niiját yoobópdih caá. Pániha, weemdíh jepahñit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná. Juan á niijátjidih yeebdíh wá náhniana caá. ³⁵ Túi enat túut niijná, jliát dahdih jwí jí cáagat pah, Juan ded pah wá jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tají. Páant á naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túi wēi joi jwáhup jí. ³⁶ Obohjeéhtih, wá íp weemdíh á wutuchah, á wēpatíh wá chājachah ennit, yoobópdih Dios á wahni wá jumatdih ñita túi jéih tagáa. ³⁷ Juan weemdíh á daabánachah, wá ípjehbut weemdíh wahni ‘Caán wá wáúh caá’, á niijíp jí. Páant á niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.* ³⁸ Weém Dios á wahnidih jepahcan, wá íp á naáwátidihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tigaá weém ded pah wá jumatdih á naáwáp. ⁴⁰ Caán tólih weemdíh á naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi wáuhcan caá.

⁴¹ “Weemdíh wēi naóhñitdih wá bidcan caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátidih wá túi jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wá jéihna caá. ⁴³ Wá íp weemdíh á wutat pah wá chājachah yuhna,

* 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

weemdih ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jútutachah ennit, caánboodih ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bitá yeebdih ï wëi naáwátidihjed bidna yahna, Diosboó yeebdih ã wëi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdihbut ñi joíhcan caá. ⁴⁵ Páant weemdih ñi joíhcatji jíb ‘Jwí ïpdih Jesús jwiítidih ã naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdih ã naáwátidih ñi joyáh bojat jíb, Dios yeebdih ã peéh chãjbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdihjed ãt naóh daacáp tají. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah joi tãgaá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán niit’, Jesús queétdih ã niijp jí.

6

*Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Tãttimah, Galilea ïmdih conanaáboó Jesús jwiítidih ã ñamah chãh bejep jí. Caán ïmjeh muntih Tiberias ïm ã wãt jumap jí. ² Jesús ã booanachah ennitji dawá cãacwã ït ñuún péenap tají. ³ Pánih chãh juibínitji, aab bénit, jeená pãh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñamah chãh ñap jí. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jadhup jí. ⁵ Caanná juibí chãh ña, Jesús dawá cãacwã jwí pebhna ï jãwúchah, ã enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niij ñabh joyóp jí:

—Dawá cãacwã jwí pebhna ï jãoh jíghna caá. ¿Deh tigaá ï jeémát pínahdih jwí jíb chãjbi? ã niijp jí.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yahna, Felipedih páant ã niij ñabh joyóp jí.

⁷ Páant ã niij ñabh joyóchah joinit, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jí:

—Ocho widh tewat jíbñh jeémátdih jwí jíb chãjachah yahna, queétdih ãta juibícan tagaá, ã niijp jí.

⁸ Jwiít biicdih jumni Simón Pedro ñudboó, Andrés wãt jumni, Jesúsdiñ nin pah ã niijp jí:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumachah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan niit, Andrés ã niijp jí.

¹⁰ —Queétdih ñi chãudat tãtú, Jesús jwiítidih ã niijp jí.

Caanjñh táini yílip ã jumap jí. Pánihna, jwí chãudat tãtutachah, yílip jumapdiñ cãacwã ï túi chãud beedép jí. Cinco mil neonájeh ï jumap jí. Yaádh, ï weh biicdih chah ï jumap jí. ¹¹ Páant ï chãud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ñbnit, “**Táina caá, Paá**”, Diosdih ã niijp jí. Páant niij péanit, jwiít ã bohénitdih queét chãudnitdih pan, queejdihbut ã páát tãtutap jí. ¹² Páant jwí pááachah, jeémpnit, cãacwãboó ï túi wad jumap jí. Páant ï wad jumachah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij wutap jí:

—Í jadh jeémpnidih ñi táí ñuá, ï yoh peétcap pínah niijná, ã niijp jí.

¹³ Páant ã niijchah joinit, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut ï jadh jeémpnidih jwí ñb yacachah, doce wãhna pohba ã yáwap jí. ¹⁴ Pánihna, jwiít

cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Jesús ā chājachah enna, cāacwā nin pah ī míc niijíp jī:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwátdih naóh yapani, nin baácboó jūóhni pínahdih jwīpī páini caá, queét ī míc niijíp jī.

¹⁵ Páant míc niijnít, queét Jesúsdi h maáh pínah ī waadáihp yuh jī. Obohjeéhtih, queét páant ī niij jenah joyátdih jéihnit, biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ā bejah bojop jī.

Jesús ímjih ā yáac chāi bejat

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ā púuh laab béjat túttimah, tōo nāh jūúwúchah ennit, jwiit ā bohénit íimboó jwī dei bejep jī. ¹⁷ Caanna juibí, jāáj chóodih waadnít, Capernaum tátchina chúuh bejat túut jwī chājap jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwī pebhna ā juicáp jī. Páant ā jígohcah, caandih pái chūunít, jwī chúuh bejep jī. Páant jwī chúuh bejehcah, ā tab tōoáh bejep jī. ¹⁸ Páant ā tōoáh bejat túttimah, johlit búdeí ā jūúwúchah, búdeí nolihatbut ā ñahap jī. ¹⁹ Pánihna, caán íim tac yoób jwī bejehcah pohba, Jesús ímjih jwī pebhna ā yáac chāi jūúwúchah, jwī enep jī. Páant ā jūúwúchah ennit, búdeí jwī úumup jī. ²⁰ Páant jwī úumuchah ennit, caán jwiitdih nin pah ā niijíp jī:

—¡Ni en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ā niijíp jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, búdeí wēinit, caandih jāáj chóona jwī waadát túutap jī. Páant ā waadát túttimah, waicanjeh jwī jenah joi béjepna jwī chúuh juibínap jī.

Cāacwā Jesúsdi h ī bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdi h Jesús Diosdi h “**Túina caá, Paá**”, niijnít, queétdih jeémát ā wáhpjiboó dawá cāacwā páina ítih chājap wut yuh jī. Jwī jwúuh chúuh jūúwúchah, Jesús jwíjeéh ā waadátidihbut ī enep jī. Caandih páantjeh pái jwuhna íit chājap wut yuh jī. Tiberias tátchiboó jumniij jāáj chóona ī jumapboó át juibínap wut jī. ²⁴ Pánihna, Jesús ā wihcatdih ennit, queét caandih bidna, caán jāáj chóonadi h waadnít, Capernaum tátchina chúuh jūóhnit, jwiitdih ī ñuún juyáp jī.

Jesús pan panihni ā jumatdi h ā naáwát

²⁵ Pánih ñuún chúuh junítji, Jesúsdi h jwááhnit, caandih nin pah ī niij úúbh joyóp jī:

—¿Bohéni, débólih tibeé ninboó ma jūóh? ī niijíp jī.

²⁶ Páant ī niij úúbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ā niij jepahap jī:

—Yoobópdih yeebdí h wā naóhna caá. Dios búdeí ā wēpatjīh yeebdí h wā teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo caá’, weemdí h ñi niij jenah joicán beé. Páant niij jenah joicán yuhna, jwúuh jeémp, wud jumatdi hjuh ñit bid jūóh tagaá, páant mantih. ²⁷ Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdí h wā naóhna caá. Nin baácdi h bóo jeémát moopáh bejni jeh caá. Pánihna, caán déenadi h jib chājīhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh túi jumat túutni jeémát panihni boodí h bidat caá náahap. Weém ni hat cāacwā úud jeñé caán jeémát panihni di h wā wáhna caá. Wá íip weemdí h páant ā wáhat túutap be. Páant wá jumatdi h yeé ñi jéihyat pínah niijná, Dios ā wēpatjīh weemdí h ā chāi júutat túutuchah, yeé ñi enep be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah ī jwúuh niij úúbh joyóp jī:

—¿Ded pah tigaá jwĩ chãjbi, Dios ã náahatdih chãjat túut niijná? ĩ niijíp jĩ.

29 —Nindih Dios yeebdíh ã chãjat túutna caá: ‘Wã wahnidih táí jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ã niij wutap be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

30 —Meém Dios ã wahni yoobát jumna, ã wēpatjĩh ma chãj júut en tigaá bácah, meemdíh jwĩ jepahat pínah niijná. **31** Jwĩ ñuowãji jon jãtjih tútchi wihcapboó maná ĩ niijnjĩdih ĩt jeémép wut jĩ. * Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wãhup wut jĩ, ĩ táí jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajĩ. * ¿Páant ã chãjatji chah meémboó mata jéih chãj taniít? caandíh ĩ niijíp jĩ.

32 —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jũóhni jeémát dih ã wãhcap jĩ. Wã ĩp jeémát yoobát panihnidih jeámant cãacwãdih ãpĩ wãhna caá. **33** Pánihna, Dios ã wãhni jeémát panihni japmant dei jũóhni, nihát baácdih moondíh ã báadhdát túutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

34 —Maá, yeó jáap jumát pah ma niijni jeémát dih jwiít dih ma wãhuú, queét ĩ niijíp jĩ.

35 —Weem tigaá báadhdát túutni jeémát panihni caá. Det weemdíh táí péenitboodíh jwúub ñuagúp wunát panihat ã wihcan niít. Det weemdíh náhninit, wēi jenah joinítboodíh taca jootát panihatbut ã wihcan niít. **36** Obohjeéhtih, yeebdíh jãtjih naóhna, yoobópdih naóhna beé wã chãjap be. Yeéboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. **37** Nihat wã ĩp ã jepahat túutnitjeh weemdíh ĩ péebipna caá. Weemdíh pánih péenitdih wã yohcan niít. **38** Japmant jũóhna, wã náahatdihjeh chãjcan, weemdíh wahni ded pah ã weñat pínahboodíh chãjadih wã jũúwáp be. **39** Nin caá weemdíh wahni ã weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh ã jepahat túutnitdih buúdcán, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub booaat pínahdih ã náah yacna caá. **40** Nihat weém ã wãúhdih jepahnit, páantjeh ájeéh ĩ jumát pínahdih wã ĩp, weemdíh wahni, ã náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub boobipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

41 “Weém japmant jũóhni jeémát panihni tigaá wã jumap”, Jesús ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh ĩjnit, tãbit ĩ míc niijíp jĩ.

42 —¿Nin Jesús José wãúh nihcan niít? Á ĩp, ã ĩndihbut jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, jwiít panihnijeh man tigaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jũóhni wã jumna caá”, ã niij? ĩ míc niijíp jĩ.

43 Queét páant ĩ míc niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij jepahap jĩ:

—Weemdíh yeejép ñi niijcá bojó. **44** Det ĩ jenah joyátjĩhjih weemdíh ĩ jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wã ĩp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, queétdih ã niij jenah joyát túutna caá, wãjeéh ĩ péeat pínah niijná. Páant ã chãjchah, det wĩh wã pínah ĩta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjĩdih wã jwúub boobipna caá. **45** Dios naáwát dih naóh yapanitboó nin pah ĩt niij daacáp tajĩ. ‘Dios queét nihatdih ã bohébiipna caá’, ĩt niij daacáp tajĩ. * Pánihna, nihát wã ĩp ã bohéatdih joinít, weemdíhbut ĩ jepahbipna caá. Pánih jepahnit wĩh wã ĩ jumbipna caá.

46 “Wã ĩpdih ded ã encan caá. Weém ã wahnijeh caandíh wã enep jĩ. **47** Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wã

* **6:31** Ex 16.4,15 * **6:31** Sal 78.24-25 * **6:45** Is 54.13

lipjeéh ĩ táı jumbipna caá. ⁴⁸ Weém báadhani jeémát panihni wā jumna caá. ⁴⁹ Nı nuowāji tıtchi wihcapboó manádih jeémpna yahna, ĩt wunap wut jı. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jüöhni wā niijni jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguıpna ā bejcan niıt. ⁵¹ Weém japmant jüöhni báadhani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā lipjeéh páantjeh ĩ jumbipna caá. Caán báadhani jeémát panihni wıih bácah ā jumna caá. Pánihna, wıih bácahdih wā wāhbiıpna caá, nihat baácdih moón wā lipjeéh ĩ táı jumat pınah niijná. Pánih wāhna, nihat cáacwádih wā wun wāhbiıpna caá”, Jesús ā niijıp jı.

⁵² Páant ā niijıchah joinıt, jwı maátaboó, queéetjeh nin pah ĩ niij mııc wéhenap jı:

—¿Nin dépanih tigaá āih bácahdih jeémát pınah panihni ā wāhbi? ĩ mııc niijıp jı.

⁵³ Páant ĩ niijıchah joinıt, Jesús nin pah queétdih ā niijıp jı:

—Yoobópdih yeebdıh wā naóhna caá. Weém nihat cáacwā úud jeñé wā jumachah, ded wıih bácah panihnidih jeémpcanni, wıih meép panihnidih babhcanni wā ĩp pehbboó ā bejcan niıt. ⁵⁴ Ded wıih bácah panihnidih jeémpni, wıih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdih wā jwáub boobııpna caá. Caánboó wā lipjeéh páantjeh ā jumbııpna caá. ⁵⁵ Wıih bácah nı jeémát yoobát panihni, wıih meépbıt nı babhbat yoobát panihni ā jumna caá. ⁵⁶ Det wıih bácah panihnidih jeémpnit, wıih meép panihnidihbut babhnit, weém bıııcdih ĩ táı jumbııpna caá. Weembát queét bıııcdih wā jumbııpna caá. ⁵⁷ Wā ĩp páantjeh jumni weemdıh wahna, weemdıhbut páantjeh jumni ā jumat túıtna caá. Páant ā chājat dée, jeémátdih nı bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdı bidna, caandıh wā lipjeéh páantjeh jumni wā jumat túıtbiıpna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdıh wā naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jüöhni caá. Caán jeémát panihni jwı nuowāji ĩ jeémpni maná panihni nihcana caá. Queétdih caán jeémátdih jeémpnitji ĩt wunap wut jı. Obohjeéhtih, butéh wā naóhni jeémát panihniıboodıh ded jeémpni wā lipjeéh páantjeh ā jumbııpna caá, Jesús ā niijıp jı.

⁵⁹ Capernaum tıtchidih moón ĩ mııc wáacat muúboó Jesús queétdih páant ā niij naóh bohénap jı.

Jesúsdił jepahna, páantjeh ājeéh jwı táı jumat

⁶⁰ Dawá jwıjeéh péenıt Jesús ā bohéatdıh joinıt, nin pah ĩ niij wéhenap jı:

—Jesús nin ā bohéat buoni yoobát ā jumachah, caandıh jwı joııhcana caá, queéetjeh ĩt mııc niijıp tajı.

⁶¹ Páant ĩ mııc wéheatdıh jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ā niij wábh joyóp jı:

—¿Nin wā bohéatdıh joiná, nı ĩj niıt? ⁶² Weém, nihat cáacwā úud jeñé, jātıh wā jumııpjıboó wā jwáub páuh laab béječah enna, ¿ded pah nıta niij jenah joı? ¿Caandıhbut nıta ĩj taniıt? ⁶³ Dios ā wahni Túini Espıritu cáacwáıh caolıhdıh ā booana caá. Cáacwájeh ĩıh caolıhdıh ĩ jéih booacana caá. Pánihna, wā naawátdıh nı táı jenah joyóchah, Túini Espırituboó nııh caolıhdıh ā boobııpna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ā jumachah yahna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo nihcana caá’, bıııqına nı niij jenah joiná caá, Jesús ā niijıp jı.

Jesús páant niij jenah joinıtdih jātıh átát jéihyep tajı. Pánihna, caandıh enıhcannıtdih duó wáini pınahdıhbut átát jéihyep tajı.

⁶⁵ Páant niij naóh péanıt, nin pah ā jwáub niij naawáp jı:

—Nin pah yeebdíh wā niŷ naáwáp yuh be: ‘Wā ípboó cāacwādh weemdíh ā jepahat tútcah, det wíhhwā pínah íta jéih jumcan tagaá’, wā niŷjíp be, Jesús queétdih ā niŷjíp jī.

⁶⁶ Páant ā niŷjíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesúsdi h wēican, í cádahap jī.

⁶⁷ Páant í cádahachah ennit, Jesús jwiít docewā ā bohénitboodíh nin pah ā niŷ úúbh joyóp jī:

—¿Yeebbút weemdíh űi cádahmi naniít? ā niŷjíp jī.

⁶⁸ Páant ā niŷ úúbh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ā niŷ jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih bíh bohéni ā wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah niŷjná, ma naáwátjeh jwiít dih ā táí jéihyana caá. ⁶⁹ Páni hna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túni, Dios wúúh, ā wahni caá’, jwí niŷ jéihna caá. Páni h jéihnit, meemdíh jwí cádahcan níít, ā niŷjíp jī.*

⁷⁰ Páant ā niŷjíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niŷjíp jī:

—Weém yeéb docewādh wā űiwip yuh jī. Obohjeéhtih, bíic űijeéh jumni nemépíh pínah ā jumna caá, ā niŷjíp jī.

⁷¹ Páant niŷjná, Judas, Simón Iscariote wúúhdih niŷjná át chājap tajī. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jumna yuhna, Jesúsdi h eníhcannit dih duó wáini pínah ā jumap jī.

7

Jesús úúdwā caandíh í jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baáboó jwiít dih numah jibidih ā bejep jī. Judea baácdih moón jwí maáta caandíh í mao yohíhat dih jéihna, Judea baáboó ā bej íh jwuhcap jī. ² Jwiít judíowā wāpchí dahna jwí chājatjidi h náhníat yeó jáapna, bahni ā jedhdap jī.* ³ Páni hna, Jesúsdi h ā úúdwā nin pah í niŷjíp yuh jī:

—Niníh chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh pééihnit dih ma wēpatj íh ma chā jútú. ⁴ Ded ā wēpat dih jútúhna, bi h jútcat caá náhap. Páni hna, yoobópdih wēpni jumna, jwí míic wáac juibíni tútchiboó ma wēpat dih jwíjeéh ma jút júúwú, Jeűé, í niŷjíp jī. ⁵ Queé t ā úúdwājeh yuhna, ‘Caán Dios wúúh caá’, Jesúsdi h í niŷ jenah joicáp jī. Páant niŷ jenah joicán, caandíh páant í niŷjíp jī.

⁶ Páant í niŷjíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niŷ naáwáp jī:

—Wā wēpat dih cāacwādh jútat pínah ā judh jwuhchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadi h eníhna, caán tútchina űi enbi jwuhú. ⁷ Cāacwā yeebdíh í íjcan caá. Obohjeéhtih, í yeéj chājat dih wā naáwáchah joinít, weémboodíh í íjja caá. ⁸ Páni hna, caán fiesta yeó jáapna ā jumachah, yeebjé h űi enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā judh jwuhna caá, ā niŷjíp jī. ⁹ Páant niŷjínit, Galilea baáboó jwiít dih ā numah chāwáp jī.

Jesús fiestadi h enedih ā bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ā úúdwā í bejat túttimah, Jesúsbat Jerusalén tútchina jwiít dih ā numah bejep jī. Páni h bejna, cāacwā í encapmantbit jwí bejep jī. ¹¹ Fiesta yeó jáap dih míic wáac juibíni t, jwí maáta Jesúsdi h búdí í t bidip wut yuh jī.

—¿Dee tígaá ā jum? Ít niŷ úúbh joyóp wut jī.

¹² Páni hna, cāacwābut caandíh búdí jenah joinít, í t míic wéhenap wut jī. “Caán túni caá”, biquína niŷ, “Caán yeejé p caá. Cāacwādh yee naóhni caá”, bitaboó í t niŷjíp wut jī.

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20 * 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

13 Páant niijná yuhna, jwí maátadih úumna, Jesús ded pah ã jumatdih queétjeh ït míc wéhenap wut jï.

14 Ï weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih mæuná waád jaibínit, cáacwādiḥ ã bohénap jï. 15 Páant ã bohénachah, jwí maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ï míc niijíp jï:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tigaá bohéatdih ã táí jéih? ï míc niijíp jï.

16 Páant ï niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jï:

—Wá bohéat weemjéh wá naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíḥ wahni ã naáwát tútat caá. 17 Ded Dios ã weñat pínahdih chájihni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá. 18 Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cáacwā caandíḥ ï weñat pínahdih bídna caá ã chájap. Obohjeéhtih, weemdíḥ wahniboó weemdíḥ ã naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandíḥjeh ñi weñat pínahdih yeebdíḥ wá náah yacna caá. Páant wá naóh yapanachah joiná, ‘Yeeceanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíḥ ã wutatdih át jwáub naóh yapanap wut jï. Obohjeéhtih, bíic ñijeéh jumni caán ã wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wá chájatji jiiḥ tigaá weemdíḥ ñi mao yohíḥ?” jwí maátadiḥ ã niij úubḥ joyóp jï.

20 —Meemdíḥ nemép ã jumna caá. ¿Déhe tigaá meemdíḥ mao yohíḥnit ï jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíḥ ï niij úubḥ joyóp jï.

21 —Bíic láa jwí chooát yeó jáapdiḥ yeéb cáacwā ñi jéih chájca naáhdih weémboó yeebdíḥ wá cháj júutap be. Páant wá cháj júutachah ennit, búdí ñi en wáhi bejep be. 22 Jon játih Moisésji nihát neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jï. Pánihna, nihát neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap táttimah chooát yeó jáapdiḥ yuhna, ã wutatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji pohba át nihcap wut jï. Jwí nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíḥ wutap wut jï.* Pánihna, caán túttimah, jwí nuowā páant ïpí chájap wut jï. 23 Chooát yeó jáapdiḥ yuhna, Moisés ã wutatjidih yap yohíḥcan, yeebbát ñi wehdih ñipí bóodat túttna caá. Páant ñi chájna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdiḥ weémboó wannidih wá boonanachah enna, ñipí íj? 24 Ded pah wá chájatdih táí jéihcan, ‘Caán yeejép ã chájna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wá chájatdih jéihna, weemdíḥ yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jï.

Jesús jeámant ã jwáwátjidih ã naáwát

25 Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén táтчidih moón nin pah ï míc niij úubḥ joyóp jï:

—¿Nin jwí maáta ï mao yohíḥni nihcanna niít? 26 Wáát en tih. Páantjeh jwí cátiḥ bohéna caá ã chájap. Páant ã bohénachah yuhna, jwí maáta ded pah ï niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahni caá’, queét ï niijjéhna caá. 27 Obohjeéhtih, Dios ã wahni Cristo dedmant ã jwáwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni táтчidih jwiít jwí jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahni Cristo nihcanna caá, queét ï míc niijíp jï.

28 Jesús Dioih mæú díftboó queétdih bohénajeh, páant ï míc niijíchah jéihnit, nin pah ã jwáub niij ñaacáp jï:

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

—Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jamni tútchidihbut jwī tái jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjìhjuh ninboó jüóhna wã chãjcan jìi. Wã íp jìi weemdíh ã wahap jì. Pánih wahni yeecanni, yoobópdih chãjñ caá ã jamap. Caandíh ñi jéihcan caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weémboó ã pebjhmant jüóhni caandíh wã tái jéihna caá, ã niijíp jì.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwī maáta caandíh ï tewíhip yuh jì. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhchah, caandíh ï jéih teo jwuhcap jì. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdiñ tái jenah joiná, nin pah ï míic niijíp jì:

—Nin Jesús jwiit cáacwã jwī jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj jútup be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháñ áta chãj taniit? ¿Páant tih jüúh? ¿Pánih chãjna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niit? ï niijíp jì.

Jesúsdiñ fariseowã ï tewat túttíhat

³² Páant ï niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ï maáta bíicdih Dioñ mædíh wapnit soldadowãdih Jesúsdiñ ï tewat pínah niijná, ït wahap wut yuh jì.

³³ Jesús queét cáacwãdih nin pah ã jwúub niijíp jì:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jam jwuhbipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bahñijeh ã judhna caá. ³⁴ Wã jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niit. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid jüibícan nacaá, ã niijíp jì.

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjuh nin pah ï míic niij jüúbh joyóp jì:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat tútt tígaa ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwī déewã ï bej peétni baácnaboó bejnit, jwī déewã nihcannitdih ã bohémi naniit? ³⁶ ‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwááhcan niit’, niijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ã niij? ï míic niijíp jì.

Báadhani mah panihnidih Jesús ã naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwī weñat yeó jáap yoobát ã jamuchah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tãbit ã ñaác niij naáwáp jì:

—Ded taca joótni wã pebh ã jüúwú naáh. Á juyúchah, tái báadhani mahdih caandíh wã wühbipna caá. Wã wühni pínah mah panihnidih babhna, Dios-jéih ã tái jumbipna caá.* ³⁸ Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ït niij daacáp tají: ‘Ded weemdíh jepahna, áih caolihmant muj nooj bácat panihni ã jamuchah, wëinit wíih túini doonádih bitadih ã wëp naóhbipna caá’, ït niij daacáp tají,* ã niijíp jì.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdiñ jepahnitdih Túini Espiritu jamna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jì. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab béj jwuhchah, Túini Espiritu ã dei jüóh jwuhcap jì.

Jesúsdiñ judíowã bíic yoobó ï jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cáacwã nin pah ït míic niij wéhenap wut jì:

—Nin yoobópdiñ Dios naáwátidih naóh yapani jwípi páini caá, ït niijíp wut jì.

⁴¹ —Nin Cristo jwiitdih tái ubni nacaá, bita ït niijíp wut jì.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ït míic niijíp wut jì:

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

—Cristo jūóhna, Galilea baácboó āta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjīh bóo tigaá. ⁴²Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niīj daacáp tajī. ‘Cristo David juma yoobát ā jumbipna caá.’* Pánihna, David ā cāac jumni Belén tútchiboó ā cāac jumbipna caá’, āt niīj daacáp tajī.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ā wahni yoobát nihcan caá, queétyeh īt míc niijíp wut yah jī.

⁴³Pánihna, queét Jesúsdihi biíc yoobó īt jenah joicáp wut jī. ⁴⁴Biquina Jesúsdihi īt teo nemihip wut yah jī. Obohjeéhtih, ī jéih teocap jī.

Jesúsdihi jwī maáta ī jepahcat

⁴⁵Sacerdotewā ī maáta, fariseowā biícidih Jesúsdihi ī tewat túatnit soldadowā Jesús pebh junítjī, queétdih wahnit pebhboó īt jwúb bejep wut jī. Ī pebhna ī jwúb juibínachah, soldadowādihi queét nin pah īt niijíp wut jī:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdihi ñi teocan? Īt niijíp wut jī.

⁴⁶—Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánih wēp naóhni ā wihcan caá, queét soldadowā īt niīj jepahcat wut jī.

⁴⁷Páant ī niīj jepahachah joinít, fariseowāboó nin pah īt niijíp wut jī:

—¿Yeebdíh caán ā yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijnít beé? ⁴⁸Det jwī maáta Jesúsdihi jepahcan, caandíh ī náahcan caá. Pánihna, jwiítbut caandíh jwī náahcan caá. ⁴⁹Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ā wutatjidih ī jéihcan caá. Caandíh ī jéihcat jīb jwī íp queétdih peéh chājna, iiguípna ā yohbipna caá, fariseowā īt niijíp wut jī.

⁵⁰Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo wūt jumni, chei Jesúsdihi wéhenadihi juibínjī,* páant ī niijíchah joiná, bita caanjīh jumnitdih nin pah āt niijíp wut jī:

⁵¹—Jesús yeejép ā chājachah, jwī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah ā chājatdih caanjéh ā naóhcah, jwī jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwī peéh chājachah, jwī wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, āt niijíp wut jī.

⁵²Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah caandíh īt niīj jāihñap wut jī:

—¿Meembút Galilea baácidih bóo niít, jwiítidih páant ma niīj naóhna? Dios naáwátidih meemdíh túi bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmanit ded Dios naáwátidih naóh yapani átát wihcap tajī’, ma niīj jéihbipna caá, Nicodemodih īt niijíp wut jī.

⁵³Páant niīj péanit, īih muanáboó īt jwúb bejep wut jī.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ā yohat

¹Dioíh muanáboó jumnitdih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiítidih ā numah púh laab béjep jī. ²Cheibitjeh, jwúb dei jūóhnit, Dioíh muanádhjeh mantih jwiítidih ā jwúb numah waadáp jī. Á jwúb juyúchah ennit, nihat cāacwā ā pebhna ī míc wāac juyúp jī. Ī míc wāac juyúchah ennit, caanjīh juibí chéudnit, Jesús queétdih ā bohénap jī, páant mantih.

³Á bohéat tac jumachah, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowā biícidih deoh nah jumnihdih īt ub jūúwáp jī. Pánih ub jūóhnit, Jesús pebh cāacwā cātíh caántdih ī ub jai ñuhap jī. ⁴Pánih ub jai ñuhnit, Jesúsdihi nin pah ī niīj naáwáp jī:

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12 * 7:42 Mi 5.2 * 7:50 Jn 3.1-2

—Nint mi áa nihcannij̄h yeejép mi chājachah, jwī enep be. ⁵ Dios ā wutatdih Moisésji nin pah át niij̄ daacáp taj̄i. ‘Det ī áa nihcannit̄j̄h yeejép ī chājachah ennit, jee dáhnaj̄ih ñi yoh mawaá’, át niij̄ daacáp taj̄i.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma niij̄ naóhbi? ī niij̄p j̄i.

⁶ Páant niijnít, caandih naóh yacat túut niijná, Jesús dih mácah ī naáwát túutup yuh j̄i. Obohjeéhtih, Jesús páant ī niij̄ichah joinít, páah jéennit, áih téih t̄ibj̄ih baácboó ā daacáp j̄i. ⁷ Páant ā daác jwuhchah, queétoó caandih úbh joi yójhna ī chājap j̄i. Páant ī úbh joi yójahachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah ā niij̄ jepahap j̄i:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhj̄ih ā jwih yoh waáwá naáh, ā niij̄p j̄i.

⁸ Páant niij̄ péanit, jwúb páah jéennit, ā jwúb daacáp j̄i, páant muntih. ⁹ Páant ā niij̄ichah joinít, caántdih naóh yacnitboó ī yéej chājatjidih náhnit, chah behnit biguina ī jwúb beedáh bejep j̄i. Páant ī bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuhnit, caandih joinít cāt̄ih queét chénewājeh ī jumup j̄i. ¹⁰ Pánihna, caántdih úb j̄óhnitji ī wihcah enna, jwúb ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah ā niij̄ úbh joyóp j̄i:

—¿Deyoob tigaá queét ī bej? ¿Meemdih peéh chājat tútutit ī wihcan caá? ā niij̄p j̄i.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niij̄p j̄i.

—Weembát meemdih wā peéh chājat tútucan niit. Ma jwúb bejeé. Ma jwúb yéej chājca bojóó, páant muntih, Jesús caántdih ā niij̄p j̄i.

Jesús baabát panihni ā jumatdih ā naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanj̄ih jumnitdih nin pah ā jwúb niij̄ naáwáp j̄i, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baác dih moondih wā íp Dios ded pah ā jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdih péenit, dupúat panihpboó bejcan, wā ípdih ī jéihbipna caá. Pánihna, weemdih ī jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā túi jumat túutbipna caá, ā niij̄p j̄i.*

¹³ Páant ā niij̄ichah joinít, fariseowáboó nin pah caandih ī niij̄p j̄i:

—Meém ma túi jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap. Páant ma niij̄ichah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ī niij̄p j̄i.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wā j̄úwátjidih wā jéihna caá. Wā bejat pínahdih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdih ‘nih yáni caá’, ñi niij̄ichah yuhna, ded pah wā jumatdih yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cāc ded pah ā jenah joyátdih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdih ñip̄i niijná caá. Obohjeéhtih, yeé ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cācwā ī jumatdih weémboó wāp̄i naóhcan caá. ¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cācdih páant niij̄ naóhni. Wā íp weemdih wahni biíc dih, páant jwī niij̄ naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niij̄ naóhna, yoobópdih wā naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeebdih wutna, nin pah át niij̄ daacáp taj̄i: ‘Chénewā biíc yoobó ī naáwáchah, ī niij̄at yoobópdih caá’, át niij̄ daacáp taj̄i. ¹⁸ Weémboó ded pah wā jumatdih naóhna, weemdih wahni, wā ípbut biíc yoobó ā naóhna caá. Pánihna, ded pah wā jumatdih chénewā naóhni jwī jumuchah, jwī naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ā niij̄p j̄i.

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24 * 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

19 Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah ï niij wábh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tígaá ã jam? ï niijíp jĩ.

—**Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.**

20 Páant niij bohéna, Dioíh muúboó cáacwã ï wáhni dinerodih ï jwejat paihna pebh ã jamup jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwáhchah, caandíh tewíhnit pínahbut caanjíh jamna yuhna, caandíh ï jéih teo jwáhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Wã juúwápjiiboó wã jwáub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chájatdih ñi cádahcatji jíb, wunna, ñíh caolíh iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.**

22 Páant ã niijíchah joinít, jwí déewã queéjtjeh nin pah ï múic niij wábh joyóp jĩ:

—**“Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit”, niijná, ¿caanjéh múic mao wanat táut niit ã chájap? ï niijíp jĩ.**

23 Páant ï múic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Yeéb nin baácđih moón jamna, Dioíhwã nihcannit ï jenah joyát biic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jéohni jamna, wã íp Dios ã jenah joyát biic yoobó wã jenah joiná caá. 24 Wã íp ã wahni wã jamatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópđih nihcan caá’, ñi niijátji jíb ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biic yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.**

25 —¿Déhe pohba tígaá, meém? ï niijíp jĩ.

—**Ded pah wã jwíh naáwátji pahjeh wã jamna caá. 26 Yeéb ñi túi chájcatji jíb Dios ã peéh chájat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búde ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát tútnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát tútat yoobópđih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

27 Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahni”, ã niijíchah joinít, queét ït beh joicáp wat jĩ. 28 Páant ï beh joicátđih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, ï púd dodhbipna caá. Páant ï chájachah, ‘Caán Dios ã wahni caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chájcatjídihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéátjídihjeh yeebdíh wã naáwátjídihbut ñi jéihbipna caá. 29 Weemdíh wahniboó wájééh ã jamna caá. Pánih wahni jamna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jamat pah wápi chájna caá. Páant wã chájachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

30 Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát ã jamna caá”, dawá ï niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chájnitdihbut Jesús ã naáwát

31 Biquína jwí déewã “Caán Dios ã wahni Cristo caá”, niij jenah joinítđih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã naáwátđih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jamna caá. 32 Pánih jamna, yoobópđih ñi jéihbipna caá. Yoobópđih jéihnit jamna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jamna, ded yéej chájat jenah joyát ã juúwáchah yuhna,**

caandih ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdih wətni panihni ā jwáub wihcan niit, queétdih ā niijíp jī.

³³ Páant ā niijíchah joinit, queétboó nin pah ī niij jepahap jī:

—Jwiitboó Abrahamji ā juiená jwī jumna caá. Páant jwī jumachah, ded jwiitboodih wətni ā wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígaa ‘yeebdih wətni ā jwáub wihcan niit’, ma niij naóh? ī niijíp jī.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Cāacwājah ī yéeh chājatdih ī jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéeh chājat túatni ī maáh panihni caá. Pánih yéeh chājnit jumna, caandih teo wəhñit panihnit ī jumna caá. ³⁵ Ded teo wəhni ā maáh wáuh pah nihcan caá. Bitā caandih ī wəuchah, queétboodih teo wəhni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ā maáh wáuhboó páantjeh ā wáuh ā jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wáuh jumna, deddih wā watachah, caanbút wā íp wáuh ā jumbipna caá. Páant wā watachah, yéeh chājatdih teo wəhni panihni ā jwáub jumcan niit.* ³⁷ Yeéb Abrahamji ā juiená ñi jumatedih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ā juiená jumna yuhna, wā naáwáchah joiíhcan, weemdih ñi mao yohihna caá. ³⁸ Wā ípjeeh jumna, wā enatjidih yeebdih wāpī naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ī maáh, yeebdih ā wəuchah joinit, yeébbóo ñipī jepahna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ —Jwī íp yoobát Abraham caá, queét ī niijíp jī.

—Abrahamji ā weh yoobát jumna, ded pah ā chājatji biíc yoobó ñita chāj tagaa. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdih wā íp ā naáwátjih yoobópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeébbóo weemdih ñi mao yohihna caá. Abrahamji boó páant āta chājcā tagaa. ⁴¹ Pánihna, ñi íp panihni ā chājíhat biíc yoobó mən tígaa yeébbát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ā niijíp jī.

—Jwiit íp wihcannit pohba jwī nihcan caá. Dios biícjeh caá jwī íp, queét ī niijíp jī.

⁴² —Weém Diosjeeh jumniiji nin baácna wā jūáwáp jī. Pánihna, Dios ñi íp ā jumachah nihna, yeéb weemdih ‘jwī úd jeñé’, ñita niij oi tagaa. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jī. Wā íp Dios ninboó weemdih ā wahachah, wā jūáwáp jī. ⁴³ ¿Dépanih tígaa wā naáwátjih ñi beh joicán? Ñi joiíhcat jīb caandih ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi ípboó yeejép chājat túatnit ī maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahboodih ñipī chājna caá. Nin baác ā jwiíh jumachah, bəubut páantjeh cāacwādih mao yohat túatni caá. Caán biícman yeenijeh jumna, yoobópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih yeelat bəuhna, nih yáaatdihjeh āpī naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdih yeeni ā naáwáchah joinitji weémboó yeebdih yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joiíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdih ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tígaa ñi joiíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ā naáwátjih ī tái joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nihcannit, ā naáwátjih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joiíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ā jumat

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinit, queét nin pah Jesúsdi ih niijíp jī:

—‘Meém Samaria baácdi h bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwī niiját yoobópdih caá, ī niijíp jī.

⁴⁹ —Weemdih nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wəpatjīh yeebdih wāpī chāj júutna caá, caandih ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wā chājachah

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8 * 8:36 Gá 5.1,13

yahna, yeebboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátidih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ī tui weñat pínahdih wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ī náahcatji jíib queétdih ā peéh chājbipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwátidih jepahnit, ī wancan níit, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁵² —Buu bácah chah jenah joicánniabehe meém ma jumatdih jwī jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitji pah muntih it wunup wut jī. ‘Wā naáwátidih jepahni ā wancan níit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma níit? ⁵³ ¿Jwī nuó Abrahamji, Dios naáwátidih naóh yapanitjibut chah wēpni níit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant níit naóhni, queét ī niijíp jī.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wā jéih niijcán caá. Wā ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ā niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwī íp’, ñi niijnjeh wā íp ā jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yahna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wā jéihyep. ‘Caandíh wā jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wāta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wā jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ā naáwáchah, wāpí chājna caá. ⁵⁶ Jwī nuó Abrahamji nin baáboó wā dei jūáwát pínahdih jéihnit, ā weñep jī. Pánihna, wā dei jūáwáchah ennit, búdí ā yoób weñep jī, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwahcan caá. Páant niijná, ¿jon jātih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jii? Jesúsdiht ī niijíp jī.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wáat jumup jī, Jesús queétdih ā níit jepahap jī.*

⁵⁹ Páant ā níit jepahachah joinit, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesúsdiht ī yohíhip yah jī. Obohjeéhtih, páant ī yohíhichah, ī encat pónih, Jesúsboó Dioíh mummánt ā bac bejep jī.

9

Jesús jéih encannidih ā booaat

¹ Túttimah, jwiítdih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwī jwááap jī. ² Caandíh enna, Jesúsdiht nin pah jwī níit wábh joyóp jī:

—¿Bohéni, dépanih tigaá nin jáap cāac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chājji taniit? ¿Á mánaboó it yéej chājji taniit? jwī niijíp jī.

³ —Nin ā yéej chājatji jíib nihcan caá. Á mánabut ī yéej chājatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ā jumuchah, wā íp ā wēpatjéh caandíh wā teo wáacpina caá. Páant wā booaachah ennit, wā íp ā wēpatdih cāacwā ī tui jéihbipna caá.

⁴ Yeó jáap cāacwā íh tewatdih ī jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ī jéih teocan caá. Pánihna, buu caá ā baab jwúhat panihichah, weemdíh wahni ā wutatdih jwiítdih chājat ā náahna caá. Túttimah, chei jwī teocat pah, caandíh jwī jéih chājcan níit. ⁵ Pánihna, nin baáboó wā jum jwuhuchah, baabát panihni cāacwādih ded pah Dios ā jumatdih wā jéihyabipna caá, Jesús jwiítdih ā niijíp jī.*

⁶ Páant níit péanajeh, baáboó mao mac ā coí jéenanap jī. Pánih coí jéenanit, baácdih wid teo, jéih encanniíh quíibnadih ā ñáñap jī. ⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Siloé wāt jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé, ā niijíp jī. Siloé niijná, jwíih wéheatjéh “Wahni”, niijná ā chājap jī.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19 * 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

Jesús páant ā niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadh ā bejep jī. Pánih quíib táini ennit, áih munná āt jwúub bejjip taga. ⁸ Páant ā jwúub juibínachah, ā chéenwā, caán dinero úubhniji ā jamatdih jéihnitbut, ennijeh áih munná ā jwúub juibínachah ít enep wut jī. Pánih ennit, queétjeh nin pah ít míic níj úubh joyóp wut jī:

—¿Nin dinero āpī úubhniji nihcan niit? ít niijíp wut jī.

⁹—Caanjéh tigaá, biquína ít niijíp wut jī.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ā chājap, bitaboó ít niijíp wut jī.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji āt niijíp wut jī.

¹⁰—Jéih encanniji jumna yahna, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéih enat pínahdih, ít níj úubh joyóp wut jī.

¹¹—Jesús wut jumni áih mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíibnadih áí náñap be. Weemdíh náí péanit, **'Siloé wut jumni jéehat júána quíib táñadh ma bejeé'**, ā niijíchah joinít, caanna wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā jéih enep be buca, queétdih āt niijíp wut jī.

¹²—¿Meemdíh pánih chājni deyoob tigaá an jum? ít niijíp wut jī.

—Jaóh jūh. Deh caá an jumapna caá, queétdih āt níj jepahap wut jī.

Jéih encannijidih fariseowā í úubh joyát

¹³ Páant níj úubh joi péanit, jéih encannijidih fariseowā maáta pebhboó ít ub bejep wut jī. ¹⁴ Jwít judíowā jwí chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ā boonanap jī. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ā boonachah jéihnit, caán newédih fariseowā jwah ít jwúub úubh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ít niijíp wut jī.

—Mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíibnadih áí náñap be. Pánih náí péanit, ā quíib táñat túatuchah joinít, wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā yoób enep be, queétdih āt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, biquína queét fariseowā nin pah ít niijíp wut jī:

—Caán jwí chooát yeó jáapdih āt tewep taga. Páant chooát túatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ít niijíp wut yah jī.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant āta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ít niijíp wut jī. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó ít jenah joicáp wut jī. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah ít jwúub níj úubh joyóp wut jī, páant mantih:

—Meemdíh míih quíibdih boonani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma níj jenah joi? ít niijíp wut jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih āt níj jepahap wut jī.

¹⁸ Pánihna, jwí maáta nin pah ít níj jenah joyóp wut yah jī: “Nin jéih encanni āt nihjocan tagaá”, ít niijíp wut jī. Páant níj jenah joinít, jéih encanniji mánadh ít bid bojop wut jī. ¹⁹ Pánih bid bojnít, ā mánadh jwah nin pah ít níj úubh joyóp wut jī:

—¿Nin yoobópdih ní wúuh níit ā jumap? ¿Bíicmantjeh caán jwíh cáac jumna, jéih encanni nitjī wáát jumap? ít niijíp wut jī.

²⁰—Nin jwí wúuh tigaá. Bíicmant jéih encannijeh ā cáac jumap jī. ²¹ Caandíh jéihna yahna, ded pah buu ā enatdih, caandíh boonaidihbut jwí jéihcan caá.

Jwĩ wááh wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi wááh joyoo. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ït niij jepahap wat jĩ.

²² Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijníndih jwĩ maátaboo jwĩ míc wáacat mæúdíh ïta waadát táutcan tagaa. Páant ï chájat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadih ït úmji tagaa. ²³ Pánih úmna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi wááh joyoo”, ït niij jepahap wat jĩ.

²⁴ Páant ï niij jepahachah joinít, jwĩ maáta jéih encannijidih ït jwááh niijíp wat jĩ:

—Jesús yéejni ã jumatdih jwiitboó jwĩ jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēnit, jwiitdih yooópdih ma naáwá, caandíh ït niijíp wat jĩ.

²⁵ —Jesús yéej chájni ã jumatdih wá jéihcan caá. Nindihjuh wá jéihna caá. Jéih encanni wá jumap jĩ. Obohjeéhtih, bæ wá enna caá, queétdih át niij jepahap wat jĩ.

²⁶ —¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán ãi cháj? ït jwááh niij wááh joyóp wat jĩ.

²⁷ —Caandíhjuh tibeé yeebdíh wáát naáwáp be. Páant wá naáwáchah yahna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dede chájat táut tigaá wá jwááh naáwáchah, ñi joíh, páant mantih? ¿Yeebbút áihwá ñi jumíh níit? queétdih át niijíp wat jĩ.

²⁸ —Meém Jesús ã bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji ã bohénit caá. ²⁹ Dios Moisésdih ã naáwátjidih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ã jéiwátjidih jwĩ jéihcan caá, queét caandíh ït niij jühñup wat jĩ.

³⁰ —¡Páant! Dedmant ã jéiwátjidih ñi jéihcah yahna, ¿caán weemdíh enani Dios ã wahni áta nihcan taniit? ³¹ Yéejnit ï wáábúchah, Dios ã joicán caá. Caandíh bácah jwiit nihat jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēni, ã watatdih jepahniboó ã wáábúchah, Dios ã joiná caá.* ³² Jon jätih nin baác ã jwíh jumachah, jwíh cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enat doonádih jwí joicán jĩ. ³³ Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh áta jéih enacan tagaa, queétdih át niijíp wat jĩ.

³⁴ —Biícmantjeh yéejni mat jumap wat jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yahna, jwiitdih meém ma bohéih níit? jwĩ maáta caandíh ït niij jühñup wat jĩ. Páant niij péanijeh, Dioíh mæmánt caandíh ït bacapan wat jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah ï jumap

³⁵ Jéih encannijidih ï bacaat doonádih Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhnt, caandíh nin pah ã niij wááh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cáacwá úud jeñédih jepahni níit? ã niijíp jĩ.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wá jepahbípna caá, Jesúsdiñ ã niij jepahap jĩ.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁸ —Maá, meemdíh wá jepahna caá, ã niij jepahap jĩ. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cáacwáboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah táí chájat, ded pah táí chájcatdihbut cáacwá ï jéihyat pínah niijná, nin baácboó wá jéiwáp jĩ. Wá ïp ded pah ã watatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ï jumna caá. Det páant ï jumatdih jéihnitdih wá ïp ded pah ã jumatdih wá bohébiñna caá, jéih ennit panihnit ï jumap pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yahna, ‘Jwiit táí jéihnit caá’, niij jenah joinítidih

* 9:31 Pr 15.29

wā bohécán niít, páantjeh jéih encannit panihnit ī jumat pínah niijná, Jesús ā niijíp jī.

⁴⁰ Páant ā niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowā caandih nin pah ī jwáub niij wábh joyóp jī:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiítidih niij niít ma chājap? Jesúsdih ī niijíp jī.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihyechah, yeebdih peéh chājat āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwí tái jéihna caá’, ñi niij jenah joyát jíib, yeebdih peéh chājat ā jumbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

10

Ovejawādih en daonít

¹ Táltimah, biih naáwátjīh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cāacwādih ā niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ded ovejawādih wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb púwd deini, nūmni tiguaá ā jumap.

² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó āih ovejawādih en daoní yoobát ā jumna caá. ³ Ovejawā mínah wáihyat júwdih ā juyúchah, caán jēcdih wapni caandih ā wát wāhbiipna caá. Páant ā wātachah, queétdih en daoníboó īih wātna yoobó ā ezechah, āih wéheatdih āih ovejawā īpī beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ājééh īpī pée bac bejna caá. ⁴ Nihat āihwā ī bac beedéchah ennit, queétdih ā waóh bejna caá. Pánihna, ā wéheatdih tái beh joiná, caandihjeh ī tái pée bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biih ī jéihca naáhdih īpī pée bejcan caá. Bitá ī wéheatdih joiná, úmmit, īpī jwei bójna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁶ Jesús páant ā niijíchah yuhna, queét it beh joicájp jī.

Ovejawādih en daonít naáwátjīh Jesús ā beh joyáat

⁷ Páant ī beh joicátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ovejawādih wáihyat júdu jēc panihni tiguaá weém wā jumap. ⁸ Nihat wā jātīh jūóhnit, nūmni panihnit, cāacwādih it yee bohénap jī. Queét ī wéhenachah yuhna, cāacwā, ovejawā panihnit, queétdih it joyáh bojop jī. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jēc panihni caá. Weemdih jepahnit jēcdih waadnit panihnit ī jumna caá. Pánihna, queét iiguipna bejnit déejdih wā tái ubna caá. Ovejawā úmcanjeh, īih wáihyat júdamant jumnitji wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwáub waadnit, īpī tái jumna caá. Pánihat pah, wíih cāacwāboó wájeéh jumna, īpī úmcanjeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah ī náahatdih ī bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nūmniitboó ovejawā panihnit Dioih cāacwādih mao yohodih ī jūóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jumat pah wájeéh ī tái jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā jūúwáp jī. ¹¹ Weémboó ovejawā panihnitdih tái en daoní wā jumna caá. Ded ovejawādih tái en daoní caandih ī mao yohat dée tobohāt ā jumuchah yuhna, āih ovejawādih āpī en daó cādahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguipna bejnit déejdih wā tái ubat túut niijná, weémboó cāacwādih wā wan wāhbiipna caá.

¹² Obohjeéhtih, ā maáih ovejawādih en daoníboó yoobópdih ā tái en daocán caá. Áihwā nihcah, jíó ovejawādih jeémédih ā jūúwáchah enna, teo wāhniiboó ā en daonít ovejawādih ā yoh jwei bójna caá. Ā yoh jwei bójat táttimah, jíó ovejawādih ā tewezechah enna, queét ī jwei peét bejna caá. ¹³ Caán teo

wähniboó ä jüib chäjatdihjeh ä bidna caá. Ä maáih ovejawädih oican, queédih ä túi en daocán caá.

14-15 “Weém ovejawädih túi en daoní panihni tigaá wä jumup. Wä íp weemdih ä túi jéihna caá. Weembát caandih wä túi jéihna caá. Páant wä ípdih wä túi jéihyat pah, wíih ovejawä panihnit weemdihbut í túi jéihna caá. Wä íp weemdih ä jéihyat pah, weembát queédih wä túi jéihna caá. Pánih jéihna, wä ípjeéh í túi jumat pínah níijná, queédih wä wun wähibpna caá.*

16 Bíih wáihyat júdu diitboó jumnit ovejawä panihnitbut wíihwä í jumbipna caá. Pánih jumnit, wä naáwáchah, queébut í joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwä bíicdih queébut í jumbipna caá.* Pánihna, weemjéh nihah wíihwädih wä túi en daobípna caá.*

17 “Wíihwä Diosjeéh í jumat pínah níijná, queédih páant wä wun wähat pínah, wä jwúb boo pud júwát pínahdihbut jéihnit, wä íp weemdih ä oina caá. 18 Ded ä náahat pah weemdih mao yohni pínah ä wíihcan caá. Wä náahat pahjeh weemdih í mao yohbipna caá. Pánihna, wä náahat pahbut wä jwúb boo pud jáohbipna caá. Páant wä íp weemdih ä chäjat túutup jí”, Jesús ä níijíp jí.

19 Páant ä níijíchah joinít, queét jwí déewä bíic yoobó ít jenah joicáp jí.

20 —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ä túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandih jwí jwúb joíh, páant muntih? dawá í míic níijíp jí.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant äta níj naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut äta jéih enacan tagaá. Pánih chäjna, nemép jumni nihcan caá, í míic níijíp jí.

Judíowä í maáta Jesúsdi ih í náahcat

22-23 Túttimah, mah noój láa, jwiit judíowä Jerusalén tátchidih bíih fiesta jwí jwúb chäjap jí. Jon jätih Dioih mæudíh chäj péanit, Diosdih í wéi wähatjidih jwí náhniat yeó jáapna ä jumup jí. Caán yeó jáapnadih Dioih mæudíh wáap lap numpboó Salomón ä chäjat túutni coahjidih Jesús ä en jibip jí. 24 Caan cóahboó Jesús ä jumuchah enna, jwí maáta caandih níih púuda bojnit, nin pah í níj wáih joyó jí:

—Maatápdih jwiitdih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiitdih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ä wahni Cristo yoobát níit ma jumup? Jesúsdi ih í níijíp jí.

25 —Yeebdíh jätih wáat naáwáp jí. Páant wä naáwáchah yuhna, weemdih níi joíhcan jí. Wä íp ded pah weemdih ä watuchah joinít, ä wépatjéh wápí chäjna caá. Pánih chäjna, weém Cristo yoobát wä jumatdih juit tigaá wä chäjap.

26 Páant wä jútuchah yuhna, bitáih ovejawä panihnit jumna, weémboodíh níi joíhcan caá. 27 Ovejawä queédih en daonídi ih í túi joyát pahjeh tih, wíihwä weemdih í túi joiná caá. Queédih wä jéihyechah, weemdih í túi péena caá.

28 Páantjeh Diosjeéh queédih wä túi jumat túutuchah, iiguípna í bejcan níit. Pánihna, queédih wä túi en dawáchah, bitaboó weemdih í jéih dáuc wáican níit. 29 Wä íp, wíih cáacwádi ih weemdih wáihni, nihatdih chah wépní caá ä jumup. Pánih jumna, wíihwädih ä wapachah, bitaboó caandihbut í jéih dáuc wáican níit. 30 Weém wä ípíh bíic pahjeh jwí jumna caá, Jesús ä níijíp jí.

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

³¹ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih ĩ wəpəp jĩ. ³² Páant ĩ chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij wəbħ joyóp jĩ:

—Wā ĩp ã wəpatjĩh dawá láa yeebdíh wā chāj júutəp yuh jĩ. ¿Dedé wā chājatji jīb tīgáá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohih? ã niijíp jĩ.

³³ —Dios ã wəpatjĩh ma chāj júutatji jīb nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cāacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tīgáá weém’, ma niij yee naáwát jīb, meemdíh jee dáhnajĩh jwĩ yoh mawíhna caá, queét ĩ niij jepahap jĩ.*

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Yeéb wā naáwát túutnitđih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niij daacát túutəp tajĩ.* ³⁵ Páant ã niij daacátji yoobópdih ã jumatđih jwiít nihát jwĩ jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihđih jwĩ jéih niijcán caá. Dios naáwátđih jéihnitđih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jĩ. Pánihna, ‘Weém Dios wəbħ caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tīgáá weemdíh ‘Jesús Diosđih yéj naóhna caá ã chājap’, ñipĩ niij? ³⁷ Wā ĩp ã náahat pah wā chājcah bácah, wā bohéatđih ‘Yoobópdih tīgáá’, niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wā ĩp ã wəpatjĩh wā chāj júutəchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wā chāj júutatđih ‘Yoobópdih Dios ã wəpatjĩh chājni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wā ĩp biícđih wā jumatđih ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joí ĩjnit, queét chéneji ĩ tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, ĩ tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei bác bejep jĩ.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cāacwāđih ã daabánəpi, Jordán məj conanaáboó jwiítđih ã nəmah chéuh bejep jĩ, páant muntih. Caanná jwibínit, jwiítđih ã nəmah juməp jĩ.* ⁴¹ Dawá cāacwā caanná caandíh enedih ĩpĩ jwibínəp jĩ. Nin pah queét múicjeh ĩ niijíp jĩ:

—Juan Dios ã wəpatjĩh chāj júutəcan yuhna, ded pah Jesús ã jumət pínahđih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, ĩ múic niijíp jĩ.

⁴² Páant niij jenah joinítji dawá Jesúsđih ĩ jepahap jĩ.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tútchidih moon tájĩ. Queét yaáđh ĩ əud Lázaro biícđih ĩpĩ juməp jĩ.* Caánt María, Jesúsđih jítchanadih túi chej jumni macjĩh puohnit, múih waó yoócjĩh jöp wionih pínah mit juməp tajĩ.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wəpəp wət jĩ. ³ Ā wəpəchah, yad jeñéna yaáđh Jesúsđih dooná ĩt wahap tajĩ.

—Ma oini búdí wəpəna beé ã chājap be, Maá, ĩt niij naáwát túutəp tajĩ.

⁴ Pánihna, Lázaro ã wənat doonáđih joinít, Jesús jwiít ã bohénitđih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Lázaro wəpəna yuhna, ã boobipna caá. Wəpəna, Dios ã wəpat júutat pínahjeh caá. Páant ã wəpatđih júutnit, ã wəbħ wā jumatđih, wəpəni wā jumatđihbət cāacwāđih ã júutbipna caá, ã niijíp jĩ.

* 10:33 Lv 24.16 * 10:34 Sal 82.6 * 10:40 Jn 12.8 * 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaáhdhdihtbut Jesús bádí ã oyop jĩ. ⁶ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joiná yuhna, caán yuúpbít bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ã numah jam jwuhup jĩ. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Chóbe Judea baácboó, Lázarowã ã jamni tútchina, jwĩ jwúub bejjih, ã niijíp jĩ.**

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwĩ maáta meemdih jee dáhnajĩh ã yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejjih, páant muntih? jwĩ niijíp jĩ.

⁹ Páant jwĩ niijíchah joinít, caandih ã mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíih naawátjĩh jwiítidih nin pah ã niij jéihya naawáp jĩ:

—**Búdí ñi jenah joicá bojoó. Bíic yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwĩ táí enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwĩ buugcán caá.**

¹⁰ **Chei jibna, baabcáh, jwĩpĩ buugná caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

Páant niijná, nin pah niijná ãt chájap jĩ: “**Buu wã íp ded pah ã chájat tútatdih wã cháj beedá jwuhcan caá. Páant weemdih ã chájat tútat judh jwuhchah, weemdih ã jéih mao jwuhcan caá**”, niijná ãt chájap jĩ.

¹¹ Páant niij péanit, jwiítidih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—**Jwĩ chéen Lázaro, ñona caá an chájapna caá. Páant ã uwuchah, weém caandih wucúdi wã juibíipna caá, jwiítidih ã niijíp jĩ.**

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã táí boobipna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ Páant jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “**Ñona caá an chájapna caá**”, niijná “**Muujáh bejna beé**”, niijná ãt chájap jĩ. ¹⁴ Páant jwĩ niij jenah joyátidih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdi ã niijíp jĩ:

—**Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wéina caá. Buu bejnit, ded pah wã chájat pínahdih enna, weemdih chah ñi táí jenah joibíipna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandih ã yohopjina enedih jwĩ bejjih, ã niijíp jĩ.**

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijná, nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

—**Chóbe jwiítbut ájeéh jwĩ en péejĩh. Caandih maona, jwiítidihbut ã mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bíicdih jwĩ bejep jĩ.**

Jesús cāacwādh jwúub booani ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ juibíát pínah jātih, Lázaroíh bácahjidih jeé ítboó ítát yohop tajĩ. Bíicjĩh bóo téihya yeó jáap jātih átát wunup tajĩ.

¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic hora tacdih bejat ã jumup jĩ.

¹⁹ Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwĩ déewã María, Marta ã úddih ã jígahat yayaát túat niijná, ã pebhna ãt juibínup tajĩ. ²⁰ Jwĩ juibíát doonádih joinít, mummánt bac jéóhni, Marta Jesúsdi jwááádh mi jayáp jĩ. Obohjeéhtih, yad jup muú díitboó mit jam jwuhup tajĩ.

²¹ Pánihna, Jesúsdi jwááhni, Marta nin pah caandih mi niijíp jĩ:

—**Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úd áta wuncan tagaá.**

²² Obohjeéhtih, ded pah ma wáábáchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

²³ —**Ma úd ã boo pud jéóhbiipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cāacwā ã boo pud jéóhni yeó jáapdi, * wã údbut ã jwúub boo pud jéúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

* 11:24 Dn 12.2

25 —Weemjéh wənnidih wā jéih jwáub booana caá. Ded weemdih jepahni wənna yahna, ā jwáub boo pud jūóhbirna caá. 26 Ded báadhnibut weemdih jepahni, iiguirna ā bejcan niit. ¿Caandih ma jenah joí niit? Martadih Jesús ā niijír jī.*

27 —Maá, meém Cristo Dios wūáh ma jumati dih wā túi jéihna caá. Nin baácboó meemdih ā wahatjidihbut wā jéihna caá, Marta mi niij jepahap jī.

Jesús ā juñát

28 Páant Marta caandih niij péanit, Maríadih naawádih mi jwáub bejep jī. Pánih jwáub bejnit, mi jwandi h mit juibí jéyé naawáp wut jī.

—Bohéni át jui tábeé. ‘**Mi juúwá naáh**’, meemdih ā niijná beé, mit niijír wut jī.

29 Páant mi niijíchah joinit, Maríá waícanjeh Jesúsdi h jwááadi h mit bac juúwáp tají. 30 Marta mi jwáub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjíh jeh jwí páñap jī. 31 Jwí déewā, Maríajeéh jumnit, wépép mi bac bejatdih ennit, “Mi úddih yohopjiboó juñúdi h bejna caá mi chājap”, íť niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinit, caántdih íť péé juúwáp tají.

32 Jwí pebhna joinit, Jesúsdi h enna, ā pebh Maríá baácboó mi páah yoh ñajap jī. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijír jī:

—Maá, ninboó meém ma jumachah, wā úd āta wəncan tagaá, mi niij jái naawáp jī.

33 Páant mi jái naawáchah ennit, mijeeh péenit jwí déewā íť juñátidihbut ennit, Jesús búdí ā jīgahap jī. 34 Pánih jīgahnit, Jesús queétdih nin pah ā niij úbh joyóp jī:

—¿Dee tíbeé caandih ñi yoh? ā niijír jī.

—Maá, caandih jwí yohopjiboó ma en juúwá, íť niij jepahap jī.

35 Pánih jīgahnit, Jesúsbut ā juñúp jī. 36 Páant Jesús ā juñúchah ennit, mijeeh péenit jwí déewā nin pah queéťjeh íť míc niijír jī:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, íť míc niijír jī.

37 Obohjeéhtih, bita caanjíh jumnit nin pah queéťjeh íť míc niijír jī:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ā jéih booana yahna, Lázaroji ā wənat pínah jáťih, caandih át jéih booaji caá? íť niijír jī.

Lázaro íť yohnjidih Jesús ā booaat

38 Páant íť niij míc wéheat pónih, Jesús búdí ā jwáub jīgahachah, Lázarodih íť yohopjiboó jwiútdih íť namah juibínap jī. Caán íťdih búdí jee dáhjh íť nemep tají. 39 Páant íť nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijír jī:

—**Can jeé júdudih ñi pátú dodhdoó**, ā niijír jī.

—Maá, biicjíl bóo téihya yeó jáap jáťih ā wənachah, jwí yohop be. Pánihna, buu áih bácah an wíjna nacaá buca, Marta mi niijír jī.

40 —**Wā naawátjidih ma túi náhninaá. Dios ā wépatdih ma enat pínahdih meemdih wáat naóhna beé**, caántdih ā niijír jī.

41 Páant caántdih ā niij péanachah, queéť jeé júdudih íť pátú dodhdop jī. Íť pátú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdi h nin pah ā niij úbáp jī:

—**Weemdih ma joyátji túina caá, Paá. 42 Wā úbát pah ma joyátidih wā jéihna caá. Pánihna, weemdih ma wahatjidih nit jumnit íť jéihyat pínah niijná, buu meemdih páant wā niij úbhna caá**, Jesús ā niijír jī.

43 Páant niij úbh péanit, Jesús nin pah ā niij wép ejep jī:

* 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

—¡Lázaro, ma bac jūúwá! ã niijíp jī.

⁴⁴ Jesús páant ã niij ezechahjeh, Lázaro ī yohniji yuhna, jeé íitmant ã bac jūúwáp jī. Pánih bac jūóhna, áih bácah, áih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpjīh ī pinatji pahjeh ã duo bác jūúwáp jī.

Páant ã bac jūúwáchah, Jesús queédih nin pah ã niijíp jī:

—Caandih ñi pinatji yégueh chóo tōpnadih ñi wataá, ã niijíp jī. Páant ã niijíchah joinit, ī pinatji tōpnadih Lázarodih ī watap jī.

*Jesúsdih ī tewat pínahdih ī míc wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ã boanachah ennit, María pebh jwinítji dawá jwī déewá, Jesúsdih ī jepahap jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowá pebhna juibínit, ded pah Jesús ã chājatjidih īt naáwáp wat jī. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewá ī maáta, fariseowá, bita jwī maáta biíc dih míc wáacnit, queétjeh nin pah īt niij míc wéhenap wat jī:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjīh ã chāj jūutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojoó’, jwī niijcáh, nihat cācwá ájeéh ī bejbipna caá. Páant dawá biíc dih ī jumachah ennit, Jesúsdih maáh ī waadáat pínahdih jenah joinit, Romadih moón ī maáta ‘Jwiít dih yohna caá ī chājap’, niijnit, jwiít judiowáboodih ī peéh chājipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioih muúdh ī yohat pínah niijná, īih soldadowádh ī wahbipna caá. Jwīlh baácdihbut ī déuc wáibipna caá. Pánihna, ¿bun ded pah tigaá jwī chājbi? īt míc niijíp wat jī.

⁴⁹ Páant ī niijíchah yuhna, biíc íjeéh jumni, caán jōpchidih sacerdotewá ī maáh yoobát Caifás wāt jumni, queédih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—Wá déewáá, weemdih ñi joi jwáhuú. Páant niij míc wéhena, yeéb ñi táu íehcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judiowá jwī táu jumat pínahdih biíc cāc ã wun wühuchah, ã túibipna caá. Á wun wühcah, jwiít nihatdih Romadih moón ī maáta ī yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi táu beh joi jwühcan caá, Caifás át niijíp wat jī.

⁵¹ Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná át chājcap wat jī. Sacerdotewá ī maáh yoobát ã jumachah, jwī déewá ī táu jumat pínah niijná, Jesús ã wun wühat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwát túutap wat jī. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wanna, jwiít judiowádhjeh pohba át wun wühcap tajī. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah biíc weh pah jwī jumat pínah niijná, jwī yéejat jīb Jesús át wun wühap tajī. ⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinit, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwī mao yohbi?” queét īt niij míc wéhe jwíhip tajī.

⁵⁴ Pánihna, caandih ī mao yohíhatdih íehnit, Jesús dahwani tátchinadih jibidih ã bejhcáp jī. Tátchi whcapboó bejnit, caán pehbhit Efran wāt jumni bainí tátchibitna jwiít dih ã numah juibínap jī. Pánih juibínit, caanjīh jwī jum wühap jī.

⁵⁵ Caán láa jwiít judiowá jwīpī wēni Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdap jī. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwī weñat pínah játih táu míc ámohat ápī náahap jī, Dios ã enechah, yéejat whcannit jwī jumat pínah niijná. Pánihna, caandih chājat túut niijná, dawá jwī déewá nihat tátchinadih moón Jerusalén tátchina īt aab béjep tajī. ⁵⁶ Caán tátchina juibínit, queét Jesúsdih bidna ītih chājap ta yuh jī. Pánih bidna, Dioih muúdh jumnit, queétjeh nin pah īt niij míc wéhenap wat jī:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jüóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ít niijíp wat jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ĩ maáta, fariseowãbut jãtĩh nin pah cãacwãdih ítãt niij wutup wat jĩ: “Jesús dedboó ã jumãt doonãdih joiniít, jwiít dih ñi naáwã”, ítãt niijíp wat jĩ. Caandih tewat tãut niijnã, páant ít niijíp wat jĩ.

12

*Jesúh jítchanadih María miĩh chej jumniĩh mi puhwat
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)*

¹ Pascua yeó jáapna pĩnah seis yeó jáap ã judhdũchah, Efraĩn tãtchimant Betania tãtchina Jesús jwiít dih ã numah jwũub juibĩnap jĩ. Caannã juibĩnit, Lázaro wunniji, Jesús ã booaniĩh mũunã jwĩ juibĩnap jĩ. ² Pãant jwĩ juibĩnachah, jwĩ jeemãt pĩnahdih ĩ chãj wãhup jĩ. Pãnihna, Lázaro, Jesús, jwiit biĩcdih jeemãt cáagat naadĩh jwĩ laj pũuda bojop jĩ. Pãant jwĩ laj pũuda bojochah, Marta jwiit dih jeemãt mi cáagap jĩ. ³ Mariãboó nardo wũt jumni chej jumni quiit dih, biic kilo tac yoób ub jüóhnit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Pũohnit, miĩh waó yoócĩh mi jõp wiwip jĩ.* Pãant mi puhwat tãttimah, caán nihãt mũã ã tãi chej jum chéyah bejep jĩ. ⁴ Pãant mi chãjachah ennit, jwiit biĩcdih jumni Judas Iscariote wãt jumni boó, Jesús dih enĩhcannit dih duó wãini pĩnah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jĩib chãj wãhcan? Caandĩh jĩib chãjna nihna, biic jõpchi tewat pah bóo mitã jĩib teo tagaá. Pãnihna, caán dinerõjĩh moh yéejnit dih jwĩta jéih teo wãac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnit dih teo wãaquihcan, caanjéh dinerõdih náahna, nih yãana, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerõdih en daonĩ jumna yuhna, biguí láana ãpĩ numũp tajĩ.

⁷ Pãant ã niijĩchah joiniít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caánt dih páant ma niijcã bojoó. Mi ámhniĩ chej jumniĩh wĩh bácahdih ĩ yohãt pĩnah jãtĩh ñãñãt dée pah weemdhĩ páant mi pũohnã caá. ⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijéeh ĩ jumbipna caá. Pãant ĩ jumuchah, débõlih wãhĩhna, queétdih ñi jéih wãhna caá.* Obohjeéhtih, weemboó ñijéeh maatãpdih wã jumcan niit, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ĩ maáta Lázaro dihbut ĩ mao yohĩhat

⁹ Jesús biĩcdih Betania tãtchiboó jwĩ jumuchah, dawã jwĩ déewã caandĩh enedih ít jüwũp tajĩ. Obohjeéhtih, caandĩhjuh pohba nihcan, ã booaniijĩ Lázaro dihbut enedih jüóhna ít chãjap tajĩ. ¹⁰ Pãant enedih ĩ juibĩnachah jéihnit, sacerdotewã ĩ maáta Lázaro dihbut ít mao yohĩhip jĩ. ¹¹ Lázaro wunnijidih ã booaat doonãdih joiniít, dawã jwĩ déewã Jesús dih ít jepahap tajĩ. Pãnih jepahnit, sacerdotewã ĩ bohéãtboodĩh ít cádahap tajĩ. Pãant ĩ cádahachah ennit, sacerdotewã ĩ maãtaboó ĩj yapnit, Lázaro dihbut ítih mao yohĩhip ta yah jĩ.

Jesúswã Jerusalenna ĩ waadãt

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ juibĩni daanimant bóo yeó jáapdih dawã cãacwã Jerusalén tãtchina juibĩnitji jwĩ juibĩãt pĩnah doonãdih ítãt joyóp tajĩ. ¹³ Pãnih joiniĩtji tãam ñeonãdih bóodnit, Jesús dih ĩ ub jwãáh dei jüwũp jĩ. Pãnih jwãáh dei jüóhnit, nin pah ĩ niij wẽi ñaacãp jĩ:

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11

—¡Diosdih jwí wēi naóh jǐh! ¡Hosana, nin Dios ā wahni jwiít judíowādih teo wáacni pínah ā táí jum̄ naáh! ¡Nin jwí Maáh yoobát tigeá! queét ī niij wēi ñaacáp jǐ.*

¹⁴ Burrodih bid junít, Jesús caanjíh ā chūudap jǐ. Pánih chūudna, Dios naawátdih naóh yapaniji ā daacátji pahjeh ā yapap jǐ.

¹⁵ “Jerusalén tátchidih moón, ñi umca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wūúhjih chūudnit, ā jóhna caá”, āt niij daacáp tajǐ. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ā daacátji Jesúsdihi niijná caá āt chājap’, jwiít ā bohénit jwí niij jéih jwuhcap jǐ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ā púuh laab béjat táttimah, ā daacátjidih náhninit, jwí beh joyóp jǐ. Pánih beh joinít, “Dios naawátdih ā daacátji biic yoobó Jesúsdihi ā yapap jǐ”, niij jenah joinít, jwí yoob jéihyep jǐ.

¹⁷ Jesús ā ejechah, Lázaroíh báhahdih ī yohatji ítmant báadhni ā bac júúwáchah ennitjiboó bitadih ít naawáp tajǐ. ¹⁸ Caán doonádih joinítji dawá cāacwā Jesúsdihi ī jwááh júúwúp jǐ. ¹⁹ Páant dawá ī bejechah ennit, fariseowā queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jǐ:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúhwhā mícjeh buu jumna caá ī chājap. Queétdih jwí naawáchah yuhna, ī joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwí jéih chāwácan caá, ít míc niijíp wut jǐ.

Biquína griegowā Jesúsdihi ī bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jóhnhitjeéh, biquína griegowābut ít juyúp tajǐ. ²¹ Pánih junít, jwíjeéh jumni Felipe pebhna queét ít juyúp tajǐ. Felipeboó Galilea baacdíh jumni Betsaida wāt jumni tátchidih bóo ā jumap jǐ. Caan pébh junít, nin pah caandíh ít niijíp wut jǐ:

—Jwiít Jesúsdihi jwí enihna caá, ít niijíp wut jǐ.

²² Páant ī niijchah joinít, Felipe Andrésdihi naawádhíh āt bejep wut jǐ. Queét chénat pah Jesúsdihi naawádhíh ī juyúp jǐ. ²³ Páant ī naawáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naawáp jǐ:

—Weém nihat cāacwā úd jeñé wā wunat pínah, wā boo pud júúwát pínah, jeáboó wā jwúub bejat pínahbut bahnijeh ā judhna caá. ²⁴ Nin naawátjǐh yeebdíh wā bohébična caá. Pácahi tíbdih jwí momat táttimah, áih japih bóo chóo ā moopáh bejna caá. Páant ā moopóchah, áih dítmant bóo tíb āpí chíih jóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ā quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópčan, āta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh āta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wā boo pud júúwát táttimah, dawá cāacwádhíh Diosjeéh wā táí jumat túutbična caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jum tagaá.*

²⁵ Det ī weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ā weñat pínahboodíh chājǐhcan, iiguípna ī bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ī weñat pínahdih joyáh bojnít, Diosdih táí jepahna, páantjeh ájeéh ī táí jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdíh teo wāhñit jumíhna, wā naawátdih táí joyát caá náahap. Pánih chājna, queétdih wájeéh ī jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wāhñitdih búdí oina, wā ípbat ájeéh ā táí jumat túutbična caá, Jesús ā niijíp jǐ.

Jesús ā wunat pínahdih ā naawát

²⁷ “Buu búdí wā jǐgahna caá. ¿Wā ípdih ded pah tigeá wā niijbi? ‘Paá, weemdíh yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta niij tániit? Caandíh páant wā niij

* 12:13 Sal 118.25-26

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

uëbhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wā júúwáp jī. Pánihna, buu weemdih chah yeejép buwat ā jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu ded pah wēpni ma jumatdih cāacwādiḥ ma jéihyanaá”, Diosdih ā niijp jī.

Páant ā niijichahjeh, jeámant Dios nin pah āi niijp jī:

—Wā wēpatdih queétdih wāát júutap be. Pánihna, wā jwáub júutbipna caá, páant muntih, ā niijp jī.

²⁹ Páant ā niijichah joiná, dawá caanjih joi ñáhnit, ī joi wáhi bejep jī. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ī niijp jī:

—Énoh niit páant yáani, biquína ī niijp jī.

—Ángel Jesúsdiḥ naóhna caá ā chājap, bita ī niijp jī.

³⁰ Queéť páant ī niijichah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijp jī:

—Jeámant wéheni wíih pinah niḥcan, weém Dios ā wahní wā jumatdih yeéť ñi jéihyat pinah niijná, páant āi niijp be. ³¹ Buu nin baácđih moón yeejép wā ī yéj chājat jīb wā íp queétdih ā peéḥ chājbipna caá. Queétdih watni nemépwā ī maádhíbut ā yohbipna caá. ³² Weemdih cruzboó péoh dodhnit ī mawachah, dawá cāacwā wíihwā pinah wā chājbipna caá, Jesús ā niijp jī.

³³ Páant niijná, ded pah ā wunat pinahdih Jesús cāacwādiḥ naóhna át chājap tajī. ³⁴ Páant ā niijichah joinít, cāacwāboó caandih nin pah ī niijp uébh joyóp jī:

—Dios naáwátđih daácnitji nin pah it niijp daacáp tajī: ‘Dios ā wahní Cristo páantjeh ā jumbipna caá’, it niijp daacáp tajī.* ¿Páant ī niijp daacáchah, meém niḥat cāacwā uúđ jeñé, Dios ā wahnidih dépanihna pohba cruzboó ī péoh dodh mao yohcan niit? ¿Meém Dios ā wahní niḥcan niit? ī niijp jī.

³⁵ Páant ī niijichah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niijp jepahap jī:

—Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jumatdih yeebdih wā jéihyana caá. Obohjeéťtiḥ, maátcanbitjeh ñijeéḥ wā jumbipna caá. Pánihna, túi jumat túut niijná, yeebdih wā bohéátjidiḥ ñi quíib buúdcá bojóó. Ded dupánapboó jib bejni dedboó ā bejat pinahdih ā en juicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wā jumachah, buu wā bejat pinah jáťih weemdih ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíihwā ñi jumbipna caá, ā niijp jī.

Páant niijp naóh péanit, jwiítđih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, queétdih ā jwei béjep jī.

Judiówā Jesúsdiḥ ī náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ā wēpatjīḥ Jesús queétdih ā chāj júutachah yuhna, dawá jwí déewā caandih ī joíhcap jī. ³⁸ Dios naáwátđih naóh yapani Isaías ā naáwátji pahjeh queéť ī chājap jī. Nin pah át niijp daacáp tajī:

“Maá, ma naáwátđih wā bohénachah yuhna, cāacwā ī joíhcan caá. Ma wēpatjīḥ queétdih wā chāj júutachah yuhna, ‘Caán naáwát yooópđih niḥcan caá’, ī niijp jenah joiná caá”, Isaías át niijp daacáp tajī. *(Is 53.1)*

³⁹ Páant ī joíhcat ennit, Dios queétdih ā jéihyat túutcan caá. Caandihbut Isaías nin pah át niijp daacáp tajī:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih át chājap wut jī. Pánih chājnit, ā naáwátđih queétdih át jéihyat túutcap wut jī. Pánihna, ā wēp chāj júutatdih enna yuhna, ī beh encan caá. Á bohéátđih joiná yuhna, ī beh joicán caá. Á bohéátđih jéihna niḥna, ī yéj chājatđih ita cádahji tagaá. Páant ī cádahachah, queétdih Dios áta túi ubji tagaá”, Isaías át niijp daacáp tajī. *(Is 6.10)*

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

41 Páant niŷ daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigát dihbut enniŷi ɷumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna át chāɷap wut jī.

42 Obohjeéhtih, dawá cācwā, biquína jwī maátabut “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, Jesús dih ít niŷ jenah joyóp tajī. Páant niŷ jenah joiná yuhna, queét fariseowādih úumna, bita “Jesúsjeéh wā waadáp be”, ít niŷ naáwihcap wut jī. Páant i naáwáchah nihna, jwī míc wáacat mauná fariseowáboó queétdih ita waadát túutɷan tagaá. 43 Queétdih Dios ã wēi naáwát dih náahna yuhna, cācwáboó i weñatdih chah ít bidip wut jī. Pánihna, queét “Weém Jesúsíh caá”, bitadih ít niŷ naáwihcap wut jī.

Jesús ã naáwát dih i joíhcat jīb peéh chāɷat ã ɷumat

44 Túttimah, Jesús cācwādih nin pah túbít ã niŷ ñaac naáwáp jī: “Ded weemdih jepahni weemdihjeh pohba jepahna ã chāɷcan caá. Weemdih wahnidihbut ã jepahna caá. 45 Ded weemdih enni weemdih wahnidihbut ã enna caá. 46 Ded dapánapboó ɷumniji, weemdih jepahna, baabát panihpboó ã jwúb ɷumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wā júúwáp jī. 47 Obohjeéhtih, ded wā naáwát dih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wā peéh chāɷcan niít. Nin baác dih moón weemdih jepahcannitdih peéh chāɷjadih júóhna wā chāɷcan jī. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wā júúwáp jī. 48 Ded weemdih náahcanni, wā naáwát dihbut joíhcanidih peéh chāɷat ã ɷumbipna caá. Wā naáwát dih i joíhcatji jīb péeni yeó jáapdih wā ípboó queétdih ã peéh chāɷbipna caá. 49 Weém wā jenah joyátjeh yeebdih náohna wā chāɷcan caá. Wā íp weemdih wahniboó ded pah wā naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wā naáwátboó ã naáwátjeh tígaa. 50 Ded ã naáwát dih joí waadána, wā ípjeéh páantjeh ã túi ɷumbipna caá. Pánihna, wā íp ã naáwát túutatdihjeh tígaa, yeebdih wā naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jī.

13

Jesús ã bohénitih jítchanadih ã chocat

1 Pascua yeó jáapna pínah játihtib, Jesús nin baác dih cádahnit, ã íp pehbboó ã bejat pínah bahni ã ɷudhditdih átát jéihyep tajī. Áihwā nin baác dih moondih búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jī. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwādih ã wun wáhp jī.

2 Caan chéi Jesús jwíitdih ã numah jeéméchah, Jesús dih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wáúhdih neméboó át waád dée tajī. 3 Dios pebhmant ã júúwátjidih, ã jwúb páuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajī. Á íp caandih chah maáh ã waadáat pínahdihbut átát jéihyep tajī. 4 Pánih jéihna, jwíjeéh jeemp lajniji ñah ñuhnit, áih yéguéh jih bóo chóodih too dagnit, jöp wiwat pínah yéguéh chóoɷih chúhlit yoób ã chéwep jī. 5 Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwíih jítchanadih ã choc jwíhip jī. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóoɷih jwíih jítchanadih ã jöp wíwip jī.

6 Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã ɷuibínap jī. Áih jítchanadih chocat túut ã chāɷchahjeh, Pedroboó caandih nin pah ã niijíp jī:

—¿Maá, wíih jítchanadih chocodih júóh niít ma chāɷap? ã niijíp jī.

7 —Weém butéh yeebdih ded pah wā chocatdih ma jéih ɷwahcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandih ã niijíp jī.

8 —Obohjeéhtih, wíih jítchanadih meemdih wā chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jī.

—Meemdih wā choccah, wíih ma nihcan niít, Jesús caandih ã niijíp jī.

9 —Pánihna, Maá, wíih jíťchanadihjuh nihcan, wíih téihyanadih, wíih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro á niijíp jí.

10 —Ded jéehna, nihát áih bácahdih á táí chocna caá. Caandih chéne jwáub chocat á náahcan caá. Áih jíťchanadihjuh chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ní jamuchah yahna, biíc níjeéh jamni jéehcanni panihni á yéjatih cádhcanni á jumna caá, Jesús Pedrodih á niijíp jí.

11 Páant niijná, Jesús caandih eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niijíp tají.

12 Jwíih jíťchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwáub duonít, á lajapjina á jwáub juí lajap jí, páant mantih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwiítidih á niijí naáwáp jí:

—¿Butéh yeebdíh wá chocatjidih ní jéih níut? 13 Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoo bópdih niij tígáá ní chājap. Weém yeebdíh bohéni, ní Maáh yoo bāt tígáá. 14 Páant yeebdíh bohéni, ní Maáh jumna yahna, teo wāhnit ípí chājat pah níih jíťchanadih wá chocna beé. Páant wá chājachah ennitji jumna, yeeb bāt níih jíťchanadih míic chocat caá náahap. 15 Ded pah níjeéh jamnitdih ní teo wáacat pínahdih butéh wá júutap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wá chājatji pah yeeb bāt biíc yoo bó ní chājáa.* 16 Yoo bópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded teo wāhniboó á maáh chah nihcan caá. Ded á wāhniboó caandih wahni chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yahna, yeebdíh teo wāhni pah níih jíťchanadih yeebdíh wá choc wāhup be. Pánihna, wá chājatjidih ennitji biíc yoo bó ní chājáa. 17 Páant wá watatdih jéihnit, chājna, búdí ní wēibipna caá.

18 “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wá niijcán caá. Det wá níionitdih wá táí jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biíc yoo bó á yapbipna caá. ‘Wájeéh jeémpnijeh tígáá weemdíh yeejép á chājbipna caá’, ít niij daacáp tají.* 19 Páant á chājat pínah jātih yeebdíh naóhna caá wá chājap, páant á yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios á wahni Cristo ta tígáá’, ní niij jéihyat pínah niijná. 20 Nindihbut yoo bópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wāhniidih ded táí wēi jwāáhni, weemdíhbut á táí wēi jwāáhna caá. Pánih weemdíh wēi jwāáhni, weemdíh wāhniidihbut á wēi jwāáhna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.*

Judas á duó wáyat pínahdih Jesús á naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Páant niij péanit, Jesús búdí á jígahap jí. Pánih jígahnit, jwiítidih nin pah á niijíp jí:

—Yoo bópdih yeebdíh wá naóhna caá. Biíc ní cātíh jamni weemdíh eníhcannitdih á duó wáibipna caá, á niijíp jí.

22 Páant á niijichah joinít, caandih júutni pínahdih jéihcan, jwiítjuh jwí míic en jāhanap jí. 23 Weém, Jesús búdí á oiniboó caandih wá dodh jāah lajap jí.

24 Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyajíh jenah júutnit, nin pah á niijíp jí:

—Caandih ma uúbh joí enéé dedna tígáá caandih duó wáini pínah, weemdíh á niijíp jí.

25 Páant á niijichah joinít, weémboó Jesúsdih jwáub dodh jāah lajnit, caandih nin pah wá niijí uúbh joyóp jí:

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27

* 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

* 13:18 Sal 41.9

* 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

—¿Maá, deddih niij tígaa ma chäj? wā niijíp jī.

26 —**Nin pandih dajnit wā neéh wāhni pínah weemdíh eníhcannitdih ā duó wáibipna caá, weemdíh Jesús ā niij jepahap jī.**

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ub neéhnit, Judas, Simón Iscariote wáúhdih ā wúhup jī. **27** Páant Jesús ā daj neéh wāhni pandih Judas ā jeéméchah, neméboó caandíh yeejép āt chājat túutup tajī. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jī:

—**Ded pah ma chājat pínahdih waícanjeh chājadh ma bejeé, Judasdih ā niijíp jī.**

28 Páant Judasdih ā niijíchah joiná yuhna, jwiít nihat jwī jéihcap jī. **29** Pánih jéihcan, “Judas jwíih dinerodih en daoní ā jumuchah, jwī jeémát pínahdih jíb chājat túutna, Jesús páant ā niij wahna caá”, biquína ít niij jenah joyóp ta yuh jī. Bitaboó “Moh yeejnitdih dinero wúhat túutna caá āt chājap”, ít niij jenah joyóp tajī. **30** Pániha, Jesús ā neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ā bac bejep jī. Páant ā bac bejehah, chei wáat jumup jī.

Jesús jáap wutatdih ā naáwát

31 Páant Judas ā bac bejat túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ā niij naáwáp jī:

—**Buu láa bácah weém nihat cáacwā úud jeñé wā íp ā wahni wā jumatdih, wā wēpatdihbut cáacwádh ā jéihyabipna caá. Caán ā wēpatdih weembút queédih wā jéihyabipna caá. 32 Páant wā íp ā wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbut waícanjeh ā jéihyabipna caá. 33 Yeéb wā weh paníhniit, nindihbut wā naáwáchah ní táí joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh níjeéh wā jum jwúhbiipna caá. Wā bejat túttimah, weemdíh búdí ní bidbiipna caá. Jwí déewádh wā niijátji pah yeebdíhbut bíic yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeéboó ní jéih bejcan caá’, wā niijná caá.* 34 Pániha, jáap wutatdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebjéh ní míic oyoó. Yeebdíh wā oyatji pah, yeebjéhbut ní míic oyoó.* 35 Páant ní míic oyochah ennít, wíihwā ní jumatdih bita í jéihbiipna caá, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.**

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

36 Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdihi nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Maá, dedboo tígaa ma bejbi, páant ma niijná? ā niijíp jī.

—**Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwúhcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, túttimah wā pebhna ma juibíbiipna caá, Pedrodihi Jesús ā niijíp jī.**

37 —¿Maá, dépanih tígaa buu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh í mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan níit, Pedro ā niijíp jī.

38 —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wáhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdihi meemdíh wā naóhna caá. Mújbai ā ewat pínah játih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, bíic peihcanni láa pohba bitadihi ma níj yeebiipna caá, Jesús Pedrodihi ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jumat

1 Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ā niijíp jī: “**Batéh wā niijátidih náhnit, ní jgahca bojóó. Wā ípdih táí jenah joinít, weemdíhbut bíic yoobó ní táí jenah**

* **13:33** Jn 7.34 * **13:34** Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

joyoó. ² Wā íp ā jumapboó dawá jumat pínah muná ā jumna caá. Pánihna, caanná jaibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wā bejbipna caá. Wā naáwát pah bíc yoobó ā wihcah, páant yeebdíh wāta níj naóhcan tagaá. ³ Yeéb ñi jumat pínahdih túi ámoh péanit, yeebdíh ubudih wā jwúub dei jéohbipna caá, wājeéh ñi jumat pínah níj. ⁴ Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ā níjíp jī.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tiguaá caán namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesúsdih ā níj úubh joyóp jī.

⁶ —Weemjéh tiguaá namá panihni wā jumap, wā íp pebhboó ñi jaibíat pínah níj. Weemjéh mun tiguaá yoobópdih naóhni. Jeáboó jaibínit pínahdih weemjéh mun tiguaá caolih booani wā jumna caá. Caolih wā booanit múicjeh wā íp pebhboó páantjeh í jumbipna caá. ⁷ Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih tagaá. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi túi jéihna caá buca, Jesús jwiít dih ā níjíp jī.

⁸ Páant ā níjíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ā níjíp jī:

—Maá, jwí ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tiguaá jwí eníhip, ā níjíp jī.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wājeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwuhcan níit? Weemdíh enna, wā ípdihbut maát enep be. ‘Jwí ípdih ma júutú’, níj. ¿dépanih tiguaá weemdíh páant ma níj? ¹⁰ Weém wā ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. ¿Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma níj jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátjéh wāpí naóhcan caá. Wā íp ā naáwát táutachahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán bíicdih jumna, ā wēpatjéh wāpí chāj júutna caá. ¹¹ Weém wā ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tiguaá’, níj jenah joicán, wā íp ā wēpatjéh wā chāj júutatjídih náhninit, bíicjeh jwí jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinít wā chājat pah bíc yoobó í chāj bípna caá. Buu wā íp pebhboó jwúub bejna, wā chājat chah pohba wā íp ā wēpatjéh í chāj bípna caá. ¹³ Weemdíh túi jenah joinít í úubát pah wā chāj bípna caá, wā íp ā wēpatdih cáacwā í jéihyat pínah níj. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumuchah, dedé ñi úubát bíc yoobó wā chāj bípna caá, Jesús ā níjíp jī.*

Túini Espíritu ā wahat pínahdih Jesús ā naáwát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wā wutatdih ñi jepahbípna caá. ¹⁶ Yeebdíh Túini Espíritu ā wahat pínah níj, wā ípdih wā úubhbípna caá, wā wihcah, ñijeéh ā jumat pínah níj. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh ā jumbipna caá. ¹⁷ Nin baácdih moón wā ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbut í jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh í túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jamni pínahdih yeéboó ñi túi jéihbípna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wā éemp bejcan níit. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ā juyúchah, weém wā jumat pahjeh mantih ñijeéh ā jumbipna caá. ¹⁹ Wā bejat pínah bahnjeh ā júdhna caá. Páant wā bejat táttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh í jwúub encan níit. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pud júohni wā jumat pah mantih, yeebát jwúub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwí wahni Túini Espíritu yeebdíh joinít, wā íp bíicdih wā jumatdih yeebdíh ā túi jéihyabípna caá. Pánihna, wā íp bíicdih wā jumat pah mantih, yeéb bíicdih

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn

3.21-22; 5.14-15 * 14:15 Dt 6.4-9; 11.1

wā jumatdihbut ā jéihyabipna caá. ²¹ Ded wā wutatdih joí waadáni weemdíh oini caá. * Weemdíh oinidih wā ípbut ā oibipna caá. Weembát caandíh bíic yoobó wā oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wā jumatdih wā túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

²² Jwíjeéh jumni bíih Judas, Iscariote nihcanni, Jesús dih nin pah ā niij wábh joyó jī:

—¿Maá, dépanihna jwiít dih jeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ā niijíp jī.

²³ —Ded weemdíh oini wā naáwát dih ā túi joí waadábipna caá. Páant ā túi joí waadánachah, wā íp caandíh ā oibipna caá. Pánih oina, wā íp bíic dih áih caolidih waadnit, ájeéh jwí jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wā wutatdih ā jepahcan caá. Páant ā jepahcah, ájeéh jwí wihcan níit. Butéh ñi joini weemjéh wā naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp weemdíh wahnijeh páant ā naáwát tétutp be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wā ípdih wā wábhachah, Túini Espíritudih yeebdíh ā wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, ā túi bohébipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wā naáwátjidih ā náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wā túi jumat tétutna caá. Weém wā túi jumat pah muntih yeebbát ñi táí jumbipna caá. Wā wáhni túi jumat pah nin baácdih moón í jéih wáhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi wumca bojó. ²⁸ “Weém wā bej jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat tétut niijná, wā jwáub dei jéohbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wā niij naáwáchah, ñiát joiná jī. Páant wā niijíchah joinít, weemdíh yoobópdi h ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wā ípboó weém chah wépní ā jumachah, ájeéh jumnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacipna caá. Páant wā chájat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jī, wā niijátji bíic yoobó ā yapachah, weemdíh táí jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

³⁰ “Yeebdíh wā múic wéhe jwáhat pínah bahni bitjeh ā judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejép chájadih ā jéohbipna yuh caá. Nemépwá í maáh wépní jumna yuhna, weemdíh ā jéih yap yohcan níit. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wā íp ā wutat pahjeh wā chájipna caá, nihat cáacwá caandíh wā oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhwá. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiít dih ā niijíp yah jī.

15

Jesús jiwá iguúh páuj panihni ā jumat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwiít dih ā jwáub niij bohénap jī, páant muntih: “Weém jiwá iguúh páuj panihni, wā ípboó iguúhadih en daoni panihni, wíih cáacwá iguúh pihna panihnit í jumna caá. * ² Quehcanni pihdih iguúhadih en daoni ā bóod yohbipna caá. Páant ā bóod yohat pah, det weemdíh táí jenah joicánitdih wā íp ā yohbipna caá. Ded táí quehni pihboodíh ā bóod ámohna caá, dawá ā quehat pínah niijná. Páant ā chájat pah det wílhwá í náahatdihjeh í chájachah enna, wā íp queétdih ā cádahat tétutbipna caá, ded pah wā náah yacatboodíh í chájat pínah niijná. ³ Yeéboó wā naáwát dih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi bíic dih wájeéh ñi jumwá. Páant wájeéh ñi jumachah, weembát yeéb bíic dih wā jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujdih

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1 * 15:1 Is 5.1-7

tái dauj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh tái joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chājcan niút.

⁵ “Weém jiwá iguñh páuj panihni, yeéboó ãih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdíh tái joiní wãjéeh tái biícđih ã jumachah, weembút ãjéeh tái biícđih wã jambipna caá. Pánih jumna, tái quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã tái chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicannitboó, wã weñat pínahdih ã jéih chājcan niút. ⁶ Ded wan jüóhni pihdih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjéeh tái jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguñh pihna ã diib téhechah, iguñhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cao yohbipna caá. Pánt ã chājat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chājna, iiguñpna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wã naáwátđih tái joiná, ded ñi náahatđih ñi wúbúchah, biíc yoobó wã chājbipna caá. ⁸ Wã weñat pínahdih ñi chājachah ennit, ‘Queét Jesúhwã caá’, bita ã niúj jéihbipna caá. Pánt niúj jéihnít, wã ípdihbut ã wēibipna caá. ⁹ Wã íp weemdíh ded pah ã oyat pah muntih weembút yeebdíh biíc yoobó wã oina caá. Pánt yeebdíh wã oyatđih ñi tái náhninaá. ¹⁰ Wã íp weemdíh ded pah ã wutachah, caandíh jepahna, ã oyatjñh ãjéeh wã tái jumna caá. Pánt wã chājat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wã wutatđih jepahna, wã oyatjñh wãjéeh ñi tái jambipna caá.

¹¹ “Pánt yeebdíh wã naóhna caá, wãjéeh tái jumnit, búdí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wēican niút. ¹² Nin pah yeebdíh wã niúj wutna caá: Yeebdíh wã oyat pahjeh muntih, yeebjéhbut ñi míc oyoó.* ¹³ Ded ã chéendih búdí oina, caanjéh ã wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ã tái teo wáacbipna caá. ¹⁴ Ded pah wã wutatđih jepahna, yeéboó wã chéenwã ñi jumna caá. ¹⁵ Wã chéenwã yoobát ñi jumachah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdíh wã niijcán caá. Í maáh ded pah ã chājatđih ã pebh moón ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumachah, ded pah wã íp ã naáwátđih yeebboodih wáat naóh yapanap jñ. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wã ñiwip jñ, wã ípíhwã jumna, ã wutatđih jepahnit, ñi tái chāj cádahcatđih ennit, bitabut Diosđih ã jepahat pínah niijná. Pánih tái chāj cádahcannit, wíhwã jumna, ded pah wã ípdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã wáh bípna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wã jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi míc oyoó”, Jesús jwiítđih ã niijp jñ.

Jesúsdih, ãihwáđihbut nin baácdih moón ã íiát

¹⁸ “Nin baácdih moón yeebdíh ã iináchah, weemdíhbut ã íiátjđih ñi tái náhninaá. ¹⁹ Diosđih jepahcannit ñi jumachah nihna, queétjeh ã míc oyat pahjeh, yeebdíhbut ã oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñionit jumna, ded pah queét ã chājat pah biíc yoobó ñi chājcatđih ennit, yeebdíh ã eníhcan caá.* ²⁰ “Wíhwã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wã niijátjđih ñi tái náhninaá. Pánih weém namp jumna, weemdíh yeejép ã chājat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ã chājbipna caá. Bitaboó wã bohéatđih jepahnit, yeebbút queéđih ñi bohénachah, ã jepahbípna caá.* ²¹ Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ã jéihcat júb, yeéb wíhwã ñi jumachah ennit, yeebdíhbut yeejép ã chājbipna caá.

²² “Queéđih bohénadih wã jüóhcah, weemdíh ã náahcatjñ júb queéđih peéh chājat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, bue queéđih wã bohéat táttimah,

* 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

* 15:19 Jn 17.14-18

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

'Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá', queét ĩ jéih niijcán caá. ²³ Ded weemdíh eníhcanni wã ípdihbut eníhcanni caá. ²⁴ Wã íp ã wēpatjīh cāacwã ĩ jéih chājca naáhdih wã chāj júutap be. Páant wã chāj júutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chāj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wã ípdihbut ĩ eníhcan caá. Páant ĩ eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chājbična caá. ²⁵ Pánih eníhcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji bíic yoobó chājna caá ĩ chājap. 'Queétdih yeejép wã chājcah yuhna, weemdíh ĩ eníhcan caá', it niij daacáp tajī.*

²⁶ "Túttimah, wã ípjeeh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdi h naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cāacwādi h wã bohé jwíhichah, yeeb wājeéh níat jumap jī. Páni h wājeéh jumnit, ded pah wã chājatdih ennitji yeeb jwáh bitadi h naáwát caá náahap.

16

¹ "Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, bíic yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ní cádahcat pínah niijná. ² Túttimah, wíihwã ní jumat jíib, ní maáta jwí míic wáacat munná ĩ waadát tútcan níit. Bíih láa ded yeebdíh mao yohna, 'Dios ã náahat pah chājna caá wã chājap', ã níij jenah joibípna yuh caá. ³ Wã ípdih, weemdíhbut ĩ jéihcat jíib páant ĩ chājbična caá. ⁴ Páni hna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, 'Páant ã yapat pínahdih Jesús jwíitdih ã naáwáp jī', ní níij náhnibipna caá. Caandíh ní náhniat pínah niijná, bññ yeebdíh wã naóhna caá", Jesús jwíitdih ã niijíp jī.

Túini Espíritu ded pah ã teo wáacat pínah

"Weemdíh ní jwíih pej jum láa weémboó níjeéh jumna, butéh wã bohéatdih yeebdíh wã naóh jwáhcap jī. ⁵ Obohjeéhtih, bññ weemdíh wah deyani pebhboó wã jwáub béjat pínah bahni jeh ã judhduchah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, '¿Díe tigeá ma bejbi?' weemdíh ní níij wáuh joicán caá. ⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdí ní jīgahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ní jīgahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdi h wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ní túi jumbična caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jüóhcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei jwiná, nin baácdih moón ĩ yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chājat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chājnitdih ĩ yéejat jíib Dios ã peéh chājat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espíritu cāacwādi h nin pah ã níij jéihyabipna caá: 'Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat', ã niijbípna caá. ¹⁰ Wã íp pebhboó wã jwáub bejat túttimah, cāacwã weemdíh ĩ jwáub encah, Teo Wáacni jwáh queétdih ã bohébipna caá, ded pah ĩ túi jumat pínahdih ĩ jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baácdih moón ĩ maáh nemépdih Dios ã peéh chājat pínahdih Túini Espíritu ã jéihyabipna caá.

¹² "Búdí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã judhdup. Obohjeéhtih, bññ caandíh wã naáwáchah, níta beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espírituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan níit. Obohjeéhtih, wã íp caandíh ã naáwát túutcah, yeebdíh yoobópdi h ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébipna caá. ¹⁴ Páni hna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinít, yeebboó weemdíh búdí ní

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

wēibipna caá. ¹⁵ Wā íp ā jéihyat pah, weembút wā jéihna caá. Páant tígaa ‘Túini Espíritu ded pah wā jumatdih ā jéihyabipna caá’, yeeddih wā niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahñibitjeh weemdih ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwáub enbipna caá, páant muntih”, Jesús jwiitdih ā niijíp jī.

Buu jġahnit, túttimah wēinit jwī jummat pínah

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, jwiit biquína nin pah jwī míic niij úabh joyóp jī:

– ‘Bahñibitjeh weemdih ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwáub enbipna caá, páant muntih’, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ā niij? ‘Wā íp pehbóo wā jwáub púuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ā chájat pínahdih niij naóh tígaa jwiitdih páant ā niij? ¹⁸ ‘Bahñibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tígaa ā cháj? Obohjeéhtih, jwī beh joicán caá, jwī míic niijíp jī.

¹⁹ Páant niijnít, caandih jwī úabh joíhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiitdih ā niij naáwáp jī:

– ‘Bahñibitjeh weemdih ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwáub enbipna caá páant muntih’, ¿wā niijátidih beh joicán, úabh joíh niit ñi chájap? ²⁰ Yoobópdih yeeddih wā naóhna caá. Wā wunat pínah bahñibitjeh ā judhna caá. Pánihna, wā wunuchah enna, búdí ñi jūibipna caá. Obohjeéhtih, weemdih enñcannitboó búdí í wēibipna caá. Yeéboó búdí jġahnitji, túttimahbitjeh ñi jwáub wēibipna caá. ²¹ Nin pah ā jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ā jumuchah, búdí mi jġahna caá. Pánih jġahna yuhna, mi weép jummat túttimah, caántdih ā tubatjidih náhnican, wébit ā cáac jumuchah ennit, búdí mi wēina caá. ²² Páant mi jummat pah tígaa buu yeéb ñi jġahbipna caá. Túttimah, yeeddih wā jwáub enechah, yeebbút búdí ñi jwáub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeeddih í jéih jwáub jġahacan niit.

²³ “Weemdih ñi jwáub enni yeó jáapdih túi beh joinít jumna, weemdih ñi úabh joicán niit. Yoobópdih yeeddih wā naóhna caá. Wíihwā jumna, wā wēpatjīh ñi úabúchah, wā íp yeeddih ā jepahbipna caá. ²⁴ Játih wā ípdih páant ñi úabh jwáhcáp jī. Obohjeéhtih, yeeddih wā wun wúhat túttimah, wíihwā jumna, páant caandih ñi úabú. Páant ñi úabúchah, ñi úabátidih ā wáhbipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ā jummat

²⁵ “Játih wā jenah joiní naáwátjīhjah yeeddih wā bohénachah, ñi túi beh joicán beé. Obohjeéhtih, wā boó pud jūúwát túttimah, ded pah jwī íp ā jumatdih túi buocannijeh wā naóhbipna caá. ²⁶ Caán láa wíihwā jumna, wā wēpatjīh yeebjéh wā ípdih ñi úabhbipna caá. Weémboó níih pínahdih wā jwáub úabh wáhcán niit. ²⁷ Pánihna, wā íp pebhmant jūóhni wā jumuchah ‘Yoobópdih tígaa’, niij jenah joinít, weemdih ñi oyochah ennit, wā ípboó yeeddihbat ā oibipna caá. Páant ā oyatdih jéihnit, yeebjéh caandih ñi úabhbipna caá. ²⁸ Weém wā íp bíicdih jumniiji nin baáboó wā jūúwáp jī. Pánihna, buu nin baáboó jum jwáhni wā íp pehbóo wā jwáub púuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiitdih ā niijíp jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, jwiit caandih nin pah jwī niijíp jī:

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjĭhjih bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Páni hna, meém jéih beedáni ma jum atdih buu jwuhna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ā wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jǰóhni ma jum atdih jwí túi jéihna caá, jwí niijíp jĭ.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jǰóhni tigaá āt jum ap’, ħñi niij níit buca? ³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nih at yeéb níih munáboó ñi jweí jwúub bejечah, weém biicjeh wā chāóbipna caá. Obohjeéhtih, biicjeh pohba wā nihcan níit. Weemdíh ñi yoh bejечah yuhna, wā ípboó wājeéh ā jumbipna caá. ³³ Páant wā yapat pínah jǰatih yeedíh naóhna caá wā chājap, jĭgahcanjeh ñi túi jum at pínah niijná. Nin baáboó ñi jum jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeedíh yeejép ĭ chājbipna caá. Obohjeéhtih, nin baácdih moón ĭ yéej chāj atdih yap yohni wā jum atdih jéihnit, bádí ñi weñeé, jwiít dih ā niijíp jĭ.*

17

Jesús āih pínahdih Diosdih ā uúbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij uúbáp jĭ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh ĭ mawat pínah ā juná caá. Páni hna, weém ma wáuh wā jum atdih cáacwādih ma jéihyanaá, weemdíh ĭ weñat pínah niijná. Páant ma chājachah, weém jwáh meemdihbat queétdih wā weñat túatbipna caá. ² Nih at cáacwā ĭ maáh weemdíh ma waadánap be. Páni h maáh jumna, det weemdíh ma wáhnitdih majeéh wā jum at túatbipna caá. ³ Det meém Dios biicjeh jumnidih jéihna, weém ma wáhnitdihbat jéihna, japboó jwíjeéh biicdih páantjeh ĭ túi jumbipna caá.

⁴ “Nin baáboó jum jwuhna, ma chāj at túatjidi h wā chāj péanap be. Páni h chājna, ded pah ma jum atdih cáacwādih wā túi jéihyanap be, meemdíh ĭ weñat pínah niijná. ⁵ Páni hna, nin baácdih jwí chāj at pínah jǰatih, majeéh biicdih jum jwuhna, biic yoobó jwípĭ wútat pah muntih, weemdíh ma jwúub maáh waadánaá.

Jesús ā bohénitĭh pínahdih jwuh Diosdih ā uúbát

⁶ “Paá, nit wáihwādih jwuh wā uúbhna caá. Nit weemdíh ma wáhnit nin baáboó yeejép wā cáti h ĭ jumuchah yuhna, queétdih ded pah ma jum atdih wā jéihyanap be. Queét míhwādih weemdíh ma wáhuchah, queét ma wútat pah ĭ chājna beé. ⁷⁻⁸ Weemdíh ma naáwátjidi h queétdih wā bohénachah, ĭ túi wéi joyóp be. Páni h wéi joinít, ma pebhmant jǰóhni wā jum atdih, ma wahni wā jum atdihbat ĭ túi jéihna caá. Páni h jéihnit, ‘Nih at jwiít dih ā bohéatjidi h, nih at ā chāj jéatjidi hbat Dios āt wútat taga’, ĭ niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wā bohénitĭh pínahdihjeh uúbhna caá wā chājap. Bitai h pínahdih uúbhna wā chāj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wáhnit míhwā caá ĭ jumap. ĭih pínahdih meemdíh uúbhna caá wā chājap. ¹⁰ Nit wáihwā nih at míhwā mun tigaá. Páni hna, míhwáboó wáihwā mun tigaá. Weemdíh jepahna, ĭ túat numúchah ennit, bitabat weemdíh ĭ wéina caá.

¹¹ “Buu nin baáboó wā chāocán níit. Ma pebhna jwúub bej at túat caá wā chājap. Páant ma pebhna wā jwúub bejечah yuhna, nit weemdíh ma wáhnit nin baáboó ĭ chāóbipna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdíh ma wáhnitdih ma wépatjĭh, weemdíh ma wáhni wépat biicdih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biicdih jwí jum at pah muntih nitbat túi biicdih ĭ jumbipna caá. ¹² ĭjeéh jum jwuhna, ma wépatjĭh nitdih wā

*

tái en dawáp be, biícboó ã bũdcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátdih Ì daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

13 “Bũ ma pebhboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwahna, Ìh pínahdih páant wã niíj uúbáp be, caandih joinít, weém biícđih búdí Ì weñat pínah niijná. 14 Ded pah ma jumatđih nitđih wáát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wíihwáboó yeejép chãjnitji Ì túut ñumáp be. Páant Ì túut ñumácah ennit, bita túut ñumcánnitboó queétdih Ì iiná caá. 15 ‘Nin baácđih jumnit wíihwáđih ma ub bejeé’, wã niíj uúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácđih Ì jum jwuhuchah, ma tái en dawaá, Nemép queétdih ã yéjecat pínah niijná’, wã niíj uúbhna caá. 16 Weém nin baácđih moón yeejép Ì jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemđih jepahnit jumna, nin baácđih moón Ì jenah joyát pah queétdih Ì jenah joicán caá. 17 Ma naáwát yoobópđih ã jumuchah, caandih nit wíihwáđih ma tái bohénaá, meemđih chah Ì jepahat pínah niijná. 18 Nin baácboó weemđih ma wahat pahjeh muntih, weembát nit wíihwáđihbut wã wahna caá, ded pah jwí jumatđih queét jwah bitadih Ì bohéat pínah niijná. 19 Cáacwáđih wã wun wáhibipna caá, míihwá jumna, ma weñat pínahđihjeh Ì chãjat pínah niijná.

Jesús nihat áihwá pínahđihbut ã uúbát

20-21 “‘Nit wíihwáđihjeh ma teo wáacá’, wã niíj uúbhcan caá. Bũ queétdih bitadih wíih doonáđih Ì bohénachah joinít, weemđih jepahnitđihbut ma teo wáacat pínahđih wã uúbhna caá, nihat wíihwá biícđih Ì jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewá jumna yahna, biícjeh caá. Pánihna, jwiít biícjeh jwí jumat pah queétdih jwíjeéh tái biícđih Ì jumna naáh, ma wahni wã jumatđih nihat cáacwá ‘Yoobópđih tigaá’, Ì niíj jéihyat pínah niijná. 22 Weemđih ma wáhni wépatđih wíihwáđihbut wáát wáhp be, biícđih jwiít jwí jumat pah, queétdih tái biícđih Ì jumat pínah niijná. 23 Weém queét biícđih wã jumuchah, meembát weém biícđih ma jumna caá. Páant biícđih jwí jumuchah, wíihwá yoobópđih biícwá pahjeh Ì jumbipna caá. Páant biícwá pah Ì jumuchah enna, ma wahni wã jumatđih cáacwá Ì jéihbipna caá. Pánihna, weemđih ma oyat pah muntih, queétdihbut biíc yoobó ma oyatđih Ì tái jéihbipna caá.

24 “Paá, nin baácđih jwí chãjat pínah játih weemđih búdí oina, ma wépat weemđih wáhnit, biíc yoobó maáta jwí jumap jí. Pánihna, wíihwá jwí pebhboó wájeéh Ì jumat pínahđih queétdih wã náah yacna caá, weemđih maáh ma jwáub waadáatđih Ì enat pínah niijná. 25 Paá, meém táini yoobát chãjni, nin baácđih moón yeejép wã meemđih Ì jéihcah yahna, weémboó meemđih wã tái jéihna caá. Ma wahni wã jumatđih nit wíihwá Ì tái jéihna caá. 26 Ded pah meém ma jumatđih queétdih wã jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemđih ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oyatđih Ì jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, queétdihbut Ì míic oyochah, jjeéh biícđih wã jumbipna caá”, Diosđih ã niijp jí.

18

Jesúsđih eníhcannit caandih Ì tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Páant niíj uúbh péanit, Jesús jwiít ã bohénitđih numah bac bejnit, Cedrón wít jumni mujđih chúuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwí juibínap jí. 2 Dawá láa caán pácahi jumapna Jesúsđih jwípi míic wáacap jí. Pánihna, Judas Jesúsđih

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

enihcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahdih át jéihyep tají. ³ Pánih jéihna, Jesúsdi h jútut tút niijná, Romano soldadowādih, Dioih mūdih wapnitdihbut át duó wái jūwúp tají. Queédih sacerdotewā maáta, fariseowā maátabut it wahap tají. Pánih jūóhna, iih jiiát yuyú déejih jiinít, itah tōopna, íbat naaná, máa quiitnajih man jumnit, í juyúp jí. ⁴ Pánihna, jwí jumupdih í tóah jūwúchah ennit, yeejép ā yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queédih jwáah bejnit, nin pah ā niij úubh joyóp jí:

—¿Déhedih bid jūóh tígaa ñi chāj? ā niijíp jí.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jūóhna caá jwí chājap, queét í niij jepahap jí.

—Caan tígaa weém, Jesús ā niijíp jí.

Queédih duó wáini, Judas, queét cātina ā jumup jí. ⁶ “Caan tígaa weém”, Jesús ā niij jepahachah joinit, caandih tewedih jūóhnitji tāahjilh í chéi jwúub bej buugúp jí. ⁷ Páant í buugúchah ennit, queédih Jesús nin pah ā jwúub niij úubh joyóp jí:

—¿Déhedih bid tígaa ñi chāj? ā niijíp jí.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwí chājap, queét í jwúub niij jepahap jí.

⁸ —“Caan tígaa weém”, yeebdih wáat niij jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wájeéh jumnitdih ñi teoca bojoó, Jesús queédih ā niijíp jí.

⁹ “Míihwā weemdíh ma wūhnitdih biic cāacdih wā buudát túutcap be”, Diosdih ā niij úubátji pah biic yoobó ā yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojoó”, ā niijíp jí. ¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadíh jwáat wáinit, sacerdotewā í maáhdih teo wūhni Malco wát jumniih jéihyepmant bóo moli chóodih ā bóod yohop jí. ¹¹ Páant ā bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ā niijíp jí:

—Míih íbat naadíh ma jwúub yacaá. Wā íip ded pah weemdíh ā náah yacat pah biic yoobó yeejép wā yapbipna caá, ā niijíp jí.*

Sacerdotewā í maáh pebhna Jesúsdi h úub bejat
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant ā niij péanachah, soldadowā, í maáhjilh, jwiit judiowā jwí maátabut Jesúsdi h teonit, caandih í chéwep jí. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna í úub bejep jí. Anás Caifás jóon wut jí. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā í maáh ā jumup jí. ¹⁴ “Nihat jwiit judiowā jwí táí jummat pínahdih biic cāac ā wūh wūhchah ā táibipna caá”, niij naóhniji Caifás ā jumup jí.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojilh Jesúsdi h yuúpbít jwí en péanachah, Anáih mauná Jesúsdi h úub juiúnáp jí. Pánihna, weémboó sacerdotewā í maáh ā jéihni jumna, Jesús táttimah maáih muú wáihyat júduna weembút wā waad béjep jí. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wā waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmajhéh ā chāwáp jí. Pánihna, jwúub bac jūóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wā waadát túutap jí. Páant mi waadát túutuchah joinit, weém Pedrodih wā numah waad béjep jí. ¹⁷ Páant wā numah waad béjehah ennit, caánt wapnihoó Pedrodih nin pah mi niij úubh joyóp jí:

—¿Meembút Jesús ā pej jumni nihcan níit? mi niijíp jí.

—Nihcan caá weém, Pedro ā niij jepahap yah jí.

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

18 Caan chéi túbít pohba ã cábhuchah, caanjih moón teo wáhnit taa cáonit, í méé cháudap jĩ. Pánihna, jwiítbat Pedrojih íjeéh jwĩ méé cháudap jĩ.

*Sacerdotewã í maáh Jesúsdiñ ã úúbh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

19 Páant jwĩ méé cháudat pónih, sacerdotewã í maáh ã jóon Anásboó Jesúsdiñ át úúbh joyóp wut jĩ. Jwiít ã bohénitdiñ, ded pah ã bohéatjidihbat át úúbh joyóp wut jĩ. 20 Páant ã úúbh joyóchah, Jesús caandih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Weém nihát í joyóchah, jweéhcanjeh wãpĩ bohénap jĩ. Jwiít judíowã jwĩ míc wáacat muudih, Dioih muudihbat wãpĩ bohénap jĩ. 21 Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdih páant ma niij úúbh joí? Ma jéhihna, weemdih joinítjidih ma úúbh joyoó. Queétboó meemdih yoobópdih í naóhbirna caá, át niijíp wut jĩ.

22 —Sacerdotewã í maáhdih páant ma niijcá bojoó, niijnít, caan pébh ñahni soldado téhiyajih Jesúsdiñ púo tíbdih át mawap wut jĩ.

23 —Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdih ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdih wã naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdih ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

24 Pánih úúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdiñ páantjeh í chéonijidih ã jíi Caifás, sacerdotewã í maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

*Pedro ã jwáúbyeet
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)*

25 Jesúsdiñ páant ã úúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojih páantjeh taa cáut pebh jwĩ méé cháudap jĩ. Páant jwĩ méé cháudachah ennit, caanjih moon jwáh Pedrodih nin pah í niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan níit? í niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwáúb niij jepahap yuh jĩ.

26 Páant ã niiját túttimah, sacerdotewã í maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwáh Pedrodih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumúpdih meemdih nihcannit beé Jesús bíicdih wã enep? ã niijíp jĩ.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yuh jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

*Pilato jwáh Jesúsdiñ ã úúbh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)*

28 Baáb jéenechah, Caifáih muumánt Jesúsdiñ úb bac bejnit, caán tútchidih moón í maáh Pilato wút jumniih muuná caandih í úb bejep jĩ. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áih muuná waadcán, soldadowádh Jesúsdiñ í úb waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, áih muuná waadnít, jwĩ wutatdih yap yuhna, Pascua jeémátidih ita jéih jeémpan tagaá. 29 Páant í waadcáh ennit, Pilato jécidih bac juí ñahnit, queétdih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

30 —Caán yeejép nihcah, meemdih jwíta úb jüóhcan tagaá, í niij jepahap jĩ.

31 —Caandih úb bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjaá, Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Obohjéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowádh cáacwádh ñi mao yohat tútupap jĩ, í niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdiñ í mawat tútatdih niijná í chãjap jĩ.

³² Páant ĩ mawat túutuchah, Jesús cruzboó ã wunat pínahdih, jātih ã naáwátji bíic yoobó ĩ chājat túutap jī.* ³³ Páant ĩ niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad béjnit, Jesúsdiĥ át bid bojop wut jī. Pánih bid bojnit, caandih nin pah át niij úubh joyóp wut jī:

—¿Meém judíowā ĩ maáh níit? át niijíp wut jī.

34—¿Meemjéh úubh joí en níit ma chājap? ¿Bita ĩ naáwáchah joiníji níit, páant ma niij úubh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jī.

³⁵ —Páant, weém judío niĥcan caá. Ma déewā, ñíih sacerdotewā maátabut meemdíh ĩ wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chāj, páant ĩ peéh chājíhichah? Jesúsdiĥ át niij úubh joyóp wut jī.

36—Weém nin baácđih moón ĩ maáh niĥcan caá. Páant wā jumuchah niĥna, wā bohénit weemdíh ĩta teo wáac tagaá, jwí déewā ĩ teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó niĥcan caá, Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jī.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh níit? páant niijná, Pilato át niijíp wut jī.

—Ma niiját pah maáh tigaá wā jumap. Cāacwā ĩ maáh jumat túut, queédih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wā jūúwáp jī. Pánihna, ded yoobópdih chājíhni, weemdíh ā táí jepahna caá, Jesús át niijíp wut jī.

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jī.

Judíowā Jesúsdiĥ ĩ mao yohat túutat
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwúub bac jūóhnit, queét pái ñuhnit judíowādih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Ñi mawat túutni Jesúsdiĥ dedé peéh mawat wiĥcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapđih bíic nemat muúboó jumnidih wāpĭ baca wāĥna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnídih yeebdíh wā baca wāĥ jīih? Pilato jwí maátadiĥ ā niij úubh joyóp jī.

⁴⁰ —Niĥcan caá. Caandih ma bacaca bojoó. Barrabásboodih jwiítđih ma baca wāhuú, Pilatodih jwí déewā ĩ niij ñaac jepahap jī. Barrabásboó Romano maátadiĥ yohíhnitjeéh ā jumap jī.

19

¹ Páant ĩ niij ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesúsdiĥ soldadowādih át puñat túutap wut jī. ² Páant ĩ puñat túttimah, queét óot tópdih péeb waoni júdu chājnit, Jesúsíh wao dáhdih ĩt yacap tajī. Pánih yac péanit, maátaiĥ yégueĥ pah jígoĥni caandih yacnit, nin pah ĩt niij deoh naáwáp wut jī:

³ —Ma túí jumúú, judíowā ĩ maáh, niij deoh naóhnit, Jesúsdiĥ ĩ dawát yoobó pūina ĩt chājap wut jī.

⁴ Páant ĩ puñat túttimah, Pilato jwúub bac jūóhnit, caanjíh pái ñuhnit jwí déewādih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wiĥcan caá. Páant ā wiĥcatđih ñi jéihyat pínah niijná, wā jwúub ab bac jūóhna caá, ā niijíp jī.

⁵ Páant ā niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátaiĥ yégueĥ pah jígoĥni ĩ yacniĥni muú díitmant ā bac jūúwáp jī. Páant ā bac jūúwáchah, Pilato queédih nin pah ā niijíp jī:

—Ñi eneé. Nin caá, ā niijíp jī.

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

6 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioih mæudih wapnitbæt Jesúsdih ennit, bádí ï jüih ñaacáp jï.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ï niijíp jï.

Páant ï niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jï:

—Caandih peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebhéh ub bejnit péoh dodhñit, ñi mawaá, ã niijíp jï.

7 Páant ã niijíchah joinít, jwí maáta nin pah ï jwúub niijíp jï:

—‘**Weém Dios wúuh caá wã jumup**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jüib jwí ñuowã ï wútatji pah caandih mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ï niijíp jï.

8 Páant ï niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wúhi bejep jï. 9 Pánih joí wúhi bejna, Jesúsdih jwúub ñamah waad béjnit, caandih nin pah át jwúub niij úbh joyóp wúat jï:

—¿Dedjñh bóo tigaá meém? át niijíp wúat jï.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandih át jepahcap wúat jï.

10 Páant ã jepahcah, Pilato nin pah át jwúub niij úbh joyóp wúat jï, páant muntih:

—¿Weemdih ma jepahíhcan niit? Weémboó meemdih wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat tútútna caá. ¿Caandih ma jéihcan niit? Jesúsdih át niijíp wúat jï.

11 —**Dios meemdih pánih wépatdih ã wúhcah, weemdih ded pah mata jéih chájat tútúcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdih enihcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá**, Jesús Pilatodih át niijíp wúat jï.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandih átih bacáihp wúat yuh jï. Pánih bacáihna, jwúub bac jüóhñit, queét jwí maátadih ã bacáihat déejidih ã wéþ naáwáp yuh jï. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwí déewáboó chah íjñit, bádí ï jwúub niij jüih ñaacáp jï.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwí maáh Césardih enihcanni caá. Pánihna, caandih bacana, meembút Césardih yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ï niijíp jï.

13 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsdih jwúub bac jüúwát tútútnit, caandih ded pah ã chájat pínahdih naáwát tútú niijná, peéh chájat pínahdih naóhñit ípñ chéudupboó Pilato ã yoób juí chéudup jï. Pilato ã chéudupboó jee dáhna ï jwejni coah ã jumup jï. Caan cóah jwiit judíowã jwíih wéheatjñh Gabatá ã wúat jumup jï. 14 Caán yeó jáapdih Pascua jeémát yeó jáap jätih jwí míic ámohat yeó jáap, yeó téih páuh laáb juní ã jumup jï.

Pánih juí chéudñit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjñh páñit jwí déewádh ã niijíp jï.

15 —¡Á wun dáhwa naáh! ¡Á wun dáhwa naáh! ¡Ub bejnit, cruzboó péoh dodhñit, caandih ñi mao yohoó! ï niij ñaacáp jï.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yuhna, caandih cruzboó péoh dodhñit, mao yohat tútú niit ñi chájap? Pilato queétdih ã niij jepahap jï.

—Roma tétchidih bóo César jwí maáh yoobát caá. Biñ maáh jwiítidih ã wihcan caá, sacerdotewã ï maáta ï niij jepahap jï.

16 Páant ï niiját túttimah, queét ï weñat pínah niijná, Jesúsdih cruzboó mao yohat tútútna, Pilato áih soldadowádh ã ub bejat tútútna jï. Pánihna, queét soldadowã Pilatoih mæmánt Jesúsdih ï ub bac jüúwáp jï.

*Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)*

¹⁷ Pánih ub bac jéohnit, Jesússeh áih cruzdih ā bewechah, Waó Iidíp wāt jamni jeejína caandíh ī ub bejep jī. Jwíih wéheatjīh caán jeé Gólgota ā wāt jamap jī. ¹⁸ Pánihna, bita chénewādhbit caán biíc dih ī mao yohat tūt tūniiná, ájeéh ī ub bejep jī. Pánih ub bejna, caanná juibínit, queét biíc peihcannit ī beoniji cruznadih soldadowā ī nah péoh jwejep jī. Biíc dih Jesús ā jéihyepmant bóo buwámant péoh jwej, biíhdih ā wáyámant bóo buwámant ī péoh jwejep jī. Pánihna, ī tac yoób Jesúsdih ī péoh jwejep jī. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ā daacát tūttni naadíh Jesúh waó chahmant ī nah péoh búhdhup jī. Nin pah át níj daacát tūtup tajī: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, át níj daacát tūtup tajī. ²⁰ Caán naadíh páant ā níj daacát tūttna, jwíih wéheatjīh, Roma tútchidih moónih wéheatjīh, Grecia baác dih moónih wéheatjīhbut páant át níj daacát tūtup tajī. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ī yoób pud dodhdop jī, buca. Queéd dih cruzboó ī péoh dodh mawapboó tútchi jwéej dih ā jamap jī. Dawá jwí déewā queéd dih ī mawachah enat tūt niijná, jwíjeéh ī péo bejep jī. Pánihna, caanná juibínit, Pilato ā daacát tūtatjidih dawá jwí enep jī. ²¹ Páant ā níj daacát tūtatjidih dawá jwí enechah újnit, Pilato pehbboó jwáub bejnit, sacerdotewā ī maáta nin pah caandíh īt níj wutap wat yuh jī:

—Nin judíowā ī maáh caá, ma níj daacát tūtca bojóo. Caánboó jwí maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwáub níj daacát tūtú: “**Judíowā ī maáh caá weém**”, ā níjíp be’, ma níj daacát tūtú, īt níjíp wat yuh jī.

²² —Wā jwíih daacát tūtut pahjeh ā jamu naáh, Pilato queéd dih át níj jepahap wat jī.

²³ Jesúsdih ī péoh dodhdát túttimah, chéne na míc soldadowā Jesúh yéguehnajidih ī jumat yoobó ī ubup jī. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ā jamap jī. ²⁴ Caán chóo, pánihi ā jamuchah, nin pah queét mícjeh ī níjíp jī:

—Nin yégueh chóodih jwí yeo wáica boj jíih. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat tūt niijná, jwí yoh tíoh jwah jíih, ī míc níjíp jī. Páant niijnít, íih tíhwat naajīh ī yoh tíhwap jī.

Pánih tíohna, Dios naáwát dih naóh yapani ā daacátji pahjeh ā yapat pínah niijná, queét páant ī chājap jī. “Wíih yégueh chóodih queét ī jumat yoobó ī ubbipna caá. Pánihna, wíih yéguehdih ubni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajīh ī yoh tíohbipna caá”, át níj daacáp tajī.*

²⁵ Páant ī chājachah, Jesúh cruz pehbbit chéne na míc yaádh biíc dih weém wā en ñuhap jī. Jesús ín, ā cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwí en ñuhap jī. ²⁶ Pánihna, ā ín biíc dih weém búdí ā oinibít ā peh wā en ñuhachah ennit, ā índih Jesús nin pah ā níjíp jī:

—**Naá, can wā bohénijiboó meemdíh ma wáuh pah ā jumbipna caá**, ā níjíp jī.

²⁷ Páant níj péanit, weemdíh jwah nin pah ā níjíp jī:

—**Buu cant ma ín pah mi jumbipna caá**, ā níjíp jī.

Páant ā níjíchah joinít, caán yeo jáapjeh caánt dih jwíih muáboó wā ub waadánap jī.

*Jesús ā wnat
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)*

* 19:24 Sal 22.18

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “Nihat Dios weemdih ã wətnidih wā chāj péanap be”, niij jéihna, Dios naáwátidih naóh yapanit i daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijip ji:

– Weemdih taca joótna caá, ã niijip ji.*

²⁹ Caanjih bijni jiwá iguúh mac jumni wáam dahdih i bíbohóh ji. Pánihna, biíc soldado hisopo wāt jumni máa doóbhdih ɛbnit, páab chái déedih chéó búadhnit, bijni macdih ã taj báahanap ji. Taj báaha péanit, Jesúsih jacna ã nah tewep ji, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chājachah, Jesús caandih wái nom péanit,

– Páant bóojeh tigaá, niij, waó yaíh duonít, ã wanah bejep ji.

Soldado Jesúsih páwádih ã jwāagat

³¹ Caán ã wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwī chooát yeó jáap pínahdih jwī ámohat ã jumap ji. Jwiit judiowā caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh i ñuhadidih jwī náahcap ji. Pánihna, iih wáa nahnadidih daj mawachah, waicanjeh i wunat pínah niijná, jwī maátaboó Pilatodih it daj mawat túutap wut ji. Páant i daj mawat túttimah, iih bácahjidih waicanjeh ɛb deyaat túut it chājap tají. ³² Páant i wətuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhnitdih iih wáa nahnadidih soldadowádih át daj mawat túutap wut ji. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnitdih daj mao péa, yap juóhnit, Jesús jātíh ã wunatjidih enna, áih wáa nahnaboodih i daj maocap ji.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih itah tóopjih Jesúsih páwá pijmant ã jwāag aabánap ji. Páant ã jwāagachah, biíc mantjeh meép mahjih wid jumni ã chíi juúwúp ji. ³⁵ Páant ã chíi juúwúchah, weemjéh wā enep ji. “Weém nin tólihndih páant wā niij daácna, yoobópdih naóhna caá wā chājap”, wā niij jéihna caá. Pánihna, yeebdihtut wā naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdi h i tui jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwátidih naóh yapanit i naóh daacátji pahjeh tibee páant ã yapap ji. “Áih bácahdih ded iidípdih i daj maocan níit”, i niij daacátji pahjeh, Jesúsih wáa nahnadidih i daj maocap ji.* ³⁷ Dios naáwátidih biíh tólihndih nin pahbut i niij daacáp tají: “Queét i jwāagnijidih i enbipna caá”, it niij daacáp tají.*

Jesúsih bácahjidih i yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wunat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, áih bácahjidih ɛb deyaat túut niijná, Pilatodih ɛúbúdidih át bejep wut ji. Páant ã ɛúbúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandih át ɛb deyaat túutap wut ji. Páant ã ɛb deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna joinít, Jesúsih bácahjidih ã ɛb deyanap ji. José jwī déewā maátadidih ɛumna, Jesúsdi h ã jepahatjidih át naáwíhcap tají. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdi h chei juí wéhenijibut,* ájeéh juóhnit, mirra wāt jumni chej jumni ah, áloe wāt jumni chípéh déeéh widnidih ã ɛb juyép ji, Jesúsih bácahjidih i yohat pínah jātíh ñáñat túut niijná. Caán ã ɛb juóhni treinta kilos át chodop ji. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewā Jesúsih bácahjidih ɛb deyanit, jwiit judiowā wənnitdih jwípí yohat pah, áih bácahjidih chej jumni iih ñáinit, yéguehñajih i pinip ji. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdi h i mawap pebh pácahi ã jumap ji. Caán pácahi tac yoób cáac i yohat pínah i jáap baadni jeé íit át jumap ji. Caán i baadni ítidih cáac yoh jwahca naáh át jumap ji. ⁴² Pánihna, jwī chooát hora

* 19:28 Sal 69.21 * 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

* 19:39 Jn 3.1-2

tóah jüúwáchah, áih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit jumni jeé ítdih yóhahnitjeh í yohop jî.

20

Jesús á boo pud jüúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdi í yohopjiboó mit bej jáanap wut jî. Caanná juibínit, caán ítdih í nemnji jeé júdudih bita í pátú dodhdajti pah á jumuchah, mit enep wut jî.

² Pánih ennihji weém, Jesús bádí á oini, Simón Pedrojîh jwí jumupna mi ñáo juyúp jî. Pánih ñáo junít, jwiít dih nin pah mi niij naáwáp jî:

—Jwí Maáih bácahjidih jáantjeh ít ubap tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwúub jwejepjiboó wá jéihcan caá, mi niijp jî.

³ Páant mi niijchah joinít, jwiítbut Jesúsdi í yohopjiboó enedih jwí ñáo ñah bejep jî. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodi ñáo yapnit, á játih caán yohopji jeé íitna wá waóh juibínap jî. ⁵ Pánih játih juibína yuhna, caán ítdih waadcanjeh, péeb jéen enna, Jesúsdi í pinni chóonajjeh á lajachah, wá enep jî. ⁶ Páant wá péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péeb junít, cháo ñúhcanjeh, caán íitna á waad béjep jî. Pánih waad béjnit, Jesúsdi bácahjidih í pinni chóonajjeh á lajachah, caanbút á enep jî. ⁷ Jesúsdi wao dáhdih í pinni chóo chibit yúup á lajachah, caandíhbut á enep jî. ⁸ Páant chóna áih bácahdi áih wao dáhdihbut í pinatji pahjeh á lajap jî. ⁹ Pánihna, waad béjnit, á en ñuhuchah ennit, weembút wá ñúun waad béjep jî. Pánih ñúun waadní, Jesúsdi bácah á wihchah ennit, “Yoobópdi Jesús át yáub boo pud jüúwát”, weém wá niij jéihyep jî. ¹⁰ Caán ítboó jwí bejat pínah játih, Dios naáwát dih naóh yapanit Cristo á wunat pínahdi, á jwúub boo pud jüúwát pínahdi but í daacátjidi jwí túi beh joi jwúhcap jî. ¹¹ Pánih en péanit, jwíh muaná jwí jwúub bejep jî.

María Mágdala tútchidih bóli di Jesús á jígohat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiít dih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwí túttimah péeb bejnit, Jesúsdi bácahdi í yohopji jeé ít jéc jíponih ñuhnit, mit jüi ñúhup wut jî. Pánih jüi ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jî. ¹² Pánih en waadna, Dios á wahnit ángelwá chénewádh mit enep wut jî. Túi baahní yéguenna duonít, Jesúsdi bácah á lajapjidi ít chéudup wut jî. Bíic áih wao jumupjimat, bíih áih jíitcha jumupjimat ít chéudup wut jî. ¹³ Páant queédih mi péeb jéen enechah, queétoó caánt dih nin pah ít niij úbh joyóp wut jî:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jüí? ít niijp wut jî.

—Wá maáih bácahjidih ub bejnit, ded í jwúub jwejepjiboó wá jéihcan caá, mit niij jepahap wut jî.

¹⁴ Queédih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjîh á ñuhuchah, mit enep wut yuh jî. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wut jî.

¹⁵ Páant mi beh encah, Jesús caánt dih nin pah át niij úbh joyóp wut jî:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jüí? ¿Déhedih tígaa ma bid? át niijp wut jî.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wut yuh jî. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemníť beé jwī maáíh bácahjidih ma ʘb bejep? ʘb bejna, ded ma jwʘʘab jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwʘʘab ʘbʘdih wá bejat pínah niijná, caandíh mit niijíp wʘt jī.

¹⁶ —**María**, át niijíp wʘt jī.

Páant ā niijíchah joí, tac pʘʘd ñʘhñit, Hebreo wéheatjīh nin pah mit niijíp wʘt jī.

—Raboni, niijnít, Jesúsdih mit pin tewep wʘt jī. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chājap wʘt jī.

¹⁷ Páant mi pin tewečah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wʘt jī:

—**Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wā íp pebhboó wā pʘʘh laab béj jwʘhcan caá. Pin teocanjeh, wā ʘʘdwā panihnitdih nin pah niij naáwádih ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ā niij naáwát túʘʘʘp be: “Wā íp ñi íp mun tigaá. Caanjeh wíih Dios ñíih Dios mun tigaá. Pánihna, ā pebhboó wā pʘʘh laab béjbipna caá”, ā niij naáwát túʘʘʘp be’, queétdih ma niijí, Mariadih Jesús át niijíp wʘt jī.**

¹⁸ Páant ā niijíchah joiníhji jwī pebhna jʘinít, nin pah mi niijíp jī: “Jwī Maáhdih wā enep be”, niijnít, Jesús caántdih ā naáwát túʘʘʘtjidih jwíʘʘdih mi naóh yapanap jī.

Jesús ā bohénitjidih ā jígochat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwíʘʘ Jesús ā bohénitji, jwī maátadih ʘʘmna, jécdih túi nem beedá bojnit, mʘʘú díʘʘna bíicdih jwī chʘʘʘʘp jī. Páant túi nem beedáni ā jumʘchah yahna, Jesús jwī cātíh ā jígohop jī. Pánih jígoñnit, nin pah ā niijíp jī:

—**¿Ñi jum caá? Dios ā túyát ñijeéh ā jumʘ naáh, ā niijíp jī.**

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jíʘchanadihbut jwíʘʘdih ā jéʘʘʘp jī. Páant ā jéʘʘʘchah enna, jwī Maáh ā jumʘtadih jéihñit, búdí jwī weñep jī. ²¹ Páant jwī weñechah, Jesús nin pah jwíʘʘdih ā jwʘʘab niijíp jī:

—**ʘʘmcanjeh, ñi túi jumʘʘú. Wā íp weemdíh ā wahat pah mʘntih, wíih túini doonádih ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wā wahna caá, ā niijíp jī.**

²² Páant niij péanit, jwíʘʘdih ā póoj jáhanap jī.

—**Bʘʘ Túini Espíritudih ñi ʘbʘʘú, ñíih caolíh díʘʘboó ā jumʘt pínah niijná.**

²³ Páant ñijeéh jumʘna, ā wépatjīh det í yéej chājatdih ñi yohochah, yohni ā jumʘbipna caá. Obohjeéhtih, det í yéej chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ā jumʘbipna caá, Jesús jwíʘʘdih ā niijíp jī.*

Jesús ā jwʘʘab jígohochah, Tomás ā enat

²⁴ Jesús jwī cātíh ā jwííh jígoñni chei, Tomás pohba jwíjeéh ā wihcap jī. Tomás Jesúsdih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí niij wʘt ejni ā jumʘp jī.

²⁵ Túttimah, ā jwʘʘab juyáchah, caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Jwíʘʘ jwī maáh Jesúsdih jwī enna beé, jwī niijíp jī.

Páant jwī niijíchah joiná yahna, Tomásboó nin pah ā jípónih niij jepahjehep jī:

—Weémbóó áih téihyadih í péhwatji íʘtnadih wíih téih túibjīh teo encan, áih páwádih í jwáagatji íʘtdihbut teo encan, ‘Á boo pʘd jʘʘwát dooná yoobópdih caá’, wā niij jenah joicán níit, jwíʘʘdih ā jáh niijjehep jī.

* **20:23** Mt 16.19; 18.18

26 Túttimah bóo domingo yeó jáap caán meedíhjuh jwí jwáub míic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh á jumap jĩ. Pánih míic wáac joinít, nihát jéchnadih jwí jwáub táí nemechah yahna, Jesús jwí cātíh á jwáub jígohop jĩ. Pánih jígohnit, nin pah jwiít dih á niijíp jĩ:

—¿Ni jum caá? Dios á táyat ñijeéh á jum naáh, á niijíp jĩ.

27 Páant niijnít, Tomásboodih nin pah á niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadih í péhwaŋi ítnadih meemjéh ma teo eneeé. Wíih páwádih í jwáagatŋi ítdihbut ma teo eneeé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūwáp taga’, ma niŋ jéihyeé, caandíh á niijíp jĩ.

28—Meémboó wá Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandíh á niijíp jĩ.

29—Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūwáp. Pánih boo pud jūóhna, Dios á wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niŋ jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yahna, páant niŋ jéihnit, búdí í wéibipna caá, Jesús Tomásdih á niijíp jĩ.

Jesúsdih cācwā í jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih á daacát

30 Jwíjeéh jum jwahna, dawá láa jwiít cācwā jwí jéih cháŋca naáhdih Dios á wépatŋih Jesús á cháŋ jéutap jĩ. Páant á cháŋatŋidih nin tólihdih wá jéih daác beedácan caá. 31 Pánih daác beedácan yahna, nin tólihdihjuh wá daacáp be, ‘Yoobópdih Dios á wahní Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wáuh’, ñi niŋ jéihyat pínah niijná. Páant niŋ jéihna, caandíh jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jum bípna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete á bohénitŋidih á jwáub jígohat

1 Túttimah, jwiít siete á bohénitŋidih Tiberias ím jwéejdih Jesús á jwáub jígohop jĩ. Nin pah á jumap jĩ: 2 Jwiít bíicdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niŋ ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewá Zebedeo weh, bita chénewá Jesús á bohénitŋi, páant moón jwí jumap jĩ. 3 Páant moón jwí jumachah, Simón Pedro jwiít dih nin pah á niijíp jĩ:

—Weém queej jéut mawadih bejna caá wá cháŋap, á niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jĩ.

Páant niŋ, dei jwabí, jááj chóodih waadní, ímdih jwí páud bac bejep jĩ. Pánih páud bac bejnit, nihát chei jwí jéut mawachah yahna, queejwá í chāuhcap jĩ.*

4 Baáb báahachah, Jesús ím jwéejdih á ñuhachah, jwí enep yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwí beh encap jĩ.

5 Pánih ñuhna, jwiít dih nin pah á niŋ ej wáuh joyóp jĩ:

—¿Wá déewáá, queejwádih ñi bíd jwaicá? á niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwí niŋ jepahap jĩ.

6 Páant jwí niŋ jepahachah joinít, nin pah Jesús á jwáub niŋ ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo bawáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báaha en tigaá, á niijíp jĩ.

Páant á niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwá í chāuhachah joinít, jwíih ñuodíh jwí wáí ñaha bojop yah jĩ. Obohjeéhtih, tab dawá í jumachah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jĩ.* 7 Páant dawá í jumachah, Jesúsdih jwí jwíih jwááh láa bíic yoobó á yapatŋidih náhninit, weémboó, Jesús búdí á oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodih wá niijíp jĩ.

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

Páant wā niijíhah joinítjeh, ã too dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. ⁸ Páant ã yaáh ñáan bejchah, caán ñuodih teonit, jwiítboó jááj chóojh jwĩ wái ñáan juibínap jĩ. Ím tac yoob póhba ã nihcan jĩ, táí jwéj buggdíhjah jwĩ jumap jĩ. ⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ã chájni táí iigni taa táóhjih queejwá pan biícđih ã lajachah, jwĩ enep jĩ. ¹⁰ Páant jwĩ ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiítđih ã niijíp jĩ:

—**Butéh ñi júat maonitđih daocánnit ñi ub júúwá,** ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant ã niijíhah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodih watnit, óon coahboó ã wái ñáan júúwáp jĩ. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwá ĩ jumap jĩ. Páant moón dawá ĩ jumna yuhna, caán ñuodih ĩ boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiítđih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—**Ñi jeémp jáa júúwá,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíhah joinít, ã pebh juibínit, caandih en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úubh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queej pan biícđih nah teonit, jwiítđih ã wáhp jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáapđih ã boo pud júúwát túttimah, jwiítđih biíc peihcanni láa míc júutna ã chájap jĩ.

Jesús Simón Pedrođih ã míc wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrođih yuárbbit namah bejnit, nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wááh, ¿queét ĩ oyat chah weemdih ma oi niit?** ã niijíp jĩ.

—Wá oina caá, Maá. Wá oyatđih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíh oveja weh panihnitđih ma táí iní,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ, páant mantih:

—**Simón, Jonás wááh, ¿yoobóđih weemdih ma oi niit?** ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdih wá oina caá. Wá oyatđih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíh ovejawá panihnitđih ma táí en dawaá,** Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wááh, ¿weemdih oyat yoobát niit ma oyop?** ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “**¿Weemdih ma oi niit?**” ã niij úubh joyóchah joinít, Pedro búdí jġgahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihatđih jéihni jumna, meemdih wá oyatđih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíh ovejawá panihnit ĩ jeémát pínahđih ma táí wáhuá.**

¹⁸ Yoobóđih meemdih wá naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnit, ded ma bejihpboó mapġ bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míh muj nahđih ma júat ñahanachah, meemdih yégueh yacnit, ded ma bejhcapboó bita ĩ ub bejbipna caá, Pedrođih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsđih jepahni ã jamat jıib, ded pah Pedrođih bita ĩ mawat pínahđih jéihya naóhna ã chájap jĩ. Páant niij péanit,

—**Weém ded pah wá chájatjđih enniġi jumna, biíc yoobó ma chájáa,** Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihđih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjah, Pedroboó tac púud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queéđih wá ñuún péenachah, ã enep jĩ. Biícđih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdih enihcannitđih júutni

pínah ded tigaá ã jum?" Jesúsdiñ niñ uúbh joiní wã jumap jĩ.* 21 Páñihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsdiñ nin pah ã niñ uúbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ã yapbi? ã niñjíp jĩ.

22 —Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jumat túutuchah, míh pínah nihcan caá. Páñihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniñi jumna, meémboó bíic yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niñjíp jĩ.

23 Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, niñat Jesúsíhwã queétjeh chah búdí ït míic wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wancan niñt”, weemdíh queétjeh ït niñ míic wéhenap yah jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wancan niñt”, Jesús niñná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jumat túutuchah, míh pínah nihcan caá. Páñihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niñ naóhna ã chãjap jĩ.

24 Páñihna, weemdíh jĩí, Jesús páant ã niñ naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdiñ ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Páñihna, nin wã naáwát yoobópdiñ ã jumatiñ jwí tái jéihna caá. 25 Dawá bíihdihbat Jesús ã chãjap yah jĩ. Obohjeéhtih, “niñat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihdih ã jumuchah, ïta en buájacan tagaá”, wã niñ jenah joiná caá.

Páñihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

LOS HECHOS

Táini Espíritu ã jwáwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

¹⁻² Teófilo, weém, Lucas, meemdih wã jwáwáb daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíih daácni núodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cãacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtih, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Táini Espíritu ã wêpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ. ³ Jesús cruzboó ã wanat táttimah, ã jwáwáb booatjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwáwáb jígohop wut jĩ. Pánih jígohnit, “Dios nihat cãacwã ã maáh ã jumuchah, caandih ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpi níj naáwáp wut jĩ.

⁴ Biíc láa Jesús ã bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—“Táini Espíritudih yeebdih wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnídih Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhwá. Caán ã niijnídih yeebdih wáát naáwáp be.* ⁵ Juan yeebdih mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdih Táini Espíritudih wahna, caán daabáat panihni ã wêpat yeebdih búdi ã wãhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jina Jesús ã bohénit biíc dih ã jumuchah, caandih nin pah ã níj wábh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bue jwiít judiowã jwĩ maáh ma waadmí níit? Ít niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã niijichah joinit, Jesús nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íp ã ñioni yeó jáapdihjeh weemdih maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeébbó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Táini Espíritu yeebdih ã waadáchah, Dios ã wêpatdih ã wãhbirna caá. Caán wêpatjĩh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baác dih moón, Samaria baác dih moón, yuepboó baác nadih moondih yah buca wíih táini doonádih ñi wêp naóhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

⁹ Páant níj péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jĩ. Caandih ã chéi en ñuun ñuhuchah, mah tólihdih yap púuh laab béjna, át buudáh bejep wut jĩ.*

¹⁰ Páant Jesús ã púuh laab béjehah, ã chéi en ñuun ñuhuchah, chéne ángelwã baabni yéguéh ñuonit Jesús ã bohénitji cãtih ã jígoh ñuhap wut jĩ.

¹¹ Pánih jígoh ñuhnit, queétdih nin pah ã níj wábh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baác dih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tigua ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwáwáb dei jwóhbirna caá, ã níjíp wut jĩ.

Judasjidih jwáwáb túut nuumni pínahdih ã ñíwat

¹² Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáwáb dei bejnit, Jerusalén tútchina ã jwáwáb jwábinap wut jĩ. Caán jeé Jerusalén pehbhitjeh át jumap wut jĩ. ¹³ Jwáwáb

* **1:1-2** Lc 1.1-4 * **1:4** Lc 24.49 * **1:5** Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * **1:8** Mt 28.19; Mr

16.15; Lc 24.47-48 * **1:9** Mr 16.19; Lc 24.50-51

juibnít, queét chahboó ĩ jumni tólihdih ĩt púuh laab béjep wut jĭ. Nin caá queét ĩ wātna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biĭh Santiago Alfeo wáuh, Simón Celote wūt jumni, Judas biĭh Santiago wáuh ĩt jumap wut jĭ.* ¹⁴ Queét oncewájeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biícđih, múc wáacnit, ĩt jumap wut jĭ. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosđih búdi ĩpĭ wáábup wut jĭ.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúhwā caán tólihdih múc wáacnit, ciento y veinte ĩt jumap wut jĭ. Páant ĩ jumuchah, Pedroboó queét cātĭh űuhnit, nin pah át niĭj naáwáp wut jĭ: ¹⁶ “Wā déewāá, Dios jon jātĭh ā niĭjātji pah bĕh ā yapna caá. Túini Espĭritu Davidjidiđ ded pah Judasji ā yapat pĭnahđih át naóh daacát túutap tajĭ. Judasji beé Jesúsđih teonit pĭnahđih ā waáwáp jĭ. ¹⁷ Pānih chājni pĭnah jwĭjeéh Jesús ā tewatđih chājni ā jumap yah be”, át niĭjĭp wut jĭ.

¹⁸ Judasjiboó Jesúsđih ĩ tewat pĭnah naáwát jĭibđih ā jwáubaĭhichah yuhna, queét sacerdotewāboó ĩt teocap wut jĭ. Pānihna, caán jĭibjĭh bainĭ baácđih ĩt jĭib chājap wut jĭ. Caán baácđih Judasboó múc jōp wái wunnĭji walahnit, déuc jéen bejna, át páah yoh űajap wut jĭ. Pānih páah yoh űajna, āih wudah át búuh yoh bejep wut jĭ. Āih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wut jĭ. ¹⁹ Judas ā yéejatji jĭibđih nihat Jerusalén tátchidiđ moón ĩt jéih beedép wut jĭ. Pānihna, caán ĩ jĭib chājni baácđih Acéldama wūt ĩt búahđup wut jĭ. “Acéldama”, niĭjná, “Meép jumni baác”, niĭjná ĩt chājap wut jĭ.*

²⁰ Túttimah, nin pah queétđih Pedro át jwáub niĭj naáwáp wut jĭ: “Jon jātĭh ĩ daacátji pahjeh tibeé Judasji ā yapap be. Davidji ā daácnĭ Salmos ĩ niĭjni tólihdih nin pah át niĭj daacáp tajĭ:

‘Ā tewatji yohni ā jumna naáh, niĭj daácnit, (Sal 69.25)
Biĭh ā tewatjidiđ jwáub túut nĕummnĭt, ā tewe naáh’, át niĭj daacáp tajĭ. (Sal 109.8)

²¹⁻²² “Páant ā niĭj daacátjidiđ jéihnit, Judasjidiđ jwáub túut nĕummnĭ pĭnahđih jwiítđih bidat caá náahap. Juan Daabánĭjeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ĩ bejep jĭ. ĩjeéh jumni biícđih űĭwat caá náahap, jwĭjeéh ā jumap pĭnah niĭjná.* Jesúsjeéh jwĭ jumuchah, jwĭjeéh páant péeni, Jesús ā púuh laab béjatjidiđ jwĭjeéh enniđihbut űĭwat caá náahap.* Páant jwĭ űĭwichah, Jesús ā jwáub boootjidiđ jwĭjeéh naóhni ā jumbĭpna caá”, Pedro queét Jesúhwāđih át niĭjĭp wut jĭ.

²³ Páant ā niĭjĭchah joinít, chénewāđih ĩt űĭwĭp wut jĭ. Biíc José Barsabás wūt jumniđih ĩt űĭwĭp wut jĭ. Caán Justo ĩ niĭj wūt ejni wut jĭ. Biĭh Matías wūt jumniđihbut ĩt űĭwĭp wut jĭ. ²⁴⁻²⁵ Queétđih űĭonit, Diosđih nin pah ĩt niĭj wáábup wut jĭ: “Maá, nihat cācwā ĩ jenah joyátđih ma túi jéihna caá. Judasjidiđ túut nĕummnĭ pĭnah, nit chénewā jwĭ űĭonitđih, ded meém ma náahniđih jwiítđih ma júutú. Jesúsđih cádahni Judasji iiguĭpna át bejep taga. Caandĭh túut nĕummnĭ, jwiít Jesús ā naáwát túutnit biícđih jumni pĭnahđih ma júutú”, Diosđih ĩt niĭjĭp wut jĭ.

²⁶ Páant niĭjnájeh, bidat túut niĭjná, ĩ űĭwat naanáđih ĩt púudanap wut jĭ. Matíah naá ā jwĭh búg jéenechah, caánboó Jesús ā naáwát túutnit oncewájeéh át waadáp wut jĭ.

2

Túini Espĭritu ā wēpat queétđih ā wāhat

* 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16 * 1:19 Mt 27.3-8 * 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21

* 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

1 Pentecostés wāt jumni yeó jáapdih* nihat Jesúhwā biíc muudih̄ it̄ jwéub míc wáac juyúp wut̄ jī. 2 Neohjeh bádí johlit̄ yáaat panihni jeámant̄ jūóhnit̄, ī jumni muudih̄ át̄ yeéj yáanap wut̄ jī. 3 Nihat̄ īih wao cháh̄ t̄ū oopát̄ t̄õpna panihni át̄ jígohop wut̄ jī. 4 Pánihna, Túini Espíritu queétdih̄ ā waadáchah, ā wēpat̄jīh bitaīh wéheatna ī beh joica naáh̄jīh̄ it̄ wéhe jwīhip wut̄ jī.

5 Caán lāa, nihat̄ baácna bej peétnit̄ji judiowā Dios ā watatdih̄ jepahnit̄, Jerusalén tútchina itát wáac juyúp wut̄ jī. 6 Pánihna, japboó yáanachah joinit̄, Jesúhwā ī jumni muuná dawá it̄ míc wáac juibínap wut̄ jī. Pánih̄ juibínit̄, cāacwā yoobó ī wéheatnajīh̄ Jesúhwā ī wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit̄, nin pah̄ it̄ míc niīj wéhenap wut̄ jī:

7-8 —¿Dépanih̄ tigaá nit̄ Galilea baácdih̄ moon yáhna, jwīih̄ wéheatnajīh̄ ī túi wéhenachah, jwī beh joí? 9 Nihat̄ jwīih̄ wéheatnajīh̄ buu wéhena caá ī chājap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, 10 Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih̄ moonbát̄ jwiit̄ jwī jum̄p. 11 Biquína judiowā jwī jumna caá. Bitā judiowā nihcannit̄ yuhna, Dios naáwát̄dih̄ bohénit̄but̄ jwījeéh̄ ī jumna caá. Bitā Creta quewadih̄ moón, Arabia baácdih̄ moonbát̄ jwījeéh̄ ī jumna caá. Pánihna, nitboó ī wéhenachah, jwiit̄ nihat̄ jwī beh joiná caá. Queét̄ jwīih̄ wéheatnajīh̄ Dios ā wēp̄ chājatdih̄ naóhna caá ī chājap, it̄ míc niīj̄p wut̄ jī.

12 Páant̄ niīj̄ joí wáhi bejna, ī ennidih̄ ī joinídih̄but̄ ded pah̄ ā yapatdih̄ it̄ jéihcap wut̄ jī.

—¿Nit̄ dépanih̄ tigaá bitaīh̄ wéheatnajīh̄ Dios ā wēp̄ chājatdih̄ ī túi wéhe? yeéb̄ ñi jenah̄ joyóchah, queét̄jeh̄ it̄ míc niīj̄p wut̄ jī.

13 Obohjeéhtih̄, bitā ĩjeéh̄ jumnit̄ nin pah̄ it̄ niīj̄p wut̄ jī:

—¡Dépah̄ nit̄ cheha náahdih̄ babh̄ máihnit̄, wéhena caá ī chājap! it̄ niīj̄ deoh̄ naáwáp wut̄ jī.

Pedro cāacwādh̄ ā naáwát̄

14 Pánihna, Pedro once Jesús ā naáwát̄ t̄útnit̄ biícđih̄ ñuhnit̄, cāacwādh̄ nin pah̄ át̄ niīj̄ naáwáp wut̄ jī: “Wā déewāá, biīh̄ baácmant̄ jūóhnit̄, Jerusalén tútchiboó jumnit̄but̄, buu ā yapatdih̄ jéihyat̄ t̄útn̄ niijná, nin wā naáwát̄ pínahdih̄ ñi túi joyoó. 15 ‘Queét̄ máihnit̄ caá’, ñi niīj̄ jenah̄ joyát̄ yoobópdih̄ nihcan caá. Jwiit̄ judiowā cheibit̄jeh̄ jwīp̄i máihcan caá. Buu cheibit̄jeh̄ las nuevejeh̄ caá. Pánihna, jwī máihcan caá. 16 Dios jon̄ jāt̄ih̄ ā niiját̄ji pahjeh̄ buu ā yapna caá. Dios naáwát̄dih̄ naóh̄ yapani Joel nin pah̄ át̄ niīj̄ daacáp tajī:

17 ‘Péni yeó jáap̄ toáh̄ jūwáchah, nin pah̄ ā yapbipna caá: Wīih̄ Túini Espíritu ā wēpatdih̄ nihat̄ cāacwādh̄ bádí wā wāh̄bipna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut̄ wā naáwát̄dih̄ ī naóh̄ yapabipna caá. Jáap̄ beh̄ toáhnit̄ oō jumat̄ jígohat̄ panihnidih̄ ī enbipna caá. Behnit̄ ī oō jámachah, queétdih̄ wā naóh̄bipna caá.

18 Weemdih̄ teo wáhnit̄ neoná, yaádh̄dh̄but̄ wīih̄ Túini Espíritu ā wēpatdih̄ bádí wā wāh̄bipna caá. Queébt̄ wā naáwát̄dih̄ ī naóh̄ yapabipna caá.

19 Wā wēpat̄jīh̄ úum̄ náah̄ jumnidih̄ jeáboó baácboobút̄ wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép̄ panihni, iigát̄ panihni, t̄ū jei pánihni ā jambipna caá.

20 Jeáboó yeó dapúát̄dih̄ ā t̄útn̄ nuumbípna caá. Chei b́oō widh̄but̄ meép̄ panih̄ duuni ā t̄útn̄ nuumbípna caá. Páant̄ ā yapbipna caá, ñi Maáh̄ Cristo ā

* 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

jwáub dei jüóhni yeó jáap pínah játih. Caán yeó jáapdih nihat cāacwā ī en wáhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ā nihcan níit buca. Yéejnitdih úum náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohnitboodih caán yeó jáap táini yeó jáap ā jumbipna caá.

21 Ded jwī Maáhdih ā yéejat yohat túatni, caán iiguípna ā bejat déeji ā túi yapbipna caá', āt níij daacáp tajī. *(Jl 2.28-32)*

22 "Yeéb wā déewāá, nindih wā naáwáchah, űi túi joyoó. Jesús Nazaret tátchidih bóo Dios ā wēpatjīh ā chāj júutap jī, caandih Dios ā wahatjidih cāacwā ī jéihyat pínah níijná. Yeéb caandih ennitji űi jéihna caá. 23 Jesúsdih mawat náahna, űi maátadih űi wáhp jī. Pánih wáhnit, yeejépwádh cruzboó űi mawat túutap jī.* Dios jon játih caandih ā níijátji biíc yoobó ā yapap be.* 24 Obohjeéhtih, Jesús űi maonijidih Diosboó āt jwáub booanap tabe. Túttimah, ā jwáub wāncan níit buca. Chah wēpni jumna, wānnidih yuhna, āt jwáub booanap tabe, páant muntih. Pánihna, buu páantjeh báadhni caá.*

25 Davidjiboó jon játih nin pah Jesucristo ā jwáub boo pud jüúwát pínahdih āt níij daacáp tajī:

'Wā Maáh wājeéh āpī jumna caá. Yeó jáap jummat pah Dios wā Maáh wā pebh ā jumachah, enna, wā úumcan níit.

26-27 Dios, weemdih oina, wānnit ī jumapboó wīih caolihdih ma yohcan níit. Wīih bácahdihbut ma moopát túutcan níit. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úumcanjeh, wā túi jumbipna caá.

28 Pánihna, weemdih jwáub booanit, wājeéh ma jumachah, wā túi wēina caá', āt níij daacáp tajī. *(Sal 16.8-11)*

29 "Wā déewāá, jwī nuo Davidji ded pah ā jummatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ā wānuchah, it yohop wut jī. Caandih ī yohni íitji páantjeh ā jumna caá. Pánihna, 'Wīih bácahdih ma moopát túutcan níit', níij daácna, caanjéh āih pínahjeh āt nihjican tagaá. 30-31 Davidji Dios naáwádhni naóh yapani ā jumachah, Dios caandih nin pah āt níijip wut jī: 'Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma jumma jwáub boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihat nin baácdih moondih maáh ā jumbipna caá', āt níijip wut jī.* Cristodih Dios maáh ā waadaát pínah, ā boo pud jüúwát pínahdihbut nin pah āt níij daacáp wut jī: 'Caán wānnit ī jumapboó páantjeh ā jumcan níit. Áih bácahbut ā moópcan níit', David āt níij daacáp tajī.* 32 Caán Jesúsdih beé Dios āt booanap be. Á jwáub booanidih jwiit nihat jwī enep be. 33 Caán Dios ā jéihyemant bóo buwámant jumni maáh caá. Pánihna, 'Túini Espíritudih noónboó ma wahaá', ā íip Dios caandih ā níijichah, nin Túini Espíritudih āt wahap taga. Buu jwuh Túini Espíritu ā chājatdih ennit, joiná caá űi chājap. 34 Davidji Dios pehbboó āt púuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ā níij daácni Jesúh pínahji tagaá:

'Wā Maáhdih Dios nin pah ā níij naáwáp be: "Wā jéihyemant bóo buwámant chúudnit, maáh ma jumuu.

35 Páant maáh ma jumachah, meemdih eníhcannitdih wā yohbipna caá. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caá", ā níijip be', Davidji āt níij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10

³⁶ “Pániha, wā déewáá, nindih ñi túi jéihyeé: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túatnijidih Diosboó maáh ā waadánap be. Caán Jesúskeh jwĩpĩ páini Dios ā wahni Cristo beé”, Pedro cáacwādih āt niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ā niijíchah joinit, búdí jĩgah úumnit, Pedrowādih nin pah ít niúj úubh joyóp wut jĩ:

—Jwĩ déewáá, ded pah tigaá jwĩ chājbi? ít niijíp wut jĩ.

³⁸ —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi jwúub túut nuumá. Páant ñi túut nuumáchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Pánih túut nuumnit ñi jumachah, Jesús ā wēpatjĩh ñi daabáát túutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdíh Túini Espíritudih ā wūhbiipna caá. ³⁹ Jon jātihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jwimená pínahdihbut, nihat caán ā ñíonit pínahdih nin pah āt niúj naáwáp wut jĩ: ‘Nihat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wā wūhbiipna caá’, Dios āt niijíp tajĩ,* Pedro queédih āt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant niúj péanit, queédih nin pah āt jwúub niúj wēp naáwáp wut jĩ, páant mantih:

—Nin baácđih moón yeejép ĩ chājatji jīb Dios búdí ā peéh chājbiipna caá. Pániha, queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuumá. Páant ñi chājachah, yeebdíh ā peéh chājcan niút, āt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinit, dawá jepahnit, ít daabáát túutap wut jĩ. Pániha, Jesúhwājeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwā chah dawá ít jumap wut jĩ. ⁴² Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ā naáwát túutnit ĩ bohénachah, ít túi joyóp wut jĩ. ĩh jeémáđđih míc pááh wāhñit, Diosdih úubhñit, bíicđih ĩpĩ túi jumap wut jĩ.

Jesúhwā ded pah ĩ jumap

⁴³ Jesús ā naáwát túutnitboó Dios ā wēpatjĩh wunnitdih ĩpĩ booa júutap wut jĩ, Dios ā wēpatdih cáacwā ĩ jéihyat pínah niijná. Páant ĩ chājachah ennit, nihat ít en wáhi bejep wut jĩ. ⁴⁴ Jesúhwā ĩh bíi déedih míc pááh wāhñit, bíicđih túinijeh ĩpĩ jumap wut jĩ.* ⁴⁵ ĩh bíi déedih jīb chāj wāhñit, nihat bíih pah bóo wihcannitdih queét ĩ jumap yoobó ĩpĩ wāh wáacap wut jĩ. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chājna, yeó jáap jumap pah Dioh munná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ĩpĩ niúj niúj naáwáp wut jĩ. ĩh munnáboobút míc wáacnit, bíicđih ĩpĩ túi namah wēi jeémép wut jĩ. Páant ĩ chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cáacwā ĩpĩ míc niijíp wut jĩ. Pániha, yeó jáap jumap pah bita jáap jepahnitdih túi ubnit, jwíh jepahnitjeéh Dios āt waadánap wut jĩ. Jáap jepahnitbut ĩjeéh ít míc wáacap wut jĩ.

3

Jéih bejcanndih Pedro Juanjĩh ĩ booaat

¹ Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judíowā Diosdih ĩpĩ úubát horadih Pedro, Juanjĩh Dioh munná ít bejep wut jĩ. ² Yeó jáap jumap pah Túini Jēc wūt jumapdih ā chéenwā jéih bejcanndih ĩpĩ ub jwibí chúud jwejep wut jĩ. Jáap cáac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jĩ. Caan jēcđih chúudnit, caanjĩh waadnitdih dinero āpĩ úubáp wut jĩ. ³ Pániha, Pedro, Juanjĩh caán munná ĩ waadát túut chājachah ennit, queédih jéih jibcanni dinerodih āt úubáp wut jĩ. ⁴ Pedroboó caandih ennit,

—Jwíitdih ma túi eneeé, āt niijíp wut jĩ.

* 2:39 Is 57.19 * 2:44 Hch 4.32-35

⁵ Páant ā niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ī wāhbiḡna caá”, caanjéh āt niij jenah joyóp wut yuh jī. ⁶ Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah yuhna, Pedro caandíh nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wāhcan yuhna, chah táinidih meemdíh wā chājbipna caá. Jesucristo Nazaret tátchidih bóo ā wēpatjīh meemdíh wā boona caá. Ma ñah ñuhú. Ñah ñahnit, ma yáac chūi bejeé, āt niijíp wut jī.

⁷ Páant niijnít, āih jéihyepmant bóo téihyadiah teonit, caandíh āt wái ñahanap wut jī. Páant ā wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji āih wio wēpép nahna āt jumap wut jī. ⁸ Pánihna, caán ñah ñahnit, āt yáac chūi bej jwíhip wut jī. Pánih yáac chūi bejnit, ñááp táamp chūinit, “Dios túini caá. Wā táí jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioih mūdih āt waad béjep wut jī. ⁹ Pánih yáac chūi bejnit, “Dios túini caá”, ā niijchah, nihat cáacwā īt enep wut jī. ¹⁰ Caandih ennit, “Caán Dioih mué Túini Jēcdih chūudni dinero úbhnihi caá”, īt niij jéihyep wut jī. Páant ā jibichah ennit, caandíh ded pah ā yapatdih īt en wáhi bejep wut jī.

Dioih mūná Pedro cáacwādh ā bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowādh ā teo ñūn péenachah, nihat cáacwā en wáhi bejnit, Dioih mué Salomón ā chājat túatni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna īt míc wáacap wut jī. ¹² Páant ī míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih āt niij naáwáp wut jī. “¿Wā déewāá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiútdih ñi en ñūn? ‘Queétdio Diosdih túi joinít jumna, īih wēpatjīh nindih ī jéih yáac chūi bejat túatna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ā wēpatjīh beé caandíh jwī boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwī nuowā Diosdih īt táí weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wāhni Jesús ā wūt chah yáaat pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeéboó Jesúsdih en jūhñitdih wāhñit, Pilato caandíh nemat mūmánt ā bacañhichah yuhna, yeé ā bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ā bacañhichah yuhna, Jesús táini, táí chājni ā jumuchah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cáac maonidih ñi bacaat túatup be.* ¹⁵ Jwiútdih túi abni Jesúsboodih yeé ñi mawat túatup be. Obohjeéhtih, wānnidih ī yohochah yuhna, Dios caandíh ā jwúub boonanidih jwiít jwī enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh táí jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjīh jwī boonanap be.

¹⁷ “Wā déewāá, yeé jwī maátajīh Jesús Dios ā wāhni ā jumatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túatup be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah īt niij daacáp tajī: ‘Cristo yeejép ā yapbipna caá’, ī niijátji pahjeh tibeé ā yapap be.* ¹⁹ Būu jwuh yeé yeejép ñi chājatjidih búdi jīgahñit, táiniboodih jwúub túut nuūmnit, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuūmúchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ā yoh wāhbiḡna caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ā wāhñiji Cristodih jwiútdih ā jwúub wah deyabipna caá, jwiútdih ā teo wáacachah, jwī táí weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, būu Dios pebhboó caá ā jum jwuhap. Dios nihatdih ā ámohat pínahdih jon jātih ā naáwátdih naóh yapanitdih āt naóh daacát túatup wut jī. Pánihna, nihat ā naáwátjidih chāj péanit, Jesucristodih ā jwúub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah āt niij

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9 * **3:14** Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15 * **3:18** Is 52.13-53.12

naáwáp tajī: ‘Jwī dée Dios naáwátidih naóh yapani pínahdih jwī Maáh Dios yeebdíh ā wahbipna caá. Weemdíh ā jwíih naáwát tútutaji pahjeh tigaá caandíhbut ā jwáub naáwát tútutbipna caá.* Pánihna, ded pah ā níj naáwát pínahdih ñi túi joyoo.* ²³ Det caandíh joicán, ā wutuchah jepahcannitdih Dios ā yohbipna caá. Dioíhwájééh queét ī jéih jumcan niit’, Moisés āt níj daacáp tajī.*

²⁴ “Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitji Samuel, ā buudát túttimah moonbát nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná īt chājap tajī. ²⁵ Jon jātih moón jwī ñuwājidih Dios āt naáwáp wut jī. Pánih naóhna, Abrahamdih ā naáwátji pahjeh tih jwiítidihbut biíc yoobó naóhna āt chājap wut jī. Nin pah āt níj naáwáp wut jī: ‘Ma jumadih wā túi chājachah, caánboobút nihat baácidih moondíhbut ā jwáub túi chājipna caá’, āt niijp wut jī.* ²⁶ Pánihna, jwiítboodíh Moisés ā naóhniji Dios wūhdih jwiít judíowādih āt jwíih wahap tajī, jwiítidih ā túi chājachah, yeejép chājnit jwī tútut ñumát pínah niijná”, Pedro cāacwādih āt niijp wut jī.

4

Pedrowādih judíowā ī maáta ī jūihñat

¹⁻³ Páant cāacwādih Pedro Juanjīh ī naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh mūdih wapnit soldadowā ī maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna juibínit, īt joyóp wut jī. Páant ī joyóchah, Pedrowā nin pah cāacwādih īt níj naáwáp wut jī: “Jesús ā wānat túttimah, āt jwáub boo pud jūúwáp be. Ā boo pud jūúwátidih jéihna, áihwā jumna, jwiítbut jwī boo pud jūúwát pínahdih jwī jéihna caá”, īt niijp wut jī. Páant ī niijichah joí ijnit, maátaboo cāacwādih too pāa bejnit, Dioíh mūdih wapnit soldadowādih Pedrowādih īt juibí tewat tútutap wut jī. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queétdih uúbh joíhna, nemat muúboó īt nemat tútutap wut jī. ⁴ Judíowā ī maáta Jesúsdih ī náahcah yehna, áih doonádih joinit, “Yoobópdih tigaá”, dawá īt níj jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúihwā chah dawá jumna, cinco mil neoná īt jumap wut jī. Yaádheéh ī weheébut chah īt jumap wut jī.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, bita judíowādih waóhnit, Moisés ā wutatjidih bohénit biícidih īt míc wáacap wut jī. ⁶ Sacerdotewā ī maáh, Anás wut jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita biícidih īt míc wáacap wut jī. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādih ī bid bojochah, soldadowā queétdih īt ub juibínap wut jī. Páant ī ub juibínachah, maáta nin pah īt níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Deih wēpatjīh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat tútutni? Īt niijp wut jī.

⁸ Páant ī niijichah joinit, Túini Espíritu ā wēpatjīh Pedro nin pah āt níj jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhnit, ⁹ jéih jibcannijidih jwī túi chājatdih uúbh joí en niit ñi chājap? ¹⁰ Yeebdíh, nihat judíowādihbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ā wēpat beé nindih ā boonanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat tútutni, Dios ā boonani, caán ā wēpatjīh nindih jwī boonanap be. Pánihna, buu nin ā jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naáwátidih naóh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cāacwā ī náahcannidih Dios ā ñiobipna caá’,

* 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18

It niij daacáp tajj.* Pániha, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yahna, Diosboó caandíh jwí maáh pínah át waadánap wat be. ¹² Caán Cristojeh tiguaá cáacwā iiguipna bejnít déjidih táí ubni. Nin baácboó biih táí ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ā jumap, Pedro át niijp wat jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yahna, úumcanjeh, ī wēp bohénachah ennit, it joí wáhi bejep wat jī. Jesús ā bohéat pah ī wēp bohénachah enna, ‘Pedro, Juanjīh yoobópdih Jesúsjeéh jumni tiguaá’, it niij jéihyep wat jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh ā jumachah, queét maáta Pedrowādih ‘Yeejép ī chājna caá’, it jéih niij naóh yaccap wat jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ī míic wáacat tólihmant Pedrowādih it bac bej jwuhat tútup wat jī. ¹⁶ Páant ī bac bejat túttimah, queétjeh nin pah it niij míic wéhenap wat jī:

—¿Queétdih ded pah tiguaá jwí chājbi? Dios ā wēpatjīh jéih jibcannijidih it boonanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moón páant ī chājatjidih ī jéihna caá. Pániha, jwiítboó ‘Páant ī chājcan beé’, jwí jéih niijcán caá. ¹⁷ Pániha, Jesúsíh doonádih bitadih jwí bohéat tútca boj jīh, queét maátajeh it míic niijp wat jī.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowādih jwúub bid bojnít,

—Jesúsíh doonádih bitadih ñi jwúub naóhca bojoó, it niijp wat yah jī.

¹⁹ Páant ī niijíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah it niij jepahap wat jī:

—Páant ñi watuchah, jepahna nihna, Diosboodíh yap yohna caá jwíta chājap. ¿Pániha, dedboodíh tiguaá jwí jepahbi, Dios ā weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwí ennidih, jwí joinidihbut jwí jéih jweéhcan caá, it niijp wat jī.

²¹ Páant ī niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādih it jwúub niijp wat yah jī:

—Jesúsíh doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdíh yeejép jwí peéh chājbi pna caá, it niijp wat jī.

Pániha, cáacwāboó jéih bejcanniji ā táí bejatdih ennit, ‘Dios wēpni yoobát ā jumna caá’, ī niijíchah joinít, maátaboó Pedrowādih jéih peéh chājcanjeh, queétdih it bacanap wat jī. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wat jī.

Jesúhwā ī úumcat pínahdih ī wúubát

²³ Pedro Juanjīh bac bejnít, ī chéenwā pebhna jwúub juibínit, judíowā ī maáta ded pah ī niijátjidih queétdih it naáwáp wat jī. ²⁴ Páant ī niijíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah it niij wúub wat jī: ‘Maá, meém jeádih chājni, nin baácdihbut chājni, bádí mājdi hbut chājni, nihat báadhnitdihbut chājni caá.*’ ²⁵ Túini Espirítu ā wēpatjīh jwí nao Davidji, meemdíh teo wāhni, nin pah át niij daacáp tajj:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ī jéihna yah caá. Cristo ā chājat pínahdih ī jāhíhmina yah caá.

²⁶ Dawá nin baácdih moón maáta míic wáacnit, jwí Maáh Diosdih, ā wāhni Cristodihbut en jéihna, Dios ā jenah joyátjidih ī yéejahmi na yah caá’, át niij daacáp tajj. (Sal 2.1-2)

²⁷ ‘Páant tiguaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowā nihcannit, judíowā bícdih ma wāhni Jesúsíh mawat tútatna, ī míic wáacap be.*’ Caán Jesús táí yoobópdih jumni, meemdíh táí jepahni ā jumachah yahna, caandíh ī mawíh jenah joyóp be.*’ ²⁸ ‘Páant caá ā nihbip’, ma niijátji pah queét ī

* **4:11** Sal 118.22 * **4:12** Jn 14.16 * **4:24** Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * **4:27** Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * **4:27** Is 52.13; Fil 2.7

chājap be. Meém ma jéihyatjīh páant mat niŷ naáwáp tajī. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiítidih ‘Yeéb ñi jwáub bohéat peéh yeejép jwī chājbipna caá’, ī niijátjidih joinít, jwiítidih ma teo wáacá, jwiít meemdíh teo wāhñit úmcanjeh, míh túini doonádih jwī wēp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiítidih ma teo wáacá, tubúp chāúhñitidih jwī boanachah, cáacwā ī jéih chājca naáhdih Jesús ā wēpatjīh jwī chājat pínah niijná”, ī niŷ úábúp wat jī.

³¹ Páant ī niŷ úábúchahjeh, ī míc wáacni muú búdeí át méménap wat jī. Páant ā méménachah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih búdeí ā wāhuchah, úmcanjeh Dios naáwátidih īt jwáub naáwáp wat jī.

Jesúhwa ī míc pāáat

³²⁻³³ Dios ā wēpatjīh queét Jesús ā naáwát tútñit nin pah cáacwādih īpī niŷ naáwáp wat jī: “Jesús ā boo pud jáúwát túttimah caandih jwī enep jī”, īt niijíp wat jī. Queét nihatdih Dios búdeí ā teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih īt jepahap wat jī. Biíc yoobó jenah joinít, íh bií déedih “Wíh mícjeh caá”, īt niijcáp wat jī. Queét nihát ī bíbohát yoobó míc pāáhñit, íjééh jamñitdih īpī túi teo wáacap wat jī.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit íjééh īt wihcap wat jī. Det wápchi pínah baácdih bíbohñit, muúdíhbat bíbohñit, íihdih īpī jīb chāj wāhup wat jī. Caán jībdih úb bejnit, ³⁵ Jesús ā naáwát tútñitdih īpī juibí wāhup wat jī. Páant ī úb juibí wāhuchah, teonit, queétboó íjééh jamñit moh yéejnitdih īpī jwáub pāáap wat jī. ³⁶ Biíc íjééh José wūt jamni át jamup wat jī. Jesús ā naáwát tútñit Josédih Bernabé wūt īt búudhup wat jī. Á wūt Bernabé “Cáacwādih túi weña teo wáacni”, Griego weheatjīh niijná īt chājap wat jī. Caán Leví juima, Chipre quewadih bóo wat jī. ³⁷ Pánihna, caanbát áih wápchidih át jīb chājap wāhup wat jī. Pánih jīb chāj wāhñit, caán jībdih Jesús ā naáwát tútñitdih wāhñit, bitadih át pāáat tútup wat jī.

5

Ananías ájééh bóli Safirajīh ī yeeat

¹ Bitabut Bernabé ā chājat pah ítih chājīhip wat yuh jī. Newé Ananías wūt jamni, yad Safira wūt jamñih wat jī. Queébtut íih wápchidih jīb chāj wāhñit, caán jībdih Jesús ā naáwát tútñitdih Ananías át wāhup wat yuh jī. ² Obohjeéhtih, ā jīb chājna yuhna, bainíjeh ā wāhat pínahdih úbñit, nihát bíhdih caanjéh át ámohop wat jī. Páant ā chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wat jī. Pánihna, bainíjeh úb bejnit, Ananías Jesús ā naáwát tútñitdih át juibí wāhup wat jī.

³ Páant ā yeeatdih Túini Espírítu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah át niŷ jūihñup wat jī:

—Ananías, nemépwa ī maáh Túini Espírítudih meemdíh át yeeat tútup wat. Pánihna, míh baácdih ma jīb chāj wāhna, caán jībdih meemjéh mat ámohop wat. ⁴ Ma jīb chāj wāhat pínah jātih, míh wápchijeh tigaá átih jamup ta yuh caá. Pánihna, míh jīb tigaá átih jamup. Páant, míh ā jamuchah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítidihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, át niijíp wat jī.

⁵ Páant ā niijíchahjeh, Ananíasboó át wun buugúp wat jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihát búdeí īt úmup wat jī. ⁶ Á wunuchah ennit, japata áih bácahjidih yéguehjīh pin, cáacdih yohopboó úb bejnit, caandih īt baad yóhop wat jī.

* 4:32-33 Hch 2.44-45

7 Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wənatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wət jī. 8 Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih át niij wábh joyóp wət jī:

—¿Ñíh wápchidih ñi jíib chāj wāhuchah, bóo nit beé yeebdíh ī jíib chājap? át niijíp wət jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiítidih ī jíib chājap be, mit niij jepahap wət yah jī.

9—¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih biic yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwáub jwóhna, meemdíhbut míh báhahdih ī wəb bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wət jī.

10 Páant ā niijíchahjeh, caántbut mit wən buugúp wət jī. Pánihna, baad yóhnit japata caán mædíh jwáub waád juibínit, míh báhahjidih enna, caántjidihbut wəb bac bejnit, newéih báhahji pebhna wəb juibínit, it baad yóhop wət jī. 11 Pánihna, Jesúsíhwā, nihat bitabut caán doonádih jointit, búdí it éumap wət jī.

Jesús ā naáwát túttnit wənnitdih ī booaat

12 Jesús ā naáwát túttnit Dios ā wəpatjīh dawá cāacwādih it booa júutap wət jī, “Dios wəpni ā jumna caá”, ī niiját pínah niijná. Queét Jesúsíhwā Dioih mæú Salomón ā chājatdih éumna, queét pebhna bejcan yahna, “Queét túinit caá”, cāacwā ipī niijíp wət jī. 14 Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsíh it jepahap wət jī. 15 Pánihna, tubúp chéúhñitdih Pedro ā teo jáha booaat pínah niijná, ī chéenwā queétdih ī lajatjīh namá jwéejdih ipī wəb juibí jwejep wət jī. Bitá ā muj juibícanitboó booihna, Pedroih dadahjeh buug lájat it náahap wət jī. 16 Jerusalén tátchi pebhbit jumni tátchinadih moón tubúp chéúhñitdih, nemép jumnitdihbut it wəb juibínap wət jī. Pánihna, queét nihatdih it túi booa beedanap wət jī.

Jesús ā naáwát túttnitdih bita yeejép ī chājat

17 Pedrowádh dawá cāacwā ī péenachah enna, sacerdotewā ī maáh, ájeéh jumnit saduceowábut Pedrowádh búdí it íjip wət jī. 18 Pánih íjnit, Jesús ā naáwát túttnitdih teonit, nemat mæúboó it nemep wət jī. 19 Chei Dioih ángelboó ī nemnitjidih át wāt bacanap wət jī. 20 “Dioih mæuná ñi bejeé. Caán mæuná juibínit, ded pah Diosjeéh ī túi jumat pínahdih cāacwādih ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wət jī.*

21 Páant ā niijíchah jointit, baabáchah, Dioih mæuná waad béjnit, ángel ā niijátji pah cāacwādih it jwáub bohénap wət jī.

Caán yeó jáapjeh judíowā ī maáta míc wáacnit, Jesús ā naáwát túttnit nemat mæúboó jumnitjidih soldadowā ī maátadih ítih wəb júúwát túutap wət yah jī. 22 Obohjeéhtih, nemat mæuná juibínit, queétdih it bid juicáp wət jī. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwáub bejnit, nin pah queétdih it niij naáwáp wət jī:

23—Nemat mæú jéc buujcánni yah beé. Caán nemni jécđih wapnit ī pái ñuhna yah beé. Páant ī pái ñuhuchah yahna, caán jécđih wátnit, jwī enechah, jwī nemnitji ī wíhcap be, it niijíp wət jī.

24 Páant ī niijíchah jointit, Dioih mædíh wapnit soldadowā ī maáh, sacerdotewā ī maátabut it joí wáhi bejep wət jī. “¿Dépah caá ī tóahbi queét pánihna?” queétdih it míc niijíp wət jī. 25 Páant ī míc niijíchahjeh, biih ī pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wət jī:

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh maaná cáacwādh jwúub bohéna beé ĩ chājap be. Ñi enbi jwuhúú oboh, át niijíp wat jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ĩ maáh, áih soldadowājīh bejnit, Jesús ā naáwát túatnitdih ĩt jwúub tewep wat jī. Obohjeéhtih, cáacwādh úumna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ĩt teo bejep wat jī. “Nitdih jwī puñuchah, cáacwāboó jwiítidih jeejīh ĩ yohbipna nacaá”, queét soldadowā ĩt niij jenah joyóp wat jī. ²⁷ Queétdih úb bejnit, Jesús ā naáwát túatnitdih maáta pebhna ĩt úb juibínap wat jī. Pánih úb juibínachah, sacerdotewā ĩ maáh queétdih nin pah át niij jūihñap wat jī:

²⁸ —Yeebdíh tabit watnit, ‘Jesús ded pah ā chājatjidih ñi bohéca bojó’, jwī niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwī niijíchah yuhna, yeéboó nihat Jerusalén tútchidih moondíh ñi bohéna caá. Jesúsdi h jwī mawatji waó jīb jwiítidih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, át niijíp wat jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ā naáwát túatnit biíc dih nin pah ĩt niij jepahap wat jī:

—Diosboó jwiítidih ā naáwát túatnap be. Pánihna, caandíh jepahnit jumna, ñi naáwát túatcatdih jwī jepahcan niít. ³⁰ Jwī nuowā ĩpī wēini Dios Jesúsdi h át boonanap tajī. Caandíh jeh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhniit, ñi mawat túatnap jī. ³¹ Jesúsdi h ‘Caán táini caá’, niijnít, Dios caandíh maáh át waadánap wat jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant át chúdat túatnap wat jī. Jwiít cáacwā jwī yéejat peéh chājat déejidih túi úbni pínah Jesúsdi h át jumat túatnap wat jī. Jwiít judiówā jwī yéejatdih cádahit, jwī túat nuumúchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, páant át chājap wat jī. ³² Pánihna, jwiítboó Jesús páant ā jumatdih ennitji, Túini Espírítu ā wēpatjīh caandíh jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih biíc yoobó ā wáhna caá, queétdih Pedro át niijíp wat jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, chah ĩjnit, queét Jesús ā naáwát túatnitdih maáta ĩtih mao yohíhip wat yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat túatcap wat jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumuchah, cáacwā caandíh “Caán tái chājni caá”, ĩpī niijíp wat jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát túatnitdih soldadowādh át úb bac bej jwuhat túatnap wat jī. ³⁵ Páant ĩ úb bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wat jī:

—Yeéb wā déewāá, ñi maona chaáh buca. Ñi tái jenah joi jwúuhúú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cáacwādh túi waóhni caá wā jumap’, caanjéh cáacwādh át niijíp wat yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ájeéh ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh ĩ mao yohochah, ájeéh péenitji ĩ bej peét bejep be. Búu queéti ĩ wi hcan caá. ³⁷ Túttimah, cáacwādh ĩ jenah enat láa Galílea baácđih bóo Judas wāt jumniiji Romano cáacwā ĩ maátadih yohíhna, ájeé hbut dawá ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandíh ĩ mao yohochah, ni hat áihwābut ĩ bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebdíh nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesúsdi h doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojó. ĩ bohéat Dioíh ni hcan, Teudaji ā bohéat buúdat pah ā buú bėjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat túatcan niít. Páant ñi cádahat túatna, yeéb Diosjīh míic maona caá ñita chājap taga, Gamaliel át niijíp wat jī.

* 5:28 Mt 27.25

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdi h tígáá”, maáta ït niij jenah joyóp wut jĩ. Páni h jenah joinít, Jesús ã naáwát túutnitdih ït jwúub bid bojop wut jĩ. Páant ï jwúub waád juibínachah, queétdih ït pañat túutap wut jĩ. Páant ï paĩ péanachah, “Jesús doonádih yeéb ñi jwúub bohéca bojoó”, niij jũih péanit, queétdih ït bejat túutap wut jĩ.

⁴¹ Páant ï bejat túutachah joinít, ït jwúub bac bejep wut jĩ. Jesúh wã ï jumat jib, yeejép yapna, búdi ït weñep wut jĩ. ⁴² Páni hna, yeó jáap jumat pah Dioih maáboó, ïih maanáboobút “Jesús Dios ã wahní Cristo ã jumna caá”, ïpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúh wã ï níwat

¹ Caán láa Jesúh doonádih bohénit ït dao béjep wut jĩ. Páni h dao béjna, Jesúh wã mícjeh jumna yahna, ït míc jũihñep wut jĩ. Biquína judiowã jumna yahna, Griego weheatdih wéhenit ït jumap wut jĩ. Queétoó ïjeéh éemp wannit yaáhdih yeó jáap jumat pah ïih jeémátdih ï túi biic yoobó wũh jeémpca h enna, Hebreo weheatdih wéhenitdih ït jũihñep wut jĩ. ² Páant ï míc jũihñuchah jéihnit, Jesús doce ã naáwát túutnitboó bita ãihwãdih bid bojnit, nin pah ït niij naáwáp wut jĩ:

–Dios naáwátdih bohéat jwũih tewat ã jumachah, jeémátdih jwĩ jéih pááhcan caá. ³ Páni hna, jwĩ déewáá, siete neonádih ñi níwií, jeémátdih pááhnit ï jumat pínah niijná. Bitá queétdih ‘Túini caá’, ï niijnít, Túini Espiritu ã wépat búdi jumnit, túi jenah joinít dih ñi bidíi. ⁴ Obohjeéhtih, jwiitboó yeó jáap jumat pah Diosdih wábhñit, ã naáwátdih jwĩ bohébi pna caá, ït niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ï niijíchah joinít, “Jéu. Páant tíi jwĩ chãjap”, ni hat Jesúh wã ït niij jepahap wut jĩ. Páni hna, Esteban, Jesús dih túi jenah joinít, Túini Espiritu ã wépat búdi jumnidih ït níwip wut jĩ. Bitadi hbut ït níwip wut jĩ. Nin caá ï wãtna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquia tútchidih bóo judío ni hcan yahna, judiowã ï bohéatdih joiná, ïjeéh waadní át jumap wut jĩ. ⁶ Páant ï nílonitdih Jesús ã naáwát túutnit pebhna ït wá juibínap wut jĩ. Queé t ï wá juibínachah ennit, ï nílonitdih teo jáhanit, ït wá báp wut jĩ, Dios queétdih ã túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Páni hna, caán baácdih moón Dios naáwátdih chah dawá jéihnit ï jumachah, Jerusalén tútchiboó jumnit Jesúh wã ït dao béjep wut jĩ. Sacerdotewãbut dawá tút nuumnít, Jesúh wãjeéh ït waadáp wut jĩ.

Bitá Estebandih ï tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdi ã teo wáacachah, ã wépatjĩ h dawá láa jwiit cáacwã jwĩ jéih chãca naáhdih át chãj júutap wut jĩ. Páant ã chãj júutachah ennit, cáacwã Jesúh doonádih chah ït joiñip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judiowã ï míc wáacat maádhí moón caandih ït jũihñep wut jĩ. Queé t Teo Wãhñitji wut jumni poómp ït jumap wut jĩ. Cirene tútchidih moón, Alejandría tútchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ït jumap wut jĩ. Queé t wut jĩ Estebandih jũihnit ït jumap wut jĩ. ¹⁰ Páni hna, Esteban Túini Espiritu ã wépat búdi jumnit, túi jéihni jumna, ã wéhenachah joinít, queétoó caandih biic yoobó ït ni hcap wut jĩ. ¹¹ Biic yoobó ni hcan, iijna, bitá ï yee naáwát pínah niijná, ït jib wũhap wut jĩ. Páant ï yeeat túutachah joinít, nin pah ït niij naóh yacap wut jĩ: “Esteban Moisés ã wutatjdih Diosdihbut yeejép ã wéhenachah, jwĩ joyóp be”, ït niij yeenap wut jĩ. ¹² Páant ï niijíchah joinít,

cāacwā, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita waóhntitbut Estebandih ít ijíp wut jī. Pánih ijínit, caandih teonit, í maáta pebhna ít ub bejep wut jī. ¹³⁻¹⁴ Queét í yeeat táutnitji nin pah í maátadh ít níj yeenap wut jī:

—Nin yeó jáap jumat pah Dioih mūdih, Moisés ā wutatjidihbut yeejép āpí wéhenap be. Nin pah ā níjíchah, jwíit jwí joyóp be: ‘Jesús Nazaret tátchidih bóo Dioih mūdih ā yohbipna caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwúub táut nūumbípna caá’, Esteban ā níjíp be, ít níjíp wut jī.

¹⁵ Nihat caanjih chūdñit Estebandih í enechah, āih móot ángelíh móot panih yeh iigní at jíghop wut jī.

7

Esteban ā míc jāh níját

¹ Sacerdotewā í maah nin pah Estebandih át níj úbh joyóp wut jī: “¿Nit í níját yoobópdihi níit?” át níjíp wut jī.

² Páant ā níjíchah joinít, Estebanboó nin pah caandih át níj jepahap wut jī: “Wā déewāá, behnitbut ñi joyoó. Weemdih í naóh yacat yoobópdihi nihcan caá. Ded pah Moisés ā chājatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembút bíic yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwí nūowā í chājatjidihbut bíic yoobó wā jenah joiná caá. Jwí nūo Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumachah, Harán baácbóó ā bejat pínah jātih, Dios nihat jéihni jumna, caandih át jíghop wut jī.

³ ‘Meém míh baácdih ma déewādihtbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehah, wā ñioni baácna meemdih wā waóhbiipna caá’, Abrahamjidih Dios át níjíp wut jī.* ⁴ Páant ā níjíchah joinít, Abrahamji Caldea baácmant át numah jūúwáp wut yah jī. Pánih yúup jāóhñit, Harán baácna joinít, ít chāo jwúuhup wut jī. Behe ā wanat táttimah, nin jwí jumni baácdih Dios Abrahamwājidihi át jūúwát táutup wut jī.*

⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ā naóhni baácdih ā jayúchah yuhna, āih baác pínahdih caandih át wāh jwuhcap wut jī. Jibnitjeh ít jumap wut jī. Abrahamji ā weh wih jwuhcah, Dios caandih nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Meemdih, ma jūimenádihtbut nin baácdih wā wāhbiipna caá’, át níjíp wut jī.*

⁶ ‘Táttimah, ma jūimená bíih baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queédih teo wāhñit í jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma jūimenádihi yeejép í chājbiipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant í chājat jíib, weém caán baácdih moondih wā peéh chājbiipna caá. Páant wā peéh chājat táttimah, ma jūimená nin baácna í jwúub jūibípna caá, páant muntih. Pánih jwúub joinít, weemdih jepahñit, í wēi úbhbiipna caá’, Abrahamdih Dios át níjíp wut jī.*

⁸ Páant níjñit, Dios nin pah caandih át jwúub níj naáwáp wut jī: ‘Weém wā níjátjidih wā náhñiat pínah, yeebbát ñi náhñiat pínah níjñá, nin pah ñi chājaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma jūimenábut bíic yoobó bóodnit ñi jumúá’, át níjíp wut jī. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép jumachah, ocho yeó jáap táttimah, āih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jī. Táttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh jumap wut jī. Pánihna, Jacobboó docewā át weh jumap wut jī. Queét doceboó jwí nūowā pínah ít jumap wut jī.*

⁹ “Queét jwí nūowā í úd Josédih ijínit, caandih yohna, Egipto baácna bejñitdih ít jíib chāj wūhup wut jī. Páant í jíib chāj wāhñiji ā moh yéjechah

* **7:3** Gn 12.1 * **7:4** Gn 11.31; 12.4 * **7:5** Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * **7:7** Gn 15.13-14; Ex 3.12 * **7:8** Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18

enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wut jī.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã jumuchah, Faraón Egipto baácdih moón ĩ maáhboó Josédih át wēi enep wut jī. Diosboó caandih páant át wēi enat túutap wut jī. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihát Egipto baácdih moondih tewat watni maáh pínah át waadánap wut jī. ã pebh moondihbat maáh át waadánap wut jī.*

¹¹ “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ã buugcáh, caán baácnadih moón tubit ĩt moh yéjep wut jī. Pánihna, jwī nuowābut jeemát ĩt jéih bid juicáp wut jī.* ¹² Egipto baácboó jeemát jumat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíih wah bojop wut jī. ¹³ Túttimah ã jwúuh wahachah, Egipto baácboó ĩ juibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñénadih át niijíp wut jī. Pánihna, Joséboó ã déewádih ã maáh Faraón dih át júutap wut jī.* ¹⁴ Túttimah, José ã íp Jacobdih ã déewádihbat át bidip wut jī. ã déewā setenta y cinco cáacwājeh ĩt jum jwuhap wut jī.* ¹⁵ ã wūúh ã bid bojochah joinít, Jacobwā ã wūúh pebhna Egipto baácboó ĩt bejep wut jī. Caaná juibínitji ĩt buudúp wut jī.* ¹⁶ Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wut jumni baácboó ĩ wanuchah ĩ yohat pínahdih átát júib chājap wut jī. Pánihna, Abraham ã júib chājniji baácboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ã wehboó ĩt yohop wut jī.*

¹⁷ “Túttimah, ‘Nin baácdih yeedíh wā wūhbi pna caá’, Dios Abrahamdih ã niijatji pah toáh júuwúchah, Egipto baácboó jwí déewā ĩt cáac poonap wut jī. ¹⁸ Egipto baácdih ĩ jumuchah, bíih maáh Faraón ĩ niijni, át túut nuumúp wut jī. Caán Faraónboó ded pah José ã chājatjidih át jéihcap wut jī.* ¹⁹ Pánih jéihcan, jwī nuowádih yeejép chājna, ĩ weh jáap túuhniti dh át mao yohat túutap wut jī.* ²⁰ Páant ã yapat cáti h, Moisés pínah ã cáac jumuchah, Dios caandih át túi wēi enep wut jī. Pánihna, ã mána tres widh caanbídh jútcanjeh, ĩih muáboó ĩt túi bih bíbohóp wut jī.* ²¹ Pánihat túttimah, Moisésdih muáboó jéih bíbohcan, ã mána caandih mujboó ĩt pahanap wut jī. Páant ĩ pahanidih Faraón nuám bid juí, ub aab béjnit, mi wūúh pah mit behanap wut jī.* ²² Egipto baácdih moón túi jéihniti dh Moisésdih ĩt bohénap wut jī. Pánihna, caán maáh wūúh pah át jumap wut jī.

²³ “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíbohni t, ã déewā judíowádih enedih át bejep wut jī. ²⁴ Pánih enedih juibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ã chājachah, Moisés át enep wut jī. Páant ã chājachah ennit, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohóp wut jī. ²⁵ Pánih chājna, ‘Wā déewā ĩ déedih wā teo wáacachah enna, “Dios jwiítidih túi ubni pínah át wahap taga”, ĩ niij jenah joibí pna caá’, Moisés át niij jenah joyóp wut yuh jī. Obohjeéhtih, queé tboó páant ĩt niij jenah joicáp wut jī. ²⁶ Bíih yeó jáapdi h chénewā ã déewā ĩ míc mawachah, Moisés át enep wut jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb bíicwājeh depáni h míc mao tigaá ñi chāj?’ queétdih át niijíp wut yuh jī. ²⁷ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, ã déedih yeejép chājni boó Moisésdih át ub too yoh bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiítidih watni nihcan caá. ²⁸ ¿Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbat mao yohíh niit ma chājap?’ át niij júihñap wut jī. ²⁹ Páant ã niijíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át

* **7:9** Gn 37.11,28; 39.2,21 * **7:10** Gn 41.39-41 * **7:11** Gn 42.1-2 * **7:13** Gn 45.1,16 * **7:14** Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * **7:15** Gn 46.1-7; 49.33 * **7:16** Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * **7:18** Ex 1.7-8 * **7:19** Ex 1.10-11,22 * **7:20** Ex 2.2 * **7:21** Ex 2.3-10

jweí béjep wut jī. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénéwā āt weh jumap wut jī.*

³⁰ “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálíh iigni panihnidih āt enep wut jī. Caán iigát panihat cātíh ángelboó caandíh āt jígohop wut jī. ³¹ Páant ā jígohochah, Moisés āt en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálíh iigni panihni pebhbit enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah āt niíj naáwáp wut jī: ³² ‘Weém Dios caá. Weemdíhjuh caá ma nuowā, Abraham, Isaac, Jacob ī táí wēi uúbáp’, āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, āt en ñahacap wut jī. ³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh āt jwúub niíj naáwáp wut jī: ‘Buu wā pebh ñuhna, míh zapatosdih waícanjuh ma too dugúú. ³⁴ Wíih cáacwā Egíptoboó jumnit, yeejép yapna, túbít moh yéejnit ī juñúchah, wā joiná caá. Páant ī juñátdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egípto baácboó meemdíh wahat túut niijná, ma pebh wā dei juúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejé’, Dios Moisésdih āt niijíp wut jī.*

³⁵ “Ī náahcannijidih yuhna, ī maáh pínah, queétdih táí ubni pínahdih Diosboó āt wah jwúuba bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiítdih watni nihcan caá’, ī jāh niijjéhnijidih Dios Egípto baácboó āt wah bojop wut jī, queétdih ā numah bac juúwát pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigni panihni cātíh jumni ángeldihbut Dios āt wahap wut jī. ³⁶ Pánihna, Egípto baácboó jumnitji judíowādih Moisés āt numah juúwáp wut jī. Egípto baácboó caán Moisés Dios ā wēpatdih āt jwíih júut waáwáp wut jī. Táltimah, Muj Mac Duuni wāt jumniobó āt jwúub júutap wut jī. Táltimah, muú wihcapboobóut cuarenta jópchi ī jumachah, Dios ā wēpatdih páant āpī júutap wut jī.* ³⁷ Caán Moisésboó judíowādih nin pah āt niíj naáwáp wut jī: ‘Weém wā nihah pah muntíh Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih yeebdíh ā wahbipna caá. Caán ñijeéh ā jumbipna caá’, Moisés queétdih āt niijíp wut jī.* ³⁸ Moisés muú wihcapboó jwí nuowā bíicdih āt jumap wut jī. Sinaí wāt jumni jeená caandíh naóhniji ángeljeéhbut āt jumap wut jī. Íjeéh jumnit, Dios ā watatdih Moisésboó āt naóh yapanap wut jī, caandíh jepahnit, Diosjeéh ī táí jumat pínah niijná. Jwiítbut jwí joyát pínahdih āt naáwáp wut jī.*

³⁹ “Pánih jüóhntji muú wihcapboó jumna, Egípto baácboó jwúub bejñhna, Moisésdih náahcan, jwí nuowā ā watatdih ít yap yohop wut jī. ⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ít niijíp wut jī: ‘Jwiítdih waóhnt pínah Dios panihnitdih ma pāp wúhuú. ¿Egípto baácboó jwí jumachah, jwiítdih numah jüóhni Moisés ded pah tigaá āt bej?’ ít niijíp wut jī.* ⁴¹ Páant niijnít, queét momo jwi wúuh pah jígohnidih orojíh ít pāpap wut jī. Pánih pāp péanit, queét nuñápdih mao ub jüóhnt, ī pāpnidih cáo wáhna, bádí ít weñep wut jī.* ⁴² Páant ī pāpnijidih ī weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cúiwādih, widhdih, yeodíhbut ī wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih áti h yohop wut yuh jī. Páant ī chājatjidih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niíj daacáp tají: ‘“Yeéb weemdih yeejép ñi chājap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowā nuñápwādih mao cáonit, weemdíh wáhna, ñita táí chāj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18

* 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6

43 Pánih náhnican, Móloc wāt jumnidih wēinit, āih muudih ņi bíbohoh jī. Biñ cúí Refán wāt jumni, caan páh jígohni yeéb ņi pāpni dahdihbut ņi weñep be. Pániha, yeebdih peéh chājna, yuúp Babilonia baácboó wā wahbipna caá”, Dios ā niijná caá’, āt niúj daacáp tajī. (Am 5.25-27)

44 “Jon jātih moón jwī ņowā muú wihcapboó jumna, Dios ŷjeéh ā jumat pínah niijná, nuñúp chóojīh ī chājni muudih īt bíbohoh wut jī. Caán muudih Dios ā niujátji pah biíc yoobó Moisés āt chājap wut jī. Caán muú diítboó Dios ā wutat daácni jeé naaná āt jumap wut jī.* 45 Pániha, queétdih Dios ā naóhni niñ baácđih jainá, Josué jwī ņowā biícđih caán muudih īt ub juyúp wut jī. Páant ī ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjīh jumnitjidih āt yohop wut jī. David ā jum láabut caán muudih īt bíboh jwuhap wut jī.* 46 Pániha, caandih Dios ā táí weñechah jéihnit, caán ŷjeéh ā jumat pínah muudih chājīhna, David Diosdih ātih uábúp wut yuh jī.* 47 Obohjeéhtih, páant ā uábúchah yuhna, ā wunat túttimah, ā wūh Salomónboó Dioih muudih āt chājap wut jī.* 48 Pánih chājna yuhna, Diosboodih cáacwā ī chājni muudih ī jéih nemcan caá. Páant niijnit, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī:

49 “Japboó wā chúđat panihni caá. Caánboó chúđna, nihatđih wā wutna caá. Pániha, noónboó wīh jítcha wā chūi chúđat panihni caá. Pánih chūi chúđna, chah wēpni wā jumna caá. Weém Dios caá. Páant wā jumuchah, wīh muú pínahđih ņi jéih teo wāhcan caá. Wā chooát pínah muudih wā náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatđih wā chājap jī”, Dios ā niijná caá’, āt niúj daacáp tajī. (Is 66.1-2)

51 “Jwī ņowāji ī yap yohat pah muntih yeebbút Diosdih ņi yap yohna caá. Dios naáwátđih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espiritudihbut yehna ņi niijná caá.* 52 Jwī ņowāji Dios naáwátđih nihat naóh yapanitđih yeejép īt chājap wut jī. ‘Túttimah túini yoobát ā jūóhbiñna caá’, queét ī niúj naáwáchah, jwī ņowā īt joijí ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant niúj naóhniñjidih ĩpī mao yohop wut jī. Pániha, ‘Túini yoobát ā jūóhbiñna caá’, ĩ niijnáji Jesúsđih yeebbát ņi mawap be. 53 Dios ā wutatđih ángelwā Moisésđih īt naóh yapanap wut yuh jī, jwī joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ĩ wutatjđih jwī bíbohna yuhna, yeebboó caandih ņi yap yohna caá”, Esteban āt niujíp wut jī.

Estebandih jee dáhnajīh ĩ yoh mawat

54 Páant ā niujíchah joinit, queétdiit tabit īt ĩjip wut jī. Pánih ĩjna, úum náah jumnit īt jígohop wut jī. 55 Páant ĩ ĩjichah yuhna, Túini Espiritu caandih búdí ā teo wáacachah, japboó chéi en ņahanit, Dios ā yeh ĩigátđih, Jesús Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ņuhuchahbut Esteban āt enep wut jī.

56 —jĩñi eneé! Jeáboó jéweat panihni ā jumuchah, Jesús nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ņuhuchah, wā enna caá, āt niujíp wut jī.

57 Páant ā niujíchah joinit, queét tabit ĩj yapna, ņaácniit, ĩih molítđih nem teo, ņáo ņah bejnit, caandih īt tewep wut jī. 58 Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee dáhnajīh īt yoh mawap wut jī. Páant ĩ yohat pínah jātih, ĩh ĩ đoní yégueh chóonadih tóo đug jwejnit, jāap beh tóahni Saulo wāt jumnidih īt wapat túutap wut jī.

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

* 7:51 Is 63.10

⁵⁹ Estebandih jeejĭh ĩ yohochahjeh, “Maá Jesús, wĭih caolihdih ma ʔbʔʔ”, ʔt niijp wʔt jĭ.* ⁶⁰ Páant niijnĭt, bódicha caj yoh ʔnajt, “Maá, weemdĭh yeejép ĩ chājachah yuhna, queétdih ma peéh chājca bojoó”, niijnĭt, ʔt wʔnah bejep wʔt jĭ.*

8

Saulo Jesúhwādh yeejép ʔ chājat

¹⁻² Bitā Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, búdí ĩt juñúp wʔt jĭ. Obohjeéhtih, Sauloó Estebandih ĩ mawachah enna, “Táina caá”, ʔt niij jenah joyóp wʔt jĭ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tātchidih jumnit Jesúhwādh enihcan, yeejép ĩt chāj jwĭhip wʔt jĭ. Páant ĩ mao jwĭhichah, Jesúhwā Jerusalén tātchimant Judea baác, Samaria baácnaʔt wʔp ĩt jweí peét bejep wʔt jĭ. Jesús ʔ naawát tʔtntit pohba ĩt bejcap wʔt jĭ. ³ Pánihna, Sauloó Jesúhwādh enihcan, queétdih yeejép chājna, ĩih mʔnádih waadnĭt, neonádih, yaádhdiʔt teo wái bacnĭt, nemat mʔbʔó ʔpĭ nemat tʔtʔp wʔt jĭ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádih ʔ bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji ĩ juibĭni tātchinadh moondĭh Jesúh táini doonádih ĩpĭ naawáp wʔt jĭ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tātchina juibĭnit, Felipeʔt caán tātchidih moondĭh Jesúh táini doonádih ʔt naawáp wʔt jĭ. ⁶ Páant ʔ naawáchah joinĭt, Dios ʔ wēpatjĭh jwiĭt cāacwā jwĭ jéih chājca naáhdih ʔ chājachah ennit, caanjĭh moón dawá ĩt túi joyóp wʔt jĭ. ⁷ Dawá nemép jumnit ʔ pebh ĩ juibĭnachah, nemépwaʔbódh ʔpĭ bac bejat tʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ bac bejat tʔtʔchah joinĭt, nemépwa ʔnacnĭt, ĩpĭ bac bejep wʔt jĭ. Dawá jéih wálicannitdh, jéih bejcanndihʔt ʔpĭ boanap wʔt jĭ. ⁸ Páant ʔ chājachah enna, caán tātchidih moón búdí ĩt weñep wʔt jĭ.

⁹ Caán tātchidih bóo Simón wʔt jumni, jióhni ʔt jumʔp wʔt jĭ. Pánihna, caán tātchidih moondĭh jióhnit ded pah ĩ chājatdh ʔpĭ chāj jʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ chājachah enna, caanjĭh moón en wáhi bejnĭt, Simóndih ĩt ʔmʔp wʔt jĭ. Nin pah ʔpĭ niijp wʔt yuh ji: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdĭh judhcan caá”, ʔt niijp wʔt jĭ.

¹⁰ Páant ʔ chājachah enna, “Nin Dios pah mʔntĭh wēpat bíbohni caá”, cāacwā ĩ maáta biícđih ĩt niijp wʔt yuh jĭ. Queét nihāt caandĭh ĩt túi joi jwáhp wʔt jĭ.

¹¹ Páant ʔ chājatjĭh queétdih maátápdih ʔt jʔtʔp wʔt jĭ. Páant ʔ chāj jʔtʔchah enna, queétdih wáhi bejnĭt, caandĭh ĩt túi joyóp wʔt jĭ. ¹² Obohjeéhtih, caandĭh ĩ joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ʔ jumatdh, Jesucristoĭh táini doonádihʔt ʔ naawáchah joinĭt, Simóndih cádahnit, Felipeboódh ĩt joyóp wʔt jĭ. Pánih túi joinĭt, ĩ jepahachah enna, Felipe neonádih, yaádhdiʔt ʔt daabánap wʔt jĭ. ¹³ Simónʔt Felipe ʔ naawáchah joinĭt, Jesúsđih ĩ jepahachah, caandĭhʔt ʔt daabánap wʔt yuh jĭ. Páant ʔ daabáát tʔttimah, Felipejeéh caanbút ʔt péenap wʔt jĭ. Felipe Dios ʔ wēpatjĭh chāj jʔtntit, tabúp chāhñitdh ʔ túi boanachah enna, Simón ʔt en wáhi bejep wʔt jĭ.

¹⁴ Samaria baácđih moón Dios naawátđih ĩ túi jepahāt dooná Jerusalén tātchina Jesús ʔ naawát tʔtntitdh ʔt juibĭnap wʔt jĭ. Páant ĩ jepahāt doonádih joinĭt, Pedro, Juan biícđih, Samaria baácna ĩt wahap wʔt jĭ. ¹⁵ Pánih caanná juibĭnit, Pedrowā Jesúsđih jáap jéihnitdh Diosđih ĩt ʔbʔp wʔt jĭ, Táini Espiritu ʔ wēpat queétdih ʔt jumāt pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácđih moón

* 7:59 Sal 31:5; Lc 23:46

* 7:60 Lc 23:34

* 8:3 Hch 22:4-5; 26:9-11

Jesúshwā ī jumat jumat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jī. Jesúsdihjeh īt jéih jwuhap wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espíritu ā wēpat queétdih át wih jwuhcap wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdih moondíh ī teo jáha uúbúchah, Túini Espíritu ā wēpat queétdih át jam jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā ī teo jáha uúbúchah, Túini Espíritu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón át enep wut jī. Pánih ennit, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh átih jīb chājīhip wut yah jī.

¹⁹ —Weembút cáacwádih wā teo jáha uúbúchah, Túini Espíritu ā wēpat queétdihbut ā jumat pínah niijná, weemdíhbut nī wēpat déedih nī wáhuá, át niijíp wut yah jī.

²⁰ —Míih dinerojīh Dios ā wēpatdih ma jīb chājīhat yeejép caá. Pánihna, caandíh ma jīb chājīhat peéh míih dinero bíicdih iiguipna ma bejeé. ²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiít jwí chájat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tūbit en nīnahnit, tūbit íj yaicánniabehe caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios ā yohat pínah niijná, caandíh ma uúbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yeejatdih áta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jūihñap wut jī.

²⁴ —Weemdíh yeéb Diosdih nī uúbú, ma niijípboó wā bejcat pínah niijná. Caán waó jīb iiguipna wā bejīhcan caá, Simón át niijíp wut jī.

²⁵ Túttimah, Pedro Juanjīh Dios naáwátidih bíih tátchinadih moondíh naáwádih īt bejep wut jī. “Jesús ā boo pud jūáwát túttimah, caandíh jwiít jwí enep jī”, Samaria baácdih moondíh īt niij naóh peetép wut jī. Pánihna, caanjīh moondíh bohé péanit, Jerusalén tátchina īt jwúb bejep wut jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ā bohéat

²⁶ Felipe Samaria baácboó ā jumuchah, Dioh ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī: “Múú wihcapboó Jerusalén tátchimant Gaza baácboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jī. ²⁷ Páant ā niijíchah joinít, caanná át bejep wut jī. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúb bejna át chájap wut jī. Caán Etiopía baácdih moón ī maáh wili Candace wūt jumnihíh dinerodih en daoní wut jī. Jerusalén tátchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúb bejna át chájap wut jī. ²⁸ Áih tátchina pátánijīh jwúb bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás ā daácní nūojidih enna át chájap wut jī. ²⁹ Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah át niijíp wut jī: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán núdih Etiopíadih bóo ā múic en naáwáchah, át joyóp wut jī.

—¿Ma ennidih ma beh jói níit? Felipe caandíh át niij uúbh joyóp wut jī.

³¹ —Weemdíh bohéni ā wihcah, wā túi beh joicán caá. Wā pebh jui chúudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jī.

—Júu, niijnít, ā pebh át juibí chúudap wut jī.

³² Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah ā niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo múic en naóhna át chájap wut jī:

“Ovejadih mawat túut, ī teo wáyachah, ā ñáccat pah muntih caanbút caandíh ī tewechah, laihcanni ā jumbipna caá. Oveja yoócdih ī bóodochah, ā ñáccat pah muntih caanbút laihcanni ā jumbipna caá.

³³ Caandíh ī deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ā chājcah yuhna, queétboó caandíh yeejép ī chājbipna caá. Pánihna, caandíh ī mao yohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ā bueđbípna caá”, Isaías āt niúj daacáp tajī. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácđih bóo Felipedih nin pah āt niúj uábh joyóp wut jī:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ā niijátji dedna tiguaá? ¿Caanjéh naóh niút āt chājjiip? ¿Biłhdih naóh niút āt chājjiip, páant ā niijná? āt niijíp wut jī.

³⁵ Páant ā niúj uábh joyóchah joinít, Felipeboó caán núodih ennit, Etiopiadih bóodih Jesúh táníni doonádih āt naáwáp wut jī. ³⁶ Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jī.

—¡Enejéh! Conboó ím caá. ¿Weemdíh ma daabálhcan niút? Felipedih āt niijíp wut jī.

³⁷ —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdíh wā daabábipna caá, Felipe caandíh āt niijíp wut jī.

—Dios wāáh Jesúsdih weém wā túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ā wahni Cristo ā jamatđih wā túi jéihna caá, āt niúj jepahap wut jī.

³⁸ Páant niijnít, pátuni íoh teonidih āt chāwáát tútup wut jī. Caán ā chāwáchah, dei űhñnit, ímna ít dei juibínap wut jī. Pánih dei juibínit, ímdih póbo púud bac bej juibi űhñnit, Felipeboó caandíh āt daabánap wut jī. ³⁹ Daabá péanit, ī aab űhñhachah, Túini Espírítu Felipedih āt ubah bejep wut jī. Á bueđáh bejchah, Etiopiadih bóo caandíh āt jwúub encap wut jī. Pánihna, Jesúsdih jepahna, túi wéinit, áih baácna āt jwúub bejep wut jī. ⁴⁰ Túini Espírítu Felipedih ā ub bejchah, Azoto tútchina āt juibínap wut jī. Pánihna, nihat tútchinadih moondih Jesúh táníni doonádih naóh jibna, Cesarea tútchiboó āt juibínap wut jī.

9

Saulo ā tút nuumát (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Páant Felipe ā chājat pónih, Sauloboó Jesúhwāđih en jūhna, “Queéđdh maomi caá”, niijnít, sacerdotewā ī maáh pebhna āt bejep wut jī. ² Caanná juibínit, mawat pínah papélahđih caandíh āt uábuip wut jī. “Damasco tútchiboó judiowā ī míic wáacat munnádih moón ī maátadih űni daacá. Weém Jesúhwāđih bid jainít, queéđdh chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wā jwúub ub jéohmi caá. Pánihna, wā tewat pínah papélahđih weemdíh űni wūhú”, Saulo āt niijíp wut jī.

³ Páant ā niijíchah joinít, caán núodih ī wūhachah, Damasco tútchina ít bejep wut jī. Damasco tútchina ī toáh juibínachah, japmant íig jéenaat caandíh āt jíghop wut jī. ⁴ Páant ā íig jéenanachah, Sauloboó āt buug űájap wut jī. Pánih buug űájnit, Jesús ā wéhenachah, āt joyóp wut jī. “¿Saulo, dépanihna meém weemdíh yeejép ma chāj?” āt niijíp wut jī.

⁵ “¿Maá, meém déhe tiguaá?” Saulo āt niijíp wut jī. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemdíh íjnit jepahcan, meemjéh tiguaá ma míic yéejana caá. ⁶ Ma űah űhhuú. Tútchidih waad béjnit, ma jamuú. Ma chājat pínahđih meemdíh naóhni pínah ā juibibipna caá”, Jesús Saulodih āt niijíp wut jī.

⁷ Páant ā wéheatđih joiná yuhna, Saulo ā pej jamnitboó cāacđih encan, ít joí wáhi bejep wut jī. ⁸ Saulo űah űhñnit, ā jéih encan, ā pej jamnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandíh ít wái waad béjep wut jī. ⁹ Pánihna,

Saulo biíc peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih búdí uúbhna át chājap wut jī.

¹⁰ Damasco tātchidih bóo Jesúsdi h jéihni Ananías wūt jəmni oo jumat dée pah Jesúsdi h át enep wut jī. Páant ā enechah, Jesús caandih át ejep wut jī: “¡Ananías!” át niijíp wut jī. “Júu, wā jumna caá”, át niij jepahap wut jī.

¹¹ “Yoobópdih wūt jəmni namádih, Judáih mwaná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wūt jəmniidih ma bidií. Caán Diosdih uúbhna caá ā chājap. ¹² Caanbút oo jumat dée jíghatdih enna caá ā chājap. Ā jwúub enat pínah niijná, meém jaibínit, caandih teo jáhanit, uúbat panihatdih ā enep be”, Jesús Ananiasdih át niijíp wut jī.

¹³ “Maá, caán míhwā túinit, Jerusalén tātchidih moondih yeejép át chājap wut be. Dawá cáacwā weemdí h páant ī niij naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tātchiboó caán ni hāt míhwádih teo nemat túnt niijná, sacerdotewā ī maátadi h papélahdih daacát tútnit, caán néo ā wēpatjī h át jūúwáp wut be”, Jesúsdi h Ananías át niij jepahap wut jī.

¹⁵ “Caán Sauloboó wā ñioni jumna, judiowā nihcannitdih, ī maátadi h, judiowádihbut wā naáwátadi h ā naóhbi pna caá. Páni hna, ā pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wíh ā jumat jíib, dawá láa yeejép ā yapat pínahdih caandih wā jéihyabipna caá”, Jesús Ananiasdih át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna jaibí, caandih teo jáha uúbhni t,

—Wā dée Saulo, jwī Maáh Jesús namáboó meemdí h jíghoni weemdí h ā wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espíritu ā wēpat meemdí h ā jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jī.

¹⁸ Páant ā niijíchahjeh, áih quíib dahdih queéj cháa pah jíghoni ā buúg jéenechah, Saulo át jwúub enep wut jī, páant muntih. Páni hna, ñah ñuh bac bejnit, át daabáát túntup wut jī. ¹⁹ Páant caandih ī daabáát túttimah, jwúub bid jeémpna, ā nuugúp wunatji át boonap wut jī. Páni hna, Saulo Damasco tātchidih Jesúihwájéeh maátcanjeh át jumap wut jī.

Saulo Damasco tātchiboó ā naáwát

²⁰ Saulo ā túnt numát túttimahbitjeh, judiowā ī míic wáacat mwanáboó Jesúih túini doonádih át naáwáp wut jī.

—Caán Jesús Dios wúuh caá, Saulo āpī niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niij naáwáchah joinít, ni hat it joí wáhi bejep wut jī.

—Nin Jesúihwádih ñun yóhni ji nihcan niit? ¿Ninjīhbut jūóhni t, queétdih teonit, sacerdotewā ī maátadi h wáhihni ji nihcan niit? It míic niijíp wut jī.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jī. Páni h bohéni t, “Yoobópdih tigaá Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, ā niijíchah joinít, bita Damasco tātchidih moón judiowáboó it beh joicáp wut jī.

Saulo judiowádih ā jweyát

²³ Maátcanjeh ā jumat túttimah, judiowā caandih mawíhna, queétdjeh it míic wéhenap wut jī. ²⁴ Páni h míic wéhenit, caán tātchidih bóo jēcnadi h yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut it páñap wut yah jī. Obohjeéhtih, Sauloboó ī mawíhat doonádih át joyóp wut jī. ²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ā chéenwā caandih búdí wuhdih yacnit, chei caán tātchi wáihyat júdu táahmant it cádah deya bojop wut jī. Páant ī chājat túttimah, Jerusalén tātchiboó át bejep wut jī.*

* 9:25 2Co 11.32-33

Saulo Jerusalén tətchiboó ā jumat

²⁶ Jerusalén tətchidih juibínit, Jesúh wā bícdih Saulo ātih jamíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandíh ít úmmap wut jī. ²⁷ Páant í úmchah yuhna, Bernabéboó Jesús ā naáwát təttnit pebhna caandíh át numah bejep wut jī. Pánihna, Saulo ded pah ā yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jī: “Nin Saulo Damasco tətchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jī. Á enechah, Jesúsoó caandíh át wéhenap wut jī. Túttimah, Damasco tətchidih moondíh úmcanjeh, Jesúh doonádih át naáwáp wut jī”, Bernabé át niijíp wut jī. ²⁸ Páant ā niiját túttimah, Saulo íjeéh waadnít, Jerusalén tətchidih moondíh úmcanjeh, Jesúh doonádih át wép naáwáp wut jī. ²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant jüóhnit judiowájeeh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jī. Páant Saulo chah ā wép naáwát peéh caandíh ít mawíhip wut yuh jī. ³⁰ Páant í mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jamnit Jesúh wāboó caandíh Cesarea tətchina ít ub jwei déi bejep wut jī. Caanjíh numah jam jwuhnit, Tarso tətchina caandíh ít wah bojop wut jī.

³¹ Caán láa nihát Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúh wā ít tái jummap wut jī. Dedé tac buugáát wihcah, ít tái míc bohénap wut jī. Queét Diosdih úmmit, í yéejatdih cádahachah, Túini Espiritu queétdih búdí át teo wáacap wut jī. Pánihna, Jesúsdih jepahnit chah ít dao béjep wut jī.

Pedro Eneasdih ā booaat

³² Saulodih í wahat túttimah, Pedro nihát tətchinaboó Jesúh wādhíh táoh en jib bejna, Lida tətchidih át juibínap wut jī. ³³ Caanná juibínit, Eneas wát jamnidih át enep wut jī. Ocho jópchi jätih Eneas tabúp chüühniijí át jéih wálicap wut jī.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdíh ā booana caá. Ma ñah ñuhúú. Ma lajatdih ma ub ámoahoó, Pedro át niijíp wut jī.

Páant ā niijichahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jī. ³⁵ Pánihna, nihát Lida tətchidih moón, Sarón tətchidih moonbát caán doonádih joinít, í yéej chäjatdih cádahnit, Jesúsdih ít jepahap wut jī.

Tabita mi boo pud jüúwát

³⁶ Jope wát jamni tətchidih Tabita wát jamnih Jesúsdih tái jéihnih mit jummap wut jī. Mí wát Tabita griego wéheatjéh Dorcas ít niijíp wut jī. Caánt tái chäjnih, moh yéejnitdih mipí tái teo wáacap wut jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jüúwúchah, mit wunah bejep wut jī. Páant mí wunat túttimah, queét míh bácahjidih tái choc péanit, chah bóo tólihbóo ít jwejep wut jī. ³⁸ Lida tətchi Jope tətchi tái pebh buugjéh át jummap wut jī. Pánihna, Jope tətchidih moón Jesúh wā, Pedro Lida tətchiboó ā jumat doonádih jätih ítát joyóp wut jī. Pánih joinítji chénewádhíh Pedro pebhna ít wah bojop wut jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mí wunah bejep be. Waícanjeh jwí jummapboó jwíjeéh ma jüúwú”, Pedrodih ít niijíp wut jī.

³⁹ Páant í niijichah joinít, Pedro íjeéh át bejep wut jī. Caánboó í juibínachah, caán mūdih jamnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ít numah páuh laab béjep wut jī. Tabita íjeéh jam jwuhna, moh yéejnitdih wáhat tətut niijná, dawá yéguhndih mit chäjap wut jī. Pánihna, éemp wunnit yaádh Pedrodih ñuh páuda bojnit, mí chäjnji yéguenadhíh ít jút jwáhp wut jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihbóo jamnitdih át bac bejat tətutap wut jī. Í bac beedáát túttimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át wúbap wut jī. Pánih wúbh péanit, míh bácahjidih tac páud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhúú, át niijíp wüt jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wät ennit, mit päd chüüdap wüt jī. ⁴¹ Páant mi päd chüüdachah, Pedro miíh téihyadh teonit, caántdih át wái ñahanap wüt jī. Pániha, caanjīh moón Jesúhwardih, éemp wännit yaádhidibüt bid bojnit, “Eneé mi jwúub boonap be”, queétdih át niijíp wüt jī.

⁴² Páant mi boot doonádih nihát Jope tátchidih moón it joyóp wüt jī. Pánih joinit, dawá Jesúsdiht it jepahap wüt jī. ⁴³ Pániha, nuñúpwá chóo teoni, Simón wüt jumnijeéh Jope tátchiboó maatápdiht Pedro át jumap wüt jī.

10

Pedro Corneliowādiht Jesúh doonádih naáwādiht ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tátchiboó cien soldadowā ī maáh Cornelio wüt jumni át jumap wüt jī. Queét soldadowā Italiano wüt jumni poómp wüt jī. ² Cornelio áih muúdiht moón biícdiht Diosdih túi jenah joi wēnitiht, caandih úumna, yéejat cádahniht, it túi chājap wüt jī. Jīgah náah jumniht judiowādiht búdi át teo wáacap wüt jī. Jesucristodiht jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumap pah Diosdih át uúbúp wüt jī. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumuchah, Cornelio ā uúbúchah, oo júmat pah, Dioiht ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep wüt jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wüt jī. ⁴ Cornelio caandih en behniht, úumna, “¿Maá, dedédiht caá ma náah?” át niijíp wüt jī. Páant ā niijíchah joinit, ángel nin pah caandih át niij jepahap wüt jī: “Diosdih ma uúbúchah, át joyóp wüt be. Jīgah náah jumnihtdiht ma wūhchahbüt, át enep wüt be. Pániha, buu ma uúbátidih ā jepahbipna caá. ⁵ Jope tátchiboó Simón Pedro wüt jumnihtdiht ub júúwát náahna, miíh cáacwādiht ma wah bojó. Caán táini doonádih yeebdih ā naóhbiipna caá. ⁶ Biíh Simón nuñúpwá chóo teonijeéh búdi muj jwéjdiht jumni muúdiht ā jumna caá”, ángel Corneliodiht át niijíp wüt jī.

⁷ Páant niij péanitiht, át bac bejep wüt jī. Á bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandih teo wūhnihtdiht, biíc ájeéh jumni soldadodihbüt át bid bojop wüt jī. Caán soldadoboó Diosdih túi wēniht jumna, yeó jáap jumap pah Corneliodiht wapni wüt jī. ⁸ Pániha, Cornelio ángel ā niijátjidiht queétdih naóh beedániht, Jope tátchiboó át wah bojop wüt jī.

⁹ Biíh yeó jáapdiht Jope tátchiboó ī tóah juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih uúbúdiht át púuh laab béjep wüt jī. ¹⁰ Páant ā uúbúchah, caandih nuugúp tubuchah, át jeémihp wüt jī. Oboghéhtih, ī jeémát chājat pónih, oo júmat jīgohat déedih át enep wüt jī. ¹¹ Jeáboó ā jéweah bejehchah, chénaoboó bóod chéoni chóo, búdi chóo át dei júúwáp wüt jī. ¹² Caán chóo díitna dawá nuñúpwá judiowā ī jeémpana náahwā miíc it jumap wüt jī. Maiwābüt jum, jwébehwābüt it jumap wüt jī. ¹³ Caandih ā enechah, Dios nin pah át niijíp wüt jī: “Pedro, ñah ñuhniht, nítdih ma mao jeémé”, át niijíp wüt jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinit, “Nihcan caá, Maá. Weém wā jeémpan niit. Jwí nuowādiht ma jeémát túutca naáh yeejépwādiht wāpī jeémpan beé”, Pedro át niij jepahap wüt jī. ¹⁵ “Buu túnitiht caá, wā niijnítdih ‘Yeejépwā caá’, ma niijcá bojó”, Dios Pedrodih át niijíp wüt jī.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa ā yapachah, caán chóo át púuh laab béjep wüt jī, buca. ¹⁷ Pániha, Pedro tabit náhni dahwanitiht, “¿Dépanihatdiht níjīh tigeá pániht jīgohnihtdiht ā júut?” caanjéh át niij jenah joyóp wüt jī. Páant ā niij jenah joyóchah, Cornelio ā wah bojnitboó, Pedro ā jumni muuná it juibínap wüt jī:

“¿Simón nuñápwā chóo teoníh muú dedboo tígaá ã jum?” cãacwãdih ít niúj uúbh joyóp wat jĩ. Caán muúdíh í jéihya naáwáchah, ã jumni muúná ít jaibínap wat jĩ. ¹⁸ Pánih jaibínit, nin pah ít niúj ej uúbh joyóp wat jĩ: “¿Simón Pedro wãt jumni nin muúdíh níit ã jumap?” ít niújíp wat jĩ.

¹⁹ Páant í ezechahjeh, Pedro caandíh jíghonijidih ã jenah joyóchah, Túini Espírítu caandíh nin pah át niújíp wat jĩ: “Pedro, jêcboó bíic peihcannit meemdíh bidna caá í chãjap. ²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, jêéh ma bejeé. Bíih pah bóodih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé. Weémboó queétdih wã júúwát túútap be”, át niújíp wat jĩ.

²¹ Páant ã niújíchah joinít, Pedro í pebhna át dei bejep wat jĩ. Dei jaibínit, queétdih nin pah át niújíp wat jĩ:

—Ninjh tígaa wã jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid júóh? át niújíp wat jĩ.

²² Páant ã niújíchah joinít, queétoó nin pah ít niúj jepahap wat jĩ:

—Cornelio cien soldadowãdih watni jwiútdih ã wahap be. Caán táí chãjni, Diosdih umnit yéje chãjcani, nihat judíowã caandíh ‘Túini’, í niújni caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh át bidat túútap wat be, túini doonádih jwiútdih ma naáwát pínah niújná, Pedrodih ít niújíp wat jĩ.

²³ Páant í niújíchah joinít, Pedro queétdih waadát túú, jeémát wãhnit, ã jumni muúboó át ño jwahat túútap wat jĩ. Cheibit Pedro jêéh át bejep wat jĩ. Páant ã bejchah, bita Jope táúchidih moón Jesúíhwãbut caandíh ít pej jum bejep wat jĩ.

²⁴ Í bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít jaibínap wat jĩ. Cornelioboó ã déewãdih, ã chéenwãdihbut bid wáacnit, Pedrowãdih át páñap wat jĩ. ²⁵ Pánihna, Pedro Cornelioíh muúdíh ã téih waadáchah, Cornelioboó jwãáh bac júóhnit, áih jíúchah pebh bóóchah át caj yoh ñajap wat jĩ.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,

—Ma ñah ñuhú. Weembút meem pánih cãacjeh mun tígaa. Weém maáh nihcan caá, caandíh át niújíp wat jĩ.

²⁷ Páant ã niújíchah joinít, ñah ñuhnit, múic wéhenit, Cornelio caandíh át numah waad béjep wat jĩ. Caanná waad jaibínit, dawá múic wáac páinitdih Pedro át enep wat jĩ.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niújíp wat jĩ:

—Jon jãtíh Dios jwí nuowãdih nin pah át niúj watup wat jĩ: ‘Judíowã nihcannit bíicdih ñi jumca bojó’, át niújíp wat jĩ. Pánihna, caán watatjidih ñjêéh jumnit, wã yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowã nihcannitdih ‘Yeejépwã caá’, Dios weemdíh ã niújít túútcac beé. ²⁹ Páant ã niújíchah joiná, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wã bejcan níit’, niújcánjeh, ñi pebhna wã júúwáp be. ¿Dépanihat túú tibeé ninjh weemdíh ñi júúwát túú? át niújíp wat jĩ.

³⁰ Páant ã niújíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niúj jepahap wat jĩ:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumachah, nin horadih pohba, Diosdih wã uúbúchah, áih ángel túi baabní yeh ígní yégueh duoní, wã pebh ã jíghop be.

³¹ Pánih jíghonit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma uúbúchah, meemdíh át joyóp wat be. Jígh náah jumnitdih ma teo wáacachabtu enna, Dios meemdíh jwah ã jwáuh teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope táúchiboó míh cãacwãdih ma wah bojó, Simón Pedro wãt jumnidih ninna queét í uh júúwát pínah niújná. Caán bíih Simón, nuñápwã chóo teoni pebh, bádí muj jwêejdih jumni muúdíh ã jumna caá’, caán ángel weemdíh ã niújíp be. ³³ Páant ã niújíchah joinít, meemdíh

Ī ub jūúwát pínah niijná, wīih cāacwādih wā wah bojop be. Meém táí chājni jwī pebhna mat jūúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjīh Diosjeéh jamna, ded pah jwiít dih ā naáwát táútatdih joíihna, jwī páina caá, Cornelio Pedrodih át niijp wut jī.

Pedro Corneliowādih Jesúh doonádih ā naáwát

³⁴ Páant ā niijichah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Buu jwah yoobópdi wā jéihna caá. Nihat cāacwādih Dios biíc yoobó áihwā pínah ā náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih úmmnit, yéejatdih cádahna, ĩ táí chājachah, Dios queétdih ā wéina caá. ³⁶ Cāacwā Diosjeéh ĩ táí jamat pinahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jī. Caán túini doonádih jwiít judiowādihjeh át jwīih jéihyanap wut jī. Páant ā wahni caá nihat cāacwā ĩ maáh. ³⁷ Jesús ded pah ā chājatji doonádih ñítát joi tágaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit, ñi daabaát táútá’, Juan Daabáni cāacwādih āpī niij naóh bohénap jī. Páant ā bohéat táttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ā chājatji doonádihbut ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tátchidih bóodih Túini Espíritu ā wēpatdih Dios búdí át wuhup tajī. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ā wēpatjīh Jesús cāacwādih ā táí teo wáacap jī. Pánih teo wáacna, nemép caolih jamnitdih ā táí boonap jī. Dios ájeéh ā jamuchah, páant ā chājap jī. ³⁹ Jwīih baáchoó Jerusalén tátchiboobút nihat ā chājatjidih jwiít jwī enep jī. Táttimah, jwī maáta judiowā caandih juzboó ĩ péoh dodh mao yohat táútup jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap táttimah, caandih boonanit, Jesúsdi h Dios át jígohat táútup tajī. ⁴¹ Páant ā jígohach yuhna, nihat cāacwā caandih ĩ encap jī. Jwiít Dios ā ñionitdihjeh ā jígohop jī. Jesús ā boo pud jūúwát táttimah, ájeéh jeémpnit, jwī babhnap jī. ⁴² Pánih jwíjeéh jamna, jwiít dih nin pah ā niij wutup jī: ‘Nihat cāacwādih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsdi h jepahcannit báadhnit, wannitdihbut ĩ yéejat peéh chājat táútni maáh Dios caandih át waadánap wut jī”, ñi niijí’, ā niijp jī. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdi h ĩ jepahachah, Dios ĩ yéejatdih ā yohbipna caá. Nihat Dios naáwát dih jon jātīh naóh yapanit caán Jesúsdi h niij naóhna ĩt chājap wut jī, Pedro Corneliowādih át niijp wut jī.

Judiowā nihcannitdih Túini Espíritu ā jwīih jamat

⁴⁴ Pedro páant ā niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinitdih Túini Espíritu át waadáp wut jī. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowā judiowā nihcannit yuhna, mácah wéheatjīh Diosdih ĩt wéi naáwáp wut jī. Páant ĩ wéi naáwáchah, Pedrodih pej jam bejnit judiowā ĩt joyóp wut jī. Túini Espíritu judiowā nihcannitdih ā waadácah enna, queét judiowāboó ĩt en wáhi bejep wut jī. Pánihna, Pedro caandih pej jam bejnitdih nin pah át niijp wut jī:

⁴⁷—Jwiít dih waadát pah man tigaá nitdihbut Túini Espíritu ā waadáp. ¿Páant ā chājachah, queétdih jwī daabánachah, ā túimi naniít? át niijp wut jī.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ā wutuchah joiníji ā wēpatjīh queét judiowā nihcannitdih Pedro át daabaát táútup wut jī. Páant ĩ daabaát táttimah, “Jwíjeéh ma chāo jwáhuú”, Pedrodih ĩt niijp wut jī. Páant ĩ niijichah joinít, jjeéh át chāo jwáhuup wut jī.

11

Pedro ā chājat doonádih Jerusalén tátchidih moón Jesúhwā ĩ joyát

* 10:34 Dt 10.17

¹ Judíowā nihcannitbut Jesúsdiḥ ī jepahat dooná āt bej peét bejep wut jī. Jesús ā naawát tātutnitboó, bita Jesúsíhwābut Judea baácboó jumnit, caán doonádih īt joyóp wut jī. ² Pániḥna, Pedro Jerusalén tātchina ā jwáub juibínachah, biquína Jesúsdiḥ jepahnit judíowā, caandih nin pah īt niúj jāihñap wut wuh jī:

³ —Dépaniḥna, meém judíowā nihcannit pebhboó ma bej? Queét yeejépwājeéh jeémpnit, Dios jwī nuowādih ā wutatjidih mat yap yohop taga, īt niijíp wut jī.

⁴ Páant, ī niijíchah joinít, Pedro nihat ā yapatjidih nin pah queétdih āt niúj naawáp wut jī:

⁵ —Weém Jope tātchiboó jumnit, uábhna, oo júmat jíghat déedih wā enep jī. Páant wā enechah, chénaboó bóod chéoni búdí chóo jeámant wā pebh ā dei juyúp jī. ⁶ Páant ā dei juyúchah, túi ennit, caán chóo diítna maiwā, jwébehwā nihat nuñápwābut ī ñuhuchah, wā enep jī. ⁷ Caandih wā enechah, wéheatbut yáanit, nin pah āi niijíp jī: ‘Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdiḥ ā niijíp jī. ⁸ ‘Nihcan caá, Maá. Wā jeémpcan niit. Yeejépwā, meém jwī nuowādih ma jeémát tātucannitdih wāpī jeémpcan beé’, wā niúj jepahap jī. ⁹ Obohjeéhtih, páant wā niúj jepahachah, ‘Buu “Túini caá”, wā niijnitdih “Yeejépwā caá”, meém ma niijca bojoó’, weemdiḥ ā niijíp jī. ¹⁰ Biíc peihcanni láa páant ā yapachah, caán chóo ā jwáub púuh laab béjep jī. ¹¹ Páant ā púuh laab béjehchah, biíc peihcannit neoná jwī jumni muúdiḥ īt juyúp tajī. Cesarea tātchidih bóo weemdiḥ ubat tātutna, queétdih āt wahap tajī. ¹² Pániḥna, Túini Espíritu weemdiḥ nin pah ā niijíp jī: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowādih wā wutatjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, umcanejeh wā bejep jī. Nit seis Jope tātchidih moón Jesúsíhwābut weemdiḥ ī pej jum bejep jī. Caanná juibínit, Cesarea tātchidih bóoiḥ muúdiḥ jwī waad béjep jī. ¹³ Páant jwī waad juibínachah, ded pah caandih ā yapatjidih nin pah jwiitdih ā niúj naawáp jī: ‘Dioíḥ ángel nin muúboó weemdiḥ jíghonit, weemdiḥ nin pah ā niijíp jī: “Jope tātchidih miḥ cācwādih wahnit, Simón Pedrodiḥ ma ub jūwát tātutá. ¹⁴ Caán joinít, yeebdih túini doonádih ā naóhbiḥna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biícdiḥ ñi yéejat peéh chājat déedih Jesús ā túi ubbiḥna caá”, ā niijíp jī, Cornelio jwiitdih ā niijíp be. ¹⁵ Pániḥna, Jesúsíḥ túini dooná queétdih wā jāap naóh jwiíhichahjeh, jwiitdih ā waadátji pah muntih, Túini Espíritu queétdihbut ā waadáp jī. ¹⁶ Caandih ennit, Jesús jwiitdih ā niijátjidih wā náhninap jī: **‘Juan mahíjhēh ā daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ā waadáchah, yeebdih ā wēpat búdí ā wáhbipna caá’**, ā niijíp jī.* ¹⁷ Páant ā niijátjidih náhninit, Dios queétdih Túini Espíritu ā wúhatdih ennit, ‘Weém Diosdiḥ wā yap yohcan niit’, niijnít, queétdih wā daabáat tātutap jī, Pedro Jesúsdiḥ jepahnit judíowādih āt niijíp wut jī.

¹⁸ Páant Pedro ā niijíchah joinít, jwáub jāihcanjeh, Diosdiḥ wēinit, nin pah īt miíc niijíp wut jī.

—Joi yáh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguipna ī bejat déejidih Dios āt túi ubap taga. Pániḥna, ī yéejatdih cádahnit, ī tūtut nuumúchah, queétdihbut áihwā āt chājap taga, ájeéh páantjeh ī jumát pínah niijná, īt miíc niijíp wut jī.

Antioquia tātchidih moon jwáuh Jesúsíḥ doonádih ī jepahat

* 11:16 Hch 1.5

19 Estebandih ī mao lāa, bita Jesúsdih jéhnitdihbut judíowā it mao fūnúp wut jī. Pánihna, queét ī mawatdih jweinít, yuúp it bej peét bejep wut jī. Biquína Fenicia baáčboó bej, bita Chípze quewaboó bej, bitabat Antioquía tátchiboó it bejep wut jī. Pánih bejnit, Jesúh táini doonádih it naóh peét bejep wut jī. Pánih naóh bejna yuhna, judíowádihjeh it naáwáp wut jī. Judíowā nihcannitboodih it naóh jwuhcap wut jī.* 20 Obohjeéhtih, biquína Jesúhwā Chípze quewadih moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquía tátchina juibínit, judíowā nihcannitdihbut jwī Maáh Jesúh doonádih it naáwáp wut jī. 21 Pánihna, Dios bádí ā teo wáacachah, dawá queétdih joinít, túut nūmna, Jesúsdih it jepahap wut jī.

22 Antioquía tátchidih moón ī jepahat dooná ā bej peét bejehah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwā caán doonádih it joyóp wut jī. Pánih joinít, queétdih ā bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina it wah bojop wut jī. 23 Caanná juibínit, queétdih Dios ā táu teo wáacatdih ennit, Bernabé bádí āt weñep wut jī. Pánih wēinit, queétdih bohénit, nin pah āpī niij naáwáp wut jī: “Jesúsdih nī táu péenaá. Ded pah ā yapachah yuhna, caandih nī táu jenah jói cádahca bojó”, queét Jesúsdih jáap jepahnitdih āt niijíp wut jī. 24 Bernabé táu chājni, Túini Espíritu ā wēpat bádí jumni, Jesúsdih táu jenah joiní āt jumap wut jī. Pánihni jumna, queét judíowā nihcannitdih yuhna, bádí ā teo wáacachah, Jesúsdih jepahnit chah it dao béjep wut jī.

25 Táltimah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tátchina bididih āt bejep wut jī. 26 Caandih jwāáhnit, Antioquía tátchina āt nūmah jwáub bejep wut jī. Pánihna, caánboó jwáub juibínit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bíicdih it bohénap wut jī. Jesúhwājeéh jumnit, bíic jópchi it táu bohénap wut jī. Caán Antioquía tátchidih wut jī Jesúhwádih “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, it jwíih niij wut búdhdup wut jī.

27 Caán lāa biquína Dios naáwátidih naóh yapanit Jerusalén tátchimant Antioquía tátchina it dei juibinap wut jī. 28 Bíic newé ijeéh jūóhni, Agabo wut jumni, queét Jesúhwā bíicdih ī míc wáacachah, caánboó nah fūhnit, Túini Espíritu ā niijátidih āt jwáub naóh yapanap wut jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat lāa nihat baáčboó ā jumbipna caá”, āt niijíp wut jī. Táltimah, Claudio Romano cáacwā ī maáh ā jumchah, Agabo ā niijátji pahjeh jeémát wihcat lāa āt jumap wut jī.* 29 Pánihna, Agabo ā niijchah joinít, “¿jwī déewā Judea baácidih moón Jesúhwádih jwī teo wáac jíih?” it míc niijíp wut jī. Pánih teo wáacnit, det dinero bádí bíbohnt bádí it wūhap wut jī. Buéh buəgní bíbohnt buéh buəgní it wūhap wut jī. Bainí bíbohnt bainjeh it wūhap wut jī. Bitá bíbohcnit it wūhap wut jī. 30 Ī wāh wáacni dinerodih Bernabéwádih wūhnit, Jerusalén tátchidih moón ī déewā Jesúhwā maátadih it wahap wut jī, bitadih ī pááat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih ī wāhni dinerodih Jerusalén tátchina it ub bejep wut jī.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedrodihbut ā nemat túutat

1 Caán lāa Maáh Herodes Jesúhwádih yeejép chājna, biquína queétdih nemat muáboó āt nemat túutat wut jī. 2 Juan weép jeñé Santiagodih* waó āt bóod yohat túutat wut jī. 3 Páant ā chājachah ennit, judíowā ī maáta bádí it weñep wut jī. Ī weñatdih ennit, Pedrodihbut āt tewat túutat wut jī. Ā tewat túutuchah,

* 11:19 Hch 8.1-4 * 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21

paacánni pandih jeémát, Pascua ī niijní, láa wut jī. ⁴ Pánihna, caandíh tewat túttnit, át nemat tútup wut jī. Chénena míic soldadowā jwíih wapnit pínah ít jumap wut jī. Túttimah, jwúb tút nūmnnít pínahbut páant moon múnth ít jumap wut jī. Bitabut páant moon múnth ít jumap wut jī. Bitabut páant moon múnth ít jumap wut jī. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandíh wapnit pínah ít jumap wut jī. “Pascua túttimah, ub bac jūóhnit, cācawā ī enepdih caandíhbut wā mawat tútup bina caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wut yah jī.* ⁵ Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat muúboó át túi wapat tútup wut yah jī. Páant caandíh ít nemechah, Jesúhwa Pedrodih búdí ubhna ít chājar wut jī.

Dióh ángel nemat mūmánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶ Herodes ā jenahni yeó jáap chejeh Pedroboó túi ūona át chājar wut jī. Chéne soldadowā chénaoboó ítah tōp ā teo lajachah, Pedro biicdih ūona ít chājar wut jī. Í jumni tólih jēc pehbub bita chéne soldadowā ít wap ūuhap wut jī. ⁷ Dióh ángel queét pebh ā jígohochah, ā yeh ligát í jumni tólihdi át túi yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Pedroíh páwádih át wūmp mao wucup wut jī. “jWalcanjeh jáanit, ma ūah ūuhú!” ángel Pedrodih át niijíp wut jī. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro át ūah ūuhap wut jī. Páant ā ūah ūuhuchahjeh, áih téihya colóhndih í chéoni tōpna át waát jénepe wut jī. ⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma dawúú”, ángel át niijíp wut jī. Páant ā niiját joinít, át dawúp wut jī. Pánih duó péanachah, “Míih cúbah jweyát chóodih pinnit, wājeéh ma péé jūúwú”, ángel caandíh át niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át péé bac bejep wut jī. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joijéhep wut yah jī. ¹⁰ Nemat tólih jēc pebh wapnitdih yap bej, biih jēc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat ítah jēcdih ít juibínap wut jī. Caán ítah jēcdih í juibínachah, caanjéh át páa bejep wut jī. Páant ā páa bejchah ennit, ít bac bejep wut jī. Namádih bejnit, biih namána ángel Pedrodih át namah juibínap wut jī. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wut jī. ¹¹ Ángel ā buudáh bejchah, Pedroboó jáani pah, ā yapatdih yoobópdih át jenah joyóp wut jī. “Dios áih ángeldih wahnit, Herodes ā mawat déedih, judiowā í maáta í náahat pah í chājat déedihbut weemdih nemat mūmánt át túi ub bacanap taga. Bū jwahna wā jéihna caá”, Pedro át míic niijíp wut jī.

¹² Caán ā yapatdih túi jéihnit, Juan Marcos íin Maríah mūná át bejep wut jī. Caán muúdh dawá Jesúhwa míic wáacnit, búdí ubhna ít chājar wut jī. ¹³ Pánihna, caán mūná juibínit, muú wáihyat júdu jēcdih waádíhna, át wūmp mawap wut jī. Páant ā wūmp mawachah joinít, teo wáhnih Rode wūt jumndih mit juibí ubh joyóp wut jī. ¹⁴ Pánihna, Pedro ā wéheatdih beh joinít, búdí wēina, wātcanjeh, naawádih mit jwúb waad béjep wut jī.

—Pedro beé ái jayáp be. Jēc pebh ái ūuhap be, mit niijíp wut jī.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijchah joinít,

—Yeena caá ma chājar, ít niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, caántboó biic yoobó chah mit wēp naawáp wut jī.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh áih dadah nacaá, ít niijíp wut jī.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wūmp mao behjehep wut jī. Páant ā wūmp mao behjehechah joinít, jēcdih ít wātar wut jī, wāca. Wátnit, Pedrodih

* 12:4 Ex 12.1-27

ennit, it en wáhi bejep wut jī. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwáubanit, át wéheat tútcap wut jī. Queétdih ī wéheat yayánit, ded pah Dios caandih nemat muumánt ā ub bacaatdih át naáwáp wut jī.

—Wā naáwátdih Jesús úd Santiagodih, bita Jesúhwādhbūt ñi naóh yana-pánaá, át niijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jī.

¹⁸ Túttimah, baáb jeénechah, soldadowā Pedro ā wihcatdih ennit, bádí it wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” it míc niijíp wut jī. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat túttachah, áih soldadowā it bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandih wapnitji soldadowādh tabit át úbh joí ñunáp wut jī. Pánih úbh joí péanit, Pedrodih ī tui wapcatji peéh, queétdih át mao yohat tútup wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumat tút niijná, át dei bejep wut jī.

Herodes ā wñat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ā jumuchah, Tiro tútchidih moondih, Sidón tútchidih moondihbūt bádí át iijip wut jī. Caán tútchinadit moón Herodeih baácdih moondih jeémátdih ipī juibí jīb chājap wut jī. Pánihna, jwáub jīb chājat tút niijná, Herodes ā iijat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih it juibínap wut jī. Pánih juibínit, Herodes ā pebh bóo Blasto wūt jumnidih jwááhnit, queétdih ā teo wáacat pínah niijná, it jīb chājap wut jī. Herodesdih ī míc wéheat pínah yeó jáapdh Blastodih it úbát tútup wut jī. ²¹ Pánihna, queétdih ā míc wéheat pínah yeó jáapdh, maáh jumna ā dúwát chóodih duonít, ā chúúdatdih juibí chúúdnit, caandih enedih míc wáacnitdih bádí át naáwáp wut jī. ²² Páant ā naáwáchah joinít, nihat míc wáacnitboó “Cāaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, it niij wēi ejep wut yuh jī. ²³ Páant ī niij ezechahjeh, cāacwā ī weñatdih náahnit, Diosboodih ā jwáub wēi naóhcatji jīb, Dioih ángel Herodesdih wñat át wūhup wut jī. Pánihna, coyíwā caandih ī jeéméchah, át wanah bejep wut jī.

²⁴ Pedrodih Dios ā ub bacaat túttimah, Jesúhwā jib bejnit, áih táini doonádh it naóh peetép wut jī. Caán doonádh jephánit it dao bejep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wāhniiji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquia tútchina it jwáub bejep wut jī. Jwáub bejnit, Juan Marcosdihbūt ijeéh it ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojih Táini Espíritu ā wahat

¹ Antioquia tútchidih moón Jesúhwājeéh jumnit, biquína Dios naáwátdih naóh yapanit jum, biquína Jesúh doonádh bohénitbūt it jumup wut jī. Nin caá ī wātna: Bernabé, Simón Eini ī niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjih biícdih behni, Saulo yuh buca. ² Pánihna, biic yeó jáap jeémp jwahcanjeh, Diosdih wēina, ī úbhúchah, Táini Espíritu queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Bernabédih, Saulodihbūt jātih wáát ñiwip jī, Jesúh táini doonádh ī naóh jibat pínah niijná. Páant wā ñionit ī jumuchah, yeéboó queétdih ñi wahaá”, át niijíp wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwahcanjeh, teo jáha úbhñit, Bernabéwādh it wahap wut jī.

Bernabéwā Chipre quewana ī bejat

⁴ Táini Espíritu queétdih ã wahachah, Seleucia tãtchina dei bej, johlitjñh bejni bádi jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ït cháh bejep wut jñ. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tãtchidih jãibi, judíowã ï míc wáacat muunã waadnit, caanjñh moondih Dios naáwãtdih ït bohénap wut jñ. Juan Marcosbut queétdih teo wáacat túat niijnã, ïjeéh ãt bejep wut jñ.

⁶ Pãnihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé páud dei bejna, Pafos wãt jumni tãtchina ït jãibínap wut jñ. Caán tãtchidih biic judío Barjesús wãt jumni, “Weém Dios naáwãtdih naóh yapani caá”, niijnã yahna, jíohni ãt jumap wut jñ. ⁷ Caán jíohni Romano maáh Sergio Paulo wãt jumnijeéh ãt jumap wut jñ. Sergio Paulo, túi jenah joini jumna, Dios naáwãtdih joyát túat niijnã, Bernabéwãdih ãt bid bojop wut jñ. ⁸ Obohjeéhtih, caán jíohni, griego wéheatjñh Elimas ï niijnã, Sergio Paulo ã túat nuumcát pínah niijnã, Bernabéwãdih ãtñh naáwát túatcap wut yah jñ. ⁹ Pãnihna, Sauloboó, Pablo biih ã wãt jumni, Táini Espíritu ã wëpatjñh Elimasdih en behnit, nin pah ãt niij jãihñap wut jñ:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat táiniboodih yap yohni, tubit yeeni caá. ¿Diosdih túi péehnitdih ma jáh cádahcan niit? ¹¹ Bũũ meemdh Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jum jwãhbipna caá. Pãnihna, yeó ã chãhatdih ma jéih en jwãhcan niit, Pablo ãt niijp wut jñ.

Páant ã niijchahjeh, Elimas ãt jéih encap wut jñ. Pãnih jéih encan, caandih teo wãni pinahdih ãt bid bejep wut jñ. ¹² Páant ã yapachah ennit, ï naóhni doonãdih joinit, Sergio Pauloboó joí wãhi bejna, Jesúsdih ãt jepahap wut jñ.

Pablo Bernabéjñh Pisidia baác Antioquia tãtchina ï bejat

¹³ Pafos jëlitdih Pablowã johlitjñh bejni jááj chóodih jwãub waadnit, Panfilia baácdih bóo Perge tãtchina ït cháh jãibínap wut jñ. Caannã jãibínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tãtchina ãt éemp jwãub bejep wut jñ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwãub bejcanjeh, Pisidia baácdih bóo Antioquia tãtchina ït aab béjep wut jñ. Caannã aáb jãibínit, judíowã ï chooát yeó jáapdih, ï míc wáacat muúboó ït waád jãibi chãudap wut jñ. ¹⁵ Páant ï waád jãibi chãudachah, caán muúdh wáac jwinít maáta Moisés ã wutãtjidih, Dios naáwát naóh yapanit ï daacãtjidihbut queét míc wáacnitdih ït en naáwãp wut jñ. Caandih en naóh péanit, queét maáta Pablowãdih nin pah ït niijp wut jñ:

—Jwí déewãá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonãdih ub jãohna, bũũ ñi naáwã, ït niijp wut jñ.

¹⁶ Páant ï niijchah joinit, Pablowã ñah ñãhñit, ï míc wéhenachah yayánit, nin pah ãt niij bohénap wut jñ:

—Yeéb wã déewãá, judíowã nihcannit yahna Diosdih wënitbut, wã naáwãchah, ñi túi joyoó. ¹⁷ Dios jwí nuowãdih ãt ñúwip wut jñ. Túttimah, Egipto baácboó ï jumachah, ã teo wáacatjñh ït cáac poonap wut jñ. Pãnihna, dawã ï cáac poat túttimah, ã wëpatjñh caán baácmant ãt ub bac jãúwup wut jñ.*

¹⁸ Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawã láa Diosdih ï yap yohochah yahna, queétdih ãt cádahcap wut jñ.* ¹⁹ Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwí nuowã ï jumãt pínah niijnã, Dios caán baácdih ãt wãhup wut jñ.* ²⁰ Abrahamdih ã naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwí nuowãjidih caán baácdih ãt wãhup wut jñ. Pãnihna, caánboó ï jum láa, caán baácdih jumnitdih ï yoh beedãt túat niijnã, teo wáac waóhñit pínah maátadh Dios queétdih ãt ñío wãhup wut jñ.

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátdih jwíh naóh yapani át jumap wut jī.* ²¹ Pánihna, Samuel jum láa, jwí nuowáboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ít yójah uúbáp wut jī. Páant í uúbátdih joinít, queétdih í jwíh maáh pínah Cis wúúh Saúljidih Dios át ñio wáhpap wut jī. Saúl Benjamín jaimená poómpdih bóo át jumap wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jum jwahap wut jī.* ²² Caán ā maáh jumatdih dúuc wáinit, Davidboodih Dios át jwúub túut nuúm maáh waadánap wut jī. “Isaí wúúh Daviddih bid joinít, wā wēina caá. Caánboó wā weñat pínahdihjeh chájna, weemdih ā yap yohcan níit”, Dios át míc niijíp wut jī.* ²³ Caán David juma Jesús caá. Pánihna, judiowádhíh í yéejat peéh chájat déedih yohni pínah caán Jesúsdihi Dios át ñiojip taga. ²⁴ Jesús ā bohéat pínah játi, Juanboó nihat judiowádhíh nin pah át níj naóh bohénap wut jī: ‘Ñi yéej chájatdih cádahnit, túut nuumat jéutna, ñi daabáat túutú’, āpí niijíp wut jī.* ²⁵ Juan bohé péa júóhna, nin pah cáacwádhíh át níj naáwáp wut jī: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi níj jenah joí? ¿“Caán Dios ā wahni Cristo caá”, ñi níj jenah joí níit? Caán ā wahni nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jáohni chah wēpni ā jumbipna caá’, Juan át niijíp wut jī.*

²⁶ “Wā déewā Abraham jaimená, yeéb judiowā nihcannit yahna Diosdih wēinitbut, jwiít nihatdih yéejat peéh chájat déedih yohni pínah doonádhíh jwí joyóp be. Caán doonádhíh yeebdih naáwát túut caá wā chájap. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, í maáta bícdih, chooát yeó jáap jumap pah, Dios naáwátdih naóh yapani í daacátjidih í en naáwáchah joiná yahna, queét í beh joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahni ā jumatdihbut í jéihcap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwátdih naóh yapani í daacátji bíic yoobó í chájap jī. ²⁸ Jesús ā yéej chájach yahna, Pilatodih í mao yohat túutap jī.* ²⁹ Jon játi í daacátji bíic yoobó í cháj péanachah, cruzboó í péoh dodhnijidih ub deyanit, jeé íitboó áih bácahdíh bita ít yohop wut yah jī.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandih át jwúub booanap wut jī. ³¹ Páant ā booaat túttimah, áihwā Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jī. Pánihna, caandih ennitjí jumna, ded pah Jesús ā chájatjidih buu bita jwí déewádhíh naóhna caá í chájap.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán túini doonádhíh jwiítbut yeebdih naáwádhíh jwí júúwáp be. Jesucristodih booanit, Dios jwí nuowádhíh ā naáwátjí jwiít í jaimenádhíh bíic yoobó buu ā yapap be. Páant tigaá Davidjí ā jwíh daacátji nampboó Salmo nin pah át níj daacáp tají: ‘“Meém wā wúúh caá. Buu nihat cáacwá í enechah, meemdih maáh wā waadána caá”, Dios ā niijná caá’, David át níj daacáp tají.* ³⁴ Caán ā wunuchah yahna, áih bácah ā moópcat pínah niijná, Dios caandih át booanap tají. Á naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át níj daacáp tají: ‘“Daviddih wā niijátjí pah meemdih bíic yoobó wā túi chájipna caá”, Cristodih Dios ā niijná beé’, át níj daacáp tají.* ³⁵ Bíih Salmoboó Davidjí nin pah át jwúub níj daacáp tají: ‘“Wíih túini, wā oinih bácahdih wā moopát túutcan níit”, Cristodih Dios ā niijná beé’, át níj daacáp tají.* ³⁶ Pánihna, nindih ñi

* **13:20** Jue 2.16; 1S 3.20 * **13:21** 1S 8.5; 10.21 * **13:22** 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * **13:24** Mr 1.4; Lc 3.3 * **13:25** Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * **13:28** Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * **13:29** Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * **13:31** Hch 1.3 * **13:32-33** Sal 2.7 * **13:34** Is 55.3 * **13:35** Sal 16.10

náhninaá: Davidjiboó Dios ã wutadnih túi jepahnit, áih cáacwádhĩ ã túi chãjat túttimah, át wunup wut jĩ. Á wunachah, ã naowádhĩ i yohopjiboó caandĩhbut ít yohop wut jĩ. Páant i yohat túttimah, áih bácah át moóppj taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ã boaniboó áih bácah át moópcap tajĩ. ³⁸ Páant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi túi jéihyee: Caán Dios ã booani Jesús ã wun wáhatjĩhjih ñi yeejatdih Dios ã yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ã watatjidih jepahĩhnit, ñi yeejat yohatdih ñipĩ bidna yah caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjih jepahnit, ñi yeejat yohatdih ñi jéih bid juibĩpna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwátdih naóh yapanit nin i niijátji pah yapcat túut niijná, ñi túi chãja chaáh.

⁴¹ “Eneé, wã wēpatdih wã jūutachah, yeéb deoh naóhñitboó ñi en wáhi bejbipna caá. Wã wēp chãjat pínahdih i naáwáchah yuhna, túi jenah joicánnit, ñi wãnbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ít niij daacáp tajĩ”, (*Hab 1.5*)

Pablo cáacwádhĩ át niijp wut jĩ.

⁴² Páant niij naóh péanit, Pablowã ít bac bejep wut jĩ. Í bac bejehah, cáacwã queétdih nin pah ít niijp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiĩtdih ma jwúb bohénaá”, ít niijp wut jĩ. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac jwinĩtdih i bacanachah, dawá judíowã, dawá judíowã nihcannit yuhna Diosdih wēmitbut Pablowádhĩ ít ñun bác bejep wut jĩ. Pánih ñun bác bejnitdih Pablowã nin pah ít niijp wut jĩ: “Dios yeebdih túi oinit, Jesucristodih ã wahatji doonádhĩ bun túi jepahnit, caandih ñi cádahca bojó”, ít niijp wut jĩ.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihah beéd jūóhñit pah Dios naáwátdih joĩhna, ít míic wáac juibĩnap wut jĩ. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowã i maáta dawá wáac juibĩnitdih ennit, búdí ít iijp wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétoó caandih jūihna, yehna ít niijp wut jĩ. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh úumcanjeh, nin pah ít niij wēp naáwáp wut jĩ:

—Jwiit judíowádhijeh Dios naáwátdih ã jwĩh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandih náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jamíhcat juib, jwiitboó judíowã nihcannidih naáwádhĩ jwĩ bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás ã daacátji pah jwiitdihbut páant niij wutna át chãjip taga:

“Judíowã nihcannitdih wã túi ubat pínahdih i beh joyát pínah niijná, meemdhĩ i pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihah baácđih moondih i yeejat peéh chãjat déedih wã yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ, (*Is 42.6; 49.6*)

Pablowã ít niij naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant i niijchah joinit, judíowã nihcannit búdí ít weñep wut jĩ. “Dios naáwát túina caá”, ít niijp wut jĩ. Pánihna, nihah Diosjeéh páantjeh jamnit pínah, Jesucristodih ít jepahap wut jĩ. ⁴⁹ Dios naáwátdih jáap jepahnitbut caán baácboó ít naóh peét bejep wut jĩ. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judíowã i maáta bitádhĩ Pablowádhĩ ít ijanap wut jĩ. Páant i ijanachah, Diosdih jepahĩhñitji maáta yaádh, neoná biicđih iijnit, Pablowáboodih yeejép chãjnit, iih baácđant ít ñun yóh bacanap wut jĩ. ⁵¹ Pánihna, caán tútchidih moondih Dios ã yohat pínahdih jútna, Pablowáboó iih zapatos becđidih ít péoh mao yóh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yóh jéna péanit, Antioquía tútchimant Iconio tútchina ít bejep wut jĩ.* ⁵² Pánihna, Antioquía tútchidih moón Jesúsđih jáap jéihnitdih Túini Espiritu ã túi teo wáacachah, búdí ít weñep wut jĩ.

* **13:51** Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

14

Iconio tátchidih moondih Pablo Bernabéjñh ï bohéát

¹ Pablowāboó Iconio tátchina juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ï míc wáacat muaná caanjñh moónjeéh ït waad béjep wut jñ. Antioquia tátchidih moondih ï bohéátji pahjeh mantih túini doonádih caánboobút ït túi naáwáp wut jñ. Páant ï naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut táí joinít, Jesu-cristodih ït jepahap wut jñ. ² Obohjeéhtih, joíhcannit judíowā Pablowādih yee naóhñit, judíowā nihcannitdih ït joyát táutcap wut jñ. ³ Páant ï chājachah yuhna, maátápdiñ Pablowā caánboó jumñit, ummcanjeh Jesúh túini doonádih ït wép naáwáp wut jñ. Pánihna, “Í naáwát yoobópdiñ caá”, cāacwā ï niúj jéihyat pínah niijná, jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih ï chāj jútat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih át wūhap wut jñ. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcannit judíowājeéh ï péenachah, bitaboó Pablowājeéh ït péenap wut jñ. ⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ï maáta bíicdih, “Pablowādih jee dáhnajñh yohñit, jwí mao yoh jñh”, ït niúj jenah joyóp wut jñ. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ï niúj jenah joyát doonádih joinít, Pablowā Iconio tátchimant ït jwei bác bejep wut jñ. Pánih jwei béjna, Licaonia baácđih Listra tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jumñitdihbut ït naóh jibip wut jñ.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajñh ï yohat

⁸ Listra tátchina juibínit, Jesúh túini doonádih ït bohénap wut jñ. Caanjñh jéih yáac chāi bejcanñi Pablowādih át joí cháudup wut jñ. Caán jwíih cāac jumñajeh, áñh jitchana yéejni át jumap wut jñ. ⁹ Pánihna, á túi joyóchah jéihñit, “Caán á booat pínahdih á túi jenah joiná caá”, Pablo át niúj jéihyep wut jñ. ¹⁰ Pánih jéihñit, caandih enñit, nin pah át wép niújip wut jñ:

—Yoobópdiñ ma ñah ñuhúá, át niújip wut jñ.

Páant á niújichah joinít, ñaáp ñah ñuhñit, át yáac chāi bej jwíhip wut jñ.

¹¹ Caandih á booanachah enñit, cāacwā búdí ït en wáhi bejep wut jñ. En wáhi bejñit, ïñh wéheatjñh nin pah ït niúj wēi ñaacáp wut jñ:

—Jwiít jwípi úubh wēñit dioswā cāac wēéñit, ït dei júúwáp taga, ït niújip wut jñ. Páant ï niúj wēi ñaacáchah yuhna, Pablowā ït beh joicáp wut jñ.

¹² Páant niúj jenah joinít, Bernabédih ïñh dios Zeuh wūt ït búudhdup wut jñ. Pabloboodih ïñh bíñh dios Hermeñh wūt ït búudhdup wut jñ. Zeusboó Griego cāacwāñh dioswā ï maáh, Hermesboó ïñh dioswāñh naóh yapani wut jñ. Pánihna, Pabloboó naóhni á jumachah, naóh yapani Hermeñh wūt ït búudhdup wut jñ. ¹³ Zeusdih úubhñit, ï wēi wáhat muú tátchi jwéejdih át jumap wut jñ. Pánihna, caán muúdiñ en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niúj jenah joinít, Pablowādih jwááat táut niijná, momo jiwíwādih cháajñh ï búudhni júdnadihbut tátchi jęcna át ub júúwáp wut jñ. Caánboó cāacwā bíicđih wēñit, momo jiwíwādih Pablowādih áñh mao wáñhip wut yuh jñ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowā ï chājatdih en wáhinít, cāacwā poómp cātñh ñáo waadñit, nin pah ït wép niúj ñaacáp wut jñ:

¹⁵ —Páant ñi chājatdih ñi cádañá. Jwiítbut yeeb pánihñit cāacwājeh mun tigaá. Jwiítđih wēñit, ñi mao wáñca bojóó. Jwiít yeebđih Jesúh túini doonádih naáwádih jwí júúwáp be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeéb ñipí wēñi panihni nihcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcanñidih ñi wēi cádañá. Táut numñit, báadhni Dios yoobátđih ñi jepahaá. Caán jeáđih chāj, baácđihbut chāj, mājnadihbut chāj, nihatđih át chājap wut jñ. ¹⁶ Jon jātñh Dios nihat cāacwādih dedé ï náhat pahjeh ï chājachah, át enah boj jwuhap wut jñ. ¹⁷ Pánih

enah bojna yuhna, ded pah ã jumatdih ãt túi júutap taga. Yeebdíhbut ã oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pínahdihbut ãpí quehat túutna caá. Jeémát dih wühna, yeebdih ãpí weñat túutna caá, Pablo queétdih ãt niijíp wat jĩ.

18 Páant ã niijíchah, momo jiwiwādih cáacwā wēi mao wāhíhñit, ãt tahca bejep wat jĩ.

19 Cáacwā páantjeh ĩ weñechah, Antioquía tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowā bíicdih juibínit, Pablowādih ñuún yee naóh péenit, “Jwiitboodíhjuh ñi joyoó”, cáacwādih ĩt niijíp wat jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajĩh ĩt yohop wat jĩ. “Jáantjeh ã wunah bejep be”, niij jenah joinít, tútchi jwéejboó caandih ĩt wái bac bejep wat jĩ.* 20 Páant ĩ ub bac bej yohochah ennit, Jesúihwā Pablo pebh ĩt múic wáac juibí ñuhup wat jĩ. Páant ĩ múic wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwúb ñah ñuhñit, tútchiboó ãt jwúb waad béjep wat jĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjĩh Listra tútchimant bac bejnít, Derbe tútchina ĩt bejep wat jĩ.

Pablowā ĩ jwíh bohénji tútchinadih moondíh ĩ jwúb bohéát

21-22 Derbe tútchina juibínit, caán tútchidih moondíhbut Jesúih túini doonádih Pablowā ĩt naáwáp wat jĩ. Páant ĩ naáwáchah, dawá caandih joinít, túut ñuunnít, Jesucristodih ĩt túi jepahap wat jĩ. Pánihna, Derbe tútchidih moondíh bohé péenit, Listra tútchina jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúb bohéna, queétdih ĩt weñanap wat jĩ. Túttimah, Iconio tútchidihbut, Antioquía tútchidihbut jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih bíic yoo bó ĩt teo wáacap wat jĩ. Caán tútchinadih jumñit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ĩt niij naáwáp wat jĩ: “Yeeb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cáadahca bojó. Nin baáčboó jwí jum jwuhuchah, jwiit nihatdih yeejép yapat páantjeh ã jum bipna caá. Páant jwiitdih ã yapachah yuhna, Jesúsdih cáadahca, Dios ã jumapboó jwí jéih waadbípna caá”, ĩt niijíp wat jĩ. 23 Caán tútchina jumant pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhñit pínahdih Pablowā ĩt ñio jwejep wat jĩ. Pánih ñionit, jeémp jwuhcanjeh uúbhna, “Nít meemdih jepahnitdih waóhñit pínahdih ma túi teo wáacá”, Diosdih ĩt niij uúbáp wat jĩ.

Pablowā Siria baác dih bóo Antioquía tútchina ĩ jwúb juyát

24 Pisidia baác dih bóo Antioquía tútchidih moondíh bohé péenit, caán baác mant jūóhñit, Panfilia baácna ĩt jwúb dei júuwúp wat jĩ. Pánih jwúb dei júóhna, jwíh bejna, bohécanjeh ĩ yapniji Perge tútchidih chāonít, caanjĩh moondíh Jesúih túini doonádih ĩt bohénap wat jĩ. 25 Pánih bohé péenit, Atalia wāt jumni jélditdh ĩt dei juyúp wat jĩ. 26 Pánih dei joinít, johlitjĩh bejni jáaj chóodih waadnit, Siria baác dih bóo Antioquía tútchina ĩt jwúb chúuh júuwúp wat jĩ. Dios ã jwíh naáwát túutna, queétdih teo jáha uúbhñit ĩt wahni tútchinajeh mantih, Dios ã wətatjidih chāj péenit, ĩt jwúb juyáp wat jĩ. 27 Pánih jwúb joinít, Jesúihwādih múic wáacat túutnit, ded pah ĩ yapatjidih ĩt naáwáp wat jĩ: “Dios jwiitdih búdí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wəpatjĩh cáacwādih boonanit, áih túini doonádihbut jwí naáwáchah, dawá joinít, ĩ jepahap be. Pánihna, judíowā nihcannitbut joinít, dawá ĩt túi túut ñuunáp be”, Pablowā queétdih wahnitdih ĩt niijíp wat jĩ. 28 Pánihna, caánboó Jesúihwā bíicdih maatápdih ĩt jumap wat jĩ.

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

15

Jerusalén tátchidih Jesúhwā ī maáta ī míc wáacat

¹ Biquína judíowā Judea baácmant bejnit, Antioquia tátchina ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, judíowā nihcannit Jesúhwādhīh nín pah ít níj naáwáp wut jī: “Moisés jwī nuowādhīh íih quehli nah yapat chóodih ī bóodat pínahdhīh át wutap wut jī. Páant ñi bóodcah, Diosboó yeebdhīh ā tái ubcan níit”, ít níjíp wut jī.* ² Páant níjnit, queét Judea baácdih moón Pablowādhīh ít míc jāihñap wut jī. Páant ī míc jāihñachah, Jesúhwāboó Pablo, Bernabé, biquína caanjīh moón bíicdhīh Jerusalén tátchina ít wah bojop wut jī. Jesús ā naáwát túatnit, Jesúhwādhīh waóhntidihbut Judea baácmant juibínit ī naáwátdhīh ī hūbh joyát pínah níjñá, queétdhīh ít wahap wut jī.

³ Páant ī wahnitji Fenicia baácna juí, yap jūóh, Samaria baácna ít juyáp wut jī. Pánihna, caán baácnadhīh moón Jesúhwādhīh míc wáacnit, judíowā nihcannit Jesúsdhīh ī jepahatjidih ít naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinit, queét bádi ít wēnep wut jī.

⁴ Queét Jerusalén tátchina ī jayúchah, caanjīh moón Jesúhwā, queétdhīh waóhntit, Jesús ā naáwát túatnit bíicdhīh, queétdhīh ít tái wēi jwāááp wut jī. Pánihna, Pablowā Dios ā wēpatjīh ded pah ī chājatjidih queétdhīh ít naáwáp wut jī. Judíowā nihcannitbut Jesúsdhīh ī jepahatjidih ít naáwáp wut jī.⁵ Obohjeéhtih, páant ī níjíchah joinit, biquína Jesúsdhīh jepahnit fariseowā ñah ñuhnit, nín pah ít níjíp wut jī:

—Queét judíowā nihcannitdhīh íih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ā wutatji pah ñi chājaá’, queétdhīh ñi níj wutwá, ít níjíp wut jī.

⁶ Páant ī níjátdhīh míc wéheat túut níjñá, áih doonádhīh Jesús ā naáwát túatnit, Jesúhwādhīh waóhntit bíicdhīh ít míc wáacap wut jī.⁷ Páant maátápdhīh ī míc wéhenachah, joinit, Pedroboó ñah ñuhnit, nín pah queétdhīh át níj naáwáp wut jī:

—Wā déewáá, jon ñijeéh wā jumachah, judíowā nihcannitdhīh Jesúh tánín doonádhīh wā naáwáchah joinit, ī jepahat pínah níjñá, weemdhīh ñionit, Dios ā wahap jī.* ⁸ Cáacwā ded pah ī jenah joyátdhīh jéihni jumna, queét judíowā nihcannit jwī naóhni doonádhīh ī jepahatdhīh át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwā ā chājatjidih jwiútdhīh jéutna, Túini Espíritudhīh jwiútdhīh ā wáhatji pahjeh muntih, queétdhīhbut ā wáhap jī.* ⁹ Pánih wáhna, jwiútdhīh queétdhīhbut bíic yoobó ā chājap jī. Queétdhīhbut caandīh ī jepahachah, ī yéejatdhīh át yohji taga. ¹⁰ Jwiútdhīh judíowā Moisés ā wutatjidih bíic yoobó jwī tái jepahcan caá. Jwī nuowājibut bíic yoobó ít jepahcap wut jī. Páant jwī tái jepahcah yuhna, ¿dépanihna queét judíowā nihcannit Jesúsdhīh jepahntidhīh yeéb bíic yoobó ñi wutíh? Pánih wutnit, Dios queétdhīh ā chājatjidih ‘Yoobópdhīh nihcan caá’, níjñá caá ñi chājap.¹¹ Obohjeéhtih, jwiútdhīh nín pah jwī níj jenah joiná caá: ‘Jwiútdhīh jīgah en oinit, Dios jwī yéejat jīb ā péeh chājat déeji jwī Maáh Jesús ā tái ubat pah muntih, buu jwuh judíowā nihcannitdhīhbut bíic yoobó ā tái ubna caá’, jwī níj jenah joiná caá, Pedro át níjíp wut jī.

¹² Páant ā níjíchah joinit, Pablowā jwuh judíowā nihcannitjééh jumna, Dios ā wēpatjīh ded pah ī chājatjidih ī naáwáchah, nihah laihcanjeh ít joí yai ñuh bejep wut jī.¹³ Páant ī naóh péanachah, Santiago jwuh nín pah át níjíp wut jī:

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

—Wā déewāá, weemdih ñi joi jwáhuú. Yeebdih bainí wā naáwíhna caá. ¹⁴Dios judíowā nihcannitdih táí wēi ennit, áihwā pínahdih ā ñíwatjidih Simón Pedroboó jwiítidih ā naóh péanap be. ¹⁵Dios naáwátidih naóh yapaní, ā daacátji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át níj daacáp tají:

¹⁶ ‘Davidji maáh jum láa, nihat áihwābut í wun beedép jí. Pánih beednit í jumachah yuhna, túttimah bóo láa, jwáub dei jáóhmit, áihwā panihnitdih wā jwáub chájbična caá.

¹⁷ Páant wā chájachah, nihat cāacwā bita judíowā nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbična caá. ‘Wíihwā ñi jumúú’, wā níj bidnit weemdih í jepahbična caá”,

¹⁸ jwí Maáh ā níijná caá’, át níj daacáp tají. (Am 9.11-12)

¹⁹ “Páant ā níj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wā níj jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwátidih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwí chájat túutca boj jíih. ²⁰Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí níj daac wah jíih: ‘Í pápnidih wēi wáhniji jeemátidih ñi jeémca bojóo. Ñi áa nihcannitjih ñi yéj chájca bojóo. Jóp teo maonitji nuánpwáidih ñi jeémca bojóo. Meépdih ñi babhca bojóo’, jwí níj daac wah jíih.* ²¹Jon játih, buubut jwiít judíowā jwí míc wáacat muná, jwí chooát yeó jáap jumap pah, Moisés ā wutatjidih ípí bohéna caá. Nihat tátchidih moón caandih jwí jéihna caá. Pánihna, weém wā níj át pahjeh tih Jesúsdih jéihnit judíowā nihcannitdih, níj daac wahat dée caá, bita jwí déewá jwiítidih í íjcat pínah níijná”, Santiago át níjíp wat jí.

Judíowā nihcannitdih í daac wahat

²² Páant ā níjíchah joinít, Jesús ā naáwát túutnit, Jesúhwardih waóhmit, nihat Jesúhwardi biícidih, Antioquia tátchidih moondih í daacni núodih Pablowájeéh ub bejnit pínah, Judas, Silasidihbut ít níwip wat jí. Judas áih biíh wát Barsabás wat jí. Queét Jesúsdih táí jepahnit í jumachah, bita Jesúhwardi queétdih ít táí wēi enep wat jí. ²³Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ít níj daacáp wat jí:

“Yeeb nihat judíowā nihcannit Jesúhwardi Antioquia tátchidih moón, Siria baácidih moón, Cilicia baácidih moondihbut jwiít Jesús ā naáwát túutnit, áihwardih waóhmit, nihat áihwābut, yeebdih jwí túyat túutna caá. ²⁴Biquína jwíjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdih dawá wutatdih ít jepahat túutap wat jí. Pánih watnit, yeebdih ít tac buáganap wat jí. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwí wahcah yuhna, queétni bejnit, yeebdih páant ít wutap taga. ²⁵Pánihna, jwiít nihat biíc yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwí níwip be. Páant jwí níonitdih jwí oini Pablo Bernabéjeéh jwí wahbična caá. ²⁶Pablowá jwí Maáh Jesucristoíh túini doonádih úumcanjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih ít puñap wat jí. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúh túini doonádih jwí naóh cádahcan níit’, ípí níijná caá. ²⁷Pánihna, jwí daacni núodih yeebdih í naáwát pínah níijná, Judas, Silasjih Pablowájeéh ñi pebhna jwí wahna caá. ²⁸Túini Espíritu jwiítidih ā teo wáacachah, ā jéihyatjih nin pah jwí jenah joiná caá: Wái náah jumni wutatdih wutcan, nin pahjeh jwí níj watbična caá: ²⁹‘Nin jwíih dios caá’, níj jenah jói pápnidih wēinit, í cádah cáagniji jeemátidih ñi jeémca bojóo. Meépdih ñi babhca bojóo. Jóp teo maoni nuánpwáidihbut ñi jeémca bojóo. Ñi áa nihcannitjih ñi yéj chájca bojóo. Nin

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

Ƶwĩ watatdih jepahna, ñi táı Ƶambipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdih Ƶwĩ wutap”, ıt niıƵ daacáp wut Ƶı.

³⁰ Caán náodih daac péanit, Antioquía tátchina bejnıtdih ı wáhat táttimah, queétoó bejna, Antioquía tátchina ıt Ƶuibınap wut Ƶı. Caanná Ƶuibınıt, Jesúhwádhı mııc wáacat táutnit, Jerusaléndih moón ı daac wahnı náodih ıt wáhp wut Ƶı. ³¹ Páant ı wáhnı náodih mııc en naóhna, táınıjeh ı watuchah Ƶoinıt, búdı ıt weıep wut Ƶı. ³² Judas SilasƵıh Dios naáwátdih naóh yapanıt Ƶamna, Jesúhwádhıh Dios naáwátdih ıt táı bohénap wut Ƶı. Páant ı bohénachah Ƶoinıt, Jesúhwáboó búdı wéınıt, Jesúsdhıh chah ıt táı jenah Ƶoyóp wut Ƶı. ³³ Judas SilasƵıh caanná maatápdih Ƶamnıtı ƵaanƵıh moondih ı cádah Ƶwáub Ƶáuwáchah, “Ñı táı bejeé”, Antioquía tátchidih moón queétdih ıt niıƵp wut Ƶı. Páant niıƵnıt, Judaswádhıh wahnıtı Ƶerusalén tátchidih moondih ıt táyat táutap wut Ƶı. Páant ı niıƵát táttimah, Judasjeh át Ƶwáub Ƶáuwáp wut Ƶı. ³⁴ Obohjeéhtıh, Silasboó bıh Ƶwáub jenah Ƶoinıt, Antioquía tátchidih át cháwáp wut Ƶı. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tátchidih ıt cháwáp wut Ƶı. Pánıhna, queéto, dawá bıta bııcdih Jesúh táını doonádhıh ıt bohénap wut Ƶı.

ChéneƵı Pablo táını doonádhıh naóh Ƶıbidıh á bejat

³⁶ Táttimah, Antioquía tátchidih maatápdih Ƶamnı Ƶı Pablo Bernabédhıh nın pah át niıƵp wut Ƶı:

—Chóbe, nıhat tátchinadhıh moón Ƶwĩ Ƶwıh naóhntıdhıh Ƶwı táoh en Ƶıbıh, páant mantıh, át niıƵp wut Ƶı.

³⁷ Páant á niıƵıchah Ƶoinıt, Bernabéboó Juan Marcosdhıh ıjeéh átıh ub bejıhip wut yah Ƶı. ³⁸ Caánboó ı Ƶwıh Ƶıbıchah, ıjeéh Panfilıa baácna Ƶuibını Ƶı yuhna, bııc yoobó nıhcan, át Ƶwáubah Ƶáuwáp wut Ƶı. Caán bııc yoobó á nıhcatdhıh enı Ƶı, Pablo caandıh chéneƵı át ub bejıhcap wut Ƶı. ³⁹ Páant á ub bejıhcah enna, Bernabé PabloƵıh queéto Ƶı tabıt mııc niıƵnıt, ıt mııc cádahap wut Ƶı. Pánıhna, Bernabéboó Chıpre wát Ƶamnı quewana Juan Marcosdhıh át numah cháub bejep wut Ƶı. ⁴⁰ Pablobó Silasdhıh á chéen pınahdhıh ñıonıt, át numah bejep wut Ƶı. Pánıhna, ı bohénadhıh bejat pınah Ƶátıh, “Paá, queétdih en daonıt, ma táı teo wáacá”, Jesúhwá ıt niıƵ wáub wut Ƶı. Páant ı wábat táttimah, Pablo SilasƵıh ıt bejep wut Ƶı. ⁴¹ Pánıh bejnıt, Sırıa baácna Cılıcıa baácna but Ƶuibınıt, caanƵıh moón Jesúhwádhıh Ƶwáub bohéna, queétdih ıt táı teo wáacap wut Ƶı.

16

Timoteo Pablowájeéh á bejat

¹ Cılıcıa baácmant Derbe tátchina Ƶııbı, yap bej, Lıstra tátchina Pablowá ıt Ƶuibınap wut Ƶı. Caanná Ƶuibınıt, Timoteo wát Ƶamnıdhıh ıt Ƶwááap wut Ƶı. Á ıın ıudıo wılı, á ııp Grıego cáac wut Ƶı. Timoteo, á ıın bııcdih Jesúdhıh jepahnıt wut Ƶı. ² Lıstra tátchidih moón, Iconıo tátchidih moonbat Jesúhwá “Timoteo táı cháıni caá”, ıpı niıƵp wut Ƶı. ³ Páant ı niıƵıchah Ƶoinıt, Pablo Timoteodıh át numah bejıhip wut Ƶı. Obohjeéhtıh, caán baácđıh moón ıudıowáboó “Timoteo ııp Grıego cáac caá”, ı niıƵıchah Ƶoinıt, ıudıowá ı ıııcat pınah niıƵná, Pablo Timoteodıh quehlı nah yapat chóodıh át bóodat táutap wut Ƶı. ⁴ Pánıhna, Pablo SilasƵıh Timoteodıh numah Ƶıbna, ded ı Ƶııbını tátchidih moondıh Ƶerusalén tátchidih moón Jesús á naáwát táutnit, Jesúhwádhıh waóhntıbut ı daac wahnı néııdhıh ıt en naáwáp wut Ƶı, caandıh ı jepahat pınah niıƵná. ⁵ Páant

* 15:38 Hch 13.13

ĩ naáwáchah, Jesúhwhā caandih chah ĩt túi jenah joyóp wat jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ĩt dao béjep wat jĩ.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ā oo jummat

⁶ Túini Espiritu Asia baáboó queétdih Dios naáwátdih bohénadih át bejat tútcap wat jĩ. Páant ā wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondihjeh ĩt bohé jibip wat jĩ. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ĩt bejihip wat yah jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espiritu queétdih caánboó át bejat tútcap wat jĩ. ⁸ Páant caanná ā wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jélitna ĩt dei juibínap wat jĩ. ⁹ Caanná dei juibínit, ñona, Pablo nin pah át oo jumap wat jĩ: Macedonia baácdih bóo ā pebh ñuhchah, át enep wat jĩ. “Jwiit Macedonia baácdih moondih ma teo wáac jūáwá”, Pablodih át niúj bidip wat jĩ. ¹⁰ Pánih oo jumni jíanit, jwĩh bií déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwĩ bejep jĩ. “Dios caán baácna áih túini doonádih jwiitdih naáwát tútca caá ā cháap”, jwĩ niúj jéihyep jĩ. Weém Lucasbat ĩjeéh wā bejep jĩ.

Pablowā Silas biícdih Filipos tútchiboó ĩ jummat

¹¹ Troas tútchimant Macedonia baácna bejat tút niijná, jélitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Samotracia wūt jumni quewadih jwĩ chúuh juibínap jĩ. Biíh yeó jáap Neápolis tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. ¹² Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ĩ juí jumni tútchi, Macedonia baáboó jwĩh jumni tútchi tajĩ. Oboh jumni tútchi át nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwĩ jumap jĩ. ¹³ Judíowáih chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, muj jwéejna jwĩ juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdih úbát tút niijná, judíowá ĩpi miic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí chúudnit, wáac juinít yaáhdih Jesúh túini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiitdih joinih, Tiatira tútchidih bóli Lidia wūt jumnih mi jumap jĩ. Caánt búdí juib jumni yéguéhdi h jib chájnih, judío wili nihcan yahna, Diosdih túi wéinih mi jumap yah jĩ. Obohjeéhtih Jesúh doonádih mit joi jwáhcrap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúh doonádih ā naáwáchah, túi jepahíhatdih Dios caántdih át wúhup tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih miíh muudih moón biícdih Pablowā ĩ daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiitdih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesúsdih tái jepahnih caá’, niúj jenah joiná, wájeéh juóhñit, wĩh muáboó ñi chāo jwáhuú, jwiitdih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinit, miíh muuná jwĩ chāwáp jĩ.

Pablowādih nemat muáboó ĩ nemat

¹⁶ Biíh yeó jáapdih Diosdih úbát pebhboojéh muntih jwĩ jwáub bejchah, nemép jumnih jwiitdih mi jwááap jĩ. Caánt teo wáhnih jumna, “Meemdih nin pah ā yapbipna caá”, cáacwádi h niúj naóhna, mi maatadi h búdí mit juib teo wúhup tajĩ. ¹⁷ Pánihna, jwiit Pablo biícdih jwĩ bejchah, nin pah mi niúj ñaac ñuún péenap jĩ:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wáhnit caá. Jwiit iiguípna jwĩ bejat déedih ded pah Dios jwiitdih ā túi ubat pínahdih ĩ naóhna caá, mi niúj ñaac péenap jĩ.

¹⁸ Maatápdih caandih páant mi niúj tac buágá péena, Pablodih ā túi naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niúj ñaacáchah joi chuunít, Pablo tac páud ennit, nemépdih nin pah ā niúj juíhñup jĩ:

—Jesucristo ā wēpatjĩh meemdih wā watna caá. Caántdih cádahñit, ma bac bejeé, ā niijíp jĩ.

Páant ā niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajĩ.

19 Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wāhat ā buudúchah ennit, mi maátaboó búdí íijnit, Pablo, Silasdihtub ī tewep jí. Teonit, caán tútchi tac yoóbó juúhna ī ub bejep jí. 20 Pánih ub jaibínit, peéh chājat tútnit pebhna jwejnít, nin pah ī níj naóh yacap jí:

—Nit judíowā jwíih tútchidih moondíh tac buugánadih ít juúwáp taga. 21 Queét jwí nuowā ī wutatdih cádahat tútnit, bíih wutatdih naóhna caá ī chājap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit ī naáwátboodíh jwí jéih jepahcan caá, ī níjíp jí.

22 Páant ī níjíchah joinít, dawá Pablowādih ī íjip jí. Pánihna, peéh chājat tútnitboó Pablowāih yégueh chóodih yeo wáyat tútnit, máa nahnajíh queédih ī puñat tútup jí. 23 Páant queédih ī pūi péanachah, nemat muúboó ī nemat tútup jí. Í nemat túttimah, nemat muúboó en daonidih ī túi en dawát tútup jí. 24 Páant ī wutachah, caán muúdíh en daoníboó péeni tólihna queédih át nemep wut jí. Pánih nemnit, máa naanájh íih wáunadih át nah chéwep wut jí.

25 Chei tac yoób Pablo Silasjñh Diosdih uúbhnit, ít wēi ewep wut jí. Páant ī wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut ít joyóp wut jí. 26 Páant ī wēi ewechahjeh, caán muú tabit méménachah, nihát jécna át waát beed béjep wut jí. Nemat muúboó jumnitdih ī chéwatji tōpnabat át jwáat beed béjep wut jí. 27 Páant ā yapachah ennit, queédih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. Í jweyéchah, wā maáta weemdíh ī peéh maobipna caá”, át níj jenah joyóp wut jí. Páant níj jenah joinít, áih líbat naadíh jwáat wáinit, át míc jwāguíhíh wut yah jí. 28 Obohjeéhtih, ā míc jwāguíhichah ennit, Pabloboó caandíh nin pah át níj ñaac ejep wut jí:

—Meemjéh ma míc jwāagca bojóo. Jwiít nihát jwí jumna caá, át níjíp wut jí.

29 Páant ā níjíchah joinít, queédih wapniboó “Jíi juúwá, jíi juúwá”, át níj ejep wut jí. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jíitcha pebh át páah yoh ñajap wut jí. 30 Pánihna, queédih ub bac bejnit, nin pah át níj uúbh joyóp wut jí:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queédih át níjíp wut jí.

31 —Jwí Maáh Jesúsdihtí táí jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewābut caandíh ī jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguíjna bejnit déejidih Diosboó ā túi ubbipna caá, Pablowā caandíh ít níjíp wut jí.

32-33 Chei tac yoobjéh Pablowā Jesúh túini doonádih ī naóh péanachah, queédih wapni áih muúná át numah bejep wut jí. Caanná numah jaibínit, í puñatji yahwítnadih át chocop wut jí. Á choc péaat túttimah, Jesúsdihtí caán ā déewā bíicdih ī jepahachah, queédih Pablowā ít daabánap wut jí. 34 Í daabaát túttimah, queédih wapni Pablowādih jeémát át wúhup wut jí. Pánihna, caán ā déewā bíicdih Jesúsdihtí jepahnit, búdí ít weñep wut jí.

35 Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādih ī watat pínah níjíná, soldadowādih nemat muúná ít wahap wut jí. 36 Páant ī bacaat tútatdih joinít, Pablowādih wapni queédih nin pah át níjíp wut jí:

—Maáta yeebdíh ít bacaat tútup wut be. Pánihna, úumcanjeh, ñi bac bejeé, át níjíp wut jí.

37 Páant ā bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowādih nin pah át níj naáwáp wut jí:

—Jwiít jwí yéej chājcan be. Jwiít dih naóh yacnit í niiját pah biíh niij naóhni ā wihcah yuhna, ñi peéh chājachah, yoobóp dih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácdih moón jwí jumachah yuhna, jwiít dih queét maátaboó cāacwā í enepdih í pañat tātutap be. Pāi péanit, nemat mūáboó í nemep be. Pānihna, jwiít dih í yéej chājatjidih tícnit, ¿būū cāacwā í encah niit, í bacaihip? Queét maátajeh tih jwiít dih bacanadih í jūúwá naáh, át niijíp wut jī.

³⁸ Páant ā niijíchah joinit, soldadowāboó maátadih naáwá dih ít bejep wut jī. Pablo Silasjīh Roma baácdih moón í jumadit dih jéihna, maátaboó queétdih í pañatji peéh chājat pínahdih ít úmup wut jī. ³⁹ Pānihna, queét Pablowā pebh juibínit, nin pah ít niijíp wut jī: “Yeebdih jwí yéej chājap be. Chéneji páant jwí jwúub chājcan niit”, ít niijíp wut jī. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta íih tátchimant ít bejat tātutap wut jī. ⁴⁰ Páant í niijíchah joinit, Pablo Silasjīh nemat mūmánt bac bejnit, Lidiaíh mūná ít bejep tajī. Caanná juibínit, Jesúhwā bícdih í míc wáacap jī. Pānih míc wáacnit, “Jesúsdih péna, ñi cádahca bojó”, queétdih í niij wēp naáwáp jī. Páant niij péanit, Pablo Silasjīh Filipos tátchimant í bejep jī.

17

Tesalónica tátchidih moón Jesúhwā dih í íjaj

¹ Pānih Filipos tátchimant bejnit, Anfípolis tátchidih yap bej, Apolonia tátchidihbut yap bej, Tesalónica tátchina queét ít juibínap wut jī. Caanjīh judiowā í míc wáacat mūā át jumap wut jī. ² Pānihna, judiowā ih chooát yeó jáap jumap pah ípí bejat dée pah Pablowā judiowā í míc wáacat mūná ít bejep wut jī. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwátdih caanjīh moondih Pablo át bohénap wut jī. ³ Pānih bohéna, nin pah āpí niij naáwáp wut jī:

—Jwiít judiowā, jwí pāini, Dios ā wahní Cristo yeejéj ā yapat pínah, ā wunat pínah, ā jwúub boo pud jūúwát pínahdihbut jon jātih moón Dios naáwátdih naóh yapanit ít daacp tajī. Wā naóhni Jesúsboó Dios ā wahní Cristo ā jumna caá. Caán caá jwí pāini, át niijíp wut jī.

⁴ Páant ā niijíchah joinit, biquína caanjīh moón judiowā, dawá Griegowā Diosdihjeh wēinit, caán tátchidih moón maáta yaádhbut caandih joinit, “Yoobóp dih tigaá”, ít niijíp wut jī. Páant niijnit, Pablowā dih ít péenap wut jī. ⁵ Obohjeéhtih, judiowā maátaboó íjeéh péenachah ennit, búdí ít íjip wut jī. Pānih íjina, dawá yeejépwā dih bid bojnit, nin pah ít niiját tātutap wut jī: “ ‘Nit yeejéj chājna caá í chājap’, ñi niij ñaacá”, queétdih ít niij jac wutap wut jī. Páant í niij ñaacáchah joinit, caán tátchidih moonbát Pablowā dih ít íjip wut jī. Pānihna, judiowā í maáta Jasón wut jumniíh mūná juibínit, cāacwā dih wāhíhna, Pablowā dih ít bidip wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juiacán, Jasónboodih, bita Jesúhwā dihbut ít teo wái bac bejep wut jī. Pānih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah ít niij naóh yacap wut jī:

—Pablowā nihah baácdih moondih ít tac buugánap wut be. Pānihna, būū jwīh tátchidihbut tac buugánadih í juiiná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih āih mūná át waadát tātutap wut jī. Queét Roma tátchidih bóo jwí maáh César ā wutatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ā wūt’, niijnit, jwí maáh ā wutatdih jwiít dihbut í yap yohat tātutna caá, ít niij naóh yacap wut jī.

⁸ Páant ī niij naóh yacachah joinít, nihát cāacwā ī maáta biícđih tūbit īt ĩjip wut jī. ⁹ Obohjeéhtih, queéđih ī nemcat pínah niijná, Jasón, ājeéh jumnitbut caán tútchidih moón maátadih dinero īt wūhup wut jī.

Pablo Silasjīh Berea tútchina ĩ jaibíát

¹⁰ Caan chéijeh waícanjeh Berea tútchina Jesúhwā Pablowāđih īt wahap wut jī. Caanná jaibínitji judíowā ī míc wáacat mūná īt waadáp wut jī. ¹¹ Tesalónica tútchidih moón ī jenah joyátjidih Berea tútchidih moónboó Jesúh doonáđih chah túi joinít īt jumup wut jī. Pánihna, Jesúh túini doonáđih ĩ joyát tútimah, “¿Yoobóđih níit?” niij jéihíhna, yeó jáap jumát pah jon jātih moón Dios naáwátđih ĩ daacátjidih ennit, īt míc bohénap wut jī. ¹² Pánih bohéna, judíowā, Griegowā neoná, maáta yaáđh biícđih, dawá Jesúđih īt jepahap wut jī. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tútchidih moondihbut Dios naáwátđih ā bohéat doonáđih joinít, Tesalónica tútchidih moón judíowā ī maáta caanná īt űūn béjep wut jī. Caanná űūn jaibínit, Berea tútchidih moondih tac buugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowāđih īt ĩjip wut jī. ¹⁴ Páant ĩ ĩjichah ennit, Pablodih búdi muj jélitna waícanjeh Jesúhwā īt numah dei bejep wut jī. Obohjeéhtih Silas Timoteojīh Berea tútchidih īt chāwáp wut jī. ¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tútchina búdi jāáj chóojīh īt numah chúuh béjep wut jī. Pánih chúuh jaibínitji, Berea tútchiboó īt jwúub aab béjep wut jī, páant muntih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih űi pej jum bíi”, Silas Timoteodihbut īt niijíp wut jī. Páant Pablo queéđih át niiját túutup wut jī.

Pablo Atenas tútchidih ā jumát

¹⁶ Pablo Atenas tútchina jaibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jī. Pánih páina, caán tútchidih át táoh jib béjep wut jī. Pánih táoh jib bejna, caán tútchidih moón ĩ pāp cáagnitđih “Jwíih dios caá”, ĩ niijíchah jéihnit, dawá ā jumátđih enna, Pablo tūbit át ĩgahap wut jī. ¹⁷ Pánih ĩgahnit, judíowā ĩ míc wáacat mūná waadnít, judíowā, judíowā nihcannit yuhna, Diosđih wēinitjīhbut át míc wéhenap wut jī. Yeó jáap jumát pah Pablo caán tútchi tac yoóbó juáhna en jibnitjīhbut át míc wéhenap wut jī. ¹⁸ Biquína Epicureowā ĩ jenah joyátđih bohénit, bita Estoicowā ĩ jenah joyátđih bohénitbut Pabljīh īt míc wéhenap wut jī.

—¿Nin wéheat beedcanni ded pah tigaá ā niij wéhe? queét īt míc niijíp wut jī.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā jumátjidih, ā boo pud juúwátjidihbut ā naáwáchah joinít,

—Caánboó biih diosnadih naóhna caá ā chājap, īt niijíp wut jī.

¹⁹ Túttimah, queét ĩpí míc wáac jaibí wéhenapboó, Areópago wūt jumapna Pablodih ĩ numah béjep wut jī.

—Ma jáap bohéatđih jwí jéihíhna caá. ²⁰ Jwí joíca naáh doonáđih ma naáwáchah, jwí joíhna caá, queét Pablodih īt niijíp wut jī. ²¹ Nihat Atenas tútchidih moón, biih baácmant jéohnit caán tútchidih jumnitbut, yeó jáap jumát pah jáap bohéatđih ĩpí míc wéhehip wut jī. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ā naáwátđihbut īt joíhip wut jī.

²² Pánihna, Pablo Areópago wūt jumapboó űah űuhnit, caánboó wáac jaibínitđih nin pah át niij naáwáp wut jī:

“Atenas tútchidih moón, dawá pāpnitđih yeéb búdi wēinit, űi uúbatđih wā jéihna caá. ²³ Nin űiuh tútchidih dawá űi pāp cáag wēinitđih wā táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb űi wēinit cātīh, biícđih nin pah űi niij daacátjidihbut wā

enep be. “WĒT JWĪ JĒIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niŷ daacáp tabe. Yeéb caandih jéihcan yuhna, caandih ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdih naáwát túut caá wā chāŷap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chāŷ, nihat baádboó jumnidihbut át chāŷap tajī. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baádboó jumnitbut ī maáh caá. Cáacwā ī chāŷni mūādih jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiítidih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat biíh pah bóo chāŷ wāhni jumna, jwiít jwī teo wáacatdih ā náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios át jwíih chāŷap wut jī. Caanjīh nihat baácdih moondihbut át chāŷap wut jī. Pánihna, nihat baádboó jwiítidih át jwejep wut jī. ‘Nin pah bólih maatápdih ā báadh jwūhbipna caá’, jwiítidih Dios át niŷ jenah joyóp wut jī. ²⁷ ‘Queét weemdih bidnit, ī jwāáhbipna caá’, Dios át niŷ jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Dios yūp ā jumcan caá. Jwījeéh tigaa ā jumap. ²⁸ Nin pah biíh át niŷ daacáp tajī: ‘Caandih míc wéhenit pínah moón jwiítidih át chāŷap wut jī. Pánihna, jwījeéh āpī jumna caá’, it niŷ daacáp tajī. Jon jātih moón ñi déewābut ‘Jwiít Dios weh caá’, it niŷ daacáp tajī. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niŷ náhnina, oro, plata, jeejīh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chāŷnidih ‘Jwīih dios caá’, niŷ jenah joyátidih ñi cádahaá. ³⁰ Jon jātih moón Diosdih jéihcannit jam jwūhna, ī yéej chāŷachah yuhna, Dios át peéh chāŷ jwūhcap wut jī. Obohjeéhtih, bua láa nihat baácdih moón ī yéej chāŷatdih át cádahat túutap wut jī. ³¹ Túttimah, Dios ā jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túinidih, yeejépwādhbut ded pah ī chāŷatji jīb ā jīb chāŷbipna caá. Pánih chāŷni pínahdih Jesúsdih Dios nin baádboó át wahap wut jī. Jesús wūnnidih yuhna, át jwūub boonanap tajī. Pánih booana, ‘Ded pah cáacwā ī chāŷatji jīb nin wā booani ā túi jīb chāŷbipna caá’, Dios cáacwādh át niŷ jéihyanap wut jī”, Pablo Atenas tútchidih moondih át niŷjip wut jī.*

³² Páant cáacwā ī boo pud jūwátjidih ā wéhenachah joinit, biquína Pablodih it deoh naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah it niŷjip wut jī:

—Chéneji caandih ma naáwáchah, jwī jwūub jóihna caá, it niŷjip wut jī.

³³ Páant ī niŷjít túttimah, ī míc wáacapmant Pablo át bejah bojop wut jī. ³⁴ Daocánnit Jesúsdih jáap jepahnit, caán biícidih it péenap wut jī. Biíc newé, Dionisio wūt jumni, Areópagodih maatajeéh jumni, Jesúsdih át jepahap wut jī. Biíc wili Dámaris wūt jumnih, bitabut Jesúsdih it jepahap wut jī.

18

Pablo Corinto tútchiboó ā jummat

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jumni Corinto wūt jumni tútchina át bejep wut jī. ² Caanná juibínit, judío cáac Aquila wūt jumnidih át jwāáap wut jī. Roma tútchidih moón ī maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judiowādh ā bejat túutuchah, Aquilaboó yad Priscilajīh bejnit, Corinto tútchina jātih itát juibínap wut jī. Aquila Ponto wūt jumni baácdih bóo wut jī. Pánihna, queét Corinto tútchidih ī jumachah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, ijeéh át chāwáp wut jī. ³ Aquilawā nuápwā choóŷih mūādih teo jīb chāŷ wāhnit it jumap wut jī. Pablobut caán déedih teoni jumna, ijeéh át tewep wut jī. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jummat pah, judiowā ī míc wáacat mūaná juibínit, queét Jesúsdih ī jepahat pínah niŷná, judiowā, judiowā nihcannitdihbut Dios naáwátidih át naáwáp wut jī.

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

⁵ Silas Timoteojih Macedonia baácmant Corinto tútchina ì juibínachah, Pablo yeó jáap jumat pah judíowádih Dios naáwátdih át naáwáp wut jì. “Jesús caá jwiít judíowá jwí páini, Dios á wahni”, ápi níijíp wut jì. ⁶ Páant á níij bohénachah, judíowá caandih ìt jóihcap wut jì. Pánih jóihcan yap yohnit, caandih ìt jaihñap wut jì. Páant ì jóihcatdih enna, queétdih á cádahatdih júatna, Pablo áih jih bóo yéguh chóodih too dagnit, át néenc mao jéenanap wut jì. Pánih chájnít, queétdih nin pah át níij jaihñap wut jì:

—Yeéb ñi yap yohatji jib iiguipna ñi bejbipna caá. Pánihna, buu judíowá nihcannitdih Jesúh doonádih naáwádih wá bejbipna caá, át níijíp wut jì.

⁷ Páant níij péanit, judíowá ì míc wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniih muuná át waád juibínap wut jì. Caán judío nihcan yahna, Dios yoobátdih wéini wut jì. Áih muú judíowá ì míc wáacat muu pébh át jumap wut jì. ⁸ Crispo wut jumni, judíowá ì míc wáacat muudih bóo maáhi, ájeéh bóli, á wehbut, Jesúsdi ih jepahap wut jì. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo á naáwátdih joinít, Jesúsdi ih jepahachah, ìpi daabánap wut jì. ⁹⁻¹⁰ Biíc chei uocanjeh, Pablo oo jumat déedih á enechah, Jesús caandih jigohnit, nin pah át níij naáwáp wut jì. **“Majeéh wá jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíhwa ì jumna caá. Pánihna, bita meemdih yeejép ì chájihichah yahna, úmcanjeh, wá naáwátdih ma naóh cádahca bojóo. Páantjeh ma jumah bojca bojóo”,** át níijíp wut jì. ¹¹ Páant á níijichah joinít, biíc jópchi túi beéd, biih jópchi tac yoób caanjih moondih Dios naáwátdih Pablo át naóh jumap wut jì.

¹² Caán tútchidih Pablo íjeéh á jum jwahuchah, Galión wut jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jì. Pánihna, caán láa judíowá ì maáta nihát biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut níijná, Galión pebhna caandih ìt ub juibínap wut jì. ¹³ Pánih ub juibínit, Galióndih nin pah ìt níij yee naóh yacap wut jì:

—Ninboó cáacwá ded pah Diosdi ih weñat pínahdih bohéna, Moisés á wutatjiboodih á jepahat túutcan caá, ìt níijíp wut jì.

¹⁴ Páant ì níij yee naáwáchah joinít, Pablo á naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowádih nin pah át níij jepahap wut jì:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwí maáta ì wutatdih yap yohni á jumachah nihna, yeebdih wáta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowá ñi wutatboodih caán yap yohni á jumachah, ñih pínahjeh caá. Caandih wá jéihcan caá, át níijíp wut jì.

¹⁶ Páant níijnít, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jì.

¹⁷ Páant á bacanachah, Sóstenes, judíowá ì míc wáacat muudih bóo maáhdih teonít, Galión á enepdih caandih ìt pañap wut jì. Páant ì pañachah enna yahna, Galión át enah bojop wut jì.

Pablo Antioquia tútchina á jwúub bejat

¹⁸ Páant ì níij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniij “Wá bejna caá”, níijnít, Jesúhwádih át cádah bejep wut jì. Páant níij péa bejna, Aquila Priscilajih Siria baácna chúuh bejat túut níijná, Cencrea wut jumni jélitdih ìt púud dei bejep wut jì. Pánihna, jááj chóodih ì waadát pínah játih, judíowá ìpi chájat pah, Pablo Diosdi ih á naáwátjidih péanit, át jwúub waó bojat túutap wut jì.* ¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ìt chúuh bejep wut jì. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo át cádahap wut jì. Pánih cádahnit, judíowá ì míc wáacat muuná át bejep wut jì. Caanná

* 18:18 Nm 6.18

juibínit, míc wáacnit judíowājh ded pah Jesús ā jumatdih āt míc wéhenap wut jī. ²⁰ Páant ī míc wéheat túttimah, caandih ljeéh it chāwát tútup wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Níjeéh wā jéih chāocán caá. ²¹ Dios ā náahachah, wā jwúb jūóhbpna caá”, queédih Pablo āt niijp wut jī.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant āt chúuh bejep wut jī. ²² Pánihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina āt aab juibínap wut jī. Caanná aab juibínit, caanjih moón Jesúhwā míc wáacnitdih ded pah ā chājatjidih naóhntjeh, Antioquía tútchina āt yap bejep wut jī.

²³ Pánihna, maátápdih caanjih jumnji Galacia baácdih, Frigia baácdih āt jwúb jib bejep wut jī, páant muntih. Caán baácnadih moón Jesúhwādh ā jwúb bohénachah, chah Jesúsdih it táí jenah joyóp wut jī.

Apolos Éfeso tútchidih moondih Dios naáwátdih ā bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbat ā bohé jibichah, Apolos wūt jumniboó, judío cāac Alejandria tútchidih bóo, Éfeso tútchina āt juibínap wut jī. Caán Apolos túí naóhni jumna, Dios naáwátdih jon jātih moón ī daacátjidih túí jéihnibat āt jumap wut jī. ²⁵ Biíh caandih Jesúh táini doonádhbat āt bohénap wut jī. Pánihna, búdí weñatjeh caán doonádh āt túí bohénap wut yuh jī. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáátdihjeh āt jéihyep wut jī. ²⁶ Judíowā ī míc wáacat munná Apolos úmcanjeh, queédih āt bohé jwiíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, ā túí jéih beedácah enna, caandih bohéat tút niijná, Priscila, Aquilajih Apolosdih iih munná it numah bejep wut jī. ²⁷ Páant ī túí bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat tút”, Apolos ā niijchah joinit, Jesúhwā caandih “Ma túí bejeé”, niijnit, ī daácní nódihbat it wáhp wut jī, Acaya baácdih moón Jesúhwā caandih ī táí wēi jwááat pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjeh Jesúsdih jepahntjidih āt bohé teo wáacap wut jī. ²⁸ Caán tútchidih moón judíowādh nin pah āpí niij naáwáp wut jī: “Jesús tígáa Dios ā wahni, jwiit jwípi páini”, cáacwā ī enepdih āt niijp wut jī. Pánihna, Dios naáwátdih jon jātih ī daacátjidih ā túí naáwáchah joinit, “Yoobópdih nihcan caá”, it jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúhwādh Apolos chah āt jwúb teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jumuchah, Pabloboó Frigia baácdih jumnji jeé yoób páud dei bej, Éfeso tútchina āt juibínap wut jī. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwáhcannit Jesúhwādh āt jwááap wut jī. ² Queédih jwááhnit, nin pah āt niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jesúsdih ñi jáap jepahachah, Túini Espíritu yeebdih ā waadnit jii? āt niijp wut jī.

—Túini Espíritu ā jumatdih jwiítdih ī naóhcan jii, it niij jepahap wut jī.

³ —¿Túini doonádh yeeb ñi jepahachah, ded pah tí yeebdih ī nih chā daabá? Pablo queédih āt niij úbh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ī jepahachah, ā daabáátj pah jwiítdih ī daabánap jī, it niij jepahap wut jī.

⁴ —Cáacwā ī yéejatdih ī yohochah ennit, queédih Juan āt daabánap wut jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat jútna ī chājap wut jī. Obohjeéhtih, Juan cáacwādh nin pah āpí niij naáwáp wut jī. ‘Wā túttimah jūóhndih ñi táí

jepahaá', át niijíp wut jī. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājap wut jī, Pablo át niij naáwáp wut jī.*

⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét ít daabáat túutap wut jī.

⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha wúbúchah, Túini Espíritu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhnit, ā naáwátdihbut ít naóh yapanap wut jī. ⁷ Queét nihát doce neoná ít jumap wut jī.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā í míc wáacat munná waadnít, át bohénap wut jī. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumap pah úmcanjeh, Dios maáh ā jumapdih naóhna át chājap wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Á naáwát yoobópdih caá”, ít míc niijíp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, bitaboó jóihcan, cáacwā í enechah, Jesúh doonádih ít yéj naáwáp wut jī. Páant í yéj naáwáchah joinít, judíowā í míc wáacat mummánt Pabloboó Jesúhwádih namah bac bejnit, Tirano wut jumnih munná ít bejep wut jī. Pánihna, caán munná yeó jáap jumap pah Jesúh doonádih ápi bohénap wut jī. ¹⁰ Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, nihát Asia baácđih moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwī Maáh Jesúh túini doonádih ít joyóp wut jī. ¹¹ Dios ā wēpatjīh jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhđih chājnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jī. ¹² Dios ā wēpat caandih búdí ā jumachah, áih bácađih cáacwā í chūúáni chóonadih úb bejnit, wunnitdih í cáagachah, ípi boonap wut jī. Ded nemép jumnidih caán chóojīh í cáagachah, nemépwáboó ípi bac bejep wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowā jíóhnitboó jibnit, nemépwádih ípi bacanap wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitji nemépwádih bacáihna, nin pah ítih niij wutap wut yah jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebđih jwī wutna caá. Ni bac bejeé nin newémant”, ípi niijíp wut jī.

¹⁴ Esceva wut jumni, siete ā wehboó páant ít chājap wut jī. Í íip judíowā sacerdotewā í maátajeéh jumni át jumap wut jī. ¹⁵ Pánihna, ā weh nemépdih í bacaat déedih, nemépwáboó nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Jesúsdih wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodih wā jéihcan caá”, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niijnitjeh, nemép jumniiboó ñaáp júóhnit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ā puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítna jumnit, caán mummánt queét ít ñáo bac peét bejep wut jī. ¹⁷ Páant í yapachah, nihát Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ít úmmap wut jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, nihát cáacwā ít míc niijíp wut jī.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihát cáacwā í enechah, í yéj chājatjidih Diosdih ít naáwáp wut jī. ¹⁹ Queét cátil dawá jíóhnit ít jumap wut jī. Pánihna, jíóhna í enat papélah quiútnajidih caanná úb júóhnit, cáacwā í enechah, ít cáo yohop wut jī. Caán quiútnaji ā jíib jumapdih í jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jíib pah bóo át jíib jumap wut jī. ²⁰ Páant í chājat doonádih joinít, chah dawá Jesúh doonádih jepahnit, ít túi túut numap wut jī.

²¹ Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yah jī: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tútchina wā jwáub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tútchina enedih wā bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī. ²² Pánihna, Timoteo, Erasto wut jumniđih caandih teo wáacnitdih

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

Macedonia baácna áttát wah waáwá bojop wut jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chãõ jwúhup wut jī.

Éfeso tútchidih moón ĩ jũih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tútchidih ã jumachah, caán tútchidih moón Jesúh di doonádih náahcan, Pablodih ĩt jũihñup wut jī. ²⁴ Demetrio wut jumni, ĩih dios wili Artemisa wut jumnihih botoni muu dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wut jī. Bitabut biíc yoobó teonit, ĩ jĩb chãj wãhna, búdí ĩpĩ jĩb tewep wut jī. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át niijp wut jī: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh búdí jwĩ jĩb tewatdih ñi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiitdih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cáacwã ĩ pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijchah joinit, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baácđih moonbút ã bohéđdih ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatdih cáacwã yeejép ĩ wéhebična caá. Jwĩih dios wili Artemisaĩh muuđihbut ĩ yohbična caá. Pánihna, nihat Asia baácđih moón, nihat baácđadih moonbút caántdih wēi uábhnitji ĩ cádahbična caá”, Demetrio queétdih át niijp wut jī.

²⁸ Páant ã niijchah joinit, queétdih ĩjnit, ĩt jũih ñaac ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiit Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ĩt niij jũih ñaacáp wut jī.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút ĩjna, biíc yoobó ĩt niij ñaacáp wut jī. Pánih ĩjnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cáacwã ĩ míc wáacap júđuna queétdih ĩt wái bejep wut jī. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baácđih moón Pablo ã pej jum jibnit ĩt jumup wut jī. ³⁰ Pablo queétdih cáacwãdih wéhenadih ã bejihchah yuhna, Jesúhwãboó caandĩh ĩt wahcap wut jī. ³¹ Bita caán baácđih moón ĩ maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ĩt wahap wut jī. “Cáacwã ĩ míc wáacapboó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ĩt niij naáwát túutup wut jī. ³² Dawá caanjĩh míc wáac joinit biícđih “¿Dépanih tigaá jwiit míc mawat tút jwĩ chãj?” ĩt niij jengah joicáp wut jī. Queétdih tabit ñaacnit, ĩt jũih yapanap wut jī. Biquína mácah ĩt jũih ñaacáp wut jī. Bitabut mácah ĩt jũih ñaacáp wut jī. ³³ Biquína judíowã Alejandro wut jumnidih cáacwãdih ĩt naáwát túutup wut jī. Pánihna, Pablowã ded pah ĩ chãjatdih ã yoob naáwát túut niijná, Alejandro “Laiha bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh jéutnit, át yayát túutup wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jumachah ennit, nihat cáacwã chah ĩjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ĩt ñaac jũih ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiit Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ĩt niij ñaacáp wut jī.

³⁵ Páant ĩ niij ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laiha bojoó” niijnit, nin pah át niij naáwáp wut jī: “Wã déewãá, yeeb Éfeso tútchidih moón, ñi joyoó. Jwĩih chah wēpép dios wili Artemisaĩh muuđih wapnit jwiit jwĩ jumatdih nihat baácđih moón ĩ jéihna caá. Jeámant caánt pah jígohni buág jéen jũóhniđih en daonit jwĩ jumachahbut ĩ jéihna caá. ³⁶ Bita ‘Nin yoobópdih nihcan caá’, ĩ jéih niijnán caá. Pánihna, ñi míc jũih cádaaha. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeeb teo jũóhniđih jwĩih dios wilidih yeejép niij wéhecan, miĩh muuđih waad béjnit, ĩ nuuđicáp be. Pánihna, ñi túi chãjap. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biícđih naóh yaquĩhna, peéh chãjat túutnitboodĩh naóh yacadih ĩ beje naáh. ³⁹ Jwúub míc wáacna, túinijeh ñi míc wáacáp, buca. Yeeb buu ñi chãjatji pah ñi jwúub chãjca bojoó. ⁴⁰ Buu yeeb ñi míc jũih

ñaacátidih jwí maáta joinít, 'Jwiítidih í yohbipna caá', í niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij ñaac jüh ñuhatjidih queétdih táinijeh jwí jéih naóhcan niít", maátadih teo wáacniboó queétdih át niijíp wut jī. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, "Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé", át niijíp wut jī.

20

Macedonia baác, Grecia baác nabut Pablo á jwabíat

¹ Páant í jüh ñaac yayát túttimah, Pablobóo Jesúihwādidih bid wáacnit, át jwúb bohénap wut jī, Jesúsdi í cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, "Wá bejna caá", niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih át cádah bejep wut jī. ² Caanná jwabínit, Dios naáwátidih táoh naóh bohénit, caanjih moón Jesúihwādidih át weñanap wut jī. Queétdih Dios naáwátidih táoh naóh bejna, Grecia baácna át jwabínap wut jī. ³ Pánih jwabínit, caán baácidih biíc peihcanni widh át chāo jwúhup wut jī. Caanjih jumna, Siria baácna át jwúb chúh jūwáhip wut jī. Obohjeéhtih, judiowā caandih tewíhat doonádidih át joyóp wut jī. Caán doonádidih joinít, Pablowā Macedonia baácboó bejni namádidih jwúb aab bejnit, Filipos tútchina í púud dei juyáp wut jī. ⁴ Páant á jūwáchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wāt jumni Pablodih át pej jum jūwáup wut jī. Sópater Pirro wáuh át jumap wut jī. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácidih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandih ít pej jum jūwáup wut jī. Filipos tútchina í jwúb juyáchah, weém Lucasbut Pablowādidih wā jwúb pej jumap jī. ⁵ Pánihna, caandih pej jum jwabínit, Troas wāt jumni tútchina í waóh bej páñap jī. ⁶ Páant í bej páñachah, paacánni pandih jwí jeémát túttimah, jwiítboó Pabljih Filipos tútchidih jumnitji, johlitjih bejni jááj chóodih waadnít, Troas tútchina jwí chúh bejep jī. Pánih chúh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúh jwabínit, queét waóh bej páñitjidih jwí jwááap jī. Pánih chúh jwabí jwááhnit, siete yeó jáap caanná jwí jum jwúhup jī.

Troas tútchidih moondih Pablo á naáwát

⁷ Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúih cáacwā míc wáac jwabínit, Jesús á wunatjidih jwí náhni jeémátdih jwí jeémát pínah játih, Pablo queétdih Dios naáwátidih á bohénap jī. Pánihna, Pablo á péé naáwát chei, maatápdih á naáwáp jī, púú chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jjiátna jumni chah bóo tólihboó jwí míc wáacap jī. ⁹ Pablo á naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wāt jumni, enat jécidih bóo naadih á púuh laáb chúudap jī. Pablo jwiítidih maatápdih Dios naáwátidih á bohénachah, Euticodih quíib chei át jūóhjp taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ūo chúudni át pud jéen bejep jī. Á pud jéen bejchah ennit, játih dei bejnitboó wunnidih í wái ñahanap jī. ¹⁰ Pablo í túttimah péé dei bejnit, caandih á jwabí ub túhup jī. Pánih ub túhñit, nin pah queétdih á niijíp jī:

—Ñi jīgahca bojoó. Á báadhna caá, á niijíp jī.

¹¹⁻¹² Páant á niijíchahjeh, wunniji á jwúb boonap jī. Á jwúb boonachah ennit, queétdih bádí í weñep jī. Pánih wēinit, chah bóo tólihna jwúb púuh laab béjnit, Jesús á wunatjidih jwí náhni jeémátdih jwí jeémép jī, buca. Páant jwí jeémép péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúb bohénajeh, á daa peetéj jī. Páant á bohé péaat túttimah, jwiít jwí bejep jī.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina á jwabíat

¹³ Troas tátchidih jamnit, Pablo játih jwiítidih Aso tátchina johlitjih bejni jááj chóójih ā chúuh bej páñat túutap jī. Pablooó namámant ā bejihip jī. Páñihna, Pablo ā niijátji pahjeh Aso tátchina caandih jwī jwááap jī. ¹⁴ Caandih jwī jwááachah, jwī bejni jááj chóodih jwījeéh ā waadáp jī. Páñihna, caán chóójih chúuh bejnit, Mitilene tátchina jwī chúuh jaibínap jī. ¹⁵ Caán tátchidih jaibí yap bej, biih yeó jáapdih Quío quewadih jwī yap bejap jī. Páñih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwī en yap bejap jī. Páñih yap bejnit, Trogilio wát jamni tátchidih ñonitji biih yeó jáap Mileto tátchina jwī chúuh jaibínap jī. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tátchina jaibíhna, Asia baácđih maatápđih ā jamíhcap jī. Páñihna, Éfeso tátchidih yoobóđih yap bejnit, Mileto tátchina jwī jaibínap jī.

Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā maátadih ā naáwát

¹⁷ Mileto tátchina jwī jaibínachah, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā maátadih ā bid bojop jī. ¹⁸ Páant ā bid bojnitji jwī pebhna ī juyáchah, Pablo queéđih nin pah ā niij naáwáp jī: “Asia baácđih jamna, ded pah wā chājatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Ñijeéh jamna, dedé biih pah bóo niiját wihcan, jwī Maáh Jesúh túini doonáđih wā naáwáp jī. Yeéb Jesúsđih chah ñi jéihyat pínah niijná, wā jui naáwáp jī. ‘Yeéb chah wā jéihna caá’, wā niijáp jī. Wā déewā weemđih ī yéj chājachah yuhna, Dios ā wēpatjih wāpī naóh bohénap jī. ²⁰ Yeéb Jesúsđih chah ñi túi péeat pínah niijná, yeebđih Dios naáwátđih wā naóh beedánap jī. Cáacwā ī enechah, ñiuh munáboobút yeebđih wā bohénap jī. ²¹ Judíowáđih, judíowā nihcannitđihbut biíc yoobó Dios naáwátđih wā wēp bohénap jī. ‘Ñi yéj chājatđih cádahnit, jwī Maáh Jesúsđih ñi túi jenah joyoó’, wāpī niij naáwáp jī. ²² Páñihna, buu Túini Espíritu ā wutat pahjeh tih Jerusalén tátchina bejna caá wā chājap. Caanná jaibínit, ded pah wā yapat pínahđih wā jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tútchi jumat pah Túini Espíritu weemđih nin pah ā niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tátchiboó jamnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemđih nemat muáboó ī nembipna caá’, ā niijip be. ²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ā oyat doonáđih jwī Maáh Jesús weemđih ā naáwát túutap jī. Páant ā wutatjidih wā teo péa jwuhbipna caá. Caandih wā teo péa beedánit, wā wunat pínahđih wā umcan caá.*

²⁵ “Páñihna, ñijeéh jamna, Jesús maáh ā jumatđih wāpī naáwáp jī. Obohjeéhtih, chéneji jwī jwúuh miíc encat pínahđih wā jéihna caá. ²⁶⁻²⁷ Páñih jéihna, buu nin pah yeebđih wā naóhna caá: Nihat Dios naáwátđih yeebđih wā túi naóh beedánap jī. Páñihna, ñijeéh moón Dios naáwátđih náahcannit ī jamuchah, weémboodih peéh chājat ā wihcan niit. ²⁸ Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúhwā Túini Espíritu yeebđih ā en daawát túutnitđih ñi túi en dawaá. Ovejawáđih en daonít ī en dawát pah Jesúhwáđihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wúuh wunna, áih meépjih queéđih áihwā pínah át júb chājip taga. ²⁹ Weém ninjih wā bejat túttimah, jiowá ovejawáđih ī mawat pah, bita yeejép wáboó Jesúhwáđih yéjejanadih ī júohbipna caá. Páñihna, queét Jesúhwáđih ñi túi en dawaá. ³⁰ Túttimah, bita ñijeéh jamnitboó ‘Jesúhwā jwī jamna caá’, niijná yuhna, queétbodyđih ī péeat pínah niijná, bita Jesúhwáđih yeenit, biih naáwátđih ī joyát túutbipna caá. ³¹ Páñihna, jñi túi chāja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jünit, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwátđih yeéb nihadđih, wā wēp bohénap jī. Caandih ñi túi náhninaá.

* 20:24 2Ti 4.7

³² “Buu jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wā niŷ uúbhna caá. Ā oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandih yeó jáap jumat pah ñi jepahachah, yeebdih ā teo wáacabipna caá. Pánih jepahnit, Dios pebhboó nihat ā ñionit biíc dih ájeéh ñi jumbipna caá. ³³ Ñijeéh jumna, ñiih dinerodih, ñiih yéguehdihbut wíih pínah wāpí uúbhcap jī. ³⁴ Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wā jīb chājap jī. Pánihna, wā náahatdih, wājeéh jumnit ĩ náahatdihbut wā tewat jībŷjīh wāpí jīb chājap jī. Páant wā chājatjidih ñi jéihna caá. ³⁵ Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wā tewechah, ñi enep jī. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, yeebút biíc yoobó ñi chājaá. Jwí Maáh Jesús nin pah ā niijátjidih ñi túi náhninaá: ‘Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ā wēbipna caá. Obohjeéhtih, áihdihjeh ubna, nump ā wēbipna caá’, át niijíp wat jī”, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwā ĩ maatadih ā niijíp jī.

³⁶ Páant niŷ péanit, Pablo queéť biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ĩ uúbpép jī. ³⁷ Páant ĩ uúbh péanachah, queéť nihat Pablodih oina, pin teonit, jünít, áih páo túbdih ĩ nomop jī. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wā encan niít”, ā niijíchah joinít, queéť búdí ĩ jgahap jī. Pánihna, caán jélitna jwí dei bejchah, jwíjeéh queéť nihat ĩ pée dei bejep jī.

21

Pablo Jerusalén tátchina ā jwúub bejat

¹ Mileto tátchimant bejna, Jesúhwā maáta Éfeso tátchimant junítjidih “Jwí bejna caá”, niijnít, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnit, Cos wát jumni quewaboó jwí chúuh juibínap jī. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wát jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wát jumni tátchidih jwí juibínap jī. ² Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baáboó bejni pínah jááj chóodih jwí bid juyáp jī. Pánihna, caán chóodih waadnit, caanná jwí bejep jī. ³ Pánih bejna, Chipre wát jumni quewa wáyámant bóo buwámant ā jígohochah, en yap bejnit, Siria baácdih Tiro wát jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ĩ ub aabánachah, caanjīh jwí chāo jwúuhjap jī. ⁴ Páant ĩ aabáát pónih, jwiítboó tátchi tacna bejnit, Jesúhwādih jwí jwááap jī. Pánih jwááhñit, biíc semana ĩjeéh jwí chāo jwúuhjap jī. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboó ā yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tajī. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandih ĩ niijíp yah jī. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwí bejat pínah yeó jáapdih tátchimant jwí jwúub dei bejep jī, páant mantih. Nihat Jesúhwā, ĩ weha mána yaádhjīh, ĩ wehjīhbut jwiít dih búdí muj jwéejdih bóo jélit óon coahna ĩ pej jum dei bejep jī. Pánihna, nihat óon jumapboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwí uúbpép jī. ⁶ Pánih uúbh péanit, “Jwí bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwí jüöhñiji jááj chóodihjeh mantih jwí jwúub waadáp jī. Jwí jwúub waadáchah en péanit, Jesúhwā ĩih munná ĩ jwúub aab béjep jī.

⁷ Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wát jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Caanná chúuh juibínit, Jesúhwādih jwááhñit, muj teo, biíc yeó jáap ĩjeéh jwí chāo jwúuhjap jī. ⁸ Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aab juibínit, Felipe pebhboó jwí juibínap jī. Caán Felipe Jesúh túini doonádh wēp naóhni ā jumap jī. Jerusalén tátchiboó Jesús ā naáwát túatnitdih teo wáacnit pínah siete neonádh ĩ ñio láa, Felipedihbut ĩt ĩwip wat jī.* ⁹ Ā weh

* 21:8 Hch 6:5; 8:5

yatá chémena míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwátdih naóh yapanit it jumap jĩ. ¹⁰ Ijeéh daocánni yeó jáap jwĩ jum jwuhachah, Agaboboó Judea baácmant jũohni á dei juyáp jĩ.* ¹¹ Pániha, jwĩ pebhna joinít, Pabloih juyáát tǒpdih wbnit, caan tǒpjĩh áih téihya áih jítchadihbat á míc chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espiritu á niijná caá: ‘Jerusalén tátchidih moón judíowā nin juyáát tǒp mínahdih í chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih í wáhibipna caá’, á niijná caá, Agabo á niijíp jĩ.

¹² Páant á niijíchah joinít, ‘Jerusalén tátchina ma bejca bojoó’, jwiít nihat Pablodih jwĩ wěp niijíp yuh jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pablobooó jwiítidih nin pah á niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi júi? Weemdíh ñi jĩgahaca bojoó. Jesúih túini doonádih wā naáwát jíib nemat muéboó í nemíhna, í neme naáh. Weemdíh í mawíh nabut, í mawa naáh. Weémboó wā úmcan caá, á niijíp jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ naáwáchah yuhna, Pablo á jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios á náahatdihjeh á chája naáh, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁵ Táltimaha, jwĩih bíi déedih jwáub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁶ Bitá Cesarea tátchidih moón Jesúihwábut jwiítidih pej jum bejnit, Mnasón wát jamni pebhna jwiítidih í numah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdiha jepahni át jumap wat jĩ. Pánihna, á pebh jwĩ jumap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih á bejat

¹⁷ Jerusalén tátchina jwĩ juibínachah, Jesúihwā wěinit, jwiítidih í jwááh muj tewep jĩ. ¹⁸ Bíih yeó jáap Santiago pebhna Pabljoh enedih jwĩ béjep jĩ. Nihat Jesúihwádiha waóhni á pebh juibínit, it páñap tajĩ. ¹⁹ Pánihna, Pablodih í muj teo péanachah, judíowā nihcannitjéeh jum láa, Dios caandih ded pah á chájat tǔtatjidih Pablo queédih á naóh beedánap jĩ. ²⁰ Páant á naáwáchah joinít, nihat bíicdih Diosdih búdí í weñep jĩ. Táltimaha, Pablodih nin pah í niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowáboó Jesúsdiha túi jepahnit, Moisés á wútatjidih páantjeh nihat í jepahna caá. ²¹ Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queédih it niij naáwáp wat be. ‘Pablo judíowádiha bohéna, Moisés á wútatjidih át jepahat tǔtcap wat be. Judíowádiha í wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tǔtcap wat be. Jwĩ nuowáji ded pah í chájatjidih át chájat tǔtcap wat be’, it niijíp wat be. ²² Queét judíowā Jesúsdiha jepahnit ninjĩh ma juyát doonádih í joimí nacaá. ¿Pánihna, queét í ijicat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chájibi? ²³ Nin pah ma chájaa: Jwĩjeéh moón chémena míc Jesúihwā ‘Nin pah wā chájibipna caá’, Diosdih it niijíp wat jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji í péa jwuhcan caá. ²⁴ Pánihna, queédih numah bejnit, Moisés á wútatji pah ma chájaa, ‘Queét táinit caá buca’, Dios á niiját pínah niijná. Moisés á wútatji pah, í niiját péaat jútat pínah niijná, í waó bojat pínah jíib meémboó ma jíib chájaa. Meém páant ma chájachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yooópdiha át nihcan tagaá’, jwĩ déewā í niij jéhibipna caá. Páant niijnít, Moisés á wútatjidih ma túi jepahatdih queétjeh í jéhibipna caá.* ²⁵ Obohjeéhtih, judíowā nihcannit Jesúihwáboodih í jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwĩ jenah joyátdih jáantjeh nin pah queédih jwĩ niij daac wahap jĩ: ‘Pápnidih wáhniji jeemátdih ñi jeémca bojoó. Meépdihbat ñi babhca bojoó. Nuñápwádiha jǒp teonit maonidih ñi

* 21:10 Hch 11:28 * 21:24 Nm 6.2-21

jeém̄pca bojoó. Ñi áa nihcannitj̄h ñi yééj chājca bojoó', queétdih jwī niijíp jī, Pablodih Jesúh̄wā maáta ī niijíp jī.*

Dioih̄ muú diitna Pablodih ī tewat

²⁶ Páant ī niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chéneña míc neonádih ñumah bejnit, “Queét táinit caá”, Dios ā niiját pínah niijná, Moisés ā wutatjidih ī chājap jī. Pániha, Dioih̄ muúna waadnít, ī péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih ī wáhat pínah yeó jáapdihbut sacerdotewādih ít naáwáp wut jī.

²⁷ Moisés ā wutatji pah siete yeó jáap ī chājat pínahdih ī péa jūúwáchah, biquína judíowā Asia baácmant caandih̄ ñuún jūóh̄nit, Dioih̄ muú diitna Pablodih ít enep wut jī. Pánih̄ ennit, Pablodih ī íijat pínah niijná, dawá cāacwādih ít yee naáwáp wut jī. Páant ī yee naáwáchah, Pablodih̄ íjnit, ít tewep wut jī. ²⁸ “Yeéb̄ jwī déewāá, jwiítidih̄ ñi teo wáac jūúwá. Nin̄ nihat baácboó jib̄ bohéna, jwiít̄ judíowādih, Moisés ā wutatjidih, nin̄ Dioih̄ muúdh̄but nihat cāacwādih̄ yeejép̄ āp̄i bohéna caá. Judíowā nihcannitdih̄ buu Dioih̄ muúdh̄b̄t ñumah waadnít, nindih̄ ā yéejana caá”, ī niij̄ ñaacáp̄ jī.

²⁹ Játih̄ Pablo judío nihcanni Tróximo wāt̄ jamni, Éfeso tútchidih̄ bóodih̄ Jerusalén̄ tútchidih̄ ā ñumah jibichah, ít enep wut jī. Páant ā ñumah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih̄ Dioih̄ muú diitna át̄ ñumah waadáp̄ tagaá”, ít niij̄ jenah̄ joiij̄ tagaá. Obohjeéhtih̄, páant̄ ī niij̄ jenah̄ joyát̄ yoobóp̄dih̄ nihcap̄ jī.*

³⁰ Páant̄ ī niij̄ ñaacáchah̄ joinít, nihat caán̄ tútchidih̄ moón̄ íjnit, ñáo waad béj, Pablodih̄ teonit, Dioih̄ muú diitmant̄ ít wái bac bejep̄ wut jī. Páant̄ ī wái bac bejehah̄jeh, jécdih̄ ít̄ ñuún̄ nemep̄ wut jī. ³¹ Pánih̄ wái bac bejnit, caandih̄ mao yohíh̄na, tabít̄ ī ñaacát̄ dooná Romano soldadowā ī maáhdih̄ át̄ juibín̄ap̄ wut jī. “¡Nihat̄ Jerusalén̄ tútchidih̄ moón̄ ñaac̄ peét̄ bejna caá ī chājap!” ít̄ niijíp̄ wut jī.

³² Caán̄ doonádih̄ joinítjeh, Pablodih̄ p̄áinit̄ pebhnā áih̄ soldadowādih̄ ā ñumah ñáō juyáp̄ jī. Pániha, queét̄ ī̄ juyáchah̄ ennit, Pablodih̄ ī̄ p̄áí cádahap̄ jī. ³³ Queét̄ pebhnā joinít, soldadowā ī̄ maáh̄ Pablodih̄ nemat̄ muúboó̄ nemat̄ túut̄ niijná, chénē ítah̄ t̄p̄najih̄ caandih̄ ā chéwat̄ túut̄ap̄ jī. Pánih̄ chéonit, caandih̄ p̄áinitdih̄ nin̄ pah̄ ā̄ niij̄ úub̄h̄ joyóp̄ jī: “¿Déhē t̄igaá̄ nin? ¿Dedé̄ t̄ibeé̄ ā chāj?” ā̄ niijíp̄ jī. ³⁴ Biquínā wáac̄ joinít̄ mácah̄ jūih̄ ñaac̄, bitā mácah̄ ī̄ jūih̄ ñaacáp̄ jī. Páant̄ ī̄ ñaacáchah, soldadowā ī̄ maáh̄ ded̄ pah̄ ī̄ niiját̄dih̄ át̄ beh̄ joicáp̄ wut jī. Pániha, yoobóp̄dih̄ jéih̄h̄na, Pablodih̄̄ íih̄ muú diitnā soldadowādih̄ ā̄ ub̄ waad̄ béjat̄ túut̄ap̄ jī. ³⁵ Íih̄ muúnā ī̄ ub̄ p̄úuh̄ laab̄ béjehah̄ ennit, íijna, cāacwā̄ caandih̄ ī̄ teo bid̄̄ ñuún̄ p̄énap̄ jī. Pániha, cāacwā̄ ī̄ jwúub̄ dúuc̄ wáicat̄ pínah̄ niijná, páant̄jeh̄ ī̄ beō p̄úuh̄ laab̄ béjep̄ jī. ³⁶ Páant̄ ī̄ bejehah̄, dawá̄ queétdih̄ ñuún̄ p̄énit, “¡Caandih̄̄ ñi mao yohóó! ¡Caandih̄̄ ñi mao yohóó!” ī̄ niij̄ ñaacáp̄ jī.

“Yeejép̄ wā chājcap̄ be”, Pablo ā̄ niiját̄

³⁷ Pániha, Pablodih̄̄ íih̄ muúnā ī̄ ub̄ waad̄ béjehah̄jeh, Pablo soldadowā ī̄ maáhdih̄ nin̄ pah̄ át̄ niijíp̄ wut jī:

—Weém̄ meemdh̄ bainī wā̄ naáwíh̄na caá, Griego wéheat̄j̄h̄ át̄ niijíp̄ wut jī.

—¿Dépah̄ meém̄ Griego wéheat̄dih̄ jéih̄nī niít? ³⁸ ¿Meém̄ Egipto baácdih̄ bóō jwī maátadh̄ yohíh̄na, cāacwādih̄ maonitdih̄ muú̄ wihcapboó̄ cuatro milwā̄ dúō wáinī nihcan̄ niít? soldadowā ī̄ maáh̄ Pablodih̄ át̄ niij̄ úub̄h̄ joyóp̄ wut jī.

* 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

39 —Caán nihcan caá. Weembút judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tútchidih bóo caá. Caán tútchi oboh jumni tútchi nihcan caá. Pánihna, queét cāacwādh weemdih ma naáwát tútú, Pablo át niijíp wat jī.

40 Páant ā niijíchah joinít, Pablodih át naáwáp tútup wat jī. Pánihna, Pablo páuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, ī yayát pínah niijná, āih téihyājīh ā júutup jī. Páant ā júutuchah, ī ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih īih wéheatjīh ā naáwáp jī.

22

1 “Yeéb wā déewāá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chājatji yeebdih wā naáwát tút caá”, Pablo ā niijíp jī.

2 Pablo īih wéheatjīh ā naáwáchah joinít, laiñcanjeh ī joi ñúhup jī. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ā niij naóh yoobánap jī:

3 “Weembút judío mun tigaá. Tarso tútchidih wāt cāac jumup jī. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yahna, nin Jerusalén tútchidih wā behep jī. Nihat Dios naáwátdih, Moisés ā wutatjidih, jwī nuowā ī naáwátjidihbut Gamaliel weemdih ā bohénap jī. Nihat Dios ā wutat pah, yeéb ñi chājat pahjeh mantih, weembút wāpī chājap jī.* 4 Pánihna, Jesúsdiñ jepahntidih eníñcan, queétdih maó ñuhñ péena, queétdih búdí pohba wā moh yéejanap jī. Queétdih ñuhñ teo chéonit, neoná, yaádhidihbut nemat muúboó wāpī nemat tútup jī. Bitadidihbut wāpī mao yohat tútup jī. 5 Pánihna, jwīih sacerdotewā ī maáh, nihat bita jwī maátabut páant wā naáwát pah mantih queétdih biíc yoobó ī naóhbipna caá. Queét jī Damasco tútchidih jumnit judíowā ī maátadiñ wā júutat pínah papélah núodih weemdih ī daác wáñup jī. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúsdiñwādh chéonit, wā ub jwáub júuwáchah, queétdih ī peéh chājat pínah niijná, Damasco tútchina jwī bejep jī.*

*Pablo ded pah ā tút ñuhmátjidih ā naáwát
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

6 “Damasco tútchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhdajeh wépép yeh iigát weemdih ā yeh iig jáhanap jī. 7 Caandih en wáhi bejnit, baáboó wā buugúp jī. Pániñ buugníñ, wéheatdih wā joyóchah, weemdih nin pah āi niijíp jī: ‘¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdih ma mawih ñuhñ péé?’ ā niijíp jī. 8 Páant ā niijíchah joinít, nin pah wā niij jepahap jī: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī. ‘Weém Jesús Nazaret tútchidih bóo ma mawih ñuhñ péeni caá’, weemdih ā niij jepahap jī. 9 Wā pej jumnit caán yeh iigátdihjeh it enep wat jī. Obohjeéhtih, weemdih ā wéheatboodih it joicáp wat jī. 10 Pánihna, nin pah wā jwáub niij uúbh joyóp jī: ‘¿Maá, ded pah wā chājatdih tigaá ma náah?’ Jesúsdiñ wā niijíp jī. ‘Ma ñah ñuhñ. Damasco tútchiboó ma waad béjeé. Caanjīh ma jumuchah, ded pah ma chājat pínahdih meemdih naóhni ma pebhna ā juibíbipna caá’, Jesús weemdih ā niijíp jī. 11 Pánihna, caán wépép yeh iigátdih enniñi wā jéih enach, wā pej jumnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco tútchina ī ub bejep jī.

12 “Caanjīh biíc newé Ananías wüt jumni át jumup tajī. Caán Diosdih táí wéi uúbhni, nihat Moisés ā wutatjidih táí chājni, caanjīh moón judíowā caandih ī táí wéi enni tajī. 13 Pánihna, wā pebhna juí ñuhñit, caán Ananías nin pah weemdih āi niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwáub enbipna caá, páant mantih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwáub ennit, caandih wā enep jī. 14 Nin pah Ananías weemdih ā jwáub niijíp jī: ‘Jwī nuowā ī wéini Dios ded pah

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

meemdíh ã náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini yoobátdih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbut, meemdíh át níwip taga. ¹⁵ Meémboó áih doonádih nihat cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhbipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwah tigaá ma chãj? ¡Ma ñah ñuhúú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdi h jepahni jumna, ma daabáát túútá, Ananías weemdíh ã niijíp jĩ.

Pablo judíowã nihcannitdih ã bohéatjidih ã naáwát

¹⁷ “Táttimah, nin Jerusalén tútchina jwáub junít, Dioih maaná uúbádih wã bejep jĩ. Páant wã uúbát pónih, jáana yuhna, oo jumát pah Jesúsdi h wã enep jĩ. ¹⁸ Páant wã enechah, nin pah weemdíh ã niijíp jĩ: **‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, í joíhcan níit. Páant í joíhcah, nin tútchimant waícanjeh ma bac bejeé’,** Jesús ã niijíp jĩ. ¹⁹ Páant ã niijíchah joiná yuhna, nin pah wã jwáub níj jepahap jĩ: ‘Maá, játih weém wã déewã í míc wáacat maanádi h waadní, míh wádih nemat maáboó nemíhna, wã mawíh ñuún péeatdi h nihat queétyeh í jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih í mawachah, wéi ennit, maonití h jih í dawát chóonadi h wã páñap jĩ. Páant wã chãjatjidih jéihnit, weemdíh yeejép í chãjcan níit’, Jesúsdi h wã niijíp jĩ.* ²¹ **‘Weemjéh tigaá meemdíh wã wahap, yuúp bóo baácnadi h moón judíowã nihcannitdih wíih táini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, bue weemdíh jepahnit, ma bejeé’,** Jesús weemdíh ã niijíp jĩ”, Pablo queét íjnitdih ã niijíp jĩ.

Pablo soldadowã í maáhjih ã míc wéheat

²² Páant ã niijíchah joinít, judíowã nihcannitdih ã naáwátji peéh joíhcan, nin pah í níj ñaacáp jĩ: “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Nin baáboó ã jumuchah, ã túican caá! ¡Caandíh mao yohatjeh caá náahap!” Í níj ñaacáp jĩ. ²³ Ni hat cáacwã búdí í ñaacáp jĩ. Páni h ñaacnit, tabit í íjatdih júutna, biquína jih í dawát chóodih í too dug yohochah, bitaboó baácdih júunit, í waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant í chãjachah ennit, soldadowã í maáh íih muú díitboó Pablodih ã ub waad béjat túutap jĩ. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdih ã naáwát pínah niijná, nuñúp chóo tópnajih caandíh át puñat túutap wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cáacwã caandíh í júih?” át níj jéihhip wut jĩ. ²⁵ Í maáh páant ã niijíchah joinít, í puñat pínah játih soldadowã Pablodih í chéo dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni namp jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna, ¿weemdíh ma puñat túutmi níit? át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, caán namp jumni maáh ã maáh pebhna juibínit, nin pah caandíh át níj naáwáp wut jĩ:

—¡Maá, ma túi chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? át niijíp wut jĩ.

—Jújuh, caanjih bóo tigaá weém, Pablo át níj jepahap wut jĩ.

²⁸ —Weémroo Roma baácdih bóo jumíhna, queét maátadi h búdí dinero wã wáhp jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cáac jumna, páant wáát jumap jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

* 22:20 Hch 7.58

29 Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩ maáh, caandíh pũíhñit soldadowãbut ĩt doo jwáub ñuhup wut jĩ. Pablo Roma baácđih bóo ã jumuchah yuhna, ã chéwat tútatjĩ peéh búdí át úmup wut jĩ.

Pablo judiowã ĩ maátadih ã wéheat

30 Ded pah Pablodih judiowã tabit ĩ jũihñatđih soldadowã ĩ maáh yobát páantjeh át jéhihip wut jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã ĩ maátadih, judiowã ĩ maátadih yah buca át míc wáacat tútup wut jĩ. Pablodih ub júúwát tútnit, nihat wáac junít pebhna át ub waad béjat tútup wut jĩ.

23

1 Pablo queéđih jwãáh en ñuhñit, míc wáac junítđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewáá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, át niijíp wut jĩ.

2 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ĩ maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhñitđih áih jacđih át nem mawat tútup wut jĩ.

3 Páant ã chãjachah, Pablo caandíh nin pah át niij jũihñup wut jĩ:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemđih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúđnit, ‘Meém Dios ã wutatđih yap yohni caá’, weemđih niijná yuhna, weemđih páant mawat túatna, meémboó bácah ã wutatđih chah yap yohni caá, át niijíp wut jĩ.*

4 Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhñit Pablodih nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ĩ maáh Dios ã ñíonidih meém yeejép niij jũih niit ma chãjap? ĩt niijíp wut jĩ.

5 —Wã déewáá, caán sacerdotewã ĩ maáh Dios ã ñíoni ã jumatđih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naawátđih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhđih yeejép niij wéheca bojoó’, ĩ niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo át niijíp wut jĩ.*

6 Queéđ míc wáac chúđnit biguina saduceowã, bita fariseowã ĩ jumatđih jéihñit, Pablo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewáá, weém fariseo wũúh jumna, weembát fariseojeh mun tigaá. Nihat wunnitjĩ ĩ jwáub boo pud júúwát pínahđih wãpĩ páina caá. Caandíh wã bohéat jũib weemđih nemat muúboó nemíhna, ĩ tewep be, át niijíp wut jĩ.*

7 Páant ã niijíchah joinít, queéđjeh ĩt míc jũih jwĩhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãĩh bíc yobó ĩt jenah joicáp wut jĩ. 8 Saduceowã nin pah ĩpĩ niijná caá: “Wunnitjĩ ĩ jwáub boo pud júóhcan niit. Ángelwã, wunnitĩh caolihñabut ĩ wihcan caá”, ĩpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “Wunnit ĩ jwáub boo pud júóhbipna caá. Ángelwã, wunnitĩh caolihñabut ĩ jumna caá”, ĩpĩ niijná caá.* 9 Pánihna, queéđ míc wáacnit tabit jũihna, chah pohba ĩt míc jũih ñaacáp wut jĩ. Biguina Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñuhñit, nin pah wépép ĩt niij ñaacáp wut jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwiit jwĩ niij jenah joiná caá. Bíc wunnitĩh caolih, bíc ángel caandíh ã naóh dée caá. Páant ã naawáchah, jwiit nindiđ peéh chãjnit, Diosđih jwĩta yap yoh tagaá. Pánihna, jwĩ peéh chãjca boj jĩh buca, ĩt niijíp wut jĩ.

10 Chah yeejép pohba ĩt míc jũihñup wut jĩ. Páant ĩ míc jũihñuchah ennit, soldadowã ĩ maáh úmna, nin pah át niij jenah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5 * 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

ĩ chãjmi dée caá”, niŷ jenah joinít, ĩ míc wáac juyápmant Pablodih ñih mæná soldadowãdih át ub waadaát tútup wut jĩ.

¹¹ Caan chéjeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah át niijíp wut jĩ: **“Ma úmca bojóo. Wíh táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naáwát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naáwáp”**, át niijíp wut jĩ.

Pablodih judiowã ĩ mao yohíhat

¹² Cheibitjeh, biquína judiowã míc bih wáac junít, nin pah ĩt niŷ míc wéhenap wut jĩ: “Jwiít Pablodih jwĩ maocah, jwiít dih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh”, ĩt míc niijíp wut jĩ. ¹³ Cuarenta judiowã chah pohba Pablodih mawíh nit páant niijnít wut jĩ. ¹⁴ Páant niijnít, sacerdotewã ĩ maáta, bita ĩ maáta pebhna juibínit, queédih nin pah ĩt niŷ naáwáp wut jĩ:

—Nin pah jwĩ niŷ míc wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jwĩ maocah, Dios jwiít dih ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh’, jwĩ míc niijíp be. ¹⁵ Pánihna, jwiít judiowã nihat jwĩ maáta ñi míc wáacapoó Pablo ã jwéub júúwát pínah niijná, yebjéh soldadowã ĩ maáh dih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niijí. ‘Pablodih jwĩ jwéub úbh joíhna caá, páant mantih’, ñi niijí. Pánihna, jwiítboó míc bih páinit, ñi pebhna ã juyát pínah jãtih, caandih jwĩ maobipna caá, ĩ maátadh ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wúh ded pah ĩ chãjat pínah doonádih át joyóp wut jĩ. Pánih joinít, soldadowãh mæná waád juibínit, ã joyátjidih Pablodih át naáwáp wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, Pablo bíc nump jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih át niijíp wut jĩ:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ã joyátjidih caandih ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandih át ñumah bejep wut jĩ. Ñumah juibínit, nin pah ã maáhdih át niijíp wut jĩ:

—Pablo nemat mæúboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdh ã ñumah júúwát tútup be, ded pah ã joyátjidih meemdh ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

¹⁹ Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjdih téihyamant teo wái bejnit, nin pah át niŷ úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedédih tiguaá weemdh ma naáwáh? át niijíp wut jĩ.

²⁰ —Judiowã ĩ maáta cheibit meemdh Pablodih ĩ pebhna ĩ wah bojat tútupna caá, caandih jwéub úbh joí enat tút niijná. ²¹ Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, ĩ míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpan, jwĩ babhca boj jĩh’, ĩt míc niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih bu páina caá ĩ chãjap. Pánihna, ĩ úbát dih ma jepahca bojóo, Pablo jwan wúh soldadowã ĩ maáhdih át niijíp wut jĩ.

²² —Weemdh ma naáwátjidih bitadh ma naóhca bojóo, soldadowã ĩ maáh át niijíp wut jĩ. Páant niŷ péanit, caán jáap behnidih át jwéub bejat tútup wut jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ĩ wahat

²³⁻²⁴ Pablo jwan wúh ã jwéub bejat táttimah, soldadowã ĩ maáh chénewã ã nump jumnit maátadh ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojnit ĩ juibínachah, nin pah queédih át niŷ naáwáp wut jĩ: “Doscientos soldadowã yáac chëi bejnit pínahdih míc wáacnit, ñi ámohat tútú. Bita setenta soldadowã caballowãh bejnit pínah, bita docientos soldadowã ĩtah tóop dih ubnit

pínahdihbut míc wáacnit, ñi ámohat tútú. Pabloih caballowā pínahdihbut ñi ámoh wūhuú. Míc ámoh péanit, buu chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi túi ub bejeé”, át niijíp wat jī.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdiñ át niij daacáp wat jī:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixdiñ wā daác wahna caá. ¿Ma túi jam niit? ²⁷ Nin tútchidih moón judiowā nin newé Pablo wāt jamnidih iijnit, caandih maona i chājap be. Páant caandih i mao yohat déedih, i pebhna wīh soldadowājih enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ā jamuchah jéihnit, caandih i maocat pínah niijná, jwī dúuc wáyap be.

²⁸ Páant i mawíhichah ennit, ded pah i jūih ñaacátdih jéihhna, i maáta i míc wáacapboó caandih wā numah bejep be. ²⁹ Caánboó jwī jamuchah, queét judiowā i watatdihjeh i jaiñup be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatji jīb wunat pínah, nemat muúboó nemat pínahbut caandih ā wihcan beé. ³⁰ Bita míc biñ pānit mawíhat doonádiñ joinit, waicanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wā bejat tútupina caá, meémboodih i naóh yacat pínah niijná”, soldadowā i maáh Maáh Félixdiñ át niij daacáp wat jī.

³¹ Queét soldadowā i maáh ā watatdih joinit, chei Pablodih numah bejna, púú Antipatris tútchina it juibinap wat jī. ³² Cheibit queét itchajih bejnit soldadowā Jerusalén tútchina it jwūub bejep wat jī. Obohjeéhtih, bita caballowājih bejnitboó Pablodih it numah bejep wat jī. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, i maáh ā daácniji papélah núodih wūhñit, Pablodihbut caandih it wūhap wat jī. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ā jamatdih át wūbh joyóp wat jī. Cilicia baácdih bóo ā jamatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wat jī:

³⁵ —Meemdiñ naóh yacnit i juyúchah, queétdih wā joióipna caá, át niijíp wat jī. Páant niijnit, caandih i wapát pínah niijná, Maáh Herodesjiñ muúná Félix soldadowādiñ át ub bejat tútup wat jī.

24

Pablo Maáh Félixdiñ “Wā yéej chājcan beé”, ā niiját

¹ Biicjih bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā i maáh Ananías, bita judiowā maáta biicdiñ Cesarea tútchina it ñuun déi juibinap wat jī. Roma baácdih moón i maáta i watatdih jéihni Tértulo wūt jumnibut ijeéh át juibinap wat jī. Tértulo judiowā i naóh yacatdih naóh yapani pínah wat jī. Pánihna, Pablodih i peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna it waad juibinap wat jī. ² Páant i waád juibiat túttimah, soldadowā Pablodih caanná i ub waád juibinchah, Tértuloboó judiowā i naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wat jī:

—Meém túini maáh caá. Jwī maáh ma jamuchah, dedé tac buugát wihcan, jwī túi jamna caá. Túi jéihni jamna, niñat jwīih baácdih moondih ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, niñat jwīih tútchidih moón meemdiñ bádi jwī wéina caá. ⁴ Meém jigah enni ma jamatdih jéihna, meemdiñ maatápdih tac buugáát tút páant jwī niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainijeh meemdiñ jwī wéihna caá. ⁵ Nin cáacwádiñ tubit ā tac buugána caá. Niñat baácbóo ded pah bohénit, judiowádiñ i míc eníhcat chājna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdih waóhni caá. ⁶ Dioih muúná judiowā niñcannitdih numah waadnit, caán muúdiñ ā yéejanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwī nuowā i watatdih ā yap yohatji jīb jwī peéh chājihip yah be. ⁷ Obohjeéhtih,

maáh Lisias áih soldadowādh nahmah jūóhñit, caandíh jwíitdih í déuc wáyap be. ⁸ Páñih déuc wáiniji ma pebhna jwíitdih ā naóh yacat tútup be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwí naóh yacat yoobópdih ā jumatdih meém ma jéhibpna caá, Tértulo Félixdiñh át niijíp wut yuh jī.

⁹ Ájeéh juibínit judíowābut Pablodih biíc yoobó Félixdiñh ít yee naóh yacap wut jī. ¹⁰ Páant í naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandíh át jéut jáhanap wut jī. Páant ā jéut jáhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwíih baácđih moón jwí naóh yacatdih mapí táí joiná caá. Páant ma jumatdih jéihna, ma táí jéihyat pínah niijná, wēinit, meemdíh yoobópdih wā naóhbpna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jātíhjuh Jerusalén tútchina Diosdiñh weñedih wā juibínap be. Bitadiñh úbh joiná, ma jéhibpna caá. ¹² Biíhdiñh wāpí jūihcap be. Dioíh muúđih míc wáacnitdih wā míc jūihñat tútup be. Judíowā í míc wáacat muú díitna, tútchiboobát wā míc jūihñat tútup be. ¹³ Páant í naóh yacachah yuhna, bitadiñh úbh joí enna, í yee naóh yacatdih meém ma jéhibpna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dios jwí nuowāji í wēinidih weembát wāpí wēina caá. Páñihna, Jesúsdiñh jepahna, weém Diosdiñh wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ípí niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā watatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátđih naóh yapanit í daacátjidihbut wāpí jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wunnitdih ā jwáub booaat pínah yeó jáapdiñh wāpí páina caá. Túnitdih, yeejépwāđihbut biíc yoobó ā jwáub booaabpna caá. Páant ā booaat pínahdiñh nihat judíowābut biíc yoobó ípí páina caá. ¹⁶ Páñih páina, túinijeh wāpí chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cáacwābut biíc yoobó í niiját pínah niijná.

¹⁷ ‘Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewa jīgah náah jumnitdih dinerodih wáhat túat niijná, Diosdiñhbut wēi wáhat túat niijná, Jerusalén tútchina wā jwáub juibínap be, páant mantih. ¹⁸ Páñihna, Diosdiñh wā wáhat pínah jātíh, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā watatjidih wā chājap be. Páant wā chājat túttimah, Dioíh muú díitna jumna, caandíh wā wáhuchah, bita judíowā Asia baácđih moón weemdíh ít enep tabe. Páant í enechah, wájeéh míc wáacnit wihcan, míc jūihñatbut ā wihcap be. ¹⁹ Páñihna, weém yeejépwā chājatdih enna nihna, queét Asia baácđih moónboó ma pebhna naóh yacadiñh í jwáuwá naáh.* ²⁰ Jwí maáta wáac juínit, weemdíh í úbh joí enechah, ded pah wá yéj chājatjidih enna nihna, queétjuh naáwáđih í jwáuwá naáh. ²¹ Nin pahjuh í niijmí nacaá: ‘Pablo jwí míc wáacapboó jumnit, nin pah ā niij ñaacáp jī: “Wunnitjidih Diosboó ā jwáub booaatdih jwípí pánatdih wā bohéatji jīb nemat muúboó weemdíh í nemat tútup jī”, ā niij ñaacáp jī’, queét í niijmí nacaá”, Pablo Félixdiñh át niijíp wut jī.*

²² Páant ā niijíchah joinít, Félix, Jesúsíh doonáđih jéihñit, í naáwátđih át cádahat tútup wut jī. Páñih cádahat tútúñit, Pablobodíh nin pah át niijíp wut jī:

—Maáh Lisias ā juyáchah, dedé peéh chājat pínah ā jumuchah, meemdíh wā naóhbpna caá, át niijíp wut jī.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ub jūóhni soldadowā í maáhdih nin pah át niijíp wut jī: “Maátaiñ muunná jwáub ub bejna, miíh soldadowā caandíh í táí wapa naáh. Obohjeéhtih, ā náahat pah ā chāja naáh. Det ā chéenwābut caandíh teo wáacadiñh í juyá naáh”, át niijíp wut jī.

* **24:19** Hch 21.17-28 * **24:21** Hch 23.6

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajĩh ĩ míc wáacat tólihna át juibínap wat jĩ. Drusila judío wili wat jĩ. Pánih juibínit, Jesúih doonádih joíihna, Pablodih át bid bojop wat jĩ. ²⁵ Páant ā bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át niij naóh bohénap wat jĩ: “Bitadih túi chājat caá náahap. Yéej chājat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cāacwā yeejép ĩ chājatjidih Dios bádí ā peéh chājbipna caá”, queétdih át niijíp wat jĩ.

Páant ā niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biih yeó jáap meemdíh wā jwáub bidbipna caá, páant muntih, Félix caandih át niijíp wat jĩ.

²⁶ Pablo ā míc jib chāj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidíp wat jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túut niijná, Félix ā pebhna át júúwát túutup wat jĩ. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni át bacap wat jĩ. Pánihna, judiowādih weñáihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh át cádahap wat jĩ. Porcio Festo wút jumni át jwáub túut nuúm maáh waadáp wat jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ā naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji biic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wat jĩ. ² Caanná ā aab juibínachah, queét sacerdotewā ĩ maáta, bita judiowā ĩ maáta biícđih ā pebhna bejnit, Pablodih yeejép ĩt jwáub naóh yacap wat jĩ. ³ Caan pébhna ĩ bejat pínah jātih queétdih nin pah ĩt míc niijíp wat jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cāacwādih míc bih páinit, mawat túut jĩh?” ĩt míc niijíp wat jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ĩt niijíp wat yuh jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ĩt niijíp wat jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih át niij jepahap wat jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ā jumna caá. Búutéh caánboó wā jwáub dei bejbipna caá, páant muntih. ⁵ Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ĩ pej jum dei bej jwáuh naáh, Pablo ā yéej chājachah nihna, caandih ĩ naóh yacat túut niijná, át niijíp wat jĩ.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwáub dei bejep wat jĩ. Á jwáub dei juibini daanimant, ĩ naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chājnit ĩ naáwápboó át waad juibi chúudap wat jĩ. Caánboó chúudnit, Pablodih át bid bojop wat jĩ. ⁷ Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judiowā caán tāahmant ĩt ñuh púda bojop wat jĩ. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ĩt naáwáp wat jĩ. Obohjeéhtih, páant ĩ naáwáchah yuhna, ĩ yee naáwátdih Festo át jéhcáp wat jĩ. ⁸ Páant ĩ naáwáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wat jĩ:

—Jwiit judiowā jwí watatdih, Dioih muúdíh, Roma tútchidih moón ĩ maáhdihbut yeejép wā chājcap be, át niijíp wat jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judiowādih weñáihna, nin pah Pablodih átihi niijíp wat yuh jĩ:

—¿Jerusalén tútchina ma jwáub aab béjhcán niit? Caanná juibínit, míih doonádih jéhihna, weemjéh tigaá wā jwáub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wā naóhbipna caá, át niijíp wat jĩ.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Maáh César ā wēpat ninjĩh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chājatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judiowādih dedé

wā yéej chājcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chājna nihna, wā yéej chājat jīb weemdih ī mao yohatdih wā umcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdih queétdih páantjeh ma wāhuchah, ā túican niit. Pánihna, Roma tātchi jwī chah maáh César pebhna weemdih ma wahaá, Pablo Festodih āt niijíp wut jī.

¹² Páant ā niijíchah joinít, Festo caandih teo wáacnitdih míc wéhe péanit, —Caán láa bácah, César pebhna meemdih wā wahbipna caá, āt niijíp wut jī.

Pablo ā chājatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naáwát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tātchina caandih muj tewedih it dei juibínap wut jī. ¹⁴ Pánih dei juibínitji maatápdih it jam jwuhap wut jī. Biíc yeó jáap Pabloih doonádih Agripadih Festo nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muúboó ā cádahniiji, Pablo wut jamni, ā jamna caá. ¹⁵ Jerusalén tātchiboó wā juibínachah, sacerdotewā ī maáta, bita judiowā ī maátabut caandih wā peéh chājatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naáwádih ī juyáp jī. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wā niijíp jī: ‘Jwiit Roma baácdih moón ī maáta nin pah jwīpī chājna caá: Det naóh yacnitdih jwīpī jwīh naáwát túutna caá. Páant ī naóh yacatdih joinít, ī naóh yacniboodih jwuh jwī jwáub naáwát túutna caá. Jwiit Romanowā páant jwī chājcah, caandih naóh yacnitdih jwīpī wāhcan caá’, queétdih wā niijíp jī. ¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tātchina wājeéh ī juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chājat naáwát muúboó chúadnit, ī naóh yacnidih wā bid bojop jī. ¹⁸ ‘Queét judiowā búdí ā yéej chājatjidih ī naóh yacni dée caá’, wā niij jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih queét naóh yaquínitji buca dede ā yéej chājatjidih ī jéih naóhcap jī. ¹⁹ ‘Jwīh Dios ā wutatjidih biáboó caá ā bohénap’, niijnít, ī ijip jī. Biíc newé, Jesús wut jamni, wánniji yuhna, ā jwáub boo pud jūúwátjidih Pablo ā bohéátjidihbut ī ijip jī. ²⁰ Weémboó nihat ī naáwátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘¿Jerusalén tātchiboó ma aab béjihcan niit? Míih doonádih caanna wā jóihna caá, páant muntih’, Pablodih wā niijíp jī. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdih ma wahaá, wíih doonádih caánboh ā joyát pínah niijná’, weemdih ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, jwī maáh pebhna wahat túut niijná, caandih nemat muúboó soldadowádih wā páñat túutap jī, Festo Agripadih āt niijíp wut jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah āt niijíp wut jī:

—Ā naáwátidih weembát wā jóihna caá, āt niijíp wut jī.

—Cheibit caandih ma joibípna caá, Festo Agripadih āt niijíp wut jī.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejīh búdí míc wáacat tólihna juibínit, it waad béjep wut jī. Páant ī waad béjehchah, nihat cáacwā queétdih ennit, búdí it weñep wut jī. Nihat soldadowā ī maáta, nihat caán tātchidih moón maátabut caán muúná ijeéh it waad béjep wut jī. Túttimah, Festo Pablodih āt wā jūúwát túutap wut jī. ²⁴ Pánihna, Pablo ā waad juibíat túttimah, Festo queét míc wáacnitdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwíjeéh jamnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboh wā jamuchah, ninboh wā jamuchahbut, nihat judiowā weemdih nindih búdí ī naóh yacap jī. Tubit ñaacnit, ‘Caandih ma mao yohoó’, chah pohba ī niijíp jī. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ā yéej chājatjidih wā jéihcap jī. Ā yéej chājatji jīb mao yohat ā wihcap jī. Pánihna, caanjéh tibeé jwī maáh Césardih naáwát túut niijná, ā pebhboh ā bejat pínahdih ā wáubap

jī. ²⁶ Obohjeéhtih, jwī maáh Césardih ded pah wā naóh daacát déedih wā jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa bíicdih ñi pebhna caandíh wā júúwát túttup be. Pánihna, caandíh joinítji jwī míic wéheat túttimah, ded pah caandíh wā naóh daacát pínahdih wā jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ā yéej chājatjidih naóhcah, nemat muéboó jamnidih César pebhna wā jéih wahcan caá, Festo queétdih át niijíp wut jī.

26

Ded pah ā chājatjidih Pablo Maáh Agripadih ā naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jī:

—Buu míih doonádih jwiútdih ma naáwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Pablo maátadih uúbhna, áih téihyajíh át júut ñahanap wut jī. Pánih júut ñahanit, áih doonádih át naóh jwíhip wut jī. ² “Maá Agripa, wā déewā ī maáta yeejép weemdíh ī naóh yacatjidih wā naóh yoobáat pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wā wēina caá. ³ Nihat jwiít judíowā ded pah jwī chājatdih, ded pah jwī bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wā naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jī.

Pablo Jesúsdih ā jepahat pínah jātih ded pah ā jum jwuhatjidih ā naáwát

⁴ “Nihat judíowā wíih baácboó ī cātíh wébít jum jwuhna, ded pah wā jumatjidih ī jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wā jumatjidihbut ī túi jéihna caá. ⁵ Maatápdih fariseowājeéh wā jumap jī. Jwiít fariseowā Moisés ā wutatjidih chah jepahnit jwī jumna caá. Pánihna, queét judíowā naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ā niiját’, Ita jéih niij tágaá. ⁶ Dios jwī nuowádh ‘Nihat cáacwā ī boo pud júóhbipna caá’, ā niijátjidih wā páñat jíib, buu ī naóh yacni ninboó wā ñuhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judíowā poómpbut ā naáwátjih joinítji jwī páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwípi túi wēi wuhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwī maátaboó caandíh wā páñat jíib weemdíh ī naóh yacap jī. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wannitdih ā jéih jwúub booacan níit’, ñi níj jenah joí?

⁹ “Jon jātih ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat tútat caá náahap’, wā níj jenah joyóp jī. ¹⁰ Páant níj jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesúsdih jepahnitdih teonit, sacerdotewā ī maáta ī wutatdih joinít, nemat muéboó wā nemat túttup jī. Pánihna, queétdih ī mao yohíhichah, weembút bíic yoobó wā mao yohat túttup jī. ¹¹ Maatápdih jwiít judíowā jwī míic wáacat muúdh Jesúsdih wā míic wáacachah, waadnit, queétdih wā jīgah náah chājap jī. Jesúsdih ī jepahatdih wā cádah túttup yuh jī. Pánihna, búdi íjna, bíih baácna jweí peétnit Jesúsdih wādh ñuunnít, wā moh yéjejanap jī”, Pablo át niijíp wut jī.*

Jesús caandíh ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúsdih wādh ñuunná, sacerdotewā ī maáta ī wēpatjīh ī wutatji pah chājat tútt niijná, bíic yeó jáap Damasco tútchina wā bejep jī. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejchah, yeó ā yeh ígát chah jeámant yeh íg jéenanachah, jwī enep jī. Weemdíh, wājeéh bejnitdihbut ā túi yeh íg yóh jwejep jī. ¹⁴ Páant ā yeh íguíchah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwī buug ñájap jī. Pánih buug ñájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwíih wéheatjīh nin pah weemdíh áí niijíp jī: ‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíihwádh mawíh ñuún

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5 * 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

pée tigua ma chāj? Wīhwādh pānih chājna, weemdh caá páant ma chājap. Pānih chājna, meemjéh míc yéejana caá ma chājap. Nuñpdih ñi chéwechah, ijnit, míc tūpāna, ā míc yéejaat dée pah meembút ma míc yéejana caá', ā niijp jī. ¹⁵ '¿Maá, meém déhe tigua?' wā niijp jī. 'Weém Jesússeh tigua, ma ñuñ mawih péeni. ¹⁶ Buu ma ñah ñuhú. Weemdh teo wāhni ma jumat pínah niijná, meemdh wā jígohna caá. Ma enatjidih bitadh ma naáwát pínah niijná, meemdh wā ñiona caá. Ded pah wā jumatdih meemdh wā jwúub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá. ¹⁷ Buu meemdh jígohnit, judiowādh, judiowā nihcannitdihbut wīh doonádh ma naáwát pínah niijná, meemdh wā wahna caá. Pānih wāhni, i jéih yéej chājcat pínah niijná, meemdh wā tui wapbipna caá. ¹⁸ Judiowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét dwpúat panhipboó jumnitji i yéej chājatdih cádahni tūt nuumná, baabát panhipboó i bejbipna caá. Pānihna, Satanás ā maáh jumupmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumupboó wā waadábipna caá. Pānih chājnit, weemdh jepahnitdih i yéejatdih wā yohochah, queét Dios ā ñionitjéeh i jumbipna caá', Jesús weemdh ā niijp jī", Pablo át niij naáwáp wut jī.

Pablo Jesúsdih ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ "Páant Jesús ā naáwáchah joinit, caandih wā yap yohcan jī. ²⁰ Pānihna, Damasco tutchidih moondih wā jwih naáwáp jī. Tattimah, Jerusalén tutchidih moondih, Judea baácdih moondih, judiowā nihcannitdihbut naóhni, 'Ñi yéejatdih cádahni, Diosdih bidni, ā náahat pahjeh ñi chājaá. Pānih chājnit, "Yoobópdih Diosdih jepah tigua i chājap", bita i niijbipna caá', wāpī niijp jī.* ²¹ Páant wā niij bohéatji peéh nit judiowā Dioih muú diitna weemdh teonit, i mao yohihp yuh jī. ²² Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdh ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, weém ninjīh ñuhni, nihat maátadh, oboh jumnitdihbut yoobópdih wā naóhna caá. Moisés ā wutajdih, Dios naáwádh naóh yapanit i daacátjidihbut wāpī bohéna caá. ²³ Nin pah it niij daacáp tajī: 'Cristo Dios ā wāhni pínah yeejép yapnit, ā wunbipna caá. Pānih wānniji, ā waóh boo pud jūóhbipna caá. Pānih jwúub boo pud jūóhni, yeh iigni panihni nihat judiowā, judiowā nihcannitbut i yéejat peéh iiguipna i bejat déedih tui ubni pínah ā jumbipna caá', it niij daacáp tajī.* Páant i niij daacátji pah weembút biic yoobó wāpī bohénap jī", Pablo át niijp wut jī.

Pablo Agripadih Diosdih ā jepahat tūtat

²⁴ Páant Pablo ā naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jī:
—iPablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jīb, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jī.

²⁵ —Nihsan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihsan caá weém. Yee wéheni nihsan caá. Yoobópdih tigua wā naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wā naáwádh ā beh joiná caá. Pānihna, umcanjeh caandih wā naóhna caá. Nihat wā chājat bih naáwát nihsan beé. Nihat ded pah wā chājatji doonádh Agripaboó átát joijí tagaá, át niijp wut jī.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadih jwah nin pah át jwúub niijp wut jī:
—Maá Agripa, meémboó Dios naáwádh naóh yapanit jon jātih i daacátjidih 'Yoobópdih tigua', ¿ma niij jengah joí niit? Páant ma jengah joyádh wā jéihna caá, át niijp wut jī.

* **26:20** Hch 9.20,28-29 * **26:23** Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

28 —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdíh Jesúsdih ma jepahat túutĩh níit? Agripa Pablodih át niŷ jepahap wut jĩ.

29 —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wā wēibipna caá. Meém Jesúsdih ma jepahat pínah, yeéb nihát b̄uu weemdíh joinítbut caandih ñi jepahat pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdih wāpĩ uábhna caá. Weém wā jumat pah yeéb nihátbut ñi jumat pínahdih wā náah yacna caá. Nin ítah tōpdih wā d̄awát pah niijná wā chājcan caá, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ā naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó ch̄udnitbut ñah ñuhnit, biícđih ít bac bejep wut jĩ.

31 Pánih bac bejnitji nin pah ít niŷ múic wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ā chājatji jíib, mawat, nemat muáboó waadátbut caandih ā wihcan caá, queétjeh ít múic niijíp wut jĩ.

32 Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niŷ naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ā wahat tútcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ā uábat túttimah, caandih jwĩ jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina ĩ wahat

1 Roma tútchidih moón ĩ Maáh César Italia baácđih át jum̄ap wut jĩ. Pablodih, bita nemat muáboó jum̄nitdihbut Festo soldadowā ĩ maáh Julio wūt jum̄nidih át wapat tútup wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jāáj ch̄oojĩh queétdih Italia baácna Julio ā numah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowā ĩ maáh ā jum̄achah, aih soldadowā César Augustoĩhwā wūt jum̄nitbut ĩ bejep jĩ. 2 Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wā bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwíutdih ā pej jum̄ bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wūt jum̄ni tútchimant j̄óhni jāáj ch̄oodih jwĩ waadáp jĩ. Caán ch̄oo Asia baácđih bóo j̄elitna yoobó aab béjni ch̄oo pínah tajĩ. 3 Pánih bejnit, cheibit Sidón wūt jum̄ni j̄elitna jwĩ juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ā túi chājap jĩ. Pánih túi chājnit, caanjĩh moón ā chéenwā dedé ā náahatdih ĩ wūhat pínah niijná, ĩ pehbboó Pablodih ā aabát tútup jĩ. 4 Caanjĩh aabnitji jw̄uub dei juinít, caán ch̄oodihjeh muntih jw̄uub waadnit, jwĩ bejep jĩ, páant muntih. Jwĩ bejat déemant johlit ā jw̄aáh johochah, Chipre wūt jum̄ni quewa ā túi jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwĩ en yap bejep jĩ. 5 Caan quéwadih yap bej, ch̄uuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácđih jum̄ni Mira tútchina jwĩ juibínap jĩ.

6 Jwĩ bejni ch̄oo caán tútchidih ā chāwát pínahđih jéihnit, Julio biih jāáj ch̄oo, Italia baácboó bejni pínah ch̄oodih át bid juyáp tajĩ. Caán ā bid juiní ch̄oo Alejandria wūt jum̄ni tútchimant j̄óhni ch̄oo tajĩ. Pánih bid juinít, caán ch̄ooobó jwíutdih ā numah waadáp jĩ. 7 Johlit ā jw̄aáh joh buug lájachah, páant muntih, wēpép jéih bejcan, chahjeh jwĩ bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wūt jum̄ni tútchidih jwĩ toáh juibínachah, johlitboó jwíutdih tacboó ā ub joh páud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wūt jum̄ni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wūt jum̄ni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwĩ en yap bejep jĩ. 8 Pánihna, johlit páantjeh yeejép ā johochah, caan quéwa buwáđih chahjeh bejnit, Túini j̄elitna páud bacapđih jwĩ ch̄oo páh jw̄uhap jĩ. Caán j̄elit Lasea wūt jum̄ni tútchi pehbbit ā jum̄ap jĩ.

⁹ Pánih cháiñhjuh jwí bejehchah, mah noój láa, jááj chóójñh bejat tobohah láa ã toáh jüúwáp jñ. Pánihna, jwiít dih ñumah bejñit dih Pablo nin pah ã niñ naáwáp yuh jñ:

¹⁰ —|Weemdíh ñi joyoó! Buu jwí bejehchah, ã táican niít. Mah noój láa ã jumuchah, nin jááj chóo ã buudbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejñibut, jwiítbut jwí daáb buudbípna caá, ã niñjíp jñ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibut Pablodih í jephahcap jñ. Juliobut Pablodih joyáh bojñit, queétbodyóóh ã jephahap jñ. ¹² Caán í chãoní jélitboó mah noój láa jááj chóo ã chãwáchah, ãpñ táicap wut jñ. Pánihna, nihat caán chóodih bejñit caan quéwadiñhjuh tih biñh títchi, Fenice wát jumni títchi jélitna í bejíhip yuh jñ, mah noój ã yapatdih juíbí pái jwuhah tóot niñjá. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumup wut jñ. Pánihna, “Caánboó juíbinit, mah noój láa jwí túi pái jwuhbipna caá”, ít niñ jenah joyóp wut yuh jñ.

Búdí mujdíh nolihat ã jüúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ã túi jüúwáchah, caán chóodih teonit í túi bejat pínah niñjá, í yoh báahani chodóp dahdih í jwúub ub yacap jñ, páant muntih. “Jwí túi jéih jááj juíbípna caá”, niñ jenah joinít, jwiít dih í ñumah bejep yuh jñ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjuh jwí jáaj béjep jñ. ¹⁴ Obohjeéhtih, táttimahbitjuh caan quéwa chúuhap yoób yeó aáb jüúwáp mant johlit búdí ã joh jüúwáp jñ. ¹⁵ Caán johlit jwiñh jááj chóo buwámant tubit ã joh jáhanachah, jwí bejatjí dée yoób jwí jéih bejcap jñ. Pánih johna, caán chóodih ã páah joh puud baca bojop jñ. ¹⁶ Pánihna, Cauda wát jumni quewadiñh jéihyepmant bóo buwámant jwí yapap jñ. Caan quéwa jwiít dih chibít johlitdih ã jáhap jñ. Páant ã jáhachah, jwí wáini bainí jááj chóodih, búdí chóo díitna í ub yacap jñ. Johlit nolihatjñh páantjuh búdí ã tobohochah yuhna, í jéih ub yacap jñ. ¹⁷ Caán chóodih ámh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niñjá, queétbodyóóh jááj chóodih teonit buujcánni tópnajñh caán chóodih í nah chéwep jñ. Pánih nah chéu péanit, “Libia baáboó jwí juíbimi dée caá. Caanjñh óon yehbenibit Sirte wát jumupboó buug lájat jwiít dih tubit tobohna caá”, niñ jenah joinít, jááj chóo wépép ã bejcat pínah niñjá, johlitdih teoni búdí yégueh chóodih í ub deyanap jñ. Páant í ub deyat táttimah, jááj chóodihjuh johlit ã ub joh bojop jñ. ¹⁸ Caán johlit dedé ã yaicáp jñ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jñ. Páant ã johochah, nolihat búdí juóhñit, jááj chóodih tubit ã buug lájap jñ. Pánihna, jñh buugjéh ã pahat pínah niñjá, táttimah bóo yeó jáapdih í ub bejniji bií déedih í yoh báaha jwiñh jñ. ¹⁹ Táttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yégueh chóna, chéwat tópná, máa nahnadihbut í yoh báhanap jñ. ²⁰ Maatápdih yeodíh cáuwádhbut jwí encap jñ. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jñ. Yeó jáap jumant pah chah pohba ã tobohohop jñ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwí buudmí naniít?” jwiítjuh jwí niñ jenah joyóp jñ.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jñ. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cátiñ juí ñuhñit, queétbodyóóh nin pah ã niñ naáwáp jñ:

—Wá naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wá niñjíp yuh be. Jwí juóhchah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí jüúwátjí jíibjuh nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, buu yeebdíh wá jwúub naóhna caá, páant muntih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwí buudcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wá maáh wá wéini weemdíh ã jéihyaat pínah niñjá, áñh ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh buu chei jíoghñit,

Ƶwĩ Ƶuudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh Ƶuinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úmca bojoó. Meém Romanowã ï maáh César pebhna Ƶuibínit, ded pah ma chãjatjidih ma naóhbipna caá. Dios túini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbat biíc yoobó ã wappipna caá’, weemdih ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úmca bojoó. Diosdih túi jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá’, wã niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, Ƶwiih jááj chóodih johlit biih quewáboó ã ub joh dodhbipna caá, queédih Pablo ã niijíp Ƶi.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wêpép ã johat túttimah, chei, Adriático wát jumni búdí mujdih Ƶwĩ jwaoh chúuh bejep Ƶi. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó Ƶwĩ Ƶuibími naniít?” queétjeh ït niij jenah joyóp tají. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã numah”, niijná, ï jenah enep Ƶi. Páant ï jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh át numahap wut Ƶi. Maátcanbitjeh ï Ƶwáub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh át numahap wut Ƶi. ²⁹ Páant ã yehbe bejehach ennit, búdí ït úmup wut Ƶi. “¿Quewa púud bacapdih bóo jeenádh Ƶwĩ Ƶuug lájmi naniít?” ït niij jenah joyóp tají. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chénena míc chodóp dahna méimant ï yoh daabánap Ƶi. Pánih yoh daabánit, “Wácanjeh ã baabá naáh”, queét ï niijjéhep Ƶi. ³⁰ Biquina caán chóodih teonit, jweífihna, caán bainí chóodih chéwat tópdih watnit, ï wat deya pahanap Ƶi. Pánih chãjnit, nin pah ï yee niijíp Ƶi: “Caán bainí chóodih waadnit, biih chodóp dahnadih wawápmant Ƶwĩ yoh daabábipna caá”, ï niijíp Ƶi. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowã ï maáhdih, soldadowádhbat Pablo nin pah ã niijíp Ƶi:

—Nit nin chóodih teonit ï bejehach, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp Ƶi.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ï jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tópnadh ï dúuc bóodop Ƶi. Páant ï dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep Ƶi.

³³ Baabát pínah jãtíh, Pablo queédih nin pah ã niij naáwáp Ƶi:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémƵcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna, Ƶu yeebdih búdí wã jeémát túutna caá, ñi túi wêp yaaát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc Ƶwĩ Ƶuudcán niít, ã niijíp Ƶi.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, “Paá, Ƶwiít dih nin jeémátdih ma tãí wãhna caá”, Diosdih niijnít, Ƶwiít nihat Ƶwĩ enechah, pandih ã jeémép Ƶi. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, Ƶwiítbat wéinit Ƶwĩ jeémép Ƶi. ³⁷ Ƶwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cãacwã Ƶwĩ jumap Ƶi. ³⁸ Pánih jeémƵ pëanit, nihat Ƶwĩ wud jumát túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wuh wuúhnadh búdí mujboó ï yoh báaha beedánap Ƶi.

Pablówã ï jumni jááj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jéenechah, pehbbit jumni baácdih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei púud bac Ƶúuwát, jee dáhna wiħcapdih ï wéi enep Ƶi. Pánih ennit, “¿Con óonna Ƶwĩ Ƶuug ñáj Ƶuibí Ƶiĩh?” ï niijíp Ƶi. ⁴⁰ Pánihna, jááj chóo ã tãí bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tópnadh ï dúuc bóod yohop Ƶi. Páant ï dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádh chéwat tópnadh ï wat deyanap Ƶi. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ï wái aabánap Ƶi. Pánih bejna, caán óon coahna ï Ƶuibíhip yuh Ƶi. ⁴¹ Obohjeéhtih, Ƶwĩ bejep yoob yehbenibit biih óon poómp át jumap tají. Pánihna, Ƶwiih jááj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã

báagh yoh bejep jī. Páant ā báagh yoh bejehchah, búdí nolihat ā b̄uug lájachah, jwíih jááj chóo méimant ā búuhah bejep jī.

⁴² Páant ā búuhuchah ennit, queét soldadowā nemat m̄uudíh moonjí ī yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ī mao yohíhip yuh jī. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowā ī maáh Pablodih táí chājíhna, soldadowādih queét nemat m̄uudíh moonjídih ī mawat tútcat jī. Pánihna, jwēejna ī yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ā jwíih ñáap báahaat tútup jī. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jááj chóodih bóo máa naanádih teonit, ā yaáh ñáan bejat tútup jī. Pánih bejnit, nihát jwí táí yaáh ñáan juibínap jī.

28

Pablo Malta wāt jumni quewaboó ā jumat

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadih moón jwiítidih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wāt jumni quewa caá”, jwiítidih ī niij naawáp jī. ² Caan quéwadih moón jwiítidih táí teo wáacnit, páantjeh mah ā b̄uugáchah, jwí cúbuhachah ennit, ī t̄uú cáo wūhup jī. ³ Queét ī t̄uú wawachah ennit, Pablobut t̄uú wawadih bejnit, ā juí cáwap jī. Páant ā cáwachah, t̄uú chāha bac jūóhni mai Pabloíh téihyadih ā chāacáp jī. ⁴ Páant ā chāác ñuhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah ī míc niijír jī: “¿Nin newé cáacwādih mao jweini naniit? Pánih tigaá búdí nolihatdih ā jweí jūáwúchah yuhna, ā mao jweyátji jib caandíh peéh chājna caá ā chājap. Pánihna, b̄uú ā wunbipna caá”, ī míc niijír jī. ⁵ Obohjeéhtih, Pablobó caán maidih t̄uú cúutna ā wimp yoh cáwap jī. Pánihni jī ā tubacap jī.

⁶ Páant ā chājachah ennit, caanjíh moón nin pah ī míc niijír yuh jī: “Caandíh ā chalanachah, ā wan b̄uugbipna caá”, ī niijír jī. Obohjeéhtih, maatápdih ī en ñuhuchah yuhna, dedé ā tubacap jī. Páant ā tubacat enna, ī jenah joyátdih jwúb tút n̄uunnit, nin pah queétjeh ī míc niijír jī: “¿Caán jwípi p̄ap úbhni poómpdih bóona níit?” ī niijír jī.

⁷ Publio wāt jumni, áih jumát jwí aabápmant bahnitbitjeh át jumup jī. Publio caanjíh moón ī maáh tají. Pánihna, caán jwiítidih dooná ā wahachah, áih m̄uuná jwí aab béjep jī. Caanná jwí juibínachah, jwiítidih ā táí wēi jwááap jī. Pánih wēi jwááhnit, biíc peihcanni yeó jáap ájeéh jwí jumuchah, jwiítidih ā táí chājap jī. ⁸ Publio íp pahat yoyóp wunna, ā lajachah, Pablo caandíh enedih ā bejep jī. Á pebh juibínit, teo jáha úbhnit, caandíh ā boooanap jī. ⁹ Páant ā booaat doonádih joinít, bita caanjíh moón wunnit, ā booaat pínah niijná, Pablo pebhna ī juyáp jī. Pánih joinítidihbut teo jáha úbhnit, ā boooanap jī. ¹⁰ Pánihna, búdí wēinit, jwiítidih ī táí teo wáacap jī. Túttimah, caan quéwamant jwí bejat tút chājachah, jwí bejni pínah jááj chóodih dedé jwí náahatdih wūhna, ī táí yac beedánap jī.

Pablo Roma tútchina ā juibíát

¹¹ Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant jūóhni jī caan quéwadih mah noój láa át chāo jwúhup tají. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinít, caán chóo wuúcdih chéne ī p̄apni jī Cástor, Pólux wāt jumnidih ī búudhnit ī ñuhup jī. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnit, jwí chúuh bejep jī. ¹² Pánih chúuh bejnit, Siracusa wāt jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwí chāo jwúhup jī. ¹³ Caán chóodih jwúb waadnit, páú Regio wāt jumni tútchina yoobópdihjeh jwí chúuh juibínap jī. Cheibit chóop yapapmant joh jūóhni johlit jwiítidih ā táí ab bejep jī.

Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wát jumni tútchina cháuh juibínit, jwí aab béjep jī. ¹⁴ Caanjīh moón Jesúhwa jwiútdih wēi jwāáhnit, íjeéh jwiútdih bíic semana í chāo jwáhat tútup jī. Bíic semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwí yoób aab béjep jī. ¹⁵ Roma tútchidih jwí tóah bejehchah, Roma tútchidih moón Jesúhwa jwí bejat doonádih joinit, bíic poóm̄p Foro de Apio wát jumni jīb chājatboó jwiútdih jwāáat túat niijná, ít juí páñap tajī. Túttimah, bíih poóm̄p Romadih moonbát Tres Tabernas wát jumni úwat pehbhoó ít juí páñap tajī. Pánih queétdih jwāáhnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma túi chājna caá”, Pablo Diosdih ā niijíp jī. ¹⁶ Roma tútchidih juibínit, Julio ā maáhdih Pablodih ā wáhp̄ jī. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, bíih muúboó ā jum̄at tútup jī. Obohjeéhtih, ā jweicát pínah niijná, bíic soldadodih ā wap̄at tútup jī.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúh doonádih ā naáwát

¹⁷ Bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjīh moón judíowā í maátadih ā pebhna át bid bojop wut jī. Páant í míic wáac juyéchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Wā déewāá, weémboó jwí déewádih wā yéej chājcap jī. Jwí nuowā í wutatjidiht̄but yeejép wā niijcáp jī. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wā jum̄uchah, biquína jwí déewā weemdíh teonit, Romanowā í maátadih nemat muúboó í nemat tútup jī. ¹⁸ Pánihna, weemdíh wábh joinit, queét Romanowā í maáta weemdíh í bacahip jī. “Nin newé ā yéej chājatji peéh mao yohat ā wihcan caá”, í niijíp jī. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwí déewā í maáta weemdíh bacaat tútcan, íjnit, Romanowā í maátadih í jepahcap jī. Páant í jepahcah ennit, nin pah Romanowā í maátadih wā niijíp jī: “Maáh César pehbhoó weemdíh ñi wahaá”, wā niijíp jī. Obohjeéhtih, weémboó wā déewádih wā naóh yaccan níit.* ²⁰ Pánihna, yeebdíh eníhnit, ñijeéh míic wéheihna, wā bid bojop be. Jwiútdih judíowā jwíp̄i páini Cristo ā boo puđ jūwátdih wā naáwát peéh nin chéoni ítah tōpdih wā duoná caá, át niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinit, queét caandíh nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Conmant moón jwí déewā míih doonádih jwiútdih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut í naóhcan be. ²² Obohjeéhtih, nih̄at tútchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih í íj enatdih jwiútdih jwí jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejép íp̄i naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwí joíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jī.

²³ Bíih í jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowā Pablo ā jumni muúná ít juibínap wut jī. Páant í juibínachah, túi cheibitjeh jwíih naóh jwíihni púú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jī. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjidiht̄but át naáwáp wut jī. Pánih caandíh naóhna, Dios ā wahn̄i, judíowā í páini Jesús ā jum̄atdih jéihna, caandíh í jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jī. ²⁴ Biquína ā naáwátdih ít jepahap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jī. ²⁵ Pánihna, í bacat pínah játiht̄, queétdih í míic íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Jon játiht̄ jwí nuowā í jepahcatji bíic yoobó yeebbút ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isafasji, Túini Espíritu ā jéihyanachah, nin pah jwí nuowádih át niij naóh daacáp tajī:

* 28:19 Hch 25.11

26 ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”, ma niijí.

27 “Maatápdih wā naáwáchah yuhna, joííhcan, yoobópdiñ ĩ beh joicán caá. Queétdih wā booanachah, enna yuhna, ĩ beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdiñ ĩta beh en tagaá. Páñih beh enna nihna, ĩ jenah joyátđih ĩta túut n̄m tágaá. Páant ĩ túut n̄múchah nihna, queétdih ĩ yéejatđih wāta yoh tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají. *(Is 6.9-10)*

Yeebbút biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. 28 Páñihna, yeéb wā déewāá, nindih ñi jéihyeé. Вuu Dios cāacwā ĩ yéejat yohat pínah doonáđih judíowā nihcannitđih ã wahna caá. Páñihna, queétboó caandih joinít, ĩ jepahbipna caá, queétdih át niijíp wut jĩ. 29 Páant ã niijíchah joinít, íjna, múc wéhenit, queét judíowā ĩt bac bejep wut jĩ.

30 Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi caanjíh Pablo ã jumap jĩ. Dedé ã náahatnadiñ caanjéh ã jíb chāj beedánap jĩ. Páñihna, niñat caandih enedih jaibínitđih wéinit, 31 Dios maáh ã jummat doonáđih, Jesucristoiñ doonáđihbut úmcanjeh, ãpĩ naáwáp jĩ. Ded caandih naáwát túutcani ã wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queédih ā táyat tútat

¹ Weém, Pablo bíhdih daacát tútnit, yeéb Roma tátchidih moón Jesúhwardih wā wahna caá. Jesucristo weemdih űionit, āih túini doonādih nihat baácdih moonđih ā naáwát túttup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Cāacwādh wā túi chājipna caá”, āt niīj daacát túttup wat jī. ³ Caán dooná ā wūúh ded pah ā jumat naáwát caá. Pānihna, caán cāac jumna, David jaimená ī juma āt jumup wat jī. ⁴ Pānih cāac jumna yuhna, jwī Maáh Jesucristo Dios wūúh jumna, dedé yéjeat wihcanni āt jumup wat jī. Pānih jumna, ā wanat túttimah, Dios caandih ā wēpatjīh āt jwūub boonap wat jī. Pānih boana, Jesucristo yoobópdih ā wūúh ā jumatdih cāacwādh āt jéttup wat jī.*

⁵ Caán Jesús tīgáa weemdih oinit, ā wēpatjīh āih túini doonādih nihat cāacwādh ā naáwát túttup jī, caandih túi jenah joinit, ī jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdihbut āihwā pínah ā űiwichah, űit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tátchidih moón Dioihwā, búdí ā oinitdih nin nūodih wā wahna caá. Dios jwī lip, jwī Maáh Jesucristojih, yeebdih oinit, ī túi teo wāaca naáh, űi túi jumat pínah niijná.

Pablo Roma tátchina enedih ā bejihat

⁸ Nindih yeebdih wā jwīh naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb űi túi jenah joyát doonādih nihat baácdih moón ī joiná caá. Queét ī naáwáchah, weembút joinit, búdí wā wēina caá. Pānih wēinit, Jesucristo ā wēpatjīh, jwī lip Diosdih nin pah wāpī niīj úbhna caá: “Paá, meemdih ī túi péeat túina caá”, wāpī niijná caá. ⁹ Dios weemdih ā wutachah wēi jepahnit, ā wūúh túini doonādih wā túi bohéna caá. Dios ā enechah, yeebdih ā teo wāacat pínah niijná, yeó jāap jumat pah caandih wāpī úbhna caá. ¹⁰ Pānih úbhna, nin pahbut wāpī niīj úbhna caá: “Paá, žbuu jwuhna ī pebhna enat túttna, weemdih ma wahmi niit?” wā niijná caá. ¹¹ Túini Espiritu weemdih ā teo wāacat pah muntih, yeebdihbut ā teo wāacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdih chah űi túi péeat pínah niijná. Á wēpatdih űi bíbohah pínahdih teo jāha úbhna, yeebdih búdí wā enihna caá. ¹² Jesúh wā míc jumna, ā naáwátdih bícdih míc wéhenit, míc teo wāacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tátchinaboó bohé jibichah, caán tátchinadih moón judiowā nihcannit túini doonādih joinit, dawá Jesúsdih ī jepahap jī. Pānihna, maatápdih űi pehbhoó wā bejhip yuh caá, dawá űi h tátchidih moonđihbut Jesúh doonādih wā naáwáchah joinit, ī jepahat pínah, yeebút Jesúsdih chah űi jenah joyát pínah niijná. Wā údwā panihnit, caandih űi jéiyatdih wā náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cāacwādh túini doonādih naáwát caá weemdih náahap. Dahwani tátchinadih moonđih, tátchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pānihni jumna, nihat yeéb Roma tátchidih moonđihbut túini doonādih búdí wā bohéhna caá.

Jesúh túini dooná ded pah ā jumat

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21

16 Caán táini doonádih joinít, det Jesúsdih túi jepahnitdih Dios ã wēpatjīh ã túi ʔbna caá. Caán doonádih jwīih joinít, jwiít judiowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat tǎttimah, judiowā nihcannitbut joinít, it jepahap jī. Pánih joinít, jwī jepahachah, jwiít nihatdih biíc yoobó ã wēpatjīh ã túi ʔbna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán táini doonádih ī jepahachah, Dios queétdih ã túi ʔbbipna caá”, níj jenah joinít, caán doonádih bohéna, wāpī túicna caá.*
 17 Pánih bohéna, nin pah wāpī níj naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jenah joinídhjeh ‘Nin táini caá’, Dios ã níj enna caá. Páant ã níj enat pah, jon jātih nin pah it níj daacáp tajī: ‘Caandíh túi jenah joinítjih “Queét táinit caá”, Dios ã níj enna caá. Pánih túi jenah joinítjih páantjeh Diosjeéh ī túi jumbipna caá’, it níj daacáp tajī”, wāpī níjina caá.*

Cāacwā ī yéej chājat

18 Dios jeámant jumni yeejép chājnitdih ã en íjna caá. Pánih yéej chājna, ded pah Dios ã jummatdih bita ī jéihyat déedih ī jāhna caá. Páant ī chājachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chājipna caá. Páant ã peéh chājat pínahdih nihat cāacwādhī ã jéihyana caá. 19 Diosdih jwiít cāacwā jwī jéih beedácah yuhna, ded pah ã jummatdih caanjéh jwiítjih át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandíh jwī jéihyat pínah dedé bawat wihcan caá. 20 Diosdih jéih encan yuhna, nihát ã chājatjiboodíh jwī jéih enna caá. Pánih ennít, “Caán nihatdih Dios búdí ã wēpatjīh ã chājni caá. Pánih chājni jumna, nihát ī maáh páantjeh ã jumbipna caá”, jwī níj jéihna caá.* Caandíh jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ã peéh chājipna caá. Páant ã peéh chājachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jummatdih jéihcan, meemdíh wā jenah joicáp jī”, det Diosdih ī jéih níjcan níit. 21 Dios ded pah ã jummatdih jéihna yuhna, “Meém nihát ma chājnidih enna, meemdíh búdí wā wéina caá”, dawá caandíh it níj naóhcap jī. Queétdih ã túi chājachah yuhna, queétoó caandíh “Weemdíh ma túi chājat túina caá”, it níjcap jī. Páant caandíh ī joyáh bojatji jīb ī jenah joyát át bwo péent bejep jī.*
 22 “Weém túi jenah joiní caá”, ī múic yee níjájti jīb, jenah joicánnit yoobát it jumap jī. 23 Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihát jéihni, páantjeh jumnidih it wéicap jī. Pánih caandíh wéican, “Meémboó nihát jéihni jumna, weemdíh ma jéih teo wáacna caá”, ī pāpniboodíh it níj weñep jī. Jwiít cāacwā wánnit pínah múic jwī jumna yuhna, cāac pah jígohnidih pāpnit, caandíh it weñep jī. Pánih chājnit, jūjní, nañáp, mai panih jígohnidihbut pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandíh it níj wéi naáwáp jī.*

24-25 Dios nihát chājni ã jumachah yuhna, caandíhjih ī wéi naáwát déeji, “Nít caá chah wēpnt”, níj yee jenah joinít, ã chājnitboodíh it wéi naáwáp jī. Páant queétdih ī wéi naáwáchah ennít, “Ī náahatdhjeh ī chāja naáh”, níjnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant ã cádahat tǎttimah, queétdjeh chah yeejép ī chājat pínahdhjeh jenah joinít, túic náah jumnidih it chājav jī. Pánih yeejép chājna, íih bácahdihbut it múic yéejanap jī.

26 Páant ī yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ī náahatdhjeh ī bid dáhwa naáh”, níjnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant í náah chājatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh múicjeh it yéej chājav jī. 27 Páant ī chājav pah mǎntih, neonábut yaádhdhī ī en ñinahat pah neoná múicjeh it en ñinahap jī.

* 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27 * 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

Pánih en ñinahnit, queét neoná múicjeh ít yéej chājap jī. Pánih yéej chājnit, ī yéej chājatji jīb īih bácah, īih jenah joyátbut páantjeh át yéej bejep jī.

²⁸ Diosdih ī jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, ī níj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jī, ī jenah joyát déheni pah ā jumat pínah níijná. Páant ā cádahat túttimah, chah yeejép yooabát ít yoób jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chājca naáh déedih ít chājap jī. ²⁹ Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ī jumna caá: Dedé ī en ñinahatdihjeh ī yéej chājna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ī chājat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cáacwādih mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhntitbut ī jumna caá. ³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jīgah encan, “Weém maáh paníhni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbična caá”, ī níj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, níj jenah joinít jumna, bitadihbut páant níj naóhntit ī jumna caá. Chah yeejép ī chājat pínahdihjeh jenah joinít ī jumna caá. Ī mánadih jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ī níj jāt pah chājannit jumna, ī déewādih oicannit jumna, bitadih jīgah encan, ī teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ī chājatdih ī cádahatji peéh Dios iiguípna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ī yéej chājatdih ī cádahcan caá. Pánihna, bita ī yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ā táina caá”, queétdih ī níj wēi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājat pínah yoobópdih ā jumat

¹ Yeéb cáacwā múicjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwā yooabát ī jumuchah, ī yéej chājat jīb, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi níj jenah joi? Yeebbút queét ī chājat pahjeh mun tigaá bíic yoobó ñi chājap. “Jwiit yéej chājcah, jwiitdih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih níj ján caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih múic wutna caá ñi chājap.* ² Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājbična caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājatbut yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ³ Cáacwā múicjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, níj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbút bíic yoobó ñi chājat jīb, yeebdíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. “Jwí yéej chājachah yuhna, āpī peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ā peéh chājcan níit”, ñipī níj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi níj jenah joi? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājbična caá. ⁴ Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jīgah ennit, ā peéh chāj jwahcan caá. Páant ā peéh chājatdih enna, “Dios wā yéejatdih ā íjcan caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ā chājap. ⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh ā jīgah enechah yuhna, yeebboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ā peéh chājbična caá. Á peéh chājat pínah yeó jáap jātíh, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājbična caá. Yeecanjuh, ā níj jātji bíic yoobó ā peéh chājatdih nihat cáacwā ī jéihbipna caá. ⁶ Cáacwā yoobó ded pah ī chājatji jīb Dios queétdih ā jīb chājbična caá.* ⁷ Det bitadih táinijeh chājnit, Dios queétdih ā wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumat pah ā pehbóó jumíhnt, queétdih bácah páantjeh Dios ājééh ā jumat túatbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, det

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

Ī náahatdihjeh chājnī, bitadīh túi chājcannit, queétboodīh Dios búdí íjnit, ā peéh chājbipna caá. ⁹ Páant ā peéh chājachah, nihāt yéejnit yoobó tabit yeejép Ī yapbipna caá. Judíowā nihcannitdīh ā peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, judíowā Moisés ā wutatjidīh bíbohna yuhna, ĩ túi jepahcatjī jīb queétboodīh chah ā peéh chājbipna caá. ¹⁰ Det túi chājnitdīh, “Nī túi chājna beé”, ā niijbīpna caá. Páant ā niijnítidihjeh Dios ā túi jumāt tautbīpna caá. Judíowādīh, judíowā nihcannitdīhbut bíic yoobó ā túi chājbipna caá.

¹¹ Dios nihāt cāacwā ded pah jwī chājatdīh enna, yeejépwādīh, túinitdīhbut yoobópdiĥ ā chājbipna caá. Pānih chājna, judíowādīh, judíowā nihcannitdīhbut bíic yoobó ā chājbipna caá.* ¹² Páant bíic yoobó chājni ā jumachah, nin pah ā jumna caá: Moisés ā wutatjidīh jéihcannitboó ĩ yéej chājachah, ĩ yéejat jīb iiguīpna ĩ bejbipna caá. Pānihna, bíic yoobó caán wutatjidīh jéihnitbut ĩ yéej chājachah enna, “Queédīh peéh chājat náahna caá, caán wutatjidīh ĩ yap yohāt jīb”, Dios queédīhbut ā niīj enna caá. ¹³ Caán ā wutatjidīh ĩ en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdīh “Nīt túinit caá”, Dios ā niīj encañ níit. Obohjeéhtih, ā wutatjidīh túi jepahnitboodīh “Nīt túinit caá”, ā niīj enbīpna caá. ¹⁴ Judíowā nihcannit ĩ jéihyatjīhjhéh túi chājna, Moisés ā wutatjidīh jéihcañ yuhna, caandīh ĩ jepahna caá. ¹⁵ Pānih jepahna, caán ā wutatjidīh jéihcañ yuhna, queét ĩ jenah joyátmant caán wutat panihni ā jumna caá. Páant ā jumachah, yéej chājat jenah joyát ā jūáwáchah, “Páant wā chājachah, ā táicāñ níit”, ĩ niīj jéihna caá. Ded túi chājatdīh, yéej chājatdīhbut ĩ jéihna caá. ¹⁶ Pānihna, péeni yeó jaapdīh Dios Jesucristodīh cāacwā ded pah ĩ yéej chājatdīh ĩ jweéátjī jīb ā peéh chājat tautbīpna caá. Páant tigaá āih túini doonādīh wāpī naóh bohéna caá.

Moisés ā wutatjidīh judíowā ĩ jepahcat

¹⁷ Túini doonādīh judíowādīh bohéna, nin pah queédīh wāpī niīj naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ā wutatjidīh jéihnit jumna, “Jwíit judíowā chah túinit jwī jumna caá. Jwíitjeh caá Dioíhwā”, ñi niīj jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutatjidīh jéihnit jumna, ded pah Dios ā náahatdīhbut ñipī jéihna caá. Pānih jéihnit jumna, “Jwī túi chājat pínahdīh jéih ñionit jwī jumna caá”, ñipī niīj jenah joiná caá. ¹⁹ “Túini jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdīh jwī jéih teo wáacna caá. Jiiát panihnit jumna, dápúnapboó jumnit panihnitdīh jwī jéih bohéna caá, ded pah túi chājatdīh ĩ jéihyat pínah niijná”, ñipī niīj jenah joiná caá. ²⁰ “Jwíit judíowā caán wutatjidīh jéihna, túi yoobópdiĥ jéihnit jwī jumna caá. Pānih jumna, det jenah joicannitdīh, wébít panihnitdīhbut jwī jéih bohéna caá”, ñipī niīj jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niīj jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queédīh ñi bohéhatdīh yeebjéh ñi jwíih míic bohécañ? Bitadīh ñuamát tautcañ yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi ñuám? ²² Bita ĩ áa nihcannitjīh yéej chājat tautcañ yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut bíic yoobó ñi áa nihcannitjīh ñi yéej chāj? Judíowā nihcannit ĩ pāpnidīh tabit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá ĩ pāpni ā ñuhat munnádīh waadnít, orodīh platadīhbut ñi ñuám? ²³ “Jwíit judíowā Moisés ā wutatjidīh jéihnit jwī jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjidīh yeebjéh ñi yap yohna caá. Pānih yap yohna, ñi túi chājcatdīh ennit, “Dios páant wutni ā jumachah, caandīh jwī náahcañ caá”, bita ĩ niīj jenah joiimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdīh Dios naáwátidīh naóh yapani nin pah át niīj daacáp tajī: “Yeéb judíowā wāt jumnit, ‘Diosdīh wéinit poóm’, ĩ niijnít yuhna, Dios ā wutatdīh

* 2:11 Dt 10.17

ñi yap yohochah enna, judiowā nihcannitboó Diosdih yeejép ĩ naóh peétna caá”, át niyj daacáp tajī.*

²⁵ Jwiít judiowādhjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat tautap wut jī, áihwā jwī jumatdih jútat taut niijná. Pánih bóodna, “Míhwā jumnit, Moisés ā wutatjdih jwī jepahbipna caá”, Diosdih jwī niyj jútna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwī jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ā wutatjdih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjdih ĩ jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queédih ā niyj enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ā niyj enat pah muntih, queédihbut biíc yoobó ā niyj enna caá. ²⁷ Dawá judiowā Moisés ā wutatjdih jéihna yuhna, caandíh ĩ jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ā wutatjdih ĩ túi jepahna caá. Páant ĩ jepahachah ennit, Dios jwiít judiowādhjeh nin pah ā niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjdih jéihcan yuhna, caandíh ĩ jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjdih jéihna yuhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chājat caá náahap”, ā niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah ā jumatdih bññ wā naóhbipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Á wutatjdih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pánihna, áih quehli nah yapat chóodih ā bóod yohat tautat pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyátidih á taut nuumná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios ā niyj enna caá. Cáacwā caandíh ĩ wēi naóhchah yuhna, Diosjeh caandíh ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niyj naóhna, “Jwiít judiowā jwī jumachah, Dios jwiítidih ā wutatji pah bóodnit jwī jumachahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. ² Judiowā jwī jumat jīb, jwiítidih búdí táyat ā jumna caá. Dios naáwátidih jwiítidih át jwíih wūhup tajī, bitadih jwī naóh yapaat pínah niijná.* ³ Obohjeéhtih, biquína jwī déewā caán naáwátidih jepahcan, “Ma wutatdih jwī túi jepahbipna caá”, ĩ niijátji pah ĩt chājcap jī. “Páant queét ĩ niijátji pah ĩ chājchah, Diosbut biíc yoobó ā niijátji pah ā chājbican nacaá”, ¿ñi niyj jenah joi níit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwā yoobó yeenit ĩ jumachah yuhna, Diosboó ā niijátji pahjeh ā chājbipna caá. Páant yeecanni ā jumachah jéihna, jon jātih David, Dios naáwátidih naóh yapani, ā yéej chājatdih naóhna, nin pah át niyj daacáp tajī:

“Wā yéej chājachah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdíh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihat ĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ā jéih yap yohcan níit”, át niyj daacáp tajī. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ĩ jenah joyátjīhjih nin pah ĩta niyj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwī yéej chājachah, Dios yoobópdih ā jumatdih cáacwā chah ĩta jéih taga. Pánihna, jwī yéej chājachah, ā túina caá. Páant túini ā jumachah, jwī yéejat peéh chājna, Dios yoobópdih āta chājcan taga”, ĩta niyj jenah joi tá yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwī yéej chājatdih peéh chājcan, yoobópdih chājni āta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat ĩ yéej chājat jīb āta jéih peéh chājcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ĩta niyj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cáacwā yeenit jumna, jwī niijátji pah jwípī chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna,

* 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

ded pah yeenit jwī jumatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumachah, chah jwīta túi jéih taga. Páant ā jumachah, jwī yeeatji jīb peéh chājat āta wihcan taga. ⁸ Páant niij jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ā jumatdih júutna caá jwī chājap. Pánihna, ¿jwī yéej chāj jīih?” ĩta niij jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiitdih ĩ niij yee naóhna caá. Páant ĩ niij yee naawáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niiját yoobópdih caá.

Jwiit nihat cāacwā ā peéh chājnit pínah jwī jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeeb ñi niij jenah joi? ¿Jwiit judiowā bita chah táinit niit jwī jumap? Nihan caá, wā déewā. Nin pah yeebdih wā jwūub naóhna caá: Jwiit judiowā, judiowā nihcannitbut nihat biíc yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míc jwī jumna caá. ¹⁰ Jon jātih Dios naawátidih naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh tigaá ā jumap:

“Ded yoobópdih chājni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ā jumatdih ĩ túi jenah joicán caá. Nihat cāacwā yoobó caandih jóihcan, bidcannit mícjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac páud bejat pah ĩt chājap taga. Ded túi chājni ā wihcan caá. *(Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)*

¹³ ĩih jancaboó cāac ĩ yohni jaáh jéwe lajna ā wīij bacaat pah caá ā jumap. Wéhena, yeeat mícjeh ĩ naóhna caá. Mai ā chāacáchah, āih man cāacdih ā yéejaat pah, queét yeenit bitadih ĩpī yéejana caá. *(Sal 5.9; 140.3)*

¹⁴ Pánih yeenit, bitadih jóo waadaát pah chājnit, tabit jūihnitbut ĩ jumna caá. *(Sal 10.7)*

¹⁵ Pánihniit jumna, cāacwādih mao yohihnitjeh caá ĩ jumap.

¹⁶ Ded ĩ bejepboó jumnitdih yeejép chājna, ĩpī moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadih túi chājcan, ĩjeéh ĩ túi jumcan caá. *(Is 59.7-8)*

¹⁸ Diosdih jenah joicánjeh, ĩ jepahcan caá”, ĩt niij daacáp tajī. *(Sal 36.1)*

¹⁹⁻²⁰ Páant ĩ niij daacátjidih náhninit, jwiit judiowā nin pah jwī niij jéihna caá: “Nihat Dios naawátji jwīih pínah caá. Páant ā jumachah, jwiitdih caá caandih jepahat náahap”, jwī niij jéihna caá. Ā wutatdih jéihna yuhna, caandih jepahcan, “Jwiitdih yéejat peéh wihcan caá”, jwī jéih niijcán caá. Jwiit judiowā Dios ā peéh chājnit pínah jwī jummat pah muntih, nihat baácdih moón judiowā nihcannitdihbut biíc yoobó ā peéh chājnipna caá. Ā wutatdih nihat cāacwā jwī túi jepahcan caá. Páant jwī jepahcah, Moisés ā wutatjidih joinít, Diosdih jwī yap yohatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwī jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wā túi jepahachah, “Túini ma jumna caá”, weemdih ma niij enmi nacaá”, jwī jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, āihwā jwī jummat

²¹⁻²² Páant niij péanit, jwiit cāacwā ded pah Diosjééh jwī túi jummat pínah ā jenah joyátjidih bñu yeebdih wā naóhbipna caá. Moisés ā wutatjidih jepah beedácan, jwiit nihat Dios biícjih jwīta jéih jumcan tagaá. Caandih jéihna, caán wutatjidih ded pah jwī jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodih jepahnitdih, “Queét táinit caá”, ā niij enna caá. Jon jātih Moisés, Dios naawátidih bita naóh yapanitbut caán ā jenah joyátjidih ĩt daacáp tajī. Pánihna, bñu ded pah Dios jwiitdih “Nit táinit caá”, ā niiját pínahdih jwiit nihat cāacwādih āt jéihyanap taga. Jwiit judiowādih, judiowā nihcannitdihbut Dios

* **3:19-20** Sal 143.2; Gá 2.16

biíc yoobó ã táí chãjna caá.* ²³ Yéejnit míic jamna, jwiít nihát jwí yéej chãjna caá. Jwí táí chãjat pínahdih Dios ã jwíih jenah joyátji pah biíc yoobó jwí chãjcan caá. Dios ã túyatdih wuúp jwí jamna caá. ²⁴ Páant jwí táí chãjchah yuhna, Dios jwiítidih búdí ã oyochah, Jesucristoboó jwí yéejat jíb buúdaát panihnidih jíb chãjna, jwiítidih át wun wuhup wat jĩ. Páant jwí jíb buúdaátidih ã jíb chãjachah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesúsdih jepahnidih Dios ã niúj enna caá. Jwiítidih jíb náahcanjeh, jwí táí chãjcatdih át yohop taga. ²⁵ Jon jãtíh moón í yéej chãjatdih íj enna yuhna, Dios queétidih át peéh chãjcap wat jĩ. Pánih peéh chãjcan yuhna, yoobópdi h chãjni jútat túat niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojji p taga, jwí yéejat jíb wun wühnit, ãih meépdih ã yoh wühat pínah niijná. Pánih wun wühna, ãih meépdih yoh wühatdih jwí táí jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yéej chãjatdih ã íj cádahna caá. Pánih chãjnit, jon jãtíh moondíh í yéejat jíb peéh chãjcanjeh, Jesús nihát cáacwáboodih jwí yéejat jíb buúdaátidih át jíb chãjap wat jĩ. Páant ã chãjachah, Dios ded pah ã niújátji pahjeh yoobópdi h chãjni ã jumátidih jwiítidih át jéihyanap wat jĩ. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesúsdi h jepahnidih “Nit táinit caá”, ã niúj enatdihbat ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdi h chãjni caá”, jwí niúj jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chãjachah jéihnit, nin pahbat jwí niúj jéihna caá: “Moisés ã wútatjidih jwí jepahachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niújcan caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwí jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niúj enna caá”, jwí niúj jéihna caá. Páant niúj jéihnit, “Weemjéh wã táí chãjat jíb Dios weemdih ã wëi enna caá”, jwí niúj jenah joicán caá. “Dios ã wútatdih táí jepahat jíb, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niújipna caá”, jwíta niúj jenah joi tániít? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wühatjidih táí jenah joinít, caánboodíh jwí jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niúj enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwí déewã nin pah ípĩ niúj jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwí maáh ã jamna caá. Queét judíowã nihcannitdih í maáh nihcan caá”, ípĩ niúj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jamna, nihát cáacwãdih í maáh ã jamna caá. Pánih jamna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbat jwiít nihátidih biíc yoobó jwí maáh ã jamna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wun wühatjidih táí jenah joinít, jwí jepahachah, jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niúj enna caá. Judíowã nihcannitbat biíc yoobó Jesúsdi h í jepahachah, queétidihbat “Nit táinit caá”, Dios ã niúj enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wun wühatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wútatjidih jwí cádahachah, ã túimi nacaá”, jwíta niúj tániít? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahna, Moisés ã wútatjidihbat jwí jepahna caá.

4

Abraham Diosdi h ã táí jenah joyátji

¹ Buu, jwí nuo Abrahamdi h ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwúub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã táí chãjatji jíb “Nin táini caá”, Dios ã niúj enechah, “Weém bácah táini caá wã jamup”, ãta jéih niúj tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wihcan caá. ³ Páant ã jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niúj daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niújátidih joinít, caandíh át táí jenah joyóp wat jĩ. Páant ã táí jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdi h tigaá’, Dios caandíh át niúj enep wat jĩ”, át niúj daacáp

* 3:21-22 Gá 2.16 * 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20

tajl. * ⁴ Ded maátadilh ã teo wãhuchah, caandih ãpã jãib chãjna caá. Oboh ãpã jãib wãhcan caá. ã tewat jãibjeh ãpã wãhna caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wãhcan, Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandih ã niúj enna caá. Páant ã niúj enechah, dedé ã túi chãjat jãib pohba nihcan caá. ⁶ Pãnihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicãnjeh, “Nin túini caá”, Dios caandih ã niúj enna caá. Páant ã niúj ennidih Dios ã túi chãjatjidih Davidji nin pah ãt niúj daacãp tajl:

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wëinit, ã túi jumna caá. “ã túi chãjatcidih wã jwúub encan niít”, caandih Dios ã niújichah, wëinit, ã túi jumna caá.

⁸ “Nin túini caá. Caandih dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niúj enni wëinit, ã túi jumna caá”, David ãt niúj daacãp tajl. (*Sal 32.1-2*)

⁹ ¿Judíowãjeh bóodnit ã jumuchah, Dios ã yéej chãjatcidih ãt yohji taniít? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut ã yéej chãjatcidih ã yohna caá. Pãnih jumnit, queét nihat biíc yoobó wëinit, ã túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwúub náhnat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios ãt niúj enep wut jã. ¹⁰ Nindihbut náhnat caá náahap: ¿Débólihji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niúj enji? ¿Bóodni ã jummat táttimahji taniít? Nihcan wut jã. Bóodni ã jummat pínah jãtlih “Nin túini caá”, Dios caandih ãtát niúj enep wut jã. ¹¹ ã bóodat pínah jãtlih Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jã. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ãt niúj enep wut jã. Páant ã jummatdih jumtat túut niijná, Dios caandih ãt bóodat túutap wut jã. Pãnihna, caán ã bóodat pínah jãtlih, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinit judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios ãt niúj enep wut jã. Páant biíc yoobó ã niúj ennit ãt jumuchah, Abrahamji jwí nuo ã jummat pah queétdihbut ã nuo mun tigaá ã jumap.* ¹² Pãnihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nuoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtlih Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jã. Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh mantih, judíowã ã túi jenah joyóchah, Abraham ã nuoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwí nuoji caá”, niúj jenah joiná yuhna, Diosdih ã túi jenah joicáh, Abraham ã nuoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdih tigaá”, Abraham ã niuját

¹³ Jon jãtlih Dios nin pah Abrahamdih ãt niúj naáwãp wut jã: “Meém, ma jumená pínah biíc dih, nihat baác dih moón ã nuowã pínah ãi jumna caá”, ãt niújãp wut jã. Páant ã niújichah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jãib ãt nihcap wut jã. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandih niúj ennit, páant ãt niúj naáwãp wut jã.* ¹⁴ “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwíjtjeh tigaá nihat baác dih moón ã nuowã jwí jumap”, jwí déewã ãpã niúj jenah joiná yuh caá. Páant ã niúj jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niujátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.* ¹⁵ Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cáacwã caandih ãt yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ã íijn caá. Pãnih íijnit, ã yap yohatji jãib, queétdih ã peéh chãjbipna caá.

* ^{4:3} Gn 15.6; Gá 3.6 * ^{4:11} Gn 17.10 * ^{4:13} Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * ^{4:14} Gá 3.18

¹⁶ Obohjeéhtih, Moisés ã jumát pínah jãtìh, Abraham Diosdih àt túi jenah joyóp wut jì. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ã juméná panihnit ì jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ì túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã juméná ì jumna caá. Pánihna, ded pah jwí chãjat jíib ã juméná jwí jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwí túi jenah joyát jíibjeh caá, páant jwí jumap.* ¹⁷ Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah ìt niij daacáp tajì: “Dawá baácnadih moón ì nɔo pínah meém ma jumna caá”, Dios Abrahamdih àt niij naáwáp wut jì”, ìt niij daacáp tajì. Dios wənnitdih booani, dedé wih jwəhcannidih jumát túitnidih Abraham àt túi jenah joyóp wut jì. Pánihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwí jumachah, “Nít Abraham ã juméná mun tigaá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá.*

¹⁸ Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumachah, Dios caandih nin pah àt niij naáwáp wut jì: “Cúiwá dawá ì jumát pah, óonna pahbut ma juméná ì jumbipna caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón ì nɔo panihni ma jumbipna caá”, Dios caandih àt niijp wut jì. Pánih weh wihcan yahna, “Á niiját yoobópdih tigaá”, àt niij jenah joyóp wut jì. Páant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijátji pah àt túi chãjap wut jì.* ¹⁹ Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih àt jéih weh chãjcap wut jì. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wədu jumcap wut jì. Páant wənnit dée ì jumachah yahna, “Jwiít jwí weh wihcan niít”, Abraham àt niij jenah joicáp wut jì. Páant niij jenah joicán, Diosdih àt túi jenah joí cádahcap wut jì.* ²⁰ “Á niijátji pah ã jéih chãjcan niít”, àt niij jenah joicáp wut jì. “Dios wəpni, ã niijátji pah túi chãjni caá”, niij wéi naóhni, caandih àt túi jenah joí cádahcap wut jì. ²¹ “Dios ded pah weemdih ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chãjna caá”, Abraham àt niij jéihyep wut jì. ²² “Páant ã niij jéihyechah, ‘Abraham táini caá’, Dios caandih àt niij enep wut jì”, Dios naáwátidih naóh yapani àt niij naóh daacáp tajì.*

²³ Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna àt chãjcap wut jì. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwí jéihyat pínah niijná, àt niij daacáp wut jì. “Diosdih jwí yap yohatji jíib, jwí Maáh Jesúsdih àt wən wəhat tútup wut jì. Pánih wənnijidih àt jwəub booanap wut jì”, jwí niij jenah joyóchah, Diosboó “Nít táinit caá”, jwiítidihbut ã niij enna caá.*

5

“Nít táinit caá”, Dios ã niij ennít ded pah jwí jumát

¹ Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, “Nít táinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, jwí Maáh Jesucristo jwiítidih Diosjeéh ã túi jumát tútutna caá. ² Caandih túi jenah joinít, ã oinit jwí jumachah, “Həmcanjeh weemdih jəóhni, ñi wəbú”, Dios jwiítidih ã niijná caá. Áihwá jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán táini yoobát ã jumát pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwí jumát pínahdih jenah joinít, búdí jwí wéina caá. ³ Dawá láa jwiítidih yeejép ã yapachah yahna, biíc yoobó jwí wéina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwí túi jenah joyátidih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yahna, búdí jwí wéina caá. ⁴ Páant yeejép ã yapachah yahna, wéinit, caandih jwí túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah táinit jwí jum

* **4:16** Gá 3.7 * **4:17** Gn 17.5 * **4:18** Gn 15.5 * **4:19** Gn 17.17 * **4:22** Gn 15.6 * **4:24-25**

bejna caá. Pánih chah táinit jam bejna, Dios ded pah jwiít dih á túi chájat pínahdih jenah joinít, jwí wēi páina caá. ⁵ Pániha, jwiít wēi páinitdih Dios Túini Espiritudih átát wáhup taga, jwíjeéh á jumat pínah niijná. Túini Espiritu jwíjeéh jamna, Dios jwiít dih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. Páant á jéihyanachah, nindihbut jwí níj jéihna caá: “Jwiít dih Túini Espiritu á teo wáacipna caá, Dios pebhna juibínit, caan pah jwí túi jumat pínah niijná”, jwí níj jéihna caá.

⁶ Nin wá naawát dih jenah joinít, Dios jwiít dih á túi chájat pínahdih chah ní jéihbipna caá: Jwiít jwí yéj chájatdih jéih cádahcan, á jíb buadáatdih jwí jéih jíb chájah, Dios á jenahat láa, Jesucristoboó jwí yéj at jíb á wun wáhup wut jí. ⁷ Ded túi chájndih bíihboó áta wun wáhcan taga. Bíih túi chájni yoobát dih búdí oinit, uumcanjeh wun wáhni pínah á jam dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejépwá yoobát jwí jam jwahchah, jwí yéj at jíb Cristoboó á wun wáhup wut jí. Páant á wun wáhchah, Dios jwiít dih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiít dih wun wáhni, áih meép á yohochah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih á níj enna caá. Páant níj enna, jwiít dih iiguípná bejnit déejidih á túi wáhup wut jí. Pániha, yeejépwá jwí jam jwahchah, á wun wáhajih “Nit táinit caá”, jwiít dih á níj enatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihni, “Buu nit táinitdih en líjan, wá peéh chájcan níit”, jwiít dih á níj átidih chah jwí jéihna caá. ¹⁰ Diosdih eníhcanit jwí jam jwahchah, á wáh á wunatjéh jwí yéj atdih yohni, chénaboó jwí míc eníhcatdih Dios á á mohop wut jí. Pánih á mohni, jwiít dih áihwá á chájap wut jí. Páant áihwá jwí jamuchah, nindih chah jwí túi jéihna caá: “Buu Dioíh wá jamuchah, weemdíh peéh chájat wíhcah, Jesús boo pud jéohni, páuh laab béjni jamna, weemdíhbut á pebhna á túi juibát tút bípna caá”, jwí níj jéihna caá. ¹¹ Páant jwí túi juibát pínahdih wéni, nindihbut chah jwí wéina caá: Buu nin baácboó jwí jam jwahchah, jwí Máah Jesucristo á wunatjéh Dios jwiít dih áihwá á jumat tútup wut jí. Páant á jumat tútatdih jéihni, caandíh búdí jwí wéi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah í chájatj

¹² Jwíh jamni Adán wát jamni, á yéj chájachahjeh, nin baác dih yéj at á jwíh waadáp wut jí. Páant á yéj chájat jíb, wunatbut á waadáp wut jí. Adán á yéj cháj waawáchah, nihát jwiítbut yéj chájnit jwít jam jwíhip wut jí. Pánih yéj chájnit jamna, jwiít nihát wunnit pínah míc jwít jamup wut jí.* ¹³ Dios Moisésdih á wutat tútat pínah játi, nin baác dih moón jwít yéj chájap wut jí. Obohjeéhtih, pánt jwí yéj chájachah yuhna, á wutat wíh jwahchah, caandíh yap yohatbut á wíh jwahcap wut jí. Páant wíhcah, caandíh yap yohat peéh chájatbut á wíh jwahcap wut jí. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chájat á wíh jwahchah yuhna, Adán túttimah jamni nihát it wunup wut jí. Moisés á jumat pínah játi, caán wutat á wíh jwahchah yuhna, caán láa jamni it wunup wut jí. Adán Dios á wutatjidih á yap yohatj pahjeh queétjeh chájcan yuhna, queét nihatbut bíic yoobó it wunup wut jí. Páant wunnit í jamuchah jéihni, “Adán á yap yohochahjeh, nihát jwiítbut bíic yoobó yap yohni paníhni jwít jamup wut jí”, jwí níj jéihna caá. Pániha, Adán yéj cháj waóhni á jumatj pahjeh, túttimah nin baácna jéohni Jesucristoboó túi cháj waóhni á jamup wut jí.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwá dih oinit, á teo wáacatboó Adán á yap yohatj pah á nihcap wut jí. Adán bíicjeh jamna yuhna, á jwíh yéj chájatj jíb dawá jwít buadáp wut jí. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna,

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

Jesucristodih nin baácboó wahna, táini yoobát át chāj wāhup wut jī. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át tui ubup wut jī, jeáboó jwī tui juibíat pinah niijná. ¹⁶ Dios cáacwādh oinit, ā teo wáacat Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán biícjeh jumna yuhna, ā yéej chājatji jīb, nihát cáacwā Dios ā peéh chājnit pinah jwīt jumup wut jī. Pánih peéh chājnit pinah jumna, dawá jwī yéej chājachah yuhna, jwiítidih búdi oina, teo wáacnit, Dios jwī yéejatdih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wā peéh chājnit pinah nihcan caá”, jwiítidih ā niúj enna caá. ¹⁷ Adán biícjeh jumna yuhna, ā jwīih yéej chājachah, nihát cáacwādh ā chāúúchah, jwī wunna caá. Caán yoobópdih tigaá. Páant ā jumuchah yuhna, ninboodih jwiít jwī wēbipna caá: Buh jwuh Dios jwiít cáacwādh oinit, teo wáacna, Jesucristo biícjeh ā wunatjīh jwī yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwiítidih ā niúj enna caá. Páant jwiítidih ā niúj enechah, ājeéh páantjeh jwī tui jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh biíc ā yap yohatji jīb, jwiít nihatbut yap yohnit jwī jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihát Dios ā peéh chājnit pinahbut jwī jumna caá. Pánihat pah muntih, biíc newé Jesucristo ā tui chājatji jīb, jwiít nihát yéejat yohnit jwī jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwī jumuchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiítidih ā niúj enna caá. Pánihna, jwiít nihát caandih jepahnit ājeéh páantjeh jwī tui jumbipna caá. ¹⁹ Biíc newé Adán Dios ā wutatdih ā yap yohatji jīb, “Nit yéejnit caá”, dawádh Dios át niúj enep wut jī. Pánihna, biíh newé Jesucristo Diosdih ā tui jepahat jīb, “Nit táinit caá”, dawádh Dios ā niúj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi táttimah, Jesucristo nin baácboó ā jūwát pinah jātih, Dios ā wutatdih cáacwādh Moisés át naóh yapanap wut jī, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwī jumatdih jwī jéihyat pinah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwī jumuchah yuhna, jwiítidih búdi oinit, jwī yap yohat chah Diosboó jwiítidih búdi át teo wáacap wut jī. ²¹ Jwī yéej chājat jīb, jwiít nihát wunnit pinah miícjeh jumna, Dios biícidih jwīta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwādh búdi oinit, jwī Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jī, jwiítidih ā teo wáacat pinah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiítidih Dios ā niúj enechah, caán biícidih páantjeh jwī tui jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwī jumat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niúj jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiítidih oinit, chah ā tui teo wáacat pinah niijná”, ñita niúj jenah joi tágaá. ² Páant nihcan caá, wā déewā! jwī yéej chājca boj jīh! Jwī yéejatdih yohna, Cristo jwiítidih ā wun wāhuchah, jwiítbut ājeéh wunnit panihnit jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiítidih ā jūwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá. Wunniih bácahjidih bita ī yéej chājat táutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandih jwī jepahcan níit. ³ Nindihbut ñi tui náhninaá: jwiítidih ī daabánachah, Jesúsíhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit jwī jumatdih bitadih jútna jwī chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoih bácahdih ī yohochah, jwiítbut ājeéh yohnit panihnit jwī jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwī íip nihát jéihni, tui chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā booanachah, jwiítbut ā booanit panihnit jwī jumna caá. Pánih booanit panihnit jumna, ā wēpatjīh táut nuumnit, jáap cáac junnit panihnit

Ƶjwī Ƶmna caá. Jáap cāac Ƶmnnit panihnit Ƶmna, ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoihwā ājeéh jwiítbut wənnit panihnit Ƶmna, wənnit ī yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. Ājeéh jwiítbut boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, Dios ā weñat pínahboodihjeh chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wənnitjidih yéej chājat jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcatdih jéihnit, nindihbut jwī túi jéihna caá: Cristodih jwiíh jepahna, ājeéh wənnit panihnit Ƶmna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jwúub jūúwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wənnit panihnit Ƶmna, túi chājat túnt niijná, ājeéh jwúub boo pud jūóhnnit panihnitbut jwī Ƶmna caá. Pánih boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, ā wēpatjīh ājeéh páantjeh jwī Ƶmbipna caá. ⁹ Caandíh jéihnit, nindihbut jwī jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud jūúwát túttimah, chéneji ā jwúub wəncan niít, páant muntih. Pánih boo pud jūóhnnit, wənatdih át yap yohop wut jī. ¹⁰ Jwiít cáacwā jwī yéej chājat jīb, Cristo biíc láajeh wəna, ā jwúub boo pud jūúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ā wēpatjīh āpī chājna caá, cáacwā caandíh búdí ī weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ājeéh wənnit panihnit jwī Ƶmatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúh Ƶmna, caánboó wā maáh ā Ƶmna caá. Páant ā Ƶmúchah, weembút ājeéh Ƶmnnit, Dios ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wā jéih yap yohna caá”, ñi niíj jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caandíh ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandíh ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ā wətatjidih jwī jepahat jīb nihcan, Dios biíc dih jwī túi Ƶmna caá. Oboghjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ājeéh át Ƶmat túttup wut jī. Pánih ājeéh Ƶmna, ā teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ā náahatdih yap yohnit ñi Ƶmca bojoó. Oboghjeéhtih, Cristojeéh wənnit, jwúub boo pud jūóhnnit panihnit Ƶmna, Dios ā náahatboodihjeh ā wēpatjīh túi chājnit ñi Ƶmúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ā Ƶmat

¹⁵ ƵPáant wā naáwúchah, ded pah tigaá yeéb ñita niíj jenah joí? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandíh túi jenah joinít dih át túi ubup taga. Pánih túi ubnit, Moisés ā wətatjidih jepahat jīb át nihcan taga. Pánih túi ubnit Ƶmna, Ƶchah jwīta yéej chāj taniít? ƵNihcan caá, wā déewá! ¹⁶ ƵNindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwī maáh ā Ƶmúchah, caandíh teo wúhnnit jwī Ƶmna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī Ƶmúchah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni ā Ƶmna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguípna bejnit pínah jwī Ƶmna caá. Oboghjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wúhnnit Ƶmna, túi chājnit jwī Ƶmna caá. ƵCaandíh ñi jéihcan niít? ¹⁷ Játih yéej chājnit ñi Ƶmúchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át Ƶm jwuhup taga. Oboghjeéhtih, buu jwuh táini doonádih túi jenah joinít, caánboodíh ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túnt nūmát dih “Búdí túina caá”, Diosdih jwī niijná caá. ¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit Ƶmna, buu yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, túiniboodíh jepahna, caandíh teo wúhnnit panihnit ñi Ƶmna caá. ¹⁹ Ded pah maáta ī Ƶmatdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéát dih ñi túi beh joyát pínah niijná. Játih yéej chājnit Ƶm jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub túut nuamnit, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios á náahat pahjeh chājnit ñi jumat pínah niijná.

²⁰ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé túi jumatdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jīb iiguipna ñita bej tagaá. Pániha, buu ñi yéej chājatjidih náhninit, tícnit, búdí ñi jīgahna caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioíhwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, á náahat pahjeh chājnit, ájeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiútdih túi náhnit caá náahap: Jwī yéej chājat jīb, iiguipna bejnit pínah jwíta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo jwiútdih á wan wuhatjidih túi jenah joinit, caandih jwī jepahachah, jwiútdih ájeéh páantjeh Dios á jumat túutbipna caá. Pánih túi chājna, jwiútdih á jīb náahcan níit.

7

Ded pah Moisés á wutatji

¹ Wá déewáá, cáacwá í wutat ded pah á jumatdih ñi túi jéihna caá. Cáac á báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, á wanat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat á wihcan caá. ² Páant á jumachah, Moisés á wutatjibut nin pah á niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojíhjih mi jumna naáh”, á niijná caá. Páant á wutachah yuhna, mijeéh bóo á wanat túttimah, caánt bíihdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh á jumachah yuhna, caánt bíihjééh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo á wanat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, bíihdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant á nihat pah muntih, yeebút wá déewáá, Jesúíhwā jumna, ájeéh wannit panihnit ñi jumachah, Moisés á wutatji ñiíh pínah nihcan caá. Pániha, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pud jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih túi chāj wuhat túut niijná. ⁵ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwī ñinahatdihjih chājnit, Moisés á wutatjidih jwī joyóchah, caandih chah yap yohíhat ápi jíghop jī. Páant jwī yap yohatji jīb, iiguipna bejnit déeji jwī jumap jī. ⁶ Caán láa Moisés á wutatji jwiútdih chéoni pah át jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoíhwā ájeéh wannit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwī jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espiritu á teo wáacatjih túiniboodíh jwī jéih chājna caá. Páant á jumachah, Moisés á wutatji buu jwuh jwíh pínah nihcan caá.

Ded pah jwī yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés á wutatjidih ded pah tigaá jwíta níij? ¿Caán wutat yeejép níit á jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wá déewá! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat á jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá á jumap: “Bitáih bíí déedih ñi en ñinahca bojóó”, át níij wutap jī. Páant á níij wutcah, en ñinahat yéejat á jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih wá jéihyat túttimah, caandih yap yohíhna, bitáih bíí déedih wāpi búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandih yap yohíhat wihcah, bitáih bíí déedih wāta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pániha, dedé wutatdih wá jéihyat pínah jātih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jīb á peéh chājatdihbut

* 6:22 Pr 12.28 * 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21

wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojoó”, ā niŷ wutatdih wā jéihyat túttimah, yap yohihna, caandíh búdí wāpī chājhip jī. Páant wā yap yohatji jīb, iiguipna bejni pínah wāt jumup jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ā wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wutatdih yap yohnit, wā yéejat jīb iiguipna bejni pínah wāt jumup jī. Caán wutaboó túi chājat túutni ā jumachah, caandíh wā yap yohatji jīb iiguipna bejni déeji wāt jumup jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wā túi yapbipna caá”, wā niŷ jenah joyóp yah jī. Yéej chājatboó “túinidih” niijní pah át jumup jī. Pánihna, ā wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohat jīb iiguipna bejni déeji wāt jumup jī.*

¹² Páant niijná, nin pah niŷ naóhna caá wā chājap: Moisés ā wutatji túini ā jumna caá. Caán yoobópdih wutnit, túinidihjeh ā chājat túutna caá. ¹³ Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguipna ā bejat túut niit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Caan póhba ā bejat táutcan caá. Wā yéej chājat caá weemdíh iiguipna ā bejat túutap. Ā wutatdih wā jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ā jumna caá”, wā niŷ jéihna caá. Pánihna, tubit yéej chājni wā jummatdih jéihnit, iiguipna bejni pínah wā jummatdihbut wā jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jī Moisésdih páant át wutat túutap wat jī. Pánihna, caán wutat Dioih ā jumachah, túini ā jummatdih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, weemboó yéejnijeh wā jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyát dihjeh jepahni wā jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chājihna yuhna, wā chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, niŷ jenah joiná yuhna, caandíhjih wāpī chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chājihcan yuhna, caandíhjih wāpī chājna caá. Páant wā chājihcatdih chājna, “Dios ā wutat túini caá”, niijná caá wā chājap. ¹⁷ Weemjéh pohba wā yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jummat jīb, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdíh ā yéej chājat túutna caá. ¹⁸ Wā jenah joyát yeejép múic ā jummatdih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ā wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājcan caá. ¹⁹ Túiniboodih wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpī chājna caá. ²⁰ Pánihna, wā chājihcatdih chājna, weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā watna caá.

²¹ Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājihna yuhna, yéej chājihatbut āpī jáohna caá. ²²⁻²³ Dios ā wutatdih búdí wéina yuhna, caolih diitboó múic mawat panihni āpī jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wā chājihna yuhna, yéej chājihatboodíh chah jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumachah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni áta jum? ²⁵ Jwī Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumup. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi abbipna caá. Páant ā teo wáacatdih jéihnit, “Jesús dih wah deyanit, ma teo wáacat túutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjīh Dios ā wutatdih wāpī jepahihna yah caá. Obohjeéhtih,

* 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

Diosdih jepahíhni jumna yahna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ā jūwúchah, caánboodih wāpī jepahna caá.

8

Túini Espiritu ded pah jwiít dih ā teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguíjna jwī bejat déejidih Jesucristo ā túi wāuchah, āihwā jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh jwī yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espirituboodih jwī jepahachah, Dios bíicdih jwiít dih ā túi jummat táutna caá. Páant bíicdih jwī jumuchah, jwiít Jesucristoíhwā dih buu dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³ Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedācannit jumna, jwiít míicjeh caandih yap yohnit jwī jumna caá. Páant ā wutatdih yap yohnit jwī jummat jíib, Dios bíicdih jwī túi jumcap jī. Caán wutat jwiít dih ā jéih teo wáacah yahna, Diosboó jwiít dih ā túi teo wáacap jī. Caán ā wáúhdih nin baácboó āt cáac jummat táutap wut jī, jwī yéejat jíib ā wun wāhat pínah níijná. Pánih wun wāhna, Jesús jwī yéejat jíib buudáát panihnidih āt jíib chājap wut jī. ⁴ Páant ā jíib chājachah, jwiítboó Túini Espiritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumnbodih jwī jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wutatdih jéih buájacán yahna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh jwī jéih buájána caá.

⁵ Det ī nínahatdihjeh chājīhnit, ded pah ī náahatdih ípī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā náahatdih jenah joinítboó ā wutat pahjeh ípī chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ā táina caá”, ded níj jenah joiní Diosdih eníhcanni jumna, Dios ā wutatboodih ā jepahíhcan caá. Páant ā jepahíhcat jíib, caandih jéih jepahcan, iiguíjna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ī jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chāj bipna caá”, det níj jenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chāj bipna caá”, níj jenah joí cádahnit, Túini Espiritu níjeéh ā jumuchah, yeéb ā náahatboodih ní chājna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoíhwā nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeébboó āihwā ní jumuchah, Túini Espiritu níjeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíib níih bācah ā wunuchah yahna, caán níjeéh ā jumuchah, níih caolih túi booni ā jumna caá. Pánihnit ní jumuchah, Dios yeebdih “Nit táinit caá”, ā níijíchah, páantjeh ájeéh ní jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiít dih wahni Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Jesús dih ā booaatji pahjeh muntūh jwiít dihbut ā boobipna caá. Pánih boaanit, jáap bācah jwiít dih ā chāj wāhbipna caá.*

¹² Wā déewāá, jwiít jwī náahatdihjeh chāj cádahnit, caandih jwúub chājcat caá náahap. ¹³ Jwī weñat pínahdihjeh chājnit jumna, iiguíjna bejnit pínah tigaá jwī jumap. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh yéej chājatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwī jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwíjeéh ā jummat pínah jātūh, Dios ā peéh chājatdih jwī úum jwahap jī. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh “Oini Paá”, úumcanjeh caandih jwī jéih níijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiít dih nin pah ā níj jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh ní jumna caá”, ā níijná caá. ¹⁷ Á weh jwī jumuchah, “Wā wehdih táinidih wā chāj wāhbipna caá”, Dios ā níj átji pah, jwiít dih, Jesucristo bíicdih, ā túi chāj bipna caá. Pánihna, Cristoíhwā jwī

* 8:11 1Co 3:16 * 8:15 Mr 14:36; Gá 4:6

jumat jīb yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó táí wēinit, ājeéh maáta jwī jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ā táí chājat pínah

18 Buu nin baáboó jum jwuhna, yeejép jwī yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah túinit jwī jumat pínahdih jenah joinít, nin baáboó jwī yeejép yapatdih “Oboh jumni ā jumna caá”, wā niú jenah joiná caá. 19 Dios weh jeáboó ājeéh jumnit, jwiít maáta jwī jumat pínahdih bádí eníhna, nihat Dios ā chājnitjibut í páina caá. 20 Caán ā chājnitji í jwiíh táí jumachah yuhna, cāacboó ā jwiíh yéej chājatji jīb, queébtut biíc yoobó wunnit pínah ít jum jwiíhip wut jī. Caanjéh pohba páant át bejcap wut jī. Diosboó ā chājnitjidih wunnit pínah át jum jwuhat túutap wut jī.* 21 Dios ā chājnitji wan beednit déejidih túinit ā jwúb chāj bipna caá, páant mantih. Dios wehdih ā táí túut nuúm beedáát pahjeh mantih, biíc yoobó ā chājnitjidihbut ā táí túut nuumbípna caá. 22 Obohjeéhtih, buu nihat ā chājnitji wunnit pínah miíc í jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ā chājnitjibut yeó jáap jumat pah bádí tuba ñaacni panihnit í jum jwuhna caá. Páant í jumadnih jwiít jwī jéihna caá. 23 Jwiít dih Túini Espíritu ā jumachah yuhna, biíc yoobó tuba ñaacnit panihnit jwī jum jwuhna caá. Nin baáboó jwī jum jwuhachah, caán jwíjeéh jumnit, jwiít dih túini ā chāj wáhna caá. Á pebhna jwī juibínachah, chah bádí jwiít dih ā táí chāj wáhbipna caá. Pánihna, jwiít Dios ā wehdih yoobóp dih ā túut nuúm beedáát pínah, ājeéh jwī táí jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ā wúhat pínahdihbut bádí jwī wēi páina caá.* 24 “Páant ā chāj bipna caá”, niú wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ā táí wbnit jumna yuhna, páantjeh ā táí túut nuúm beedánit jwī jum jwuhcan caá. Á túut nuúm beednit jumna, páant ā chājat pínahdih jwíta páican tagaá. 25 Obohjeéhtih, ā chājat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ā táí túut nuúm beedáát pínahdih jéihnit, jwī wēi páina caá.

Túini Espíritu jwī wúbátdih ā teo wáacat

26 Buu táí jéihcannit jwī jumachah enna, Túini Espírituboó jwiít dih ā teo wáacna caá. Diosdih ded pah wúbát pínahdih jwī jéihcah, caán Túini Espíritu jwiít dih bádí ā teo wáacna caá, yoobóp dih jwī wúbát pínah niijná. Jwiítboó bádí wúbíhna yuhna, jwī wéheatjīh jwī jéih buujácah, jwī íp dih yoobóp dih naóhni jwiít dih ā wúbh wáacna caá. 27 Dios ded pah jwī jenah joyát dih táí jéih beedána, ded pah Túini Espíritu jwiít dih ā wúbh wáhatdihbut ā táí jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwádih Dios ā náah yacat pah, jwiít dih Túini Espíritu ápi wúbhna caá.

Cristo ā wēpatjīh yéejatdih táí yap yohnit jwī jumat

28 Jwiít nihat Diosdih oinit, ā náahatdih chājnit pínah ā ñíonit jwī jumachah, Dios jwiít dih ápi táí en daoná caá. Ded pah jwī yapachah, jwiít dih ā teo wáacna caá, caandíh chah jwī táí jenah joyát pínah niijná. Páant ā chājatdih jwī táí jéihna caá. 29 Jwiít áihwá jwī jumat pínahdih Dios bíh mah átát jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, ā wáéh Jesucristo á jumat biíc yoobó jwiít dih át jumat túutap wut jī, dawá ā úudwá jwī jumat pínah niijná. Páant jwī jumachah, caánboó jwī úud jeñé caá ā jumap.* 30 Bíh mah áihwá jumat túutnitdih át níwip wut jī, “Nít túinit

* 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

caá”, jwiít dih ã níj enat túut níj ná. Páant níj ennit, ã pehbhoó ãjeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jī.

³¹ Caandíh jéihnit, nin pahbut jwī jéihna caá: Dios ã oinit jwī jumuchah, det jwiít dih ī en jūih buájacan níit. ³² Dios ã wūúhdih át wahap wut jī, jwī yéejat peéh ã wun wúhat pínah níj ná. “Wā wūúhdih túbit oina, caandíh wā wunat tútcan níit”, át níjicp wut jī. Pánih wahnit, ded pah jwī náahatdihbut ã túi wēi teo wáacbpna caá. ³³ Dios jwiít dih níona, “Nit táinit caá”, ã níj ennit jwī jumuchah, “Queét yeejépwā caá”, det jwiít dih ī jéih níj naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwī yéejat jīb wun wūhna, jwūub boo pud jūóhnit, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant chúndnit, caán bíicdih nihatdih wutni ã jumna caá. Pánih jumna, jwīih pínahdih ãpī wūbh wūhna caá, det jwiít dih peéh chājat túutna, ī jéih naóh yaccat pínah níj ná. ³⁵ Cristo jwiít dih bádí ã oyochah, “Queétdih ma oi cádaahá”, bita ī níjíchah yuhna, ã jepahcan níit. Jwiít dih yeejé ã yapachah, bita jwiít dih yeejé ī chājachah, jwī nuégúp wunuchah, yéguéh wihcannit jwī jumuchah, jwiít dih tobohat ã jumuchah, jwiít dih ī mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan níit. ³⁶ Dios naáwátdih naóh yapani páant jwī yapat pínahdih nin pah át níj daacáp tajī:

“Yeó jáap jumat pah míhwā jwī jumat jīb jwiít dih íjnit, ī mao yohíhna caá. Ī mao jeemát pínah owejawā pah jwiít but jwī jumna caá”, át níj daacáp tajī. *(Sal 44.22)*

³⁷ Páant yeejé jwī yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, bádí ã teo wáacatjīh wēinit, jwī túi yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwā jwī jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan níit. Jwī wunuchah, jwī báadhachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah yuhna, ã oi cádahcan níit. Ángelwā, nemépwā, nin baácdih moón ī maáta, japmant moón, namp bóo tólihmant moón, “Queét míhwādhíh ma oi cádaahá”, Diosdih ī níjíchah yuhna, ã jepahcan níit. Pánihna, nihat Dios ã chājnitboó caandíh ī jéih oi cádahat tútcan níit. Pánih bádí oina, jwiít jwī Maáh Jesucristoíhwādhíh Dios ã oi cádahcan níit.

9

Judíowā Dios ã nílonit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “Wā déewā, judíowā caandíh ī náahcatdih bádí wā jīgahna caá, níj ná, yoobópdi níj ná caá ma chājap”, Túini Espíritu weemdíh ã níj jéihyana caá. ³ Wíih baácdih moón, wā déewā, Israel ã juimená, Cristodih ī náahcat jīb iiguípna ī bejbipna caá. Pánihna, “Wā déewādhíh bádí oinit, iiguípna ī bejcat pínah níj ná, túut nuunnit, weémboó iiguípna wāta bej tagaá, queét ī túi yapat pínah níj ná”, wāpī níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joiná yuhna, wā jéih chājcan caá. ⁴ Queét wā déewā Israel juimená jumna, Dios ã weh pínah queétdih át níwip wut jī. Ded pah áihwā ī jumat pínahdih queétdih át naáwáp wut jī. Moisés jum láa áih yeh iigátjīh queétdih át waáwáp wut jī. Ā wutatdih Moisésjidi queétdih át jwīih naáwát túutap wut jī. Diosdih ī weñat pínah muúdhíh queétdih át chājat túutap wut jī. Ā túi chājat pínahdih queétdih wut jī Dios át naáwáp wut jī.* ⁵ Jwī nuowā Abraham, Isaac, Jacob queét bíic peihcannit, jwiít judíowādhíh cáac waowā ī jumuchah, jwiít ī juimená caá. Jesucristobut, ī juima yoobát át jumap wut jī. Caán Jesucristo Diosjeh mantih

* 9:4 Ex 4.22

jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jummat pah caandíh jwí túi wēi naóh jīh. Páant tíi ã jumna naáh.

⁶ Páant wā naáwáchah, nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Dios ã naáwátji pah biíc yoobó jwiit Israel ã juimenádih áihwā pínah át chājcap taga”, ñita niij jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquina Israel ã juimená jumna yuhna, Dioíhwā yoobát nihcan caá. ⁷ Nin pah caá: Biquina Israel juimená Abraham juimená í jumachah yuhna, “Abraham juimená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios ã niij enna caá. Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Obohjeéhtih, ma wūh Isaac juimená bácah ma juimená yoobát í jumbipna caá”, Dios Abrahamdih át niijíp wut jī.* ⁸ Páant ã niij naáwáchah joinít, nindih jwí jéihna caá: Abraham juimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh nihcan caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ã juimená pohba. ⁹ Nin pah Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wā jwáub jáúwáchah, majeéh bóli Sara ma wūhdih mi túuhbipna caá”, át niijíp wut jī.*

¹⁰ Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut jī. Queét chénat pah í íp Isaac jwí nwo át jumap wut jī. ¹¹⁻¹² Í cáac jummat pínah jätih, túini, táicatdih í chāj jwahcah, ded pah í chājatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, údyiboodíh Dios át ñíwip wut jī. Pánih ñionit, Rebecadih nin pah át niijíp wut jī: “Weép jeñé ã úddih ã teo wūhbirna caá”, caántdih át niijíp wut jī.* ¹³ Páant ã ñíwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Jacobdih caá wā oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wā iiná caá’, Dios ã niijna caá”, át niij daacáp tajī.*

¹⁴ Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwíta niij? “Ded pah í chājatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih ñiona, Dios yoobópdi ã chājcan caá”, ¿jwíta niij tániit? ¿Pánihcan caá! ¹⁵ Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiitdih náhnat caá náahap: “Det wā náahnitdihjeh wā jīgah en teo wáacbirna caá”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tajī.* Ded pah cáac ã chājatdih jenah joicánjeh caandíh ñionit, yoobópdi ã chājna caá. ¹⁶ Jwiit cáacwā jwí náahat pah nihcan, ded pah jwí chājat jibbut nihcan, det ã náahnitdihjeh Dios ã jīgah en teo wáacna caá. ¹⁷ Faraón Egipto baácdih moón í maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhnit, “Dios ã chājat yoobópdi ã jumna caá”, jwí niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijíp wut jī: “Egipto baácdih moón í maáh pínahdih meemdíh maáh wā waadánap jī, nihatdíh wā wēpatdih wā jútat túut niijná. Pánihna, ded pah meemdíh wā chājachah ennit, nihat baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, í niij naóhbipna caá”, Dios caandíh ã niijíp be, Moisés át niij daacáp tajī.*

¹⁸ Dios det ã náahnitdihjeh ã jīgah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ã jepahat túatcan caá. Pánihna, Dios ded pah ã náahatdihjeh ã jéih chājna caá.

¹⁹ Pánih chājni ã jumachah ennit, weemdíh nin pah ñita niij tágaá: “Dios ã náahnitdihjeh ã jīgah enechah, jwiitboó caandíh yap yohna, jwí bujácán niit. Pánih yap yohna, jwí jéih bujácach, ¿dépanih tigaá caán jwiitdih ã peéh chājilna?” niij íjnit, weemdíh ñita wūbh joi tágaá. ²⁰ Nin pah yeebdíh wāta niij jepah taga: ¿Yeéb cáacwā oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ñita jéih niit? Ded wáam dahdíh ã nawachah, ã naoni dahboó caandíh nin pah ã jéih niij jáiican caá: “¿Dépanih tibeeé weemdíh nin pah jígohni dah ma nao?” ã jéih

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19

* 9:17 Ex 9.16

niijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih jähna, caán wáam dah ã jähñat pah niijná caá ñi chäjap.* ²¹ Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepñihjeh muntih dawá mácah jígohni dahnadih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, biíh oboh jəmndihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjeh jwiít dih ã jéih chäjna caá.*

²² Iiguipna bejnit pínah ì yéej chäjatdih búdí ã íjatdih júutat túat niijná, Dios queétdih ã peéh chäj bipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodih júutat túat niijná, queétdih ã peéh chäjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdi h ì yéej chäjatdih ãt enah boj jwuhap wut jì. ²³⁻²⁴ Ded pah ã túi jumat, ã wēpatdihbut ã jìgah ennitdih ãt jéihyanap wut jì. Jwiít dih jätih átát ñiojip taga, caán biíc di h jəmnit, ã wēpat, ã túyatdihbut jwí bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiít ã ñionitboó biquína judiowá, bita judiowá nihcannitbut jwí jəmna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Jätih wíihwá nihcannitjidi h “Yeéb wíihwá caá”, wá niijbipna caá. Jätih wá oicannitjidi hbut “Yeéb wá oinit caá”,* wá niijbipna caá, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

²⁶ “Wíihwá yeéb nihcan caá”, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh ì jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajì. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon jätih Isaiasbut Israel ã jəimenádih nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Dios cāacwá ì yéej chäjatdih búdí íjnit, waicanjeh queétdih ã peéh chäj bipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwí buájacat pah, Israel ã jəimená dawá ì jəmchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ã túi ubbipna caá”, ãt niij daacáp tajì. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaiás nin pahbut ãt niij daacáp tajì:

“Jwí Maáh Chah Wēpni, biquína jwí déewádih ã túi ubcah, jwiít judiowá jwíta buúd beed tágáa. Pánihna, Sodoma, Gomorra tátchidih moondih peéh chäjna, ã yoh beedáat pahjeh muntih jwiít dihbut ãta yoh beedá tagáa”, ãt niij daacáp tajì. (Is 1.9)

Judiowá túini doonádih ì náahcat

³⁰ Nindih túi náhniat caá náahap: judiowá nihcannit Jesucristodih túi jenah joinít, ì jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios biíc di h ì túi jumat pínahdih ì bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubap taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ã jəimená judiowáboó “Jwiít Dios ã wətatdih jwí chäjachah, caán biíc di h jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wətatjidi h jepahíhna yuhna, ìt jéih buájacap taga. Pánihna, túinit ì jumíhna yuhna, ã wətatdih ì jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niij encap taga. ³² ¿Dépanih tigaá túinit jumíhna yuhna, ì buájacan? “Dioíhwá jumíhna, jwí jenah joyátñihjeh Moisés ã wətatjidi h jwí jéih jepahna caá”, niij jenah joinít, Diosdih túi jenah joicánjeh, ìt jéih buájacap taga. Jesúh túini doonádih naóhna, nin pah jwí pñi niijná caá: “Jwí tóocni jee dáh panihni Cristo ã jəmna caá”, jwí pñi niij naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lájnitboó ì tóocni dahdih í pñi íjina caá. Pánihat pah, Cristoih doonádih joinít, tóocni jee dáhdih ì íjat pah caandihbut íjnit, Dios biíc di h ì jéih jəmcan níit. ³³ Páant Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajì:

“Dios nin pah ã jéihwá caá: ‘Jerusalén tátchiboó ì tóocat pínah jee dáh panihnidih wá jwejna caá. Caandih tóoc buugnít, ì buug lájni dahdih cāacwá

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

búdí ĩ ĩjibipna caá. Caandíh ĩ ĩjat pah caán tútchidih moón caán jee dáh panihnidih ĩ náahcatji ĩjib, wā pebhna ĩ ĩuibcan niút. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih túi jenah joinítboó wājeéh jumna, ĩ túi wēibipna caá, Dios ā niijná caá”, āt niúj daacáp tajī. *(Is 28.16)*

10

¹ Israel ā ĩimená wā déewā iiguípna bejnit pínah ĩ jumachah, búdí wā ĩġahna caá. Pánih ĩġahnit, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih náah yacna, búdí wā úbhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Queéť Dios ā náahat pah búdí ĩ chāĳhna yah caá. Obohjeéhtih, pánih chāĳhna yahna, Dios ded pah ā chāĳat tútatdih yoobópdih ĩpĳ jéihcan caá. ³ ĩ jenah joyátĳhjih táini ĩ chāĳhna yahna, Dios ā náah yacatdih ĩ jéih buujácan caá. Pánih buujácan yahna, Dios ā teo wáacat pínahdih ĩ jenah joicáh, queétdih “Nit táinit caá”, ā niúj encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinítboodíh “Nit táinit caá”, Dios ā niúj enna caá. Pánihna, Moisés ā watatjidih ĳwĳ jepahat ĳjib túi ubnit ĳwĳ jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh túi jenah joĳ jepahnitdihjih ā túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon ĳátiħ nin pah āt niúj daacáp tajī: “Det Dios ā watatdih túi jepahnitdihjih ā túi ubbipna caá”, āt niujp tajī.* ⁶⁻⁷ Páant ā niúj daacáchah yahna, buu ĳwah det Cristodih túi jenah joinítdihjih “Nit táinit caá”, Dios ā niúj enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah ĳwĳpĳ niúj naóhna caá: Dios ā wahni Cristojeh nin baácboó átāt dei ĳuyáp tajī. Pánih dei ĳuinĳi ā jumachah, nin pah ĳi niúj jenah joicá bojoó: “Jeáboó páuh laab béjnit, Cristodih ub dei ĳóohni pínahdih ĳwĳ náahna caá. Wannitji caolih pehbhoó dei bejnit, Cristodih booat túttnit, caandih ĳwúb ub páuh laáb ĳóohni pínahdih ĳwĳ náahna caá, ĳwiútdih ā túi ubat pínah niijná”, ĳi niúj jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátdih naóh yapani niún pah āt niúj daacáp tajī: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátdih ĳi bid? Caandíh jéihnit, ĳitát bohé tagaá”, āt niúj daacáp tajī.* Pánihna, caán ĳwĳ bohéni naáwát Cristodih ā túi jenah joyát túttna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah ĳwĳpĳ niúj naóhna caá: Det Dios bíicdih túi ĳumíhna, “Jesús wā maáh caá”, niúj naóhnit, “Dios caán wannijidih āt ĳwúb boonanap ĳĳ”, ĩ niúj jenah joyóchah, Dios queéť iiguípna bejnit déejidih ā túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdih ĳwĳ túi jenah joĳ jepahachah, Dios ĳwiútdih “Nit táinit caá”, ā niúj enna caá. Pánihna, “Jesús wanniji ĳwúb boo pud ĳóohni jumna, niħat cāacwā ĩ maáh ā jumna caá”, bitadih ĳwĳ niúj naáwáchah, ā túi ubnit ĳwĳ jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī: “Det Diosdih túi jenah joinít, ‘Páant ā niuját pah bíic yoobó ā yapbipna caá’, niúj jenah joinít, túccanjeh ĩ túi wēibipna caá”, āt niúj daacáp tajī.* ¹² Dios niħat cāacwā yoobó ĩ maáh jumna, det caandíh úbhnitdih táini ā chāĳbipna caá. Judíowádih, judíowā niħcannitdihbat bíic yoobó ā túi teo wáacbipna caá. ¹³ Dios naáwátdih bíih naóh yapani nin pah āt niúj daacáp tajī: “ ‘Wā yéejatdih yohnit, weemdíh ma túi ubwú’, det ĳwĳ maáhđih niúj úbhnitdih ā túi ubbipna caá”, āt niúj daacáp tajī.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandíh ĩ jéih úbhcan caá. Pánihna, ā naáwátdih naóhnit wiħcah, caán doonádih joicánnit, caandíh ĳta jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ Ā naáwátdih naóhnit pínahdih Dios ā wahcah, det áih táini doonádih naóhnit ĳta wiħcan tagaá. Dios naáwátdih bíih naóh yapani

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16 * 10:13 ĳl 2.32

nin pah át niŷ daacáp tajī: “Túini doonádih naóhnit ī jūúwáchah, jwī túi wēina caá”, át niŷ daacáp tajī.*

16 Páant ī daacátji ā jumuchah yuhna, Israel juimená dawá caán túini doonádih īt joíhcap jī. Páant ī joíhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah át niŷ daacáp tajī: “Maá, ma naáwát dih queédih jwī naóh yapanachah yuhna, dawá ī joíhcap be”, át niŷ daacáp tajī.* 17 Cristoŷ túini doonádih joyát caá náahap, caandih túi jenah joinít, cāacwā ī jepahat pínah niijná. 18 Nin pah yeebdih wā niŷ úbh joiná caá: “¿Israel juimená caán doonádih īt joijican taniít?” ŷi jenah joyóchah. Caandih yoobópdih īt joiji ta yuh caá. Páant ī joyátjidih tigaá Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tajī:

“Dioih doonádih nihat pehbóo īt naóh peetép wat jī. Pánihna, nihat baác dih moón caandih īt joyóp wat jī”, át niŷ daacáp tajī. (Sal 19.4)

19 Pánih jéihnit, nin pah wā jwúb niŷ úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel juimená joiná, īt túi beh joijican ta niít? ŷi jenah joyóchah. Īt túi beh joiji ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niŷ daacátjidih yeebdih wā jwíh náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel juimenádih ā niŷ naóhna caá: “Jenah joicánnit, yeejépwā caá”, ŷi niŷ ennitdih wíhwā pínah wā chājbiipna caá. Páant wā chājchah, yeéboó jepchá tubnit, queédih búdi ŷi ijbipna caá’, ā niijná caá”, Moisés át niŷ daacáp tajī. (Dt 32.21)

20 Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niŷ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemdih bidcannitboó ī jwāáap be. Weemdih úbhcanitdih ded pah wā jumatdih wā jéihyanap be’, Israel juimená nihcannitdih Dios ā niijná caá”, Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.1)

21 Israel juimenáboodih, nin pah Isaías át jwúb niŷ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemdih náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī túut nuumát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíhwā ŷi jumú”, queédih wā niijp yuh be’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā juimená daocánnitdih Dios ā túi ubat

1 ¿Israel ā juimená Dios ā ŷiionitjidih buu lāa āta yoh taniít? yeéb ŷi jenah joyóchah. ŷiNihcan caá! Queédih ā yohcan beé. Weembát Israel ā juima, Abraham juimená ī juima náahji mun tigaá. Benjamín ā juimená jumni poómpdih bóo caá.* 2 Búhmah Israel ā juimenádih Dios ā ŷiionitji ī jumuchah, queédih át yohcap jī. Dios naáwát dih naóh yapani Elíasji Israel ā juimená ī yéj chājatjidih Diosdih át naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeéboó ŷi jéihcan niít? Nin pah át niŷ daacáp tajī: 3 “Maá, ma naáwát dih naóh yapanitdih dawá īt mao yohop be. Meemdih wēina, nuñápdih jwī mao cáo wáhat jeé poómpnadihbat īt boto mao yoh beedánap wat be. Ma naáwát dih naóh yapanit biíc dih jumni weemjéh caá wā judhdup. Páant wā jumt doonádih joiná, weemdihbat ī mawíhna caá”, át niŷ daacáp tajī.* 4 Páant ā niijichah joinít, Diosboó Elásdih nin pah át niŷ jepahap wat jī: “Meém biícjeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cāacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queédih weémboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal

* 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1 * 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14

wūt jumnidih queét ī wēi ubhcan caá. Páant dawá ī jumatdih jéihnit, ma úmca bojóó”, Dios Elíasdih át niijp wut jī. ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit ī jumat pah muntih, buubut daocánnit Israel ā jumenádh Dios búdí oina, jġgah ennit, áihwā pínah át níwip taga. ⁶ Pánih űonit, “űi túi chājat jġib yeebdġh wā űona caá”, át niijcáp jī. Ī túi chājat jġib ā teo wáacna, oinit, jġgah enat yoobát āta nihcan tagaá.

⁷ Páant niijnġt, ħded pah tigaá ā jum? Nin pah caá: “Nit wġihwā caá”, Dios queétdih ā niiját pínahdih Israel ā jumená búdí ī náahachah yuhna, páant át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwā ī jumat pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át níwip wut jī. Bitá ā űiocannitboó caandġh chah yap yohnit ġt jumap wut jī.

⁸ Páant ā yapatdih Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah ġt niij daacáp tajġ: “Caandġh náahcannitdih Dios űonit panġhnit át chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatdih ā jútuchah yuhna, ġpġ beh encan caá. Ā naáwátdih joiná yuhna, ġpġ beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét ī jumap”, ġt niij daacáp tajġ. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandġhjih muntih át niij daacáp tajġ: “Queét Israel ā jumená búdí jeémátdih, dawá bíí déedihbut bíbohnit, wēina, ‘Jwġtdih Dios ā túi wēi enna caá’, niij jenah joinġt, ded pah yéej chājnit Ī jumatdih Ī jéihcan caá. Páant Ī jumachah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panġhnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjih jumna, búdí jġgah naáh jumnit Ī jum naáh”, át niij daacáp tajġ. (Sal 69.22-23)

Judġowā nihcannitdih Dios ā túi ubat

¹¹ Páant niijnġt, nin pah wā jwub ubh joiná caá: Israel ā jumená, Cristodih Ī náahcah ennit, ħDios queétdih yohat yoobát taniġt? űi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ā chājcan niġt. Páant ā yohcan yuhna, queét Cristodih Ī náahcah, buu judġowā nihcannitboodġh Dios ā túi ubbġpna caá. Judġowáboó Ī jepchá tubat pínah niijná, judġowā nihcannitdih Dios áihwā pínah ā chājna caá. ¹² Judġowā Cristodih náahcan, Ī yap yohat jġib, buu láa nihat baácdġh moondġh dawá túi ubnit, Dios queétdihbut ā túi chāj wāhna caá. Pánihna, judġowā yap yohnit Ī jumachah, bitadġh Dios túi chājna, queét judġowā Cristodih Ī jepahachah bácah, bitadġh chah túini pohba ā chāj wāhbġpna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judġowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdġh caá Cristo weemdġh ā bohéat tútup. Pánih yeebdġh bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá. ¹⁴ Páant wā déewádh wāpġ niij naóhna caá, Dios ā túi ubnit űi jumatdih Ī jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, íjna, tút nuamnġt, queétdihbut Cristodih Ī náahachah ennit, Dios queétdihbut ā túi ubbġpna caá.

¹⁵ Judġowádh Dios ā cádah jwuhachah, nihat baácdġh moón judġowā nihcannitboó túini doonádh joinġt, Cristodih Ī jepahna caá. Páant Ī jepahachah ennit, queétdihbut ájeéh ā túi jumat túttna caá. Queét judġowáboodġh áihwā pínah ā chājachah bácah, nihat baácdġh moondġh túini yoobát ā jumat tútġpġpna caá. Áihwā Ī jumachah, chah dawá Cristodih jepahnit iġuġpna bejnit déejidih Dios ā túi ubbġpna caá. ¹⁶ Nin pah caá ā jumap: Cáacwā Ī jwġh chājni pan dahdih Diosdih Ī wāhachah, “Nin túini caá”, ā niij enbġpna caá. Pánih caanbġtdih ennit, nihat jadhndihbut bíic yoobó “Nin túini caá” ā niij enbġpna caá. Pánihat pah muntih, máa náat túini ā jumachah, áih cácanabut túini ā

* 11:4 1R 19.18

ɟumna caá. Páant niijná, nin pah wā niŷ naóhna caá: Jwī nwo Abrahamji Diosdih ā tui jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandih ā niŷ enat pahjeh, ā ɟaimenábat caandih ī tui jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queédihbat ā niŷ enbipna caá.

¹⁷ Biquína judiowā olivo nah Dios ā bóod yohni cácana panihnit ī ɟumachah, yeéb judiowā nihcannitboodih ā bóod yohopjidih ā jwúub dɟujnit panihnit ni ɟumna caá. Yeéb ɟiadih bóo olivo cácana panihnit ni ɟumachah yuhna, momni olivo nah panihnidih át jwúub dɟujp wut ɟi. Páant niijná, nin pah wā niŷ naóhna caá: Judiowā ī ɟumɟjidih yeéb judiowā nihcannitdih Dios át jwúub túnt nɟúm jwejep wut ɟi. Pánih dɟujnit panihnit ni ɟumachah, judiowādih Dios ā tui teo wáacat pah, buu yeebdíhbat ā tui teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ā níwichah ɟéhnit, “Jwiitboó judiowādih chah túinit caá”, ni niŷ jenah joicá bojó. Nindih ni tui náhninaá: Ded máa cácana áih náatdih ápi teo wáacna caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cácanadih ā tui teo wáacap. Páant ā nihah pah, jwiit judiowādihjeh Dios jwíih níona, máa náat panihnit jwī ɟumna caá. Pánih níona, jwī dée pínah Cristodih át níwip wut ɟi, yeebdíhbat ā tui ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiitboó judiowādih chah túinit caá”, ni niŷ jenah joicá bojó.

¹⁹ Yeéb judiowā nihcannit nin pah níta niŷ tágaá: “Biquína máa cácanadih ī bóod yohat pahjeh Dios biquína judiowādih át yohop wut ɟi, jwiitboó áihwā jwī ɟumat pínah niijná”, níta niŷ tágaá. ²⁰ Páant ni niŷát yoobópdihi tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ī tui jenah joicátji ɟib Dios queédih át cádah jwuhɟ taga. Cristodih ni tui jenah joyát ɟibjeh áihwā pínah yeebdíh át níwip taga. “Jwiit judiowādih chah túinit caá”, ni niŷ jenah joyóchah, ā táican caá. Yeebbát ni tui chāja chaáh, queét judiowā ī cádahat pah “caandih ni cádahná” niijná. ²¹ Jwíih ɟumni cácana panihnit judiowā Cristodih ī jepahcat ɟib, Dios yohna, yeéb ā jwúub túnt nɟumni cácana panihnit, caandih ni cádahachah ennit, yeebdíhbat biic yoobó ā yohbipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ā tui chājatdih ni tui náhninaá. Ɛum náah ɟumni caandih jepahcannitdih ā peéh chājat pínahdihbat búdi jenah joyát caá náahap. Yeéboó caandih ni tui jenah joí cádahcah, yeebdíh ā tui chājbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ni cádahachah, yeebdíhbat Dios ā yohbipna caá. ²³ Queét jepahcannit judiowā túnt nɟumnit, caandih ī jepahachah, caán ā bóod yohni cácana panihni ī ɟumachah yuhna, queédih ā jwúub dɟujbipna caá, ā níonit biicdih ī jwúub ɟumat pínah niijná. Diosdih dedé buwat wihcah, ā yohnjidih ā ɟéih jwúub dɟujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judiowā nihcannit ɟiadih bóo olivo cácana panihnit ni ɟumachah yuhna, momni olivo nahdih dɟuját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājap wut ɟi. Yeebdíh pánih chājni ɟumna, judiowáboó ā jwíih níonit ī ɟumachah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodih ā jwúub dɟuját pínahdih Dios ā buwacan caá.

Dios judiowādih ā tui ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiit judiowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, ni niŷ jenah joicát pínah niijná, buu yeebdíh cáacwā ī ɟéihca naáhdih wā naóhhipna caá. Nin pah ā ɟumna caá: Buu jwuh dawá judiowā Diosdih ī jepah jwuhcan caá. Dios ā níonit judiowā nihcannitdih áihwā ā chājat túttimah, judiowā jwuh jwúub túnt nɟumnit, caandih ī jepahbipna caá, buca. ²⁶ Páant ī jepahachah, queét nihah iiguipna bejnit déejdih Dios ā tui ubbipna caá. Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah it niŷ daacáp tajj:

“Jerusalén tútchimant jüöhni judíowādhíh ā túi úbbipna caá. Pánih jüöhniobo queét Jacob ā jumená Diosdih ī náahcatjidih ā túut nūumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ā túut nūumáchah, ‘Í yéejatdih wā yohbipna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queétdih wíhwhā wā chājipna caá’, Dios ā niijná caá”, it niij daacáp tají. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowā ī nuowādhíh ā nīonitji ī jumáchah, Dios queétdih búdí ā oyatji pahjeh mantih, bñu jumnitdihbut biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ī jumáchah yuhna, Cristoíh doonádih joíhcan, Diosdih enihcannit ī jumna caá. Páant ī eníhcat jíb, bñu jwuh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonádih joinit, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ī enihcay yuhna, Dios páantjeh queétdih ā oina caá. ²⁹ Pánih oina, ī nuowādhíh Dios ā niijátji pah ī jumenádhíhbut nīonit, ā oi cádahcan niit. ³⁰ Yeebboó jātíh Diosdih yap yohnit ñi jumáchah yuhna, judíowā ī yap yohochah ennit, bñu jwuh yeebdíh jġgah ennit, Dios āt túi ubup taga. ³¹ Yeebdíh ā jġgah en teo wáacatdih enna yuhna, queétdi boó páantjeh yap yohnit ī jumna caá. Pánih yap yohnit ī jumáchah, Dios yeebdíh ā jġgah enat pahjeh queétdihbut biíc yoobó ā teo wáacabipna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwā tabit yap yohnit ī jumáchah, queét nihatdih jġgah ennit wā teo wáacabipna caá”, Dios ā niijná caá.

³³ ¡Chool! ¡Dios wēpni niit! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jumup. Páant ā jumáchah, ā jenah joyátdih, ā chājatdihbut jwiit cáacwāboó jwí túi jéih beedácan caá.* ³⁴ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit it niij daacáp tají: “Dios jwí maáh ā jenah joyátdih det ī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ī jéih niijcán caá.* ³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ī wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ā jíb bñudána caá’, ī jéih niijcán caá”, it niij daacáp tají.* ³⁶ Dios nihatdih chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nihat ā chājni āih miíc ā jumáchah, nihatdih ā wēpatjīh páantjeh ā jumat túatna caá. Páant ā jumáchah, yeó jāap jumap pah caandíh jwí wēi naóh jīh. Páant tíi ā jumap nah.*

12

Dioíhwādhíh táini chājat caá náahap

¹ Dios jwiitdih búdí ā oyatdih náhninit, ded pah ā chājatdihbut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih ī mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi miíc wāhuú, ā náahatdihjeh ñi chājat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiitdih, Diosdih jwí túi weñaat túut niijná. ² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ī chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyátdih túut nuum béjna, túinidih chājnit ñi jumbipna caá. Pánih túut nūumná, Dios yeebdíh ded pah ā náah yacatdih ñi jéihbipna caá. Á náah yacat táini jumna, yoobópdihbut ā jumna caá. Caán ā náah yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

³ Búdí oinit, Dios weemdíh ā nīwip jī, cáacwādhíh wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesús dih túi jenah joinit jumna, “Dios weemdíh ā teo wáacat pah bóojeh tigaá wā jéih chājar”, niij jenah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiit nihat Cristoíhwā miíc jumna, āih bácah panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiitdih āt wāhup taga. Nin

* 11:33 Is 55.8-9

* 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16

* 11:35 Job 41.11

* 11:36

pah ā jumna caá: Jwĩh bácahdih téihyana, jítchana, quíibna, dawá ā jumna caá. Pánihna, bíic bácahjuh jumna yuhna, mácah tewatna ā jumna caá. Páant jwĩh bácah ā jumna pah, jwiit Cristoih bácah panihni jwĩ jumuchah, mácah tewatna jwiitdih ā wáhna caá, jwĩ túi míc teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiit nihadnih ā teo wáacachah, mácah tewatnadih āt wūhup taga, ā wēpatjĩh jwĩ chājat pínah niijná. Biqúina jwiitdih Dios naáwátidih naóh yapanit pínahdih āt űwip taga. Páant ā űionit jumna, Cristodih ĩ túi jenah joyát pah bóo bitadihbat ĩ túi naóh yapana naáh. ⁷ Biĩhboodih cáacwādh teo wáacni pínahdih Dios āt űwip taga. Páant ā űioni jumna, Dios ā wēpatjĩh bitadih ā túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátidih bohéni pínah jumna, caandih ā túi bohéna naáh. ⁸ Biĩhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ā túi weñana naáh. Biĩhboó, moh yéejnitdih bíi déedih túi wāhni pínah jumna, túini caolih jumnit, ā wēi wūhā naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah jointjeh ĩ wutu naáh. Biĩhboó jĩgah en teo wáacni pínah jumna, ā túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit űi jumna yoobó yeéb Cristoihwā túi míc teo wáacat caá náahap.*

Cristoihwādh ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoihwādh jumna náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, táiniboodih chājat pínahdih búdí űi bidíi. ¹⁰ űi úudwā yoobátidih űi oyat pah Cristoihwā űijeéh jumnitdih bíic yoobó űi oyoó. űijeéh jumnitdih űi túi míc wáyaá.

¹¹ Dios ā watat pah chājna, yabhcanjuh, űi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdih ā pebhna ā ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejépdih yapna yuhna, bíic yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih űi túi wūhuh cádahca bojóo.

¹³ Jesúihwā moh yéejnitdih űi túi teo wáacá. Bitā űi pebh ĩ juibínachah, queétdih űi wēi jwāáá.*

¹⁴ Det yeebdih yeejépdih ĩ chājachah, “Yeejépdih ĩ yap dáhwa naáh”, niijcánjuh, “Ī túi yapa naáh”, űi niijí.*

¹⁵ Det wēinitjééh jumna, yeebbát űi weñeé. Jĩgahnit ĩ jumuchah, ĩjeéh űi jĩgah wáacá.

¹⁶ Bíicdih űi túi jumúú. “Weém chah túini caá”, niij jenah joicánjuh, oboh jumnit bíicdih űi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, űi niij jenah joicá bojóo.*

¹⁷ Bitā yeebdih yeejépdih ĩ chājachah yuhna, queétdih yeejépdih chāj jwūubaca bojóo. Túinijeh űi chājáá, “Nin ā túi chājna caá”, nihāt ĩ niij jéihyat pínah niijná.

¹⁸ Yeéb űi déewādh túi chājat pínahdih búdí űi bidíi, bíicdih túi jumna túut niijná.

¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bitā yeebdih yeejépdih ĩ chājatjī jīb, űi jwūub peéh chājca bojóo.

Ī yéej chājatjī jīb, Diosboó ĩjnit, queétdih ā peéh chājbična caá. Páant ā chājat pínahdih jenah jointi. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Weémboó cáacwā ĩ yéej chājat jīb yoobópdih wā peéh chājbična caá”, jwĩ Maáh ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī.* ²⁰ Páant ā jumuchah, yeébboó nin pah űi chājáá: Yeebdih en jūihni ā űuugúp wunuchah ennit, ā jeemát pínahdih űi wūhúú. Ā taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahdihbat űi wūhúú. Páant caandih

* **12:4-5** 1Co 12.12 * **12:8** 1Co 12.4-11 * **12:13** He 13.2; 1P 4.9 * **12:14** Mt 5.44; Lc 6.28

* **12:16** Pr 3.7 * **12:19** Dt 32.35

ñi túi chājachah enna, búdí ã tícibpna caá.* ²¹ Bita yeebdíh yeejép ĩ chājachah, queétdih bíic yoobó yéej chāj jwáubacan, túinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tígá ĩ maáh jumat pínahdih át ñúwip taga. Páant ã maáh waadánit ĩ jumuchah, queét yeebdíh ĩ wutachah, ñi túi jepahaá. ² Det jwí maátadih jepahcannit, Dios ã ñionitdih yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatji jíib queétdih peéh chājat ã jumbipna caá. ³ Det túi chājnit ĩ maátadih ĩpĩ úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéh chājat pínahdih ĩpĩ úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ĩ niijbípna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ã wutna caá, ñi túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíh ĩ peéh chājat pínah niijná, Dios queétdih át ñúwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap. ⁵ Peéh chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ã túibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, túinijeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadih caán tewatdih Dios át wáuhap taga. Páant ĩ túi tewe chah ennit, yeebboó ĩ tewat jíib ñipĩ jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh ĩ jíib chājat túutachah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ĩ tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib buadáatdih waicanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ã wutatdih ã túi jepahna caá. ⁹ Ā wutat nin pah caá ã niijjip: “Biíh áajĭh ñi yéej chājca bojoó. Cáacwádiĭh ñi mao yohca bojoó. Ñi numcá bojoó. Bitaiĭh bíí déedih ñi en ñinahca bojoó”, ã niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadiĭhbut ma oyoó”, ã niij wutatdih jepahna, Dios nihat biíh ã wutatdihbut jwí túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queétdih jwí yéej chājcan niít. Pániĭhna, queétdih oina, Dios ã wutatdih túi jepah beedána caá jwí chājap.

¹¹ Ūonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ã yapatdih túi jenah joinít ñi jumúú. Jesús ã jwáub dei júúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandih jwíih jepahna, “Jwíitdih ubúdiĭh ã jwáub dei júúhbiĭpna caá”, jwí niij jenah joyóp ĩ. Obohjeéhtih, buú ã jwáub dei júúwát pínah bahniĭjeh caá ã judhdur. Páant bahniĭjeh ã judhduchah, jwíitdih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ã jwáub dei júúwá chah, chei panhipboó yeejép ĩ chājat waicanjeh ã buúdbípna caá. Jesús ã jwáub dei júúwát pínah bahniĭjeh ã judhdatdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ã yeh iiguíp panhipboó jumna, túinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwíit míicjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, íí náah chājatdihbut jwí bidcat dée caá. Míc júihnit, míc jepchá tabnitbut jwí jumca boj jíih. ¹⁴ Pániĭhna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwí Maáh Jesucristo ã teo wáacatjĭh túinidihjeh ñi chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

* **12:20** Pr 25.21-22 * **13:7** Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25 * **13:9** Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21;

Lv 19.18 * **13:14** Ef 6.11-17

1 Jesúsdih jáap jepahnit pah, ã naáwátdih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míic pej jumáá. Í túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míic niij íjaca bojoó. ² “Weém nihat nuñúpwādhíh wā jeéméchah ã túina caá”, biquína í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúh doonádhíh túi jéih jwuhcannit, nuñúpwādhíh jeémpcanejeh, pácahinadijeh í jeémpna caá. ³ Det nihatdih jeémpnit, pácahinadijeh jeémpnitboodíh “Meém oboh jumni caá”, í niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadijeh jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodíh “Yeejép chājna caá ma chājap”, í niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatdih jeémpnit í jumuchah yuhna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ã niijná caá. Áihwā í jumuchah ennit, nuñúpwādhíh jeémpcannitboó queétdih yeejép í niij jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wāhni panihni caá ã jumap. Páant áih ã jumuchah, yeéboó caandíh ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ã chājatdih ennit, ã maáhjeh “Ma túi chājna beé. Ma túi chājca beé”, ã jéih niijná caá. Pánihna, Jesúh ã jumuchah, áihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandíh Jesús ã niij naóh yaccan niit.

⁵ “Diosdih jwí weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwí tewat pínah ã jumna caá”, biquína í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih í wéina caá. Queét biíc yoobó chājcanit jumna yuhna, nihat nin pah í niij jenah joyó naáh: “Jesús ã náah yacat pahjeh wā chājna caá”, í niij jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwípí wéina caá”, niij jenah joinít, jwí maáhdih jepahna caá í chājap. Bitá “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwípí wéina caá”, niij jenah joinít, queétdih jwí maáhdih jepahna caá í chājap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdih í wéina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó í niij wéi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiít nihat Cristoíhwā jumna, jwí náahatdijeh jwí jéih chājcan caá. Báadh jwuhna, jwí maáhdih jwí jepahna caá. Wunnabut jwí maáihwā jwí jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandíh weñaat caá náahap. Jwí wunat pínah játihbit, áihwā jumna, caandíh páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwí báahdachah, jwí wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwā jwí jumna caá. ⁹ Báadhnitdih, wunnitjidihbut, jwí Maáh jummat túut niijná, Cristo wunniji át jwáub boo pad júúwúp wat jí.

¹⁰ Nihat áihwā jumna yuhna, ¿Dépanih tiguaá ñi déewā panihnit Jesúsdih jáap jepahnit í jumuchah, “Dios meemdíh ã peéh chāja naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tiguaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwí chājatdih jéih beedáni ã jumatdih túi náhnat caá náahap. Á jwumapboó jwí juibí ñuhuchah, biquína jummat pah ded pah jwí chājatjidih ã wábh joyóchah, jwiít nihatdih jepahat ã náahbipna caá. Páant ã wábh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojoó.* ¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Nin pah jwí Maáh ã niijná caá: ‘Weém báadhni wā jumuchah, yoobópdih wā niiját biíc yoobó ã yapbipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, ‘Meém túini, wépi caá’, weemdíh í niij, wéi naóhbipna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Is 45:23)

¹² Pánihna, Dios pehbhoó jwí juibí ñuhuchah, nihat jwí chājatjidih “¿Dépanih tiguaá páant ma chāj?” jwiítidih ã niij wábh joyóchah, jepahat ã náahbipna caá.

* 14:6 Col 2:16 * 14:10 2Co 5:10

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúhwa jwī tóoc buugát panihat pah, numah yéej chāj waóhca boj jūih”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúh jūmna, nin wā naawát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihát jeémátdih wā jeéméchah, á túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jīb, weemdih peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, biíhboó “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niij jenah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá. ¹⁵ Yeeb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdih wā yap yohna beé”, niij jenah joinít, búdi áta jenah joi tágaá. Pánih chāj jūmna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wun wáhatdih jéihnit, caán jeémátdih jeémp jūmcat caá náahap, “Cristodih ā cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wā chājachah, ā túina caá”, yeeb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Pánt ā chājachah, ā túina caá”, bita yeebdih ita niij tágaá. Pánt ī niiját pínahdih náahpan, “Pánt wā chājat ā túyuchah yuhna, wā chājan niit, Jesúhwađih yeejép dooná ā wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumachah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwā jūmna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh weñat caá náahap. ¹⁸ Pánt jwī jumachah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiitdih ā niijbipna caá. Pánt ā niiját pahjeh mantih cáacwábut biic yoobó ī niijbipna caá.

¹⁹ Ded pah biicdih jwī túi jumát pínah, ded pah jwī túi múic teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesúsdih chah jwī túi jenah joi bípna caá. ²⁰ Dios ā jeémát túutcanijidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesúhboó ā en wēican, Jesúsdih áta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ā jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojoó. Yoobópdi h tigaá nihát jeémát túini múic caá. Pánt ā jumachah yuhna, biíh pah bóo jwī jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biíhboó niijná yuhna, en yacnit, áta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ā watatdih jenah joicánjeh jeémpna, ā yéej chājna caá. Pánt jwiitdih en yacnit ā jeéméchah, ā yéej chājat jwīh jīb caá. ²¹ Nuñup déepdih yeeb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biíh Jesúhboó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biic yoobó áta chāj tagaá. Pánt niij jenah joiní bāch, jeémp babhna, yeejép áta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ā chājcat pínah, Jesúsdih ā túi jenah joi cádahcat pínahbut niijná, nuñup déepdih, poonidihbut ñi cádahachah, ā túina caá. ²² “Nihatdih wā jeéméchah ā túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naawá. Pánt niij jenah joiná, yeejépdih chājcani, “Weemdih peéh chājat ā wihcan niit”, niij jenah joiní ā wēina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá”, biíhboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémátdih ā jeémát jīb, caandih peéh chājat ā jumbipna caá. Pánihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wā túi chājna caá”, niij jenah joicát jīb, jwiitdih peéh chājat ā jumbipna caá.

15

Jwījeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiit Jesúsdih túi jenah joinít, behnit panihnit jūmna, wébít panihnitdih jījcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwī weñat pínahdihjeh chājcat caá náahap. ² Jwījeéh jumnit Jesúhwa boodih jenah joinít, Jesúsdih chah ī túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ā náahna caá. ³ Cristoboó

ã weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandíh yeejép ĩ wéhenachah yuhna, ã ĩp ã wutatdihjeh apĩ chājap wut jĩ. Páant ã chājat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ: “Meemđih yeejép ĩ naáwát pah muntih, ma wutatđih wã jepahat jĩib, weemđihbut yeejép ĩ wéhena beé”, át níj daacáp tajĩ.* ⁴ Jon jãtđih Dios naáwátđih naóh yapanit daácna, jwiítbut Diosđih jwĩ túi jéihyat pínah níijná, ĩt daacáp wut jĩ. ĩ daacátjđih bohéna, ded pah Dios jwiítđih ã náah yacatđih jwĩ túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosđih túi jenah joĩ cádahcan, ã pehbhoó jwiítđih ã ub bejat pínahđih náhninit, jwĩ túi wēi jumbipna caá. ⁵ Yeebđih úubhna, nin pah wãpĩ níijná caá: “Paá, queét Jesúsđih péenitđih búdí ma teo wáacá, túi wēinit, meemđih cádahcanjeh, túi bíicđih ĩ jumat pínah níijná. ⁶ Páant queétđih ma túi teo wáacachah, queét nihat bíic yoobó jenah joinit, ‘Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ã ĩp, túini, chah wēpni caá’, ĩ níj wēi naóhbipna caá”, wãpĩ níj úubhna caá.

Judiowã nihcannitdihbut túini dooná ã juibíát

⁷ Cristo yeebđih ã wēi enat pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó bita Jesúh wáđih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosđih ĩ wēi naóhbipna caá. ⁸ Nindih yeebđih wã naóhna caá: Cristo teo wáhni panihni ã jūúwáchah, jwiít judiowãđih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judiowã nihcannitđih pínahbut páant át jūúwáp tajĩ. “Yeebđih wã túi chājbipna caá”, jwĩ nūowáđih ã níjájti pah chājni ã jumatđih jwiít judiowã jwĩ jéihyat pínah níijná, Dios Cristodih át wahap tajĩ. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judiowã nihcannitdihbut ã ĩjgah en teo wáacachah ennit, yeebbát caandíh ñi wēi naáwát pínah níijná, Cristodih át wah deyanap wut jĩ. Ded pah yeebđih ã teo wáacat pínahđih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ:

“Cristo nin pah Diosđih ã níjíp be: **‘Judiowã nihcannit pehbhoó bejnit, meemđih numah wēi naóhnit, queét cãtđih wã numah wēi eobipna caá’,** Diosđih ã níjíp be”, át níj daacáp tajĩ. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ã níj daacátj pah muntih, nin pah bíih naóh yapanibut át níj daacáp tajĩ:

“Yeéb Judiowã nihcannit Dios ã ñionit judiowã bíicđih ñi túi weñeé”, át níj daacáp tajĩ. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ã níj daacátj pah muntih, nin pah bíihbut át níj daacáp tajĩ:

“Nihat yeéb judiowã nihcannit Diosđih ñi weñeé. Nihat baácđih moón caandíh ñi wēi eweé”, át níj daacáp tajĩ. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut bíic yoobó muntih nin pah át níj daacáp tajĩ:

“Isaĩ juma nihat cáacwáđih ĩ maáh ã jumbipna caá. Pánihna, judiowã nihcannitdihbut ĩ maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubat pínahđih ĩ jéihbipna caá”, át níj daacáp tajĩ. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judiowã nihcannitdihbut ã túi teo wáacatđih ñi jéihyechah, Dios yeebđih túi jumat túatnit, búdí ã weñana naáh. Pánihna, Jesúsđih túi jenah joinit, ã pehbhoó yeebđihbut ã ub bejat pínahđih Túini Espíritu ã teo wáacatđih náhninit, ñi túi wēi páñaá.

¹⁴ Wã déewã panihnitá, yeebđih wã bohécah yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jumat túatđih túi jéihnit, ñijeéh jumnitđih jéih bohénit, túi chājnit yoobát ñi jumat doonáđih wã joiná beé. Pánih joinit, “Caán dooná yoobópđih tigaá”, wã níj jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumuchah yuhna, weemđih oina, nihat judiowã nihcannitđih Dios ã bohéat túatni jumna, úumcanjeh yeebđih bainí wã

* 15:3 Sal 69.9

naóhna caá, ñi túi náhnat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdíh ã bohéat túutuchah, caandíh teo wáhni jumna, Jesucristoíh túini doonádih judíowā nihcannitdih wāpī bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsdi h i túi jepahachah ennit, Túini Espírituboó queétdih Dioíhwā ã chājachah, “Nít túinit caá”, Dios ã níj enna caá.

¹⁷ Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wā teo wáhatdih cáacwādi h búdí wāpī wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Páni hna, Cristo ã teo wáacatjī h wā bohénachah joiná, ã wēpatjī h wā chājachah enna, dawá judíowā nihcannit Diosdih i jepahap be. Caandíh bácah yoobópdi h wā wēi naáwíhna caá. Bitá i chājatboodí h wāpī naóhca caá. Jerusalén tátchidih moondí h wā bohé jwíhip jī. Túttimah, ni hat tátchina jumat yoobó jib bejnit, páú Iliria baácdih jui bínit, caanjī h moondí hbut Cristoí h túini doonádih wā túi bohénap jī. ²⁰ Bitá i bohénitjidi h wā jwáub bohéíhca, Cristoí h túini doonádih joi jwáhcannitdihjeh búdí wāpī bohéíhna caá. ²¹ Páant wā bohéíhat pínahdih Dios naáwátidi h naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“Á naáwátidi h joi jwáhcannitji caandí h i joibípna caá. Queét áih túini doonádih joinít, i túi beh joibípna caá”, át níj daacáp tajī. (Is 52.15)

Pablo Roma tátchina ã bejihat

²² Ni hat tátchinadi h moondí h caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pehbhoobút yeebdí h enedih wā bejīhip yah be. Obohjeéhtih, páni h bejīhna yahna, búdí tewat ã jumachah, wā jéih bejcap be.* ²³ Nin baácdih moondí h naóh péana, dawá jópchi yeebdí h enedih bejīhni joi buu jwahna ñi pebhna wā bejipna caá. ²⁴ España baácdih moondí h bohénadi h bejna, yeebdí h wā en yap bejipna caá. Páni hna, ñijeé h jumna, bícdih búdí jwī wēibipna caá. Bahni jeh jumnit, ñi teo wáacatjī h España baáca wā bejipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwādi h dinerodih wahat túut niijná, caanna bej jwáhat túut caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih i wáhu p be. Páant i wáhni dinerodih queétdih wahadi h wā bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wáhna, queétjeh túi wēi jengah joinít, i wáhu p be. “Páant judíowādi h i teo wáacat ã túina caá”, wā níj jengah joiná caá. Jwiít judíowādi h jeh Dios Cristoí h doonádih át jwí h jéihyanap wat jī. Páant ã jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádih jwī bohénap jī. Páant jwī teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowādi h i teo wáac jwáubaa t ã túina caá.*

²⁸ Queét i wahni dinerodih Jerusalén tátchidih moondí h wá h péanit, España baáca wā bejipna caá. Páni h caanna bejna, yeebdí h wā en yap bejipna caá. ²⁹ Ñi pebhna jui bínit, Cristo ded pah búdí ã teo wáacatdih jwī míc wéhenachah, jwiít bícdih ã túi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristodih túi jengah joinít jumna, Túini Espíru jwiítidi h ã míc oyat túutuchah, weemdí h búdí ñi úbú, wā tewat buoni ã jumachah yahna, wā túi buujáat pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúíhwā nihcannit weemdí h yeejép i chājíhichah yahna, Dios weemdí h ã wapat pínahdihbut ñi úbú. Jerusalén tátchidih moondí h dinerodih wā wáhu chah, caandí h i wēi ubat pínahdihbut ñi úbú. ³² Páant ñi úbúchah, Dios ã náahachah, ñi pehbhoó wā túi jui bípna caá. Páni h caanna jui bínit, ñijeé h

* 15:22 Ro 1.13 * 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11

jamna, weemdih ñi weñanachah, ñi pebh wã táí choo jwáhbipna caá. Pánih choonji España baácna wã bejbipna caá. ³³Dios jwiít dih táí jumat táutni ñijeéh á jamna naáh. Páant tií á jamna nah.

16

Pablo á péé túyat tútat

¹⁻²Jwí dée wili panihnih Febe wát jamnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wát jamni tútchidih moón Jesúíhwádih táí teo wáacnih caá. Dawá cãacwádih teo wáacnit, weemdihbut mi táí teo wáacap jĩ. Jwí Maáh Jesúíh wili mi jamuchah, caántdih ñi wēi jwááá. Caántdih biñ pah bóo á wihcah enna, ñi wũhá. Páant tigaá jwiít Jesúíhwádih míc teo wáacat náahap.

³Aquila, yad Priscilabut í túya naáh. Jesucristoíh doonádih wã bohénachah, queét wájeéh í tewep jĩ.* ⁴Bitá weemdih í mao yohíhichah, weemdih í teo wáacat jib queétdihbut bainíbit mawat dée á judhdap jĩ. Pánihna, queétdih bádí wã weñechah, nihat judíowá nihcannit Jesúíhwábut queétdih í wēina caá. ⁵Aquilawáih mædíh míc wáac jwinít Jesúíhwábut í túya naáh. Wã oini Epenetobut á túya naáh. Caán Asia baácđih moondih Cristodih jwíh jepah waóhni á jamap jĩ. ⁶María wát jamnihbut mi túya naáh. Caánt yeebdih bádí mi teo wáacap jĩ. ⁷Andrónico, Juniasjĩh í túya naáh. Queétdihbut judíowá jamnit, weem páh mantih Jesúíhwá í jumat jib, nemat muáboó wájeéh í jamap jĩ. Cristodih wã jepahat pínah játi queét ítát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúíhwá jwí maátajeéh í jamuchah, “Yoobópdih chájnit, ípĩ táí waóhna caá”, nihat queétdih í niij wēi naóhna caá.

⁸Jesús á oyatjĩh wã oini Ampliatobut á túya naáh. ⁹Urbanobut á túya naáh. Caanbát Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wã oini Estaquisbut á túya naáh. ¹⁰Apelesbut á túya naáh. Caán yeejép yapna yahna, Jesús dih á cádahcatdih ennit, nihat Jesúíhwá caandih ít táí wēi enep wat be. Aristóbuloíh mædíh moón nihat í túya naáh. ¹¹Wã dée Herodióbut á túya naáh. Narcisoíh mædíh moón Jesúíhwábut nihat í túya naáh. ¹²Trifena, Trifosajĩh í túya naáh. Queét yaádh jwí Maáh Jesús dih teo wáhna, áihwádih bádí ít teo wáacap wat be. Jwí oinih Pérsidabut mi túya naáh. Caántbut jwí maáhdih táí teo wáhnih mit jamap wat be. ¹³Rufobut nihat Jesúíhwá í wēi naóhni á túya naáh. Á ínbut mi túya naáh. Caánt wã ín panihnih caá.* ¹⁴Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bitá íjeéh jamnit Jesúíhwábut í túya naáh. ¹⁵Filólogo, Julia, Nereo, á jwan Olimpas, bitá íjeéh jamnit Jesúíhwábut í túya naáh.

¹⁶Dios á oyatjĩh yeéb Jesúíhwá ñi táí míc uúbá. Nihat Jesúíhwábut yeebdih í túyat táutna caá.

Pablo á péé wutat

¹⁷Wã déewá panihnitá, ñijeéh jamnit biquína yeebdih míc en jaiñhat táutnit, bícdih ñi táí jumatdih ít yéjanap wat be. Páant í chájachah, yeéboó Jesúíh naáwátdih ñi jepahatjídih ñi cádah bejna caá. Páant í cádahachah enna, jĩ táí chája chaáh! Queétdih ñi pej jamca bojoó, yeebdih chah í yéjacat pínah niijná. ¹⁸Pánih cádahnit jwí Maáh Jesucristodih teo wáhni nihcan caá. Yeejép í en ñinahatdihjeh chájnit í jamna caá. Queét túni jacjeh í bohéna yahna, í yee naóh bohénachah, táí jéihcannitboó queétdih í táí joiná caá. Pánihna, queét yee naóhndih ñi pej jamca bojoó. ¹⁹Obohjeéhtih, yeéboó Jesús dih táí

* 16:3 Hch 18.2 * 16:13 Mr 15.21

jepahnit caá ñi jumap. Pániñ tui jepahnit ñi jumat doonádih niñat ñt joyóp wut be. Weembát caán doonádih joinit, búdí wā wēina caá. Pániñ wēina yuhna, yeebdíh bainí wā um yacna caá, “queét yee naóhñitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah tui chājatdíh ñi jéihyat pínahdíh yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíh ñi jéihyatdíh wā náah yaccan caá.²⁰ Pániñ jéihni ñi jumachah, Dios, jwiítdíh tui jumat túutni, yeebdíh ñt teo wáacbiñna caá, nemépwā ñt maáh Satanásdíh ñi yap yohat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñt tui teo wáaca naáh.

Pablojeéh jumnit ñt túyat túutna

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíh ñt túyat túutna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíh ñt túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ñt daacát túutachah, daac wūhni wā jumna caá. Weembát Jesúih jumna, yeebdíh wā túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh muudíh wā jumna caá. Nin muudíh Jesúihwā ñt míc wáacna caá. Pániñna, caanbát yeebdíh ñt túyat túutna caá. Erasto, nin tútchidíh moón ñt maátaih dinerodíh en daoníbat yeebdíh ñt túyat túutna caá. Jwí dée paníhni Cuartobat yeebdíh ñt túyat túutna caá.*

²⁴ Jwí Maáh Jesucristo yeéb niñatdíh oinit, ñt teo wáaca naáh. Páant tui ñt jumna nah.

Diosdíh ñt wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidíh jwí wēi jíih! Caán niñat jéihni jumna, yeebdíh ñt jéih teo wáacna caá, wā naóhñi Jesúih túini doonádíh tui jenah joinit, caandíh ñt cádahcat pínah niijná. Caán doonádíh jon jātíh moón ñt jéih jwūhcap wut jī. Obohjeéhtih, ñt naawátdíh naóh yapanitdíh jéihyanit, Diosjeh ñt daacát túutap wut jī. Būñ ñt daacátjídíh jwí enechah, jwiítdíhbat ñt jéihyana caá. Pániñ jéihyanit, judíowā, judíowā niñcannitdíhbat tui ubni pínah Jesús ñt jummatdíh weemdíh ñt bohéat túutap jī, niñat baácdíh moón caandíh ñt jepahat pínah niijná.²⁷ Pániñna, ¡Jesucristo ñt teo wáacatjīh, Dios biícjeh niñat jéih beedánidíh yeó jáap jumat pah jwí wēi naóh jíih! Páant tui ñt jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naawát.

Pablo

* 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat túatna

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát túatnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Dios weemdih níonit, Jesucristoíh túini doonádh ã naáwát túatni wā jumna caá. Pánihni jumna, yeebdih búdí wā túyat túatna caá. Wā úd panihni Sóstenesbut yeebdih jenah joinít, búdí ã túyat túatna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úbhñit, biícidih jmmnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdih búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícidih ñi táí jumat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã táí teo wáacat

⁴ Diosdih úbhñna, “Paá, queét Jesúhwādh búdí oinit, ma táí teo wáacatdih túina caá”, wāpí niijná caá. ⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi táí jéih naóh yapana caá. ⁶ Páant ã táí teo wáacachah, wā naóhñiji Jesúh doonádh ñi táí joyóp jí. ⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdih dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwáub dei jūáwát pínahdih wēi páinit, ã wēpatjīh ñi míc táí teo wáacna caá. ⁸ Yeebdih páantjeh ã táí teo wáacbpna caá, caandih ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwáub dei jūáwáchah, yeebdih yéejat peéh chājat ã wihcan niit. ⁹ Dios jwiítidih ã níwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí táí pej jumat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chājbipna caá.

Í míc jūihñatdih ã cádahat túatna

10-11 Dios páant yeebdih ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna junít, ñi míc jūihñat doonádh weemdih í naáwáp jí. Páant ñi chājachah, wā údwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjīh nin pah yeebdih wā wātna caá: ¡Ñi míc jūihñatdih caanjīhñeh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdih táí biícidih jumat caá náahap. Jesús ded pah ã jumatdih, ded pah ã bohéatdihbut biícidih ñi táí jenah joyoó. ¹² Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biícidih ñi táí jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah táí bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah táí naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah táí jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdi h jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwā caá”, ñi niijná yuh caá.* ¹³ Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jumat pínahdih át bohécap jí. Weém, Pablo, yeebdih wan wāhni nihcan caá. Wā wēpatjīh nihcan jí yeebdih í daabánap jí. Jesús ã wēpatjīh í daabánap jí, áihwā ñi jumat jútat pínah niijná. ¹⁴⁻¹⁵ Crispo wāt jumni,* Gayo wāt jumni,* queét chénewádhjeh wā daabánap jí. Bitadih wā daabácáp jí. Yeebdih wā daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjīh weemdih ã daabánap jí”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queédih wā daabácátjidih túina caá”, Diosdih wā niijná caá. ¹⁶ ¡Cáaj! Estéfanawādh wā quíib buudáp be. Queétdihbut wā daabánap jí. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácáp jí”, wā niij jenah joiná caá.* ¹⁷ Cáacwādh

* **1:1-2** Hch 18.1 * **1:12** Hch 18.24 * **1:14-15** Hch 18.8 * **1:14-15** Hch 19.29; Ro 16.23 * **1:16** 1Co 16.15

daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih túini doonádih naáwát túutna, á wahap jī. Jwiít cāacwā jwī jenah joyátjīhjih á naáwát túutcap jī. Páant wā naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhjih ita wēi jenah joi tága. Jesúsdi h ita jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios á wēpatjīh yoobópdi h áih doonádih weemdíh á naáwát túutap jī, Jesús cruzboó á wun wāhatjidih ī túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios á jéihyat, á wēpatdih júutni caá

¹⁸ Jwiít Jesús cruzboó á wun wāhatji doonádih joinít, caandíh jwī jepahchah, Dios á wēpatjīh jwiítidih á túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús á wun wāhatji doonádih joinít, nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jī. Páantjeh át wanjehep wut jī”, ī niij jenah joiná caá.* ¹⁹ Páant ī niiját biic yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Dios nin pah á niijná caá: ‘Cāacwā ī bohéatdihjih túi jéihna yuhna, weemdíh ī jenah joicát jīb ī buudbípna caá’, á niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 29.14)

²⁰ Diosdi h jéihcannit ī jenah joyátjīhjih búdi ī jéihyechah yuhna, Dios ī jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, á niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cāacwā jwī jenah joyátidihjih bohénit, ī túi jéihna yuhna, jeáboó ī bejcan niit. Moisés á watatjidih bohénit, túi naóhniitbut jéihna yuhna, Dios pebhna ī bejcan niit.* ²¹ Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át niij jenah joyóp wut jī: “Cāacwā ī jenah joyátidihjih jéihnitdih wā túi ubcan niit. Obohjeéhtih, wā wūáh á wun wāhatdih jenah joinítidihjih wā túi ubbipna caá”, át niijp wut jī. Jesúh doonádih jwī bohénachah, jepahcannitboó “Oboh ī naáwátjeh caá”, niij jenah joinít, buudnit ī jumbipna caá.

²² Jwiít judiowā nin pah jwīpī niij jenah joiná yuh caá: “Dios á wēpatdih á júutcah, caandíh jwī jepahcan niit”, jwī niijná caá. Yeéb judiowā nihcannit nin pah nīpī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah á jumatdih jwī jenah joyátjīhjih beh joicán, caandíh jwī jepahcan niit”, nī niijná caá.

²³ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwīpī niij naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiítidih át wun wāhap tajī”, jwī niijná caá. Páant jwī niij bohéatdih joinít, jepahcannit judiowā nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios á wahni jwiítidih túi ubni pínah wuncanjeh, jwī maáh á jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwī páini nihcan caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Jesúh doonádih ī yap yohna caá. Judiowā nihcannitboó nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Í yee naáwátjeh caá”, niij jenah joinít, queébtut Jesúh doonádih ī yap yohna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiít judiowādi h, yeéb judiowā nihcannitidihbut Dios á nīwichah, Jesúh doonádih túi joi jepahnit, nin pah jwī niij jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jumna, cāacwādi h túi ubat túut niijná, Jesúsdi h át wun wāhat túutap tajī”, jwī niijná caá. ²⁵ Páant á nīwichah, áihwā jumna, nin pah jwī niij jéihna caá: “Jwiít cāacwā jwī jenah joyát chah Dios át jenah joi tága. Jwiít cāacwā jwī wēpat chah Dios á wēpna caá”, jwī niijná caá.

²⁶ Páant wā naáwátidih jenah joinít, Dios yeebdíh á nīwichah, ded pah nī jumatidihbut nī túi jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jumnit caá”, it niij jenah joyóp tajī. ²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā ī niijnítidih Dios át

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

ñiwip taga. Pánih ñíona, jéhnitboodih “Búdí bohéna yuhna, wã jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niij jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut á ñiwichah ennit, “Wã wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih át niij jéihyanap taga. ²⁸ Oboh jumnit, bita ī deohnit, bita ī enah bojnitdihbut Dios át ñiwip taga. Pánih ñíonit, “Jwiit cāacwã jwī jéihyat weemdih ā jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiitdih át niij jéihyanap taga. ²⁹ Pánihna, Dios pehbóo juibínit, “Wã jéihyatjīhjah wã jūwáp be”, jwī niij jéihcan niit. ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiitdih át teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwã jwī jumat pínah niijná. Pánih áihwã jumna, Jesús ā jenah joyát pahjah muntih Dios jwiitdihbut ā jenah joyát tautna caá. Á wun wāhatdih jwī tui jenah joyóchah, jwiit áihwādh “Caánboó túini caá. Wã peéh chājcan niit”, Dios ā niij enna caá. ³¹ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī: “Weemdih dedé juhdat wihcan caá”, niijnit ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios nihát jéihni, weemdih ā tui teo wáacap be’, niijnit ī jumca naáh”, át niij daacáp tajī.*

2

Cristo ā wun wāhatji

¹⁻² Wã údwã panihnitá, ñi pebhna jwīh juibína, ded pah wã jumatjidih ñi tui náhninaá. Ñi pehbóo wã bejat pínah jātih nin pah wã niij jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jumatjidih bohéna, jwiitdih ā wun wāhatjidih queétdih wã jéihyabipna caá”, wã niij jenah joyóp jī. Páant niij jenah joinit, Dios weemdih ā jéihyani doonádh tūinjeh yeebdih wã naóh bohénap jī, “Pablo nihát jéihni caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná. ³ Ñijeéh jumna, nin pah wã niij jenah joyóp jī: “¿Yoobópdih niit wã bohénap? ¿Jesúsdih ī tui jepahmi naniit? ¿Jepahcan, íjnit, weemdih ī yoh bacami naniit?” niij jenah joinit, búdí wã úmup jī.* ⁴ Jwiit cāacwã jwī jenah joyátjīhjah wã naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdih tūinjeh wã bohénachah joinit, Dios ded pah ā wēpatdih ā jútuchah ennit, Jesúsdih ñi jepahap jī. ⁵ Pánihna, “Pablo ā tui jéihyatjīhjah jwiitdih ā jepahat tautcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj jútuchah ennit, Jesúsdih jwī tui jenah joyóp jī”, ñi niiját pínah niijná, páant wã bohénap jī.

Túini Espiritu ded pah Dios ā jumatdih ā jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodih tui jenah joyát caá náahap. Diosdih tui jenah joinitdih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Dios nihát jéihni jumna, jwiitdih tui ubat taut niijná, Jesúsdih át wahjip taga. Pánih chājna, jeáboó jwī juibínachah, chah tūinidihbut jwiitdih ā chājbiipna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétdih ī wunuchah, ī jenah joyátjidih bita ī náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ā chājat pínah jātih, Jesúsdih ā wah deyaat pínahdh átát jenah joiijp taga. Jon jātih páant niij jenah joiná yuhna, jwiit cāacwādh át jéihya jwahcap taga. ⁸ Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ī maátabóo it beh joicáp jī. Í beh joiná nihna, nihát jéihni, chah wēpni, jwī Maáh Jesucristodih ita mao yohcan taga. ⁹ Dios páant ā niij jenah joyátjidih cāacwã ī beh joicáh yuhna, ā naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

* 1:31 Jer 9.23-24 * 2:3 Hch 18.9

“Caandih oinitdih ded pah Dios túini ā chājat pínahdih jwiít cāacwāboó encan, joicán, jwī jenah joi jwáhcan caá. Ded pah jwī jenah joyát chah ā túi jumbipna caá”, āt niīj daacáp tajī. *(Is 64.4)*

¹⁰ Páant ā jéihya jwáhchah yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwáhna Túini Espirituboó jwiítidih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihāt jéihni, Dios ā jenah joyátidih ā túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiít cāacwā biih ā jenah joyátidih jwī jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiít cāacwā Dios ā jenah joyátidih jwī jéihcan caá. Āih Túini Espiritujeh caá caandih ā jéihyep. ¹² Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyátidih jwī beh joicán caá. Páant jwī beh joicáh, āih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ā wāhup jī, ded pah oinit, ā túi chājatjidih jwī jéihyat pínah niijná. ¹³ Páant ā jéihyanachah, ā wēpatjīh jwiítbut yeebdih jwī jwáub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joinít, jwī bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā jéihyanachah, bitadih jwīpī bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdi h jepahcannit, Túini Espiritu wi h cannit, caán ā bohéatdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ī niīj jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ā teo wáacchah, ā bohéatdih queét ī jéih beh joicán caá. ¹⁵ Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dios ded pah ā bohéatdih jwiít Jesúsíh wā jwī jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ā weñat pínahdih jwī jéih chājna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jéihcannitboó páant jwī chājachah ennit, Dios ā weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queéboó páant ī chāj?” ī niijná caá. ¹⁶ Páant ā jumāt pah jon jātīh Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah āt niīj daacáp tajī:

“Dios nihāt jéihni ā jumachah, jwiít cāacwāboó ded pah ā jenah joyátidih jwī jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodih jwī jéih bohécan caá”, āt niīj daacáp tajī.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ā teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ā jenah joyátidih jéihna, ā weñat pínahdih jwī jéih chājna caá.

3

Pablo, Apolosjīh Diosdih oboh teo wāhnitjeh ī jumāt

¹ Yeéb wā úudwā panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá. ² Yeebdih maatápdih wā bohénachah yuhna, wébít páantjeh nom jwāhnit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, ñi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, nom jwāhnitdih jeémátidih jwī wāhcat pah, buoni bohéatdih yeebdih wā jéih naóh jwāhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum? * ³ ¿Dépanihna Túini Espiritu wi h cannit pah Dios ā weñat pínahdih ñi chājcan? Túini Espiritu wi h cannit pah jumna, tabit míc jāihnit, míc íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chājna caá. ⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tabit ñi míc íjana caá. Pánih míc íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niīj jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niīj jenah joiná caá. Páant ñi niīj jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit nihāt biíc yoobó Diosdih teo wāhnitjeh jwī jumna caá. Ded pah ā watuchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwī bohénap jī. Páant ā watuchah, jwī bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jī. ⁶ Nin pah ā jumna

* 2:16 Is 40.13; Ro 11.34 * 3:2 He 5.12-13 * 3:4 1Co 1.12

caá: Pácahidih momni dée, weém jíi yeebdíh Jesúh doonádih wā jwíh naáwáp jíi.* Páant ā momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ā jwúub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, ā behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdíh ā jéihyana caá. ⁷Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ā chíhana caá. Pánihna, weém wā túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ā túi bohénachah yuhna, Dios yeebdíh ā jéihyachah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandíh ñita jepahcan tagaá. ⁸Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ā enechah, bíic yoo bó í jumna caá. Dios ā wēpatjīh bíic ā túi bohéatdih ennit, ā pehbóo ā juibínachah, Dios chah ā jíib chājibipna caá. Obohjeéhtih bíihboó ā túi bohécatdih ennit, nump ā jíib chājibipna caá. ⁹Jwiít nihat Dios ā watatdih jepahnit, yeebdíh jwí bohéna caá. Yeebboó Dioíh pácahi dée, áih muú dée ñi jumna caá. ¹⁰Dios weemdíh ā túi teo wáacachah, weémboó yeebdíh wā jwíh bohénap jíi. Muú chājna, táini jího jwio náhdih ñíonit, í dodhdát dée, weémboó yeebdíh wā jwíh túi bohénap jíi. Túttimah, muú chājnit dée bita yeebdíh í jwúub bohénap taga. Túini muú chājnit dée, jwiít bohénitboodíh Dios ā wēpatjīh jeh túi bohéat caá náahap. ¹¹Túini jagáp nahdih í dodhdát dée, Jesucristo ā wan wáhatjidih wā jwíh bohénachah, ñi jepahap jíi. ¹²Maatápdih jumni pínah muúdíh chājíhna, táini máa nahnadíh ñíonit, túi chājat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioíh muú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wā túttimah jéohnitdih Túini Espiritu ā wēpatjīh yoo bópdih bohéat caá náahap. ¹³⁻¹⁴Pánih chājna, Jesús jwúub dei jóhna, muúdíh í túi chājat dée, í túi bohéatjí jíib, Dios ā túi chājibipna caá. ¹⁵Obohjeéhtih, muúdíh í túi chājat dée, í túi bohéatjí jíib, ā túi chājcan níit. Queét túi bohécannitboó Dios pebhna í juibínachah yuhna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh í bohécach, Dios queétdih ā túi chājcan níit. ¹⁶Pánihna, “Jwiít bíicdih Dioíh muú dée jwí jumuchah, Túini Espiritu jwíjéeh ā jumna caá”, ñi níj túi jenah joyoo.* ¹⁷Pánih jumna, áihwājeh jwí jumuchah, ded yeéb bíicdih ñi jumatdih ā yéejanachah, Dios caandíh búdí ā peéh chājibipna caá.

¹⁸Biquína nin pah ñi níj jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, ñi níj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joinít, yeebjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi níj jenah joyátdih yeebdíh cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut nuumná, nin pah ñi jwúub níj jenah joyoo: “Weém baini jéihnijeh jumna, yoo bópdih jéihyat túut niijná, Dios ā teo wáacatdih búdí wā náahna caá”, ñi níj jenah joyoo. ¹⁹Diosboó caandíh jepahcannit ded pah í jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ā niijná caá. Páant niijná, nin pah jon játiñ át níj daacát túutur tají: “ ‘Jwiít chah jéihnit caá’, níj jenah joinítidih wā yohbipna caá”, át níj daacát túutur tají.*

²⁰Davidjiboodíh bíic yoo bó nin pah át níj daacát túutur tají: “Weemdíh jéihcannit í jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, át níj daacát túutur tají.* ²¹⁻²²Biquína yeéb nin pah ñi níj jenah joiná yah caá: “Pablo chah jéihni ā jumuchah, weém áih jumna, weembát chah jéihni wā jumna caá”, ñi níj jenah joiná caá. Bitabát Apolosdih, Pedrodihbut bíic yoo bó ñi níj jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant ñi níj jenah joyát yoo bópdih nihcah, túut nuumát caá náahap. Yeéb jwíhwā nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó níihwā jwí jumna caá. Dios jwiítidih yeéb nihatdih át wáhap taga. Páant yeebdíh ā wáhuchah, jwiít nihat yeebdíh teo wáacnit jwí jumna caá. Yeebdíh teo

* **3:6** Hch 18.4-11 * **3:6** Hch 18.24-28 * **3:16** 1Co 6.19; 2Co 6.16 * **3:19** Job 5.13 * **3:20** Sal 94.11

wáacnitudih wāhñit, nin baácboó ñi jam jwāhuchah, páantjeh ā tūi chājipna caá. Wāñnit, ā pehbboó ñi juibínachah, chah túini ā wāhñit caá. Būu láa Dios yeebdíh tūi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ā teo wáacñit caá. Pānihna, nihat túini ā wāhñi ñiñi ā jamna caá. ²³ Yeéb Cristoihwā jamna, caánboó Dioih ā jamuchah, yeebbút Dioihwā ñi jamna caá.

4

Cristo ā naáwát tútnit ded pah ī jamat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhñitjeh caá. Dios cāacwādh ā jéihya jwuhca naáhdih Pablowādh āt bohé jibat tútup taga”, níj jenah joyát caá náahap. ² Det teo wāhñitdih ī maátadijeh tūi jepahat caá náahap. Pānihat pah, jwiít Jesúsdiñ teo wāhñit jamna, jwī Maáh ded pah ā bohéat tútuchah, jwiít dih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo tūi yoobópdih ā bohécan caá”, yeéb ñi niijichah yuhna, weémboó wā jgahcan caá. Bitabút biíc yoobó ī niijichah yuhna, biíc yoobó wā jgahcan níit. Weemjébut “Dios ā bohéat tútatjidih wā tūi bohécan beé”, wā níj jenah joicán caá. ⁴ “Diosdih jepahñit, yoobópdih wā bohécan caá”, níj jenah joicán yuhna, “Weém tūi yoobópdih bohéni caá. Dedé yéjeat jíib weemdíh ā wihcan caá”, wā jéih niijcán caá. Jwī Maáh Jesucristojeh weemdíh ennit, “Meém ma tūi bohénap be”, niijni pínah caá.* ⁵ Jwī Maáh Jesús ā jwāub dei jūúwát pínah jātih, yeebboó ded pah jwī bohéat, bita ī chājatdihbut ennit, “Caánboó jwī Maáh ā wātadit ā tūi chājan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwāub dei jūóhñit, Jesúsboó ded pah jwī bohéatjidih jwiít dih ā naóhñit caá. Jwiít cāacwāboó ded pah biñi ā chājatdih, ā jenah joyátidihbut jwī jéihcan caá. Jwiítjehbut jwī jenah joyátidih jwī jéih beedácan caá. Diosjeh caá ā jéihyep. Pānihna, Jesús jwāub jūóhñit, nihat jwī chājatjidih, nihat jwī jenah joyátidihbut ā naóhñit caá. Caán láajeh caá “Meém ma tūi chājan jī”, jwiít dih ā níj naóhñit caá.

⁶ Wā úudwā panihñit, pānih naóhna, ñi tūi beh joyát pínah niijna, ded pah jwiít Apolosjīh jwī jamatdihjeh wā naáwáp be. Ded pah jwī jamatdih ennit, biíc yoobó yeebbút ñi jéih jumbipna caá. Dios ā daacát tútatdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ā jéihyat chah jwiít dih bohéni ā jéihna caá. Pānihna, meém ma jéihyat chah caá wā jéihyep”, ñi múic niijcá bojó ⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ā jamuchah, caandíh caá jwī náahap”, ñi niijcá bojó. Nihat ñi bíbohāt dih Dios yeebdíh wāhñitjeh caá. Jwī bohéatdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdíh āt beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjeh ñi beh joicáp be. Pānihna, ī jéihyatjeh beh joinít dée, yeebdíh nin pah niijcát caá náahap: “Weemdíh bohéni tūi jéihni ā jamuchah, weembút tūi jéihni jamna, Jesúsdiñ doonádh weemjéh wā tūi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi níj jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioih doonádh tūi jéih beedánit caá. Jwiít dih dedé jadhat wihcan caá. Túini Espiritu nihat ā wāhñi wēpat jwiít dih ā jamna caá. Pablowā ī wihcah yuhna, jwiítjeh maáta jwī jamna caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesús ā jwāub dei jūúwáchah, caán biíc dih maáta yoobópdih ñi jamuchah, āta tūi taga. Pānih jamna nihna, jwiítbut ñijeéh maáta jwīta jam taga. Nihat yeejép yapat āta péa taga. Obohjeéhtih, páant ā yap jwuhcan caá. ⁹ Weémboó nin pah wā níj jenah joiná caá: “Jwiít Dios ā naáwát tútnitdih oboh jamñit, peéh mawat pínahdh pānit pah bitaboó ī enna caá. Nihat cāacwā, nihat Dioih ángelwābut

* 4:4 1Jn 3.19-21

ded pah jwiít dih ã yapat pínahdih jéihyat túut niijná, jwiít dih enna caá ï chãjap”, wã niij jengah joiná caá. ¹⁰ Páni h ennit, “Jesucristoi h dooná di h naóhna, queé t dedé pínah ni hcan caá”, jwiít dih ï niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queé t Jesú h wã jumna, dedé jéihcat pínah wi hcan caá”, yeé bboodí h ï niij enna caá. “Queé t wê p naóhni t ni hcah, queé di h jwí jepahcan niít”, jwiít dih ï niij jengah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queé t ï túi wê p naá wá chah joinít, ni h t caá cwã ï tút nuú mbípna caá”, yeé bboodí h ï niij jengah joiná caá. Páni hna, dawá yeé bdi h wê i naóhni t, jwiít bboodí h ï iiná caá. ¹¹ Jwiít jwí bohé jibichah, nuú gup tubna, ã pñi taca joót na caá. Jwiít dih túini yé gue h wi hcan, nuú búb t wi hcan caá. Jwí naá wá chah joinít, íijna, jwiít dih dawá láa bita ï mawap be. Jwí jib bohé jwií h ipmant, nuú búb biíc yoobó ã yapna caá. ¹² Jwí náahat dih jíib chãjat túut niijná, búdí teonit, jwí pñi chuná caá.* Cáacwã jwiít dih yeejép ï naá wá chah joinít, yeejép naó h jwú b bacanjeh, Dios queé di h ã teo wá cat pínahdih jwí pñi ú b hna caá. Yeejép ï chãjachah yuhna, jwí pñi enah bojna caá. ¹³ Yeejép dooná ï naá wá chah joinít, “¿Bíic di h jwí jéih jumcan niít?” jwí pñi niij jwú b bacana caá. Ni h t caá cwã ï yohni pah jwiít dih í pñi enna caá. Jwí bohé jwií h ipmant nuú búb biíc yoobó jwiít dih ï jengah joiná caá.

¹⁴ Caandí h daácna, ñi tícac pínah ni hcan, yeé b wã weh panihni t dih oina, ñi tút nuú má t pínahdih náah yacni t, páant wã niij daacáp be. ¹⁵ Nin wã naá wá t pínahdih ñi jengah joyó: Weém ñi íip panihni caá. Yeé bdi h wã bohé á t túttimah, dawá Jesú h dooná di h bohé ni t jumachah yuhna, weemjé h beé yeé bdi h jwí h naóhni. Páant wã jwí h naá wá chah joinít, Jesucristo di h ñi jepahap jñi. ¹⁶ Ñi íip panihni jeh yeé bdi h oini t, páant wã niij naá wá p be. ï mána ded pah ï jumati dih ennit, wé bít but biíc yoobó í pñi chãjna caá. Páni hna, ñi íip panihni ded pah wã jumati dih ennit, yeé b búb biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁷ Páant ñi chãjat pínahdih náah yacni t, Timoteo di h ñi pebhna wã wahna caá. Jesú h dooná di h wã naá wá chah joinít, caanbúb ã jepahachah, wã wú h pah wã oini ã jumna caá. Ni h t tútchinadi h moón Jesú h wá di h ded pah bohé na, biíc yoobó wã pñi chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enni ji yeé bdi h búb ã jwú b ná hniabi pna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, biquí na yeé b nin pah ñi niij jengah joiná caá: “Jwiít chah jéihni t caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ã jéih bohé can niít. Jwiít dih ú mni t, ã jéohbican nacaá”, ñi niij jengah joiná yah caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwí Maáh ã wahachah, waí canjeh ñi pebhna wã juibí bi pna caá. Juibí ni t, páant niij naóhni t abeh ded pah ï chãjati dih wã enbi pna caá. Jesú h dooná di h ï naá wá chah, ¿Bita ï tút nuú niít? ¿Oboh ï niiját jeh caá? ²⁰ Queé t Dios ã wê patjñi yoobó pñi ï naá wá chah, queé di h joinít boó jepahni t, ï tút nuú mbípna caá. Obohjeéhtih, páant jeh ï naá wá chah, cáacwã ï jepahcati dih wã jéih bi pna caá. Jesú h wã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wê patjñi ï chãj bi pna caá. Oboh naóhna, ï chãj can niít. ²¹ Páni hna, ñi pebhna juibí ni t, wã jéihñati dih náahcan, ñi tút nuú m páñaá. Páant ñi tút nuú m á chah, ñi íip pah yeé bdi h oini t, chãñ jeh wã naóh bi pna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjni di h ï yohat pínah

¹ Nuú yeé bdi h bainí wã jwú b naá wá t tút caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat dooná di h wã joyóp be. Ñi cáti h tubit yéj chãjni ã íip áadi h jeh á t bíbohop wat be.

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17

Jesúsdiŋ jéihcannit páant yeejép ĩpĭ chājcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdiŋ jéihnit jumna yuhna, páant ā chājatdiŋ ñi enah bojna caá.* ² “Jwĭ Maáhdih táí jepahnit, jwiítđih dedé yéejat wihcan caá”, niŋ jenah joiná yuhna, túccan, jġahcan, caán yeejép chājnidiŋ ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, buu páantjeh ā yéej chājat jġib, yeéb ñi míic wáac junít, caandíh ñi jwáub waadát túutca bojoó. ³ Weéboó ñijeéh wihcan yuhna, caán donáđih joinít, búdí úbhna wā chājap be. Pánihna, ñijeéh wā jumat pahjeh, ded pah caandíh ā yéejat peéh chājat pínahdiŋ Jesús weemdíh ā jéihyanap be. ⁴⁻⁵ Páant ā jéihyanachah, nin pah yeebdíh wā niŋ naóhna caá: Caandíh ā yéejat peéh naáwát túut niŋná, yeéb ñi míic wáacá. Pánih míic wáacna, ñijeéh wā jumat pah, Jesús ā wēpatjġih nin pah caandíh ñi niŋjġi: “Jwĭ jwáub míic wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwā ĩ maáh ded pah meemdíh yeejép ā chājġihna, ā chājā naáh, ma jwáub túut nuumát pínah niŋná. Pánih túut nuumnít, Jesús ā jwáub dei jwáwchah, ájeéh ma bejat pínahdiŋ meemdíh jwĭ náah yacna caá”, caandíh ñi niŋjġi.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh ā míic wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúhwa jwĭ táí jumna caá”, ñi niŋ jenah joyóchah yuhna, ā túican caá. Nin pah jwġpĭ niŋ naáwátđih ñi táí jéihna caá: “Búdí pan pínahdiŋ ā paáát pínah bainíbitjeh jwĭ widichah yuhna, niŋhat āpĭ paa béjna caá”, jwĭ niŋná caá. Pánihat pah, bíicjeh ā yéejatđih cádahġhcan, niŋhat Dioġhwa bíicdiŋ míic wáacna, queéđđihbut ā yéejabipna caá.* ⁷ Jwiít judiowā Pascuadiŋ jeémát pínah chājnit, niŋhat paáát pínahdiŋ jwiġh nuumát yohnit, paacánni pandihjeh jwġpĭ chājna caá. Diosdiŋ jwġpĭ mao wāhni oveja wāh pah, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwĭ jumat pínah niŋná, Jesucristo jwiítđih át wun wūhup tajġi. Pánihna, paáát pínahdiŋ jwĭ yohat pah yeebdíhbut niŋhat ñi yéejatđih, ñi cátiŋ jumni yéejat cádahġhcanđihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ā enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.* ⁸ Pánihna, táí wēnit, bíicdiŋ jumat túut niŋná, niŋhat yeejép chājatđih, yeejép jenah joyátđihbut cádahnit, yoobópdih jenah joinít, jwiítđih táí chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwġih daác wahni núodiŋ wā niŋjátjġi pah muntih, buu wā jwáub niŋ daácna caá, ñi táí beh joyát pínah niŋná. “Ī áa nihcannitjġih yeejép chājnit bíicdiŋ ñi jumca bojoó”, wā niŋ daacáp ġi. ¹⁰ Páant niŋ daácna, “Jesúsdiŋ jéihcannit yeejép chājnit”, niŋná wā chājcan be. “Jesúsdiŋ jéihcannit bíí déediŋ en ġinahnitđih, nuumnítđih, pāpnidiŋ úbhniđihbut”, niŋná wā chājcan be. Pánih chājnit niŋhat pehbóó ĩ jumna caá. Ījeéh jumġhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga. ¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niŋná wā chājap be: “‘Weém Jesúh caá’, niŋná yuhna, nin pah chājnit bíicdiŋ ñi jumca bojoó: ĩ áa nihcannitjġih yeejép chājnit, en ġinahnit, pāpnidiŋ úbhniđih, bitadiŋ yee naóh yacnit, máhniđih, nuumnít ĩ jumachah, queét bíicdiŋ ñi jumca bojoó”, niŋná wā chājap be. Pánih chājnitđih numah jeémcat caá yeebdíh náahap. Queéđđihbut yeebdíh ĩ numah jeémġhichah, ñi jepachca bojoó. ¹²⁻¹³ Weém Jesúsdiŋ jéihcannitđih ĩ yéejat peéh wā chājcan niŋit. Diosboó queéđđih ā peéh chājipna caá. Obohjeéhtih jwġjeéh wáac junít Jesúhwa ĩ yéej chājachah, jwiítboó queéđđih peéh chājat caá náahap, ĩ táí túut nuumát pínah niŋná. Pánihna, ñijeéh jumni tabit yeejép chājnidiŋ ñi yohoó. Caandíh ñijeéh bíicdiŋ ñi jumat túutca bojoó.*

* 5:1 Dt 22.30 * 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

6

Jesúhwājeh míc ámohat

¹ B^{uu} biih yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbipna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jumna yahna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ā yoobáát pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pebhboó ñi bej? Jesúsdih jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdíh ā túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh āta teo wáac taga. ²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesús ā jwúub dei jūúwúchah, yéejnitdih caán bícdih jwiít áihwāboó jwí wutbipna caá. Ángelwādhbut jwí wutbipna caá. Nin baácboó jwí jum jwuhchah, ¿Dépanihna, bainí míc jūihñat ā jumuchah yahna, yeéb Jesúhwājeh ñi jéih yoobácan? ⁴ Queét maátadih wēi encan yahna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúhwā míc jūihnit, i yoobáát pínah niijná, queét dih jeh naawádih ñipí bej? ⁵ Ñi tícat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jenah joiná yahna, míc jūihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ā wihcat pah ñi jumna caá. ⁶ Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, Jesúsdih jéihcannit maata pebhna naawádih bejna, Jesúsdih jepahcannitbut i joyóchah, ñipí naóh yaac caá. ¿Pánih chājna, ñi túccan niít?

⁷ Yeéb Jesúhwā mícjeh míc jūihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadih ñi bid bejchah, ā táican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jum naáh”, ñi niijchah, chah āta túi tagaá. Bitá i jéih chāj nūmúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácan, “Á jum naáh”, yeebdíh niiját caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeéboó chah yeejép ñipí chājna caá. Bitá i yeejép chājatdih, i jéih chāj nūmátdih, bíic yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúhwā míc jumna yahna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios pebhboó i bejcan niít. Yeebjéh míc yeecanjeh, yoobópdiñ ñi jenah joyoó. Nin pah chājnit, Dios pebhboó i bejcan niít: ii náah chājnit, pápnidih wúbhñit, i áa nihcannitñih yéej chājnit, neoná mícjeh chājnit, yaadh mícjeh chājnit, nūmñit, bíi déedih en ñinahñit, máihñit, bitadih yeejép doonádih táoh naóhñit, jéih chāj nūmñitbut Dios pebhboó i bejcan niít. ¹¹ Páant i chājat pah biquína yeéboó ñi jumap jī. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ā wan wáhnit, ñi yéejatdih át yohop taga. Pánihna, B^{uu}, Túini Espíritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jumuchah, yeebdíh yéejat jīb ā wihcan caá.

Jwíih bácahñih yéej chājcat caá náahap

¹² B^{uu} biih yeejép yapatdih bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, jwí yéej chājachah, ā túican caá. Biih jwí chājachah, túini jumna yahna, jwíih bácahdih, jwí jenah joyádh yéejna, jwiítidih ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdih cádahíhna yahna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiítidih náahap.* ¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnít, nūgúp tubachah, jwíipí jeémpna caá. Páant jwí chājachah, ā túina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí jumuchah, bid jeémát ā wihcan niít. Biquína “Jwíih bácah yaádhñih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácahdih chājna, caandíh jwí teo wúhat pínah niijná, át chājap tajī. Caanjéh caá jwí Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih

* 6:12 1Co 10.23

boo pud jūáwát túutnit, jwiít dihbut biíc yoobó ã wēpatjīh ã boo pud jūáwát túutbipna caá.

15-16 Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúh wā jumna, caán biíc dih biíc bácah dée jwī jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát túutap tajī: “Newé yadjīh biíc bácah dée i jumbipna caá”, át niij daacát túutap tajī.* Caandīh jéihnit, nin pahbut yeebdīh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjéeh ã jumachah, queét biíc bácah dée i jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumachah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúh wā, ájeéh biíc bácah dée jumna yahna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumih? Páant chājat yeejép caá. 17 Obohjeéhtih yeebboó Jesúh wā jumnit, ájeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espiritu níih caolihboó ã jumachah, caán ã jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

18 Yeebdīh ñi áa nihcannitjīh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéej chājnit nihna, chah jwīih bácahdih, jwī jenah joyátdihbut jwī yéejana caá. Páant jwī chājat túttimah, jwiít dih túut nūmát chah ã bəona caá. Dedé biíh jwī yéej chājachah yahna, túut nūmát nump ã bəona caá. 19-20 Nindih ñi túi náhninaá: Jwīih caolihboó ã jumát pínah níijná, Dios jwiít dih Túini Espiritudih át wahap jī. Páant ã wahachah, jwiítboó áih mūu pánihni caá jwī jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiít dih ã wan wāhat pínah níijná, jwiít dih ã jīb chājap jī, áihwā jwī jumát pínah níijná. Pánih áihwā jumna, caán jwī maáh ã jumachah, jwī weñat pínahdih jenah joicánjeh, ã weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

1 Būu weemdīh ñi uúbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij uúbh joyóp tajī: “¿Jwiít Jesúsdih jéihnit jwī áa jumachah, ã túimi níit?” ñit niij daacáp tajī. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumachah, ã túina caá. 2 Obohjeéhtih, páant ñi jumachah, í náah chājat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdīh áa jumát caá náahap. 3-4 Páant ñi áa jumachah, yaádīh bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoih pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumihichah, caánt dih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliih pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumihichah, caandīhbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ñi bidcan níit. 5 “Diosdih túi uúbbát túut níijná, biíc dih jwī jum jawhca boj jīh”, ñi miíc níijichah, ã túina caá. Obohjeéhtih, uúbh péanit, túi biíc dih ñi jwáub jumúú. Túbit maatáp dih cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutachah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājbipna caá.

6 Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, níijnit, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ã túina caá. Ñi í náah chājcat pínah níijná, páant wā níij naóhna caá. 7 Obohjeéhtih, “Weem páh queét níhat áa wihcannit i jumachah, áta túi tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadih áa jumát wēpatdih Dios ã wāhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yahna, túi jumát wēpatdihbut ã wāhna caá.

* 6:15-16 Gn 2.24 * 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

⁸ BꞰꞰ, áa wihcannitdih, éemp wꞰnnitdihbut bainí wā naóhbiḡna caá. Yeébbóó áa wihcannit ñi jamꞰchah, ā túibiḡna caá. ⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, ii náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi ubꞰú.

¹⁰⁻¹¹ BꞰꞰ, yeéḡ Jesúhḡwā áa jamnitboodih bainí wā naóhbiḡna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ā wutat caá. Yaádh ī áadih ī cádahca bojo náah. Neonábut ī weha mána yaádhdiḡ ī yohca bojo náah. Obohjeéhtih, múc cádahnitji, biíhdih ī áa jamca bojo náah. Pániḡ múc cádahnitji queéḡ chénaḡ pahjeh jwꞰꞰb múc ámohna, biícdiḡ jwꞰꞰb jamnit, chah ā túibiḡna caá.*

¹² BꞰꞰ, yeéḡ bitadiḡ jwꞰꞰ bainí wā naóhbiḡna caá. Biquína yeéḡ neoná Jesúsdih ñi jepahachah yꞰhna, ñi weha mána yaádhboó ī jepahcap jī. Yeéḡ Jesúhḡwā ñi jamꞰchah yꞰhna, ñijeéḡ ī jamíhichah, ñi yohca bojoó. ¹³ Biquína yeéḡ yaádhbut Jesúsdih ñi jepahachah yꞰhna, ñi weha mánaboó ī jepahcap jī. Páant ñi jamꞰchah yꞰhna, ñijeéḡ ī jamíhichah, ñi cádahca bojoó. ¹⁴ Yeéḡ biíc bácaḡ dée ñi jamꞰchah, biíc Jesúh jamna, biíḡ Jesúh nihcaḡ yꞰhna, Dios yeebdíḡ ennit, “Queéḡ wíihwā caá”, ā niijná caá. Pániḡhna, Jesúsdih jepahcannit neoná ī weha mána yaádh Jesúsdih ī jepahachah, queéḡ neonádiḡbut Dios ā túi chājbiḡna caá. Biíc yoobó Jesúsdih jepahcannit yaádh ī weha mána Jesúsdih ī jepahachah, Dios queéḡ yaádhdiḡbut ā tái chājbiḡna caá. Páant ñi jamꞰchah, ñi wehdih ennit, “Queéḡbut wíihwā caá”, Dios ā niijná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdih jepahcannitboó ī weha mána yaádhdiḡ, ī weha mánadiḡbut ipī cádahihna caá. Pániḡ cádahihna, múc maocát túut niijná, ī beje náah. ¹⁶ Obohjeéhtih, túi biícdiḡ ñi jamꞰchah, chah ā túina caá. Yeéḡ Jesúsdih jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdih ī jepahat pínah, Dios queéḡdiḡ ā túi abát pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbiḡna caá. Í jepahcan niút”, jwī niíj jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah nihát Jesúhḡwādiḡ wāpī naóhna caá: Jesucristodiḡ jepahnit, ded pah ñi jamatjidiḡ biíc yoobó ñi jamꞰú. Páant ñi jamat pínahdiḡ jwī Maáh jéihnit, yeebdíḡ át jwejep taga. ¹⁸ Det Jesúsdih jepahnit bóodnitji jamna, ī náhni dahwaca bojo náah. Obohjeéhtih, bóocannit jamna, ī bóodat túutca bojo náah. ¹⁹ Bóodnitdiḡ, bóocannitdihbut Dios biíc yoobó ā enna caá. Á wutatdiḡ jwiít diḡ jepahat caá náahap. Pániḡ jepahnitdiḡjeh ā wēi enna caá. ²⁰ Dios yeebdíḡ áih pínahdiḡ ā ñio láa ded pah ñi jamatji pah ñi túut nꞰꞰmca bojoó. ²¹ Teo wāhnit ñi jamꞰchah, ā túina caá. Páant ñi jamatdiḡ ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíḡ watíhna, ī wata náah. Á túimi nacaá. ²² Dios ā túi ubꞰchah, bitadiḡ teo wāhnitboó jwī maáih jamna, watnit ded pah ī jamna caá. Bitadiḡ teo wāhcannitboó Jesucristodiḡ teo wāhnit caá. ²³ Jesúhḡwā ñi jamat pínah niijná, yeéḡ ñi yéejat jīb át wꞰn wāḡḡp tajī. Pániḡ áihwā jamna, ā weḡat pínahdiḡjeh yeebdíḡ chājat caá náahap. Yeebdíḡ bita Jesúsdih ī cádahat túutꞰchah, queéḡdiḡ ñi joyáh bojoó. ²⁴ Pániḡhna, wā éudwā panihnitá, Jesúsdih jwíih jepahnit, yeéḡ nihát ded pah ñi jamatji biíc yoobó ñi jamꞰú. Páant ñi jamꞰchah, Dios yeebdíḡ wēi ennit, ā teo wáacbiḡna caá.

²⁵ BꞰꞰ, áa wihcannitdiḡ ñi wāhḡ joyát diḡ wā jepahbiḡna caá. Ded pah queéḡ ī chājat pínahdiḡ Dios ā wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyát diḡjeh wā naóhbiḡna caá. Dios weemdíḡ ā jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyát diḡ ñi túi joyóchah, ā túimi nacaá. ²⁶ Nin pah wā jenah joiná caá: BꞰꞰ yeó jáapna Jesúhḡwā túbit yeejép ī yapna caá. Ñi áa jamꞰchah, chah ā buóbiḡna caá. Pániḡhna, áa wihcannit jamna, áa wihcanjeh jamat caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih,

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wā niijíchah yuhna, ñi áa pínahdih bid joinít, téihya chéonit, ā túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodih chah ā buobipna caá. Ñi áa wihcah, nump yeebdih ā buobipna caá.

²⁹ Páant niijnít, wā údwā panihnitá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ā jwúub dei júwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, ded pah ā weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ī weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ā weñat pínahdih jenah joyát caá náahap. ³⁰ Jwī jġahat, jwī weñat, dedé pínah nihcan caá. Bií déedih jġib chājna yuhna, bíbohcanit pah ñi jumú. ³¹ Pánihna, Jesús ā watatdih túi chājat túat niijná, nin baáboó jumnidih búdí wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ā watatboodih jwiít dih túi jenah joyát caá náahap.

³² Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyá dih yeebdih búdí wā náah yacna caá. Áa wihcanniboó jwī Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah ā chājat pínahdih ā túi jenah joiná caá. ³³ Obohjeéhtih, áa jumniiboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bií déedihjed āpġi jenah joiná caá. ³⁴ Pánihna, Dioíh pínahdih ā jenah joicán caá. Yaádh dihbut bíic yoobó ā jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwī Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ā weñat pínahdihjed mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, túi wēinit ñi jumat pínahdih yeebdih wā náah yacna caá. Diosdihjed túi oinit, ā weñat pínahdih jenah joinít, bií déedih jenah joicánjeh, ñi túi jumat pínahdih caá wā náah yacap.

³⁶ Búh, biíh naáwát yeéb japatadih jwuh wā naóh b ipna caá. Ñi náahnit yaádh ī behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi ubú. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niit. ³⁷ Obohjeéhtih, biíhboó “Áa wihcanni wā jumuchah, chah ā túibipna caá”, ā niij jenah joí dée caá. Páant caanjéh niij jenah joiná, bita caandih ī watcah, ā jenah joyát pah chājna, caanbát ā túi chājna caá. ³⁸ Pánihna, ded ā áa pínahdih ubnit, ā túi chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ā túi chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ā wuncah, caandih cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mi jeéh bóo ā wunuchah, chéwat déedih ā watachah, ded biíh áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumuchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, Jesús dihjed mi níwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wā niij jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wēibipna caá. Túini Espiritu caá weemdih páant ā niij jenah joyát túatup be”, wā niij jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ī wāhni déep

¹ Búh, biíh ñi úbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij úbh joyóp tajġ: “ġPāpnidih ī wāhni déepdih jwiít Jesús íh wā jwī jeéméchah, ā túimi niit? ‘Ī pāpni cáacwā ī chānijeh caá. Dedé wēpat wihcan caá’, jwī niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tajġ. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnit caá”, niij jenah joinít pah ñit daacáp tajġ. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queédih túinijeh naáwát caá náahap. ² Ded “Weémboó nihadidh túi jéih beedáni caá”, niij jenah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcan caá. ³ Obohjeéhtih, ded Diosboodih jéihni, caandih oina, bitadih ā teo wáacarpna

caá. Páant ã oyochah, Dios caandíhbut jéhnit, “Caán wíih caá. Wã oini caá”, ã niijná caá.

⁴ “Päpnidih ì wãhni déepdih jwí jeéméchah, ã túimi niít?” ñi niij daacátjidih buu jwuh wã jepahbipna caá. “Päpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwí niij jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádih “Nin wëpni, jwiítidih teo wáacni caá”, ì niij jenah joiná caá. Biguína widhdih, cúiwádih, yeodíhbut páant ípí niij jenah joiná caá. Bita jeé doobhnadih, máa nahnadih, nuñúpwádihbut páant ípí niij jenah joiná caá. “Nin jwiítidih wëp teo wáacni caá”, ì niijní, dawá ã jumna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwí niij jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwí íp caá”, jwí niij jéihna caá. Caán nihadidih át chãjap tají. Jwiít cáacwádihbut át chãjap tají, áihwã jumna, caandíh jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandíh Dios nihadidih chãjat túttnit, jwiítidihbut át jumat tútup tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Päpni báadhcan caá”, jwí niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúhíhwã jumna yuhna, páant ì niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdih ì jepahat pínah jãtíh, päpnidih “Jwiítidih wëp teo wáacni caá”, niij jenah joinít, caandíh wëina, ì wãhni déepdih ípí jeémép tají. Pánihna, buubut Jesúhíhwã jumna yuhna, päpnidih wãhni déepdih jeémpnit, päpnidih ì jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ì túi beh joi jwuhcan caá. Páant niij jenah joinít, “Páant wã jeéméchah, yéejat jíib weemdíh ã jumbipna caá”, ì niij jenah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedéidih jwí jeéméchah, jwí jeémpcáhbüt, Diosboó biíc yoobó jwiítidih ã enna caá. ⁹ Caán déepdih jwí jeéméchah, ã túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jáap jéihnitdih jwíta yéėja tagaá. ¹⁰ Päpnidih ì weñat pebhna waadníit, caandíh ì wãhni déepdih bitajeéh jwí jeéméchah ennít, “Caánboó Jesúsdih túi jéihni páant ã jeéméchah, weemdíhbut ã túina nacaá”, ã niij jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Päpni ã wëpna caá”, páantjeh niij jenah joinít, jwúub jeémpna, ã túi chãjcan caá. ¹¹ “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinít, jwí jeéméchah, ã túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwí jumatdih jwí júutat jíib, bita Jesúhíhwã jwí úudwã paníhñit, jáap jéihnitdih jwí yéejabipna caá. Jesús queétdih ã wun wãhuchah yuhna, buudníit ì jumbipna caá. ¹² Jwí úudwã paníhñitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwí yéejanap.* ¹³ Pánihna, weémboó wã úudwã paníhñitdih oinit, queétdih yéejacat tút niijná, päpnidih wëinit ì wãhni déepdih wã jeémpcan niít.

9

Jesús ã naáwát túttnit ded pah ì jumat

¹ Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembút Jesúsdih wã enep jí. Páant caandíh wã enechah, weemdíhbut ã naáwát tútup jí. Pánihna, ded pah wã chãjíchah, Jesúsboó ã wutuchah, ã túina caá. Weém caandíh teo wãhni yeebdíh áih doonádih wã naáwáchah joinít, ñi jepahap jí.* ² Áih doonádih jepahñit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ã naáwát túttni nihcan caá”, ì niij jenah joyóchah yuhna, yeébbó weemdíh ì wahatjidih ñi jéihna caá. Wã bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ã wëpatjéh jwiítidih ã bohénap jí”, ñi niij jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ípí niijná caá: “Caánboó Jesús ã naáwát túttni nihcan caá”, ì niijíchah yuhna, queétdih bohéna, ñi túut nuumátjidih wãpí naóhna caá. ⁴ Cáacwádih jwí bohénachah, jeémátidih babhbatdihbut queétdih jwiítidih wãhat caá náahap. ⁵ Jesús úudwã, Pedrobut, nihat bita Jesús ã naáwát

* **8:6** Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17

* **8:12** Mt 25.45

* **9:1** Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16

túatnitbut ī weha mána yaádh biícđih ī bohé jibichah, ded pah ī náahatdih īpī wāhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaádhđihbut jwī namah jibichah, jwī náahatdih yeebdíh wāhat áta náahcan tagaá. ⁶ Nihat bohé jibnitdih ī bohénitboó dedé ī náahatdih īpī wāhna caá. Pánihna, weém Bernabéjīh jwī bohénachah, biih tewatdih jwī teocat pínah niijná, jwiít chénat pahdih jwī náahatdih yeebdíh wāhat caá náahap. ⁷ Soldadowā queétjeh ī náahatdih īpī jīb chājcan caá. Ī maátaboó queétđih īpī wāhna caá. Iguíh momnitboó ĩih iguíh quehechah, ĩpī jeémpna caá. Nihat ovejawāđih en daonítboó ĩih ovejawāđih ĩpī mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wā niiját jwiít cāacwā jwī jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah āt niij daacáp tajī: “Momo jiwī trigo tīb nadih ā caóh chūñuchah, āih jacđih űi chéoca bojoó, tīb nadih jeémhna, ā jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī. * ĿPáant ā niij daacát túatna, momo jiwidihjeh niít Dios āt jenah joijíp? * ¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodíh āt jenah joyóp tajī, cāacwāđih jwī bohénachah, jwiítđih ī túi en dawát pínah niijná. Wāpchidih teonit, jeémátđih ĩpī bidna caá. ¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúh doonáđih jwī túi bohénap jī. Páant jwī chājchah, jwī náahatdih yeebdíh wāhat āt náahap ta yah jī. * ¹² Pánihna, bita bohénitdih ĩpī wāhat pah, jwiítđihbut wāhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wāhat yeebdíh ā náahachah yahna, űi wāhcah ennit, jwiítboó jwī wābh tac buugácap jī. Pánih wābhcanjeh, búdí jwīpī tewep jī. Jwī wābhchah, nin pah űita niij jenah joi tágaá: “Pablowā bií déedih náahnitjeh, ī bohéna caá”, niij jenah joinít, jwī bohénachah, űita joíhcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwī náahatdih jwīpī wābhcap jī. ¹³ Obohjeéhtih, nindih űi túi náhninaá: Dioíh munná juibínit, jwiít judíowā sacerdotewāđih nuñápwāđih jwīpī wāhna caá, Diosđih ī cáo wāhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewāđih, bita caánboó teonitđihbut ī cáo judhni déepđih āt jeémát túatup tajī. * ¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwī Maáh Jesucristo jwiít āih doonáđih naóhmitdih jwī bohénitdih āt en dawát túatup tajī. * ¹⁵ Páant ā wutuchah yahna, weémboó yeebdíh wāpī wābhcap jī. Buubut páant niij daácna yahna, “Weemdíh űi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuugáp wunna yahna, wāta wābhcan tagaá. Wā wābhchah joinít, űi wāhchah, “Weém jīb whcanni Jesúh túini doonáđih wāpī bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúh túini doonáđih wā bohéat jīb, Dios ā enechah, weém chah túini caá”, wāpī niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ā bohéat túatdih chājcan, tubit wāta jīgah tagaá. * ¹⁷ Wā náahat pahjeh āih doonáđih wā bohéna, wā bohénitboó weemdíh ī jīb chājat pínahđih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéhichah, wā bohéihcah yahna, biíc yoobó āih doonáđih weemdíh bohéat caá náahap. Ā wutuchah joinít, āih túini doonáđih wāpī bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ā wāhni tewatjeh ā jumachah, wā bohéat jīb wāpī bidcan caá. ¹⁸ Pánihna, jīb bidcanjeh bohéna, búdí wā wéina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ā náahachah yahna, weémboó wāpī wābhcan caá.

¹⁹ Páant wā bohénachah, cāacwā jīb wāhcan, weemdíh ī jéih wutcan caá. Bitā ī weñat pínahđih chājcan, Dios ded pah ā bohéat túat pahjeh wāpī bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yahna, bita ded pah ī jamatdih ennit,

* 9:8-9 Dt 25.4 * 9:8-9 1Ti 5.18 * 9:11 Ro 15.27 * 9:13 Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

* 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

biic yoobó wāpī jumna caá, weemdih wēi ennit, túini doonádih wā naáwáchah joinít, ī jepahat pínah niijná. ²⁰ Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judiowádih Jesúh doonádih bohénit, ded pah ī chājat biic yoobó weembát wāpī chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdih ī jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judiowā jwī nuowā ī wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdih ā túi enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwī nuowā ī wutatdih wāpī jepahna caá. ²¹ Bita judiowā nihcannit Moisés ā wutatjdih jéihcannitdih bohéna, ded pah ī jumat pah biic yoobó wāpī jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, ī jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ā wutatdih wāpī yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdih ā wutuchah, caandihbut wāpī jepahna caá. ²² Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdih chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétoó túi beh joi jwuhcan, “Nin pah chājnit, wāta yéej chāj tagaá”, niij jenah joinít, ī chājatdih weembát wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat ī jumat biic yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih ī túi jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínah niijná. ²³ Jesúh túini doonádih nihat cāacwā ī joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét ī jepahachah, Dios pehbhoó jumna, jwiít biicdih jwī túi wēibipna caá.

²⁴ Dios pehbhoó juibínit, chah túini ā wāhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah ā wutatdih ni túi jepahaá. Nin pah ā jumna caá: Cāacwā ñáonit, nihat ī ñáwáchah yuhna, chah wēpép ñáonidihjeh wēinit, túinidih ipī wūhna caá. Pánihna, chah wēpép ñáoni dée jwiítbut Dios ā wutatdih túi chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, jwiítdih wēinit, túinidih ā wāhbiipna caá. Pánih wēpép ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdih túi chājat caá náahap. ²⁵ Nin pahbut ā jumna caá: Ñáonitboó iih bácahdih ipī wēpana caá. Pánih wēpana, iih bácahdih yéejacat pínahdih ipī chājcan caá. Cāacwā queétdih wēinit, nuójih péeb waoni júdwádh ī wāhatdih ipī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wāhni júdwá waícanjeh āpī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwīh caolihdih yéejahcan, Diosdih wēibhñit, ā naáwátidihbut jwīpī jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, túinidih jwiítidih ā wāhbiipna caá. Caán ā wāhni pínahboó ā buúdcán niit. ²⁶ Weémboó yoobópdiyhjeh ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdihjeh chājat túut niijná, caandih wāpī túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdiyh ī mao chūúat pah, weembát Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdih wā túi jenah joiná caá. ²⁷ Ñáonit, míic mao tíohnit iih bácahdih yéejacat túut niijná, ī náahatdihjeh ipī chājcan caá. Páant ī chājat pah, weembát wīh caolihdih yéejacat túut niijná, wā náahatdih chājcan, Dios ā weñat pínahdihjeh wāpī chājna caá. Pánih chājnit, Dios pehbhoó wā juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jíib wāhat pínah meemdih ā wihcan caá”, weemdih ā niijcán niit.

10

Egipto baácmant jūóhñit ded pah ī yapatji

¹⁻² Dios pehbhoó juibínit, jwiítidih wēinit, túinidih ā wāhat pínahdih jwiít nihat jwī bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judiowā jwī nuowā Egipto baácmant jūóhna, ded pah ī yapatjdih jwiítidih túi náhniat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh ī bejehcah, Diosboó queétdih wapna, mah pōh panihniyh āt waáwáp wut jī.* Muj Mac Duúnidih jōpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios āt chūuh bejat túutup wut jī.* Pánih jumna, Moisésdih īt túi péenap wut jī.

* 10:1-2 Ex 13.21-22

* 10:1-2 Ex 14.22-29

³ Tútchi wihcapboó jumnit, Dios ã wãhni jeémátdih nihat ípĩ jeémép wut jĩ.*
⁴ Mũj wihcah, mah ã bac jũúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih át mawat túntup wut jĩ. Páant ã chãjachah, ã wãhni mahdih queét nihat ít babhbap wut jĩ. Jee dáhmant í babhni mah ã bac jũúwát dée, Jesucristobat Túini Espiritudih át wãhup wut jĩ. Í jéih encah yãhna, Jesús íjeéh ã jib bejehcah, ã wãhni Túini Espiritu queétdih át teo wáacap wut jĩ.*
⁵ Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ã teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandih ít jepahap wut jĩ. Bita dawá caandih jepahcannitdih wéi encan, Dios queétdih át peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat Egipto baácmant jũóhniit, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ít wun beedép wut jĩ.*

⁶ Páant queét nihat í yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép í chãjat pah jwĩ chãjca boj jĩh.*
⁷ Dios ã daacát túntni tólih, Éxodo í niijníndih, nin pah át niij daacát túntup tajĩ: “Queét cáacwã í pãpnidih wéinit, biícidih wéi jeémp babh máihna ít chãjap wut jĩ”, át niijíp tajĩ.* Páant í yéej chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.
⁸ Biíh láa biquína yaádh metnit, í náah ít chãjap wut jĩ. Páant í í náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios át mawap wut jĩ.* Páant í chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.
⁹ Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ít niij jũihũup wut jĩ: “¿Dépanih tibeé jwiútdih Egipto baácmant ma ub jũóh? Nin tútchi wihcapboó jwĩ yabh jibna caá. Dios jwiútdih ã tú en daocán caá”, ít niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Diosdih tac buugána, caandih ít íjanap wut jĩ. Páant í yéejat peéh, Dios maiwãdih át wahap wut jĩ, queétdih í chãc mawat pínah niijná.* Páant í yapatdih jenah joinít, í chãjat pah jwiútdih chãjcat caá náahap.
¹⁰ Biíh láa, biquína nin pah ít míc niijíp wut jĩ: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswãdihjeh jwĩ maáta át chãj? Jwiútdih nihat biíc yoobó táinit jwĩ jumna caá”, míc niijnít, Diosdih ít jũihũup wut jĩ. Páant í jũihũat peéh mawat pínah niijná, Dios ãih ángeldih át wahap wut jĩ.* Páant í chãjat pah, jwiútdih chãjcat caá náahap.

¹¹ Páant queét í yapatjĩ jwiútdih péeni yeó jáapna jumnitdih ã jéihyana caá. Í yapatjídih Moisés ã daacátjídih ennit, túi jenah joinít, biíc yoobó jwiútdih chãjcat caá náahap.
¹² “Weémboó Jesúsdi h wã chah túi jenah joiná caá. Dedé yéej chãjat jenah joyát weemdi h ã jũúwúchah yuhna, wã túi jéih yap yohna caá”, niij jenah joiná, ñi túi chãja chaáh. Páant niij jenah joiná yuhna, jon jãtíh moón í chãjat pah, ñi jwãub yéej chãjmi nacaá.
¹³ Jwiútdih nihat biquí láana yeejép chãjat jwĩ jenah joiná caá. Páant jwĩ yéej chãjíchichah yuhna, jwĩ yéej chãjcat pínah niijná, Dios jwiútdih ãpĩ teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiútdih ãpĩ jwãtina caá, jwĩ yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwĩ buujácatdih jéihniit, chah yeejépdih jãhniit, jwiútdih ãpĩ teo wáacna caá.

Pãpnidih wéicac

¹⁴ Wã chéenwã, nindih ñi túi joyoó: Bitá “Jwĩh dios, jwiútdih teo wáacni caá”, í niij pãpnidih í weñepboó bejcanjeh, queét í chãjat biíc yoobó yeebbút ñi chãjca bojoó.
¹⁵ Yeéb túi jéihniit jumna, ded pah ñi chãjat pínahdih jéihyat túnt niijná, nin wã naawátdih yeebjéh ñi túi jenah joyoó:
¹⁶ Míci wáac juinít, Jesúsdi h meép panihni iguúh macdih babhniit, ãih bácah panihni pandihbat biícidih jwĩ jeémátdih bainí yeebdíh wã naóhbi pna caá. Pánih babh, jeémpna, ã wun

* **10:3** Ex 16.35 * **10:4** Ex 17.6; Nm 20.11 * **10:5** Nm 14.29-30 * **10:6** Nm 11.4 * **10:7** Ex 32.6 * **10:8** Nm 25.1-18 * **10:9** Nm 21.5-6 * **10:10** Nm 16.41-49

wāhatdih jenah joinít, “Túina caá”, jwípī niijná caá. “Jwiít dih wən wāhna, jwiít ājeéh táí biíc diih jwí jumuchah, ā wēpat jwiít diihbut ā wāhna caá”, jwí niíj jéihna caá.* 17 “Jwí jeémpni pan biíc dahjeh ā jumat pah, jwiít nihah biíc diih biíc bácah dée jwí jumna caá”, niíj jéihnit, caán pan dahdih biíc diih jwípī jeémpna caá.

18 Jwiít judiowā ded pah jwí chājatdih űi jenah joyoó: Dioh məná bejnit, nañúpdih mao cáo wāhniit, Diosdih jwípī wēina caá. Caandih jwí wāhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjīh biícwā jwí jumna caá. Bitabut pāpnidih ī wāhniidih jeémpna, queébtut caanjīh biícwā ī jumna caá.* 19 Páant niijnít, “Jwíih dios caá”, niíj pāpni, caandih ī wāhniit “Dedé wēpat ā jumna caá”, wā niíjcaán caá. 20 Oboghjeéhtih, dedé wēpat ā wihcah yuhna, bita caandih jeémátdih wāhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwāboodihjeh jenah joinít, ī wāhna caá. Pánih wāh péanit, jwáub jeémpna, nemépwā biíc diih ī jumna caá. Yeéboodih nemépwā biíc diih űi jumatdih wā náah yaccan caá.* 21 Nemépwā biíc diih jumna, Dios biíc diih űi jéih jumcan caá. Dios biíc diih táí jumat tútt niijná, nemépwā biíc diih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwā diih ī wāhni jeémátdih űi jeémpca bojoó. Caandih wāhni babhbatdihbut űi babhca bojoó. Jesucristo ā wən wāhatdih jenah joinít, caán biíc diih jumat tútt niijná, āih meép panihni iguīh macdih babhna, āih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* 22 Pāpnidih wāhni jéémátdih, Jesús ā wənatdih jenah joiní jeémátdihbut jeémpna, jwí Maāhdih űi lījana caá. ¿Yeéboó Diosdih चाह wēpnit niít űi jumap? ¿űi yéejat ā peéh chājatdih űi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā ijatdih úmniit, nemépwā diih ī wāhniidih űi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadidih oinit, teo wáacat

23 Biquína yeéb nin pah űi niíj jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma cháca bojoó’, niíjat weemdih ā wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh ā náahcan caá”, űi niíj jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, biíh jwí chājachah, túini jumna yuhna, jwiít diihjeh, bitadidihbut ā teo wáaccan caá.* 24 Pánihna, jwí weñat pínahdihjeh chājcan, bitadidih jwí teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

25 Déepdih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ī wāhni niít? ¿Wā jeéméchah, ā túini niít?” niíj wābh joicánjeh, jíib chājnit, űi jeémé. 26 Jwí lip Dios nihatdih ā chājni, nihah āih caá. Dedé jwí jeémát pínahdihbut chājnit, jwiít diih ā wāhna caá. Pánihna, ā wāhniidih jwí jeéméchah, ā túina caá.*

27 Jesús diih jéihcanni yeebdih ā namah jeéméchah, bejnit, dedé ā wāhuchah, “¿Nin pāpnidih ī wāhni niít?” niíj wābh joicánjeh, űi jeémé. 28 Oboghjeéhtih, Jesús diih jáap jéihniit jumna, “Nin déep pāpnidih ī wāhni caá”, yeebdih ā niíjchah joinít, caandih űi jeémpca bojoó. 29 “Wā jeéméchah, ā túina caá”, niíj jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maāhdih jáap jéihniit yeeb űita yéēja tagáá. Oboghjeéhtih, “űi jeémpca bojoó”, wā niíjchah joinít, nin pah weemdih űita niíj wābh joi tágaá. “Caandih wā jeéméchah ā túyatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna, jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdih chājat náah?”* 30 Dedé diih jeémpnit, ‘Ma wāhat túina caá, Paá’, wāpī niijná caá. Páant wā niíjchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandih jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemdih ma niíj?’ űita niíj tágaá.

* 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17 * 10:21 2Co

6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11 * 10:29 1Co 8.7-12

31 Páant niŷ naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiít Jesúhwādih túi chājat caá náahap, bita jwiít dih ennit, queébtut Diosdih ī weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih ī wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap. 32 Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúhwādihbut yeejép űi chāj jútca bojoó. 33 Weémpoó dedé wā chājihna, nihát cáacwā ī túi jumatdih jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, Jesúsdih ī jepahachah, Dios queédih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jumat pínahdih jenah joicánjeh, bita ī túi jumat pínahdih wāpī jenah joiná caá.

11

1 Weém Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinít, biíc yoobó wāpī chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbát ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó űi chājáa.*

Míc wáacnit, ded pah ī chājat pínah

2 Ded pah wā chājatjidih náhnit, yeéb biíc yoobó űi túi chājna caá. Jesúh doonádih jwī bohénachah joinít, páantjeh űi túi jepahna caá. Páant űi chājachah, yeebdih wā wēina caá.* 3 Bwū biíhdih wā naóhbiipna caá, yeéb Jesúhwā míc wáacnit, ded pah űi chājatdih űi túi jéihyat pínah niijná. Nindih űi náhninaá: Jwī íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná ī maáh caá. Neoná ī weha mána yaádh ī maáh caá. 4 Níih baácdih moón biíhdih jepahat jútna, űih waojih yégueh chóojih űipī cáagna caá. Pánihna, Jesúh neonáboó úbhñit, Dios naáwát dih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jútut dée chājnit, jwī Maáh Jesucristodih yeejép ī chājna caá. 5 Yaádhboó úbhñna, Dios naáwát dih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan niít”, niiját jútut dée chājnit, ī weha mánadih yeejép ī chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihát miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá. 6 Yaádhboó űih waojih yégueh chóojih cáaguñcan, waó yoóc boj beedánih ī jumna naáh. Oboghjeéhtih, boj beedáátdih túicnit, ī jih cáaga naáh. 7 Diosdih úbhñna, neonáboó Dios ā nihát panihni jumna, űih wao dáhjih cáagcat caá náahap. Páant ī cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, ī niiját jútutna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandih wā wēi jepahna caá”, ī niiját jútutna caá.* 8 Dios cáacwā dih jwíih chājna, newédih át jwíih chājap wut jī. Túttimah áih páwájih yaddih át chājap wut jī. 9 Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jī. Oboghjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jī. Páant tigaá neoná maáh panihñit ī jumna caá.* 10 Yaádh dih wao dáh jih cáagat caá náahap, ī weha mánadih ī jepahat jútut túut niijná, Dioih ángelwā ī wēi enat pínah but niijná. 11 Oboghjeéhtih, neoná ī weha mána yaádh ī maáh ī jumachah yuhna, Jesúhwā jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queédih míc teo wáacat caá náahap. 12 Dios newédih jwíih chājna, áih páwájih yaddih át chājap wut jī. Bwū yaádh caá neoná pínahdih ī weh jumna caá. Oboghjeéhtih, Dios caá nihát dih ā chājap.

13 Míc wáacnit, ded pah űi jumat pínahdih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh űi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih ī jepahat jútutihna, űih waojih yégueh chóojih ípī cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih úbhñit, ī weha mánadih ī jepahat jútutna, queédih waojih cáagat caá náahap. 14 űi cáth newé

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15 * 11:7 Gn 1.26-27 * 11:9 Gn 2.18-23

waó yoóc maátni ã dɛwúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc dɛoná, ã túccan níit?” ñipĩ níj jenah joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dɛwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni dɛoná, mi túi jíghona caá”, ñipĩ níj jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátni dɛonít, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chājap. ¹⁶ Páant wā naáwátidih ded bíihboó mácah ã naáwíhichah, nin pahjeh wā jepahna caá: Nihat jwiit yeebdíh bohénit wā naáwátidih bíic yoobó jwĩpĩ bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwbát Diosdih wéinit, bíic yoobó ĩpĩ chājna caá.

Jesús ã wutni jeémátidih ĩ túi chājcat

¹⁷ Jesús ã wutni jeémátidih bɛu bainí wā naóhɓipna caá. Míic wáacnit, Jesús ã wutni jeémátidih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wā wéican caá. Jesús ã naáwátidih bíic yoobó chājcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, ñi míic yéejana caá. ¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús ã wunatdih náhninit, bíicdih jeémát túut níijná yuhna, ¿Dépanihna, bíicdih ñi jeémpcan? Biquína dawá bíi dée bíbohñit moh yéejnit bíicdih ĩ jeémíhcan caá. Bitaboó ĩ chéenwā bíic yoobó jenah joinítjeh bíicdih ĩ jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ĩpĩ túi jeémpna caá. Pánih nihat bíicdih jeémpcan, ded pah Jesús ã bohéatdih ñi chājcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesúsdihi túi jepahnitdih, det Jesúsdihi túi jepahcannitdihbat ñi jéihna caá. Páant ñi chājcan, ñita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páicanjeh, ñi ɛb jūóhni jeémátidih ĩpĩ jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátidihjeh bíbohñit, túi jeémp chūúhcan, nɛugúp ĩ wunna caá. Bitaboó búdí iguúh macdih ɛb jūóhñit, bitadih wáhcanejeh, ĩ babh máihna caá. Pánih chājna, “Jesús ã wutni jeémátidih jeémpna caá jwĩ chājap”, níijná yuhna, yoobópdihi ñi níijcán caá. Á wutni jeémát ã jumachah, nihat ñi ɛb jūóhni jeémátidih pááhnit, bíicdih ñita wéi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, túi bíicdih áih bácah pah ñita jum taga. ²² ¿Ñi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tabit nɛugúp tabuchah yuhna, níih mɛúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúsíhwā páant yeejép ñi chāj? ¿Dépanihna Jesúsíhwā moh yéejnitdih jíghah encanjeh ñi túica? ¿Ded pah wā níijbí? ¿Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wéimi naniit? Nihcan caá. Wā wéican níit.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jummat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jí, ã wun wáhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguúh macdih babhñit, jwĩ túi jeémát pínah níijná: Caandíh eníhcannit ĩ teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át numah jeémép wut jí. Pánih jeémpnit, jwĩ Maáh Jesús pan júdɛdih ɛbnit, ²⁴ “**Nindih ma wáhat túina caá, Paá**”, níj péanit, ã bohénitdih át ói wáhp wut jí. Pánih ói wáhnit, nin pah át níijíp wut jí: “**Nin pan wíih bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jíib wā wan wáhbipna caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wā wan wáhatdih ñi náhninaá**”, át níijíp wut jí. ²⁵ Pánih jeémp péanit, Jesús pamapdihibat ɛb, ɛbñit, nin pah queétidih át níijíp wut jí: “**Nin iguúh mac wíih meép panihni caá. Wan wáhnit, jáap namá dée wā chājbipna caá, Diosjeéh ñi túi jummat pínah níijná. Wā wan wáhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá, iiguípna bejnit déedih ã pehbóo ñi bejat pínah níijná. Pánihna, iguúh macdih babhñit, weemdíh ñi náhninaá**”, Jesús ã bohénitdih át níijíp wut jí.* ²⁶ Pánih pandih jeémp, iguúh macdih babhbat jummat pah “Jesús weemdíh ã wan wáhatdih

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

wā túi jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwī chājap. Pánihna, Jesús ā jwūub dei júúwát pínah jātih páantjeh jwiit āihwādh pandih jeémpnit, iguūh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ā watni jeémátdih ded pah ī jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ā wan wūhatdih túi jenah joinít, bita Jesúhwādh oinit, pandih jeémp, iguūh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúh bácahdih āih meépdihbat “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandih búdí ā yéej chājna caá. ²⁸ Ded ā jeémát pínah jātih, ā yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ā yéejatdih Diosdih naóh péanit, ā jeémé naáh. ²⁹ Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúh bácah panihni, nin iguūh mac āih meép panihnidih enna, wā yéejat jīb weemdih ā wan wūhatdih wā náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ā babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ā jeéméchah, Diosboó caandih ā peéh chājbipna caá. ³⁰ Jesús ā watni jeémátdih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jīb, dawá tubáp chūúhñit, bitabat īt wanah bejep wat jī. ³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdih āta peéh chājcan tagaá. ³² Pánihna, Dios buu yeebdih peéh chājnit, bohéna caá ā chājap, túttimah iiguipna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wā úudwā panihnitá, Jesús ā watni jeémátdih jeémát túut niijná, míc wáacnit, nihatdih páinit, biicdih ñi túi jeémé. ³⁴ Nuugáp tubanitboó īh muúboó jum jwuhna, ī jeémp wud jum naáh. Pánihna, túinijeh ñi jeémé, Dios yeebdih ā peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna jaibínit, bíh ñi wúbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá.

12

Túini Espíritu ā jéhiyaat

¹ Buu Túini Espíritu ā jéhiyaatnadh ñi wúbh joyátdih wā jepahbipna caá, ñi túi jéhiyat pínah niijná. ² Nindih ñi náhnina: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jātih, nemépwā ī maáh ñi nuowādh yeenit, ā jéih jepahcah yuhna, yeeb Corinto tútchidih moondih pāpnitdih āt wúbat túutap tajī. ³ Ded Túini Espíritu ā wēpatjīh naóhni, ded nemépwā ī wēpatjīh naóhndihbat ñi jéhiyat pínah niijná, nin pah wā niij daácna caá: “Túini Espíritu ā wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ī niijcán niit. Obohjeéhtih, nemépwāboó ī wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wúh, jwī Maáh caá’, ī jéih niijcán niit”, wā niijná caá.

⁴ Túini Espírituboó jwiit Jesúhwādh teo wáacna, mácah jéhiyatnadh āpī wāhna caá. Obohjeéhtih, jéhiyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espíritujeh páant āpī teo wáacna caá. ⁵ Ded pah bitadih jwī teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesússeh jwiit nihatdih ā teo wáacat túutna caá. ⁶ Bitadih mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīh jwiit nihat jwī jéih teo wáacna caá. ⁷ Jwiit nihat Jesúhwādh Túini Espíritu ā wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiitbut bita āihwādh jwī teo wáacat pínah niijná. ⁸ Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdih chājat caá náahap”, ī niij jéih naóh yapana caá. Bitā ā wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbat ī túi jéih naóh yapana caá. ⁹ Bitā ā wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinít, bíhdih ī jéih teo wáacna caá. Bitabat wannitdih teo jāhanit, ī jéih booana caá. ¹⁰ Bitabat cáacwā ī jéih chājca naáhdih ī chājna caá. Bitā Dios ā naáwáchah, ī jéih naóh

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11

yapana caá. Bita ded Túini Espíritu jumnidih, ded nemép jumnidihbut í beh enna caá. Bitabut á wēpatjīh mácah wéheatjīh í jéih naóhna caá. Bita mácah wéheatjīh í naáwáchah joinít, í jéih naóh yapana caá. ¹¹ Pánihna, nihat mácah á jumuchah yuhna, Túini Espíritujeh á weñat pínahdih chājnit, queét nihatdih āpī teo wáacna caá.*

Jesúhwā bíic bácah pah jwī jumat

¹² Jwīh bácah bíicjeh á jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chóonabut á jumna caá. Obohjeéhtih, dawá á jumuchah yuhna, nihat jwīh bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiit Jesúhwā dawá jumna yuhna, jwiit nihat bíicdih āih bácah dée jwī jumna caá.*

¹³ Biquína judiówā, bita judiówā nihcannitbut jum, biquína teo wāhñit, bita teo wāhcannitbut jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihat mácah jwī jumuchah yuhna, jwiitdih teo wáacni Túini Espíritu bíicjeh jumna, jwiitdih waadnít, jwiit nihatdih bíic bácah pah át chājap taga.

¹⁴ Jwīh bácahdih jumni bíicjeh nihcana, dawá á jumna caá. ¹⁵ Jwīh jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémoó téihya nihcana, nin bácahdih jumni pínah nihcana caá”, á niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh āta jum tagaá. ¹⁶ Jwīh molítboó “Weém quíib dah nihcana, nin bácahdih jumni pínah nihcana caá”, á niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh āta jum tagaá.

¹⁷ Obohjeéhtih, jwīh bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwīta jéih jói? Molítjeh jumna, wuéc lít wihcah, ¿ded pah tigaá jwīta jéih jói? ¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwī náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiitdih chājni ded pah á náahatdih nihat jwīh bácahdih jumni pínahdih át chājjip taga, jwī túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Jwīh bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh á jumuchah, jwīta jéih jumcana tagaá. ²⁰ Pánihna, dawá bácahdih jumni á jumuchah yuhna, bíic bácahjeh á jumna caá.

²¹ Jwīh quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya á teo wáacat pínahdih wā náahcana caá”, á niijíchah yuhna, á teo wáacat á náahna caá. Jwīh wao dáhboó “Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadih wā náahcana caá”, á niijíchah yuhna, caandih á náahna caá. ²² “Wīih bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwī niij jengah joiníboó chah á náahna caá. ²³ “Túi jíghocanni caá”, jwī niij jengah joiná, túini yéghuehdih jwīpī duoná caá, túi jíghohat túat niijná. Tíicnit, jwīpī jáhna caá, bita í encat pínah niijná. ²⁴ “Bita í enechah, dedé pínah nihcana caá”, jwī niij jengah joiníidih jwīpī jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túi jíghocanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwī niij jengah joiníidih chah jwīpī túi en daoná caá. Páant tigaá Dios át chājap taga, ²⁵ míic jūihñat dée wihcanjeh, nihat á túi míic teo wáacat pínah niijná. ²⁶ Pánihna, jwīh quíib dah tabna, nihat bácah á tabana caá. Quíib tabat á yayáchah, nihat jwīh bácah á túina caá.

²⁷ Yeéb nihat Corinto tútchidih moón Jesúhwā āih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwīh bácahdih jumni nihat á chājat pínah mácah á jumat pah, yeebbút Jesúh bácahdih jumnit dée, ñi chājat pínahbut mácah á jumna caá. ²⁸ Nihat Jesúhwā bíicdih jumnit, Túini Espíritu á wēpatjīh mácah jéihyatnadih Dios át wūhap taga. Dios á jwīh ñionitboó Jesús á naáwát túatnit í jumna caá. Túttimah, Dios naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Túttimah, á naáwátidih bohénit í jumna caá. Túini Espíritu á wēpatjīh cāacwā í jéih chājca naáhdih

* 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

biquína ĩ chājna caá. Biquínaboó wənnitdih teo jāha wəbhnit, ā wəpatjĭh ĩ jéih booana caá. Bitaboó, bitadidh jĭgah ennit, ĩpĭ teo wáacna caá. Bitaboó, cāacwādih túi waóhnt pínah ĩ jumna caá. Bitaboó, ā wəpatjĭh, mácah wéheatjĭh ĩ naóhna caá.* ²⁹ Yeeb nihát Jesús ā naáwát túttnit nihcan caá. Nihat Dios naáwátidh naóh yapanit pínah, nihát ā naáwátidh bohénit pínah, nihát wəp chājnit pínahbut nihcan caá. ³⁰ Nihat booanit pínah, nihát mácah wéheatdih naóhnt pínah, nihát mácah wéheatdih jwúub tútt nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá. ³¹ Jwiít biquínadidh nihát jéihyatna ā wihcan caá. Diosjeh caá āih cāacwādih ā jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihátidh caandih búdí wəbát caá náahap. Obohjeéhtih, bitadidh jwĭ oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espírĭtu ā wəpatjĭh bitadidh jwĭ túi teo wáacbipna caá. Jwĭ oican, Túini Espírĭtu jwiítidh ā teo wáacachah yuhna, bitadidh jwĭ túi teo wáaccan nítt.

13

Oyat

¹ Túini Espírĭtu ā wəpatjĭh mácah wéheatjĭh wéhenit, bita ĩ wéheat, ángelwā ĩ wéheatjĭh wéhena yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá. ² Túini Espírĭtu ā wəpatjĭh Dios ā naáwáchah, jwĭ jéih naóh yapana yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ā jumátidh, ā chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadidh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cāacwā jwĭ jéih chājca naáhdih Dios ā wəpatjĭh jwĭ jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadidh jwĭ oicah, Dios ā enechah, dedé pínah nihcan caá.* ³ Nihat jwĭ bíbohátidh moh yéejnitdih jwĭ wáhuchah yuhna, Jesúsĭh doonádih jwĭ naáwát peéh bita jwiítidh ĩ cāwachah yuhna, bitadidh jwĭ oicah, Dios jwiítidh wēi encan, túinidih ā wəhcan nítt.

⁴ Bitadidh oina, ded pah jwiítidh ĩ yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwúubacan, táinijeh jwĭ jumáipna caá. Bitadidh oina, jĭgah ennit, jwĭ teo wáacbipna caá. Queétdih oina, ĩih bíí déedih en ĩnahcan, ded pah ĩ túi yapachah, jwĭ ĩjcan nítt. Pánih oina, queét jwiítidh ĩ wēi enat pínah níjná, ded pah jwĭ túi jumát, jwĭ túi yapat, jwĭ túi chājatdihbut jwĭ naóhcan nítt. “Wéém nihát jéihni caá. Dedé jwđhdát weemdih wihcan caá”, níjní pah jwĭ jumcan nítt. ⁵ Bitadidh oina, queétdih jwĭ tūicacan nítt. Pánih oina, chah túinidih jwiítjeh bíbohát tútt níjná, jwĭ bídcan nítt. Pánih oina, ded pah jwiítidh bainí yeejép ĩ chājachah yuhna, waícanjeh jwĭ ĩjcan nítt. Jwiítidh ĩ yéej chājatjĭdih jwĭ qulíb bəudbĭpna caá. ⁶ Bitadidh oina, yeejép ĩ yapachah, yeejép ĩ chājachahbut, jwĭ wéican nítt. Obohjeéhtih, túini ĩ yapachah, yoobópdih ĩ chājachahbut, jwĭ wéibipna caá. ⁷ Bitadidh oina, ĩ yéej chājat doonádih bitadidh naóhcan, ĩ túi chājĭhdidh jenah joinít, Dios queétdih ā tútt nuumát pínahdih jwĭ túi jenah joí cádahcan nítt. Pánihna, ded pah jwĭ yapachah yuhna, jwĭ oi cádahcan nítt.

⁸ “Ni múic oyoó”, níj watnit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih bəu oyat náahcan caá”, ā níjcan nítt. Obohjeéhtih táttimah, Túini Espírĭtu ā wəpatjĭh Dios naáwátidh naóh yapaat, mácah wéheatjĭh naáwátbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahát ā wihcan nítt. ⁹ Nín baácboó jum jwuhna, Túini Espírĭtu ā teo wáacachah yuhna, nihátidh túi jéih beedácan, nihát Dios naáwátidhbut túi yoobópdih jwĭ jéih naóh yapacan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih,

* 12:28 Ef 4.11 * 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

Jesucristo, túini yoobát jumni, ã jwáub dei júúwáchah, nihatdih jwí jéih beedábigna caá.

¹¹ Nin pah jwí jumna caá: Weém wébít jumna, wébít í jenah joyát, í wéheat pahbut, weembát jenah joinít, wã wéhenap jí. Obohjeéhtih, buu behe jumna, wébít í chájat pah wã chájcan caá. ¹² Nin pahbut ã jumna caá: Máa quenalih naajlh jwí túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buu jwí jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaoó caandih jwí míc jwááh enbipna caá. Nin baáchoó jum jwuhna, Diosdih jwí jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ã pebhboó juibína, jwiítidih buu ã jéih beedáát pah, jwiítbut caandih jwí jéih beedábigna caá.*

¹³ Nin baáchoó jum jwuhna, jwiítidih nin pah chájat caá náahap: Diosdih túi jenah joí cádahcan, jwiítidih ã túi chájat pínahdih páantjeh náhnina, caandih, bitadibbut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiítidih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátidih naóh yapaat

¹ Míc oyat jwiítidih chah ã náahachah yuhna, Túini Espiritu ã jéihyaatnadibbut jwiítidih bidat caá náahap. Dios naáwátidih naóh yapaat wépatidih chah bidat caá náahap, míc wáac juínít, ñi jéih míc teo wáacat túut niijná. ² Mácah wéheatjéh naóhnitboó cáacwáidih wéhecan, Diosdihjéh í wéhena caá. Túini Espiritu ã wépatjéh, Dios ã jéihyaatidih í naáwáchah yuhna, nihát cáacwá ípí beh joicán caá. ³ Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã wépatjéh Dios naáwátidih naóh yapanitboó cáacwáboodih í wéhena caá. Diosdih chah í túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ã chájat tútatidih chah túi beh joinít, í jepahat pínah niijná; í jgahatidih, í úmatidibbut ã yayát pínah niijná; páant í niij naóh yapana caá. ⁴ Mácah wéheni áih caolihdihjéh Túini Espiritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitboó Dioíhwá wáac juínítidih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihát mácah wéheatjéh ñi wéheatidih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naóh yapaatidih chah wã náah yacna caá. Naóh yapanitboó Dioíhwáidih chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjéh naóhni, caandih jwáub túut nuumníjéh biicdih naóhni, Dios naáwátidih naóh yapani biic yoobó áihwáidih í teo wáacna caá. ⁶ Wã úudwá panihnitá, weém ñi pebhboó juibínit, mácah wéheatjéhjéh wã naáwáchah, yeebdih áta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã jéihyaatidih naóh yapanit, ded pah jwí chájat pínahdih naóh bohénit, yeebdih wã túi teo wáacap jí.

⁷ Nin pah ã jumna caá: Pelatidih, chíó nahdih yoobópdih jwí póojcah, joinitboó jwí póojatidih í beh joicán niit. Bíitatidibbut yoobópdih jwí bíitcah, bitaboó jwíjééh í jéih eocan niit. ⁸ Póojat nahdih yoobópdih jwí póojcah, joinitboó beh joicán, míc mawatidih teo wáacadih í bejcan niit. ⁹ Pánihat dée, joinitíh wéheatjéh yoobópdih ñi naóhcah, í beh joicán niit. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niit. ¹⁰ Nin pahbut ã jumna caá: Nin baáchoó dawá wéheatna ã jumna caá. Cáacwá íh wéheatjéhjéh wéhena, í míc beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdih naóhniíh wéheatidih beh joicán, jwí jéih míc wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinitíh wéheatjéh naóhcan, í beh joicán, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwáidih teo wáacat pínah niijná, Túini Espiritu ã wáhní jéihyaatnadih búdí ñi bidíí.

* 13:12 1jn 3.2

13 Dioihwādh teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjĭh naóhnihoodíh jwúub túut nuumát pínahdihbut úubát caá náahap. 14 Beh joicán yuhna, wíih caolihboó mácah wéheatjĭh wā túi úubhna caá. Páant wā úubúchah, wíih caolihdih ā teo wáacna caá. Wíih wéheatjĭh wā úubúchah, wíih jenah joyátboodíh ā teo wáacna caá. 15 Pánihna, mácah wéheatjĭh úubhñit, wíih wéheatjĭhbut wā úubhhipna caá. Mácah wéheatjĭh eonit, wíih wéheatjĭhbut wā eobipna caá. 16 Míc wáac jwinít, mácah wéheatjĭhjih Diosdih ñi weñechah, jéih jwuhcanni ñi cāthi jumna, ñi naáwátdih beh joicán, “Páant tiguaá”, ā jéih niijcán niít. 17 “Túina caá, Maá”, yoobópdi ñi niijchah yuhna, ñi niiját caán jáap jwiníboodíh ā teo wáaccan niít. 18 Mácah wéheatjĭh yeéb ñi úubát chah weémboó pánih úubhna, wéñit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāpĭ niijná caá. 19 Obohjeéhtih, pánih úubhna yuhna, Jesúhwā jwĭ míc wáac jwinít, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, daocáñi jacnabitjeh ñíih wéheatjĭh naóhna, chah wāta wéi tagaá. Diez mil jactnadih mácah wéheatjĭh wā naáwáchah yuhna, yeebdíh ā teo wáaccan, wāta wéican taga.

20 Wā úudwā panihñitá, wébit ĩ jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéj chājatdih jenah joicáñit ĩ jummat pah yeebbát biíc yoobó ñi jumá. Behñit ĩ jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ā jummat pínahdih túi jenah joinít yeebdíh jummat caá náahap. 21 Yeebboó nin pah ñipĭ niij jenah joiná caá: “Dios weemdíh túi wéñit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, Dios ā wéi enat júutat pínah niican caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás nin pah ā niij daacátjidi ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Wíih judíowādh peéh chājat túut niijná, ĩ pebhna biíh baácđih moondíh wā wahbipna caá. Jātih wā naáwátdih naóh yapani tudíowā ĩih wéheatjĭhjih ĩ naáwáchah yuhna, ĩ jepahcan jĭ. Búu peéh chājat túutna, judíowā ĩ wéheatdih wéhecannit ĩ naáwáchah, páantjeh weemdíh ĩ jepahcan niít’, jwĭ Maáh ā niijná caá”, Isaiás át niij daacáp tajĭ.*

22 Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwādh ā wéi enat júutat pínah niican caá. Ñi míc wáac juyéchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaiás ā daacátjidih náhnit, Diosdih ĩ jepahcatji júib ā peéh chājat pínahdih ĩ jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwāboó Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ā teo wáaccan niít. 23 Míc wáac jwinít, yeéb dawá mácah wéheatjĭh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdih jepahcannitboó waád jwinít, “Queét mácah wéheatjĭh naóhñit jenah joicáñitjeh caá”, ĩ niij jenah joibípna caá. 24-25 Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinít, Jesúsdih jepah jwuhcanni nin pah ā niij jenah joibípna caá: “Weém yéjñi caá. Dios ninboó jumñit, wā jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ā niij jenah joibípna caá. Páant niij jenah joinít, bódicha caj yoh ñajñit, “Dios, meém nihat jéihni, túini caá”, niijnít, Jesúsdih ā jepahbipna caá.

Wáac jwinít, túiniijeh jummat

26 Diosdih weñat túut niijná, míc wáac jwinít, túiniijeh chājat caá náahap. Yeéb nihat ñi naáwáchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, nihat biícđih ñi niijcá bojoó. Túini Espírĭtu biquínadih ewat ā wáuhuchah, Diosdih wéi ewat caá náahap. Biíhdih bohéátdih ā wáuhuchah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espírĭtu ā jéihyanachah, caandihbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espírĭtu ā wépatjĭh mácah wéheatjĭh ā naáwáchah, jwúub túut nuúm naáwát caá náahap.

* 14:21 Is 28.11-12

Pánihna, Túini Espíritu ded pah ã teo wáacachah, Jesúsdih chah túi jengah joyát túut niijná, yeebdíh naáwát caá náahap. ²⁷ Mácah wéheatjílh naáwíhna, chénewā, bíic peihcannitjeh biquínajeh í naáwá naáh. Í naáwátidih jwúb túut n̄m̄n̄ibut ã naáwá naáh, yeeb nihát ñi beh joyát pínah niijná. ²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwúb túut n̄m̄n̄í pínah wihcah, wáac j̄inítidih ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih díitboó Diosdih ã wúbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios naáwátidih biquína í naóh yapana naáh. Queét í naóh yapanachah, joinítboodíh túi jengah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ã naáwát túutni niit?” niij jéihyat túut niijná. ³⁰ Páant ã naáwáchahjeh, bíihdih Túini Espíritu ã naáwát túutachah, jwíih naóhniiboodíh yayát caá náahap, bíih jwuh ã naáwát pínah niijná. ³¹ Nihat bíicdih naóh yapacan, biquínajeh nihát naóh yapaat caá náahap, nihát míic wáac j̄inítboó í bohéat pínah, í weñat pínah, chah í túi jumat pínah niijná. ³² Túini Espírituboo ã naáwát túutachah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólíh caá wā naóhbi, queétdih wā túi teo wáacat túut niijná?” niij jengah joyát caá náahap. ³³ Páant niij jengah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihát Jesúhwā míic wáacnitdih túinijeh ã chājat tútat pah, yeebdíhbut bíic yoobó ã náah yacna caá. ³⁴ Pánihna, míic wáacna, Dios ã wutatjti pah í weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh laihcanejeh í joí chūudu naáh. ³⁵ Úb̄h joíhna, ílh m̄n̄n̄á jwúb j̄ub̄b̄nitjeh, í weha mánadih í wúbh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac j̄inít í túi joí n̄m̄n̄átidih í yéejanachah, ã táican caá. ³⁶ Yeeb míic wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínahdih páant wā naáwátidih joíhcan, nindih ñi túi jengah joyoó: Jesúh túini doonádih yeebboó naóh waóhni nihcan caá. Yeebjéh caandíh jepahni nihcan caá. Pánih waóhni nihcan, nihát bíih t̄tchinadih moón Jesúhwā yeebdíh í waáwáchah, ded pah íp̄i chājatdih náhninit, yeebbút bíic yoobó ñi chājaá.

³⁷ Ded “Weem Túini Espíritu ã wēpatjílh Dios naáwátidih naóh yapani caá. ã wēpatjílh weemdíh ãp̄i jéihyana caá”, niij jengah joiníboó “Dios ã wutatdih ded pah jwí míic wáacatdih Pablo yoobópdih ã naóh yapanap be”, ã niijí naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wā naáwátidih ã joyáh bojochah, bita caandíhbut í joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wā úudwā panihnitá, Dios naáwátidih naóh yapaat túut niijná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínahdih búdí ñi wúbú. “Mácah wéheatjílh ñi naóhca bojoo”, niijcát caá náahap. ⁴⁰ Ñi jengah joyát pahjeh chājcan, Dios ã wutat pah túinijeh chājat caá náahap.

15

Jesús ã boo p̄ud j̄uáwát

¹ B̄m̄ wā úudwā panihnitá, Jesúh dooná yeebdíh ded pah wā naáwátidih wā jwúb náhniabipna caá. Caán doonádih jwíih jepahni, b̄m̄but jengah joinít ñi j̄m̄na caá. ² Caán doonádih ñi jepahachah, yeeb iiguína bejni déejidih Dios át túi w̄b̄p̄ taga. Caán naáwátidih joí cádahcan, ájeéh jumat túut niijná, Dios pehbhoó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ñi jwíih jepahatjti dedé pínah nihcan niit.

³ Weemdíh jéihyani doonádih yeebdíh wā jwúb naáwáp j̄i. Oboh j̄m̄ni naáwátjeh nihcan caá. Dios ã niijátjti pah bíic yoobó Jesucristo jwí yéejat j̄ib̄ át w̄n̄ w̄h̄p̄ wut j̄i.* ⁴ Páant ã w̄nat t̄ttimah, áih bácahdih í yohochah,

* 15:3 Is 53.5-12

biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, ãt jwúub boo pud jüúwúp wut jī.* ⁵ Pánih boo pud jüóhni, Pedrodih ãt jígohop wut jī.* Túttimah, ã bohénitjidihbut ãt jígohop wut jī.* ⁶ Túttimah, ãihwã quinientos chah ĩ míc wáac juyúchah, queédihbut ãt jwúub jígohop wut jī. Biquína queét ennitjiboó ĩ wunuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ĩ báadh jwuhna caá. ⁷ Túttimah, ã úud Santiagodih ãt jígohop wut jī. Pánih jígohnit, nihat ã naáwát túttnitdihbut ãt jígohop wut jī.

⁸ Pánih jígohni jeáboó ã púuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwuhchah, wã jepahat pínah játih, weemdihbut ã jígohop jī. Páant ã jígohochahjeh, ã boo pud jüúwát dih túi jenah joinít, caandih wã jepahap jī.* ⁹ Jesúh wãdih tubit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdih jígohnit, ãih doonádih ã naóh jibat tútup jī.* ¹⁰ Páant wã jumuchah yuhna, Dios weemdih oinit, ãt jígah enep taga. Pánih jígah en túut nuumnit, Jesúh táini doonádih ã bohé jibat tútup jī. Pániha, weemdih ã teo wáacatjidih búdí wēnit, bita ã naáwát túttnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã wēpatjijeh nihan, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wã túi teo wãhna caá. ¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túttnitbut, jwiít nihat páant Jesúh doonádih jwī bohénachah, yeebboó ñi jepahap jī.

Wannit ĩ jwúub boo pud jüúwát

¹² Jesúh doonádih bohéna, ã jwúub boo pud jüúwát dihbut jwīpī bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwī bohénachah joinít, nihat yeéb Jesúsdih jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwī boo pud jüóhcan niít”, biquína ñi niij jenah joi? ¹³ Obohjeéhtih, boo pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó ãta boo pud jüóhcan tagaá. ¹⁴ Jesús ã boo pud jüóhcah nihna, ãih doonádih jwī bohéat, caandih ñi jepahatbut dedé pínah ãta nihan tagaá. ¹⁵ Páant ã boo pud jüóhcah nihna, Dioh doonádih yee naóhnitjeh jwīta jum taga. “Dios Jesucristodih ãt boanap taga”, jwīpī niij bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesúsdih Dios ãta boocan tagaá. Caandih ã boocah nihna, yee naóhnit jwīta jum tagaá. ¹⁶ Boo pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesús ãta boo pud jüóhcan tagaá. ¹⁷ Á boo pud jüóhcah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah ãta nihan tagaá. Yéejat jīb páantjeh yeebdih ãta jum tagaá. ¹⁸ Páant ã boo pud jüóhcah nihna, Jesúh wã wannit, iiguipna micjeh ĩta bej tagaá. ¹⁹ Pániha, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdih jwī jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwī wunat túttimah páantjeh buudná, jwiítboó chah moh yéejnit jwīta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih ãt boo pud jüúwúp tajī. Caán caá jwīh boo pud jüóhni. Caán boo pud jüóh waóhni ã jumuchah, jwiít ãihwãbut jwī boo pud jüóhbična caá. ²¹ Adán yéej chãj waóhna, ãt wun waáwáp tajī. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcani jumna, wanniji ãt boo pud jüóh waáwáp tajī. ²² Adán yéej chãj waóhni, ã wunuchah, jwiít nihatbut yéej chãjnit, jwīpī wanna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud jüóh waáwáchah, jwiít ãihwãbut jwī boo pud jüóhbična caá.* ²³ Nin pah ã jumna caá: Jesucristo ãt jwīh boo pud jüúwúp tajī. Túttimah, caán ã jwúub dei jüúwúchah, jwiít ãihwãbut jwī boo pud jüóhbična caá. ²⁴ Túttimah, nihat baác dih moón maáta ĩ wēpatdih, nihat nemépwã ĩ wēpatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ã niij naóhbična caá: “Dáa buca, Paá, weemdih ma chãjat tútatdih buu wã péana

* 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34 * 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3 * 15:22 Ro 5.12-18

caá. Bw̃ meemjéh caá watni”, ã niijbípna caá. ²⁵ Páant ã niiját pínah jãtìh, Jesús páantjeh maáh ã jam jw̃hat caá náahap, nihat Diosdih en jũhñitdih ã míc mao yap yohat pínah niijná.* ²⁶ Páant ã yap yohochah, jw̃ jw̃ub w̃ncan niít. ²⁷ Dios naáwát dih naóh yapani David nin pah át niij daacáp tají: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã wãúh Jesucristo nihatdih yap yohñit, maáh ã jamuchah, nihat caandih ì jephahbipna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jamna, wã wãúhdih wã jephacan niít’, Dios ã niijná caá”, David át niij daacáp tají.* ²⁸ Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã ìpìdih “Dáa, bw̃ nihat meemdih ì jephana caá. Weembút meemdih jephani caá”, Diosdih ã niijbípna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jambipna caá.

²⁹ Biquína yeéb Jesús dih jephah jw̃hcan, ñi oinit Jesús hãwã ì jumat peéh, ì mawachah ennit, nin pah ñi niij jenah joyóp be: “Jesús hãwã jamna, boo pud jũóhñit, Dios pehbhoó ì bejbipna caá”, niij jenah joinít, queétdih jw̃ub enihna, túut nuamñit, ñit daabáat túutup wat be. Obohjeéhtih, boo pud jũúwát ã wihcah, páant ñita chãjcan tagaá. ³⁰ Jesús dih doonádih jw̃ naáwát peéh, jw̃itdihbut ì mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wã boo pud jũóhcan niít”, niij jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá. ³¹ Wã jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdih ì mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã naáwáchah joinít, yeéb ñi túut nuamát dih ennit, búdí wã wẽina caá. Pánih wẽinit, ã tobohochah yuhna, wã naóh cádahcan niít. ³² Nin Éfeso tútchidih dawá jiowã pah ìjñit, Jesús dih doonádih wã naáwát jìib, weemdih ì mawíhip yuh jì. Pánihna, boo pud jũúwát ã wihcah, dedé pínah ãta nihcanc tagaá. Jw̃i boo pud jũóhcan, “Waícanjeh jw̃i wanat pínah jãtìh, jw̃itdih wẽi babh jeemátjeh caá náahap”,* ìpì niiját pah yooóp dih ãta jam taga. Obohjeéhtih jw̃i boo pud jũóh bípna caá.

³³ Yee naóhñitdih ñi joyáh bojóo. “Yeejépwádih pej jamñit, biíc yooó yeejé ñi jambipna caá”, bita ì niiját dih ñi túi náhninaá. ³⁴ Yeebdih jw̃ub túi jenah joinít, yeej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jamñit Diosdih túi jéihcan, jw̃itdih ã boo pud jũúwát tútat pínahdihbut jenah joicán, ì yeej chãjna caá. Páant ì chãjatdih yeebdih túicat caá náahap.

Ded pah túttimah jw̃ih bácah ã jumat

³⁵ Biquína yeéb “Jw̃i jw̃ub boo pud jũóh bípna caá”, jw̃i niiját dih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij úbh joimí nacaá. ¿Ded pah w̃annit ì jw̃ub boo pud jũóh bípna? ¿Ded pah ìh bácah ã jumbi? ñi niij úbh joimí nacaá. ³⁶ Pánih úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyóo. Jw̃i momochah, ãih jih bóo chóo ã wunuchahjeh, dítmant bóo ãpì chíih jũóhna caá. ã wuncah, ãta chíih jũóhcan taga. ³⁷ Chíih jũóhñiboó jw̃i momnidih biíc yooó nihcanc caá. Pánihat dée jw̃i jw̃ub boo pud jũúwáchah, jw̃ih bácahbut mácah ã jambipna caá. ³⁸ Nihat jw̃i momni chíih jũóhñit ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chãjap taga. Biíhnajlh jw̃i wid momochah, biíc pah jìgohni míc ã chíih jũóhcan niít.

³⁹ Páant ã jumat dée nihat bácah nabut biíc yooó nihcanc caá. Cáacwã, nuñúpwã, jwébehwã, queejwã nihat ìh bácah mácah ã jamna caá. ⁴⁰ Nihat jeáboó jamni, baáchoó jamnibut biíc yooó nihcanc caá. Jeáboó jamni ã túyat mácah, baáchoó jamni ã túyatbut mácah ã jamna caá. ⁴¹ Nihat jeáboó jamnibut biíc yooó ã yeh iigcanc caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cáiwábut mácah ã yeh iigné caá. Cáiwã mícjehbut mácah ã yeh iigné caá.

* 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

42 Páñihna, momni mácah ã chíih jüúwát pah, jwĩ wunachah, i yohni bácah jwúub boo pud jüóhna, mácah ã jumbipna caá. Jwĩ wunachah, jwíih bácah ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwát túttimah, jwíih jáap bácah ã jwúub moópcañ níit. 43 Jwĩ wunachah, jwíih bácah ã túi jígohcañ caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túini ã jumbipna caá. Jwĩ wunachah, jwíih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túi wēpni ã jumbipna caá. 44 Nin baácboó jwĩ jam jwahni bácah ã wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jamni pínah bácah ã jwúub boo pud jüóhhipna caá. Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át wáhp wut jĩ. Páñih wáhna, bíih bácah ájeéh jumat pínahdihbut ã wáhbipna caá.

45 Dios naáwát dih daá cni nin pah át níj daacáp tajĩ: “Á jwíih chájni newédih Dios áih bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wut jĩ. Caán newé Adán át wát jamup wut jĩ”, át níj daacáp tajĩ.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wát jamnidih boonanit, áih bácahdih Dios mácah át chájp wut jĩ. Páñih caandih boonanit, jwiítidihbut ã boobipna caá, ã pehbboó ájeéh jwĩ jumat pínah níijná. 46 Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át jwíih chájp tajĩ. Túttimah, jeáboó ájeéh jwĩ jumat pínah jáap bácahdihbut ã cháj wáhbipna caá. 47 Dios Adándih baácjñh át chájp wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristobodih jeámant át wah deyanap wut jĩ. 48 Jwiít nihat Adán jaimená jamna, áih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoihwá jamna, áih jáap bácah déedih jwiítbut jwĩ bíbohhipna caá. 49 Búu nin baácboó jam jwahna, baácjñh chájni Adán pah jígohnit jwĩ jamna caá. Túttimah, jeáboó jamna, Jesús pah jígohnit jwĩ jumbipna caá. 50 Wá úudwá panihnitá, páant wá naáwát dih jenah joinít, nindih ñi túi náhninaá: Nin baácboó jwĩ jam jwahni bácah, yéejni jamna, Dios pehbboó yéejat wihcapna ã jéih jamcañ níit. Moópni pínah jamna, Dios pehbboó moopát wihcapnabut ã jéih jamcañ níit.

51 Játih Dios ã jéihya jwahca naáhdih búu yeebdíh wá naóhna caá. Nin wá naáwát dih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo ã jwúub dei jüúwát pínah játih, nihat jwiít áihwá jwĩ wancañ níit. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, jwĩ wun jwahcah, bíic yoobó jwiít nihatdih ã túut nuumbipna caá. 52 Bíic láa quíib pínah bojat pah jwĩ túut nuumát ã jumbipna caá. Péeni póojat nah ã yáanachah, jwiít nihat áihwádih Dios ã túut nuumbipna caá. Á yáanachahjeh, nihat áihwá wunnitji jáap bácah jamnit i jwúub boo pud jüóhhipna caá. Áihwá báadhnitidihbut ã túut nuumbipna caá.* 53 Búu jamni bácah wunna, ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ã túut nuumát túttimah, jwíih jáap bácah jwúub wuncañ, ã moópcañ níit. 54 Páant ã yapachah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah ã níj daacátji bíic yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, áihwá i jwúub wuncañ níit”, át níj daacáp tajĩ.* 55 Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah ã níj daacátjidihbut bíic yoobó ã yapbipna caá: “¡Wunat ã jwúub wihcañ níit! Páñihna, búu jwĩ yéejat peéh wunatdih jwĩ úumcañ caá”,* ã níj daacátji pah jwiít áihwá wēnit, jwĩ níj bípna caá. 56 Moisésji ã wutatdih jéihna yahna, jwiít nihat jwípi túi jepahcañ caá. Páñih jepahcañ, “Weém yéejni caá”, jwĩ níj jéihna caá. Páant jwĩ jumatdih jéihnit, jwĩ wunat túttimah, dedé yéejat peéh chájatdih úumna, wunatdihbut jwípi úumna caá. 57 Obohjeéhtih, Jesucristo wun wáhnit, ã jwúub boo pud jüúwáchah, jwiít áihwá iigúipna bejniit déeji jwúub boo pud jüóhnit,

* 15:45 Gn 2.7 * 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14

Diosjeéh jummat túut niijná, ã pehbhoó jwī bejbipna caá. Páant jwī jummat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwīpī niijná caá.

⁵⁸ Wā úudwā panihnítá, yeebdih búdí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesúsdiñ ñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah í bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdih Jesúh doonádih ñi túi jenah joyoó. Pánih jenah joinít, “Diosdih jwī teo wáhat buudní pínah nihcan caá”, niúj jéihnit, ded pah ã chájat tútatdih túi wēinit, ñi chájáa.

16

Ded pah dinerodih wáhat

¹ Buu biñh naawátdih yeebdih wā naóhbiipna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúhwádh teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chájat pínahdih wā naóhbiipna caá. Galacia baácdih moón Jesúhwá míc wáacnitdih nin pah wā chájat tútat pah biic yoobó ñi chájáa.* ² Chooát yeó jáap jummat pah débóo dinero ñi wáhat pínahdih yeéb nihát ñi jwejepboó ñi ámooho. Det í tewat jíib búdí bíbohñit, búdí í ámoho naáh. Det bainí bíbohñit, bainí í ámoho naáh. Pánih ámoohna, ñi pebhna wā juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohbiipna caá. ³ Wá juibíát pínah játiñ, dinerodih ã bejnit pínah neonádihbut ñi ñíwií. Páant ñi ñíwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwá queétdih í túi jéihyat pínah niijná, wā daác wáhibipna caá. ⁴ Weemdihbut Dios ã wahachah, queét biícñih wā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā jéih jwuhcan caá.

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wā jib bejat pínahdih wā niúj jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúhwá pebhna wā juibíbiipna caá”, wā niúj jenah joiná caá.* ⁶ “Maatápdih íjeéh chāo jwúhñit, mah noój ã yapat túttimah, biñh tútchina wā bejbipna caá. Pánih chāoníji wā yap bejat túut chájachah, weemdih í jéih teo wáacbiipna caá”, wā niúj jenah joiná caá. ⁷ Pánihna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wā jib bejat túttimah ñi pehbhoó wā juibíbiipna caá. Butéh bejna, maátcanjeh wáta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatápdih ñijeéh wā chāo jwúhbiipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadh páantjeh wā jum jwuhbiipna caá.* ⁹ Ninboó dawá wā bohéatdih íjñit, í bohéat tútcah yuhna, Dios ã teo wáacatjñ búdí wā bohénachah, dawá joiná caá í chájap. Pánihna, weemdih íjeéh jummat caá náahap. Pánih jumñiji Pentecostés túttimah, ñi pebhna wā bejbipna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã juibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwī Maáhdih teo wáhni wā jummat pah, caanbút Jesúsdiñ teo wáhni caá. Páant ã jumachah, caandih ñi túi en dawáa.* ¹¹ Caandih yap yohcanjeh, yeéb nihátñih túi joyát caá náahap. Caandih túi wēinit, wā jumapna ã jwúub júúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biñh Jesúhwá biícñih í jwúub juyát pínahdih wā bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúhwá biícñih Corinto tútchidih moón Jesúhwádh meembút enedih ma bejeé”, wā wēp niújip yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ã bejihna, ã bejmi dée caá.

* **16:1** Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * **16:5** Hch 19.21 * **16:8** Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * **16:9** Hch 19.8-10 * **16:10** 1Co 4.17

Pablo ã péé túyat tútat

¹³ Bitá ì yééjaat déedih yap yohat túat niijná, túi jenah joinít jumat caá náahap. Nemépwābat ì yééjaat déedih úumcanjeh, yap yohat túat niijná, Jesúsdiñ ñi túi jenah joí cádahca bojoó. ¹⁴ Páñihna, oinit, bitadiñ táí chājat caá náahap.

¹⁵ Wā úudwā panihnitá, niñat Acaya baácđih moón Jesúsdiñ ì jepahat pínah jātih, Estéfanawā ì jepahatjidiñ ñi jéihna caá. Queét Jesúsúhwāđih búdí ìpí teo wáacna caá.* ¹⁶ Páñih teo wáacnit jumna, ì naáwáchah, ñi táí jepahaá. Bitá queét panihnit maáta, bitá Jesúsdiñ teo wāñnitđihbut táí jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodiñ moondiñ búdí bidna wā chājap be. Páñihna, ñi wāñnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojñ ñinna ì juyúchah, búdí wā weñep be. ¹⁸ Yeéb biícđih jumna, yeebđih ìt weñanap tagaá. Biíc yoobó ñinna jainít, weemđihbut ì weñanap be. Páñih teo wáacnitđih “Ñi táí chājap be”, yeebđih niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácđih moón Jesúsúhwā míc wáacnit yeebđih ì túyat túatna caá. Aquila, Priscilajñ ñih muúboó míc wáacnit Jesúsúhwābat búdí ì túyat túatna caá. “Jwí Maáh Jesúsjeéh ì táí jumna naáh”, niijnít, ì túyat túatna caá.* ²⁰ Niñat nin Éfeso tútchidiñ moón Jesúsúhwābat yeebđih ì túyat túatna caá. Yeebbát Jesús ã oyatjñ ñi táí míc úúbá.

²¹ Būu nin péenibitđih weemjéh wā daácna caá. Weembát yeebđih búdí wā túyat túatna caá.

²² Ded jwí Maáđih táí oicannidiñ Dios ã peéh chāja naáh. Jwí Maáh Jesús waícanjeh ã jwúab dei jūúwá naáh.

²³ Jwí Maáh Jesús yeebđih búdí oinit, ã teo wáaca naáh. ²⁴ Jesucristo ã oyatjñ biícđih moon páh yeéb niñatđih búdí wā oina caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 16:15 1Co 1.16 * 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, bihhdih daacát túttnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúhwhádih wã wahna caá.* Dios ã náhat pah, Jesucristoíh doonádih ã naáwát túttni wã jumna caá. Nin núodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwí túyat tútatna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúhwhábat nin wã daác wahnidih í joyó naáh. 2 Jwí íip, jwí Maáh Jesucristobat yeebdíh búdí oinit, í teo wáca naáh, bícdih ñi túi jumát pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

3 Jwiítđih en jġahnit, Dios ãpġi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo ã ípdih búdí wēinit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiítđih náahap. 4 Yeejép jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ãpġi túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queéđihbat jwí teo wáacat pínah niijná. 5 Nin baácboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép át yapap wut jġi. Áih túini doonádih bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbat dawá láa tubit yeejép jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwí yapachah, Dios jwiítđih búdí ãpġi teo wáacna caá. 6 Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbat yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, ñi jġahat á yayát pínah niijná. Jwí yeejép yapat pahjeh muntih, yeebát yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacpina caá”, niij jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niit. 7 Pánihna, “Weém yeejép wã yapat pahjeh muntih, queéđbat yeejép í yapna caá. Dios weemdíh búdí ã teo wáacat pah, queéđihbat búdí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah jói cádahcan niit”, wã niij jéihna caá.

8 Bue wã údwã panihnitá, nindíh ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tubit yeejép wã yapap jġi. “Wã jéih buájacan niit. Wã wanbipna caá.* 9 Weemdíh í mao yohbipna caá”, wã niij jenah joyóp yah jġi. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat tútatp tajġi, “Weemjéh wã jenah joyátjġih wã jéih chájna caá”, wã niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wanah bejnitđih jwúb booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap. 10 “Wã jibipboó búdí tobohát ã jumachah yahna, Dios ã teo wáacachah, wã túi yapap jġi. Túttimahbat, bíic yoobó muntih ã túi teo wáacatjġih wã túi yapbipna caá”, wã niij jéih caá. 11 Yeéb ñi uúbuchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacpina caá. Páant ã teo wáacat doonádih joinít, dawá uúbhnit, “Túina caá, Paá. Pablowádih mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í niijbipna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwúb bejġhat

12 Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá íť chájap. Obohjeéhtih, túccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjġih ã náhat pahjeh queéđih, bitadihbat túinijeh wã pej jum bohénap jġi”, wã niij jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoobópdih wã naáwáp jġi. Wã jenah joyátjġih nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjġih, ñijeéh wã túi jumap jġi.

13-14 Yeebdíh naóh daácna, buocannijeh wãpġi daácna caá, ded pah wã bohéatđih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, buu wã naáwátđih ñi túi beh

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32

joi jwáhcan yahna, túttimah, ñi táí beh joyát pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús ā jwáub dei jūúwáchah, “Pablo jwiútdih ā táí bohénap jī”, weemdíh wēinit, caandíh ñi niijbípna caá. Bíic yoobó yeebdíh wēinit, “Wā naóhniiji túini doonádih queét ī táí jepahap jī”, weembát Jesudih wā niijbípna caá.

15-16 Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, Éfeso tútchiboó jum jwuhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúhíwádh jaibí bohénit, Macedonia baácna bohénadhíh wā bejbípna caá. Macedonia baácboó jumniiji Judea baácna jwáub bejat túut, queét Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túut niijná, queétdih wā en yap bejbípna caá. Ī pebh jumni Judea baácboó wā jwáub bejat pínahdih jéihnit, queétdih wā niij jehah joyóp yah jī. Oboghjeéhtih, pánih jehah joiná yahna, wā jéih bejcap jī.* 17 Ñi pebhna wā bejat pínah doonádih joinít, wā jai bícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jehah joi níit? 18 Páant ñi niij jehah joicá bojóo. Dios ā niijátji pahjeh bíic yoobó ā chājat pah, weembát yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojíhbut Dios wáuh Jesucristo ded pah ā chājatjidih yeebdíh jwí bohénap jī.* Jesucristo nin baácboó ā cāac jumát pínah jātíh, Diosboó ā wáuh ded pah ā chājat pínahdih āt naawáp wut jī. Pánihna, Jesucristo ā íip ā naawátji bíic yoobó āt chājat wut jī. “Jájuh Paá, ma chājat tútatdih wā chājbípna caá”, āt niij jepahap wut jī. “Páant wā chājcan níit”, āt niijcáp wut jī. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih caandíh táí jehah joinít, ā naawátidih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tígaa ā niiját”, jwíwí niijná caá. 21-22 Jesucristodih jwí táí jehah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiútdih, yeebdíhbut ā táí teo wáacna caá. Áihwá jwí jumát pínah niijná, jwiútdih āt níwip wut jī. Pánih níonit, jwiútdih búdí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih āt wahap tají, jwíh caolíhboó ā jumát pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jumachah, yeebdíh chah búdí ā táí chājbípna caá”, Túini Espiritu jwiútdih ā niijchah, jwí táí jéihna caá.*

23 Bua jwahna, wā jehah joyátjidih wā jwáub túut nuumátdih yeebdíh yoobópdih wā naóhbípna caá. Wā yeenachah, Dios wíih jehah joyátdih jéih beedáni, ā peéh chājbípna caá. Yeebdíh enedih búdí wā bejína yahna, “Weemdíh ennit, queét ī tíicbípna caá”, niij jehah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwíh juyúp jī. 24 Diosdih jepahnit ñi jumachah, yeebdíh tabit wutni dée níjeéh wā jumíhcan caá. Oboghjeéhtih, níjeéh túinijeh jumna, yeebdíh búdí wā teo wáaquíhna caá, Diosdih táí jehah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

1 Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jáihna, yeebdíh búdí wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jehah joinít, “Queétdih jwáub jīgahaíhcan, Ī pebhna wā bej jwahcan níit”, wā niij jehah joyóp jī. 2 Yeéb ñi jīgahachah ennit, weembát búdí wāta jīgah tagaá. Pánih míic jīgahanit, jwíta míic jéih jwáub weñacan tagaá. 3-4 Pánihna, ñi pebhna bej jwahcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahcat pínah niijná, wā daac wahap jī. Ñi míic ámohat pínah jātíh bejna nihna, búdí wāta jīgahap taga. Pánih búdí jīgahna, jūinít, yeebdíh tíicahcan, yeebdíh búdí wā oyatdih ñi

* 1:15-16 Hch 19.21 * 1:19-20 Hch 18.5 * 1:21-22 Ef 1.14

jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwī jwáub míic enna, túut nuumnít, túinijeh ñi jumuchah enna, wā túi wēibipna caá. Yeebbút ñi túi wēibipna caá. “Queétboó táí jepahnit, táinijeh í jumbipna caá”, wā niij jengah joiná caá.

Yéej chānjidih í jwáub waadát túutat

⁵ Ñijéeh jumni tabít yéej chājni weemdíh ā jīgahanap jī. Yeedbíh bácah chah át jīgahanap taga. ⁶ Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ā yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwáub waadát túutcap wut jī. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ā yéejatdih jīgahna, át túut nuumúp wut jī. ⁷ Buh, ā yéejatdih quíib buudnít, caandíh ñi míic wáacapoó ñi jwáub waadát túutú. Á jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá. ⁸ Caandíh táinijeh ñi jwáub pej jumúú, “Weemdíh í túi oina caá”, wēinit, ā niij jengah joyát pínah niijná. ⁹ Játih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutachah, í túi jepahmi níit?” niij jéihíhnit, wā daác wahap jī. Buh ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá. ¹⁰ Buh caán ā yéej chājatjidih ñit jengah joí cádahap wut be. Weembút wā jengah joí cádahna caá. Caán weemdíh ā yéej chājah yuhna, yeedbíh teo wáacat túut niijná, Cristo ā enechah, ā yéejatjidih wā jwáub jengah joicán níit. Páant wā jengah joicátdih ennit, yeebbút ñi jengah joí cádahbipna caá. ¹¹ Páant caán ā yéejatjidih jwiútdih jwáub jengah joicát caá náahap, ā tíicat yayáchah, nemépwā í maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājcat pínah niijná. Á yéejatjidih páantjeh jengah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiit nihatdih ā yéej chājíhatdih jéihcanmit jwī nihcan caá.

Titodih jwááhcan, Pablo ā náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibínit, Cristoíh táini doonádih wā naáwáchah, dawá í túi joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá í jumna caá”, wā niij wēi jengah joyóp jī. ¹³ Páant wā jengah joiná yuhna, wā úud panihni Tito, ñi pebhna wā wahnidih jwááhcan, weémboó búdí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wā bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandíh bididih wā jūúwáp be.*

Cristo jwiútdih enúhcanndih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoíhwā jwī jumatdih jengah joinít, Diosdih búdí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwiútdih ā yéej chājat túutachah yuhna, Cristoíhwā jumna, jwiútbu caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwiútdih ā naáwát túutap be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih í jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wēinit, nihat caandíh í túi jengah joiná caá. ¹⁵ Cristoíh doonádih jwī naóh peét bejchah enna, Dios búdí wēinit, “Wā wáúh Cristo panihnit í jumna caá”, ā niij jengah joiná nacaá. Biquína jwī naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ā túi ubnít í jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, í jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah í jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwípi niij naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, tabít yeejép ñi tabaat ā yaicán níit. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioíh táini pebhboó ñi bejchah, búdí ñi weñat ā yaicán níit”, jwípi niij naóh bohéna caá. Páant, jwí niij naáwáchah joinít, íjnit, biquína í joííhcah yuhna, bitaboó í túi wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Cristo jwiútdih ā teo wáacah, áih táini doonádih yoobópdi jwí naóhcah, beh joicán,

* 2:13 Hch 20.1

nihat ĩta wēi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwát dih bita bohé jibnitboó, jíb náahna, yoobóp dih ĩ bohécán caá. Obohjeéhtih, páant ĩ bohéat pah jwiítboó jwí yee bohécán caá. Dios ā naáwát tútñit jumna, caán ā enechah jéihnit, yoobóp dih jwípí bohéna caá.

3

Pablowā Jesúh wādhī teo wāhñit ĩ jumat

¹ Bitā ĩ niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, weémboó wā niijcán caá. Yeéb weemdíh túi jéihna, “Pablowā yoobóp dih ĩpí bohéna caá”, niij jengah joinit, páant bita ĩ niij daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebbút bitadīh páant ñi niij daác wahatdīh wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadīh jéihcan, páant daác wahatdīh ñita náah taga. ² Yeebdīh jwí bohéniji táini doonádih joinit, ñi tút ñumúchah ennit, “Dios ā teo wáacatjīh Pablowā queétdih ĩ naáwáchah joinit, ĩ jengah joyát dih ĩt túi tút ñumúp taga”, bita ĩ niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios ā bohéat tútñit jwí jumatdīh bita ĩ jéihna caá. ³ Páñihna, jwí túi bohénachah, ñi tút ñumátji doonádih joinit, Cristo jwiít dih ā bohéat tútatjīdih nihat ĩ jéihna caá. Dios báadhni āñih Túini Espiritu ā teo wáacatjīh, yeebdīh jwí naáwáchah, ñi túi jepahap jī. Cristoñ doonádih jwí bohénachah joinit, ñi jwíñ tút ñumátji doonádih bita ĩ joyóchah, yeébbóó queétdih jwí daác wahat panihnit ñi jumna caá. ⁴ “Cristo jwiít dih ā wun wāhatjīh Dios ā túi teo wáacna caá”, ñi niij jengah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espiritu búdí ā teo wáacatjīh Dios naáwát dih queétdih jwí túi bohénap jī”, jwí niij wēi jengah joiná caá. ⁵ Páñih wēinit, “Weém wā jengah joyátjīh nindhīh wā jéih chāñna caá”, niijcán, “Dios ā teo wáacatjīh wā buujána caá”, wā niij jéihna caá. ⁶ Páant ā teo wáacatjīh āñih jáap naáwát, táini doonádih wā túi naóhna caá. Jon jātih Dios jeé naanádih ā daacátjīdih jwí ñowādīh āt jepahat tútup wut jī. Obohjeéhtih, caán máa wutatdīh ĩ túi jepahat pínah wēpat queétbodydīh āt wihcap wut jī. Nin jáap naáwáttbodydīh jwí jepahat pínah niijná, Túini Espiritu jwiít dih ā teo wáacna caá, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná.*

⁷⁻⁹ Dios ā wutatdīh jeé naanádih daácnit, Moisésdih ā wāhuchah, Dios ā wēpatjīh Moisésñ móot búdí āt yeh iiguíp wut jī. Moisés jeemánt ā jwáub dei jéuwáchah, āñih móot yeh iigát ā baáj jwáub bejchah yuhna, quíib ihana, queét Israel jumenáji caandīh ĩt jéih encap wut jī.* Jon jātih Dios ā daácnit wutatdīh ā wāhuchah, ājeéh ĩ túi jumat pínah niijná, caandīh túi jepahat āt náahap wut jī. Obohjeéhtih, ĩ túi jepahcatji peéh iiguípna ĩt bejep wut jī. Páant ĩ jepahcah yuhna, Moisés ā naóhni wutat táini ā jumatdīh jumatna, Dios búdí ā yeh iigát āt jígohop wut jī. Bū lāa jáap naáwát, táini doonádih Dios ā naáwát tútuchah, Túini Espiritu jwí jepahat pínadhīh ā teo wáacachah, chah táini jumna, chah yeh iigát panihni ā jumna caá. Caán jeé naanádih ā daácnit wutatdīh jwí túi jepahcatji peéh iiguípna jwíta bej taga. Caán wutatdīh jepahcan, ājeéh jwí jéih jumcah yuhna, caán wutatdīh ā wāhuchah, Dios ā túi yeh iigát āt jígohop wut jī. Obohjeéhtih, bū lāa Jesucristoñ táini doonádih jwí jepahachah, iiguípna jwí bejat déejīdih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh Diosjeéh jwí túi jumna caá. Páñihna, jáap dooná chah táini caá ā jumap. ¹⁰ Bū lāa Jesucristoñ dooná jwiít dih búdí yeh iigni dée ā jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios ā daác wāhni wutat jwiít dih yeh iigcānni dée ā jumna caá.

* 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26

* 3:6 Jer 31.31

* 3:7-9 Ex 34.29

¹¹ Caán wutadnih ã wühuchah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jam jwuhap wut jĩ. Pánihat pah, caán wutat túini jumna yuhna, buudní pínah át jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ã buudcán níit. Búdí yeh iigát ã jumuchah yuhna, máa wutatji buudní pínah át jumap tajĩ. Pánihna, buudcánni pínah jáap doonádih ã wühuchah, chah búdí yeh iigát dée ã jumna caá.

¹²⁻¹³ Moisés áih móot yeh iigát ã baáj jwúb bejehah, yégueh chóojĩh át jãhap wut jĩ, queét Israel juimená ĩ encat pínah níijná. Obohjeéhtih, jwiitboó nin buudcánni dooná chah iigni dée ã jumuchah jéihna, túiccanjeh, yoobópdih jwĩ naóhna caá.* ¹⁴ Queét Diosdih joíhcan, ĩih jenah joyátdih jáhat dée ã jumuchah, Moisés ã daacátjdih ĩt beh joicáp wut jĩ. Buu páantjeh caán daacátjdih ĩ en naawáchah joiná yuhna, biíc yoobó ĩ jéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ jepahachahjeh, caán jáhat déedih ã yohna caá. ¹⁵ Yeebdíh wã jwúb naóhna caá. Buubut queét Israel juimená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjdih páantjeh ĩ beh joicán caá. ¹⁶ Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnitdih caán daacátjdih Jesúsboó ã táí beh joyána caá. ¹⁷ Jwĩ Maáhdih jepahnitdih Túini Espíritu ã jumna caá. Pánihna, jwiit Túini Espíritu jumnitdih Diosboó wēi ennit, “Queét yéajat peéh chãjat wihcannit caá”, ã níijchah joinít, “Moisés ã wutatjdih jwĩ táí jepahcatji peéh jwiitdih ã wihcan níit”, jwĩ níij jéihna caá. Pánih jumna, jáhat dée wihcah, Diosdih táí jéihnit, jwĩ um uúbhcan caá. ¹⁸ Jwiit Cristoíhwã móot jáhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, wĩpĩ níij jenah joiná caá. Páant níij jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chãjna, caán ã jumat pahjeh jumat túut níijná, yeó jáap jumat pah táí túut nuumná caá jwĩ chãjap. Jwiitdih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwĩ táí túut nuumná caá. Pánih túinidih jwĩ túut nuumúchah ennit, “Queét chah táí jenah joiná caá ĩ chãjap”, bitaboó jwiitdih ĩ níij jenah joibípna caá.*

4

Jesúh doonádih naóhnit ded pah ĩ jumat

¹ Túini Espíritu teo wáacní jumna, Dios weemdíh oinit, áih jáap túini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánih bohéna, bita weemdíh yeejép ĩ chãjachah, jĩgahna yuhna, wã bohé cádahcan caá. ² Ded pah wã bohéátdih nihát ĩ jéihyat pínah níijná, wãpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ĩ táí beh joyát pínah níijná, yeecanjeh, áih túini doonádih yoobópdih wãpĩ bohéna caá. Dios weemdíh wēi ennit, “Pablo ã táí bohéna caá”, ã níijná caá. Bitabat wã bohénachah joinít, biíc yoobó ĩpĩ níijná caá. ³ Obohjeéhtih, bita iiguipna bejnit pínah jumna, jáhat dée ã jumuchah, wã bohéátdih ĩ beh joicán caá. ⁴ “Cristo chah túini Maáh ã jumna caá”, jwĩ níij bohénachah, Diosdih jéihcannit ĩ maáh, Satanás queétdih ã beh joyát túutcan caá. Áih yeh iigátdih jáhat dée pah caá queétdih ã chãjap. Dios ded pah ã jumatdih Cristojeh cáacwãdih ã táí beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá. ⁵ Pánih bohéna, “Weemdíh ñi weñéé”, níijcánjeh, “Jwĩ Maáh Jesucristoboodíh ñi weñéé”, wãpĩ níij naóh bohéna caá. Jwiit Jesúsdih oina, ñi maáh dée nihcan, yeebdíh teo wáacnitjeh caá jwĩ jumap. ⁶ Jon jãtíh Dios nihátidih chãjna, “Dupánapboó yeh iigát ã jumna naáh”, át níijp wut jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jumat túutna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ã jumatdih jéihna, Dios biíc yoobó túini ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúhwã áih wēpatjĩh ded pah ĩ chãjat

* **3:12-13** Ex 34.33 * **3:18** Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * **4:6** Gn 1.3

⁷ Weémboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wā jumuchah yuhna, Jesucristoih táini doonádih wā bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh ā űwip jī. Oboh jumni wáam dah díftboó chah táinidih jwǐpǐ yac ámohat dée wā bíbohna caá. Caán táini doonádih wā naáwáchah joinít, cāacwāboó ī túut nuumná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wā jumuchah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ā teo wáacachah, ī túi túut nuumáp be”, wā niij jéihna caá. Bitabat, wēpcanni wā jumatdih jéihna, “Dios ā wēpatjǐh ī túut nuumáp be”, bíic yoobó ī niij jéihna caá.

⁸ Biquí láana weemdíh tubit ī jūihñuchah yuhna, Jesúsih táini doonádih wā naóh cádahcan caá. Bíih láa ded pah Dios ā weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wā chǎjbi?” niijnít, búdí wā jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdíh ā teo wáacachah, caandih wā túi jenah joí cádahcan caá. ⁹ Bíih láa bita weemdíh enihcan, Jesúsih táini doonádih wā naáwát peéh, yeejép ī chǎjna caá. Páant yeejép ī chǎjchah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios āpǐ teo wáacna caá. Bíih láa ī wun mao jwejni yuhna, ā teo wáacachah, booni páantjeh wā jumna caá. ¹⁰⁻¹¹ Nin baácboó Jesús ā jum jwuhuchah, cāacwā caandih ít mao yohop wat jī. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwuhna, Jesúsdih ī mao yohatji pahjeh, áih táini doonádih wā naóh jibat peéh, weemdíhbut ī mao yohihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ā túi wapachah, wā báadh jwuhna caá. Páant weemdíh ā teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ā jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihát cāacwā ī niij jéihna caá. ¹² Weemdíh ī mawíhichah yuhna, yeebboó wā naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh űi túi jumbipna caá. ¹³ Tubit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wā túi jenah joí cádahcan niít. Jon jǎtih Davidbut yeejép ā yapachah, nin pah át niij daacáp tají: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ā naáwátidih wā naóh yapanap be”, át niij daacáp tají.* Á túi jenah joyát pah muntih weembút jwǐ Maáhdih túi jenah joinít, áih táini doonádih wǎpǐ naóh yapana caá. ¹⁴ Pánihna, Jesúsih táini doonádih wā naáwát peéh bita weemdíh ī mao yohochah yuhna, caandih wā túi jenah joí cádahcan niít. “Jesucristoih jumna, caandih jwǎub booniboó weemdíhbut ā jwǎub boobipna caá. Pánih boonit, weemdíh űijeéh ā jumapboó ā waadát túutbipna caá”, wā niij jéihna caá. ¹⁵ Páant ā chǎjat pínahdih jéihnít, yeebdíh teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wǎpǐ bohéna caá. Wā bohéatdih dawá űi joyóchah, yeebdíh oinít, Dios dawá iiguǐpna bejnit déejidih ā túi ubna caá. Pánihna, dawá caandih “Túina caá, Paá”, ī niij wēi naóhbipna caá.

¹⁶ Páant jwiitdih ā chǎjat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúsih táini doonádih wā yabh naóhcan caá. Yeó jáap jumát pah wíih bácah ā wēpca jūwúchah yuhna, caandih chah túi jenah joiná caá wā chǎjap. ¹⁷ Nin baácboó jwǐ jum jwuhuchah, yeejép jwǐ yapatdih búdí wā jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jwǐ juibínachah, yeejép yapat wíhcah, chah túi wēinit jwǐ jumát pínahdih wā túi jenah joiná caá. ¹⁸ Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwǐ enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jumnidih buu jwǐ jéih encah yuhna, ā buudcán niít. Pánihna, nin baácboó jwǐ ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pehbboó ded pah jwǐ jumát pínahdih wā túi wēi jenah joiná caá.

5

¹ Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ā jumátidih jéihna, “Jwíih bácahbut buudní pínah ā jumna caá”, jwǐ niij jéihna caá. Jwǐ wunuchah, jwíih bácah ā

* 4:13 Sal 116.10

moópkipna caá. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, Dios jáap bácah jwiútdih ā jwúub wúhkipna caá. Caán bácahjĩh jwĩ jwúub wuncan níit. “Pánih jumna, jáap bácahjĩh Dios pebhboó jwĩ jumkipna caá”, jwĩ níij wēi jenah joiná caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, túbít yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wā jumihna caá. ³ Yégueh chóodih jwĩ dawíhat pahjeh ā wúhni pínah jáap bácahboodih búdí wā páina caá. ⁴ Búu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodih wā páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíih bácah ā moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jumt túut níijná, jáap bácah pínahdih búdí wā bidna caá. ⁵ Dios jwiútdih jáap bácah ā wúhat pínahdih játih át jenah joiijp taga. Pánihna, áih Túini Espíritudih jwiútdih ā wúhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdih ā wúhkipna caá”, jwiútdih ā níij jenah joyát túutna caá. ⁶ Páant ā chājat pínahdih jéihnít, úumcan, wā jīgahcan caá. Búu nin bácahjĩh jum jwuhna, Dios pebhboó wā bej wúhcan caá. ⁷ Pánih jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinít, “Á níijátji pahjeh wā túi yapkipna caá”, wā níij jéihna caá. ⁸ Nin baácboó jum jwuhna, wā wunat pínahdih úumcanjeh, wēi jenah joinít, jáap bácahjĩh jwĩ Maáh Jesucristojeéh búdí wā jumihna caá. ⁹ Pánihna, Dios pebhboó bejna, wā bej jwúhcanbút, bíic yoobó jwĩ Maáh ā weñat pínahdihjeh wā chājihna caá. ¹⁰ Japboó juibínít, jwiúit nihát jwĩ Maáh Jesucristo pebhna jwĩ juibí ñuhkipna caá. Páant jwĩ juibí ñuhuchah, nin baácboó jumna, ded pah jwĩ chājatjidih enniji jwĩ maáh ā ñiobipna caá. Páant ā ñúwichah, jwĩ jéih jweícán níit. Pánihna, bíic jwĩ Maáh ā weñat pínahdih ā túi chājatji júb, ā túi wēi naóhkipna caá. Obohjeéhtih, bíihboó ā túi chājatji júb, caandih ā wēican níit. Páant jwĩ yapat pínahdih jéihna, jwiútdih túi chājat caá náahap.*

Dios jwiútdih ā wēi enat

¹¹ Dios ninboó ded pah jwĩ chājatdih enna, caán ā weñat pínahdih jwĩ chājatji júb ā peéh chājkipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquihna, cāacwādih wā wēp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wā teo wáaquihatdih Dios ā túi jéihna caá. Pánihna, bíic yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdíhút wā náah yacna caá. ¹² Páant níijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, wā níijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yee naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiútdih ā bohéna caá”, ñi níiját pínah níijná, páant wā níij naáwáp be. Queét ĩ túi jígohatdihjeh wēi jenah joinít ĩ jumna caá. “Nihat jwiúit judíowā ded pah jwĩ chājatdih Pabloboó joyáh bojna, ā bohéat táican caá”, ĩ níij naóhna yah caá. Páant níijnít, bita queétdih ĩ wēi enat pínahdihjeh ĩ jenah joyát ā táican caá. Obohjeéhtih, ded pah ĩih caolih ā jumatdih caá jenah joyát náahap. ¹³ Biquína weemdih jühnitboó “Pablo túbít yójah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ĩ níij jühna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñáihna, páant wā bohé jibna caá. Bitaboó weemdih eníhcannít, “Pablo ā jenah joyátjijeh ā yee bohé jibna caá”, ĩ níijná yah caá. Obohjeéhtih, yeebdih teo wáacat túut níijná, túi jenah joinít, yoobópdih wā bohéna caá. ¹⁴ Cristo jwiútdih búdí ā oyochah jenah joinít, caandih jepahna, wā túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo bíicjeh jwĩ yéejat júb buudáátdih ā júb chāj beedá wúhat túut níijná, jwiútdih át wun wúhup wat jĩ. Caandih jenah joiná, “Wíih pínah caá át wun wúhup taga”, níij jenah joinít, jwiúit nihát jwĩ yéejat júb ájeéh wannít paníhñít caá jwĩ jumup. Jwĩ yéejat júb buudáátdih júb chāj péanit paníhñít jwĩ jumna caá. ¹⁵ Pánihna, Cristo nihát cāacwā jwĩ yéejat júb át wun

* 5:10 Ro 14.10

wāhup wut jī, caandih jepahnit, jwī náahat pah chājnitji túut nuumnít, ā weñat pínahboodih jwī chājat pínah niijná. Caán ā wunuchah yuhna, Dios āt jwáub boonap tajī.

¹⁶ Jwī Maáhdih jwī jepahachah, ded pah jwī jenah joyátdih ā túut nuumúp be. Jātih nin baácdih bóodih jenah joinit, ded pah cáacwā ī jígohatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwá caá”, jwī niij en jwuhup be. Obohjeéhtih, buu páant jwī niij jenah joicán caá, buca. Jātih Cristodihbut pánih jenah joinit, “Caánboó cáacjeh caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Buu caandihbut páant wā niij jenah joyátjidih wā túut nuumúp be. ¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, āih jumna, jenah joyát túut nuumní ā jumna caá. Ded pah ā jenah joyát túut nuumná, ded pah ā chājatbut túut nuumní ā jumna caá. Jātih ā weñat pínahdihjeh chājni ā jumup be. Buu, túut nuumná, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dios ded pah ā weñat pínahboodih chājni ā jumna caá, buca. ¹⁸ Jwiítjeh páant jwī jéih chājcah, Dios jwiítidih āt túut nuumúp taga. Jātih, Diosdih enihcannit jum jwuhna, ājeéh jwī túi jum jwuhcap jī. Cristo ā wun wāhatjīh jwī enihcatdih Dios āt cádahat túutup taga, ājeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánih chājnit, jwiítidih bitadidh āt naáwát túutup be, queétdih caandih ī enihcatdih cádahnit, ājeéh ī túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Nin pah caá ā niij naáwát túutup: “Nihat yeejnit jumna, Diosdih enihcannit jwī jumna caá. Jwiítidih búdi bidnit, Jesucristo jwī yeejat jīb ā wun wāhatdih jwī túi jenah joyóchah, āihwā chājnit, jwiítidih ā túi pej jumna caá”, ā niij naáwát túutup jī. ²⁰ Pánihna, Jesúih jumna, cáacwādih nin pah wāpī niij naóh yapana caá: “Yeebbút Jesucristodih jepahna, túut nuumnít, Diosjeéh ñi túi jumá”, wā niijná caá. ²¹ Jwī Maáh Cristoboó bíicjeh yeejat wihcanni āt jumup wut jī. Obohjeéhtih, ā yeej chājcah yuhna, Diosboó caandih jwī yeejat jīb āt wun wāhat túutup wut jī. Jwī yeejat jīb buudáatdih Cristoboó āt jīb chāj beedá wāhup wut jī. Páant ā jīb chāj beedá wāhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoihwādih ennit, “Queétdih dedé yeejat peéh ā wihcan caá. Wā wāhdih wēi enat pahjeh muntih, queétdihbut wā wēi enna caá, buca”, ā niijná caá. Pánihna, Cristoihwā jwī jumuchah, Dios túini ā jumat pahjeh muntih jwiítidihbut ā túi jumat túutna caá.

6

¹ Dios yeebdih búdi oinit, teo wáacna, ñi yeejat peéh āt yoh wāhup taga. Jwiít, yeebbút Diosdih teo wāhnit jumna, nindih yeebdih wā naóhna caá: Āihwā jumna, yeebdih wā bohéatjidih ñi túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ā náahat pah chājcan, dedé pínah āta nihcan tagaá. Dios ā oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá. ² Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Wā náahni yeó jáap yeebdih búdi oina, ñi wábatdih jepahnit, wā teo wáacap jī. Pánih teo wáacnit, yeebdih wā túi ubup jī”, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 49.8)

Buu caá ā náahni yeó jáap ā jumup. Buu yeebdih ā túi ubat pínah niijná, caandih jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ā jumat

³ “Bita wā bohéatdih ī jepahcan níit”, niijná, dedé yeejép chājcan, yeejép wāpī wéhecan caá. ⁴ Túinijeh wāpī jumna caá, “Pablo Dios ā weñat pínahdihjeh chājna, caandih túi teo wāhni ā jumna caá”, cáacwā weemdih ī niiját pínah

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, weémboó íjcanjeh wā jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wā bohé cádahcan caá. ⁵ Nin pah caá yeejép wā yapap: Cáacwā weemdíh ĩ mawachah; nemat muúboó ĩ nemechah; dawá íjnit, múc wáac junít, ĩ mao yohat tútuchah, yeejép wā yapap jī. Weém bádí teona; quib chei tubachah yuhna, ūoca daa jūóhna; nuúgúp wunna, yeejép wā yapap jī.* ⁶ Í náah chājatdih jenah joicán, wā túi jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwí maáih túini doonádih túi jenah joinít, íjcanjeh, wā túi bohénap jī, ñi túi beh joyát pínah niijná. Yeebdíh túi oinit, wā bohénachah, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacatjīh ñi túi jepahap jī. ⁷ Āih túini doonádih naóhna, yeecanjeh, Dios ā wēpatjīh wā bohénachah enna, caandíh teo wūhni wā jummatdih ñi túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ā weñat pínahdih chājna, “Pablo yeejép chājni caá”, cáacwā weemdíh ĩ jéih niijcán caá. “Dios ā náahat pah, túinijeh ñi jumna”, bitadih wā niijchah, wā túi jummatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ā chājar”, ĩ jéih niijcán caá. ⁸ Biquína weemdíh ĩ túi wēi enechah, bita ĩ wēi enach yuhna, biquína ĩ wēi naáwáchah, bita yeejép ĩ naáwáchah yuhna, wā joyáh bojna caá. Yoobópdih wā bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ĩ niij naóh yacna caá. ⁹ Nihat cáacwā ĩ enepboó wā bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnít, “Obóh jumnijeh caá”, ĩ niijná caá. Bita weemdíh ĩ mawachah yuhna, wā báadh jwūhna caá. ĩ mao yohat tútuchah yuhna, páantjeh wā jum jwūhna caá. ¹⁰ Biquí láana jīgahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wā wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih túini doonádih bohéna, queétdih bádí jīb jumni wūhat dée pah caá wā bohénap. Biuh pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, bádí bíbohni dée pah wā wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tátchidih moondíh bádí oina, ūumcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh bádí wā náah yacatdih wā túi naóh daác beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wā weh panihnit ñi jumuchah, oinit, yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh wā oi cádahcan caá. Obóhjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi oi cádahap jī. Pánihna, yeebdíh bádí wā oyat bíic yoobó weemdíhbat ñi jwūb oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdih ā pej jumta tútcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwā āihwā nihcannitboodíh ñi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcán caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, túinidih āpí chājíhna caá. Obóhjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih āpí chājna caá. Pánih jumna, bíicdih ĩ jéih jumcan caá. Yeejép chājni túi chājíhni boodíh ā yéejabipna caá. Túi chājíhni yeejépdih ā jéih yap yohcan niít. Ded Jesúsdih jumna, ā naáwátidih āpí túi jenah joiná caá. Obóhjeéhtih, Jesúsdih nihcanniboó nemépwā ĩ maáh ā naáwáchah joinít, ded pah Dios ā jummatdih ā jéihcan caá. Queét chénat pah ĩ jenah joyát mácah ā jumna caá. Pánih jumna, ĩ jéih múc pej jumcan caá. ¹⁵ Jesucristo Satanásjīh mácah múc ĩ jenah joyát ā jumuchah, ĩ jéih múc pej jumcan caá. Bíic yoobó Jesúsíhwā Satanáíhwājīhbat mácah múc ĩ jenah joyát ā jumuchah, bíicdih ĩ jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwíit āihwā jumna, caandíhkeh wēinit, jwí jepahna caá. Biíhdih wēinit, jepahna, āta túican tagaá. Jwíit Jesúsíhwā āihwā nihcannitdih pej jumna, ĩ wēi jepahnidih jwíitbat jwí wēi jepahat dée ā tobóhna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsíhwā, Jesúsíhwā nihcannitdih ñi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwíit Jesúsíhwā bíicdih, āih muu pánihnit jwí jumna caá.* Jon jātih ā naáwátidih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tají:

* 6:5 Hch 16.23 * 6:16 1Co 3.16; 6.19

“ Weemboó queédih túi pej jumna, i maáh wã jumbipna caá. Queétoó wíihwã jumna, weemdihjeh i wëibipna caá, Dios ã niijná caá”, it niij daacáp tají. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bita naóh yapanitbut nin pah it jwúub niij daacáp tají:

“ Wíihwã nihcannitdih ñi cádaahaá. Queédih ñi pej jumca bojoó. Ií náah i chájat déedih yeéboó ñi chája bojoó. Páant ñi cádahachah, weemboó yeebdíh wã wëi enbipna caá. (Is 52.11)

¹⁸ Pánih wëi ennit, ñi íip wã jumbipna caá. Yeéboó wã weh ñi jumbipna caá, Chah Wëpni Maáh ã niijná caá”, it niij daacáp tají. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

¹ Pánihna, wã oinitá, nindih ñi túi jenah joyoó: “Ñi yéej chájatdih ñi cádahachah, yeebdíh wëi ennit, wã túi pej jumbipna caá”, Dios ã niijchah joinit, nihah jwí yéejatdih jwí cádah jíih. Dios ã jíghahat pínahdih chájihcan, yeejép jwí jenah joyátidh cádahat caá náahap. Pánih túut nuumnit, túi jenah joiná, ã weñat pínahboodíh jwí cháj jíih.

Corinto tútchidih moón i túut nuumát

² Weemdíh ñi jwúub oi jenah joyoó, páant muntih. Nijeéh jumna, deddih wã yéej chájcáp jí. Bohéna, yeebdíh wã yéej chájat túutcan, yeebdíh wã yee dúuc wáicáp jí. ³ Páant niijnit, “Pablodih jwí túi oicajti jíib jwíitdih peéh chájat ã jumna caá”, yeebdíh niij jenah joyát túutcan, “Pablo túi chájni jíi”, wã niij jenah joyát túutna caá. Wã jwíih niijátji pahjeh muntih, wã jwúub niijná caá: Yeebdíh búdí wã oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wunna yahna, biic yoobó yeebdíh jenah joinit, wã oi cádahacan níit. ⁴ “Queét Corintodih moón túi chájniit jumna, wã naawátidh i túi jepahbipna caá”, niij jenah joinit, búdí wã wëina caá. Pánihna, yeejép yapna yahna, yeebdíh páantjeh wã wëi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wã juyáchah, weemdíh chooát ã wihcap be. Páantjeh yeejép wã yapap be. Dawá júihnitboó “Ma túi chájcán caá”, weemdíh i niij jáihñap be. “¿Queét Corintodih moón wã oinitboó i túi jum níit?” niij jenah joinit, páantjeh yeebdíh búdí wã náhni dahwanap be.* ⁶ Obohjeéhtih, Dios jíghahat yayániboó weemdíh teo wáacnit, Tito wã pebh ã juyáchah, weemdíh búdí ã weñanap be. ⁷ “Queét i jwúub túi jumadidh enna, búdí wã weñep be”, weemdíh Tito ã niij naawáp be. Páant ã niij naawáchah joiná, weembát búdí wã weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúihwã meemdíh búdí i bidna beé. ‘Yéej chájniit, Pablodih búdí jwíit jíghahanap taga’, niij jenah joinit, queétoó búdí it jíghahap wat be. Pánih jíghahnit, ma daác wahnidih ennit, it túi jepahap tabe”, Tito weemdíh ã niij naawáchah joinit, chah búdí wã weñep be.

⁸ Wã jwíih daacnijidih wah péanit, “Nin wã wëp naóh daacátjidih ennit, búdí i jíghahbipna caá. Páant wã wëp naóh daaccan, áta túi taga”, niij jenah joinit, búdí wã jíghah jwuhap jí. Obohjeéhtih, buu ñi jíghahat yayát doonádih joinit, weembát wã jíghacan caá. ⁹ Buu búdí wã wëina caá. Ñi jíghahat doonádih joinit, wëina wã chájcán caá. Obohjeéhtih, jíghahnit, táiniboodíh ñi túut nuumát doonádih joinit, búdí wã wëina caá. Dios caá yeebdíh át jíghahat túutap taga, ñi jenah joyátidh ñi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wã daác wahniboó yéejacan, yeebdíh át túi teo wáacáp taga. ¹⁰ Dios ã náah yacat

* 7:5 2Co 2.13

pahjeh jwī yéejatdih jġahna, yéej chājatdih jwī cádahbipna caá. Pánih jġahna, jwī jenah joyátidih túut nnumnít, túiniboodíh jwī chājbipna caá. Páant jwī túut nnumchah enna, iiguípna jwī bejat déejidih Diosboó ā túi abbipna caá. Maátcanjeh jwī jġahna yuhna, túi túut nnumnít, búdí jwī wēibipna caá, buca. Obohjeéhtih, bitaboó ĩ yéej chājat jġib queétdih Dios ā peéh chājat pínahdih jġahna yuhna, túut nnumhcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. ¹¹ Yeeb Dios ā náah yacat pahjeh jġahnnit, ĩit túi túut nnumáp taga. ĩNi jenah joyoó! Nin pah caá ĩi túut nnumát: Buu jwuhna, ded yéej chājni ā yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ĩi túut nnumát túutna caá. ĩi yeejép jenah joyátjidih cádahnnit, túut nnumnít, buu ĩi túi jenah joyátidih wā jéihyat pínahdih weemdíh ĩi náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ĩi wēi jenah joi jwáhcatjidih búdí ĩit jġahap wut be. ĩi yeejat jġib Dios ā peéh chājat pínahdih búdí úumna, túi túut nnumnít, weemdíh jwáub eníhna, búdí ĩit bidip wut be. Dios ā weñat pínahdihjeh ĩit chājap wut be. Det yéej chājnitdih ĩit peéh chājap wut be. “Buu, queét yoobópdih chājnit caá. Dedé yéej chājat peéh queétdih ā bíhcan caá, buca”, wā níj jenah joiná caá. ¹² Yeebdíh daác wahna, yéej chājnidih ĩi peéh chājat pínahdih, ā yéej chājatjidihbut jenah joicánjeh wā daác wahap jġi. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ā níj jenah joyátidih ĩi túi jéihyat pínah níjná, wā daác wahap jġi. ¹³ Páant ĩi túut nnumátidih jéihnit, búdí wā wēina caá.

Tito ninboó jwáub junít, weemdíh nin pah ā níj wēi naáwáp be: “Queét Corintodih moón ĩ túi túut nnumátidih ennit, wā jġahatji ā yayáh bejep jġi. Pánihna, búdí wā wēina caá”, ā níjíp be. Páant ā níjátidih joinít, weembút chah yeebdíh wā wēina caá. ¹⁴ Tito ĩi pehbboó ā bejat túut chājachah, nin pah caandíh wā níjíp jġi: “Queét Corintodih moón Jesúhwā nin wā daác wahnidih ennit, ĩ túi jepahbipna caá”, wā níjíp jġi. Pánihna, ĩi túi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wā tíccap be. Titodih wā níjátji bíh yoobó āt yapap wut be. ¹⁵ Tito ĩi pehbna ā juibínachah, caandíh túi wēi jwāáhnit, wā daác wahatdih ĩi túi jepahatdih náhninit, yeebdíh chah ā oi jenah joiná caá. ¹⁶ Buu túi jepahnit, Dios ā weñat pínahdihjeh ĩi túi chājatdih jéihna, táttimah bíc yoobó ĩi jepahat pínahdihbut wā túi jéihna caá. Pánih jéihnit, búdí wā wēina caá.

8

Jesúhwā dinero wahnit, moh yéejnitdih ĩ teo wáacat

¹ Buu wā údwā panihnitá, bíh naáwát ā jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni táchinadih moón Jesúhwā miic wáacnit ded pah ĩ túi chājatjidih yeebdíh wā naóhhipna caá. Dios queétdih oinit, búdí āt teo wáacap taga. ² Queét tabit yeejép yapna yuhna, jwī Maáhdih túi jenah joi cádahcan, búdí ĩ wēina caá. Pánih túi jenah joiná, tabit moh yéejnit jumna yuhna, ĩih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí ĩ wāh wáacap jġi. ³ Weém ennijijeh tigaá yeebdíh wā naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, ĩ bíbohat pah bóo ĩ wāhup jġi. Nihcan caá. Búdí pohba ĩ wāhup jġi. ĩ náahatdih jġib chājat pínahdihbut ĩ wāhup jġi. Weémboó páant wā wāhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo búdí weemdíh ĩ wāhup jġi. ⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhna, nin pah bóo meemdíh jwī wāhnidih queétdih ma wāhuú”, weemdíh ĩ níjíp be.* ⁵ Pánih wāhna, wā jenah joyát chah

* 8:4 Ro 15.26

ī wāhup be. Īih dinerodih ī wāhat pínah jātih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdih wā chāj wāhbiṗna caá”, Diosdih ĩt niijíp wut be. Páant ī niiját túttimah, “Dios ā wutachah joinít, yeéb Jesúih doonádih bohé jibnitboodih ded pah ñi náahatdih jwī túi teo wáacbiṗna caá. Ded pah ñi wutachah, jwī jephabiṗna caá”, jwiítidih ī niijíp be. ⁶ Nit Macedonia baácdih moón ĩih dinerodih ī wāhatdih jenah joinít, yeéb Corintodih moondíhbat wā jenah joyóp be. “Ninjīh moón búdí ī wāhat pah queébtat ī wāhat pínahdih ī ámoh páña naáh”, wā niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinít, Titodih nin pah wā niijíp be: “Meém ĩih dinerodih queédih mat wāh wáac jwíihat tútat wut jī. Pánih jwíihnit, nihat ī wāh wáacni dinerodih ma jwáub ámohat tútat tút niijná, ĩ pebhna ma jwáub bej páñaá”, Titodih wā niijíp be. ⁷ Yeéb túi chājnit jumna, jwī Maáh Cristodih ñi túi jenah joiná caá. Á naawátidih túi jéihnit, ñi túi naóh yapana caá. Caán ā weñat pínahdihjeh búdí chājihna, yeebdih jwī bohéat pah tái oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih túi chājnit jumna, ñih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúihwādh teo wáaquihna, biic yoobó yeebdih túi wāhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdih wutna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jġgah ennit, moh yéejnitdih búdí ī teo wáacatdih yeebdih wā naawáp be, “Jwiítbat búdí jġgah ennit, queédih chah jwī wāhbiṗna caá”, ñi niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wāhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih tái jġgah en teo wáacnit ī jumna caá”, wā jéih niijbiṗna caá.

⁹ Jwī Maáh Jesucristo jwiítidih búdí oina, ā teo wáacatdih jwiítidih tái jenah joyát caá náahap. Nin baáboó ā dei jūúwát pínah jātih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ā jumuchah, caandih dedé judhdát át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baáboó dei jūóhnit, ā maáh wēpatdih cádahna, jwiítidih teo wáacat tút niijná, moh yéejni át jumap wut jī. Pánih teo wáacna, jwiítboó moh yéejnit jumna yahna, ájeéh jwī jumuchah, jwiítidihbat dedé judhdát ā wihcan níit. Pánih jġgah ennit, ā teo wáacatdih jenah joinít, jwiítidihbat biic yoobó bitadih jġgah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wā niij jenah joiná caá: Ñi jwíih jenah joyátji buu biic jópchi ā yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ĩ jenah joyát pínah jātih, yeéb Judea baácdih moón Jesúihwā moh yéejnitdih jwíih teo wáaquih jenah joinít ñit jumap wut jī. Pánih teo wáaquih jenah joinít, con jópchidih ñi wāhat pínah dinerodih ñit ámoh jwíhip wut yah jī. ¹¹ Pánihna, jātih túi wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, buubut biic yoobó wēinit, ñi wāhat pínahdih wāh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ā wāhu naáh. Obohjeéhtih, ded namp bíbohni bainí ā wāhu naáh. ¹² Túi biic yoobó wēinit, ñih dinerodih oicanjeh, wāhat caá náahap. Pánih wēi wāhuidih Dios biic yoobó ā wēi enbiṗna caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcanniboodih “Dinerodih ma wāhué”, Dios ā niijcán caá.

¹³ Judea baácdih moón Jesúihwādh yeebdih wāhat túatna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ī jumna naáh”, wā niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queébtat biic yoobó ñi túi jumat pínah niijná, páant wā wāhat túatna caá. ¹⁴ Buu yeéb búdí bíbohni jumna, queét bíbohcanitboodih ñi jéih teo wáacna caá. Biih láa, yeéb moh yéejnit ñi jumuchah, queéboó búdí bíbohni, yeebdihbat ĩ jéih teo wáacbiṗna caá. Pánih múic teo wáacnit, nihat Jesúihwā túi biic yoobó jwī túi jumbiṗna caá. ¹⁵ Jon jātih Moisés nin pah át niij daacáp tajī: “Chah búdí jeémát ojdiḥ júi yacniboó ā ubni yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíboh

be. Bainjeh ubnibut caán yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohob be”, ãt niú daacáp tají.*

Titowã Corintona ï bejat

¹⁶ Yeebdíh wã oi teo wáaquíhat pah muntih, Dios Titodihbut bíic yoobó oi teo wáaquíhat ãt wühup taga. Páant ã túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wã niijná caá. ¹⁷ “Corinto tútchidih moondih jwúub enedih ma bejeé”, wã niijchah joinít, “Júu, wã bejmi caá”, ã niú wëi jepahap be. Caandih wã naáwát pínah játih, yeebdíh búdí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tub bejñhni ã jumup be.

¹⁸ Caandih pej jumni pínah biíh Jesúsdih jéihnidihbut ñi pebhna wã bejat túutna caá. ã pej jumni pínahdih nihát nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhíhwã búdí ï wëi naóhna caá. “Caánboó Jesúhí doonádih túi bohéni caá”, ï niú wëi naóhna caá. ¹⁹ Pánih wëi naóhmit, Judea baácboó wã bejchah, weemdih pej jum bejni pínahdihbut caandih ï ñiwip be. Nihat yeéb Jesúhíhwã ñi wüh wáacni dinerodih jwí juibí wühuchah enna, “Queét biíh baácdih moón Jesúhíhwã jwiítidih oinit, dinerodih ï wahachah, búdí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ï niú wëi naóhbiþna caá. ²⁰ Ñi wáhni dinerodih jwí túi en daobíþna caá. “Pablowã jwíih dinerodih yee dáuc wáina caá ït cháþap taga”, ñi niú jenah joicát pínah niijná, caán nihát túi wëi ennidih Títojeéh wã wahna caá. ²¹ Pánihna, jwí Maáh ã enechah, bitabut ï enechah, yoobópdiþ tãí cháþhna, biíhdihbut Títojeéh wã wahna caá.*

²² Titowã ñi pebhna ï bejchah, biíhdihbut ïjeéh wã wahna caá. Caanbút jwí Maáhdih jepahni, túi teo wáhni caá. Dawá láa bitadih túi oinit, ã teo wáacachah, wã enep be. Yeebdih túi jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúhíhwã ïih dinerodih ï túi wüh wáacbiþna caá”, wã niú wëi naáwáchah joinít, caanbút yeebdíh teo wáacadih búdí ã bejñhna caá. ²³ Nit caá ñi pebhna wã wáhnit: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wã chéen caá. Jesúhíwãdih wã teo wáacachah, caán wáþeéh teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna áþeéh bejnitdih ñi túi jéih jwuhcan caá. Queét chénat pah jwí Maáhdih túi teo wáhna, caandih túi weñanit caá. Páant ï jumuchah enna, Jesúhíwã queétdih ï ñio wahap be. ²⁴ Pánihna, ñi pebhna ï juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumúú. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdih wã naáwátþi bíic yoobó ã jumatdih bita Jesúhíwã ï jéihþiþna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúhíhwã moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb játih ñitát jéih tagaá. Pánih jéihnit ñi jumuchah, bainjeh wã jwúub naóh daác wahna caá. ² Yeéb bitadih búdí ñi teo wáaquíhatdih jéihnit, nihát Macedonia baácdih moón Jesúhíwãdih búdí niú wëi naóhna beé wã cháþap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tútchidih moón Jesúhíwãboó con jóþchi Judea baácdih moondih búdí teo wáaquíhat ï jenah jói jwíhip jí”, wã niijþ be. Páant wã wëi naáwáchah joinít, queéþbut Jesúhíhwã moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhat ï jenah joiná caá. ³ Dinerodih ñi ámohochah, ï teo wáacat pínah niijná, nit bíic peihcannit jwí úudwã panihnitdih buu ñi pebhna wã wahna caá. Páant ï teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wã juibínachah, ñi wüh wáac páni dinerodih ennit, yeebdíh wã naáwátþi bíic yoobó ã jumatdih nihát ï jéihþiþna caá. ⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wáþeéh ñi pebhna

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

Ī jwibínachah, ñi wāhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wā naawátji bíic yoobó ñi chājatdih enna, búdí wāta tíic tagaá. Yeebbát búdí ñita tíic tagaá. ⁵ Yeebdíh Ī teo wáacat pínah niijná, Titowādih ñi pebhna wā bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwí teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwí wāh wáacbična caá”, ñi niijníji dinerodih ñi táí bíboh páñat pínah niijná, Ī jéih teo wáacbična caá. Páant ñi wāh wáac páñachah, ñi pebhna wā jwibínachah, yeebdíh jwúub wāhat túutat ā wihcan niít. Pánihna, ñi wēi wāhat pínahdih ñi táí bíboh páñaá.

Búdí wāhat caá náahap

⁶ Nindih ñi táí náhninaá: Ded daocánnibitjeh ā momochah, daocánnijeh ā ubbipna caá. Oboghjeéhtih, dawá momniboó dawá ā ubbipna caá. Páant ā chājat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwíih dinerodih oinit, bainíjeh jwí wāhuchah, Diosboó jwiítidih bainíjeh ā wāhbična caá. Oboghjeéhtih, táí wēinit, búdí jwí wāhuchah, Dios jwiítidihbut chah búdí ā wāhbična caá. ⁷ Yeéb ñíih dinerodih ñi wāh wáacachah, táí jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwí Maáh ā wāhat túutap”, niij jenah joinít, ñíih dinerodih oicanjeh, wēi wāhat caá náahap. “Bitá weemdíh Ī wāhat túutuchah, páant bóojeh caá wā wāhup”, niijcánjeh wāhat caá náahap. Bitá Ī niiját pínahdih jenah joicánjeh wāhat caá náahap. Páant, ñi táí wēi wāhuchah, Diosboó yeebdíh ā wēi enbipna caá.*

⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíh ā wāhbična caá, ñi bíbohajtíh bitadih ñi táí teo wáacat pínah niijná. Páant ā wāhuchah, chah dawádih ñi jéih teo wáacbična caá. ⁹ Jon jātih David nin pah āt niij daacáp tají:

“Ded táiniboó moh yéejnitdih ā táí wēi wāhna caá. Páant ā wāhuchah, Dios caandíh ā jwúub wāhbična caá, páantjeh bitadih ā jwúub táí teo wáacat pínah niijná”, āt niij daacáp tají. *(Sal 112:9)*

¹⁰⁻¹¹ Dios jwí momat pínah, jwí jeémát pínahdihbut wāhni,* bitadih ñi wāhat pínahdihbut yeebdíh búdí ā wāhbična caá. Páant ā wāhuchah, bitadih chah ñi jéih teo wáacbična caá. Dios yeebdíh chah ā wāhuchah, yeéboó táí wēinit, queét Judea baácđih moón moh yéejnitdih ñi wāhndih jwiítidih ñi wāh yapaat túutna caá. Páant ñi wēi wāhuchah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiítidih Ī teo wáacat táina caá, Paá”, Ī niij wēi naóhbična caá. ¹² Táí wēi wāhni, Jesúh wādih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí Ī wēi naóhbična caá. ¹³ Páant ñi táí wēi wāhuchah enna, yeéb Jesúh wā ñi jumadih nihat cāacwā Ī jéihbična caá. Bitá Jesúh wā ñi táí chājatjidih ennit, “Paá, queéboó Jesúh táini doonádih naóhniitjeh niican, táí jepahniit caá. Pánih jumna, jwiítidih, bitá míh wādihbut teo wáacat túut niijná, jwiítidih táí wēinit ĩih dinerodih ĩt wahap taga. Páant ĩ jumadih meemdíh búdí jwí wēina caá”, ĩ niij wēi naóhbična caá. ¹⁴ Queét Judea baácđih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah ĩ niij wēi naóhbična caá: “Paá, queéđih búdí oinit, ma táí teo wáacachah, queét jwuh jwiítidihbut búdí oinit, ĩ táí teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatdih táina caá”, ĩ niijbipna caá. ¹⁵ Dios búdí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiítidih wan wāhniit, ā táí ubat pínah niijná, ā wāh Jesúsdih āt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah táini ā chājatjidih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, caandíh jwí wēi niij jíih.

10

Pablo Jesús ā naawát túutni ā jumat

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

¹ Bua nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwíih bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwíjeéh jumna, cáacwádhíh úumna, jéih naóhcanni pah á jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh jwiítidih jüih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wut be. Cristo cáacwádhíh oinit, teo wáaquihna, íjcan túinijeh naóhni át jumap wut jí. Páant túinijeh á naáwátji pah mantih weembát íjcan túinijeh yeebdíh wá naóh daác wahna caá. ² Pánih íjcan túinijeh naáwihna yuhna, yee naóhntidih wá wêp naóhna caá. Ñi pebhna wá juibínachah, ñi túi chãja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádahaá, “Pablo jwiítidih jãihná”, niijná. Ñi cátiñ jumnit, weemdíh nin pah í niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biíc yoobó Pablobut á jenah joiná caá. Pánih jenah joi bohéna, Cristodih weñañhcan, á weñat pínahdijeh á bidna caá. Pánihna, Cristo á naáwát túutni nihcan caá”, queét í niij yeenap wut be. Páant niijnítidih búdi wá juibipna caá. ³ Diosdih jepahcannit múc naóhna, queét í jenah joyátjijeh chah ípí niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cáacjeh jumna yuhna, queét í chãjat pah weémboó wá chãjcan caá. Weemdíh yeejép naóhntidih Dios á wêpatjil caá chah wãpí niijp. ⁴ Pánihna, Diosdih yap yohnitdih weém túi yoobópdih wá wêp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wêp naóhna yuhna, wá jenah joyátjijeh wá jéih cádahat túutna caá. Obohjeéhtih, Dios á wêpatjil í yap yohatdih wãpí cádahat túutna caá. Caandih yap yohnit, í jenah joyát yeejép á jumadidih Dios á wêpatjil nihah cáacwádhíh wá jéihyana caá, yeejép í jenah joi cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios á jumad”, niij yee naóhntidih á wêpatjil wá cádahat túutna caá. Cáacwá Diosdih í jéihyat déedih jáhat panihnidih á wêpatjijeh wá jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma túi teo wáacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wá jwúub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap. ⁶ Ñi pebhna wá juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandih ñi túi jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinitboodih búdi wá peéh chãjipna caá. ⁷ Yeéb wíih bácahdijeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wá jenah joyátboodih ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo á naáwátidih naóh yapaat túutni”, ded niijnídhíh nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó á naáwátidih naóh yapaat túutni caá”, á niij jenah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah á niijná caá: ‘Corintodih moondih Dios weemdíh bohénadíh á bejat túutap be’, niijnít, jwiítidih maáh dée á jumna caá”, ñit niijp wut yah be. Obohjeéhtih, á bohéat túutni jumna, wá tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdíh á bejat túutap be, áih túini doonádih naóhna, yeebdíh wá teo wáacat pínah niijná. Páant á naáwát túutni jumna, yeebdíh yeejãihcan, ñi túi jumad pínah niijná, áih wêpatjil yeebdíh wá bohénap jí. ⁹ Pánihna, wêp naóh daác wahna yuhna, yeebdíh úumañhcan, ñi túi túut nuumát pínah niijná, yeebdíh wá daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah í niijp wut yah be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wêpép á wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jãóhna, oboh jumnijeh á jumna caá. Pánihna, á bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, í niijp wut be. ¹¹ Páant í niijcháah yuhna, í niiját pah wá nihcan caá. Wá wêp naóh daác wahat pahjeh mantih, ñi pebhna juibínit, ñi túi túut nuumát pínah niijná, biíc yoobó wêp naóhni wá jumipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bita í jéihyat chah jwiítboó jéihnit

caá. Bitá Diosdih í teo wāhat chah teo wāhñit jwī jumna caá”, íť niíj míc weñep wat yuh be. Obohjeéhtih, páant niíj wēina yuhna, túi jenah joicánñit, Diosdih túi teo wāhñit niñcan caá. Queét í jenah joyát pah weemboó wā jenah joicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cáacwā í maáh niñcan caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo ā watatdih jepahñit, caandih teo wāhñijeh caá. Yeebdih bohénadih ā jib bejat táutachah, wā jepahap jī. Wā jenah joyátjeh niñcan, Diosboó weemdih ā wahachah, yap yohcanjeh, ā watatdih wā jepahap jī. Páant ā watatdih jepahñit, Jesúh túini doonádih yeebdih jwíih bohéni wā jumap jī. Pánih jwíih bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wā bohéat pínahdih jwī Maáh weemdih ā naáwáchahjeh joinít, wāpí bohéna caá. Wā jenah joyátidihjeh wā bohécan caá. ¹⁵ Yeebdih yee bohénitjī í wēi niiját pah, weemboó wā wēi niicán caá. Bitá í bohénitjidih enñit “Queétdih weemboó wā túi bohénachah, Cristodih íť jepahap taga”, wā niíj wēican caá. Wā tewatdihjeh wā wēi naóhna caá. Yeebdih jwíih bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwáub bohénadih wā bejihna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwī Maáh ā weñat pínahdih ñi túi chājachah enñit, bíih tútchinadih moondihbut bohénadih wā bejbipna caá. Pánihna, ñíih baác yehboó bejnit, bita bohé jwahcannitboodih wā naóhhipna caá. Jesúh doonádih joi jwáhcanñitdihjeh naóhna, bita í bohénitjidih “Wā túi bohéatji jīb queét jwī Maáhdih í túi péena caá”, wā niicán niít. ¹⁷ Páant niijnít, jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají: “ ‘Weemdih dedé jadhdat wihcan caá’, í niicá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwī Maáh Dios, nihát jéihni, weemdih ā túi teo wáacáp be’, í niijí naáh”, át niíj daacáp tají.* ¹⁸ Det queétdjeh “Jwíit caá túi bohénit”, niíj jenah joinítidih Dios ā wēi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwī Maáh Cristo ā niijníboodih Dios ā túi wēi enna caá.

11

Yeenit í bohéat ā tobohat

¹ Ded ā túi chājatjidih bitadih ā wēi naáwáchah, āpí táican caá. Páant naáwát ā táicah yuhna, ded pah wā chājatdih bita yeebdih í yeeatdih wā naóh yoobáipna caá. ² Weém jíi Jesúh túini doonádih yeebdih wā jwíih bohénap jī. Dios yeebdih búdí ā oyat bíic yoobó weembút yeebdih wā oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ájeéh bíicdih ñi jumatdih yeebdih búdí wā náah yacna caá. ³ Obohjeéhtih, bita yeejép í bohéatdih yeeb ñi joyát pínahdih búdí wā úm yacna caá. Jon jātíh mai pah jigohni Satanás Evadih búdí át yee naáwáp wat jī. Páant ā yee naáwátidih jepahñit, Eva Dios bíicdih mi jumatdih mit cádahap wat jī. Páant ā yeeatdih mi jepahatji dée pah muntíh, bitaboó í yee bohéatdih yeebút jepahñit, Cristodih ñi cádahatdih búdí wā úm yacna caá.* ⁴ Det wā bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niíj yee bohénadih ñi pebhboó í jwáibínachah, ñit wēi jwááhji tagaá. Yeebdih wā bohéatji bíic yoobó í bohécah yuhna, ¿dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espíritu ā chājap”, í niíj yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandih wā naáwátji bíic yoobó í naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodih yeeb ñi jepah? Jesúh túini doonádih wā naáwát táttimah, ¿Dépanihna yeeb yee naóhñitboodih ñi túi joi? Páant ñi chājachah enna, Cristodih ñi pée cádahat pínahdih wā úm yacna caá. ⁵ Queét yee bohénit

* **10:17** Jer 9:24 * **11:3** Gn 3:1-5; 13

“Jwiitboó Dios ã bohéat túatnit bita ã wahnit chah jéihnit jwí jamna caá”, ï niijichah yuhna, “Weém Dios ã bohéat túatni wã jamuchah, weemdih chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. ⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwát dih túi beh joini caá wã jamup. Æ naáwát dih wã bohénachah joinit, páant wã jamatdih yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindih ñi túi jenah joyoo: Yeebdih Jesúh túini doonádih bohéna, wãpí jíb úbhcap jì. Páant wã bohéat jíb úbhcanjeh, moh yéejni dée wã jamup jì. Pánih jamna yuhna, yeéboó moh yéejcanjeh, ñi túi jamat pínah niijná, yeebdih wã túi teo wáacap jì. Pánih teo wáacna, ¿yeebdih wã túi chájcannit beé? ¿Weembút yeebdih jíb wã niij jìh, queét bita bohénitdih ñi wéi enat pah, weemdhbut ñi jwúb wéi enat pínah niijná? ⁸ Obohjeéhtih, yeebdih wã bohénachah, bih táchinadih moón dawá Jesúhwã ñijeéh wã jamat pínah niijná, ñi dinerodih weemdih ï wáup jì. Yeebdih teo wáacat túat niijná, ï wáuhni dinerodih numát dée wã chájar be. ⁹ Ñijeéh jamna, bíí dée bíbohcan yuhna, yeebdih dinerodih wãpí úbhcap jì. Jwí údwã panihnit Macedonia baácdih moón Jesúhwã ñi pebh wã jamuchah, nihát wã náahatdih ï úb juibínap jì. Páant ï úb juibínachah, yeebdih dinerodih wã úbh tac buugácap jì. Táttimahbut, yeebdih wã úbh tac buugácan niit.* ¹⁰ Cristo yoobópdih ã naáwát pah, weembút áih jamna, yoobópdih nindih wã naóhna caá: Jesúh túini doonádih jíb wihcanjeh yeebdih wã bohéatdih bádí wã wéi naóhna caá. Bíic yoobó jíb wihcanjeh wã bohéat pínahdihbut nihát ñiñ biácdih moonndih jéihnit, páant wã wéi naáwát dih joinit, “Caán dée ápí chájcán caá”, ï niijcán niit. ¹¹ Yeebdih dinerodih wã úbhcatjidih jenah joinit, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joi? “Pablo jwiitdih jíb úbhcan, jwiitdih ã oican niit”, ¿ñi niij jenah joi niit? Nihcan caá. Yeebdih bádí wã oina caá. Páant wã oyatdih Dios ã jéihna caá. ¹² Jíb wihcanjeh páantjeh yeebdih wã bohébična caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdih ã bohéat bíic yoobó caá jwiitbut jwípí bohéna caá”, ï yee niijichah joinit, queétdih ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit ï bohéatjì jíb yeebdih ñpí úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wãpí jíb úbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinit, mácah jwí jamatdih ñi túi jéihbipna caá.

¹³ Pánih chájnìt yoobópdih Jesús ã bohéat túatnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiit caá Jesús ã bohéat túatnit”, niij naóhna yuhna, ã wahnit nihcan caá. Páant niijná, wã jamat dée pah ï jamúhip yah caá. ¹⁴ Pánihna, yeenit jamna, páant ï chájat pínahdih wáát jéihyep be. Yeejépwã ï maáh Satanásbut bíic yoobó ápí chájna caá. Dawá láa caanbút yeena, túini ángel, Dios ã wahnì pah ã míic jíghana caá. ¹⁵ Satanás ã chájatdih jéihna, caandih teo wáuhnitbut “Jesús ã wahnit caá”, niij yeenit, Diosdih teo wáuhnit pah ï jamúhatdih wáát jéihyep be. Túi chájcannit jamna yuhna, túi chájnìt dée pah ï jamúhna caá. Pánihna, Diosboó nihát ï yeeatjì jíb queétdih bádí ã peéh chájbipna caá.

Pablo yeejé ã yapatjì

¹⁶ Внн jwuhna, ded pah wã jamatjidih wã wéi naóhbipna caá. “Pablo ã túi chájatjidih tab wéi naóhniabeh caá”, weemdih ñi niij jenah joi cáh, ã túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdih páant niij jenah joiná yuhna, ded pah wã yapatjidih wã wéi naáwáchah, bainibit ñi joi jwúhuú. ¹⁷ Yeebdih pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdih “Ma yapatjidih ma naáwá queétdih”, ã niijcáh yuhna, ded pah wã yapatdih wã naóhbipna caá. ¹⁸ Dawá bitaboó ded pah ï

* 11:9 Fil 4.15-18

tái chājatjidih wēi naóhna, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbpna caá. ¹⁹ Yeebboó “Chah tái jéihnit jwī jumna caá”, ñi niŷ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhnitboó ĩ naawáchah yahna, ñi tái wēi joiná caá. ²⁰ Queét ñi maáta dée, yeebdíh búdí ĩ watuchah, ñi tái wēi joiná caá. Dawá láa ñíih dinerodih ĩ yee dúuc wáina caá. “Jwiít nihát jéihnit jwī jumachah, jwiítidih ñi tái weñeé”, ĩpĭ niijná yuh caá. Biéh láa yeebdíh ĩjnit, ĩ mao tíicna caá. Páant yeejép yeebdíh ĩ chājachah yahna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi tái jepah? ²¹ Ñijeéh jumna, “cāacwādíh úumni”, ñi niijná, queét ĩ chājat pah weémboó wā chājcap be. Páant wā chājat pínahdih wā úumatjidih naóhna, wā tíicna caá. Queét ĩ chājat pah chājcan yahna, Jesús á wahni wā jumatdih ñi tái jéihyat pínah niijná, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbpna caá.

²² Queétboó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiít judíowá jwī jumachah, jwiítidih ñi tái weñeé”, yeebdíh ĩpĭ niijná wut be. Obohjeéhtih, weembút judío mun tigaá. Queétboó “Jwiít Israel á juimená, Dios á ñíonitji jwī jumna caá”, yeebdíh ĩpĭ niijná wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel á juima mun tigaá. Queétboó “Jwiít Abraham á juimená, Yeebdíh wā tái chāj wāhbpna caá”, Dios á niijnitji caá”, yeebdíh ĩpĭ niijná wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham á juima mun tigaá. ²³ Queétboó “Cristodih teo wāhñit jwī jumna caá”, yeebdíh ĩpĭ niijná wut be. Páant ĩ niijnáchah jointi, nin pah yeebdíh wā niijná caá: “Weembút Cristodih teo wāhni mun tigaá. Weém caá bách queét ĩ tewat chah búdí teoni”, yeebdíh wā niŷ naóhna caá. Páant niŷ naóhna, páantjeh jenah joicánnit ĩ wéheat pah naóhna yuhna, wā tíiccan caá. Queét ĩ teo wāhat chah Cristodih wāpĭ teo wāhup be. Jesuíh táini doonádh wā bohéatji peéh dawá láa nemat muéboó weemdíh ĩ nemep jĭ. Dawá láa weemdíh ĩ puñup jĭ. Dawá láa cāacwā weemdíh ĩ mao yohíhip jĭ. Páant ĩ mao yohíhichah, weém yeejép wāpĭ yapap jĭ.* ²⁴ Cinco láa jwiít judíowá jwī maáta weemdíh ĩt tewat táutap tajĭ. Weemdíh ĩ tewat jumap pah, tabit yéej chājnitdih momo jiwí chóo coóh jumni tópnajĭh ĩ puñat bíic yoobó treinta y nueve láa weemdíh ĩ puñup jĭ.* ²⁵ Bíic peihcanni láa Romanowá weemdíh teonit, máa doóbhñajĭh ĩ puñup jĭ.*

Bíic láa weemdíh mawíhna, jeejĭh ĩ yohop jĭ.* Bíic peihcanni láa búdí jáaj chóojĭh jib bejna, jwī daabáp jĭ. Bíic láa daabnít, máa naadh teonit, búdí muj tacdih pah daa júóh, caán yeó jáap pah táah bej, jwáub pah táio bejat dée wā jumachah, ĩ ubup jĭ. Pánihna, caán láa, wā waníhip jĭ. ²⁶ Dawá láa Jesuíh táini doonádh bohénit, yuúp wā jib bejep jĭ. Pánih bohé jibnit, búdí yeejép wā yapap jĭ. Biéh láa tobohni mujnadih wā bejep jĭ. Biéh láa namáboó jib bejchah, bíi déedih chewe mao dúuc wáyat dée á tobohóh jĭ. Biéh láa wā déewājeh weemdíh ĩ yéejahip jĭ.* Biéh láa judíowá nihcannitbut weemdíh ĩ mawíhip jĭ.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí mujboobát wā jumachah, wnat dée á tobohóh jĭ. Biéh láa “Jwiít Jesuíhwá caá”, niŷ yeenit, ĩ mawat dée á tobohóh jĭ. ²⁷ Jesuíh táini doonádh bohéna, búdí wāpĭ tewep jĭ. Pánih teona, dawá láa hōcanjeh wā bohé daa júúwup jĭ. Dawá láa jeémát wihcah, nuugúp tabuchah, tabit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jĭ. Dawá láa dawát pínah yéuehbut wihcah, búdí cábuchah, yeejép wāpĭ yapap jĭ.

²⁸ Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jĭ. Yeó jáap jumap pah nihát Jesuíhwá “caandíh cádahná”, niijná, búdí wāpĭ náhni dahwana caá. ²⁹ Bíic

* 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22 * 11:25 Hch 14.19 * 11:26 Hch

9.23 * 11:26 Hch 14.5

Jesúh ã tabúp chãúúchah, weembát tabúp chãúúhni pah wã jumna caá. Bitá Jesúhdih ï yééj chãjat táutuchah enna, queét yeejépwãboodih búdí wã ïjna caá. Pãnihna, yeéb nihat Jesúhwã, wã weh dée ñi jumachah, yeebdíh ùm yacna, yeejépwãp yapna caá.

³⁰ Pãant yeejépwã yapatjidih wēi naóhna, ded pah wã túi chãjatdih yeebdíh wã wēi naóhcan niít. Obohjeéhtih, wã wēpatjidih yeebdíh wã wēi naóhbična caá. ³¹ Pãant wã naáwáchah joinít, “Yoobópdih caá páant ã niiját”, Dios ã niij jéihna caá. Caán caá jwí Maáh Jesucristo ïp. Pãnihna, yeó jáap jumá pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wã jwíh jepahat táttimahbitjeh, Damasco táttchiboó wã jumachah, caán táttchidih moón ï maáh, Aretas ñump jumni, weemdíh át tewat táutap wut jí. Pãnihna, nihat Damasco táttchi wáihyat júdu jécndih áih soldadodwádh át páñat táut wut jí, wã bac bejchah ï tewat pínah niijná. ³³ Pãant ï páñachah enna, wã chéenwã búdí wahdih weemdíh waadát táutniit, wáihyat júdadih jumni muú enat jécmant ï cádah deyanap jí. Páñih cádah deyanit, ï teo wáacachah, moh yéejni wã jweyépwã jí.*

12

Pablo oo jumáat dée ã enat

¹ Bũ weemdíh ded pah bih ã yapatjidih wã jwáub naóhbična caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo jumáat dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwí jumap”, ï niij naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh weemdíhbut oo máh enat dée pah ã jíghop jí. Pãant ã jíghatjidih yeebdíh wã naóhbična caá. Ded pah weemdíh ã jéihyaatdihbut wã naóhbična caá. ²⁻³ Catorce jópchi jãtíh Dios weemdíh japboó ã ùb páuh laab béjep jí. Ded pah ã ùb páuh laab béjatjidih wã jéihcan caá. Wíh bácahdih, wíh caolihdihjeh ã ùb bej déeji oo jumáat pah enatjidih, wã jéihcan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. ⁴ Á pebhboó, Paraíso wut jumapna jaibínit, ã naáwáchah wã joyóp jí. Jwiít cáacwãjeh jwí jéih naóh bũjácac déedih wã joyóp jí. Pãant caandíh wã joyóchah yahna, weemdíh ã jwáub naóh yapaat táutcap jí. ⁵⁻⁶ Pãant weemdíh ded pah ã yapatdih wēi naáwíhna yahna, weemjéh ded pah wã jumáatdih wã wēi naóhcan niít. Obohjeéhtih, yoobópdih ã jumachah, wã jwáub naáwáchah nihna, áta túi taga. “Pablo túini oo jumáat dée pah enna, Jesús ã wahni nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdíh wã náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih, ded pah wã bohéátjidihbut jenah joinít, “Pablo jwí Maáh ã bohé jibat táutni caá”, ñi niij jéihyatdih wã náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wã jumáatdih ñi jéihyat pínah niijná, bũ ded pah bih wã yapatjidihbut yeebdíh wã naóhbična caá. ⁷ Chah túini oo jumáat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wã niij jenah joyát weemdíh ã tobohna caá. Pãant ã tobohát pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdíh yeejépwã yapat táutap taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wã niij jenah joyát pínah niijná. ⁸ Páñih jumna, biic peihcanni láa jwí Maáh Jesúsdič caán yeejépwã yapatdih ã yohat pínahdih wã wáub yah be. ⁹ Obohjeéhtih, weemdíh nin pah ã niij jepahap be: **“Caandíh wã yohcan niít. Obohjeéhtih, caandíh yohcan yahna, meemdíh búdí oinit, wã túi teo wáacbična caá. Páñih wēpcannijeh jumna, wã oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbična caá. Páñihna, meemdíh búdí wã teo wáacachah ennit, wã wēpatboodíh nihat cáacwã ï jéihbična caá”**, Jesús weemdíh ã niij jepahap be. Pãant ã niijíchah joinít, wã

* 11:33 Hch 9.23-25

wēpcatdih wā wēi naóhbipna caá, ā wēpatjīh weemdīh búdī ā teo wáacat pínah niijná. ¹⁰ Páant tīgáá Jesúh wā jummat jīb yeejép yapna, búdī wā wēina caá. Bitá weemdīh yeejép ī wēhenachah, yeejép ī chājachah, ī jīgahanachah, dedé biīh weemdīh yeejép ā yapachah yūhna, wāpī tūi jumna caá. Pánih wēpcanni wā jumuchah, Jesús ā wēpatdih chah búdī bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yūhna, ā teo wáacatjīh wā tūi buujábipna caá”, wā niīj jéihna caá.

Corinto tātchidih moondih búdī ā jīgahat

¹¹ Bitá weemdīh yeejép ī naáwáchah joinít, yeéboó queédih ñi naóh bóod chuñchah, āta tūi tagáá. Obohjeéhtih, páant ñi niijcáh, weemjéh yeebdīh wā míc wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumuchah yūhna, queét yee bohénit “Jwiít caá bácah Dios ā bohéat tūutnit”, niijnitboó wā chah ī jumcan caá. ¹² Ñijeéh wā jumuchah, Dios ā naáwát tūutni wā jummatdih júutīhna, ā wēpatjīh weemdīh búdī āpī teo wáacap jī. Páant ā teo wáacachah, dawá láa wunnitdih boonanit, nemépwādhbut wā yohop jī. Pánih chājnit, jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih ā wēpatjīhjah wā chāj júutap jī. Weemdīh enīhcannit ī yéejāhichah yūhna, wā chuñá yūhna, wā teo cádahcap jī. ¹³ “Pablo jwījeéh jumna, biīh tātchidih moondīh ā tūi chājat pah jwiítidih ā tūi chācap jī”, ¿yeéb ñi niīj jenah joí niít? Nihat tātchidih moondih biíc yoobó wāpī tūi chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdīhjah wīh pínah dinerodih wā úbh tac buugácap jī. ¿Pánih úbh tac buugácan, yeebdīh wā yéej chājnit jī? Caán yeejép ā jumuchah, wā jīgahna caá. Caán yéejatdih weemdīh ñi yohoó.

Ī pebhna ā jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wā naáwát pínahdih ñi tūi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat tūut caá wā chājav, páant mantih. Ñi pebhna juibínit, yeebdīh wīh dinero pínahdih con láa wā úbhcatji pah, buu láabut wā úbh tac buugácan niít. Ñiīh dinerodih náahcan, Jesúsdiīh tūi joinít ñi jummat caá yeebdīh wā náah yacap. Wébít ī mána ī náahatdih wāhñit pínah niīhcan caá. Obohjeéhtih ī mána caá queét wébítboodīh ī náahatdih ipī wūhup. Páant ī chājav pah yeéb wā weh panihñit ñi jumuchah, wā náahatdih yeebdīh wā úbhcan niít. ¹⁵ Ñi ip panihni jumna, yeebdīh búdī oinit, nihat wā bíbohathdih wēi wāhñit, yeebdīh wā teo wáaquīhna caá. Pánih teo wáaquīhna, búdī chuñá yūhna, wā teo cádahcan niít. Páant yeebdīh chah wā oyochah yūhna, ¿yeéb weemdīh nump ñi oi niít?

¹⁶ “Pablo jwījeéh jumnit, āih pínah dinerodih āpī úbh tac buugácap jī”, ñi niīj jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdīh nin pah ī niīj jenah joi tágáa: “Jwīih dinerodih moh yéejnitdih ā wāh wáacat tūutnit, jwiítidih jéihcha dúuc wáiniabeh tagáa”, ī niīj jenah joiná caá. ¹⁷ Páant ī niiját pahjeh chājni jumna, ¿ded pah tīgáa caandīh wāta nih chāj? ¿Ñi pebhna wā wahnitdih nit beé yeebdīh wā jéihcha nuumát tūutap? Páant wā chājav jī. ¹⁸ Jātīh Titodih ñi pebhna bejat tūutnit, biīh Jesúhdihbut ājeéh wā pej jum bejat tūutap jī. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdīh ā jéihcha nuumñit jī? “Nuumcánni caá”, ñi niīj jéihna caá. Jwiít chénat pah biíc yoobó jwī maáh ā weñat pínahdih chājnit caá. Pánih jumnit, yeebdīh oinit, tūinijeh ā chājav pah, weembút biíc yoobó yeebdīh tūinijeh wāpī chājna caá.

¹⁹ Páant wā jāh niijchah joinít, ¿ded pah ñita niīj jenah joí? “Caandīh jwī wēi niiját pínahdihjah caá ā bidip”, ¿ñi niīj jenah joí niít? Obohjeéhtih, weém Cristoīh jumna, Dios weemdīh ennit, “Ma tūi chājna beé”, ā wēi niiját pínahdihjah caá wā náahap. Yeebdīh teo wáaquīhna, ded pah wā chājavjidiīh wā

naóh beedánap be, jwĩ Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah niijná. ²⁰ Ñi pebhboó wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chājcach, búdí yeebdíh wā úum yacna caá. Páant ñi túi chājcach, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi múic jūih níit? ¿Páantjeh bitaih bií déedih ñi en ñinah íj níit? ¿Búdí ñi múic íja níit? ¿Biquína páantjeh íh pinahdihjeh bid níit? ¿Buebat páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? ¿Yeejép dooná ñi jumatdih ñi cádah jwuhcan níit? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi múic wēi níj níit? ¿Tubit ñi múic en naóh cádah jwuhcan níit? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyát dihjeh níit ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úum yacna caá. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut nuumcát dih wā enechah, Dios weemdíh áta tíicat túut tagaá. Jon jātih yéej chājnitji dawá páantjeh í yéej chājatdih cádahcah enna, búdí wāta jīgah taga. Í náah chājat, yeejép chājíhat jenah joyát, í náahat pahjeh chājatdihbut í cádahcah enna, búdí wāta jīgah taga. Páant ñi chājatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā jūihcat pínah niijná.

13

Pablo ā pée naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniji buu bejna, biíc peihcanni láa bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi yéej chāj cádahna, táiniboodíh túut nuumnít, weemdíh ñi túi pánaá. Ñijeéh jumnitdih í yéej chājatdih cádahat túutnit, Moisés nin pah ā níj naóh daacátjidih ñi túi náhninaá: “Deddih ñi peéh chājat pínah jātih, caán ā yéej chājachah ennit, chénewā, biíc peihcannit í enatji pahjeh í naáwá naáh. Páant moonjéh í naáwát túttimah, ñi peéh chājachah, ā táibipna caá”, Moisés át níj daacáp tajī.* ² Ñi pebhna wā jwúub juibí láa yéej chājnitdih nin pah wā níj naáwáp jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumá. Ñi cádahcah, jwúub juibína, wā peéh chājibipna caá”, wā níijp jī. Páant wā níjájti pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chājnitdih, yeéb nihatdihbut, wā jwúub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumá. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chājibipna caá. Yúup wā jumuchah, “Wā peéh chājibipna caá”, niijná yuhna, ā peéh chājcan níit”, ñi níj jenah joicá bojó. ³ Cristo ā naáwát dih naóh yapani wā jumatdih ā júutat pínahdih bidna, páant wēpép weemdíh ā peéh chājat túutuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ā wēpatjīh yeebdíh ā teo wáacátjidih ñi náhnican níit? Yeéb yéej chājnitdih ā peéh chājat pínahbut biíc yoobó wēpép ā jumbipna caá. ⁴ Jwiít cāacwā jwí wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át wun wuhap wūt jī. Pánih wannna yuhna, Dios ā wēpatjīh boo pud jūóhni, buu páantjeh báadhni ā jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ā jumat pah weembút wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjīh yeebdíh wāta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wājeéh jumna, Dios ā wēpatjīh yeebdíh teo wáacadih wā juibíipna caá.

⁵ Yeéb múicjeh nin pah ñi múic níj úubh joyó: “¿Ded pah wā chājatji? ¿Yoobópdih Jesús dih wā jenah joí níit? ¿Caán ā náah yacatdih wā túi jepah níit?” ñi múic níj úubh joyó. Caandíh yoobópdih jenah joiná, ā náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús ñih caolihboó ā jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandíh jenah joicán, ā náah yacatdih jepahcan, áihwā ñi nihcan caá. ⁶ Weémboó caandíh túi jenah joiní, ā náah yacatdih jepahni wā

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

jumatdih wā jéihna caá. “Weém Jesúsíh caá”, niŷ yeeni wā nihcan caá. Páant wā jumatdih yeebdíhbut wā jéihyahna caá. ⁷ Ńi yéej chāŷcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdíh ā túi teo wáacat pínah niŷná, búdí wā uúbhna caá. Ńi pebhna juibnít, páant Ńi yéej chāŷcatdih wā enechah, weemdíh Dios yeebdíh ā peéh chāŷat túutcan niút. Páant ā peéh chāŷat túutcah, wā wēibipna caá. Obohjeéhtih wā peéh chāŷcatdih ennit, “Pablo Dios ā wēpatŷih queétdih peéh chāŷcan, Dios ā wahni nihcan nacaá”, Ńi niŷ jenah joyóchah yuhna, wā túi wēibipna caá. Dios weemdíh ā bohé jibat túutatjidih Ńi jéihyat pínahdih wā náah yacna yuhna, yeéb Ńi túi chāŷat pínahdih chah wā náah yacna caá. ⁸ Ńi yéej chāŷatdih cádahnit, túiniboodíh Ńi túut nuumátdih enna yuhna, yeebdíh wā peéh chāŷachah, yoobópdiŷ āta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdiŷ chāŷíhna, yeebdíh wā bohéibipna caá, Dios naáwátdih túi beh joinít, chah Ńi jepahat pínah niŷná. ⁹ Yeéb Cristodih Ńi túi jenah joyóchah, Dios ā wēpatŷih yeebdíh peéh chāŷat ā náahcah, búdí wā wēibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wā uúbhna caá, ā weŷat pínahdihŷeh Ńi túi chāŷat pínah niŷná. ¹⁰ Dios ā wēpatŷih yeebdíh peéh chāŷíhcan, Ńi pebhna wā beŷat pínah jātih wā daác wahna caá, yéej chāŷatdih cádahnit, Ńi túut nuum páŷat pínah niŷná. Dios ā wēpatŷih yeebdíh jŷgahaihcan, wāŷí túi bohéna caá, Ńi túi jumat pínah niŷná.

Pablo ā pée túyat túutat

¹¹ BHH wā údwā panihnitá, yeebdíh wā túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinít, túinijeh Ńi jumú. Nin wā naóh daacátdih Ńi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih Ńi múic teo wáacá, bíúcdih túi jumat túut niŷná. Páant Ńi túi jumachah ennit, Dios Ńijeéh ā jumipna caá. Caán jwiútdih búdí oinit, múic oyat túutna, jwiúť bíúcdih ā túi jumat túutna caá. ¹² Jesúsíhwā jumna, Ńi túi wēi uúbu. ¹³ Nihat ninŷih moón Jesúsíhwábut yeebdíh búdí í túyat túutna caá. ¹⁴ Yeebdíh búdí wā uúbhna caá, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā túi teo wáacat pínah niŷná. Dios búdí ā oyatdih Ńi jéihyat pínah, Túini Espiritu Ńijeéh ā jumat pínah, yeéb bíúcdih Ńi túi jumat pínahdihbut wā uúbhna caá. Pánih uúbhnit, yeebdíh búdí wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã túyat túut

1-2 Weém, Pablo, bíhndih daacát túutnit, yeéb Galacia baácndih jumni tútchinadih moón Jesúhwāndih wā wahna caá. Nihat wājeéh jumnit Jesúhwābut yeebdih ī túyat túutna caá. Weém, Pablodih jī Jesucristo ã nīwip jī, āih túini doonādih wā naóh jib bohéat pínah niijná. Cāacwā weemdih ī naáwát túutcap jī. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwī íp caán wannijidih boonibut weemdih ī nīwip jī. Páant ī naáwát túutni jumna, nin naóndih yeebdih wā daác wahna caá. ³ Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, ī túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. ⁴ Dios jwī íp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jwī yéejat jīb, át wun wūhap wut jī,* ã teo wáacatjīh yeejpwā ī jumat pah nihcan, yéej chājatdih jwī yap yohat pínah niijná. ⁵ Páant ã chājatdih jéihna, “Paá, meém nihatdih jéih beedáni jumna, cāacwādh jīgah ennit, mapī túi teo wáacna caá”, jwī ípdih yeó jáap jumat pah búdí jwī niij wēi naáwát dée caá. Páant tíí jwī niij wēi naáwáp.

Dios cāacwādh ded pah ã túi ubat

⁶ Yeéboó ded pah ñi chājat doonādih joinit, weém búdí wā náhni dahwana caá. Dios yeebdih búdí oina, át nīwip taga, Jesúsdi jepahnit, āihwā ñi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebdih búdí ã oyochah yuhna, waicanjeh bíh bohéatdih joinit, Jesucristobodih cádahna caá ñi chājap. Páant ñi cádahat doonādih joinit, “¿Dépanih tiguaá waicanjeh ī túut nuúm?” niij jenah joinit, wā wáhi bejep be. ⁷ Biquína ñi pebh jumnit, yeebdih tac buugána, mácah bohénit, Jesúh túini doonādih ī yéejana caá. Páant yeebdih naóhna, nin pah ī niij yee bohéna caá: “Túí ubnit jumat túut niijná, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá’, Pablo niij naóh bohéna, yeebdih ã nih yána caá. Diosjééh túi jumat túut niijná, jwī nuowā ī naáwátjidihbut túi jepahat caá náahap”, it niij yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, ī niij naóhnioboó túini dooná yobát nihcan caá. ⁸ Jwiít, Dioih ángel japmant jūóhni, yeebdih jwī jwíh bohéatjidih mácah jwī bohénachah, jwiítndih Dios búdí peéh chājna, iiguipna ã waha naáh. ⁹ Wā naáwátjī pah wā jwūb naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebdih jwī jwíh bohéatdih ñi túi jepahachah yuhna, det yeebdih mácah ī bohénachah, Dios queédih búdí peéh chājna, iiguipna ã waha naáh.

¹⁰ Páant niijná, “Caánboo tiguaá túi bohéni ã jumap”, weemdih cāacwā ī niijátndih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdih “Meém ma túi bohéna jī”, ã niijátndihjeh caá wā náahap.* Cāacwādh weñahnit bohéna, Cristobodih wāta weñacan tagaá. Pániñ weñacan, caandih teo wāhni wāta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã túut nuumátjī

¹¹ Wā déewā panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebdih wā náah yacna caá: Wāpī bohéni túini dooná cāacwā ī jenah joyátjijeh nihcan beé. ¹² Ded cāacndih wā joiniji doonábut nihcan beé. Bitā weemdih ī bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah ã wāhñ ã jumatndih ã bohénap jī.

¹³ Jesucristodih wā jepahat pínah jātih, jwiít judíowā jwī nuowā ī naáwátjidih wā túi joí waadánap jī. Pániñ túi joí waadáni wā jumachah, ded

* 1:4 Mt 20:28; Mr 10:45; 1Ti 2:6; Tit 2:14 * 1:10 1Ts 2:4

pah wā chājatji doonádih yeéb ñit joijí tagaá. Pánih jumnit, Jesúihwā Diosdih yap yohnit ī jumatdih jenah joinít, enihcan, búdí yeejép chājna, queétdih wā táí mao beedá bojhip yuh jī.* ¹⁴ Jwī ñowā ī naáwátjidih túi jepahihna, weém biíc yoobó behnit chah wā táí bohénap jī.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wā cāac jumat pínah jātih, Dios weemdih búdí oina, átát ñiojip taga, āih táini doonádih wā bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wā jumachah yuhna, ā náahni yeó jáapdih Jesús ā wahniji ā jumatdih weemdih ā jéihyanap jī. Pánih jéihyanit, judíowā nihcannit pehbóó ā wahap jī, āih táini doonádih queétdih wā naáwát pínah niijná. Páant ā wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdih niij bohéat náah?” cāacwādih wā niij wéubh joí encap jī.*

¹⁷ Jesús āih táini doonádih naáwát túttnit maáta, wā jātih ā ñíonit ī jumachah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míc wéhenadih wā bejcap jī. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemdih ā náah yacatdih jéihihna, Arabia baác cāac wihcapboó caandih wéubúdih wā bejep jī. Caánboó jumniiji Damasco tútchina wā jwúub juibínap jī, páant muntih.

¹⁸ Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wā bejep jī búca.* Caanná chéne semanabitjeh wā jumap jī. ¹⁹ Jesús āih doonádih ā naáwát túttnit bita maátadih wā jwááhcap jī. Obohjeéhtih, Santiago jwī Maáh úddih pohba wā jwááap jī. ²⁰ Páant wā daacáchah, wā naáwát yoobópdi h ā jumatdih Dios ā jéihna caá.

²¹ Túttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naóh jibidih wā bejep jī. ²² Caanná wā jib bejchah, Judea baácboó jumnit Jesúihwā weemdih ī jwááh jwuhcap jī. ²³ Ded pah wā chājat doonádihjeh ítát joyóp tají. “Jātih jwiít Jesúihwādih yeejép chājna, táini doonádih jwiítidih cádahat túttniji buu caán doonádihjeh jwúub naóhna caá ā chājap, cāacwā Jesúsdi h ī jepahat pínah niijná”, ít niij míc wéhenap wut jī. ²⁴ Páant wā tút ñumát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdih búdí ít niij wēi naáwáp wut jī.

2

Cristo ā naáwát túttnit maáta Pablodih ī wēi jwááat

¹⁻² Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ā bejat tútuchah, Bernabéjih caanná wā jwúub bejep jī. Pánih bejna, Titodihbut jwī numah bejep jī.* Caánboó judío nihcanni, jwī ñowā ī wutat pah bóodcanni ā jumap jī. Caanná juibína, caánboó jumnit Jesúihwā ī maátajeh ī míc wáacachah, judíowā nihcannitdih táini doonádih ded pah wā bohéatdih queétdih wā naáwáp jī. Pánih naóhni t, ded pah wāpī bohéatdih queé t ī táí jéihyatdih wā náah yacap jī. Pánih jéihcan, wā bohéatdih ī wéicah, wā tewat buadní āta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wā bohéatdih jéihnit, ī táí weñep jī. ³ Páant wā naáwáchah wēi joiná, Tito bóodcanni ā jumachah yuhna, “Meembút ma bóodat tútú”, caandih ī niijcáp jī. ⁴ Queé t maáta biíc di h jwī míc wéhe láa, jwiít Jesúihwā ni hat biíc di h jwī míc wáacachah, biquína “Jesúsdi h jepahnit jwī jumna caá”, niij yeenitbut ít waadáp jī. Pánih waadní t, judíowā nihcannitdihbut ī bóodat tútup yah jī. Obohjeéhtih, buu Jesúihwā jumna, jwī ñowā ī naáwátjidih jepahcan, Jesúsdi h jeh jwī táí jenah joiná caá. “Páant jwī chājachah, jwī lípboó jwiítidih ā táí enna caá”, jwī niij jéihna caá. Páant niij jéihnit jwī jumachah

* **1:13** Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11 * **1:14** Hch 22.3 * **1:15-16** Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * **1:18**

Hch 9.26-30 * **2:1-2** Hch 11.30; 15.2

enna, jwiít dih jüihñat túat niijná, ded pah jwĩ chãjat dih jéihñna, queét jwĩjeéh ít waadáp tajĩ. Páni h waadnit, jwĩ ñowã ĩ naáwátji biíc yoobó jwiít dih ĩ jepah beedáat túatup yah jĩ, páant muntih. ⁵ Páant ĩ wutachah yahna, túini doonádih ñi jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwĩ jepahcap jĩ.

⁶ Páni hna, Jesúhwa ĩ maáta túini doonádih ded pah wã bohéat dih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judiowã nihcannit dih ma bohénaá”, ni j naóhñit, weemdí h bií h wuatdih ĩ bohéat túatcap jĩ. Queét Jesúhwa ĩ maátadh “Queétboó chah jéihñit caá”, biquína ĩ ni j jengah joyóchah yahna, dedé pínah weemdí h nihcan caá. Diosboó nihatdih biíc yoobó ã jengah joiná caá.* ⁷ Queét ded pah wã bohéat dih túi wéinit, “Pedrodih jwiít judiowádih ã bohéat pínah niijná, Dios át ñiojip taga. Páni hat pah, Pablodihbut judiowã nihcannitboodih át bohé jibat túatup taga”, ĩ míc niijíp jĩ. ⁸ Judiowádih Pedro ã bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jĩ. Weembút judiowã nihcannit dih wã bohénachah, Dios biíc yoobó ã teo wáacachah, queébt ĩ túi jepahap jĩ.

⁹ Páni hna, Santiago, Pedro, Juanjñ, Jesúhwa ĩ maáta yoobát, Dios weemdí h búdí ã teo wáacatjidih jéihñit, “Dios yoobópdih át ñio wahap taga, jwĩ déewã nihcannit dih ã naáwát pínah niijná”, ĩ míc niijíp jĩ. Páant niijnít, weemdí h Bernabédihbut búdí wéinit, “Jwĩ túi míc teo wáac jĩh”, niijná, jwĩ míc muj tewep jĩ. Páni h muj teonit, “Yeéb jwĩ déewã nihcannit dih ñi bohéatji pah ñi túi naáwã. Jwiítboó jwĩ déewádihjeh jwĩ naóhbipna caá”, Santiagowã jwiít dih ĩ niijíp jĩ. “Páant tíi ã jumã nah”, jwĩ míc niijíp jĩ. ¹⁰ Páant niijná, Jesúhwa moh yéejnit dih jwiít dih ĩ teo wáacat túatup jĩ. Weembút moh yéejnit dih búdí jĩgah ennit, wãpĩ teo wáacna caá. Páant ni j míc wéhe péanit, jwiít Antioquia tá tchina jwĩ jwúb bejep jĩ.

Pablo Pedrodih ã jüihñat

¹¹ Táttimah, Pedrobut Antioquia tá tchiboó ã jüibínap jĩ. Obohjeéhtih, jwĩ pebhna jüibíniji, yoobópdih ã chãjat peéh caandih wã jüihñup jĩ. ¹² Nin pah ã chãjap jĩ: Jwĩ ñowã “Jwiít judiowã bóodcannit biíc dih jwĩ jeéméchah ã táican caá”, ĩ niijátji ã jumachah yahna, Pedroboó jwĩ pebh jwí h jüibína, jwĩ déewã nihcannit biíc dih ã túi míc wêp jwuhup jĩ.* Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã, Santiago ã chéenwãboó ĩ jüibínachah ennit, jwĩ déewã nihcannit dih cádahñit, Pedroboó “Buu jüinít bóodat táutnit weemdí h jüihñá”, niijná, ĩjeéh ã jwúb míc wêpcap jĩ. ¹³ Páant ã yee buugúchah ennit, bita jwĩ déewábut caandih míc jéih ennit, queébt biíc yoobó ĩ cádahap jĩ. Bernabé yah buca túi jéihni jumna yahna, queét ĩ chãjat biíc yoobó caanbút ã cádahap jĩ. ¹⁴ Páni h cádahñit, “Nihat Jesúdhjeh jepahñit dih Dios biíc yoobó ã wéi enna caá”, ĩpĩ ni j bohéat pah queét ĩ cádahap jĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, nihat Jesúhwa ĩ joyóchah, nin pah Pedrodih wã ni j jüihñup jĩ: “Meém judío jumna yahna, Jesucristodih jepahna, jwĩ ñowã ĩ naáwátjidih ma túi jengah joí cádahap jĩ. Páni h cádahñit, judiowã nihcannit ĩ chãjat pah queét biíc dih ma túi jeémp jwuhup be. Obohjeéhtih, buu queétdih cádahñit, jwĩ ñowã ĩ naáwátjidih ma jwúb jepahachah ennit, queét jwĩ déewã nihcannit nin pah ĩ ni j jengah joiná nacaá: ‘Pedro páant ã jwúb jengah joyóchah, queét judiowã ĩ ñowã ĩ naáwátjidih jwiít dihbut jepahat caá náahap’, ĩ ni j jengah joiná nacaá. Páant ma chãjat ã táican caá”, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Jesúsdih túi jengah joint dih Dios ã wéi enat

* 2:6 Dt 10.17 * 2:12 Hch 11.2-17

15 Jwī nuowā judiowājeh ítát jumup tajī. Pánihna, jwiítbut ī juimená judiowājeh mantih jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios ā wutatdih jéihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannit Diosdih ī jéihcan caá. 16 Pánihna judiowā jumna yuhna, caán wutatdih jwī jéih jepah beedácatdih jwī jéihna caá. Caandih jepahcat jīb “Queét táinit caá”, jwiítidih Dios ā niij encatdihbut jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh túi jenah joinit jwī jepahat jīb, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judiowā yuhna, Jesucristodihjeh túi jenah joinit, jwī jepahap jī, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enat pinah niijná. Jwiít cáacwā Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedácanit múic jwī jumna caá. Pánihna, caandih jwī jepahcat jīb, “Queét táinit caá”, Dios ā niij encan niít. Caandih jéihnit, “Caán wutatdih joi waadánachah, Dios jwiítidih ā túi wēi enna caá”, jwī niij jenah joicán caá.*

17 Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enat pinah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwī chājap. Obohjeéhtih, páant jwī cádahachah ennit, bita jwī déewā caán wutatdih túi jepahat túttnitboó “Queét jwī déewā nihcannit pah yéej chājnit ī jumna caá”, jwiítidih ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyát pah jwiítbut jenah joinit, “Moisés ā wutatjidih cádahat túttnit, Cristo jwiítidih ā yéej chājat túttna caá”, jwīta niij jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ā wutatjidih jwī cádahat jīb, yéejnit jwī jumna caá”, jwī niij jenah joicán caá. 18 Cáacwādih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh túi jumíhna, jwī nuowā ī naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodihjeh túi jenah joinit, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohéniji jwáub túut nuumnit, “Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwī nuowā ī naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, niij naóh bohéna, yéej chājni yooabát wāta jam tagaá. 19 Moisés ā wutatjidih weémboó túi jepahcanni jumna, caandih yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumatdih jéihna, “Caandih wā jepahcat jīb, Dios weemdih ā wēi encan caá”, wā niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, caán wutatdih jenah joi cádahnit, Jesucristoboodihjeh túi jenah joinit, wā jepahna caá. 20 Caánboó weemdih oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wāhuchah, weembát ájeéh bíicdih wanni pah wā jumna caá. Pánih wanni pah jumna, weém wā jenah joyátdihjeh chāj cádahnit, Cristoboodih túi jenah joinit, jepahna caá wā chājap.* 21 Pánihna, “Dios jwiítidih búdi ā oyochah, Cristo ā wun wāhat dedé pinah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdih jepahat jībbeh ájeéh jwī túi jumuchah, Cristo ā wun wāhat dedé pinah āta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjeh jepahat caá náahap

1 Yéeb Galacia baáčdih moón Jesúhwa jenah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wāhat doonádih yooópdiheebdíh wā naáwáp jī. Páant wā naáwátidih ñi túi jepahachah yuhna, buu ¿Dépanih tígáa bitaboó yeebdih mácah ī naáwáchah joinit, ñi jepah? 2 Nindih wáát jenah joi en tígáa: ¿Moisés ā wutatjidih ñi jepahat jīb niít Túini Espírítu ñijeéh át jwíih jam? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinit, ñi jepahachah, ñijeéh át jwíih jumup be. 3 Túini Espírítu ā teo wáacatjīh Cristodih ñi jwíih jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé buu jwáub túut nuumnit, ñi jenah joyátjīh

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22 * 2:20 Fil 1.21

Moisés ã wutatjidih jepahna caá ñi chãjap? Pãnih chãjna, jenah joicãnnit ñi jumna caá. ⁴ Túini doonádih ñi jepahatji jïib dawá láa túini yeebdíh át yapjip tagaá. ¿Pãant yeebdíh ã túi yapatjidih ñi quíib buudá níit? Oboh pohba páant yapna át chãjjican tagaá. ⁵ ¿Ded pah ñi chãjatji jïib tibeé Dios yeebdíh Túini Espíritudih át wühji? ñi jenah joyóchah. Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jïib nihcan, ãih túini doonádih joinít, Cristodih ñi jepahat jïib, yeebdíh Túini Espíritudih át wühup taga. Pãant ã jumuchah, Jesucristodih ñi túi jepahat jïib cãacwã ï jéih chãjca naãhdih Dios ã wëpatjïh yeebdíh ã chãj júutat túutna caá.

Abraham Diosdih ã túi jenah joyát

⁶ Buu, jwĩ nuo Abraham ded pah ã chãjatjidih jwĩ jenah joyát dée caá. Dios caandíh ã naáwátidih át túi jenah joyóp wat jï. “Meemdíh wã túi chãjbipna caá”, Dios ã níijichah, ã túi jenah joyát jïib, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh át níij enep wat jï.* ⁷ Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiitbut páant túi jenah joinít, Abraham ã jumená panihnit jwĩ jumna caá.* ⁸ Judiówã nihcannitbut Diosdih ï túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ã níij enna caá. Pãant ã níij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jãtíh átãt naáwáp wat jï: “Weemdíh ma túi jenah joyát jïib nihat nin baãcdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, át níijíp wat jï.* ⁹ Pãnihna, Abraham caandíh ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ã túi chãjatji pahjeh, buu láabut det Diosdih túi jenah joinítidih biic yoobó ã túi chãjbipna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahíhna, Dioíh wã jumnipna caá”, níij jenah joinítidih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá. Nin pah Moisés át níij daacáp tajï: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedãcannidih búdí peéh chãjat ã jumnipna caá”, át níij daacáp tajï.* ¹¹ Biíh naóh yapani nin pah át níij daacáp tajï: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ã níij enbipna caá. Pãnih jepahna, páantjeh Diosjeéh ï túi jumnipna caá”, át níij daacáp tajï.* Pãant ã níijátji yoobópdih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jïib “Caán túini caá”, Dios ã níij encan níit. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joinít, ã jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ã níij enbipna caá. Ded weemdíh Dios ã wutat túutatjidih túi jepah beedãnjeh Dios biicdih ã túi jumnipna caá”, Moisés át níij daacáp tajï.*

¹³ Jwiit nihat caán wutatdih jwĩ túi jéih jepah beedãch, jwiitdih Dios ã peéh chãjbipna caá. Pãant ã peéh chãjat jwiitdih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chãjat déedih jïib chãjnit, jwiitdih át wun wühup wat jï. Caandíh cruzboó ï péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jãtíh nin pah ït níij daacáp tajï: “Ded máa nahdih ï mao yáihniboó búdí peéh chãjni ã jumnipna caá”, ït níij daacáp tajï.* ¹⁴ Pãant ï níij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ã jumuchah, caandíh át yapap tajï. Caandíh páant ã yapatji jïib, “Nin baãcdih moondíh wã túi chãjbipna caá”, Abrahamdih ã níijátji pahjeh tih jwĩ déewã nihcannitdih Dios át túi chãjap taga. Pãant Cristo ã wun wühuchah, caandíh túi jenah joinít, jwĩ jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíih cãacwãdih wã wühbipna caá”, ã níijátji pah jwiitdih át wühup jï.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatji

¹⁵ Wã déewã panihnitá, Dios jwĩ nuo Abrahamdih ded pah ã chãjatjidih yeéb ñi beh joyát pínah níijná, ded pah jwiit cãacwã jwĩpï chãjatdih yeebdíh

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3 * 3:7 Ro 4.16 * 3:8 Gn 12.3 * 3:10 Dt 27.26 * 3:11 Hab 2.4 * 3:12

wā náhniabipna caá. Jwiít bíhndih nin pah jwĩpĩ niij naóhna caá: “Nin pah meemdih wā chājbipna caá”, jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niijátjidih bíhboó ā jéih jwúub túat nuumcán niit. “Páant ā niijátji pah ā chājcan niit”, bitaboó ī jéih niijcán niit. ¹⁶ Caán jwĩ niiját pahjeh muntih, Dios jwĩ n̄o Abrahamdihbut nin pah āt niij naáwáp wut jĩ: “Weemdih ma túi jenah joyát jib, nihat baácdih moondih wā túi chājbipna caá”, caandih, ā jumadidibut āt niijíp wut jĩ. Páant niijná, nihat ā jumená yoobátdihjeh niijná āt chājcap wut jĩ. Biíc ā juma, túttimah bóo láa jumni Cristodih niijná āt chājap wut jĩ.* ¹⁷ B̄u yeebdih wā túi jéihya naóhbipna caá: Jwĩ n̄o Abrahamjidih “Meemdih wā túi chājbipna caá”, Dios ā niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih āt wutat túutap wut jĩ, āih cáacwā ī jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih wā jwíih niijátji pah, túat nuumcánjeh, biíc yoobó wā péabipna caá”, Dios āt niijíp wut jĩ.* ¹⁸ Pánihna, Dios biícndih jwĩ túi jumat pínah Moisés ā wutatjidih jwĩ jepahat jib nihcan caá. Páant ā jumachah nihna, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pah, caandih jwĩ túi jenah joyát jib āta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandih jwĩ túi jenah joyóchah, “Yeéb túinit caá”, Dios jwiítndih ā niij enna caá.*

¹⁹ Páant ā jumachah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatndih āt naóhji? Abrahamdih páant ā niijátji túttimah, caán wutatndih āt naóhji taga, jwiít cáacwā yéej chājnit jwĩ jumatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ā naáwátji túttimah, caán wutat jwiítndih āt jumap jĩ, páú Abrahamji ā juma Cristo cáac jumnit, ā wun wūh láana. Dios ā wutatndih āih ángelwáboodih Moisésjidih āt naóh yapaat túutap wut jĩ. Queét Moisésdih cáacwāndih it jwúub naóh yapaat túutap wut jĩ.* ²⁰ Caán wutatndih Moisésdih ā naóh yapaat túutachah, Dios caanjéh pohba cáacwāndih āt naóhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chājnit, ma jumajih nihat cáacwāndihbut wā túi chājbipna caá”, Abrahamboodih niij naóhna, caanjéh páant āt niij naáwáp wut jĩ.

Cristo nihat Moisés ā wutatjidih ā péaat

²¹ ¿Dios Moisésdih ā wutatjidih naóhna, Abrahamdih ā niijátjidih “Wā niijátji pah wā péacan niit”, niij niit āt chājap? Páant āt niijjcan tagaá. Abrahamdih ā niijátji pahjeh biíc yoobó ā péabipna caá. Dios biícndih túi jumat túat niijná, ā wutatndih jepahna, caán láa bácah, ā wutatjidih jwĩ túi jepah beedánachah, dedé peéh chājat jwiítndih āta wihcan tagaá. ²² Obohjeéhtih, jwiít nihat cáacwā yoobó yéej chājnit míc jumna, jwĩ yéejatndih jwĩ jéih cádahcatndih Dios naáwátboó ā naóhna caá. Páant jwĩ jumachah, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, jwiítndih Dios ā túi ubbipna caá.

²³⁻²⁴ B̄u láa, Dios biícndih túi jumat túat niijná, ā wahni Cristodih túi jenah joinit, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ā jéuwát pínah jātih, Moisés ā wutatjidih túi jepahihna yuhna, yéej chājnit jumna, jwĩ jéih jepahcap jĩ. Páant jwĩ jepahcat jib, Dios búdi ā peéh chājnit pínah jwĩ jumap jĩ. Páant jwĩ jumatndih jéihnit, jwiítndih túi ubni pínahndih jwĩ bidip jĩ. Pánih bidnit, Cristoih túini donádh joinit, caandih jwĩ jepahap jĩ, “Queét túinit caá”, Dios jwiítndih ā niij enat pínah niijná. ²⁵ Pánihna, Dios biícndih túi jumat túat niijná, B̄u Cristodih jwĩ túi jenah joiná cáh. Páant jwĩ jumachah, caán wutatboó jwiítndih

* 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

bohéni panihni ã nihcan caá, buca. ²⁶ Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihat Dios ã weh ñi jumna caá. ²⁷ Cristo ã wēpatjīh daabánit jumna, caán bíicdih jwī jumuchah, “Wā wūúh ã jumat pahjeh tih yeebbát ñi jumna caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. ²⁸ Pánihna, Cristo bíicdih jumna, chéne poómp jwī nihcan caá. Pánih bíic poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judiówã nihcannit, queét judiówãdih mácah caá’, Dios ã niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Teo wāhñit, teo wāhñit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nít mácah caá”, Dios ã niij encan caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwã jumna, bíic poómpjeh tigeá ñi jumap. ²⁹ Cristoíhwã jumna, Abraham jaimená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Diosdih Abrahamji ã túi jenah joyát jīb caandih ã niijátji pahjeh muntih, Jesúsdi ñi túi jenah joyóchah, yeebdihbut ã túi chājbična caá.

4

Teo wāhñit nihcan, Dios ã weh jwī jumat

¹⁻² Ded pah jwiít cāacwã biih jwīpī chājatdihbut yeebdih wã jwūub náhniabipna caá. Ded ã lip ã éemp wunat táttimah, áih bíi déedih áih pínah ã jumuchah yuhna, páantjeh wébít ã jum jwuhuchah, caandih en daonít ĩ jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcah, caandih en daonít ĩ niiját pah chājat caá náahap. Pánih jumna, teo wāhni pahjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ã lip ã jenahatji láa ã juyúchah, áih pínahdih caanjéh ã bíbohbična caá. ³ Pánihna, jwiít cāacwã Jesucristodih jwī jepahat pínah jātih, caán wébít panihnit jwī jum jwuhap jī. Pánih jum jwuhñit, jwī ñuowã ded pah ĩ naáwátjidih yap yohatdih úmna, jwīpī jepahap jī.*

⁴⁻⁵ Páant jwī jumuchah yuhna, ã jenahatji láa ã juyúchah, Dios ã wūúhdih nin baácna át wah bojip taga. Páant ã wah bojni jwī wūúh panihñijeh át cāac jumap wut jī. Judío wili caandih mi weh jumuchah, Moisés ã wutátjidih caandihbut túi jepahat át náahap wut jī. Jwiítboó caán wutátjidih yap yohñit jwī jumuchah, ã weh yoobát jwī jumat pínahdih náah yacna, Dios ã wūúhdih át wun wūhat túutap wut jī, jwī yéejat peéh chājat déedih ã jīb chājat pínah niijná. ⁶ Yeebbát ã weh ñi jumuchah, Dios wūúh Jesucristojeéh jumni Túini Espiritudih yeebdihbut át wah bojop wut jī. Páant ñijeéh jumna, ã teo wācachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá. ⁷ Pánihna, ã weh jumna, buu teo wāhñit panihnit nihcan caá, buca. Páant ã weh yoobát ñi jumuchah, yeebdih búdí ã túi chājbična caá.*

Pablo Galacia baácđih moón Jesúthwãdih ã úm yacat

⁸ Jon jātih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pāpninadih túi jenah joinit, “Nin pah wã chājachah, caán weemdih ã túi chājbična caá”, ñipī niij jenah joyóp yuh jī. Pánih chāñit, Dios yoobát ã teo wācat pínahdih bidcan, nemépwã ĩ teo wācat pínahdih bidna ñi chājap jī. Pánih chājna, queédih teo wāhñit panihnit ñi jumap jī. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ñi jéihyechah, caanbút yeebdih ã jéihna caá. Páant caandih jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cāacwã oboh ĩ jenah joyátjīhjih ĩ naáwátidih ñi jwūub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñahna yuhna, ñi bujácán niit. Páant ñi buujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi ñuowã ĩ naáwátidih yap yohatdih úmñit, teo wāhñit panihnit ñi jwūub jum?* ¹⁰ Buu Diosdih weñat túut niijná, nin pahbut ñi chājna yuh caá: Jwiít judiówã jwī ñuowã ĩ naáwátjidih jepahnit, jwī wēi láa

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20

ded pah jwĩpĩ chājat pah yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. “Pánih chājna, jwĩ tái jumbipna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. ¹¹ Páant ñi niij jenah joyóchah, yeebdíh búdí úum yacnit, “Weém queétdih táini doonádih búdí wā bohénachah yuhna, ¿búudní pínah niit át jumup?” wāpĩ niij jenah joiná caá.

¹² Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chājcap jĩ. Pánihna, búu biíc yoobó weemdíh yeejép chājcan, nin wā naáwát pínahdih ñi tái jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés ā wutatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdíh wā jepahat túutap jĩ. Pánihna, búu Cristodihjeh wā tái jenah joyát pah, yeebbút biíc yoobó ñi tái jenah joyóó. ¹³ Nindih ñi náhninaá: Tubit wunna, ñi pehbhoó chāo jwáhnit, yeebdíh táini doonádih wā jwíh naáwáp jĩ.* ¹⁴ Páant wunni wā jumachah yuhna, “Pablo dedé pínah niican caá”, niicánjeh, yeéb weemdíh ñi bacat túutcap jĩ. Pánih bacat túutcan, Dioh ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi tái wēi jwááap jĩ. ¹⁵ Pánih wēi jwááhnit, nin pah ñi jumatjidih wā náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wā náahatdih wáhnna, ñíh quíbnadih ñita wáat wáh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ¿dépanih tigaá búu wā wihcah, ñi weñatji ā bej? ¹⁶ Wā bohénitji jumna yuhna, ¿búu yoobópdi h yeebdíh wā naáwátji jíib, weemdíh ñi en jái h niit? ¹⁷ Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwĩ teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, ĩ jenah joyátboó mácah ā jumna caá. Páant ĩ niijíchah yuhna, wā bohéátjidih, jwiitdihbut yeebdíh ĩ cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, ĩjeéh jumnit, ĩ bohéátboodíh ñi jepahat pínahdih ĩ náah yacna caá. ¹⁸ Jwiit cáacwā bita ĩ tái bejat pínahdih yoobópdi h náah yacachah, āpĩ táina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwĩ jenah joyóchah, āpĩ túican caá. Ñijeéh jumna, wāpĩ tái teo wáacap jĩ, ñi tái jumat pínah niijná. Búu ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi tái jumat pínahdih wā náah yacna caá. ¹⁹ Yeebdíh búdí wā oyochah, wā weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wā náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tabani wā jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ā jumatji pah yeebbút ñi jumat pínahdih búdí wā náah yacna caá.* ²⁰ Butéh ñijeéh wā jumachah, áta tái tagaá. Pánih biícdi h jumna, jai hcanjeh naóhnit, yeebdíh wā jéih míc wéhenachah, chah áta tái tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wā chājap.

Agar Sarajĩh ded pah ĩ jumati

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeéh tái jumíhna, jwiit judíowā jwĩ ñuowā ĩ naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah ĩ naóh daacátjidih ñi tái beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, nin pah Moisés ā daacátjidih wā naóhbipna caá, ñi tái beh joyát pínah niijná: ²² Abraham chénewā át weh jumup wut jĩ. Caandíh teo wáhnih Agar biíc mit wáuh jumup wut jĩ.* Á áa yoobát Sarabút biíc mit wáuh jumup wut jĩ.* ²³ Pánihna, caandíh teo wáhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumup wut jĩ. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdi h mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pahjeh, Saraboó tab beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumup wut jĩ.

²⁴⁻²⁵ Queét chénewā yaáhdih ded pah ā yapatji jwiitdih ā tái naóhna caá. Teo wáhnih Agardih jenah joinit, Arabia baáboó jumni Sinaí jeéboodíh jwĩ jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ā wutatjidih át wáhuup wut jĩ, jwĩ

* **4:13** Hch 16.6 * **4:19** Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * **4:22** Gn 16.15 * **4:22** Gn 21.2

nuowā ī tūi jepahat pínah niijná. Caán wutadidih jepahna, teo wāhnnit pah īt jumup jī. Pánihna, Agar teo wāhnnih mi jumat pah, jwiit cāacwā caán jeéboó ā wutatjidih jepahhnnit, jwiitbut teo wāhnnit panihnit jwī jumna caá. Páant ā jumuchah, caán Sinaí jee pánihni teo wāhnnih Agar mit jumup jī. Pánihna, caánt teo wāhnnih caán jee pánihnih mi jumat pah, ²⁶ Jerusalem tátchidih moón caán wutatdidih jepahhnnit, mi jūimená panihnit ī jumna caá. Pánih jummnit, queétbut biíc yoobó teo wāhnnit panihnit jumna, Dios weh ī nihcan caá.

²⁶ Obohjeéhtih, teo wāhcannih Saraboodih jenah joinit, “Majeéh bóli Sara newé weépdihi mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátjidih jwī náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ā niijátjidih ā tūi jenah joyátji pah, jwiitbut Cristodih tūi jenah joinit jumna, Sara mi jūimená panihnit jwī jumna caá. Pánih jummnit, Dios pehbóó jumni jāap Jerusalem tátchidih moon pánihnit jwī jumna caá. ²⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Isaias jwī éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinit, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ā yapat pínahdih Dios āt jenah joyát tūutap jī. Caandih jenah joinit, nin pah āt niij daacáp tajī:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi űaacá. Weép jumna tūbatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma jūimená dawá jummnit, meemdih teo wāhnnih mi jūimená चाह ī jumbipna caá. Pánihna, ma tūi weñeé”, āt niij daacáp tajī. *(Is 54.1)*

Páant niij daácnit, चाह dawá mi jūimená ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni Jerusalem tátchiboó dawá Jesucristodih jepahnitji ī jumat pínahdih niij naóhna āt chājap tajī. Agardih Abraham ā yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna āt chājap tajī.

²⁸ Pánihna, Dios ā niijátji pahjeh Sara wūáh Isaac āt cāac jumup wut jī. Pánihat pah, “Weemdih ma tūi jenah joyát jīb, nihāt baácđih moondih wā tūi chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pah, Cristodih jepahnit űi jumuchah, yeebđihbut āt tūi chājap taga. ²⁹ Queét chénewā ā wehđih ded pah ā yapatjibut jwiitdih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji pahjeh Túini Espiritu ā teo wāacachah, Isaacji āt cāac jumup wut jī. Páant ā cāac jumuchah ennit, ā űud jeñe Ismaeljiboó caandih enihcan, yeejép āt chājap wut jī.* ³⁰ Weebut ā chājatji pahjeh jwī nuowā ī naáwátjidih jepahhnnitboó jwiit Cristodih jepahnitdih yeejép ipī chājna caá. ³⁰ Páant yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ā niij daacátjidih jwiitdih tūi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijichah, Dios āt jepahat tūutap wut jī: ‘Jwiitdih teo wāhnnih wūáh, Ismael, mih bií déedih ā jéih bíbohcan niit. Jwī wūáh yoobát Isaacboó caandih ā bíbohbiipna caá. Pánihna, jwiitdih teo wāhnnihdih mi wūáhjīh biáboó ma bejat tūutú, mit niijp wut jī’”, Moisés āt niij daacáp tajī.* Páant ā niij daacátjidih jenah joinit, jwiit Isaac panihnit jwī jumuchah, Dios caandih ā tūi chājat pah, jwiitdihbut ā tūi chājbipna caá. ³¹ Pánihna, wā déewā panihnitá, teo wāhnnih Agar mi jūimená panihcan, teo wāhcannih Sarabóó mi jūimená panihnit jwī jumna caá.

5

Teo wāhnnit panihnit jwī jumcatdih Cristo ā cādahat tūutat

¹ Teo wāhnnit panihnit jwī jumcat pínah niijná, Cristo jwiitdih āt wun wūhup wut jī.* Páant ā wun wūhuchah, “Caandih tūi jenah joiná, Dios biícđih wā

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

túi jumbipna caá”, niijnít, caandíh ñi jepahap jī. Pánih jepahnit, “Moisés ā wutattjidih wā túi jepahachah, Dios weemdíh ā túi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsdi h cádahcanjeh, túi wēp ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pánih jumnit, bita ī wutattjih jepahcanjeh, teo wāhnit panihnit ñi jwúúw waadca bojoó.

² Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi túi jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwī túi jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi míc bóodat túutuchah, Cristo yeebdíh ā wun wāhatji dedé pínah āta nihcan tagaá. ³ Búutéh wā niiját pah, wā jwúúw naóhbi pna caá. Ded bóodat túutni boodíh nihát Moisés ā wutattjidihbut jepah beedáát caá náahap. ⁴ Diosjeéh túi jumat túut niijná, caán wutattjih túi jepahíhnit jumna, yeebjéh Cristoboodíh ñi cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebdíh oinit, ā teo wáacatjihbut míc jáhna caá ñi chājap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiítboó Túini Espírítu ā teo wáacatjih Cristodih jwī túi jenah joiná caá. Páant jwī túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiítjih Dios ā niij enna caá. Páant niij ennit, ā pehbboó jwī juibínachah, jwiítjih ā túut nuém péabipna caá. Páant ā túut nuém péanachah, túinit yoobát jwī jumat pínahdih jwī páina caá. ⁶ Pánihna, jwiít Jesucristoíh wā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwī jumuchah, Dios jwiítjih biíc yoobó ā enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadih túi oinit, teo wáacnit jwī jumuchah ennit, Dios jwiítjih ā túi wēibipna caá.

⁷ Wā déewā panihnitá, yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih, túini dooná yoobátdih ñi túi jenah joyóchah yahna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni? ⁸ Dios yeebdíh ñioniboó queétdih páant āt naáwát túutcan tagaá. ⁹ Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ā paa béjat pínah niijná, bainíbit paáát túutnijeh ā náahna caá. Pánihat pah, wā túttimah júóhnit, yeebdíh mácah ī bohénachah, daocánnit yahna, dawá yeebdíh ī túut nuemát túutna caá.* ¹⁰ Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesúsdi h wā túi jenah joyóchah, weemdíh weñanit, nin pah ā niij jenah joyát túutna caá: “Jwī Maáh queétdih ā túi teo wáacbi pna caá, queétdih mácah ī bohéátdih cádahnit, wā bohéátdjih yoobópdih ī jwúúw jenah joyát pínah niijná”, ā niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéejaniboodíh Dios búdí ā peéh chājbi pna caá.

¹¹ Wā déewā panihnitá, queét mácah naóhnit weemdíh nin pah ī niij yeena caá: “Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá’, Pablo āpī niij naóh bohéna caá”, ī niijná yah caá. Páant wā bohénachah nihna, queét weemdíh yeejép āta chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ā wun wāhatjidih wā bohéát peéh weemdíh ī jáhna caá. ¹² Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép ī chājat peéh, biáboó ī beje naáh.

Oina, wutattjihbut jwī jepahat

¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā wutattjih jepahna, wājeéh ī túi jumbipna caá”, Dios yeebdíh ñionit, āt niij jenah joicáp jī. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buu caán wutattjih jepahcan, ded pah yeejép wā jenah joyátdihjeh wā chājbi pna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, búdí oinit, ñi túi míc teo wáacá.* ¹⁴ Moisésjiboó nin pah āt niij wutap jī: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, āt niijjap jī.* Pánihna, bitadih túi oina, nihát biíh ā wutattjihbut túi jepahna caá jwī chājap.* ¹⁵ Nuñápwā ī

* 5:9 1Co 5.6 * 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10

míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tubit míc jūihna caá ñi chājap. Páant ñi chājatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéja beedábigna caá.

Túini Espiritu ded pah jwiítidih ā náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdih wā niij wēp naóhna caá: Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ded pah yeebdih ā náah yacat pahjeh ñi túi jūmna. Pánih jūmna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niit. ¹⁷ Ded pah jwiítjeh yeejép jwī náahatdih chājna, Túini Espiritudih en jūihnit dée pah jwī jūmna caá. Caán ā náah yacatdih chājna, jwī náahatboodih jwī chājcan niit. Páant ā jūmchah, ded pah yeejép jwī jenah joyátidihjeh chājcan, Túini Espiritu ā náah yacatdih chājat caá náahap. ¹⁸ Túini Espiritu ded pah ā náah yacatdih chājnit jūmna, “Diosjeéh wā túi jumat tút niijná, Moisés ā wutatjidih túi jepahat caá weemdih náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép ī jenah joyátidihjeh chājnit, nin pah ī chājatdih jwiít nihat jwī jéihna caá: Yéej chājnit, yéej chājatdih jenah joinit, tíc jenah joicánjeh íí náah chājnit ī jūmna caá. ²⁰ “Nin weemdih teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēinit, jíóhnit, míc eníhcannit, míc jūihnit, bita ī bíbohathdih en ñinahnit, waícanjeh íijnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinit ī jūmna caá. Míc en jāihnit, tútchi wahnit, “Yeéb mácah moón caá”, niij en jūihnit ī jūmna caá. ²¹ Bita ī túi jūmchah en íijnit, máihnit, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jumat joiná wēinit ī bejna caá. Pánihat caá yéej jenah joinit, ĩpī chājna caá. Játih yeebdih wā niiját pahjeh, buebut wā jwueb niij naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ā maáh jūmupboó ī jéih jūmcan caá.

²² Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh nin pah jwī jūmna caá: Dios jwiítidih ā oyatdih jéihnit, túi wēinit, jwiítbut bitadih jwī oina caá. Ūmcan, túinijeh jwī jūmna caá. Yójahcan, ded pah bita ī chājachah yuhna, queétdih waícanjeh íjcan, túinijeh jwī jūmna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chājnit jwī jūmna caá. Diosdih, cáacwādidibut ded pah jwī niijátji bíic yoobó péanit jwī jūmna caá. ²³ “Weém chah jéihni wā jūmna caá”, jwī niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ā jūuwáchah yuhna, caandih joyáh bojnit, jwī chājcan caá. Páant jwī chājachah ennit, “Moisés ā wutatjidih jepahcan, queét yeejép ī chājna caá”, det ī jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoíhwā jūmna, yeejép chājat jwī jenah joyátjidih jwī jepah cádahap ĩ. ²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espiritu ā náah yacatboodih wēi jepahnit, jwī chājat dée caá.

²⁶ Pánih chājnit, “Wā déewādidih chah wā jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwī míc íjacan, jwī déewā ī túi jūmchah ennit, jwī en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwā ī míc teo wáacat

¹ Wā déewā panihnitá, ñi túi míc teo wáacá. Pánih míc teo wáacnit, bíic ñijeéh jūmni ā túi chācatdih ennit, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh caandih ñi túi míc wéhenaá, tút nuumnit, túinijeh ā jwueb chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb mícjehbut ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājná”, niijná. ² Ñijeéh jūmnit yeejép ī yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míc teo wáacna, Cristo ded pah ā náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

* 5:17 Ro 7.15-23 * 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

³ “Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wã náahcan caá”, ded níj jenah joiná, caanjéh míc yeena caá ã chājap. ⁴ Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, níj jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ã jumachah, bitadid ded pah ã yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá. ⁵ Jesús jwiítidih ded pah ã náah yacatdih jepahna, jwí jepahcahbut jwiítjeh jwí níwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiítidih í jéih níó wāhcan caá.

⁶ Det túini doonádih bohénitboó queétdih naóhndih í túi teo wáaca naáh, dedé ã náahatdih ã bíbohah pínah níijná.

⁷ Ded pah jwí chājatdih jenah joinít, nindih náhníat caá náahap: Jwiít cáacwāboó dedédih jwí momochah, caanjéh ã jwúb chíih jūwáchah, caandíhjih jwí bíbohípná caá. Túinínadih níonit, jwí momochah, túini ã chíih jūóhípná caá. Obohjeéhtih, yeejépnadih jwí momochah, túicanní ãta chíih jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiít cáacwādíhbut bíic yoobó ã jumna caá. Ded pah jwí chājachah, bíic yoobójuh mantih jwiítidihbut ã yapbípná caá. Ñi túi náhnínaá, Dios níhat jéihndih jwí jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wã túi chājcatdih Dios ã encan caá”, ñi níj míc yeeca bojóó.* ⁸ Ded ã weñat pínahdíhjih chājna, yeejép ã chājachah, ã yéj chājat jíib, iiguípná ã bejbípná caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritu ã náah yacatboodíh jepahna, ã túi chājat jíib, páantjeh Diosjeéh ã jumbípná caá. ⁹ Dios ã jenahat láa, túi chāj cádahcan, túinidih jwí bíbohípná caá. Páant jwí bíbohah pínahdíh jéihnit, túi chāj chūcán, jwí cádahca boj jíih.* ¹⁰ Dedé teo wáacatdih í náahachah, jwí buujáát pah bóo, níhat cáacwādíh jwí túi chāj jíih. Jwí déewā paníhnit Jesúsíhwādíh bácah, chah jwí míc túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã týat tútat

¹¹ Nin núodih wã chéen ã daác wāhup be. Pánihna, nin péeni naáwátidih dahwani wã daacátidih ennit, “Pablojeh jwiítidih át daác wahap taga”, ñi níj jéihbípná caá.

¹² Bui queét yeebdíh yee bohénitdih wã jwúb naóhípná caá. Queét yeebdíh bóodat túatnitboó jwí déewā queétdih í wēi enat pínah níijná, páant í bohéna caá. Jesús cruzboó ã wun wāhatjidihjih bohéna, queétdih jaihnit, jwí déewā yeejép íta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh í bóodat túatna caá. ¹³ Queét bóodat túatnitboó Moisés ã wutatjidih túi jepah beedacan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat túatnit, í bóodat túatna caá. Bita jwí déewā “Queétoó Gálatasdíh moón Jesúsíhwādíh í túi bóodat túatup tagaá”, queétdih í níj wēi naáwát pínah níijná, páant í bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh í túi wēi naáwát pínahdíh weémboó wã bídcan caá. Pánih bídcan, jwí Maáh Jesucristo cruzboó ã wun wāhatjidihjih cáacwā í wēi naáwát pínahdíh wã náah yacna caá. Weemdíh ã wun wāhuchah, nemép Dioíh níhcannitdih yeejép ã chājat túatuchah yuhna, weémboodíh ã buujáacan níit. Páant yeejép í chājachah yuhna, wã en yaccan níit. ¹⁵ Jwiít Jesucristoíhwā jumna, Dios jwiítidih ã enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwí jumachah, bíic yoobó dedé pínah níhcan caá. Obohjeéhtih, túiniboodíh jwí túat nuumáchah ennit bácah, bádí yoobát ã wēi enna caá.*

* 6:7 Pr 22:8; Os 8:7 * 6:9 2Ts 3:13 * 6:15 Jn 3:3-7; 2Co 5:17

16 Nin wā bohéatdih túi jepahnit, Diosjeéh úmcanjeh ñi túi jumúú. Dios yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáaca naáh. Biíc yoobó ã teo wáacat pínahdih nihat áihwādih wā náah yacna caá.*

17 Nin wā pée naáwátbit caá: Jwī Maáh Jesúsdi h teo wāhni wā jumat jīb, weemdíh ī puñat yahwítji páantjeh wíih bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúsíh táini doonádih Dios ã naáwát túutni nihcan caá”, weemdíh ī jwáub niij tac buegáca bojo naáh.

18 Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristo yeéb ni hatdih búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat túutna caá. Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Pablo

* 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queédih ã túyat tútut

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutna, yeéb Efeso tátchidih moón Jesúhíwádh wã wahna caá. Dios ã náahat pah Jesucristo weemdih áih túini doonádh ã naáwát tútutni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah joí cádahcannitdih wã daác wahna caá.* ² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícidih ñi túi jumat pínah niijná. Weembút yeebdih búdí wã túyat tútutna caá.

Jwiít Cristoíhwádh Dios ã túi chājap

³ Jwiít Cristoíhwá caán biícidih jwí jumachah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íp, jwíh caolihdih búdí ã túi chājna caá. Páant ã túi chājachah jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá. ⁴ Jwiít áihwádh nin pah Dios át chājap wut jī. Nin baácidih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícidih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwiítidih átát ñojip taga. Pánihna, jwiít Jesúsdih jepahnitdih, “Ma yéejat jīb jumna caá”, jwiítidih ã niijcán niit. ⁵ ã náahat pahjeh jwiítidih oinit, jon jātih nin pah Dios át niijíp wut jī: “Wã wūh Cristo ã chājatjīh queét wã weh í jumbipna caá”, át niijíp wut jī. ⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūh ã oinihwá jwí jumachah, Dios jwiítidih búdí pohba át túi chāj wūhup taga. Páant ã chājatdih jenah joinit, caandih páantjeh búdí jwí wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jīb buúdaát panihnidih jīb chājna, áih meépdih yohnit, át wun wūhup wut jī.* Pánih wun wūhna, jwiít iiguipna jwí bejat déedih túi ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wut jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat jīb ã wūhatdih jéihnit, Diosboó jwí yéejatdih át yoh wūhup wut jī.* Jwiítidih búdí oi jīgah ennit, ã jéih beedaátjīh ã wūhdih páant át túi chājat tútutap wut jī. ⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidih cáacwádh ã jéihya jwuhcan yūhna, buu jwuhna Dios jwiít áihwáboodih át beh joyánap taga. Nin pah caá ã jenah joyátjī: Cristo nihat ã chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdihbut Dios ã ñioni yeó jáapdih Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumachah, nihat áih múic ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahdih át wutap wut jī.

¹¹⁻¹² Dios ã náahat pahjeh nihatdih chājnit, jwiít judiowá Cristodih jwíh jepah waóhnitboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabut Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, jon jātih jwiítidih át ñiwip wut jī. ¹³ Yéejat jīb iiguipna ñi bejat déedih Jesús ã wun wūhatjī doonádh joinit, yeebbút ñitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúhíwã ñi jumachah, Diosboó ã naóhniji Túini Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wāhnit, áihwã ñi jumadidih ã júutna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhachah, Túini Espiritu jwiítidih Dios ã jwíh wūhni caá. Pánihna, ã pehbboó jwí jubínachah, jwiít nihatdih túut nuám péanit, ã biboh pánidih ã wūh beedábipna caá, ã wūt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúhíwádh ã wūbát

* **1:1** Hch 18.19-21; 19.1 * **1:7-8** Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * **1:7-8** Col 1.14 * **1:13** Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * **1:14** 2Co 1.22

15 Páant ā chājatdih jéihnit, Jesúsdiñ nī tūi jenah joyát doonádih joinít, nihát bita Jesúsíhwādih nī oyat doonádihbut joinít, 16 Diosdih úbñh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat tūina caá”, wāpī niijná caá. 17 Nin pahbut jwī Maáh Jesucristoiñ Diosdih wāpī niij úbñhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queétdih ded pah ma jumátidih ma jéihyanaá, meemdíh chah ī tūi jéihyat pínah niijná”, wāpī niijná caá. 18 Nin pahbut wāpī niij úbñhna caá: “Queétdih tūat nuám jwiíhna, ma pebhboó ī jwiíbinachah, ma tūat nuám péaat pínahdih ma tūi beh joyánaá. Jwiít míhwā caanná jwī jwiíbinachah, chah búdí ma tūi chājat pínahdihbut, ma jéihyanaá”, wāpī niijná caá. 19-21 Nin pahbut wāpī niij úbñhna caá: “Ded pah búdí ma wēpat ā jumátidih queétdih ma jéihyanaá. Caán wēpatjñh Jesucristodih boonanit, ma jéihyepmant bóo buwámant chúadat tūatnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjñh chúadna, nihát maátadiñ maáh ā jumna caá. Buú láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ā jumnipna caá. Jwiít caandih tūi jenah joinítidih caán wēpatjñh ma teo wáacatdih queétdih ma tūi beh joyánaá”, wāpī niijná caá. 22-23 Páant chah wēpni ā jumuchah, Diosboó nihátidih Jesúsdiñ át wutat tūatup taga.* Pániñ chājnit, Jesúsdiñ wao dáñ panihni, áihwādih áih bácañ panihni but át chājap taga.* Pánihna, jwiít áihwájeéh jumni nihát pebhboó ā jumuchah, áih bácañ panihni jumna, ā wēpatdih jwiítbut jwī bíbohna caá.

2

Jíib náahcanjeh, Dios jwiítidih ā tūi ubat

1 Yeebboó Jesúsdiñ nī jepahat pínah jātñh, yeejép nī chāj jwuhuchah, Diosboó yeebdíh wannit panihnit pah át enep taga. 2 Jātñh nin pah nít jum jwuhup taga: Diosdih yap yohnit ī tūi chājcat pahjeh, biíc yoobó mantñh yeebbút yeejép nít chāj jwuhup taga. Pániñ chājna, nemépwā ī maáhboó ā wutatdih nít jepah jwuhup taga. Caán nemépwā ī maáh Dios ā wutatdih yap yohni buú láa nin baáboó jumna, cáacwādihbut Dios ā wutatdih ā yap yohat tūatna caá.* 3 Jātñh jwiít nihátbut caan páh jwī chāj jwuhup jñ. Dedé jwī weñat pínahdih, jwī yéej jenah joyátidihbut jwī chāj jwuhup jñ. Páant jwī chājachah ennit, Diosboó jwiítidih íjnit, nihát bita yap yohnit bíicdih, átiñ peéh chājap ta yuh caá.* 4 Obohjeéhtih, páant jwī jumuchah yahna, Diosboó jwiítidih búdí át oyop taga. 5 Pániñ oi jñgah ennit, boonit panihnit pah jwiítidih át chājap taga. Yéej chājnit, wannit panihnit jum jwuhna, Jesúsdiñ jwī jepahachah, caán bíicdih Diosboó jwiítidih át boonanap taga. Yeejépwā jwī jumuchah yahna, Dios búdí oi jñgah enni jumna, jwī yéejat jíib iiguipna jwī bejat déedih jwiítidih át tūi ubup taga.* 6 Cristodih booana, caán bíicdih jwiítidihbut át boonanap wat jñ. Cristodih ā booaat túttimah, caandih ā pebhboó chúadat tūatnit, jwiít áihwā caán bíicdih jumna, ájeéh maáta jwī jumát pínah niijná, jwiítidihbut ā pebhboó Dios át chúadat tūatup wat jñ. 7 Pániñ chājna, jwiít Cristoiñwādih ā oi teo wáacat, débóo búdí ā jumátidih nihátidih ā jwútbiipna caá. 8 Cristodih jwī tūi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiítidih ā tūi ubna caá. Nindih nī tūi náhninaá: Ded pah jwī tūi chājachah yahna, jwiít míicjeh jwī jéih tūi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jíib náahcanjeh jwiítidih át tūi ubup taga. 9 Dedé jwī tūi chājat jíib nihcan, jwiítidih át tūi ubup taga. Pánihna, “Wā tūi chājat jíib weemdíh

* 1:19-21 Sal 110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18 * 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3

āt tui ubup taga”, ded ã jéih niijcán caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, jwí tui chājatji jīb tui ubcan yahna, jwí tui chājat pínah niijná, jwiítidih át tui ubup taga. Ded pah jwí tui chājat pínahdih jātih átāt jenah joiijp taga. Pánihna, Jesúihwā jwí jumachah, ded pah ã jenah joyátji pahjeh, tui chājat caá náahap.

Jwiít Cristoihwā jumna, biícidih jwí tui jumat

¹¹ Nindihbut ñi náhninaá: Jātih yeéb judiowā nihcannit, Dioihwā ñit jum jawhcap taga. Páant ñi jumachah, jwiít judiowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioihwā jumna, yeéb bóodcannitdih jwí ii en jawhup jī. Obohjeéhtih, cācwājeh jwiítidih i bóodochah, Dioihwā jwí jummatdih jéutat pínah ã jumachah yahna, dawá wā déewā Diosdih i joyáh bojna caá. ¹² Nindihbut ñi náhninaá: Jātih Dios ã wahni Cristodih ñit jéih jawhcap tajī. Jwiít judiowā Dios ã ñionitdih mácah jumna, Dios jwiítidih ã naáwátjidihbut ñit jéihcap tajī. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeéboó wīih cācwā ñi jumna caá. Pánihna, weém yeébdih wā tui chāj wāhbipta caá”, Dios jwiít judiowādhjeh át niij naáwáp tajī. Yeéb judiowā nihcannitboodih át niij naóhcap tajī. Pánih jumna, ded pah ñi yeéj chājat peéh, yeébdih tui ubni pínahboodihbut ñit jéih jawhcap tajī. Diosdihbut yuúp jamnit panihnit ñit jum jawhup tajī. ¹³ Obohjeéhtih, buu jawhna, Cristodih jepahna, ã yoh wāhni meépjih yeéb yuúp jamnit panihnitjidih, pehbbit jamnit panihnit Dios át chājap tajī.

¹⁴ Jesucristojeh jwiít chéne poómp jamnitjidih biíc poómp pah át chājap taga. Jwiít judiowā, yeéb judiowā nihcannitbut jātih tabit múc enihcannit jwí jumachah yahna, Jesús wun wāhna, jwí múc íjatji jāhat panihnidih, át yoh wāhup tajī. Páant ã yohochah, jwiít āih bācah panihni jumna, biícidih jwí tui jumna caá, buca.* ¹⁵⁻¹⁶ Jātih jwiít judiowā Diosjeéh tui jumat tūat niijná, Moisés ã watatjidih jwí tui jepah beedáhip yah jī. Obohjeéhtih, caandih jwí jepah beedácatji jīb búdí peéh chājat jwiítidih ã jumap jī. Pánihna, buu Cristo jwiítidih ã wun wāhatdih tui jenah joiná, Diosjeéh jwí tui jumna caá.* Pánih wun wāhnit, caán peéh chājatdih át ubup wat jī. Jwiít chéne poómp jamnitjidih biíc poómpjeh, āih bācah panihni chājna, biícidih Diosjeéh jwí tui jumat pínah niijná, át wun wāhup tajī.*

¹⁷ Cristo nin baáboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jwí tui jumat pínah doonádih át ub jūáwáp tajī. Pánih dei jūóhni jwáub páuh laab béjna, yeéb judiowā nihcannit Diosdih yuúp jamnit panihnitdih, jwiít judiowā caandih pehbbit jamnit panihnitdihbut, caán doonádih át naáwát tūatup wat jī.* ¹⁸ Æ wun wāhatjih jwiít chéne poómp jamnitjidih jwí lip Dios ded pah ã jummatdih át jéihyanap tajī. Páant ã jéihyanachah, Túini Espiritu jwiít nihatdih biíc yoobó ã teo wáacatjih úmcanjeh Diosdih jwí tui jéih wāhna caá. ¹⁹ Pánihna, yeéb judiowā nihcannit, jātih Diosdih jéih jawhcan, jwí déewā nihcan yahna, buu yeébbút Jesúsdih jepahnit, Dios ã weh ñi jumachah, jwiít nihat biíc weh pah jwí jumna caá. ²⁰ Jwiít nihat biícidih Dios ã chājni muu pánihni jwí jumna caá. Jesús āih túini doonádih naáwát tūatnit, Dios naáwátidih naóh yapanit biícidih, Dios ã chājni muú wēp teo lajat panihnidih át jwiih jwejep taga. Jesucristobó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ã jumna caá.* ²¹ Jwiít nihat Jesúsdih jepahnitdih Dios tui jenah ennit, ã duuj pāp aabánit, caandih weñat pínah muu pánihnidih ã chājna caá. ²² Yeébdihbut tui jenah ennit, biíc yoobó

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19 * 2:20 Is 28.16; Mt 21.42

jwĩjeéh ã ðwuj pãp aabáát pah ã chãjna caá. Pánih chãjna, jwiít nihat biícðih Túini Espírítu ã jumát muu pánihni jwĩ jumna caá.*

3

Judiowã nihcannitðih Pablo túini doonáðih naóhni ã jumát

¹ Páant Dios yeebdíh ã túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judiowã nihcannitðih Diosðih búdí wã uúbhna caá. Yeebdíh Jesúh túini doonáðih wã bohéat jíib nemat muúboó ï nemni wã jumna caá. ² Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh áih túini doonáðih ã naáwát túutap be. Caandíh ñitát joi tágaá.* ³⁻⁶ Jon jãtíh ã jenah joyátji pah Dios yeéb judiowã nihcannitðih ã oi teo wáacat pínahðih cáacwã ï jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ã túi jéihyanap jí.* Caandíh yeebdíh wáát naóh daacáp jí. Páant wã daacátjidið ennit, “Pablodíh Dios át túi jéihyanap taga”, ñi niú jéihbipna caá. Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowábút biíc yoobó Jesucristodíh jwĩ jepahachah, jwiít nihat biícðih Dios áihwã pínah ã chãjna caá. Páant ã chãjat pínahðih nihat jwĩ ñowã ï jéihcah yuhna, buu jwuhna Túini Espírítuboó Jesús áih túini doonáðih naáwát túutnitðih, Dios naáwátðih naóh yapanitðihbút át jéihyanap taga. Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowã biícðih, jwĩ yéejat jíib iiguípna jwĩ bejat déedih, Jesucristodíh jwĩ jepahat jíib, Dios jwiítðih át túi ubap taga. Pánihna, jwiít nihat biícðih áih bácah panihni jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, áih cáacwãðih ã naáwátji pahjeh jwiít nihat biícðih ã túi chãjbipna caá.* ⁷ Dios weemdíh oi teo wáacnit, nin túini doonáðih yeéb nihat judiowã nihcannitðih ã naáwát túutap jí. Pánih naáwát túutnit, Dios ã wépatjíh weemdíh ã jéihyanap jí, wã túi naáwát pínah niijná.

⁸ Nihat Jesúhwãðih jenah joinít, oboh jumni wã jumachah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ã oi teo wáacap jí, judiowã nihcannitðih Jesucristoíh túi doonáðih wã naáwát pínah niijná. “Jesucristodíh ñi jepahachah, Diosboó yeebdíh búdí ã túi chãjbipna caá”, wãpí niú naóh bohéna caá.* ⁹ Pánih túini doonáðih bohéna, Dios nihatðih chãjni, ded pah ã jenah joyátji ã jéihya jwuhca naáhðih buu nihat cáacwãðih wã túi jéihyana caá. ¹⁰ ¿Pánih chãjna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwã, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodíh ï jepahachah, biícðih áihwã pínah ã chãjachah ennit, nihat áih ángelwã, nihat nemépwábút Dios chah ã túi jéih beedáátðih ï jéihyat pínah niijná, páant át chãjap wut jí. ¹¹ Dios biíhmah páant ã jenah joyátji biíc yoobó, jwĩ Maáh Jesucristo ã wun wúhatjíh át chãj beedánap wut jí. ¹² Pánihna, Jesucristodíh jepahnit, áihwã jumna, úumcanjeh, “Weemdíh ã túi joiná nacaá”, niú jéihnit, Diosðih jwĩ túi jéih uúbhna caá. ¹³ Pánih jumnit, yeéb judiowã nihcannitðih túini doonáðih wã naáwát jíib weemdíh yeejéy yapat doonáðih joinít, ñi jígahca bojoó. Yeebdíh jígahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jumát pínah caá. Pánihna, caandíh jenah joinít, ñi túi weñéé.

Jesucristo ded pah ã oyat

¹⁴ Yeéb judiowã nihcannit, jwiít judiowã biícðih Jesucristoíhwã jumna, jwĩ ípðih bóðicha caj yoh ñajnit, yeebdíh búdí wã uúbhna caá. ¹⁵ Dios ã pebh jumnitðih, nihat nin baácðih moondíhbut mácah poómp jwĩ jumachah yuhna, áihwãðih biíc weh pah át chãjap wut jí. Pánih chãjna, jwiítðih áih wut át

* 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27 * 3:8 1Co 15.9

búhdhup wat jī. ¹⁶ Pánihna, nin pah yeebdíh jwī íp Diosdih wāpī níj úúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espíritujīh queétdih búdí ma teo wáacá, ¹⁷ queét Cristodih í tái jenah joyóchah, áih muú pánihni, íih caolihboó á tái jumát pínah níijná. Pánih jumna, tái oinit, ded pah chájna, í chája naáh. Máa náatna baác namah bejna, búujcán á tái tewat dée pah, queébt tái oinit í jumna naáh, táinijeh í chájat pínah níijná”, wāpī níijná caá. ¹⁸ Nin pahbat wāpī níj úúbhna caá. “Paá, Cristo á oyat ded pah búdí á jumatdih queétdih, nihát bita míhwādhíbut, ma tái beh joyánaá. ¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí á oyatdih í jéihyat pínah níijná. Páant í jéihyechah, ded pah ma tái jéih beedáatdih, ma oyatdihbut queétdih búdí ma jéihyanaá, ma náahat pah í tái chájat pínah níijná”, jwī ípdih wāpī níijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úúbatdih, jwī jenah joyátdihbut caán chah búdí á jéih chájna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih díftboó Túini Espíritu á wēpatjīh jwiítidih búdí á jéih teo wáacna caá. Páant á chájachah, nihát cáacwā, búú láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandíh búdí í weñe naáh. Ded pah nihát áihwādhí búdí á teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo á tái cháj wāhatjidihbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí á jumna nah.

4

Jwiít Cristoíhwā bícdih ded pah jwī jumát

¹ Yeéb judíowā nihcannitdih wā bohéat jīb nemat muúboó jumna, nin pah yeebdíh wā watna caá. Yeéb Dios á níonit jumna, táinijeh jumát caá náahap. ² “Weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, bitadih jūihcannit ní jumna. Bita yeebdíh yeejép í chájachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah í chájatjidih ní jwáub náhnica bojó.* ³ Pánih jumnit, yeéb tái bícdih Túini Espíritu á chájatjidih ní yéejacan níft. Tái bícdih jwī jumát pínahdih jwiít Dioíhwādhí búdí bidat caá náahap. ⁴ Jwiít nihát bícdih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwī jumna caá. Jwiít nihát Dios á wahni Túini Espíritu bíjcjeh tigaá. Jwiít nihát Dios á níonit á pebhboó jwī bejat pínahdih bíic yoobó jwī páina caá. ⁵ Caán bíic Jesússeh tigaá jwī Maáh. Caán Jesúsdhjeh tigaá jwiít nihát jwī jepahap be. Jesúsdh jwī jepahat jéutna, bíic yoobó daabánit jwī jumap be. ⁶ Caán bíic Diosseh tigaá jwiít nihátidih jáap caolih dée á chájap taga. Pánih cháj wéhna, jwiít nihát jwī íp jumna, jwī Maáh caá. Á maáh jumát nihát chah á wēpna caá. Pánih jumna, jwiít nihátidih á teo wáacna caá, á weñat pínahdih jwī tái chájat pínah níijná. Jwiít nihát cátih á jumna caá. Páant á jumachah, bíic weh dée pah tái jumát caá jwiítidih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, bíic weh dée jwī jumachah yuhna, á náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihátidih Cristo á wāhap taga. ⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah á níj daacáp tají: “Caandíh eníhcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó á jwáub púuh laáb jwiíbiát túttimah, áihwādhí táinidih á wāhap taga”, á níj daacáp tají. (*Sal 68.18*)

⁹ Pánihna, “jwáub púuh laáb jwiíbiát”, á níjíchah, “Nin baácboó jumnit, caandíh eníhcannitdih á yap yohat túttimah, wānnitji í jumapboobát á dei bej jwāhap wat jī”, jwī níj jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej jwāhni, nihátidih maáh jumát tútt níijná, Dios pebhboó á jwáub púuh laab béjer wat jī. ¹¹ Pánih púuh laab béjnit, áihwādhí Túini Espíritudih wah deyana, mácah jéihyatnadih á

* 4:2 Col 3.12-13

wāhup taga. Biquínadih Jesúh tání doonádih naóh peetát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Túini Espíritu ā naawáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Jesúh tání doonádih jáap joinít í tái jepahat pínah niijná, wēp naawát pínah jéihyatdih át wāhup taga. Bitaboodih Dioihwádih duó wáinit, ā naawátidih í tái bohéat pínah jéihyatdih át wāhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwádih át tái wāhup taga, Dios ā weñat pínahdih chājnit, jwí tái míc teo wáacat pínah niijná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios ā chājat túutuchah, jwí tái jéih chājna caá. Pánih jumna, jwiít nihát biícidih Diosdih jwí chah tái jenah joibípna caá. Jwiít Cristoih bācah panihni jumna, wébit ā behat dée pah, biícidih jwí tái behbipna caá. ¹³ Pánihna, jwiít Dioihwā tái behna, Jesús Dios wāúhdih chah jenah joinít, jwíjéeh ā jumatdihbat chah jéihnit, biícidih jwí tái jumbipna caá. Pánihat túttimah, tái behnit dée pah jumna, Jesucristo ā jumat pah muntih jwiítbat jwí jumbipna caá. ¹⁴ Pánihna, Jesucristo ā wāhni jéihyatnajih tái míc teo wáacna, wébit dée jwí jumcan niít. Wébitboó dedé naawátidih joinít, ípí tái joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép í chājat túutuchah, í jepahna caá. Bita Dios naawátidih ded pah mácah í yee naawáchah, ípí tái joiná caá. Cāac wihcanni jāáj chóo dée pah í jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbat caán chóodih ā wénoh johochah, yoobópdih ā bejcan caá. ¹⁵ Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ā jéih yeecan caá. Páant ā jwímuchah, ā naawátidih joí cádahcan, ded yee naóhnitdih joyáh bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naawát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih ā chājat túutatdih tái beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jumat pah jwí Maáh Jesucristodih chah jwí tái jenah joibípna caá. Caán jwí Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶ Jwiítboó áih bācah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih tāah panihni jwí jumna caá. Cāaquih bācah tái duáj nūhna, ñeh tōpna tái wēpna, ā tái jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó tái biícidih míc oinit jumna, jwí tái jumna caá. Pánih míc oina, mácah jwí jéihyatnajih míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ā weñat pínahdih biícidih jwí tái jéih chājna caá.*

Jwiít Cristoihwā jumna, táiniboodih jwí túut nūmmát

¹⁷ Jwí Maáh ā naawát túutatjti pah yeebdih wā wēp wutna caá. Ni déewā Diosdih jéihcannit í chājat dée pah, yeebboó ñi chāj cádahaá. Queétdih tái jenah joicánnit, tabit yeejép í chājna caá. ¹⁸ Ded pah Dios ā jumatdih beh joicán, dupúat panihpboó jumnit, Diosdih yuúp pah í jumna caá. ¹⁹ Dios ded pah queétdih ā wutuchah yuhna, queét jéih joicánnit panihnit í jumna caá. Pánih joicán, tíc jenah joicánjeh, í yéej chājatdih cádahícan, chah í bidna caá.* ²⁰⁻²² Obohjeéhtih, Cristoih tání doonádih bita yeebdih í tái bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ā jumat pah yeebdih í jumt túutap tají. Māa yéguehdih yohat dée pah, jātih ñi yeejép chājatjidih cádahat pínah niijná, ít bohénap tají. “Jwiít yeejép chājnit, búdí jwí wēibipna caá”, jātih ñit niúj jenah joyóp ta yuh jí. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājap tají.* ²³ Pánih yeejép ñi jenah joyátidih cádahnit, táiniboodih túut nūmmná, Dios ā weñat pínahdihjenah jenah joyát caá náahap. ²⁴ Páant niúj jenah joinít, táiniboodih ñi chājbjipna caá. Dios ā jumat pah jwí jumt pínah niijná, jwiítidih jáap dée át chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiítidih tái chājat caá náahap.*

* 4:16 Col 2.19 * 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9 * 4:24 Gn 1.26; Col 3.10

25 Ñi yeeatdih ñi cádaaha. Jwiít biíc bácah panihnit jamna, múic yeena, jwiít múicjeh jwí múic yéejana caá. Pánihna, yeecanjeh, yoobópdih múic túi naáwát caá náahap.*

26 Bitadilh íjina yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádaaha.*

27 Ñi íjijatdih quíib buúdcán, nemép ā náahatboodih ñita chāj tagaá.

28 Ded ñumñni ā ñumátidih ā cádaaha naáh. Ñumcánjeh, ded moh yéejnidih teo wáacat túut niijná, túinidih ā tewe naáh.

29 Í náah jamni naáwátidih ñi múic naóhca bojoó. Túi múic teo wáacat túut niijná, túiniboodihjeh ñi múic naáwá. 30 Jwiít Dios pehbóo jwí bejat pínahdih jwí jéihyat pínah niijná, Dios Túini Espiritu jwiítidih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandih ñi jīgahaca bojoó.

31 Bita yeebdih í túi chājcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buúdá. Páant ñi quíib buúdcáh, maiwā man pah ñi íjijat yeebdih ā yéejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi múic jūih ñaacátidih ñi cádaaha. Bitadilh yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí múic chājatdih ñi cádaaha. 32 Pánih cádahna, yeéb múicjeh oina, jīgah ennit, ñi túi múic teo wáacá. Yeebjéh ñi múic yéej chājatjidih ñi múic ámoahoó. Diosboó jwí yéejatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wun wūhup wut jī. Páant ā yohat pah, yeebbút bitadilh ñi enihcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jamna, ded pah jwí jamat

1 Jwí weh jwiítidih ennit, biíc yoobó í chājat dée pah, Dios weh ā oinit jamna, caandih jenah joinit, biíc yoobó ñi jamuú. 2 Pánih jamna, Jesucristo jwiítidih ā oyat pah, bitadilhbut ñi túi oyoó. Pánih búdí oinit, jwí yéejat jīb, caán jwiítidih át wun wūhup wut jī. Judíowá Dios ā weñat pínah niijná, caandih oveja wūhhdih ípí mao cáo wūhup jī. Páant í mao cáo wūhat dée pah, Jesús jwiítidih át wun wūhup wut jī.*

3 Jesúhwa jamna, dedé í náah jamnidih ñi chājca bojoó. Pánih chājatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitahí bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājcah, yeebdih dooná ā wihcan níit. 4 Dedé í náah jamnidih múic niijcán, jenah joicánnit pahbat múic wéhecan, ñi múic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios táini ā jamuchah, áihwādhí túinijeh múic wéheat caá náahap. Pánih múic wéhena, “Jwiítidih ma túi chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdih náahap. 5 Nindih ñi túi náhninaá: Ded í náah chājni, ded í náah chājat jenah joinibut Dios pehbóo ā waadcán níit. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ā waadcán níit. Pánih en ñinahni bií déedihjeh wéinit, Diosboodih ā jéh wéican caá. Pánih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jamupboó ā juibican níit. Pánihatdih yeéb ñi túi jenah joyoó.

6 “Páant ñi chājachah, ā túina caá”, ded ā níj yee naáwáchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ā wutatdih í yap yohatjī jīb, búdí íjnit, queédih ā peéh chājbiipna caá. 7 Pánih yeejép chājnitdih ñi pej jamca bojoó. 8 Diosdih ñi jepahat pínah jātih, túi chājcan, dapúát panhipboó ñit jam jwūhup taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabát panhipboó ñi jībna caá, buca. Pánih jamnit, túinijeh ñi chājaá. 9 Baabát panhipboó jamna, túinijeh ñi jambipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhbiipna caá. 10 Dios ded pah ā weñat pínahdih ñi bidí. 11 Diosdih náahcannit dapúát panhipboó

* 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20 * 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

ɟumna, yeejép ĩ chājat pah yeebboó ñi chājca bojoó. Páant ĩ túi chājcatdih ennit, Dios naáwát dih naóhna, “Páant ñi chājachah, ā túican caá”, queét dih ñi niijí. ¹² Cāacwā ĩ encah, queét yeejépwā tubit yeejép ĩ chājatdih bitadih míc wéhena, jwīta tíic tagaá. ¹³ Queét yeejép chājnitdih Dios naáwát dih naóhna, jiiátjĭh jii bídat pah chājna, ĩ chājat yeejép ā ɟumatdih queét dih jwī jéihyana caá. Páant ĩ yeej chājatdih jwī jéihyanachah, ĩ túat n̄um̄bípna caá. Pánih túat n̄um̄nít, baabát panhipboó ĩ ɟumbípna caá. ¹⁴ Pánihat pínah caá nin pah jwīpĭ niij ewep:

“Ƨoni panihni, ma jaa bojoó. Wunni panihnibat, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma ɟumat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdih ā jéihyabipna caá”, jwī niijná caá.

¹⁵ Pánihna, ĩñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah ɟumcanjeh, túi jenah jointi ñi ɟumú. ¹⁶ Bun láa cāacwā tubit yeejép ĩ chājachah, yeebboó yeó jáap ɟumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah jointi, túinijeh ñi chājaá.* ¹⁷ Pánih jenah joicánnit ɟumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó. ¹⁸ Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyát dih, ñiĭh bácahdihbut ñi yéejana caá. Yeejédihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdih yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā túi teo wáacat pínahdih búdí ñi bidí. Caán ā wūhni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wūhípna caá. Caán túiniboodihjeh wutni caá. ¹⁹ Míc wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pánih wēina, David ā daacátjidi, bita ĩ daacátjidi but onit, Túini Espiritu ded pah ā jéihyanachah, caandihbut ñi eweé. Caolih diitboobát caandih wēinit, ñi eweé. ²⁰ Pánih ɟumnit, yeéb Cristoihwā ded pah ā yapachah, biic yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi ɟumú.*

Jesúhwā áa ɟumnit ded pah ĩ ɟumat

²¹ Cristojeéh túi ɟumat túat niijná, bita Jesúhwā ĩ jenah joyát dih ĩ naáwáchah, wēi jointi ñi míc túi jepahaá.

²² Jwī Maáh Jesúsdih ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadh ñi túi jepahaá.* ²³ Nin pah ā ɟumna caá: Newé wao dáh panihni ā ɟumachah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi ɟumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh ɟumna, wao dáh panihni ā ɟumachah, jwiit áihwáboó áih bácah panihni jwī ɟumna caá. Caanjéh jwiitdih túi ubni ā ɟumna caá. ²⁴ Pánihna, Cristoihwā ɟumna, caandih jwī túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Bun yeéb neoná áa ɟumnitdih jwuh wā jwuh naóhna caá. Cristo jwiit áihwādih búdí oina, jwiitdih át wun wūhup wut jĭ. Pánihna, jwiitdih ā oyat pah, yeebbát ñi weha mána yaádhdih ñi túi oyoó.* ²⁶ Jwiit áihwā jwī ɟumat pínah niijná, Cristo jwiitdih wun wūhdih át dei jūúwáp tajĭ. Pánihna, áih túini doonádih jointi, jwī jepahachah, yéguehdih jwī choc yohat pah, jwī yeejatdih át yoh wūhup taga. Áihwā jwī ɟumat jéutat pínah niijná, jwī daabánar jĭ. ²⁷ Pánih yéejatdih yoh wūhna, jwiit nihat áihwādih Dios pebhboó Jesús ā ub bejehchah, túini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jígohnit jwī ɟumbípna caá.* ²⁸ Cristo áihwā áih bácah déedih apĭ túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñiĭh bácahdih ñipĭ míc túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdih túi en dawát caá náahap. Queétboó ñiĭh bácah dée ɟumna,

* **5:16** Col 4.5 * **5:20** Col 3.16-17 * **5:22** Col 3.18; 1P 3.1 * **5:25** Col 3.19; 1P 3.7 * **5:27** 2Co 11.2; Ap 21.2,9

queédih túi en daonít, ñíih bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap. ²⁹⁻³⁰ Jwiít nihat jwíih bácahdih yéejahcan, caandíh jwípi túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwā áih bácah dée jwí jumuchah, caanbát jwiít dih āpi túi chājna caá. Páant ā túi chājat pah, jwí weha mána yaáhdih túi chājat caá jwiít dihbut náahap. ³¹ Nin pah Moisés āt níj daacáp tají: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, ā mánadih pahnit, ájeéh bólijeéhjeh ā jumbipna caá. Pánihna, queéet chénewā jumna yuhna, biíc bácah dée pah í jumbipna caá”, āt níj daacáp tají.*

³² Páant ā niiját dih beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih ā jumna caá. Nin pah níj naóhna caá āt chājap: Jwiít nihat Cristoíhwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh biíc pah jwí jumna caá. ³³ Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaáhdjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaáhdih túi oyat caá náahap. Yaáhdibut ñi weha mánadih túi joyát caá náahap.

6

Í mána í wehjīh ded pah í jumāt

¹ Buu yeéb wébit dih jwuh wā jwúub naóhna caá. Jwí Maáh Jesúsdih jepahnit jumna, ñi mána í wutuchah, jíronih niijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chājat dih yeebdíh Dios ā náah yacna caá.* ²⁻³ Jon jātih Moisés nin pah āt níj daacáp tají: “Ñi mánadih ñi túi chājaá. Pánih chājna, búdí wēnit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, āt níj daacáp tají.* Páant níj wutna, jwíih láa nin pahbut āt niijíp wut jí: “Páant ñi chājachah, wā niiját ji pah yeebdíh wā túi chājipna caá”, āt niijíp wut jí.

⁴ Buu yeéb í mánadih jwuh wā jwúub naóhna caá. Ñi wehdih tabit jūihnit, ñi íjaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios ā weñat pínahdih ded pah í chājat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwát dih í joyáh bojochah, ñi túi joyát tútú.*

Teo wāhñit, í maátabut ded pah í jumāt

⁵ Buu yeéb teo wāhñit dih jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh wutnit í peéh chājat pínahdih úmna, queédih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queédihbut wēnit ñi jepahaá. Yabhcánjeh, queédih ñi túi teo wāhuú. ⁶ Yeebdíh wutnit í enechahjeh túi teona yuhna, í encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wāhñit jumna, Dios yeebdíh ā náah yacat pah túi wēi chājnit ñi jumú. ⁷ Pánihna, ded pah teo wāhna, cáacdihjeh teo wāhcan, wēnit, jwí Maáhboodíh jeh ñi teo wāhuú. ⁸ Pánih chājnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chājachah, Diosbut túinidih yeebdíh ā chāj jwúubabipna caá. Ñi teo wāhuchah, cáacwā yeebdíh jíib wāhna, í wāhcahbut, biíc yoobó Dios túinidih ā chāj jwúubabipna caá.*

⁹ Buu yeéb queéet í maátadih jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh teo wāhñit dih túinijeh ñi chājaá. “Wā wutad dih ma jepahcah, búdí wā peéh chājipna caá”, ñi níj jūihca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbóo jumni queédihbut í Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta

* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25

* 6:9 Col 4.1

ded pah ñi chãjatdih jéihnit, yeebdíh teo wãhñit ï chãjatdihbut jéihnit, bíic yoobó ñi chãjat jíb ã túi wãhbipna caá.*

Jwiít Cristoihwã ded pah nemépwãdih jwí jéih yap yohat

¹⁰ Bũũ yeebdíh péeni wutatdih wã naáwihna caá. Jwí Maáh Jesús nihatdih jéih beedáni ã jumachah, jwiít caán bíicdih jumna, caandíh túi jenah joinít, nemépwãdih yap yohnit jumat caá náahap. ¹¹ Romadih moón soldadowã ï maáh nihát ã wãhni míic maona ï jãhat chóodih ïpí ðuoná caá. Pánihat dée pah yeebbút jwí Maáh Dios nihát ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubúú, nemép ã yeeatdih túi yap yohat túut niijná. ¹² Cãacwãdihjeh pohba nihcan caá jwiítidih míic mawat panihni ã jumup. Obohjeéhtih, wépép nemépwãdih jwí míic maona caá. Queét nihát jwiít cãacwãdih yeejép ï wutna caá. Jwiít Jesúihwãdih chah eníhcan, Dios ã wutatdih ï yap yohat túutna caá. ¹³ Pánihna, ïtah chóo panihni, nihát Dios ã wãhni jãhat pínahdih ñi ubúú, nemép yeebdíh yeejép ã chãjat túutuchah yuhna, ñi túi yap yohat túut niijná. Pánih chãjna, míic mao péanachah, ñáo jweicãnjeh, wép ñuhnit panihnit ñi jumnipna caá.

¹⁴ Túi yap yohnit pínah jumihna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado ãih juyáát tópjíh ãpí jwí wái chéona caá, ãih yéguéh chóodih ã túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhñit ñi jumúú. Soldado ãih tacadihbut ïtah chóo ãpí ðuoná caá, caandíh eníhcannit ãih caolihdih ï ñúup chãúúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã wépatjíh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná.* ¹⁵ Soldado ãih jítchadih túi wépép zapatosdih ãpí ðuoná caá, ã túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã wépatjíh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná.* ¹⁶ Soldado ãih bácahdih jãhat naadíh ãpí ubna caá, caandíh eníhcannit ïh ñúuppat doóbhñadh cáo dodhñit, ï ñúupuchah ennit, caán naajíh ã túi míic jãhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah jói cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ã yee wutuchah yuhna, ñi joyáh bojat túut niijná.* ¹⁷ Soldado ïtah waochá páhadih ãpí páahna caá, ãih wao dáhdih ã túi wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ã túi ubatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ã yéejacat pínah niijná.* Soldado ïbat naadíh ãpí ubna caá, caandíh eníhcannitdih ã túi míic mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espiritu ã teo wáacatjíh ded yeebdíh yéejáñnidih Dios naáwãdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.* ¹⁸ Pánih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espiritu ã teo wáacatjíh Diosdih ñi túi wábh cádahca bojoó. Pánih wábhna, ñíih pínahdih wábhñit, bitaíh pínahdihbut ñi wábh. Ñonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumúú. Nihat Jesúihwãdihbut ñi wábh cádahca bojoó. ¹⁹ Pánih wábhñit, weemdihtut búdí ñi wábh, úumcanjeh Jesúih túini doonádh yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná. ²⁰ Caán doonádh wã naáwát jíb nemat mawóboó ïtah tópjíh chéoni wã jumna caá. Pánihna, caán túini doonádh naóhñit, úumcanjeh wã túi wép naáwát pínah niijná, weemdíh ñi wábh. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ã péé túyat tútat

²¹ Ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wã wahna caá.* Caánboó Jesúsdih túi jéihni, jwí oini caá. Jesúh túini doonádh wã

* 6:9 Dt 10.17; Col 3.25 * 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17
* 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

naóh jibichah, weemdíh búdí ãpĩ teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna juibínit, nihatdih yeebdíh ã naóhbipna caá. ²² Páant ã naáwáchah, wã túi jumatdih jéihnit, ñi jĩgahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

²³ Jwĩ íip Dios, jwĩ Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúíhwã ñi túi jumuu. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah múic oinit ñi jumuu. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh. ²⁴ Yeéb nihat jwĩ Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjĩh ã túi chãja naáh. Yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

FILIPENSES

Pablo queédih ã túyat túat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wāhnit jumna, nihat yeéb Filipos tútchidih moón Jesúhwa, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin núodih yeebdih wā wahna caá.* ² Dios jwī líp, jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ī teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdih náhnina, wā úbát jummat pah búdei wēnit, “Táina caá, Paá”, jwī lípdih wāpī niijná caá. ⁵ Túini doonádih wā bohé jibichah, Jesúsdihi ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdihi teo wáacat túat niijná, úbhniit, dinerodihbut ñipī wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhnit, búdi wāpī wēi úbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahniit ñi jumachah, jwī líp Dios yeebdih táiniboodih túat nuumná caá ã chājap. Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júuwáchah, yeebdih ã túat nuum jwíihat pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobát ñi jummat pínah niijná, ã túat nuum péabipna caá. Páant ã chājat pínahdih wā túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdih búdi oinit, páant wā wēi jenah joyóchah, ã táina caá. Dios weemdihi oinit, Jesúh táini dooná ded pah ã jummatdih bitadihi wā bohé jibichah, nemat muúboó wā jumachah, apī túi teo wáaca caá. Weemdihi ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdihbut oinit, biíc yoobó apī teo wáaca caá. ⁸ Jesucristo ã oyatjih yeebdih búdi wā bidatdih Dios ã jéihna caá. ⁹ Yeebdih nin pah wāpī niij úbhna caá: “Paá, queédih búdi ma teo wáaca, túi oinit jumna, ma naawátidih chah jéihnit, túi jenah joinit ī jummat pínah niijná. ¹⁰ Pánihi jumna, ded pah ī túi chājat pínahdih ī jéihbipna caá. Pánihi jéihna, Cristo nin baácboó ã jwúub dei júuwáchah, túi chājnit ī jumachah, ī yéejatji jíib queédih ã péeh chājcan niit. ¹¹ Páant ī túi chājachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih nihat cáacwā ī jéihbipna caá. Pánihi jéihnit, ‘Dios táini, wēpni ã jumna caá’, meemdihi ī niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpī niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chājat

¹² Wā déewā panihnitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdih wā náah yacna caá: Buu nemat muúboó wā jumachah yuhna, táini doonádih dawá cáacwā joiná caá ī chājap. ¹³ Cristoíh doonádih wā bohéátji jíib nemat muúboó wā jummatdih nihat maátaihi muúboó jumnit soldadowá ī jéihna caá. Nihat bita ninjih jumnitbut caandih ī jéihna caá.* ¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios ã teo wáacachah, Jesúh doonádih ã naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiitdihbut yeejép ī chājachah yuhna, biíc yoobó ã teo wáacatjih jwī naóh cádahca bojat dée caá”, niijnit, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúhwa áih táini doonádih bitadihi wēp naóhna caá ī chājap.

¹⁵ Biguina weemdihi jepchá tubnit, “Jwiit Cristoíh doonádih jwī bohénachah, cáacwā búdi wēnit, jwiitboodih ī túi péebipna caá”, niij jenah joinit, áih doonádih ī bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwā Cristodih ī túi jepahat pínah niijná, táinijeh caandih ī bohéna caá. ¹⁶ Queéet weemdihi, Cristodihbut oinit, áih doonádih ī bohéna caá. Cristoíh doonádih

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

bitadidibut wā tūi bohéat pínah niijná, Dios weemdih nemat muúboó ā wahatdih jéihnit, queétbut caán doonádih ī tūi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tabnit weemdih enihcan, Cristodih yoobópdih oican, cāacwā queétboodih ī en weñatdihjeh náahna, āih doonádih ī bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat muúboó wā jumuchah, weemdih ī jīgahat túutihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant ī chājachah yuhna, Cristoih doonádih bohé tīgáá ī chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, āih túini doonádih ī naáwáchah, cāacwāboó caandih ī jepahna caá. Bitaboó tūi oinit, ī bohéna caá. Pánihna, queét nihat ī bohénachah, dawá cāacwā joiná caá ī chājap. Páant ī joyát doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Nindidibut jenah joinít, wā wēina caá: ¹⁹ Diosdih ñi wúbúchah, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh weemdih nemat muumánt ī bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ī bacanachah, ī mawachah yuhna, weemdih dedé pínah niican caá. Ded pah Cristo weemdih ā teo wáacatjidih náhninit, cāacwā caandih ī weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úmcanjeh, āih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wā tíccan niít. ²¹ Wā jum jwuhna, Cristo ā náah yacat pah wā chājipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ājeéh wā jumuchah, chah āta tūi tagaá.* ²² Páant niijná yuhna, wā jum jwuhíhna caá, Cristoih doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandih ī jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbóó bejat túut niijná, wñatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodih wā jéihcan caá. ²³ Cristo bícdih búdí jumíhna, ā pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jumat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumuchah yuhna, yeebdih teo wáacat pínah niijná, jum jwuhat caá weemdih náahap. ²⁵ Pánihna, caandih jéihna, ñijeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdih páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih tūi jenah joinít, chah ñi weñat pínah niijná. ²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdih ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo ā tūi teo wáac tagaá”, caandih ñi niij wēibipna caá.

Cristoihwā ded pah ī jumat

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhbiipna caá: Cristoih túini doonádih jepahnit jumna, ā jumat túutat pahjeh tūi wēpnit panihnit ñi jumúú. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbut, āih doonádih bitadidih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, tūi bícdih jenah joinít, túini doonádih chah wēp naóhnit ñi jumúú. Páant ñi jumat doonádih wā jóihna caá. ²⁸ Yeebdih enihcannitdih ñi úmca bojóó. Ñi úmcatdih ennit, Dioíhwā ñi jumatdih bita ī jéihbiipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ā tūi ubat pínahdihbut ī jéihbiipna caá. Queét liguípna ī bejat pínahdihbut ī jéihbiipna caá. Páant tīgáá Dios ā chājip. ²⁹ Cristodih ñi tūi jenah joyát pínahdih Dios yeebdih āt náah yacap taga. Pánih náah yacnit, āihwā ñi jumat jīb míc yáihnit jumna yuhna, caandih cádahcannit pínahbut āt náah yacap taga. ³⁰ Con láa ñijeéh wā jumuchah, weemdih yeejép ī chājatdih ñi enep jī. Bwubut weemdih páant ī chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoihwā jwī jumat jīb, bita yeebdih yeejép chājnit, weemdihbut yeejép ī chājachah, jwíit nihatdih bíic yoobó bwat ā jumna caá.*

2

Cristoihwā tūi bícdih ī jumat

* 1:21 Gá 2.20; Col 3.4 * 1:30 Hch 16.19-40

1 Yeéb Cristoíhwā ñi jumuchah, ã oyatjĩh yeebdĩh ã túi weñana caá. Túini Espírítu ñijeéh ã jumuchah, bitadĩh oinit, jĩgah en teo wáacnit ñi jumna caá. 2 Páant ñi jumuchah jéihnit, wā túi wěina caá. Pánihna, biíc yoobó jenah joinít, míc oinit, táinijeh ñi jumat doonádih joinít, chah wā wěibipna caá. 3 “Weém nihattidih jéihni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdĩh ĩ wěi enat pínahdĩbat ñi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadĩh túi wěinit, “Caánboó chah túini ã jumna caá”, ñi niij jenah joyoó. 4 Yeéb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadĩh ñi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandĩh ã jwúub waadáat

5 Jesucristo ded pah ã jenah joyát pahjeh mantih, yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó.

6 Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā ĩp biíc yoobó wā jumattidih wā cádahcan niít”, át niij jenah joicáp wut jĩ.*

7 Pánih Dios biíc yoobó ã jumattidih cádahnit, nin baácboó teo wāhni pah át cáac jumap wut jĩ.

8 Pánih chājna, jwíit cáacwā jwĩ jumat pah oboh jumni át jumap wut jĩ. Pánih jumnit, ã ĩpdih túi jepahna, ã náahat pah át wun wūhup wut jĩ. Yeejépwādih ĩpĩ mawat pah, caandĩh cruzboó ĩt péoh dodh mawap wut jĩ.*

9 Páant ã jumuchah, jwĩ ĩp caandĩh chah maáh át waadánap wut jĩ, nihatt cáacwā caandĩh ĩ weñat pínah niijná.*

10 Pánihna, Jesús ã maáh jumattidih jéihna, jeámant moón, nin baácdih moón, ĩguípboó jumnitbat bódicah caj yoh ñajnit, caandĩh ĩ wěi naóhbiipna caá.

11 “Jesucristo Maáh yoobát ã jumna caá”, nihatt ĩ niij naóhbiipna caá. Páant tigaá Dios queétdih ã naáwát túatbiipna caá, caandĩhbat ĩ weñat pínah niijná.*

Cristoíhwā yeh ĩgnít panihnit jwĩ jumat

12 Pánihna, wā oinitá, ñijeéh wā jumuchah, wā naáwátdih ñi túi jepahatji pahjeh mantih, buu yuúp wā jumuchah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi ubnit jumna, Dios maáh ã jumattidih jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh ñi chājáa. 13 Diosjeh ĩpĩ túi teo wáacna caá, ã náah yacattidih jenah joinít, jwĩ túi chājat pínah niijná.

14 Ded pah ñi chājat pínahdih wěinit, yeejéwéhecanjeh, bitadih míc jāihcan, táinijeh ñi chājáa. 15 Pánih chājnit, Dios ã weh yéjeat wihcannit ñi jumbiipna caá. Páant caá yeebdĩh jumat náahap, yeejépwājeéh jumna yuhna, ĩ chājat pah ñi chājat túat niijná. Pánih chājcan, yeh ĩgní cúiwā panihnit jumna, queétdih teo wáacnit, túini doonádih bohéat caá náahap.* 16 Pánih chājna, Dios naáwátdih cádahcanjeh, bitadih ñi túi bohénaá, queétdih ĩ wěi ĩ túi jumat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jwúuwáchah, yeebdĩh búdí wěinit, “Oboh caá queétdih wāt bohéjip taga”, wā niijcán niít.

17 Cristoíh doonádih yeebdĩh wā naáwátji jīb, bita weemdĩh ĩ mao yohihna caá. Obohjeéhtih, weemdĩh ĩ mao yohochah nihna, páantjeh wāta wěi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádih ñi jepahatji jīb, bita yeebdĩhbat yeejé ĩ chājachah yuhna, caandĩh cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wā wěina caá. 18 Páant weemdĩh

* 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23

* 2:15 Dt 32.5

ĩ mao yohochah, Cristo pebhboó wā jumat pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebbút ñi weñeé.

Timoteo ded pah ã jumat

¹⁹ Jwĩ Maáh Jesús ã náahachah, waicanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbipna caá, jwúub joinít, ñiñ doonádih ã naáwáchah joinít, wā weñat pínah niijná.* ²⁰ Caanjéh yeebdih oinit, ñi túi jumat pínahdih búdí ã jenah joiná caá. Bíih caan pánihni ã wihcan caá. ²¹ Bitá ĩ weñat pínahdihjenah jenah joiná, Jesucristo ã náahatboodih ĩ jenah joicán caá. ²² Obohjeéhtih, Timoteoboó táí chājnít, wā wúuh panihni wājeéh táini doonádih ãpĩ bohéátdih yeeb ñi jéihna caá. ²³ Pánihna, ninjĩh moón maáta weemdih ded pah ĩ chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pebhboó wā wahbipna caá, yeebdihbut wĩih doonádih ã naáwát pínah niijná. ²⁴ Jwĩ Maáh Jesús ã teo wáacachah, waicanjeh weembút ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ã jumat

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo bíicdih ñi pebhna wā jwúub wahbipna caá. Weemdih ñi teo wáacat túutachah joinít, caán wā úud panihni wājeéh teona, bita caandih yeejép ĩ chājachah yuhna, Dios naáwát dih ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdih búdí ã náhnina caá. Ā tubúp chūúat doonádih ñi joyátjidih jéihna, búdí ã jĩgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ã jenah joyátjidih jéihnit, “Caandih ĩ pebhboó jwúubaat caá náahap”, wā niij jenah joiná caá. ²⁷ Yoobópdihi tigaá caán búdí ã tubúp chūúup be. Wunatbit ã yapap be. Páant búdí tubúp chūúuchah yuhna, Dios caandih jĩgah ennit, weemdihbut jĩgah ennit, caandih ã boanap be. Caán wā chéen ã buudúchah nihna, weémboó búdí wāta jĩgah tagaá. ²⁸ Pánihna, buu bácah waicanjeh caandih ñi pebhboó wā wahbipna caá, caandih ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembút wā wēibipna caá. ²⁹⁻³⁰ Jwĩ maáh ã jumachah, caandih ñi túi wēi jwááá. Yeéboó weemdih ñi jéih teo wáacadih jūóhcan, caandih ñi wahachah, weemdih ã túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chājna, ã wuníhip yuh be. Pánihna, caandih, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjenah túi jenah joyát

¹ Buu bácah, wā déewā panihnitá, nindih wā naóhbipna caá: Jwĩ maáh jumna, búdí ñi weñeé. Páant wā naáwát pah naóh chūucánjenah, bíic yoobó wā jwúub naóhna caá, bita yeebdih ĩ yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná. ² Ñi túi chāja chaáh! Yeebdih mácah bohénitboó yeejép chājnít, Diosdih enihcannit ĩ jumna caá. Yeéb Dioihwā ñi jumat pínah niijná, queét yeebdih quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ wutat dedé pínah nihcah, queétdih ñi joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ĩ chājacah, “Wíihwá caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdih ã túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumúú”, ĩ niij yee bohéátdih ñi joyáh bojoó. Táini Espírítu ã teo wáacachah, Jesucristodihjenah wēinit, jwĩ jepahachah, “Wíihwá caá”, Dios jwíitboodih ã niijná nacaá. Pánihna, “Jwĩ nuowā ĩ naáwátji pahjenah wā chājachah, Dios weemdih ã wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Buu caandih wā jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít,

* 2:19 Hch 16.1-3

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13

jwĩ ɲəowā ĩ wutatjidih ĩ túi jepahíhna yuh caá. Jǎtih weembút biíc yoobó wǎ chǎjap yuh jĩ. Pánihna, “Pablo ā túi chǎjat chah weémboó wǎ túi chǎjna caá”, ded ā jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chǎjni wǎ jumɲp yuh jĩ: Dios ā wutatji pah, ocho yeó jáap wǎ cǎac jumat táttimah, weemdíh quehli nah yapat chóodih ĩt bóodop wut jĩ. Israel wǎáh Benjamín ā jaimená poómpdih bóo wǎ jumna caá.* Wǎ mána judíowā ĩ jumuchah, weembút judío yoobát wát cǎac jumɲp tajĩ. Fariseo poómpdih bóo jumnit, Moisés ā wutatji pah wǎ túi chǎjap jĩ.* ⁶ Páant wǎ chǎjatdih ennit, “Moisés ā wutatjidih Pablo ā yap yohop be”, det ĩ jéih niijcán caá. Dios ā náahat pah búdí chǎjĩhni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúh wǎboodíh yeejép wǎ chǎj jwuhɲp jĩ.* ⁷ “Páant wǎ chǎjachah, Dios weemdíh ‘Caán túini caá’, ā niij enbipna caá”, wǎ niij jenah joyóp yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ɲɲ Jesucristodih jepahni jumna, “Caandíh túi péeat túut niijná, páant wǎ chǎjatji dedé pínah át nihjican tagaá”, wǎ niij jéihna caá. ⁸ “Caán túini caá”, cǎacwā ĩ niijnídihbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wǎ niij jenah joiná caá. Páant ā jumuchah, wǎ Maáh Jesucristo biíc diih wǎ jumuchah bácah, túini ā jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wǎ túi chǎjatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wǎ niij jenah joiná caá, ɲɲca. ⁹ Pánihna, Cristodih jéihna, ájeéh túi biíc diih wǎ jumat pínahdih chah wǎ bidna caá. Moisés ā wutatji pah wǎ chǎjachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wǎ túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdíh ā niij enna caá. Cristodih jwĩ jepahachah ennit, “Yéejat jíib wihcannit ĩ jumna caá”, Dios jwiít diih ā niijná caá. ¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, jǎtih ded pah wǎ jenah joyátjidih wǎ cádahap jĩ. Á náahat pah túi chǎjat túut niijná, Dios Jesucristodih ā boo pud júúwát túutni wépatdih weembút wǎ náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ā wunat pah mǎntih, caandíh wǎ jepahat jíib, weemdíhbut yeejép chǎjnit ĩ mao yohbipna nacaá.* ¹¹ Pánihna, Jesús wunniji ā boo pud júúwát pahjeh mǎntih, weembút wanniji wǎ jwǎub boo pud júúwát pínahdih wǎ jéihna caá.

Chah wěp ńáoni pah Jesúsdih búdí jwĩ bidat

¹² “Jesúsdih túi jéih beedána, caan páh yéejat wihcanni caá”, wǎ niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut niijná, yeó jáap jumat pah caandíh búdí wǎ bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdíh ā náah yacatjidih chǎj péanit, ā pehbóo juibína, yéejat wihcanni yoobát wǎ jum bípna caá. ¹³ Wǎ déewá panihnitá, “Wǎ túi jéih beedána caá”, wǎ niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jǎtih wǎ chǎjatjidih náhnicanjeh, ded pah wǎ chǎjat pínahboodíh wǎ jenah joiná caá. ¹⁴ Wěp ńáoni ā ńáwat jíib pínahdih ā bidat pah mǎntih, weembút wǎ túi chǎjat jíib Jesucristo weemdíh ā wǎhat pínahdih wǎ bidna caá. Pánihna, wǎ túi chǎjatdih ennit, Dios weemdíh “Wǎ pebhna ma júúwá”, ā niijbípna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wǎ jenah joyát pah yeebbút biíc yoobó ńi jenah joyóo. Oboghjeéhtih, mácah ńi jenah joyóchah, Dios yeebdíh ā teo wáacbipna caá, yoobópdih ńi jenah joyát pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiít diih ā jéihyaatji pah túi chǎjat caá náahap.

¹⁷ Wǎ déewá panihnitá, ded pah wǎ chǎjatdih náhninit, yeebbút biíc yoobó ńi chǎjaá. Páant jwĩ chǎjat pah mǎntih, bita ĩ chǎjatdihbut ńi túi en yacaá.* ¹⁸ Bita “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, yeejép chǎjnitdih dawá láa yeebdíh

* 3:5 Ro 11.1 * 3:5 Hch 23.6; 26.5 * 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11 * 3:10 Ro 6.11-13; 8.29;

2Co 3.18; Gá 4.19 * 3:17 1Co 4.16; 11.1

wā naáwáp jī. Būbub búbí náhni dahwana, queédih wā jwúb naóhna caá, páant mantih. Queét Cristo cruzboó ā wun wāhatji doonádih joíihcan, páantjeh ī yéej chājna caá. ¹⁹ Pánih joíihcan, queét iigupna bejnit pínah caá. Yéej chājatdih űinahnit, ī weűat pínahdihjeh ī bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ī niijná yuh caá. Nin baácdih bóodihjeh ī jenah joiná caá. ²⁰ Bohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwī jumachah, caanmánt jwī Maáh Jesucristo jwiítidih ubúdih ā jūúwát pinahdih páina caá jwī chājap. ²¹ Pánih jūóhna, jwī moh yéejni bácahjidih ā wēpatjīh túut nūmnnít, jáap bácah ā chājbipna caá. Caán ā wēpatjīh nihardih ā náahat pah ā jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ā boo pud jūúwát túttimah, ded pah āih bácah ā jumat pah mantih jwiítidihbut túini bácah yoobát ā jéih wāhbipna caá.

4

Jwī Maáhdih páantjeh weűat

¹ Wā déewā panihnitá, yeebdíh búbí wā oina caá. Jesúih doonádih yeebdíh wā bohénachah, űi túi jepahatjidih náhninit, búbí wā wéina caá. Pánih wéinit, yeebdíh búbí wā jenah joiná caá. Pánihna, wā oinitá, jwī Maáhdih űi jwīih jepahatji pah, caandíh űi túi péenaá.

² Evodiadih Síntiqedihbut nin pah wā wēp wutna caá: Jesúihwā yaádh jumna, míc ij cádahnit, túinijeh ī jumna naáh. ³ Pánihna, wā túi pej jumniá, queét yaádhdih ma teo wáacá, míc ámohnit, túi bíicdih ī jwúbá jumat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém bíicdih yeejép yapna yuhna, Jesúih doonádih jwī bohénap jī. Queét yaádhbut Jesúihwā ī jumachah, Dios āih papélah tólih panihnidih ī wátnadihbut át daacáp wut jī. Caán tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwā ī wátna daácní ā jumna caá.

⁴ Jwī maáihwā jumna, yeó jáap jumat pah űi weűeé. Wā jwúb naóhna caá: Búbí űi weűeé.* ⁵ “Caán túini caá”, nihardih ī niijat pínah niijná, bitadih túi chājnit űi jumá. Jwī Maáh ā jwúb dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá.*

⁶ Ded pah űi yapna yuhna, űi náhni dahwaca bojóo. Náhni dahwacanjeh, Diosdih nihardih naóhna, ā teo wáacat pínahdih űi úúbú. űi úúbátjidih ā jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandíh űi niiji.* ⁷ Páant űi chājachah, yeebdíh Dios búbí ā teo wáacabipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jīgahcanjeh, űi túi jumat pínah niijná. Bitaboó yeéb űi jīgahcatdih ī beh encan níit.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wā déewā panihnitá, nin wā péé naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jumnidih, Dios ā wēi ennidih, cáacwā “Caán túini caá”, ī niij jenah joinidihbut űi jenah joyoó. Túinidihjeh űi jenah joyoó. Cáacwā ī wēi ennidih, yeebbát űi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebdíh wā bohéatjidih, ded pah wā chājatjidihbut náhninit, bíic yoobó űi chājaá. Páant űi chājachah, Dios jwiítidih túi jumat túutni űijeéh ā jumbipna caá.

Caandíh ī wahatjidih Pablo ā wēi naáwát

¹⁰ Bū jwuhna, weemdíh jwúb náhninit, űi teo wáacatdih wā wéina caá. Pánih wéinit, jwī Maáhdih “Túina caá”, wā niijná caá. “Weemdíh it quíib būd tágaá”, wā niij jenah joicán beé. Játih weemdíh teo wáacáihna yuhna, űit jéih teo wáacapp taga. ¹¹ Weemdíh űi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bíih weemdíh

* 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

ã jũdhna caá”, wã niijcán caá. “Wã bíbohãtjĩh wã túi jumna caá”, wãpĩ niijná caá. ¹² Dawá bií déedih bíbohna, wã túi jumna caá. Bií dée bíbohcan yũhna, biíc yoobó wã túi jumna caá. Jeémãt bíbohna, bíbohcan yũhna, wã túi jumna caá. Pãnihna, ded pah jumna, dedboó jumna, biíc yoobó wẽinit, wã túi jumna caá. ¹³ Ded pah weemdĩh ã yapachah yũhna, Cristo ã teo wáacãtjĩh, wã jéih bũũjána caá. ¹⁴ Pãnihni wã jumũchah yũhna, bũwat weemdĩh ã jũũwũchah jéihnit, ñi teo wáacãt ã túina beé.

¹⁵ Túini doonãdih bohé jwĩhnit, ñih baác Macedoniamant wã bejechah, yeéb Filipos tãtchidih moón Jesúhwãjeh weemdĩh dinero wãhnit, ñi teo wáacãp jĩ. Biih tãtchidih moón weemdĩh ã teo wáaccã jĩ. Caandĩh ñi jéihna caá. ¹⁶ Tesalónica tãtchidih wã jum jwũhũchah, * weemdĩh teo wáacna, dawá láa ñi wahãp jĩ. ¹⁷ Pãant niijná, dinerodih yeebdĩh uũbhna wã chãjcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacãt jíib Dios yeebdĩh ã túi chãjat pínãhboodĩh caá wã náah yacãp. Pãnih jenah joinít, búdí wã wẽina caá. ¹⁸ Epãfroditojĩh weemdĩh ñi wahachah, dedé weemdĩh ã jũdhcan caá. Wã náahãt chãh ñit wahãp tabe. Dioĩh muúboó chej jumnidih ã cáo wũhatjidih Dios ã weñãt pah, weemdĩh ñi wũhatjidihbũt ã túi wẽina caá. ¹⁹ Yeéb Jesucristoĩhwã ñi jumũchah, dedé ñi náahãtjih jwĩ íip yeebdĩh ã wũhbiãna caá. Caán nihãtjih bíbohni jumna, yeebdĩh ã jéih túi teo wáacna caá. ²⁰ Yeó jáãp jumãt pah jwĩ íip Diosdih jwĩ weñãt dée caá. Pãant tíi ã jumũ nah.

Pablo ã péẽ túyat túũtat

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoĩhwã ã túyũ naáh. Wãjeéh jumnit jwĩ déewã panihnitbũt yeebdĩh ã túyat túũtãna caá. ²² Nihat ninjĩh moón Jesúhwãbũt, Roma tãtchidih moón ã maáh ã pebh moon yũh bũca, búdí ã túyat túũtãna caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdĩh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Pãant bóojeh tãgã wã naáwãt.

Pablo

COLOSENSES

Pablo queédih ã táyat táutat

1-2 Weém, Pablo, jwí úud panihni Timoteojih yeebdih táyat táutatna, biíhdih daacát táutnit, nin núodih wā wahna caá. Jesúh tání doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdih ã níwip jī. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdi cádahcannidih wā daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwādh ã úábát

3-4 Yeéb Jesucristodih táí jenah joinít, bita áihwādhbut ñi táí oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwí Maáh Jesucristo ípdih yeebdih úabhna, “Queédih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwíí niijná caá. ⁵ Yoobópdih jumni naawát Jesúh tání doonádih jwíih joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdih ã jumat táutat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chājat pínahdih táí páina, Jesúsdi táí jenah joinít, bita áihwādhbut ñi táí oina caá. ⁶ Caán tání doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwíih joí láa, “Dios jwiútdih búdí oinit, ã táí teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tiguaá”, ñit níj jéihyep taga. Pánih jéihnit, táí táut nuumná caá ñi chājav. Biíc yoobó chah dawá tútchinadh moonbút caán tání doonádih joinít, táut nuum béjna caá í chājav. ⁷ Épafas yeebdih caán tání doonádih át jwíih bohénap wat jī.* Caán búdí jwí oini, weem páh Cristofí doonádih naóh cádahcanni á jumna caá. Pánih bohénit, yeebdih át táí teo wáacap taga, ñi táut nuumát pínah niijná. ⁸ Pánihna, jwí pebhna joinít, ñi táí táut nuumátdih Épafas jwiútdih ã níj naawáp be. “Tání Espíritu ã teo wáacatjih Diosdi, nihat Jesúhwādhbut queét í táí oina caá”, ã níjip be.

⁹ Páant ñi táí chājat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdih jwíí úabh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat, yoobópdih nihcannidihbut Tání Espíritu ã teo wáacatjih queédih ma táí jéihyanaá, ded pah queédih ma náah yacatdih í jéihyat pínah niijná”, jwíí níj úabhna caá. ¹⁰ Dios yeebdih ã teo wáacat pínahdih jwíí úabhna caá, áihwā jumna, jwí Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi táí chājat pínah niijná. ¹¹ Nin pahbut yeebdih jwíí níj úabhna caá: “Paá, búdí ma wépatjih queédih ma teo wáacá, bita queédih yeejép í chājachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēinit, í táí jumat pínah niijná. ¹² Meém queédih míhwā pínah mat chājav taga. Pánih chājna, ma pebh yeh iiguípna í jwíinachah, nihat míhwā í bíbohah pínahdih queédihbut ma wáhbipna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih ‘Búdí túina caá, Paá’, í níj náah”, jwíí níj úabhna caá.

Ded pah jwiútdih Jesús ã teo wáacat

13-14 Diosjeh jwiútdih iiguípna bejnít déejidih át táí ubap wat jī. Jātih nemépwā í maáh jwiútdih ã watuchah, dupát panihpboó jumnit, yéejatdih jwí jéih cádahcap jī. Obohjéhtih, yéejnit jwí jumuchah yuhna, Diosboó ã wááh, ã oinidih át wan wáhat táutup wat jī, jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chājna, jwiútdih dupát panihpimant ub bacanit, ã wááh, ã oini ã maáh jumapna át waadát táutup wat jī.*

* 1:7 Col 4.12; Flm 23 * 1:13-14 Ef 1.7; 6.12

¹⁵ Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baác dih í chājat pínah jātih jumna, nihat í chājatjidih maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cāacwā Diosdih jwī jéih encah yahna, ã wāúhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiítidih ã jéihyana caá. ¹⁶ Dios ã wutuchah, Cristo nihat buu jumni pínahdih át jígohanap wut jī. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwī ennidih, jwī enca naáhdihbut át chājap wut jī. Nihat ángelwādh, nin baác dih moón, nihat í maátadidihbut át chājap wut jī. Pánihna, Cristo ã wūt chah yáaat pínah niijná, nihatdih át chājat túutap wut jī.* ¹⁷ Cristojeh, nihatdih í chājat pínah jātih jumna, waóhni ã jumna caá. Á wēpatjīh nihatdih páantjeh ã túi jumat túutna caá.* ¹⁸ Nihat jwiít áihwā áih bácah panihni jwī jumuchah, caánboó jwīih wao dáh panihni ã jumna caá. Caán wunni, jwīih waóh boó pud jūóhni, nihatdih maáh yoobát ã jumna caá.* ¹⁹ Cristo jwī íp biíc dih biíc bácah panihni jumna, nihat Dios ã wēpat Cristodidihbut ã jumna caá. Páant ã jumatdih jwī íp át náah yacap wut jī. ²⁰ Nihat cāacwā jwī ípdih enihcan, jwīt yéej chājap wut jī. Páant enihcannit jwī jumuchah, jwī íp Cristodih cruzboó át wun wāhat túutap wut jī, áih meépjīh nihat cāacwā jwī yéejat jīb buudáátidih ã jīb chājat pínah, ájeéh jwī túi jumat pínahbut niijná. Pánih chājnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut caán biíc dih át túi jumat túutap wut jī.*

Cristo jwiítidih ã túi ubuchah, ded pah jwī jumat

²¹ Yeebbát biíc yoobó Diosdih enihcannit, yéejnit jumna, caán biíc dih ñit jéih jumcap jī. ²² Obohjeéhtih, caandih ñi enihcatdih cádahat túutnit, buu ájeéh biíc dih Dios át jwūub jumat túutap wut jī. Cristo ã wun wāhatjīh páant át chājap wut jī. Pánih chājna, ã pebhboó yeebdih jumat túutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chājat queétdih ã wihcannit”, ã niijbipna caá. ²³ Jesúh doonádih túi jenah joinit, behnit panihnit jumna, “Á niijátji pah, ã pebhboó wā juibínachah, Dios weemdih túinidih ã wāhbiipna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebdih ã wāhbiipna caá. Caán túini doonádih nihat táchinadih moón ít joyóp wut yah jī. Weém Pablobut caán doonádihjeh tigaá wāpī naáwáp.

Jesúhwādh Pablo ã teo wáacat

²⁴ Jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristo búdí át yéej chāúup wut jī. Biíc yoobó weembát yeebdih teo wáacat túut niijná, wā yéej chāúhna yahna, búdí wā wēina caá. Jwiít nihat Cristodih teo wāhnit jumna, biíc yoobó jwī yéej chāúhbipna caá. Cristoíh túini doonádih bohéat túut niijná, yeejép ã yapat pínah weemdih páantjeh ã judh jwuhna caá. Pánihna, yeéb áihwā, áih bácah panihni ñi jumuchah, yeebdih teo wáacat túut niijná, weemdih yeejép ã yapachah yahna, búdí wā wēina caá. ²⁵ Jesúhwādh teo wāhni wā jumat pínah niijná, Dios weemdih ã níwip jī. Páant ã níwatdih jéihna, nihat yeéb wā déewā nihcannitdih wā túi naóh bohé jibna caá. Yeebbát buudcannit ñi jumat pínah doonádih ñi táí jéihyat pínah niijná, Dios weemdih páant ã naóh jibat túutap jī.* ²⁶ Caán doonádih jon jātih Dios cāacwādh át naáwát túut jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, buu áihwādh át túi naóh beedáat túutap be, buca. ²⁷ Caán doonádih í jéih jwuhcah yahna, “Judíowā nihcannitdihbut búdí wā túi chājbipna caá”, niij jenah joinit, buu áih cāacwādh caandih át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ã jéihya naáwát: Cristo yeéb áihwājeéh ã jumuchah,

* 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5 * 1:20 Ef 2.16 * 1:25 Ef 3.2

jeáboó chah túyapna ñi juibíbipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb wā déewā nihcannitbut ñi túi wēi páina caá.

²⁸ Caán Cristoih doonádihjeh tigeá nihatdih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jumat pah Cristodih túi péenit, caandih ñi cádahca bojóó”, queétdih jwīpī niij naóhna caá. Dios pebhna juibínit, “Nit ma wáúhdih jepahnit, caandih túi péenitji caá”, Diosdih jwī niij naawát túut niijná, á jéihyaatjīh queétdih jwī túi bohéna caá. ²⁹ Pánihna, chunná yuhna, Dios weemdíh bádí á teo wáacatjīh wāpī teo cádahcan caá.

2

¹ Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moónih pínahdihbut bádí wā teona caá. Nihat bita weemdíh jéih jwuhcannitfīh pínahdihbut bádí wā teona caá. Páant wā tewatdih ñi jéihyatdih yeebdíh wā náah yacna caá.*

² Nin panihat pínahdih wā teona caá: Wēinit, míc oinit, túi bíicdih ñi jumat pínah, “Dios jwíútdih bádí á túi chājbipna caá”, ñi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá. Dios jon jātīh á jéihya jwuhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán á jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. ³ Caán Cristo nihatdih á jéih beedána caá. Pánih jéihni á jumuchah, á teo wáacatjīh jeh túi jenah joinít yeéb ñi jumbipna caá. ⁴ Pánih túi jenah joinít jumna, bita yeebdíh túi naóhnit pah ĩ niij yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojibipna caá. ⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wā jenah joiná caá. Pánihna, Cristodih túi péenit, túi bíicdih ñi jumat doonádih joinít, bádí wā wēina caá.

Jwíit Cristoihwādih á túut numát túutat

⁶⁻⁷ Épafra Cristoih túini doonádih yeebdíh á jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wā Maáh ma jumúá”, Cristodih ñit niij naawáp wut jī. Ñi jwíih jepahatji bíic yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandih ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandih chah jenah joiná, caandih wēinit, “Bádí ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúá.

⁸ ¡Ñi túi chāja chaáh! Cáacwā ĩ yee bohéatdih ñi joyáh bojóó. Queét jon jātīh moón ĩ jenah joyátidihjeh ĩ bohéna caá. Páant ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó ĩ wutatdihjeh ĩ bohéna caá. Cristoihboodíh ĩ bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoih dooná á jumna caá: Caán jwī ĩp bíic yoobó jumni, Diosjeh tigeá á jumap. Páant á jumuchah yuhna, nin baácboó jwī nihat pah át cáac jumap wut jī. Cáac yoobát á jumuchah yuhna, á ĩp á wēpat, á oyat, á túyatbut caandih á jumna caá. ¹⁰ Yeéb Cristoihwā jumna, Dios á wēpat, á oyat, á túyatbut yeebdíhbut á jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé á judhcan caá. Caán Cristo nihat maátadih chah maáh á jumna caá. ¹¹ Wā déewā Dios á wutatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ĩpí bóod yohna caá. Oboghéhtih, yeébbó páant ñi chājcah yuhna, Cristoihwā jumna, bóod yohnit panihnit tigeá ñi jumap. ĩ bóod yohat pah ñi yéej chājíhat jenah joyátidih Cristoboó yeebdíh át yohop taga. ¹² Caandih ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúuh pah jéóhna, Jesúsdiħ ĩ yohat, á jwáúh boo pud jéúwát pah á jumna caá. Páant á chājat dée pah chājnit, ájeéh bíicdih ñi jumna caá. Pánihna,

* 2:1 Ap 3.14-22 * 2:8 Gá 4.3,9

“Dios ā wēpatjīh Cristodih ā booanachah, weemdíhbut ā wēpatjīh táiniboodíh ā táut n̄umbípnā caá”, ñit niŷ jenah joyóp taga.*

13 Yeéb jātih w̄annit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípnā bejnit pínah ñit jum jw̄uhup taga. Obohjeéhtih, b̄uu Cristo ā w̄un w̄ahatjīh jw̄í íp yeebdíh ájeéh jumnit pínah át ch̄ajap taga. Jw̄ít nihat jw̄í yéejatdih át yohop taga.* 14 Moisés ā wutatjidih jw̄í jepahcah, jw̄íitdih peéh ch̄ajat át jumap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñ̄uhnit, jw̄íitdih ā w̄un w̄ahatjīh caán wutatjidih jw̄í jepahcat jíib b̄uudáatdih Dios át yohop wut jī.* 15 Cristo pánih w̄anna, nemépwā í naóh yacat wēpatdih dáuc wáinit, át yohop wut jī. Pánih yohnit, nemépwā í maáh bíicdih Dios ā yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó ā w̄unatjīh queétdih ā yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tícanap wut jī.

Cristoíh w̄a jumna, jw̄í n̄uowā í wutatjidih jw̄í jepahcat

16 Ñi jeémátidih, ñi babhbatdíhbut enna, jópchi jumap pah, widh jumap pah, semana jumap pah, “B̄uu Diosdih chah jw̄í weñat pínah yeó jáapna caá”, niŷ jenah joicán, ñi míic wáaccan enna, “Queétdih peéh ch̄ajat caá náahap”, bita yeebdíh íta niŷ en tagaá. Páant í niŷíchah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojó.* 17 Dios jon jātih moondíh páant í ch̄ajat pínahdih át w̄utjip taga, táttimah ded pah Cristo ā w̄un w̄ahat pínahdih jw̄íitdih jéihyaat táut niŷjñá. Obohjeéhtih, b̄uu láa Cristo jw̄íitdih w̄un w̄ahnit, ā jw̄áub boo pud júúwátidih jw̄í táu jéihna caá. 18 Bitaboó nin pah ípí ch̄ajna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih w̄ábhcan caá”, niŷ jenah joinit, ángelwādih ípí w̄ábhna caá, í w̄ábatdih queét Diosdih í jw̄áub naóh yapaat pínah niŷjñá. Bitabut “Oo jumap pah jígoatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ípí niŷ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant í niŷ jenah joyát dedé pínah niŷcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jw̄í ch̄ajat bíic yoobó, yeéb ñi ch̄ajcat jíib, yeebdíh Dios ā peéh ch̄aja naáh”, yeebdíh í niŷíchah yuhna, queétdih ñi joyáh bojó. 19 Páant niŷjñitboó Cristo ā wutat pah ch̄ajcan, ájeéh í jumcan caá. Obohjeéhtih, jw̄íitboó áihwā ájeéh jumnit, áih bácah panihni jw̄í jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jw̄íitdih ā w̄utna caá. Caandíh jw̄í jepahchah, Diosboó jw̄íitdih ápí teo wáacna caá, caandíh chah jw̄í jéihyat pínah niŷjñá.*

20 Cristo yeebdíh át w̄un w̄uhup taga, yéej ch̄aj cádahnit, táiniboodíh ñi táut n̄umát pínah niŷjñá. Pánih táut n̄umáná, Diosdih jepahcannitboó í watuchah, ñi joyáh bojó.* 21 Queét í jenah joyátjīh nin pah yeebdíh ípí niŷ w̄utna caá: “Caán jeémátidih babhbatdíhbut jeémpcan, babhcan, ñi teoca bojó”, ípí niŷ w̄utna caá. 22 Obohjeéhtih dedédih jw̄í jeéméchah, waícanjeh ápí b̄uudná caá. Pánihna, b̄uudní pínahdih cáacwā í jenah joyátjīh jeh í watuchah, Dios ā wutat pah niŷcan, í wutat dedé pínah niŷcan caá. 23 Nin pahbut yeebdíh í niŷ w̄utna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niŷ jenah joyó”, í niŷjñá caá. Íih bácahdih yeejép ch̄ajnit, yeebdíhbut bíic yoobó í ch̄ajat táutna yuh caá. Páant í watuchah, jéih beedánit í jenah joyát pah í ch̄ajat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, í wutat ā tícan caá. Páant cáacwājeh í wutat dée nihna, jw̄í yéej ch̄ajtdih jw̄í cádahíhichah yuhna, jw̄íitdih ā teo wáaccan caá.

* 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16

* 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9

3

1 Cristo waoh boo pud jūōhni ā jumuchah, yeéb āihwābut ājeéh boo pud jūōhni panihni jumna, ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwí líp jéihyemant bóo buwámant chūndnit, nihatdih wutni caá.* 2-3 Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ājeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwí juibínachah, Dios ā wāhni pínahdih túi jenah joinít, nin baácdih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.* 4 Pánihna, Cristo páantjeh jumat túutni, jeámant ā jwūub dei jūúwáchah, nihat caandih í wēi naáwáchah, yeéb ājeéh jumnitdihbut í wēi naóhbična caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumat

5 Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjñh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājñat jenah joyátidihbut ñi cádahaá. Bíí déedih ñi en ñinahca bojoó. Bíí déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. 6 Bitá pánih yéej chājna, caandih í yap yohochah ennit, queétdih íjna, Dios búdí ā peéh chājbična caá.* 7 Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá. 8 Obohjeéhtih, buñ caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatdihbut ñi cádahaá: Ñi íj jenah joyátidih, túbit íjnit, ñi táoh jūihñatdih, bitadih yeejép ñi jenah joyátidih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátidih, yeejép ñi wéheatdih, nihat páant ñi chājatdih ñi cádahaá. 9-10 Pánihna, yeéboó Jesúíhwā jumna, yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumnit ñit jumap be.* Dios yeebdíh páant át túut nuumát túutap taga, caandih chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihni jumna, ñi múic yeeca bojoó.* 11 Cristo nihat āihwājeéh ā jumuchah, Dios jwiít nihatdih bíic yoobó ā enna caá. Pánihna, judíowā, judíowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwiíh wéheatdih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhni, maáta déebut jwí jumuchah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihat mácah jwí jumuchah yuhna, Jesucristo nihat āihwājeéh bíic yoobó ā jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandihjeh chah jenah joyát caá jwiít nihatdih náahap.

12 Pánihna, Dioíhwā, ā ñionit, ā oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadih ñi jñgah en teo wáacá. “Chah jéihni wā jumna caá”, ñi níj jenah joicá bojoó. Bitadih jūihcan, ded pah í chājachah yuhna, íjcan, túinijeh ñi chājaá. 13 Ñijeéh jumnit ñi náahat pah í chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojoó. Ñijeéh jumnit yeebdíh í túi chājcah enna, múic íjnit, waícanjeh ñi múic yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéej chājatdih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeébbát ñi íjatdih ñi múic ámoahoó.* 14 Páant wā wutat chah yeebdíh nin pah wā wutna caá: Bitadih ñi múic oyoó. Pánih múic oina, nihat bíih wā wutatdihbut ñi jepahbična caá. Pánih múic oina, bíic weh pah ñi jumbična caá. 15 Bíic bácah panihni jumna, múic jūihcanjeh, bita Jesúíhwā bíicdih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiítidih ā náah yacna caá. Páant ā náah yacat pah, yeéb bíicdih ñi túi jumúú. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúíhwā bíicdih páantjeh wā túi jummi níit?” níj jenah joyát caá náahap. Pánih túi bíicdih jumnit, “Ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih ñi níijí.

16 Cristoíh túini doonádih ñi túi náhninaá. Búdí ā teo wáacatjñh ā naáwátidih ñi túi múic bohénaá. Pánihna, múic teo wáacat túut niijná, “¡Ma túi jenah joyó

* 3:1 Sal 110:1; Mt 22:44; He 1:3 * 3:2-3 Ro 6:4-11; Col 2:12 * 3:4 Gá 2:20; Fil 1:21 * 3:6 Ef 2:3 * 3:9-10 Ef 4:22 * 3:9-10 Gn 1:26; Ef 2:10 * 3:9-10 Ef 4:24 * 3:13 Ef 4:2,32

chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míic yéejabipna caá”, ñi niíf naáwá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túut niijná, Salmosjĭh, wēi ewatnajĭh, Túini Espírítu ā wāhni ewatnajĭhbut bíicdih ñi eweé. Caandĭh búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niíf wēi eweé. ¹⁷ Jwí Maáh Jesúsdih ñi weñaat túut niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna, túinijeh chājnit ñi jumúú. Cristo ā teo wáacatjĭh jwí ĩp Diosdih úbhñit, “Túina caá, Paá”, caandĭh ñi niiji.*

Ded pah Jesúhwā bíicwā ĩ jumat

¹⁸ Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadih ñi túi jepahaá. Páant tigaá chājat náahap jwí Maáh Cristoíhwā yaáhdih.* ¹⁹ Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaáhdih ñi túi oyoó. Pánih oinit, jāihcanjeh, túi waóhñit, queétdih túinijeh ñi jumúú.*

²⁰ Yeéb ĩ wehbut ñi mánadih yap yohcannit míicjeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah ennit, jwí maáh yeebdĭh ā wēibipna caá.* ²¹ Yeéb ĩ mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jāihca bojoó. Pánih jāihñit, ĩjanit, queétdih búdí ñita jĭgaha tagaá. “Ī enechah, weémboó wā túi chājcan nacaá”, ĩta niíf jenah joi tágaá.*

²² Yeéb teo wāhñit ñi maátadih ñi túi jepahaá. “Caán ā enechahjeh, wā túi teobipna caá, weemdĭh ā wēi enat pínah niijná”, ñi niíf jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih weñahna, ñi maátadih yeecanjeh, ñi túi jepahaá. ²³ Yoobópdih yeéb Cristoíhwā jumna, caandĭh túi jepahñit ñi jumúú. Nĭn baácdih moón ñi maátadih jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jumúú. Ded pah ñi maáta ĩ wutah pah yabhcanjeh, ñi túi teweé. ²⁴ Páant ñi jepahat jĭib Cristoboó yeebdĭh ā túi chājbiipna caá. “Wā pehbhoó ñi jumúúchah, yeebdĭh túinidih wā wāhbipna caá”, jwí Maáh ā niijátji pah ā wāhbipna caá. Caandĭh yeéb ñi túi jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wāhñit ñi jumna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, det túi chājcanñitdih bíic jadhdat wihcan, jwí Maáh ā peéh chājbiipna caá.*

4

¹ Yeéb maátaboó, ñi pebh moondĭh ñi túi wáyaá. Yeebdĭhbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, āpĭ enna caá. Páant ā enatdih túi náhninit, ā náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondĭh ñi túi chājaá.*

Nihat queé Jesúhwā ded pah ĩ jumat

² Túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi túi úbú. Pánih úbhñit, ā jepahat pínahdih jéihñit, “Weemdĭh mapĭ túi chājna caá, Paá”, caandĭh ñi niiji. ³⁻⁴ Jwiitdihbut ñi úbú. Cristoih túini dooná, cāacwā ĩ jéih jwuhca naáhdih bohéna, queétdih jwí túi jéihyaat pínah niijná, jwí ĩpdih búdí ñi úbú. Páant wā bohéat jĭib bññ nemat muúboó wā jumna caá. Pánihna, det weemdĭh enedih junitdih Dios naáwátidih wā túi naáwát pínah niijná, ñi úbúat pínahdih wā náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdĭh ā wutap.*

⁵ Jesúsdih jepahcannitjeéh jumna, āih túini doonádih queétdih ñi naáwáchah, ĩ joyát pínah niijná, yéej chājcanjeh, Dios ā náahat pah ñi chājaá.*

⁶ Bitadih míic wéhena, túinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, túi wēi joinít, jéihĭhna, yeebdĭh ĩ úbh joibĭpna caá. Páant ĩ úbh joyóchah, queétdih ñi túi jéih jepahbiipna caá.

* **3:17** Ef 5.19-20 * **3:18** Ef 5.22; 1P 3.1 * **3:19** Ef 5.25; 1P 3.7 * **3:20** Ef 6.1 * **3:21** Ef 6.4
* **3:25** Dt 10.17; Ef 6.5-9 * **4:1** Ef 6.9 * **4:3-4** Ef 6.18-20; Fil 4.6 * **4:5** Ef 5.16

Pablo ã péé túyat tútat

⁷ Jwī úud panihni, jwī oini Tíquico, Cristoíh táini doonádih bohéna, jwiít bíicdih teo cádahcanni ã jumna caá. Nin wã daácnidih úb bejna, ñi pebhna juiábnit, nihat wíih doonádih yeebdíh ã naóhbipna caá.* ⁸ Ded pah wã jumatdih yeebdíh naóhnt, ñi jígahatdih ã yayáat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.* ⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wã oini, wã úud panihni Onésimodihbut wã wahna caá. Caán ñiíh tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ã jumna caá. Pániha, queét chénat pah jwiít ninjìh ded pah jwī yapatdih yeebdíh ì naóhbipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat maúboó wãjeéh jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut ã túyat túutna caá. Áih doonádih játih wáát wahap jì. Pániha, ñi pebhna ã juiábnachah, caandíh ñi túi wēi jwááá.* ¹¹ Jesús “Justo”, ì niijníbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Nit bíic peihcannitjeh caá wã déewã yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátidih ì bohéna caá, Cristodih cáacwã ì jepahat pínah niijná. Queét weemdíh túi teo wáacnit ì jumna caá. ¹² Épafra, ñijeéh jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wáhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úúbhna, yeebdíh búdí ãpí úúbhna caá, “Ded pah ã niijátji pah Dios weemdíh ã túi chájbipna caá”, niij jéihna, Diosdih túi péenit, ã náahat pah ñi chájat pínah niijná.* ¹³ Yeebdíh yoobópdi wã naóhna caá. Caán yeebdíh ãpí úúbh cádahcna caá. Laodicea tútchidih moondíh, Hierápolis tútchidih moondíhbut búdí ãpí úúbhna caá. ¹⁴ Jwī oini Lucas, cohni cáacbut yeebdíh ã túyat túutna caá. Demas yuh buca ã túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwī déewã Laodicea tútchidih moón búdí ì túyú naáh. Ninfabut mi túyú naáh. Jesúíhwã miíh maúboó míic wáacnitbut ì túyú naáh.

¹⁶ Nin wã wahni náodih ñi míic bohé péanit, Laodicea tútchidih moondíhbut ñi wahaá, queébut ì míic bohéat pínah niijná. Queétdih wã wahni náodihbut, yeebbát ñi míic bohénaá.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niij naáwá: “Jwī Maáh Jesús meemdíh ã watatji pah ma péanaá”, ñi niijí.*

¹⁸ Weém Pablo, wíih téihyajìhjih nin túyat tútatdih wã daácna caá. Yeebdíh búdí wã túyat túutna caá. Nemat maúboó wã jumatdih náhninit, weemdíh búdí ñi úúú. Dios yeebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **4:7** Hch 20.4; 2Ti 4.12 * **4:8** Ef 6.21-22 * **4:9** Flm 10-12 * **4:10** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * **4:12** Col 1.7; Flm 23 * **4:14** 2Ti 4.10,11; Flm 24 * **4:16** Ap 3.14-22 * **4:17** Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queédih ī túyat tútat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumuchah, nin náodih biíhdih daacát túttnit, yeebdíh wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojíh, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwī túyat túttna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túat nuumát

² Diosdih uúbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túat nuumátji ā túina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwī níj uúbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípī chájna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípī túi teo wáacna caá. Jesucristo ā jwáub dei júúwát pínahdih túi wēi pāinit, meemdíh ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Túina caá, Paá”, jwīpī niijná caá. ⁴⁻⁵ Jwī déewā panihnitá, Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jí. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdíh jwī naáwáp jí. Páant jwī naáwáchah, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacap jí, jwī naáwát dih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwā pínah ā níwatdih jwī jéihna caá. Níjeéh jumnit, yeebdíh jwī túi teo wáacatjidih yeebbát ñi jéihna caá.

⁶ Níjeéh jumna, ded pah jwī chájatjidih ennit, jwī Maáh Jesucristo ded pah ā jumatji doonádihbut jéihnít, yeebbát biíc yoobó ñi chájna caá. Jesúh túini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ī chájachah yuhna, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jí.* ⁷ Páant ñi jumat doonádih joinít, nihat níih baác Macedonia baác dih moón, nin baác Acaya baác dih moón Jesúíhwā ñi jumat pah muntíh túat nuumná caá ī chájap.

⁸ Pánihna, jwī Maáh Jesúh doonádih jepahnít, ñi túi túat nuumátji doonádih joinít, bitabut jwī Maáhdih ít jepahap wut jí. Níih baác dih moón, Acaya baác dih moonjéhbut nihcan, nihat baác dih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jí. Ní wut yána caá. Jwiítboó níih doonádih queédih jwī naóh jwuhcah, queét jātíh ítát joyóp tabe. ⁹ Pánihna, ñi túat nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiít dih wēi jwááhnít, ñi túi joyátjidih ípī jwááh naáwáp jí. Ní pāpninadih uúbh cádahnit, Dios yoobát dih jeh wēi uúbhnit, ā wutatdih ñi túi jepahatjidihbut ípī naáwáp jí. ¹⁰ Dios wúuh jeámant ā jwáub dei júúwát pínahdih ñi túi páñatdihbut ípī naáwáp jí. Caán Jesús wannijidih yuhna, Dios át boonanap taji. Caan tígaa Dios yeejép yoobát ā peéh chájat déedih jwiít dih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatji

¹ Níjeéh jumna, yeebdíh jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jí. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcadtíh ñi jéihna caá. ² “Pablowā jwiít dih enedih í júúwát pínah jātíh, Filipos tútchiboó í bohénachah, íjnit, caán

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9

tátchidih moón queétdih yeejép ĩ chājap jī”, yeebboó ñi niúj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítidih yeejép ĩ chājachah yuhna, úmcanjeh, Jesúih doonádih yeebdíhbut naáwádih jwí juiḃinap jī. Biquína ñíh tátchidih moón maáta jwiítidih ĩ naóh cádahat tútachah yuhna, Dios ā teo wáacatjīh Jesúih doonádih yeebdíh jwí túi naáwáp jī.* ³ “Pablowā yoobópdih ĩ naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queétdih ñi weñat pínahdihjeh ĩ bidna caá”, biquína ĩ niúj yeena caá. ⁴ Obohjeéhtih, Dios jwí jenah joyátdih jéihni nin pah ā niúj naáwáp jī: “Jesúih túini doonádih ĩ naáwát pínah niujná, Pablowādih wā wahbipna caá”, ā niujp jī. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājnit caá”, bita ĩ niúj jenah joyát pínahdih jwí bidcan caá. Diosboó “Ī túi chājna caá”, ā niuját pínahdihjeh bidnit, Jesúih doonádih jwí naáwáp jī.* ⁵ Pánihna, yeebdíh naóhna, túini niuját pah niujcán, ñíh bií déedih náahcan, ded pah jwí bohéátjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwí chājatjidih ā jéihna caá. ⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeeb, bitabut ñi niúj jenah joicát pínah niujná, yeebdíh jwí bohénap jī. ⁷ Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naáwát túnta, Dios ā wahnit jumna, yeebdíh búdi jwíta jéih wat tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdi oinit, chahjeh bohéna, yeebdíh jwí yójahcap jī. Nomaníh mi wáúhdih túinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwí bohénap jī. ⁸ Yeebdíh búdi oinit, wéina, nihat yeó jáap jummat pah túini doonádih jwí naáwáp jī. Bita jwiítidih ĩ mao yohíhdih jéihna yuhna, yeebdíh jwí teo wáac cádahcap jī. ⁹ “Jwíjeéh ĩ jum láa, ĩih bácah ā chunáchah yuhna, búdi ĩ tewep jī”, ñi niúj náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātíh teo jwíhnit, púú nihat yeó jáap teo táah bejnit, chei tac yoob póhba ĩpĭ teo cádahap jī. Pánihna, Dioíh túini doonádih naóhnt, jwiítidih tac bunágáihcan, ĩ jeémát pínahdih jīb chājat tút niujná, búdi ĩ tewep jī”, ñi niúj jéihna caá.*

¹⁰ “Jwíjeéh jumna, Dios ā weñat pínahdihjeh chājnit, ĩ túi jumap jī”, ñi niúj jéihna caá. Diosbut caandíh ā jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép ĩ jumap jī”, ĩ jéih niujcán caá. ¹¹⁻¹² “Jwíit nihatdih túinijeh ĩ bohénachah, jwí túi joyóp jī. Biquínadibut jwiítidih ĩ naáwáp jī. Ded ā wehdih ā túi bohéat pah jwiítidih ĩ túi naáwáp jī. Dios ā weñat pínahdih ded pah jwí chājat pínah niujná, búdi ĩ bohénap jī”, ñi niúj jéihna caá. Dios yeebdíh āt ñíwip wat jī, áihwā jumnit, ájeéh ā maáh jumapboó ñi jummat pínah niujná. Páant yeebdíh jwí bohéátjidihbut ñi quíib bunácan nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwí naáwátidih ñi túi jepahachah náhninit, búdi wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwípĭ niujná caá. Ā naáwátidih yeebdíh jwí bohénachah, nin pah ñi niúj jenah joyóp jī: “Ī jenah joyátjīhjenah naóhna ĩ chājan caá. Dios naáwát yoobát jwiítidih bohéna caá ĩ chājap”, ñi niúj jenah joyóp jī. Pánih jenah joiná, caán naáwátidih joinít, Jesúsdih jepahna, túiniboodíh tút numná caá ñi chājap. ¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwā ĩ jummat pah yeebbút biíc yoobó ñi jumna caá. Dios ā wahní Jesucristodih queét ĩ jepahat jīb, ĩih baácdih moón judiowā, queétdih yeejép ĩ chājap jī. Pánihat pah muntih, yeebbút Jesúsdih ñi jepahat jīb, ñíh baácdih moonjéh yeebdíh yeejép ĩt chājap taga.* ¹⁵ Queét judiowā jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapanitjidih yehna niujnit, ĩt mao yohop tajī. Tútímah, jwí Maáh Jesucristodihbut ĩt mao yohop tajī. Tútímah, Dios naáwátidih ñi joicát pínah niujná, jwiítboodíh ñíh tátchímant ĩ bacanap jī. Pánih chājna, Diosdih búdi íjanit, nihat cáacwádhbut

* 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10 * 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8 * 2:14 Hch 17.5

ĩ enĩhcan caá.* 16 Judíowā nihcannit iiguĩpna ĩ bejat déedih náahcan, Jesúh doonádih naáwádih jwĩ bejehchah, judíowā jwĩ naáwátidih ĩ jáhĩhip yuh jĩ. Pánihna, Diosdih yehna ĩ niiját jĩib, ĩjnit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.

Pablo Tesalónicadih moonđĩh ā jwáub enĩhat

17 Yeebdĩh wā cádah jūwáchah, wĩih caolih ñijeéh ā páñap be. Maátcanjeh ñijeéh wihcan yuhna, yeebdĩh búdí jwĩ bidip be. 18 Pánihna, búdí oina, yeebdĩh enedih jwĩ jwáub bejĩhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdĩh búdí enedih wā bejĩhichah yuhna, Satanás jwĩ jib bejatdih ā jáhap jĩ. 19 Yeebdĩh Jesúh doonádih jwĩ naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwĩ wēina caá. Jwĩ Maáh Jesús ā jwáub dei jūwáchah, ñi jepahatjidih jenah joinit, búdí wēina, “Jwĩ naóhniji túini doonádih ĩ túi jepahap jĩ”, Jesúsdih jwĩ niij naóhbiipna caá. 20 Pánihna, yeebdĩh jwĩ naáwáchah, ñi jepahatji jĩib, jwĩ Maáh jwiitdih ā wēi naáwátidih jéihnit, jwiitbut búdí jwĩ wēina caá.

3

Timoteodih ā wahat

1-2 Pánihna, yeebdĩh búdí náhni dahwanit, yeebdĩh ā enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwĩ wah bojop be. Caán jwĩ úud panihni, weemdĩh pej jumni, Cristoih túini doonádih āpĩ naáwáp jĩ. Diosjeh caandĩh ā wahachah, weemdĩh búdí ā teo wáacap jĩ. Pánihna, yeebdĩh ā bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandĩh wahniji, Atenas tútchiboó bíicjeh wā páñap jĩ.* 3 Jesúsdih ñi jepahatji jĩib bita yeebdĩh yeejép ĩ chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdĩh wā bohéat túutap jĩ. “Jesucristodih jwĩ jepahachah, jwĩ túut nūmátdih ĩjnit, áihwā nihcannitboó jwiitdih yeejép ĩ chājbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. 4 Ñijeéh jumna, páant jwĩ yapat pínahdih dawá láa yeebdĩh jwĩ naáwáp jĩ. Būu jwĩ naáwátji pah ā yapatdih ñi jéihna caá. 5 Pánihna, ded pah ñi jumatdih búdí jéihĩhna, Timoteodih wā wahap jĩ. “Nemépwā ĩ maáh queétdih ā yee naáwáchah, ¿queétdih caandĩh yehna ĩ niijná níit? Yehna ĩ niijcáh, nihah conboó jwĩ bohéat búdí jwĩ tewatji būudni ā jumbipna caá”, wā niij jenah joyóp jĩ.

6 Būu Timoteo, ñi pebhboó juibĩniji, ā jwáub juyáp jĩ. Jwáub juinít, “Nihat Tesalónica tútchidih moon meemdĩh búdí ĩ túyat túutap be. Queét Dios naáwátidih túi joina beé ĩ chājap be. Túi joinit, Diosdih búdí oinit, ĩ múic túi oina beé. Yeebdĩh náhninit, búdí wēinit, yeebdĩh ĩ bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedih ñi bejihat pah muntih, queétdih yeebdĩh ĩ bidna caá”, weemdĩh ā niij naáwáp jĩ.* 7 Páant ā niij naáwáchah, yeebdĩh jwĩ náhni dahwaat ā yayáh bejep jĩ. Yeéb Dios naáwátidih jepahnit, ñi túi jumat doonádih joinit, bita jwiitdih yeejép ĩ chājachah yuhna, búdí jwĩ wēina caá. 8 Yeéb jwĩ Maáh Jesúsdih ñi túi péenachah, jwĩih caolih búdí ā wēina caá. 9 Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjĩh queét Jesúsdih ĩ túi péeatdih jéihna, búdí wā wēina caá. Páant weemdĩh ma weñaat ā túina caá”, Diosdih wā niijná caá. 10 Pánih jwēinit, yeó jáap, cheibut Diosdih búdí jwĩ wábhna caá, yeebdĩh enat túutna, jwiitdih ā wahat pínah niijná. Yeéb Jesúh wā ded pah ñi túi chājat pínahdih beh joyát yeebdĩh páantjeh ā judhdhachah, ñi pebhna jwáub bohénadih jwĩ bejĩhna caá.

* 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

* 3:1-2 Hch 17.15

* 3:6 Hch 18.5

¹¹ Yeebdíh jwúb enedih jwí bejat pínah niijná, Satanás á jáhat panihatdih í yohat pínahdih jwí íp Diosdih, jwí Maáh Jesucristodihbut búdí jwí úbhna caá. ¹² Pánih úbhna, jwí Maáh yeebdíh á teo wáacat pínahdih jwí úbhna caá, chah míc oinit, nihatihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh búdí jwí oyat pah mántih, yeebbút bíic yoobó ñi oyat pínahdih wá náah yacna caá. ¹³ “Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh í chājat pínah niijná”, jwí niij úbhna caá. Páant á teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo nihah áihwájéeh jwúb dei jūhñit, Jesús jwí íp Diosdih nin pah á niij naóhbična caá: “Queét táinit í jamuchah, queétdih dedé peéh chājat pínah á wihcan caá”, á niijbípna caá.

4

Dios á weñat pínahdih ded pah í chājat

¹ Bñ biih bohéatdih yeebdíh jwí naawát túut caá. Ñijeéh jwí jam láa, Dios á weñat pínahdih ded pah ñi chājat pínahdih jwí bohénap jī. Páant jwí bohéatjidih ñit quíib buécáp taga. Páant ñi chājat chah ñi túi jepahatdih yeebdíh búdí jwí náah yacna caá.

² Jwí Maáh Jesucristo ded pah á wutatjidihjeh yeebdíh jwí naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá. ³ Nin pah ñi jumat pínahdih Dios á náah yacna caá: Diosdih jepahcannit í jumat pah yeebbút ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitjeh yeejép ñi chājca bojoó. ⁴ Dios á enechah, cāacwābut í enechah, ñi túi áa jumú. Pánih áa jumnit, mijeéh ñi túi jumú. ⁵ Diosdih jéihcannit í áa nihcannitjeh íp metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chājca bojoó. Ñi weha mána yaádhjéeh túinijeh ñi jumú. ⁶ Mijeéh bóojeéh jumnihdih ñi dáuc wái metca bojoó. Dios nihah ñi chājatdih jéihnit, páant ñi chājat jīb búdí á peéh chājbična caá. Jon ñi pebh jūibnitji caandih búdí jwí bohénap jī. ⁷ Dios jwiitdih í náah chājatdih wutcan, túinijeh jwí jumat pínahdih át wutap wut jī. ⁸ Butéh wá naawátidih weemjéh wá wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant á wutatdih wá naóh yapanap be. Pánihna, ded caandih yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodíh á yap yohna caá. Caán caá Túini Espiritudih yeebdíh wāhni.

⁹⁻¹⁰ Bñ míc oyatdih yeebdíh bainí wá naawát túut caá. “Ñi míc oyoó”, Dios á niij wutatdih joinitji caandih túi jepahna caá ñi chājap. Pánih jepahna, nihah ñiñ baác Macedoniadh moón Jesúhwardih yeéb ñi túi oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumú. ¹¹⁻¹² Pánih míc oina, bíicdih túinijeh ñi jumú. Míc jūihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatdih tabit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi túi tewee. Pánih teonit, bitaíh bíí déedih, íih jeémátdihbut tabit ñi úbh tac buugáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdíh jwí naawáp jī. Caandih ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét túi chājnit caá”, í niijbípna caá.

Jesucristo á jwúb dei jūwúchah, ded pah á yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Bñ, jwí déewā panihnitá, Jesúhwā í wunuchah, ded pah í yapat pínahdih yeebdíh jwí naawát túut caá, tabit ñi jgahcat pínah niijná. Jesucristo á wnat táttimah, Dios caandih át jwúb boonanap tajī. Caan pah mántih jwiit áihwá jwí wnat táttimah, jwiitdihbut á jwúb boonachah, Jesús á jumarboó ájeéh jwí túi jumbična caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwā, ñi oinit í wnat táttimah, ñi bidna yehna, tabit ñi jgahca bojoó. Bita Jesúsdih jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan níit. Pánihna, í oinit í

wunat túttimah, i jwúb mic encat pínahdih jéihna, búdí jġahnit, i moh yéejna caá. Oboghjeéhtih, Jesúsdi jephacannit i jġahat pah yeéb ñi jġahca bojoó.

15 Nin pah Jesússeh ā naawátjidih yeebdih jwí naóh yapana caá: **“Queét wíihwā wannitji i boo pud jūwát pínah jātih, wancannit i waóh púh laab béj páican niit”**, Jesús āt niijp wut jī. **16-17** Nin pah ā yapbipna caá: **“Ñi púh laab jūwá”**, Jesús ā niġ ejatdih, ángelwā i maáh búdí ā ejatdihbut jwí joibipna caá. Dios ā wúhni póojat nahġih ángelwā i maáh ā póojochah, jwí joibipna caá. Páant ā yánachahjeh, jwí Maáh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá. Páant ā dei jūwúchah, áihwā wannitji, Jesús ā boo pud jūwátji pah mantih, i boo pud jūóhbiipna caá. Queét i boo pud jūwúchah, jwiit áihwā wancannit, ġeéh wáac juibínit, wépép púh laab béjnit, mah tólihna nihat biícidih jwí Maáh Jesúsdi jwí jwááhbiipna caá. Pánihna, jwiit nihat biícidih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbipna caá.* **18** Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúb naóh yapanaá, Jesúsíhwā wannitdih tubit i jġahcat pínah niijná.

5

1-2 Bwú, wā déewā panihnitá, Jesúsíhwā wannit ded pah i yapat pínahdih ñi jéihna caá, bwca. Oboghjeéhtih, débólih Jesucristo ā jwúb dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiit cáacwā jwí jéihcan caá. “Náhnica, nwumni ā juyát pah jwí Maáh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá”, yeebjéh ñi niġ jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúb naóhcan niit.* **3** Diosdi jephacannit nin pah i niġbiipna caá: “Bwú túini láa caá. Cáacwā i mic maocah, úmcanjeh, jwí túi jumna caá. Yeejép yapat jwiitdih ā wihcan niit”, i táoh niġbiipna caá. Páant i niġchahjeh, caandih i jephacatji jib, Jesús peéh chājadh ā jwúb dei jūóhbiipna caá. Yaádh i weép jáaat dée pah ā jumbipna caá. Wwú jumnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ā jwúb dei jūwúchah, caandih jephacannitji i yéejat jib i jéih jweicán niit.*

4-5 Oboghjeéhtih, wā déewā panihnitá, yeéboó dupánap panihpboó jumcan, baabáp panihpboó ñi jumna caá. Jesúsdi jephacannit, bita i encat pínah niijná, dupánapboó yeejép ĩpġ chājna caá. Oboghjeéhtih, yeéboó páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnica nwumni ā waád juyát pah, Jesús ā jwúb dei jūwúchah, ñi wúhi bejcan niit. Yeebdih peéh chājadh jūóhna ā chājcan niit.

6 Jwiit Jesúsíhwā jumna, caandih jéihcannit i chājat pah jwiitdih chājcat caá náahap. ŷonit panihnit jumna, ded pah nin baáboó ā yapatdih queét i jéihcan caá. Oboghjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ā weñat pínahdih chājat túnt niijná, ded pah wā chājbi?” niġ jenah joyát caá jwiitdih náahap. “Waicanjeh Jesucristo ā jwúb dei jūóhbiipna caá”, niġ náhninit, túi chājat caá náahap.

7 Jesúsdi jephacannit, dupáat panihpboó jumna, ŷonit panihnit caandih i joicán caá. “Jesús ā jwúb dei jūóhcan niit”, niġ jenah joinit, i weñat pínahdihjeh chājnit, ĩpġ babh máihna caá. **8** Oboghjeéhtih, jwiit baabáp panihpboó jumnitdih Dios naawátidih túi jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinit, yeejép chājcat caá náahap. Soldado mic mawadih bejna, itah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jāhat pínah niijná, itah chóodihbut áih tacamant āpġ duoná caá. Pánihna, soldado ā mic jāhat pah, jwiit Jesúsíhwáidihbut mic jāhat caá náahap. Oboghjeéhtih, jwíh bácahdihjeh pohba jāhatdih niijná wā chājcan caá. Jwíh caolihdih jāhatdih niijná caá wā chājap. Nin caá jwíh caolihdih

* **4:16-17** Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

* **5:1-2** Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* **5:3** Is

Ƶwĩ Ƶāhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cáacwādhíbut túi oyat caá caolihdih Ƶāhat ā Ƶumup. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdih ājeéh ā ub bejbipna caá”, niƵ jenah joyátbut caolih Ƶāhat ā Ƶumna caá. Pánih Ƶāhnit panihnit Ƶumna, Satanás Ƶwíitdih ā yéejat túutachah, caandih Ƶwĩ jéih yap yohna caá.* 9-10 Jesucristodih jepahcannit biícđih Dios Ƶwíitboodih āt peéh chājilcap wat Ƶĩ. Obohjeéhtih, āihwā Ƶwĩ Ƶumat pínah niijná, Ƶwĩ yéejat Ƶiib, Ƶwĩ Maáh Jesucristo Ƶwíitdih āt wan wāhup wat Ƶĩ. Pánihna, Ƶwíit āihwā Ƶumnit, nin baáčboó páantjeh Ƶumna, wānna yuhna, nihāt biícđih ājeéh Ƶwĩ túi Ƶumbipna caá. 11 Caandih náhninit, Jesúsdih ñi túi jenah joyát pínah, ñi jepahat pínahdihbut páantjeh ñi múic teo wáacá.

Pablo queédih biih ā watat

12-13 Bua yeebdih bainí wā Ƶwáub naáwát túat caá, páant muntih. Ñijeéh Ƶumnit Dios naáwátđih yeebdih ĩ bohénachah, ñi túi joyoó. Yeebdih bohéat pínah niijná, Diosboó queédih ā watachah, yeebdih bohénit, búdí ĩ teona caá. Pánihna, queédih oinit, ñi túi jepahaá. Yeebút múic oinit, biícđih ñi túi Ƶumú. 14 Yabhnitdih ñi tewat túatú. ƴumnitdih, Ƶgahnitdihbut ñi weñanaá. Wēpcannitdih ñi túi teo wáacá. Bitadih yóhacan, ĩjeéh ñi túi Ƶumú.

15 Yeebdih yeejép chājnitdih ñi yéj chāj Ƶwáubaca bojoó. Nihatdih túi chājnit, biícđih ñi túi Ƶumú.

16 Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joinít, páantjeh ñi weñeé.* 17 Caandih ñi úbh cádahca bojoó. 18 Yeó Ƶáap Ƶumat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi Ƶumú. Túi yapna, yeejép yapna yuhna, biíc yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ñi Ƶumú. Pánihatdih Dios yeeb Jesúihwāđih ā náah yacna caá.*

19 Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ā teo wáacatđih ñi Ƶāhca bojoó. 20 Detđih Túini Espiritu ā naáwáchah, queét ĩ naóh yapaíhichah, yeebboó jóihcannit pah ñi Ƶumca bojoó. 21 Pánihna, nihāt naáwátđih túi jenah joinít, ded túini, ded túicanni ā Ƶumatđih ñi jéihyeé. Pánih jéihna, túinidih jepahnit, ñi náhninaá. 22 Obohjeéhtih, túicanniboodih, ñi joyáh bojoó.

23 Ƶwíit yeebdih Dios ā túyatđih búdí Ƶwĩ náah yacna caá. Pánihna, yeebdih úbhna, “Paá, queét míihwāđih búdí ma teo wáacá, yéj chājatđih ĩ yap yohat pínah niijná. Meemdih ĩ túi jenah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queédih ma túi wapaá”, búdí Ƶwĩ niƵ úbhna caá. Páant ā teo wáacachah, Ƶwĩ Maáh Jesucristo ā Ƶwáub dei Ƶáohni yeó Ƶáapđih yeeb āihwā túinit ñi Ƶumbipna caá.

24 Diosjeh yeebdih ñionit, ā niijátji pah yeebdih ā túat nuám péabipna caá.

Pablo ā péé túyat tútat

25 Wā déewā panihnitá, Ƶwíitdihbut búdí ñi úbh.

26 Dios ā oyatjil nihat Jesúihwā ñi túi múic úbh.

27 Ƶwĩ Maáh Jesús ā enechah, nin pah yeebdih wā naóhna caá: Nin núodih ñi pebhna ĩ ub Ƶuibínachah, nihāt caánboó Ƶumnit Jesúihwāđih ñi túi en naáwá.

28 Ƶwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tígaa wā naáwát.

Pablo

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17

* 5:16 Fil 4.4

* 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

2 TESALONICENSES

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútunit, yeéb Tesalónica tátchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát tútunit, yeebdíh wā jwúb wahna caá.* ² Jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queédih “Túina caá, Paá”, ā niiját

³ Wā déewā panihnitá, yeebdíh úbhnit, “Jesúsdih chah í túi jenah joyát dih, chah í míic oyatdihbut ā túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwī niiját dée caá. ⁴ Jesúsdih ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwā dihbut jwī túi wēi naóhna caá.

Cristo ā jwúb dei júwáchah, Dios yeejép wā dih ā peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahcan enna, Dios ā maáh jumapna yeebdíh ā bejat tútupna caá. Páant ā chājachah, ā jenah joyát yoobópdih ā jumatdih niहत cāacwā í jéihbipna caá. ⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joini jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ā peéh chāj bípna caá. ⁷ Jwī Maáh Jesús jeámant jwúb dei júohna, búdí tūu iigát cātih, áih wēpnit ángelwā biíc dih, yeé yeejép yapnitjidih ā túi jumat tútupna caá. Jwiít dihbut biíc yoobó ā chāj bípna caá. ⁸ Pánih júohna, Dios dih, jwī Maáh Jesús íh túini dooná dihbut jephacannitdih ā peéh chāj bípna caá. ⁹ Dios queédih ā peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép í yapbípna caá. Jwī Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ā wēpatdihbut í jéihcan niit. ¹⁰ Jesús ā jwúb dei júohni yeó jáap dih áihwā caandíh wēinit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbípna caá. Yeéb áih dooná dih jwī naáwáchah joinitbut queét biíc dih caandíh búdí ñi wēibípna caá.

Queédih ā úbát

¹¹ Yeebdíh Dios dih jwīpí úbhna caá, ā náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Nihat áihwā dih páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwī úbhna caá, Dios dih túi jenah joinit, ā teo wáacatjih ded pah ñi chājihatdih ñi buujáat pínah niijná. ¹² Páant ñi túi chājachah, jwī Maáh Jesucristoíhwā ñi jumatdih jéihnit, bita caandíh, yeebdíhbut í túi wēi naóhbípna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, í teo wáacípna caá.

2

Jesucristo ded pah ā jwúb dei júwát

¹ Būu jwuh jwī Maáh Jesucristo nin baácbóó ā jwúb dei júwáchah, míic wáac juibínit, caandíh jwī jwááat pínahdih wā naóhbípna caá.* ² Bita yeebdíh yeena, “Jwī Maáh átāt jwúb dei júoh tagaá”, í niijíchah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquína “Dios weemdíh páant ā niijíp jí”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jí”, ít niij yee tagaá. ³ Pánihna, bita páant yeebdíh í yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ā jwúb dei júwát pínah játi, Dios dih dawá í yap yohbípna caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép wutni ā jíghbípna caá. Caandíh Dios peéh chājna,

* 1:1 Hch 17:1; 1Ts 1.1 * 2:1 1Ts 4.15-17

iiguipna ã wahbipna caá. ⁴ “Caán nihat maáh caá”, cãacwãdih niŷ jenah joyát túttnit, Diosboodíh ã weñat tútcan niít. “Weém caá Dios”, niŷ yeenit, Dioíh muúboó ã waadbípna caá, nihat caandih ennit, í wêi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Niŷeéh jumna, páant yapat pínahdih wã naáwátjidih ñi náhnican niít? ⁶ Bui caán yeejép wutni pínahdih jáhni páantjeh jwí cãtíh ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñíoni yeó jáapdih yeejép wutni ã jígohbipna caá. ⁷ Bui caandih ñi jéih encah yuhna, nemépwã í maáhboó Dios ã wutatdih cãacwãdih ã yap yohat túttna caá. Obohjeéhtih, páant ã chãjachah yuhna, yeejép wutnidih jáhni ã bejat pínah játih caán tubit yeejép ã jéih wut jwuhcan caá. ⁸ ã bejat túttimah bácah, tubit yeejép wutni ã jígohbipna caá. Páant ã jígohat túttimah, jwí Maáh Jesucristo ã yeh iigátjìh nin baácboó jwúb dei juóhna, ã naáwátjìh póoj yohat pah, caandih ã buudábipna caá.* ⁹ Caán yeejép wutniboó nemép ã wêpatjìh, cãacwã í jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj juutbipna caá, queét caandih í wêi enat pínah niijná.* ¹⁰ Búdí yeejép ã chãjachah yuhna, iiguipna bejnit pínahboó “Caán túi chãjni caá”, niijnit, caandih í jepahbipna caá. Queét Jesúih doonádih, yoobópdih ã jumachah yuhna, ít joíhcap tagaá. Páant í joíhcat jìib, queét iiguipna bejnitdih Dios ã ubcan niít. ¹¹ Túini doonádih í náahcat jìib, Dios queétdih máihnit pah ã chãjbipna caá, yee naáwátidih í túi joyát pínah niijná. ¹² “Caán naáwát yoobópdih nihcan caá”, niijnit, yeejép í wêi chãjatji jìib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

Dios áihwãdih ã ñíwat

¹³ Yeéb jwí déewã panihnitá, jwí Maáh Jesús ã oinit ñi jumna caá. Nin baácdi ã chãjat pínah játih yeéb iiguipna bejnit déejidih Dios át ñíwip wut jì, áihwã ñi jumat pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tiguaá”, yeéb ñi niŷ jenah joyóchah, Túini Espiritu yeebdíh át teo wáacap tagaá, túinit ñi jumat pínah niijná. Pánihna, ã ñíonit ñi jumachah, Diosdih wéinit “Túina caá, Paá”, jwí niiját dée caá. ¹⁴ Túini doonádih jwí naáwáchah, Dios yeebdíh át ñíwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh ã jumachah, yeebbát caán bícdih maáta ñi jumat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ñi jumá. Pánih péena, jwí naóh bohéatjidih jwí daác wahnidihbat túi náhninit, ñi yap yohca bojóo.* ¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íp Diosdihbat yeebdíh búdí jwí uúbna caá, í náah yacat pah ñi chãjat pínah niijná. Jwiútdih oina, iiguipna bejnit déejidih Dios ã túi ubatdih náhninit, yeó jáap jumat pah búdí jwí wéina caá. Jesucristo, jwí íp bícdih yeebdíh í teo wáaca naáh, wêp ñuhnit panihnit jumna, túi chãjnit, túi míc wéhenit páantjeh ñi jumat pínah niijná.

3

“Jwiútdihbat ñi uúbú”, ã niiját

¹ Bui jwí déewã panihnitá, jwiútdihbat ñi uúbú, jwí Maáh Jesúih doonádih dawá cãacwãdih jwí túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ñi wêi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah, í túi wêi jepahat pínahdihbat ñi uúbú. Pánih jepahnit, bitadihbat í naáwáchah, caán dooná waicanjeh ã bej peét bejbipna caá. ² Jesúih doonádih dawá jepahcan, yéej chãjnit jumna, jwiútdih í yeejép chãjìhichah, Dios jwiútdih ã wapat pínahdihbat ñi uúbú. ³ Jwí Maáh Jesús ã niijátji pahjeh chãjni ã jumna caá. Pánih jumna, nemépwã í maáh yeebdíh ã

* 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2 * 2:8 Is 11.4 * 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2

yéej chājat tātuchah yuhna, yeebdíh ã teo wáacbična caá, Jesúsdi h tui jenah joinit, nemépwāboodíh ñi jepahcat pínah niijná. ⁴ Páant Dios yeebdíh ã teo wáacatjìh, ded pah jwí wutuchah, ñi jepahatdih jwí tui jéihna caá. Páant ñi chāj cádahcatdihbut jwí jéihna caá. ⁵ Dios búdí ã oyatdih yeebdíh ã tui jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadihbut ñi oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih át cádahcap wut jì. Páant ã jumat pah muntih, yeebbát yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wā uábhna caá.

Ā tawat tūtāt

⁶ Jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjìh, nin pah yeebdíh wā watna caá: Det Jesúhwā jwí bohéátjidi jepahcan, tewihcannitdih ñi pej jumca bojoó. ⁷ Ñijeéh jumnit, búdí jwí tewe chah, ñi enep jì. Pánihna, jwí tawatjì pahjeh muntih yeebdíhbut tawat ã náahatdih ñi jéihna caá. ⁸ Ñíih jeémátidih jíib wihcanni jwípì jeémcap jì. Obohjeéhtih, yeebdíh uábh tac buugácat tūt niijná, yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut búdí jwí tewep jì.* ⁹ Jwí bohéátjì jíib yeebdíh jwíta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwí tewep jì, yeebboó jwíitdih ñi en yacat pínah niijná. ¹⁰ Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwí níj bohénap jì: “Teocannit ñi jeémca bojo naáh”, jwí níijp jì. ¹¹ Obohjeéhtih, yeéb biguina ñit tewihcap wut be. Pánih tewihcan, bitadidh ñit tac buugánap wut be. ¹² Pánih tewihcannitdih jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjìh nin pah jwí níj watna caá: “Bitadidh tac buugácanjeh, ñi teweé, ñíih jeémát pínah jíib”, jwí niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwí déewā panihnitá, tui chājna, ñi chucá bojoó.* ¹⁴ Biqúina caanjìh moón jwí tawat tūtāt dídih ñi yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tícnit, ñi tūt nūmát pínah niijná. ¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdi h cádahnitdih ñi en jūihñat pah, queétdih ñi en jūihca bojoó. Queét ñi déewā, Jesúhwā ñi jumuchah, ñi yap yohatdih queétdih táinijeh ñi naáwá, ñi tui tawat pínah niijná.

Ā péé táyat tūtāt

¹⁶ Jwí Maáh Jesús jwíitdih tui jumat tūtāni, yeó jáap jumat pah yeebdíh ã tui teo wáaca naáh, ñi tui jumat pínah niijná. Jwí Maáh ñijeéh ã tui jumca naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wíih téihyājìh jeh wā daácna caá. Nihat wā daác wahnidih wíih téihyājìh jeh wāpì daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih míic wā daacátidih enna, wā naáwát yoobát ã jumatdih ñi jéihbična caá. ¹⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin núodih wã daác wahna caá. Jwí íp Dios jwiítidih túi ubni, Jesúsíh ãih túini doonádih í naáwát túatni wã jumna caá. Jwiítidih Jesús ã pebhboó ã ub bejat pínahdih jéihna, jwí wéi páina caá.

² Timoteo, meemdih Jesúsíh doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesúsíh ma jwíh jepahachah, wã wúh panihni ma jumna caá. Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut oi jġah ennit, í teo wáaca naáh, ma túi jumát pínah niijná.

Bita ĩ yee bohéatdih Timoteodih ã yoobáat tútat

³ Macedonia baáboó jwí bej láa Éfeso tútchiboó juibínit, biquína Jesúsíh doonádih yee bohénitdih jwí joyóp jġ. Páant í bohéatdih joinít, meemdih caán tútchidih wã cádahap jġ, ĩ yee naáwátidih ma cádahat tútat pínah niijná. ⁴ ĩ nuowá jon játiġ moón ĩ jenah joyátjidih páantjeh ĩ bohénap jġ. Ded pah ĩ naáwátji, ĩ wátnadidibut ĩ bohénap jġ. Queét pániġ bohéna, míic íjanit, Dios jwiítidih ã wútat pah ĩ chājcap jġ. ĩ jéihyatjġh jeh bohéna, Diosboodih ĩ túi jenah joicáp jġ.

⁵ Páant ĩ jumuchah enniji, meemdih chah wã wēp bohéat tútat jġ, Jesúsíh wã bitadidih ĩ oyat pínah, Diosíh ĩ túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chājatdih ĩ umcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wã bohéatdih yohnit, oboh jumnbodih ĩ míic wéhena caá. ⁷ Moisés ã wútatjidih bohénit jumíhna yuhna, ded pah ĩ bohéatdih queétjeh ĩ beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ã wútatjidih yoobópdiġ jwí bohénachah, túini wútat ã jumátidih jwí jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wútatdih jepahnitdih jwúub bohéat caá náahap”, jwí niġ jenah joicán caá. Obohjéhtih, nin panih chājnitboodih bohéat caá náahap: Dios ã wútatdih yap yohnit, yeejép chājnit, ĩ mánadidih mao yohnit, bitadidibut mao yohnit ĩ jumna caá. Yéej chājnit, neoná míicjeh, yaádh míicjehbut yéej chājnit ĩ jumna caá. Cáacwādiġ ubnit, bitadidih teo wúhat pínah niijná, queétdih júb chāj wúhniġ ĩ jumna caá. Yee naóhniġ, túini bohéatdih yap yohnitbut ĩ jumna caá. Pániġ chājnitdih caá Dios naáwátidih bohéat náahap, ĩ túat nuumát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesúsíh doonádih Dios weemdih ã bohéat tútat jġ.

Dios Pablodih ã oi jġah enat

¹² Weém yeejép wã chājachah yuhna, “Pablo wã naáwátidih ã túi bohébiġna caá”, niġ jenah joinít, jwí Maáh Jesús weemdih ã níwip jġ. Páant ã níwichah jéihna, “Túina caá”, caandih wã niijná caá. Páant ã níoni jumna, ãih doonádih wã bohénachah, ã wēpatjġh weemdih ã teo wáacna caá. ¹³ Páant ã níwat pínah játiġ, Jesúsíh jéih jwuhcan, caandih yeejép wã wéhenachah, ãih cáacwādidibut yeejép wã chājachah yuhna,* caánboó weemdih ã níwip jġ. Yeejép chāj jwuhna, “Yeejép chājna caá wã chājap”, wã niġ jenah joicáp jġ. Páant wã jéih jwuhcah enna, peéh chājcanjeh, weemdih át oi jġah enep jġ. ¹⁴ Pániġna, jwí Maáh Jesucristo weemdih búdi oinít, ã túi chājatdih jéihna, caandih wã jepahap jġ. Pániġ jepahni jumna, ã oyatjġh bitadidibut búdi wã oina caá.

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

¹⁵ Yeejépwā jwī jumuchah jéihnit, iiguipna jwī bejat déedih túi ubat túut niijná, Jesucristo nin baácboó át dei jáuúwup tajī. Páant jwī naáwát yoobópdih ā jumatdih nihāt ī túi jéihye naáh. Weémbóó bita chah yeejép wā jumup jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chājni wā jumuchah yuhna, Jesucristo weemdih peéh chājcan, át jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, weemdih ā túi chājatdih jéihnit, bitabut caandih ī jepahbipna caá. Pánih jepahnit, Diosjeéh ā pehbboó páantjeh ī jumbipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihāt cáacwādh chah maáh caá. Caán jwījeéh ā jumuchah yuhna, caandih jwī en juicán caá. Caanjéh caá Dios. Biéh wihcan caá. Páant ā jumuchah jéihnit, jwiitdih yeó jáap jumāt pah caandih wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jumā nah.

¹⁸ Timoteo, wā wūúh panihni ma jumuchah, nindih meemdih wā wātna caá: Jwiit Jesúhwā waóhmitboó meemdih jwī teo jáha úúbh láa, Túini Espiritu ā jéihyanachah, meemdih jwī naóh yapanap jī. Páant jwī naóh yapaatjidih túi náhninit, Jesúh doonádh wēp naóh bohéni ma jumúú. Bitá meemdih joicánjeh yeejép ī chājachah yuhna, caandih ma bohé cádahca bojóó. ¹⁹ Jesúsdihtú jénah joí cádahcan, yeó jáap jumāt pah caandih ma túi úúúú. “Dedé yéej chājat jīb weemdih ā wihcan niit”, niij jénah joyát túut niijná, mapī jumāt pah, táinijeh ma jumúú. Biqúna pánih jumcan, Jesúsdihtú itāt cádahap tajī. ²⁰ Queét cádahnit poómpeéh Himeneo, Alejandrojīh ī jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwā ī maáhdih wāát wāhup jī, ded pah ā náahat pah queétdih ā chājat pínah niijná. Queét yeejép ī bohéatjidih cádahnit, ī jwúúúú túut nūmát pínah niijná, caandih wā wāhup jī.

2

Jesúhwā míc wáacnit, ded pah ī úúúú

¹ Būúúú nin pah meemdihjeh wā jwíh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúhwā míc wáacnit, nihāt cáacwādh ní úúúú, queébtut Jesúsdihtú ī jepahat pínah niijná. Pánih úúúúhna, “Túina caá, Paá”, caandih niijátbut ā náahna caá. ² Nihat maátadihbut úúúú náahap, míc mawat wihcan, Dios ā náahat pah chājnit, iih cáacwā ī túi jumāt pínah niijná. ³⁻⁴ Nihat cáacwā iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, ā wūúúú túini doonádh jointī ī jepahatdih Dios ā náah yacna caá. Páant bitadih jwī úúúúchah, búdí ā wēina caá. ⁵⁻⁶ Biícjeh tigaá Dios. Obohjeéhtih, jwiitboó yéejnit jumna, caán biícdihtú jwī jéih jumcan caá. Páant jwī jumuchah, nihāt cáacwā úúúú jeñé Jesucristojeh jwī yéej chājat jīb át wūúúú wāhup jī, Diosjeéh jwī túi jumāt pínah niijná. Jesús ā wūúúú wūhatjī doonádh Dios ā nūúúú láa cáacwādh át jéihya jwíhip jī. ⁷ Jesús páant ā jumāt dīh wā naáwát pínah, judíowā nihcannitdih túini doonádh wā bohéat pínahbut niijná, weemdih ā níwip jī. Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Wā yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ī chājat

⁸ Queét Jesúhwā mūúúúú jumāt yoobó míc wáacnit, biícdihtú úúúúhna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ī úúúú naáh. Íjican, míc jūihñat wihcanjeh úúúú waáwát caá náahap. ⁹ Yaádhboó táinijeh yéueh ī dūwúúú naáh, bita ī en nínahcat pínah niijná. Tubit mácah jígohni iih waó yoócnadh ī chājca bojó naáh. Bitá ī wēi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí jīb jumni iiguúúúú tópnā,

* 2:5-6 Mt 20:28; Mr 10:45; Gá 1:4; Tit 2:14 * 2:7 2Ti 1:11

yégueh chóonadihbut ì ðuocá bojo naáh.* ¹⁰ Queét yaádh ì túi chāja naáh. Pānih chājna, bitaboó queétdih jenah joiná, ì túi jígohatdih jenah joicán, ded pah ì túi chājatboodih ì jenah joibipna caá. Páant tigaá Dioíhwā yaáhdih náahap. ¹¹ Míc wáacna, laihsanjuh, wēinit, bohéatdih ì túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ì wutca bojo naáh. Laihsan, túinijeh joí chúdnit yaádh ì jumna naáh.* Adándih Dios jwíih chājnit, caán túttimah, Evadih át chājap wut jī, caandih teo wáacnih mi jumat pínah niijná.* Caánt Adándih wutnih pínah mit nihcap wut jī. Nemép ā yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mit joyóp wut jī. Páant ā yeenachah joiná, Diosdih mit yap yoh jwíihip wut jī.* ¹⁵ Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwíihichah yuhna, yaádh ì wehdih túi en daonit, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ājeéh ì túi jumnipna caá. Diosdih cāacwādihsbut oinit, ì túi chājchah, queétdih ā wēi enbipna caá.

3

Jesúhwā ì maata ded pah ì chājat

¹ Bua, Jesúhwā ì maatadih ded pah ì níwat pínahdih wā naóhbiipna caá. Ded queétdih waóhni jumíhni túini tewatdih ā bidna caá. Caán yoobópdihs tigaá. ² Jesúhwādihs waóhni pínahdih níona, yeejép dooná ā wihcat pínah niijná, nin pah jumnitdih ì níwi naáh: Det biíc wilidihjuh bíbohniitdih, túi jenah joinít, túinijeh mūdih waád júúwát túttnit, túi naóh bohénitdih níwat caá náahap. ³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jāihcannit, dinero búdí bidcannit, cāacwādihs túinijeh chājnitdih níwat caá náahap. ⁴ Pānih níonit, ì weha mána yaáhdih, ì wehdihbut yeejép niijcānjeh túi wutnit ì jumna naáh. ⁵ Queétdih túi wutcan, Jesúhwādihsbut ita túi wutcan tagaá. ⁶ Jesúsdih jāap jepahni Jesúhwādihs waóhni ā jumca bojo naáh. Jāap jepahnidih ì waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, āta níj jenah joi tagaá. Páant ā níj jenah joyóchah, Satanásdih ā peéh chājat pah muntih Dios caandihbut āta peéh chāj tagaá. Satanás páant ā níj jenah joyátji jíib, Dios át peéh chājap wut jī. ⁷ “Caán túi chājni caá”, Jesúsdih jepahcannitboó ì niijnídihs maáh ì waadána naáh. Pānih túi chājni jumna, nemép ā náahat pah ā chājchah, caandih dedé yeejép dooná ā wihcan níit.*

Jesúhwādihs teo wáacnit ded pah ì chājat

⁸ Jesúhwādihs teo wáacnitjeéh waadát túttnitdih níona, nin pah jumnitdih ì níwi naáh: Túi jenah joinítidih, ì niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dinerodih wābhcanitdihbut níwat caá náahap. ⁹ Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwátidih túi jepahnitdihbut níwat caá náahap. ¹⁰ Queét waadíhniit ded pah ì chājatdih ì jwíih túi ene naáh. Pānih enat túttimah, yeejép chājcannit jumna, Jesúhwādihs teo wáacnitjeéh ì jumna naáh. ¹¹ ì weha mána yaádhbut nin pah ì jumna naáh: Túinijeh jumnit, obohjuh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ì niiját pah chājnit yaádh ì jumna naáh. ¹² Jesúhwādihs teo wáacnit pínahdih níona, nin pah jumnitdih ì níwi naáh: Det biíc wilidihjuh bíbohniitdih, ì weha mána yaádh, ì weh, queétdih teo wāhniitdihbut túi wutnitdih ì níwi naáh. ¹³ Páant ì níonitboó Jesúhwādihs ì túi teo wáacachah, bita queétdih ì túi wēi naóhbiipna caá. Pānihna, túini doonádih, Jesucristodih ì jepahatdihbut úmcanjuh bitadihs ì naóhbiipna caá.

* 2:9 1P.3.3 * 2:12-14 1Co.11.2-6; 14.34-35 * 2:12-14 Gn.2.7,21-22 * 2:12-14 Gn.3.1-6 * 3:7 Tit.1.6-9

Dios naáwát ded pah ā jumat

¹⁴⁻¹⁵ Butéhjeh ma pebhboó bejihna caá wā chājap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wāta bej jwahcan caá”, niijnít, nin núodih meemdíh wā daác wahna caá, queét Jesúihwā míc wáacnit, ded pah ī jumat pínahdih ma jéhyat pínah niijná. Jwiít Jesúihwā Dios páantjeh jumniíhwā jwī jumna caá. Áihwā jumna, ā naáwát yoobópdih jumnidih jéihna, caandih jwīpī bohéna caá. ¹⁶ Jon jātih Jesucristoíh túini doonádih jwī jéih jwahcap jī. Páant jwī jéihcannidih buu Dios jwiítidih ā jéihyanap be. Nin pah caá ā jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo át cāac jumap wut jī. Túini Espiritu caandih búdí teo wáacnit, yéjeat wihcanni ā jumatdih át júutap wut jī. Ángelwābut caandih īt enep wut jī. Á bohéat túutnitboó nihát baácđih moondih āih túini doonádih jwī bohénap jī. Páant jwī bohénachah, caán doonádih joinít, dawá caandih ī jepahap jī. “Nihat baácđih moondih űi bohénaá”, ā niiját túttimah, jeáboó Dios caandih át ub púuh laab béjep wut jī.

Caán naáwátidih jwiít nihát Jesúihwā jwī túi jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ā jumat

¹ Túini Espiritu nin pah jwiítidih ā jéihyana caá: Jesús ā jwáub dei júúwát pínah jātih, biquína āih túini doonádih joinítji caandih cádahnit, nemépwā ī yeeatdih ī joibípna caá. ² Pánih joinít, bitadih ī yee naáwáchah, queébut ī jepahbipna caá. Pánih yee naóhnit, yeejép chājna yuhna, “Weemdíh yéjeat wihcan caá”, ī niij jenah joibípna yuh caá. ³ Nin pah ī niij bohébipna caá: “űi áa jumca bojóó. Jwī jeémát túatcanni jeémátidih űi jeémca bojóó”, ī niij wutbipna caá. Queét páant ī jeémát túatcah yuhna, Diosboó jwī jeémát pínahdih wūhna, nihátidih ā jeémát túatna caá. Jeémátidih bíbohna, caandih “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap. ⁴ Nihat Dios ā chājni túini caá.* Pánihna, ā wūhni jeémátidih ubna, caandih “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ī jeémát túatcah, queédih űi joyáh bojóó. ⁵ “Nihat wā wūhni jeémát ā túina caá”, Dios ā niijátidih náhninit, “Nin jeémát ma wāhat túina caá, Paá”, niijnít, ā wūhni jeémátidih wēi jeémát caá náahap.

Jesúihwāđih teo wáacnit ded pah ī jumat

⁶ Páant wā naáwátidih Jesúihwāđih bohéna, meém, Timoteo, caandih túi teo wūhni ma jumbipna caá. Jesucristoíh doonádih túi joiníji jumna, Dios naáwátidihbut túi jepahni ma jumna caá.

⁷ Diosđih jéihcannit ī jenah joyátjéhjeh ī bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahboodíhch chājat caá náahap. ⁸ Ded āih bácađih ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, āih bácađihjeh nihcan, āih caolihđih ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pánih caolihđih wēpana, nin baácboó túi jum, ā wunat túttimah, jwáub boo pud jéóhnit, Dios pebhboobút ā túi jumbipna caá. ⁹ Caán yoobópdih tigaá. Pánihna, nihát cáacwāđih caán naáwátidih jepahat caá náahap. ¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwī teona caá, nihát Diosđih ī jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihát iiguípna bejnit déedih túi ubni jumna, caandih jepahnitđihjeh ā túi abbipna caá. Páant ā túi ubat pínahđih jéihnit, jwī wēi páina caá.

* 4:4 Gn 1.31

11 Páant wã niiját dih bohéna, Jesúhwādhī ma túi wutúú. 12 Obohjeéhtih, jáap ma jumachah ennit, biquína meemdīh ita joyáh boj tagaá. Páant ī joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma chāj jútú: Bitadīh oina, túinijeh naóhnit, túi chājnit, Jesúsdih ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jumachah yuhna, meemdīh ī joyáh bojcan niit. Páant ma túi jumachah, queétd meemdīh ī en yacipna caá. 13 Pánihna, ma pebhna wã juibiát pínah jātih, Dios naáwát dih en naóhnit, Jesúhwādhī ma túi beh joyánaá. 14 Jesúhwā ī maáta meemdīh teo jāha úbhñit, Túini Espiritu ā niiját dih ī naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant ī teo jāha úbúchah, Dios meemdīh āih wēpat ā wūhatjidih náhninit, úmcanjeh ma túi wēp bohénaá.

15 Páant wã niiját dih ma túi náhninaá, yeó jáap jumāt pah Dios naáwát dih chah ma túi bohéatdih nihat ī enat pínah niijná. 16 Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jumāt pah páant míc ma chājaá. Pánih chājna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguipna bejnit déejidih ma túi úbbipna caá.

5

Bita Jesúhwādhī ded pah teo wáacat

1 **W**u baini meemdīh wã jwúub naáwīhna caá, ded pah Jesúhwādhī ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ī yéj chājachah, jūihcan túinijeh naáwát caá náahap. Ma lípdih ma naáwát pah, behnitdihbut túinijeh ma naáwá, ī túut nuumát pínah niijná. Ma údwādhī ma naáwát pah japatadīhbut túinijeh ma naáwá, queétd ī túut nuumát pínah niijná. 2 Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáhdihbut túinijeh ma naáwá. Ma déewā yaáhdih ma naáwát pah, jūihcan, japata yaáhdihbut túinijeh ma naáwá, ī túut nuumát pínah niijná.

3 **W**u éemp wūnnit yaáhdih ded pah ma teo wáacat pínahdih wã naóhñipna caá. Dedh déewā wihcannih éemp wūnnidih teo wáacat caá náahap. 4 Obohjeéhtih, éemp wūnnih mi weh jumna, mi jūimená jumna, queétdboó caántdih ī teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wutat pah ī chājna caá. Queétdih mi en dawátjī pah, queétdboó ī jwúub en dawá naáh. Páant ī chājachah enna, Dios ā túi wēina caá. 5 Biíh wili éemp wūnnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi pāina caá. Pánih jumna, yeó jáap jumāt pah Diosdih mi úbhna caá. Páant mi jumāt dih ennit, caántdih ñi teo wáaca. 6 Obohjeéhtih, biíh wili éemp wūnnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinit, Jesúsdih jepahcan, iiguipna mi bejipna caá. Páant mi jumachah ennit, caántdih ñi teo wáaca bojoó. 7 Nin butéh wã wutatdih Jesúhwādhībut ma jwúub naóh yapanaá, ī túi chājat pínah niijná. Páant ī chājachah ennit, “Í túi chājcan caá”, bita queétdih ī jéih niijcán niit. 8 Ded ā déewādhī túi en daocánni, ā wehdih ī índihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, ā naáwát dih ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdih jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

9 Dedh éemp wūnnih Jesúhwādhī teo wáacnitjéh mi waádihichah, sesenta jópchi chah bíbohñih, bícdihjeh āa jumnihjidih ñi waadánaa. 10 “Caánt túinijeh chājnih caá”, ī niijnidih, mi wehdih túi behanīh, miñ nuúboó bitadīh túi waád jūúwát túutnih, Jesúhwādhī teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, túinijeh chājnihdih ñi waadánaa. Queétd teo wáacnit pínah yaáhdih ñi o péanit, ñih wūtnadīh ñi daaca.

11-12 Obohjeéhtih, éemp wənnit yaádh jáapwā yaádh buúg ī jumuchah, ſih wātnadih ma daacca bojoó. “Míihwādih teo wáacnih pínahjeh wā jum̄bipna caá”, Cristodih niijnih yaádh jumna yuhna, túttimah newédih jwúub bidna, ĩta jwúub áa jum tagaá. Pánih chājn̄it, ĩ naáwátji biíc yoobó ĩ péacah, queét yaádh̄dih peéh chājat āta jum tagaá. ¹³ Pánih chājna, nin pah̄but ĩta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mauná yoobó táoh yee naóh̄nit, bita ĩ tewatdih en naóh̄nit, yeejép wéhenitbut ĩta jum tagaá. ¹⁴ Pánihna, queét yaádh jwúub áa jum̄nit, ĩ weh jum̄u naáh. ĩ weha mána, ĩ wehdih̄but ĩ túi en dawá naáh. Páant ĩ chājachah, jwíit Jesúh̄wādih enihcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ĩ jéih niijcán niit. ¹⁵ B̄uu biquína éemp wənnit yaádh Jesucristodih cádah̄nit, Satanás ā náah̄atboodih ĩ chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant ĩ chājcat pínah niijná, meemdih̄ wā naóh̄na caá.

¹⁶ Det Jesúh̄wā ĩ dée wili éemp wənnih mi jumuchah, queétboó caantdih ĩ teo wáaca naáh. Páant ĩ teo wáacachah, bita éemp wənnit, déewā wihcannit yaádh̄boodih Jesúh̄wā ĩ jéih teo wáacna caá.

¹⁷ B̄uu Jesúh̄wā ĩ maátadih ded pah ĩ chājat pínah̄dih meemdih̄ wā naóh̄bipna caá. ĩ maáta queétdih ĩ túi en dawát jīb, wēinit ĩ jīb chāja naáh. Biquína ĩ maáta, Dios naáwát̄dih bohénitbut ĩ jumuchah, bita maátadih ĩ jīb chājat chah, queét bohénitboodih ĩ jīb chāja naáh. ¹⁸ Dios naáwát̄dih daácni nin pah ā niúj daacát̄jidih náhn̄iat caá náahap: “Momo jiwíwā trigodih ĩ caóh ch̄uñuchah, queétdih ñi jac chéoca bojoó, ĩ túi jeémát pínah niijná”, āt niúj daacáp taj̄i.* Páant ā daacát̄ji pah m̄antih, biih̄boó “Teonidih ā tewat̄ji jīb, jīb chājat caá náahap”, āt niúj daacáp taj̄i.* Páant ĩ niiját̄jidih náhn̄init, Jesúh̄wā ĩ maátadih wēinit, queétdih ĩ túi jīb chāja naáh.

¹⁹ Jesúh̄wā maátadih biícjeh yeejép dooná naóh̄nidih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó ĩ niijichah, caandih ĩ naóh̄ yacat yoobóp̄dih ā jumna caá.* ²⁰ Pánihna, ā yéej chājat̄dih ā cádah̄h̄chah ennit, ñi m̄ic wáacapoó caandih ñi j̄aih̄ñuá. Páant ñi j̄aih̄ñuchah joinit, bitab̄but biíc yoobó yeejép ĩ chājcan niit.

²¹ Dios, Jesucristo, ā ñionit ángelwābut ĩ enechah, nin pah meemdih̄ wā w̄tna caá: Butéh wā naáwát pah ma túi chājaá. Pánih chājni jumna, biíc̄dih chah teo wáacnit, biih̄dih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúh̄wādih biíc yoobó ma chājaá.

²² Det Jesúh̄wā ĩ maáh waádih̄nitdih ma teo jāha úbát pínah jātih, yóyahcanjeh, ded pah ĩ chājat̄dih ma túi en ñ̄un̄ jwúh̄uá. Páant túi en jw̄h̄canjeh ma ñ̄iwichah, queét yeejép chājn̄it ĩta jum tagaá. Páant yeejép ĩ chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājn̄itdih waadána nihna, “Queét túi chājn̄it caá”, niijn̄i pah mata jum tagaá. Meémbó yéejat wihcanni ma jum̄uá.

²³ B̄uu meemdih̄ jw̄h̄ baini wā naóh̄bipna caá. Mahdih̄jeh ma babhna caá. Pánih babhna, w̄dah̄ tubat, biih̄ wunatbut meemdih̄ dawá láa ā jumna caá. Pánihna, jiwá igūih macdih̄but bain̄ibit babh̄bat caá meemdih̄ náahap, míih̄ bácah ā túi jum̄at pínah niijná.

²⁴ Maátadih̄ ñi bidat̄dih jwúub jenah joinit, nin pah wā niúj naóh̄na caá: Biquí láana det ĩ yéej chājachah, nihat jwí jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínah̄dih̄but jwí jéihna caá. Pánih̄nit maáta ĩ jum̄ih̄chah yuhna, queétdih

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

ñi waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ī yéej chājatdih jwī jéih jwahcan caá. Pánih jéih jwahcan yuhna, túi en ñuunnít, yeejép ī chājachah, jwī jéihbipna caá. ²⁵ Caan pah muntih biquína ī túi chājachah, nihah jwī jéihna caá. Bitaboó ī túi chājatdih jéih jwahcan yuhna, táttimah jwī jéihbipna caá. Táiniboodíh ded pah jwī jéih bihcan caá.

6

¹ Bui teo wāhñit jwah ded pah ī chājat pínahdih wā naóhñit caá. Queét Jesúihwā jumna, ī maátadih ī túi teo wūhū naáh. Páant ī chājachah ennit, Jesúsdih jepahñit ī jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwī bohéatdihbut ded pah ī jéih yeejép naóhcan niít. ² Ī maáta Jesúihwā ī jumuchah, queét teo wāhñitbut Jesúihwā jumna, Ī maátadih ĩta túi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ī chājachah, ā túican caá. Queétdih ī túi teo wūhū naáh. Pánih teo wāhna, ĩ déewā panihñitdih teo wáacna caá ĩ chājap. Ī maátadih oina, Jesúsdih jéihcannitdih ī teo wāhat chah, ī túi wēi jepaha naáh. Páant wā wutadtiñ queétdih ma jwūb naóh yapanaá.

Ded pah Diosjééh túi jumat

³ Bui jwī bohéatdih mácah naóhñitdih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhñit caá. Det mácah bohéna, jwī Maáh Jesucristoiñ túini doonáñit náahcan, Dios naáwátñitbut ī túi bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, ī túi jéihcan caá. Ījñit pah múc wéhena, múc jūhñat táutñit, Ī múc eníhcan caá. Bitadiñ yeejép dooná Ī niijátñi jñib, queétdih ī wēi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajééh jéih jumcan, múc jūhñitñeh ī jumna caá. “Dios naáwátñit bohéna, búdí dinerodiñ jwī bíbohñit caá”, ĩ niij jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohātñih wēina, Diosdih jepahna, túi jumat caá náahap. ⁷ Jwī jwíñ cāac jumna, dedé bíí déedih jwīt ub jūóhcap jñ. Buidná, bíí déedih jwī jéih ub bejcan niít. Pánihna, jwī bíbohāt pah bóojeh weñat caá náahap.* ⁸ Jwī jeémátñit, jwíñ yégueñitbut jwūb chah náahcanñeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bíí déedih bidna, nemepboó ā yéej chājat táutuchah, nihah yeejéñit chāñit caá ĩta jumap. Queét dawá láa jenah joicánñeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétdih tígaa yeejép ĩ yapñit caá. Pánih cádahcan, iiguíñna ĩ bejñit caá. ¹⁰ Det dinerodiñ búdí bidna, dedé yeejép ĩ chājna caá. Biquína pánih bidñitboó Jesúsdiñ cádahñit, búdí jñgahna, tabit ĩ moh yéejna caá.*

Timoteodihñeh ā naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioñ jumna, yeejép ĩ chājatdih ennit, “Bíic yoobó weembút wā chājcan niít”, niijnít, bíáboó ma jwei béjé. Táiniboodíññeh ma chājaá. Ded pah Dios meemdíñ ā wutuchah, caandíññeh ma jepahaá. Jesúsdiñ ma túi jenah joyoó. Bitadiñ ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ ma cádahca bojoó. Bitadiñ táiníññeh ma numah jumá. ¹² Jeáboó ājééh jumni pínahdih Dios meemdíñ āt ñiwip jñ. Meemdíñ ĩ daabánachah, Jesúsdiñ ma jepahatdih dawá cáacwáñit ma túi naáwáp jñ. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíñ ma jepah cádahca bojoó, jeáboó jñibñit, páantñeh ma jumat táut niijná. ¹³ Diosboó nihadtiñ āt chājap wut jñ. Jesucristoobó Poncio Pilatodiñ ded pah ā jumatdih túi yoobóñit āt naáwáp wut jñ.* Dios, Jesucristoiñ ĩ enechah, nin pah meemdíñ wā wēp naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíñ wā wutadtiñ ma

* **6:7** Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * **6:10** He 13.5 * **6:13** Jn 18.37

túi jepahaá. Jwĩ Maáh Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínah jãtĩh, ã wutut pahjeh ma chãjaá, cãacwã meemdĩh ĩ naóh yaccat pínah niijná. ¹⁵ ã náahni yeó jáapdiyhjeh Dios ã wũúhdih ã jwúub wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihát cãacwã ĩ maáh. Nihát cãacwã ĩ maáta chah maáh caá ã jumup. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjĩh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, jwiit cãacwã ã yeh iiguipna jéih bejcan, caandĩh jwĩt en juicáp jĩ. * Bũu láabut caandĩh jwĩ en juicán caá. Caánboodĩh jwĩ weñat dée caá. “Meém chah wēpni caá”, caandĩh jwĩ niij jĩh. Páant tíi ã jumũ nah.

¹⁷ Dawá bií dée bíbohndih nin pah ma wututú: “Weemdĩh dedé jũhdhat wihcan caá”, ĩ niij jenah joicá bojo naáh. ĩih bií déedih bũudní pínahjeh ã jumuchah, caandĩh ĩ túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihát jwĩ náahatdih ã wũhuchah jéihnit, caánboodihjeh ĩ túi jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, túinidih chãjnit, bitadih ĩih bií déedih wũhna, túi teo wáacnit ĩ jumũ naáh. ¹⁹ Páant ĩ chãjachah enna, Dios pebhna ĩ juibínachah, queédihbut ã túi chãj jwúubanachah, caánboó páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

Pablo Timoteodih ã pée naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdĩh ã naáwát túatnidih ma túi bohénaá. Ma quíib bũudcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicánnit pah ĩ wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wã bohéat túi jéihnit ĩ bohéat caá”, ĩ niijná yuh caá. Páant ĩ niij naáwáchah, ma joyáh bojoó. ²¹ Biquína páant ĩ niij naáwáchah joinit, Jesúsdih ĩt cádahap wut jĩ.

Dios meemdĩh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

1 Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naawát túatni jumna, nin núodih meém Timoteodih wã jwúb daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh ã túi jumbipna caá”, ã niijátjidih bitadih Dios weemdíh ã naóh bohéat túatup jĩ. 2 Timoteo, wã wááh panihni ma jumuchah, meemdíh búdí wã oina caá.* Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristo bíicdih meemdíh oinit, ã jĩgah en teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

3 Diosdih úbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdíh wã úbhna caá. Pánih úbhnit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwí nuowã wënit, ãpĩ jepahat pahjeh muntih, weembát caandih wënit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chãjat peéh weemdíh ã wihcatdih wã jéihna caá. 4 Con láa meemdíh wã cádah bejehah, ma juñátjidih náhninit, majeéh jumnit, túi weñat túat niijná, meemdíh wã jwúb enihna caá. 5 Meém Jesúsdi h ma túi jenah joyátdih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma íin Eunicebut Jesúsdi h it jwíh jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandíh ma túi jenah joiná caá.*

6 Meemdíh wã teo jáha úbúchah, Dios meemdíh ã wëpatdih búdí át wãhup jĩ, ã wutat pah bitadih ma túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã chãjatjidih náhninit, umcanjeh, ã wëpatjĩh bitadih chah ma teo wáaca. 7 Dios jwiútdih Túini Espiritudih át wãhup be, jwíjeéh ã jumat pínah niijná. Pánih jwíjeéh jumni Túini Espiritu jwiútdih búdí ã teo wáacna caá, cáacwã ded pah ã jenah joyátdih jwí umcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cáacwãdih oinit, ã wëpatjĩh queétdih jwí jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiútdih ã túi jenah joyát túatna caá. 8 Pánihna, jwí maáih doonádih bitadih naóhna, ma tíc jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wã bohéat jib nemat muúboó wã jumuchah, wã chéna ma jumatdihbut ma tícna bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jib meemdíhbut yeejép ã yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijí. Páant ã yapachah, Dios meemdíh ã teo wáacipna caá, caandíh ma cádahcat pínah niijná. 9 Jwiútdih iiguipna bejnit déejidih Diosjeh jwiútdih át túi ubup wut jĩ. Pánih túi ubnit, jwiútdih át níwip wut jĩ, áihwã jumnit, jwí túi chãjat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwí túi chãjat jib át níocap wut jĩ. Nin baácdi h ã chãjat pínah jãtih ã jenah joyátjĩ pah jwiútdih oina, át níwip wut jĩ. Pánih oina, jwiútdih túi ubni pínah Jesucristodih ã wah deyaat pínahdih át jenah joyóp wut jĩ. 10 Pánih jenah joiníjĩ caandíh wah deyana, ã oyatdih jwiútdih ã túi jéihyana caá. Páant ã wah deyani Jesús jwiútdih áihwãdih iiguipna jwí bejat déejidih át túi ubup wut jĩ. Caán Jesúsdi h jepahna, páantjeh Diosjeéh jwí túi jumat pínah doonádih jwiútdih naawádih át dei juúwáp wut jĩ.

11 Weemdíh ñionit, Dios ã wahap jĩ, caán túini doonádih wã naawát pínah niijná.* 12 Páant ã wutatdih wã jepahatjĩ jib buu nin nemat muúboó jumnit, yeejép wã yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wã tíc jenah joicán caá. “Wã jepahni Jesús át wëpni jumna, áih doonádih naawát túatnit,

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

weemdih ã túi teo wáacbipna caá. Páant ã teo wáacachah, páú ã jwúub dei jéúwúchahna, caandih túi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wã naóhbipna caá”, wã níj jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih túi jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópdih wã bohéatji pah ma chãj cádahca bojoó. ¹⁴ Jwíjééh jumni Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh Dios meemdih ã naáwát túatnidih yoobópdih ma bohénaá. Caandih túi náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácđih moón Jesúihwã weemdih cádah tigaá ĩt chãjap. Pánih tigaá ĩ jwúub jígochp. ĩjééh Figelo, Hermógenes wát jumnitbut ĩ cádahatdih ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queét nihat weemdih ĩ cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdih enedih joinít, ã túi weñanap be. Nemat muúboó wã jumachah yuhna, Roma tútchiboó joinít, wã chéen ã jumatdih túic jenah joicánjeh, weemdih maatápdih bidniji weemdih ã bid jayúp jĩ. Páant weemdih ã túi teo wáacat jíib, ã déewádih jwĩ Maáh ã jĩgah en teo wáaca naáh. ¹⁸ Éfeso tútchiboó jwĩ jumachah, weemdih búdí ã teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwĩ Maáh Jesúsdih búdí wã wúbhna caá, nin baácboó jwúub dei jóóhmit, caandih búdí ã jĩgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh túini soldado panihni

¹ Meémboó, wã wúh panihni, Jesucristo meemdih oinit, ã teo wáacachah, caandih ma túi péenaá. ² Dawá wã bohéatdih joiníji meem jwáh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ã náahat pah túi chãjnit, bitadih bohé jéihnitbut ĩ jumã naáh.

³ Soldadodih búwat ã jumachah yuhna, ã cádahcat pah muntih, meemdihbut bíic yoobó ã yapachah, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Jwiit nihat Jesúhwádih bíic yoobó ã yapna caá. ⁴ Ded soldado ã maáhdih weñáihna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado nihcanni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjcan tagaá. Pánihna, soldado ã chãjat pah muntih, meembút Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinít, ã wutat pah ma túi chãjaá. ⁵ Pánihat dée, ded ñáoni maáta ĩ wutat pah túi chãjnijeh, ã wép ñáwat jíibdih ã jéih bíbohna caá. Pánihna, ñáoni ã túi chãjat pahjeh muntih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdih túinidih ã wúhbipna caá. ⁶ Pánihat dée muntih, wápchi túi teoniboó ã tewat jíib jeémátdih jwíih bíbohah caá náahap. Pánihna, Dios meemdih ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pebhboó ma juibínachah, meemdih wéinit, ã túi chãjbipna caá. ⁷ Wã níjájtidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwĩ Maáh meemdih ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih ma quíib búudcá bojoó. Caán maáh David jumã áť jumap wut jĩ. Wunna yuhna, ã jwúub boo pud jéúwátji túini doonádih wápĩ bohénap jĩ. ⁹ Pánih caandih wã bohéat jíib, yeejép chãjnitdih ĩ nemat pah, weemdih ĩtah tópjĩh chéonit, nemat muúboó ĩ nemechah, wã moh yéejna caá. Pánih jumna yuhna, Dios naáwátdih wã bohé cádahcan níit. ¹⁰ Dios ã níonitdih bohéna, yeejép wápĩ yapna caá, queétdihbut Jesucristoíhwã ĩ jumãt pínah niijná. Áihwã iiguípna bejnit déejidih ã túi úbnit pínah ĩ jumachah, queét Diosjééh ĩ túi jumáipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwí yéejat jíib ã wun wáhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wánnit panihnit, yéejatdih cádahnit jwí jumna caá. Pánih cádahnit, ájeéh jwáub boo pud jóóhnit panihnit, ájeéh páantjeh jwí jumbipna caá.

12 Áihwã jwí jummat jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwí chãj cádahcan, ã maáh jumapboó caán biíc dih jwiítbut maáta jwí jumbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wã jéihcan caá”, jwí niijíchah, caanbút jwiít dih biíc yoobó ã niijbípa caá.*

13 Jwiít jwí niijátji pah jwí chãjchah yuhna, caánboó ã niijátji pahjeh ã chãjbipna caá. Yeeccani jumna, ã niiját pahjeh chãjni ã jumna caá.

Diosdih túi teo wáhni ded pah ã jummat

14 Majeéh jumnit Jesúh wádh dih bueééh wã naáwát dih ma túi náhnianáá. Dios ã enechah, queétdih ma múic júihcat túutá. Í jengah joyátjéh jeh í múic júihñuchah, dedé pínah nihcan caá. Pánih júihna, teo wáaccan, múic yéejana caá í chãjap. Í múic júihñatdih joinít, í buwa jengah joiná caá. 15 Dios naáwát dih túi jéihnit, caán meemdih ã watat pah, bitadidh áih táini doonádih yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chãjachah ennít, “Ma túi chãjna caá”, Dios ã niijíchah joinít, ma tíccan niít.

16 Diosdih jéihcannitboó í jengah joyátjéh jeh í múic wéhenachah, ma joyáh bojóó. Páant í múic wéheat dedé pínah nihcah, chah í yéej chãjbipna caá.

17 Páant í yee bohéat, yahwít ã moóp aabát pah, bitadidh í yéejana caá. Páant tigaá Himeneo, Fileto wút jumnitbut ít chãjap. 18 Páant í yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yoobát dih ít cádahap wut jí. Pánih cádahnit, “Jesúh wã jáantjeh ítat púuh laab béjep be”, queét ít níj yee bohénap wut jí. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúh wádh í yéejanachah, caandih ít cádahap wut jí. 19 Obohjeéhtih, páant í yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ã jumna caá. Caán ã túut nuumcán niít. Páantjeh biíc yoobó ã jumbipna caá. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani át níj daacáp tají: “Jwí Maáh áihwádh ã jéihna caá”, át níj daacáp tají.* “Jesús wã Maáh caá”, niijnítboó, yeejép í chãjatdih í cádaha naáh”, biíhboó át níj daacáp tají.

20 Jwiít Jesúh wã nin pah caá jwí jumap: Búdi muúboó dawá pamapna ã jumna caá. Biquína oro, platajéh í chãjniji jum, biquína máa naá, wáam déepjéh í chãjnijibut ã jumna caá. Pánihna, caán muú mínah cáacwádh dih numah jeémpnit, áih oro, platajéh í chãjniji pamapnadidh wéi ennít, í jeémát pínahdih ã cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjéh í chãjnijiboó yeó jáap jummat pah jeémát cáagat pínah, í yohnidih í yacat pínahbut ã jumna caá. 21 Pánihat pah, ded yeejép ã chãjatdih cádahnit, oro, platajéh í chãjniji pamap panihni jumna, jwí Maáh ã weñat pínahdih ã jéih chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, jwí Maáh caandih ã wéi enbipna caá.

22 Meémboó jáap jumna, japata í yéej chãj ñinahatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, táiniboodíh jeh chãjna, jwí Maáh Jesús dih chah jengah joinít, bitadidh ma túi oyoó. Pánih oinít, múic júihcanjeh, íjeéh ma túi jumúú. Nihat Jesús dih túi wúbhnitbut biíc yoobó í chãja naáh. 23 Jengah joicánnit í múic júihñuchah, ma joyáh bojóó. Beh joicánjeh, múic wúbh joinít, queétdjeh chah í múic júihna caá. 24 Obohjeéhtih, Dios naáwát dih bohéniboodíh múic júihcat caá náahap. Pánih júihcan, nihatdih túi chãjnit, túi bohénit, biíc mantjeh íjcan táini jeh jummat caá náahap. 25 Á naáwát dih joíhcan, mácah niijnít dih

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9 * 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

íjjanjeh táí bohéat caá náahap. Páant túinijeh ñi bohénachah joinít, Dios ã teo wáacatjñh í yap yohatdih cádahna, túini bohéatboodih “Caán yoobópdih caá”, í niij jenah joibípna caá. ²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwã í maáh ã náahat pah chājnitji caandih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ã jwáub yéej chājat túatuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, ã wutatboodih í jepahcan niit, bũca.

3

Péeni yeó jáapdih ded pah cāacwã í jumat pínah

¹ Bũũ, Timoteo, nindihbut ma táí náhninaa: Jesús ã jwáub dei jáúwát pínah jātih, cāacwādh bádí bũwat ã jumbipna caá. ² Caán láa, cāacwã bitadh teo wáacat pínahdih jenah joicán, í weñat pínahdihjeh í jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih í bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadh chah wã jumna caá”, niij jenah joinít í jumbipna caá. Cāacwādh, Diosdihbut yeejép wéhenit, í mánadihbut yap yohnit í jumbipna caá. Bitá queétdih í táí chājachah yuhna, “Túina caá”, niijcānnit í jumbipna caá. Diosdih wēicanjeh, bádí yeejép chājnit í jumbipna caá. ³ Cāacwādh oican, í jīgah en teo wáaccan niit. Yeejép doonádh naóhnit í jumbipna caá. Í jenah joyátjñh yeejépdih í jéih chāj cádahcan niit. Cāacwādh tabit yeejép chājnit, túiniboodih í en iibípna caá. ⁴ Í chéenwādh yuh bũca yeejép í chājipna caá. Jenah joicánjeh chājnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít í jumbipna caá. Queét í weñat pínahdihjeh chājnit jumna, Diosboodih náahcannit í jumbipna caá. ⁵ Cāacwã í enechah, Diosdih táí wēinit pah jíghnit jumna yuhna, í jenah joyátdih ã túat nũmát pínahdih í náahcan niit. Pánihndih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biqúina pánih chājnit bitáih mũnádih waadnit, “Dios naawát dih yeebdih bohénadh wã jáúwáp be”, caanjñh jumnit yaádh dih ípi niij yeena caá. Páant í niij yeenachah yuhna, queét yaádh táí jenah joicānnit, yeejép chājnit jumna, í yee bohéatdih í wēi joiná caá. Queét yaádh bádí í yéej chājñna caá. ⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéatdih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéatboodih í náahcan caá. ⁸ Jon jātih Egiptodih moón jíóhnitji, Janes, Jambres wūt jumnit, Moisésdih ít yap yohíhip wūt yuh jñ.* Páant í yap yohíhat pah muntih queét yaádh dih yee bohénitboó túini bohéatdih í en iiná caá. Queét yeejépdihjeh jenah joinít í jumna caá. Pánih jumna, Jesús dih táí jenah joicán, áihwã yoobát í nihcan caá. ⁹ Queét í yee bohé jibichah yuhna, daocānnitjeh queét dih í jepahbipna caá. Í yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cāacwã í niij jéihbipna caá. Janes, Jambresjñh í yeeatjidih jon jātih moón í jéihyat pah muntih, Jesús ã jwáub dei jáúwát pínah jātih jumnitbut í yeeatdih í jéihbipna caá.

Timoteodih ã jwáub wutat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wã bohéat, wã jumat, wã jenah joyát dihbut meemjéh ma táí jéihna caá. Jesús dih wã táí jenah joyát dih, íijat wihcanjeh cāacwādh oina wã teo wáacat, yeejép yapna yuhna wã cádahcatdihbut ma jéihna caá. ¹¹ Weemdih yeejép í chājachah, bádí wã yéej chūúátjidihbut ma jéihna caá. Antioquía, Iconio, Listra tútchinaboó Jesús dih doonádh wã jib bohéat jñib, weemdih yeejép í chājatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, í mawíhichah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó weemdih ã wapachah, í jéih maocap jñ.* ¹² Páant weemdih í chājat pah, nihat Jesucristoíhwã caandih í táí péeat

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

jíib, bita queédihbut yeejép ĩ chājat pínahdihbut jwĩ jéihna caá. ¹³ Yeejépwā, yeenitbut chah yeejép chājnit ĩ jumbipna caá. Bitadih yeena, queétjehbut ĩ yeeatdih joiná, chah yeejép ĩ jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ín, weembát meemdíh jwĩ bohénachah joiná, meéboó mat túi jepahap wat jĩ. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niij jéihnit, yoobópdi h jwĩ bohéátjidi h túi náhninit, ma péé cádahca bojoó. ¹⁵ Meém wébít jum láa, Dios naáwátidi h mat jéih jwĩhi p wat jĩ. Páni h jéihnit, Jesucristodi h túi jepahnit, iiguípna bejni déejidi h Dios ā túi ubni ma jumna caá. ¹⁶ Dios naáwátidi h ni hat daácnitdi h “Nin pah ma niij daacá”, Diosjeh át niij daacát túutap wat jĩ. Páni hna, ĩ daacátjidi h jwĩitdi h bohéat caá náahap, yoobópdi h naáwátidi h jwĩ túi jéihyat túut niijná. Páni h jéihnit, “Caán yeejép wā chājatdi h cádahat caá náahap”, jwĩ niij jéihna caá. Caandi h bohéna, táiniboodí h jwĩ jéih túut nuumná caá. Páni hna, yeó jáap jumat pah túi chājat túut niijná, ā naáwátidi h bohéat caá náahap. ¹⁷ Ded Dios naáwátidi h túi míic bohéna, ni hat táinidi h ā jéih chājbipna caá.

4

¹ Jesucristo, ni hat cáacwā ĩ Maáh jwúub dei jūóhna, báadhni t, wunnitbut ded pah ĩ chājatji jíib ā naóhbipna caá. Páni hna, caán, ā ĩp Diosbut ĩ enechah, meemdíh nin pah wā wēp naóhna caá. ² Yeó jáap jumat pah cáacwā ĩ joíhichah, ĩ joíhichah yuhna, Dios naáwátidi h páantjeh ma bohénaá. Páni h bohéna, cáacwā ĩ yéej chājatdi h jéihyanit, “Jwúub yéej chājcanjeh, táiniboodí h ĩi túut nuumá”, ma niij naáwá. Páni h naóhni t, chaucánjeh, queétdi h ma túi bohé cádahca bojoó. ³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cáacwā táini bohéatdi h ĩ joíhcan niit. Páni h joíhcan, ĩ náahatdi h jeh chājihna, ĩ weñat pínah bohéatdi h jeh joíhni t, máca h bohénitboodí h búdi ĩ bidbipna caá. Páant ĩ bidichah, dawá queétdi h ĩ yee bohébipna caá. Túini bohéatdi h cádahni t, máca h bohénit ĩ jenah joyátjijeh ĩ bohéatboodí h ĩ joibipna caá. Páni hna, waicanjeh páant ā yapat pínahdi h jéihni t, meéboó Dios naáwát, yoobópdi h jumni di h, ma bohé cádahca bojoó. ⁵ Páni h bohénit, queét yeenit pah chājat túut niijná, túi jenah joiná ma jumnuú. Yeejép yapna yuhna, bíic yoobó chājnit, táini doonádi h ma bohé cádahca bojoó. Páni h cádahcan, Dios meemdíh ā wutat pah ma túi chāj péanaá.

⁶ Weém Dios ā wutat pah, ā naáwátidi h wā jib bohéatji jíib weemdíh ĩ mao yohat pínah bahni jeh caá ā judhdap. ⁷ Wā wunat pínah jātih nin pah meemdíh wā naóhna caá: Jesúh táini doonádi h Dios weemdíh ā bohéat túutuchah, wā túi bohénap be. Ni hat ā wutat pah wā chāj péanap be. Páni h chājnit, yeejép yapna yuhna, caandi h wā túi jenah joí cádahcap be. ⁸ Páni hna, wā túi chājatji jíib jwĩ Maáh jeáboó ā bíboh páina nacaá. Ni hat cáacwā ded pah ĩ chājatdi h jéih beedána, yoobópdi h jíib wāhni jumna, ā wutatdi h wā túi jepahatji jíib, ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdi h weemdíh ā túi chājbipna caá. Bitá caandi h oinitbut ā jwúub dei jūúwát pínahdi h tái páini t ĩ jumuchah, jwĩ Maáh Jesús bíic yoobó queétdi h ā túi chājbipna caá.

Timoteo ded pah ā chājat pínah

⁹ Waicanjeh wā pebhna ma jūúwá. ¹⁰ Demas wāt jumni chah dawá bíi déedi h náahna, weemdíh cádahni t, Tesalónica tútchina ā jwúub bejep be.* Crescente wāt jumni Galacia baácna ā bejehchah, Tito wāt jumni but Dalmacia baácna ā bejep be.* ¹¹ Páant ĩ yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wājeéh ā chāwáp.*

* 4:10 Col 4.14; Flm 24

* 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4

* 4:11 Col 4.14; Flm 24

Pánihna, bita teo wáacnitdih náahnit, meemdíh wā jūúwát túttna caá. Pánih jūóhnt, Marcosdihbut ma namah jūúwá.* Cristoíh doonádih wā bohénachah, weemdíh túi teo wáacni pínah caán ā jumbipna caá. ¹²Tíquicodih Éfeso tútchina wā wahap be.* ¹³Ninna jūóhna, Troas tútchiboó* Carpo wāt jumniíh maúdíh wā jwej jūóhni cábah jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadihbut ma ub jūúwá. Wíih papélah núonadih bácah búdí wā náahna caá. Pánihna, caandihbut ma ub jūúwá.

¹⁴Alejandro wāt jumni ítahdih teoni weemdíh búdí yeejép ā chājap be.* Páant ā chājatji jīb Dios caandíh ā peéh chājipna caá.* ¹⁵Caán Alejandro jwí bohéatdih búdí ā yap yohna caá. Pánihna, caandíh ma túi chāja chaáh, meemdíh yeejép ā chājcat pínah niijná.

¹⁶Roma tútchidih moón í maáta weemdíh í jwíih úbhh joyóchah, wā chājatjidih wā bohéatdihbut queétdih wā naáwáchah, det weemdíh teo wáacnit pínah í wihcap be. Úmnnit, nihat weemdíh í cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdíh í cádahachah yahna, Dios queétdih ā peéh chājca bojo naáh. ¹⁷Weemdíh páant í cádahachah yahna, jwí Maáh Jesúsboó ā teo wáacap be, áih doonádih wā naóh beedáat pínah niijná, nihat judíowā nihcannit í joyát pínah niijná. Jiowā panihnit weemdíh í mao yohat déedih ā táí wapap be. ¹⁸Nihat weemdíh yeejép chājnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdíh ā wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ā jumapna weemdíh ā túi bejat tútbtipna caá. Pánihna, yeó jáap jumap pah “Caán chah túini, chah wēpni Maáh caá”, jwí niú jíih. Páant tíí ā jumap nah.

Ā péé túyat túttnat

¹⁹Prisca, Aquila,* Onesiforo* ā pebh moonbát í túyuh naáh. ²⁰Erasto* Corinto tútchiboó ā chāwáp jī. Trófimo* Mileto tútchiboó tubáp chāúhnt, ā chāwáp jī. ²¹Meéamboó mah noój láa jātih waicanjeh ma jūúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúíhwábut meemdíh í túyat túttna caá.

²²Jwí Maáh Jesucristo majeéh ā jumap naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* **4:11** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24 * **4:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8 * **4:13** Hch 20.6 * **4:14** 1Ti 1.20 * **4:14** Sal 62.12; Ro 2.6 * **4:19** Hch 18.2,18 * **4:19** 2Ti 1.16-17 * **4:20** Hch 19.22; Ro 16.23 * **4:20** Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ã táyat tútat

1 Weém, Pablo, Diosdih teo wáhni wã jumachah, Jesucristoih doonádih weemdih ã naawát tútup jĩ, ã ñionitboó Jesúsdihi jepahnit, jwĩ bohéat pahjeh ĩ tái chãjat pínah niijná. 2 Dios yecanni nin baácdihi ã chãjat pínah jãtĩh “Wĩh wã jeáboó wãjeéh páantjeh ĩ jumáipna caá”, át niijíp wut jĩ. Pánihi, caán táini doonádih jepahnit páantjeh jeáboó ĩ jumat pínahdih ĩ jéihna caá. 3 ã ñioni yeó jáapdihi páant ã niijátjidihi cáacwãdih weemdih ã naawát tútup jĩ. Weemdih páant wutni iiguípna jwĩ bejat déejidihi tái ubni caá. 4 Pánihi, Jesúsdihi doonádih wã bohénachah joinit, Tito, meém Jesúsdihi ma tái jepahap jĩ.* Meemdih bohéni wã jumachah, wã wáuh yoobát panihni caá ma jumup. Páant ma jumachah, nin náodih meemdih wã daác wahna caá. Dios jwĩ íp, Jesucristo jwiítidihi tái ubni biícdihi meemdih oinit, ĩ teo wáaca naáh, ma tái jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadihi moondih ã teo wáacat

5 Creta quewaboó biícdihi jwĩ jum láa, caanjĩh moón Jesúsdihi wã ĩ tái chãjat pínahdih bohé beedáat ã judh jwuhap jĩ. Páant ã judh jwuhachah jéihnit, meemdih ĩ pebh wã chawát tútup jĩ, queétdih ma tái bohéat pínah niijná. Pánihi bohéni, ĩh tútchina jumat yoobó Jesúsdihi wã táa pínahdih meemdih wã níwat tútup jĩ. 6 Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobópdih chãjni caá”, cáacwã ĩ niijnítidihi, biíc wilidihjeh bíbohniitidihi ma níwií. Páant ma ñionit ĩ wehbut Jesúsdihi jepahnit, tái chãjnit, yap yohcannit ĩ jumá naáh. 7 Jesúsdihi cáacwãdih en daonít, ã naawátidihi bohéni pínahdih ñiona, tái chãjnit, “Weém nihát jéihni caá”, niij jengah joicánnit, biíc mantjeh líjannit, máihcannit, míic maocannit, bií déedihbut tabit bidcannitidihi ma níwií. 8 Pánihi ñiona, ĩh muddih bitadidih wéi waadát túttnit, tái jengah joí bitadidih teo wáacnit, yeejép chãjat jengah joyátdih páantjeh jumah bojnit, tái yoobópdih chãjnit, Dios naawátidihi tái jepahnitidihi ma níwií. 9 Jwĩ tái bohéatidihi jepah cádahcannit ĩ jumá naáh, bita ĩ bohéatidihi joinit, ĩ weñat pínah niijná. Caán bohéatidihi yap yohnitboó ĩ yeeatidihi jéihnit, ĩ tút nuumáipna caá. Pánihi, Jesúsdihi wã ĩ maáta pínahdih ded pah ĩ chãjatidihi tái ennit, ma níwií.*

10 Dawá ĩ maátadihi yap yohnit, tái jengah joí wéhecannit, yeenit caá ĩ jumup. Pánihi yeejép chãjnitjéeh jumnit, dawá Jesúsdihi jepahna yuhna, judiowãdih Dios á wutatji pah quehli nah yapat chóodih judiowã nihcannitidihbut bóodat túttnit ĩ jumna caá. Pánihi, ded pah ĩ chãjat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ĩ tút nuumát pínah niijná. 11 Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ĩ bohéna caá. Páant ĩ chãjachah, tíic náah ã jumna caá. Páant ĩ yee bohénachah joinit, dawá neoná, ĩ weha mána, ĩ weh biícdihi, queétdih jepahnit, táini doonádih ĩ cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat tútca bojoó.

12 Queét Cretadihi moón ded pah ĩ jumadidih nihát cáacwã ĩ tái jéihna caá. Jon jãtĩh naóhniobobút, ĩjeéh jumnihi yuhna, nin pah át niij naawáp wut jĩ: “Creta quewadihi moón tabit yeenit, yeejép tac behna míic maonit, búdi jeémihnit, ĩ weñat pínahdihjeh chãjna, ĩpĩ tewihcan caá”, át niijíp wut jĩ. 13 Páant ã niijátji yoobópdih tigaá. Páant ĩ jumadidih jéihnit, queét Jesúsdihi wãdih ma wêp naawá,

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

mácah bohéatdih cádahnit, Jesúsboodih ī jwáub jepahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih túat nuumnít, jwiít judiowā jwī nuowā ī jenah joyátjīhjih ī naáwátjidih, túini bohéatdih yap yohnit ī wátatdihbut ī joyáh bojbična caá.

¹⁵ Dedé jeémátidih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ī niijíchah yuhna, Jesúsdihtái jenah joinítboó “Caandih wā jeéméchah, ā táina caá”, ī niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdihtái jepahcannitboó yeejép chājna, yéj chājatdihjih ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājna yuhna, “Ā táina caá”, ī niij jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdih wā túi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājna caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdih ī jéihcatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Tubit yeejép chājna, Dios naáwátidih yap yohnit, queét táiniboodih ī jéih chājcan caá.

2

Titodih táiyooópdihtā bohéat tútat

¹ Páant yeejép ī jumachah jéihnit, meémoó queédih yooópdihtā ma bohénaá. ² Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma niij naáwá: “Túinijeh jenah joinít, űi túi chājaá, ‘Caán túini caá’, cáacwā yeebdih ī niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdihtái jenah joinít, āihwādih oinit, yeejép yapna yuhna, caandih űi cádahca bojoó”, ma niijí. ³ Behnit yaáhdihbut biíc yooó ma bohénaá, Jesúsdihtái jepahna, túi chājnit yaádh ī jumát pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ī jumá naáh. Pánih jumnit, queébtbita yaáhdih túini doonádih ī bohéna naáh. ⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdih nin pah ma bohéat tútú: “űi weha mánadiht, űi wehdihbut űi oyoó. ⁵ Túi jenah joinít, yéj chājcanit, űiíh muúdiht jumnitdih űi túi en dawaá. Bitadih túi teo wáacnit, űi weha mánadiht túi jepahnit yaádhbut űi jumá, bita yeebdih ennit, Dios naáwátidih yeejép ī naóhcat pínah niijná”, ī niij naáwá naáh.

⁶ Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít űi jumá”, ma niijí. ⁷ Meémoó túinijeh ma chājaá, meemdih ī en yacat pínah niijná. Yeecan, túinijeh ma bohénaá. ⁸ Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdih ī naóh yacat pínah niijná. Páant yooópdiht ma bohénachah ennit, jwiítidih enihcannit ī naóh yaquihna yuhna, ī tíicbična caá.

⁹ Teo wāhnitdih jwāh nin pah ma niij bohénaá: “űi maátadiht wēi jepahnit, yeejép niijcánjeh, űi túi teo wāhú, queét ī weñat pínah niijná. ¹⁰ űi maátaiht bií déedih űi nuumcá bojoó, ‘Caánboó yooópdiht jumni caá’, queét yeebdih ī niij jenah joyát pínah niijná. Páant űi túi chājachah ennit, Dios jwiítidih túi ubniíht bohéatdih bita ī wēi joibíčna caá”, ma niijí.

¹¹ Dios niht cáacwādih oi teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih ā túi ub beedáihatdih niht jwiít cáacwādih āt jéihyanap taga. ¹² Caandih enihcannitboó yeejép chājatdih ī űinahatdih Dios jwiítidih ā cádahat túttna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, táiniboodih ā chājat túttna caá. ¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiítidih túi ubni, Dios wēpni búdí ā yeh iigátjīht ā jwáub dei jūúwáchah, jwī enat pínah yeó jáapdiht wēi páina caá jwī chājap.* ¹⁴ Caán Jesucristo jwī yéjéat jīb buúdáatdih jīb chājna, āt wan wāhup tají,*

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6

nihat jwī yéej chājatdih cādahnit,* āihwā jwī jumat pínah niijná.* Pánih yéej chājatdih cādahnit, túiniboodih wēi chājnit jwī jumbipna caá.

¹⁵ Páant wā niiját dih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdih wā náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wēpatjīh queétdih ma táí naáwá. Í yéej chājachah ennit, queétdih ma túat nuumát túatú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéat dedé pínah nihcan caá”, í niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwā ded pah í táí chājat

¹ Nin pahbut queét Jesúhwādih ma niij bohénaá: “Níih baác dih moón maátad ih jepahnit, túinidihjeh ñi chājaá. ² Bitad ih yeejép doonád ih naóhcan, míc jūihcan, bitad ih táí teo wáacnit ñi jumáá. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ñi niij jenah joicá bojoó”, ma niiji.

³ Jon jātih jwiítbut jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih jointit, yeejép chājatdih ñinahnit, jéih cādahcannit jwī jumap jī. Bitad ih en jūihnit, en ñinah íjnit, bita jwiít dih í en jūihñachah jwiítbut queétdih en jūih jwáubanit jwī jum jwuhap jī. ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwī jumachah yahna, Diosboó jwiít dih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jī, iiguípna jwī bejat déejidih ā táí ubat pínah niijná. Jwiít jwī táí chājat jīb át uacap taga. Obohjeéhtih, jwiít dih jīgah ennit,* Túini Espiritudih jwījééh ā jumat túatup jī. Pánih jwījééh jumnit, jwiít dih búdí ā teo wáacna caá, jwī yéej chājatdih cādahnit, túiniboodih jwī chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios ā weh jwiít dih át jumat túatup tajī. ⁶ Jesucristo jwiít dih wan wāhnit, boo pud jūóhna, ā púah laab béjehchah, Dios Túini Espiritudih át wahap tajī, ā wēpatjīh jwiít dih ā táí teo wáacat pínah niijná. ⁷ Pánih teo wáacnit, jwiít dih oina, “Caán túini caá”, Dios ā niij enat jīb, ájééh páantjeh jwī jumbipna caá. Pánihna, ájééh jwī jumat pínahdih jéihna, Jesucristo ā jwáub dei jūáwát pínahdih jwī wēi páina caá.

⁸ Páant wā niiját yoobóp dih caá. Pánihna, caandih cáacwādih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini í chājat pínah niijná. Wā daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihat caandih í táí joyó naáh. ⁹ Pánih jointit, oboh í jenah joyátjīh jeh í míc jūihca bojo naáh. Í ñowā í wātnad ih, Moisés ā wāt atjidihbut míc wéhenit, í míc jūihñat dedé pínah nihcan caá. Páant í míc jūihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúhwādih ā íjanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandih ma niiji. Chéne láajeh caandih páant ma niij naáwá. Túttimah, ā jwáub yap yohochah enna, caandih Jesúhwā í pej jumca bojo naáh. ¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chājni ā jumna caá. Pánih yeejép chājnit, caanjéh tígáá yeejép ā jumatdih bitad ih ā jéihyanap.

Pablo ā pée naáwát

¹² Artemas ā bejīhchah, ñi pebhna wā wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ā jéih bejcah, Tíquicodih wā wahbipna caá.* Pánihna, caanná ā juibínachah, meémbóo ñahwat jwáub jūóhnit, Nicópolis tútchiboó weemdih ma jwááap. Caán tútchiboó mah noój láa wā jumíhna caá. ¹³ Zenas, áih cáacwā í wāt atdih jéihnidih, Apolosdihbut ma táí teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúh doonád ih

* **2:14** Sal 130.8; Mt 20.28 * **2:14** Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6; 14.2; 1P 2.9 * **3:4-5** Dn 9.18 * **3:4-5** Ef 5.26 * **3:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * **3:13** Hch 18.24; 1Co 16.12

naóh jibidih ì bejat pínah játih, dedé ì náahatdih queétdih ma wāhūú. ¹⁴ Jwījeéh jūmnit Jesúhwā ded pah ì táí chājat pínahdih ì jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ì teo wáacat tūt niijná.

Pablo ā pé tūyat tūt

¹⁵ Nihat wājeéh jūmnit meemdih ì tūyat tūt na cá. Caanjih jūmnit jwiitdih oinit Jesúhwā ì tūya naáh. Dios yeebdih bádí oinit, ā táí teo wáaca naáh.

Páant bójeh tigaá wā naáwát.

Pablo

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat meúboó jumni, jwí meud Timoteojih meém Filemóndih jwí túyat tútatna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jumachah, nin nuódih meemdíh wã daác wahna caá. ² Míih meudíh míc wáacnit Jesúhwádih, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútatna caá. * Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá. ³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jumat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát ãihwádih ma oyat doonádih wãpí joiná caá. Pánih joinít, meemdíh meúbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpí niijná caá. ⁶ Jwiít Jesúsdih túi jenah joinít, biíc yoobó ãihwã jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjĩh jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjĩh jwí túi jumat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpí niij meúbhna caá. ⁷ Bitá Jesúhwádih oinit, mat túi teo wáacap wut jí, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembát búdí wã wéina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wéi jwááat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúhwádih oina, ma túi teo wáacatdih jéihnít, buu Onésimo, meemdíh teo wáhniji, ma pebhna ã jwúub juibínachah, biíc yoobó ma túi chãjat pínahdih meemdíh wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jumachah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat meúboó í nemep jí. Ninna weemdíh Onésimo * ã en jibichah, caandíh Cristoíh túini doonádih wã naáwáp jí. Páant wã naáwáchah joinít, caandíh ã jepahap jí. Pánihna, buu caanbút Jesúh jumna, wã wúuh panihni ã jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát tútatna, ã ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wãta jéih wut tagáá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, táí míc oinit jwí jumachah, ded pah caandíh ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtíh, meemdíh teo wáhní jumna yuhna, át túi teo wáaccap wut jí. Obohjeéhtih, buu Cristoíh jumna, túat nuumnít, oboh jumni ã nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni ã jumbipna caá. ¹² Pánihna, buu caandíh búdí oina yuhna, meemdíh wã jwúub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat meúboó wã jumat pónih, wãjeéh wãta chãwát túat tagáá, weemdíh ã teo wáacat pínah niijná. Páant wãjeéh ã jumachah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jéohcah, caánboó meem páh ãta jéih teo wáac tagáá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat túat niijná, ãjeéh ma chão jwáhuú”, caandíh ma niijichah, wãjeéh caandíh wãta chão jwáhat túatup taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wátíhcan, weemdíh túi teo wáacni ã jumachah yuhna, caandíh ma pebhna wã jwúub bejat tútatna caá. ¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pahjeh, bahni át cádah jwuhap tagáá, majeéh túinijeh ã jwúub jumat

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

pínah niijná. Ma pebh jwáub juibí jumna, ã jwáub jweicán niít, páant muntih. ¹⁶ Pánihna, buu teo wáhnijeh nihcan, ma úd panihni Jesúih ã jumna caá. Páant ã jumachah, caandíh búdí wá oyochah yuhna, wá oyat chah meémboó caandíh ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwát dih Pabljíh túi bíic dih bohénit jwí jumna caá”, niij jenah joinít, ma pebhna wá bejchah, weemdíh búdí mata wéi jwááh taga. Páant weemdíh ma wéi jwááat pah muntih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wéi jwááa. ¹⁸ Meemdíh ã yéej chājachah, ã jíib buudánachah nihna, weémboó caandíh wá jíib chājbipna caá. ¹⁹ Páant wá chājat pínahdih wíih téihyajíhjih daácna caá wá chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúih túini doonádih meemdíh wá naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdíh búdí jíib buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib buudáni ma jumachah yuhna, Onésimo ã jíib buudáátdih meemdíh wá jíib chājbipna caá. ²⁰ Pánihna, wá dée, wá oini, jwí Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wá wéibipna caá. ²¹ Páant wá naáwát dih ma túi jepahat pínahdih wá jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wá jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh wá daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdíh wá naóhbipna caá: Ñi pebhna wá bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi úbátdih wá jéihna caá. Páant ñi úbátdih ã jepahachah, ñi pebhna juibína wá úwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Á pée túyat túut

²³ Épafra^{*} meemdíh ã túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ã jumat jíib wájeéh nemat meémboó ã jumna caá. ²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*} yah buca meemdíh í túyat túutna caá. Cristoíh doonádih wá bohénachah, queétboó weemdíh túi teo wáacnit í jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wá naáwát.

Pablo

* **1:23** Col 1.7; 4.12 * **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ā wūūhdih cāacwādih ā naáwát tútat

¹ Jon jātih ā naáwát dih naóh yapanitjidih dawá láa Dios āt naáwáp wut jī. Biquí láana ī oo júmatjīh, biíh láa oo júmat pah jígohatjīh queédih āt naáwáp wut jī. Biíh láa āngelwādih āt naáwát tútat wut jī. Biíh láa ā wéheatdihjeh īt joyóp wut jī. Páant queédih ā naáwáchah, jwī nuowājidih īt jwūub naóh yapanap wut jī. ² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ā wūūhboodih āih doonádih āt naáwát tútat wut jī. Ā íp ā wutuchah, nin baácdih jeádihbut ā wūūh āt chājap wut jī. Pánihna, péeni yeó jáapdih nihāt āih pínah ā jumuchah, ā ípboó nihāt caandih ā wūūhbirna caá. ³ Caán ā íp bíic yoobó jumna, táini yoobát ā jumadidih jwiítidih ā júatna caá. Ā wūūh ā wēpatjīh ā wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ā jumna caá. Jwiítidih wun wāhni jwī yéejatdih ā yoh péaat túttimah, jeáboó pūah laab béjnit, ā íp ā jéihyepmant bóo buwámant āt chūudap wut jī.*

Dios wūūh ángelwā chah ā túyat

⁴ Pánih jumna, ā wūūhboó ángelwā chah ā táina caá. Dios caandih ā wāhni wēpatbut ī wēpat chah ā jumna caá. ⁵ Páant ā jumuchah, ángelwādih nihcan, ā wūūhdihjeh nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Meém wā wūūh caá. Páant ma jumuchah, buu nihāt cāacwā ī enechah, meemdíh maáh wā waadána caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 2.7)*

Pánihna, ángeldih naóhcan, ā wūūhdihjeh nin pahbut āt niijíp wut jī:

“Weém ā íp caá. Caán wā wūūh ā jumna caá”, āt niijíp wut jī. *(2S 7.14; 1Cr 17.13)*

⁶ Ā wūūh ā cāac jumuchah, nin pahbut caandih āt niijíp wut jī:

“Nihāt wīih ángelwā bódicha caj yoh űajnit, wā wūūhdih ī wēi naáwá naáh”, āt niijíp wut jī. *(Dt 32.43; Sal 97.7)*

⁷ Āih ángelwāboodih nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Wīih ángelwādih johlit wēpép ā bejat pah wēpép bejnit wā chājna caá. Queét weemdíh teo wāhnitidih búdí iigát pah wēpnit wā jumat túatna caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 104.4)*

⁸ Queédih páant niijná yahna, ā wūūhboodih nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém Dios jumnit, nihāt cāacwādih yoobópdih watni ma maáh jumat ā buudcán niít.

⁹ Túi chājatdih búdí wēinit, yéej chājatboodih ma iiná caá. Páant ma jumuchah, meemdíh wēi ennit, majeéh jumnit ī weñat chah, weém, ma íp Dios, meemdíh wā weñana caá”, āt niijíp wut jī. *(Sal 45.6-7)*

¹⁰ Ā wūūhdih nin pahbut Dios āt niijíp wut jī:

“Maá, biíhmahjeh nin baácdih, jeádihbut ma chājap jī.

¹¹⁻¹² Páant ma chājniiji ā buudáh bejbirna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumbirna caá. Cāacwā moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo ī túat nuumát pah, jeá, baácdihbut yohnit, jáap jeá, jáap baácdihbut ma chājbirna caá. Obohjeéhtih, meémboó wuncan, ma jumat pahjeh ma jumbirna caá”, ā wūūhdih āt niijíp wut jī. *(Sal 102.25-27)*

¹³ Ángeldih niijcán, ā wūūhboodih Dios nin pah āt niijíp wut jī:

* **1:3** Jn 1.1-3; Col 1.15-17

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá. Páant ma chúuduchah, meemdíh eníhcannitdih wã yap yohat túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, nihatdih ma wutbipna caá”, át niijíp wut jĩ. (Sal 110.1)

14 Nihat ángelwã Diosdih teo wáhnit caá i jumap. Pánihna, á wáúh á túi abnitdih i teo wáacat pínah niijná, jwĩ íp áih ángelwãdih ápĩ wahna caá.*

2

Cristo á naáwátdih jwĩ joyáh bojcat

1 Pánihna, Dios wáúh chah wěpni, jwiútdih naóhni á jumachah jéihnit, caandíh cádahcat túut niijná, jwĩ joiníjdih túi náhnit, jepahat caá náahap. 2 Dios á wutatdih ángelwã i naóh yapanachah, cáacwáboó i yap yohat jíib Dios queétdih át peéh chájap wut jĩ. I naóh yapani wutatdih cáacwádh jepahat átih náahap wut yuh jĩ. 3 Obohjeéhtih, jwĩ Maáhboó ángelwã chah wěpni á jumatdih jéihnit, jwiútdih á túi ubat pínah doonádh jepahat caá chah náahap. Cáacwádh á túi ubat pínah doonádh caanjéh át jwiíh naáwáp wut jĩ. Páant á naáwáchah joinítjiboó jwiútdih i jwúub naóh yapanachah, yoobópdih á jumatdih jwĩ túi jéihna caá. Pánihna, áih túini doonádh joyáh bojna, Dios jwiútdih búdí á peéh chájat pínahdih jwĩ jéih jweicán niít. 4 Jesúh wã caán doonádh bohénit, cáacwã i jéih chájca naáhdih Dios á wěpatjĩh dawá láa ít cháj júutap wut jĩ. Páant i chájat pínahdih Túini Espirituboó á náahat pahjeh queétdih wěpat át wáhp wut jĩ. Pánihna, á wěpatjĩh i cháj júutuchah, i bohéat yoobópdih á jumatdih Dios queétdih joinítidih át jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiít pah á cáac jummat

5 Péeni yeó jáapdh Dios á jáap chájni baácdih moondíh ángelwã maáta i jumcan niít. 6 Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta á waadábipna caá. Dios naáwátdih bíic naóh yapaniji nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Cáacwã oboh jumnit i jumachah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhnit, mapĩ túi en daoná caá.

7 Maátcanjeh ángelwã i wěpat nump cáacwádh mat jum jwuhat túutap taga. Pánih jummat túutna yuhna, buu queétdih wěpat wáhnit, maáta mat waadánap taga.

8 Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jumnit chah caá i jumap”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwĩ wut jwuhcan caá. 9 Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácbóó á jumachah, ángelwã nump jum jwuhnit, nihat cáacwádh búdí oina, át wun wáhp wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiútdih á wun wáhpachah ennit, á wěpatdih wáhpna, Dios Jesúsdih maáh át waadánap wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát á jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

10 Dios á náahat pah nihatdih chájni á jumna caá. Á náahat pah mantih jwiít á wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, á wáúhdih át wun wáhp túutap wut jĩ. Jesús yeejép yapna, á wun wáhpjĩh jwiít cáacwádh yoobópdih túi ubni caandíh Dios át chájap wut jĩ. 11 Det i yéejatdih yohnit, queétdih túi ubnit Dios weh i jumna caá. Pánihna, Dios jwĩ íp á jumachah, Jesús jwiít áihwádh **“Queétdih”**

* 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19 * 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

wā úudwā caá”, tíccanjeh, ã niijná caá. ¹² Jesús ã ípdih nin pah ã niijátdih Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī:

“Dios, ded pah ma jumátdih wā úudwādih wā naóhbična caá. Nihat wīhwā ī míc wáac juyáchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wā niijbípna caá’, ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut bíih át niij daacáp tajī:

“Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma táí teo wáacbična caá’, ã ípdih ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin ã niijátdihbut át niij daacáp tajī:

“Dios ã wehdih weemdíh ã wāhuchah, queét bíicdih ninjīh wā jumna caá’, ã wāh ã niijp jī”, át niij daacáp tajī. (Is 8.18)

¹⁴ Pánihna, “Á weh”, ã niijnít jwī jumuchah, Cristo jwiít pah át cāac jumap wut jī. Pánih cāac jumnit, cruzboó wun wāhna, nemépwā ī maáh cāacwādih wunat túatndih át yap yohop wut jī. ¹⁵ Jātih jwiitboó jwī wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwī jumap jī. Pánihna, nemépwā ī maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdih Cristo át watap taga. ¹⁶ Ángelwādih teo wáaccan, jwiít Abraham juméná, Dioíhwā pínahboodíh át teo wáacap wut jī. Caandíh jwī jéihna caá. ¹⁷ Pánihna, jwiít ã úudwā panihnitjeh cāac jumátdihbut át náahap wut jī. Páant ã cāac jumuchah, jwī yéejatdih yohat túat niijná, ã íp caandíh át wun wāhat túatup wut jī. Páant ã watatdih táí jepahna, jwiitdih jīgah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chājat pah át chājap wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ã jumna caá. ¹⁸ Jwiít panihni ã jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ã yéej chājat túatuchah yuhna, caandíh át yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiitdihbut nemépwā ī maáh ã yéejáihchah, ã jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ã túyat

¹ Wā déewā, Jesúsíhwā, Dios pehbboó bejnit pínah ã níonit ní jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ã naáwát túatni ã jumátdih, sacerdotewā ī chah maáh ã jumátdihbut ní túi náhninaá. Páant ã naáwát túatni jumna, Dios jwiít cāacwādih ã túi ubat pínahdih át bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiitdih át wun wāhup wut jī, Diosjeéh jwī táí jumátdih pínah niijná. Páant ã jumátdih doonádih jwípī naóhna caá. ² Dios ã chājat túat pahjeh Jesús át chājap wut jī. Moisésjibut Dios caandíh ã watat pahjeh, áih cāacwādih át túi teo wáacap wut jī.* ³ Cāacwā muudíh ī wēi enat chah, caán chājnbodíh ípī wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cāacwādih teo wáacni Moisésjidih ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodíh weñat caá náahap. ⁴ Muú chājni ã wihchah, muú āta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiitdih chājni wihchah, jwiitbut jwīta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihatdih chājni ã jumna caá. ⁵ Moisés Diosdih teo wāhni jumna, ã watat pah áih cāacwādih át túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimáh ã naáwát pínahdihbut át jéihyanap wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wāh jumna, ã íp ã watat pahjeh jwiitdih en daoní ã jumna caá. Pánihna, úumcanejeh caandíh cádahcan, ã pebhna jwī bejat pínahdih wēi páina, áihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioíhwā ájeéh ī chooát

* 3:2 Nm 12.7

⁷Táini Espíritu Dios naáwátidh naóh yapanidih nin pah át niij daacát túutap tají:

“**Вну**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

⁸⁻⁹ Ñi nuowā tútchi wihcapboó jumna, weemdíh ī yap yohop jī. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiítidh ā en daomí níit?” ī niijp jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā táí chājatdih ī enep yuh jī. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, ī jepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbát biíc yoobó ñi yap yohca bojoó.

¹⁰ Weemdíh ī yap yohatji jīb queétdih búdí wā íjip jī. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wā táí waáwáchah yuhna, weemdíh ípī jepahíhcan caá.

¹¹ Pánihna, queétdih wā chooát túutat pínah pebhboó wā waadát túutcan níit”, wā niijp jī, Dios ā niij naóhna caá”, át niij daacáp tají. *(Sal 95.7-11)*

¹² Wā déewā paníhnitá, jñi táí chāja chaáh! Yéej chājatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih táí jenah joyátidh ñita cádah tagaá. ¹³ Nin baácboó jum jwuhna, yéej chājatcát túut niijná, yeó jáap jumat pah ñi táí múic teo wáacá. Múic teo wáaccan, yéej chājna, “Páant wā chājachah, ā táina caá”, ñita niij jenah joi tagaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá. ¹⁴ Pánihna, Cristodih jwí jwiíh jepahat pah, caandíh jwí táí jenah joi cádahcan, ájeéh jwí táí jumvipna caá. ¹⁵ Á naáwátidh naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“**Вну**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tají. *(Sal 95.7-8)*

¹⁶ ¿Det tigaá Dios ā naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ít jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ā numah bac jūóhnit ít jumap wat jī. ¹⁷ Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ā íjichah, tútchi wihcapboó ít wan beedép wat jī. ¹⁸ “Wā chooát túutat pínah pebhboó yeebdíh wā waadát túutcan níit”, queétdih át niijp wat jī.* ¹⁹ Diosdih ī táí jenah joicát jīb ī chooát déejiboó ī waadcátjidih jwí jéihna caá.

4

¹ Jon jātih moondíh “Wā pebh yeebdíh wā táí chooát túutbipna caá”, Dios át niijp wat yah jī. Pánih naóhna, jwiítidhbat biíc yoobó niijná át chājap wat jī. Pánihna, ájeéh táí chooát túut niijná, Diosdih táí jepahat caá náahap. ² Jon jātih moón Dios naáwátidh ī joyátji pahjeh muntih, jwiítbat áih táini doonádih jwí joyóp jī. Obohjeéhtih, queét joi waóhnitboó joiná yuhna, “Dios ā niiját pahjeh ā chājipna caá”, ít niij jenah joicáp wat jī. Pánihna, ī joiniji dedé pínah queétdih át nihcap wat jī. ³⁻⁴ Jwiítboó caandíh táí jenah joinit, Diosjeéh jwí jumuchah, jwiítidh ā táí chooát túutbipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidh naóh yapaniji ā daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah ī yapbip:

“‘Queétdih búdí íjnit, nin pah wā niijp jī: “Í chooát pínah pebhboó waadcán, wājeéh í jumcan níit”, wā niijp jī, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tají. *(Sal 95.11)*

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácđih chāj péanit, nihát áih tewatdih át teo péanap wat jī. Á naáwátidh biíh naóh yapani nin pahbat át niij daacáp tají:

“Seis yeó jáap nin baácđih, jeádihbat chāj péanit, teo cádah jwuhnit, Dios át choonáp wat jī”, át niij daacáp tají. *(Gn 2.2)*

* **3:18** Nm 14.1-35

⁵ Caandih túi jenah joicánnitjidih nin pahbut ã naáwátdih naóh yapani át jwúub niij daacáp tajī:

“‘Queét ī chooát déejiboó waadcán, wājeéh ī jumcan niit’, Dios ã niijná caá”,
 át niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

⁶ Jwī nuowā Dioih doonádih jwíih joinítjiboó caandih ī yap yohat peéh, áihwā nihcan, ī chooát déejiboó it waadcáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó caandih túi jepahnit, áihwā jumna, ájeéh ī túi choobípna caá. ⁷ Cáacwādhī ã túi ubat pínah yeó jáapnadhī Dios át jwúub níwip wut jī. Páant ã níloni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jópchina jwī nuowā ī joyát táttimah, caán ã níloni yeó jáapnadhī Davidjidih Dios ã naáwát túutuchah, nin pah át niij daacáp tajī:

“‘Buu yeebdih wā naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdih ní túi jepahaá’,
 Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

⁸ Josuéjiboó Dios ã wūhni baácdih jwī nuowādhī át numah jubínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Wājeéh ní túi choobípna caá”, niijná, caán baácdih ī chooát pínahdih Dios niijná át chājcap wut jī. Caán baácdihjeh chooát túutna nihna, biih ī chooát pínah yeó jáapdih áta naóhcan taga.* ⁹ Seis yeó jáap ã tewat táttimah, Dios ã chooátjī pah muntih, jwiit áihwābut ájeéh jwī túi choobípna caá. ¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ájeéh chooná, jwī wái náah jumni tewatdih jwī cádahbipna caá.* ¹¹ Pánihna, ájeéh túi chooát túut niijná, jwiit áihwāboó caandih túi jenah joinít, ã naáwátdihbut jwī túi jepah jīih. Jon játih moón jwī déewa Diosdih ī yap yohatjī jīb ájeéh túi jumcan, it jéih choocáp wut jī. Pánihna, queét ī chājatjī pah jwiitboó jwī chājca boj jīih.

¹² Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaoó jaco wáini eeép naajih iidíp duuj lájapdih jwī bóodat pah, ã naáwátdih jwī jenah joyóchah, jwiitdih ã túi chūhna caá. Pánih chūhna, ded pah jwī túut nuumát pínahdih jwiitdih ã jéihyana caá.* ¹³ Ded pah jwī jenah joyátdih Diosdih jwī jéih bihcan caá. Nihat ã chājnidihi caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubínit, ded pah jwī chājatjidih caandih naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewā ī chah maáh ã jummat

¹⁴ Dios wūh, Jesús, ã lip pebhna waadnit, chah maáh ã jumna caá. Pánih wēpni jumna, sacerdotewā ī chah maáh caá. Sacerdotewā ī maáh Dioih cáacwādhī ã úbát pah, Jesúsbut jwiitdih úbhni ã jumna caá. Páant ã jumuchah jéihnit, jwiitboó caandih jwī túi jenah joí cádahca boj jīih. ¹⁵ Jesús cáac jumna, ded pah jwī yapat pínahdih ã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwī yapachah enna, jwiitdih jīgah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemépwā ī maáh caandih ã yéej chājat túutuchah yuhna, Jesús yéej chājcani át jumap wut jī. Pánih jumna, jwiitdihbut ã yéej chājat túutuchah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwī yéej chājcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiitdih ã oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandih jwī úbát dée caá. Páant caandih jwī úbúchah, jwiitdih oinit, jīgah enna, ã túi teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewā maáta ī chah maáta pínahdih Dios cáacwā cātīh ã níona caá, queétdih ī teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wūhniit jumna, cáacwā ī yéej chājatjī peéh nuúpwādhī mao cáo wūhniit, bihdihbut caandih ipī wūhna caá, Dios ã enechah, cáacwā ī túi jummat pínah niijná. ² Bitā yéejnit

* 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

ĩ jumat pah mũntih, sacerdotewã ĩ chah maátabut yéejnit ĩ jumna caá. Pánih yéej chãjnit jumna, yéej chãjnitdih jĩgah ennit, ĩ túi jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit ĩ jumuchah, queét sacerdotewã ĩ maátadihbut yéej chãjat peéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, queétjeh ĩ yéej chãjat peéh, cãacwã ĩ yéej chãjat peéhbut nuñúpdih mao cáo wãhat caá náahap, Dios ã enechah, ĩ túi jumat pínah niijná.*

⁴ Sacerdotewã ĩ chah maáta jumihna, queétjeh ĩ jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñíonit, ã waadána caá. Jon jãtĩh Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh mũntih, bũubut sacerdotewã ĩ chah maáta pínahdihbut ã ñíona caá.* ⁵ Páant queétjeh ĩ waadcátji pahjeh mũntih, Cristobut sacerdotewã ĩ chah maáh pínah caanjéh maáh ãt waadcáp wut jĩ. Diosboó caandĩh maáh waadána, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, bũu nihat cãacwã ĩ enechah, meemdĩh maáh wã waadána caá”, Dios ãt niijíp wut jĩ. (*Sal 2.7*)

⁶ Biĩh láa nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Melquisedec sacerdote ã jumatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumhipna caá”, ã wũúhdih ãt niijíp wut jĩ. (*Sal 110.4*)

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jũinít, ã ípdih búdí ãt uúbúp wut jĩ. “**Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wunihcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjáá**”, ãt niijíp wut jĩ.* Páant ã niij uúbúchah, ã íp ãt joyóp wut jĩ. Pánihna, ã íp ã náahat pahjeh ã chãjĩhichah enna, ã uúbátdih joiná, caán wanniidih ãt boonanap wut jĩ. ⁸ Cristo Dios wũúh jumna yuhna, búdí yeejép ãt yapap wut jĩ. Pánih yapna yuhna, ã ípdih ãt jepah cádahcap wut jĩ. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih ãt jéihyep wut jĩ.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdi h jepahni cruzboó wũnna, nihat caandĩh jepahnitdih túi uñni ã jumna caá. ¹⁰ Páant ã wun wũhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewã ĩ chah maáh Diosboó caandĩh maáh ãt waadánap wut jĩ.

Cristoĩh doonádh jwĩ jepah cádahachah, búdí ã tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewã ĩ chah maáh ã jumatdih yeebdĩh chah wã bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwũub naáwĩhichah yuhna, yeéboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdĩh wã túi jéih bohécan caá. ¹² Maatápdih Cristoĩhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodĩh ñi bohénachah, ãta túi tagaá. Obohjeéhtih, túi beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdĩh ĩ jwũub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóoh macdihjeh ĩ nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi túi joiná caá. Jáap bohé jwĩhñit ĩ jumat pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóoh macdih nomnit, wébít ĩ jum jwũhna caá. Queét ĩ nihat pahjeh tígá yeb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdĩh ĩ niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit ĩ jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwát dhi túi míic bohénit ĩ jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétdi h ĩ niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwát dhi chah jéihna, túi behnit panihnit jwĩ jum jíih. Cristoĩh doonádh jwĩh bohéna, nin pah jwĩ jéihyep jĩ: Jwĩt cãacwã jwĩ jenah joyátjĩh jwĩ chãjachah, dedé pínah nihcap jĩ. Pánih chãjna, Diosdih jwĩ

* **5:3** Lv 9.7 * **5:4** Ex 28.1 * **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * **5:8** Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8 * **5:13** 1Co 3.2

wēñacap jī. Páant jwī chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodih túut nuumnit, caandih jwī túi jenah joí jwíhip jī. Páant jwī jwíh jepahachah, nin pah jwiitdih i jwíh bohénap jī: Ded pah Jesúhwādh daabáatdih, jwiit áihwādh i teo jáhaatdihbut i bohénap jī. Wannitji i jwáub boo pud jūúwát pínahdih, péeni yeó jáapdh caandih jepahcannitdih Dios ā peéh chājachah, búdí yeejép i yapat pínah ā péacatdihbut i jwíh bohénap jī. Páant i jwíh bohéátjidih túi jéihna, chah jwī bohé jīh. ³ Diosdih, ā naáwátidihbut chah jwī jéih jīh. Dios ā náahachah, jwiit nihat bíicdh páant jwī chājbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih i cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwáub yéej chājna, i jéih jwáub túut nuumcán niit. Queét Cristodih jwíh jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ā jumap”, it niij jenah joyóp yuh jī. Pánih jenah joinit, Dios queétdih ā túi ubatdih, Túini Espiritu Ijeéh ā jumatdihbut it jéihyep wat yuh jī. ⁵ Dios naáwátidih joiná, túini naáwát ā jumatdih it jéihyep wat yuh jī. Nin péeni yeó jáapna Dios ā maáh jumapboó ā wēpatjīh ā teo wáacatdihbut it jéihyep wat yuh jī. ⁶ Pánih jéihna yuhna, caandih cádahna, Dios wáúhdih cruzboó i jwáub mao yohat pah caá i chājap. Páant i chājachah enna, bita Cristodih i deohbipna caá. Páant i cádahachah, det queétdih i jéih jwáub túut nuumát túutcan niit. ⁷ Nin pah caá ā jumap: Túini baácdih mah ā jūúwáchah, wápchi mínah caanjīh ā momni túi chíih jəóhnit, ā quehechah, ā jeémát pínahdih ā bíbohna caá. Caán baácdih Dios ā túi chājna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ā naáwátidih chah bohénitdih ā túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jumni pihna, yeejép yilipbut ā chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihi baácdih túi chājcan, Dios ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáo yohat pah caandih cádahnitdihbut ā cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ā túi ubat

⁹ Wā oinitáá, yeebdih páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeéboodih wā niij jenah joicán caá. Cristo ā túi ubnit ñi jumachah, túini ñi chājatdih wā jéihna caá. ¹⁰ Jwiit nihat jwī túi chājatji jīb jwī íp jwiitdih āpí túi chājna caá. Caandih oina, búdí teonit, áihwādh ñipí túi teo wáacna caá. Páant ñi chājachah enna, ā quíib buudcán niit. ¹¹ Pánihna, ñi jumap yoobó ñi jumap pah bóo bitadih túi oinit, ñi teo wáacat pínahdih yeebdih jwī náah yacna caá. Páant ñi chāj cádahcat jīb jwī íp ā pehbboó yeebdih ā túi chājat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. ¹² Yeéb yabh teonit ñi jumatdih jwī náah yaccan caá. Bita Cristoíhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdih ā túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinit, caandih i cádahcan caá. Páant i jumachah ennit, “Wā pehbboó yeebdih wā túi chājbipna caá”, jwī íp ā niijátji pah ā chājbipna caá. Pánihna, queét i chājat pah, yeebbát ñi chājaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdih Dios ā wēpatjīh nin pah át niijíp wat jī: “Meemdih búdí wā túi chājbipna caá. Pánih túi chājna, ma jumenádih dawá wā cáac pooat túutbipna caá”, át niijíp wat jī. Bíih caan páh wēpni wihcah, caán ā wēpatjīhneh át naáwáp wat jī.* ¹⁵ Páant ā niijátjidih náhninit, Abrahamboó ā túi páñachah enna, ā niijátji pahjeh Dios caandih át túi chājap wat jī. ¹⁶ “Dios ā enechah, yoobópdih niijná caá wā chājap”, jwiit cáacwáboó jwípí niijná caá. Pánihna, chah jumni ā wēpatjīh niijnit, yoobópdih jwī niiját ā jumatdih jwī jəutna caá. Páant jwī niijáchah joinit, jwíjeéh múic jaihniboó “Á niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, ā jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17

“Meemdih wā tui chājbiḡna caá”, ā niiját yoobópdih ā jumátdih júttat tútt niijná, ā wēpatjīhjuh āt naáwáp wut jī. Páant ā naáwáttdih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih ā jumúchah, caandih ā tútt nuumcán niit”, Abraham, ā juimenábut it niij jéihjip taga. Jwiit nihat áihwábut caandih jwī jéihna caá. ¹⁸ Dios ā jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ā niiját yoobópdih ā jumátdih jwiitdih ā jéihyana caá. Á niijáttdih joiná, ā wēpatjīhjuh ā niijáttdihbut joiná, caandih ā tútt nuumcát pínahdih jwī jéihna caá. Páant ā jumátdih jéihna, ā pebhna jwiitdih ā ub bejat pínahdih uumcanjuh jwī wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandih jwī tui jenah joí cádahcan niit. Sacerdotewā ī chah maáta cáacwátdih úbh wúhat tútt niijná, Dios ā jumni tólihna waadnit, wúupni yégueh jāh yaīhni chóodih ĩpī yap waadáp wut jī.* Páant ī chājat pah, jwīih pínahdih Diosdih úbát tútt niijná, Jesúsbut Dios pebhna āt waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjuh sacerdotewā ī chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ā jumupboó jwiit áihwátdih ā waóh waadáchah, jwiitbut jwī jéih waadbiḡna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Jesús ā jumá

¹ Melquisedecboó* Salem wūt jumni tútchidih moón ī maáh, caanjéh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úbhni āt jumup wut jī. Maátadih Abrahamwā míc mao yap yohnit, ī jwáub júwúchah, Melquisedec caandih jwááátdih āt juibínap wut jī. Pánih jwááh juibínit, “Nin Abrahamdih búdi ma tui chājaá”, Diosdih āt niij úbáp wut jī. ² Páant ā jwááát pínah jātih, Abrahamboó caandih eníhcannitdih míc mao yap yohnitji, maátaíh bíi déedih āt ub júúwáp wut jī. Páant ā ub júóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, bíic poómpdih Melquisedecdih āt wúhup wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Tui chājni maáh”, niijná it chājav wut jī. “Salem”, niijná, “Tui jumni”, niijná it chājav wut jī. Pánihna, caán Salem tútchidih moón ī maáh jumna, “Chah maáh tui jumáttútni”, caandih it niijíp wut jī.* ³ Melquisedec ā mánadih, ā nuowátdihbut ī daacát ā wihcan caá. Á cáac jumátdih, ā wunátdihbut ī daacát ā wihcan caá. Pánih jumna, páantjuh ā jumna caá. Páant ā jumátdih jéihna, ded pah Dios wúúh Cristobut páantjuh sacerdote ā jumátdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdote ā jumátt pah Melquisedecbut sacerdote ā jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ā nihcatdih űni tui náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ā túyat pínahdih āt úbáp wut jī. Abrahamboó jwī nuowáji ī maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ā jumátdih jéihna, ā ub júóhni bíic poómpdih caánboótdih āt wúhup wut jī. ⁵ Moisésji nihat júdiowátdih páant āt wúhat túttup wut jī. Pánih wutna, Leví ā juimená sacerdotewā ī jumúchah, ī déewā ī wúhat pínahdih āt ubat túttup wut jī. ĩ déewā Abraham ā juimená it jumup wut jī. Leví Abraham juima ā jumúchah, ā juimenábut Abraham juimená it jumup wut jī. Nihat Abraham juimená jumna yuhna, Leví juimená sacerdotewā jumnit, ī déewā ī wúhatdih ĩpī ubup wut jī.* ⁶ Oboheéhtih, Melquisedecboó Leví juima nihcan yuhna, Abraham ā wúhatdih āt ubup wut jī. “Meemdih wā tui chājbiḡna caá”, Dios ā niijní Abraham ā jumúchah yuhna, Melquisedecboó caandih Dios ā tui

* 6:19-20 Lv 16.2 * 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6 * 7:2 Gn 14:17-20 * 7:5 Nm 18.21

chājat pínahdih át uúbúp wut jī. ⁷ Nindih jwiít nihát jwī jéihna caá: Chah jumniboó nump jumnidih tái chājat pínahdih āpī uúbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih uúbhni ā jumuchah, Abraham chah ā jumatdih jwī tái jéihna caá. ⁸ Jwiít cāacwā jwī wāhatdih ubnit sacerdotewā, cāacwājeh jumna, wannit pínah ī jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ā wāhndih ubnji báadhni ā jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit daácna, ā wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ít chājap wut jī. ⁹ Būū moón Leví jumená jumnit sacerdotewā, Dios ā wāhat tūtutdih ī ubna caá. Páant ī ubuchah yuhna, Abraham Melquisedecdih wāhna, nihát Leví jumená ī wāhat pínah panihnidihbut Melquisedecdih wāhna át chājap wut jī. ¹⁰ Melquisedecdih Abraham wāh láa, ā jumna Levíboó át cāac jum jwuhcap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwāáhna, Leví pínahdihbut át jwāáap wut jī. Leví, ā jumenábut Melquisedecdih wāhnit panihnit jumna, caán nump ít jumap wut jī.

¹¹ Moisésji watnit, Leví ā déewādhbut sacerdotewā át jumát tūtutap wut jī. Ā wutat pahjeh queét sacerdotewā nuñáp wādh mao cáo wāhnit, cāacwādh ít uúbh wūhap wut jī, Dios ā enechah, tūnit ī jumát pínah niijná. Páant ī chājachah, tái yoobópdih jumna nihna, biih sacerdotedih jwīta náahcan tagáa. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biih sacerdoté Melquisedec panihnidih būū jwī náahna caá. Pánihna, Leví jumna Aarónji ā jumená poómpdih moón sacerdotewādh būū jwī náahcan caá. ¹² Sacerdotewādh Dios tūtut nūūmnít, jwiítidih ā wutatdihbut tūtut nūūmát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidih wutat tūtutnit, Leví jumna Aarón ā jumená poómpdihjeh sacerdotewā át waadát tūtutap wut yuh jī. Páant ā wutuchah yuhna, jwī Maáh Jesús Leví jumna nihcan caá. ¹⁴ Judá jumená poómpdih bóo ā jumátidih jwī tái jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judáih poómpdih moondih át waadácap wut jī. ¹⁵ Caandih jéihna, nindihbut jwī tái jéihna caá: Būū Dios jáap ā waadáni sacerdoté Cristo Melquisedec panihni ā jumna caá.

¹⁶ Jon jātih jumnit sacerdotewā pínah Dios ā wutat pahjeh Levíih poómpdih moonjéh ít waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Leví jumna nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdoté át waadáp wut jī. ¹⁷ Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Meém páantjeh sacerdoté ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdoté ā jumát pahjeh muntih meembát sacerdoté ma jumbipna caá”, Dios ā wūúhdih át niijíp wut jī. *(Sal 110.4)*

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ā wutatdih jepahíhna yuhna, jwiít cāacwā yoobópdih jwī jéih jumcan caá. Pánihna, caán ā jwíh wutatji yoobópdih jwī jumát pínahdih ā teo wáaccáh, Dios caandih át cádahap wut jī. Pánih cádahnit, jwī Maáh ā wun wāhatdih jwī tái jenah joyát jīb Dios jwiítidih ā tái ubna caá, ájeéh jwī tái jumát pínah niijná. Páant ā chājachah, caandih tái jéih uúbhnit, ā pebhboó yoobópdih jwī jumát pínahdih jwī wēi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdoté waadána, ā wēpatjīh naóhnit, Dios caandih át waadánap wut jī. Obohjeéhtih, ā wēpatjīh naóhcanjeh, bita sacerdotewādh át waadánap wut jī. ²¹ Cristoboodih sacerdoté waadánit, Dios caandih nin pah át niijíp wut jī:

“Weém, ma Maáh, wā wēpatjīh meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdih wā jenah joyátidih wā tūtut nūūmcan niit. Páantjeh sacerdoté ma jumbipna caá”, Dios Cristodih át niijíp wut jī. *(Sal 110.4)*

²² Pánih wēp naóhna, Jesús jwiítidih ā tái ubat pínahdih niijná, át chājap wut jī. “Cāacwādh wā tái ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdih át wah deyanap wut

jī. Pánihna, Jesús ā wun wūhatdih táí jenah joinít, Dios ā niijátji yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ²³ Jwíih jumnit sacerdotewā ī wunuchah, bita ĩpī túut nuúm waadáp wut jī. Pánihna, dawá sacerdotewā ĩt jumup wut jī. ²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ā jumuchah, caandih túut nuúmní sacerdoté pínahdih jwí náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, āih cáacwādih ā uúbh cáadahcan caá. Pánih uúbhna, nihát caandih jepahnitdih ā táí ubna caá, Dios pehbhoó ājeéh jwí táí jumat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiítidih táí ubni ā jumna caá.

²⁶ Cáacwā jwí chājat pah yeejép chājni nihcan, Jesúsdiyh yéej chājat peéh ā wihcan caá. Yeejépwā cātíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihát cáacwā chah maáh Dios āt waadánap wut jī. Pánih jumna, Jesús sacerdotewā ī chah maáhtat jumna, jwiítidih táí teo wáacni ā jumna caá. ²⁷ Bitá sacerdotewā ī jumát pah nihcan caá. Queéboó yeó jáap jumát pah nuúpwādih mao cáo wūhna, queétjeh ĩ yéej chājat jīb jwíih wāhnit, túttimah, cáacwā ĩ yéej chājat jībbut ĩpī wūhap wut jī. Dawá láa páant ĩt chājap wut jī, cáacwādih Dios ā táí enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó biíc láajeh wun wūhna, caanjéh āih báhahdih múc wāhnit, cáacwādih ĩ yéej chājat peéh āt jīb chājap wut jī.* ²⁸ Moisésji ā wutat pah sacerdotewā ĩ maáta pínahdih cáacwādih ĩ waadát túutuchah, yéejat wihcannit ĩt nihcap wut jī. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wép naóhna, ā wúúh páantjeh yéejat wihcanniboodíh sacerdotewā ĩ chah maáh āt waadánap wut jī.

8

Jesús sacerdotewā ĩ chah maáh jwiítidih ā táí teo wáacat

¹ Caán nihátidih naóhna, nindih báhah yeebdíh naóhna caá wā chājap: Sacerdotewā ĩ chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ā jéihyepmant bóo bawámant ā chúudna caá.* ² Pánih chúudnit, jwiít āihwādih āpī uúbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwā ĩ chājnji Dioíh muúboó sacerdotewā Dioíh cáacwādih ĩpī uúbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ā chājni muú yoobát diítboó jumna, jwiít āihwādih āpī uúbhna caá.

³ Nihát nin baácđih moón sacerdotewā ĩ maáta nuúpwādih ĩpī mao cáo wūhna caá. Páant queéđidih Dios āt wutap wut jī, cáacwā ĩ yéej chājat peéh ĩ jīb chājat pínah niijná. Jwiítidih teo wáacni sacerdotedihtat mao cáo wāhat panihnidih Dios āt wāhat túutap wut jī, jwí yéejat peéh ā jīb chājat pínah niijná. Páant ĩ wāhat pahjeh muntih, Cristo jwí yéejat jīb caanjéh āt múc wūhap wut jī, Dios jwiítidih ā wēi enat pínah niijná. ⁴ Nin baácboó sacerdotewā wáát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdoté āta jéih jumcan tagaá. ⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewā nin baácđih jumni Dioíh muúđihjeh ĩ teo wūhna caá. Cáacwā caán muúđih chājna, jeáboó jumni muú panihni ĩt chājap wut jī. Páant ā jumuchah, jeejiboó Moisésdih Dios āih muú pínahdih chājat túutnit, “Meemđih wā naáwát pahjeh muntih wíh muúđih, nihát caán diítboó jumnidihbat táí yoobópdih ma chājat túutap”, āt niijp wut jī.* ⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh muú nin baácboó jumni muú chah táini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdoté jumna, ā tewatboó nin baácđih jumni sacerdotewā ĩ tewat chah caá ā jumup. Dios Moiséswādih “Yeebdíh wā wutatdih jepahnit, wājeéh ĩi táí jumbipna caá”, āt niij naáwáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, jwiítidih “Jesús yeebdíh ā wun wāhatboodíh táí jenah joinít,

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

wājeéh ñi túi jumbipna caá”, át niŷ naáwáp wut jī. Queétdih ã naáwátji chah jwiít dih ã naáwát ã jumna caá. Páניהna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewā chah wēpni ã jumna caá.

7 Ā jwíih wutatjidih yoobópdih jéih jepahcan, cāacwā ājeéh ĩt jéih jumcap wut jī. Ā wutatjidih jwī jéih jepahachah nihna, bihñ naáwát dih Dios āta naóhcan tagaá. 8 Obohjeéhtih, ā wutatjidih ĩ túi jepahcatdih enna, āih cāacwādih jūihna, nin pah át niijíp wut jī:

“Nin wā niiját dih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wíih cāacwā, Israel jummenádih, Judá jummenádihbut jáap naáwát dih wā naóhhipna caá.

9 ĩ nuowā Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wājeéh ĩ túi jumat pínahdih queétdih wā naáwáp yah jī. Obohjeéhtih, páant wā naáwát dih ĩ joí cádahap jī. Páant ĩ cádahatdih ennit, weembút queétdih wā cádahap jī. Páant queétdih wā naáwátji pah jwáub naóhcan, mácah wā naóhhipna caá.

10 Túttimah nihat Israel jummenádih nin pah wā naóhhipna caá: Wā wutatdih yeebdíh wā túi náhniabipna caá. Páant wā náhnianachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdíh wā en daobípna caá. Yeéb wíihwā jumna, weemdíhjuh ñi wúhbhipna caá.

11 Páניהna, caán láa teo wāhñit dée, maáta déebut nihat weemdíh túi jéihñit múicjuh ĩ jumbipna caá. Pánih jéihñit jumna, det ĩ déewādih nin pah ĩ múic niij bohécan niít: ‘Ded pah jwī Maáh Dios ā jumatdih ma jéihyeé’, ĩ niijcán niít.

12 Páניהna, ĩ yéej chājatjidih yohñit, queétdih peéh chājcan, caandíh chéneji wā jwáub náhnicán niít”, Dios át niijíp wut jī. *(Jer 31.31-34)*

13 Páניהna, jáap naáwát dih naóhna, ā jwíih naáwátji át cádahat túutup wut jī. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwáub túut nuumní ã jumna caá.

9

Dioih muú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwíih wutna, ded pah cāacwā caandíh ĩ weñat pínahdih át naáwáp wut jī. Nin baác dih moón caandíh ĩ weñat pínah muú dih ded pah ĩ chājat pínahdihbut át naáwáp wut jī. 2 Caán muú dih nuñúpwā chóojih ĩt wāpáp wut jī.* Caán muú díitboó chéne tólih ĩt chājap wut jī. ĩ jwíih waád juibíni tólih “Dioih tólih”, ĩt niijíp wut jī. Caán tólihboó ĩ jíi cágat nahna át jumap wut jī.* Cágat naabút át jumap wut jī. Caán cágat naajih sacerdotewā Diosdih ĩ wāhñi pan naaná át jumap wut jī.* 3 Wáhpni yégueh chóojih ĩ jāh yaíhni táahmant bihñ tólih át jumap wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, ĩt niijíp wut jī.* 4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ĩ cáwat naá át jumap wut jī. Caán naá orojih ĩ chājni wut jī.* Orojih ĩ chājni paihbut caanjih át jumap wut jī.* Caan páih díitna orojih ĩ chājni pamap át jumap wut jī. Caan pámap díitna “maná”, ĩ niijni át jumap wut jī.* Caan páih díitna Aarónih íoh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios ā wutatdih ā daác búudhñiji chéne jeé naanábut át jumap wut jī.* 5 Caan páih wāap lajni naajih chéne ángelwā orojih ĩ pāp dodhñit ĩt jwááh ñuhap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjih ā jumatdih júutna ĩt chājap wut

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6
 * 9:4 Ex 25.10-16 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5

jī. Pánihna, caanjīh jumna, Dios cāacwā ī yéejatdih āpī yohop wut jī.* Caán muudīh bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jwuhap.

6 Caán muudīh ī túi ámohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jummat pah jwīh waád jubīni tólihdi waadnít, Dios ā wutat pah ipī chājar wut jī.*

7 Sacerdotewā ī chah maáhjuh biīh tólihboó jópchi jummat pah biíc láa ā waadát yeó jáapdihjuh āpī waadáp wut jī. Pánih waadnít, ī maoni nuñáp ī wāhni pínah meépdih caanjīh jumni paih wāpátdih āpī chíanap wut jī, caán meépdih ennít, Dios cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, āpī jéih waadáp wut jī. Diosdih uúbat túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ī jéihca naáh yéej chājatji júbbat meépdih át ub waad béjep wut jī.*

8 Páant Dios ā chājatjīh Túini Espíritu nin pah jwiútdih ā jéihyana caá: Moisésdih ā chājat túutni muú Dios ā jummat tólihboó cāacwā it jéih waadáp wut jī. Sacerdotewā ī chah maáhjuh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih ā chājat túutni muú páantjuh ā jumchah niha, jwiút cāacwājuh Diosdih jwīta jéih uúhcan tagaá. 9 Diosdih ī weñat muú ded pah ā jumtatji, caán diitboó ded pah ī chājatjidihbut naóhna, jwiút buu moonndih nindih Dios bohéna caá ā chājar: Cāacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñúpwādh mao cáo wāhna yuhna, Dios ā náah yacat pah túinit it nihcap wut jī. Pánih chājna yuhna, iih caolih páantjuh yéejni jumna, Diosjeéh it jéih jumcap wut jī. 10 Nin pah ipī chājar wut jī: Nuñúpdih mao cáo wāh, jeémp, babh, iih bácahnadh chocna, Moisés ā wutatji pah Diosdih ipī weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, caán wutat pah chājna yuhna, ī túut nuumát déedih queétdih át teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatdih ā naawát túttimah, jon jātih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

11 Obohjeéhtih, jwiútdih túi chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewā ī chah maáh yoobát jumnit, átát juúwúp wut jī. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátdih át waadáp wut jī. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó cāacwā ī chājni muú chah túini ā jumna caá. 12 Cristo Dios ā jumapboó cabra meépdih, jiwi meépdih Diosdih wāhat túut niijná, át ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiútdih wun wāhna, āih meép panihnidihjuh át ub waadáp wut jī. Pánih ub waadnít, jwī yéejatdih ā yohochah, jwiútdih páantjuh Diosjeéh jwī jumbipna caá. 13 Dios Moisésdih ā wutatjiboó “Wannitdih űi chūúchah, űiuh bácahdih quei pánihni ā naácna caá”, át niijp wut jī. Pánihna, iih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jiwi meép,* jiwíwādh ī cáwatji jóóhjhbut* sacerdotewā queétdih ipī choj jāhanap wut jī. 14 Páant ī chājach yuhna, queétdih át túi teo wáaccap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo wunna, āih meépboodih ā yoh wāhuchah, jwiútdih búdi ā teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espíritu páantjuh jumni ā teo wáacatjīh, caanjéh āih bácahdih Diosdih át wāhup wut jī. Pánih chājna, jwī yéejatdih yohnit, iiguipna jwī bejat déejidih át túi ubup wut jī. Páant ā túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdīh wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjuh jumni ā náahat pahjuh chājnit jwī jumna caá.

Jáap naawát

15 Moisés ā wutatjidih jepahna yuhna, ī yéejat peéh queétdih páantjuh ā jumchah, cāacwā Diosjeéh it jéih jumcap wut jī. Páant ī jumchah, nin jáap naawátdih naóhnit, “Cristoboó ā wun wāhatjīhjuh cāacwādh wājeéh wā túi

* 9:5 Ex 25.18-22

* 9:6 Nm 18.2-6

* 9:7 Lv 16.2-34

* 9:13 Lv 16.15-16

* 9:13 Nm

jumat tautbipna caá”, Dios át niijíp wut jī. Páant ã niijátji pah, ī yéejatdih yohnit, ã ñionitdih túi ubat túut niijná, Cristo át wun wūhup jī. Páant ã túi ubuchah, páantjeh ájeéh jwiit áihwā jwī túi jumbipna caá. Pánih jurna, áihwāidih Dios ã wūhat pínahdih jwī bíbohbična caá.

16-17 Cāac ã wunat pínah jātih, ã déewāidih ã wūhat pínahdih āpī daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ã bueđ jwūchah, áih bíi déedih ã déewā ī jéih ub jwuhcan caá. Ā wunat pínah jātih ã daác jwejni néo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, ã daacátji pahjeh áih bíi déejidih ī ubbipna caá. 18 Páant ã wunach, caán néo dedé pínah ã nihcat pahjeh muntih, nuñápdih ī maocah, Dios Moisésdih ã niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.

19 Dios ã wutatdih Moisésji nihāt áih cāacwāidih át naoh beedānap wut jī. Pánih naoh péanit, jwi meép, cabra meépdih mahjīh át widip wut jī. Túttimah, oveja yoócdih ī duani, hisopo wūt jurni ylip bícdih nah cheónit, át taj báahanap wut jī. Pánih taj báahanit, Dios ã wutatdih ã daacni tólihdih, nihāt cāacwāidihbut át choj jāhanap wut jī. 20 Pánih choj jāhanit, nin pah Moisés queétdih át niijíp wut jī: “Dios nin ã wutatjidih jwiitdih ã jepahat tautap jī, ájeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ã naawát yoobópdih ã jumatdih jwī jéihna caá”, át niijíp wut jī.* 21 Túttimah, caán tólihdih cāacwāidihbut ã choj jāhaat pahjeh muntih, Diosdih ī weñat pínah mūdih, nihāt caán diitboó jurnidihbut át choj jāhanap wut jī.* 22 Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meépdih yoh wūhat caá náahap, cāacwā ī yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cāacdih quei pánihni ã jumuchah, meépdih yoh wūhcan, mahjīhjih chocāt pínahdih Dios át wutap wut jī. Meép panihniijīh chocannidih, Dios cāaquíh yéejatdih ã quíib buedcán níit.* 23 Pánihna, nin baácboó jurni Diosdih ī weñat mūú, nihāt caán diitboó jurnibut quei wíhcani panihni ã jumat pínah niijná, nuñápdih meépdih yoh wūhat āpī náahap wut jī. Moiséswā caán mūdih jeáboó jurni mūú pánihni it chājar wut jī. Jeáboó jurni mūú Dioih mūú yoobát ã jumuchah, chah táini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo bíic láajeh ã wun wūhat

24 Nin baácdih bóo Diosdih ī weñat mūú cāacwā ī chājnidih Cristo át waadcáp wut jī. Caán mūdih waadcánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jī, Dios ã jumapboó jwiitdih wūbát túut niijná. 25 Nin baácdih moón sacerdotewā ī maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ã jurni tólihboó nuñápdih meépdih ipī ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Cristo bíic láajeh wunna, áih meép panihnidih Dios ã jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jī. 26 Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácdih Dios ã chājat túttimah, nihāt cāacwā jwī yéej chājatji jīb, dawá láa caandih wun wūhat āta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwī yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó bíic láajeh cāac jurnit, át wun wūhup wut jī. 27 Nihat cāacwā bíic láajeh jwī wunna caá. Páant jwī wunat túttimah, táinitdih, yeejépwāidihbut Dios ã ñiobipna caá, yeejépwāidih peéh chājat túut niijná. 28 Bíic láajeh jwī wunat pah, dawá cāacwā jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristobut bíic láajeh át wun wūhup wut jī. Túttimah, ã jwūub dei jūóhbična caá, páant muntih. Pánih jwūub dei jūóhnit, jwī yéejatdih yohat túut niijná, ã jwūub wun wūhcan níit. Obohjeéhtih, jwiit caandih wēi páinitdih ubūidih ã jūóhbična caá, páantjeh ã pehbóo Diosjéh jwī jumat pínah niijná.*

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

* 9:28 Is 53.12

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

1 Cristoih dooná táini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji táini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnit, yeó jáap jummat pah, nihat jópchina nuñúpwādh mao cáo wūhna, Diosdih ípí weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá. 2 Í jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wāhñit, “Bun yéejat peéh jwiít dih ã wihcan caá”, ita niñ jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuñúpwādh mao cáo wūhatdih ita cádah tagaá. 3 Obohjeéhtih, jópchi jummat pah nuñúpwādh mao cáo wūhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih quíib buudcán caá. 4 Pánihna, jiwī meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwī wūhuchah yuhna, jwī yéej chājatdih āta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wūhat

5 Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cāac jummat pínah jātihbit nin pah Diosdih āt niñijp wut jī:

“Cāacwā nuñúpwādh mao cáo wūhna, trigo ojdhbut ī wūhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cāac jummat túutuchah, ma chājni bách meemdih weñani pínah ã jumbipna caá.

6 Cāacwā ī yéejatdih ma yohat pínah niñná, nuñúpwādh ī mao cáo wūhuchah, ma wēi encan caá.

7 Páant ma wēi encatdih jéihnit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá. Páant ma naáwátdih naóh yapani ã niñ daacáp jī”, Cristo ã ípdih āt niñijp wut jī. *(Sal 40.6-8)*

8 “Cāacwā nuñúpdih ī mao cáo wūhat pínah, trigo ojdhbut ī wūhat pínadh queétdih ma náahcap jī. Páant ī wūhuchah yuhna, ma wēi encap jī”, Cristo āt jwíh niñ naáwáp wut jī. Moisés páant queétdih ã chājat túutuchah yuhna, caandih Dios āt wēi encap wut jī. 9 Páant niñ péanit, nin pah āt jwūb niñijp wut jī: “Meém ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá”, āt niñijp wut jī. Páant ã niñíchah, nin pah jwī jéihna caá: Jon jātih nuñúpwādh ī mao cáo wūhatjdih cádahat túutnit, biñ bohéatboodih Dios naóhna āt chājap wut jī. 10 Pánihna, Jesucristo ã íp ã náahat pah wun wūhñit, jwiít cāacwā jwī yéejatdih āt yoh wūhup wut jī. Biíc láajeh wunna, āih bácahdih āt wūhup wut jī, jwiít āihwā Diosjeéh páantjeh jwī jummat pínah niñná.

11 Nihat sacerdotewā yeó jáap jummat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwādh ípí mao cáo wūhna caá. Obohjeéhtih, páant ī mao cáo wūhna yuhna, cāacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá.* 12 Obohjeéhtih, jwī yéejatji jīb Cristoboó biíc láajeh wun wūhna, jwī yéejatdih āt túi yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá péanit, ã íp pebhna pūh laab béjnit, ã jéihyepmant bóo buwámant, āt chūudup wut jī. 13 Caanná chūudnit, caandih eníhcannitdih ã íp ã yap yohat pínadh ã páina caá.* 14 Pánihna, biíc láajeh wun wūhñit, Dioihwā ī yéejatdih āt yohop wut jī, yéejat wihcannitjeh páantjeh ī jummat pínah niñná.

15 Caán yoobópdih ã jummatdih naóhna, Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah āt niñ daacát túutup tajī:

16 “Nin pah Dios ã niñijp be: “Túttimah bóo láa nihat cāacwādh nin pah wā niñ naóhbipta caá: “Wā wutatdih yeebdih wā náhnianachah, wēinit ñi jepahbipta caá.

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1

17 Ñi yéej chājatdih wā jwúub náhnican níit”, wā niijbípna caá, Dios ā niijná caá”, āt niij daacát tūtup tajī. (Jer 31.33-34)

18 Pánihna, jwī yéej chājatdih ā yohochah, jwī yéejat jīb sacerdotewā ñáúpdih ī jwúub mao cáo wūhatdih jwī náahcan caá.

Humcanjeh, Diosdih jwī jéih úbát

19 Wā déewā panihnitá, Jesúsboó wun wāhna, āih meépdih ā yohochah, jwiitboó humcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandih jwī jéih úbhna caá. 20 Pánihna, nin baácdih moón sacerdotewā ī maáta ipī chājatji buu láa jwiitdih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwī yéej chājatji jīb ā wun wāhuchah, caán tólihndih jāh yáihni chóodih ā yeo dei bejehah,* jāap namá panihndih āt chājap wut jī, Dios ā jumapna jwī túi waadát pínah niijná.*

21 Pánihna, jwiitboó Dioih muu panihnit jwī jumachah, jeáboó jumna, jwiitdih úbh wāhni Cristo chah wēpni sacerdote ā jumna caá. 22 Páant ā jumatdih jéihna, humcanjeh, caandih túi jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandih jwī úbát dée caá. “Cristo weemdih wun wāhna, wā yéejatdih ā yohochah, buu yéejat jīb weemdih wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jenah joi cádahcan, mahjīh jwī chocat pah, quei wíhcannit panihnit jwī jumat dée caá.*

23 “Yeebdih wā túi úbbipna caá”, ā niijátji pah ā chājbipna caá. Páant ā chājat pínahndih túi jéihnit, bitadihbat caandih jwīpī naóhna caá. Caandih jwī túi náhnat dée caá. 24 Pánih náhnit, jwījéeh jumnitdih oina, teo wáacnit, nihat biicdih jwī túi jumat dée caá. 25 Diosdih weñat tūtup niijná, jwī miic wáacat dée caá. Bitá ī miic wáacatdih cádahna caá ī chājap. Páant ī cádahachah yuhna, jwiitboó jwī cádahca boj jīh. Nin baáboó jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Caandih jéihna, jwiit āihwá búdí jwī miic weña jīh.

26 Yoobópdih jumni naawátidih jwī jéihna yuhna, “Wā náahat pah wā chājbipna caá”, jwúub niij jenah joinit, jwī yéej chājachah, Dios jwī yéejatdih ā yohcan níit. 27 Páant jwī chājachah, ā tobohna caá. Nihat Diosdih eníhcannitdih peéh chājnit, iiguipna ā bejat tūtupbipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwúub yéej chājnitdihbat biic yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí hum náah jumni caá.*

28 Moisés ā wutatjidih ded ā yap yohochah, judiowā ī maáta caán yap yohnidih ipī peéh chājap wut jī. Á yéej chājachah ennitji, biic peihcannit caandih ī naóh yacachah, ī naawát yoobópdih ā jumatdih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, jīgah encanjeh, caandih ipī mao yohop wut jī. Biic peihcannit wihcah, chénewá caandih ī naóh yacachah, ipī peéh chājap wut jī.*

29 Páant ī peéh chājat chah, Dios ā wáúhdih eníhcannitboodih ā peéh chājbipna caá. Cristo wun wāhna, āih meépdih ā yoh wāhuchah, Dios jwī yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahndih jwiitdih āt naawáp wut jī. Oboghéehth, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, tátimah caandih yap yohna, jwúub yéej chājnit, “Jesúh meép oboh jumni ā jumna caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ī chājap. Páant ī chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.*

30 “Det ī yéej chājatji jīb weém caá wā peéh chājbip. Wíhwa jumna yuhna, yeejép ī chājachah, queétdih wā peéh chājbipna caá”, āt niijip wut jī.* “Yoobópdih tigaá Dios páant niij naóhni ā jumap”, jwī niij jéihna caá. 31 Pánihna,

* 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

Dios chah wēpni ã jumachah, yéej chājnitdih ã peéh chājat pínah úm náah jumni caá.

³² Jātih ded pah ñi jumatjidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíh jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ ñit cádahcap tajī. ³³ Biquí láana cáacwã ĩ enechah, bita yeebdíh yeejép naóhñit, yeejép ĩt chājap tajī. Biñh láa bita Jesúsíhwādih yeejép ĩ chājachah enna, yeejép yapnitdih ñit jīgah en teo wáacap tajī. ³⁴ Bitadiñ nemat mēúboó ĩ nemechah ennit, yeebbát ñit jīgahap tajī. Níñh bií déedih ĩ dúuc wáyachah yuhna, jīgahcanjeh, “Á túina caá”, ñit niijíp tajī. “Nin baácđih bóo chah túini jeáboó wã bíbohat pínah páantjeh ã jumna caá”, niij jéihna, ĩ dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajī. ³⁵ Pánihna, úmcanjeh, Diosdiñ ñi túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jīb, yeebdih ã túi chājbipna caá. ³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ã náahat pah ñi chāj cádahca bojoó. Páant ñi chāj cádahca, “Wíihwādih wã pebhboó wã túi jumat túitbipna caá”, Dios ã niijátji pah, yeebdíh ã túi chājbipna caá. ³⁷ Nin pah Dios naáwátđih naóh yapani át niij daacáp tajī:

“Wã wahni ã juibíat pínah bahñibitjeh ã juđhna caá.

³⁸ Pánihna, wíihwã, wã náahat pah chājnit, wã wahñidih túi jenah joinít, ĩ túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ĩ cádahachah, queéđđih wã wēi encan níit’, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Hab 2.3-4)

³⁹ Obohjeéhtih, jwiitboó Diosdiñ cádahcan, iiguipna beñnit pínah niñcan caá. Caandíh túi jenah joinít jumna, páantjeh ájeéh jwí jumbipna caá.

11

Diosdiñ túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdiñ túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdiñ túi jenah joiná, jwiitdih ã túi chājat pínahdih jwí túi jéihna caá. Á niijátji pahjeh ã chāj jwuhcah yuhna, “Á niijátji pah yoobópdih ã chājbipna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant ã chājat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ã chājbipna caá”, jwí niij jenah joiná caá. ² Páant ĩ túi jenah joyóchah ennit, Dios jon jātih moondíh át túi wēi enep wut jī.

³ Diosdiñ túi jenah joinít, nin pah jwí jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjñh niñatđih át chājap tajī. Pánihna, jwí enca naáhjidih niñat bññ jwí enni pínahdih át jígohanap wut jī.*

⁴ Abeljiboó Diosdiñ túi jenah joiní jumna, ovejadiñ mao cáo wāñnit, caandíh át weñep wut jī. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedihjeh Diosdiñ át wuhup wut jī. Pánihna, Dios Abel ã wāñniboodíh chah át wēi enep wut jī. Pániñ wēi enna, “Weemđih túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, át niijíp wut jī. Caán ã wñnat túttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiitboó jwí túi jenah joyát pínahdih jwí jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdiñ túi jenah joiní ã jumachah, Dios caandíh át wēi enep wut jī. Pániñ wēi ennit, ã wñcat pínah niijná, niñat bácahjah Dios jeáboó caandíh át ùb bejep wut jī. Páant ã ùb bejat túttimah, cáacwã caandíh ĩt jéih bid juicáp wut jī.* ⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdiñ túi jenah joicán, caandíh jwí jéih weñacan caá”, jwí niij jéihna caá. Ded caandíh bidñiboó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandíh wã túi bidichah, weemđih ã túi chājbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

* 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3 * 11:4 Gn 4.3-10 * 11:5 Gn 5.21-24

7 Noéjiboó Diosdih táí jenah joiní jumna, ded pah ā chājat pínahdih ā naáwáchah, āt táí jepahap wut jī. Pánih jepahnit, ājeéh bóli, ā weh, ā weh áana yaádh bíicdih pobyitdih táí yapat túut niijná, búdí jááj chóodih āt chājar wut jī. Pánih táí jenah joiná, nihah bita yeejép ī chājachah enna, queétdih āt pej jumcap wut jī. Pánihna, Diosdih ā táí jenah joyóchah, “Caán táíni ā jumna caá”, Dios āt niij enep wut jī.*

8 Abrahamjiboó Diosdih táí jenah joiní jumna, Dios ā wāhni pínah baácboó ā bejat túutachah joinit, āt jepahap wut jī. Caandih jepahnit, ā jumni baácman bejna, ā jéihca naáh baácna āt juibínap wut jī.* 9 Páant ā juibínachah, “Nin baácđih yeebđih wā wāhbična caá”, Dios ā niijíchah joinit, caán baácđih āt chāwáp wut jī. Caandih, ā wūéh Isaacđih, ā juima Jacobđihbut “Nin baácđih yeebđih wā wāhbična caá”, Dios āt niij naáwáp wut jī. Queét caán baácđih moón nihcan yahna, Diosdih táí jenah joinit jumna, nuñép chóonadih yáuh taj cáagni munáđih chājnit, caánboó it jumap wut jī.* 10 Pánih jumna yahna, caanjīh ā jum jwuhat pínahđihjeh Abraham āt jéihyep wut jī. Jeáboó jumni tátchina ā bejat pínahboóđih wēi páina āt chājar wut jī. Caán tátchi Diosboó ā jenah joyát pah chājni ā jumachah, buđcán, páantjeh ā jumbična caá.*

11 Abraham behe, ājeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit it jumap wut jī. Queét chénat pah behnit jumna yahna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, Dios ā teo wáacatjīh it weh jumap wut jī. “Dios ā niijátji pah ā chājbipna caá”, Abraham ā niij jenah joyát jīb, Sara mit weh jumap wut jī. Pánihna, Abraham behe jumna yahna, ā wūáhdih āt enep wut jī.* 12 Abrahamji wanni dée ā jumachah yahna, ā juimená dawá it cáac poonap wut jī. Cúiwáđih, óondihbut jwī jéih jenah encat pah ā juimenáđihbut jwī jéih jenah en bujácán caá.*

13 Queét nihah Diosdih táí jenah joinit, it buđúp wut jī. “Yeebđih caán baácđih wā wāhbična caá”, Dios queétdih ā niijnji baácđih juibícanjeh, it wunap wut jī. Caán baácđih queétjeh bíbohcan yahna, Dios ā niijátji pah, táttimah ī juimená ī bíbohah pínahđih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, it weñep wut jī. Pánihna, “Nin baácđih jibnitjeh jwī jumna caá”, it niijp wut jī.* 14 Páant niijná, bíh baácđih ī bidatjđih jwī jéihna caá. 15 Pánih bidnit, ī jwíh jumni baácna jwúb bejłna nihna, ita jéih jwúb bej tagaá. Pánihna, “Bíh baácđih jwī bidna caá”, niijná, jon jātih ī cádahni baácđih niijná it chājar wut jī. 16 Obohjeéhtih, chah táíni baácboóđih bidna it chājar wut jī. Caán ī bidni baác jeáboó caá ā jumap. Caánboó ĩh tátchi pínahđih Dios átāt ámoh péanap wut jī. Pánihna, “Dios jwī Maáh caá”, ī niijíchah joinit, āt tíccap wut jī.

17-18 Táttimah, Dios Abrahamđih ā wūéh Isaacđih āt mao cáo wūhat túutap wut jī. “¿Yoobópdih niit weemđih ā táí jenah joi?” niijná, páant āt wutap wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jumna, ā niiját pah āt chājar wut jī. “Ma wūéh Isaacjīh ma juimenáđih wā cáac poaabipna caá”,* Dios ā niijátjđih náhnina yahna, Abraham caandihjeh mawat túut āt chājar wut jī.* 19 “Wā wūéh Isaacđih wā mao wūhachah, Dios caandih ā jéih boaabipna caá”, Abraham āt niij jenah joyóp wut jī. Páant ā mawat túut chājachahjeh, Dios

* 11:7 Gn 6.13-22 * 11:8 Gn 12.1-5 * 11:9 Gn 35.27 * 11:10 He 13.14 * 11:11 Gn 17.19;

18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * 11:12 Gn 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12

* 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14

caandih át cádahat túutap wat jī. Páant ā mawíhni jwáub báadhni pah caandih ā enechah, ā wáúh ájeéh át jwáub jumap wat jī.*

²⁰ Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ā weh Jacob, Esaúdiहत “Túttimah, Dios meemdih búdí ā túi chāja naáh”, át niijíp wat jī.*

²¹ Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātihbit áih wúuat nahjīh too caj ñahnit, Diosdih át weñep wat jī. Pánih wēinit, ā wáúh José ā weh chénat pahdih “Meemdih Dios búdí ā túi chājipna caá”, át niijíp wat jī.*

²² Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah jātih judiowā Egipto baáčboó jumnitjī ī bejat pínahdih át naawáp wat jī. Pánih naóhnit, ā juimená pínah áih bácahjidih ī ub bejat pínahdih át wutap wat jī.*

²³ Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinít jumna, ā cāac jumuchah, caandih biíc peihcanni widh īt bih bíbohó wat jī. Túinibit ā jumuchah ennit, caandih īt bihip wat jī.* Caán baáčdih moón ī maáhdih úmcanjeh, judiowā ī wehdih ā mawat túutachah, īt jepahcap wat jī.*

²⁴ Túttimah, Egipto baáčdih moón ī maáh nuúm Moisésdih mit behanap wat jī. Páant mijeéh behna yahna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wáúh caá”, ī niijátidih át náahcap wat jī.* ²⁵ Caandih behanih mi déewáboó wēinit, yeejép ī chājachah enna yahna, át chājihcap wat jī. Pánih chājcan, Dioihwā biícidih yeejép át yapat wat jī. ²⁶ Dios ā wahni pínah Cristodih cáacwā yeejép ī chājat pínah pah Moiséswádhbut Egiptodih moón yeejép īt chājar wat jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jīb jumnidih ī bíbohahdih náahcanjeh, Dioihwā biícidih ā jumap jīb bita yeejép ī dehwat pínahdih át űwip wat jī. Túttimah, ā túi chājat jīb, Dios caandih ā túi chājat pínahdih jenah joí waáwana, yeejép ā yapat pínahdih át űwip wat jī.

²⁷ Diosdih túi jenah joiní jumna, Egipto baáčdih moón ī maáh ā ijjichah yahna, caandih úmcanjeh, caán baácmant át bejep wat jī. Dios jíghcanni ā jumuchah yahna, jíghnidih ā enat pah ā wutatdih Moisés át jepah cádahcap wat jī.* ²⁸ Moisés caandih túi jenah joiní jumna, judiowádih Dios ā túi ubat pínahdih át jéihyep wat jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjeh queét judiowádih űh jēcnadh ovejā wáúh meépjh át űáñat túutap wat jī. Páant ī űáñatdih ennit, Dios nihat ī jwíh túuhnitdih ā mawat túutni ángelboó judiowā ī jwíh túuhnitboódih át maocap wat jī. Caán ovejā wáúhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjeh, ī jumap yoobó īt jeémep wat jī. Caán jeémát, Pascua ī niijni, biícidih ī jwíh jeémp láa át jumap wat jī.*

²⁹ Túttimah, Diosdih túi jenah joinít jumna, “Muj Mac Dūuni”, ī niijni mujdih, mah wihcanni namádih judiowā īt chúuh bejep wat jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih űūn béjnit, muj ā jwáub dūuj yóh lajachah, īt chíic wan beedép wat jī.*

³⁰ Pánihat túttimah, Diosdih túi jenah joinít jumna, judiowā Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant īt páud bejep wat jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih īt páudap wat jī. Páant bóí yeó jáap ī páudat túttimah, caán wáihyat júdu át boto jéen bejep wat jī.*

* **11:19** Gn 22.13 * **11:20** Gn 27.27-29,39-40 * **11:21** Gn 47.31-48.20 * **11:22** Gn 50.24-25;
Ex 13.19 * **11:23** Ex 2.2 * **11:23** Ex 1.22 * **11:24** Ex 2.10-12 * **11:27** Ex 2.15 * **11:28**
Ex 12.21-30 * **11:29** Ex 14.21-31 * **11:30** Jos 6.12-21

31 Diosdih táí jenah joiníh jamna, Jericó táтчidih bóli deoh nah jamnih, Rahab wát jamnih, judíowā en waóhnitdih wēi jwāáhnit, mit teo wáacap wat jī. Páant mi teo wáacatji jíib, caán táтчidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowā caántboodih ít maocap wat jī.*

32 Bita Diosdih táí jenah joinít dih naáwíhna yuhna, queét dawá í jamuchah, wā jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwát dih naóh yapanitbut, nihat íih doonádih wā naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wā naóh daáccan níit. 33 Diosdih táí jenah joinít jamna, biquína bíih baác dih moondíh múc maona, ít yap yohop wat jī. Bitá íih cáacwádih táinijeh ít watup wat jī. Páant Diosdih í táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wā teo wáacapna caá”, ā níijátji pah queétdih át teo wáacap wat jī. Bitá táí jenah joinít jamna, jiwā queétdih í jeémíhichah yuhna, Dios íih jacnadih át nemep wat jī.* 34 Bitá táí jenah joinít jamna, bádí íigátboó jamna yuhna, ít íicáp wat jī.* Bitá táí jenah joinít jamna, queétdih í mao yohíhichah yuhna, ít jwei béjep wat jī. Bitá wēpcannitji jamna yuhna, Diosdih táí jenah joiná, wēpépwā ít jamup wat jī. Pánih jamnit, bíih baácmant jéóhnit queétdih eníhcannit soldadowádih múc maonit, ít yap yohop wat jī. 35 Biquína yaádh Diosdih í táí jenah joyát jíib, í déewā wunah bejniťidih Dios át booa wáhp wat jī.*

Obohjeéhtih, bita Dioíhwā í jamat jíib, queétdih teonit, bádí yeejép ít chájap wat jī. “Diosdih ma cádahachah, jwí watbipna caá”, queétdih ít níijíp wat yuh jī. Obohjeéhtih, páant í níijichah yuhna, jeáboó chah táini pehbóó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wat jī. Páant í jepahcat jíib, queétdih yeejép í chájachah, ít wunup wat jī. 36 Bitá Diosdih táí jenah joinít dih yeejép deohnit, bádí ít puñup wat jī.* Bitadih chéonit, nemat maúboó ít nemep wat jī.*

37 Bitadih jeejīh yohnit, ít mawap wat jī.* Bitadih íih báhahdih tac yoób ít bóodop wat jī. Bitadih íbat naajīh ít mawap wat jī.* Bitá moh yéejnit jamna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawúp wat jī. Queétdih níhannít, bita bádí yeejép ít chájap wat jī. 38 Queét chah táinit jamna, nin baác dih moón yeejép wā bíicdih jamnit pínah ít nihcap wat jī. Queét Diosdih táí jenah joinítboodíh cáacwā í náahcah, maú wihcapboó, jeéboobát ípí jib bejep wat jī. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácboó jamni íitboobát ípí áwup wat jī.

39 Queét nihat caandíh táí jenah joinít dih Dios bádí át wēi enep wat jī. Pánih táí jenah joinít jamna yuhna, “Yeebdíh chah táini baác dih wā wáhbipna caá”, Dios á níijníji baác dih í jwáib jwahcap wat jī. 40 Páant níj naóhna, nin pah Dios níj jenah joiná át chájap wat jī: “Queét wíihwā, táttimah jamnit wíihwábut wā pebhna í jayéchah, queét nihat bíicdih táinit yoobát wā jamat táutbipna caá”, át níj jenah joyóp wat jī. Pánih jenah joiná, játi h ā chájatji chah táini jwiútdih ā chájipna caá.

12

Jesús dih táí jenah joí cádahca boj jíih

* 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31
 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34
 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15 * 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26;
 Jer 20.2; 37.15; 38.6 * 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23

¹ Queét wā naóhñit dawá Diosdih túi jenah joí cádahcannit ī jumatjidih jéihñit, yéej chāj cádahñit, jwiítbut Jesúsdiñ jwī túi jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni ā túi nāwíhichah yuhna, chodópdiñ duo béjna, ā jéih wēp nāocan caá. Yégueh wūpnidih duoná, ā túi jéih nāocan caá. Páant ā jumat pah Diosdih jwī túi jepahíhna yuhna, jwī weñat pínahdihjeh chājna, caandih jwī túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwī yéej chājatdih cádahat caá náahap. Chah wēp nāoniboó ā túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ā náah yacat pah jwī chāj cádahca bojat dée caá. ² Jesúsdiñjeh jwī túi náhni jīh. Caanjéñ Diosdih túi jenah joí waóhni jumna, jwiítidih túi jenah joyát túatnibut ā jumna caá. Pánihna, caandih jwī túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiítidih ā teo wáacna caá. Cruzboó wūnna yuhna, ā ípdih át túi jenah joí cádahcap wut jī. Cruzboó wunat tíic náah jumni ā jumuchah yuhna, ā íip ā jumapboó ā weñat pínahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wunap wut jī. Pánihna, bū chah maáh jumna, Dios ā jéihyemant bóo bawámant ā cháudna caá.*

³ Jesúsdiñ eníhcannit caandih búdí yeejép ī chājachah yuhna, Dios ā náah yacat pah át cádahcap wut jī. Páant ā cádahcatjidih ñi túi náhñinaá, yeebdíhbut yeejép ī chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat túat niijná. ⁴ Bitá yeebdíh tabit yeejép chājna yuhna, it mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh it mao yohop wut jī. Páant yeejép ā yapatjidih náhñinit, yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, caandih ñi cádahca bojoó. ⁵ Dios yeeb ā wehdih ā naáwátjidih ¿ñi quíib búd níit? Yeejép ñi yapat pínahdih ā naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Wūuhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wā chāhap. Pánih bohénit, wā túat nuumát túatuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wā wutuchah, jīgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wā oinít, “Meém wā wūuh caá”, níj ennitdih wāpī bohéna caá, ī yap yohcat pínah niijná. Pánihna, ī yap yohochah ennít, queétdih wā peéh chājbiñna caá’, Dios ā niijná caá”, át níj daacáp tají. *(Job 5.17; Pr 3.11-12)*

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjīh, Dios ā weh ñi jumuchah, yeebdíh bohéna caá ā chāhap, chah ñi túi chājat pínah niijná. Det mána ī wehdih ī wutuchah, ī jepahcah, ípī peéh chājna caá, ī túat nuumát pínah niijná. Páant ī chājat pah, Diosbut jwiít ā weh jwī jepahcah, jwiítidih ā peéh chājbiñna caá. ⁸ Ñi túi chājatdih ennít, yeebdíh ā naóhcah nihna, ā weh ñita nihcan tagaá. Páant ā naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wā íip caá”, ñita jéih níjcan tagaá. ⁹ Jwī mána jwiítidih ded pah ī bohéatjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiítidih ī peéh chājachah, queétdih jwīpī jepahap jī. Pánih jepahñit, jwī íip Dios ā túat nuumát túatuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ájeéh jwī túi jumbiñna caá. ¹⁰ Wébít jwī jum jwuhuchah, jwī mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wā chājachah, wā wūuh ā túi jumbiñna caá”, ípī níj jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidih teo wáacna caá ā chāhap, caán túini ā jumat pah jwiítbut táinit jwī jumat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chājatdih “Caán táina caá”, jwīpī níj jenah joicán caá. Búdí jwīpī jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwīh jīgahna yuhna, táttimah caandih jwī jenah joyóchah, jwiítidih ā teo wáacna caá, yéej chājcanjeh, jwī túi jumat pínah niijná.*

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9 * 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yahna, Dios yeebdíh ã bohéatdih jéihna, ñi jġgah cádaahaá. Caandíh chah túi jenah joinít, úumcanjeh, ñi túi weñeé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúhíh namádih bejnit, túinijeh ñi chġjaá. Páant yeejép ñi yapachah yahna, Jesúsdi h cádahcanjeh, wĕpñit panihnit ñi jumbipna caá. Yeéb páant ñi jumachah ennit, bita Jesúhíh wĕpcannit panihnitboobát caandíh chah ĩ túi jenah joibípa caá.

Dios ã wĕtatdih jepahcah, ã tobohat

¹⁴ Míic jūihcanjeh, nihát biícđih ñi túi jumnaá. Pánih jumna, jwĭ Maáhdih túi jepahnit, ñi yeej chġca bojoó. Det yéej chġcannitjeh jwĭ Maáhdih ĩ enbipna caá. ¹⁵ ĩÑi túi chġja chaáh! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jwáub yéej chġjat pínah ã tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yilip ã jġwat panihni yeebjéh ñita míic yéeja tagaá. Jesúhíh namádih ñi cádahachah ennit, bita áihwābut biíc yoobó ĩta cádah tagaá.*

¹⁶ Ñi weha mána nihcannitjġh yeejép ñi chġca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jumca bojoó. Esaúboó ded pah ã jumattjidih ñi túi náhninaá. Diosdih, ã wāhni pínahđihbut náahcanni át jumap wut jĭ. Weép jeñé jumna, ã ĩp ã wānat táttimah ã ĩpíh bíí déedih bíbohni pínah át jumap wut yuh jĭ. Dios ã ĩpđih ã niijnjđihbut bíbohni pínah át jumap wut yuh jĭ. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdí nūgúp wānna, biíc láa ã jeémát jġbjeh ã bíbohat déejidih oboh jumni pah jenah joinít, ã úudboodíh át wāhap wut jĭ. Pánih chġjna, Dios ã wāhat pínahđih át náahcap wut jĭ. Pánih náahcanni ã jumap pah yeéboó ñi jumca bojoó.* ¹⁷ Ā úudđih áih pínahđih ã wāhat táttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. Ā ĩp caandíh ã wāhat pínahđih Esaú búdí át náahap wut yuh jĭ. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yahna, weép jeñédih ã wāhat pínahđih ã úudđih wāh péanit, Esaúboodíh ã ĩp át wāhcap wut jĭ. Caandíh ã jūi úubúchah yahna, túat nūmcanjeh, caandíh át wāhcap wut jĭ.*

¹⁸ Dios Moisésjđih ã wĕtat túatúchah, jwĭ déewā judíowā Dios ã jumni jeená ĩt jūibínap wut jĭ. Obohjeéhtih, caanná ĩ jūibiát pah yeéboó ñi jūibícan caá. Nin pah queétoó ĩt yapap wut jĭ. Dios ã jumni jeé, Sinaí wāt jumni jeená ĩ jūibínachah, búdí ĩgát át jumap wut jĭ. Dupáát, baác méméat, búdí johlitbut át jumap wut jĭ. ¹⁹⁻²⁰ Caanná jūibínit, póojat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yáanachah ĩt joyóp wut jĭ. Páant ã wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ĩ joíhcap wut jĭ. Dios nin pah queéđih át niġ wĕtap wut jĭ: “Det nin jeedíh chānitdih jeejġh yoh mawat caá náahap. Nindih nūñap ã chānuchah, caandíhbut jeejġh ñi yoh mawaá”, át niġjġp wut jĭ. Páant ã niġjġchah joinít, tabit úum náah jumni wĕtat ã jumachah, “Jwĭđđih ma jwáub naóhca bojoó”, ĩt niġjġp wut jĭ.* ²¹ Páant ã yapatdih ennit, nihát ĩ úumachah, “Búdí úumnit, méména caá wā chġjap”, Moisés yah buca át niġjġp wut jĭ.*

²² Páant Diosjeéh ĩt jwĭh jumap wut jĭ. Obohjeéhtih, yeéboodíh pánihcan caá. Dios biícđih jumap túat niġjġná, Sión wāt jumni jee pánihpna ñi jūibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhníh, Jerusalén tútchi caá. Yeébbát dawá ángelwā biícđih wēi naáwát túat niġjġná, ĩ míic wáacapna ñi jūibína caá. ²³ Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwĭh jūibínit biícđih ñi míic wáac jūibína caá. Nihat ĩ wātnadih ã daácni náobut jeáboó ã jumna caá. Nihat cáacwāđih ñioni ã jumapna ñi jūibína caá. Bitá túi chġjnitji Dioihwājġh míic

* **12:12** Is 35.3 * **12:15** Dt 29.18 * **12:16** Gn 25.29-34 * **12:17** Gn 27.30-40 * **12:19-20** Ex

19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * **12:21** Dt 9.19

wáacnit yeebbút ñi jumna caá. Dios queétdih yéejat wihcannit átát chājap wut jī. ²⁴ Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ā wutatjidih jwúub túnt nuumnít, “Jesúsboó wunna, āih meépdih ā yoh wūhachah, yeebdih wā túi ubbipna caá”, Dios jwiútdih át niijíp wut jī. Abelji āih meépdih ā yohochah enna, Dios caandih maonidih át peéh chājap wut jī.* Obohjeéhtih, Jesúsboó āih meépdih ā yoh wūhachah enna, Dios jwiútdih át túi ubap wut jī. Pánihna, āih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeebdih ā naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jātih nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, caandih ī joíihcatji jīb, Dios cāacwādh āt peéh chājap wut jī. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiútdih ā naóh yapanachah jwī joíihcāh, queétdih ā peéh chājat chah, jwiútbodih Dios ā peéh chājipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ā wéhenachah, baác āt méménap wut jī.* Obohjeéhtih, biih ā naáwátdih naóh yapaniboó Dios túttimah ā niiját pinadhīh nin pah āt niij daacáp tajī: “Nin baácđih, jeáđihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajī.* ²⁷ “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ā chājnijidih ā yohat pinadhīh naóhna āt chājap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumbipna caá. ²⁸ Pánihna, ā maáh jumapna bejnīt pínah jumna, caandih ā yohcat pínahđih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Díosđih jwī niij jīih. Páant niijnít, ā náahat pah caandih búđi jwī wēi jīih. ²⁹ Dios wēpni túini yoobát jumna, jwī tuu cáwat pah, det caandih jepahcannitđih ā yoh beedábipna caá.

13

Dios ā weñat pínahđih ded pah chājat

¹ Bitā Jesúihwāđih ñi múic oī cádahca bojoó. ² Ñi jéihca naáhwāđihbut ñi túi wēi jwāáá. Pánih wēi jwāáhna, biquína Jesúihwā, jéihcan yahna, ángelwāđih it wēi jwāááp wut jī.*

³ Nemat muúboó jumnitđih ñi jīgah en teo wáacá. Yeeb íjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatđih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chājaá. Bitā yeejép ī yapachah ennit, yeeb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

⁴ Ñi téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi múic cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó. Pánih yeejép chājnitđih Dios ā peéh chājipna caá.

⁵ Bií déedih tabit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios āt niijíp wut jī: “Yeebdih cádahcanjeh, wā túi teo wáacipna caá”, āt niijíp wut jī.* Páant ā niijátđih jéihnit, ñi bíbohni bií déedihjeh wēinit, chah ñi jwúub bidca bojoó. ⁶ Pánihna, úmcanjeh, nin pah jwī niij jenah joiná caá:

“Wā Maáh Dios weemđih teo wáacni caá. Páant ā jumatđih jéihna, cāacwā weemđih yeejép ī chājat pínahđih wā úmcan níit”, jwī niijná caá. (*Sal 56.3-4,9-11; 118.6*)

* **12:24** Gn 4.10 * **12:25** Ex 20.22 * **12:26** Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * **12:26** Hag 2.6

* **13:2** Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * **13:3** Mt 25.35-46 * **13:5** 1Ti 6.6-10 * **13:5** Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

⁷ Yeebdíh waóhñit, Dios naáwátidih bohénitjidih, í túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Páñih náhninit, Diosdih í túi jenah joyátji pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó ñi túi jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh bíic yoobó jumni caá. Jon jātih ded pah ā jumtji pah buubut ā jumna caá. Túttimahbut bíic yoobó ā jumbipna caá. ⁹ Jesúih namádih cádahñit, biáboó bejcat túut niijná, dawá máchah í bohéatdih ñi joica bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandih ñi jeémpca bojoó”, biquína í niij bohéna caá. Páant í niij bohéatdih jwí jepahachah yuhna, Diosdih chah jwí túi jenah joyát pínahdih ā teo wáaccan niút. Obohjeéhtih, Diosboó jwiútdih oinit, āpí teo wáacna caá, Jesúsdiñ chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Páñihna, ā teo wáacatjñh caandih túi jenah joinít ñi jumúú.

¹⁰ Jesús cruzboó ā wan wāhatjidihjeh jwí túi jenah joyóchah, jwí yéejatdih Dios ā yohna caá, ājeéh jwí túi jumt pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewáboó ñuñúpwádhí í mao cáo wāhna yuhna, cáacwā í yéejatdih ít jéñ yoh beedácap wat jñ. ¹¹ Queét sacerdotewā í maáta jópchi jumt pah ñuñúp meépdih Dios ā jumni tólihboó ípí ub waad béjep wat jñ, cáacwā í yéej chājatdih Dios ā yohat pínah niijná. Páant í chājat túttimah, í maoniji ñuñúpdih cáacwā í jumap yehboó ípí cáo yoh beedánap wat jñ.* ¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wan wāhñit, āñih meépdih āt yohop wat jñ, jwí yéejatdih ā yohochah, Dioihwā jwí jumt pínah niijná. ¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni ā wanatdih enna, judíowā í maáta caandih ít eníhcap wat jñ. Páñihna, cruzboó ā wan wāhatjidih jwí túi jenah jói jíñh. Páant jwí jumachah enna, cáacwā jwiútdihbut í eníhcan niút. ¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwí jumt pínah yoobát ā wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwí yoob jumt pínah tútchidih páina caá jwí chājap. ¹⁵ Páñihna, Jesús ā teo wáacatjñh Diosdih jwí wēi naáwáchah, caandih mao cáo wāhat panihni ā jumna caá. Caandih jwí túi weñat dée caá.*

¹⁶ Nijeéh jumnitdih túi chājñit, ñi teo wáacá. Páant ñi chājat pínahdih ñi túi náhninaá. Páñih chājna, Diosdih cáo wāhat panihnidih wāhñit, caandih túi wēina caá ñi chājap. Páant ñi chājachah ennit, Dios ā túi wēibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhñitdih túi jepahna, í watat pah wēinit ñi chājaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdíh ā túi en dawát túutap tagaá, caandih ñi yap yohcat pínah niijná. Páñih watnit í jumachah, yeebdíh ded pah í en dawátjidih Diosdih naáwát ā náahbipna caá. Páñihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, í túi wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahachah ennit, búdí íta jñgah tagaá. Páñih jepahcan, ñita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiútdih ñi uúbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwí túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumt pah túi chājñhna, “Yeejépdih chājna caá wā chājap”, jwí niij jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdíhbut búdí ñi uúbú, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdíh ā jwúub wahat pínah niijná.

Queétdih ā pée uúbát

²⁰ Jwí Maáh Jesús jwí yéejat jíib wan wāhñit, āñih meépdih āt yohop wat jñ. Páant ā chājachah, “Ñi yéejatdih wā yohbipna caá, páantjeh wājeéh ñi túi jumt pínah niijná”, Dios jwiútdih āt niij naáwáp wat jñ.* Páant niijní jwí Maáh Jesúsdiñ āt jwúub boonan wat jñ. Páñihna, Jesúsboó jwiútdih túi ubni, chah wēpni, ovejawádhí en daoní panihni jumna, jwiúit āñih ovejawā panihnitdih

* **13:11** Lv 16.27 * **13:15** Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 * **13:20** Ex 24.8; He 10.29

ã túi en daoná caá.* ²¹ Dios caandíh booniji jumna, yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ã weñat pínahdihjeh ñi chãjat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihatdih ã túi túut nũmũ naáh, ã náahat pah jwĩ jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah búdí jwĩ wẽi jĩh. Páant tíi ã jumna nah.

Ã pée túyat túutat

²² Wã déewã panihnitá, yeebdíh nin wã daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdíh wã naóh bohéatdih íjcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñaat túut niijná, páant wã daacáp be.

²³ Nindihbat yeebdíh wã jéihyana caá: Jwĩ úud panihni Timoteo nemat mũboó jumnijidih ít bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ã juyúchah, yeebdíh enedih bejna, caandíhbat wã nũmah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihát bita caanjĩh jumnit Jesúhwãbut í túyũ naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúhwã yeebdíh í túyat túutna caá.

²⁵ Weembát yeéb nihatdih wã túyat túutna caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

* 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristodihbat teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwí n̄owā ī jaimená poómpdih moón, Jesúihwā bíih baácnaboó jumnitdih* túyat túttnit, nin núodih wā daac wahna caá.

Dios jwiitdih ā jéihyaat

² Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jenah joyoó. ³ Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jepahnit jumna, chah túi jenah joinít, caandih ñi cádahcan níit. Chah ñi túi jenah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé. ⁴ Jesúsdi h cádahcan, túi jenah joinít jumat túat niijná, bíic yoobó túi chājnit ñi jumú.

⁵ “¿Ded pah wā chājbi?” níij jéihñi Diosdi h ā úbú naáh. Páant ā úbúchah, Dios caandih ā jéihyabipna caá. Caán ni hat caandih úbhñitdih jūhcanjeh, búdi āpī teo wáacna caá, ī jéihyat pínah niijná.* ⁶ Pánih úbhna, Diosdi h túi jenah joinít, ā úbú naáh. “Wā úbúchah yuhna, Dios weemdih āta teo wáaccan tagaá”, níij jenah joiní ā jumca bojo naáh. Páant níij jenah joiníboó johlit dedboó ā johochah, búdi muj nolihat āpī túat n̄umát pah ā jumna caá. Páant níij jenah joiní, yeó jáap jumat pah bíic yoobó āpī chājcan caá. Diosdi h túi jenah joiní ni hcan caá.* ⁷⁻⁸ B̄u n̄indih jenah joiná yuhna, cheibit mácah ā jenah joibipna caá. Páant túi jenah joicán ā úbúchah, jwí Maáh caandih ā jepahcan níit.

⁹ Ded Jesúih oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ā waadábipna caá. Páant ā chājat pínahdih jéihnit, ā weñe naáh.* ¹⁰ Ded Jesúih dawá bíi dée bíbohñidih bita ī dúuc wáyachah yuhna, ā weñe naáh. Cháa ā moopát pah tigaá caán bíi dée ā b̄udáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ā weñe naáh. ¹¹ Yeó aáb jūhna, t̄ubit ā chāhachah, cháa diib téh bejnit, ā yáugna caá. Páant ā yáuguchah, ā túi jígo hat ā beedná caá. Páni hat pah búdi bíi déedih wēinibut āih bíi dée bíicdi h ā b̄udbipna caá.*

Yeejép chājat jenah joyátdih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ā jumbipna caá. Páant ā cádahcatji jīb, páantjeh jeáboó Dios ājeéh jumat túttnit, caandih ā túi chājbipna caá. “Weemdih túi oinidih wājeéh wā túi jumat tútbpna caá”, ā niijátji pah ā chājbipna caá. ¹³ Yeejép chājat jenah joyát ā jūwúchah, “Dios caá weemdih páant ā chājat tútup”, ñi níij jenah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jenah joicán, cāacwādhbat páant ā jenah joyát tútcan caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cāacwājeh t̄ubit yeejép ī ñinahat pah ípī jenah joiná caá. ¹⁵ Pánih jenah joinít, yeejép ípī chājna caá. Páant ī chājatji jīb Dios queétdih iiguípna ā bejat tútbpna caá.

¹⁶ Wā déewā, wā oinít, “Dios weemdih ā w̄atuchah, yeejép wā chājap jī”, ñi níij jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdih ni hcan caá. ¹⁷ Jwí íip

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1 * 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17

* 1:6 Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * 1:9 Jer 9.24 * 1:11 Is 40.6-7

Dios jeáboó jumni jwiítidih teo wáacat túat niijná, tainidihjeh bitadiah ã wáhat túatna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cáiwáidihbut chājni. Pánihna, ĩ jígohat ã túat nuuméachah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ã jumna caá.* ¹⁸ Ā náahat pah áih táini doonádih jwí jepahachah, ã weh jwí jumat pínah niijná, jwiítidih jáap cāac jumnit panihnit át jumat túatjip taga. Pánih jumnit, níhat ã chājnit cáih jwiítidih ã táí ubachah, ã jwíih túat nuumnit jwí jumna caá.*

Diosdih yoobópdih jepahat

¹⁹ Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwátidih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jenah joicánnit ĩ wéheat pah wéhecan, waicanjeh ĩjnit ñi jumca bojoó. ²⁰ Det ĩjnit Dios ã náahat pah ĩ túi chājcan caá. ²¹ Nihat ñi yéej chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cádaaha. Pánih cádahnit, Dios naáwátidih ĩ bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumna. Páant ĩ bohéatdih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ã túat nuum péabipna caá.

²² Ā naáwátidih joiná yuhna, jepahcan, ñi miíc yeena caá. “Wā jepahcah, ã táimi nacaá”, niij jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ã naáwátidih túi joinít, ã bohéat pah ñi chājaá. ²³ Ded caán naáwátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ã jumna caá: Áih móotdih quenalihjéh ã miíc enna caá. ²⁴ Pánih miíc en péa bejnit, ded pah ã jígohatdih waicanjeh ã quíib buudná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã enatjidih ã quíib buudcát pah Dios naáwátidih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ã wēibipna caá. Pánihna, caán bohéatdih jepah cádahcannidih wēi ennit, Dios ã túi teo wáacbipna caá.

²⁶ Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdih Diosdih ã wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niij jenah joiná yuhna, yeeatdih ã jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ã wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Dios jwí ĩip ã náahat pah caandíh jwí weñat túat niijná, nin pah caá jwiítidih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wunnitdihbut yeejép ĩ yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ĩ chājat pah jwiítidih chājcat caá náahap.

2

Cāacwādh biíc yoobó túi chājat

¹ Wā déewāá, jwí Maáh chah táini Jesucristodih jepahnit jumna, cāacwādh biíc yoobó túi chājat caá náahap. ²⁻³ Orojéh ĩ chājnjini téihya yacat júdana, búdí ĩib jumni yéguehdihbut duoní yeéb Jesúhwā ñi miíc wáacapna ã waád juibínachah enna, caandíh ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyupboó ma chūdú”, ñita niij tágaá. Páant niijná yuhna, caanná yeejép yégueh duoní moh yéejni ã waád juibínachah enna, caánboodíh ñita wēi jwāáhcan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhú. Baácđihjeh ma chūdú”, caandíh ñita niij tágaá. ⁴ Pánih chājna, cāacwādh yeejép jenah joinít, túi jígohnitdihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yeejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niij jenah joyát ã táican caá.

⁵ Wā déewā, wā oinitá, weemdíh ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinít, ã maáh jumapboó jumnit pínah niijná, Dios át ĩwip wut ĩ. “Wājeéh páantjeh ñi jumbipna caá”, Dios caandíh oinitdih át ĩwip wut ĩ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih ã ĩwíchah yuhna, yeebboó queétdih ĩwip tícana caá. Pánih queétdih tícanit, dawá bií dée bíbohnitdihjeh ñi wēi enna caá.

* 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6 * 1:18 1P 1.23

Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bíi dée bíbohñitboó yeebdíh yeejép ìpí chājna caá. Queétjeh yeebdíh naóh yacat túat niijná, cáacwādhíh peéh chājat túatnit pebhna ìpí teo wái bejna caá. ⁷ Queétjeh Cristodih yeejép ìpí wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiít Cristoihwā caá”, niijnít jumna yuhna, caandíh yeejép wéhenebóodíh ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ā táican caá.

⁸ Dios naáwátdih daácniboó nin chah wēpni wutatdih ā daacājtídh ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadihbat bíic yoobó ma oyoó”, āt niij daacáp tajī.* Caán wutatdih jepahna, ñi túi chājna caá. ⁹ Obohjeéhtih, maáta panihñitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodíh enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ā wutatdih ñi yap yohna caá. ¹⁰ Ded Dios ā wutatdih jepahna yuhna, bíic wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandíh peéh chājat ā jumbipna caá. ¹¹ “Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó”, Diosjeh āt niij wutap wut jī.* Caanjéh mantih, “Cāacwādhíh mao yohca bojoó”, āt niijíp wut jī.* Pánihna, det ī weha mána nihcannitjīh yeejép chājcan yuhna, cáacdhíh mao yohna, Dios ā wutatdih yap yohnit ī jumna caá. ¹² Cristo jwiítídh búdí oina, jwí túi jumt pínah niijná, bitadih ā oyat túatna caá. Páant ā wutatdih jepahñitdih, jepahcannitdihbat ñíonit, ded pah ī chājatjí jíbídh ā naóhñipna caá. Páant ā jumachah, ā wutat pah jwí túi chājat dée caá. Ā náahat pahbat jwí wéhe jīh. ¹³ Bitadih jwí jīgah encah, Dios cáacwādhíh ā ñío láa jwiítidihbat jīgah encanjeh, ā peéh chājñipna caá. Obohjeéhtih, bitadih jwí jīgah enechah, jwiítidihbat jīgah ennit, ā peéh chājcan niit.

Jesúsídh túi jenah joinít, bitadih teo wáacat

¹⁴ Wā déewāá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wā túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadih ā túi teo wáaccan, ā niijátjí dedé pínah niñcan caá. Páant ā niijchah yuhna, Dios caandíh ā túi ubcan niit. ¹⁵⁻¹⁶ Ded Jesúsíh, Jesúsíh wili ī jeémát pínah wihchah ennit, yeejép yéguehdihjeh ī dawáchah ennit, jwiít Jesúsíhwā queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Táini yégueh ñonít, táini jeémátdih jeémpnit, ñi túi jumúú”, niijná yuhna, ī náahatdih ñi wúhchah, ñi niiját dedé pínah niñcan caá. ¹⁷ Pánihna, “Cristodih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chājcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah niñcan caá.

¹⁸ Ñijeéh jumni nin wā bohéátdih joíhñcanni nin pah āta niij tágaá: “Weém wāpí túi chājna caá. Meémboó bitadih teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wā túi jenah joiná caá’, mapí niijná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ā túi ubñipna caá”, āta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiniboó bitadih ā túi chājchah, caandíh túi jenah joiní ā jumtadhíh cáacwā ī jéihñipna caá. ¹⁹ “Dios bíicjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ā táina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosídh ñi jepahcah, caandíh ñi jéihyat dedé pínah niñcan caá. Nemépwābat ñi jenah joyát pahjeh mun tigaá ī jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios bíicjeh ā jumtadhíh jéihna, ā wēpatdih úmñnit, queéboó ī méména caá. ²⁰ “Cristodih túi jenah joiní wā jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadih teo wáaccan, yoobópídh ā túi jenah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadih teo wáaccanniboó yoobópídh ā jepahcan caá. ²¹ Caán yoobópídh ā jumtadhíh ñi jéihyat pínah niijná, jwí ñuo Abraham ded pah ā chājatjídhíh wā naóhñipna caá. Caán ā wúh Isaac wūt jumñidih Diosídh āt mao cáo wáhihip wut yah jī. Pánihna, jee dáhnajíh ā cáag aabáni poómpjih ā

* **2:8** Lv 19.18 * **2:11** Ex 20.14; Dt 5.18 * **2:11** Ex 20.13; Dt 5.17

cáagni tuujih caandíh át chéó cáagap wut jī. Pánih chéó cáagna, Dios ā niijátji pahjeh caandíh wēinit, ā wūhđih mawat túat ātih chājap wut yuh jī. Páant ā jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandíh át niij enep wut jī.*
 22 Páant ā niijátjidih náhninit, nindih űi jenah joyó: Abraham Diosdih túi jenah joini jumna, ā wutatdih át jepahap wut jī. Pánih jepahna, Diosdih ā túi jenah joyátdih át jéutap wut jī. 23 Dios naáwátdih naóh yapani ā niij daacátji pahjeh át yapap wut jī. “Abraham Diosdih túi jenah joinit, át jepahap wut jī. Páant ā jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh át niij enep wut jī”, át niij daacáp tajī.* Páant ā niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ā chéén caá”, cāacwā caandíh it niijíp wut jī.*

24 Pánihna, ded pah Abraham ā yapatjidih jenah joinit, nindih űi jéihbipna caá: “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíh ā jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíh ā niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinit, ā túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ā niij enna caá. 25 Páant tigaá Rahab wut jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túiníh caá”, Dios át niij enep wut jī. Josué ā wah bojnitji miíh tútchina i jilbínachah, queétdih jwááhnt, “Wíih muáboó űi űo jwuháp”, mit niijíp wut jī. Cheibit Josuéwā i jumapna queét i jwúub bejehchah, biíh namáboó mit jéutap wut jī, “Queétdih eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túiníh caá”, Dios át niij enep wut jī.* 26 Jwíih bácahdih caolih ā wihcah, jwíta báadcan tagaá. Pánihna, caolih ā wihcah, jwíih bácahboó dedé pínah āta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadih teo wáaccan, yoobópdih caandíh jwí túi jenah joicán caá. Pánihna, jwí teo wáaccah, caandíh jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ā jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

1 Wā déewáá, ded Dios naáwátdih cāacwādh bohéna, caán ā bohéatdih caanjéhbut ā túi jepaha naáh. Pánih bohéna yuhna, ā túi chājcatdih enna, caánboodíh Dios chah ā peéh chājat pínahdih űi jéihna caá. Pánihna, űijeéh jumnit Dios ā űionitjeh i bohéna naáh. 2 Dawá láa nihat jwiit cāacwā yeejép jwípi chājna caá. Ded yeejép niijíhat ā jwúwáchah yuhna, niijcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chājihatdihbut āta jéih yap yoh tagaá. 3 Nin pah ā jumna caá: Caballoíh jacdih ítah naabítdih yacnit, áih yapatnaboó tópnadih jwípi chéona caá. Caandíh púuh laáb chūndnit, caan tópnadih wáinit, ded jwí bejíhipboó cabalodih jwí jéih bejat túatna caá. Baini naabít ā jumuchah yuhna, caandíh jwí wáyachah, caballo jwiitdih ā túi jepahna caá. 4 Nin pahbut ā jumna caá: Búdí jāj chóo ā jumuchah yuhna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainijeh ā jumna caá. Pánihna, búdí johlit ā ub joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán baini naajíhjah ded ā bejíhipboó ā jéih íoh teo bejna caá. 5 Pánihat pah tigaá jwíih nuúc baini ā jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadih búdí jwí yéejana caá. Nin pahbut ā jumna caá: Baini tuu cúut jumna yuhna, iig űáhnna, dawá máa nahnadíh ā iigná caá. Pánihat pah jwíih nuúcih niijná, búdí yeejép jwí jéih chājna caá. 6 Pánihna, jwíih nuúc tuu cúut panihni ā jumna caá. Jwíih nuúcih niijná, jwí jéih míc yéejana caá. Tuu cúut búdí ā iigát pah yeejép

* 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8 * 2:25 Jos 2.1-21

pohba jwí chājna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwā ĩ wutap pah jwí chājna caá.* ⁷ Nihat jiadih moón nuñápwā, jiijnít, maiwā, dóbohwa, queejwādhbut cāacwā ĩt wutap wat jī. ⁸ Obohjeéhtih, jwíih nuúcjīh yeejép niijná, jwí jéih cádahat tútcan caá. Maiboó cāacdih chāacna, ā yéjaat pah jwiítbut jwíih nuúcjīh yeejép niijná, bitadih búdí jwí yéejana caá. ⁹ Jwíih nuúcjīh Diosdih wēi naóhna yuhna, caán ā jumat pah jwiít cāacwādh ā chājnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadih jwí niijná caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmantjeh wēi naáwát, yeejép niijátbut ā bacna caá. Wā déewāá, páant jwí niijíchah, ā túcan caá. ¹¹ Biíc meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biícđih āpī nooj báccan caá. ¹² Wā déewāá, higuera nah olivo túbndih āpī quehcan caá. Iguíh nahboó higuerađih āpī quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ā nooj báccah, túini mah ā nooj báccan níit. Pánihat pah jwiítđih túini naáwát, yeejép niijátđihbut niijcát caá náahap.*

Túí jenah joyát

¹³ ¿Nijeéh jumnit biquína túi jenah joinít ĩ jum níit? Pánih jumíhna, “Bíta chah wā jéihna caá”, ĩ níij jenah joicá bojo naáh. Páant níij jenah joicánjeh, túinijeh jumnit, ĩ túi chāja naáh. Páant ĩ chājachah enna, “Queétboó túi jenah joinít yoobát ĩ jumna caá”, ñi níij jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedih búdí en ñinahna, ĩ weñat pínahđihjeh jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wā jumna caá”, ĩ níijcá bojo naáh. Páant niijnít, túbít yeení ĩ jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdih náhcannit ĩ jenah joyát pah, jenah joiná caá ĩ chājap. Páant Dios queédđih ā jenah joyát tútcan caá. Nemépwā caá páant ĩ jenah joyát tútup. ¹⁶ Bitadih jepchá túbnit, queédđih teo wáaquíhcan, búdí míic jūihñatbut ā jumna caá. Pánih míic jūihñit jumna, búdí yeejépđihbut ĩ chājna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnitđih Dios ā túi jenah joyát tútna caá. Páant ā jenah joyát tútuchah, ĩpī túi chājna caá. Pánih túi chājna, míic jūihcan, bitadih yap yohcan, ĩjeéh túi biícđih jumnit, queét nihatđih biíc yoobó oinit, bitadih ĩ jīgah en teo wáacna caá. Pánih chājna, yeecanjeh, ĩpī túi jumna caá.* ¹⁸ Pánih míic jūihcan, “Túinijeh ñi jumúé”, bitadihbut ĩpī níij naóhna caá.

4

Nin baácdih bóodih bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míic jūihñit, ñi míic mao? Túi chājíhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chājna, ñi míic maona caá. ² “Caandíh búdí wā náahna caá”, níij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohndih jūihñit, míic maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh wúbhcan, ñi náahatđih ñi bíbohcan caá. ³ Úbúhna yuhna, ñi weñat pínahđihjeh ĩpī wúbhna caá. Páant ñi wúbúchah, Dios yeebdíh ā jepahcan caá. ⁴ Diosdih jéihcannit ĩ náahat pah yeebbát náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan níit? Pánihna, queét ded pah ĩ chājatđih wēi enna, biíc yoobó chājnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.* ⁵ Dios naáwátđih daácniji nin pah át níij daacáp tají: “Dios jwíjeéh ā jumat tútñi Túini Espírítu jwiítđih búdí oinit, jwí yéej chājíhichah, túbít ā jīgahna caá”, át níij daacáp tají. Páant ā níij daacátji oboh jumni níhcan, yoobóđih tigaá ā jumap.* ⁶ Pánih oina, Dios jwiítđih

* **3:6** Pr 16.27 * **3:9** Gn 1.26 * **3:12** Pr 18.21 * **3:17** Pr 1.1-9.18; Stg 1.5 * **4:4** Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * **4:5** Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2

búdí ã teo wáacna caá, caandíh jwí túi jepahat pínah niijná. Nindihbat Dios naawát dih bih daacni át niij daacáp tají: “Weém bácah bitadih chah wã jéihna caá”, niijníndih Dios ã eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijniboodíh Dios búdí oinit, ã teo wáacna caá”, át niij daacáp tají.*
 7 Pániha, Diosdih túi jepahnit ñi jumúú. Caandíh jepahnit, nemép ã yéej chājat tūtuchah yuhna, caanboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ã jweibípa caá. 8 Diosdih búdí bidnit, ájeéh túi bíicdih ñi jumúú. Páant ñi jumuchah, caanbát ñijeéh jumnit, yeebdíh búdí ã teo wáacbípa caá. Yéej chājíhatdih jenah joí cádahnit, ñi jwúub chājca bojoó. Pánih cádahnit, tūiniboodíhjenah joinít, ñi túi chājaá. 9 Ñi yéej chājatdih búdí jīgahnit, ñi juñúú. Yeejép ñi wēi chājatjidih cádahnit, caandíh ticnit ñi jumúú. 10 “Yéej chājni, oboh jumni wã jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caanboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, ã túi teo wáacbípa caá. Túttimah, ã pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ã waadábípa caá.*

Bita Jesúhwādh yeejép niijcát

11 Wã déewāá, yeejép doonádih yeéb mícjeh ñi niijcá bojoó. “Caán túicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwí míic oyat pínahdih Cristo ã watat ã túican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túí chājat pínahdih weemjéh caá wã jéih ñiwip”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, yeebjéh míic watna caá ñi chājap. 12 Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwādh watni, queétdih ñioni ã jumna caá. Cáacwā iiguípa bejnit déejidih caanjéh ã jéih túi ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípa ã jéih bejat tūtuna caá. Pániha, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cáacwādh jwí jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwí jéihcat

13 Búú, nindihbat ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi niij jenah joiná yah caá: “Búú, cheibit bih tútchina jibidih wã bejbípa caá. Caanna juibínit, bíic jópchi jum, bíi déedih jib chājnit, búdí dinerodih wã bíbohípa caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. 14 Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Túú jeí maátcanjeh jumnit, bíicmantjeh ã buudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbat maátcanjeh jum jwuhnit, jwí buudbípa caá.* 15 Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wã chājbípa caá”, niij jenah joyát caá náahap. 16 Pániha, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wã chājbípa caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá. 17 Ded ã túi chājat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chājcan, ã yéej chājna caá.

5

Dawá bíi dée bíbohnitdih ã wēp naawát

1 Yeéb dawá bíi dée bíbohnitboó weemdíh ñi túi joyoó. Búú nihát ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah búdí moh yéejnit ñi jumbípa caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaac juñúú. 2 Ñíih bíi dée ã moóp beedáh bejbípa caá. Ñíih yéguehdih jóoh macwā í jeemp beedábípa caá. 3 Búdí oro, platadihbat ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah nihcan niít. Yeéb dinerodih oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodih yeéb ñi oyatjí jib, péeni yeó jáapdh yeejép ñi yapbípa caá.

* 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5 * 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6 * 4:14 Pr 27.1

liguipboó jumnit, búdí ñi moh yéebipna caá.* ⁴ Yeebdíh teo wāhntidih yeenit, ī tewat jībidih yoobópdih ñi jīb chājcap be. Pánih jīb chājcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohohchah, Dios ā enna caá. Yeebdíh teo wāhntitboó ī tewat jībidih náahna, búdí ī ñaácna caá. Páant ī ñaácachah, jwī Maáh Dios queédih ā joiná caá.* ⁵ Nin baácboó jam jwāhntit, dawá bií déedih ñi bíbohohchah, dedé yeebdíh ā judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipī chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ā peéh chājat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiit cāacwā jwīih momo jiwīwādih búdí jeémát jwīpī wāhna caá, búdí ī débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehntit ī jumuchah ennit, queédih jeémát tútt niijná, jwīpī maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwīwā ī wēi jeémpna yuhna, queédih jwī mao jeémát pínahdih ī jéihcan caá. Yeéboó queét wēi jeémpnit jiwīwā panihntit caá ñi jumup. ⁶ Nin pahbut ñipī chājna caá: Túi chājnit yeebdíh ī yap yohcah yuhna, nemat maúboó nemat túatnit, queédih ñipī mawat túatna caá. Páant ñi chājat jibbut Dios yeebdíh búdí ā peéh chājipna caá.

Cristo ā jwūub dei jūúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wā déewāá, jwī Maáh nin baácboó ā jwūub dei jūúwát pínahdih ñi túi páñaa. Wápchi mínah “Wā momnidih mah ā jūúwá naáh, túi chíihnit, ā túi quehat pínah niijná”, niijnít, ā túi páina caá. Páant ā páñat pah muntih, yeebbút ñi túi páñaa. ⁸ Jwī Maáh ā jwūub dei jūúwát pínah bahniyeh ā judhdadidih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandíh ñi jenah joí cádahca bojoó.

⁹ Wā déewāá, yeéb múicjeh yeejép ñi múic niijcá bojoó, Dios yeebdíh ā peéh chājcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Á peéh chājat pínah yeó jáap bahniyeh ā judhna caá. ¹⁰ Wā déewāá, Dios naáwátidih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yuhna, Dios queédih ā naáwát tútatdih it naóh cádahcap wut jī. Pánihna, queét ī cádahcat pahjeh muntih, yeebbút biic yoobó Jesús ā jwūub dei jūúwát pínahdih ñi pái cádahca bojoó. ¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit ī jumna caá”, jwī níj jenah joyátidih ñi túi jéihna caá. Jon jātih bóo Job wūt jumniih doonádih ñit joijí tagaa.* Caán búdí yeejép yapna yuhna, Diosdih āt túi jenah joí cádahcap wut jī. Pánih yeejép ā yapat túttimah, Dios jwī Maáh túi jīgah enni jumna,* caandíh búdí āt teo wáacap wut jī.

¹² Wā déewāá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cāacwā ī naáwátidih bita ī túi joyát pínahdih náahna, nin pah ipī niijná caá: “Jeá túini ā jumuchah, yoobópdih caá wā niijp”, ipī niijná caá. Páant ī niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdiyhjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ā peéh chājipna caá.*

Uúbát

¹³ Niyeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ā uúbú naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ā wēi ewe naáh. ¹⁴ Biíh wanni jumna, Jesúhwa ī maátadih ā bid bojo naáh, yíjijh ñáinit, jwī Maáh Jesús ā wēpatjijh caandíh ī uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jáha úbhhntit, “Jwī uúbát pah Dios ā chājipna caá”, ī níj jenah joyóchah, wannidih Dios ā boobipna caá. Á yéj chājatji jīb wanní ā jumuchah, ī uúbúchah, ā yéj chājatjidihbut Dios ā yohbipna caá. ¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yéj chājatdih ñi múic naáwá. Pánih múic naóhntit, yeéb múicjeh Diosdih ñi uúbá, dedé wunat ā jumuchah, caandíh ā booaat pínah niijná. Túi chājnit ñi

* 5:3 Mt 6.19 * 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12

Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34

uúbáchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ã jumna caá. ¹⁷ Dios naáwát dih naóh yapani Elíasji jwiit pah át jumap wut jī. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij uúbáchah, biic peihcanni jópchi biih jópchi tac yoób mah át buugcáp wut jī.* ¹⁸ Táltimah, ã jwúub uúbáchah, mah át jwúub buugúp wut jī. Baácdih mah ã jwúub buugúchah, momni chíhnit, át jwúub quehep wut jī, páant mantih. Pánihna, Diosdih jwī uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéj chājni ã túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wā déewāá, ñijeéh jumni Dios naáwát dih ã cádahachah ennit, caandih jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát túutnit, caandih ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ã jwúub túut nuumúchah, búdí ã yéj chājachah yahna, Diosboó ã yéjat dih yohnit, caán iiguipna bejni déejidih ã túi uubipna caá.* Caandih túi náhninit, ñi túi múic teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Santiago

* 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25

* 5:18 1R 18.42-45

* 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queétdih ã túyat túut

1 Weém, Pedro, Jesucristo ãih doonádih naáwát túutni jumna, yeéb Jesúhwa biih baácna jwei peétnidih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ñi jumna caá.* ² Jon játih ãihwã ñi jumát pínah niijná, jwí íip Dios ã náahat pahjeh yeebdíh át ñíoip taga. Páant ã ñíonit ñi jumuchah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh táiniboodíh túut nuumná caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, ãih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jumát pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. Dios búdí oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Túí wēi pānit jwí jumát

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih búdí jwí wēi naóh jĩih. Caanjéh tigaá jwiútdih jĩgah en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwúub boonap tajĩ, jáap cãac jumnit panihnit jwí jumát pínah niijná. Pánih jumnit, jwĩih bácah ã wunuchah yuhna, jwĩih caolih Diosjééh ã pehbhoó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi pãina caá.* ⁴ Caán túyupboó jumna, jwí jwúub wuncan niút, buca. Dios túini yoobát ã jumát dih ennit, caandíh bainí jwí wēican niút. Caanná jwí jwibínachah, túini ã wáhat pínahdih ã bíboh pãina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiútdih ã túut nuúm péabipna caá. Páant ã túut nuúm péaat túut niijná, caandíh jwí túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwí bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá. ⁷ Oro yoobát ã jumát dih jéihíhna, cãacwã caandíh í puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí júb jumna yuhna, ã buúdbipna caá. Jesús dih jwí túi jenah joyátboó oro ã júb jumát chah ã júb jumna caá. Yoobóp dih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh jwí cádahcan niút. Jwí túi jenah joí cádahcah, Jesucristo jwúub dei jóóhnit, búdí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiútdih ã niijbipna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwuhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Buúbut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá.* ⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumuchah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cãacwãdih oinit, í yéejat júb iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwát dih naóh yapanitji í daacáp wut yuh jĩ. Pánih daácna yuhna, queétdih caandíh ít beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, búdí jéihíhna, queétdih ít múic úbh joyóp wut jĩ. ¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud jóóhnit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queétdih át jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã jóóhbi? ¿Páant ã jóúwúchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwí beh enbi?” Ípĩ niij múic úbh joyóp wut jĩ. ¹² Pánihna, Túini Espíritu queétdih naóhna, ñih pínah nihcan, buú láa moóníh pínah ã jumát dih át jéihyanap wut jĩ. Páant í joiníji túini doonádihjeh Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ít naáwáp wut jĩ. Caán doonádih Dioíh ángelwábut búdí í jéihíhna caá.

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29

Ded pah jwiit Jesúhwā jwī jumat

¹³ Dios jwiitdih nihat ā tui chājatdih náhninit, tui jenah joinit űi jumuu. Yeejéj chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ā jwúub dei júohnit, jwiitdih ájeéh ā ub bejat pínahdih űi tui wēi pánaá. ¹⁴ Jesúih doonádih joi jwúhcan, űi náahat pahjeh űit chājap taga. Obohjeéhtih, buu caandih jéihna, űi jwíih jumatji pah űi chājca bojóo. Dios weh jumna, caandih tui jepahnit űi jumuu. ¹⁵ Pánih jumna, yeebdih űiűoni Dios táini yooabát ā jumat pah, yeebbát űi tui chājaá. ¹⁶ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: “Weém caá yéejat wilhcani. Páant wā jumat pah, yeebbát yéejat wilhcanit űi jumuu”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajī.*

¹⁷ Diosdih úbhna, “Paá”, űi niijná, nihat cáacwā ded pah ī chājatdih ā enna caá. Páant ā enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée űi jum jwúhchah, tíc jenah joinit, ā peéh chājatdih úmna, yéej chājcat caá náahap. ¹⁸ űi nuowā ī watatji dedé pínah niican caá. Queét ī watatdih jepahnit űi jumuchah, Cristo űi yéejat jib buudáat panihnidih āt jib chājap taga. Pánih jib chājna, platajih, orojih yeebdih āt jib chājcan tagaá. Plata, orobut ā buudáh bejbipna caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó táini yooabát oveja wúh panihni jumna, wan wúhnit áih meépjh űi yéejat jib buudáatdih āt jib chājap taga. Caandih űi tui jéihna caá. ²⁰ Nin baácđih ā chājat pínah jātih, Diosboó Cristo ded pah ā yapat pínahdih ātāt jenah joyóp wat jī. Páant ā jenah joiniji Cristodih ā wahachah, yeebdih teo wáacat táut niijná, buu āt cáac jumap tajī. ²¹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatjih Diosdih jepahnit űi jumna caá. Cristo wunnijidih jwúub boonanit, ā pehbboó ub páuh laab béjnit, ájeéh biícđih watni pínah Dios maáh āt waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih tui jenah joinit, jwúub boonanit, ā pebhna yeebdihbut ā ub bejat pínahdih űi jéihna caá. Caandih jéihnit, űi wēi páina caá.

²² Jesucristoih táini doonádih jepahnit, yéej chājatdih űit cádahjip taga. Pánih cádahnit, biíc weh pah Jesúhwáđih űi tui miíc oina caá. Pánihna, “Meemđih wā oina caá”, niijnit, queéđih űi tui teo wáacá. ²³ Yeéb jáap cáac jumnit panihnit Dios weh űi jumna caá. Jwī mána ī cáac jumat táttimah, ĩpī wanna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwī jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandih jepahnitdih ā tui táut nuumná caá. Caán naáwát páantjeh ā jumbipna caá.* ²⁴ Jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Yílip ā diib téh wanat pah mantih, cáacwābut ĩpī wanna caá. Ded cháa, táini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwúhnit, ā yúug jéenna caá. Caan pánihni cáacwā wēpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwúhnit, ĩpī wanna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ā buudcán niit”, āt niij daacáp tajī. (Is 40.6-8) Caanjéh tiguaá yeebdih ī naóhniji táini dooná.

2

¹ Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihat űi yéej chājatdih űi cádah beedánaá. űi yeeatdih, “Weém chah táini caá”, űi niij jenah joyátdih, bií déedih en űinahnit űi ijatdih, bitadih oboh űi dooná jumatdihbut űi cádahaá. ² Pánih cádahnit, Dios naáwátdih jéihna, caandih búdí űi bidí. Túuh jwuhni wébit jóoh mac búdí āpī bidna caá. Pánih tui nomnit, ā tui behna caá. Caan pánihat pah jwiitbut Dios naáwátdih búdí bidnit, tui jenah joinit, ā tui behat pah jwiitbut jwī tui

* 1:16 Lv 11.44-45; 19.2 * 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3

behna caá. ³ Pánihna, yeebdíh wā naóhna caá: Dios ā oyatdih jéihnit jumna, ā naáwátidih túi náhninit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumat

⁴ Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih ī náahcat pah, cāacwā caandíh ī náahcah yuhna, Diosboó caandíh wēi ennit, āt ñiwip wat jī. Pánihni ā jumachah, caandíh ñi túi jenah joyoó. ⁵ Yeebbát muúdíh ī chājat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, Dios yeebjíh duuj pāp aabánit, áih muú pánihni ā chājna caá, Túini Espiritu ā jemat pínah niijná. Yeéb Dioih muúboó teonit áih sacerdotewā panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ā teo wáacatjíh cāacwādíh uúbhnit pínah, Diosdih wēi naóhnit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chājachah ennit, “Ñi túi chājna caá”, Dios ā niijná caá. ⁶ Jon jātíh Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“‘Weém Jerusalén tútchiboó muú pánihni wā chājna caá. Yoobópdih jumni jeé, muú choójboó wēp teoni panihnidih ñionit, wā jwejna caá. Caandíh búdí wā wēi enna caá. Ded caandíh túi jenah joiní ā jepahatíh ā jígahcan niit’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcannitboó caandíh ī náahcan caá. Páant ī náahcannidih nin pah Davidji āt niij naóh daacáp tajī:

“‘Muú chājnitboó ī yohni jee dáhdihjeh wíih muú pánihnidih chājna, choójboó wēp teoni panihnidih wā ñiwip be’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah āt niij daacáp tajī:

“‘Caán cāacwā ī tóoc buugát jee dáh panihni ā jumtipna caá”, āt niij daacáp tajī. (Is 8.14)

Páant ī daacátji pah, Dios naáwátidih jepahcan, Cristodih cāacwā ī náahcat jíib, tóoc buugnit panihnit ī jumna caá. Jon jātíh Dios “Páant ā yaptipna caá”, ā niij jenah joyátji bíic yoobó, Cristodih ī náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ā ñionit jumna, áihwājeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wáhnit sacerdotewā panihnit bitadíh uúbhnit caá. Diosdihjeh teo wáhnit yéejat cádahnit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh āt ñiwip wat jī, ā túi chājatdih ñi wēi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dupúát panihpimant ub bacanit, baabát panihpiboó ā jwejep be”,* ñi niij wēi naóhna caá. ¹⁰ Jon jātíh oboh jumnit ñit jumtip taga. Buú áihwā ñi jumna caá. Jon jātíh Dios yeebdíh āt jígah en teo wáaquíhichah yuhna, ñit jéihcap tajī. Obohjeéhtih, buú ā jígah en teo wáacatdih jéihnit, caandíh ñit jepahap taga.*

Túí chājat

¹¹ Wā oinitá, nin baácboó táoh jibnit dée jwī jum jwuhna caá. Dios pehbboó caá jwī yoób jumat pínah yoobát pohba. Páant jwī jumachah, nin pah yeebdíh wā watna caá: Yeejép ñi chājat jenah joyátidih ñi chájca bojoó. Pánih jenah joinít, ñiíh caolíhdih ñita yéjca taga.* ¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cātíh jumna, táinijeh ñi jumúú. Páant ñi jumachah ennit, “Queét yeejép chājnit caá”, buú

* 2:3 Sal 34.8 * 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * 2:9 Is 43.21 * 2:9 Is 9.2

* 2:10 Os 2.23; Ro 9.25 * 2:11 Sal 119.19

niijnítji yuhna, Jesús ã jwáub dei jáóhni yeó jáapdih Diosdih í wēi naóhbična caá.

Maátadih jepahat

13-14 Jwí Maáh Jesús ã jepahat pah, ñíh baácđih moón í maátadih túi jepahnit ñi jũmũ. Chah jũmni maáđđih, caán nũmp jũmni maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chãjnitđih peéh chãjat pínah niijná, túi chãjnitđih wēi naáwát pínahđihbut niijná, queéđđih í Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúhwa jũmna yuhna, queéđđih ñi jepahcah, bita yeebđíh ennit, jwí maáh Jesúsđih yeejép í niijná caá. 15 Túi chãjnit, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queéđ yeejép chãjnit caá”, niijná yuhna, í jéih niijcán niit. Páant ñi chãjatđih Dios yeebđíh ã náah yacna caá.

16 Obohjeéhtih, biquína jwí cãtíh jũmni “Weemđih watni wihcan caá”, niij jenah joinit, yeejép íta chãjij taga. Yeebboó Diosđih teo wãhni jũmna, ã náahat pah ñi túi chãjaá. 17 Pánih áihwã jũmna, bitadih “Caanbát Dios ã chãjni mũn tiguaá”, niij jenah joinit, queéđđih ñi túi chãjaá. Bita Jesúhwađihbut túi oinit, Diosđih úmni, caandíh ñi túi jepahaá. Ñíh baácđih moón í maáđđihbut ñi túi jepahaá.

Teo wãhni ded pah í jumat

18 Bũ yeeb teo wãhniđih baini wã naáwát túut caá. Ñi maáta túi chãjnitđih, jũhniđihbut biic yoobó ñi túi jepahaá. 19 Yeeb yeejép ñi chãjcah yuhna, ñi maáh ã peéh chãjachah, Dios ñijeéh ã jumatđih jenah joinit, íjcah, Dios yeebđíh ã wēi enbična caá. 20 Obohjeéhtih, yeeb yeejép ñi chãjat jib ñi maáh ã puñachah, ñi íjcah yuhna, Dios yeebđíh ã wēi naóhcan niit. Ma yeejat jibcah caá. Obohjeéhtih, ñi túi chãjachah yuhna, yeebđíh ã puñachah, ñi íjcah, Dios yeebđíh ã wēi naóhbična caá. 21 Pánihni pínahđih Dios yeebđíh át ñiwap taga. Cristoboó yeej chãjcan yuhna, yeejép yapnit, jwiitđih ã wũ wũhũp jĩ. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebbát yeejép yapna yuhna, ñi íjca bojoó. 22 “Caán Cristo yeejép chãjcan, ã yeecap jĩ”, Isaías át niij daacáp tajĩ. * 23 Cãacwã caandíh í jũhũachah yuhna, ã jũh jwáubacap jĩ. Á tubana yuhna, “Yeejép í yapa naáh”, át niijcáp wũt jĩ. Obohjeéhtih, “Wã íp yoobóđih chãjni weemđih, queéđđihbut ã náahat pah ã chãja naáh”, át niij jenah joyóp tajĩ. * 24 Caanjéh jwí yeejat jib cruzboó ã wũ wũhũp jĩ, jwí yeej chãjatđih cáđahni, túiniwoodíh jwí chãjat pínah niijná. Áih yahwítĩh jwiitđih át boanap tajĩ. * 25 Déhenit ovejawã panihni yeeb iiguipna bejna ñi chãjap yah be. Obohjeéhtih, bũ Cristo ovejawáđih en daoni panihniđih ñit jwáub jáóh tagaá, yeebđíh ã tái wapat pínah niijná.*

3

Áa jũmni ded pah í jumat

1-2 Bũ áa jũmni yaadá, yeebđihbut baini wã naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebđíh í watuchah, jíponih niijcãnjeh, ñi túi jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwũhcannit, áih doonáđih ñi naáwáchah, joíhcanjeh, molít í nem teona caá. Páant í nem tewechah ennit, yeebboó jwáub naóhcanjeh, túinijeh queéđđih ñi jepahaá. Túinijeh ñi jũmũchah ennit, ñi jwáub naóhcah yuhna, queéđboó Jesucristodih íta jepah tagaá. 3 Chah ñi túi jíghat pínah

* 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18

nijná, búdí ñi múic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wã túi jíghobi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wã túi yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jíib jumni túi iigni tōpnadih, búdí jíib jumni yéguehdihbut ded pah wã duobi?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ Obohjeéhtih, Dios á weh yatá jumna, ñih caolih á túi jummat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Jáihcan, tubit watcan, túinijeh ñi jumna. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh búdí á wēi enbipna caá. ⁵ Jon jãtíh moón yaádh Diosdih túi jenah joiná, í weha mánadih jepahnit, túi jíghohnit panihnit í jumap wat jí. ⁶ Jwí éet Saraji mijeeh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnit, caandih mipí túi jepahap wat jí. Pánihna, yeebút túi chãjnit, úumcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

⁷ Bũ áa jumnit neonádih jwuh bainí wã naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána yaádhdih búdí oina, túinijeh ñi chãjaá, í túi jummat pínah niijná. Queét yaádhboó namp wēpnit í jumachah jéihnit, queétdih ñi túi en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinit í jumachah jéihnit, ded pah ñi chãjat pínahdih ñi múic wéheaná. Dios yeé chénat pahdih oinit, át ñiojip taga, áihwã ñi jummat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi úubúchah, jáhat panihat wihcah, á túi jepahbipna caá.*

Jesúhwã ded pah í jummat

⁸ Bũ yeéb nihatdih bainí wã naáwát túut caá. Biíc dih túi jumnit, ded jíghnidih ennit, biíc yoobó jíghnit, caandih ñi teo wáacá. Yeéb biíc weh panihnit jumna, múic oinit, ñi múic túi chãjaá. Oboh jumni pah ñi jumna.

⁹ Ded yeebdíh yeejép á chãjachah yuhna, yeejép ñi chãj jwúubaca bojoó. Ded yeebdíh yeejép á niijíchah yuhna, biíc yoobó niij jwúubacankeh, “Dios meemdih á túi chãja naáh”, caandih ñi niijí. Páant ñi chãjat pínahdih Dios yeebdíh át ñiwip taga, yeebdíhbut á túi chãjat pínah niijná. ¹⁰ Jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Ded túi wēi jumíhni, yeejép wéhecan, á yee naóhca bojo naáh.

¹¹ Yeejép chãjatdih cádahnit, túiniboodíh á chãja naáh. Bitajeéh biíc dih túi jumíhna, jũihcanjeh, queétdih á túi oyo naáh.

¹² Pánih chãjnitdih Dios wēi enna, í úubúchah, á túi jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitdih á eníhcan caá”, át niij daacáp tají. (Sal 34.12-16)

¹³ Páant ñi túi chãjihichah, bita yeebdíh yeejép í chãjcan níit. ¹⁴ Obohjeéhtih, ñi túi chãjat jíib, biquí láana yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Páant í chãjatdih ennit, Diosboó yeebdíh á túi chãjbipna caá. Pánihna, det yeebdíh yeejép chãjnitdih búdí jenah joicánjeh, ñi úumca bojoó.* ¹⁵ “Cristo wã Maáh caá”, niij jenah joinit, caandíh jeh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chãj tigaá Dios pehbhoó wã bejbi?” yeebdíh í niij úubh joyát pínah jãtíh, queétdih túi jepahat túut niijná, Dios naáwátdih túi múic bohé páinit ñi jumna.* ¹⁶ Páant í úubh joyóchah, queétdih oinit, túinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjeh biíc yoobó ñi túi chãjaá. Páant ñi chãjachah yuhna, bitaboó yeebdíh oboh yeenit, “Cristoihwã í túi chãjachah yuhna, yeejép wã wéhenap be”, niij jenah joinit, í tícbipna caá.

¹⁷ Ñi túi chãjat jíib, yeejép yapna yuhna, “Dios páant á náahachah, á túimi nacaá”, ñi niij jenah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chãjatjí jíib yeejép ñi yapachah, “Wã yeejat jíibjeh tigaá”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁸ Jwí túi chãjachah yuhna, yeejép jwí yapachah, Cristo biíc yoobó á yapatjidih

* 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19 * 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13

jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ã yéej chãjcap jĩ. Pãnih yéej chãjcan yuhna, jwĩ yéejat jĩib biíc láajeh ã wun wãhup jĩ, Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná. Cãacwã caandĩh ĩ mao yohochah yuhna, Túini Espírítuboó caandĩh át boonanap tajĩ. ¹⁹⁻²⁰ Cristoĩh bácah ĩ yohopji íitboó ã laj jwãhuchah, ãih caolihboó Noéji jum láa chíic wãnnitji ĩih caolih chéonit panihnit ĩ jumapna át juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, ded pah ã chãjatjidih queétdih át naáwãp wut jĩ. ĩ báadh jwãhuchah, Noéjiboó ĩ yéej chãjatjidih queétdih átih cádahat túutap wut yuh jĩ. Noéwã búdí jãáj chóodih ĩ chãjat pónih, ã naóhntji ĩ jepahat pínahdih Diosboó maatápdih pãina átih chãjap wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, ĩt jepahcap wut jĩ. Pãnihna, pobyit ã jãúwúchah, Noéwã ĩ chíic wuncat pínah niijná, Dios queétdihjeh jãáj chóona át waadát túutap wut jĩ. Queét ocho cãacwãbitdihjeh át túi ubup wut jĩ.* ²¹ Caandĩh náhnit, Jesucristodih túi jenah joinit, jwĩ daabáátdihbut jwĩ jenah joiná caá. Noéwã ĩ chíic wunat déejidih Dios caán jãáj chóojih queétdih át túi ubup wut jĩ. Pãnihat dée pah, jwĩt iiguípna jwĩ bejat déejidih Dios Jesucristo ã wun wãhatjĩh jwĩitdih ã túi ubna caá. Jwĩitdih ĩ daabánachah, jwĩih bácahdih queí chocat panihni, jwĩ yéejatdih cádahatdih jwĩ júatna caá. Jesucristo jwãub boo pud jũóhna, jwĩih caolihdih át boonanap wut jĩ, jwĩ túi jumat pínah niijná. ²² Caán Jesucristo ã boo pud jũúwát túttimah, ã ĩp pebhboó pũuh laáb juibínit, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant cháudnit, nihat ángelwãdih, nihat nemépwãdih, nihat nin baácđih moón maatadihbut ã wãtna caá.

4

¹ Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã ĩpdih páantjeh át jepahap wut jĩ. Pãnihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinit, wép ñuhnit panihnit ñi jumúú. Pãnih jenah joiniboó yeejép yapna, ã yéej chãjatdih ã cádahna caá. ² Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit ĩ yéej chãjatdih ĩ ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjeh ã chãjbipna caá. ³ Cristodih ñi jepahat pínah jãtĩh, Diosdih jéihcannit ĩ chãjat biíc yoobó ñit chãj jwãhup taga. Dedé yeejép chãjĩhna, ñit chãj jwãhup taga. Babh máihna, míic jũih ñaácnit, búdí ĩ náah ñit chãj jwãhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pãpniboodĩh wëinit, yeejép ñit chãj jwãhup taga. Bũũ Cristoĩhwã jumna, páant maatápdih ñi chãjatjidih ñi cádahaá. ⁴ Ñijeéh yeejép chãj pej jumnitjiboó bũũ ĩjeéh ñi jwãub yeejép chãjcat enna, “¿Dépanih tigaá jwĩjeéh ĩ jwãub pej jumcan?” ĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, ĩjeéh ñi jwãub pej jumcatdih enna, yeebdĩh yeejép ĩ wéhena caá. ⁵ Dios báadhnitdih wãnnitdihbut ñionit, ded pah ã peéh chãjat pínahdih ã naóhbična caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chãjnitdih “¿Dépanih tibeé wã wehdih yeejép ma chãj?” Dios ã niij jũihñuchah, queétoó ĩ jéih jepahcan nit. ⁶ Cãacwã ĩ wunat pínah jãtĩh Dioĩh túini doonãdih ĩt joijip taga. Pãnih joinitji biquína ĩ jepahcah, bitaboó ĩt túi jepahap tajĩ. Pãnihna, jepahnitjiboó ĩih bácah ã wanuchah yuhna, ĩih caolih Diosjeéh ã túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ã toáh jũúwátđih náhnina, túi jenah joinit, yéej chãjat jenah joyát ã jãúwúchah, ñi jumah bojoó. Pãnih jumnit, Dios ã náahat pah ñi jéih wãbhbična caá. ⁸ Bitadih ñi túi míic oyat pínahdih yeebdĩh búdí wã náah yacna caá. Pãnih míic oinit, jwĩitdih bita ĩ yeejép chãjatdih ĩjcan, quíib bũudnit, jwĩ míic teo wáacbična caá.* ⁹ Pãnih míic oinit, bita Jesúihwã ñĩih mũuná

* **3:19-20** Gn 6.1-7.24 * **4:8** Pr 10.12; 1Co 13.7

ĩ juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, queétdih ñi wēi jwāáá.* ¹⁰ Dios yeéb biquínadid ded pah ñi chājat pínahdih át jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, ā wūhni wēpatjĩh bita Jesúíhwādih ñi túi teo wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ā naáwát tútat pahjeh ā naáwá naáh. Ded bitadid teo wáacni Dios ā wūhni wēpatjĩh ā teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queéť Jesucristoíhwā ā wēpatjĩh ĩ míc túi teo wáaca caá”, niij naóhni, Diosdih ĩ wēi naóhbipna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buúdcán niit”, Diosdih páantjeh jwĩ niij wēi naóh jĩh. Páant tí ĩ juma nah.

Jesúíhwā yeejép ĩ yapat

¹² Wā oinitá, yeéb Jesúíhwā tubit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdíhjih yeejép āpĩ yap?” ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih Jesúsdiñ ñi túi jenah joyátdih jútat tút niijná, “Páant ā yapa naáh”, Dios ā niijná caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdi ñi weñeé. “Cristobut tubit yeejép át yapjip taga”, niij jenah joinit, yeebbút yeejép yapna, ñi jéih wēibipna caá. Pániñ wēinit, Cristo ā yeh iigátjĩh ā jwáub dei júwátdih nihāt cācwā ĩ enechah, baini ñi wēican niit.* ¹⁴ Yeéb Cristoíhwā ñi jumat jīb bitaboó yeejép ĩ deoh naáwáchah yuhna, Diosboó āih Túini Espiritujĩh yeebdíh ā teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cācwādih mao yohnit, numnít, yeejép chājnit, bitaĩh tewatdih en naóhniťat ĩ jumat jīb yeejép ĩpĩ yapna caá. Yeéboó páant ñi chājca bojoó. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristoíhwā ñi jumat jīb yeejép yapna, túccanjeh, āihwā ñi jumatdih wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij weñeé.

¹⁷ Dios jwiit āihwādih peéh chājna, yeejép ā yapat túatna caá, jwĩ tút nummát pínah niijná. Jwiitdih jwiĩh peéh chājna, āihwā jwĩ jumachah yuhna, ¿ded pah āih doonádih jepahcannit ĩ yapbi? Queétdih chah yeejép ā peéh chājipna caá. ¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niij naóh daacáp tajĩ: “Túĩ chājnit yeejép ĩ yapachah yuhna, Dios queétdih ā túĩ abbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitdih búdi ā peéh chājachah, chah yeejép ĩ yapbipna caá”, át niij daacáp tajĩ.* ¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ā náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadid túi chājatdih ñi cádahca bojoó. Dios nihāt chājni, ā niijátji pah péani ā jumachah, caán ā teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúíhwādih waóhniť ded pah ĩ chājat

¹ Buu yeéb Jesúíhwādih waóhniťdih baini wā naóh daacát tút caá. Weembút yeeb pah mantih Jesúíhwādih waóhni wā juma caá. Cristo yeejép ā yapachah, enniñi wā juma caá. Pániñna, yeh iigátjĩh ā jwáub dei júwáchah, ā wēpatdih ennit, búdi jwĩ wēibipna caá. ² Dioíhwā owejawā panihniť ĩ jumachah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wā bohéihchah yuhna, ĩ wutuchah, wā bohéibipna caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wā bohéat jīb weemdíh búdi ĩ jīb chājipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.* ³ Nihāt jéihnit pah nihcan, jūhcan, túinijeh ñi bohénaá. Pániñ bohéna, ñi bohéat pah yeebbút biic yoobó ñi chājaá, queéť yeebdíh ĩ en yacat pínah niijná. ⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, owejawādih en daonít ĩ Maáh jwáub dei júóhniť, “Meémoó wíhíhwādih ma túi bohénap be”, ā niijíchah joinit, búdi jwĩ wēibipna caá. Ājeéh jwĩ jumachah, jwĩ weñat ā yaicán niit.*

* 4:9 Ro 12.13 * 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1 * 4:18 Pr 11.31 * 5:2 Jn 21.15-17 * 5:4 He 13.20

Jesúhwā ded pah ī chājat

⁵ Yeéb japata Jesúhwā, yeebdíh waóhndihdih ñi túi jepahaá. Yeéb nihátbut “Weém nihát jéihni caá”, níj jenah joicánjeh, ñi míc túi teo wáacá. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“ ‘Weemdíh dedé jhdhat wihcan caá’, níjndih Dios ā jāhna caá, ī buájacat pínah níjñá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ā túi teo wáacna caá”,* át níj daacáp tajī. *(Pr 3.34)*

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihát jéihndih ā jumuchah, weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, ded pah Dios ā wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ā ñíoni yeó jáapdih yeebdíh maáta pah ā waadábipna caá.*

⁷ Hamcanjeh “¿Dedé weemdíh ā yapbí?” ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi úmatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ā túi teo wáacpina caá.*

⁸ Túi jenah joinít ñi jumú. Jió nuñápdih jeémíhna, ā ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcani nemépwā ī maáh Cristodih ñi cádahat pínah níjñá, ā yee naáwátidih āpī jepahat túatna caá. ⁹ Pánihna, nihát baácndih moón Cristóhwā yeeb páh yeejép ī yapatdih jéihna, nemépwā ī maáh ā yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ā teo wáacpina caá. Caandíh ñi túi jenah jói cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbut níjñá, yeebdíh ā teo wáacpina caá. Yeéb Cristóhwā bíic weh pah jumna, ájeéh páantjeh ñi jumat pínah níjñá, Dios yeebdíh át ñíoip taga. ¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buúdcán níit”, páantjeh caandíh jwí níj wēi naóh jíih. Páant tíi ā jumú nah.

Pedro ā péé túyat túatna

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwátidih Silvanodih wā daacát túutap be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wā úud panihni caá. Páant níj naóh daác wahnit, yeebdíh wā weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ā oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúhwā yeebdíh ī túyat túatna caá. Yeebdíh Dios ā níwatji pah muntih, queétdihbut át ñíoji tagaá. Wā wúuh panihni Marcosbut yeebdíh ā túyat túatna caá.* ¹⁴ Jesúhwādhíh bíic weh pah jumna, ā oyatjíh ñi wúbá. Yeéb nihát Cristóhwā bíicdih ñi túi jumú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 5:5 Stg 4.6 * 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10 * 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34 * 5:12 Hch 15.22,40 * 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ā naáwát túatni, caandih teo wāhniabut jumna, yeebdih wā jwáub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih túi ubni, Dios ā jumna caá. Caán yoobópdi h chājni jumna,* jwiít nihatdih oinit, ā teo wáacachah, biíc yoobó caandih jepahnit jwí jumna caá. Pānih jepahnit, jwiít nihāt biíc yoobó āihwā jumna, caandih búdí jwí wēina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihbut ŋi túi jéihyechah, yeebdih búdí oinit, ī teo wáaca naáh, ŋi túi jumat pínah niijná.

Nin pah Cristohwā ī jumat

³⁻⁴ Dios táini, nihāt jéihni jumna, jwiít dih āt ŋíwip wat jī, āihwā jwí jumat pínah niijná. Páant ā ŋíwatdih jéihna, caandih jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ā wēpatjīh jwiít dih búdí ā teo wáacbi pna caá, caandih jéihnit, túi chājnit jwí jumat pínah niijná. Dawá táini naáwát nadi h jwiít dih āt naóhji p tagaá, ā jumat pah jwiít but jwí jumat pínah niijná. Páant ā naáwát jidi h ŋi túi joyóchah, ā wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ī en ŋinahat pah chājcan, yeebboó ā náahat pahjeh túi chājnit ŋi jum b i pna caá. ⁵ Pānihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnit but ŋi jumúú. Pānih jumna, Dios naáwát dih ŋi túi miíc bohénaá, ded pah yeebdih ā náah yacat pínahdih ŋi jéihyat pínah niijná. ⁶ Dedé yeejép chājīhatdih yap yohnit, Dios ā náahatboodih chājnit ŋi jumúú. Pānih jumna, dedé yeejép yeebdih ā yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ā náahat pah chājnit ŋi jumúú. ⁷ Pānih jumna, biíc weh pah oinit, túi miíc teo wáacnit, nihāt bitadidibut túi oinit ŋi jumúú.

⁸ Det pānih jumna, yeó jáap jumat pah Cristo ā weñat pínahdih túi chājnit, caandih chah ī túi jenah joibipna caá. Pānihna, Cristodih ī túi jenah joyát, bitadidih ī teo wáacatbut oboh jumni nihcan niít. ⁹ Obohjeéhtih, det pānih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ī yeejatdih ā yohatjidi h quíib buudnít ī jumna caá. ¹⁰ Wā déewā panihnitá, āihwā ŋi jumat pínahdih Dios yeebdih ā ŋíwichah, ŋit túi jepahap taga. Pānih jepahnit jumna, caandih túi jenah joi cádahcan, ā náahat pah ŋi túi chājaá. Pānih chāj cádahcan, yoobópdi h ā ŋíonit jumna, páantjeh Diosjeéh ŋi jumat pínahdih ŋi túi jéihbi pna caá. Pānih jéihna, yeejép chājnit nihcan, ¹¹ jwiít dih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ā jumapna ŋi túi juibí b i pna caá. Pānihna, āihwā yoobát ŋi jumachah, yeebdih ā wēi jwāáhbi pna caá, páantjeh ā maáh jumapboó ājeéh ŋi jumat pínah niijná.

Ā bohéátjidi h ā náhniat tútat

¹² Yeebdih wā bohéátjidi h túi jéihnit, nihāt Dioih doonádi h ŋi joyátji pahjeh ŋi túi chājna caá. Páant ŋi chājachah yuhna, caandih wā jwáub náhniabi pna caá. ¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahni jeh ā judhdadidih jwí Maáh Jesucristo weemdih ā jéihyanap be. Páant ā jéihyanachah, wā báadh jwuhna, wā bohéátjidi h yeebdih wā jwáub náhniachah, ā túina caá. ¹⁵ Pānihna, nin núodih yeebdih wā daác wahna caá, wā buudát túttimah nihāt wā naáwát jidi h ŋi túi náhniat pínah niijná.

Cristo ā wēpat

* 1:1 Tit 2.13

16 Cristo ã wēpatdih, ã jwáub dei júwát pínahdihbut yeebdíh naóhna, cáacwã í jenah joiní naáwátnejeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wēpni ã jumatdih jwiítjeh jwí enep jī. 17 Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wēpni ã jumatdih jwiítidih ã júatuchah, búdí yeh íigát cáth ã ñuhup jī. Páant ã ñuhachah, Dios nin pah áí wēp niijíp jī: “Nin wã wááh, wã oini caá. Caandíh búdí wã wēina caá”, áí niijíp jī. 18 Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ã níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jī.*

19 Pánih caandíh ennitji jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji í daacát yoobópdi ã jumatdih jwí túi jéihna caá. Páant í daacátjidih míic bohénit, ñi túi jepahaá. Nin baácdih moón Diosdih jéihcannit dupáat panihpiboó í jumna caá. Nin dupánapboó jum jwuhnit, jon játh í daacátjidih ñi túi bohénachah, jiiát panihni yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Cristo jwáub dei júóhna, ã íip ded pah ã jumatdih ã túi jéihya beedábipna caá. 20-21 Nin wã naáwát pínahdih ñi túi beh joyoó: Dios naáwátidih naóh yapanitji í jenah joyátjijeh í daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó queétdih ã naáwát tútat pahjeh ít naóh daácjip taga. Pánihna, í daacátjidih jwiítboó jwí jenah joyátjijeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chājap”, jwí jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacátjijeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah í jumt

1 Jon játh jwí déewã judiowã yuhna, biquína “Dios naáwátidih naóh yapanit caá”, níj yeenit ít jumap wat jī. Páant í jumtjij pahjeh muntih, buubut ñijeéh jumnit bíic yoobó yeenit í jumabipna caá. Queét yoobópdi bohénit pah jumna yuhna, í yee bohébipna caá. Pánih bohéna, Cristoíh túini doonádih í yéjabipna caá. “Cristo ã túi ubnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, níj jenah joicán, ã wúatdih í jepahcan níit. Páant í yee bohéat jíib, waicanjeh Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ã wahbipna caá. 2 Páant í yee bohénachah joinit, yeejép í chājat pah muntih, dawá Jesúíh wã bíic yoobó yeejép í chājibipna caá. Páant yeejép í chājachah ennit, bitaboó túini doonádih yeejép í wéhebipna caá.*

3 Dawá bíi déedih náahna, í bohéat jíib búdí jíib waadánit, í jenah joyátjijeh yeebdíh í yee bohébipna caá. Páant í yee bohéatjí jíib Dios jon játh queétdih peéh chājat pínahdih ã jenah joyát pahjeh, iiguípna ã wahbipna caá.

4 Jon játh Dios yeejép wádhíh ã peéh chājatjidih ñi túi náhninaá. Caandíh jepahcannit ángelwã í jepahcatjí jíib, iiguípna yohnit, dupáni tólihoó queétdih át nemep wat jī. Pánihna, péeni yeó jáapdi queétdih búdí ã peéh chājibipna caá.* 5 Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chājna, nihat queét yeejép wádhíh pobytijh át mawap wat jī. Queét í túat nuumát pínah niijná, Noé queétdih áti bohénap wat yah jī. Obohjeéhtih, í jepahcatjí jíib Dios queétdih át peéh chājap wat jī. Pánihna, Noéwádhijeh Dios ã túi ubachah, queét ocho cáacwábitjeh ít túi yapap wat jī.* 6 Pánihat pah muntih, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondíhbut peéh chājnit, íigátjijh át cáo beedánap wat jī. Pánih peéh chājna, túttimah jumnit yeejép wádhíhbut ã peéh chājat pínahdih jéihyana át chājap wat jī.* 7 Obohjeéhtih, Lotdijeh át túi ubap wat jī. Lot túini jumna, Sodoma tútchidih moón Dios ã wúatdih yap yohnit,

* 1:18 Mt 17:1-5; Mr 9:2-7; Lc 9:28-35 * 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7

tubit yeejép ĩ chājachah enna, búdí át jġgahap wut jġ.* ⁸ Caán túini Lot queét táicannitjeéh jumnit, yeó jáap jumat pah yeejép ĩ chājachah ennit, yeejép ĩ wéhenachah joinítbut, búdí át jġgahap wut jġ. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ā túi ubatjidih náhnina, buu laabut biic yoobó ā túi ubat pínahdih jwġ jéihna caá. Áihwā yeejép ĩ yapachah ennit, jwġ Maáh queétdih ā túi teo wáacbpna caá. Yeejépwāboodih nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chājna caá ā chājp. Péeni yeó jáapdih, queét ā nemnitjidih iiguípna ā yoób yohbipna caá. ¹⁰ Bitā yeejépwā ĩ en ñinahat pahjeh chājnit, Diosdih yap yohnitdih chah ā peéh chājbipna caá. Páant yeejép chājnit, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit ĩ jumna caá. Pánih jumnit, umcan, tíccan, “Bita chah wā jéihna caá”, niġ jenah joinít caá. Pánih jumna, ángelwādih yeejép ĩpġ naóhna caá.* ¹¹ Oboghéhtih, ángelwāboó queét yee bohénit chah wēpnit jumna yuhna, Dios ā pebh ñuhnit, táicannit ángelwādih ĩpġ naóh yaccan caá.*

¹² Queét yee bohénitboó nuñúpwā dée pah jenah joicánnit ĩ jumna caá. Jiaboó jwġpġ bid jwġ maonit panihnit ĩ jumna caá. Jenah joicán, ĩ náahat pahjeh ĩ chājna caá. Ĩ jéihcannitdih deohnit, yeejép ĩ wéhena caá. Páant ĩ jumachah, nuñúpwādih jwġ mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguípna ā yohbipna caá.* ¹³ Queét bitadih yeejép ĩ chājatji jġib Dios queétdih ā peéh chājbipna caá. Yeó jáapdih cáacwā queétdih ĩ enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ĩpġ wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwābut waadnit, ĩpġ chājat pah tíc náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ĩ yéejana caá.*

¹⁴ Yaáhdhah en ñinahnit, ĩpġ yeejép chājġhna caá. Páant ĩ chājatdih ĩ jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdihbut yeejép ĩ chājat túatna caá. Bií déedih tabit bidnit ĩ jumna caá. Páant ĩ jumat jġib, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá. ¹⁵ Pánih túini namádih cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá ĩ chājp. Balaam ā chājatji pah queétdih ĩ chājna caá. Balaam, Beor wūh át jumap wut jġ. Búdí jġib náahnit, yéej chājadh át bejep wut yuh jġ. ¹⁶ Páant ā yéej chājġhichah ennit, áih burro caandih át jūhñup wut jġ. Caán wéhecanni ā jumachah yuhna, Dios caandih át wéheat túatup wut jġ, ā mínahdih ā jūhñat pínah niġná. Páant ā jūhñuchah joiná, Balaam yéej chājadh ā bejardih át cádahap wut jġ.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ĩ jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihndih johlit ā ub joh bojochah, mah ā buagcát pah, queét yee bohénitbut cáacwādih teo wáaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tabit dapánapboó Dios ā bejat túatbipna caá.* ¹⁸ Queét jéihnit pah cáacwādih ĩ bohénachah yuhna, ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ĩ niġ bohéna yuh caá: “Jwġ náahat pah jwġ chājachah, ā túina caá”, ĩ niġ bohéna caá. Páant niġná, Jesúsdih jáap jepahnit, ĩ yéejatchah cádahnitboodih ĩ jwáub yeejép chājat túatġhna caá. ¹⁹ Queétdih nin pah ĩ niġ yee bohéna caá: “Dedé wutatdih jepahat jwiitdih ā náahcan caá. Jwġ weñat pínahdihjeh jwġ chājachah, ā túina caá”, ĩ niġ yee bohéna yuh caá. Páant niġ bohénit, yeejép chājatdih cádahñcan, caandih ĩ jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétdih ĩ míc yéejana caá. Pánihna, ĩ yéejat ĩ maáh panihni ā jumna caá.* ²⁰ Queét yee bohénitboó jwġ Maáh Jesucristo jwiitdih túi ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép ĩ chājatdih ĩt cádahjp ta

* **2:7** Gn 19.1-16,29 * **2:10** Jud 8 * **2:11** Jud 9 * **2:12** Jud 10 * **2:13** Jud 12 * **2:16** Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * **2:17** Jud 12-13 * **2:19** Jn 8.34; Ro 6.6,16

yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih ī jepahat pínah jātih ī jumati chah yeejép pohba ī chājna caá.* ²¹ Pánih chājnit, túini namádih ī waadcah, chah queédih āta tui tagaa. Caán namádih waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdi h ī cádahachah, chah ā túican caá. Pánihna, Dios túini ā wúatdih jepahna yuhna, caandih cádahnit, jwúub yeejép ī chājachah, chah yeejép caá. ²² Pánih túut nuumná yuhna, jwúub yeej chājna, jwiit cáacwā nin jwī niiját pahjeh tigaá queet yee bohénit ī chājar: “Mujjió ā éegnijidih āpī jwúub jeémpna caá. Muudih ī chocat túttimah, yeejép bepédih āpī jwúub tápúna caá, páant muntih”, jwīpī niijná caá.*

3

Cristo nin baáboó ā jwúub dei jūwát pínah

¹ Wā oinitá, jātih yeebdih biic náu wāat daác wahap jī. Pánihna, nin nuodih yeebdih buu wā jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wā daacátji pahjeh, buu láabut biic yoobó yeebdih wā náhnat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h nī jéihyat pínah niijná. ² Dios naawátdih naóh yapanit ī naóh daacátjidih, jwī Maáh Jesucristo jwiitdih tui ubni ā wúatjidihbut nī tui náhninaá. Ā wúatdih jwiit ā naawát túutnit yeebdih jwī bohénap jī.

³ Nindih nī tui náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih nīnahnit, Jesúh doonádih tubit deoh naóhnit ī jumbipna caá.* ⁴ Nin pah ī niij deoh naóhbi pna caá: “ ‘Wā jwúub dei jūóhbi pna caá’, Jesús ā niijichah yuhna, ¿dépanih tigaá ā jígohcan? Ā jwúub dei jūóhcan niit. Nin baác ā jwīh jumati túttimah, jwī nuowāji ī wúat túttimah, ni hat biic yoobó páantjeh ā jumna caá”, Ā niijbipna caá.* ⁵ Páant niij deohna, nindih ī náhnican caá: Dios ā wúatjīh nin baác di h, jeádihbut āt chājar wut jī. Nin baác mahjeh ā jumachah, caandih āt wáac juyát túutur wut jī, baác ā jígohat pínah niijná.* ⁶ Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baác di h moondih āt yoh beedánap wut jī.* ⁷ Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáat pínah jātih, ā wúatjīh muntih Dios jeádih, nin baác di hbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapdi h, caandih náahcannitdih peéh chājnit, jeádih, nin baác di hbut iigátjīh ā yoh beedábi pna caá. Pánih peéh chājna, queédih iiguipna ā yohbi pna caá.

⁸ Wā oinitá, nindihbut nī tui náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiit jwī niij jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, biic yeó jáap pahjeh caá. “Biic yeó jáap bahni jeh caá”, jwī niij jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.* ⁹ Jwī Maáhdih biquína nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ā niijátji pah chājat túut niijná, maatápdih ā páina caá”, Ā niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwá di h tui ubihna, caandih ī jepahat pínah di h pái jwuhna caá ā chājar. Biic cáac di h iiguipna ā yohihcan caá. Ni hat cáacwā Ā yéejatdih jīgahnit, túiniboodih ī túut nuumát pínah di h ā náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumní cáac muú mínah ā náhnican, nuumúdi h ā waadát pahjeh, jwiitboó jwī náhnican, Cristo nin baáboó ā jwúub dei jūóhbi pna caá. Páant ā jūwá chah, búdi yáanit, jeáboó ā buudáh bejbipna caá. Caánboó jumnit

* 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18 * 3:4 Ex 12.22 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11

cáiwā, widh, yeobát ī iīg beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cáacwābut ī iīg beedáh bejbipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijíchah joinít, yéejatdih cádahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiítidih náahap. ¹² Jwī Maáh nin baáčboó waícanjeh ā jwáub dei jūúwát pínahdih wēi pānit, táinijeh űi chājaá. Caán yeó jáapdih jeáboó jumni ā iīg beedáh bejbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, Dios ā niijátji pahjeh nihatdih ā túut nummát pínahdih jwī wēi pāina caá. Nihat ā iīg beedát túttimah, jáap jeá, jáap baáčdihbut Dios ā chājbipna caá. Caán jáap baáčboó táí chājnijeh ī jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh táí jumat túut niijná, jwī Maáh ā jwáub dei jūúwát pínahdih wēi pānit, űi táí chājaá.* ¹⁵ Maatápdih ā jígohcah ennit, nindih űi náhninaá: Dawá caandíh jepahnitdih ā táí ubat pínah ā judh jwuhachah, queétdih ā pāi jwuhna caá. Biíc yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdíh āt daác wahap tajī. ¹⁶ Páant míic caá Pablo Cristo ā jwáub dei jūúwát pínahdih naóhna, āpī daác wahap. Biquí láana jwī beh joíca naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátidih bita táí jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacátidih ī túut nummjéhna caá. Ā daacát yoobópdih ā jumachah yuhna, mácah ī jwáub naóhna caá. Dios naáwátidih ī daácni núonajidihbut páantjeh mun tigaá ī chājap. Páant ī chājat jīb, Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Ā pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah jéihna, űi táí chājaá. Yeejépwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túut niijná, queétdih űi joicá bojoó. ¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiítidih táí ubnidih chah űi táí jenah joyoó. “Weemdíh bádí oinit, ā táí teo wáacbipna caá”, űi niij náhninaá. Yeó jáap jumat pah “Meém táini, chah wēpni caá ma jumap”, jwī niij wēi naóh jīh. Páant tíf ā jumap nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* **3:10** Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15

* **3:13** Is 65.17; 66.22; Ap 21.1

* **3:14** Jud 24-25

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumat

¹ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo bíhmah jumni,* ded pah Dios ã jumatdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumat túutnibut át jumap wut jĩ. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwãtdih Jesúsboó naóh yapani ã jumap jĩ. ã naáwãchah joinít, jwiítjeh caandíh jwĩ enep jĩ. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandíh jwĩ pej jumap jĩ. ² Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumat túutni, nin baácboó ã jũúwãt pínah jãtíh ã íp Diosjeéh jumniiji nin baácboó át cáac jumap tajĩ. Caandíh ennitji buu ãih doonãdih yeebdíh wã naóhna caá.* ³ Jwĩ íp Diosjeéh, ã wũúh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna caá. Pãnihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ ípjeéh, ã wũúhjeéhbut ñi túi jumat pínah niijná, jwĩ ennitjidih, jwĩ joiníjdihbut yeebdíh wã naóhna caá. ⁴ Bícdih wēinit jwĩ jumat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwĩ jumat

⁵ Dios wũúh jwiítidih ã naóhni bohéãtdih buu yeebdíh wã naóhna caá. Dios táini yoobát jumna, baabát panihni caá. Dedé yéjeat wihcah, dupáat caandíh ã wihcan caá. ⁶ Jwiít yeejép chãjnit, dupáat panhipboó jumna yahna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá. ⁷ Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jumat pah mantih jwiítbut jumna, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. ãihwãjeéhbut jwĩ túi jumna caá. Caandíh jwĩ jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wũúh Jesucristo cruzboó wan wãhnt, ãih meépíh jwiítidih yéjeat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸ “Weém bácah yéje chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwĩ jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwãtdih jwĩ túi jenah joicán caá. ⁹ Obohjeéhtih, jwĩ yéje chãjatdih Diosdih jwĩ naáwãchah, caandíh ã quíib buudbípna caá. “Dios yoobópdih jumni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. ¹⁰ “Weém yéje chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwãtdih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wáacat

¹ Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéje chãjchah, Jesucristo, yéjeat wihcanni, ã ípdih jwiítidih ã naóh teo wáacipna caá. ² Jwiít yéjejit jwĩ jumuchah, jwĩ yéjeat Diosdih ã jáhna caá. Dios bícdih jwĩ túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ã wan wũhup jĩ.* Jwiítidihjeh nihcan, nihãt baácđih moón jwĩ yéjeatdih yohãt túut niijná, ã wan wũhup jĩ.

³ Dios ã wãtat pah chãjna, “ãjeéh wã túi jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá.* ⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijná yahna, ã wãtat pah chãjcan, yeenit caá. Pãnih yeenit, Dios naáwãtdih í jéihcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, bíhboó ã wãtat pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumatdih

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14 * 1:2 Jn 1.14,18 * 1:10 Pr 20.9 * 2:1 Ro 6.11-14 * 2:2 1Jn 4.10 * 2:3 Jn 14.15,21,23

nin pah jwí jéihbipna caá: ⁶ Ded Diosjeéh táí jumni Jesucristo ã chãjatji pah mantih caanbút ã táí chãjbipna caá.

Jáap wutat

⁷ Wã oinitá, yeebdíh buu wã daácsi jáap wutat nihcan caá. Jon jãtih ñi jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdíh Jesúih doonádih jwí naáwáchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jí.* ⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ã jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwádihbut ã oyat túutur jí. Dupúát panhipboó ñi jumuchah, Cristo nin baácna jüóhñit, caán dupúát dih ã baabánap jí. Pánihna, ã baabáat panhipboó jumni, Cristo ã oyat túutatdih ñi jepahna caá.

⁹ “Weém baabápboó jumni Dios ã wutatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ã dée panihni Jesúihdih eníhcan, Dios ã wutatdih jepahcan, dupúnarboó jumni caá. ¹⁰ Ded ã dée panihnidihi oini baabápboó ã jumna caá. Pánih oina, caandíh dedé buugát panihni ã wihcan caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ded ã dée panihnidihi eníhcan, dupúnarboó ã bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ã chãjatdih ã jéihcan caá.

Cristodih táí jenah joyát ded pah ã jummat

¹² Wébítá, Cristo ã wan wúhatjñh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohñit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. ¹³ Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohñit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁴ Wébítá, jwí lípdih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi táí jéihna caá. Caandíh táí jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwát dih táí jepahnit, wēp ñuhñit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumuchah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

¹⁵ Diosdih jéihcannit ded pah ã en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwí lípdih ã oican caá.* ¹⁶ Diosdih jéihcannit nin pah ã jumna caá: Yeejép chãjatdih ã en ñinahca caá. Bií déedih wēi ennit, íbíbohíh jenah joiná caá. Dawá bií déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wã jumna caá”, ã niij jenah joiná caá. Jwí lípboó páant ã jenah joyát túutcan caá. ¹⁷ Nin baác ã buudúchah, ded pah cáacwã yeejép ã náah jenah joyátbut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah chãjnitboó páantjeh ájeéh ã jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

¹⁸ Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah toáh jüóhna caá ã chãjap. “Cristodih tubit en jãihni ã jumbipna caá”, ã niijíchah, ñiát joiná jí. Pánihna, buu dawá ã jüúwát dih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahñijeh ã jedhna caá”, jwí niij jéihna caá. ¹⁹ Queét Cristodih en jãihnit jwí cãtíh jumna yuhna, jwiít dih ã éemp yoh bacap jí. Páant ã bacatdih ennit, Jesúihwã yoobát ã nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwíjeéh ã ita chão tágaá. Jwíjeéh páantjeh ã jumuchah nihna, Cristodih en jãihnit ã jummatdih jwíta jéihcan tagaá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu ã jumuchah, yeéb nihat Cristoih dooná yoobópdih ã jummatdih ñi táí jéihna caá.* ²¹ Yeebdíh naóhna, “Queét ã táí jéihcan caá”, wã niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, táí jéihnit ñi jumuchah,

* ^{2:7} 2Jn 5-6 * ^{2:8} Jn 13.34; 15.12 * ^{2:10} Ro 13.12-14 * ^{2:15} Stg 1.27 * ^{2:20} 1Co 2.10-16

yeebdíh wā naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ā wihcatdih ñi túi jéihna caá. ²² Nin pah caá yeeni ā niijíp: “Jesús Dios ā wahni nihcan caá”, ā niijná caá. Ded “Jesús Dios wáúh nihcan caá”, niij naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jāihni caá. ²³ “Dios wáúh Jesús nihcan caá”, niijní jwí íp Diosjeéh ā túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wáúh caá”, niijníboó jwí ípjeéh ā túi jumna caá.

²⁴ Yeéb Jesúsdi h jwíih jepahnit, ded pah ā jummat doonádih ñi joyóp jī. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúsdi h, ā ípdihbut ñi túi pej jumbipna caá. ²⁵ Nin pah Jesús jwíit áihwádih ā niij naáwáp jī: “Yeéb wájeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, ā niijíp jī.

²⁶ Yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojat pínah niijná, wā naóh daácna caá.

²⁷ Jesucristo yeebdíh Túini Espíritudih át wáhp taga. Níjeéh jummit, yeebdíh ā túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ā naóhcan caá. Páant ā bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, ā bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumáú.

²⁸ Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumáú. Pánih jummit, ā jwáub dei jūáwáchah, hūmcan, ñi tíccan niit. ²⁹ Jesucristo táini ā jummatdih yeéb ñi jéihna caá. Pánih jéihnit, nihát túi chājnit Dios weh í jummatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwí jummat

¹ Jwíitdih bainí oican, “Yeéboó wā weh caá”, Dios ā niijná caá. Ā oinit jumna, jwíit ā weh caá. Pánihna, yéej chājnitboó Diosdih jéihcan, jwíit ā wehdihbut í jéihcan caá. ² Wā oinitá, buu Dios weh jwí jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwí jummat pínahdih jwí túi jéih jwahcan caá. Jesucristo ā jígohochah, caandíh ennit, ded pah ā jummatdih jwí túi jéihbipna caá. Pánih jéihnit, caán ā jummat pah muntih, jwíitbut jwí jummat pínahdih jwí jéihna caá. ³ Det Jesucristo ā jwáub dei jūáwát pínahdih páinitboó yéej chāj cádahnit, ā túi chājat pah muntih í túit nuumná caá.

⁴ Nihat yéej chājnit Dios ā wutatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chājat Dios ā wutatdih yap yohat ā jumna caá. ⁵ Cáacwā í yéej chājatdih yohni pínah Cristo ā cáac jummatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéejat wihcan caá. ⁶ Ded Cristo bíicdih jumni páantjeh ā yéej chājca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chāj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá. ⁷ Wā oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat túi chājnit Jesucristo yoobópdih ā jummat pah muntih, queébtat yoobópdih í jumna caá. ⁸ Obohjeéhtih, yéej chājnitboó nemépwā í maáh í jumna caá. Nemépwā í maáh bácah, biíhmahjeh yeejép chājni caá. Páant ā chājatdih yoh beedáni pínah Dios wáúh nin baáboó át cáac jummat tajī. ^{*}

⁹ Det Dios weh jumna, jwí íp Dios ā jenah joyát pah queétdihbut át jenah joyát túatup taga. Pánih jenah joinít, ā wépat íjeéh ā jumachah, páantjeh í yéej chājcan niit. ¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwā í maáh wehbut í jummatdih ñi jéihbipna caá: Túi chājcanit, í déewádih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwā í maáh weh í jumna caá.

Jesúh wā í míic oyat

¹¹ Yeéb Jesucristodih jwíih jepahnit, “Míic oyat caá náahap”, jwí niij bohéatdih ñi joyóp jī. ¹² Caín ā jummatjeh pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwā í

* 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12

maáih jumna, ã úuddih át mao yohop wat jī. ¿Dépanih tigaá ã úuddih át mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandih yeebdih wã naóhbipna caá. Caín yéej chãjni jumna, ã úudboó táí chãjni ã jumatdih íijnit, caandih át mao yohop wat jī.*

¹³ Páant tigaá yéej chãjnitboó yeebdih í eníhcan caá. Pánihna, í en jãihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdih í en jãih?” ñi niú jenah joicá bojóó. ¹⁴ Yeejép chãjnit, iiguípna bejnit pínah jwī jumap yuh jī. Obohjeéhtih, buu jeáboó bejnit pínah jumna, táiniboodih túat nuamná caá jwī chãjap. Jesúh wãdih oina, jwiít dih ã túat nuamát dih jwī jéihna caá. Ded cáacwãdih oicanni iiguípna bejni pínah ã jumna caá.* ¹⁵ Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandih ã jumap. Pánih jumna, Dios ã enechah, cáac dih mao yohni biíc yoobó ã jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jumcan niít”, ñi niú jéihna caá. ¹⁶ Ded pah oyat ã jumatdih nin pah jwī jéihna caá: Jwiít dih búdi oina, Diosjeéh páantjeh jwī jumap pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ã wun wãhup jī. Páant ã wun wãhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwī niú jéihna caá. Pánihna, jwiít but wunna yuhna, jwī déewãdih táí oinit, teo wáacat caá náahap.* ¹⁷ Dawá bíí dée bíbohni, ã dée panihni moh yéejnidih enna yuhna, caandih jīgah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá. ¹⁸ Pánihna, wã weh panihnitá, “Bitadih wã oina caá”, niijná, jacjeh pohba niijcát caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwī jumap

¹⁹ Cáacwãdih táí oina, Dioíhwã jwī jumapdih jwī jéihna caá. Pánihna, ã peéh chãjat pínahdih úumcanjeh, ájeéh jwī táí jumna caá. ²⁰ “Yéejat jíib weemdih ã jumna nacaá”, jwī niú jenah joyóchah yuhna, Dios nihadidih jéihni jumna, jwī jenah joyát dihbut ã táí jéihna caá. Pánih jéihna, áihwã jwī jumapdih jwī táí jenah joyát pínah niijná, jwiít dih ã teo wáac bipna caá. ²¹ Wã oinitá, “Dios wã yéejatdih át yoh tagaá”, niú jenah joinit, úumcanjeh, Diosjeéh jwī táí jumna caá. ²² Pánih jumnit, Dios ã wãtatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwī chãjachah, caandih dedé jwī úubát dih jwiít dih ã wãhbipna caá. ²³ Nin pah jwiít dih ã wãtna caá: “Wã wãúh Jesucristodih táí jenah joinit, bita áihwãdihbut ñi oyoó”, át niijp wat jī.* ²⁴ Dios ã wãtatdih táí jepahnitboó ájeéh í táí jumna caá. Dios íjeéhbut ã táí jumna caá. “¿Dios wãjeéh ã jum niít?” jwī niú jéihlichah, Dios jwiít dih ã wãhni Túini Espíritu “Jújuh, Dios majeéh ã jumna caá”, ã niú jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcanitdih ded pah jwī jéihyat

¹ Wã oinitá, “Táini Espíritu weemdih nin pah ã niú naáwát túatna caá”, niú yeenit, dawá í jumna caá. Pánihna, Dios ã naáwát túatni ã jumapdih jéihyat túat niijná, ded pah ã naáwát dih ñi táí joyoó. Dios naáwát biíc yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bojóó. ² Yoobóp dih Túini Espíritu ã naáwát túatni nin pah ã niú naóhbipna caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jumna yuhna, Diosjeh át jumap wat jī”, ã niijbípna caá. Páant niijná Dios ã wãhni ã jumna caá. ³ Obohjeéhtih, nemépwã í maáh ã wãhni boó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã niijbípna caá. Páant niijná Dios ã wãhni nihcan, Cristodih en jãihniíh caá. Cristodih en jãihniíhwã dawá í jumap pínah doonádih ñitát joi tãgáá. Buu nin baácboó dawá í jumna caá.*

* **3:12** Gn 4.8 * **3:14** Jn 5.24 * **3:16** Jn 15.13 * **3:23** Jn 13.34; 15.12,17 * **4:3** Mt 7.15; 2Jn

⁴ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, Dioíh wā ñi jumuchah, Túini Espiritu ñijeéh ā jumna caá. Jesús dih jepahcannit, nemépwā ñi maáh ā wēpat chah, Túini Espirituboó ā wēpna caá. Páni hna, yeebdíh ñi yee naáwáchah yuhna, caán ā wēpatjīh queétdih yap yohnit ñi jumna caá. ⁵ Queétdi hna, ñi bohéatbut Dioíh ni hcan caá. Bitá Dioíh ni hcannit, ñi bohéatdih ñi táu wēi joiná caá.* ⁶ Obohjeéhtih, Dioíh wā jumna, ā naáwát dih jwí bohénachah, áihwāboó jwiítdih ñi táu wēi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwí naáwáchah, ñi joiíhcan caá. Páni hna, Dios naáwát dih ded yoo bópdih bohéni, ded yee bohéni ā jumatdih ñi jéihbipna caá.*

Dios oini caá

⁷ Wā oinitá, oyat wēpat Dios jwiítdih ā wā huchah, bitá áihwā dih jwí oi jíih. Det bitadih táu oinit Dios weh ñi jumna caá. Páni h jumnitjeh Diosdih jéihnit, ájeéh ñi táu jumna caá. ⁸ Dios oini ā jumuchah, bitadih oicannit, Diosdih jéihcan, ájeéh ñi jumcan caá. ⁹ Dios ā wā h biíc jumnidih nin baácboó át wah deyanap tajī, ā wēpatjīh Diosjeéh wēnit, páantjeh jwí jumat pínah niijná. Páni h chájna, ded pah ā oyatdih jwiítdih át jéihyanap tajī.* ¹⁰ Oyat yoo bāt nin pah caá ā jumap: Diosdih jwí oyat pah ni hcan, jwiítdih Diosboó ā oyat pah caá oyat yoo bāt ā jumap. Jwiítdih búdí oinit, jwí yéejat jíib iiguípna bejat déejidih táu ubat táut niijná, Dios ā wā hhdih át wan wā hat táutap wat jíi.

¹¹ Wā oinitá, Dios jwiítdih caan páh búdí ā oyochah, jwiítdih táu míc oyat caá náahap. ¹² Nihat Diosdih encannit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, jwí míc oyochah, Diosjeh jwíjeéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, ā náah yacat pah ā oyatjīh bitadih jwí táu teo wáacna caá.* ¹³ Dios jwiítdih áih Túini Espiritudih át wā hup taga. Páant jwíjeéh ā jumuchah, “Dios biíc dih wā jumna caá. Wājeéh caanbút ā jumna caá”, jwí níj jéihna caá.* ¹⁴ Jwí íp ā wā hhdih nin baácboó át cáac jumat táutap tajī, cáacwā dih ā táu ubat pínah niijná. Páant ā cáac jumat táutnijidih jwiítdih jwí enep jíi. Páni h ennitji, bitadih jwí jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wā h caá”, niijnjeh Diosjeéh ā táu jumna caá. Diosbut ájeéh ā táu jumna caá.

¹⁶ Dios jwiítdih ā oyatdih jwí jéihna caá. Páni h jéihnit, caandih jwí táu jenah joiná caá. Dios nihat cáacwā dih búdí ā oina caá. Páni hna, ded bitadih oini Dios biíc dih ā jumna caá. Diosbut ájeéh ā jumna caá. ¹⁷ Páni h Dios biíc dih jumna, caandih, bitadi hbut jwí táu oina caá. Páni h oina, cáacwā ñi yéejat jíib peéh chájat yeó jáap dih úmcanjeh, jwí táu jum bipna caá. Cristo ā íp Dios biíc dih ā jumuchah, jwiítdih nin baácboó jum jwuhna, biíc yoo bó caán biíc dih jwí jumna caá. Páni h jumnit, ā jwā h dei jwā wáchah, jwí úmcan níit. ¹⁸ Ded Diosdih oini ā oyatdihbut jéihna, caandih ā úmcan níit. Páni h táu oina, jwí oinidih jwí úmcan caá. Obohjeéhtih, biíhdih úmna, caán ā peéh chájat pínahdih jwí úm jenah joiná caá. Páni hna, jwí úm midih jwí oican caá.

¹⁹ Dios jwiítdih ā oi waáwáchah, jwiítdih caandih, bitadi hbut jwí jéih oina caá. ²⁰ Ded ā dée panihnidih enihcan, “Weém Diosdih wā oina caá”, niijná yuhna, ā yeena caá. Biíhdih enna yuhna, ā oican, Dios ā enca naáhdih ā jéih oican caá. ²¹ Páni hna, nin pah jwiítdih Jesucristo ā níj wutap jíi: **“Ded Diosdih oina, ā dée panihnidihbut oyat caá náahap”,** ā niijip jíi.*

* 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16 * 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 * 4:14 Jn 3.17 * 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31

5

Dios weh yéejatdih i yap yohat

¹ Det Jesúsdiñ “Dios ã wahni Cristo caá”, niijnít, Dios weh i jumna caá. Det jwí íp Diosdih túi oinit, ã wehdihbut i oina caá. ² Diosdih oina, ã wutadtiñ jepahniñ, ã wehdihbut jwí oyat yoobópdih ã jumadtiñ jwí jéihna caá. ³ Æ wutadtiñ jepahnajeh, Diosdih jwí túi oina caá.* Caandíñ oina, jwiítidih ã wutat wái náah jumni nihcan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chãjatdih i jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wêpatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcanniñ i jenah joyát pah, jwí jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, niñ jenah joiníñeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wáúh ded pah ã jumata

⁶ Jesucristo nin baácboó ãt cãac jumap tají. Æ tawat pínah jãtiñ, Juan Daabánidih ã daabáat túutap jí. Túttimah, cruzboó wan wáñna, áñh meépdih ã yohop jí. Pánihna, mahjñh ã daabáatdih, cruzboó áñh meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wáúh ã jumadtiñ jwí jéihna caá. Túini Espiritubut “Nin Dios wáúh tigaá”, jwiítidih ã niñ jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wáúh ã jumadtiñ nit biíc peihcanniñ jéihyanit i jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ã jéihyanachah, mahjñh ã daabáatjidiñ, áñh meép ã yohatjidiñbut jenah joinít, Jesús Dios wáúh ã jumadtiñ jwí jéihna caá. ⁹ Cãacwãñeh i naáwãchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwí niijná caá. Páant niijnítidih jwí joiná yahna, jwí íp ã wáúhdih naóhna, cãacwã i naáwát chah ã jumachah, caánboodih túi joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wáúhdih ded túi jenah joiní “Jesús Dios wáúh ã jumata dooná yoobópdih tigaá”, ã niñ jéihna caá. Oboghéhtih, Dios ded pah ã wáúhdih ã naáwátidih joyáh bojni “Dios yeeni caá”, ã niijná caá. ¹¹ Nin pah Dios jwiítidih ã niñ jéihyana caá: “Wã wáúhdih túi jenah joinít, páantjeh wãjééh ñi jumbipna caá”, ã niñjíp jí. ¹² Dios wáúh Jesúsdiñ ded túi jenah joiní, Diosjééh páantjeh ã jumna caá. Oboghéhtih, ded Jesúsdiñ jepahcanni, Diosjééh ã jumcan niít.*

Juan ã pée naáwát

¹³ Yeéb Dios wáúhdih túi jenah joinítidih naóh daácna caá wã chãjap, páantjeh Diosjééh ñi jumata pinahdih ñi jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ã náahat pah caandíñ jwí wáúbãchah, jwiítidih ã joyátidih jwí túi jéihna caá. Pánih jéihna, úmcanjeh caandíñ jwí wáúbhna caá. ¹⁵ Páant ã joyátidih jéihna, “Wã wáúbátidih ãt wãh tagaá”, jwí niñ jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷ Yeéb ñi dée panihni ã yéej chãjãchah ennit, Diosdih ñi wáúbá, ã yéejat jñib caandíñ iiguípna ã wahcat pínah niijná. Páant ñi wáúbãchah, Dios caandíñ ã túut nuumbipna caá, ájééh páantjeh ã jumata pínah niijná. Oboghéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, áñhwãdihbut eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá. Pánihniwãoodih ñi wáúbát pinahdih wã watcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih yap yohat miíc caá. Oboghéhtih, biñh yéej chãjat iiguípna ã bejat túutcan caá. Pánih chãjnitidih caá wáúbát náahap, i túut nuumát pínah niijná.

¹⁸ Dios wáúh Jesús áñhwãdih ã túi en daoná caá, nemépwã i maáh queétdih ã yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh i yéej chãjãcan caá”, jwí niñ jéihna caá. ¹⁹ “Jwiítboó Dioíhwã jwí jumna caá. Oboghéhtih, nihat

* 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18 * 5:12 Jn 3.36 * 5:13

Jn 20.31 * 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutap”, jwĩ niij jéihna caá. ²⁰ “Dios wũh nin baácboó cãac jumnit, Dios yoobát dih jwĩ jéihyat pínah niijná, jwiít dih ã jéihyanap jĩ”, jwĩ niij jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh tái jumnit, ã wũh Jesucristojeéhbüt jwĩ tái jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiít dih ã tái jumat tũt na caá.* ²¹ Wã weh panihnitá, jĩ tái chãja chaáh! Pãpnidih ñi wēi uúbhca bojóó.

Páant bóojeh tigaá wã naawát.

Juan

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ā túyat túutat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Dios ā ñionihdih ma weh panihnitdihbut wā daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém bíicjeh pohba nihcan, nihat túini doonádih jéihnitbut yeebdíh ī oina caá. ² Jwiít nihat caán túini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwī táí jenah joí cádahcan niít. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwī oina caá. ³ Dios jwī íip, Jesucristo ā wāúhbut búdí oinit, yeebdíh ī jīgah en teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná.

Míc oyat túutat

⁴ Jwī íip jwiít nihatdih ā wutat pah, Jesús ā bohéatdih biquína ma weh panihnit ī táí jepahat doonádih joinít, búdí wā wēina caá.* ⁵ Némá, buu meemdíh wā naáwát jáap wutat nihcan caá. Jesúsdih jwíih jepahnit jwī jumachah, nin pah jwiítidih ā niij wutap jī. “**Ñi míc oyoó**”, ā niijjip jī. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwī oyat dée caá.* ⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ā wutat pah jwī táí chājipina caá. Pánihna, jwíih jepahnit ñi joyátjī pah buubut nin pah yeebdíh wā wutna caá: Bitadih oinit, ñi táí teo wáaca.*

Dawá yeenit ī jumat

⁷ Páant niijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ā cāac jumat dooná yoobópdih nihcan caá”, niijnít, dawá ī yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jūihni pah ī jumna caá.* ⁸ ¡Queétdih ñi táí chāja chaáh! Cristodih ñi teo wāhat jīb ñi buudcát pínah niijná, ī yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ā chājipina caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wā jenah joyát caá chah ā túyap”, niij jenah joinít, jwī íipíhwā nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwī íipjīh, ā wāúhjīhbut táí bíicdih ī jumna caá.* ¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwátidihjeh caá wā bohénap”, niijná yahna, mách bohéatdih naóhni ñi pebhna ā juibínachah, caandíh wēi jwāáhanjeh, ñíih muudíh ñi waadát túutca bojoó. ¹¹ Páant mách bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chājni caá. Pánihna, caandíh wēi jwāáhniboó yeejép chājnidih teo wáacna caá ā chājap. Páant ñi chājca bojoó.

Ā pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yahna, caandíh wā daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb bíicdih míc wéheat túut niijná, yeebdíh enedih wā bejihna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihat bíicdih jwī táí wēibipna caá.*

¹³ Ninjīh bóli, ma jwan panihnih, Dios ā ñionih, mi weh meemdíh ī túyat túutna caá.

Páant bóojeh tígáá wā naáwát.

Juan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3

* 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át táyat túttat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh wāoḥni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin náodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bíicdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bíicdih ma túi jumata pah, ma túi yapat pínah, míih bácabut ā túi jumata pínahdihbut meemdíh wā wébhna caá. ³ Biquína Jesúhwā wā pebhna joinít, ded pah ma jumata doonádih jwiít dih ī naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdih āpī chājna caá”, ī níj naáwáp be. Páant ī níjíchah joinít, búdí wā weḥep be.* ⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh ī tūi chājat doonádih joinít, búdí wāpī wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ī jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwī Maáh Jesúsdih yoobópdih jepahni ma jumna caá. ⁶ Biquína queét bohé jibnit jwī pebhna joinít, jwiít Jesúhwā jwī míic wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādh ā tūi oina caá”, jwiít dih ī níjíp jī. Pánihna, ma pebhna ī jwáub juibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, ī tūi jwáub jib bejat pínah níjná. Páant míic teo wáacatdih Dios āihwādh ā náah yacna caá. ⁷ Queét Jesúh tūini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó ī teo wáacat pínahdih īpī náahcan caá. ⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwāboó queétdih wēi jwááhnit, jwī teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bíicdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátdih bitadih jwī jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ā chājat

⁹ Caanjih moón Jesúhwādh wā daác wahap yah be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótrefes wūt jumni, caanjéh watni jumihna, weemdíh át jepahcap wat be. ¹⁰ Pánihna, ŋi pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidih yeéb Jesúhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdíh yeejép āpī naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpī chājna caá. Jesúhwā āih tūini doonádih naóh jibnitdih wēi jwááhnit, āih mēudíh āpī waadát tūtcan caá. Bita caanjih moón Jesúhwāboó bohé jibnitdih ī wēi jwááchah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ŋi wēi jwááhca bojoó”, āpī níj watna caá. “Queétdih ŋi wēi jwááat jīb jwiít Jesúhwā jwī míic wáacapboó ŋi jwáub waadca bojoó”, āpī níjná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā ī chājat pah chājanjeh, tūi chājnitboodih ma en yacaá. Tūi chājnit Dioíhwā ī jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit ī jumna caá.*

Demetrio ā tūi chājat

¹² Demetrio wūt jumnitboodih nihata cāacwā ī tūi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā tūi chājatdih enna, tūini ā jumata dih ŋi jéihna caá. Weembút caandih páant tigaá wā níjíp. Páant wā níjyat yoobópdih ā jumata dih ŋi jéihna caá.

Ā naóh péaat

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10

¹³ Meemdih chah naáwihna yehna, caandih wã daáquihcan caá. ¹⁴ Waícanjeh meemdih enedih wã bejihna caá. Caanná juibínit, meemdih wã míic wéhebpna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ã teo wáaca naáh, ma táí jummat pínah niijná. Ninjĩh jumnit jwĩ chéenwãbut meemdih ã túyat túatna caá. Caanjĩh moón jwĩ chéenwã nihat ã túyã naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Juan

* 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queédih ā táyat tútat

¹Weém, Judas* Santiago úad, Jesucristodih teo wāhni, yeéb Jesúhwhādhīh nin náodih wā daac wahna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, āt ñiwip tagaá, āihwā ñi jummat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ā tui wapna caá, caandíh ñi tui jenah joí cádahcat pínah niijná. ²Dios yeebdíh búdí oi jǵgah ennit, ā teo wáaca naáh, ājeéh ñi tui jummat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah ī jummat

³Wā oinitá, Dios jwiitdih iiguípna jwī bejat déejidih ā tui ubatdih búdí daac wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh ī yee bohéatdih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh ñi cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih ñit tui jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ā jumna caá. Ā túat ñumcán niít. ⁴Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ñi pebhna it jubínap tagaá. Njééh jumnit, nin pah yeebdíh ī niij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwā ñi jumuchah, yeéb bita yaádhjīh ñi yéj chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ā peéh chājcan niít”, ī niij bohéna yuh caá. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ā náahcan caá”, ī niij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ā peéh chājat pínahdih jon jātih ā naáwátidih naóh yapanit it daacáp tajī.*

Dios queédih ā peéh chājat pínah

⁵Buu nindih ñi tui jéihyechah yuhna, yeebdíh wā jwúub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jumnitdih ā bacaat túttimah, íjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih āt mawap wut jī.* ⁶Biquína ángelwādhīh ā chājatjidihbut ñi náhninaá. Queét Dios ā wutatdih it jepahcap wut jī. Namp maáta Dios queédih ā waadánachah yuhna, queétboó chah maáta it jumíhip wut jī. Pánihna, Dios ā jummat tútatjidih ī cádahat jīb dupúnapboó yohnit, itah tōp panihnijīh Dios queédih āt chéó jwejep wut jī. Péeni yeó jáapdih queét ā chéó jwejnitdih ā peéh chājbična caá.* ⁷Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbhit jumni tútchinadih moonbút ded pah ī yapatjidih ñi náhninaá. Yaáhdih yeejé chājnit, neoná múcjehbut búdí yeejé it chājav wut jī. Páant ī chājatji peéh Dios queédih āt cao yohop wut jī. Páant ā cao yohochah, iiguípboó jumnit, yeejé ī yapat ā buadcan niít. Pánihna, iiguípboó Dios queédih ā peéh chājatdih náhninit, caandíh nihāt cáacwādhīh tui jepahat caá náahap.*

⁸Páant yeejé ī chājatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó biíc yoobó ípī chājna caá. Pánih chājnit, “Oo júmat jǵgohat déedih wā enechah, Dios nin pah ā chājat tútatup be”, niij yeenit, queétjeh íih bácahdih ípī yéjána caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, āih cáacwā ī maátadihbut ípī jepahcan caá. Ángelwādhīh “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ípī niijná caá.*

⁹Obohjeéhtih, jon jātih Moiséhīh bácahdih ub bejīhna, ángelwā ī maáh Miguel*

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3 * **1:4** 2P 2.1-2 * **1:5** Ex 12.51; Nm 14.29-30 * **1:6** 2P 2.4 * **1:7** Gn 19.1-24; 2P 2.6 * **1:8** 2P 2.10 * **1:9** Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7

nemépwā ī maáh Satanásjīh īt mīc jūihñup wut jī. Pānih mīc jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cāacwādih ā mawachah, āih bācāh wīih pīnah ā jumna caá”, āt niīj yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ā yee naáwāchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdīh ā peéh chāja naáh”, āt niijjéhjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdīh yee bohénitboó ded pah ángelwā ī jummat, Jesucristo ā wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pīnah nihcan caá”, niijnit, īpī yeejép naóhna yah caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejép chājat pīnahdih ī túi jéihna caá. Naáhpwā jenah joicánjeh īpī chājat pah, queétoó yeejép īpī chājna caá. Páant yeejép ī chājat jīb, Dios queédih búdí ā peéh chājipna caá.*

¹¹ Caín ded pah yeejép ā chājatji pahjeh muntih queétoó īpī chājna caá.* Balaam* dinerodih búdí bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queétoó dinerodih bidnit, yeebdīh ī yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandīh ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdīh yee bohénit caandīh ī yap yohochah, queédihbut ā mao yohbipna caá. Pānihna, Dios queédih ā peéh chājachah, queét búdí yeejép ī yapbipna caá. ¹² Yeéb Jesúhwāboó ā oyatdih wēi jenah joinit, biícđih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, ñijeéh īpī jeémpna caá. Pānih jeémpnit, ī weñat pīnahdihjeh jenah joinit, biícđih ñi túi jummatdih ī yéjana caá. Nin pah queét ī jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā buugcát pah, “Bohénit jwī jumna caá”, niijná yuhna, túi jenah joicánnit jumna, bitadīh īpī teo wáaccan caá. Nin pahbut ī jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanni pah ā jumachah enna, ā mínah caandīh āpī dug yohna caá. Pānihat pah, cāacwādih yee bohénitboó wannit pah ī jumachah, Dios iiguipna queédih ā bejat túatbipna caá.* ¹³ Nin pahbut ī jumna caá: Búdí mujdih jumni búdí nolihatna muj jwéejdih moópni búdí wíijnidih āpī yohna caá. Pānihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios ā wutatdih jepahcannit, cāacwādih īpī yeejép chājap. Nin pahbut ī jumna caá: Dios ā bejat túatni namá panihnidih cáiwā ī bejcat pah, Dios queédih ā bohéat túatat pah ī bohécan caá. Páant ī yee bohénachah, Dios queédih peéh chājnit, páantjeh tabit dupánapboó ā jummat túatbipna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Adán ā juma Enochoó,* Dios naáwátđih naóh yapaniji nin pah āt niīj naóh yapajip taga: “Nihat cāacwādih ñíwat túat niijná, jwī Maáh dawá āih táinit ángelwā biícđih ā dei jūóhbipna caá. Pānih ñíonit, Diosdih náahcannitboó yeejép ī chājatji jīb ā peéh chājipna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép ī naáwátji jībbut ā peéh chājipna caá”, āt niijjip taga. Pānih naóhna, yeebdīh yee bohénitdihbut naóhna āt chājip tagaá. ¹⁶ Queédih ded pah ā yapachah, Diosdih, bitadīhbut yeejép īpī wéhena caá. Yeejép jenah joinit, ī náahat pahjeh īpī chājna caá. “Yeéb túi joinit ñi jumachah, weém wā túi jéih bohéna caá”, īpī niijná yah caá, bita queédih wéinit, ī túi jepahat pīnah niijná.

Yeebdīh nin pah jummat caá náahap

¹⁷ Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ā naáwát túatnitboó ded pah ī niīj bohéatjđih ñi túi náhninaá. ¹⁸ Nin pah yeebdīh īt niīj bohénap wut jī: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátđih, āih cāacwādihbut tabit deohnit, ī náahat pahjeh cāacwā yeejép ī chājipna caá”, īt niijjip wut jī.* ¹⁹ Páant ī niijnitjiboó yeéb

* **1:9** Zac 3.2; 2P 2.11 * **1:10** 2P 2.12 * **1:11** Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * **1:11** Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14 * **1:11** Nm 16.1-35 * **1:12** 2P 2.17 * **1:14-15** Gn 5.18,21-24 * **1:18** 2Tí 3.1-5; 2P 3.3

biicdih ñi jumatdih ĩ yéejana caá. Queét Jesúsdiĥ jepahcannit ĩ jumuchah, Túini Espírĭtu ĩjeéh ā wĭhcaĥ, ĩ weñat pĭnahdiĥjeh ĩpĭ chājna caá.

²⁰ Obohjeéhtĭĥ, yeebboó, wā oinitá, yeó jāap jumat pah Túini Espírĭtu ā wēpatĭĭĥ ũbhñit, Jesucristodiĥ chah ñi túi jenah joyoó. ²¹ Pāniĥ chājñit, yeebdĭĥ búdí ā oyatdiĥ náhninit, ā oyat chah jéiĥyat túut niijná, ā náahat pah ñi túi chājaá. Pāniĥna, jwĭ Maáh Jesucristo yeebdĭĥ búdí oi teo wáacñit, páantjeh ājeéh ā jumat túutat pĭnahdiĥ ñi wēi páñaá.

²² Biquína Jesucristodiĥ tac yoób túi jenah joinítĭdiĥ ñi ĩĭgah en teo wáacá, Jesúsdiĥ yoobópdĭĥ ĩ jepahat pĭnah niijná. ²³ Bitaboó yee bohéatdiĥ jepah jwĭihñitdiĥ Jesúih túini doonádiĥ ñi wēp naáwá, caandĭĥ jepahñit, ĩiguipna ĩ bejcat pĭnah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép ĩ chājat pahjeh muntĭĥ chājñitdiĥ ñi ĩĭgah en teo wáacá. Obohjeéhtĭĥ, pāniĥ teo wáacat pónĭĥ, ĩñi túi chāja chaáh! ĩ yéej chājat pah muntĭĥ yeebbát biic yoobó ñi chājcat túut niijná. ĩ yéej chājatdiĥ búdí ĩ enat caá náahap.

Diosdiĥ ā pée wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwĭ Maáh Jesucristodiĥ wñ wāhat túttna, jwiit ĩiguipna bejñitjidiĥ Dios āt túi ũbup taga. Pāniĥ túi ũbni jumna, yeebdĭĥ ā jéiĥ wapna caá, caandĭĥ ñi cádahcat pĭnah niijná. Pāniĥ wapna, chah Maáh jumñit, ā pebhboó yeebdĭĥ ā ñuhat túutuchah, yéejat wĭhcannit jumna, búdí ñi wēiĭbipna caá.* Caanjéh Dios ā jumuchah, caandĭĥ wēi naóhñit, “Meém chah túini, niĥatdiĥ Maáh jumna, chah wēpni, niĥatdiĥ jéihñibat ma jumna caá”, jwĭ niĭj ĩĭĭĥ. Caán biĭĭmahjeh jumni, bñubat jumni, páantjeh ā jumbipna caá. Páant ā jumuchah, niĥat cáacwā caandĭĥ búdí ĩ wēi naáwá naáh. Páant tíi ā jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Judas

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát túut

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daac wahna caá. Jwí lípboó caandih ã naáwát túutuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwí jéihyat pínah niijná. Bahnijeh jadhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihat wã enatji, jwí líp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwúb naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daac wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã jadhuchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih túi jepahnit, túi wéinit ã jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daac wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baáboó jamni siete tútchidih moón, Jesúhwãdih wã daac wahna caá. Dios yeebdíh oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon jãtíh jamni, búbub jamni, túttimah, ã jwúb jéóhbi-pna caá.* Caán ã chúdup pebh Táini Espiritubut nihat jéihni ã oyatjìh yeebdíh ã teo wáaca naáh.* ⁵ Jesucristo ã oyatjìhbut ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cáacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdi-h naóhni caá.* Æ wunat túttimah, waóh boo pud jéóhni ã jwúb wuncan níit, páant muntih.* Pánihna, nin baáboó jamnit maáta ã chah Maáh caá.* Jwiítidih oina, ãih meépdih yohnit, jwí yéejat jíib peéh chãjat déejidih át yohop tají. ⁶ Pánih yohnit, jwiítidih ãihwã chãjna, caandih úbhnit, wéi naóhnit pínahdihbut át chãjap wat jí, ã lípdih jwí teo wúhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wé-pni, nihat jwí Maáh ma jamna caá”, Jesucristodih páantjeh jwí níj wéi naóh jíih. Páant tíi ã jamu nah.

⁷ Jãaj! Cristo mah túlihjíh ã jwúb dei jéóhbi-pna caá.* Páant ã jwúb dei jéúwáchah, nihat cáacwã ã enbi-pna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwãagnitjibut ã enbi-pna caá. Æ jwúb dei jéúwáchah, nihat nin baác-dih moón ã yéej chãjatjidih jéihnit, búdí ã júbipna caá.* Páant ã yapbi-pna caá. Páant tíi ã jamu nah.

⁸ Jwí Maáh Dios, chah wé-pni, nin pah ã niijná caá: “Weém biíh-mah jamni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jamna, caandih wã jwúb yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon jãtíh wãát jamup jí. Búbub wã jamna caá. Túttimah, wã jwúb jéóhbi-pna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jamna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembát Jesúh táini doonádih wã naáwát jíib yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut ã yéej chãjachah yahna, Jesús ã teo wáacatjìh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihat jwí Maáh ã jamna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíib Patmos wãt jamni quewaboó ã yohni wã jamna caá. ¹⁰ Ninjíh jamna, biíc chooát yeó jáapdi-h Táini Espiritu ã wépat weemdih búdí ã jamuchah, ñoni pah wã jamup be. Páant oo jumat

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4 * 1:5 Hch 26.23; Col 1.18 * 1:5 Sal 89.27

* 1:6 Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10;

Jn 19.34,37 * 1:8 Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13

panihatdih wā enat pónih, wā tǎahmant Jesucristo wēpép ái wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo ái yáanap be. ¹¹ Nin pah weemdíh ái niijíp be: “**Buu ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tútchinadih moón wíihwādh ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih moondíh yuh buca ma daác wahaá**”, ā niijíp be.

¹² Páant ā niijíchah joinít, weemdíh wéhenidih enat túut niijná, wā tac páud ñuhup be. Pánih tac páud ñuhnit, orojíh í chǎjniji siete jí cáagat nahnajih í jí cáagni páhanadih wā enep be. ¹³ Caan náhna cǎtíh ñuhni cǎac pah jígoñni Jesucristodih wā enep be. Āih jíitcha páha bíic yoobó buug ñájni yégueh chóodih ā dawáp be. Orojíh í chǎjniji tǒpdih jóoh poómp yoób júí wái chéoni ā jumup be.*

¹⁴ Āih waó yoóc táí baabní ā jumup be. Āih quíibnabut tuu òopát tǒpna pah ā iiguíp be.* ¹⁵ Āih jíitchanabut táí itíni quenalih naa pánih yeh iigni ā jumup be. Ā wéheat búdí dóo yáaat pah ā yáanap be.* ¹⁶ Āih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh ā bíbohóop be. Íbat naá chénaboó jaco jumni eéep naadíh ā chǎác tewep be. Yeó iigát pah áih móot ā yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, áih jíitcha pebh wanni pah wā buugúp be. Páant wā buugúchah ennit, caán áih jéihyepmant bóo téihyáih weemdíh teo jáhanit, nin pah ā niijíp be: “**Ma úmca bojóo. Weém bíihmah jumni caá. Nihat wā chǎjnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúb yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.**” ¹⁸ Weém báadhniyeh caá. Wanni wáih jumup yuh jí. Jwúb boo pad júohni wā jwúb wuncan níit, páant muntih. Jwúb booni jumna, cǎacwādhbut wā jéih jwúb booot túutna caá. Cǎacwā iiguípna í bejat déedih weemjéh táí ubni caá. ¹⁹ Búutéh ma enatjidih ma daacá. Buu ded pah ā jumatdih, túttimah ded pah ā yapat pínahdihbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwā wā jéihyepmant bóo téihyamant wā bíbohndih ma táí beh joicáh, buu meemdíh wā naóhbiipna caá. Orojíh í chǎjniji siete jí cáagat nahnajih í jí cáagni páhanadihbut wā naóhbiipna caá. Caán siete cúiwā siete tútchinadih moón wíihwā í maáta panihni í jumna caá. Queét wā naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Orojíh í chǎjniji siete jí cáagat nahnajih í jí cáagni páhana siete tútchinadih moón wíihwā í jumna caá. Queét wā naáwátidih joinít í jumna caá”, Jesucristo ā niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúihwādh ā daác wahat túutat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúb níj naáwáp be, páant muntih: “**Éfeso tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:**

“Wā jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh bíbohni caá wā jumup. Orojíh í chǎjniji siete jí cáagat nahnajih í jí cáagni páhana cǎtíh jíbni caá, ded pah ā iigát jumatdih jéihyat túut niijná. Pánih chǎjna, yeéb wíihwādh en bejna caá wā chǎjap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ² Nihat ñi chǎjatdih wā jéih beedána caá. Wíih táini doonádh bitadh ñi naáwátidih, weemdíh ñi táí jenah jóí cǎadahcatdihbut wā táí jéihna caá. Yeejép chǎjntidih ñi íiátidihbut wā jéihna caá. “Jesúih táini doonádh naáwát

* **1:13** Dn 7.13; 10.5 * **1:14** Dn 7.9 * **1:15** Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * **1:17** Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

naáhna, jwiít ã wahnit caá”, bita í niijíchah yuhna, queédih joinít, yee naóhnit í jamatdih ñi jéihyep be. ³ Wíih túini doonádih ñi naawát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yuhna, queét yeenitboodih ñi yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdih ñi cádahcan caá. Páant ñi chājachah ennit, yeebdih wā wēina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih táinit ñi jamachah yuhna, nin pah weemdih ñi yap yohna caá. Weemdih ñi jwiít táí oyatji pah buu biíc yoobó ñi oican caá. Ñi jwiíh táí miíc oyatji pahbut buu biíc yoobó ñi miíc oican caá. ⁵ Pániha, jwiíh oina, ded pah ñi chājatjidih náhninit, ñi jwáub túut nuumú. Ñi yéé chājatdih náhni dahwanit, ñi cádahaá. Pánih cádahnit, wíih túini doonádih jwiíh jepahnit, ñi táí oyatji pah biíc yoobó ñi jwáub oyoó. Obohjeéhtih, ñi yéé chājatdih ñi cádahcah, ñiíh jiát panihni wā jwejnijidih waicanjeh jwáub dáuc wáyadih wā bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wā níj naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ñi jwiíh oyatjidih cádahnit, weemdih cádahna caá ñi chājap. Páant ñi yéejatdih ñi cádahcat jíib, páant bóojeh, ñi buudbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, weemdih ñi táí oican yuhna, nindih ñi táí chājna caá: Nicolaítas wūt jamnit í yéé chājatdih ñi en iiná caá. Weembát í yéé chājatdih wā en iiná caá.

⁷ ‘¡Det molít jamna, Túini Espíritu wíihwādih ã naawáchah, í joyoó naáh! Det weemdih táí jenah joí cádahcannitdih wā íp ã jamapboó jamni nah quehedih wā jeémát túutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó í jwáub wuncan níit’,

ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwādih ã daác wahat tútat

⁸ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub níj naawáp be: “Esmirna tútchidih moón wíihwā, queédih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

‘Weém biíhmah jamni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jamna, caandih wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.* Wunni wāih jamap yuh jí. Jwáub boo pud júóhni wā jwáub wuncan níit, páant muntih. Pánih jamna, yeebdih nin pah wā níj naóhna caá: ⁹ Wíihwā ñi jamat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jamatdihbut wā jéihna caá. Pánih jamna yuhna, Dios ã wēpatdih bíbohnit, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiít judiowā Diosdih jwí táí jepahna caá”, niijná yuhna, yeebdih yeejép í yee naawátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá. ¹⁰ Buu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi umca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jamnitdih nemat maúboó ã nemat túutbipna caá, weemdih ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép í chājachah, í mao yohochah yuhna, weemdih ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdih ñi cádahcat jíib, yeebdih wā pehbóo páantjeh wā jamat túutbipna caá.

¹¹ ‘¡Det molít jamna, wíihwādih Túini Espíritu ã naawáchah, í joyoó naáh! Det weemdih táí jenah joí cádahcannit í wanat túttimah, iiguipna bejcan, wā pehbóo páantjeh í jumbipna caá’,* ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwādih ã daác wahat tútat

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

* 2:11 Ap 20.14;

12 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Pérgamo tátchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém íbat naá chénaboó jaco jumni eéep naadih bíbohni wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá: **13** Yeéb ñi chājatdih, ñíih tátchidih moón í chājatdihbut wá jéihna caá. Caanjíh moón í maáh Satanás caá. Caán tátchidih moón Satanásdih jepahni, Antipas wát jumni wáih doonádih táí naóhniidih í mao yohop be. Caandíh páant í mao yohochah enna yahna, weemdih ñi túi jenah jóí cádahcap be.

14 ‘Obohjeéhtih, pánih túi jenah jóí cádahcan yahna, bainí weemdih ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wát jumni ñi á bohéátdih í joiná caá. Jon játih Balaam Balac wát jumni maáhjidih nin pah át niij bohénap wát jí: “Judíowádih ma yéejaat pínah niijná, nin pah ma chājaá: ‘Dios caá’, wéi niijnít, ñi wáhni jeémátdih queétdih ma jeémát tútú. Í weha máh nihcannitjéh queétdih yeejéep ma chājat tútú’, át niij bohénap wát jí. Jon játih judíowá caandíh joinít, í yéej chājatjí pah bíic yoobó mun tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut í yéej chājna caá. **15** Queétdih í chājat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wát jumni yeejéep í chājat tútatboodíhbut í jepahna caá.

16 Páant ñi yéej chājatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejéep chājnitdih wá chāác teoni íbat naajíh wá peéh chājbipna caá.

17 ‘Jú det molít jumna, Túini Espíritu wíihwádih ã naáwáchah, í joyoo naáh! Det weemdih túi jenah jóí cádahcannitdih jeémant jumni maná wát jumni jeémátdih wá wáhbipna caá. Baabni jeé naanádhíh íih jáap wát wá daácní ã jumbipna caá. Bita caán wútdih í jéihcan níit. Caán jeé naadíh ubnijeh áih wútdih ã jéihbipna caá’,

ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijp be.

Tiatira tátchidih moón Jesúhwádih ã daác wahat tútat

18 Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Tiatira tátchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Dios wááh caá. Quíib tæ ðopát tópra paníh iigní, jíitca túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá: **19** Ñi túi chājatdih wá jéihna caá. Weemdih bitadíhbut ñi oyatdih wá túi jéihna caá. Weemdih ñi túi jenah joyátdihbut wá jéihna caá. Bitadíh ñi teo wáacatdihbut wá jéihna caá. Yeejéep yapna yahna, weemdih ñi cádahcatdihbut wá jéihna caá. Jwíih túat nuumnít, ñi túi jepahat chah buu ñi túi chājatdihbut wá jéihna caá.

20 ‘Obohjeéhtih, pánih túi chājnit jumna yahna, nin pah weemdih ñi yap yohana caá: Caánt yeejéep wíli, Jezabel wát jumni, **21** “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, niij yeenih mi jumuchah yahna, mi naáwáchah joiná, caántdih bíaboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, í weha máh nihcannitjéh wíihwádih yeejéep mi chājat túatna caá. “Jwíih dios caá”, í niij wéi wáhni jeémátdih queétdih mi jeémát túatna caá. **21** Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wá páñachah yahna, páant yeejéep chājatdih mi cádahíhcan caá. **22** Páant mi cádahíhcat jíib caántdih wá tubúp chūúábipna caá. Mijeéh yeejéep chājnitdihbut wá tubúp chūúábipna caá. Í yeejéep chājatdih túat nuumcán, queétdih chah

* **2:14** Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4

* **2:17** Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50

* **2:17** Is 62.2; 65.15

* **2:20** 1R 16.31; 2R 9.22,30

wā peéh chāj bipna caá. ²³ Mi naáwát dih ī jepahat peéh, mi weh panihnit dih wā mao yoh bipna caá. Páant wā peéh chājat dih ennit, jéih beedáni wā jum at dih nih at wīihwā ī jéih bipna caá. Ded pah ī jenah joyát dih but wā túi jéih na caá. * Pánih na, det yéej chāj nit dih ī yéej chājat jīb wā peéh chāj bipna caá. Det túi chāj nit boodih ī túi chājat jīb but wā túi chāj bipna caá. *

²⁴ 'Obohjeéhtih, biquína yeéboó caánt yeejép wili mi bohéat dih nī náahcap be. Satanás ā bohéat dih but nī joyáh bojop be. Pánih na, yeéboodih chah wā jwúub wát can níit. ²⁵ Nindihjeh yeedih wā jwúub chājat túat bipna caá: Nī pehbboó wā jwúub dei juibíat pínah dih páinit, wā bohéat dih nī cádahca bo-joó. ²⁶⁻²⁷ Det yéej at dih yap yoh nit, wā wát at dih jepah cádahcannit dih maáta wā waadábipna caá. Wā íp weemdih maáh ā waadáat pah, yeebdih but maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jum na, nih at baác dih moondih nī wēp wát bipna caá, Dios ā weñat pínah dih ī túi chājat pínah níijná. Ī jepahcah, búdí nī peéh chāj achah, queét ī budáh bej bipna caá. * ²⁸ Yeebdih baáb aáb jūwáchah jum ni cáidih wāh nit, níjeéh weémboó wā jum bipna caá.

²⁹ 'Det molít jum na, Túini Espírítu wīihwā dih ā naáwáchah, Ī joyoó naáh! ma níj daác wahaá", Jesucristo weemdih ā níijíp be.

3

Sardis tútchidih moón Jesúihwā dih ā daác wahat túat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdih ā jwúub níj naáwáp be: "Sardis tútchidih moón wīihwā, queé dih waóh nit dih but nin pah ma níj daác wahaá:

'Weém Túini Espírítu nih at ā wēpat dih bíbohni caá. Siete cáiwā dih but bíbohni wā jum na caá. Pánih jum na, yeebdih nin pah wā níj naóh na caá: Nī chājat dih wā túi jéih na caá. Bit a yeebdih nin pah Ī níj jenah joyóp yah caá: "Queét Jesúih túini dooná dih túi jepah nit caá", Ī níj jenah joiná caá.

'Obohjeéhtih, páant Ī níj jenah joyóchah yah na, bainíjeh weemdih jepah na, wānnit panih nit nī jum na caá. ² Pánih jum na, 'Nī túi chāja chaáh! Nī túi chājat enna, Dios ā wēican caá. Jáanit panih nit, túi chāj nit nī jum ná. ³ Wā naáwát dih nī jwíih joyát jidih nī túi jwúub náh na. Pánih náh nit, wā weñat pínah dih nī túi chājaá. Túat nūmnít, nī yéej chājat dih cádah na, túini boodih nī chājaá. Weém wā níj át jí pah nī chāj cah, nī náh nichah, nūmní cáac nūmú dih ā juibíat pah, yeebdih peéh chāj adih wā bej bipna caá. *

⁴ 'Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chāj nit nih can, quei wíh can ni yégueh dūonít panih nit nī jum na caá. Pánih jum na, túi baab ní yégueh dūonít, wājeéh ní jib bipna caá. ⁵ Det wā naáwát dih cádahcannit, queét pah túi baab ní yégueh dūonít Ī jum bipna caá. Weemdih jepah nit dih wāt na dih wā bíbohni papélah tóli dih íih wāt na dih daác na, wā jwúub wio yoh can níit. * Wājeéh páantjeh Ī jum bipna caá. Wā íp ā enechah, ángelwā but Ī enechah, "Nin wíih caá", wā níj naóh bipna caá. *

⁶ 'Det molít jum na, wīihwā dih Túini Espírítu ā naáwáchah, Ī joyoó naáh! ma níj daác wahaá", Jesucristo weemdih ā níijíp be.

Filadelfia tútchidih moón Jesúihwā dih ā daác wahat túat

* **2:23** Sal 7.9; Jer 17.10 * **2:23** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * **2:26-27** Sal 2.8-9 * **3:3** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15 * **3:5** Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12 * **3:5** Mt 10.32; Lc 12.8

7 Páant niŷ naóh péanit, nin pah weemdih ā jwáub niŷ naáwáp be: “Filadelfia tútchidih moón wíhwā, queédih waóhndihbut nin pah ma niŷ daác wahaá:

‘Weém yeejat wihcanni, túi yoobópdih naóhni wā jumna caá. Jon játih maáh Davidji cáacwādh ā watat pah weembút wā wátpipna caá. Pánih jumna, jéc panihnidih weém wā wātachah, bitaboó í jéih nemcan níit. Wā nemechah, bita í jéih wātcan níit.* 8 Nihat yeéb ſi chājatdih wā jéihna caá. ſi pebh jéc panihnidih wā wātát túttimah, bitaboó yeebdih í jéih nemcan níit. Bainí túi jenah joiná yuhna, wā naáwátdih, weemdihbut ſi cádahcap be.

9 ‘Obohjeéhtih, bita ſi pebh jumnit Satanáihwā caá. “Jwíit judíowā, Dioihwā caá”, niijná yuhna, wíhwā nihcan caá. Pánihna, queédih ſi pebh bódicha caj yoh ſi jatát túttnit, “Yeebdih Dios yoobópdih át oi tagaá”, wā niiját tútbpipna caá.* 10 Wíih túini doonádih yeebdih wā cádahcat tútuchah joinít, ſi túi jepahap be. Páant ſi cádahcat ennit, nin baácđih jumnit nihat cáacwā yeejép í yapachah, yeebdih wā wapbipna caá. Caán láa queédih tabit yeejép yapat túttnit, ded pah í jumatdih wā jéihyabipna caá. 11 ſi pebhna wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, wíih túini doonádih ſi joyátjidih ſi quíib buádcá bojoó. Pánih quíib buádcán, weemdih páantjeh ſi jepahachah, ſi túi chājatji jíib pínahdih bitaboó í jéih dáuc wáican níit.

12 ‘Wíih túini doonádih cádahcannitdih wā íp pebhboó wā jumát tútbpipna caá. Jagáp nahna pah túi wép ſi hnit panihnit jumna, ā pebhboó páantjeh í jambipna caá. Á pebhboó í jumachah, wā ípíh wátdih, áih jáap tútchi wátdihbut queédih wā daácipna caá, “Nin Dioih caá”, ā niiját pínah niijná. Áih jáap tútchi Jáap Jerusalén wát jumni tútchi ā jambipna caá. Caán tútchi Dios ā jumapmant ā dei jóóhbiŷna caá. Caán láa weembút jáap wát bíbohna, caán wátdihbut queédih wā daácipna caá.*

13 ‘jDet molít jumna, Túini Espíritu wíhwādh ā naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niŷ daác wahaá”, Jesucristo weemdih ā niijíp be.

Laodicea tútchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tútat

14 Páant niŷ naóh péanit, nin pah weemdih ā jwáub niŷ naáwáp be: “Laodicea tútchidih moón wíhwā, queédih waóhndihbut nin pah ma niŷ daác wahaá:

‘Weém yeeanni, wā íp ded pah ā jumatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ā chājatjidih Maáh wā jumna caá.* 15 Ded pah ſi jumatdih wā túi jéihna caá. Weemdih jenah joinít jumna yuhna, bainíjeh ſi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ſi jumap: Maatápdih mah cháud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi chāhniŷbut nihcan caá. Pánihni mahdih ſi wéicat pah, túi jenah joicá buágnít ſi jumachah, weembút yeebdih wā wéican caá. Weemdih ſi túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. ſi túi jenah joicáh, namp yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ſi jepahachah, chah yeejép caá. 16 Pánihnit ſi jumachah enna, búdí wā iiná caá. Yeejép mahdih wā éeg yohat pah yeéb weemdih tac yoobjéh jepahnitdihbut wā yohbiŷna caá. 17 Nin pah ſi niŷ jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bíí dée bíbohni caá. Dedé judhdát wiŷcan caá”, ſi niŷ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios ā enechah, moh yeejnit, yégueh wiŷcannit, jéih encannit

* 3:7 Is 22.22; Job 12.14
8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

* 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

* 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2

* 3:14 Pr

panihnit ñi jumatdih ñi jéihcan caá. ¹⁸ Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdíh wā níj naóhna caá: Orodih ñi jíib chājat pah, ñi yéj chājatdih wā yohat pínahdih ñi uúbú. Yégueh wíhcannit ñi tícat pah, Dios ā enechah, ñi yéj chājatdih tícat caá náahap. Pánihna, weemdíh jepahnit, táí baabní yégueh panihni wā túyatdih wā wāhachah, ñi ubuá. Túini yégueh ðuonít ĩ tíccat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ā enechah, yeebbát ñi tíccan níit. Quíb cohatdih ñi jíib chājat pah, wā teo wáacat pínahdih ñi uúbú, jéih ennit panihnit Diosdih táí jenah joyát túut níijná. ¹⁹ Nihat wā oinitdih wā túut nuumát túutna caá.* Pánihna, wā oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yoobópdiñ ñi túut nuumá. ²⁰ Weemdíh ñi joyoó. Ñíjeéh jumíhna, ñíih jéc nemni panihnidih ej ñuhna caá wā chājap. Páant wā ezechah joinít, ‘Ma waád jūúwú’, weemdíh ñi níijí. Páant ñi waadát túutuchah, bíicdih numah jeémát pah ñíjeéh wā jumbipna caá. ²¹ Wā boo pud jūúwát túttimah, wā ĩp bíicdih weembát wā watna caá. Pánihat pah yeebbát yéejatdih ñi yap yohat túttimah, wā pehbóo wājeéh bíicdih wā watat túutbipna caá.*

²² ‘¡Det molít jumna, Túini Espiritu wíhwādhí ā naawáchah, ĩ joyoó naáh!’ ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ā níijíp be.

4

Jeámant moón Diosdih bódicha caj yoh ñajnit, ĩ weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jéc wātni panihnidih wā enep be. Póojat nah búdí ā yáaat pah bóo wā joyóchah, weemdíh jwíih wéheni áí wéhenap be, páant muntih: “Ninna ma púuh laáb jūúwú. Túttimah bóo láa ded pah ā yapat pínahdih meemdíh wā júutbipna caá. Wā níjāt pahjeh tígáá páant ā yapbipna caá”, ā níijíp be.

² Páant ā níijíchah joinít, Túini Espiritu ā wēpat weemdíh búdí ā jumachah, caanná wā púuh laáb juibinap be. Caanná púuh laáb juibína, Maáh chúudnidih wā enep be. ³ Túi ðuu jélep yeh iigni, jaih jélepni júdu tac yoób ā chúudap be.* ⁴ Ā chúudap pebh veinticuatro maáta chúud púuda bojnítidihbat wā enep be. Túi baabní yégueh chónadidih ðuonít, maáta ĩ ðuwát oro júdanadidih ĩ ðuwáp be. ⁵ Wā jwíih enni ā chúudapmant éum náah jumni wedóát, énoh bíicdihbat páantjeh yáana ā chājap be. Ā en boj chúudapdih siete jíiát dahna Túini Espiritu búdí ā wēpatdih júutni ā jumap be.* ⁶ Ā en chúudap pebh búdí muj pah jígoñni túi jélepni ā jumap be.

Ā chúudap pebh chéneña míc ángelwā yahna, mácah jígoñnit, nihat ĩih bácahna dawá quíibna jumnit ĩ jumap be.* ⁷ Jwíih jumni jíó ðuani pah ā jígohop be. Caán túttimah, momo jíwí pah ā jígohop be. Caán túttimah, cáaquíh móot pah jumni ā jumap be. Caán túttimah, jíijní jao pah ā jígohop be.* ⁸ Queét chéneña míc dawá quíibna jumnit, seis muj wāpanabat bíbohñit ĩ jumap be. ĩih muj wāpana chahmant, namantbat dawá quíibna ā jumap be.* Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbat páantjeh Diosdih búdí wēi naóhna ĩ chājap be. Nin pah ĩ níijíp be:

* **3:19** Pr 3.12; He 12.6 * **3:21** Jn 16.33; Ap 5.5 * **4:3** Ez 1.26-28; 10.1 * **4:5** Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 * **4:6** Ez 1.22 * **4:7** Ez 1.5-10; 10.14 * **4:8** Ez 1.18; 10.12

“Túini, túini, túini, Dios jwĩ Maáh chah wēpni caá ã jumap.* Caán jon jãtĩh ãtãt jumap jĩ. Bũubut ã jumna caá. Tãttimah, ã jwũub jũõhbiƨna caá”, ĩ niijĩp be.

⁹ Pãant niij wēina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijnã ĩ chãjap be. ¹⁰ Pãant ĩ weñat pah mũntĩh, veinticuatro maátabut Maáh ã chũudũp pebh juibĩ bõdicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih ĩ weñep be. Pãnih wēina, ĩ maáta jumna dũwãt júdanadih ã chũudũp pebh ĩ cádah jwejep be. Pãnih cádah jwejnĩt, nin pah ĩ niijĩp be:

¹¹ “Meemdĩh búdí jwĩ wēini caá. Jwĩ Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadĩh chãjni ma jumna caá. Pãnihna, meemdĩh búdí weñat caá náahap”, Diosdih ĩ niij wēi naawãp be.

5

Daác pinni quiit, Oveja Wũũhũt

¹ Tãttimah, jwũub enna, Dios ã jéhiyemant bóo téhiyamant chénaoó daác pinni quiitdih ã bíboh chũuduchah, wã enep be.* Siete láa wĩdahatjĩh ã néeh teoni quiit ã jumap be. ² Wēpni ángeldihũt wã enechah, nin pah ã wēp niij naawãp be: “¿Ded tigaá con quiitdih ã néeh tewatjĩdih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiitdih ã jéih watbĩpna caá”, ã niijĩp be.

³ Pãant ã niijĩchah yũhna, caán quiitdih watni pínah, yéejat wihcannidih ĩ jéih bid jũicãp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitũt, báadhniit, wũnnitũt caán quiitdih ĩ jéih watcap be. Caán quiitdih en naõhni pínah ã wihcap be. ⁴ Caán quiitdih wat en naõhni pínahdih ĩ bid jũicãh ennit, weém búdí wã jũũp be. ⁵ Pãant wã jũũchah ennit, bíic veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdĩh ã niijĩp be: “Ma jũicã bojoó. Con quiitdih ã néeh tewatjĩdih watni pínah Judá ã jũimenã poõmpdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jiõ dũuni”, ĩ niijnĩ, maáh Davidji jũima ã jumna caá. Caandih enĩhcannidih yap yohni jumna, con quiitdih siete ã néeh tewatjĩdih watni pínah ã jumna caá”, ã niijĩp be.*

⁶ Pãant ã niijĩchah joinã, Maáh ã chũudũp pebh Oveja Wũũhdih wã enep be. Chéna mĩc dawã quĩbna jumnit, veinticuatro maátabut ĩ cãtĩh ã ñũhũp be. Caán ĩ maoniji pah ã jígohop be. Siete mona jumni, siete quĩbnabũt ã jumap be. ãih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jumadĩh júatna ã chãjap be. ãih siete quĩbna nihat nin baácboó Túini Espiritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedããdih júatna ã chãjap be.* ⁷ Caán Oveja Wũũh Maáh pebh juibĩnit, Dios ã jéhiyemant bóo téhiyamant ã bíbohni quiitdih ã ubũp be. ⁸ Pãant ã ubuchah ennit, chéna mĩc dawã quĩbna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wũũh pebh bõdicha caj yoh ñajnit, caandĩh ĩ weñep be. Queét nihat maáta bíitat dahna árpas ĩ niijnĩdih bíbohniit, oro pamapnadihũt ĩ bíbohũp be. Caán oro pamapna diĩtdih túi chej jumni cáwat pínah ã jumap be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioĩhwã caandĩh ĩ wũbãt panihni ã jumap be.* ⁹ Pãnih Oveja Wũũhdih wēina, nin jáap ewatjĩh ĩ niij ewep be.*

“Meém ĩ mao yohniji jumna, mĩh meépjĩh cãcwã ĩ yéejatdih ma yoh wũhũp be, Diosjeéh ĩ túi jumãt pínah niijnã. Nihat cãcwã poõmp jumãt pah, nihat máach wéhenit, nihat baácdi h moón meemdĩh jepahnitdihjeh mĩh meépdih yohnit, ĩ yéejatdih ma yohop be.

* **4:8** Is 6.2-3 * **5:1** Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * **5:5** Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * **5:6** Is 53.7; Zac 4.10 * **5:8** Sal 141.2; Ap 8.3 * **5:9** Sal 33.3; 98.1; Is 42.10

¹⁰ Dioihwã ī jumat pínah, caandíh wēi wábh wáhnit pínahbut niijná, queédih ñionit, nihat baácdih moón maáta pínah queédih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ã daácsi quiít dih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ī niijíp be.

¹¹ Páant ī niij eo péanachah, jwúub enna, dawá yoobát ángelwã ī ewatdih wã joyóp be, páant muntih. Maáh chúadnidih, chénena míic dawá quíib jamnít dih, veinticuatro maátadihbut ángelwã ī táí júud ñuh páuda bojop be. Queét ángelwã tabit ī wēp ewechah, wã joyóp be.* ¹² Nin pah queét ī niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wúáh, ī mao yohniji nihat cáacwádih wətni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwã ī yéejat jíb ī mao yohniji ma jumachah enna, meemdh jwí wēina caá. ‘Chah táini caá’, meemdh niij weñat caá náahap”, ī niijíp be.*

¹³ Túttimah, bitabat ī wēi ewechah, wã joyóp be. Nihat Dios ã chājnitji japmant moón, nin baácdih moón, búdí mujdih moonbút, báadhnit, wənnitbut, nihat biíc dih nin pah ī niij wēi ewep be:

“Meém jwí Maáhdih, Oveja Wúáhdihbut yeéb chénewádh jwí táí wēi eona caá. ‘Túnit yoobát caá. Chah wēpni caá’, jwí niijná caá. Yeebdíh páantjeh niij wēi naáwát caá náahap”, ī niijíp be.

¹⁴ Páant ī niij wēi ewechah joiná, queét chénena míic dawá quíibna jamnit “Páant tíí, ī niij wēi ewe naáh”, ī niijíp be. Queét veinticuatro maátaboó bódiha caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wúáhdihbut búdí ī weñep be.

6

Daác pinni quiít dih Oveja Wúáh ã jwíh watat

¹ Túttimah, caán daác pinni quiít dih Dios ã jwíh néeh tewatjidih Oveja Wúáh ã watap be. Páant ã watat túttimah, biíc dawá quíibna jamniboó, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma júúwá”, ã niij ejep be. ² Páant ã niij ejat túttimah, táí baabní cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúadni ñúapat tuu bíbohndih maáta ī dúwát júdudih Dios ã wúhəp be. Páant ã wúhat túttimah, caánboó caandíh en jáihnditdh míic mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

³ Túttimah, Oveja Wúáh biíh néeh tewatjidih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watat túttimah, biíh dawá quíibna jamni “Ma júúwá”, ã niij ejep be. ⁴ Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo táí dəuni ã júúwáchah, wã enep be.* Caán dəuni caballojih chúadnidih nin baácdih moondíh míic mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íbat naadíhbut Dios ã wúhəp be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

⁵ Túttimah, chenedih wat péaniji biíhdih ã jwúub watap be, páant muntih. Páant ã watachah, biíh dawá quíibna jamni “Ma júúwá”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúadni chodat ī jenah enatdih ã bíbohəp be. ⁶ Caandíh wã enechah, dawá quíibna jamnit cátih chúadni boó nin pah ã niijíp be: “Nuugúp láa biíc yeó jáap ī tewat jíb jh biíc kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih ī jéih jíb chájipna

* **5:10** Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * **5:11** Dn 7.10 * **5:12** Jn 1.29; 1Co 5.7 * **6:2** Zac 1.8; 6.3,6 * **6:4** Zac 1.8; 6.2 * **6:5** Zac 6.2,6

caá. Obohjeéhtih, chénat pahdih í jéih jíb chāj buájacan níit. Trigo, cebadabut bainí jíb jumni yahna, bádí ā jíb jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chājat yíi, jiwá iguúh mac bíicdih páantjeh ā jumna naáh”, ā níijíp be.

Cuarto ā néeh tewatjidih ā watat

⁷ Táltimah, bíic peihcannidih wat péaniji biíhdih ā jwáub watap be, páant muntih. Páant ā watachah, péeni dawá quibna jumni, “Ma jüúwá”, ā níij ejep be. ⁸ Páant ā níij ejat táltimah, bíih caballo wánnitih bácah pah jígohndih wā enep be. Caanjíh chúudni “Wunat tútuni”, wūt jumni ā jumap be. Caán táltimah jüóhni “Iguípna bejat tútuni”, ā wūt jumap be. Pánihna, queétdih nin baácđih moondih mao yohat wēpat pínahdih Dios ā wāhup be. Míc mawat tútunit, nuugúpjñh wunat tútunit, jiadih moón nuúpwādih tac behanit, túi daocá buugnítjeh cáacwādih Dios ā mao yohat tútup be.*

Quinto ā néeh tewatjidih ā watat

⁹ Táltimah, chénena míc ā néeh tewatjidih wat péaniji biíh biúhdih ā watap be, páant muntih. Páant ā watachah, Diosdih cáo wūh cáagat naa námp Jesúhwhādih í maonit caolihjidih wā enep be. Dios naáwáđdih naóhna, “Weém Jesúh caá”, í níijátji jíb queétdih ít mawap tají. ¹⁰ Diosdih nin pah queé í níij ejep be: “Maá, yéejat wíhcanni, yeeatbut wíhcanni, ma níiját pah yoobópdih chājni caá. ¿Nin baácđih moón jwiútdih maonitjidih débólih tígaa ma peéh chājbi?” í níijíp be. ¹¹ Páant í níijíchah joinít, Dios queétdih túi baabní yégueh chóodih wāhñit, nin pah ā níij jepahap be: “Ñi choo jwáhuá. Bitá ñi déewā panihñit Jesúhwhá, í mao yohñit pínah, yeéb táini doonáđih ñi naáwátji pah queétdih bohé jwáhuca caá í chājap. Yeebđih í mawatji pah queétdihbut í mao beedáát pínah ā jwáhuca caá. Pánihna, queétdih í mawat pínah jātih, bainí ñi choo jwáhuá”, ā níijíp be.

Sexto ā néeh tewatjidih ā watat

¹² Táltimah, bíicđih bóo téihya ā néeh tewatjidih wat péaniji, biíhdih ā watap be, páant muntih. Caandíh ā watachah, bádí baác méméat ā jumap be.* Pánihichah, yeó ā dupááh bejep be.* Widhbut meép panihni ā duuah bejep be.* ¹³ Máa cáca máa quehedih ā boloh yoh jéena bojat pah cáiwābut í yúug jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábut ā buadáh bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat qewanabut ā túut nuumáp be.* ¹⁵ Páant ā yapachah ennit, nin baácđih moón í maéta jeé íit díitna í jweí waadáp be. Soldadown í maéta, bádí bíí dée bíbohñit, wēpnit, nihat queétdih teo wāhñit, teo wāhñit nihcannitbut caanná míc í jweí waadáp yah be. Bitabut jeé cáťih í jweyép be.* ¹⁶ Pánih jweinít, jap bóo jeenáđih, jee dáhnadihbut nin pah í níijíp be: “Jwiútdih ma jāh jüúwá.* Con Maáh chúudnidih, Oveja Wüúhdihbut bádí jwí úmna caá. Pánihna, jwiútdih ma jāhaá, Oveja Wüúhdih jwí yap yohatji jíb ā peéh chājcat pínah níijná. ¹⁷ Caandih yap yohñitdih ā peéh chājat pínah yeó jāap wāát jumna caá. Caán ā peéh chājat pínahdih ded pah jwí jéih jweicán níit”, í níijíp be.*

* **6:8** Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21 * **6:12** Ap 11.13; 16.18 * **6:12** Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * **6:12** Jl 2.31 * **6:14** Is 34.4 * **6:14** Ap 16.20 * **6:15** Is 2.19,21
* **6:16** Os 10.8; Lc 23.30 * **6:17** Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2

7

144 mil Dioíhwã ã wãt búudhnit

¹ Pánihat túttimah, chéneña míic ángelwãdih wã enep be. Queét nihat pebhboó ï bejep be. Jwíh waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni biíh chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb jüúwápboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejnit, ï bejepmant jüóhni johlitnadih ï jáhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí mujdihbat johlit ã johcap be. Dedé biíc máa nahdih ã joh jáhacap be.* ² Pánihat túttimah, biíh ángel yeó aáb jüúwápmant ã jüúwáchah, wã jwúub enep be. Dios páantjeh jumníih wãt áihwãdih búudhdudih jüóhna ã chãjap be. Pánih jüóhnit, bita chéneña míic bejnitboó, nin baácduh, búdí mujdihbat Dios ã yéjeat tútnit pínah ángelwãdih wêpép ã ejep be. ³ “Judh jwahna caá. Dioíhwãdih íih móot juúhndih ã wãtdih wã búudh jwuhat tút caá. Pánih wãt búudhdat pínah játih nin baácduh, búdí mujdih, máanadihbat ñi yéjea jwahca bojóó”, queét chéneña míic ángelwãdih ã níij ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioíh wãtjñh íih móot juúhdih búudhnit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã juimená ï jumna caá”, caán ángel ã níijáchah, wã joyóp be. ⁵ Doce mil Judá juimená jumnit ã wãt búudhnit ï jumap be. Bita doce mil Rubén juimená, bita doce mil Gad juimená ã wãt búudhnit ï jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser juimená, bita doce mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés juimená ã wãt búudhnit ï jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón juimená, bita doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar juimená ã wãt búudhnit ï jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulon juimená, bita doce mil José juimená, bita doce mil Benjamín juimená ã wãt búudhnit ï jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wãt búudhnit ï jumap be.

Dawá baabní yégueh ðuonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cáacwãdih wã enep be. Nihat baácduh moón, nihat cáacwã poómp mácah wéhenit Cristodih jepahnitji caanjñh míic wáac ñuhndih wã enep be. Dawá cáacwã, jenah enna, buájaca naáh, Maáh ã cháudup, Oveja Wúúh pehbhat ï ñuhap be. Túi baabní yégueh ðuonít, táam núonadihbat ï bíbohob be. ¹⁰ Queét nihat nin pah ï níij wêi ejep be: “Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wúúhbat jwiítidih túi ubnit caá”, ï níijp be.

¹¹ Queét dawá ángelwã Maáh ã cháudupdih, veinticuatro maátadih, chéneña míic dawá quíibna jumndihbat ï ñuh púuda bojop be. Pánih ñuhnit, cáacwã ï wêi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandih queébtat nin pah ï wêi naáwáp be:

¹² “Páant tigaá. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wêpni caá. Ma wêpatjñh nihatdih chãjni caá. Pánihni ma jumachah, ‘Túina caá’, páantjeh níjât caá náahap. Meemdíh búdí jwí wêina caá”, ï níijp be.

¹³ Túttimah, biíc maáh nin pah weemdíh ã níij wúh joyóp be: “¿Nit túi baabní yégueh ðuonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ít jüóh?” ã níijp be. ¹⁴ “Weém wã jéihcan caá. Meémboó queétdih ma jéihna nacaá”, caandih wã níij jepahap be. “Nihat cáacwã tubit yeejép yap láa, Diosdih ï cádahcat jíib ï mao yohnitji caá.* Íih yéguehdih ã chocat pah, Oveja Wúúh áih meépdih yohna, ï yéjeatdih ã yohnit ï jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodih ï ðuoná caá.*

* 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6 * 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7

- 15 “Pánih daonít jumna, Dios ã chũudup pebh yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbat caandih páantjeh ĩ wēi naóhna caá. Dios ĩjeéh jumna, queétdih ã wapbipna caá.
- 16 Chéneji nuugáp ĩ jwúub wuncan niít. Taca jootátbut ã jwúub wihcan niít. Yeó ã wihcāh, tabit chāhat ã wihcan niít.*
- 17 Maáh pebh ñahni Oveja Wúuh ovejawādih táı en daonı ã en dawát pah, queétdih ã en daobıpna caá.* Ovejawādih en daonı ã waawát pah, meo waócáhna queétdih ã numah bejbipna caá, báadhdat túntni mahdih ĩ babhbat pınah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wēina, chéneji ĩ jüicán niít”,* weemdih ã niijp be.

8

Seis ã néh tewatjidih wat péanit, péenidih ã watat

1 Seis ã néh tewatjidih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã wat-achah, tac yoób hora dée wéheat laihcan, nihat ĩ yayáh bejep be. 2 Túttimah, Dios pebh ñahnit siete ángelwādih wā enep be. Biéh queétdih siete póojat nahnadih ã wāhup be. 3 Biéh ángelbat orojih ĩ chājni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wāhna ĩ cáagat naa pébh ã juı ñahup be.* Búdí chej jumni cáwat pınahdih caandih ĩ wāhup be, nihat Dioıhwā ĩ uúbát biıcdih widnit, Dios ã chũudup pebh jumni oro naajih ã cáo wūhat pınah niijná.* 4 Páant ã cáo wāhuchah, caán chej jumni jeı, Dioıhwā ĩ uúbát biıcdih Dios pebh ã chao ñah bejep be. 5 Páant ã cáo wūhat túttimah, caán naadıh bóo tuu tǎohdih caan pámapna náo yac péanit, baácboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh biıcdih tabit ã yeéj yáanachah, baác ã méménap be.*

6 Túttimah, queét siete ángelwā ĩ bíbohni póojat nahnadih póojat túnt ĩ chājap be.

Jwıh cuatro póojat nahna

7 Biıc ángel ã jwıh póoj waawáchah, mah cámahni dahna, iignı tuu tǎohna biıcdih, meép wid jumni, baácboó ã yúug jéenep be. Páant ã yúug jéenechah, tacdih yoób dée buwájeh baác ã iiguıp be. Tacdih yoób déejeh máa, yılıpbat, ã iigáh bejep be.*

8 Caán túttimah, biéh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí jee páh bóo, iignı dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdí mujna ã buúg báahap be. Páant ã buúg báahachah, búdí muj tacdih yoób dée meépjeh ã túnt nuumúp be.* 9 Caán ã buúg báahapboó búdí mujdih moón queejwā ĩ wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnábut ã daabáh bejep be.

10 Caán túttimah, biéh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí yuyú iigát pah bóo iignı cáı, jeámant buúg jéen bejnit, biquı mujna buúg báahnit, meo waócáhnadibut ã chũúup be.* 11 Páant ã buúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túnt nuumúp be. Páant ã óonachah, dawá cáacwā caán mahdih babhna, ĩ wunup be. Caán cáı “Óoni”, ã wūt jumup be.*

* 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15

12 Biic peihcannit ángelwã ï póojat túttimah, biih ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, yeó, widh, cúiwábut tacdih yoób déejeñ ï yeh iigát ã buudáh bejep be. Pániñna, chéñena míc hora pohba yeó ã chãhcap be. Cheibut chéñena míc hora pohba widh, cúiwã ï yeh iigáp be.*

13 Queét chéñena míc ï póojat túttimah, jwúub enna, búdí jao jiiñnídih wã enep be. Caán ã niñ ñaacáchah, wã joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wépép ángelwã buu jwuh póojat tút caá ï chãjap. Páant ï póojochah, chah yeejép yoobát nin baácñih jumñit ï yapñipna caá”, ã niñ ñaacáp be.

9

Quinto póojat nah

1 Queét chéñena míc ángelwã ï póojat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni nahñih ã póojop be. Páant ã póojochah, cúí pah iigní ángel japmant ã buúg jéen jüúwáchah, wã enep be. Numah bóo íitna dei beññit, ã wátat pínah niññá, Dios llavedih caandih ã wúhup be. 2 Caanná dei juiññit, ã wátachah, búdí tau jeí ã bac jüúwáp be. Caán jeí ñahna, yeodih, jeádihbut ã jãhachah, niñat ã ñupúáh bejep be.* 3 Caán jeí cáññih jumñit díguipwã pah jíjohñit baácboó ï bejep bejep be. Dáo ã tuúbát panihñidih bíbohñit, cáacwáñih tuúbñna, búdí tubanit pínah ï jumup be.* 4 Páant cáacwáñih yeejép ï chãjachah yuhna, yílipñih, máadiñ, biih ï momñidihbut Dios ã yéjeaat tútucap be. Caán ã wát búudñca naáñwáñihñeh ã yéjeaat tútucap be.* 5 Páñih yéjeaat tútñna yuhna, ã mao yohat tútucap be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát tútucap be. 6 Páant ï tuúbúchah, tubit tubanit, cáacwã ï wanat pínahñih búdí ï bidñipna caá. Páant ï bidichah yuhna, queéññih Dios ã wanat tútucan niñ.*

7 Queét díguipwã míc maonit pínah caballowã pah ï jíjohop be. Maáta ï ñuwát oro júññanadih ï ñuwáp be. Ñih móot cáaquíñ móotna pah ã jíjohop be.* 8 Ñih yoócnabut yaadíñ waó yoóc pah bóo maáñni ï ñuwáp be. Ñih maobút jíóññih maoná pah ã jíjohop be.* 9 Ñih tacadiñ ñah chóna ï ñuwáp be, ñih bácaññih jãñat pínah niññá. Ñih muj jwãpana ã yáaat, dáwã caballowã pátñni chónaññih wáñit, míc mawadiñ beñna, ï ñáwát pah ã yáañap be.* 10 Ñih doomáññitbut tuúbát doóbñna ã jumup be. Páñihna, cinco widh pohba ï tuúbúchah, cáacwã búdí ï tubanap be. 11 Namp bóo tóliññih moón ï maáh ángel queét díguipwáññihbut wutñi ã jumup be. Hebreo wéheatññih caán Abadón ã wát jumup be. Griego wéheatññih Apolión ã wát jumup be. Páant niññá, “Yéjea Beedáñi”, niññá ï chãjap be.

12 Díguipwã cáacwáñih yeejép ï tubúp chüúát túttimah, ï jwíññih yeejép yapatñi ã péañap be. Caán túttimah, chéñe láa cáacwã yeejép ï jwúub yapñipna caá, páant muntñih.

Sexto póojat nah

13 Biicññih bóo téñiya ángelwã ï póojat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni nahñih ã póojop be. Páant ã póojochah, Dios pebh jumñi oro naá yapatna jumñi mona cáññih, wéheat ã yá bacap be.* 14 Páñih wéñena, caán póojñi

* 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9 Jl 2.5 * 9:13 Ex 30.1-3

ángeldih nin pah ā niŷ naáwáp be: “Éufrates wāt jumni muj jwéejboó queét chéneha míc chéonitji ángelwādh ma wataá”, ā niŷjíp be. ¹⁵ Páant ā niŷjíchah joinít, caán ángel queét chéneha míc ā watat tútnitdh ā watap be, dawá cācwādh i mawat pínah niŷná. Queét ángelwā Dios ā chājat tútni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh páina i chājap be. Pánihna, i páini hora ā juyúchah, nihát cācwādh tac yoób déejeh mawat túnt caá i chājap. ¹⁶ Īih soldadowādh jenah ennit, “Dos cientos millones caballowājh chūdnit soldadowā i jumna caá”, Ī niŷjíchah, wā joyóp be.

¹⁷ Caballowādh, queétjih chūdnitdhbut wā enechah, nin pah Ī jígohop be. Queétjih chūdnitíh bácah jāhat Ītah chóona, chod dūni, jeá jaihni, búo jumni chóona dūonítih wā enep be. Caballowāih waó, jió waoná pah ā jígohop be. Īih jacmant tūu iigát, Ītah chej jum wījini, tūu jei biícidh ā bacap be. ¹⁸ Pánihna, caballowā jacmant bacniŷh tacdh yoób dée cācwādh i mawap be. ¹⁹ Queét caballowā Īih jacmant, Īih pījmantbut cācwādh i mawap be. Īih pīj mai pah jígohni jumna, caanŷh cācwādh i chācáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá Ī mao judhntboó búdi yeejép Ī yapachah enna yuhna, Ī yéej chājatdh Ī cádahcap be. Nemépdih Ī wēi cádahcap be. Orojīh, platajīh, bronce wāt jumni Ītahjīh, jeejīh, máajīh Ī chājnidih “Dios caá”, Ī niŷ jenah joyátdih i wēi cádahcap be. Caán Ī pāpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumachah yuhna, caandíh Ī wēi cádahcap be.* ²¹ Biíh Ī yéej chājatdhbut Ī cádahcap be. Cācwādh i mawat, Ī weha máha nihcannitjīh Ī yéej chājat, Ī nūmát, Ī jiwátdihbut Ī cádahcap be. Pánih cádahcan, Ī túnt nūmcáp be.*

10

Baini papélah quiítbitdh ángel ā ub jūwát

¹ Túttimah, biíh wēpép ángel mah tólih díitna ŷūhni japmant ā dei jūwáchah, wā enep be. Āih wao cháh maí pahni júdu ā jumap be. Āih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Āih wiona máa iigni pah ā jígohop be. ² Baini papélah quiítih watni ā tewep be. Āih jéihyepmant bóo wio nah búdi mājna chūi ŷūh, wáyámant bóo nah jiaboó ā chūi ŷūhup be. ³ Pánih ŷūhnt, búdi ŷūm náah jumni ā wēp ejep be. Páant ā ejat túttimah, siete láa énoh ā ŷūn puñat pah bóo jepahatdh wā joyóp be. ⁴ Páant ā jepahachah joinít, wā daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacát túnt chājachah, jeámant weemdíh nin pah āi niŷjíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ā niŷjítjidi ma daacca bojóo”, ā niŷjíp be.

⁵ Páant ā niŷját túttimah, búdi mujdh, jiadihbut chūi ŷūhni ángel āih jéihyepmant bóo muj nahjīh ā júnt ŷūhanap be. ⁶ Pánih júnt ŷūhanit, nin pah ā niŷjíp be: “Dios ā enechah, túi yoobópdih wā naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdh chājni ā jumna caá. Japmant moondíh, nin baácdih, nin baácdih moondíhbut, búdi mujdh, búdi mujdh moondíhbut chājni caá. Būu páant bóojeh tigaá ā páñat. ⁷ Péeni ángel āih póojat nahdh ā póojochah, ‘Nin pah wā chājbipna caá’, Dios ā niŷjítji pah ā yapbipna caá. Jon jātih cācwādh naóhcan yuhna, ā naáwátidh naóh yapanitboodíh át túi naóh beedánap wat jī. Páant ā niŷj naáwátjidih būu jwūh ā chājbipna caá”, caán ángel ā niŷjíp be.*

* **9:20** Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 * **9:21** Ex 8.15,19 * **10:7** Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

8 Páant ã niiját túttimah, weemdíh daacát tútcanniji ã jwáub naáwáp be, páant muntih. Nin pah ái niijíp be: “Búdí mujdih jiaboó chái ñuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná jwáubnit, ã bíbohni papélah quiítbitdih ma ubúú”, ã niijíp be. 9 Páant ã niijíchah joiná, ã pebhna bejnit, caán quiítbitdih wá wáúbap be. Páant wá wáúbachah joinít, nin pah weemdíh ã niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíih jeéméchah, belo mac pah ã túi núum jwáubipna caá. Obohjeéhtih, ma wutat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ã jéóhbirna caá”, ã niijíp be.

10 Páant ã niijíchah joinít, caán quiítbitdih ubnit, wá jeémép be. Páant ã niijátji biíc yoobó, belo mac pah ã túi núum jwáubap be. Obohjeéhtih, wá jeémát túttimah, nema bijat panihat ã jwáwáp be.* 11 Caandíh wá jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdíh ái jwáub niijíp be, páant muntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ¡maátabut, túttimah ded pah ¡ yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ã niijíp be.

11

Dios naáwát dih chénewā naóh yapanit

1 Túttimah, jenah enat pínah dii doóbhdi h ángel weemdíh ã wáuhap be. Caán doóbhdi h ã wáuhachahjeh, nin pah Dios ái niijíp be: “Wíih muúdi h ma jenah enbi jwáuhá. Caán muúdi h jwáubí jenah ennit, weemdíh ¡ cáo wáhat naadi h, weemdíh wéinitdihbut ma jenah eneé.* 2 Obohjeéhtih, caán muú jóocmant bóo jwáuhdi h ma jenah enca bojóo. Caán jwáuh judíowá nihcannidih wáuhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíih tútchidih, caán tútchidih moondihbut túbit yeejép ¡ chájbirna caá.* 3 Wíih doonádi h ¡ naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíihwádi h wá wahbirna caá. Páant wá wahachah, jwáubí dáwát chóonadi h duonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ¡ naóhbirna caá”, ã niijíp be.

4 Queét naóh yapanit chéne olivo wát jumni nahna panihnit, chéne jii cáagat nahna panihnitbut ¡ jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ¡ ñahna caá.*

5 Det queétdih en jwáuhnit ¡ yeej chájhichah, ¡ih jacmant bóo tau iigát panihatjih queétdih ¡ maobirna caá. 6 Queét chénewā ¡ naóh yapaat pah bóo mah ã huágcát pínah wépat ¡ bíbohbirna caá.* Mujdih meép mujnajeh tút nuumát pínah wépatbut ¡ bíbohbirna caá.* Nin baácdih moondí h judhcabit wunatna ¡ wáhat pínah wépatdihbut ¡ bíbohbirna caá. Pánihna, ¡ náahat pah bóo ¡ chájbirna caá.*

7 Páant ¡ naóh yapa péanachah, nump bóo tólihboó jumni Namó bac jwáuhnit,* naóh yapanitjih múic maonit, queétdih ã mao yohbirna caá.* 8 Páant ã mawat túttimah, Jesúsdi h ¡ péoh dodh mao yohniji búdí tútchidih bóo namáboó ¡ih bácahnaji ã ñajbirna caá. Caán tútchidih moón túbit yeejépwā caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbút ¡ nihat pah ¡ jumna caá.* 9 Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biih yeó jáap tac yoób ¡ih bácahnaji ã ñajbirna caá. Páant bóo yeó jáap ã ñajchah, nihat baácdih moón ¡ wéi enat pínah niijná, ¡ih bácahnajidih ¡ yohat tútcann níit. 10 Queét chénewā, cáacwádi h moh

* 10:10 Ez 2.8-3.3 * 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2 * 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * 11:4 Zac 4.3,11-14

* 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * 11:7 Dn

7.21 * 11:8 Is 1.9-10

yéjanitji ī wunuchah ennit, nihat baácđih moón búdí ī wēibipna caá. Pánih wēina, queét mícicjeh bíí déedih ī míc wāhbiipna caá.

¹¹ Īih bácahnaji bíic peihcanni yeó jáap túi űaj, bíih yeó jáap tac yoób Diosboó queéđđih ā jwūb boobipna caá. Páant ī boo pūd jūwáchah ennit, nihat cācwā queéđđih ī en wáhi bejbipna caá.* ¹² Pánihat túttimah, jeámant wéheat búdí ā yáanachah, ī joibipna caá. Queét chénewāđih nin pah ā niijbipna caá: “Ninboó űi pūh laáb jūwá”, ā niijbipna caá. Páant ā niijíchah joinít, queéđđih jūihnitji ī enechah, mah tólihjīh ī pūh laab béjbipna caá.* ¹³ Páant ī pūh laab béjchah, baác búdí ā mémébiipna caá. Páant ā méménachah, caán tútchidih bóo dawá mūnā ā buugúchah, siete mil cācwā ī wunbipna caá. Bitā wuncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wēpni caá”, ī niijbipna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna, chéneji cācwā yeejép ī yapap be. Páant ī yapat túttimahbitjeh, bíic láa yeejép ī jwūb yapbipna caá, páant mūntih.

Péeni nahđih ā póojat

¹⁵ Túttimah, péeni ángel jwuh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, jeámant ī wēp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah ĩ níj wēi naáwáp be:

“Jwī ĩp Dios, ā wūh Cristo bíicđih nin baácđih moondih ī wutuchah, buu jwuh nihatđih ī jepahat túttna caá. Dios ā maáh jumāt ā buudcán níit”, ī niijp be.*

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Dios pebh chāudnit veinticuatro maátabut, páah yoh űajnit, caandih ī wēnep be.

¹⁷ “Maá, meém caá chah wēpni. Jon jātih meém matát jumup tajī. Wuubut ma jumna caá. Buu jwuh nihatđih ma wutuchah, ma wēpatjīh ma jepahat tútbpna caá. Páant ma chājachah ennit, ‘Túina caá’, meemđih jwī niijná caá.

¹⁸ Nin baácđih moón meemđih jepahcannitboó, ī ĩjip yah jī. Páant ī jepahcatji jīb, buu meémboó queéđđih búdí ĩjnit, peéh chājat tút caá ma chājap.* Wannitjidih ma peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, míh wā ī túi chājatji jīb, queétbodyđih ma túi chājbipna caá. Ma naáwátđih naóh yapanitji bitā míh wā bíicđih majeéh jumnit, ī túi wēibipna caá. Maátadih, moh yéjnitđihbut míh wā ī jumuchah, ma túi chājbipna caá.* Nin baácđih moondih yéjanitđih buu yohat tút caá ma chājap”, ī niijp be.

¹⁹ Páant ī niiját túttimah, jeáboó jumni Dioih mué jęc pāa lajnđih wā enep be. Pánih enna, caán mué đíttna, Dios cācwāđih teo wácat tút niijná, ā naóh daácni naaná ā űuhat paihđihbut wā enep be. Caandih wā enechah, búdí úm náah jumni wedóat énoh ā yáanachah, baác méméat bíicđih, mah cámahni dahnabut ā joh buugúp be.*

12

Yad wili, Maí Dūnibut

¹ Páant úm náah jumni ā yapat túttimah, nin baácboó ded pah ā yapat pínahđih Dios jeáboó ā jūutap be. Pánih jūutni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumuchah, wā jwīh enep be. Míh yégueh yeo páh ā yeh iiguíp be.

* **11:11** Ez 37.5,10 * **11:12** 2R 2.11 * **11:13** Ap 6.12; 16.18 * **11:15** Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27

* **11:18** Sal 2.5; 110.5 * **11:18** Sal 115.13 * **11:19** Ap 8.5; 16.18-21

Caánt widhdih mi chái ñuhup be. Maáta ĩ dawát júdu dée, doce cúiwā jumni júduh mi dawáp be. ² Caánt mi weép jáaana, tubit mi ñaacáp be.*

³ Túttimah, jeáboó jwúb ennit, búdí maí dunnidih wā enep be. Caán siete waó jumni ā jumup be. Waó jumat pah maáta ĩ dawát júdanadih ā dawáp be. Diez mona jumni ā jumup be.* ⁴ Āih píjĭh cúiwādih tacdih yoób dée ā ub pui yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáaanachah ennit, mi wúhdih jóo jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ā páñap be.* ⁵ Páant ā páñachah, newé weépdih mi túuhup be.* Caán wébít nihat baácdih moón ĩ maáh pínah ā jumup be. Páant Maáh chah wēpni ā jumuchah, cācwā caandĭh ĩ jéih yap yohcan níit. Páant ā cāac jumuchahjeh, Dios ā pebhna caanbítidih ā ub ñah bejep be.* ⁶ Páant mi wúhdih ā ub bejat túttimah, cāac wihcapboó, Dios ā ámoh jwejepina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántdih ā en dawáp be.

⁷ Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ĩ míc mawachah, wā enep be. Miguel āih ángelwā biicdih jūóhñit, Maí Dūni āihwā biicdih ĩ jumupna míc mawadh ĩ juibinap be.* ⁸ Pánih míc maonit, Miguelwāboó Maí Dūniwādih yap yohñit, jeáboó ĩ jwúb jumat tútcap be. ⁹ Pánih yap yohna, caán Maí Dūni, nemépwā ĩ maáh, Satanás wūt jumnidih, āihwā biicdih nin baácna ā yohop be. Nihat baácdih moondih yeeni caá ā jumup.* ¹⁰ Túttimah, jeámant nin pah bih ā wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Bū jwuh jwí ĩp cācwādih ā túi ubna caá, buca. Jwí ĩp ā wutatdih yap yohñit ĩ wihcan caá. Ā wahn Cristodihbut det yap yohñit ĩ wihcan caá. Nemépwā ĩ maáh jeáboó jumnijidih baáboó ā yoh jéenanap be. Caán nemépwā ĩ maáh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jwí déewā panihñit Jesúhwādih ‘Nit yeejépwā caá’, jwí ĩpdih níj naóh yacna ā chā jwuhup jĭ.*

¹¹ Queét Jesúhwā Oveja Wúh meépdih túi jenah joinit, nemépwā ĩ maáhdih ĩ yap yohop be. ‘Jesucristo wan wúhna, jwí yéejatdih ā yoh wúhup jĭ’, niijnit, nemépwā ĩ maáhdih yap yohñit ĩ jumna caá. Páant túini doonádih ĩ naáwát peéh, bita queétdih ĩ mawíhichah yuhna, Cristoíh doonádih ĩ naóh cádahcap be.

¹² Nemépwā ĩ maáh baáboó yoh jéenani ā jumuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit ñi weñéé. Obohjeéhtih, yeéb con baáboó jumnit, búdí mujboó jumnitbut moh yéejnit ñi jumbipna caá. Pánihna, caandĭh peéh chājat pínah tóah jūwáchah jéihna, nemépwā ĩ maáh búdí ā ĩjna caá. Pánih ĩjnit, ñi pébhna juibina, yeebdĭh ā moh yéejabipna caá’, āi niijp be.

¹³ Miguel caandĭh ā yohatdih jéihñit, Maí Dūni wébít ĩndih ā ñun béjep be. ¹⁴ Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jwāpa pah bóo ā wúhup be, cāac wihcapboó mi jĭj jwei béjat pínah niijná. Caanná mi juibíat túttimah, biic peihcanni jópchi túi beéd, bih jópchi tac yoób Dios caántdih ā en daobipna caá, Maí Dūni caántdih ā yéejacat pínah niijná.* ¹⁵ Caanná mi bejehchah, caántdih daabát túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Dūni ā éegup be. ¹⁶ Páant ā éeguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baáboó ā dúuc bejep be, ā éegniji mah caán ĩtboó ā nooj yác bejat pínah niijná. ¹⁷ Páant ā nooj yác

* 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7

bejehchah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dũũni búdí ã íjijp be. Pánih íjnit, caántdih bũũjácã, mi jũimená, Dios ã wũtatdih jepahnit, Jesúh tũini doonádih jepahnitdih míic mawadĩh ã bejep be. ¹⁸ Pánihna, Maí Dũũni búdí mũj jwẽejdih bóo óondih ã jũibí ñũhũp be.

13

Búdí mũjmant aáb jũóhni Namó

¹ Páant caán óondih Maí Dũũni ã jũí ñũhũchah, caán búdí mũjmant Namó jwũh, pah jũinít, ã aáb jũúwũchah, wã enep be.* Caán Namó queét chénewã Dios naáwátidih naóh yapanitjidih maonijeh mũntih ã jũmũp be. Caán siete waó jũmni, diez mona jũmni ã jũmũp be. Áih mona jũmat pah maáta í dũwát júdnadĩh ã dũwũp be. Áih waonádihbut wũt daácni ã jũmũp be. Caán wãtna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã níj daacátidih enna, Dios búdí ã íjina caá.* ² Caán Namó jíó daacá, wẽpép bejni, tac behni pah ã jũmũp be. Búdí jíicha jũmni, búdí téih chóabut jũmni, wẽpép ã jũmũp be. Áih jac búdí jíó jac pah bóo ã jũmũp be.* Maí Dũũnibóo Namó ã wũtat pínah wẽpatdih ã wũhũp be. Pánih wũhna, queét chénat pah nihat cãacwãdih wũtat túut niijná, caandĩh maáh ã waadãnap be. ³ Caán Namodih mao yohĩhna, bíic wao dáhdih í búh baacátji jwũb ñũmni ã jũmũp be. Pánihna, caán ã jwũb ñũmátjidih ennit, nihat cãacwã en wũhi bejni, Namó queétdih ã wũtũchah, í jepahap be. Nihat áihwã í jũmũp be. ⁴ Namó ã wũtat wẽpat pínahdih Maí Dũũni ã wũhũchah enna, cãacwãboó bóidicha caj yoh ñajnit, caandĩh í weñep be. Namodihbut í weñep be. Pánih wẽina, nin pah Namodih í níj weñep be: “Bíih meém ma wẽpat panihni ã wihcan caá. Det meemdih míic maona, í jéih yap yohcan níit”, í níjijp be.

⁵ “Chah wẽpni caá”, Namodih níjnit, Diosdih yeejép í wéhenachah yũhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjeh maáh ã jũmat túutũp be. ⁶ Caán Namó Diosdih, áih wũtdih, ã jũmũpdih, jeáboó jũmnitdihbut yeejép ã wéhenap be.* ⁷ Dioĩhwãdih míic maonit, queétdih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah yũhna, Dios ã enah bojop be. Páant caandĩh Dios ã wũtcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat cãacwã poómp jũmat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondih Namó maáh ã jũm jwũhũp be.* ⁸ Nihat Diosdih jepahcannit míicjeh Namó pebh jũibí bóidicha caj yoh ñajnit, caandĩh í weñep be. Dios nin baácdih ã chãjat pínah jãtih, áihwã pínah í wũtnadih átãt daacáp wũt jí. Caán ã daácni tólih Oveja Wũh í maonih tólih caá. Pánihna, caán tólihndih í wũtdih daácca naáh wã míicjeh Namodih í weñep be.*

⁹ í Det molít jũmna, í joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat mũũboó nemnit pínahndih í nembipna caá. Det jwãag maonit pínahndihbut í jwãag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiit Dioĩhwã yeejép yapna yũhna, caandĩh táí jenah jói cádahcat caá náahap.*

Baác dítmant jũóhni Namó

¹¹ Túttimah, bíih Namó baácmant ã bac jũúwũchah, wã enep be. Oveja wũh chéne jáap mona jũóhndih pah jíghni úum náah ã wihcap yũh be. Obohjeéhtih,

* **13:1** Dn 7.3 * **13:1** Ap 17.3-12 * **13:2** Dn 7.4-6 * **13:6** Dn 7.8,25; 11.36 * **13:7** Dn 7.21

* **13:8** Sal 69.28; Ap 3.5 * **13:10** Jer 15.2; 43.11

ã wéheat úum náah jumni ã yáanap be. ¹² Pánihna, mujmant jüóhni Namoboó, baácmant jüóhniidih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácdih moondih mujmant jüóhni Namó, búuh baácnijidih ã weñat túutap be. ¹³ Baácmant jüóhni Namó ã wēpatdih júutnit, búdí iigát déedih jeámant ã búúg jéen júúwát túutap be, cáacwā caandih en wáhi bejnit, í jepahat pínah niijná. ¹⁴ Mujmant jüóhni ã wutachah, baácmant jüóhniiboó ã wēpatjñh cáacwāidih ã yeenap be. Pánih yeena, jwíh jumni pah jíoghniidih ã pápat túutap be. Caán jwíh jumni íibat naajñh í búuh baác yohniji yuhna, ã jwúuh boonap be. Páant í chājachah enna yuhna, Dios páantjeh ã enah boj jwuhap be.* ¹⁵ Baácmant jüóhni Namoboó mujmant jüóhni pah jíoghni í pápnijidih caolih ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán pápnidih í wēicat enna, ã mao yohat túutap be. Diosboó caandih páantjeh ã chāj jwuhat túutap be. ¹⁶ Caán baácmant jüóhni Namó nihat cáacwāidih biquína ñih jéihyemant bóo téihya páhanadih, bitadih ñih móot júúhñadih ã daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohñit, moh yéejnit, teo wáhnit, teo wáhcannitdih, nihat bííc yoobó ã daacát túutap be. ¹⁷ Caán jwíh jumni Namó biquínadih ãih wütidih, bitadih ãih número dih daacca naáhwāidih ã jíib chájat túutap be.

¹⁸ Caán daacát dih táí jéihyat caá náahap. Dios ã teo wáacatjñh jéihnit jumna, Namóidih daacát dih ñi táí beh enbipna caá. Caán número newéih wüt ã jumna caá. ãih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wúúh, ã ñítonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wüt jumni jeejñh ñuhni Oveja Wúúhdih wá enep be. Ájeéh dawá, 144 mil cáacwā í jumap be. Queét ãih wütidih, ã ípíh wütidihbut ñih móot júúhñadih daácnit í jumap be.* ² Queétdih wá joyóchah, jeámant ãi yáanap be. Búdí dóo ã yáaat pah, búdí énoh ã yáaat pahbut ãi yáanap be. Árpas í niijní bílat dahna ã yáaat pahbut ãi yáanap be. ³ Caanjñh maáh ã chájap pēbh, chéneña míic dawá quíibna jumnit ángelwā, veinticuatro maáta pēbhbut, queét 144 mil cáacwā í ñuhap be. Caanjñh ñuhñit, jáap ewatdih eona í chájap be. Nin baácdih jumnitji yéejat yohñit, ã táí ubñit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih í jéihyep be. ⁴ Queét í weha mána yaádh nihcannitjñh yéej chájannit jumna, Oveja Wúúhdihjeh táí péenit í jumap be. Yeejépwájééh jumnitjidih Diosboó áihwā pínah ã ubap be. Queétboó áihwā pínah, Oveja Wúúh pínahbut, táí jepahñit í jumap be.* ⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míic í jumap be.*

Bííc peihcannit ángelwā í naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump bíih ángel ã jijjíchah, wá enep be. Dioíh táini dooná páantjeh jumnidih nihat cáacwā poómp jumat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondih naóhni ã jumap be. ⁷ Caán ángel wēp naóhna, nin pah ã níj jéenanap be: “Diosdih ñi úumá. Buu jwuh cáacwāidih pééh chájat túut caá ã chájap. Pánihna, caandih ñi wēi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baácboó jumnidihbut chájni caá. Pánih wēpni ã jumachah jéihna, caandih bóidicha caj yoh ñajnit, ñi weñéé”, ã niijíp be.

* **13:14** Mt 24.24; 2Ts 2.9-10 * **14:1** Ez 9.4; Ap 7.3 * **14:4** Ex 23.19; Stg 1.18 * **14:5** Sof 3.13

⁸ Páant ã niiját táttimah, biih ángel jwuh nin pah ã niij jéenanap be: “¡Ni joyoó! Babilonia wát jamni búdí táтчidih moón wēpnit ī jumuchah yahna, queétdih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadih ī yéej chājat táutap be. Máihnit, bitadih ī wáuhchah, queétdih biic yoobó tabit yeejép ī chājap be. Pánih chājna, ‘Dios caá’, ī niij pāpnidih ī weñechah, queétdih ī en yacap be”, ã niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwā ī niiját táttimah, biih ángel jwuh, nin pah ã niij jéenanap be: “Det Namodih, ã pāpat táutnidihbut wēinit, īih móotdih, téihyadih āih wát daácnitdih Dios ã peéh chājbiipna caá. Dios queétdih búdí ījijit, iiguípna ã wahbiipna caá. Caán dūbcanni iiguípboó jamna, queét tabit tabana, moh yéej náah jamnit, tabit ī ñaácbiipna caá. Āih ángelwā, Oveja Wáuhbut ī enechah, yeejép ī yapbiipna caá.* ¹¹ Caán iigát tau jei ã yaicán niit.* Queét tabit jīgah náah jamnit páantjeh ī jumbiipna caá. Nihat cāacwā Namodih bódiicha caj yoh ñaj wēinitdih, yeejép tabat páantjeh ã jumbiipna caá. Yeó jáap jumat pah, chei jumat pah biic yoobó ī tababiipna caá. Ā pāpat táutnidih wēinit, āih wát daácnitdihbut páant yeejép ī yapbiipna caá”, ã niijíp be.

¹² Páant yeejép ī yapachah ennit, jwiit Dioihwāboó ã watatdih jepahnit, Jesúsdih cádahcat caá náahap.

¹³ Táttimah, jeámant ã jwáub wéhenachah, wā joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesúsihwā caandih cádahcannit jamna, ī wnat táttimah, búdí ī wēibiipna caá”, ã niijíp be.

Páant ã niiját táttimah, Táini Espiritu jwuh nin pah ã niijíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdí ī tewatdih péanit, ī choobíipna caá. Dios pebhboó ī páuh laáb juibínachah, ī túi chājatjidih jéihnit, queétdih ã túi chājbiipna caá. Pánihna, queét caanná juibínit, búdí ī wēibiipna caá”, ã niijíp be.

Dios cāacwādih ã ñiwtat

¹⁴ Táttimah, túi baabni mah tólihdih wā enep be. Caán mah tólihjih nihát cāacwā úud jeñé ã chúudap be.* Caán chúudni maáta ī dawát oro júudih ã dawúp be. Biic íbat túi eeép, pácahidih ī bóodat naá déedih ã bíbohó be.

¹⁵ Táttimah, biih ángel Dios ã jumupmant ã bac jūáwúp be. Pánih bac jūóhnit, mah tólihjih chúudnidih ã wēp ejep be: “Buu jwuh Dios ã jenahat láa ã jiná caá. Pánihna, míih pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajih míih cāacwādih ma ub beedá bojó”, ã niijíp be.* ¹⁶ Páant ã niijíchah joinit, mah tólihjih chúudni ã bíbohni íbat naajih nin baácdih bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

¹⁷ Táttimah, biih ángel jwuh Dios ã jumupmant ã bac jūáwúp be. Caanbút mah tólihjih chúudni ã bíbohni dée íbat naa mántih ã bíbohó be. ¹⁸ Táttimah, biih ángel jwuh Diosdih cáo wáhat naa pébh jamni ã bac jūáwúp be. Caánboó caán naadh bóo tau iigátdih en daoni jamna, nin baácbóo iig beedáat pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac jūóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácdih bóo jamni jiwá iguíha panihni ã túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajih caandih ma bóod ub beedánaá”, ã niijíp be. ¹⁹ Páant ã niijíchah joinit, caán ángel nin baácdih bóo iguíh pihanadih ã bóod ub beedánap be. Páant ã bóod ub beedánit, caán iguíh pihanadih ī búuh chuñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pahjeh tigaá, caandih náahcannitdih Dios

* **14:8** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2 * **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19

* **14:11** Is 34.10 * **14:14** Dn 7.13 * **14:15** Jl 3.13

búdí íjnit, queédih peéh chājna, ā yohbipna caá. ²⁰ Pánih yohna, caán tátchi jwéejdih í búuh chuñat júádih iguñh pihanadih í búuh chuñat dée pah yeejép cāacwādih ā mao yohat túutap be. * Caanjñh í mao yohochah, ñih meép ā nooj bāc bejep be. Caán meép muj pah ā jumap be. Tres cientos kilómetros ā nooj béjep be. Pánih nooj bėjna, chéne metros dée ā numahap be.

15

Cāacwā yeejép í yapat pínahdih siete ángelwā í bíbohāt

¹ Táltimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baáčboó ded pah ā yapat pínahdih weemdíh ā júutap be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jíghatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumap be. Cāacwā í yéejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túatnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwādih í peéh chājat pínah niijná, queédih wahat túat ā chāhap be.

² Queét ángelwādih wā enat táltimah, búdí mujdih wā enep be. Caan múj túi jélepni tūu iigátñh widni ā jumap be. Namodih, ā pāpat túatnidih, áñh número dih ā daacát túutatdihbut jepahcannitji caán muj jwéejdih í ñuhuchah, wā enep be. Caanjñh ñuhnit, Dios ā wáñni árpas í niijní bítat dahnadih í bíbohōp be. ³ Dios ā yap yohatjidih jenah joinít, Diosdih teo wáñni Moisés ā chājatjidih eona, * Oveja Wúuh ā chājatjidihbut wēi eona, nin pah í niij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihat baáčdih moón í maáta chah maáh caá. Yoobópdih chājni caá.

⁴ Nihat cāacwā meemdíh úumnit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbípna caá. * Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baáčdih moón yoobópdih ma chājatdih enna, ma pebh juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, meemdíh í wēibipna caá”, í niijp be.*

⁵ Táltimah, jeáboó jwáub ennit, Dioñ muú jęc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú díitna, Dios cāacwādih teo wāacat túat niijná, ā naóh daádni naaná ā ñuhāt paihdih ā ñajat tólihdihbut wā enep be.* ⁶ Caán muú díh wā enechah, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túatnit pínah caán muú díitna jumnit, í yoób bac jūúwáp be, bāca. Túi baabní yeh iigní yéguéh chóona duonít, oro tōpjñh jóoh poómp yoób juí wái chéonit múic í jumap be. ⁷ Páant í bac jūúwáchah, biíc dawá quibna jumni ángelboó queét siete ángelwādih í yoobó oro pamapnadih ā wūhap be. Caan pámap díitdih cāacwā í yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdí íjna, ā peéh chājat pínah túi yáoni ā jumap be. ⁸ Páant ā wūhuchahjeh, Dioñ muú díitna ā yeh iigát, ā wēpatbut jumna, tūu jeí ā jum peét bejep be. Pánihna, Dios ā wēpat búdí jumna, queét siete ángelwā í peéh chājat pónih, tūu jeí meujéh ā jumuchah, ded biíc ā jéh waadcáp be.*

16

Dios cāacwādih ā peéh chājat jumni siete pamapna

¹ Táltimah, Dios áñh muumánt ā wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwādih nin pah áñ niij naáwáp be: “Wā niijátji pahjeh, buu baáčdih

* **14:20** Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * **15:3** Ex 15.1-18 * **15:4** Jer 10.7 * **15:4** Sal 86.9

* **15:5** Ex 38.21 * **15:8** Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

moondih peéh chājat túnt caá wā chājap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diítboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi p̄oh jéenabií”, ã niijíp be.

² Páant ã niijíchah joinit, biíc ángel ã bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diítboó jumnidih baácboó ã p̄oh jéena bojop be. Páant ã p̄oh jéenanachah, Namoih cāacwā yeejép yaohna jumnit í jumap be. Queét ãih wāt daonít miícjeh, caan páh jígohnidih í p̄pnidih wēinit í jumap be. Páant í chājatjí jīb, queétdih ã peéh chājachah, niहत íih bácahnadih dawá yahwitna ã jumachah, queét tubit yeejép í tubanap be.*

³ Páant ã p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih búdí mujboó ã p̄oh báaha bojop be. Páant ã p̄oh báahanachah, caan múj meépjeh ã jumah bejep be. Wunniih meép pah ã jígohop be. Páant yeejép meép ã jumachah, caan mújboó jumnit niहत queejwā í táí wun beedáh bejep be.

⁴ Chénewā í p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih niहत mujnaboó, meo waócáhnadibut ã p̄oh báahani ã chūúup be. Páant ã chūúuchah, meép mujna miícjeh ã túnt nuám beedáh bejep be.* ⁵ Páant ã túnt nuámúchah ennit, biih ángel mujnadih en daoní, nin pah áí niijíp be:

“Dios, meém yeejat wihcanni caá. Jon jātih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cāacwā yeejép í chājachah enna, queétdih peéh chājna, meép mujna chājat yoobópdih tiguaá.

⁶ Namoihwāboó mihwādh maona, meép í yohop be. Páant í mawatjí jīb, queétdih meépdihjeh ma babhbat túntat yoobópdih caá. Páant ma chājatdih tibeé queét í náahap be”, ã niijíp be.

⁷ Páant ã niiját túttimah, Diosdih cáo wūhat naajéh ã wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tiguaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobópdih tiguaá ma peéh chājap be”, áí niijíp be.

⁸ Biíc peihcannit í p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih yeodih ã p̄oh jāhanap be. Páant ã p̄oh jāhanachah, cāacwādh ã tehaat pínah niijná, Dios yeodih tubit ã chāhaat túntap be.

⁹ Pánihna, cāacwā tubit wun tehna, Dios queétdih ã peéh chājatdih jéihnit, caandih yeejép í jāihñup be. Yeejép yapna yuhna, í yeejatdih jīgahcan, í noón cádahcap be. “Dios túini caá”, í niij wēi naóhcap be.

¹⁰ Chénena miíc í p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Namó ã chūudapboó ã p̄oh jéenanap be. Páant ã p̄oh jéenaat túttimah, ã maáh jumapboó ã dupáah bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tubit tubana, íih nuácđih í néeh chāacáp be. ¹¹ Dios queétdih ã yaoh chājachah jéihna, caandih yeejép í jāihñup be. Queét tubit tubana yuhna, yeejép yahwitna daoná yuhna, í yeejép chājatdih jīgahcan, í noón cádahcap be.

¹² Biícjīh bóo téihya ángelwā í p̄oh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Éufrates wāt jumni mujna ã p̄oh báahanap be. Páant ã p̄oh báahanachah, caan múj ã jōpah bejep be, yeó aáb jūúwúpmant moón maáta íih cāacwā biícđih í chūuhat pínah niijná.*

¹³ Túttimah, biíc peihcannit nemépwā buúwā pah jígohnitdih wā enep be. Biíc Maí Dūniih jacmant ã bac jūúwúp be. Biih mujmant jūohni Namoih jacmant ã bac jūúwúp be. Biih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwúp be. ¹⁴ Queét biíc peihcannit

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44

* 16:10 Ex 10.21

* 16:12 Is 11.15

nemépwā cāacwā ī jéih chājca naáhdih chāj júutnit pínah ī jumap be. Nihat baácđih moón ī maáta iih cāacwāđihbut ī míic mawat túutap be. Páant ī míic mawat pínah yeó jáap Dios chah wēpni nihat cāacwāđih watni jumna, péé míic mawat yeó jáap ā jumachah, caandih enihcannitdih Dios ā yap yohbipna caá.

¹⁵ Caandih wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh āi níj naáwáp be: “**¡Ni joyoó! Nuumni cāac ſi náhnica, numúđih ā juibíat pah, weembát ſi náhnica, wā dei bejbipna caá.**” Pánhna, yégueh duonít ī tíccat pah, táunidih chājnit, wā jwuh dei juibínachah, ſi tíccan níit. Páant wā dei juibíat pínahđih túi páinit, búđi ſi wēibipna caá”, ā níijp be.

¹⁶ Queét bíic peihcannit nemépwā nihat baácđih moón ī maátadih míic mawat túut níjná, ī yoób míic wāacat túutap be. Hebreo wéheatjĭh “Ar-magedón”, wūt jumapboó ī míic wāacap be.*

¹⁷ Seis ángelwā ī puoh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumapboó ā puoh yohop be. Páant ā puhwuchahjeh, áih numánt Dios wēpép āi níijp be: “¡Páant bóojeh tigaá, buca!” ā níijp be. ¹⁸ Páant ā níijáchahjeh, um náah jumni yoobát énoh wedóat bíicđih pái, baác búđi ā méménap be.* Jon játih páant bóo pohba baác āpĭ mémécan jíi. Buh caá chah baác méméat ā yoób jumap. ¹⁹ Páant ā baác méménachah, caán búđi tútchi, dúuc peét bejna, bíic peihcanni tútchina pah ā chāwáp be. Nihat bíih tútchinabut ā boto jéen beedáh bejep be. Caán búđi tútchi, Babilonia wūt jumni tútchidih moón túbít yeejép ī chājatjidih náhnina, búđi íjnit, Dios queéđih búđi ā peéh chājap be.* ²⁰ Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábút ā boto jéen beedáh bejep be. Pánhna, dedé jeé, quewabút ā noón wihcap be.* ²¹ Dahwani cámahni mah dahna cāacwāđih ā buug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumap be. Pánhna, queéđih ā buug lájachah, cāacwāđih túbít ā peéh chājachah ennit, Diosđih yeejép ī juihñup be.

17

Túbít yeejép chājat túutnih

¹ Túttimah, siete pamapnadih bíbohniť ángelwājeéh jumni wā pebh jainít, nin pah weemđih ā níj naáwáp be: “Ma en júúwú. Dawá mujna chah cháudnih dawá cāacwāđih túbít yeejép mi chājat túutat peéh, Dios ā peéh chājat pínahđih meemđih wā júutbipna caá.*” ² Nihat baácđih moón ī maátadih mi watna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh ī yéej chājap be. Páant ī chājachah, nihat cāacwābut bíic yoobó ī yéej chājap be”, ā níijp be.*

³ Páant ā níjját túttimah, Túini Espíritu ā wēpat weemđih búđi ā jumachah, cāac wihcapboó ángel weemđih ā ub bejep be. Ā ub juibínachah, duuni Namojih yad wili mi cháuduchah, wā enep be. Caán Namo wā jwíih ennijeh mantih ā jumap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ā jumap be. Āih waonáđih dawá wūt yee daácní ā jumachah ennit, Dios búđi ā íjna caá.* ⁴ Caanjíh cháudnihboó maáta ī dawát chóodih mi dawáp be. Caán chóona chod duuni, ñunép mac pah chítah jumni, dawá oro, búđi jíib jumni jeé tíbna, perlas wūt jumni tíbna bíicđih ī wíđ búđhni ā jumap be. Oro pamapđihbut

* **16:15** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * **16:16** Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11

* **16:18** Ap 8.5; 11.13,19 * **16:19** Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * **16:20** Ap 6.14 * **16:21** Ex

9.23; Ap 11.19 * **17:1** Jer 51.13 * **17:2** Is 23.17; Jer 51.7 * **17:3** Ap 13.1

mi bíbohob be. * Caán pámap táí jígohni jumna yahna, caán díitboó búdí yeejép mi chájat ā jumap be. ⁵ Caánt yeejép wili míh móot juúhdih mi wāt daácní ā jumap be. Caan wátdih bita í táí jéihcan caá. Nin caá mi wāt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WŪT JŪMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉJE CHÁJATDIH NINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁAHAT TÚTTCANNI H CAÁ”, níj daác búudhni h mi jumap be. ⁶ Dawá Jesúhwádhíh míic maonit, íih meép í yohochah enna, máihni h pah búdí mi weŋep be. Jesúsdih í cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wā en wáhi bejep be. ⁷ Páant wā en wáhi bejehah ennit, ángel weemdíh nin pah ā níjíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mí chúudni Namó siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namó játih jumni ā jumap be. Oboghééhtih, bũũ ā wih jwúhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ítmant jumni ā bac jũóhbipna yah caá. * Páant ā bac juúwát túttimah, iiguípna ā bejbipna caá. Nin baác ā jumap pínah játih Dios áihwā pínah í wátdih áih papélah tólihdih ā daacáp jí. * Pánihna, ā daácca naáhwāboó caán Namó ā jwúub jígohochah, í en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Bũũ wā naáwátdih jéihíhna, ní táí joyoó. Namóih siete waoná, siete jeená panihni ā jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chúudap be. Caán siete jeená siete maátadih mi wátnit ā jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta í maáh jumati jáantjeh ā bũudáh bejep be. Bíih queét túttimah, bũũ maáh ā jumna caá. Bíihboó caán túttimah maáh waadní, bahni jeh ā jumbipna caá. ¹¹ Namoboó játih jumni, bũũ wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwúub jumna, maáh ā waadípna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna ā bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namóih mona, diez maáta panihnit í jumna caá. * Dawá cáacwā í chah maáta pínah í jumna caá. Oboghééhtih, queétdoó maáta í waad jwúhcan caá. Queét diez maáta bíic yoobó jenah joinít, Namóihwā í jumbipna caá. Pánihna, íih baácđih moón í chah maáh Namodih í waadábipna caá. ¹⁴ Queét diez maáta Namó bíicđih bejnit, Oveja Wúúh ā níonit, caandih cádahcannit bíicđih í jumapna, míic mawadhíh í juibípna caá. Páant í míic mawachah yahna, Oveja Wúúh áihwā bíicđih queétdoódhíh í yap yohbipna caá. Caán Oveja Wúúh nihat cáacwā í maáta chah Maáh caá ā jumap. Pánih chah wēpni jumna, queétdih ā yap yohbipna caá”, ángel ā níjíp be.*

¹⁵ Caanjéh muntih nin pah ā jwúub níjíp be: “Bũũ caánt yeejép chájnih dawá mujna chah chúudnih ded pah mi jumati h wā naóhbipna caá. Caan mujna nin baácđih moón, dawá cáacwā í jumap pah caá. ¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajíh yeejép chájnihdih í eníhcan níit. Pánihna, queétdoó míih bíí déedih, míih túini yéguhdihbut dáuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi chãóbipna caá. Míih déepdihbut í jeémpbipna caá. Páant í jeémp judhndihbut í cáo yoh beedábipna caá. ¹⁷ Dios yeejép chájnihdih yohat túut níijná, queét diez maátadih bíic yoobó ā jenah joyát túutap be, Namodih íih baácđih moón chah maáh ā jumap pínah níijná. Jon játih Dios ā níjítji pah ā yap beedéchahjeh, Namoboódhíhbut ā yohbipna caá. ¹⁸ Caánt ma ennihi nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wāt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihat baácđih moondíh yeejép wátnit í jumna caá”, ángel ā níjíp be.

* **17:4** Jer 51.7 * **17:8** Dn 7.7; Ap 11.7 * **17:8** Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8 * **17:12-13** Dn 7.24

* **17:14** Dt 10.17; Ap 19.16

18

Babilonia tútchi yohni ã jummat

¹ Túttimah, biñh ángel, Dios pebh jumni ã dei jüúwáchah, wã enep be. Búdí wëpni jumna, ã yeh iigát nihat baácboó ã táí baabáp be. ² Páñih dei junínit, caán ángel tabít ã wëp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wëpëp Babilonia tútchidih moondíh Dios jáantjeh ã yoh beedánap be.* Buu dawá nemépwã, yeejép jwébehwã, cãacwã ï en iinít míicjeh ï jumna caá.*

³ Nihat baácđih moón, ï maáta bíicđih, caán tútchidih moón yeejép ï chãjachah, ï en yacap be. Páant yeejép ï chãjatdih en yacnit, Namodíh wëñit, ï jepahap be. Queét nihat dawá bíí déedihbut ï en ñinahap be. Páant yeejép ï chãjatji jíib Diosboó caán tútchidih moondíh ã yoh beedánap be”, ã niijíp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah áí niijíp be:

“Wíihwãá, caán tútchidih moón bíicđih yéej chãjcat túut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queéđdih wã peéh chãjachah, yeebđihbut ã chãúhñipna caá.

⁵ ï yéej chãjat caánt yeejép chãjniñ mi yéej chãjatji pah, búdí yoobát ã jumna caá.* Páñihna, weémboó mi yéej chãjatjidih wã quíib buúdcán caá.

⁶ Páñih quíib buúdcán, caántđih búdí wã peéh chãjat túutñipna caá. Cãacwãđih yeejép mi chãjat túutatji pah, caántboodíh yeejép yoobát wã peéh chãjat túutñipna caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, táiníh caá. Éemp wunníh ï moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemđíh ã wihcan níit’, mi niij jenah joyóp yuh be. Páant niij jenah joiná, búdí jíib jumnidíh mi bíbohóp be. Páant búdí jíib jumnidíh mi bíbohóhñi pah muntíh, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi niij jenah joyóchah yuhna, náhnicañh caántđih peéh chãjat pínah ã jumbipna caá. Caánt tabúp chãúh, wun jünínit, nuugúpñihñeh mi wunñipna caá. Páant mi wunuchah, caántđih ï cáo yohñipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wëpni jumna, caántđih wã niiját pah yoobóđih wã peéh chãjat túutñipna caá”, jeámant áí niijíp be.*

⁹ Páñihna, Dios caántđih peéh chãjna, ã cáo yohochah, caán jeidíh ennit, nin baácđih moón ï maáta búdí ï jüñipna caá. Queét mijeéh yeejép chãjnitji, caán tútchiboó táini bíí déedih jíib chãjadíh ïpñi jüñináp yuh be. ¹⁰ Páant búdí ã iiguíchah enna, queét maáta ñih tútchimant jumna, bíic yoobó peéh chãjat pínahđih éunnit, ï en wáñi beñipna caá. Caandíh en wáñi beñnit, nin pah ï niijñipna caá:

“Moh yéejni tútchi caá, Babilonia. Con búdí tútchi, chah wëpni tútchi ã jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicañ, con tútchidíh Dios ã peéh chãjna caá”, ï niijñipna caá.*

¹¹ Nihat baácđih moón bíí dée jíib chãj jibnitboó, caán tútchi ã buúđúchah enna, bíí déedih jwáub jíib chãj wáhat pínah wihcat jéñnit, búdí ï jígahñipna caá.* ¹² Oro, plata, búdí jíib jumni jeé túibna, perlas wüt jumni túibnadíhbut ï

* **18:2** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * **18:2** Is 13.21; Jer 50.39 * **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29 * **18:8** Is 47.7-9 * **18:10** Ez 26.16-17 * **18:11** Ez 27.31,36

jéih jíib chāj wāhcan níit. Bíih ī ub jūóhni túini yéguehna, maáta ī dawát jaihni yégueh chóona, seda wūt jumni túi itíni chóona, dauni yégueh chóonadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bíih ī ub jūóhni chej jumni máa nahna, marfil wāt jumnijih ī chājnidih, búdí jíib jumni máajih ī chājnidih, bronce wāt jumnijih ī chājnidih, itahjih ī chājnidih, mármol wāt jumni jeejih ī chājnidihbut jíib chājnit ī wihcan caá. ¹³ Bíih ī ub jūóhni ī jeémátdih ī nuñaat pínah canela wāt jumni, bíih ī jeémátdih ī nuñaat pínahbut, chej jumni ī cáwat pínah, mirra wāt jumni chej jumni dahnadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bíih ī ub jūóhni ī jeémát pínah jiwá iguúh mac, jeémát chājat yíi, trigo oj, caán tíbnadihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Bitá jiwiwá, ovejawá, caballowá ī wáini pātúni chóona bíicdihbut jíib chājnit ī wihcan caá. Queétdih teo wāhnnit pínahdih ī ub jūúwáchah yuhna, queétdih jíib chājnit pínah ī wihcan caá. Pánihna, jíib chājnit pínah ī wihcah enna, queéet ub jūóhnnitjiboó búdí ī jġahbipna caá. ¹⁴ Caán tátchidih moonjídih jāiná, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! ī moh yéejna caá. Nihat ī oiniji ā buudáh bejep be. Nihat túini ī bíbohnnijbut ā buudáh bejep be. Chéneji ā jwáub wihcan níit”, ī niijbípna caá.

¹⁵ Queéet caán tátchidih moondih bíi dée jíib chāj wāhna, búdí ī jíib tewep yuh be. Pánihna, caán tátchidih yuúpmah ī en boj behbipna caá, “Jwiútdihbut peéh chājná”, niijná. Páant níj en űhna, caán tátchidih búdí ī jġahbipna caá. ¹⁶ Búdí jġahnnit, nin pah ī niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tátchidih moonjí. Queéet caánt yeejép chājnih mi nihat pah túinidih ī bíbohóp yuh be. Caántboó túi jaihni, túi dauni yégueh chóona, maáta ī dawát chóonadih mi dawúp yuh be. Oro, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wāt jumni tíbnadihbut búudhni yégueh chóonadih mi dawúp yuh be. Páant mi nihat pah con tátchidih moón ī jumap yuh be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhnicajhéh con tátchi ā buudáh bejep be”, ī niijbípna caá.

Nihat dahwani jāáj chóonadih moón, ī maáta, queétdih teo wāhnnit, bitá búdí mujboó teo jibnitbut, caán tátchidih yuúp ī enbipna caá. ¹⁸ Caanjih enna, caán tátchi ā iguúchah ennit, nin pah ī níj űaácbipna caá: “Con tátchi nihat pah, bíih tátchina ā wihcan caá”, ī niijbípna caá. ¹⁹ Pánih búdí jġah jāínit, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! Con tátchidih moonjí moh yéejnit caá. Túini tátchi yuh jíi. Nihat jwiútdih dahwani jāáj chóona bíbohnnit, búdí mujna jibnit, con tátchidih bóo bíi déejih jwí jíib tewep yuh be. Obohjeéhtih, bíicmantjeh con tátchi ā buudáh beedáh bejep be”, ī niijbípna caá. ^{*}

²⁰ Caán tátchidih Dios ā yohochah ennit, yeéb nihat, ángelwá, Jesuíhwá, āih túini doonádih naóh jibnit, naóh yapanit bíicdih, búdí űi weñeé. ^{*} Caán tátchidih moón yeebdih búdí yeejép ī chājat tātutap be. Páant yeejép ī chājatjí jíib Dios ā peéh chājna caá, buca”, ī niijbípna caá.

²¹ Tálttimah, bíih wépép ángel búdí jee dáhdih ub űaha bojnit, búdí mujna ā yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ā niijp be:

“Nin jee dáh ā buúg báahat pah búdí Babilonia tátchi páantjeh buudní ā jumna caá. ^{*} Páant ā buudát tálttimah, caán tátchidih chéneji ī encan níit. ^{*}

^{*} **18:13** Ez 27.12-13.22 ^{*} **18:15** Ez 27.31,36 ^{*} **18:17** Is 23.14; Ez 27.26-30 ^{*} **18:18** Ez 27.32

^{*} **18:19** Ez 27.30-34 ^{*} **18:20** Dt 32.43; Jer 51.48 ^{*} **18:21** Jer 51.63-64 ^{*} **18:21** Ez 26.21

- ²² Caán tútchidih ī ewatji ā jwáub wihcan niít. Árpasdih ī blítatji, chíó nahnadiah ī póojatji, biíh póojat nahnadiahbút ī póojatjibút ā wihcan niít.* Caán tútchidih teonitji ī jwáub teocan niít. Jeémát chājna, jeé júdujīh ī úunat yáatbút ā laihcan niít.
- ²³ Caán tútchi ā jwáub yeh iigcán niít. Téihya chéonit, ī wēi wéheatjibút ā jwáub laihcan niít.* Caán tútchidih moón bíí déedih jíib chāj jibnit biíh tútchinadiah moondíh ī en ñinahat túutap be. Pánih en ñinahat túutnit, Diosdih ī náahcat pínah niijná, queétdih ī yéjeanap be”, ángel ā niijíp be.
- ²⁴ Caán tútchidih moón Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita áihwátdihbút yeejép ít mao yohop tajī. Nihat biíh tútchidih moonbát Jesúíhwátdih ī mao yohatdih ít en yacap tajī. Páant bádí meép ī yohatji jíib, Babilonia tútchidih moondíh Dios bádí ā peéh chājap be.*

19

- ¹ Babilonia tútchi ded pah ā yapat pínahdih wā enat túttimah, jeámant dawá nin pah íí niij wēi ñaacáchah wā joyóp be:
¡Aleluya! Diosdih bádí jwí wēi naóh jíih. Dios jwiítdih túi ubni caá. Nihat cáacwátdih wátni, chah wēpní caá. Pánihna, caandíh bádí wēi naáwát caá náahap.
- ² Yeecan, yoobópdih peéh chājni caá. Yeejép chājnihdih en yacnit, nin baácđih moón yeejép ī chājap be. Pánihna, caántboodíh Dios bádí ā peéh chājap be. Áihwátdih mi mao yohat jíibbút, bádí ā peéh chājap be”, íí niijíp be.*
- ³ Túttimah, nin pah ī jwáub niij wēi ñaacáchah, wā joyóp be:
“¡Aleluya! Diosdih jwí túi wēi naóh jíih. Caán yeejép bádí tútchi iig beední jumna, chéneji ā jwáub jígochcan niít”, íí niijíp be.*
- ⁴ Queét veinticuatro maáta, chéneña míic dawá quíibna jumnit ángelwá bíicđih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah jwí Maáh Diosdih ī niij wēi ñaacáp be:
“¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” ī niijíp be. ⁵ Túttimah, Maáh pebh ñuhni nin pah ái niijíp be:
“Jwí Maáh Diosdih ñi weñeé. Nihat caandíh teo wáhnit, oboh jumnit, maátbút, nihat yeéb áihwá ñi túi weñeé”, ā niijíp be.*

Oveja Wáúh téihya chéona, ā ñumah jeémát

- ⁶ Túttimah, dawá cáacwá ī wēi naáwáchah, wā joyóp be. Bádí dóo, énoh ā yáat pah bóo ái yáanap be.*
“¡Aleluya! Diosdih bádí jwí wēi naóh jíih. Búu jwí Maáh yoobát caá ā jumap. Pánihna, jwí Maáh chah wēpnidih jwí wēi naóh jíih.*
- ⁷ Búu Oveja Wáúh téihya chéwat túut caá ā chājap. Á téihya chéonih pínah wili, túi míic ámoh péanah mi páina caá.
- ⁸ Túi baabní yéguéh quei wíhcanmi chóodih Dios caántdih ā wáhpap be. Caán túi baabní yéguéh Dioíhwá ī túi chājatdih ā júutna caá. Pánihna, ī téihya chéwat yeó jáap ā jumuchah, jwiít jwí wēi jíih”, íí niijíp be.*
- ⁹ Páant ī niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemđíh ā jwáub niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wáúh téihya chéona, ā ñumah jeémátđih’ Dios ā

* **18:22** Is 24:8; Ez 26:13 * **18:23** Jer 7:34; 25:10 * **18:24** Jer 51:49 * **19:2** Dt 32:43; 2R 9:7

* **19:3** Is 34:10 * **19:5** Sal 115:13 * **19:6** Ez 1:24 * **19:6** Sal 93:1; 97:1; 99:1 * **19:8** Ef

5:23-32; Ap 7:14 * **19:9** Mt 22:2-3

did bojnitboó, túi wēinit caá, ma niŷ daaca”, ã niijíp be. Páant niijnájuh tih, nin pah ã jwáub ñuún niijíp be: “Túí yoobópdih tibeé wā naáwát. Dios weemdíh ã naáwát táutap be”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh weñat táut wā chāŷap yah be. Obohjeéhtih, páant wā chāŷachah ennit, weemdíh nin pah ã niijíp be: “Páant ma chāŷca bojó. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wāhni mun tigaá. Ma déewā Jesúh wā, nihat ãih túini doonádih cádahcannit ñihat pah weembát Diosdih teo wāhni mun tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ã niijíp be. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitboó Túini Espiritu ã wēpatjñh Jesúh túini doonádih jwí naóhna caá. Pánihna, jwiít nihat caandíh teo wāhñit mícjeh caá.

Baabní caballojih chúudni

¹¹ Táltimah, Dios ã jumapboó jęc pāa lajni pah ã jumachah, wā enep be.* Caánboó baabní cabalodih wā enep be. Caanjíh chúudni “Yeecanni, yoobópdih chājni”, ã wāt jumap be. Caandíh eníhcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chājni caá.* ¹² Āih quíubna tuu ópát panih jígohni be.* Āih wao dáhdih maáta ĩ dūwát jádunadih dawá ã dūwáp be. Biíh wātbut ã dūwáp be. Caán wātdih caanjéh ã jéihyep be. Bitá ĩ jéihcap be. ¹³ Āih yégueh, búdí meép chūhni chóodih ã dūwáp be. Caanjéh yuhna, biíh wāt jumna, “Dios ã jenah joyát dih naóhni”, ã wāt jumap be.* ¹⁴ Āih soldadowā jeámant moón caandíh ĩ péenap be. Baabní caballowājih chúudnit, túi quei wíhcanni baabní yégueh chóonadih dūonít míc ĩ jumap be. ¹⁵ Chénaboó jaco jumni íbat naadih ã cháác tewep be. Caán naá nin baácdih moondíh ã yap yohat pínah naá ã jumap be. Ā wēpatjñh ã wutuchah, biíc caandíh ã jéih yap yohcan níit.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tabit ĩ yéej chājatjidih búdí ã íjna caá. Páant ã íjichah, caballojih chúudniboó queédih búdí ã peéh chājbipna caá.* ¹⁶ Āih yégueh chóo máijih ãih biíh wāt daádni ã jumap be, nihat ĩ jéih enat pínah niijná. “NIHAT CĀACWĀ ĩ MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ”, ã niŷ daádni ã jumap be.*

Namodih ã yap yohat

¹⁷ Táltimah, yeojíh ñuhni ángeldih wā enep be. Nihat jóopwādh nin pah ã niŷ ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ã wāhni jeémátdih ñi jeém p jūúwá. ¹⁸ Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjñh bácahdih jeémát táut niijná, ñi míc wáac jūúwá. ĩ maáta, soldadowā ĩ maáta, chah wēpni, caballowā, queétjih chúudnit, nihat bitá, queédih teo wāhñit, teo wāhcannit, oboh jumnitbut, queét nihatíh bácahjidih jeémát táut niijná, ñi pái jūúwá”, jóopwādh ángel ã niijíp be.*

¹⁹ Táltimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, íih soldadowā biíc dih míc wáacnit, míc mawadih ĩ bejchah, wā enep be. Pánihna, baabní caballojih chúudni, ãih soldadowā biíc dih ĩ jumapna Namowā míc mawadih ĩ juibínap be. ²⁰ Páant ĩ míc mawachah, baabní caballojih chúudniboó Namodih yap yohnit, ã tewep be. Biíh Namó, “Dios naáwát dih naóh yapani caá”, niŷ yeenidihbut yap yohnit, ã tewep be. Caán yeeniboó jwíh jūóhni Namodih nihat cāacwā ĩ túi jenah joyát pínah niijná, cāacwā ĩ jéih chājca naáhdih dawá chāj jáutni ã jumap be. Caán ã jáutatjñh Namóh wāt dūonít dih,

* **19:11** Ez 1.1 * **19:11** Sal 96.13; Is 11.4 * **19:12** Dn 10.6 * **19:13** Jn 1.1,14 * **19:15** Sal 2.9 * **19:15** Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * **19:16** Dt 10.17; Ap 17.14 * **19:18** Ez 39.17-20

āih pāpnidih wēinitdihbut ā yeenap be.* Queét chénewādih yap yohnit ā chéwat túttimah, queét báadhnitdihjuh iiguípna ā yohop be. Caán iiguípnaoó bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iig dūbcapboó ā jumap be. ²¹ Bitā ījeéh jumnitjidih baabni caballojih cháudniboó ā chāác teoni íbat naajīh ā mawap be. Páant ā mawat túttimah, queét jóopwāboó īih bācahjidih jeēmpnit, bádí ī wud jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo āihwājeéh ā maáh jumāt

¹ Túttimah, biih ángel jeámant ā dei jūúwúchah, wā enep be. Numah bóo ítidih bóo llavedih, bádí ítah tōpdihbut ā bibohop be. ² Pānih dei jūinít, Maí Dūunidih ā tewep be. Caán Maí Dūuni jon jātih bóo maí chóo dūoníji, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumni ā jumap be.* Caandih teonit, mil jópchi pohba yeejép ā chācat pínah niijná, ā ub dei jūóhni ítah tōpjīh ā chéwep be. ³ Pānih chéo péanit, ā bac jūóhniiji íitboojéh muntih yohnit, ā nemep be, baácdih moondih mil jópchi pohba ā yecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandih ā jwúub bacabipna caá, daocáni yeó jáap ā jum jwúhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta cháudnitdih wā enep be. Cāacwā ī yéejatji jīb, ī peéh chājat pínah wēpatdih queét maátadih Cristoboó ātāt wūhup tabe.* Bitadihbut wā enep be. Queétboó Jesúih táini doonádih, Dios naáwátidihbut ī naáwátji jīb waó bóod yohnitji jwúub boonit ī jumap be.* Namodih, āih pāpnidihbut, bódicha caj yoh űaj wēicannit, īih móot juéhnadih īih téihyanadihbut, āih wútdih ī daacát tútcap be.* Bitā queétdih ī mao yohat túttimah, ī jwúub boo pud jūúwúp be, páant muntih. Pānih jwúub boo pud jūúwát túttimah, queét mil jópchi Cristo bícdih maáta ā jumāt tútup be. ⁵ Cristoíhwā ī maonitji, wānnitjibut, ī jwíih boo pud jūúwúp be. Obohjeéhtih, bitā wānnitjiboó ī boo pud jūóh jwúhcap be. Jesúíhwā mil jópchi maáta ī jumāt túttimah, queét jwúh ī boo pud jūóh bípna caá. ⁶ Pānihna, ā jwíih boonitboó yéejat wihcannit bádí wēinit ī jumap be. Queét iiguípna bejcan, ī jwúub wāncan níit. Diosdih, Cristodihbut wēi wúbh wāhntit jumna, ājeéh ī wutbípna caá.*

Cristo nemépwā ī maáhdih ā yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, numah bóo íitboó Dios ā chéo yohat túttniiji jwúub wātni ā jumbípna caá. ⁸ Pānih bacniiji nin baácdih moondih ā jwúub yeebípna caá. Gog wūt jumnitdih, Magog wūt jumnitdihbut ā yeebípna caá.* Pānihna, queét ā yeeatdih joinít, míc mawadih bejat tút niijná, īih soldadowādih ī míc wāacbípna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah ī jumbípna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwā ā oinit ī jumapna ī űah púud bejbípna caá. Páant ī űuh púud bejchah, Dios jeámant iigát wāhntit, queétdih ā cáo beedábipna caá. ¹⁰ Páant ā cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwā ī maáhdih iiguípna ā yohbípna caá. Namodih, “Dios naáwátidih naóh yapani caá”, níij yeenidihbut ā yohopjiboo mántih ī maáh Satanásdihbut ā yohbípna caá. Caán iigát bádí muj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, iig dūbcapboó ā jumap be. Caanjīh páantjeh yeejép ī tababípna caá.

* 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9

* 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15

Dios caandih jephacannitjidih ã yoób peéh chãjat

11 Túttimah, táí baabní búdí chúúdatdih Dios ã chúúduchah, wã enep be. Nin baác, jeábut buúdná, ã jígohcap be, buca. ¹²⁻¹³ Oboh jumntiji, í maátabut wunnitji jwúub boonit, Maáh pebh í ñuhuchah, wã enep be. Búdí majboó buúdnitji, baácboó buúdnitjibut boo pud jáóhñit queét ñuhñit í jumup be. Caanjih í ñuhuchah, caán Maáhboó ã daácniyi papélah tólihñadih ã watap be. Caán tólihna cáacwã ded pah í chãjatjidih átát daáci taga. Túttimah, biih tólihñihbut ã watap be. Caán tólihboó Jesúsdiñ jephahñitjiñ wãtnadih ã daácni ã jumup be.* Pánihna, caán tólihnamant en péanit, ded pah í chãjatji jib ã peéh chãjap be.* ¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwãdih ã wãt daácni tólihboó det ñih wãt wihcannitdih peéh chãjnit, iiguípna ã yohop be. Páant iiguípna ã yohñitboó jwúub wannit panihñit í jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wanat ã wihcan niít, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

1 Túttimah, jáap jeá, jáap baácñihbut wã enep be.* Jwíh jumni jeá, baác, búdí majbut átát buúdáñ bejap be. Páant ã buúduchah, nihát yéejatbut átát buúdáñ bejap be.

2 Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebhmant ã dei jüúwúchah, wã enep be.* Téihya chéonih pínah táini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwááadíh jüúwát dée pah táí jígoñni ã jumup be.* ³ Caandih wã enechah, Maáh ã chúúdupmant nin pah áí niij wëp naáwáp be: “Ñi eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwãjeéh jumna caá ã chãjap, buca. Ijeéh jumna, áihwã yoobát í jumuchah, caanjéh í Maáh ã jumvipna caá.* ⁴ Queétdih ã weñanachah, jígahatbut ã wihcan niít. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, í jwúub wuncan niít. Tuba juñát wihcah, wan juñátbut ã wihcan niít. Nihat jon jãtñih yeejép ã jumatji ã buúdáñ bejap be”, ã niijip be.*

5 Túttimah, caán chúúdni nin pah ã jwúub niijip be: “Ñi eneé. Nihatdih jáap mícjeh wã chãjna caá”, ã niijip be. Páant niijnít, nin pah weemdih ã jwúub niijip be: “Buutéh wã niiját táí yoobópñih jumna, wã niijátji pahjeh biíc yoobó ã yapvipna caá. Páant wã niijátjidih joinít, ma daacá”, ã niijip be.

6 Túttimah, nin pah ã jwúub niijip be, páant muntih: “Páant bóojeh tigaá. Weém biíhñmah jumni caá. Nihat wã chãjñidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumvipna caá. Det taca joótnit, mahdih í babbíhichah, táini mahdih jib náahcanjeh, queétdih wã wãhvipna caá. Caán mahdih babbñitboó jwúub wuncan, páantjeh wãjeéh í jumvipna caá.* ⁷ Det yeejépñih yap yohñitdih nin pah wã táí chãjvipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí í wëbipna caá. Pánihna, weém ñih Dios yoobát wã jumuchah, queétdiñ wã weh í jumvipna caá.* ⁸ Oboñjeéhtih, det úmna, weemdih cádahñit, weemdih náahcannit, yeejép chãjnit, cáacwãdih mao yohñit, í weha mána nihcannitjiñ yéej chãjnit, jíóhñit, í pápñidih wëñit, nihát yeenit yuh buca iiguípna í bejvipna

* **20:12-13** Sal 69.28; Ap 3.5 * **20:12-13** Dn 7.9-10 * **20:14-15** Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * **21:1** Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * **21:2** Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * **21:2** Is 61.10; Ap 19.7-8 * **21:3** Lv 26.11,12; Ez 37.27 * **21:4** Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * **21:6** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **21:7** 2S 7.14; Sal 89.26-27

caá. Caán iiguipboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dabcapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah i bejna caá”, ã niijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Táltimah, biíc ángel, siete pamapna bíbohniit ã peéh chājat tútnit ángelwājeéh jumni, wā pebh ã juyáp be.* Pánih juiñit, nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma en jūúwá. Oveja Wūúh ã jáap áa jumnihdih meemdih wā jūutbipna caá”, ã niijíp be. ¹⁰ Pánihna, Táini Espíritu jap bóo jeejina weemdih ã numah pūuh laab béjep be. Páant ã numah pūuh laab juibínachah, japmant Dioih títchi, Jáap Jerusalén, ã dei jūúwúchah, weemdih ã jūutap be.* Nin pah caán títchi ã jíghop be: ¹¹ Dios ã yeh iigátjih táí yeh iigni títchi ã jumap be. Búdí jib jumni jeé túi jēlepni, itah naadih jwī táí en yabaca bojat pah, caán títchi ã jumap be. ¹² Caán títchi yehmant wáihyat júdu, búdí wúupni jap bóo yoobát ã jumap be. Caán wáihyat júdu dice jécna ã jumap be. Caan jécna jumap pah biquína ángelwā i wapap be. Caan jécna jumap pah Israel juiñená doce poómp iih wātna daácní ã jumap be. ¹³ Yeó aab jūúwúpmant biíc peihcanni jécna ã jumap be. Yeó dei bejepboobát biíc peihcanni jécna ã jumap be. Nin chóop yapatboobát biíc peihcanni jécna ã jumap be. Bíih chóop yapatboobát biíc peihcanni jécna ã jumap be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ã lajap be. Caán jeé jumap pah Oveja Wūúh jwiit doce ã naáwát tútnitji, jwíih wātna daácní ã jumap be.*

¹⁵ Weemdih naóhni ángel ã jenah enat pínah oro nahdih ã bíbohob be. Caán títchidih, wáihyat júdu, jécnadihbut jenah enat túnt ã chājap be.* ¹⁶ Pánihna, caán títchi áih maatát, áih japat, áih bawábut, nihat biíc yoo bóo múic ã jumap be. Caán ángel ã bíbohni jenah enat nahjīh caán títchidih ã jenah enechah, doce estadio i niijni, dos mil doscientos kilómetros maátni ã jumap be. ¹⁷ Caandih jenah en péanit, caán wáihyat júdu ã wúupatdih ã jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos i niijni, sesenta y cinco metros wúupni júdu ã jumap be. Jwiit cáacwā jwī jenah enat pah, caán ángel jenah enna ã chājap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jēlepni jeejīh ã chājni júdu ã jumap be. Caán títchiboó, orojih ã chājni títchi ã jumap be. Caán oro quei wíhcanni táí en yabacaat ã jumap be. ¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdí jib jumni ã jumap be. Jwíih jumni jaspe wūt jumni jeé ã jumap be. Caán táltimah zafiro, ágata wūt jumni jeé ã jumap be. Caán biíc peihcanni jeé táltimah, esmeralda, ²⁰ ónice, cornalina wūt jumni jeé ã jumap be. Caán seis jeé táltimah, crisólito, berilo, topacio wūt jumni jeé ã jumap be. Caán nueve jeé táltimah, crisoprosa, jacinto, amatista wūt jumni jeé ã jumap be. ²¹ Caán doce jécna perla wūt jumni jécna ã jumap be. Caan jécna yoo bóo biíc perla dahjeh ã jumap be. Caán títchidih bóo búdí namá quei wíhcanni táí en yabacaat oro namájuh ã jumap be.*

²² Caán títchidih Dioih muúdhíh wā en bidip yap be. Obohjeéhtih, ã wíhcan be. Caán títchidih nihat pebhboó jwī Maáh Dios chah wēpni, Oveja Wūúhbut i jumap be. Pánihna, nihat caán títchi Dioih muú yoo báb be. ²³ Dios, Oveja Wūúh biíc dih i yeh iigátjih caán títchi ã túi baabáp be. Pánihna, yeodih widhdihbut

* **21:8** Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * **21:9** Ap 16.1 * **21:10** Ez 40.2 * **21:13** Ez 48.30-35 * **21:14** Ef 2.20 * **21:15** Ez 40.3 * **21:21** Is 54.11-12

ã náahcap be.* ²⁴ Nihat nin baácdih moonjí Dios ã yeh baabátna jumna, yoobópdih í túi jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón í maáta caán tútchina juibínit, nin pah Diosdih í niij wēi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwā weemdih búdí í weñep be. Pánihna, buu meemdih jwuh wā numah wēibipna caá”, í niijbipna caá. ²⁵ Caán tútchidih bóo jēcna pāa lajni ã jumbipna caá. Caanná dupúat wihcan, caan jēcnadih nemat ã wihcan niit. ²⁶ Nihat cáacwā Diosdih nin pah í niij wēi naóhbipna caá: “Meém chah táini, chah wēpni ma jumuchah, meemdih nihat weñat caá náahap”, í niijbipna caá.* ²⁷ Yeejépbodih caán tútchina í ub bejan niit.* Ded yéej chājnit, yeenitbat, caán tútchina í jéih waadcan niit. Oveja Wūúh ã bíbohni papélah tólihboó í wūtnadih daácnitjeh caán tútchina í waadbipna caá.

22

¹ Túttimah, báadhani mujdih caán ángel weemdih ã júutap be. Caan múj túi muj mac baabni,* Dios, Oveja Wūúhbat í chúudpant noój jááj júohni ã jumap be. ² Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoób ã noój jáájap be. Caan múj jwēejdih chénat pah buwá báadhdat túutni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jumat pah quehna, bíic jópchidih doce láa ã quehep be. Caan náh néonabat cáacwā í booat pínah ã jumap be. ³ Caán tútchiboó “Caán ã túican caá”, Dios ã niijni ã wihcan niit.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wūúh bíicdih í chúdat ã jumbipna caá. Pánihna, nihat caán tútchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí í wēibipna caá. ⁴ Queét Diosdih í míic jwááh enbipna caá.* Íih móot juáhnadih áih wāt daácnit í jumbipna caá. ⁵ Caanná dupúat ã wihcah, jiiátdih í náahcan niit. Jwí Maáh Dios ã yeh ligátjeh ã jumuchah, yeó ã yeh ligátdihbat í náahcan niit.* Caán tútchidih moón páantjeh maáta í jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei júúwát pínah bahnijeh ã judhdad

⁶ Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ã niij naáwáp be páant mantih: “Dios nihat nin ã naáwát yoobópdih caá. Á niijátji bíic yoobó ã yapbipna caá. Jwí Maáh Dios ã naáwátdih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buu láa áih ángeldih ã wahap be, caandih teo wáhnitdih túttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niijná”, ã niijp be.

⁷ Túttimah, Jesús jwuh nin pah ã niijichah, wā joyóp be: “**¡Ni joyoó! Wá jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Det nin tólihboó ã daacátdih táij enah joí jepahnit, wēinit í jumbipna caá**”, ã niijp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihat wā daácnidih ennit, wā joyóp be. Caandih joinit, wā enat túttimah, weemdih júutni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wā chájap yuh be. ⁹ Páant wā chájachah enna, nin pah weemdih ã niijp be: “Páant ma chájca bojoó. Meém ma nihat pah, weembát Diosdih teo wūhni mun tigaá. Ma déewā Dios naáwátdih naóh yapanit, nihat cáacwā nin tólihdih bóo wúatdih jepahnitbat í jumat pah weembát bíic yoobó Diosdih teo wūhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niijp be.

* **21:23** Is 60.19-20; Jn 8.12 * **21:24** Is 60.3 * **21:26** Is 60.11 * **21:27** Is 52.1; Ez 44.9 * **22:1** Ez 47.1,12; Zac 14.8 * **22:2** Gn 2.9 * **22:3** Gn 3.17 * **22:4** Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * **22:5** Is 60.19; Ap 21.23 * **22:5** Dn 7.18

10 Páant niŷ péanit, nin pah ã jwúub niŷ naáwáp be: “Ma daácní tólih ded pah ã yapat pínahdih Dios ã naáwáp be. Páant ã yapat pínah bahni ã judhduchah, caán tólih ã naáwátdih ma jweéhca bojoó. ¹¹ Caán láa wã naáwátji pah ã yapachah, det yéejnit páantjeh í yéej chãj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioihwã táí chãjnit, í táí chãj cádahca bojo naáh”, ã niŷjíp be.*

12 Páant ã niŷját túttimah, Jesúsboó nin pah ã jwúub niŷjíp be: “**¡Ñi joyoó! Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Nihat cáacwãdih ded pah í chãjatji jíb wã wãhat pínahdih ub dei bejat tút caá wã chãjap. Pánihna, wíihwã, túinidih ñi chãjatji jíb, yeebdíh wã táí chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitjidih wã peéh chãjbipna caá.** ¹³ **Weém biíh mah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandíh wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá**”,* Jesús ã niŷjíp be.

14 Det quei wíhcanni yégueh ðuonít panihnit yéej chãjatdih cádahnit, ma enni tútchina í jéih waadbipna caá. Caán tútchidih bóo báadhdat túttni máa nah quehedih í jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdí í wēibipna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwã, jióhnit, í weha mána nihcannitjìh yéej chãjnit, cáacwãdih mao yohnit, pápnidih wēinit, yeenit yah buca, caán tútchina í waadcán niít.

16 “**Weém, Jesús, yeeb wíh wãdih ã naáwát pínah niŷná wíh ángeldih wã wahap be. Weém maáh David jumna, daaat cúí panihnit wã jumna caá**”, Jesús ã niŷjíp be.*

17 Túini Espíritu “Ma jwúub dei júúwá”, Jesúsdi h ã niŷjíná caá. Jesúsíhwã ã téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwúub dei júúwá”, í niŷjíná caá. Nihat nin wã daacátdih joinítbut “Ma jwúub dei júúwá”, Jesúsdi h í niŷjí naáh. Taca joótnit, mahdih í babhbat pah, Jesúsdi h í jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túttni mah ã jumna caá. Pánihna, Jesúsdi h jepahnitdih jíb náahcanjeh, jeáboó ájeéh páantjeh ã jummat tútbutipna caá.*

18 Weém, Juan, nin tólihboó wã daacátdih joinítidih nin pah wã wēp naóhna caá: Det nin bohéátdih biíh bohéátjìh wid naóhna, Diosdi h í yap yohna caá. Páant í yap yohochah ennit, nihat nin tólihdi h ã niŷját pahjeh muntih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá. ¹⁹ Nin tólihboó daacátdih biquína naáwátdih náahcan, í wio yohat pah, Diosdi h í yap yohna caá. Páant í yap yohochah enna, báadhdat túttni máa nah quehedih jeémát tútcan, áih túini tútchinabut ã waadát tútcan niít. Caan náhdih, caán tútchidihbut nin tólihdi h wã daacáp be.*

20 Nihat nin tólihdi h bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niŷjíná caá: “**Páant tigaá. Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh caá ã judhdup**”, ã niŷjíná caá.

Páant tíí ã jumna nah. Maá Jesús, ma jwúub dei júúwá.

21 Jwí Maáh Jesús yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, yeeb áihwã ñi táí jummat pínah niŷjíná. Páant tíí ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Juan

* **22:11** Dn 12.10 * **22:12** Jer 17.10 * **22:13** Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * **22:14** Gn 2.9; 3.22 * **22:16** Is 11.1,10 * **22:17** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **22:19** Dt 4.2; 12.32